

**ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ**

**ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ
ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ**

Μάιος 2023

ΠΡΟΛΟΓΟΣ κ. ΑΓΓΕΕΦ

Με ιδιαίτερη χαρά και ικανοποίηση προλογίζω την έκδοση του «*Εγχειριδίου Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου*» που εκπονήθηκε από τη Διεύθυνση Δικαστικού του ΓΕΕΦ.

Το Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο αποτελεί αναντίλεκτα τον πυλώνα νομιμότητας στον οποίο εδράζονται οι ένοπλες συγκρούσεις διεθνείς ή μη.

Η εφαρμογή του αποτελεί εχέγγυο για τους λαούς που βρίσκονται υπό το καθεστώς ένοπλης σύγκρουσης, στη προσπάθειά τους να παρέλθουν αυτή τη δυσάρεστη κατάσταση.

Η συγγραφή του υπόψη εγχειριδίου με τρόπο απλό και κατανοητό καθιστά τη μελέτη του από τα στελέχη της Δύναμης εύκολη και ουσιαστική, ούτως ώστε να γίνουν γνώστες και κοινωνοί για το δίκαιο που εδράζεται της αποστολής τους.

Η συμβολή της Διεύθυνσης Δικαστικού στην προστασία της Δύναμης σε θέματα που άπτονται του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου είναι ήσσονος σημασίας αφού μέσω αυτού του βοηθήματος παρέχεται η ασπίδα προστασίας στα στελέχη που θα κληθούν να δράσουν υπ' αυτού. Απαραίτητη προϋπόθεση νοείται η μελέτη και η εφαρμογή των διατάξεων του εγχειριδίου από τη κορυφή έως και τη βάση της πυραμίδας της Εθνικής Φρουράς.

Επιθυμώ να εκφράσω τα συγχαρητήρια μου στη συντακτική ομάδα της Διεύθυνσης Δικαστικού η οποία εργάστηκε αθόρυβα, άοκνα και μη φειδού χρόνου, φέρνοντας έτσι εις πέρας το έργο της, προσφέροντας ένα πολύτιμο γρανάζι στην εύρυθμη λειτουργία της Δύναμης.

Επίσης τις ιδιαίτερες ευχαριστίες μου στον Διδάκτωρα Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου, του Τμήματος Νομικής του Πανεπιστημίου Κύπρου, νομικό, Δρ. Νικόλα Ιωαννίδη, ο οποίος συνέδραμε ουσιαστικά στην ολοκλήρωση του έργου.

Αντιστράτηγος Δημόκριτος Ζερβάκης
Αρχηγός ΓΕΕΦ

Πρόλογος Δντριας ΔΔΚ/ΓΕΕΦ

Οι ραγδαίες εξελίξεις στα πεδία των μαχών τον 21^ο αιώνα οδήγησαν τους δρώντες στην χρησιμοποίηση του Δικαίου ως επιχειρησιακό εργαλείο κατά την περίοδο των εχθροπραξιών. Η αναθεώρηση του εγχειριδίου της Εθνικής Φρουράς που αφορά το Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο κρίθηκε επιβεβλημένη για την εκπαίδευση-επιμόρφωση του προσωπικού της Δύναμης. Η γνώση και η εφαρμογή του υπ' όψη Δικαίου αποτελεί υποχρέωση για εμάς αφού σαν μέλη της Εθνικής Φρουράς θα κληθούμε να το εφαρμόσουμε εκτελώντας την αποστολή μας.

Σαν Διευθύντρια της Διεύθυνσης Δικαστικού του Γενικού Επιτελείου της Εθνικής Φρουράς θα ήθελα να συγχαρώ τους άμεσα εμπλεκόμενους στην εκπόνηση του παρόντος εγχειριδίου και συγκεκριμένα τον Διδάκτωρ Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου, Νικόλα Α. Ιωαννίδη, για την πολύτιμη συνεισφορά του κατά την συγγραφή του έργου καθώς επίσης και τους συναδέλφους Τχη (Δ) Κώστα Κωνσταντίνου και Λγό (Δ) Ροδούλη Βοσκού, οι οποίοι συνέδραμαν ουσιαστικά στην έκδοσή του, με τη συγγραφή και ανάλυση των διατάξεων του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου.

Είμαι πεπεισμένη ότι το παρών θα αποτελέσει ένα πολύτιμο βοήθημα για το προσωπικό της Εθνικής Φρουράς.

Αντισυνταγματάρχης (Δ) Παναγιώτα Χ' Νικόλα
Διευθύντρια Διεύθυνσης Δικαστικού/ΓΕΕΦ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ Διδάκτορος Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου, κ. Νικόλα Α. Ιωαννίδη

Οι ένοπλες συρράξεις αποτελούν, δυστυχώς, ένα φαινόμενο που ταλανίζει την ανθρωπότητα για αιώνες, προκαλώντας ασύλληπτες καταστροφές. Έχοντας υπ' όψιν αυτό το δεδομένο, επιδίωξή μας πρέπει να είναι πάντοτε η επικράτηση του ορθολογισμού έναντι του χάους. Ως καταγράφεται στον διάλογο του Πλάτωνα «Πρωταγόρας», οι θεοί έδωσαν στους ανθρώπους την αιδώ και τη δικαιοσύνη (*αἰδῶ τε καὶ δίκην*), ούτως ώστε να μη συγκρούονται μεταξύ τους και να καταστρέφονται. Καθίσταται, λοιπόν, εναργές ότι η νομική επιστήμη έχει να διαδραματίσει σημαίνοντα ρόλο στη δημιουργία ενός πλαισίου που να παρεμποδίζει/απαμβλύνει τις συνέπειες των ενόπλων συρράξεων.

Οι προσπάθειες για κωδικοποίηση ορισμένων κανόνων που διέπουν τη διεξαγωγή των ενόπλων συρράξεων είχαν ξεκινήσει τον 19^ο αιώνα. Οι επί τούτου διεθνείς συνδιασκέψεις οδήγησαν στην υιοθέτηση των Συμβάσεων και των Κανονισμών της Χάγης του 1899-1907. Οι ζυμώσεις εντός της διεθνούς κοινότητας κορυφώθηκαν μετά τον Β' ΠΠ και απέληξαν στη συνομολόγηση των τεσσάρων Συμβάσεων της Γενεύης του 1949 και των δύο πρόσθετων πρωτοκόλλων του 1977. Οι Συμβάσεις της Χάγης και της Γενεύης μαζί με τους σχετικούς εθιμικούς κανόνες και άλλες επιμέρους διεθνείς συμβάσεις αποτελούν ένα από τους βασικούς κλάδους του Διεθνούς Δικαίου, ήτοι το Δίκαιο Ενόπλων Συρράξεων ή, όπως έχει, πλέον, επικρατήσει, το Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο.

Τούτων λεχθέντων, γίνεται αντιληπτό ότι τα στελέχη της Εθνικής Φρουράς είναι απαραίτητο να καταστούν κοινωνοί των σχετικών κανόνων του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου τόσο για να γνωρίζουν επακριβώς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους όσο και για να είναι σε θέση να εκπληρώσουν την αποστολή τους. Το ανά χείρας εγχειρίδιο είναι μία πρώτη προσπάθεια να ενημερωθούν τα στελέχη των ενόπλων δυνάμεων για το νομικό πλαίσιο που διέπει τα καθήκοντά τους. Θα ήθελα, λοιπόν, να συγχαρώ το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Φρουράς και τη Διεύθυνση Δικαστικού/ΓΕΕΦ για την εξαιρετική αυτή πρωτοβουλία. Είμαι σίγουρος ότι η προσπάθεια αυτή θα συνεχιστεί και το εγχειρίδιο θα εμπλουτίζεται και θα βελτιώνεται συνεχώς, ούτως ώστε να αντικατοπτρίζει τις εξελίξεις στον συνεχώς αναπτυσσόμενο κλάδο του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Αρχηγό ΓΕΕΦ, Αντιστράτηγο Ζερβάκη Δημόκριτο, τη Διευθύντρια Διεύθυνσης Δικαστικού/ΓΕΕΦ, Αντισυνταγματάρχη (Δ) Χ' Νικόλα Παναγιώτα, τον Ταγματάρχη (Δ) Κωνσταντίνου Κωνσταντίνο και τον Λοχαγό (Δ) Βοσκού Ροδούλη, οι οποίοι μου έδωσαν την ευκαιρία να συμβάλω στην εκπόνηση του παρόντος εγχειριδίου. Αποτελεί ιδιαίτερη τιμή για

εμένα να λαμβάνω μέρος σε δραστηριότητες της Εθνικής Φρουράς υπό την επιστημονική μου ιδιότητα. Καθώς η Εθνική Φρουρά αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της κοινωνίας μας και ενόσω η πατρίδα μας τελεί υπό στρατιωτική κατοχή από την Τουρκία, είναι καθήκον όλων μας να προσφέρουμε με οποιονδήποτε τρόπο μάς ζητηθεί από τον θεμελιώδη αυτό θεσμό.

Νικόλας Α. Ιωαννίδης
Διδάκτωρ Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου
Διδάσκων, Πανεπιστήμιο Κύπρου
Έφεδρος Υπολοχαγός (ΠΖ-ΚΔ)

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Το Δίκαιο των Ενόπλων Συγκρούσεων/Συρράξεων αντανακλά το έθιμο και τους κανόνες δικαίου που κατά κύριο λόγο οι Ένοπλες Δυνάμεις των Κρατών οφείλουν να ακολουθούν.

Η συγγραφή και η ύπαρξη εγχειριδίου που θα αφορά χειρισμό και εφαρμογή του στις Ένοπλες Δυνάμεις, καθίσταται αναγκαία. Σύμφωνα με το άρθρο 80 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Συνθήκης της Γενεύης, τα συμβαλλόμενα Μέρη υποχρεούνται να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους όπως αυτές απορρέουν από τις διεθνείς Συμβάσεις.

Το παρόν αποτελεί το επιστέγασμα μιας προσπάθειας από τη Διεύθυνση Δικαστικού του ΓΕΕΦ, το οποίο αποσκοπεί στη διάχυση της γνώσης περί του Δικαίου των Ενόπλων Συγκρούσεων/Συρράξεων προς τα στελέχη των ενόπλων δυνάμεων. Είναι προϊόν συγκερασμού τόσο ακαδημαϊκής όσο και στρατιωτικής προσέγγισης. Κατά τη συγγραφή του λήφθηκαν υπ' όψιν τα δεδομένα που επικρατούν στη διεθνή έννομη τάξη την παρούσα στιγμή.

Λευκωσία, 15 Μαΐου 2023

Κώστας Κωνσταντίνου
Τχης (Δ)

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ελληνικές

ΑΝΣΚ – Αντικειμενικοί Σκοποί

ΓΣ - Γενική Συνέλευση Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών

ΔΑΔ - Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο

Δαδ – Δίκαιο ανθρωπίνων δικαιωμάτων

ΔΔΔ - Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο

ΔΠΔΓ - Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την πρώτη Γιουγκοσλαβία

ΟΗΕ – Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

ΣΑ - Συμβούλιο Ασφαλείας Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών

ΣΓ - Σύμβαση Γενεύης

ΠΠ - Πρόσθετο Πρωτόκολλο

Ξενόγλωσσες

IAC - Διεθνής ένοπλη σύγκρουση

ICJ (ΔΔΧ) - International Court of Justice / Διεθνές Δικαστήριο Χάγης

NIAC - Μη διεθνής ένοπλη σύγκρουση

Υπάρχουν όρια και κανόνες σε μια ένοπλη σύγκρουση;

Όπως ανέφερε ο Αμερικανός Στρατηγός George C. Marshall σε μια από τις ομιλίες του:

«Once an army is involved in war, there is a beast in every fighting man which begins tugging at its chains.

And a good officer must learn early on how to keep the beast under control, both in his men and himself».

Πίνακας Περιεχομένων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	15
ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	15
α. Σύμβαση της Χάγης (1899 και 1907).....	15
β. Σύμβαση της Γενεύης (1949).....	16
2. Εθιμικό δίκαιο (έθιμο).....	17
3. Γενικές Αρχές Δικαίου.	17
4. Νομολογία (αποφάσεις) – Γνωμοδοτήσεις Δικαστηρίων.....	17
ΕΝΝΟΙΕΣ - ΟΡΙΣΜΟΙ.....	18
ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	19
1. Αρχή του Ανθρωπισμού / απαγόρευση πρόκλησης ανώφελου πόνου (Humanity)- (limitation).....	20
2. Αρχή της Αναγκαιότητας (military necessity).....	20
3. Αρχή της Αναλογικότητας (proportionality).....	22
4. Αρχή της Διάκρισης (distinction).....	23
- Φύση.....	24
- Θέση.....	24
- Χρήση.....	24
- Σκοπός.....	24
- Συνεισφορά στη στρατιωτική δράση.....	24
- Ισχύουσες περιστάσεις.....	25
ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	25
Διεθνείς Ένοπλες Συγκρούσεις (IACs)	26
Κήρυξη Πολέμου	26
Στρατιωτική Κατοχή.....	26
Ένοπλες Συγκρούσεις Μη Διεθνούς Χαρακτήρα (NIACs).....	26
Διεθνοποιημένες Ένοπλες Συγκρούσεις	28
Πότε τερματίζεται η ένοπλη σύγκρουση	28
Δρώντες (Ratione Personae)	29
Εδαφικό πεδίο εφαρμογής (Ratione Locī)	29
Αποστρατικοποιημένες Ζώνες	29
ΜΕΣΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ.....	30
Γενικοί Περιορισμοί	30
Ειδικό Περιορισμοί.....	31
ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ.....	31
Επίθεση	31

Νόμιμος Στρατιωτικός Στόχος (Military Objective).....	31
Φύση – Τόπος – Σκοπός και Χρήση του αντικειμένου.....	32
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ.....	32
Προστασία αστικών/πολιτικής φύσεως στόχων.....	32
Προστασία αμάχων.....	33
Πρόσφυγες.....	36
Τραυματίες, Ασθενείς και Ναυαγοί.....	36
Νεκροί και Αγνοούμενοι.....	36
Παιδιά.....	37
Γυναίκες.....	37
Δημοσιογράφοι.....	38
Πολιτική Άμυνα.....	38
Κανόνες κατά τη διεξαγωγή των Στρατιωτικών Επιχειρήσεων.....	39
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ – ΝΑΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....	40
ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΚΑΙ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΣΤΙΣ ΕΝΟΠΛΕΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ.....	40
Μέλη ενόπλων δυνάμεων (ΕΔ).....	40
Μαχητής και διάκριση του από τους Αμάχους.....	41
Hors de Combat.....	41
Αιχμάλωτος Πολέμου.....	41
Κατάσκοποι.....	43
Μισθοφόροι.....	44
Υγειονομικό και Θρησκευτικό προσωπικό.....	44
ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΜΠΛΟΚΗΣ (RULES of ENGAGEMENT - RoE).....	45
ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΥΘΥΝΗΣ.....	46
Εγκλήματα Πολέμου.....	48
Εγκλήματα κατά της Ειρήνης.....	Error! Bookmark not defined.
Εγκλήματα κατά της Ανθρωπότητας.....	48
Γενοκτονία.....	48
ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΚΑΤΟΧΗ, ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΥΠΡΟΣ.....	49
Πολεμική Κατοχή.....	49
Ανθρώπινα Δικαιώματα.....	50
Επίλογος.....	51

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

- Καταστατικό Διεθνούς Δικαστηρίου (International Court of Justice- ICJ)
- Καταστατικό Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου
- Χάρτης Ηνωμένων Εθνών
- Συνθήκες Χάγης - Γενεύης
- ICRC Opinion Paper

Τα πιο πάνω Παραρτήματα ενσωματώθηκαν στο Εγχειρίδιο τόσο στην αγγλική όσο και στην ελληνική γλώσσα. Σε περίπτωση οποιασδήποτε αντίθεσης μεταξύ των δύο κειμένων θα υπερισχύει το πρωτότυπο, ήτοι το αγγλικό.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το νομικό πλαίσιο που διέπει τις ένοπλες συρράξεις στη σύγχρονη εποχή αντανakλάται στον όρο Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο (ΔΑΔ). Αφορά στην προστασία των συμμετεχόντων στις ένοπλες συγκρούσεις (μαχητές), καθώς επίσης στην προστασία του άμαχου πληθυσμού ή/και όσων δεν συμμετέχουν πλέον στις συγκρούσεις (π.χ ναυαγοί, αιχμάλωτοι πολέμου, τραυματίες, ασθενείς κτλ.). Περαιτέρω, μέσω του ΔΑΔ, προσδιορίζονται και περιορίζονται τα μέσα και οι μέθοδοι διεξαγωγής του πολέμου.

Ένοπλη Σύρραξη/Σύγκρουση όπως ανέφερε το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την πρώην Γιουγκοσλαβία στην απόφαση Tadić¹ είναι: *οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ Κρατών (States) που θα οδηγήσει στην εμπλοκή των ενόπλων δυνάμεων τους ή η παρατεταμένη ένοπλη βία μεταξύ της Κυβέρνησης/Αρχών και οργανωμένων ένοπλων ομάδων ή μεταξύ τέτοιων ομάδων εντός ενός Κράτους.*

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το ΔΑΔ αποτελεί μέρος του Δημόσιου Διεθνούς Δικαίου (ΔΔΔ). Ο εν λόγω κλάδος αφορά το σύνολο των κανόνων και αρχών που διέπουν τις σχέσεις (δικαιώματα και υποχρεώσεις) μεταξύ Κρατών καθώς και των λοιπών διεθνών υποκειμένων δικαίου, βλέπε διεθνείς οργανισμούς ή/και ατόμων ή /και μη κρατικών οντοτήτων.

Πηγές του Δημόσιου Διεθνούς Δικαίου σύμφωνα με το άρθρο 38 του Καταστατικού του ICJ (βλέπε Παραρτήματα), αποτελούν:

1. Διεθνείς συμβάσεις. Στη προκειμένη, η σύμβαση της Χάγης, οι 4 συμβάσεις της Γενεύης (1949) + 2 Πρόσθετα Πρωτόκολλα (1977) (βλέπε Παραρτήματα). Συγκεκριμένα:

α. Σύμβαση της Χάγης (1899 και 1907)

Το δίκαιο της Χάγης προέκυψε ουσιαστικά μέσα από δυο διασκέψεις (1899, 1907) και εμπλουτίστηκε μέσα από την περιπτωσιολογία και κυρίως μετά το πέρας του Β΄.Π.Π. Μεγάλο μέρος του υπόψη δικαίου αποτελείται από το εθιμικό δίκαιο, δηλαδή από τις συνήθειες πρακτικές που εφαρμόζουν τα Κράτη, δεσμεύοντας τα εμπόλεμα μέρη, ανεξαρτήτως εάν αυτά είναι συμβαλλόμενα στις σχετικές συμβάσεις.

Στη δεύτερη διάσκεψη (1907), μεταξύ άλλων, υιοθετήθηκαν πράξεις για την απαγόρευση: εκτόξευσης βλημάτων και εκρηκτικών από αερόστατα, χρήσης βλημάτων με αποκλειστικό στόχο τη διάχυση δηλητηριωδών και ασφουξιογόνων

---

¹ The Prosecutor v. Duško Tadić, IT-94-1-A, [1999]

αερίων, χρήσης βολίδων που διογκώνονται ή εκρήγνυνται στο ανθρώπινο σώμα. Περαιτέρω, υιοθετήθηκε σύμβαση που αφορούσε την ειρηνική επίλυση των διεθνών διαφορών.

Στη δεύτερη διάσκεψη (1907), μεταξύ άλλων, υιοθετήθηκαν 13 συμβάσεις και μια διακήρυξη (τα υπόψη κείμενα παρατίθενται στη συνέχεια του κειμένου).

Με το πέρας του Α΄ και Β΄ Π.Π. και μετά τη διαπίστωση, κατά περίπτωση, των ελλειπών και περιορισμένων δυνατοτήτων του διεθνούς δικαίου, προέκυψαν μεταγενέστερα κείμενα που εντάχθηκαν στο δίκαιο της Χάγης και αφορούν: τον αεροπορικό πόλεμο (1923), απαγόρευση χρήσης ασφυζιογόνων, δηλητηριωδών ή άλλων αερίων και βακτηριολογικών μεθόδων πολέμου (1925), την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης (1954) με τα δυο σχετικά πρωτόκολλα (1954, 1999), την απαγόρευση βιολογικών και τοξικών όπλων (1972), την απαγόρευση ή περιορισμό χρήσης ορισμένων συμβατικών όπλων (1980), τη σύμβαση κατά της στρατολόγησης, χρησιμοποίησης, χρηματοδότησης και εκπαίδευσης μισθοφόρων (1989), την απαγόρευση παραγωγής, ανάπτυξης, αποθήκευσης και χρήσης χημικών όπλων και την καταστροφή τους (1993), την απαγόρευση παραγωγής, μεταφοράς, χρήσης, αποθήκευσης ναρκών κατά προσωπικού και για την καταστροφή τους (Σύμβαση της Οπάβα, 1997), την απαγόρευση παραγωγής, χρήσης, αποθήκευσης, μεταφοράς πυρομαχικών διασποράς (2008), το εμπόριο όπλων (2013) και η σύμβαση για απαγόρευση χρήσης πυρηνικών όπλων (2017).

β. Συμβάσεις της Γενεύης (1949).

Το δίκαιο της Γενεύης αφορά τέσσερις επιμέρους συμβάσεις που αναφέρονται στην προστασία: των τραυματιών και ασθενών των ενόπλων δυνάμεων στο πλαίσιο των εχθροπραξιών (ΣΓ I), των τραυματιών, ασθενών και ναυαγών μελών των ενόπλων δυνάμεων στη θάλασσα (ΣΓ II), των αιχμαλώτων πολέμου (ΣΓ III) και των αμάχων (ΣΓ IV). Οι εν λόγω συμβάσεις (ΣΓ I-IV) **εφαρμόζονται στις διεθνείς ένοπλες συρράξεις (international armed conflicts) ανεξάρτητα από τη κήρυξη ή μη πολέμου και ανεξάρτητα από την αναγνώριση ή μη της εμπόλεμης κατάστασης από κάποιο εκ των εμπλεκομένων μερών.**

Το κοινό άρθρο 3 των ΣΓ I-IV αφορά τις ένοπλες συρράξεις μη διεθνούς χαρακτήρα (non-international armed conflicts), εφαρμόζεται αυτόματα χωρίς την υποχρέωση της ύπαρξης αμοιβαιότητας από τα εμπόλεμα μέρη για να εφαρμοστεί, και προβλέπει τους απολύτως αναγκαίους κανόνες ανθρωπιστικής μεταχείρισης.

Η προσθήκη στη Συνθήκη, των δύο πρόσθετων πρωτοκόλλων ΠΠΙ και ΠΠΙΙ, συνέβαλε στη βελτίωση του νομικού πλαισίου. Συγκεκριμένα, σε ό,τι αφορά το ΠΠΙ, προβλέφθηκαν διατάξεις που αφορούν: την προστασία του άμαχου

πληθυσμού, των τραυματιών, τη στοχοποίηση, το θρησκευτικό και ιατρικό προσωπικό, των αιχμάλωτων πολέμου, τα μέσα και μεθόδους του πολέμου, την πολιτική άμυνα, τους μισθοφόρους, την προστασία του περιβάλλοντος και την ευθύνη από την παραβίαση και τη μη τήρηση των κανόνων του διεθνούς δικαίου. Σε ότι αφορά το ΠΠΙΙ, προβλέφθηκαν διατάξεις που αφορούν: την ανθρωπιστική προστασία στο πλαίσιο των ενόπλων συρράξεων μη διεθνούς χαρακτήρα.

Ιδιαίτερα σημαντική και με πρακτική αξία για τα εμπλεκόμενα μέρη, έχει η ρήτρα Martens², σύμφωνα με την οποία στις περιπτώσεις που δεν ρυθμίζονται ακόμη ή/και δεν καλύπτονται από διεθνείς συμφωνίες, ο άμαχος πληθυσμός και οι μαχητές παραμένουν **υπό την εξουσία και αρχές** που πηγάζουν από το διεθνές δίκαιο και το εθιμικό δίκαιο.

2. Εθιμικό δίκαιο (έθιμο).

Το εθιμικό δίκαιο είναι το σύνολο κανόνων που καθιερώθηκε μέσω της εφαρμογής των πολύχρονων ομοιόμορφων συνήθων πρακτικών, τις οποίες τα κράτη ασκούσαν έχοντας την πεποίθηση ότι συμμορφώνονται με υφιστάμενος κανόνες δικαίου. Οι κανόνες του εθιμικού δικαίου έχουν δεσμευτική ισχύ στο σύνολο των κρατών, ασχέτως του βαθμού συμμετοχής τους στη διαμόρφωση του εκάστοτε κανόνα.

3. Γενικές Αρχές Δικαίου.

Στις γενικές αρχές δικαίου εντάσσονται η καλή πίστη, επιείκεια, αναλογικότητα, estoppel (κώλυμα). Οι αρχές αυτές προέρχονται από την εσωτερική έννομη τάξη και αποσκοπούν στην πλήρωση νομικών κενών που ενδεχομένως θα προκύψουν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον των δικαστηρίων.

4. Νομολογία (αποφάσεις) – Γνωμοδοτήσεις Δικαστηρίων.

Το άρθρο 59 του Καταστατικού του ICJ αναφέρει ότι οι δικαστικές του αποφάσεις δεσμεύουν τα διάδικα μέρη και μόνο για την εκδικαζόμενη υπόθεση. Κρίνεται σκόπιμη σε αυτό το σημείο η υπενθύμιση ότι τόσο το ΔΑΔ όσο το Δαδ, αποτελούν κλάδους του Δημόσιου Διεθνούς Δικαίου. Αξίζει δε να σημειωθεί ότι το Δαδ τυγχάνει εφαρμογής και παρέχει προστασία πάντοτε, ενώ το ΔΑΔ προβλέπει τη παροχή προστασίας σε συγκεκριμένες κατηγορίες προσώπων κατά τη διάρκεια ενόπλων συγκρούσεων. Οι δυο κλάδοι παρουσιάζουν

---

² Ρήτρα Μάρτενς (Martens Clause). Εισήχθη στο προοίμιο της Σύμβασης ΙΙ της Χάγης του 1899. Πήρε το όνομά της από μια δήλωση που διάβασε ο Friedrich Martens, ο εκπρόσωπος της Ρωσίας στις διασκέψεις Ειρήνης της Χάγης το 1899.

διαφορές πλην όμως, σε κάποιες των περιπτώσεων, αλληλοκαλύπτονται και αλληλοσυμπληρώνονται.³

Βγαίνει λοιπόν αβίαστα το συμπέρασμα ότι κάποιες θεματικές των δύο κλάδων σε περίοδο εχθροπραξιών, αλληλοκαλύπτονται παρέχοντας όμως προστασία διαφορετικού επιπέδου κατά περίπτωση⁴. Όμως, σε περιπτώσεις ενόπλων συρράξεων, εφαρμόζεται κατ' αρχήν, το ΔΑΔ λόγω των ειδικών κανόνων που παρατίθενται και συμπληρώνεται από το Δαδ.

ΕΝΝΟΙΕΣ - ΟΡΙΣΜΟΙ

Άμαχος: είναι το κάθε πρόσωπο το οποίο δεν θεωρείται μαχητής. Σύμφωνα με το άρθρο 50§1 του ΠΠΙ (το οποίο εφαρμόζεται στις διεθνείς ένοπλες συρράξεις) ως «ιδιώτης» (άμαχος) νοείται κάθε πρόσωπο που δεν ανήκει σε μια από τις κατηγορίες προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 4Α(1), (2), (3) και (6) της ΣΓΙΙΙ και του παρόντος Πρωτοκόλλου (βλέπε ΠΠΙ).

Ασθενείς και τραυματίες: ορίζονται τα πρόσωπα είτε άμαχοι ή μαχητές τα οποία λόγω τραύματος, ασθενείας ή άλλης σωματικής ή διανοητικής διαταραχής ή αναπηρίας, χρήζουν ιατρικής βοήθειας ή περίθαλψης απέχοντας από κάθε πράξη εχθρότητας. Σε αυτή τη κατηγορία περιλαμβάνονται και οι γυναίκες σε κατάσταση εγκυμοσύνης, νεογέννητα και άλλα πρόσωπα που χρειάζονται άμεση ιατρική βοήθεια ή περίθαλψη (βλέπε υπερήλικες ή μέλλουσες μητέρες).

Αντίποινα: είναι μη νόμιμα μέτρα στα οποία ένα Μέρος προσφεύγει σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αφού πρώτα έχει ζητήσει από τον αντίπαλο να τερματίσει τη παραβατική του συμπεριφορά και ο τελευταίος αρνείται να συμμορφωθεί.

Διάδικοι (διάδικα μέρη): στη νομική γλώσσα είναι οι αντίδικοι δηλαδή ο ενάγων και ο εναγόμενος ενώπιον Δικαστηρίου.

Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο (ΔΑΔ – ius in bello): πρόκειται για τους κανόνες δικαίου που εφαρμόζονται κατά τη διάρκεια διεθνών και μη διεθνών ένοπλων συρράξεων.

Δίκαιο προσφυγής σε πόλεμο (ius ad bellum): προσδιορίζεται ως το σύνολο των κανόνων Διεθνούς Δικαίου, που έχουν σχέση με τις συνθήκες εκείνες κάτω από τις οποίες ένα υποκείμενο του Διεθνούς Δικαίου μπορεί να προσφύγει στην ένοπλη βία.

---

³ Βλέπε π.χ την προστασία του παιδιού κατά τις ένοπλες συγκρούσεις. Άρθρο 77 του ΠΠΙ και άρθρο 4(3) του ΠΠΙΙ (ΔΕΣ) και Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού (Δαδ).

⁴ Βλέπε π.χ αιχμάλωτοι πολέμου – ΣΓ(ΔΑΔ), ΕΣΔΑ (Δαδ).

Διεθνής σύρραξη: είναι η σύρραξη που διεξάγεται ανάμεσα σε δύο ή περισσότερα κράτη

Εθιμικό δίκαιο/έθιμο: Ο όρος «εθιμικό δίκαιο/έθιμο» αναφέρεται κυρίως σε ορισμένες καθιερωμένες πρακτικές που ισχύουν π.χ. στην εμπορική δραστηριότητα. Το έθιμο παράγεται από μια σταθερά επαναλαμβανόμενη πρακτική με συνείδηση δικαίου (opinio iuris).

Μαχητής/ες: είναι Μέλη τακτικών ενόπλων δυνάμεων/μέλη ειδικών αστυνομικών μονάδων, εθελοντές, μέλη εθνοφρουράς, πολιτοφυλακής που εντάσσονται στις ένοπλες δυνάμεις καθώς επίσης και άλλα πρόσωπα που δεν ανήκουν στις ένοπλες δυνάμεις αλλά πρέπει να α) να βρίσκονται υπό υπεύθυνη διοίκηση β) να φέρουν διακριτό έμβλημα αναγνωρίσιμο από απόσταση γ) να φέρουν τα όπλα τους αναφανδόν δ) να συμμορφώνονται με τους νόμους και τα έθιμα του πολέμου. Στις περιπτώσεις των ενόπλων συρράξεων μη διεθνούς χαρακτήρα το καθεστώς του μαχητή δεν προβλέπεται αλλά θεωρείται ζήτημα που ρυθμίζεται από το εθνικό δίκαιο.

Μη Διεθνής Σύρραξη: είναι η σύρραξη που εμπίπτει στο κοινό άρθρο 3 της ΣΓ I-IV καθώς και όπως αυτές περιγράφονται και καλύπτονται από το άρθρο 1 του ΠΠ II

Ναυαγοί: ορίζονται τα πρόσωπα είτε άμαχοι ή μαχητές τα οποία βρίσκονται σε κίνδυνο στη θάλασσα ή σε άλλα ύδατα ως αποτέλεσμα ατυχήματος που συνέβη σε αυτούς ή στο σκάφος ή στο αεροσκάφος που τα μετέφερε και τα οποία απέχουν από κάθε πράξη εχθρότητας.

Όπλα: ορίζονται τα όργανα πυρός που χρησιμοποιούνται κατά το πόλεμο.

Πλοίο: είναι κάθε σκάφος προορισμένο να μετακινείται επί του ύδατος για μεταφορά προσώπων, πραγμάτων, για επιθαλάσσια αρωγή, αλιεία, αναψυχή, επιστημονική έρευνα ή άλλον σκοπό.

Πυρομαχικά: είναι ένας ολοκληρωμένος μηχανισμός με εκρηκτικά, προωθητικά, πυροτεχνικές ουσίες, σύνθεση έναυσης ή πυρηνικά, βιολογικά και χημικά για χρήση σε στρατιωτικές επιχειρήσεις, περιλαμβανομένων και καταστροφών.

ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Οι αρχές που διέπουν το ΔΑΔ και πρέπει απαραίτητα να λαμβάνονται υπ' όψιν από τον εκάστοτε Διοικητή πριν τη λήψη απόφασης είναι οι εξής:

1. Αρχή του Ανθρωπισμού / απαγόρευση πρόκλησης ανώφελου πόνου (Humanity)-(limitation)

Η εν λόγω αρχή αφορά τον περιορισμό των ενεργειών των αντιμαχόμενων μερών που σκοπό έχουν τη πρόκληση επιπλέον πόνου, τραυματισμού ή καταστροφής κατά μέτρο που αυτό δεν είναι απαραίτητο για την επίτευξη των νόμιμων στρατιωτικών σκοπών.

Η απαγόρευση χρήσης μέσων (όπλων, βλημάτων κτλ) και μεθόδων που προκαλούν περιττά τραύματα και επιπλέον πόνο, προβλέπεται στα άρθρα 35-36 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου (ΠΠΙ).⁵ Απορρέουσα υποχρέωση των σχετικών διατάξεων είναι η λήψη προληπτικών μέτρων τόσο κατά το σχεδιασμό όσο και κατά την εκτέλεση των επιχειρήσεων. Νοείται περαιτέρω, πως τα αντιμαχόμενα μέρη έχουν την υποχρέωση της ανθρωπίνης συμπεριφοράς και επιμέλειας σε πρόσωπα που κρατούνται υπό την ευθύνη τους⁶.

Με βάση την αρχή του Ανθρωπισμού, η πρόκληση ανώφελου πόνου ή/και η πρόκληση περιττών τραυμάτων απαγορεύεται, πόσο δε μάλλον εάν αυτός ο πόνος είναι δυσανάλογος εν σχέση με το άμεσο επιδιωκόμενο στρατιωτικό αποτέλεσμα. Περαιτέρω, θα πρέπει να τονιστεί πως η χρήση όπλων θα πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να μην προκαλείται εκτεταμένη, μεσοπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη ζημιά στο περιβάλλον και παράλληλα να υπάρχει δυνατότητα διάκρισης ανάμεσα σε μαχητές/αμάχους, στρατιωτικούς/πολιτικούς στόχους.

2. Αρχή της Αναγκαιότητας (military necessity)

Όσο αφορά την εν λόγω αρχή, πρέπει να τονισθεί πως δραστηριότητες που δεν επιφέρουν οποιοδήποτε στρατιωτικό πλεονέκτημα ή αντικείμενα που δεν έχουν στρατιωτική χρησιμότητα, απαγορεύονται. Πιο πρόσφατη, η περίπτωση της γέφυρας Στάρι Μοστ (1565 μ.Χ) (βοσνιακά: Stari Most, ελληνικά: παλαιά γέφυρα) στη πόλη του Μόσταρ στη Βοσνία Ερζεγοβίνη, που αποτελούσε μνημείο ιστορικής κληρονομιάς και γκρεμίστηκε από βολή άρματος το 1993. Σύμφωνα με την απόφαση του ΔΠΔΓ,⁷ η γέφυρα καταστράφηκε εκ προθέσεως από τις κροατικές ένοπλες δυνάμεις.

Η αρχή υποχρεώνει το Μέρος, στη σύγκρουση να χρησιμοποιήσει την απαραίτητη ένοπλη βία που απαιτείται για την επίτευξη του νόμιμου αποτελέσματος της σύγκρουσης (παράδοση αντιπάλου) με την ελάχιστη

---

⁵ ΠΠΙ, άρθρο 35 (2)

⁶ ΠΠΙ, άρθρο 10(2), ΠΠΙΙ, άρθρο 75.

⁷ The International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia v Jadranko Prlic, Bruno Stojic., Slobodan Prljak, Milivoj Petkovic, Valentin Coric and Berislav Pusic
<<https://www.icty.org/x/cases/prlic/ind/en/prl-ii040304e.htm>>.

δυνατή απώλεια σε πόρους και ζωές⁸. Νοείται πως η χρήση βίας πρέπει να κινείται μέσα στο πλαίσιο της νομιμότητας (μη χρήση απαγορευμένων όπλων κτλ) και δεν παραβιάζει τους κανόνες του ΔΑΔ. Η ένταση (επίπεδο) και είδος της βίας θα πρέπει να είναι ανάλογο με την αποστολή και το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Σε περίπτωση που αυτή εκφεύγει από τα όρια που τέθηκαν από τον εκάστοτε διοικητή στην εκτέλεση της αποστολής, τότε αυτή θεωρείται παράνομη⁹. Τα όρια αυτά τίθενται μέσα από τους κανόνες εμπλοκής (RoE – Rules of Engagement) που εφαρμόζει η δύναμη και που καθορίζονται είτε πριν την αποστολή ή είναι ήδη τυποποιημένοι και εφαρμοστέοι στη δομή και την επιχειρησιακή σχεδίαση της δύναμης.

Πρέπει να τονιστεί πως ο στρατιωτικός χαρακτήρας του αντικειμένου δεν αρκεί αφ' εαυτού για να χαρακτηριστεί ως νόμιμος στρατιωτικός στόχος. Τουναντίον, το αντικείμενο-στόχος θα πρέπει να συμβάλλει αποτελεσματικά στη στρατιωτική προπαρασκευή και δράση του αντίπαλου μέρους και η καταστροφή ή η ουδετεροποίηση (neutralization) του κατά την επίθεση, προσφέρει συγκεκριμένο στρατιωτικό πλεονέκτημα στον επιτιθέμενο.

Νοείται πως η υπό προϋποθέσεις παραβίαση της αρχής, σύμφωνα με το καταστατικό του Διεθνούς Ποινικού Δικαίου, μπορεί να αποτελέσει έγκλημα πολέμου¹⁰. Συγκεκριμένα, μέσα από τη νομολογία (π.χ δίκη της Νυρεμβέργης) βγαίνει το αβίαστο συμπέρασμα πως πρακτικές όπως «καμένη γη», επιθέσεις κατά του άμαχου πληθυσμού, πράξεις ή απειλές βίας, ισοπέδωση ολόκληρων χωριών, θανάτωση αιχμαλώτου πολέμου γιατί επιβραδύνει την κίνηση του στρατιωτικού τμήματος, αποτελούν εγκλήματα πολέμου ενώ δεν ευσταθεί η υπεράσπιση των έκνομων πράξεων με την δικαιολογία της επιτακτικής στρατιωτικής ανάγκης.

Όπως αναφέρεται και στον κώδικα Lieber¹¹ τα μέτρα που λαμβάνονται στις πολεμικές συγκρούσεις πρέπει να είναι τα αναγκαία και απαραίτητα για τη διασφάλιση των σκοπών του πολέμου και δεν θα πρέπει να είναι δυσανάλογα μεγαλύτερα από το επιδιωκόμενο στρατιωτικό αποτέλεσμα. Επίσης, η καταστροφή που θα προκληθεί συνεπεία του κτυπήματος-μέτρων θα πρέπει να δικαιολογείται μέσα από την επίτευξη ενός συγκεκριμένου και σαφώς προσδιορισμένου στρατιωτικού πλεονεκτήματος.

Αξίζει να τονιστεί πως η εν λόγω αρχή δεν αποτελεί πανάκεια. Δεν είναι δυνατόν να παραβιάζονται κάποιοι κανόνες με τη δικαιολογία των περιστάσεων της έκτακτης ανάγκης. Η στρατιωτική αναγκαιότητα έχει ήδη ληφθεί υπόψη κατά την κατάρτιση του κανόνα. Όμως, σύμφωνα με το άρθρο 51 ΠΠΙ, απαγορεύεται

⁸ Διακήρυξη Αγ. Πετρούπολης, 1868, (σημ 10) Προοίμιο.

⁹ ΠΠΙ, Άρθρο 51.

¹⁰Καταστατικό Ρώμης για το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, άρθρο 8(2)(α)(4) <<https://unric.org/el/καταστατικο-του-διεθνους-δικαστηριο-2/>>.

¹¹ Lieber Code (Instructions for the Government of Armies of the United States in the Field), 24 April 1863 <<https://ihl-databases.icrc.org/en/ihl-treaties/liebercode-1863>>.

η επίθεση που θα προκαλέσει απώλειες ανάμεσα σε πολίτες/αμάχους (παράπλευρες απώλειες) δυσανάλογα υπέρμετρες σε σχέση με το άμεσο στρατιωτικό πλεονέκτημα, αναγνωρίζοντας έτσι εμμέσως πλην σαφώς την νομιμότητα δικαιολογημένων με βάση τα πιο πάνω απωλειών. Η σχετική διάταξη δεν αφορά το γενικό αποτέλεσμα μιας επιχείρησης, αλλά το συγκεκριμένο και άμεσο. Εφαρμόζεται λοιπόν, όταν μια επίθεση είναι αναγκαία, αλλά υπάρχει ο κίνδυνος να πληγούν άμαχοι ή/και πολιτικά αντικείμενα και θα πρέπει να επιτυγχάνεται εξισορρόπηση ανάμεσα στη στρατιωτική αναγκαιότητα και την αρχή του ανθρωπισμού.

Επιπλέον, δέον είναι να λεχθεί σε ότι αφορά τα αντίποινα, ότι αυτά είναι παράνομα σε περίοδο ειρήνης¹², ενώ επιτρέπονται στο πλαίσιο διεθνούς ένοπλης σύρραξης (belligerent reprisals – πολεμικά αντίποινα).

3. Αρχή της Αναλογικότητας (proportionality)

Είναι ευρέως αποδεκτό πως σε μια πολεμική σύγκρουση θα υπάρξουν παράπλευρες απώλειες τόσο σε προσωπικό (βλέπε αμάχους) όσο και σε μέσα και εγκαταστάσεις-υποδομές. Με βάση την αρχή της αναλογικότητας, το διεθνές δίκαιο αναγνωρίζει αυτή την πραγματικότητα και προσπαθεί να σταθμίσει τις αναμενόμενες παράπλευρες απώλειες που προκύπτουν σε συνάρτηση με τη διεξαγωγή μιας στρατιωτικής επιχείρησης και το άμεσο αποτέλεσμα της. Νοείται πως οι απώλειες αυτές δεν θα πρέπει να είναι υπέρμετρα δυσανάλογες σε σχέση με το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.

Εξάγεται, λοιπόν, αβίαστα το συμπέρασμα πως μια στρατιωτική επιχείρηση η οποία θα χαρακτηριστεί ως αδιάκριτη, δηλαδή με πολλαπλάσιες παράπλευρες απώλειες σε σχέση με το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, θα συνιστά παραβίαση του διεθνούς δικαίου.¹³

Με την εν λόγω αρχή καθιερώνεται η υποχρέωση του κάθε επικεφαλής (στρατιωτικός διοικητής), εκτίμησης των απωλειών που θα προκύψουν από την σχεδιαζόμενη επιχείρηση. Επιβάλλεται, εντός των δυνατοτήτων του, να συλλέξει πληροφορίες και να προβεί σε όλες εκείνες τις εύλογες και δέουσες ενέργειες που θα του παρουσιάσουν τις πιθανές επιπτώσεις. Εάν αυτές είναι υπέρμετρα μεγάλες ή δυσανάλογες ως προς το επιθυμητό αποτέλεσμα, τότε οφείλει να ακυρώσει την επιχείρηση και να ξανασχεδιάσει την εν λόγω ενέργεια, ούτως ώστε αυτή να έχει τη μικρότερη δυνατή επίπτωση στον άμαχο πληθυσμό άμεσα ή έμμεσα (εγκαταστάσεις κτλ).

---

¹² Βλέπε The Naulilaa Case (Port. v. F.R.G.), [1928].

¹³ Βλέπε ΠΠΙ, άρθρο 51 (5)(β) και 57(2)(α)9iii).

4. Αρχή της Διάκρισης (distinction)

Η αρχή της διάκρισης αφορά τον διαχωρισμό των αμάχων από τους μαχητές και των πολιτικών αντικείμενων από τους στρατιωτικούς στόχους. Τα εμπλεκόμενα μέρη έχουν την υποχρέωση προστασίας των αμάχων και των πολιτικού χαρακτήρα αντικειμένων¹⁴ καθώς επίσης οφείλουν οι επιθέσεις τους να κατευθύνονται εναντίον στρατιωτικών στόχων και μελών των αντίπαλων ενόπλων δυνάμεων που φέρουν το καθεστώς του μαχητή.¹⁵ Η αρχή της διάκρισης έχει κριθεί από το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης ως κανόνας εθιμικού δικαίου.¹⁶

Παρά την τυποποίηση της υπόψη αρχής, προκύπτουν πρακτικές δυσκολίες στην ερμηνεία. Τούτων λεχθέντων, αξίζει επί παραδείγματι να σημειωθεί ότι, όπλο το οποίο τυγχάνει κατ' αρχήν νόμιμης χρήσης, εκ του αποτελέσματος και του τρόπου χρήσης του, να είναι παράνομο.

Πρέπει επίσης να υπάρξει ξεκάθαρη διάκριση μεταξύ των αμάχων και των μαχητών¹⁷. Σε περίπτωση αμφιβολίας ως προς το εάν το αντικείμενο είναι πολιτικής ή στρατιωτικής φύσεως ή εάν το άτομο είναι μαχητής ή άμαχος, το τεκμήριο προστασίας αμάχων και πολιτικής φύσεως αντικειμένων υπερισχύει¹⁸. Νοείται πως τα εμπλεκόμενα μέρη έχουν τη θετική υποχρέωση να διευκολύνουν την παραπάνω διάκριση. Μεταξύ άλλων, οι μαχητές θα πρέπει να φέρουν στολή και εμφανή διακριτικά¹⁹.

Περαιτέρω, θεωρείται παραβίαση της αρχής και κατ' επέκταση του διεθνούς δικαίου, η τοποθέτηση στρατιωτικών στόχων σε περιοχές που γειτνιάζουν με πολιτικής φύσεως αντικείμενα ή σε κατοικημένες περιοχές, αφού θα πρέπει να λαμβάνονται όλα εκείνα τα προληπτικά μέτρα για την προστασία των αμάχων έναντι των κινδύνων που προκύπτουν από τις στρατιωτικές επιχειρήσεις²⁰. Η αδιάκριτη επίθεση κατά μη συγκεκριμένου στρατιωτικού στόχου ή/και παράλειψη ή παραβίαση της εν λόγω αρχής ενδεχομένως μπορεί να αποτελέσει έγκλημα πολέμου και να διωχθεί από το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο²¹.

Προκύπτει πως η προστασία του περιβάλλοντος, της πολιτιστικής κληρονομιάς και αγαθών καθώς επίσης αγαθών ουσιαστών για την επιβίωση του άμαχου

---

¹⁴ Prosecutor v Tadic (σημ. 72) παρ 99.

¹⁵ ΠΠΙ, Άρθρο 48 και 51.

¹⁶ Nuclear Weapons Advisory Opinion (σημ.63) παρ.78.

¹⁷ ΠΠΙ, Άρθρο 52.

¹⁸ ΣΓ I, άρθρα 50(I) και 52 (3)

¹⁹ ΣΓ III, άρθρο 4 και ΠΠΙ, άρθρο 43 και 44

²⁰ ΠΠΙ, άρθρο 58

²¹ Καταστατικό της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, (A/CONF.183/9 της 17.7.1998), άρθρο 8(2)(β)(i) και (ii)

πληθυσμού, είναι συνεπακόλουθο της νομικής ισχύος της εν λόγω αρχής και του άρθρου 52 του ΠΠΙ.²²

Περαιτέρω, οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή του άρθρου 52 του ΠΠΙ που αφορά το καθορισμό των στρατιωτικών στόχων πρέπει να εφαρμόζονται σωρευτικά, δηλαδή να εφαρμόζονται εν συνόλω. Συγκεκριμένα, οι προϋποθέσεις αυτές αφορούν:

- **Φύση.**

Αφορά τον χαρακτήρα του αντικειμένου (στρατόπεδα, άρματα, στρατιωτικά οχήματα κ.ο.κ)

- **Θέση.**

Αφορά τη τοποθεσία του στόχου και αν αυτή αποτελεί στρατηγικό σημείο με μεγάλη σημασία για τις στρατιωτικές επιχειρήσεις. Νοείται πως αποτελεί υποχρέωση των εμπόλεμων πλευρών να απομακρύνουν στρατιωτικούς στόχους από περιοχές με πολιτιστικά μνημεία/αντικείμενα. Πολιτιστικά αντικείμενα μπορεί να βρίσκονται σε τέτοιες τοποθεσίες: υποχρέωση εμπόλεμων

- **Χρήση.**

Αφορά την πραγματική χρήση του στόχου όταν αυτός πλήττεται.

- **Σκοπός.**

Εάν ο στόχος, μέσω αξιόπιστων πληροφοριών που προκύπτουν, προορίζεται για στρατιωτική χρήση, τότε δεν αποτελεί προαπαιτούμενο η χρήση του ως τέτοιου για να καταστραφεί. Υπενθυμίζεται ότι σε περίπτωση αμφιβολίας ως προς τη χρήση του, ο στόχος δεν πρέπει να θεωρείται στρατιωτικός.

- **Συνεισφορά στη στρατιωτική δράση.**

Αφορά την υποβοήθηση που δύναται να δώσει ο στόχος στις στρατιωτικές επιχειρήσεις. Τονίζεται πως η ερμηνεία της εν λόγω προϋπόθεσης πρέπει να είναι συσταλτική. Δεν είναι δυνατόν το κάθε αντικείμενο να θεωρείται δυνητικά ως στρατιωτικός στόχος.

---

²² «Στρατιωτικοί είναι οι στόχοι που συμβάλλουν αποτελεσματικά στη στρατιωτική δράση και των οποίων η ολική ή μερική καταστροφή, κατάληψη ή εξουδετέρωση προσφέρει οριστικό στρατιωτικό πλεονέκτημα»

- Ισχύουσες περιστάσεις.

Στην αρχή της διάκρισης εμπίπτει και η απαγόρευση επίθεσης κατά προστατευόμενων ζωνών, ήτοι, ουδέτερη ζώνη, νοσοκομειακές μονάδες κ.ο.κ. Όσον αφορά στόχους διπλής χρήσεως (dual use), δηλαδή στόχους που τυγχάνουν χρήσης για στρατιωτικές επιχειρήσεις αλλά και από αμάχους, π.χ γέφυρες, μέσα μεταφοράς, σιδηρόδρομοι, σταθμοί ηλεκτρικού ρεύματος κτλ, η απόφαση προσβολής ή/και καταστροφής τους αφορά τον εκάστοτε Διοικητή ο οποίος προηγουμένως θα πρέπει να έχει εξισορροπήσει τις αρχές του δικαίου των ενόπλων συγκρούσεων (αναφέρονται πιο πάνω).

Συνοψίζοντας, αξίζει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τα άρθρα 19 IV ΣΓ και 56 του ΠΠ I, της ειδικής προστασίας που τυγχάνουν φράγματα, πυρηνικά εργοστάσια, πολιτιστικά μνημεία, νοσοκομεία κ.ο.κ, παύει να ισχύει και χάνουν την ασυλία τους, αν χρησιμοποιηθούν για στρατιωτικούς σκοπούς.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή του ΔΑΔ είναι η ύπαρξη ένοπλης σύγκρουσης. Το εν λόγω δίκαιο δεν εξετάζει τη νομιμότητα ή τους λόγους, αίτια ή αφορμή που εκδηλώθηκε η βία, αλλά αφορά το δίκαιο που εφαρμόζεται κατά τη σύγκρουση και ονομάζεται *ius in bello*. Σε αντίθεση με το *ius ad bellum* που αναφέρεται στο δίκαιο που δίνει το δικαίωμα σε ένα υποκείμενου διεθνούς δικαίου να προσφύγει στην ένοπλη βία. Έτσι, ουσιαστικά το *ius in bello* ρυθμίζει ζητήματα που εμφανίστηκαν μετά την εκδήλωση της ένοπλης βίας, ενώ το *ius ad bellum* καθορίζει το κατά πόσο υπάρχει δικαίωμα προσφυγής στην ένοπλη βία.

Νοείται πως δεν είναι απαραίτητη η επίσημη κήρυξη του πολέμου για να ισχύει το ΔΑΔ. Περαιτέρω, η παραβίαση του ΔΑΔ εγείρει ατομική ποινική ευθύνη καθώς και διεθνή ευθύνη των Κρατών.²³

Αξίζει να σημειωθεί ότι το ΔΑΔ αναγνωρίζει την ύπαρξη δυο τύπων ενόπλων συγκρούσεων οι οποίες και πρέπει να διαχωριστούν. Την διεθνή ένοπλη σύγκρουση (IAC) και τη μη διεθνούς χαρακτήρα ένοπλη σύγκρουση (NIAC). Αναλόγως του τύπου, εφαρμόζεται και το αντίστοιχο δίκαιο. Εν προκειμένω, στις IACs εφαρμόζεται το σύνολο του δικαίου της Γενεύης (ΣΓ) το δίκαιο της Χάγης που προηγήθηκε και το ΠΠI, ενώ στις NIACs το εφαρμοστέο δίκαιο είναι αρκετά περιορισμένο και περιλαμβάνεται στο εθιμικό δίκαιο, το κοινό άρθρο 3 των ΣΓ I-IV και το ΠΠII. Η διάκριση μεταξύ των δυο τύπων συγκρούσεων, παραμένει υπαρκτή, ένεκα της απροθυμίας των Κρατών να την καταργήσουν,

---

²³ Articles on the Responsibility of states for international Wrongful acts [2001], ARSIWA.

αφού, μεταξύ άλλων, υπάρχει ουσιώδης διαφορά στο καθεστώς των μαχητών, αμάχων και στους κανόνες κράτησης προσώπων.²⁴

Διεθνείς Ένοπλες Συγκρούσεις (IACs)

Αφορά συγκρούσεις που αντιμέτωπα είναι τα Κράτη. Θεωρούνται διεθνείς ακόμα και αν η κατάσταση πολέμου δεν αναγνωρίζεται από κάποιο από τα Κράτη²⁵, ενώ, δεν είναι απαραίτητο να υπάρξει επίσημη κήρυξη πολέμου για να ισχύουν οι κανόνες του ΔΑΔ. Διεθνής ένοπλη σύγκρουση μπορεί να προκύψει ακόμη και στην ενάσκηση μονομερώς ένοπλης βίας από Κράτος, ασχέτως εάν το δεχόμενο τη βία Κράτος δεν απαντήσει με στρατιωτικά μέσα.

Κήρυξη Πολέμου

Η ισχύς των Συνθηκών, δεν συνίσταται πλέον στην επίσημη κήρυξη του πολέμου. Δηλαδή, δεν αναγκαίοι η κήρυξη του πολέμου από ένα ή και από τα δυο εμπόλεμα μέρη, για να τεθεί το ΔΑΔ σε ισχύ. Τουναντίον, αρκεί το πραγματικό γεγονός της χρήσης ένοπλης βίας. Σύμφωνα με το άρθρο 2§4 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, απαγορεύεται η χρήση βίας, ενώ σύμφωνα με το άρθρο 51 του Χάρτη, δίνεται το δικαίωμα της νόμιμης άμυνας στα Κράτη.

Πολεμική Κατοχή

Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του κοινού άρθρου 2, η μερική ή ολική κατοχή των εδαφών ενός εκ των αντιμαχόμενων μερών, από το άλλο μέρος, ακόμη και αν η εν λόγω κατάληψη δεν αντιμετώπισε ένοπλη αντίσταση, υπόκειται στο καθεστώς της διεθνούς ένοπλης σύρραξης. Το έδαφος θεωρείται κατεχόμενο όταν βρίσκεται στην εξουσία του εχθρικού στρατού και η κατοχή εκτείνεται στην επικράτεια στην οποία μπορεί να ασκήσει εξουσία. Ο χαρακτηρισμός μιας κατάστασης ως πολεμικής κατοχής, εδράζεται σε πραγματικά γεγονότα (για περισσότερα σε σχέση με το θέμα της πολεμικής κατοχής βλ. πιο κάτω).

Ένοπλες Συγκρούσεις Μη Διεθνούς Χαρακτήρα (NIACs)

Στην έννοια αυτού του τύπου συγκρούσεων εμπίπτουν οι συγκρούσεις που αναφέρονται στο κοινό άρθρο 3 των ΣΓ I-IV και στο άρθρο 1 του ΠΠΙΙ.

Στο κοινό άρθρο 3 εμπίπτουν οι συγκρούσεις που εμπλέκονται πέραν της μιας, μη κρατικές ένοπλες ομάδες και λαμβάνει χώρα στην επικράτεια ενός εκ των Μερών. Οι συγκρούσεις μπορεί να είναι μεταξύ των κρατικών ενόπλων δυνάμεων και μη κρατικών ένοπλων ομάδων, ή μεταξύ μη κρατικών ένοπλων ομάδων

---

²⁴ D. Akande, *Classification of Armed Conflicts: Relevant Legal Concepts*, in: E Wlmshurst (ed), *International Law and the Clarification of Conflicts* (OUP 2012) 35-37

²⁵ ΣΓ I-IV, Κοινό άρθρο 2(1)

Η εφαρμογή του κοινού άρθρου 3 των ΣΓ I-IV δεν απαγορεύει την εφαρμογή του εθνικού δικαίου εκτός εάν αυτό (εθνικό δίκαιο) βρίσκεται σε αντίθεση με το κοινό άρθρο 3. Συνεπάγεται λοιπόν, πως τυχόν σύλληψη προσώπων (π.χ στασιαστές, αντάρτες) για συμμετοχή τους στις υπόψη συγκρούσεις, ανεξαρτήτως εθνικότητας, ενδεχομένως να τα οδηγήσει ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων για να δικαστούν σύμφωνα με την ημεδαπή νομοθεσία, με την προϋπόθεση της εφαρμογής των ελαχίστων απαιτήσεων του κοινού άρθρου 3. Ο ορισμός στο άρθρο 1 του ΠΠΙΙ²⁶ συμπληρώνει αυτόν του κοινού άρθρου 3, πλην όμως ακολουθεί μια στενότερη προσέγγιση. Συγκεκριμένα προσδιορίζει την σύγκρουση ως μια διένεξη αποκλειστικά μεταξύ των κρατικών ενόπλων δυνάμεων εναντίον μιας ή περισσότερων οργανωμένων ενόπλων δυνάμεων οι οποίες ασκούν έλεγχο σε μέρος της επικράτειας με αποτέλεσμα να έχουν την ευχέρεια διεξαγωγής συνεχών και συνδυασμένων στρατιωτικών επιχειρήσεων²⁷. Συνεπώς, δεν καλύπτει συρράξεις μεταξύ μη κρατικών δρώντων.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το κοινό άρθρο 3, η ένταση της αντιπαράθεσης πρέπει να φτάνει συγκεκριμένα επίπεδα προκειμένου να υπάρξει διαχωρισμός και διάκριση από μικρότερης έντασης μορφές βίας (βλέπε π.χ αναταραχές και εντάσεις). Σύμφωνα με την *Tadic*²⁸, κριτήριο για την ύπαρξη NIACs, είναι η εκτεταμένη ένοπλη βία μεταξύ των προαναφερόμενων δρώντων. Με βάση το έθιμο, η υποχρέωση του Κράτους να εφαρμόσει στρατιωτική αντί αστυνομική βία για να αντιμετωπίσει την απειλή, καταδεικνύει την οργάνωση των ενόπλων ομάδων και την ικανότητα τους για διεξαγωγή στρατιωτικών επιχειρήσεων²⁹ και ως εκ τούτου των χαρακτηρισμό της σύρραξης ως μη διεθνής ένοπλη σύγκρουση. Η ένταση της σύγκρουσης μπορεί επίσης να προσμετρηθεί με βάση: τον αριθμό, την διάρκεια και την ένταση των συμπλοκών, το είδος όπλων και ποσότητα είδος πυρομαχικών που χρησιμοποιήθηκαν, το τρόπο διεξαγωγής των επιχειρήσεων, τον αριθμό των θυμάτων, την ενδεχόμενη

---

²⁶ Άρθρο 1.- «1. Το παρόν Πρωτόκολλο, το οποίο διευρύνει και συμπληρώνει το άρθρο 3, κοινό στις Συμφωνίες της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949, χωρίς να τροποποιεί τους υφιστάμενους όρους εφαρμογής του, θα εφαρμόζεται σε όλες τις ένοπλες συρράξεις, οι οποίες δεν καλύπτονται από το άρθρο 1 του Συμπληρωματικού Πρωτοκόλλου των Συμφωνιών της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949 Μα την προστασία των θυμάτων των Διεθνών Ενόπλων Συρράξεων (Πρωτόκολλο 1) και οι οποίες λαμβάνουν χώρα στο έδαφος υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους μεταξύ των ενόπλων δυνάμεων του και αντιπάλων ενόπλων δυνάμεων ή άλλων οργανωμένων ενόπλων ομάδων που, κάτω από υπεύθυνη διοίκηση, ασκούν τέτοιας μορφής έλεγχο σε τμήμα του εδάφους του παραπάνω Μέρους, που να δίνει τη δυνατότητα διενέργειας συνεχών και συνδυασμένων στρατιωτικών επιχειρήσεων και εφαρμογή παρόντος Πρωτοκόλλου. 2. Το παρόν Πρωτόκολλο δεν να εφαρμόζεται σε καταστάσεις εσωτερικών αναταραχών και εντάξεων όπως ταραχών, μεμονωμένων και σποραδικών πράξεων βίας και άλλων πράξεων παρόμοιας φύσεως μη θεωρουμένων ως ενόπλων συρράξεων».

²⁷ ICRC Opinion Paper (σημ. 73)

²⁸ Prosecutor v Tadic (σημ. 72) para. 70

²⁹ First Geneva Convention Commentary (σημ 70) 425, Second Geneva Convention Commentary (σημ 70) 447, Third Geneva Convention Commentary (σημ 70) 459.

μετακίνηση πληθυσμού, το μέγεθος των υλικών ζημιών και τη πιθανή επέμβαση του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

Διεθνοποιημένες Ένοπλες Συγκρούσεις

Αφορά τις συγκρούσεις μη διεθνούς χαρακτήρα που αρχικά ξεκινούν στην επικράτεια ενός Κράτους και πραγματοποιείται επέμβαση τρίτου Κράτους στη σύγκρουση. Η αλλαγή του στάτους της σύγκρουσης εξαρτάται από το μέρος στο πλευρό του οποίου θα ταχθεί το τρίτο Κράτος. Συγκεκριμένα:

Εάν το τρίτο Κράτος επέμβει με τις ένοπλες του δυνάμεις στο πλευρό των μη κρατικών ομάδων, τότε δημιουργείται διεθνής ένοπλη σύγκρουση αφού βρίσκεται Κράτος αντιμέτωπο με Κράτος. Όμως, η σύγκρουση μεταξύ των μη κρατικών ομάδων με το Κράτος παραμένει ως μη διεθνής, εφόσον οι ομάδες αυτές δεν δρουν εκ μέρους του τρίτου Κράτους. Έτσι δημιουργείται μια ταυτόχρονη μίξη διεθνούς και μη διεθνούς σύγκρουσης³⁰.

Εάν το τρίτο Κράτος επέμβει έμμεσα στο πλευρό των μη κρατικών ομάδων χωρίς τις ένοπλες του δυνάμεις αλλά παρέχοντας υποστήριξη, τότε η διεθνοποίηση της σύγκρουσης θα κριθεί στο βαθμό παρέμβασης του τρίτου Κράτους. Φυσικά, σύμφωνα με το ICJ, καθοριστικό κριτήριο αποτελεί το εάν η μη κρατική ομάδα αποτελεί μέρος της σύγκρουσης σύμφωνα με το άρθρο 4 της ΣΓ III. Εάν αυτό ισχύει, τότε σύμφωνα πάντα με το Δικαστήριο, θα πρέπει να εξεταστεί κατά πόσο η μη κρατική ένοπλη ομάδα αποτελεί δε *de facto* όργανο ή ανήκει στο Κράτος που επεμβαίνει³¹. Σε καταφατική περίπτωση, το ζήτημα θα τύχει εξέτασης με βάση το διεθνές δίκαιο και το *state responsibility* (διεθνής κρατική ευθύνη).

Εάν το τρίτο Κράτος επέμβει σε μια μη διεθνής ένοπλη σύγκρουση υπέρ της Κυβέρνησης, κατόπιν πρόσκλησης, τότε σύμφωνα με το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, το στάτους της σύγκρουσης δεν μεταβάλλεται³².

Πότε τερματίζεται η ένοπλη σύγκρουση

Ο τερματισμός δεν συνοδεύεται απαραίτητα από συνθήκη ειρήνης ή από οποιαδήποτε άλλη επίσημη πράξη μεταξύ των εμπόλεμων μερών. Αποτελεί πραγματικό γεγονός και επ' αυτού στηρίζεται η θέση κατά πόσο η σύγκρουση τερματίστηκε ή όχι. Η ανακωχή ή τυχόν συμφωνία ειρήνης, είναι ενδεικτικές

---

³⁰ ICJ, *Military and Paramilitary Activities in and against Nicaragua (Nicaragua v USA)* (1986) ICJ Rep 14, para 219

³¹ *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Bosnia and Herzegovina v Serbia and Montenegro)* (2007) ICJ Rep 43

³² ICC, *The Prosecutor v Jean Pierre Bemba Gambo (Confirmation of Charges Decision, Pre-Trial Chamber)* JCC-01/05-01/08 (15 June 2019) para 246.

περιπτώσεις και δεν αποτελούν από μόνες τους τεκμήριο τερματισμού της σύγκρουσης.

Στις διεθνείς ένοπλες συγκρούσεις, το ΔΑΔ παύει να ισχύει με τον τερματισμό των στρατιωτικών επιχειρήσεων, ενώ στην περίπτωση της κατοχής, όταν αυτή λήξει. Συγκεκριμένα η IV ΣΓ με βάση το άρθρο 6§3 “της IV ΣΓ” παύει να ισχύει μετά την πάροδο ενός χρόνου από τη λήξη των εχθροπραξιών.

Στις συγκρούσεις μη διεθνούς χαρακτήρα ισχύει ό,τι και πιο πάνω (διεθνείς). Ο τερματισμός μιας οποιουδήποτε τύπου σύγκρουσης, θα πρέπει να συνοδεύεται με απελευθέρωση των αιχμαλώτων πολέμου³³ καθώς και των προσώπων που τελούν υπό κράτηση³⁴.

Δρώντες (Ratione Personae)

Εμπόλεμα μέρη (δρώντες) σε μια σύγκρουση θεωρείται πως είναι τα Κράτη ή/και οι λαοί ή/και μη κυβερνητικές οργανωμένες ένοπλες ομάδες.

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής (Ratione Loci)

Το ΔΑΔ εφαρμόζεται σε σαφώς προσδιορισμένο χώρο στον οποίο διεξάγονται οι εχθροπραξίες. Είναι σαφές, πως ο χώρος αυτός, το «θέατρο του πολέμου» δηλαδή, περιλαμβάνει τον εθνικό χώρο των αντιμαχόμενων μερών (αέρας, θάλασσα, ξηρά). Έτσι, εδώ δεν αναφέρεται στενά στη περιοχή εχθροπραξιών, αλλά στον ευρύτερο εθνικό χώρο. Εάν γίνεται αναφορά σε συγκρούσεις μη διεθνούς χαρακτήρα, τότε το ΔΑΔ εφαρμόζεται σε όλο το έδαφος του υπόψη Κράτους που τελεί η σύγκρουση³⁵.

Περαιτέρω, αξίζει να σημειωθεί ότι υπάρχει διαχωρισμός των εννοιών «θέατρο του πολέμου» και «θέατρο επιχειρήσεων». Το θέατρο επιχειρήσεων είναι μέρος του θέατρου πολέμου. Το θέατρο επιχειρήσεων ορίζεται ο εκτεταμένος γεωγραφικός χώρος που είναι αναγκαίος για τη συγκέντρωση, την ανάπτυξη, τον ελιγμό και τη διοικητική μέριμνα των στρατιωτικών δυνάμεων που τελούν υπό συντονισμένη ή ενιαία διοίκηση και που είναι ικανές να επιτύχουν στρατιωτικούς ΑΝΣΚ. Το θέατρο πολέμου αναφέρεται ως ο ευρύς γεωγραφικός χώρος που είναι απαραίτητος για τη διεξαγωγή του πολέμου κάτω από ενιαία (εθνική ή συμμαχική) ανώτατη διοίκηση.

Αποστρατικοποιημένες Ζώνες

Σαν τέτοιες ορίζονται περιοχές στο έδαφος των αντιμαχόμενων μερών που εξαιρούνται από τις στρατιωτικές επιχειρήσεις, κατόπιν συμφωνίας των μερών.

---

³³ ΣΓ III, άρθρο 118

³⁴ ΣΓ IV, άρθρα 133 και 134

³⁵ Tadić; ICTR, *The Prosecutor v Jean Paul Akayesu*, ICTR 96-4-T [1998] para 635

Σε αυτές δύναται να περιληφθούν νοσοκομεία, τοποθεσίες προστασίας άμαχου πληθυσμού που δεν συμμετέχει στις εχθροπραξίες κ.ο.κ.

ΜΕΣΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

Σε μια ένοπλη σύγκρουση, αναντίλεκτα, γίνεται χρήση οπλισμού και πυρομαχικών για να επιτευχθεί το ποθητό αποτέλεσμα εκ μέρους των Μερών. Εντούτοις, η προαναφερθείσα χρήση δεν αποτελεί λευκή επιταγή προς τα αντιμαχόμενα μέρη, αλλά περιέχει περιορισμούς.

Γενικοί Περιορισμοί

Περιλαμβάνονται όλες εκείνες οι απαγορεύσεις που η πιθανή χρήση όπλων, πυρομαχικών, βλημάτων, υλικού θα προκαλέσουν περιττά τραύματα και ανώφελο πόνο³⁶. Περαιτέρω, περιλαμβάνονται απαγορεύσεις με τη χρήση όπλων, στη μη διάκριση των στόχων σε στρατιωτικούς και μη³⁷. Θεωρείται επίσης απαγορευμένη η χρήση μεθόδων ή μέσων που θα προκαλέσουν ευρεία και μακροχρόνια βλάβη στο φυσικό περιβάλλον³⁸. Συγκεκριμένα σε ό,τι αφορά:

Την απαγόρευση πρόκλησης περιττών τραυμάτων και περιττού πόνου, η οποία αποτελεί κανόνα εθιμικού δικαίου, αξίζει να σημειωθεί πως το ΔΑΔ δεν δεσμεύει τα αντιμαχόμενα μέρη στην αποφυγή νόμιμων πλην εξαιρετικά καταστροφικών όπλων. Τουναντίον, η επιλογή όπλου που προκαλεί μεγάλο αριθμό θυμάτων ή καταστροφών δεν το καθιστά εκ πρώτης (per se) παράνομο. Το κριτήριο στη προκειμένη, σύμφωνα με το άρθρο 36 του ΠΠΙ, της νόμιμης χρήσης του όπλου εδράζεται στο κατά πόσο η φυσιολογική χρήση του θα προκαλέσει πόνο ή τραυματισμό δυσανάλογο με το στρατιωτικό όφελος το οποίο αποκομίσθηκε.

Την απαγόρευση χρήσης όπλων αδιάκριτα, η οποία αποτελεί κανόνα εθιμικού δικαίου, σύμφωνα με το άρθρο 51§4 του ΠΠΙ απαγορεύεται η χρήση όπλων που δεν μπορούν να κατευθύνουν τα πυρά τους σε συγκεκριμένο στρατιωτικό στόχο και ως εκ τούτου τα αποτελέσματά τους δεν μπορούν να περιορισθούν με συνέπεια να πλήττουν και αμάχους και αντικείμενα, αδιάκριτα. Όμως, η χρήση πυραύλων, μπορεί να θεωρηθεί, κατ' αρχήν νόμιμη, εφόσον στοχεύουν περιοχή με στρατιωτικές εγκαταστάσεις σε αντίθεση με τηλεκατευθυνόμενους ή πυραύλους ακριβείας, που αν δεν πλήξουν το στόχο με ακρίβεια θα θεωρηθεί ότι χρησιμοποιήθηκαν αδιακρίτως³⁹. Σημαντικό είναι να κατανοηθεί πως η χρήση του όπλου στις πλείστες των περιπτώσεων το καθιστούν παράνομο και όχι η κατασκευή και λειτουργία του αυτή καθ' εαυτή.

---

³⁶ Διακήρυξη Αγ. Πετρούπολης, 1868, (σημ 10)

³⁷ ΠΠΙ, άρθρο 51(4)

³⁸ ΠΠΙ, άρθρα 35(3) και 55

³⁹ ICTY, (Appeals Chamber), The Prosecutor v Milan Martić, IT-95-11-A, [2008] 247

Την απαγόρευση χρήσης όπλων που προκαλούν βλάβη στο φυσικό περιβάλλον, σύμφωνα με τα άρθρα 35§3 και 55 του ΠΠΙ, για να είναι ένα όπλο σύμφωνο με το ΔΑΔ θα πρέπει μεταξύ άλλων να εξεταστεί η επίδραση του στο φυσικό περιβάλλον.

Ειδικό Περιορισμοί

Περιλαμβάνουν μια παράθεση όπλων και πυρομαχικών η χρήση των οποίων απαγορεύεται σύμφωνα με το ΔΑΔ (βλέπε συνημμένα Πρωτόκολλα). Αξίζει να σημειωθεί μεταξύ άλλων ότι απαγορεύεται η χρήση ναρκών κατά προσωπικού, δηλητήρια, χημικά, βιολογικά όπλα, ασφυξιογόνα αέρια, βομβών διασποράς, σφαιρών που διογκώνονται ή ανοίγουν στο ανθρώπινο σώμα, όπλων laser κ.ο.κ.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ

Επίθεση

Ο όρος «επίθεση» υποδηλοί πράξεις βίας κατά του εχθρού είτε επιθετικές ή αμυντικές⁴⁰. Μέσα από τις διατάξεις του ΔΑΔ, παρέχεται προστασία στον άμαχο πληθυσμό και από πιθανές παράπλευρες απώλειες, συνεπεία μιας επιθετικής επιχείρησης ή εντέλει της χρήσης βίας ένεκα των διαφόρων μορφών πολέμου. Ο υπόψη ορισμός είναι αρκετά ευρύς ώστε να καλύπτει το δυνατόν όλες τις περιπτώσεις βίας ανεξαρτήτως έντασης και διάρκειας. Το επίπεδο προστασίας θα πρέπει να προσαρμόζεται κατόπιν της στάθμησης των συνθηκών που επικρατούν.

Νόμιμος Στρατιωτικός Στόχος (Military Objective)

Σύμφωνα με τα άρθρα 48 και 52 του ΠΠΙ, η επίθεση είναι στενά συνυφασμένη με τον νόμιμο στρατιωτικό στόχο. Ο όρος περιλαμβάνει τα μέλη των ενόπλων δυνάμεων, το στρατιωτικό εξοπλισμό, οχήματα, εγκαταστάσεις, συστήματα διοίκησης και ελέγχου, επικοινωνίες, εγκαταστάσεις διοικητικής μέριμνας που προορίζονται για στρατιωτική χρήση.

Σύμφωνα με το άρθρο 52(2) του ΠΠΙ, ένα αντικείμενο (object) δύναται να αποτελέσει νόμιμο στρατιωτικό στόχο, *«εφόσον από τη φύση του, τοποθεσία, σκοπό, ή χρήση συμβάλλουν αποτελεσματικά στη στρατιωτική δράση και των οποίων η ολική ή μερική καταστροφή, κατάληψη ή εξουδετέρωση, στις περιστάσεις που επικρατούν κατά το χρόνο, προσφέρει ένα συγκεκριμένο στρατιωτικό πλεονέκτημα»*.

Σε περίπτωση αμφιβολίας, αντικείμενα που χρησιμοποιούνται για μη στρατιωτικούς σκοπούς, θεωρούνται ότι δεν χρησιμοποιούνται για την

---

⁴⁰ ΠΠΙ, άρθρο 49 (1)

υποστήριξη στρατιωτικών επιχειρήσεων, άρα είναι πολιτικά και η επίθεση εναντίον τους απαγορεύεται.

Σύμφωνα με το ΠΠΙ, για να αποτελέσει ένα αντικείμενο νόμιμο στρατιωτικό στόχο, προϋποθέτει την αποτελεσματικότητά του στη στρατιωτική δράση του εχθρού και η καταστροφή του, ολική ή μερική, να προσφέρει ένα άμεσο στρατιωτικό πλεονέκτημα. Η επίθεση εξ ορισμού σε ένα νόμιμο στρατιωτικό στόχο, δεν απαγορεύεται παρόλες τις πιθανές παράπλευρες απώλειες ή/και ζημιές, εφόσον αυτές κριθούν θετικά υπό το πρίσμα της αρχής της αναλογικότητας.

Φύση – Τόπος – Σκοπός και Χρήση του αντικειμένου

Το κριτήριο της φύσης αφορά τον τύπο και το είδος του αντικειμένου.

Το κριτήριο του τόπου αφορά περιοχές που είναι στρατιωτικά σημαντικές για την εξέλιξη των επιχειρήσεων και προσδίδουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Το κριτήριο του σκοπού αφορά την μελλοντική λειτουργία του αντικειμένου ενώ η χρήση αφορά την παρούσα του λειτουργία.

Ενώ τα τέσσερα προαναφερόμενα κριτήρια δίνουν καταρχήν το δικαίωμα μιας ευρείας ερμηνείας, εντούτοις, η αποτελεσματική συμβολή στην επίτευξη της στρατιωτικής δράσης και του στρατιωτικού αποτελέσματος, οδηγεί εν τέλει σε στενή ερμηνεία. Αξίζει να σημειωθεί πως το χρονικό στοιχείο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο καθορισμό των νόμιμων στόχων.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Προστασία αστικών/πολιτικής φύσεως στόχων

Σε αυτή τη κατηγορία εντάσσονται όλοι οι στόχοι που δεν περιέχονται στην έννοια του νόμιμου στρατιωτικού αντικειμενικού σκοπού. Περιλαμβάνει πόλεις, χωριά, οικισμούς, δεξαμενές νερού, αποθήκες τροφίμων, πηγές, δίκτυα ηλεκτρισμού και τηλεπικοινωνιών, κατοικίες, διαμερίσματα, εργοστάσια παραγωγής αγαθών, σχολεία, μουσεία, νοσοκομεία, μέσα μεταφοράς πολιτικής χρήσης, στρατόπεδα αιχμαλώτων, χώροι κράτησης κ.ο.κ. Σε περίπτωση αμφιβολίας για την τρέχουσα χρήση ενός αντικειμένου, σύμφωνα με το άρθρο 52§3 του ΠΠΙ, *«...ένας στόχος ο οποίος είναι κανονικά αφιερωμένος σε μη στρατιωτικούς σκοπούς, όπως χώροι λατρείας, οικία ... και χρησιμοποιείται για να συμβάλει αποτελεσματικά στη στρατιωτική δράση, θεωρείται ότι δεν χρησιμοποιείται με αυτόν τον τρόπο»*.

Λαμβάνοντας αυστηρά υπ' όψιν τις αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας και εφόσον το επιτρέπουν, η ύπαρξη ενός νόμιμου στρατιωτικού στόχου εντός κατοικημένου τόπου, δεν αίρει το δικαίωμα

προσβολής του, ενώ πιθανές απώλειες σε αντικείμενα πολιτικής φύσεως και πολίτες, μπορούν να αποτελέσουν παράπλευρες απώλειες.

Προστασία αμάχων

Άμαχος θεωρείται όποιος, σύμφωνα με το άρθρο 50§1 του ΠΠΙ, δεν είναι μαχητής. Σε περίπτωση αμφιβολίας για την ιδιότητα ενός προσώπου, σύμφωνα με το άρθρο 50§1 του ΠΠΙ, θα πρέπει να θεωρείται ιδιώτης. Σε περίπτωση που παραισφρήσουν ή κινούνται εντός του άμαχου πληθυσμού, άτομα που δεν συγκαταλέγονται σε αυτό, ο λοιπός πληθυσμός δεν χάνει την ιδιότητα του ως άμαχος.

Στην περίπτωση των ένοπλων συρράξεων μη διεθνούς χαρακτήρα, δεν προβλέπεται ρητός ορισμός για τον άμαχο στο ΠΠΙ. Ωστόσο στο άρθρο 13 του ΠΠΙ γίνεται αναφορά στη προστασία του άμαχου πληθυσμού και των μεμονωμένων ιδιωτών.

Σύμφωνα με το άρθρο 51§3 του ΠΠΙ, σε περίπτωση που άμαχος πληθυσμός συμμετέχει άμεσα σε εχθροπραξίες, χάνει τη προστασία που παρέχεται από το διεθνές δίκαιο, για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα που συμμετέχει στις εχθροπραξίες. Φυσικά, η άμεση συμμετοχή ενός ιδιώτη στις εχθροπραξίες, αποτελεί θέμα απόδειξης επί των πραγματικών γεγονότων και δεδομένων που είναι διαθέσιμα εκείνη τη στιγμή.

Η άμεση συμμετοχή δεν έχει ξεκάθαρα οριστεί από το διεθνές δίκαιο. Ως εκ τούτου, τα κρίσιμα στοιχεία που συνθέτουν την άμεση συμμετοχή σε εχθροπραξίες καθορίζονται από το είδος της συμπεριφοράς, τον ακριβή βαθμό συμμετοχής ενός ιδιώτη σε μια οργανωμένη ένοπλη ομάδα και το ακριβές χρονικό διάστημα που διαρκεί η άμεση συμμετοχή στις εχθροπραξίες.

Ειδικότερα, τρία είναι τα κριτήρια που πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά για να θεωρηθεί πως οι ενέργειες του ιδιώτη αποτελούν άμεση συμμετοχή στις εχθροπραξίες.

α. Η πράξη του ιδιώτη θα πρέπει να έχει επηρεάσει δυσμενώς τη στρατιωτική ικανότητα του άλλου Μέρους ή να έχει επιφέρει θάνατο, τραυματισμό ή βλάβη σε πρόσωπο ή αντικείμενο.

Επιγραμματικά να αναφερθούν μια σειρά πράξεων:

- Η χρήση οπλικών συστημάτων και πυρομαχικών.
- Η τοποθέτηση/εκκαθάριση εκρηκτικών συσκευών, μηχανισμών, ναρκών.
- Η συμμετοχή στο σχεδιασμό στρατιωτικών επιχειρήσεων.
- Η χρήση ηλεκτρονικών μέσων για τις ανάγκες των στρατιωτικών επιχειρήσεων.
- Η φύλαξη στρατιωτικών εγκαταστάσεων και χώρων κράτησης.

- Η εθελούσια παραμονή αμάχων εντός ή πλησίον στρατιωτικών στόχων, ως «ανθρώπινων ασπίδων».

- Η διακοπή ή καταστροφή της τροφοδοσίας του εχθρού μέσω δολιοφθορών.

β. Η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της πράξης και της βλάβης που πιθανόν να προκληθεί από την πράξη καθαυτή ή από συντονισμένη στρατιωτική επιχείρηση της οποίας αποτελεί αναπόσπαστο μέρος.

γ. Η πράξη θα πρέπει να συνδέεται με τα εμπόλεμα μέρη. Δηλαδή, να έχει σχεδιαστεί για να επιφέρει άμεσα βλαπτικά αποτελέσματα στο αντίπαλο μέρος⁴¹.

Λαμβάνοντας υπ' όψιν τα πιο πάνω κριτήρια, ενέργειες χαμηλότερης έντασης ακόμα και αν ενισχύουν την πολεμική προσπάθεια εμπόλεμου μέρους, δεν συνιστούν, κατ' αρχήν, άμεση συμμετοχή. Επί παραδείγματι, η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, χρηματοοικονομική στήριξη, προπαγάνδα, είναι περιπτώσεις που εντάσσονται στις πιο πάνω ενέργειες.

Όμως, η παροχή πολεμικού εξοπλισμού ή υλικού για την άμεση εξυπηρέτηση συγκεκριμένων στρατιωτικών επιχειρήσεων, αίρει την προστασία. Πρέπει η ενέργεια να είναι απαραίτητη για τη τέλεση της πράξης που θα επιφέρει το πλήγμα στο αντίπαλο μέρος. Άρα ενδεχομένως να μην αφορά μόνο τη κύρια πράξη αλλά και τις προπαρασκευαστικές ενέργειες που θα οδηγήσουν στη κύρια πράξη. Π.χ. η μεταφορά ή/και ο προγραμματισμός πυραύλων στο χώρο εκτόξευσης. Χαρακτηριστικό επίσης είναι το παράδειγμα του ιδιώτη οδηγού Ι.Χ οχήματος (π.χ διπλοκάμπινο) που μεταφέρει πυρομαχικά σε μια ομάδα μαχητών στο πεδίο της μάχης. Η εν λόγω πράξη αποτελεί άμεση συμμετοχή του ιδιώτη στις εχθροπραξίες, αφού αυτή του η πράξη είναι απαραίτητη για την πρόκληση ζημιάς στο αντίπαλο μέρος. Η απάντηση δεν είναι η ίδια, στη περίπτωση που το ίδιο όχημα μετάφερε πυρομαχικά από το εργοστάσιο παραγωγής τους, σε μια αποθήκη πλησίον των επιχειρήσεων, για μελλοντική χρήση. Νόμιμο στρατιωτικό στόχο θα αποτελούσε το όχημα με τα πυρομαχικά και όχι ο ιδιώτης.

Άμεση συμμετοχή δεν αποτελούν οι εγκληματικές ενέργειες που σκοπό έχουν το ίδιο όφελος (π.χ κλοπές), διαδηλώσεις του πληθυσμού ή μαζικές κινήσεις του πληθυσμού που αν υπαίτια εμποδίζουν την ομαλή διεξαγωγή των επιχειρήσεων.

Υπενθυμίζεται ξανά πως σε περίπτωση αμφιβολίας για τη σωρευτική εφαρμογή των κριτηρίων, το υπό κρίση άτομο θεωρείται άμαχος.

---

⁴¹ Annual report 2009 <<https://www.icrc.org/en/doc/resources/documents/annual-report/icrc-annual-report-2009.htm>>

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι ο ιδιώτης χάνει την προστασία του για το χρονικό περιθώριο που συμμετέχει στις εχθροπραξίες. Κρίνεται σκόπιμο να σημειωθεί πως σε περίπτωση σύλληψης ένεκα της άμεσης συμμετοχής του σε εχθροπραξίες, ο άμαχος δεν αποκτά κατά κανόνα το καθεστώς του αιχμαλώτου και ενδεχομένως να επέχει ποινικής ευθύνης για τις πράξεις του εάν παραβιάζουν το διεθνές ή το εθνικό δίκαιο του αντίπαλου μέρους. Όταν λήξει η συμμετοχή του και επανέλθει στη πολιτική ζωή, τότε η προστασία αποκαθίσταται.

Κάτι τέτοιο όμως δεν ισχύει στη περίπτωση ατόμου που η συμμετοχή του στη πολιτική ζωή θεωρηθεί ως ένα διάλειμμα από τη συνεχή μαχητική του δραστηριότητα (Continuous Combat Function). Σε μια τέτοια περίπτωση, η στοχοποίηση του διευρύνεται σε ένα ευρύτερο χρονικό πλαίσιο που υπερβαίνει το χρονικό όριο της τέλεσης της πράξης που συνιστά άμεση συμμετοχή στις εχθροπραξίες. Έτσι, η συμμετοχή και η μαχητική δραστηριότητα προσώπων σε οργανωμένες ένοπλες ομάδες αποτελεί συνεχή μορφή άμεσης συμμετοχής του άμαχου σε εχθροπραξίες. Όσο διαρκεί η συμμετοχή, η στοχοποίηση είναι νόμιμη και δεν συνεπάγεται ότι το άτομο αποκτά το καθεστώς του μαχητή. Σύμφωνα με το άρθρο 43 του ΠΠΙ, σε μια διεθνή σύγκρουση, μαχητές θεωρούνται τα μέλη οργανωμένης ένοπλης ομάδας, εφόσον τεθούν υπό την διοίκηση ενός εκ των εμπόλεμων μερών.

Οργανωμένη ένοπλη ομάδα είναι ένα σύνολο αμάχων που φέρουν οπλισμό και εξοπλισμό για διενέργεια πολεμικών επιχειρήσεων. Έχουν επαρκή βαθμό στρατιωτικής οργάνωσης ώστε να μπορεί συστηματικά να διενεργεί εχθροπραξίες. Για να θεωρηθεί ένα πρόσωπο της ομάδας ως νόμιμος στόχος, δεν αρκεί απλά η συμμετοχή του στην ομάδα, αλλά θα πρέπει να αναπτύσσει μαχητική ικανότητα εντός αυτής.

Κρίνεται δέον να αναφερθεί πως η γενική προστασία του άμαχου πληθυσμού προτάσσει όπως επιθέσεις χωρίς τη διάκριση μεταξύ μαχητών και αμάχων, απαγορεύονται⁴². Απαγορεύονται επίσης οι επιθέσεις εναντίον του σαν μορφή αντιποίνων, ή ενέργειες/απειλές χρήσης βίας με σκοπό την εξάπλωση του τρόμου καθώς επίσης και η χρήση του ως ανθρώπινη ασπίδα. Τέλος, η χρήση του λιμού ως μέθοδος πολέμου απαγορεύεται⁴³.

Η εκτίμηση εάν μια επίθεση είναι αδιάκριτη, κρίνεται υπό τις περιστάσεις, τη δεδομένη χρονική στιγμή, το σχεδιασμό και την εκτέλεση της. Η περίπτωση των κατοικημένων περιοχών ως στρατιωτικών στόχων, θα πρέπει να αναλύεται ξεχωριστά και όχι με ενιαίο τρόπο. Συνιστά έγκλημα πολέμου, σύμφωνα με το καταστατικό του ΔΠΔ, η επίθεση άνευ διάκρισης επί αστικών στόχων.

---

⁴² ΠΠΙ, Άρθρο 48

⁴³ Το άρθρο 51(2) ορίζει ότι ο άμαχος πληθυσμός αυτός κάθε αυτός όπως επίσης και μεμονωμένοι ιδιώτες, δε δύναται να γίνουν αντικείμενο επιθέσεως. Πράξεις ή απειλές βίας, ο πρωταρχικός σκοπός των οποίων είναι η εξάπλωση του τρόμου ανάμεσα στον άμαχο πληθυσμό απαγορεύονται.

Ταυτόχρονα, σοβαρή παραβίαση του ΠΠΙ σύμφωνα με το άρθρο 85§3(β) αποτελεί η εις γνώση του στρκού Δκτής, αδιάκριτης επίθεσης που προκαλεί μεγάλες απώλειες σε ζωές του αστικού πληθυσμού, τραυμάτων σε αμάχους και ζημιές σε αστικά αντικείμενα.

Πρόσφυγες

Άτομα που από πριν την έναρξη των εχθροπραξιών θεωρούνταν απάτριδες ή πρόσφυγες, σύμφωνα με το άρθρο 23 του ΠΠΙ, θα νοούνται ως προστατευόμενα πρόσωπα κατά την έννοια των Μερών I (άρθρα 1-12) και III (άρθρα 27-78) της ΣΓ IV σε όλες τις περιπτώσεις και χωρίς απολύτως καμία διάκριση.

Τραυματίες, Ασθενείς και Ναυαγοί

Σύμφωνα με το ΔΑΔ, άτομα που έχουν συνεπεία των ενόπλων συγκρούσεων, την ιδιότητα του τραυματία, ασθενούς, ναυαγού, απολαμβάνουν προστασίας και έχουν το δικαίωμα περίθαλψης χωρίς περιορισμούς⁴⁴ εφόσον τα υπόψη άτομα αυτά δεν λαμβάνουν μέρος στις εχθροπραξίες και απέχουν από κάθε εχθρότητα. Νοείται πως αν βρεθούν στα χέρια του εχθρού, δικαιούνται της προστασίας του αιχμάλωτου πολέμου.

Η προαναφερόμενη προστασία επεκτείνεται και εφαρμόζεται και στα μέλη των αεροπορικών δυνάμεων⁴⁵, που θεωρούνται ναυαγοί σε περίπτωση πτώσης του αεροσκάφους ή αναγκαστικής προσθαλάσωσης⁴⁶, ενώ, εφόσον βρεθούν στη στεριά προστατεύονται από τη ΣΓΙ και το ΠΠΙ.

Η αναζήτηση και περισυλλογή καθώς και η καταχώρηση των ατόμων της παρούσας ενότητας μετά από μια συμπλοκή, αποτελεί υποχρέωση και για αυτό θα πρέπει να επιδιώκεται η σύναψη εκχειρίας⁴⁷.

Νεκροί και Αγνοούμενοι

Τα εμπόλεμα Μέρη έχουν την υποχρέωση της αναζήτησης και ανεύρεσης των νεκρών και αγνοουμένων τους, της τήρησης συγκεκριμένων διαδικασιών και ανταλλαγής πληροφοριών⁴⁸.

---

⁴⁴ ΣΓ I, άρθρα 12, 35 (1), ΣΓ II, άρθρο 12, ΣΓ III άρθρο 3, ΣΓ IV, άρθρο 16, ΠΠΙ άρθρα 9(1), 10, ΠΠΙ άρθρο 7

⁴⁵ First Geneva Convention Commentary (σημ 70) 1340, Second Geneva Convention Commentary (σημ 70) 1383.

⁴⁶ ΣΠΙ, άρθρο 12(1)

⁴⁷ ΣΓ I, άρθρο 15(2)

⁴⁸ ΣΓ I, άρθρο 17, ΣΓ II, άρθρο 20, ΠΠΙ άρθρα 33,34, ΠΠΙ, άρθρο 8, ΣΓ III, άρθρο 120 (4), ΣΓIV, άρθρο 130(1)

Παιδιά

Σύμφωνα με το άρθρο 77§1 του ΠΠΙ, τα παιδιά αποτελούν αντικείμενο ιδιαίτερου σεβασμού μέσα στις πολεμικές συγκρούσεις και τυχόν ανάρμοστες επιθέσεις, κάτι που τα εμπόλεμα μέρη πρέπει να ενστερνιστούν. Περαιτέρω δε, σύμφωνα με το άρθρο 38§1 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, τα Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σεβαστούν τους κανόνες του ΔΑΔ που αφορούν τα παιδιά.

Σύμφωνα με το άρθρο 77§2 του ΠΠΙ, τα Μέρη πρέπει να λαμβάνουν όλα τα δέοντα μέτρα ώστε να αποφεύγεται η στρατολόγηση ή/και άμεση συμμετοχή παιδιών που δεν έχουν συμπληρώσει το 15^ο έτος, στις συγκρούσεις. Η συμμετοχή παιδιών στις συγκρούσεις σύμφωνα με τα κριτήρια, τα καθιστά αυτόματα μαχητές και λαμβάνουν το ανάλογο καθεστώς. Σε περίπτωση σύλληψης τους από το αντίπαλο Μέρος, ανεξαρτήτως αν αναγνωρίζονται ως αιχμάλωτοι πολέμου ή όχι, συνεχίζουν να απολαμβάνουν αυξημένης προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 77 του ΠΠΙ και κρατούνται χωριστά από τους ενήλικες (βλέπε άρθρο 77§4).

Σύμφωνα με το άρθρο 8§2 του Καταστατικού του ΔΠΔ, η στρατολόγηση ή χρησιμοποίηση παιδιών κάτω των 15 ετών για ενεργό συμμετοχή στις εχθροπραξίες, αποτελεί έγκλημα πολέμου (Υπόθεση Ongwen, ICC).

Γυναίκες

Οι γυναίκες μαχητές τυγχάνουν της ίδιας μεταχείρισης από το ΔΑΔ όπως και οι άντρες. Στη περίπτωση που τεθούν εκτός μάχης (*hors de combat*), θα πρέπει να τύχουν σεβασμού και ανάλογης μεταχείρισης από το αντίπαλο μέρος που πιθανόν να βρεθούν υπό την εξουσία του.

Το σύνολο των γυναικών, στο πλαίσιο των ενόπλων συγκρούσεων, σύμφωνα με το άρθρο 27§2 της IV ΣΓ, θα πρέπει να τυγχάνει ειδικής προστασίας ενάντια σε κάθε επίθεσης κατά της τιμής τους και ιδιαίτερα του βιασμού, του εξαναγκασμούς σε πορνεία ή σε κάθε άλλη μορφή άσεμνης επίθεσης.

Σε περίπτωση κράτησης υπό το καθεστώς του αιχμαλώτου πολέμου, θα πρέπει οι γυναίκες να διαβιούν σε ξεχωριστούς κοιτώνες και εγκαταστάσεις από τους άντρες (βλέπε άρθρα 25§3 και 29§2 της ΣΓ III) και υπό κάποιες περιπτώσεις να επιτηρούνται από γυναίκες (βλέπε άρθρα 97§4 και 108§2 της ΣΓ III).

Σύμφωνα με το άρθρο 8§2 του Καταστατικού του ΔΠΔ, ο βιασμός, η γενετήσια δουλεία, ο εξαναγκασμός σε πορνεία, εγκυμοσύνη, στείρωση ή κάθε άλλη μορφή γενετήσιας βίας που αποτελούν σοβαρές παραβιάσεις των ΣΓ IIV, θεωρούνται εγκλήματα πολέμου.

Δημοσιογράφοι

Οι δημοσιογράφοι οι οποίοι δεν έχουν καθεστώς πολεμικού ανταποκριτή και εμπλέκονται σε αποστολές στην περιοχή των συγκρούσεων, απολαμβάνουν το καθεστώς του άμαχου σύμφωνα με το άρθρο 50§1 του ΠΠΙ, εφόσον εκτελούν τις συνήθεις επαγγελματικές τους δραστηριότητες (π.χ ρεπορτάζ, συνεντεύξεις, βιντεογραφήσεις, φωτογραφήσεις κτλ). Δημοσιογράφοι θεωρούνται για το ΔΑΔ, οι ρεπόρτερ, ανταποκριτές, φωτογράφοι, βοηθητικό/τεχνικό προσωπικό ραδιοφώνου, τηλεόρασης. Εφόσον δεν αναλαμβάνουν οποιαδήποτε δράση που θα επηρεάσει δυσμενώς το καθεστώς τους ως αμάχους, απολαμβάνουν την προστασία που παρέχουν οι ΣΓ I-IV και το ΠΠΙ. Σε αντίθεση με τους πολεμικούς ανταποκριτές που θεωρούνται αιχμάλωτοι πολέμου, εάν συλληφθούν, οι δημοσιογράφοι προστατεύονται ως άμαχοι.

Δύναται να φέρουν τη ταυτότητα σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος II του ΠΠΙ, ως αποδεικτικό στοιχείο της ιδιότητάς τους.

Πολιτική Άμυνα

Σύμφωνα με το άρθρο 61 του ΠΠΙ, η Πολιτική Άμυνα, η οποία δεν είναι στρατιωτικός φορέας, συνδράμει στο ανθρωπιστικό έργο της προστασίας και επιβίωσης του αμάχου πληθυσμού από τις επιπτώσεις των ένοπλων συγκρούσεων. Το άρθρο 62§1 αναφέρει πως το προσωπικό της θα πρέπει να τυγχάνει σεβασμού από τα εμπόλεμα μέρη και να εκτελεί απρόσκοπτα το έργο και τα καθήκοντα του. Η προστασία αυτή επεκτείνεται και στους πολίτες που θα κληθούν να επιτελέσουν έργο που θα ορισθούν από την Πολιτική Άμυνα, παρόλο που δεν ανήκουν στην οργάνωση. Τα κτήρια, καταφύγια, εγκαταστάσεις που χρησιμοποιεί η οργάνωση προστατεύονται κάτω από το πέπλο των αστικών στόχων (βλέπε άρθρο 62§3).

Η τυχόν συνεργασία σε ανώτατο επίπεδο της οργάνωσης με τις στρατιωτικές αρχές ή η απόσπαση στρατιωτικού προσωπικού σε αυτή καθώς και η κατοχή ελαφρού ατομικού οπλισμού από τα μέλη της για αυτοάμυνα ή για τήρηση της τάξης, δεν εκλαμβάνονται ως πράξεις επιβλαβείς για τον εχθρό και ως εκ τούτου δεν χάνεται το καθεστώς του αμάχου.

Σύμφωνα με το άρθρο 66§1, 2 του ΠΠΙ, η Πολιτική Άμυνα (προσωπικό, κτήρια, εγκαταστάσεις, εξοπλισμός, οχήματα κ.ο.κ) οφείλει να υιοθετεί και να εφαρμόζει μεθόδους και διαδικασίες αναγνώρισης. Το διεθνές διακριτικό αναγνώρισης αφορά ένα ισόπλευρο τρίγωνο χρώματος μπλε σε πορτοκαλί φόντο. Το εν λόγω σήμα συνοδεύει το προσωπικό που έχει την υποχρέωση να φέρει και ειδική ταυτότητα που να πιστοποιεί την ιδιότητα του (βλέπε άρθρο 66§§ 2, 3 και 4 του ΠΠΙ). Η δόλια χρήση του δύναται να χαρακτηριστεί και ως έγκλημα πολέμου (βλέπε άρθρο 85§ 5 του ΠΠΙ).

Κανόνες κατά τη διεξαγωγή των Στρατιωτικών Επιχειρήσεων

Παρακάτω τίθενται επιγραμματικά κανόνες οι οποίοι εφαρμόζονται κατά τη διεξαγωγή των στρατιωτικών επιχειρήσεων και αποτελούν μέρος του νομικού πλαισίου που διέπει το δίκαιο των ενόπλων συρράξεων.

Για χάριν ευκολίας, υποδεικνύεται κατά περίπτωση το αντίστοιχο για αναφορά άρθρο της εκάστοτε Συνθήκης, το οποίο και μπορεί να αναγνωστεί στα Παραρτήματα του παρόντος εγχειριδίου.

- Σεβασμός στον εχθρό όταν αυτός τίθεται εκτός μάχης (βλέπε άρθρα 41, 43, 44 του ΠΠΙ).
- Παροχή προστασίας σε άτομα κατερχόμενα αεροσκάφους.

Το διεθνές δίκαιο (ΠΠΙ) απαγορεύει την επίθεση σε άτομα που βρίσκονται σε κίνδυνο και κατέρχονται με αλεξίπτωτο από το αεροσκάφος. Η προστασία ισχύει μέχρι τη στιγμή που ο αντίπαλος μαχητής προσγειωθεί στο έδαφος του αντιπάλου. Έχει την ευκαιρία να παραδοθεί οπότε και διατηρείται η προστασία ή αν ξεκινήσει εχθρική ενέργεια, αίρεται αυτή. Στη περίπτωση κατερχόμενων Μονάδων αλεξιπτωτιστών με τον εξοπλισμό τους κατά τη διάρκεια εν εξελίξει επίθεσης, αυτές δεν απολαμβάνουν προστασίας.

Γενικά, προσωπικό που προσγειώθηκε στο έδαφος, παραδόθηκε και στη συνέχεια προσπαθεί να αποδράσει ή να εισέλθει εκ νέου στη μάχη, χάνει την προστασία του.

- Χρήση αναγνωρισμένων συμβόλων (βλέπε άρθρα 38, 44 του ΠΠΙ, ΣΓ I, άρθρο 53 ΣΓ II).
- Χρήση Στολών και Εμβλημάτων Εθνικότητας (βλέπε άρθρο 39 του ΠΠΙ).
- Ελεύθεροι Σκοπευτές.

Δεν απαγορεύεται η χρήση τους από το ΔΑΔ πλην όμως πρέπει να τηρείται η αρχή της διάκρισης και η μη χρήση πυρών έναντι αμάχων ή ατόμων που τέθηκαν εκτός μάχης.

- Διεξαγωγή Δολιοφθορών (Sabotage).

Οι δολιοφθορές είναι νόμιμες εφόσον εκτελούνται από μαχητές και κατευθύνονται έναντι στρατιωτικών στόχων.

- **Μη χρήση αμάχων ως ανθρώπινες ασπίδες (βλέπε άρθρα 51§ 7, 51§ 8, 58 του ΠΠΙ).**

Η παρουσία αμάχων δεν πρέπει να χρησιμοποιείται από το αμυνόμενο Μέρος για να καθιστά στρατιωτικούς στόχους ως απρόσβλητους ή να τους

παρακωλύει. Παρ' όλα αυτά, το επιτιθέμενο Μέρος θα πρέπει να λάβει υπ' όψιν στη σχεδίαση και στοχοποίηση, στο πλαίσιο της αρχής αναλογικότητας, την ύπαρξη άμαχου πληθυσμού και την τυχόν επίπτωση στις παράπλευρες απώλειες. Τα εμπόλεμα μέρη οφείλουν να δείχνουν το προσήκοντα σεβασμό στο διεθνές δίκαιο και να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα πρόληψης, απομακρύνοντας τον άμαχο πληθυσμό και αντικείμενα από τη περιοχή των πολεμικών επιχειρήσεων. Επίσης, πρέπει να αποφεύγεται η τοποθέτηση στρατιωτικών εν δυνάμει στόχων εντός ή κοντά σε πυκνοκατοικημένες περιοχές.

- Προστασία πολιτιστικής κληρονομιάς και χώρων λατρείας (βλέπε άρθρα 38§1, 53, 85§4(δ) του ΠΠΙ).
- Προστασία έργων και εγκαταστάσεων (π.χ φράγματα, πυρηνικοί σταθμοί κ.ο.κ) (βλέπε άρθρο 56§§ 1,2,5,6 του ΠΠΙ).
- Περιοχές και Ζώνες ειδικής προστασίας (π.χ νοσοκομεία, αποστρατικοποιημένες ζώνες, χώροι συγκεντρώσεως αιχμαλώτων κ.ο.κ) (βλέπε άρθρα 59 του ΠΠΙ, 23 της ΣΓ I, 14 της ΣΓ IV).

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ – ΝΑΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Τα μέρη σε μια ένοπλη σύγκρουση στη θάλασσα και αέρα δεσμεύονται από το ΔΑΔ και υπόκεινται στις ίδιες αρχές και κανόνες αναφορικά με τη χρήση ένοπλη βίας εναντίων στόχου^{49 50}.

ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΚΑΙ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΣΤΙΣ ΕΝΟΠΛΕΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ

Όπως προκύπτει σε μια διεθνή σύγκρουση, το καθεστώς συμμετοχής ή μη ενός ατόμου σε μια σύγκρουση χαρακτηρίζεται με την απόδοση της είτε του μαχητή είτε του αμάχου και σχετίζεται με το πέπλο προστασίας που του παρέχεται υπό την προϋπόθεση του είδους των πράξεων στις οποίες προβαίνει. Συνεπεία κυρίως της ιδιότητας του μαχητή, το άτομο ενδέχεται να αποκτήσει και δεύτερο χαρακτηρισμό αυτό π.χ του αιχμαλώτου πολέμου.

Στις ένοπλες συγκρούσεις μη διεθνούς χαρακτήρα δεν προκύπτει το καθεστώς μαχητή-αμάχου καθότι η αμεσότητα στη συμμετοχή του ατόμου στις εχθροπραξίες θεωρείται ζήτημα που άπτεται του εθνικού δικαίου⁵¹.

Μέλη ενόπλων δυνάμεων (ΕΔ)

---

⁴⁹ San Remo Manual on International Law Applicable to Armed Conflicts at Sea, 12 June 1994

<<https://www.legal-tools.org/doc/118957/pdf/>>

⁵⁰ Program on Humanitarian Policy and Conflict Research at Harvard University

<<https://www.researchgate.net/publication/264036862>>

⁵¹ Y. Sandox, C Swinarski, B. Zimmermann (eds), Commentary on the Additional Protocols of 8 June 1977 to Geneva Conventions of 12 August 1949 (ICRC/Martinus Nijhoff Publishers 1987) 1332.

Μέλη των ενόπλων δυνάμεων θεωρούνται τα μέλη του τακτικού στρατού, τα μέλη της εθνοφρουράς/πολιτοφυλακής, μέλη εθελοντικών σωμάτων, ομάδες/μονάδες ενόπλων που υπόκεινται στη διοίκηση των ΕΔ. Σε περίπτωση ενσωμάτωσης παραστρατιωτικών οργανώσεων, ή/και υπηρεσιών επιβολής του νόμου (βλέπε π.χ αστυνομία) στις ΕΔ, το ενδιαφερόμενο μέρος οφείλει να το γνωστοποιήσει στα άλλα εμπόλεμα μέρη καθότι το αρχικό καθεστώς των ομάδων αυτών, είναι αυτό του άμαχου.

Σύμφωνα με το άρθρο 43 ΠΠΙ, τα ως άνω πρόσωπα έχουν το καθεστώς μαχητή. Εξαιρούνται του καθεστώτος, σύμφωνα με το άρθρο 33 ΣΓ ΙΙΙ, το υγειονομικό προσωπικό και οι στρατιωτικοί ιερείς.

Μαχητής και διάκρισή του από τους Αμάχους

Οι μαχητές για να ξεχωρίζουν από τον άμαχο πληθυσμό, οφείλουν να φέρουν τουλάχιστον ένα μόνιμο διακριτικό σήμα ή στολή⁵² (π.χ στολή παραλλαγής) που να αναγνωρίζεται από απόσταση και να οπλοφορούν φανερά, σύμφωνα με τα άρθρα 1, 2 και 44(2) ΣΓ ΙΙΙ.

Hors de Combat

Ο μαχητής ο οποίος τέθηκε εκτός μάχης (Hors de Combat), απολαμβάνει καθεστώς προστασίας. Σύμφωνα με το άρθρο 41§1 του ΠΠΙ, πρόσωπο-μαχητής που αναγνωρίζεται ότι βρίσκεται εκτός μάχης, δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο επίθεσης.

Για να θεωρηθεί κάποιος εκτός μάχης θα πρέπει είτε να βρίσκεται υπό την εξουσία του αντίπαλου μέρους (αιχμαλωσία, υπό κράτηση), ή να έχει εκφράσει την πρόθεση να παραδοθεί ή να έχει χάσει τις αισθήσεις του ή εν τέλει να έχει καταστεί ανίκανος να υπερασπιστεί τον εαυτό του, λόγω τραυμάτων ή ασθένειας. Νοείται πως απέχει από οποιεσδήποτε εχθρικές ενέργειες ή προσπάθεια για να αποδράσει. Το καθεστώς εκτός μάχης απολαμβάνουν επίσης οι ναυαγοί ή άτομα που κατέρχονται αεροσκάφους που τελεί σε κίνδυνο (βλ. σελ. ανωτέρω).

Αιχμάλωτος Πολέμου

Αφορά αποκλειστικά τους μαχητές που τελούν υπό τη δικαιοδοσία του εχθρού. Προστατεύεται από ένα ευρύ φάσμα κανόνων που διαλαμβάνονται στη ΣΓ ΙΙΙ. Σε περίπτωση αμφιβολίας για το κατά πόσο ένα πρόσωπο υπόκειται σε αυτό το καθεστώς, η αμφιβολία δρα υπέρ του και εντάσσεται στη κατηγορία αιχμαλώτου πολέμου. Π.χ πρόσωπο που είναι προμηθευτής του εμπόλεμου μέρους και το ακολουθεί και έχει χάσει την ταυτότητα του, ή πρόσωπο που

---

⁵² ΠΠΙ, άρθρο 44(7).

εμπλέκεται στις εχθροπραξίες και δεν διακρίνεται από τους αμάχους και δεν φέρει στολή αλλά φέρει μόνιμο διακριτικό σήμα, ή πρόσωπο ύποπτο για κατασκοπεία ή μισθοφορική δράση ή πρόσωπο που δεν εντάσσεται στις κατηγορίες που προβλέπει το άρθρο 4(α) της ΣΓ III, τα άρθρα 25, 29 της ΣΓ I, τα άρθρα 43, 44(1), 67(2) του ΠΠΙ κ.ο.κ.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, πιθανές παραβιάσεις των κανόνων του ΔΑΔ από τους μαχητές, δεν τους στερούν την ιδιότητα του μαχητή ή το δικαίωμα να αναγνωριστούν ως αιχμάλωτοι πολέμου. Τουναντίον, το Μέρος (για μαχητές-το οικείο μέρος, για αιχμάλωτους-το αντίπαλο μέρος), σε περίπτωση παραβιάσεων από πλευράς τους, έχει το κάθε δικαίωμα και υποχρέωση να λάβει πειθαρχικά ή ποινικά μέτρα με βάση του ισχύον δίκαιο του⁵³. Περαιτέρω δε, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Καταστατικού του ICC, η ατομική ποινική ευθύνη του διαπράττοντος το έγκλημα εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου, όταν αναφερόμαστε σε πιθανά εγκλήματα πολέμου, γενοκτονίες, εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας κ.ο.κ.

Οι αιχμάλωτοι τυγχάνουν ανθρωπιστικής μεταχείρισης και κάθε παράνομη πράξη από πλευράς κρατούσας δύναμης που πιθανόν να επιφέρει το θάνατο ή να θέσει σε σοβαρό κίνδυνο της υγείας τους, θεωρείται σοβαρή παραβίαση του άρθρου 13 της ΣΓ III.

Σε ό,τι αφορά την ανάκριση και την παροχή πληροφοριών, ο αιχμάλωτος δεν είναι υποχρεωμένος να αναφέρει οτιδήποτε πλην **του ονοματεπωνύμου του, του βαθμού του, ημερομηνία γέννησης και τον αριθμό στρατιωτικού μητρώου του**. Ελλείψει των πιο πάνω δύναται να παρέχει αντίστοιχη ένδειξη. Τονίζεται πως η ανάκριση θα πρέπει να γίνεται σε κατανοητή προς τον αιχμάλωτο γλώσσα και πως απαγορεύεται η κάθε μορφή βίας ή/και εξαναγκασμού προς τον αιχμάλωτο με σκοπό την απόσπαση πληροφοριών.

Η κρατούσα δύναμη, σύμφωνα με τα άρθρα 17, 18, 21, 23 της ΣΓ III, δύναται να ερευνά και να αποσπά αντικείμενα από τους αιχμαλώτους (οπλισμός, πυρομαχικά, χάρτες κ.ο.κ) πλην των αντικειμένων προσωπικής χρήσης και υγιεινής. Στην κατοχή τους παραμένουν αντικείμενα που αφορούν ιματισμό, διατροφή, έχουν συναισθηματική αξία (βέρες, οικογενειακές φωτογραφίες κτλ). Οι αιχμάλωτοι υποχρεούνται να φέρουν τη ταυτότητα τους (σε περίπτωση απουσίας της, η κρατούσα δύναμη οφείλει να του εκδώσει δελτίο με αναγραφόμενα τα αναγκαία στοιχεία) και δεν τους αφαιρείται οτιδήποτε από τα απάρτια της στολής τους (πχ βαθμός παράσημα κτλ). Χρηματικά ποσά ή αντικείμενα αξίας δεν δύναται να κατασχεθούν αλλά σε περίπτωση που γίνει, θα πρέπει να καταγραφούν προκειμένου να υπάρξει δυνατότητα επιστροφής τους σε περίπτωση απελευθέρωσης τους.

---

⁵³ ΣΓ III, άρθρα 82-88, 89-108.

Σε ό,τι αφορά την κράτησή τους, αυτή γίνεται μακριά από τη ζώνη επιχειρήσεων, στη ξηρά, σε διαμορφωμένους χώρους – στρατόπεδα που φέρουν ορατή από αέρος τη σήμανση «PW» (Prisoners of War). Στα στρατόπεδα κράτησης πρέπει να βρίσκεται σε προσβάσιμα σημεία, τοιχοκολλημένα στη γλώσσα των αιχμαλώτων, η ΣΓ III, τα Παραρτήματά της καθώς και το κείμενο των προβλεπόμενων στο άρθρο 6 της ΣΓ III ειδικών συμφωνιών που δυνατόν να καταρτιστούν από τα συμβαλλόμενα μέρη.

Σύμφωνα με τα άρθρα 49-57 της ΣΓ III, οι αιχμάλωτοι πολέμου εφόσον είναι υγιείς δύναται να χρησιμοποιηθούν από την κρατούσα δύναμη ως εργάτες. Λαμβάνονται υπ' όψιν ως κριτήρια την ηλικία το φύλο, τον βαθμό και τη σωματική ικανότητα. Σκοπός της εργασίας είναι η διατήρηση της σωματικής και πνευματικής τους υγείας. Οι Αξκοί δεν υποχρεούνται σε εργασία και οι Υπξκοί δύναται να αναλάβουν εποπτικό ρόλο (επιτήρηση). Απαγορεύεται η ταπεινωτική εργασία ή ο εξαναγκασμός καθώς επίσης και η επικίνδυνη ή/και ανθυγιεινή εργασία. Νοείται πως η εργασία δεν πρέπει να έχει στρατιωτικό χαρακτήρα ή σκοπό.

Όσον αφορά την απόδραση τους, που αποτελεί αυτοσκοπό για τους αιχμάλωτους, για την Κρατούσα δύναμη θεωρείται ως τιμωρητέα πράξη που θίγει την ασφάλεια της και τιμωρείται πειθαρχικά και όχι ποινικά σε περίπτωση εκ νέου σύλληψής τους. Για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε τη ΣΓ III, άρθρα, 89-91 και 95-98.

Κατάσκοποι

Σύμφωνα με το άρθρο 24 των Κανονισμών της Χάγης για το Σεβασμό των Νόμων και Εθίμων του Πολέμου στη Ξηρά, οι παραπλανήσεις και η χρησιμοποίηση των αναγκαίων μέσων για απόκτηση πληροφοριών που σχετίζονται με τον εχθρό και τη χώρα του, επιτρέπονται.

Σύμφωνα με το άρθρο 29 των ιδίων Κανονισμών, κατάσκοπος θεωρείται το πρόσωπο που δρα εντός της ζώνης επιχειρήσεων του εχθρού μυστικά, κρυφά ή μέσω ψευδών προφάσεων και σκοπό έχει την απόκτηση ή την απόπειρα απόκτησης και μετάδοσης πληροφοριών που σχετίζονται με τον εχθρό.

Σύμφωνα με το άρθρο 46§2 του ΠΠΙ, μέλος των ΕΔ του εμπόλεμου μέρους εφόσον συλλέγει ή αποπειράται να συλλέξει πληροφορίες εντός περιοχής που ελέγχει ο εχθρός και φέρει στολή δεν θα θεωρηθεί ότι εμπλέκεται σε πράξεις κατασκοπείας και αν συλληφθεί από τον εχθρό τότε απολαμβάνει το καθεστώς του αιχμαλώτου πολέμου.

Οι κατάσκοποι *prima facie* (εκ πρώτης όψεως) δεν απολαμβάνουν προστασία υπό το καθεστώς του αιχμαλώτου πολέμου σε περίπτωση **επ' αυτοφώρω σύλληψης** τους και όταν δεν φέρουν στολή, αλλά υπόκεινται σε πιθανές ποινικές διώξεις που εδράζονται στο εθνικό δίκαιο του Κράτους σύλληψης. Στην

περίπτωση που ο κατάσκοπος διαφύγει και επανενταχθεί στις ΕΔ του μέρους του και αργότερα συλληφθεί, τότε απολαμβάνει το καθεστώς του αιχμαλώτου πολέμου μη φέροντας ευθύνη για τις προηγούμενες πράξεις του⁵⁴.

Τα προαναφερόμενα για κατασκοπεία ισχύουν και στις περιπτώσεις της κυβερνοκατασκοπείας (cyber espionage). Σημαντικό κομμάτι για να χαρακτηριστεί ως κατασκοπεία αποτελεί η γεωγραφική παράμετρος ως άνω.

Μισθοφόροι

Μισθοφόρος ορίζεται ως το πρόσωπο που δεν έχει την εθνικότητα κάποιου εκ των εμπολέμων μερών, στρατολογείται στο εσωτερικό ή εξωτερικό, προκειμένου να πολεμήσει σε μια ένοπλη σύγκρουση και λαμβάνει πράγματι απευθείας μέρος στις εχθροπραξίες. Αφορά προσωπικό όφελος και προσπορισμό και το Μέρος του καταβάλει αντίτιμο για τις υπηρεσίες του μεγαλύτερο από αυτό που καταβάλλει σε μαχητές του, ιδίου βαθμού και καθηκόντων. Οι μισθοφόροι δεν θεωρούνται μαχητές ούτε απολαμβάνουν καθεστώς αιχμαλώτου πολέμου εάν συλληφθούν.⁵⁵ Σε περίπτωση σύλληψης για πράξεις του, που ενεργοποιούν ποινική ευθύνη, θα διωχθεί με βάση τις διατάξεις του εθνικού δικαίου του κράτους σύλληψης.

Υγειονομικό και Θρησκευτικό προσωπικό

Σύμφωνα με το άρθρο 8(ε) του ΠΠΙ καθορίζονται οι σκοποί για τους οποίους ανατίθενται προσωρινά ή μόνιμα καθήκοντα σε πρόσωπα και αφορούν υγειονομική κάλυψη ή μεταφορές. Ομοίως αναφέρονται και τα άρθρα 8(γ), 9 (2) ΠΠΙ.

Σύμφωνα με το άρθρο 8(δ) του ΠΠΙ, θρησκευτικό προσωπικό νοείται το προσωπικό μάχιμο ή μη, στρατιωτικό ή πολιτικό, που ασχολείται αποκλειστικά με το θρησκευτικό του έργο εντός των ΕΔ.

Οι δυο κατηγορίες δεν εμπίπτουν, κατ' αρχήν, στη κατηγορία του μαχητή και απολαμβάνουν αυξημένης προστασίας. Ως εκ τούτου, σε περίπτωση σύλληψης, δεν θεωρούνται αιχμάλωτοι πολέμου αλλά απολαμβάνουν των αντίστοιχων δικαιωμάτων που έχουν οι αιχμάλωτοι, επίσης σύμφωνα με το ΔΑΔ⁵⁶, οι δυο κατηγορίες οφείλουν να φέρουν τα απαραίτητα διακριτικά σήματα και ταυτότητα.

Το υγειονομικό προσωπικό, σύμφωνα με την ΣΓΙ, άρθρο 22 της ΣΓΙΙΙ και άρθρα 15 και 35 του ΠΠΙ, έχει το δικαίωμα να φέρει και να χρησιμοποιεί ελαφρό ατομικό οπλισμό για αυτοπροστασία τόσο των ιδίων όσο και των εχόντων την

---

⁵⁴ Βλέπε άρθρα 31 Κανονισμών της Χάγης και 46(4) του ΠΠΙ

⁵⁵ ΠΠΙ, άρθρο 47(2).

⁵⁶ ΣΓ Ι, άρθρα 38-41, ΣΓ ΙΙ, άρθρα 41-42, ΠΠΙ άρθρα 12,18, ΠΠΙΙ, ΣΓ ΙV, άρθρα 18, 20

ευθύνη τραυματιών και ασθενών, χωρίς να χάνει το καθεστώς προστασίας του. Αντιθέτως, για το θρησκευτικό προσωπικό δεν υπάρχει μια τέτοια ρητή ρύθμιση, όμως κατά αναλογία, το προαναφερόμενο δικαίωμα επεκτείνεται και στο θρησκευτικό προσωπικό⁵⁷ όπως ορίζεται στο άρθρο 8(δ) του ΠΠΙ, χωρίς να απωλέσει το καθεστώς προστασίας του.

Σημειώνεται ότι οι κανόνες περί αιχμαλώτων πολέμου, όπως αντανακλώνται στη ΣΓΙΙΙ δεν εφαρμόζονται στο πλαίσιο μη διεθνών ενόπλων συρράξεων.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΜΠΛΟΚΗΣ (RULES of ENGAGEMENT - RoE)

Οι Κανόνες Εμπλοκής δεν αποτελούν κανόνες δικαίου, αλλά ουσιαστικά είναι οδηγίες που τυποποιούν την εξωτερίκευση της βούλησης του Μέρους στην άσκηση βίας σε μια στρατιωτική επιχείρηση, σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο. Είναι κατευθυντήριες οδηγίες που φτάνουν μέχρι το επίπεδο του ατόμου, εκδίδονται από αρμόδια αρχή και ορίζουν τις περιστάσεις, τις συνθήκες, το βαθμό και τον τρόπο με τον οποίο θα ασκηθεί βία καθώς και τις φίλιες ενέργειες που πιθανόν να εκληφθούν ως προκλητικές από το αντίπαλο μέρος.

Με τους κανόνες εμπλοκής επιτυγχάνεται η τυποποίηση μεταξύ των φίλιων δυνάμεων σε μια σύγκρουση και η συμμόρφωσή τους στους περιορισμούς χρήσης νόμιμης βίας σύμφωνα με το ΔΑΔ, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποφυγή της ανεξέλεγκτης κλιμάκωσης της ένοπλης σύγκρουσης.

Έτσι, οι ΚΕ δεν αποτελούν αυτοτελή πηγή δικαίου αλλά αποτυπώνουν σε μια σειρά τυποποιημένων επιχειρησιακών διαδικασιών που οφείλει να εκτελέσει ο στρατιωτικός διοικητής κάθε κλιμακίου, τους υφιστάμενους κανόνες δικαίου. Πρέπει να τονιστεί ότι σε μια ένοπλη σύρραξη θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη το δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η αναλογική εφαρμογή του σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο (βλέπε κυρίως άρθρα 7 και 183 του Συντάγματος και άρθρα 2 και 15 της ΕΣΔΑ).

Αξίζει δε να σημειωθεί ότι οι κανόνες εμπλοκής επιτρέπουν τη χρήση βίας σε απάντηση εκδήλωσης εχθρικής πρόθεσης (hostile intent) ή εχθρικής ενέργειας (hostile act) υπό την προϋπόθεση ότι αυτές οι ενέργειες στρέφονται απευθείας εναντίον των φίλιων δυνάμεων. Η εκδήλωση εχθρικής πρόθεσης (hostile intent) αποτελεί μια πιθανή και αναγνωρίσιμη απειλή από πρόσωπα που είναι ικανά να το πράξουν και από υπάρχουσες τεκμηριωμένες πληροφορίες προκύπτει ότι τα εν λόγω πρόσωπα έχουν την πρόθεση να το πράξουν με σκοπό να επιτεθούν ή να προκαλέσουν οποιαδήποτε βλάβη (π.χ προετοιμασία ή λήψη θέσεων μάχης, μεταφορά στρατευμάτων και πυρομαχικών σε συγκεκριμένη περιοχή. Η εκδήλωση εχθρικής ενέργειας (hostile act) εφόσον δεν αφορά τις

---

⁵⁷ First Geneva Convention Commentary (σημ 70) 1862, Second Geneva Convention Commentary (σημ 70) 2415 και ipso (σημ. 369) 108.

διατάξεις της άμυνας από άδικη επίθεση, επιτρέπει στο στρατιωτικό προσωπικό να εμπλακεί με πρόσωπα τα οποία πραγματοποιούν ή συνεισφέρουν απευθείας σε ενέργειες οι οποίες υπονομεύουν ή αποτελούν σημαντική απειλή για τις φίλιες δυνάμεις (π.χ τοποθέτηση ναρκών, παραβίαση ζωνών απαγόρευσης πτήσεων κτλ).

Θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν ότι η χρήση της βίας θα πρέπει να εδράζεται στις αρχές της αναλογικότητας και αναγκαιότητας και ως εκ τούτου θα πρέπει να εφαρμόζεται μόνο η αρκούσα για να επιφέρει το επιθυμητό αποτέλεσμα και όχι η υπέρμετρη ένταση βία.

Οι κανόνες εμπλοκής θα πρέπει να είναι σε απλή κατανοητή γλώσσα διατυπωμένοι ώστε να γίνονται αντιληπτοί από όλο το στρατιωτικό προσωπικό και να μην χωρούν διαφορετικής ερμηνείας. Επί τούτου, καλό θα ήταν η κοινοποίηση τους να γίνεται με τη μορφή check list ή κάρτας του στρατιώτη, ώστε πάντοτε να φέρεται από το προσωπικό που ανά πάσα στιγμή θα μπορεί να την συμβουλευτεί.

Σχετικοί είναι οι κανόνες εμπλοκής που υπάρχουν για τα στελέχη της ΕΦ. Οι κανόνες εμπλοκής δε συνιστούν κανόνες δικαίου, αλλά οδηγίες, οι οποίες καθορίζουν τις προϋποθέσεις, τις συνθήκες, τον βαθμό και τον τρόπο χρήσης βίας ή/και περιγράφουν και ρυθμίζουν τη συμπεριφορά και τις ενέργειες των φίλιων δυνάμεων, οι οποίες μπορούν να εκληφθούν ως προκλητικές, σε περίοδο ειρήνης, κρίσης ή σύγκρουσης. Αποτελούν κατευθυντήριες οδηγίες που εκδίδονται από την αρμόδια αρχή και ορίζουν τις περιστάσεις, τις συνθήκες, τον βαθμό και τον τρόπο με τον οποίο θα χρησιμοποιηθεί ένοπλη βία, καθώς και τις φίλιες ενέργειες που είναι δυνατό να ερμηνευθούν ως προκλητικές από το αντίπαλο μέρος⁵⁸.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΥΘΥΝΗΣ

Το εφαρμοστέο δίκαιο κατά περίπτωση στις ένοπλες συγκρούσεις και ιδιαίτερα στις διεθνείς, που αφορούν άμεσα τη Κυπριακή Δημοκρατία, εστιάζεται στο εθιμικό δίκαιο, τις Συνθήκες της Χάγης με τα Πρόσθετα Πρωτόκολλα, τις Συνθήκες της Γενεύης και τα Πρόσθετα Πρωτόκολλα, λοιπές συνθήκες και πρωτόκολλα αναφορικά με απαγορεύσεις ή περιορισμούς χρήσης συγκεκριμένων όπλων και πυρομαχικών, το Καταστατικό της Ρώμης που αφορά τη λειτουργία του Διεθνούς Ποινικού δικαστηρίου και το Σύνταγμα της ΚΔ. Μέσα σε αυτό κυρίως το νομικό πλαίσιο, πρέπει να λαμβάνονται όλα τα δέοντα μέτρα μέσα από την εκπαίδευση, τη μελέτη και γνώση του προσωπικού, ώστε να εξασφαλισθεί ότι οι ενέργειες του δεν θα εξοκείλουν των διατάξεων του ΔΑΔ. Σε τέτοια περίπτωση ο πειθαρχικός ή/και ποινικός έλεγχος θα είναι αναγκαίος.

---

⁵⁸ Εγχειρίδιο Δικαίου Ενόπλων Συγκρούσεων, εκδόσεις Σάκκουλα σελ.197.

Σύμφωνα με το άρθρο 87§2 του ΠΠΙ, οι στρατιωτικοί Διοικητές οφείλουν να διασφαλίζουν ότι τα μέλη των ΕΔ που τελούν υπό τις διαταγές τους, γνωρίζουν τις υποχρεώσεις τους σύμφωνα με το ΔΑΔ. Είναι υπόχρεοι επίσης να μην εκδίδουν διαταγές που να περιλαμβάνουν τη τέλεση οποιασδήποτε σοβαρής παραβίασης του ΔΑΔ⁵⁹. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 25§3(b) του καταστατικού του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, *όποιος μεταξύ άλλων, προστάζει, παραγγέλλει ή παρακινεί προς διάπραξη εγκλήματος που εμπίπτει στη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου, το οποίο τελέστηκε ή έγινε απόπειρα του, ευθύνεται ποινικά και τιμωρείται για το έγκλημα αυτό.*

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 87§3 του ΠΠΙ, ο Διοικητής οφείλει να εισαγάγει όλα εκείνα τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη παραβάσεων και ταυτόχρονα, όπου είναι αναγκαίο να εισαγάγει πειθαρχικά ή ποινικά μέτρα εναντίον υφιστάμενων του παραβατών, που εις γνώση του παραβίασαν ή πρόκειται να παραβιάσουν τις ΣΓ I-IV και του ΠΠΙ. Ποινικής ευθύνης ενέχει ο Διοικητής, ο οποίος, ενώ γνώριζε για την απόπειρα ή τέλεση των πιο πάνω παραβάσεων από υφισταμένους του, δεν έλαβε τα προσήκοντα κατασταλτικά μέτρα. Ποινική ευθύνη φέρει επίσης, όταν μπορούσε να προβλέψει την τέλεση της αξιόποινης πράξης και να εμποδίσει τον δράστη και δεν το έπραξε. Καθοριστικό σημείο για τη θεμελίωση της ποινικής ευθύνης αποτελεί το τεκμήριο του αν ο ιεραρχικά ανώτερος (εκάστοτε διοικητής τμήματος) γνώριζε ή είχε τις πληροφορίες για να συναγάγει υπό τις περιστάσεις ότι ο υφιστάμενος του διέπραξε ή επρόκειτο να διαπράξει την παραβίαση και δεν έλαβε όλα τα δέοντα μέτρα για αποφυγή ή καταστολή της (βλέπε άρθρο 86(2) του ΠΠΙ).

Θα πρέπει να σημειωθεί πως στη περίπτωση που δοθεί διαταγή σε υφιστάμενο για τέλεση αξιόποινων πράξεων, παρόλο που ο στρατιωτικός οφείλει να εκτελέσει τη διαταγή του ανωτέρου, εντούτοις η υποχρέωση αυτή υποχωρεί αφού αίρεται ο χαρακτήρας του αδικού του εγκλήματος της ανυπακοής, όταν διαταγή είναι εξόφθαλμα παράνομη (π.χ βασανιστήρια αιχμαλώτων, βιαιοπραγίας κατά αμάχων κ.ο.κ). Όμως, όταν ο υφιστάμενος υπακούσει και εκτελέσει τότε καθίσταται ποινικά υπόλογος της πράξης του. Παύει να ισχύει αυτό μόνο εάν αποδείξει ότι δεν γνώριζε πως η διαταγή που έλαβε και εκτέλεσε ήταν παράνομη.

Στην κυπριακή έννομη τάξη, η τέλεση διεθνών εγκλημάτων κατά παράβαση του ΔΑΔ, όπως αυτά ποινικοποιούνται στο Καταστατικό της Ρώμης, εξομοιούται με διάπραξη κακουργήματος σύμφωνα με το ημεδαπό δίκαιο (βλέπε το Ν. 8(III)/2002). Επιπλέον, σημειώνεται ότι προτεραιότητα για την εκδίκαση διεθνών εγκλημάτων στην επικράτεια της ΚΔ ή/και από πολίτες της ΚΔ στην αλλοδαπή έχουν τα κυπριακά δικαστήρια. Το ΔΠΔ έχει επικουρικό/συμπληρωματικό ρόλο και θα ασκήσει δικαιοδοσία μόνο όταν η ΚΔ είναι απρόθυμη ή ανίκανη να ασκήσει τη σχετική αρμοδιότητα (unwilling or unable).

---

⁵⁹ ΣΓ I, άρθρο 49, ΣΓ II, άρθρο 50, ΣΓ III, άρθρο 129, ΣΓ IV, άρθρο 146

Εγκλήματα Πολέμου

Έγκλημα πολέμου θεωρείται η σοβαρή παραβίαση των ΣΓ και των Πρόσθετων τους Πρωτοκόλλων, όπως και άλλες παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου.

Υπό την ευρεία έννοια, θεωρείται η κάθε παραβίαση των κανόνων του ΔΑΔ για την οποία τα υπεύθυνα άτομα δύναται να διωχθούν και να τιμωρηθούν.

Πρόκειται για τόσο σοβαρά εγκλήματα, που σύμφωνα με το καταστατικό του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου (προοίμιο, άρθρο 3), απειλούν την ειρήνη, την ασφάλεια και ευημερία του κόσμου.

-Επίθεση/επιδρομή (aggression)⁶⁰

Περιλαμβάνεται η παράνομη χρήση βίας μεγάλης βαρύτητας σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο. Από την προπαρασκευή και σχεδιασμό μέχρι την διεξαγωγή επιθετικού πολέμου, ασχέτως εάν επίσημα έχει κηρυχθεί ή όχι. Συνήθως για το εν λόγω έγκλημα κατηγορούμενοι είναι οι αρχηγοί κρατών ή ανώτεροι πολιτικοί ή πολιτειακοί ή κυβερνητικοί αξιωματούχοι.

-Εγκλήματα κατά της Ανθρωπότητας

Τα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας δύναται να τελεστούν τόσο κατά την περίοδο της ειρήνης όσο και κατά την ένοπλο σύρραξη.

Περιλαμβάνει οποιαδήποτε από τις ακόλουθες πράξεις όταν διαπράττεται ως μέρος ευρείας και συστηματικής επίθεσης που κατευθύνεται κατά του άμαχου πληθυσμού:

- Δολοφονία
- Εξόντωση
- Υποδούλωση
- Βίαιη μετακίνηση ή εκτοπισμός πληθυσμού
- Φυλάκιση
- Βασανιστήρια
- Βιασμός ή οποιαδήποτε άλλη μορφή γενετήσιας βίας παρόμοιας βαρύτητας
- Δίωξη για φυλετικούς, πολιτικούς, εθνικούς, πολιτιστικούς, θρησκευτικούς λόγους ή λόγω φύλου.
- Βίαιη εξαφάνιση προσώπων
- Άλλες απάνθρωπες πράξεις.

-Γενοκτονία

---

⁶⁰ Αυτός ο όρος χρησιμοποιείται στο σύγχρονο διεθνές δίκαιο. Χρησιμοποιήθηκε δε για πρώτη φορά στο Καταστατικό της Ρώμης και ειδικά με την τροποποίηση του καταστατικού του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου της Ρώμης με την οποία προστέθηκε το νέο άρθρο 8δς.

Το έγκλημα της γενοκτονίας δύναται να τελεστεί τόσο κατά την περίοδο της ειρήνης όσο και κατά την ένοπλο σύρραξη.

Γενοκτονία νοείται οποιαδήποτε από τις ακόλουθες πράξεις οι οποίες διαπράττονται με την πρόθεση καταστροφής, εν όλω ή εν μέρει, μιας εθνικής, φυλετικής ή θρησκευτικής ομάδας ως τέτοιας:

- Ανθρωποκτονία των μελών της ομάδας από πρόθεση
- Πρόκληση βαριάς σωματικής ή διανοητικής βλάβης σε μέλη της ομάδας
- Επιβολή με πρόθεση συνθηκών ζωής στην ομάδα, που θα επιφέρουν τη φυσική της καταστροφή εν όλω ή εν μέρει.
- Επιβολή μέτρων για παρεμπόδιση γεννήσεων εντός της ομάδας.
- Μεταφορά με την βία παιδιών της ομάδας σε άλλη ομάδα.

ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΚΑΤΟΧΗ, ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΥΠΡΟΣ

Πολεμική Κατοχή

Σύμφωνα με το άρθρο 42 των Κανονισμών της Χάγης, η πολεμική κατοχή διαπιστώνεται όταν το κράτος δεν είναι σε θέση να ασκήσει αποτελεσματικό έλεγχο και ουσιαστικά τη δικαιοδοσία του σε μια συγκεκριμένη περιοχή.

Πρέπει να αναφερθεί πως η *de facto* προσάρτηση μιας κατεχόμενης περιοχής δεν μπορεί να επηρεάσει την *de iure* εφαρμογή του δικαίου της πολεμικής κατοχής. Ως εκ τούτου, δεν νομιμοποιεί τη Κατέχουσα Δύναμη, βλέπε Τουρκία στη περίπτωση της Κύπρου (Ψήφισμα Γ.Σ του Ο.Η.Ε 3314/1974 – Ψηφίσματα Συμβουλίου Ασφαλείας 541/1983 και 550/1984), να έχει νόμιμα δικαιώματα επί της κατεχόμενης περιοχής και ως εκ τούτου, η εν λόγω περιοχή παραμένει τμήμα της επικράτειας του κατεχόμενου κράτους. Σύμφωνα επίσης με την απόφαση στην υπόθεση *DRC v Uganda* και τους Κανονισμούς της Χάγης και της Τέταρτης Σύμβασης της Γενεύης, η Κατέχουσα Δύναμη απαγορεύεται να εκμεταλλευτεί τους φυσικούς πόρους της κατεχόμενης περιοχής.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι το 1974 με την εισβολή της Τουρκίας στη Κύπρο, με τη δικαιολογία της εγγυήτριας δύναμης σύμφωνα με τη Συνθήκη Εγγυήσεως, ουδέποτε δηλώθηκε από τα Μέρη (Κυπριακή Δημοκρατία – Τουρκία) ότι βρίσκονταν σε εμπόλεμη κατάσταση τόσο κατά την έναρξη-διάρκεια όσο και μετά την εισβολή και παραμονή των στρατευμάτων κατοχής στο νησί. **Το υπόψη πραγματικό γεγονός η συνεχιζόμενη πολεμική κατοχή τμήματος της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας και η μη υπογραφή οποιασδήποτε συνθήκης ειρήνης ή άλλου εγγράφου (βλέπε π.χ Δέλτοι, Συνθηκολόγηση, Εκεχειρία, Ανακωχή), δεικνύουν ότι βρισκόμαστε σε μια εν εξελίξει πολεμική σύγκρουση και άρα μεταξύ των δυο μερών και ιδιαίτερα στις εν επαφή περιοχές (βλέπε νεκρά ζώνη) εφαρμόζεται το**

ΔΑΔ. Στην πράξη, αυτό συνεπάγεται ότι το προσωπικό και τα μέσα των ΕΔ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Τουρκίας αποτελούν νόμιμους στρατιωτικούς στόχους ανά πάσα στιγμή.

Ανθρώπινα Δικαιώματα

Τα ανθρώπινα δικαιώματα διακρίνονται σε Ατομικά δικαιώματα (δικαίωμα στη ζωή, σωματική ακεραιότητα (απαγόρευση βασανιστηρίων, απαγόρευση δουλείας), ελευθερία, ιδιωτική ζωή, κατοικία, δίκαιη δίκη, ελευθερία έκφρασης, θρησκευτική ελευθερία, ελευθερία του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι, κ.ά) σε Πολιτικά δικαιώματα (δικαίωμα του εκλέγειν/εσθαι, συμμετοχή στην πολιτική ζωή), σε Οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα (δικαίωμα στην εργασία, εργατικά δικαιώματα, υγεία, στέγη, αξιοπρεπές/επαρκές επίπεδο διαβίωσης (τροφή, νερό, υγιεινή), εκπαίδευση, κοινωνική πρόνοια και προστασία), των οποίων ο χαρακτήρας όλων είναι αδιαίρετος και αλληλεξαρτώμενος παρά τις διαφορές στη φύση των κρατικών υποχρεώσεων και την αγωγιμότητα που πιθανόν να προκύψει.

Το επίπεδο προστασίας τους διασφαλίζεται σε εθνικό, περιφερειακό και οικουμενικό επίπεδο (βλέπε Νόμους, Σύνταγμα. ΕΣΔΑ, Διεθνείς Συμβάσεις κ.ο.κ).

Όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα μπορούν να περιοριστούν, ακόμη και το δικαίωμα στη ζωή υπό προϋποθέσεις, εκτός από την Απαγόρευση βασανιστηρίων, Απαγόρευση της δουλείας, Απαγόρευση αναδρομικότητας των ποινικών νόμων, την Ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας (αλλά όχι το δικαίωμα εκδήλωσης της θρησκείας).

Σε ό,τι αφορά την σχέση του Δικαίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με το Δίκαιο των ενόπλων Συγκρούσεων είναι δέον να λεχθεί πως με το πρώτο τοποθετούνται περιορισμοί στη δράση του Κράτους έναντι κάθε ατόμου που βρίσκεται στη δικαιοδοσία του, ενώ το δεύτερο πραγματεύεται με κανόνες διεξαγωγής των ενόπλων συρράξεων. Παραδοσιακά οι δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων και της διεξαγωγής των ενόπλων συρράξεων δεν ενέπιπταν στο δίκαιο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Όμως η σύγχρονη αντίληψη οδηγεί στο ότι το ΔΑΔ δεν εκτοπίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα στις ένοπλες συρράξεις, αλλά μπορούν να εφαρμόζονται παράλληλα⁶¹.

Το ΔΑΔ ενσωματώνει την εξισορρόπηση ανάμεσα στη στρατιωτική αναγκαιότητα και τις ανθρωπιστικές εκτιμήσεις (δεν υπάρχει τεκμήριο υπέρ ενός ευρύτερου επιπέδου προστασίας), ενώ όσο αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, υπάρχει τεκμήριο υπέρ των δικαιωμάτων του ατόμου (στενή

---

⁶¹ General Comment 36 Human Rights Committee; 1996 *Nuclear Weapons Advisory Opinion*; 2004 *Construction of a Wall Advisory Opinion*.

ερμηνεία όρων και περιορισμών των δικαιωμάτων, ύπαρξη τάσης διεύρυνσης της προστασίας)

Περαιτέρω δε, σύμφωνα με το Διεθνές Δικαστήριο στη Γνωμοδότηση που εξέδωσε για το Παλαιστινιακό ζήτημα (Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory, Advisory Opinion, 2004, para. 106), το ΔΑΔ δρα ως *lex specialis*⁶² (δηλαδή ως το εξιδεικευμένο για την [περίπτωση νομοθέτημα) με παράλληλη και συμπληρωματική εφαρμογή από τα ανθρώπινα δικαιώματα (...*the Court considers that **the protection offered by human rights conventions does not cease in case of armed conflict** [...] As regards the relationship between international humanitarian law and human rights law, there are thus three possible situations: some rights may be exclusively matters of international humanitarian law; others may be exclusively matters of human rights law; yet others may be matters of both these branches of international law...*).

Από τα πιο πάνω προκύπτει πως υπάρχει μια συνεχιζόμενη ισχύς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε καιρό ένοπλης σύρραξης με προτεραιότητα σε ειδικούς κανόνες (είτε ΑΔ είτε ΔΑΔ) που αναφέρονται και προορίζονται για τη συγκεκριμένη κατάσταση. Σε αβέβαιες καταστάσεις ή σε περίπτωση συγκρουόμενων κανόνων, το πρωταρχικό εφαρμοστέο πλαίσιο εξαρτάται από τη φύση της κατάστασης και στη προκειμένη: το ΔΑΔ, εάν πρόκειται για ενεργές εχθροπραξίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα, εάν πρόκειται για επιχειρήσεις ασφάλειας. Νοείται πως παραμένουν σε παράλληλη ισχύ οι κανόνες ΑΔ και ΔΑΔ και αλληλοεπηρεάζεται η ερμηνεία και εφαρμογή τους.

Επίλογος

Η προάσπιση των συμφερόντων και της ακεραιότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας από τις Ένοπλες Δυνάμεις της, καθιστά αδήριτη την ανάγκη γνώσης και εξοικείωσης του προσωπικού της Ε.Φ με τις νόμιμες ενέργειες στις οποίες δύναται κατά περίπτωση να προβεί σύμφωνα με το ΔΑΔ και το Διεθνές Δίκαιο ευρύτερα.

Άπαν το προσωπικό οφείλει να γνωρίσει και να εντρυφήσει επί των γραφόντων στο παρόν μνημόνιο. Πρέπει να καταστεί βίωμα, το περιεχόμενο σε συνάρτηση με τις επιβαλλόμενες και απορρέουσες υποχρεώσεις. Η δικαιολογία ενώπιον του Νόμου ότι, «δεν γνώριζα ή δεν μου είπαν...», δυστυχώς δεν ευσταθεί.

---

⁶² Η αναφορά στον όρο *lex specialis* έγινε για πρώτη φορά στη γνωμοδότηση του ICGA σχετικά με τα πυρηνικά όπλα το 1996 (LEGALITY OF THE THREAT OR USE OF NUCLEAR WEAPONS), <<https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/95/095-19960708-ADV-01-00-EN.pdf>>

Το παρόν εγχειρίδιο πρέπει να καταστεί άμεσος βοηθός στις σκέψεις και ενέργειες του κάθε ενός εξ ημών στη σχεδίαση, οργάνωση και διεκπεραίωση της επιχειρησιακής του αποστολής.

Του παρόντος επιμελείθηκε ο Τχης (Δ) Κωνσταντίνου Κώστας

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Καταστατικά

Καταστατικό της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου
Χάρτης θεμελιωδών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
Lieber Code

Συμβάσεις

First Geneva Convention: Convention (I) for the Amelioration of the Condition of the of the Wounded and sick in Armed Forces in the Field.

Second Geneva Convention: Convention (II) for the Amelioration of the Condition of the Wounded, sick shipwrecked Members of Armed Forces at sea.

Third Geneva Convention: Convention (III) relative to the Treatment of Prisoners of War.

Forth Geneva Convention: Convention (IV) relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War
Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts [2001]

Πρωτόκολλα

Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 of August 1949, and relating to the Protection of Victims of international Armed Conflicts (Protocol I) [1977].

Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 of August 1949, and relating to the Protection of Victims of Non-International Armed Conflicts (Protocol II) [1977].

Protocol Additional to the Geneva Conventions Relating to the Adoption of an Additional Distinctive Emblem (Protocol III) [2005].

Convention for the protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict [1954].

Saint Petersburg Declaration of 1968, a treaty prohibiting the use of less deadly explosives that might merely injure and thus create prolonged suffering of combatants.

Y. Sandox, C Swinarski, B. Zimmermann (eds), on the Addiotanal Protocols of 8 June 1977 to Geneva Conventions of 12 August 1949 (ICRC/Martinus Nijhoff Publishers 1987).

Υποθέσεις

Military and Paramilitary Activities in and against Nicaragua (Nicaragua v USA) [1986] ICJ Rep 14

Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Bosnia and Herzegovina v. Serbia and Montenegro) [2007] ICJ Rep 43

The Prosecutor v Jean Pierre Bemba Gombo, ICC-01/05-01/08 (Confirmation of Charges Decision, Pre-Trial Chamber) [2019]
ICTR, The Prosecutor v Jean Paul Akayesu, ICTR 96-4-T [1998]

The International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia v Jadranko Prlic, Bruno Stojic,, Slobodan Proljak, Milivoj Petkovic, Valentin Coric and Berislav Pusic

The Prosecutor v Milan Martić, IT-95-11-A, [2008]

The Prosecutor v. Duško Tadić, IT-94-1-A, [15 July 1999]

The Nautilaa Case (Port. v. F.R.G.), (1928)

Βιβλία

D. Akande, *Classification of Armed Conflicts: Relevant Legal Concepts*, in: E Wilmshurst (ed), *International Law and the Clarification of Conflicts*

Εγχειρίδιο Δικαίου Ενόπλων Συγκρούσεων Β. Καρατζιάς, Β. Ζαλίδης, ΑΛ. Λιούτας. Εκδόσεις Σάκκουλας

San Remo Manual on International Law Applicable to Armed Conflicts at Sea(12-06-1994)

Manual on international law applicable to air missile Warfare

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Πίνακας Περιεχομένων Παραρτημάτων

Παράρτημα 1: Συμβάσεις της Γενεύης

First Geneva Convention: Convention (I) for the Amelioration of the Condition of the of the Wounded and sick in Armed Forces in the Field.

Second Geneva Convention: Convention (II) for the Amelioration of the Condition of the Wounded, sick shipwrecked Members of Armed Forces at sea.

Third Geneva Convention: Convention (III) relative to the Treatment of Prisoners of War.

Forth Geneva Convention: Convention (IV) relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War .

Παράρτημα 2 : Πρόσθετα Πρωτόκολλα

Protocol Additional to the Genova Conventions of 12 of August 1949, and relating to the Protection of Victims of international Armed Conflicts (Protocol I) [1977].

Protocol Additional to the Genova Conventions of 12 of August 1949, and relating to the Protection of Victims of Non-International Armed Conflicts (Protocol II) [1977].

Protocol Additional to the Genova Conventions of 12 of August 1949, and relating to the Adoption of an Additional Distinctive Emblem (Protocol III) [2005].

Παράρτημα 3 : Καταστατικός Χάρτης Ηνωμένων Εθνών-Καταστατικό Διεθνούς Δικαστηρίου

Παράρτημα 4 : Καταστατικό Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου

Παράρτημα 5 : ICRI Opinion Paper [2008]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΗΣ

GENEVA CONVENTION
FOR THE AMELIORATION OF THE
CONDITION OF THE WOUNDED AND SICK
IN ARMED FORCES IN THE FIELD
OF 12 AUGUST 1949
CHAPTER I

General Provisions

ARTICLE 1. — The High Contracting Parties undertake to respect and to ensure respect for the present Convention in all circumstances.

ART 2. — In addition to the provisions which shall be implemented in peacetime, the present Convention shall apply to all cases of declared war or of any other armed conflict which may arise between two or more of the High Contracting Parties, even if the state of war is not recognized by one of them. The Convention shall also apply to all cases of partial or total occupation of the territory of a High Contracting Party, even if the said occupation meets with no armed resistance. Although one of the Powers in conflict may not be a party to the present Convention, the Powers who are parties thereto shall remain bound by it in their mutual relations. They shall furthermore be bound by the Convention in relation to the said Power, if the latter accepts and applies the provisions thereof.

ART. 3. — In the case of armed conflict not of an international character occurring in the territory of one of the High Contracting Parties, each Party to the conflict shall be bound to apply, as a minimum, the following provisions:

1) Persons taking no active part in the hostilities, including members of armed forces who have laid down their arms and those placed *hors de combat* by sickness, wounds, detention, or any other cause, shall in all circumstances be treated humanely, without any adverse distinction founded on race, colour, religion or faith, sex, birth or wealth, or any other similar criteria.

To this end, the following acts are and shall remain prohibited at any time and in any place whatsoever with respect to the above-mentioned persons:

a) violence to life and person, in particular murder of all kinds, mutilation, cruel treatment and torture;

b) taking of hostages;

c) outrages upon personal dignity, in particular humiliating and degrading treatment;

d) the passing of sentences and the carrying out of executions without previous judgment pronounced by a regularly constituted court, affording all the judicial guarantees which are recognized as indispensable by civilized peoples.

2) The wounded and sick shall be collected and cared for.

An impartial humanitarian body, such as the International Committee of the Red Cross, may offer its services to the Parties to the conflict.

The Parties to the conflict should further endeavour to bring into force, by means of special agreements, all or part of the other provisions of the present Convention.

The application of the preceding provisions shall not affect the legal status of the Parties to the conflict.

ART. 4. — Neutral Powers shall apply by analogy the provisions of the present Convention to the wounded and sick, and to members of the medical personnel and to chaplains of the armed forces of the Parties to the conflict, received or interned in their territory, as well as to dead persons found.

ART. 5. — For the protected persons who have fallen into the hands of the enemy, the present Convention shall apply until their final repatriation.

ART. 6. — In addition to the agreements expressly provided for in Articles 10, 15, 23, 28, 31, 36, 37 and 52, the High Contracting Parties may conclude other special agreements for all matters concerning which they may deem it suitable to make separate provision. No special agreement shall adversely affect the situation of the wounded and sick, of members of the medical personnel or of chaplains, as defined by the present Convention, nor restrict the rights which it confers upon them.

Wounded and sick, as well as medical personnel and chaplains, shall continue to have the benefit of such agreements as long as the Convention is applicable to them, except where express provisions to the contrary are contained in the aforesaid or in subsequent agreements, or where more favourable measures have been taken with regard to them by one or other of the Parties to the conflict.

ART. 7. — Wounded and sick, as well as members of the medical personnel and chaplains, may in no circumstances renounce in part or in entirety the rights secured to them by the present Convention, and by the special agreements referred to in the foregoing Article, if such there be.

ART. 8. — The present Convention shall be applied with the cooperation and under the scrutiny of the Protecting Powers whose duty it is to safeguard the interests of the Parties to the conflict. For this purpose, the Protecting Powers may appoint, apart from their diplomatic or consular staff, delegates from amongst their own nationals or the nationals of other neutral Powers. The said delegates shall be subject to the approval of the Power with which they are to carry out their duties. The Parties to the conflict shall facilitate, to the greatest extent possible, the task of the representatives or delegates of the Protecting Powers. The representatives or delegates of the Protecting Powers shall not in any case exceed their mission under the present Convention. They shall, in particular, take account of the imperative necessities of security of the State wherein they carry out their duties. Their activities shall only be restricted, as an exceptional and temporary measure, when this is rendered necessary by imperative military necessities.

ART. 9. — The provisions of the present Convention constitute no obstacle to the humanitarian activities which the International Committee of the Red Cross or any other impartial humanitarian organization may, subject to the consent of the Parties to the conflict concerned, undertake for the protection of wounded and sick, medical personnel and chaplains, and for their relief.

ART. 10. — The High Contracting Parties may at any time agree to entrust to an organization which offers all guarantees of impartiality and efficacy the duties incumbent on the Protecting Powers by virtue of the present Convention.

When wounded and sick, or medical personnel and chaplains do not benefit or cease to benefit, no matter for what reason, by the activities of a Protecting Power or of an organization provided for in the first paragraph above, the Detaining Power shall request a neutral State, or such an organization, to undertake the functions performed under the present Convention by a Protecting Power designated by the Parties to a conflict.

If protection cannot be arranged accordingly, the Detaining Power shall request or shall accept, subject to the provisions of this Article, the offer of the services of a humanitarian organization, such as the International Committee of the Red Cross, to assume the humanitarian functions performed by Protecting Powers under the present Convention.

Any neutral Power, or any organization invited by the Power concerned or offering itself for these purposes, shall be required to act with a sense of responsibility towards the Party to the conflict on which persons protected by the present Convention depend, and shall be required to furnish sufficient assurances that it is in a position to undertake the appropriate functions and to discharge them impartially.

No derogation from the preceding provisions shall be made by special agreements between Powers one of which is restricted, even temporarily, in its freedom to negotiate with the other Power or its allies by reason of military events, more particularly where the whole, or a substantial part, of the territory of the said Power is occupied.

Whenever in the present Convention mention is made of a Protecting Power, such mention also applies to substitute organizations in the sense of the present Article.

ART. 11. — In cases where they deem it advisable in the interest of protected persons, particularly in cases of disagreement between the Parties to the conflict as to the application or interpretation of the provisions of the present Convention, the Protecting Powers shall lend their good offices with a view to settling the disagreement. For this purpose, each of the Protecting Powers may, either at the invitation of one Party or on its own initiative, propose to the Parties to the conflict a meeting of their representatives, in particular of the authorities responsible for the wounded and sick, members of medical personnel and chaplains, possibly on neutral territory suitably chosen. The Parties to the conflict shall be bound to give effect to the proposals made to them for this purpose. The Protecting Powers may, if necessary, propose for approval by the Parties to the conflict a person belonging to a neutral Power or delegated by the International Committee of the Red Cross, who shall be invited to take part in such a meeting.

CHAPTER II

Wounded and Sick

ART. 12. — Members of the armed forces and other persons mentioned in the following Article, who are wounded or sick, shall be respected and protected in all circumstances. They shall be treated humanely and cared for by the Party to the conflict in whose power they may be, without any adverse distinction founded on sex, race, nationality, religion, political opinions, or any other similar criteria. Any attempts upon their lives, or violence to their persons, shall be strictly prohibited; in particular, they shall not be murdered or exterminated, subjected to torture or to biological experiments; they shall not wilfully be left without medical assistance and care, nor shall conditions exposing them to contagion or infection be created. Only urgent medical reasons will authorize priority in the order of treatment to be administered. Women shall be treated with all consideration due to their sex. The Party to the conflict which is compelled to abandon wounded or sick to the enemy shall, as far as military considerations permit, leave with them a part of its medical personnel and material to assist in their care.

ART. 13. — The Present Convention shall apply to the wounded and sick belonging to the following categories:

1) Members of the armed forces of a Party to the conflict as well as members of militias or volunteer corps forming part of such armed forces.

2) Members of other militias and members of other volunteer corps, including those of organized resistance movements, belonging to a Party to the conflict and operating in or outside their own territory, even if this territory is occupied, provided that such militias or volunteer corps, including such organized resistance movements, fulfil the following conditions:

a) that of being commanded by a person responsible for his subordinates;

b) that of having a fixed distinctive sign recognizable at a distance;

c) that of carrying arms openly;

d) that of conducting their operations in accordance with the laws and customs of war.

3) Members of regular armed forces who profess allegiance to a Government or an authority not recognized by the Detaining Power.

4) Persons who accompany the armed forces without actually being members thereof, such as civilian members of military aircraft crews, war correspondents, supply contractors, members of labour units or of services responsible for the welfare of the armed forces, provided that they have received authorization from the armed forces which they accompany.

5) Members of crews including masters, pilots and apprentices of the merchant marine and the crews of civil aircraft of the Parties to the conflict, who do not benefit by more favourable treatment under any other provisions in international law.

6) Inhabitants of a non-occupied territory who, on the approach of the enemy, spontaneously take up arms to resist the invading forces, without having had time to form themselves into regular armed units, provided they carry arms openly and respect the laws and customs of war.

ART. 14. — Subject to the provisions of Article 12, the wounded and sick of a belligerent who fall into enemy hands shall be prisoners of war, and the provisions of international law concerning prisoners of war shall apply to them.

ART. 15. — At all times, and particularly after an engagement, Parties to the conflict shall, without delay, take all possible measures to search for and collect the wounded and sick, to protect them against pillage and ill-treatment, to

ensure their adequate care, and to search for the dead and prevent their being despoiled.

Whenever circumstances permit, an armistice or a suspension of fire shall be arranged, or local arrangements made, to permit the removal, exchange and transport of the wounded left on the battlefield.

Likewise, local arrangements may be concluded between Parties to the conflict for the removal or exchange of wounded and sick from a besieged or encircled area, and for the passage of medical and religious personnel and equipment on their way to that area.

ART. 16. — Parties to the conflict shall record as soon as possible, in respect of each wounded, sick or dead person of the adverse Party falling into their hands, any particulars which may assist in his identification.

These records should if possible include:

- a) designation of the Power on which he depends;
- b) army, regimental, personal or serial number;
- c) surname;
- d) first name or names;
- e) date of birth;
- f) any other particulars shown on his identity card or disc;
- g) date and place of capture or death;
- h) particulars concerning wounds or illness, or cause of death.

As soon as possible the above mentioned information shall be forwarded to the Information Bureau described in Article 122 of the Geneva Convention relative to the Treatment of Prisoners of War of August 12, 1949, which shall transmit this information to the Power on which these persons depend through the intermediary of the Protecting Power and of the Central Prisoners of War Agency.

Parties to the conflict shall prepare and forward to each other through the same bureau, certificates of death or duly authenticated lists of the dead. They shall likewise collect and forward through the same bureau one half of a double identity disc, last wills or other documents of importance to the next of kin, money and in general all articles of an intrinsic or sentimental value, which are found on the dead. These articles, together with unidentified articles, shall be sent in sealed packets, accompanied by statements giving all particulars necessary for the identification of the deceased owners, as well as by a complete list of the contents of the parcel.

ART. 17. — Parties to the conflict shall ensure that burial or cremation of the dead, carried out individually as far as circumstances permit, is preceded by a careful examination, if possible by a medical examination, of the bodies, with a

view to confirming death, establishing identity and enabling a report to be made. One half of the double identity disc, or the identity disc itself if it is a single disc, should remain on the body.

Bodies shall not be cremated except for imperative reasons of hygiene or for motives based on the religion of the deceased. In case of cremation, the circumstances and reasons for cremation shall be stated in detail in the death certificate or on the authenticated list of the dead.

They shall further ensure that the dead are honourably interred, if possible according to the rites of the religion to which they belonged, that their graves are respected, grouped if possible according to the nationality of the deceased, properly maintained and marked so that they may always be found. For this purpose, they shall organize at the commencement of hostilities an Official Graves Registration Service, to allow subsequent exhumations and to ensure the identification of bodies, whatever the site of the graves, and the possible transportation to the home country. These provisions shall likewise apply to the ashes, which shall be kept by the Graves Registration Service until proper disposal thereof in accordance with the wishes of the home country.

As soon as circumstances permit, and at latest at the end of hostilities, these Services shall exchange, through the Information Bureau mentioned in the second paragraph of Article 16, lists showing the exact location and markings of the graves together with particulars of the dead interred therein.

ART. 18. — The military authorities may appeal to the charity of the inhabitants voluntarily to collect and care for, under their direction, the wounded and sick, granting persons who have responded to this appeal the necessary protection and facilities. Should the adverse Party take or retake control of the area, it shall likewise grant these persons the same protection and the same facilities.

The military authorities shall permit the inhabitants and relief societies, even in invaded or occupied areas, spontaneously to collect and care for wounded or sick of whatever nationality. The civilian population shall respect these wounded and sick, and in particular abstain from offering them violence.

No one may ever be molested or convicted for having nursed the wounded or sick.

The provisions of the present Article do not relieve the occupying Power of its obligation to give both physical and moral care to the wounded and sick.

CHAPTER III

Medical Units and Establishments

ART. 19. — Fixed establishments and mobile medical units of the Medical Service may in no circumstances be attacked, but shall at all times be respected and protected by the Parties to the conflict. Should they fall into the hands of the adverse Party, their personnel shall be free to pursue their duties, as long as the capturing Power has not itself ensured the necessary care of the wounded and sick found in such establishments and units.

The responsible authorities shall ensure that the said medical establishments and units are, as far as possible, situated in such a manner that attacks against military objectives cannot imperil their safety.

ART. 20. — Hospital ships entitled to the protection of the Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of Wounded, Sick and Shipwrecked Members of Armed Forces at Sea of August 12, 1949, shall not be attacked from the land.

ART. 21. — The protection to which fixed establishments and mobile medical units of the Medical Service are entitled shall not cease unless they are used to commit, outside their humanitarian duties, acts harmful to the enemy. Protection may, however, cease only after a due warning has been given, naming, in all appropriate cases, a reasonable time limit and after such warning has remained unheeded.

ART. 22. — The following conditions shall not be considered as depriving a medical unit or establishment of the protection guaranteed by Article 19:

1. That the personnel of the unit or establishment are armed, and that they use the arms in their own defence, or in that of the wounded and sick in their charge.

2. That in the absence of armed orderlies, the unit or establishment is protected by a picket or by sentries or by an escort.

3. That small arms and ammunition taken from the wounded and sick and not yet handed to the proper service, are found in the unit or establishment.

4. That personnel and material of the veterinary service are found in the unit or establishment, without forming an integral part thereof.

5. That the humanitarian activities of medical units and establishments or of their personnel extend to the care of civilian wounded or sick.

ART. 23. — In time of peace, the High Contracting Parties and, after the outbreak of hostilities, the Parties to the conflict, may establish in their own territory and, if the need arises, in occupied areas, hospital zones and localities so organized as to protect the wounded and sick from the effects of war, as well as the personnel entrusted with the organization and administration of these zones and localities and with the care of the persons therein assembled. Upon the outbreak and during the course of hostilities, the Parties concerned may conclude agreements on mutual recognition of the hospital zones and localities they have created. They may for this purpose implement the provisions of the Draft Agreement annexed to the present Convention, with such amendments as they may consider necessary. The Protecting Powers and the International Committee of the Red Cross are invited to lend their good offices in order to facilitate the institution and recognition of these hospital zones and localities.

CHAPTER IV

Personnel

ART. 24. — Medical personnel exclusively engaged in the search for, or the collection, transport or treatment of the wounded or sick, or in the prevention of disease, staff exclusively engaged in the administration of medical units and establishments, as well as chaplains attached to the armed forces, shall be respected and protected in all circumstances.

ART. 25. — Members of the armed forces specially trained for employment, should the need arise, as hospital orderlies, nurses or auxiliary stretcher-bearers, in the search for or the collection, transport or treatment of the wounded and sick shall likewise be respected and protected if they are carrying out these duties at the time when they come into contact with the enemy or fall into his hands.

ART. 26. — The staff of National Red Cross Societies and that of other Voluntary Aid Societies, duly recognized and authorized by their Governments, who may be employed on the same duties as the personnel named in Article 24, are placed on the same footing as the personnel named in the said Article, provided that the staff of such societies are subject to military laws and regulations.

Each High Contracting Party shall notify to the other, either in time of peace or at the commencement of or during hostilities, but in any case before actually employing them, the names of the societies which it has authorized, under its responsibility, to render assistance to the regular medical service of its armed forces.

ART. 27. — A recognized Society of a neutral country can only lend the assistance of its medical personnel and units to a Party to the conflict with the previous consent of its own Government and the authorization of the Party to the conflict concerned. That personnel and those units shall be placed under the control of that Party to the conflict.

The neutral Government shall notify this consent to the adversary of the State which accepts such assistance. The Party to the conflict who accepts such assistance is bound to notify the adverse Party thereof before making any use of it. In no circumstances shall this assistance be considered as interference in the conflict.

The members of the personnel named in the first paragraph shall be duly furnished with the identity cards provided for in Article 40 before leaving the neutral country to which they belong.

ART. 28. — Personnel designated in Articles 24 and 26 who fall into the hands of the adverse Party, shall be retained only in so far as the state of health, the spiritual needs and the number of prisoners of war require.

Personnel thus retained shall not be deemed prisoners of war. Nevertheless they shall at least benefit by all the provisions of the Geneva Convention relative to the Treatment of Prisoners of War of August 12, 1949. Within the framework of the military laws and regulations of the Detaining Power, and under the authority of its competent service, they shall continue to carry out, in accordance with their professional ethics, their medical and spiritual duties on behalf of prisoners of war, preferably those of the armed forces to which they themselves belong. They shall further enjoy the following facilities for carrying out their medical or spiritual duties:

a) They shall be authorized to visit periodically the prisoners of war in labour units or hospitals outside the camp. The Detaining Power shall put at their disposal the means of transport required.

b) In each camp the senior medical officer of the highest rank shall be responsible to the military authorities of the camp for the professional activity of the retained medical personnel. For this purpose, from the outbreak of hostilities, the Parties to the conflict shall agree regarding the corresponding seniority of the ranks of their medical personnel, including those of the societies designated in Article 26. In all questions arising out of their duties, this medical officer, and the chaplains, shall have direct access to the military and medical authorities of the camp who shall grant them the facilities they may require for correspondence relating to these questions.

c) Although retained personnel in a camp shall be subject to its internal discipline, they shall not, however, be required to perform any work outside their medical or religious duties.

During hostilities the Parties to the conflict shall make arrangements for relieving where possible retained personnel, and shall settle the procedure of such relief.

None of the preceding provisions shall relieve the Detaining Power of the obligations imposed upon it with regard to the medical and spiritual welfare of the prisoners of war.

ART. 29. — Members of the personnel designated in Article 25 who have fallen into the hands of the enemy, shall be prisoners of war, but shall be employed on their medical duties in so far as the need arises.

ART. 30. — Personnel whose retention is not indispensable by virtue of the provisions of Article 28 shall be returned to the Party to the conflict to whom they belong, as soon as a road is open for their return and military requirements permit.

Pending their return, they shall not be deemed prisoners of war. Nevertheless they shall at least benefit by all the provisions of the Geneva Convention relative to the Treatment of Prisoners of War of August 12, 1949. They shall continue to fulfil their duties under the orders of the adverse Party and shall preferably be engaged in the care of the wounded and sick of the Party to the conflict to which they themselves belong.

On their departure, they shall take with them the effects, personal belongings, valuables and instruments belonging to them.

ART. 31. — The selection of personnel for return under Article 30 shall be made irrespective of any consideration of race, religion or political opinion, but preferably according to the chronological order of their capture and their state of health.

As from the outbreak of hostilities, Parties to the conflict may determine by special agreement the percentage of personnel to be retained, in proportion to the number of prisoners and the distribution of the said personnel in the camps.

ART. 32. — Persons designated in Article 27 who have fallen into the hands of the adverse Party may not be detained. Unless otherwise agreed, they shall have permission to return to their country, or if this is not possible, to the territory of the Party to the conflict in whose service they were, as soon as a route for their return is open and military considerations permit.

Pending their release, they shall continue their work under the direction of the adverse Party; they shall preferably be engaged in the care of the wounded and sick of the Party to the conflict in whose service they were.

On their departure, they shall take with them their effects, personal articles and valuables and the instruments, arms and if possible the means of transport belonging to them.

The Parties to the conflict shall secure to this personnel, while in their power, the same food, lodging, allowances and pay as are granted to the corresponding personnel of their armed forces. The food shall in any case be sufficient as regards quantity, quality and variety to keep the said personnel in a normal state of health.

CHAPTER V

Buildings and Material

ART. 33. — The material of mobile medical units of the armed forces which fall into the hands of the enemy, shall be reserved for the care of wounded and sick.

The buildings, material and stores of fixed medical establishments of the armed forces shall remain subject to the laws of war, but may not be diverted from that purpose as long as they are required for the care of wounded and sick. Nevertheless, the commanders of forces in the field may make use of them, in case of urgent military necessity, provided that they make previous arrangements for the welfare of the wounded and sick who are nursed in them.

The material and stores defined in the present Article shall not be intentionally destroyed.

ART. 34. — The real and personal property of aid societies which are admitted to the privileges of the Convention shall be regarded as private property.

The right of requisition recognized for belligerents by the laws and customs of war shall not be exercised except in case of urgent necessity, and only after the welfare of the wounded and sick has been ensured.

CHAPTER VI

Medical Transports

ART. 35. — Transports of wounded and sick or of medical equipment shall be respected and protected in the same way as mobile medical units.

Should such transports or vehicles fall into the hands of the adverse Party, they shall be subject to the laws of war, on condition that the Party to the conflict who captures them shall in all cases ensure the care of the wounded and sick they contain.

The civilian personnel and all means of transport obtained by requisition shall be subject to the general rules of international law.

ART. 36. — Medical aircraft, that is to say, aircraft exclusively employed for the removal of wounded and sick and for the transport of medical personnel and equipment, shall not be attacked, but shall be respected by the belligerents, while flying at heights, times and on routes specifically agreed upon between the belligerents concerned.

They shall bear, clearly marked, the distinctive emblem prescribed in Article 38, together with their national colours, on their lower, upper and lateral surfaces. They shall be provided with any other markings or means of identification that may be agreed upon between the belligerents upon the outbreak or during the course of hostilities.

Unless agreed otherwise, flights over enemy or enemy-occupied territory are prohibited.

Medical aircraft shall obey every summons to land. In the event of a landing thus imposed, the aircraft with its occupants may continue its flight after examination, if any.

In the event of an involuntary landing in enemy or enemy-occupied territory, the wounded and sick, as well as the crew of the aircraft shall be prisoners of war. The medical personnel shall be treated according to Article 24 and the Articles following.

ART. 37. — Subject to the provisions of the second paragraph, medical aircraft of Parties to the conflict may fly over the territory of neutral Powers, land on it in case of necessity, or use it as a port of call. They shall give the neutral Powers previous notice of their passage over the said territory and obey all summons to alight, on land or water. They will be immune from attack only when flying on routes, at heights and at times specifically agreed upon between the Parties to the conflict and the neutral Power concerned.

The neutral Powers may, however, place conditions or restrictions on the passage or landing of medical aircraft on their territory. Such possible conditions or restrictions shall be applied equally to all Parties to the conflict.

Unless agreed otherwise between the neutral Power and the Parties to the conflict, the wounded and sick who are disembarked, with the consent of the local authorities, on neutral territory by medical aircraft, shall be detained by the neutral Power, where so required by international law, in such a manner that they cannot again take part in operations of war. The cost of their

accommodation and internment shall be borne by the Power on which they depend.

CHAPTER VII

The Distinctive Emblem

ART. 38. — As a compliment to Switzerland, the heraldic emblem of the red cross on a white ground, formed by reversing the Federal colours, is retained as the emblem and distinctive sign of the Medical Service of armed forces.

Nevertheless, in the case of countries which already use as emblem, in place of the red cross, the red crescent or the red lion and sun⁶³ on a white ground, those emblems are also recognized by the terms of the present Convention.

ART. 39. — Under the direction of the competent military authority, the emblem shall be displayed on the flags, armlets and on all equipment employed in the Medical Service.

ART. 40. — The personnel designated in Article 24 and in Articles 26 and 27 shall wear, affixed to the left arm, a waterresistant armlet bearing the distinctive emblem, issued and stamped by the military authority.

Such personnel, in addition to wearing the identity disc mentioned in Article 16, shall also carry a special identity card bearing the distinctive emblem. This card shall be water-resistant and of such size that it can be carried in the pocket. It shall be worded in the national language, shall mention at least the surname and first names, the date of birth, the rank and the service number of the bearer, and shall state in what capacity he is entitled to the protection of the present Convention. The card shall bear the photograph of the owner and also either his signature or his finger-prints or both. It shall be embossed with the stamp of the military authority.

The identity card shall be uniform throughout the same armed forces and, as far as possible, of a similar type in the armed forces of the High Contracting Parties. The Parties to the conflict may be guided by the model which is annexed, by way of example, to the present Convention. They shall inform each other, at the outbreak of hostilities, of the model they are using. Identity cards should be made out, if possible, at least in duplicate, one copy being kept by

---

⁶³ The Government of Iran, the only country using the red lion and sun emblem on a white ground, advised Switzerland, depositary State of the Geneva Conventions, on 4 September 1980, of the adoption of the red crescent in lieu and place of its former emblem. This was duly communicated by the depositary on 20 October 1980 to the States party to the Geneva Conventions.

the home country. In no circumstances may the said personnel be deprived of their insignia or identity cards nor of the right to wear the armlet. In case of loss, they shall be entitled to receive duplicates of the cards and to have the insignia replaced.

ART. 41. — The personnel designated in Article 25 shall wear, but only while carrying out medical duties, a white armlet bearing in its centre the distinctive sign in miniature; the armlet shall be issued and stamped by the military authority.

Military identity documents to be carried by this type of personnel shall specify what special training they have received, the temporary character of the duties they are engaged upon, and their authority for wearing the armlet.

ART. 42. — The distinctive flag of the Convention shall be hoisted only over such medical units and establishments as are entitled to be respected under the Convention, and only with the consent of the military authorities.

In mobile units, as in fixed establishments, it may be accompanied by the national flag of the Party to the conflict to which the unit or establishment belongs.

Nevertheless, medical units which have fallen into the hands of the enemy shall not fly any flag other than that of the Convention.

Parties to the conflict shall take the necessary steps, in so far as military considerations permit, to make the distinctive emblems indicating medical units and establishments clearly visible to the enemy land, air or naval forces, in order to obviate the possibility of any hostile action.

ART. 43. — The medical units belonging to neutral countries, which may have been authorized to lend their services to a belligerent under the conditions laid down in Article 27, shall fly, along with the flag of the Convention, the national flag of that belligerent, wherever the latter makes use of the faculty conferred on him by Article 42.

Subject to orders to the contrary by the responsible military authorities, they may, on all occasions, fly their national flag, even if they fall into the hands of the adverse Party.

ART. 44. — With the exception of the cases mentioned in the following paragraphs of the present Article, the emblem of the red cross on a white ground and the words “Red Cross”, or “Geneva Cross” may not be employed, either in time of peace or in time of war, except to indicate or to protect the medical units and establishments, the personnel and material protected by the present Convention and other Conventions dealing with similar matters. The

same shall apply to the emblems mentioned in Article 38, second paragraph, in respect of the countries which use them. The National Red Cross Societies and other Societies designated in Article 26 shall have the right to use the distinctive emblem conferring the protection of the Convention only within the framework of the present paragraph.

Furthermore, National Red Cross (Red Crescent, Red Lion and Sun) Societies may, in time of peace, in accordance with their national legislation, make use of the name and emblem of the Red Cross for their other activities which are in conformity with the principles laid down by the International Red Cross Conferences. When those activities are carried out in time of war, the conditions for the use of the emblem shall be such that it cannot be considered as conferring the protection of the Convention; the emblem shall be comparatively small in size and may not be placed on armlets or on the roofs of buildings.

The international Red Cross organizations and their duly authorized personnel shall be permitted to make use, at all times, of the emblem of the red cross on a white ground.

As an exceptional measure, in conformity with national legislation and with the express permission of one of the National Red Cross (Red Crescent, Red Lion and Sun) Societies, the emblem of the Convention may be employed in time of peace to identify vehicles used as ambulances and to mark the position of aid stations exclusively assigned to the purpose of giving free treatment to the wounded or sick.

CHAPTER VIII

Execution of the Convention

ART. 45. — Each Party to the conflict, acting through its commanders-in-chief, shall ensure the detailed execution of the preceding Articles, and provide for unforeseen cases, in conformity with the general principles of the present Convention.

ART. 46. — Reprisals against the wounded, sick, personnel, buildings or equipment protected by the Convention are prohibited.

ART. 47. — The High Contracting Parties undertake, in time of peace as in time of war, to disseminate the text of the present Convention as widely as possible in their respective countries, and, in particular, to include the study thereof in their programmes of military and, if possible, civil instruction, so that the principles thereof may become known to the entire population, in particular to the armed fighting forces, the medical personnel and the chaplains.

ART. 48. — The High Contracting Parties shall communicate to one another through the Swiss Federal Council and, during hostilities, through the Protecting

Powers, the official translations of the present Convention, as well as the laws and regulations which they may adopt to ensure the application thereof.

CHAPTER IX

Repression of Abuses and Infractions

ART. 49. — The High Contracting Parties undertake to enact any legislation necessary to provide effective penal sanctions for persons committing, or ordering to be committed, any of the grave breaches of the present Convention defined in the following Article.

Each High Contracting Party shall be under the obligation to search for persons alleged to have committed, or to have ordered to be committed, such grave breaches, and shall bring such persons, regardless of their nationality, before its own courts. It may also, if it prefers, and in accordance with the provisions of its own legislation, hand such persons over for trial to another High Contracting Party concerned, provided such High Contracting Party has made out a *prima facie* case.

Each High Contracting Party shall take measures necessary for the suppression of all acts contrary to the provisions of the present Convention other than the grave breaches defined in the following Article.

In all circumstances, the accused persons shall benefit by safeguards of proper trial and defence, which shall not be less favourable than those provided by Article 105 and those following of the Geneva Convention relative to the Treatment of Prisoners of War of August 12, 1949.

ART. 50. — Grave breaches to which the preceding Article relates shall be those involving any of the following acts, if committed against persons or property protected by the Convention: wilful killing, torture or inhuman treatment, including biological experiments, wilfully causing great suffering or serious injury to body or health, and extensive destruction and appropriation of property, not justified by military necessity and carried out unlawfully and wantonly.

ART. 51. — No High Contracting Party shall be allowed to absolve itself or any other High Contracting Party of any liability incurred by itself or by another High Contracting Party in respect of breaches referred to in the preceding Article.

ART. 52. — At the request of a Party to the conflict, an enquiry shall be instituted, in a manner to be decided between the interested Parties, concerning any alleged violation of the Convention.

If agreement has not been reached concerning the procedure for the enquiry, the Parties should agree on the choice of an umpire who will decide upon the procedure to be followed.

Once the violation has been established, the Parties to the conflict shall put an end to it and shall repress it with the least possible delay.

ART. 53. — The use by individuals, societies, firms or companies either public or private, other than those entitled thereto under the present Convention, of the emblem or the designation “Red Cross” or “Geneva Cross”, or any sign or designation constituting an imitation thereof, whatever the object of such use, and irrespective of the date of its adoption, shall be prohibited at all times.

By reason of the tribute paid to Switzerland by the adoption of the reversed Federal colours, and of the confusion which may arise between the arms of Switzerland and the distinctive emblem of the Convention, the use by private individuals, societies or firms, of the arms of the Swiss Confederation, or of marks constituting an imitation thereof, whether as trademarks or commercial marks, or as parts of such marks, or for a purpose contrary to commercial honesty, or in circumstances capable of wounding Swiss national sentiment, shall be prohibited at all times.

Nevertheless, such High Contracting Parties as were not party to the Geneva Convention of July 27, 1929, may grant to prior users of the emblems, designations, signs or marks designated in the first paragraph, a time limit not to exceed three years from the coming into force of the present Convention to discontinue such use, provided that the said use shall not be such as would appear, in time of war, to confer the protection of the Convention.

The prohibition laid down in the first paragraph of the present Article shall also apply, without effect on any rights acquired through prior use, to the emblems and marks mentioned in the second paragraph of Article 38.

ART. 54. — The High Contracting Parties shall, if their legislation is not already adequate, take measures necessary for the prevention and repression, at all times, of the abuses referred to under Article 53.

Final Provisions

ART. 55. — The present Convention is established in English and in French. Both texts are equally authentic.

The Swiss Federal Council shall arrange for official translations of the Convention to be made in the Russian and Spanish languages.

ART. 56. — The present Convention, which bears the date of this day, is open to signature until February 12, 1950, in the name of the Powers represented at the Conference which opened at Geneva on April 21, 1949; furthermore, by Powers not represented at that Conference but which are parties to the Geneva Conventions of 1864, 1906 or 1929 for the Relief of the Wounded and Sick in Armies in the Field.

ART. 57. — The present Convention shall be ratified as soon as possible and the ratifications shall be deposited at Berne. A record shall be drawn up of the deposit of each instrument of ratification and certified copies of this record shall be transmitted by the Swiss Federal Council to all the Powers in whose name the Convention has been signed, or whose accession has been notified.

ART. 58. — The present Convention shall come into force six months after not less than two instruments of ratification have been deposited.

Thereafter, it shall come into force for each High Contracting Party six months after the deposit of the instrument of ratification.

ART. 59. — The present Convention replaces the Conventions of August 22, 1864, July 6, 1906 and July 27, 1929, in relations between the High Contracting Parties.

ART. 60. — From the date of its coming into force, it shall be open to any Power in whose name the present Convention has not been signed, to accede to this Convention.

ART. 61. — Accessions shall be notified in writing to the Swiss Federal Council, and shall take effect six months after the date on which they are received. The Swiss Federal Council shall communicate the accessions to all the Powers in whose name the Convention has been signed, or whose accession has been notified.

ART. 62. — The situations provided for in Articles 2 and 3 shall give immediate effect to ratifications deposited and accessions notified by the Parties to the conflict before or after the beginning of hostilities or occupation. The Swiss Federal Council shall communicate by the quickest method any ratifications or accessions received from Parties to the conflict.

ART. 63. — Each of the High Contracting Parties shall be at liberty to denounce the present Convention. The denunciation shall be notified in writing to the Swiss Federal Council, which shall transmit it to the Governments of all the High Contracting Parties.

The denunciation shall take effect one year after the notification thereof has been made to the Swiss Federal Council. However, a denunciation of which notification has been made at a time when the denouncing Power is involved in

a conflict shall not take effect until peace has been concluded, and until after operations connected with the release and repatriation of the persons protected by the present Convention have been terminated.

The denunciation shall have effect only in respect of the enouncing Power. It shall in no way impair the obligations which the Parties to the conflict shall remain bound to fulfil by virtue of the principles of the law of nations, as they result from the usages established among civilized peoples, from the laws of humanity and the dictates of the public conscience.

ART. 64. — The Swiss Federal Council shall register the present Convention with the Secretariat of the United Nations. The Swiss Federal Council shall also inform the Secretariat of the United Nations of all ratifications, accessions and denunciations received by it with respect to the present Convention.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, having deposited their respective full powers, have signed the present Convention.

DONE at Geneva this twelfth day of August 1949, in the English and French languages. The original shall be deposited in the Archives of the Swiss Confederation. The Swiss Federal Council shall transmit certified copies thereof to each of the signatory and acceding States.

DRAFT AGREEMENT RELATING TO HOSPITAL ZONES AND LOCALITIES

ARTICLE 1. — Hospital zones shall be strictly reserved for the persons named in Article 23 of the Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in the Armed Forces in the Field of August 12, 1949, and for the personnel entrusted with the organization and administration of these zones and localities, and with the care of the persons therein assembled.

Nevertheless, persons whose permanent residence is within such zones shall have the right to stay there.

ART. 2. — No persons residing, in whatever capacity, in a hospital zone shall perform any work, either within or without the zone, directly connected with military operations or the production of war material.

ART. 3. — The Power establishing a hospital zone shall take all necessary measures to prohibit access to all persons who have no right of residence or entry therein.

ART. 4.— Hospital zones shall fulfil the following conditions:

a) They shall comprise only a small part of the territory governed by the Power which has established them.

b) They shall be thinly populated in relation to the possibilities of accommodation.

c) They shall be far removed and free from all military objectives, or large industrial or administrative establishments.

d) They shall not be situated in areas which, according to every probability, may become important for the conduct of the war.

ART. 5.— Hospital zones shall be subject to the following obligations:

a) The lines of communication and means of transport which they possess shall not be used for the transport of military personnel or material, even in transit.

b) They shall in no case be defended by military means.

ART. 6.— Hospital zones shall be marked by means of red crosses (red crescents, red lions and suns) on a white background placed on the outer precincts and on the buildings. They may be similarly marked at night by means of appropriate illumination.

ART. 7. — The Powers shall communicate to all the High Contracting Parties in peacetime or on the outbreak of hostilities, a list of the hospital zones in the territories governed by them. They shall also give notice of any new zones set up during hostilities.

As soon as the adverse Party has received the above-mentioned notification, the zone shall be regularly constituted.

If, however, the adverse Party considers that the conditions of the present agreement have not been fulfilled, it may refuse to recognize the zone by giving immediate notice thereof to the Party responsible for the said zone, or may make its recognition of such zone dependent upon the institution of the control provided for in Article 8.

ART. 8. — Any Power having recognized one or several hospital zones instituted by the adverse Party shall be entitled to demand control by one or more Special Commissions, for the purpose of ascertaining if the zones fulfil the conditions and obligations stipulated in the present agreement.

For this purpose, the members of the Special Commissions shall at all times have free access to the various zones and may even reside there permanently. They shall be given all facilities for their duties of inspection.

ART. 9. — Should the Special Commissions note any facts which they consider contrary to the stipulations of the present agreement, they shall at once draw the attention of the Power governing the said zone to these facts, and shall fix a time limit of five days within which the matter should be rectified. They shall duly notify the Power who has recognized the zone.

If, when the time limit has expired, the Power governing the zone has not complied with the warning, the adverse Party may declare that it is no longer bound by the present agreement in respect of the said zone.

ART. 10. — Any Power setting up one or more hospital zones and localities, and the adverse Parties to whom their existence has been notified, shall nominate or have nominated by neutral Powers, the persons who shall be members of the Special Commissions mentioned in Articles 8 and 9.

ART. 11. — In no circumstances may hospital zones be the object of attack. They shall be protected and respected at all times by the Parties to the conflict.

ART. 12. — In the case of occupation of a territory, the hospital zones therein shall continue to be respected and utilized as such.

Their purpose may, however, be modified by the Occupying Power, on condition that all measures are taken to ensure the safety of the persons accommodated.

ART. 13. — The present agreement shall also apply to localities which the Powers may utilize for the same purposes as hospital zones.

ANNEX II

Front

 (Space reserved for the name of the country and military authority issuing this card)

IDENTITY CARD

for members of medical and religious personnel attached to the armed forces

_____

Surname .....
 First names .....
 Date of birth .....
 Rank .....
 Army Number .....

The bearer of this card is protected by the Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field of August 12, 1949, in his capacity as .....

Date of issue .....
 Number of Card .....

Reverse side

 Photo of bearer

Embossed stamp of military authority issuing card

Signature of bearer or finger-prints or both

Height	Eyes	Hair
--------	------	------

Other distinguishing marks:
 .....
 .....
 .....
 .....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ
ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ύπ" Άρ. 510 της 18ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1966
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΜΕΡΟΣ Ι

Ο περί των Συνθηκών της Γενεύης Κυρωτικός Νόμος του 1966 εκδίδεται δια δημοσιεύσεως εις την επίσημον εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας συμφώνως τω "Άρθρω 52 του Συντάγματος . Άριθμός 40 τοῦ 1966.

ΝΟΜΟΣ ΕΠΙΚΥΡΩΝ ΩΡΙΣΜΕΝΑΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΘΗΚΑΣ
ΣΥΝΟΜΟΛΟΓΗΘΕΙ ΣΑΣ ΕΝ ΓΕΝΕΥΗ ΤΗ ΔΩΔΕΚΑΤΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑ ΚΑΙ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ
, ΕΝΝΕΑ, ΘΕΤΩΝ ΤΑΥΤΑΣ ΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΩΝ ΠΕΡΙ ΕΤΕΡΩΝ ΣΥΝΑΦΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ.

Ἡ Βουλή των Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολουθως :

1. Ὁ παρών Νόμος δύναται να ἀναφέρηται ὡς ὁ περί των Συνθηκών της Γενεύης Κυρωτικός Νόμος του 1966. Συνοπτικός τίτλος.

2 . Ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ, ἐκτος εἰάν ἄλλως προκύπτῃ ἐκ τοῦ κειμένου «Δημοκρατία» σημαίνει τὴν Κυπριακὴν Δημοκρατίαν
«Συνθήκαι τῆς Γενεύης» σημαίνει τὰς ἐν τῷ συνημμένῳ Πίνακι πίναξ.
ἐκτιθεμένας Διεθνείς Συνθήκας"
«Ἐπιχειρηματικὸν Συμβούλιον» σημαίνει τὸ Ἐπιχειρηματικὸν Συμβούλιον τῆς Δημοκρατίας
«Ἐπιχειρηματὸς» σημαίνει τὸν Ἐπιχειρηματὸν Ἐξωτερικῶν τῆς Δημοκρατίας.

3 . Αἱ Συνθήκαι τῆς Γενεύης αἰτινες υπεγράφησαν ὑπὸ τοῦ Ἐπιχειρηματοῦ τῆς τρίτης Μαΐου, 1962, δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Ἐπιχειρηματικοῦ Συμβουλίου δημοσιευθεῖσης ὑπ' ἀρ. 1702 ἐν τῷ Τετάρτῳ Παραρτήματι τῆς ἐπισήμου εφημερίδος τῆς Δημοκρατίας τῆς 5ης Ἀ π ρ ι λ ί ο υ 1962, συμφώνως τῇ παραγράφῳ 2 τοῦ ἀρθροῦ 169 τοῦ Συντάγματος τῆς Δημοκρατίας, διὰ τοῦ παρόντος ἐπικυροῦνται συμφώνως ταῖς διατάξεσι τῆς ὡς εἴρηται παραγράφου τοῦ ὡς ἄνω ἀρθροῦ.

4 . (1) Πας ὁστις, ανεξαρτήτως ἐθνικότητος, διαπράττω. ἐντὸς ἢ ἐκὸς τῆς Δημοκρατίας σοβαρὰν τῖνα παράβασιν ἢ συνεργεῖ, συνδράμει ἢ προάγει ἕτερον εἰς σοβαρὰν παράβασιν οἰασδήποτε των Συνθηκών τῆς Γενεύης ἐκ τῶν ἀναφερομένων ἐν τοῖς ἐπομένοις ἀρθροῖς τῶν οἰκείων Συνθηκών, ἤτοι—

(α) ἐν ἀρθρῳ 50 τῆς ἐκτιθέμενης ἐν Μέρει I τοῦ Πίνακος Συνθήκης·

(β) ἐν ἀρθρῳ 51 τῆς ἐκτιθέμενης ἐν Μέρει I I τοῦ Πίνακος Συνθήκης·

(γ) έν άρθρω 130 της εκτιθέμενης έν Μέρει Ι Ι Ι του Πίνακος Συνθήκης·

(δ) έν άρθρω 147 της εκτιθέμενης έν Μέρει ΙV του Πίνακος Συνθήκης, είναι ένοχος αδικήματος και έν περιπτώσει καταδίκης αύτου

(i) εάν μέν ή ως εΐρηται σοβαρά παράβασις εΐναι έκ προθέσεως ανθρωποκτονία προσώπου προστατευομένου υπό της οικείας Συνθήκης, υπόκειται εις ισόβια δεσμά·

(ii) εις δε τήν περίπτωσην ετέρας σοβαράς παραβάσεως ώς έν τοις ανωτέρω, υπόκειται εις φυλάκισιν δια διάστημα μη υπερβαίνον τα δεκατέσσαρα ετη.

(2) Έν ή περιπτώσει αδίκημα προνοούμενον υπό τοϋ παρόντος άρθρου ήθελε διαπραχθή έκτος της Δημοκρατίας, διά το τοιούτον αδίκημα δύναται να διωχθή ποινικώς, κατηγορηθή, δικασθή, και τιμωρηθή πρόσωπον τι έν οίωδήποτε τόπω έν τη Δημοκρατία ώς εάν τό αδίκημα εΐχε διαπραχθή έν τώ τόπω τούτω' το αδίκημα δε δι' απαντάς τους συναφείς ή σχετικούς προς τήν έκδίκασιν ή τιμωρίαν αύτου σκοπούς λογίζεται διαπραχθέν έν τώ τόπω τούτω.

(3) Έάν εις δικαστικήν διαδικασίαν διεξαγομένην δυνάμει τοϋ παρόντος άρθρου έν αναφορά προς τίνα σοβαράν παράβασιν οιασδήποτε τών Συνθηκών της Γενεύης άναφυή ερώτημα δυνάμει τοϋ άρθρου 2 της Συνθήκης ταύτης (άφορων εις τās περιστάσεις ύφ' ας ή Συνθήκη τυγχάνει εφαρμογής) έπ' αύτου αποφάινεται ό Υπουργός' πιστοποιητικόν δε έκθέτον οιασδήποτε τοιαύτην άπόφασιν τοϋ Υπουργού φέρον τήν ύπογραφήν αύτου, ή έτερου τινός έκ μέρους αύτου, γίνεται δεκτόν ώς άποδεικτικόν στοιχείον, λογίζεται δε οϋτω ύπογραφέν μέχρις αποδείξεως τοϋ εναντίου.

5. Έν οιασδήποτε δίκη διεξαγομένη δυνάμει τοϋ παρόντος Νόμου θά τυγχάνωσιν εφαρμογής αί εκάστοτε έν ίσχύϊ διατάξεις αί άφορώσαι εις τήν άκολουθητέαν κατά τήν έκδίκασιν αδικημάτων υπό κακουργιοδικείων διαδικασίαν.

6.—(1) 'Απαγορεύεται ή δι' οιασδήποτε σκοπόν άνευ τής άδείας τοϋ 'Υπουργικού Συμβουλίου χρήσις τοϋ διακριτικού εμβλήματος όπερ δυνάμει τών διατάξεων τών Συνθηκών τής Γενεύης χρησιμοποιείται έν τη Δημοκρατία.

(2) 'Η τοιαύτη άδεια παρέχεται είτε γενικώς είτε δι' είδικόν τίνα σκοπόν, δημοσιεύεται δε έν τη έπισήμω έφημερίδι τής Δημοκρατίας.

(3) Πας δστις παραβαίνει τās διατάξεις τοϋ εδαφίου (1) εΐναι ένοχος αδικήματος καΐ έν περιπτώσει καταδίκης υπόκειται εις χρηματικήν ποινήν μη υπερβαίνουσαν τās πενήκοντα λίρας.

Π Ι Ν Α Ξ
("Άρθρον 2)
ΜΕΡΟΣ Ι.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΗΣ.

ΠΕΡΙ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΤΥΧΗΣ ΤΩΝ ΤΡΑΥΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ Τ Ω Ν ΑΣΘΕΝΩΝ
ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΝ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΕΝΟΠΛΟΥΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΗΣ
12ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949.

Οι υπογεγραμμένοι, πληρεξούσιοι τών Κυβερνήσεων τών αντιπροσωπευομένων εις την διπλωματικήν Συνδιάσκεψιν, ήτις συνήλθεν εν Γενεύη από 21ης 'Απριλίου μέχρι 12ης Αυγούστου 1949, προς τον σκοπόν δπως αναθεώρηση τήν Σύμβασιν της Γενεύης περί βελτιώσεως της τύχης τών τραυματιών καί τών ασθενών εις τους εν εκστρατεία στρατούς της 27ης Ιουλίου 1929, συνεφώνησαν έπι τών κάτωθι:

Κεφάλαιον Ι.—ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

"Άρθρον Ι.

Τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν τήν ύποχρέωσιν να σεβασθούν και να καταστήσουν σεβαστήν τήν παροϋσαν Σύμβασιν εις πδσαν περίστασιν.

"Άρθρον 2.

Πλην τών διατάξεων, αίτινες δέον να τεθοϋν εν ίσχύϊ ήδη εν καιρώ ειρήνης, ή παρούσα Σύμβασις εφαρμόζεται εις περίπτωσιν πολέμου κηρυχθέντος ή πάσης άλλης ενόπλου συρράξεως αναφυόμενης μεταξύ δύο ή περισσοτέρων τών Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών, έστω και αν ή κατάστασις πολέμου δέν αναγνωρίζεται υπό τίνος εξ αυτών.

Ή Σύμβασις εφαρμόζεται επίσης εις πάσαν περίπτωσιν μερικής ή ολικής κατοχής τών εδαφών ενός τών Ύψηλών Συμβαλλομένων Μερών και αν ετι ή εν λόγω κατάληψις δέν αντιμετώπιση ενοπλον αντίστασιν.

Και εν περιπτώσει ακόμη καθ' ήν μία τών εν συρράξει Δυνάμεων δέν συμμετέχει τής παρούσης Συμβάσεως, αί εις ταύτην συμμετέχουσαι Δυνάμεις, θα εξακολουθήσουν δεσμευόμεναι υπ* αυτής ως προς τάς αμοιβαίας των σχέσεις και έν σχέσει προς τήν έν λόγω Δύναμιν εάν αύτη άποδεχθή και εφαρμόση τάς διατάξεις αυτής.

"Άρθρον 3.

Έν περιπτώσει ενόπλου συρράξεως, ήτις δέν παρουσιάζει διεθνή χαρακτήρα και αναφύεται επί του εδάφους ενός τών Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών, εκαστον τών έν συρράξει Μερών υποχρεούται να τηρήση τουλάχιστον τάς κάτωθι διατάξεις :

1. Τά πρόσωπα, ατινα δέν λαμβάνουν άπ'ευθείας μέρος εις τάς εχθροπραξίας, συμπεριλαμβανομένων καί τών προσώπων τών ανηκόντων εις τάς ενόπλους δυνάμεις, ατινα κατέθεσαν τά δπλα, ώς και τά πρόσωπα, ατινα ετέθησαν έκτος μάχης ένεκα ασθενείας, τραύματος, κρατήσεως ή δια πάσαν άλλην αίτίαν θά τύχουν, έν πάση περιπτώσει, ανθρωπιστικής μεταχειρίσεως, άνευ ουδεμιάς δυσμενούς διακρίσεως βασιζόμενης επί τής φυλής, τοϋ χρώματος, τοϋ θρησκεύματος ή τής πίστεως, τής καταγωγής ή τής περιουσίας ή παντός άλλου αναλόγου κριτηρίου.

Προς τον σκοπόν τούτον είναι και παραμένουν άπηγορευμένα έν παντι τόπω και χρόνω ώς προς τά είρημένα πρόσωπα:

(α) αί προσβολαί κατά τής ζωής και σωματικής άκεραιότητος και δή ό φόνος ύφ' δλας του τας μορφάς, οί ακρωτηριασμοί, ή απάνθρωπος μεταχείρισις, αί βάσανοι και τά μαρτύρια

(β) ή σύλληψις όμηρων

(γ) αί προσβολαί κατά τής ανθρωπινής αξιοπρέπειας και δή αί ταπεινωτικά και εξευτελιστικοί μεταχειρίσεις·

(δ) αί καταδίκαι αί άπαγγελόμεναι και αί εκτελέσεις αί λαμβάνουσαι χώραν άνευ προηγουμένης αποφάσεως έκδεδομένης υπό κανονικώς συγκεκριτημένου δικαστηρίου περιβεβλημένου δι* δλων τών δικαστικών εγγυήσεων, αίτινες αναγνωρίζονται ως απαραίτητοι ύφ' δλων τών πεπολιτισμένων λαών.

2. Οί τραυματαί καί οι ασθενείς θα περισυλλέγωνται και θα περιθάλλωνται.

Άμερόληπτος ανθρωπιστικός οργανισμός, ώς ή Διεθνής Έπιτροπή τοϋ Έρυθροϋ Σταύρου, δύναται να προσφέρη τάς υπηρεσίας του εις τά εν συρράξει Μέρη.

Τα εν συρράξει Μέρη θα προσπαθήσουν εξ άλλου να θέσουν εν ίσχύϊ δι' ειδικών

συμφωνιών το σύνολον ή μέρος τών άλλων διατάξεων της παρούσης Συμβάσεως.

Η εφαρμογή τών ανωτέρω διατάξεων ουδεμίαν θα εχη επίδρασιν επί της νομικής καταστάσεως τών εν συρράξει Μερών.

"Άρθρον 4.

Αί ούδέτεροι Δυνάμεις θα εφαρμόσουν κατ' αναλογίαν τās διατάξεις της παρούσης Συμβάσεως εἰς τους τραυματίας και τους ασθενείς ὡς καί εἰς τὰ μέλη τοῦ υγειονομικοῦ και θρησκευτικοῦ προσωπικοῦ του ανήκοντος εἰς τās ἐνοπλους δυνάμεις τῶν εν συρράξει Μερῶν, ατινα θά γίνουν δεκτά ή θά κρατηθούν ὑπό περιορισμόν ἐπι τοῦ εδάφους των, ὡς και εις τους συλλεγόμενους νεκρούς.

"Άρθρον 5.

Ὡς προς τὰ προστατευόμενα πρόσωπα, ατινα πίπτουν εἰς χείρας τοῦ αντιπάλου μέρους, ή παρούσα Σύμβασις θά ἐφαρμόζηται μέχρι τῆς στιγμῆς τοῦ οριστικοῦ των επαναπατρισμοῦ.

"Άρθρον 6.

Πλην τῶν συμφωνιῶν τῶν προβλεπομένων ρητῶς ὑπό τῶν άρθρων 10, 15, 23, 28, 31, 36, 37 και 52, τὰ Ὑψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη θά δύνανται νά συνάψουν ἐτέρας εἰδικάς συμφωνίας ἐπί παντός θέματος, ὅπερ θά εκρινον σκόπιμον νά ρυθμίσουν ἰδιαιτέρως. Ουδεμία εἰδική συμφωνία δύναται νά χειροτέρευση τήν θέσιν τῶν τραυματιῶν και ασθενῶν ὡς και τοῦ υγειονομικοῦ και θρησκευτικοῦ προσωπικοῦ, ὡς αὔτη ρυθμίζεται ὑπό τῆς παρούσης Συμβάσεως, ουδέ νά περιορίση τὰ παρά ταύτης παραχωρούμενα εἰς ἐκείνους δικαιώματα.

Οἱ τραυματῖαι και οἱ ασθενεῖς ὡς και τὰ μέλη τοῦ υγειονομικοῦ και θρησκευτικοῦ προσωπικοῦ, δικαιούνται εἰς το ευεργέτημα τῶν ὡς ἄνω συμφωνιῶν ἐν ὅσῳ τοις εἶναι εφαρμοστέα ή παρούσα Σύμβασις, πλην ἀντιθέτου ὄρου ρητῶς περιλαμβανομένου ἰς τās προμνησθείσας συμφωνίας ή εἰς μεταγενέστερος τοιαύτας, ή ἐπίσης πλην τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν τό εν ή τό ἄλλο τῶν ἐν συρράξει Μερῶν ήθελον λάβει ὑπέρ αὐτῶν εὔνοϊκώτερα μέτρα.

"Άρθρον 7.

Οἱ τραυματῖαι καί οἱ ασθενεῖς ὡς καί τὰ μέλη τοῦ υγειονομικοῦ και θρησκευτικοῦ προσωπικοῦ ἐν ουδεμία περιπτώσει δύνανται νά παραιτηθούν ἐν ὄλω ή ἐν μέρει τῶν δικαιωμάτων, ατινα τοις εξασφαλίζουν ή παρούσα Σύμβασις και, ἐάν ὑπάρχη περίπτωσις, αἱ εἴδικαι συμφωνίαι περί των τό προηγούμενον ἄρθρον.

"Άρθρον 8.

Ἡ παρούσα Σύμβασις θά ἐφαρμόζηται τη συνδρομή και ὑπό τον ελεγχον των προστάτιδων Δυνάμεων τῶν επιφορτισμένων τήν ὑπεράσπισιν τῶν συμφερόντων τῶν ἐν συρράξει Μερῶν. Προς τον σκοπόν τούτον αἱ

προστάτιδες Δυνάμεις θά δύνανται, πλην τοῦ διπλωματικού και προξενικού των προσωπικού, νά διορίζουν αντιπροσώπους ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῶν υπηκόων ἢ ἐκ τῶν υπηκόων ἐτέρων ουδετέρων Δυνάμεων. Οἱ αντιπρόσωποι οὗτοι πρέπει νά τύχουν τῆς ἐγκρίσεως τῆς Δυνάμεως παρά τη ὁποία θά εκτελοῦν τήν ἀποστολήν των.

Τά ἐν συρράξει Μέρη θά ευκολύνουν, ἐν τῷ εὐρυτέρῳ δυνατῷ μέτρῳ, τό ἔργον τῶν αντιπροσώπων ἢ εκπροσώπων τῶν προστάτιδων Δυνάμεων.

Οἱ αντιπρόσωποι ἢ εκπρόσωποι των προστάτιδων Δυνάμεων ἐν ουδεμία περιπτώσει συγχωροῦνται νά ὑπερβοῦν τά ὄρια τῆς ἀποστολῆς των, ὡς αὕτη καθορίζεται ὑπό τῆς παρούσης Συμβάσεως. Οὗτοι, εἰδικῶς, δεόν νά ἔχουν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐπιτακτικῆς ἀνάγκας τῆς ἀσφαλείας τοῦ Κράτους παρ' ὧν εκτελοῦν τά καθήκοντα των. Μόνον ἐπιτακτικοί στρατιωτικοί ἀνάγκαι δύνανται νά ἐπιτρέψουν ὄλως ἐξαιρετικῶς καί προσωρινῶς, περιορισμόν τῆς δράσεως των.

"Ἀρθρον 9.

Αἱ Διατάξεις τῆς παρούσης Συμβάσεως δέν ἀποτελοῦν κώλυμα εἰς τήν ἀνθρωπιστικήν δράσιν τήν ὁποίαν ἡ Διεθνῆς Ἐπιτροπή τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἢ καί πᾶς ἄλλος ἀμερόληπτος ἀνθρωπιστικός ὀργανισμός, θ* ἀνελάμβανε διά τήν πρᾶστασίαν τῶν τραυματιῶν και ἀσθενῶν ὡς και τῶν μελῶν τοῦ υγειονομικοῦ καί θρησκευτικοῦ προσωπικοῦ καί τήν πρὸς αὐτοῦς παροχήν βοθημάτων τη συγκαταθέσει των ενδιαφερομένων ἐν συρράξει Μερῶν.

"Ἀρθρον 10.

Τά Ὑψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη, τ θά δύνανται ἀνά πάσαν στιγμὴν νά συνεννοηθοῦν ἵνα ἐμπιστευθοῦν εἰς ὀργανισμόν παρουσιάζοντα ὄλας τὰς ἐγγυήσεις ἀμεροληψίας καί ἰκανότητος τὰ καθήκοντα τὰ ἀνατιθέμενα διά τῆς παρούσης Συμβάσεως εἰς τὰς προστάτιδας Δυνάμεις.

Ἐν ἡ περιπτώσει τραυματίαι καί ἀσθενεῖς ἢ μέλη τοῦ υγειονομικοῦ και θρησκευτικοῦ προσωπικοῦ δέν ἀπολαύουν ἢ παύσονται ν* ἀπολαύουν, δι' οἰανδήποτε αἰτίαν τῆς υποστηρίξεως προστάτιδος Δυνάμεως ἢ ὀργανισμοῦ υποδειχθέντος συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῷ πρῶτῳ ἔδαφίῳ διαλαμβανόμενα, ἢ κατακρατούσα Δύναμις δεόν νά ζητήσῃ, εἴτε παρ' ουδετέρου Κράτους, εἴτε παρά τοιοῦτου τινός ὀργανισμοῦ ν' ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντα τ' ἀνατιθέμενα διά τῆς παρούσης Συμβάσεως εἰς τὰς προστάτιδας Δυνάμεις τὰς υποδεικνυόμενος ὑπό τῶν ἐν συρράξει Μερῶν.

Ἐάν δέν δύνανται καί οὕτω νά ἐξασφαλισθῇ προστασία, ἢ κατακρατούσα Δύναμις οφείλει νά ζητήσῃ ἀπὸ ἀνθρωπιστικήν ὀργάνωσιν ὡς ἡ Διεθνῆς Ἐπιτροπή τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ν' ἀναλάβῃ τ' ἀνθρωπιστικά καθήκοντα τὰ ἀνατιθέμενα διά τῆς παρούσης Συμβάσεως εἰς τὰς προστάτιδας Δυνάμεις ἢ δεόν ν' ἀποδεχθῇ, ὑπό τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἀρθρου, τήν προσφορὰν υπηρεσιῶν τὴν προερχομένην ἀπὸ τοιοῦτον ὀργανισμόν.

Πάσα ουδέτερα Δύναμις ή πάς οργανισμός κληθείς παρά τής ενδιαφερόμενης Δυνάμεως ή προσφερόμενος προς τόν προμνησθέντα σκοπόν, οφείλει κατά την δράσιν του νά εχη συνείδησιν τών ευθυνών του έναντι τοῦ έν συρράξει Μέρους εκ τοῦ όποιου εξαρτώνται τά υπό τής παρούσης Συμβάσεως προστατευόμενα πρόσωπα και νά παρέχη επαρκείς εγγυήσεις Ικανότητος διά τήν ανάληψιν των περιών πρόκειται καθηκόντων και τήν άμερόληπτον εκτέλεσίν των.

Ουδεμία επιτρέπεται παρέκκλισις άπό τών προηγουμένων διατάξεων δι' ειδικής συμφωνίας μεταξύ Δυνάμεων των ή μία θά εύρίσκετο, έστω και προσωρινώς έναντι τής άλλης Δυνάμεως ή τών συμμάχων αυτής, περιορισμένη δσον άφορα τήν προς διαπραγματεύσιν ικανότητα της, συνεπεία στρατιωτικών γεγονότων και δή έν περιπτώσει κατοχής ολοκλήρου ή σημαντικού τμήματος τοῦ εδάφους αυτής.

Όσάκις γίνεται εις τήν παρούσαν Σύμβασιν μνεία περί προστάτιδος Δυνάμεως, ή μνεία αύτη ύποδηλοῖ και τους οργανισμούς οἵτινες άντικαθιστώσιν αυτήν έν τη έννοια τοῦ παρόντος άρθρου.

"Άρθρον 11

Είς πάσαν περίπτωση καθ' ην έθεώρουν τούτο χρήσιμον άπό απόψεως των συμφερόντων τών προστατευομένων προσώπων και δή εις περίπτωση διαφωνίας μεταξύ τών έν συρράξει Μερών επί τής εφαρμογής ή τής ερμηνείας τών διατάξεων τής παρούσης Συμβάσεως, αἱ προστάτιδες Δυνάμεις θέλουν προσφέρει τās καλās αυτών υπηρεσίας διά τήν διευθέτησιν τής διαφοράς.

Προς τόν σκοπόν τούτον, εκάστη τών προστάτιδων Δυνάμεων δύναται, τη προσκλήσει ενός τών Μερών ή αυθορμητώς νά προτείνη εις τά έν συρράξει Μέρη συνάντησιν τών αντιπροσώπων των, και δή τών άρχων των επιφορτισμένων την τύχην των τραυματιών και ασθενών ως τοῦ υγειονομικού και θρησκευτικού προσωπικού, ενδεχομένως επί ουδετέρου εδάφους καταλλήλως εκλεγησομένου. Τα εν συρράξει Μέρη υποχρεούνται να δώσουν συνέχειαν εις τās οὔτω ύποβληθησομένας αύταις προτάσεις. Αἱ προστάτιδες Δυνάμεις δύναται, εάν συντρέχη προς τοῦτο περίπτωσης, να προτείνουν εις την έγκρισιν τών εν συρράξει Μερών προσωπικότητα άνήκουσαν εις οὔδετέραν Δύναμιν ή προσωπικότητα ύποδειχθησομένην υπό της Διεθνοῦς 'Επιτροπής του 'Ερυθρού Σταυρού ήτις νά κληθῆ δπως μετάσχη εις τήν συνάντησιν.

Κεφάλαιον ΙΙ. ΠΕΡΙ ΤΡΑΥΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΑΣΘΕΝΩΝ.

"Άρθρον 12.

Τα Μέλη τών ενόπλων δυνάμεων και τά εις το έπόμενον άρθρον αναφερόμενα άλλα πρόσωπα όταν εἶναι τραυματία ή ασθενείς δέον να εἶναι σεβαστά και να προστατεύωνται εἰς πάσαν περίπτωση.

Θα τύχουν ανθρωπιστικής μεταχειρίσεως καί περιθάλψεως υπό τοῦ εν συρράξει Μέρους εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ὁποίου θὰ εὐρίσκωνται, ἀνευ ουδεμίας διακρίσεως δυσμενοῦς χαρακτήρος βασιζόμενης εἰς τὸ φύλον, τὴν φυλὴν, τὴν ἐθνικότητα, τὴν θρησκείαν, τὰς πολιτικὰς πεποιθήσεις ἢ ἕτερον ἀνάλογον κριτήριον. Ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς πᾶσα προσβολὴ εἰς τὴν ζωὴν ἢ τὸ πρόσωπον των, καὶ πλὴν ἄλλων ἢ ἐξόντωσις τῶν βαρέως πασχόντων, ὁ φόνος, ἡ βάσανος, ἡ ἐνέργεια ἐπ' αὐτῶν βιολογικῶν πειραμάτων, ἡ ἐσκεμμένη ἐγκατάλειψις των ἀνευ ἰατρικῆς περιθάλψεως ἢ ἀνευ περιποιήσεως, ἢ ἐπίσκοπῶ ἐκθεσίς των εἰς κίνδυνον μεταδόσεως ἀσθενείας ἢ μολύνσεως ἐπι τούτῳ δημιουργηθείσης.

Μόνον λόγῳ ἐπείγουσης ἀνάγκης ἐπιτρέπεται ἡ μεταβολὴ τῆς προτεραιότητος εἰς τὴν σειρὰν παροχῆς περιθάλψεως.

Αἱ γυναῖκες θὰ τυγχάνουν τῆς οφειλομένης εἰς τὸ φύλον των ἐιδικῆς προσοχῆς.

Τὸ ἐν συρράξει Μῆρος τὸ ὑποχρεούμενον νὰ ἐγκατάλειψη τραυματίας ἢ ἀσθενεῖς εἰς τὸν ἐχθρὸν θ' ἀφήσῃ πλησίον των, ἐφ' ὅσον αἱ στρατιωτικὰ ἀνάγκαι τὸ ἐπιτρέπουν, μέρος τοῦ υγιονομικοῦ προσωπικοῦ καί υλικοῦ του ὥστε νὰ σύμβάλῃ εἰς τὴν περίθαλψίν των.

"Ἄρθρον 13.

Ἡ παρούσα Σύμβασις θὰ ἐφαρμόζηται εἰς τοὺς τραυματίας καὶ ἀσθενεῖς τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὰς κάτωθι κατηγορίας :

1. Τὰ Μῆλη τῶν ἐνόπλων δυνάμεων ἐνός τῶν ἐν συρράξει Μερῶν, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ μέλη τῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ τῶν ἐθελοντικῶν σωμάτων τῶν ἀποτελούντων τμήμα τῶν ἐνόπλων αὐτοῦ δυνάμεων.

2. Τὰ μέλη τῶν ἄλλων ἐθνοφρουρῶν καὶ τὰ μέλη τῶν ἄλλων ἐθελοντικῶν σωμάτων συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ὁμάδων ὠργανωμένης ἀντιστάσεως ἀνηκόντων εἰς ἐν τῶν ἐν συρράξει Μερῶν καὶ δρώντων ἐκτός ἢ ἐντός τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἐδάφους, ἔστω καὶ ἀν τὸ ἐἶδος τοῦτο εὐρίσκεται ὑπὸ κατοχὴν, ἐφ' ὅσον αἱ ἐθνοφρουραὶ αὗται, ἢ τὰ ἐθελοντικὰ σώματα περιλαμβανομένων τῶν ὁμάδων ὠργανωμένης ἀντιστάσεως, πληροῦν τοὺς κάτωθι δρους :

(α) ἔχουν ἐπὶ κεφαλῆς των πρόσωπον ὑπεύθυνον διὰ τὰς πράξεις τῶν υφισταμένων του·

(β) ἔχουν διακριτικὸν σῆμα μόνιμον καὶ δυνάμενον ν' ἀναγνωρισθῇ ἐξ ἀποστάσεως·

(γ) ὄπλοφοροῦν ἀναφανδόν·

(δ) συμμορφοῦνται κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις των με τοὺς νόμους καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ πολέμου·

3. Τά μέλη τακτικών ένοπλων δυνάμεων εξαρτωμένων από Κυβέρνησιν ή αρχήν μή άναγνωριζομένην υπό τής κατακρατούσης Δυνάμεως.

4. Τά πρόσωπα τ άκολουθοϋντα τάς ενόπλους δυνάμεις χωρίς ν' αποτελούν απ' ευθείας μέρος αυτών, οίον πολιτικά μέλη πληρωμάτων στρατιωτικών άερο-πλάνων, πολεμικοί άνταποκριταί, προμηθευταί, μέλη μονάδων εργασίας ή ψυχαγωγίας τοϋ στρατοϋ, υπό τον δρον νά έχουν λάβει την άδειαν των στρατιωτικών δυνάμεων ας συνοδεϋουν.

5. Τά μέλη των πληρωμάτων τοϋ εμπορικού ναυτικού, περιλαμβανομένων των πλοιάρχων, πιλότων καί μαθητευομένων καί τά πληρώματα της πολιτικής αεροπορίας τών εν συρράξει Μερών, εφ' όσον δεν απολαμβάνουν εύνοϊκωτέρας μεταχειρίσεως δυνάμει άλλων διατάξεων τοϋ Διεθνοϋς Δικαίου.

6. Ό πληθυσμός μη κατεχομένου εδάφους, όστις επί τη προσεγγίσει τοϋ έχθρου λαμβάνει αυθορμήτως τά δπλα 'ίνα πολεμήση κατά τών στρατευμάτων εισβολής χωρίς να εχει τον καιρόν νά συγκροτηθή εις τακτικάς ενόπλους δυνάμεις, εφ' όσον όπλοφορεϊ αναφανδόν και σέβεται τους νόμους και τά έθιμα τοϋ πολέμου.

"Άρθρον 14.

Λαμβανομένων υπ' όσιν τών διατάξεων τοϋ άρθρου 12, οί τραυματία και ασθενείς ενός τών εμπολέμων οϊτινες πίπτουν εις χείρας τοϋ έχθροϋ θά είναι αιχμάλωτοι πολέμου και εφαρμόζονται εις αυτούς οί κανόνες του διεθνοϋς δικαίου οί διέποντες τους αιχμαλώτους πολέμου.

"Άρθρον 15.

Ανά πάντα χρόνον και δη μετά συμπλοκήν, τά εν συρράξει Μέρη θά λαμβάνουν άνευ χρονοτριβής όλα τά δυνατά μέτρα προς άναζήτησιν καί περισυλλογήν των τραυματιών καί ασθενών προς προστασίαν των κατά της λεηλασίας καί τής κακομεταχειρίσεως και προς έξασφάλισιν τής αναγκαίας περιθάλψεως, ως και δια την άνεύρεσιν τών νεκρών καί παρεμπόδισιν τής σκυλεύσεώς των.

Όσάκις το επιτρέπουν αί περιστάσεις θά συνάπτεται εκεχειρία, διακοπή τοϋ πυρός ή τοπική συμφωνία 'ίνα καταστή δυνατή ή περισυλλογή, ανταλλαγή και μεταφορά τών παραμεινάντων επί τοϋ πεδίου τής μάχης τραυματιών.

'Όσαύτως, τοπικαί συμφωνίαί δύνανται νά συναφθούν μεταξύ τών εν συρράξει Μερών διά τήν μεταφοράν ή άνταλλαγήν τραυματιών και ασθενών πολιορκουμένης ή περικυκλωμένης ζώνης και διά τήν διάβασιν υγειονομικού και θρησκευτικού προσωπικού, ως και υγειονομικού υλικοϋ προς τήν ζώνην ταύτην.

"Άρθρον 16.

Τά εν συρράξει Μέρη οφείλουν νά καταχωρήσουν, δσον ένεστι τάχιον δλα τά στοιχεία διά τών οποίων θά δύνανται ν' αναγνωρισθούν οί τραυματίαι, ασθενείς και νεκροί τοῦ αντιπάλου Μέρους, οἷτινες έπεσαν εις χείρας του. Αί ώς άνω πληροφορίαί δέον, ει δυνατόν, νά περιλάβουν :

(α) "Ένδειξιν περί τής Δυνάμεως εξ ής εξαρτώνται.

(β) Μονάδα υπηρεσίας ή αριθμόν μητρώου.

(γ) Έπίθετον.

(δ) "Όνομα ή ονόματα.

(στ) Έμερομηνίαν γεννήσεως.

(ζ) Οιανδήποτε άλλην πληροφορίαν αναγραφομένην επί τοῦ δελτίου ή τής πινακίδος ταυτότητος.

(η) Έμερομηνίαν και τόπον συλλήψεως ή θανάτου.

(θ) Πληροφορίας άφορώσας τά τραύματα, τήν άσθένειαν ή τά αίτια τοῦ θανάτου.

Αί ώς άνω πληροφορίαί δέον νά διαβιβάζωνται δσον τάχιστα προς τό γραφείον πληροφοριών περί ου τό άρθρον 122 τής Συμβάσεως τής Γενεύης περί μεταχειρίσεως τών αιχμαλώτων πολέμου, τής 12ης Αυγούστου 1949 δπερ θά τās κοινοποιή προς τήν Δύναμιν εξ ής εξαρτώνται τά πρόσωπα ταῦτα, μέσω τής προστάτιδος Δυνάμεως και τοῦ κεντρικού πρακτορείου τών αιχμαλώτων πολέμου.

Τά εν συρράξει Μέρη θά καταρτίζουν και κοινοποιούν άλλήλοις διά τής εν τω προηγουμένω έδαφίω αναφερομένης οδοῦ, τās ληξιαρχικάς πράξεις θανάτου ή τους καταλόγους θανάτων δεόντως κεκυρωμένους. Θά συλλέγουν και θά διαβιβάζουν επίσης, μέσω τοῦ αυτού γραφείου, τό ήμισυ τών διπλών πινακίδων ταυτό τητος, τās διαθήκας ή άλλα έγγραφα παρουσιάζοντα ενδιαφέρον διά τās οικογενείας των αποβιωσάντων, τα χρηματικά των ποσά και εν γένει, πάντα τα αντικείμενα τά έχοντα πραγματική ν ή αισθηματική ν άξίαν, τα ευρεθέντα έπι των νεκρών. Τα αντικείμενα ταῦτα ώς και εκείνα ών δεν έξηκριβώθη ό ιδιοκτήτης, θ' άποστέλλωνται δι'έσφραγισμένων δεμάτων συνοδευόμενων υπό δηλώσεως παρεχούσης όλας τās αναγκαίας λεπτομέρειας διά τήν ανακάλυψιν τοῦ αποθανόντος ιδιοκτήτου, ώς και πλήρη άπογραφήν τοῦ περιεχομένου τοῦ δέματος.

"Άρθρον 17.

Τά εν συρράξει Μέρη θά μεριμνήσουν δπως ό ενταφιασμός ή ή άποτέφρωση τών νεκρών, γινομένη ατομικώς οσάκις αί περιστάσεις το επιτρέπουν, έπεται προσεκτικής εξετάσεως, ει δυνατόν δε Ιατρικής, τών λειψάνων, ώστε νά πιστοποιηθή ό θάνατος, νά εξακριβωθή ή ταυτότης τοῦ νεκροῦ και νά καταστή δυνατή σχετική ανακοίνωσις. Το ήμισυ της διπλής

πινακίδος ταυτότητας, ολόκληρος ή πινακίς, εάν είναι μονή, θά παραμείνη επί του νεκρού.

Έπιτρέπεται ή άποτέφρωση των σωμάτων μόνον λόγω επιτακτικών αναγκών υγιεινής ή διά λόγους απορρέοντας από τήν θρησκείαν του νεκρού. Έν περιπτώσει αποτεφρώσεως θά γίνη λεπτομερής περί τούτου μνεία έπι της πράξεως θανάτου ή τον κεκυρωμένον κατάλογον θανάτων μετ' ενδείξεων περί τών προκαλεσάντων αυτήν αίτιων.

Τά έν συρράξει Μέρη θά μεριμνήσουν εξ άλλου ίνα οί νεκροί ένταφιάζωνται τιμητικώς, έί δυνατόν κατά τους τύπους τής θρησκείας εις ην ανήκουν, ίνα οί τάφοι των παραμείνουν σεβαστοί, συγκεντρωμένοι ει δυνατόν κατά εθνικότητα τών νεκρών, ίνα συντηρούνται καλώς και σημανθούν εις τρόπον ώστε νά καθίσταται πάντοτε δυνατή ή άνεύρεσις των. Προς τοϋτο, και κατά τήν έναρξιν των εχθροπραξιών θά οργανώσουν επισήμως ύπηρεσίαν τάφων ίνα επιτραπούν αί ενδεχόμενοι μετακομιδαί, έξασφαλισθή ή άναγνώρισις τής ταυτότητος τών λειψάνων οιαδήποτε καί αν είναι ή τοποθεσία τών τάφων και ή ενδεχομένη επαναφορά των εις τήν χώραν τής καταγωγής των. Αί διατάξεις αύται Ισχύουν επίσης και διά τας σποδούς ας ή Υπηρεσία τάφων θά φυλάσση μέχρις ου ή χώρα καταγωγής γνωρίση τά οριστικά μέτρα, άτινα επιθυμεί νά λάβη έν προκειμένω.

Ευθύς ως αί περιστάσεις τό επιτρέψουν καί το άργότερον κατά το τέλος των εχθροπραξιών, αί ύπηρεσίαι αύται θ' ανταλλάξουν μέσω του γραφείου πληροφοριών περί ου ή δευτέρα παράγραφος του άρθρου 16, καταλόγους αναφέροντας τήν ακριβή τοποθεσίαν και τον καθορισμόν τών ταφών, ως και πάσαν πληροφορίαν σχετικήν προς τους ενταφιασμένους νεκρούς.

"Άρθρον 18.

Ή στρατιωτική αρχή δύναται νά κάμη έκκλησιν προς τον εϋσπλαχνον ζήλον τών κατοίκων, ίνα συλλέξουν και νοσηλεύσουν έθελουσίως, υπό τον έλεγχόν της τραυματίας και ασθενείς, παρέχουσα εις τά πρόσωπα, άτινα ήθελον άνταποκριθή εις τήν έκκλησιν προστασίαν και τας αναγκαίας διευκολύνσεις. Έν ή περιπτώσει τό αντίθετον Μέρος καταλάβη ή έπανακαταλάβη τήν περιοχήν θέλει συνεχίσει την παροχήν προστασίας και ευκολιών προς τά πρόσωπα ταϋτα.

Ή στρατιωτική αρχή οφείλει νά έπιτρέψη εις τους κατοίκους και τας οργανώσεις περιθάψεως, ακόμη και εις περιοχάς όπου γίνεται εισβολή ή αίτινες ευρίσκονται υπό κατοχήν, νά συλλέγουν και νά νοσηλεύουν έθελουσίως τους τραυματίας και ασθενείς οιασδήποτε εθνικότητος. Ο άμαχος πληθυσμός υποχρεούται νά σέβηται τους τραυματίας και ασθενείς και ιδίως, νά μή βιαιοπραγή κατ' αυτών. Ουδείς πρέπει ποτέ νά ένοχληθή ή νά καταδικασθή. διότι περιέθαλψε τραυματίας ή ασθενείς.

Αί διατάξεις του παρόντος άρθρου δέν απαλλάσσουν τήν κατέχουσαν Δύναμιν τών υποχρεώσεων της, επί τε του υγειονομικού και ήθικού πεδίου έναντι των τραυματιών και ασθενών.

Κεφάλαιον ΙΙΙ. ΠΕΡΙ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.

"Άρθρον 19.

Αἱ μόνιμοι υγειονομικοὶ εγκαταστάσεις καὶ οἱ κινητοὶ σχηματισμοὶ τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας ἐν ουδεμίᾳ περιπτώσει δύνανται ν'αποτελέσουν ἀντικείμενον ἐπιθέσεως ἀλλ' εἶναι ἐν παντ' ἰ καιρῷ σεβασταὶ καὶ προστατεύονται ὑπὸ τῶν ἐν συρράξει Μερῶν. Ἐάν περιέλθουν εἰς χεῖρας τοῦ ἀντιπάλου μέρους θὰ δύνανται νὰ συνεχίσουν τὴν λειτουργίαν τῶν ἐφ' ὅσον ἢ αἰχμαλωτίσασα Δύναμις δὲν ἔχει, ἢ ἰδίᾳ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀναγκαίαν περίθαλψιν τῶν εἰς τὰς εγκαταστάσεις καὶ τοὺς σχηματισμοὺς εὐρισκομένων τραυματιῶν καὶ ἀσθενῶν.

Αἱ ἀρμόδιαι ἀρχαὶ θὰ μεριμνήσουν ὥστε αἱ προαναφερόμενοι υγειονομικοὶ εγκαταστάσεις καὶ σχηματισμοὶ ὡσὶν κατὰ τὸ δυνατόν οὕτω τοποθετημένοι ὥστε ἐνδεχόμενοι ἐπιθέσεις κατὰ στρατιωτικῶν στόχων νὰ μὴ θέσουν αὐτοὺς εἰς κίνδυνον.

"Άρθρον 20.

Δὲν ἐπιτρέπεται ἢ ἀπὸ τῆς ξηρᾶς ἐπίθεσις κατὰ νοσοκομειακῶν σκαφῶν δικαιουμένων εἰς τὴν προστασίαν τῆς Συμβάσεως τῆς Γενεῦης περὶ βελτιώσεως τῆς τύχης τραυματιῶν, ἀσθενῶν καὶ ναυαγῶν τῶν κατὰ θάλασσαν ἐνόπλων δυνάμεων, τῆς 12ης Αὐγούστου 1949.

"Άρθρον 21.

Ἡ προστασία ἢ οφειλομένη εἰς τὰς μόνιμους εγκαταστάσεις καὶ εἰς τοὺς κινητοὺς σχηματισμοὺς τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας δὲν δύναται νὰ τερματισθῇ εἰμὴ μόνον ἐάν ταῦτα χρησιμοποιούνται ἔκτος τῆς ἀνθρωπιστικῆς τῶν ἀποστολῆς, εἰς πράξεις ἐπιζήμιας δια τὸν ἐχθρόν. Οὐχ' ἦττον ἢ προστασία θὰ τερματισθῇ μόνον κατόπιν προειδοποιήσεως ὀριζούσης, ὡσάκις τούτο ἐνδείκνυται, λογικὴν προθεσμίαν ἣτις θὰ ἐμενεν ἀνεὺ ἀποτελέσματος.

"Άρθρον 22.

Δὲν θὰ θεωροῦνται ὡς δυνάμενα νὰ στερήσουν υγειονομικὸς εγκαταστάσεις ἢ σχηματισμοὺς τῆς προστασίας τῆς ἐξασφαλιζομένης ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 19:

1. Το γεγονός ὅτι τὸ προσωπικόν τῆς εγκαταστάσεως ἢ τοῦ σχηματισμοῦ εἶναι ὡπλισμένον καὶ ὅτι χρησιμοποιεῖ τὰ ὄπλα τοῦ διὰ τὴν ἀμυνάν τοῦ ἢ ἐκείνην τῶν τραυματιῶν καὶ ἀσθενῶν τοῦ.

2. Το γεγονός ὅτι ἐλλείπει ἐνόπλων νοσοκόμων ἢ ἐγκατάστασις ἢ ὁ σχηματισμὸς φυλάσσονται ὑπὸ τμήματος ἐπιφυλακῆς ἢ σκοπῶν ἢ συνοδείας.

3. Το γεγονός ότι εις τον σχηματισμόν ή τήν εγκατάστασιν ευρίσκονται φορητά όπλα καί πυρομαχικά αφαιρεθέντα από τους τραυματίας και ασθενείς και μή έχοντα εισέτι παραδοθή εις τήν αρμοδίαν ύπηρεσίαν.

4. Το γεγονός ότι κτηνιατρικόν προσωπικόν και ύλικόν ευρίσκονται εις τον σχηματισμόν ή τήν εγκατάστασιν χωρίς ν* αποτελούν όργανικόν μέρος αυτού.

5. Το γεγονός ότι ή ανθρωπιστική δράσις τών σχηματισμών και τών υγειονομικών εγκαταστάσεων ή τοϋ προσωπικού των επεκτείνεται εις πολίτας τραυματίας ή ασθενείς.

"Άρθρον 23.

Έν καιρώ ήδη ειρήνης τά Ύψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη και μετά τήν έναρξιν τών εχθροπραξιών, τά έν συρράξει Μέρη θά δύνανται νά δημιουργήσουν έπι'τοϋ ιδίου των εδάφους, αν δέ παρουσιασθή ανάγκη καί έπι' κατεχομένων εδαφών, ζώνας ή τόπους υγειονομικούς ώργανωμένους εις τρόπον ώστε να προστατεύουν από τας συνεπείας τοϋ πολέμου τους τραυματίας και τους ασθενείς ως καί το προσωπικόν το έπιφορτισμένον τήν όργάνωσιν καί διοίκησιν τών ζωνών καί τόπων τούτων καί τήν περίθαλψιν τών εκεί συγκεντρωθησομένων προσώπων.

Άπό τής αρχής τής συρράξεως και κατά τήν διάρκειαν αυτής, τά ενδιαφερόμενα Μέρη δύνανται νά συνάψουν μεταξύ των συμφωνίας διά τήν αναγνώρισιν των υγειονομικών ζωνών και τόπων τους οποίους έχουν δημιουργήσει. Δύνανται προστοϋτο νά θέσουν εν ίσχύϊ τας διατάξεις τας προβλεπόμενος εις το σχέδιον συμφωνίας το προσηρητημένον εις την παροϋσαν Σύμβασιν, έπιφέροντα ενδεχομένως εις αυτό ο'ί'ας ήθελον κρίνει αναγκαίας τροποποιήσεις. Αι προστάτιδες Δυνάμεις και ή Διεθνής Έπιτροπή τοϋ Έρυθροϋ Σταύρου καλούνται νά προσφέρουν τας καλās των υπηρεσίας, ίνα διευκολύνουν τήν δημιουργίαν και τήν αναγνώρισιν των υγειονομικών αυτών ζωνών και τόπων.

Κεφάλαιον IV. ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ.

"Άρθρον 24.

Το ύγειονομικόν προσωπικόν το αποκλειστικώς άπασχολούμενον εις τήν αναζήτησιν, παραλαβήν, μεταφοράν ή θεραπείαν τών τραυματιών και ασθενών ή εις τήν πρόληψιν τών ασθενειών, το προσωπικόν το αποκλειστικώς χρησιμοποιούμενον εις τήν διοίκησιν τών υγειονομικών σχηματισμών και εγκαταστάσεων, ως και οί στρατιωτικοί ιερείς οί τοποθετημένοι παρά ταίς ένόπλοις δυνάμεσιν, θά τυγχάνουν σεβασμού και προστασίας ανά πάσαν περίστασιν.

"Άρθρον 25.

Οί ειδικώς εκπαιδευθέντες ίνα χρησιμοποιηθούν ως νοσοκόμοι ή βοηθητικοί τραυματιοφορείς προς άναζήτησιν, παραλαβήν, μεταφοράν ή θεραπείαν τών τραυματιών και ασθενών στρατιωτικοί, θά τύχουν επίσης σεβασμού και προστασίας άν εύρίσκωνται εν τη εκτελέσει τών ως ανω καθηκόντων των κατά τήν στιγμήν της επαφής αυτών μετά τοϋ εχθρού ή της περιελεύσεώς των είς τήν έξουσίαν του.

"Άρθρον 26.

Προς το έν αρθρω 24 άναφερόμενον προσωπικόν έξομοιοϋται το προσωπικόν τών εθνικών Έταιρειών τοϋ Έρυθροϋ Σταύρου και εκείνο τών άλλων εταιρειών εθελουσίας βοήθειας, τών δεόντως ανεγνωρισμένων καί εγκεκριμένων υπό τών κυβερνήσεων των, τό όποιον θέλει χρησιμοποιείται διά τήν έκτέλεσιν τών αυτών υπηρεσιών ως και τό προσωπικόν περί ου τό ανωτέρω άρθρον, υπό τήν έπιφύλαξιν διτι τό προσωπικόν τών εταιρειών τούτων θά υπόκειται είς τους στρατιωτικούς νόμους και κανονισμούς.

Έκαστον τών Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών θά κοινοποιήση είς τά άλλα, είτε ήδη έν καιρώ ειρήνης είτε άμα τη έναρξει ή κατά τήν διάρκειαν τών εχθροπραξιών, πάντως δμως πρό της ενεργού χρησιμοποίησεως των τά ονόματα των εταιρειών εις τās οποίας θά εχη επιτρέψει νά συνδράμουν, Οπό τήν εύθύνην αυτού, τό έργον της επισήμου υγειονομικής υπηρεσίας τοϋ στρατού του.

"Άρθρον 27.

Άνεγνωρισμένη εταιρεία ουδετέρου Κράτους δεν θά δύναται νά προσφέρη τήν βοήθειαν τοϋ προσωπικού και τών υγειονομικών της σχηματισμών είς εν των έν συρράξει Μερών ειμή μόνον κατόπιν συγκαταθέσεως της ίδιας αυτής Κυβερνήσεως και συγκαταθέσεως αύτοϋ τούτου τοϋ έν συρράξει Μέρους. Τό προσωπικόν τοϋτο και οί σχηματισμοί αυτοί θά τεθούν υπό τον έλεγχον τοϋ ως άνω έν συρράξει Μέρους.

Ή ουδέτερα Κυβέρνησις θά κοινοποιήση τήν έγκρισιν ταύτην είς τό αντίπαλον Κράτος εκείνου δπερ αποδέχεται τήν βοήθειαν. Τό έν συρράξει μέρος δπερ αποδέχεται τήν βοήθειαν έχει ύποχρέωσιν, προ πάσης χρησιμοποίησεως της, νά προβή είς σχετικήν άνακοίνωσιν προς τό αντίθετον Μέρος.

Έν ουδεμία περιπτώσει δύναται ή βοήθεια αυτή νά θεωρηθή ως άνάμιξις είς τήν σύρραξιν.

Τά μέλη τοϋ είς τήν πρώτην παράγραφον αναφερομένου προσωπικού πρέπει νά εφοδιασθούν με τās ταυτότητας τās προβλεπόμενος είς τό άρθρον 40. πριν απομακρυνθούν της ουδετέρας χώρας είς τήν οποίαν ανήκουν.

"Άρθρον 28.

Το εις τά άρθρα 24 και 26 αναφερόμενον προσωπικόν δεν θα κατακρατηθή αν περιέλθη εις χείρας τοῦ αντιπάλου ειμή μόνον εν ὡ μέτρῳ ἢ υγειονομική κατάστασις, αἱ πνευματικοὶ ἀνάγκαι και ὁ ἀριθμὸς των αιχμαλώτων πολέμου επιβάλλουν τοῦτο.

Τά μέλη τοῦ προσωπικοῦ, ἀτινα θά κατακρατηθούν οὔτω δεν θα θεωρηθούν αιχμάλωτοι πολέμου. Ἐν τούτοις, θά δικαιούνται τουλάχιστον εις τήν ἐπ' αυτών ἐφαρμογήν ὄλων τῶν διατάξεων της Συμβάσεως της Γενεύης περί μεταχειρίσεως των αιχμαλώτων πολέμου της 12ης Αυγούστου 1949. Θά εξακολουθήσουν να εκτελούν, εντός τοῦ πλαισίου τῶν νόμων καὶ στρατιωτικῶν κανονισμῶν, της κατακρατούσης Δυνάμεως, υπό τὰς διαταγὰς τῶν αρμοδίων υπηρεσιῶν αυτής, και κατά τήν ἐπαγγελματικὴν των συνείδησιν, τά ιατρικά ἢ πνευματικά των καθήκοντα ἐπ' ὡλελεία τῶν αιχμαλώτων πολέμου τῶν ανηκόντων, κατά προτίμησιν, εις τὰς ἐνόπλους δυνάμεις (εἰς τὰς οποίας και ἴδιοι ανήκουν). Ἐπί πλέον θ' απολαμβάνουν τῶν ἐξῆς ευκολιών κατά τήν ἐκτέλεσιν της ιατρικῆς ἢ πνευματικῆς αποστολῆς των:

(α) Θά ἔχουν το δικαίωμα νά ἐπισκέπτονται περιοδικῶς τους αιχμαλώτους πολέμου τους ευρισκομένους εἰς αποσπάσματα εργασίας ἢ εἰς νοσοκομεία κείμενα εντός τοῦ στρατοπέδου. Προς τον σκοπὸν τούτον ἢ κατακρατούσα τους αιχμαλώτους ἀρχὴ θά θέσῃ εἰς την διάθεσίν των ἀνάλογα μεταφορικά μέσα.

(β) Εἰς ἕκαστον στρατόπεδον, ὁ ἀρχαιότερος στρατιωτικὸς ἰατρός ανωτέρου βαθμοῦ θά ευθύνεται ἐναντι τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν τοῦ στρατοπέδου δι' ὅ,τι ἀφορα τήν δρᾶσιν τοῦ κρατουμένου υγειονομικοῦ προσωπικοῦ. Προς τοῦτο, τά ἐν συρράξει Μέρη θέλουν συνεννοηθῆ ἀπὸ της ἀρχῆς τῶν εχθροπραξιῶν περί τῆς ἀντιστοιχίας τῶν βαθμῶν τοῦ υγειονομικοῦ των προσωπικοῦ, περιλαμβανομένου και ἐκείνου τῶν ἐν ἀρθρῳ 26 μνημονευομένων εταιρειῶν. Διὰ τὰς ἀπαιτήσεις τὰς ἀνωτέρω, ὁ ἐν λόγῳ ἰατρός και οἱ στρατιωτικοὶ ἱερεῖς θά ἔχουν δικαίωμα ἀμεσου ἀναφορᾶς προς τὰς ἀρμοδίας στρατιωτικὰς ἀρχὰς τοῦ στρατοπέδου. Αὐταὶ θά τοις παρέχουν πᾶσαν ἀναγκαίαν εὐκολίαν διὰ τήν περί τὰ ζητήματα ταῦτα ἀλληλογραφίαν.

(γ) Καίτοι ὑποκείμενον εἰς τήν ἐσωτερικὴν πειθαρχίαν τοῦ στρατοπέδου εἰς το ὅποιον ευρίσκεται, το κατακρατούμενον προσωπικόν δεν δύναται νά ἐξαναγκασθῆ εἰς ἐργασίαν ξένην προς τήν ἰατρικὴν ἢ θρησκευτικὴν ἀποστολήν του.

Κατά τήν διάρκειαν τῶν εχθροπραξιῶν τά ἐν συρράξει Μέρη θά συνεννοηθούν διὰ τήν ἐνδεχομένην ἀντικατάστασιν τοῦ κατακρατουμένου προσωπικοῦ και θα καθορίσουν τήν σχετικὴν διαδικασίαν.

Ουδεμία τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ἀπαλλάσσει τήν κατακρατούσαν Δύναμιν τῶν επιβαλλομένων αὐτῆ, ἐναντι τῶν αιχμαλώτων πολέμου, υποχρεώσεων ἐπὶ τοῦ υγειονομικοῦ και πνευματικοῦ πεδίου.

"Άρθρον 29.

Το αναφερόμενον έν αρθρω 25 προσωπικόν, το περιελθόν εις χείρας τοϋ έχθρου θάθεωρήται αιχμάλωτον πολέμου, άλλα θά χρησιμοποιήται εις υγειονομικός εργασίας εφ' δσον θά διεπιστοϋτο τοιαύτη ανάγκη.

"Άρθρον 30.

Τά μέλη τοϋ προσωπικού τών οποίων ή κράτησις δέν θά είναι απαραίτητος βάσει τών διατάξεων τοϋ άρθρου 28, θ' αποδίδωνται εις το έν συρράξει Μέρος εις το όποιον ανήκουν, ευθύς ως ύπαρξη ανοικτή οδός διά τήν έπιστροφήν των και αι στρατιωτικοί ανάγκαι ήθελον το επιτρέψει.

Ταύτα, έν αναμονή τής αναχωρήσεως των, δέν θά θεωρούνται αιχμάλωτοι πολέμου. Έν τούτοις θά δικαιούνται, τουλάχιστον, εις τήν εναντί των εφαρμογήν όλων τών διατάξεων τής Συμβάσεως τής Γενεύης περί μεταχειρίσεως τών αιχμαλώτων πολέμου τής 12ης Αυγούστου 1949. Θά εξακολουθούν έκτελοϋντα τά καθήκοντά των υπό τās διαταγās τοϋ αντιπάλου Μέρους καί θα χρησιμοποιούνται κατά προτίμησα εις την περιποίησησιν των τραυματιών και ασθενών τοϋ εμπολέμου Μέρους εις δ ανήκουν.

Κατά την αναχώρησίν των θα συναποκομίσουν τον ρουχισμόν, τα προσωπικά αντικείμενα, τās αξίαις και. τά εργαλεία, άτινα τοις ανήκουν προσωπικώς.

"Άρθρον 31.

Ή επιλογή τοϋ προσωπικού οϋτινος ή απόδοσις εις το εν συρράξει Μέρος προβλέπεται εις το άρθρον 30 θά γίνη ασχέτως πάσης διακρίσεως φυλετικής, θρησκευτικής ή άφορώσης πολιτικής πεποιθήσεις, ακολουθούμενης κατά προτίμησιν της χρονολογικής σειράς της αιχμαλωσίας και λαμβανομένης ύπ' όψιν της καταστάσεως υγείας τών ενδιαφερομένων.

Από τής ενάρξεως τών εχθροπραξιών τά εν συρράξει Μέρη δύνανται να καθορίσουν, δι' ειδικών συμφωνιών, το ποσοστόν τοϋ κατακρατητέου προσωπικού εν συγκρίσει προς τον αριθμόν τών αιχμαλώτων ως και τά τής κατανομής αυτού εις τά στρατόπεδα.

"Άρθρον 32.

Τά αναφερόμενα εις το άρθρον 27 πρόσωπα, άτινα θά περιήρχοντο εις χείρας τοϋ αντιπάλου Μέρους, δέν δύνανται νά κατακρατηθούν.

Πλην αντιθέτου συμφωνίας θά τοις έπιτραπή νά επιστρέψουν εις τήν χώραν των ή αν τούτο δέν είναι δυνατόν, εις τό έδαφος τοϋ εν συρράξει Μέρους εις την ύπηρεσίαν τοϋ όποιου εύρίσκοντο. ευθύς ως ύπαρξη οδός ανοικτή διά τήν επάνοδόν των και αι στρατιωτικοί συνθήκαι τό επιτρέπουν.

Ἐν αναμονή τῆς αναχώρησεως των τὰ πρόσωπα ταῦτα εξακολουθοῦν νά εκτελοῦν τὰ καθήκοντα των υπό τὰς διαταγὰς τοῦ αντιπάλου. Μέρους καί θά χρησιμοποιοῦνται κατά προτίμησιν εἰς τήν περιποίησιν τῶν τραυματιῶν καί ασθενῶν τοῦ ἐν συρράξει Μέρους εἰς τήν ὑπηρεσίαν τοῦ οὐοίου ευρίσκονται.

Κατά τήν ἀναχώρησιν των θά συναποκομίσουν τον ρουχισμόν, τὰ προσωπικά αντικείμενα, τὰς αξίας, τὰ εργαλεία καὶ τὰ ὄπλα των καί, εἰ δυνατόν, τὰ μεταφορικά μέσα τὰ ὅποια τους ἀνήκουν.

Τὰ ἐν συρράξει Μέρη θά εξασφαλίσουν εἰς τό ὡς ἄνω προσωπικόν, εφ' ὅσον ευρίσκεται εἰς χεῖρας των, τήν αὐτήν διατροφήν, τήν αὐτήν στέγασιν, τὰ αὐτά ἐπιδόματα καί τον αὐτόν μισθόν ὡς καί εἰς τό ἀντίστοιχον προσωπικόν τοῦ στρατοῦ. Ἡ τροφή θά εἶναι, ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπαρκῆς εἰς ποσότητα, ποιότητα καὶ ποικιλίαν ἵνα εξασφάλισῃ εἰς τους ενδιαφερομένους κανονικός συνθήκας υγείας.

Κεφάλαιον V. ΚΤΙΡΙΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟΝ.

"Ἄρθρον 33.

Τό ὑλικόν τῶν κινητῶν υγειονομικῶν σχηματισμῶν τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, τό ὅποιον περιέρχεται εἰς χεῖρας τοῦ αντιπάλου Μέρους, θά εξακολουθῆ νά διατίθεται ὑπέρ τῶν τραυματιῶν καί ασθενῶν.

Τὰ κτίρια, τό ὑλικόν καὶ αἱ παρακαταθήκαι τῶν μονίμων υγειονομικῶν ἐγκαταστάσεων τῶν ἐνόπλων δυνάμεων θά ὑπόκεινται εἰς τους νόμους τοῦ πολέμου, δέν θά δύνανται ὁμως νά χρησιμοποιηθοῦν δι' ἄλλον σκοπόν εφ' ὅσον εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τους τραυματίας καὶ ασθενεῖς. Οὐχ' ἦπτον, οἱ διοικηταί τῶν ἐν ἐκστρατεία στρατῶν θά δύνανται νά χρησιμοποιήσουν ταῦτα ἐν περιπτώσει ἐπείγουσης στρατιωτικῆς ἀνάγκης ὑπό τον ὄρον διὰ τὴν ἔξασφάλισιν τῆς ευημερίας τῶν ασθενῶν καί τραυματιῶν, οἵτινες νοσηλεύονται ἐν αὐτοῖς.

Τό εἰς τό παρὸν ἄρθρον ἀναφερόμενον ὑλικόν καὶ αἱ παρακαταθήκαι δέν ἐπιτρέπεται νά καταστραφούν ἔσκεμμένως.

"Ἄρθρον 34.

Ἡ κινητή καὶ ἀκίνητος περιουσία τῶν ἐταιρειῶν βοθηείας ὑπέρ ὧν ἀναγνωρίζεται ἡ ἐφαρμογή τῆς Συμβάσεως θά θεωρηθοῦν ἰδιωτικοί περιουσίαι. Το δικαίωμα ἐπιτάξεως ὁπερ ἀναγνωρίζεται εἰς τους ἐμπολέμους ὑπό των νόμων καί ἐθίμων τοῦ πολέμου θά ἀσκήται προκειμένου περὶ αὐτῶν, μόνον εἰς περιπτώσιν ἐπείγουσης ἀνάγκης καί μόνον ἀφού ἐξασφαλισθῆ ἡ τύχη τῶν τραυματιῶν καὶ ασθενῶν.

Κεφάλαιον VI.—ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ.

"Άρθρον 35.

Τα μεταφορικά μέσα τα χρησιμοποιούμενα δια τους ασθενείς και τραυματίας ή το υγειονομικόν ύλικόν θα είναι σεβαστά καί θα έχουν το αυτό δικαίωμα προστασίας ως και οι κινητοί υγειονομικοί σχηματισμοί.

Όσάκις τά μεταφορικά μέσα ή οχήματα πίπτουν εις χείρας του αντιπάλου μέρους, θά υπόκεινται εις τους νόμους του πολέμου υπό τόν δρον ότι τό εν συρράξει Μέρος τό οποίον θά τά έχη συλλάβει, θ* ανάλαβη έν πάση περιπτώσει τους ασθενείς και τραυματίας, οΐτινες ευρίσκονται εντός αυτών.

Τό πολιτικόν προσωπικόν καί όλα τά εξ έπιτάξεως προερχόμενα μεταφορικά μέσα θά υπόκεινται εις τους γενικούς κανόνας του διεθνούς δικαίου.

"Άρθρον 36.

Τά υγειονομικά αεροσκάφη, δηλαδή τά αεροσκάφη τά αποκλειστικώς χρησιμοποιούμενα διά τήν έκκένωσιν των τραυματιών και ασθενών, ως καί δια την μεταφοράν του υγειονομικού προσωπικού και υλικού, δέν θά γίνουν άντικείμενον επιθέσεως άλλα θά είναι σεβαστά εις τους εμπολέμους κατάτας πτήσεις τάς οποίας θά εκτελούν εις ύψη, εις ώρας καί κατά διαδρομάς, αΐτινες θέλουν ειδικώς συμφωνηθή μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων εμπολέμων.

Θά φέρουν, κατά τρόπον λίαν óρατόν, τό προβλεπόμενον υπό του άρθρου 38 διακριτικόν σήμα, πλησίον των εθνικών των χρωμάτων επί των κάτω, ανω και πλαγίων επιφανειών. Θά είναι έφωδισμένα μέ οιονδήποτε άλλο μέσον σημάσεως ή μέσον αναγνωρίσεως δπερ ήθελε καθορισθή διά συμφωνίας μεταξύ των εμπολέμων, είτε κατά τήν αρχήν, είτε διαρκουσών των εχθροπραξιών.

Πλην αντιθέτου συμφωνίας, θ* απαγορεύεται ή υπέρπτησις εδάφους εχθρικού ή κατεχομένου υπό του εχθρού.

Τά υγειονομικά αεροσκάφη θά οφείλουν νά υπακούουν εις πάσαν κλήσιν προσγειώσεως. Εις περίπτωσιν τοιαύτης επιβεβλημένης προσγειώσεως τό αεροσκάφος μετά των επιβαινόντων αυτού θά δικαιούται νά συνέχιση τήν πτησιν του κατόπιν ενδεχομένου έλεγχου.

Εις περίπτωσιν τυχαίας προσγειώσεως έπι εδάφους εχθρικού ή κατεχομένου υπό του εχθρού, οί τραυματία και ασθενείς, ως και τό πλήρωμα του αεροσκάφους, θά είναι αιχμάλωτοι πολέμου. Τό υγειονομικόν προσωπικόν θά τύχη μεταχειρίσεως συμφώνου προς τά διαλαμβανόμενα εις τά άρθρα 24 και επόμενα.

"Άρθρον 37.

Τά υγειονομικά αεροσκάφη των έν συρράξει Μερών θά δύνανται, υπό έπιφύλαξιν της δευτέρας παραγράφου, νά υπερίπτανται του εδάφους των

ουδετέρων Δυνάμεων και νά προσγειοῦνται ή προσθαλασσοῦνται ἐπ* αὐτοῦ, εἴτε εἰς περίπτωσιν ἀνάγκης εἴτε πρὸς στάθμευσιν. Ὅφειλουν νά προειδοποιοῦν τὰς οὐδετέρας Δυνάμεις περὶ τῆς ἀνωθεν τῶν εδαφῶν των διόδου, και νά υπακούουν εἰς πάσαν διαταγὴν νπροσγειώσεως ή προσθαλασσώσεως. Θά προστατεύωνται ἐναντι ἐπιθέσεως μόνον ἐφ' ὅσον ἵπτανται εἰς ὕψη, ὥρας καί βάσει δρομολογίου εἰδικῶς συμπεφωνημένα μεταξύ τῶν ἐν συρράξει Μερῶν καί τῶν ἐνδιαφερομένων ουδετέρων Δυνάμεων.

Οὐχ ἤπτον, αἱ οὐδέτεροι Δυνάμεις θα δύνανται νά καθορίσουν ορούς ή περιορισμούς ὡς πρὸς τὴν ὑπέρπτησιν τῶν εδαφῶν των ή τὴν προσγειώσιν τῶν υγειονομικῶν αεροσκαφῶν. Οἱ ἐνδεχόμενοι αὐτοὶ ὄροι και περιορισμοὶ θα ἐφαρμόζωνται ἐξ ἴσου δι* ὅλα τα ἐν συρράξει Μέρη.

Οἱ τραυματῖαι ή ασθενεῖς, οἵτινες θ' ἀπεβιβάζοντο, με τὴν συγκατάθεσιν των τοπικῶν ἀρχων, ἐπὶ ουδετέρου εδάφους ἀπὸ ὑγειονομικῶν αεροσκάφος δέον, πλην ἀντιθέτου συμφωνίας τοῦ ουδετέρου Κράτους και τῶν ἐν συρράξει Μερῶν νά κρατοῦνται ὑπὸ τοῦ ουδετέρου Κράτους, οσάκις τοῦτο ἀπαιτεῖ το διεθνὲς δίκαιον, ὥστε νά μὴ δυνηθοῦν οὗτοι νά λάβουν ἐκ νέου μέρος εἰς τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις. Αἱ δαπάναι νοσηλείας και περιορισμοῦ θά εἶναι εἰς βάρος τῆς Δυνάμεως ἐκ τῆς ὁποίας ἐξαρτῶνται οἱ τραυματῖαι και ασθενεῖς.

Κεφάλαιον VII.—ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΝ ΣΗΜΑ.

"Ἄρθρον 38.

Εἰς ἀπότισιν φόρου τιμῆς πρὸς τὴν Ἑλβετίαν, τὸ ἐραλδικὸν σύμβολον τοῦ ἐρυθροῦ σταυροῦ ἐπὶ λευκοῦ βάθους, σχηματιζόμενον δι* ἀντιστροφῆς τῶν ὁμοσπονδιακῶν χρωμάτων, διατηρεῖται ὡς ἐμβλημα και διακριτικὸν σῆμα τῆς υγειονομικῆς υπηρεσίας τῶν στρατῶν.

Οὐχ' ἤπτον, διὰ τὰς χώρας αἵτινες χρησιμοποιοῦν ἤδη ὡς διακριτικὸν σῆμα ἀντὶ τοῦ ἐρυθροῦ σταυροῦ τὴν ἐρυθρὰν ἡμισέληνον ή τον ἐρυθρόν λέοντα και ἥλιον ἐπὶ βάθους λευκοῦ, τὰ ἐμβλήματα ταῦτα τυγχάνουν ἐπίσης δεκτὰ ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῆς παρούσης Συμβάσεως.

"Ἄρθρον 39.

Τὸ ἐμβλημα θά τίθεται, ὑπὸ τον ἐλεγχον τῆς ἀρμοδίας στρατιωτικῆς ἀρχῆς, ἐπὶ τῶν σημαιῶν, τῶν περιβραχιόνων ὡς και ἐφ' ὄλου τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὴν ὑγειονομικὴν ὑπηρεσίαν ὑλικοῦ.

"Ἄρθρον 40.

Τὸ προσωπικὸν περὶ οὗ πραγματεύονται τὸ ἄρθρον 24 ὡς και τὰ ἄρθρα 26 και 27, θά φέρη εἰς τὸν ἀριστερόν βραχίονα περιβραχιόνιον, ἀντέχον εἰς τὴν ὕγρασίαν, φέρον τὸ διακριτικὸν σῆμα, ὃπερ θέλει παραδώσει πρὸς αὐτὸ ἐσφραγισμένον ή στρατιωτικὴ ἀρχή.

Τό προσωπικόν τοῦτο, πλην τῆς προβλεπομένης ὑπό τοῦ άρθρου 16 πλακός ταυτότητος, θά φέρη ἐπίσης εἰδικόν δελτίον ταυτότητος μέ τό διακριτικόν σήμα. Τό δελτίον τοῦτο πρέπει ν' ἀντέχη εἰς τήν ὑγρασίαν καί νά εἶναι διαστάσεων ἐπιτρεπουσών τήν ἐνθουλάκωσιν. θά εἶναι συντεταγμένον εἰς τήν ἐθνικήν γλώσσαν, θ' ἀναφέρη τουλάχιστον τό ρνοματεπώνυμον, τήν ἡμερομηνίαν γεννήσεως, τον βαθμόν καί τόν ἀριθμόν μητρώου τοῦ δικαιούχου. Ἡ ταυτότης θά καθορίζη ὑπό ποίαν ιδιότητα ἔχει ὁ δικαιούχος δικαίωμα εἰς τήν προστασίαν τῆς παρούσης Συμβάσεως. Θά φέρη τήν φωτογραφίαν τοῦ κατόχου, καί, ἐπί πλέον, εἴτε τήν ὑπογραφήν εἴτε τά δακτυλικά αποτυπώματα αὐτοῦ, εἴτε καί ἀμφοτέρω. Θά φέρη τήν ἀνάγλυφον σφραγίδα τῆς στρατιωτικῆς ἀρχῆς.

Τά δελτία ταυτότητος δέον νά εἶναι ὁμοιόμορφα εἰς ἕκαστον στρατόν καί, κατά τό δυνατόν, τοῦ αὐτοῦ τύπου διά τους στρατούς ὄλων τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν. Τά ἐν συρράξει Μέρη δύνανται νά λάβουν ὡς βάσιν τό συναπτόμενον τῆς παρούσης Συμβάσεως ὑπόδειγμα. Θέλουν κοινοποιήσῃ προς ἄλληλα, κατά τήν ἀρχήν τῶν ἐχθροπραξιῶν τόν τύπον τόν ὅποιον χρησιμοποιοῦν. Ἐκαστον δελτίον ταυτότητος θέλει εἶ δυνατόν ἐκδοθῆ εἰς δύο τουλάχιστον ἀντίτυπα, ὧν τό ἐν θά κρατηθῆ ὑπό τῆς ἐκδοσάσης Δυνάμεως.

Ἐνόυδεμιά περιπτώσει δύναται το ἀνωτέρω μνήμονευόμενον προσωπικόν νάστερηθῆ οὔτε τοῦ διακριτικοῦ τοῦ σήματος, οὔτε τοῦ δελτίου ταυτότητος οὔτε τοῦ δικαίωματος νά φέρη το περιβραχιόνιον τοῦ. Εἰς περίπτωσιν ἀπώλειας θά δικαιούται νά λαβῆ διπλότυπον τοῦ δελτίου καί νέα διακριτικά σήματα εἰς ἀντι κατάστασιν τῶν ἀπωλεσθέντων.

"Ἄρθρον, 41.

Το ἐν ἀρθρω 25 ἀναφερόμενον προσωπικόν θά φέρη μόνον κατά τήν ἐκτέλεσιν υγειονομικῶν καθηκόντων, λευκόν περιβραχιόνιον φέρον εἰς τό μέσον τό διακριτικόν σήμα, ἄλλα μειωμένων διαστάσεων; Τοῦτο. θά παραδίδηται αὐτῷ. ἔσφραγισμενον ὑπό τῆς στρατιωτικῆς ἀρχῆς.

Εἰς τά στρατιωτικά δελτία ταυτότητος τά ὅποια θά φέρη το ἐν λόγῳ προσωπικό, θά ἀναφέρηται ἡ υγειονομική ἐκπαίδευσις, ἣν ἔλαβεν ὁ κάτοχος τοῦ δελτίου, ὁ χαρακτήρ πρόσωρινότητός τῶν καθηκόντων τοῦ καί τό δικαίωμα τοῦ, νά φέρη το περιβραχιόνιον.

"Ἄρθρον 42.

Ἡ διακριτική σημαία τῆς Συμβάσεως δέν δύναται ν* ἀναρτηθῆ εἰμή μόνον ἐπί ντων υγειονομικῶν σχηματισμῶν καί ἐγκαταστάσεων τῶν ὁποίων ἡ Σύμβασις ἐπιβάλλει τόν σεβασμόν, καί μόνον κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς στρατιωτικῆς ἀρχῆς.

Ἐπί τῶν κινητῶν σχηματισμῶν, ὅπως καί ἐπί τῶν μονίμων ἐγκαταστάσεων, ἡ σημαία αὕτη δύναται νά συνοδεύηται ὑπό τῆς ἐθνικῆς

σημαίας τοῦ εν συρράξει Μέρους εκ τοῦ οποίου εξαρτάται ὁ σχηματισμός ἢ ἡ ἐγκατάστασις.

Οὐχ'ήττον, οἱ πεσόντες εις χεῖρας του εχθροῦ υγειονομικοὶ σχηματισμοὶ θα υψώσουν μόνον τὴν σημαίαν τῆς Συμβάσεως.

Τὰ εν συρράξει Μέρη θὰ λάβουν, ἐφ' ὅσον τό επιτρέπουν αἱ στρατιωτικοὶ ἀνάγκαι, τὰ αναγκαία μέτρα ἵνα καταστήσουν καθαρῶς ορατὰ εις τὰς κατά ξηράν, ἀέρα και θάλασσαν ἐχθρικός δυνάμεις τὰ διακριτικά σήματα τὰ ἐπισημαίνοντα τους υγειονομικοὺς σχηματισμούς και τὰς σχετικές εγκαταστάσεις, προς ἀποφυγὴν τοῦ ἐνδεχομένου' οιασδήποτε ἐπιθετικῆς ἐνεργείας.

"Ἄρθρον 43.

Οἱ υγειονομικοὶ σχηματισμοὶ τῶν ουδετέρων Κρατῶν, εις τους οποίους ὑπὸ τους εν ἄρθρω 27 προβλεπόμενους ὅρους θὰ ἐπετρέπετο ἢ παροχὴ υπηρεσιῶν εἰς ἐμπόλεμόν τίνα, οφείλουν ν* ἀναρτοῦν ὁμοῦ μετὰ τῆς σημαίας τῆς Συμβάσεως τὴν ἐθνικὴν σημαίαν τοῦ ἐμπολέμου τούτου, ἐφ' ὅσον οὗτος θὰ ἐπεθύμει νὰ κάμη χρῆσιν τοῦ δικαιώματος ὅπερ τω παρέχει τό ἄρθρον 42.

Πλην ἀντιθέτου διαταγῆς τῆς ἀρμοδίας στρατιωτικῆς ἀρχῆς, θὰ δύνανται, εν πάσῃ περιπτώσει νὰ υψώσουν τὴν ἐθνικὴν των σημαίαν, ἔστω και αν πέσουν εἰς χεῖρας τοῦ ἀντιπάλου μέρους.

"Ἄρθρον 44.

Τό σῆμα τοῦ Ἐρυθροῦ Σταύρου ἐπὶ βάθους λευκοῦ και αἱ λέξεις «ερυθρός σταυρός» ἢ «σταυρός τῆς Γενεύης» δὲν δύνανται νὰ χρησιμοποιηθοῦν πλην των περιπτώσεων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς ἐπομένας παραγράφους τοῦ παρόντος ἄρθρου, εἴτε εν καιρῷ εἰρήνης εἴτε ἐν καιρῷ πολέμου, παρά μόνον δια τὴν ἐπισήμανσιν ἢ τὴν προστασίαν τῶν υγειονομικῶν σχηματισμῶν και εγκαταστάσεων, τοῦ προσωπικοῦ και τοῦ ὑλικοῦ τοῦ προστατευομένου ὑπὸ τῆς παρούσης Συμβάσεως και τῶν ἄλλων διεθνῶν Συμβάσεων, αἵτινες ρυθμίζουν παρόμοια θέματα. Τὰ αὐτὰ ἰσχύουν καὶ διὰ τὰ ἐμβλήματα τὰ ἀναφερόμενα εις τὴν δευτέραν παράγραφον τοῦ ἄρθρου 38, διὰ τὰς χώρας, αἵτινες χρησιμοποιοῦν ταῦτα: Αἱ Ἐθνικαὶ ἐταιρεῖαι τοῦ Ἐρυθροῦ Σταύρου ὡς και αἱ εἰς τό ἄρθρον 26 ἀναφερόμενοι ἄλλαι ἐταιρεῖαι, θὰ ἔχουν τό δικαίωμα νὰ χρησιμοποιοῦν τό διακριτικόν σῆμα τό ὅποιον παρέχει προς αὐτὰς τὴν προστασίαν τῆς Συμβάσεως, μόνον ἐντός τοῦ πλαισίου τῶν διατάξεων τῆς παρούσης παραγράφου.

Ἐπὶ πλέον αἱ ἐθνικαὶ ἐταιρεῖαι τοῦ Ἐρυθροῦ Σταύρου (Ἐρυθρὰς Ἡμισελήνου, Ἐρυθροῦ Λέοντος και Ἡλίου), θα δύνανται ἐν καιρῷ εἰρήνης, συμφώνως προς τὴν ἐθνικὴν νομοθεσίαν, νὰ χρησιμοποιοῦν το δνομα και το ἐμβλημα του Ἐρυθροῦ Σταυροῦ κατά τὴν ἀλλῆν δρᾶσιν των τὴν σύμφωνον προς τὰς ἀρχὰς τὰς διατυπωθείσας ὑπὸ των διεθνῶν Συνελεύσεων τοῦ Ἐρυθροῦ Σταύρου. "Ὅταν ἢ δρᾶσις αὐτὴ συνεχίζεται ἐν καιρῷ πολέμου, οἱ δροι

της χρησιμοποίησεως τοῦ ἐμβλήματος θά πρέπει νά εἶναι τοιοῦτοι ὥστε ἡ χρησιμοποίησις αὕτη νά μή δύναται νά θεωρηθῆ ὡς παρέχουσα τήν προστασίαν τῆς Συμβάσεως. Το ἐμβλημα θά εἶναι σχετικῶς μικρῶν διαστάσεων καί δεν θά δύναται νά τεθῆ ἐπί περιβραχιονίου ἢ ἐπί τῆς στέγης οἰκοδομῶν.

Οἱ διεθνεῖς ὀργανισμοί τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καί το δεόντως ἐξουσιοδοτημένον προσωπικόν των θά δύναται ὁποτεδήποτε νά κάμη χρήσιν τοῦ σώματος τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἐπί βάθους λευκοῦ.

Ἐξαιρετικῶς, συμφώνως προς τήν ἐθνικήν νομοθεσίαν καί κατόπιν ρητῆς ἐξουσιοδοτήσεως μίας τῶν ἐθνικῶν Ἐταιρειῶν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ (Ἐρυθράς Ἡμισελήνου, Ἐρυθροῦ Λέοντος καί Ἡλίου) θά δύναται νά γίνῃ χρήσις τοῦ ἐμβλήματος τῆς Συμβάσεως ἐν καιρῷ εἰρήνης διά τήν ἐπισήμανσιν οχημάτων χρησιμοποιουμένων ὡς νοσοκομειακῶν, καί διά τήν ἐπισήμανσιν σταθμῶν πρώτων βοηθειῶν αποκλειστικῶς προοριζομένων διά τήν δωρεάν περίθαλψιν τραυματιῶν καί ασθενῶν.

Κεφάλαιον VIII.—ΠΕΡΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ.

"Ἄρθρον 45.

Ἐκαστον τῶν ἐν συρράξει Μερῶν θά ἐπιμεληθῆ, διά τῶν ἀρχηγῶν τοῦ στρατοῦ του τῆς ἐκτελέσεως τῶν προηγουμένων ἀρθρων, ὡς καί τῶν ἀπροβλέπτων περιπτώσεων, συμφώνως προς τάς γενικάς ἀρχάς τῆς παρούσης Συμβάσεως.

"Ἄρθρον 46.

"Ἀπαγορεύονται τά ἀντίποινα κατά τῶν τραυματιῶν, ασθενῶν, τοῦ προσωπικοῦ ἢ τοῦ ὑλικοῦ τοῦ προστατευομένου ὑπό τῆς Συμβάσεως.

"Ἄρθρον 47.

Τά Ὑψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη ἀναλαμβάνουν, ἐν ἑκαστον ἐν τῇ χώρᾳ του, νά διασώσουν ὅσον τό δυνατόν εὐρύτερον, ἐν καιρῷ εἰρήνης καί ἐν καιρῷ πολέμου το κείμενον τῆς παρούσης Συμβάσεως, καί ἐιδικῶς νά συμπεριλάβουν τήν μελέτην αὐτῆς εἰς τά προγράμματα στρατιωτικῆς καί, ἐ! δυνατόν, πολιτικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τρόπον ὥστε νά εἶναι γνωσταί αἱ βασικαί αὐτῆς ἀρχαί εἰς τό σύνολον τοῦ πληθυσμοῦ ἐιδικῶς δέ εἰς τάς μάχιμους ἐνοπλους δυνάμεις, τό υγειονομικόν προσωπικόν καί τους στρατιωτικούς ἱερεῖς.

"Άρθρον 48.

Τά 'Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη θά κοινοποιήσουν προς άλλα, μέσω του Ελβετικού 'Ομοσπονδιακού Συμβουλίου καί, διαρκουσών τών εχθροπραξιών, μέσω τών προστάτιδων Δυνάμεων, τάς επισήμους μεταφράσεις τής παρούσης Συμβάσεως ως καί τους νόμους και κανονισμούς τους οποίους ήθελον θεσπίσει προς εξασφάλισιν τής εφαρμογής αυτής.

Κεφάλαιον ΙΧ.—ΠΕΡΙ ΔΙΩΞΕΩΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΧΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ.

"Άρθρον 49.

Τά 'Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη υποχρεούνται νά λάβουν άπαντα τ' αναγκαία νομοθετικά μέτρα διά τον καθορισμόν τών κυρώσεων τών έπιβλητέων εις τά πρόσωπα, άτινα προέβησαν ή έδωσαν εις άλλους διαταγήν νά προβούν εις οίανδήποτε σοβαράν παράβασιν τής παρούσης Συμβάσεως ως αί παραβάσεις αύται καθορίζονται εις τό έπόμενον άρθρον.

Εκαστον Συμβαλλόμενον Μέρος θά εχη την ύποχρέωσιν ν' αναζήτηση τα πρόσωπα τα κατηγορούμενα ότι προέβησαν ή έδωσαν εις άλλους διαταγήν να προβούν εις οίανδήποτε των σοβαρών τούτων παραβάσεων καί οφείλει να παραπέμψη τα πρόσωπα ταύτα ενώπιον τών Δικαστηρίων του, οιαδήποτε και αν είναι ή έθνικότης των. Δύναται επίσης, εάν το προτιμά, και υπό τους προβλεπόμενους υπό της Ιδίας αύτου νομοθεσίας όρους, νά παραδώση τά ειρημένα πρόσωπα προς έκδίκασιν εις έτερον Συμβαλλόμενον Μέρος, τό όποιον ενδιαφέρεται διά τήν δίωξίν των, εφ' οσον τό Συμβαλλόμενον τούτο Μέρος έχει εναντίον των επαρκείς λόγους διώξεως.

"Εκαστον συμβαλλόμενον Μέρος θά λάβη τά αναγκαία μέτρα διά τήν κατάπausιν ενεργειών αντικειμένων εις τάς διατάξεις της παρούσης Συμβάσεως, καί πέραν τών σοβαρών παραβάσεων, αίτινες καθορίζονται εις τό έπόμενον άρθρον.

Εις πάσαν περίστασιν οί μηνυόμενοι θ' απολαμβάνουν εγγυήσεων δικονομικών και ελευθέρας υπερασπίσεως ούχί κατωτέρων τών προβλεπομένων εις τά άρθρα 105 καί επόμενα της Συμβάσεως της Γενεύης περί μεταχειρίσεως τών αιχμαλώτων πολέμου της 12ης Αυγούστου 1949.

"Άρθρον 50.

Αί εις τό προηγούμενον άρθρον αναφερόμενοι σοβαραι παραβάσεις είναι εκείναι αίτινες περιλαμβάνουν οίανδήποτε τών κάτωθι πράξεων, εάν αύται διεπράχθησαν εναντίον προσώπων ή αντικειμένων τά όποια ή Σύμβασις προστατεύει: ό έκ προθέσεως φόνος, ή βάσανος ή άλλη απάνθρωπος μεταχείρισις, περιλαμβανομένων και τών βιολογικών πειραμάτων, ή έκ προθέσεως πρόκλησις μεγάλης οδύνης ή σοβαρά προσβολή κατά της σωματικής άκεραιότητος ή της υγείας, ή καταστροφή και ιδιοποίησις κατά

τρόπον παράνομον και εις εύρειαν κλίμακα, ή μή δικαιολογουμένη υπό στρατιωτικής ανάγκης.

"Άρθρον 51.

Ουδέν τών Συμβαλλομένων Μερών δύναται ν* άπαλλάξη εαυτό, ουδέ νά άπαλλάξη έτερον Συμβαλλόμενον Μέρος τών ευθυνών ας αυτό τούτο ή άλλο Συμβαλλόμενον Μέρος υπέχουν λόγω τών εις τό προηγούμενον άρθρον προβλεπομένων παραβάσεων.

"Άρθρον 52.

Αιτήσει ενός τών έν συρράξει Μερών, θά διεξαχθή άνάκρισις, ής ό τρόπος ενεργείας θά καθορισθή υπό τών ενδιαφερομένων Μερών, επί πάσης καταγγελίας περι παραβάσεως της Συνθήκης.

Έάν δεν επέλθη συμφωνία επί της διαδικασίας της ανακρίσεως, τά Μέρη θα συνεννοηθούν διά τήν εκλογή ν διαιτητού, δστις θ' άποφασίση περι τής ακολουθητέας διαδικασίας.

"Απαξ διαπιστωθή ή παράβασις τά έν συρράξει Μέρη θά θέσουν τέρμα εις αυτήν και θά επιβάλουν δσον τό δυνατόν ταχύτερον τας δέουσας κυρώσεις.

"Άρθρον 53.

Η χρήσις υπό Ιδιωτών, εταιρειών ή εμπορικών καταστημάτων είτε δημοσίων είτε ιδιωτικών, έκτος τών δυνάμει τής παρούσης Συμβάσεως δικαιουμένων εις τούτο, τοϋ εμβλήματος ή τής επωνυμίας «ερυθρός σταυρός» ή «σταυρός τής Γενεύης» ως και παντός σήματος ή επωνυμίας, ήτις αποτελεί άπομίμησιν τούτων, απαγορεύεται οποτεδήποτε, οιοσδήποτε καί αν είναι ό σκοπός τής χρήσεως ταύτης και οιοσδήποτε καί αν είναι ό χρόνος άφ* ου τελείται.

Δεδομένου διτι προς τιμήν τής Έλβετίας υίοθετήθησαν τά αντεστραμμένα ομοσπονδιακά χρώματα., και συνεπώς ενδέχεται νά προκληθη σύγχυσις μεταξύ τοϋ εθνοσήμου τής Έλβετίας καί τοϋ διακριτικού σήματος τής Συμβάσεως, άπαγορεύεται ή χρήσις υπό Ιδιωτών, εταιρειών ή εμπορικών καταστημάτων τοϋ εθνοσήμου της Έλβετικής Όμοσπονδίας ως και παντός σήματος αποτελούντος άπομίμησιν αυτού, είτε ως βιομηχανικόν ή έμπορικόν σήμα είτε ως στοιχείον των τοιούτων σημάτων, είτε επί σκοπώ αντιθέτω προς τήν έμπορικήν εντιμότητα, είτε υπό συνθήκας δυναμένης νά θίξουν το έλβετικόν έθνικόν αίσθημα.

Ούχ ήπτον, τά Ύψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη, άτινα δεν ήσαν Μέρη τής Συμβάσεως της Γενεύης τής 27ης Ιουλίου 1929, δύναται νά παράσχουν εις δσους έχρησιμοποίησαν προγενεστερώς εμβλήματα, επωνυμίας ή σήματα ως τ* αναφερόμενα εις τήν πρώτην παράγραφον τοϋ παρόντος ύρθρου, προθεσμίαν τριών, κατ" άνώτατον δριον ετών άπό τής ενάρξεως της Ισχύος τής

παρούσης Συμβάσεως ίνα παύσουν τήν χρήσιν αυτών. Εννοείται δτι, κατά τό διάστημα τής ως ανω προθεσμίας, ή περί ής ό λόγος χρήσις δέν δύναται νά έμφανισθή, οιαρκοῦντος πολέμου, ως αποβλέπουσα είς τήν παροχή ν τής προστασίας τής Συμβάσεως.

Ή καθοριζομένη είς τήν πρώτην παράγραφον του παρόντος άρθρου άπαγόρευσις εφαρμόζεται επίσης, εξαιρουμένων τών κεκτημένων δικαιωμάτων προγενεστερας χρήσεως, είς τά εμβλήματα και τās επωνυμίας τās προβλεπόμενος είς τήν δευτέραν παράγραφον του άρθρου 38.

"Άρθρον 54.

Τά Ύψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη τών οποίων ή νομοθεσία δέν είναι από τουδε επαρκής θά λάβουν τά αναγκαία μέτρα ίνα παρεμποδίσουν και διώξουν άνά πάσαν στιγμήν τās είς τό άρθρον 53 αναφερόμενος καταχρήσεις.

ΤΕΛΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

"Άρθρον 55.

Ή παρούσα Σύμβασις έγένητο είς τήν γαλλικήν και τήν άγγλικήν. Άμφότερα τά κείμενα είναι εξ ίσου αυθεντικά. Τό Έλβετικόν Όμοσπονδιακόν Συμβούλιον θέλει μεριμνήσει διά τās επισήμους μεταφράσεις τής Συμβάσεως είς τήν ρωσικήν και τήν ίσπανικήν γλώσσαν.

"Άρθρον 56.

Ή παρούσα Σύμβασις, ήτις θά φέρη τήν ήμερομηνίαν τής σήμερον, δύναται, μέχρι τής 12 Φεβρουαρίου 1950 νά υπογραφή έπ' ονόματι τών Δυνάμεων τών άντιπρόσωπευθεισών είς τήν Συνδιάσκεψη», ήτις ήρξατο εν Γενεύη τήν 21 Άπριλίου 1949, ως και Δυνάμεων μή άντιπροσωπευθεισών είς τήν Συνδιάσκεψιν ταύτην, αίτινες συμμετέχουν είς τās Συμβάσεις τής Γενεύης του 1864, 1906 και 1929 διά τήν βελτίωσιν τής τύχης τών τραυματιών και ασθενών τών έν εκστρατεία στρατών.

"Άρθρον 57.

Ή παρούσα Σύμβασις θά επικυρωθή δσον τό δυνατόν συντομώτερον αί δε επικυρώσεις της θά κατατεθούν έν Βέρνη.

Δι'έκάστην κατάθεσιν οργάνου επικυρώσεως θέλει συνταχθή πρωτόκολλον, ούτινος ακριβές αντίγραφον θέλει έπιδοθή υπό του Έλβετικού Όμοσπονδιακού Συμβουλίου προς δλας τās Δυνάμεις έπ' ονόματι τών οποίων θά έχη υπογραφή ή Σύμβασις ή τών οποίων θά εχη κοινόποιηθή ή προσχώρησις.

"Άρθρον 58.

Ἡ παρούσα Σύμβασις θά τεθῆ ἐν ἰσχύϊ ἐξ μῆνας μετὰ τήν κατάθεσιν δύο τουλάχιστον ὀργάνων επικυρώσεως. Κατόπιν, θά τεθῆ ἐν ἰσχύϊ δι' ἑκαστον Ὑψηλόν Συμβαλλόμενον Μέρος ἐξ μῆνας μετὰ τήν κατάθεσιν τοῦ ὀργάνου επικυρώσεως αὐτοῦ.

"Άρθρον 59.

Ἡ παροῦσα Σύμβασις αντικαθιστά, εἰς τὰς μεταξύ τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν σχέσεις, τὰς Συμβάσεις τῆς 6ης Ἰουλίου 1864 καὶ 27ης Ἰουλίου 1929.

"Άρθρον 60.

Ἡ παροῦσα Σύμβασις θά εἶναι, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἰσχύος τῆς ανοικτῆ εἰς τὴν προσχώρησιν πάσης Δυνάμεως ἐπ' ὀνόματι τῆς ὁποίας δὲν ἔχει υπογραφή.

"Άρθρον 61.

Αἱ προσχωρήσεις θά κοινοποιῶνται ἐγγράφως εἰς τὸ Ἑλβετικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον καὶ θά καθίστανται ἐνεργοί ἐξ μῆνας μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν καθ' ἣν θά τῷ ἔχῃσι περιέλθῃ.

Τὸ Ἑλβετικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον θά ἀνακοίνωσιν τὰς προσχωρήσεις πρὸς ὅλας τὰς Δυνάμεις ἐπ' ὀνόματι τῶν ὁποίων ἔχει υπογραφή ἢ Σύμβασις ἢ τῶν ὁποίων ἔχει κοινοποιηθῆ ἢ προσχωρήσεις.

"Άρθρον 62.

Αἱ εἰς τὰ ἀρθρα 2 καὶ 3 προβλεπόμενοι καταστάσεις θά προσδώσῃ ἀμεσον ἰσχύϊ εἰς τὰς πρὸ ἢ μετὰ τὴν ἐναρξιν τῶν ἐχθροπραξιῶν ἢ τῆς κατοχῆς κατατεθείσας επικυρώσεις καὶ κοινοποιηθείσας προσχωρήσεις τῶν ἐν συρράξει Μερῶν. Ἡ κοινοποίησις τῶν ληφθησομένων επικυρώσεων ἢ προσχωρήσεων τῶν ἐν συρράξει Μερῶν θά γίνῃται ὑπὸ τοῦ Ἑλβετικοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Συμβουλίου διὰ τῆς ταχύτερος ὁδοῦ.

"Άρθρον 63.

Ἐκαστον τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ καταγγείλῃ τὴν παροῦσαν Σύμβασιν.

Ἡ καταγγελία θά κοινοποιῆται ἐγγράφως πρὸς τὸ Ἑλβετικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον, ὅπερ θ' ἀνακοίνωσιν τὴν κοινοποίησιν πρὸς τὰς Κυβερνήσεις ὅλων τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν.

Ἡ καταγγελία θά καθίσταται ενεργός εν έτος μετά τήν κοινοποίησιν τῆς προς τό Ἐλβετικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον. Οὐχ ήπτον, καταγγελία κοινοποιηθεῖσα καθ' ον χρόνον ή καταγγέλλουσα Δύναμις έχει έμπλακή εις σύρραξιν, δεν καθίσταται ενεργός έφ' δσον δεν θά εχη συναφθή ειρήνη και έν ουδεμία περιπτώσει πρό του τερματισμού του έργου απελευθερώσεως και επαναπατρισμού τών προστατευομένων υπό τῆς Συμβάσεως προσώπων.

Ἡ καταγγελία θά ίσχύη μόνον έναντι τῆς καταγελλούσης Δυνάμεως. Αὕτη ουδεμίαν θά εχη επίδρασιν επί τών υποχρεώσεων ας τά έν συρράξει Μέρη θά παραμείνουν υπόχρεα νά εκπληρώσουν δυνάμει τών άρχων τοῦ Διεθνούς δικαίου ως αύται προκύπτουν έκ τών παραδεδεγμένων μεταξύ πεπολιτισμένων εθνών εθίμων, τών κανόνων ανθρωπισμού και τών απαιτήσεων τῆς δημοσίας συνειδήσεως.

"Άρθρον 64.

Τό Ἐλβετικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον θά μεριμνήση διά τήν καταχώρησιν τῆς παρούσης Συμβάσεως εις τήν Γραμματείαν τών Ηνωμένων Εθνών. Το Ἐλβετικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον θά πληροφορήσῃ επίσης τήν Γραμματείαν τών Ἐνωμένων Εθνών περί τών επικυρώσεων προσχωρήσεων και καταγγελιών ας θά λάβῃ περί τῆς παρούσης Συμβάσεως.

Ἐφ'ώ, οι υπογεγραμμένοι, έχοντες καταθέσει εις έκαστος τά πληρεξούσια του, υπέγραψαν τήν παρούσαν Σύμβασιν.

Ἐγένετο έν Γενεύη, τήν 12ην Αυγούστου 1949, εις Γαλλικήν και Ἀγγλικήν γλώσσαν, τοῦ πρωτοτύπου μέλλοντος νά κατατεθῇ εις τά Ἄρχεα τῆς Ελβετικής Ὁμοσπονδίας. Τό Ἐλβετικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον θά διαβίβασῃ ακριβές αντίγραφον τῆς Συμβάσεως εις έκαστον τών υπογραφόντων Κρατῶν ως και εις τά Κράτη, άτινα θά έχουν προσχωρήσει εις τήν Συνθήκην.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΠΕΡΙ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ Ζ Ω Ν Ω Ν ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

"Άρθρον Ι.

Αι υγειονομικοί ζώναι θά επιφυλαχθούν αυστηρώς δια τα πρόσωπα τ' αναφερόμενα εις τό άρθρον 23 τῆς Συμβάσεως τῆς Γενεύης περί βελτιώσεως τῆς τύχης των τραυματιών και ασθενών τών έν εκστρατεία ενόπλων δυνάμεων τῆς 12 Αυγούστου 1949 ως και διά τό προσωπικόν εις τό όποιον θά έχη άνατεθῇ ή όργάνωσις και διοίκησις τών ζωνών και περιοχών αυτών και ή περίθαλψις τών έν αύταις συγκεντρωθησόμενων ατόμων.

Ούχ' ήπτον, πρόσωπα τών όποιων ή μόνιμος κατοικία ευρίσκειται εντός τοιούτων περιοχών θά έχουν τό δικαίωμα νά παραμείνουν εκεί.

"Αρθρον 2.

Ουδέν πρόσωπον εκ τών ευρισκομένων υπό οιανδήποτε ιδιότητα εντός υγειονομικής ζώνης, δύναται νά εκτέλεση οιανδήποτε έργασίαν είτε εντός είτε έκτος τής ζώνης, αμεσον σχέσιν εχυσαν μέ τάς στρατιωτικός επιχειρήσεις ή με τήν παραγωγήν πολεμικού ύλικού.

"Αρθρον 3.

Ἡ δημιουργούσα υγειονομικήν ζώνην Δύναμις θά λάβη δλα τά απαιτούμενα μέτρα προς άπαγόρευσιν τής είσόδου είς δλα τά πρόσωπα τά οποία δέν έχουν το δικαίωμα νά μεταβούν ή νά παραμείνουν εκεί.

"Αρθρον 4.

Αι υγειονομικοί ζώναι θά πληρούν τους κάτωθι δρους :

(α) Θά περιλαμβάνουν μικρόν μόνον τμήμα τοϋ εδάφους τό όποιον ελέγχει ή δημιουργούσα τήν ζώνην Δύναμις.

(β) Θά είναι άραιώς κατωκημένα εν σχέσει προς τάς δυνατότητας εγκαταστάσεως.

(γ) Θά κείνται μακράν και θά στερούνται παντός στρατιωτικού στόχου και πάσης σημαντικής βιομηχανικής ή διοικητικής εγκαταστάσεως.

(δ) Δέν θά τοποθετηθούν είς περιοχάς, αίτινες, κατά πάσαν πιθανότητα ενδέχεται νά έχουν σημασίαν διά τήν διεξαγωγήν τοϋ πολέμου.

"Αρθρον 5.

Αί υγειονομικοί ζώναι υπόκεινται είς τάς ακόλουθους υποχρεώσεις :

(α) Τό δίκτυον συγκοινωνιών και τά μέσα μεταφοράς τά όποια ενδέχεται να περιλαμβάνουν δέν θά χρησιμοποιούνται διά τήν μεταφοράν στρατιωτικού νπροσωπικού και υλικού, έστω και εν απλή διαμετακομίσει.

(β) Έν ουδεμία περιπτώσει θά ύπερασπίζωνται στρατιωτικώς.

"Αρθρον 6.

Αι υγειονομικάί ζώναι θά έπισημαίνωνται δι' ερυθρών σταυρών (ερυθρών ημισελήνων, ερυθρών λεόντων και ήλίων) επί βάθους λευκού τοποθετημένων επί τής περιφερείας και επί τών κτιρίων.

"Άρθρον 7.

"Ἡδη ἐν καιρῷ ειρήνης ἢ κατὰ τὴν ἐναρξιν τῶν ἐχθροπραξιῶν ἕκαστη Δύναμις θα κοινοποιήσῃ πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑψηλα Συμβαλλόμενα Μέρη κατάλογον τῶν υγειονομικῶν ζωνῶν, αἵτινες ἐδημιουργήθησαν ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν τὰ ὅποια ἐλέγχει. Θα τὰ τηρήσῃ ἐπίσης ἐνήμερα τῆς δημιουργίας πάσης νέας ζώνης διαρκούσης τῆς συρράξεως.

Ευθύς ὡς το ἀντίπαλον Μέρος λάβῃ τὴν ἀνωτέρω ἀνακοίνωσιν ἡ ζώνη θα ἔχῃ κανονικῶς συγκροτηθῆ.

Ἐάν οὐχ' ἦτον, το ἀντίπαλον Μέρος θεωρῆ δι τὴν εἰς τῶν ὑπὸ τῆς παρούσης Συμφωνίας τιθεμένων ὄρων προφανῶς δὲν τηρήται, δύναται ν' ἀρνηθῆ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ζώνης κοινοποιούν ἐπείγοντως τὴν ἀρνήσιν του πρὸς το μέρος ἀπὸ το ὅποιον ἡ ζώνη ἐξαρτάται, ἢ να ἐξάρτησῃ τὴν ἀναγνώρισίν του ἀπὸ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ ἐλέγχου περὶ ου προβλέπει το ἀρθρον 8.

"Άρθρον 8.

Πάσα Κυβέρνησις ἔχουσα ἀναγνώρισῃ μίαν ἢ περισσότερος υγειονομικὸς ζώνας συσταθείσας ὑπὸ τοῦ ἀντιπάλου Μέρους, δικαιούται νὰ ζήτησῃ ὅπως μία ἢ πλείονες εἰδικαῖ ἐπιτροπαι ἐλέγξουν κατὰ πόσον ἡ ζώνη πληροῖ τὰς υποχρεώσεις και τοὺς ὄρους τοὺς συνομολογηθέντας διὰ τῆς παρούσης συμφωνίας.

Πρὸς τοῦτο, τὰ μέλη τῶν εἰδικῶν ἐπιτροπῶν θα ἔχουν, ἀνά πάσαν στιγμὴν ἐλευθέραν εἴσοδον εἰς τὰς διαφόρους ζώνας καὶ θὰ δύνανται ἀκόμη και νὰ διαμείνουν ἐκεῖ μονίμως, θ' ἀ παρασχεθῆ δε εἰς αὐτὰ πάσα ευκολία διὰ τὴν ἀσκήσιν τῆς ἐλεγκτικῆς τῶν ἀποστολῆς.

"Άρθρον 9.

Ἐν ἡ περιπτώσει α! ἐπιτροπαι διαπιστώσουν γεγονότα τὰ ὅποια θὰ ταῖς ἐφαίνοντο ἀντίθετα πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης συμφωνίας, θὰ εἰδοποιήσουν πάραυτα τὴν Δύναμιν ἐκ τῆς ὁποίας ἡ ζώνη ἐξαρτάται και θὰ παράσχουν εἰς αὐτὴν διορίαν πέντε, το πολὺ ἡμερῶν πρὸς διόρθωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων. Θα εἰδοποιήσουν σχετικῶς και τὴν Δύναμιν, ἡτις ἔχει ἀναγνώρισῃ τὴν ζώνην.

Ἐάν ἀμα τὴ λήξῃ τῆς διορίας ἡ Κυβέρνησις ἐξ ἡς ἡ ζώνη ἐξαρτάται δὲν ἐχῃ δώσει συνέχειαν εἰς τὴν ἀπευθυνθεῖσαν αὐτὴ εἰδοποίησιν, το ἀντίπαλον Μέρος δύναται νὰ δηλώσῃ δι τὴν ὡς πρὸς τὴν ζώνην ταύτην δὲν δεσμεύεται πλέον ὑπὸ τῆς παρούσης συμφωνίας.

"Άρθρον 10.

Ἡ Ἰδρύσασα μίαν ἢ πλείονας υγειονομικός ζώνας και περιοχάς Δύναμις καί τὰ αντίπαλα μέρη προς τὰ ὅποια ἡ ὕπαρξις τῶν ζωνῶν αὐτῶν ἔχει κοινοποίηθή, θά διορίσουν, ἢ θά ζητήσουν ἀπό τὰς προστάτιδας Δυνάμεις ἢ ἀπό ἄλλας οὐδετέρας Δυνάμεις νά διορίσουν ἐκεῖναι τὰ πρόσωπα τὰ ὅποια να υμμετάσχουν τῶν αναφερομένων ἐν ἀρθροῖς 8 και 9 ειδικῶν επιτροπῶν.

"Άρθρον 11 .

Αἱ υγειονομικά! ζῶναι ἐν ουδεμία περιπτώσει δύνανται νά γίνουν στόχος επιθέσεως ἄλλα θά εἶναι πάντοτε ἀντικείμενον προστασίας και σεβασμοῦ διά τὰ ἐν συρράξει Μέρη.

"Άρθρον 12.

Εἰς περίπτωσιν κατοχῆς ἐδάφους τινός αἱ ἐν αὐτῷ υγειονομικά! ζῶναι θά εξακολουθήσουν νά τυγχάνουν σεβασμοῦ και νά χρησιμοποιοῦνται ὡς τοιαῦται.

Οὐχ' ἦπτον, ἢ κατέχουσα Δύναμις δύναται νά μεταβάλῃ τον προορισμόν των αφοῦ εξασφάλισῃ τήν τύχην τῶν ἐν αὐταῖς περιθαλπομένων προσώπων.

"Άρθρον 13.

Ἡ παρούσα συμφωνία ἔχει ἐπίσης ἐφαρμογήν προκειμένου περί τοποθεσιῶν τὰς ὁποίας αἱ Δυνάμεις ἠθέλον χρησιμοποιήσῃ προς τόν ἴδιον σκοπόν εἰς τον ὅποιον ἀποβλέπουν αἱ υγειονομικά! ζῶναι.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ.

Ἐμπροσθία ὄψις.

+ (Χῶρος ὅπου θά ἀναγράφεται τὸ ὄνομα τῆς χώρας και τῆς ἐκδόσεως τὸ δελτίον στρατιωτικῆς ἀρχῆς). +

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ

Διὰ τὰ μέλη τοῦ παρὰ τῷ στρατεύματι ἀπεσπασμένου υγειονομικοῦ και θρησκευτικοῦ προσωπικοῦ.

Ἐπώνυμον.....

Ὄνομα .....

Ἡμερομηνία Γεννήσεως .....

Βαθμὸς .....

Ἀριθμὸς Μητρώου .....

Ο κάτοχος τοῦ παρόντος δελτίου προστατεύεται υπό τῆς Συμβάσεως τῆς Γενεύης περί βελτιώσεως τῆς τύχης των τραυματιῶν, ασθενῶν και ναυαγῶν τῶν κατά θάλασσαν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς 12ης Αυγούστου 1949 λόγω τῆς ιδιότητος του ὡς

Ἡμερομηνία ἐκδόσεως τοῦ δελτίου.

Ἀριθμὸς τοῦ δελτίου.

Ὁπισθία ὄψεις.

Φωτογραφία
κατόχου

Ἐπογραφή ἢ δακτυλικά ἀπο-
τυπώματα ἢ καὶ ἀμφότερα.

Σφραγὶς ἐκδοσάσης
στρατιωτικῆς ἀρχῆς.

ΑΝΑΣΤΗΜΑ

ΟΦΘΑΛΜΟΙ

ΚΟΜΗ

Ἄτερα ἐνδεχόμενα στοιχεῖα ἀναγνώρισεως

II
GENEVA CONVENTION
FOR THE AMELIORATION OF THE
CONDITION OF WOUNDED, SICK
AND SHIPWRECKED MEMBERS OF ARMED
FORCES AT SEA OF 12 AUGUST 1949

II
GENEVA CONVENTION
FOR THE AMELIORATION OF THE
CONDITION OF WOUNDED, SICK AND
SHIPWRECKED MEMBERS OF ARMED
FORCES AT SEA OF 12 AUGUST 1949
CHAPTER I

General Provisions

ARTICLE 1.— The High Contracting Parties undertake to respect and to ensure respect for the present Convention in all circumstances.

ART. 2. — In addition to the provisions which shall be implemented in peacetime, the present Convention shall apply to all cases of declared war or of any other armed conflict which may arise between two or more of the High Contracting Parties, even if the state of war is not recognized by one of them. The Convention shall also apply to all cases of partial or total occupation of the territory of a High Contracting Party, even if the said occupation meets with no armed resistance. Although one of the Powers in conflict may not be a party to the present Convention, the Powers who are parties thereto shall remain bound by it in their mutual relations. They shall furthermore be bound by the Convention in relation to the said Power, if the latter accepts and applies the provisions thereof.

ART. 3. — In the case of armed conflict not of an international character occurring in the territory of one of the High Contracting Parties, each Party to the conflict shall be bound to apply, as a minimum, the following provisions:

1) Persons taking no active part in the hostilities, including members of armed forces who have laid down their arms and those placed *hors de combat* by sickness, wounds, detention, or any other cause, shall in all circumstances be treated humanely, without any adverse distinction founded on race, colour, religion or faith, sex, birth or wealth, or any other similar criteria.

To this end, the following acts are and shall remain prohibited at any time and in any place whatsoever with respect to the above-mentioned persons:

- a) violence to life and person, in particular murder of all kinds, mutilation, cruel treatment and torture;

- b) taking of hostages;
  - c) outrages upon personal dignity, in particular, humiliating and degrading treatment;
  - d) the passing of sentences and the carrying out of executions without previous judgment pronounced by a regularly constituted court, affording all the judicial guarantees which are recognized as indispensable by civilized peoples.
- 2) The wounded, sick and shipwrecked shall be collected and cared for.

An impartial humanitarian body, such as the International Committee of the Red Cross, may offer its services to the Parties to the conflict.

The Parties to the conflict should further endeavour to bring into force, by means of special agreements, all or part of the other provisions of the present Convention.

The application of the preceding provisions shall not affect the legal status of the Parties to the conflict.

ART. 4. — In case of hostilities between land and naval forces of Parties to the conflict, the provisions of the present Convention shall apply only to forces on board ship.

Forces put ashore shall immediately become subject to the provisions of the Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field of August 12, 1949.

ART. 5. — Neutral Powers shall apply by analogy the provisions of the present Convention to the wounded, sick and shipwrecked, and to members of the medical personnel and to chaplains of the armed forces of the Parties to the conflict received or interned in their territory, as well as to dead persons found.

ART. 6. — In addition to the agreements expressly provided for in Articles 10, 18, 31, 38, 39, 40, 43 and 53, the High Contracting Parties may conclude other special agreements for all matters concerning which they may deem it suitable to make separate provision. No special agreement shall adversely affect the situation of wounded, sick and shipwrecked persons, of members of the medical personnel or of chaplains, as defined by the present Convention, nor restrict the rights which it confers upon them.

Wounded, sick, and shipwrecked persons, as well as medical personnel and chaplains, shall continue to have the benefit of such agreements as long as the Convention is applicable to them, except where express provisions to the contrary are contained in the aforesaid or in subsequent agreements, or where more favourable measures have been taken with regard to them by one or other of the Parties to the conflict.

ART. 7. — Wounded, sick and shipwrecked persons, as well as members of the medical personnel and chaplains, may in no circumstances renounce in part or in entirety the rights secured to them by the present Convention, and by the special agreements referred to in the foregoing Article, if such there be.

ART. 8. — The present Convention shall be applied with the cooperation and under the scrutiny of the Protecting Powers whose duty it is to safeguard the interests of the Parties to the conflict. For this purpose, the Protecting Powers may appoint, apart from their diplomatic or consular staff, delegates from amongst their own nationals or the nationals of other neutral Powers. The said delegates shall be subject to the approval of the Power with which they are to carry out their duties.

The Parties to the conflict shall facilitate to the greatest extent possible the task of the representatives or delegates of the Protecting Powers.

The representatives or delegates of the Protecting Powers shall not in any case exceed their mission under the present Convention. They shall, in particular, take account of the imperative necessities of security of the State wherein they carry out their duties. Their activities shall only be restricted as an exceptional and temporary measure when this is rendered necessary by imperative military necessities.

ART. 9. — The provisions of the present Convention constitute no obstacle to the humanitarian activities which the International Committee of the Red Cross or any other impartial humanitarian organization may, subject to the consent of the Parties to the conflict concerned, undertake for the protection of wounded, sick and shipwrecked persons, medical personnel and chaplains, and for their relief.

ART. 10. — The High Contracting Parties may at any time agree to entrust to an organization which offers all guarantees of impartiality and efficacy the duties incumbent on the Protecting Powers by virtue of the present Convention.

When wounded, sick and shipwrecked, or medical personnel and chaplains do not benefit or cease to benefit, no matter for what reason, by the activities of a Protecting Power or of an organization provided for in the first paragraph above, the Detaining Power shall request a neutral State, or such an organization, to undertake the functions performed under the present Convention by a Protecting Power designated by the Parties to a conflict.

If protection cannot be arranged accordingly, the Detaining Power shall request or shall accept, subject to the provisions of this Article, the offer of the services of a humanitarian organization, such as the International Committee of the Red Cross, to assume the humanitarian functions performed by Protecting Powers under the present Convention.

Any neutral Power, or any organization invited by the Power concerned or offering itself for these purposes, shall be required to act with a sense of

responsibility towards the Party to the conflict on which persons protected by the present Convention depend, and shall be required to furnish sufficient assurances that it is in a position to undertake the appropriate functions and to discharge them impartially.

No derogation from the preceding provisions shall be made by special agreements between Powers one of which is restricted, even temporarily, in its freedom to negotiate with the other Power or its allies by reason of military events, more particularly where the whole, or a substantial part, of the territory of the said Power is occupied.

Whenever, in the present Convention, mention is made of a Protecting Power, such mention also applies to substitute organizations in the sense of the present Article.

ART. 11. — In cases where they deem it advisable in the interest of protected persons, particularly in cases of disagreement between the Parties to the conflict as to the application or interpretation of the provisions of the present Convention, the Protecting Powers shall lend their good offices with a view to settling the disagreement.

For this purpose, each of the Protecting Powers may, either at the invitation of one Party or on its own initiative, propose to the Parties to the conflict a meeting of their representatives, in particular of the authorities responsible for the wounded, sick and shipwrecked, medical personnel and chaplains, possibly on neutral territory suitably chosen. The Parties to the conflict shall be bound to give effect to the proposals made to them for this purpose. The protecting Powers may, if necessary, propose for approval by the Parties to the conflict, a person belonging to a neutral Power or delegated by the International Committee of the Red Cross, who shall be invited to take part in such a meeting.

CHAPTER II Wounded, Sick and Shipwrecked

ART. 12. — Members of the armed forces and other persons mentioned in the following Article, who are at sea and who are wounded, sick or shipwrecked, shall be respected and protected in all circumstances, it being understood that the term “shipwreck” means shipwreck from any cause and includes forced landings at sea by or from aircraft.

Such persons shall be treated humanely and cared for by the Parties to the conflict in whose power they may be, without any adverse distinction founded on sex, race, nationality, religion, political opinions, or any other similar criteria. Any attempts upon their lives, or violence to their persons, shall be strictly prohibited; in particular, they shall not be murdered or exterminated, subjected to torture or to biological experiments; they shall not wilfully be left without medical assistance and care, nor shall conditions exposing them to contagion or infection be created.

Only urgent medical reasons will authorize priority in the order of treatment to be administered.

Women shall be treated with all consideration due to their sex.

ART. 13. — The present Convention shall apply to the wounded, sick and shipwrecked at sea belonging to the following categories:

- 1) Members of the armed forces of a Party to the conflict, as well as members of militias or volunteer corps forming part of such armed forces.
- 2) Members of other militias and members of other volunteer corps, including those of organized resistance movements, belonging to a Party to the conflict and operating in or outside their own territory, even if this territory is occupied, provided that such militias or volunteer corps, including such organized resistance movements, fulfil the following conditions:
  - a) that of being commanded by a person responsible for his subordinates;
  - b) that of having a fixed distinctive sign recognizable at a distance;
  - c) that of carrying arms openly;
  - d) that of conducting their operations in accordance with the laws and customs of war.
- 3) Members of regular armed forces who profess allegiance to a Government or an authority not recognized by the Detaining Power.
- 4) Persons who accompany the armed forces without actually being members thereof, such as civilian members of military aircraft crews, war correspondents, supply contractors, members of labour units or of services responsible for the welfare of the armed forces, provided that they have received authorization from the armed forces which they accompany.
- 5) Members of crews, including masters, pilots and apprentices of the merchant marine and the crews of civil aircraft of the Parties to the conflict, who do not benefit by more favourable treatment under any other provisions of international law.
- 6) Inhabitants of a non-occupied territory who, on the approach of the enemy, spontaneously take up arms to resist the invading forces, without having had time to form themselves into regular armed units, provided they carry arms openly and respect the laws and customs of war.

ART. 14. — All warships of a belligerent Party shall have the right to demand that the wounded, sick or shipwrecked on board military hospital ships,

and hospital ships belonging to relief societies or to private individuals, as well as merchant vessels, yachts and other craft shall be surrendered, whatever their nationality, provided that the wounded and sick are in a fit state to be moved and that the warship can provide adequate facilities for necessary medical treatment.

ART. 15.— If wounded, sick or shipwrecked persons are taken on board a neutral warship or a neutral military aircraft, it shall be ensured, where so required by international law, that they can take no further part in operations of war.

ART. 16. — Subject to the provisions of Article 12, the wounded, sick and shipwrecked of a belligerent who fall into enemy hands shall be prisoners of war, and the provisions of international law concerning prisoners of war shall apply to them. The captor may decide, according to circumstances, whether it is expedient to hold them, or to convey them to a port in the captor's own country, to a neutral port or even to a port in enemy territory. In the last case, prisoners of war thus returned to their home country may not serve for the duration of the war.

ART. 17. — Wounded, sick or shipwrecked persons who are landed in neutral ports with the consent of the local authorities, shall, failing arrangements to the contrary between the neutral and the belligerent Powers, be so guarded by the neutral Power, where so required by international law, that the said persons cannot again take part in operations of war.

The costs of hospital accommodation and internment shall be borne by the Power on whom the wounded, sick or shipwrecked persons depend.

ART. 18. — After each engagement, Parties to the conflict shall, without delay, take all possible measures to search for and collect the shipwrecked, wounded and sick, to protect them against pillage and ill-treatment, to ensure their adequate care, and to search for the dead and prevent their being despoiled.

Whenever circumstances permit, the Parties to the conflict shall conclude local arrangements for the removal of the wounded and sick by sea from a besieged or encircled area and for the passage of medical and religious personnel and equipment on their way to that area.

ART. 19. — The Parties to the conflict shall record as soon as possible, in respect of each shipwrecked, wounded, sick or dead person of the adverse Party falling into their hands, any particulars which may assist in his identification. These records should if possible include:

- a) designation of the Power on which he depends;
- b) army, regimental, personal or serial number;
- c) surname;

- d) first name or names;
- e) date of birth;
- f) any other particulars shown on his identity card or disc;
- g) date and place of capture or death;
- h) particulars concerning wounds or illness, or cause of death.

As soon as possible the above-mentioned information shall be forwarded to the Information Bureau described in Article 122 of the Geneva Convention relative to the Treatment of Prisoners of War of August 12, 1949, which shall transmit this information to the Power on which these persons depend through the intermediary of the Protecting Power and of the Central Prisoners of War Agency.

Parties to the conflict shall prepare and forward to each other through the same bureau, certificates of death or duly authenticated lists of the dead. They shall likewise collect and forward through the same bureau one half of the double identity disc, or the identity disc itself if it is a single disc, last wills or other documents of importance to the next of kin, money and in general all articles of an intrinsic or sentimental value, which are found on the dead. These articles together with unidentified articles, shall be sent in sealed packets, accompanied by statements giving all particulars necessary for the identification of the deceased owners, as well as by a complete list of the contents of the parcel.

ART. 20. — Parties to the conflict shall ensure that burial at sea of the dead, carried out individually as far as circumstances permit, is preceded by a careful examination, if possible by a medical examination, of the bodies, with a view to confirming death, establishing identity and enabling a report to be made. Where a double identity disc is used, one half of the disc should remain on the body.

If dead persons are landed, the provisions of the Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field of August 12, 1949, shall be applicable.

ART. 21. — The Parties to the conflict may appeal to the charity of commanders of neutral merchant vessels, yachts or other craft, to take on board and care for wounded, sick or shipwrecked persons, and to collect the dead.

Vessels of any kind responding to this appeal, and those having of their own accord collected wounded, sick or shipwrecked persons, shall enjoy special protection and facilities to carry out such assistance.

They may, in no case, be captured on account of any such transport; but, in the absence of any promise to the contrary, they shall remain liable to capture for any violations of neutrality they may have committed.

CHAPTER III Hospital Ships

ART. 22. — Military hospital ships, that is to say, ships built or equipped by the Powers specially and solely with a view to assisting the wounded, sick and shipwrecked, to treating them and to transporting them, may in no circumstances be attacked or captured, but shall at all times be respected and protected, on condition that their names and descriptions have been notified to the Parties to the conflict ten days before those ships are employed.

The characteristics which must appear in the notification shall include registered gross tonnage, the length from stem to stern and the number of masts and funnels.

ART. 23. — Establishments ashore entitled to the protection of the Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field of August 12, 1949, shall be protected from bombardment or attack from the sea.

ART. 24. — Hospital ships utilized by National Red Cross Societies, by officially recognized relief societies or by private persons shall have the same protection as military hospital ships and shall be exempt from capture, if the Party to the conflict on which they depend has given them an official commission and in so far as the provisions of Article 22 concerning notification have been complied with.

These ships must be provided with certificates from the responsible authorities, stating that the vessels have been under their control while fitting out and on departure.

ART. 25. — Hospital ships utilized by National Red Cross Societies, officially recognized relief societies, or private persons of neutral countries shall have the same protection as military hospital ships and shall be exempt from capture, on condition that they have placed themselves under the control of one of the Parties to the conflict, with the previous consent of their own governments and with the authorization of the Party to the conflict concerned, in so far as the provisions of Article 22 concerning notification have been complied with.

ART. 26. — The protection mentioned in Articles 22, 24 and 25 shall apply to hospital ships of any tonnage and to their lifeboats, wherever they are operating. Nevertheless, to ensure the maximum comfort and security, the Parties to the conflict shall endeavour to utilize, for the transport of wounded, sick and shipwrecked over long distances and on the high seas, only hospital ships of over 2,000 tons gross.

ART. 27. — Under the same conditions as those provided for in Articles 22 and 24, small craft employed by the State or by the officially recognized lifeboat institutions for coastal rescue operations, shall also be respected and protected, so far as operational requirements permit.

The same shall apply so far as possible to fixed coastal installations used exclusively by these craft for their humanitarian missions.

ART. 28. — Should fighting occur on board a warship, the sickbays shall be respected and spared as far as possible. Sick-bays and their equipment shall remain subject to the laws of warfare, but may not be diverted from their purpose so long as they are required for the wounded and sick. Nevertheless, the commander into whose power they have fallen may, after ensuring the proper care of the wounded and sick who are accommodated therein, apply them to other purposes in case of urgent military necessity.

ART. 29. — Any hospital ship in a port which falls into the hands of the enemy shall be authorized to leave the said port.

ART. 30. — The vessels described in Articles 22, 24, 25 and 27 shall afford relief and assistance to the wounded, sick and shipwrecked without distinction of nationality.

The High Contracting Parties undertake not to use these vessels for any military purpose.

Such vessels shall in no wise hamper the movements of the combatants. During and after an engagement, they will act at their own risk.

ART. 31. — The Parties to the conflict shall have the right to control and search the vessels mentioned in Articles 22, 24, 25 and 27. They can refuse assistance from these vessels, order them off, make them take a certain course, control the use of their wireless and other means of communication, and even detain them for a period not exceeding seven days from the time of interception, if the gravity of the circumstances so requires.

They may put a commissioner temporarily on board whose sole task shall be to see that orders given in virtue of the provisions of the preceding paragraph are carried out.

As far as possible, the Parties to the conflict shall enter in the log of the hospital ship, in a language he can understand, the orders they have given the captain of the vessel.

Parties to the conflict may, either unilaterally or by particular agreements, put on board their ships neutral observers who shall verify the strict observation of the provisions contained in the present Convention.

ART. 32. — Vessels described in Articles 22, 24, 25 and 27 are not classed as warships as regards their stay in a neutral port.

ART. 33. — Merchant vessels which have been transformed into hospital ships cannot be put to any other use throughout the duration of hostilities.

ART. 34. — The protection to which hospital ships and sick-bays are entitled shall not cease unless they are used to commit, outside their humanitarian duties, acts harmful to the enemy. Protection may, however, cease only after due warning has been given, naming in all appropriate cases a reasonable time limit, and after such warning has remained unheeded.

In particular, hospital ships may not possess or use a secret code for their wireless or other means of communication.

ART. 35.— The following conditions shall not be considered as depriving hospital ships or sick-bays of vessels of the protection due to them:

- 1) The fact that the crews of ships or sick-bays are armed for the maintenance of order, for their own defence or that of the sick and wounded.
- 2) The presence on board of apparatus exclusively intended to facilitate navigation or communication.
- 3) The discovery on board hospital ships or in sick-bays of portable arms and ammunition taken from the wounded, sick and shipwrecked and not yet handed to the proper service.
- 4) The fact that the humanitarian activities of hospital ships and sick-bays of vessels or of the crews extend to the care of wounded, sick or shipwrecked civilians.
- 5) The transport of equipment and of personnel intended exclusively for medical duties, over and above the normal requirements.

CHAPTER IV **Personnel**

ART. 36. — The religious, medical and hospital personnel of hospital ships and their crews shall be respected and protected; they may not be captured during the time they are in the service of the hospital ship, whether or not there are wounded and sick on board.

ART. 37. — The religious, medical and hospital personnel assigned to the medical or spiritual care of the persons designated in Articles 12 and 13 shall, if they fall into the hands of the enemy, be respected and protected; they may continue to carry out their duties as long as this is necessary for the care of the wounded and sick. They shall afterwards be sent back as soon as the Commander-in-Chief, under whose authority they are, considers it practicable. They may take with them, on leaving the ship, their personal property.

If, however, it proves necessary to retain some of this personnel owing to the medical or spiritual needs of prisoners of war, everything possible shall be done for their earliest possible landing.

Retained personnel shall be subject, on landing, to the provisions of the Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field of August 12, 1949.

CHAPTER V Medical Transports

ART. 38. — Ships chartered for that purpose shall be authorized to transport equipment exclusively intended for the treatment of wounded and sick members of armed forces or for the prevention of disease, provided that the particulars regarding their voyage have been notified to the adverse Power and approved by the latter. The adverse Power shall preserve the right to board the carrier ships, but not to capture them or to seize the equipment carried.

By agreement amongst the Parties to the conflict, neutral observers may be placed on board such ships to verify the equipment carried. For this purpose, free access to the equipment shall be given.

ART. 39. — Medical aircraft, that is to say, aircraft exclusively employed for the removal of wounded, sick and shipwrecked, and for the transport of medical personnel and equipment, may not be the object of attack, but shall be respected by the Parties to the conflict, while flying at heights, at times and on routes specifically agreed upon between the Parties to the conflict concerned.

They shall be clearly marked with the distinctive emblem prescribed in Article 41, together with their national colours, on their lower, upper and lateral surfaces. They shall be provided with any other markings or means of identification which may be agreed upon between the Parties to the conflict upon the outbreak or during the course of hostilities.

Unless agreed otherwise, flights over enemy or enemy-occupied territory are prohibited.

Medical aircraft shall obey every summons to alight on land or water. In the event of having thus to alight, the aircraft with its occupants may continue its flight after examination, if any.

In the event of alighting involuntarily on land or water in enemy or enemy-occupied territory, the wounded, sick and shipwrecked, as well as the crew of the aircraft shall be prisoners of war. The medical personnel shall be treated according to Articles 36 and 37.

ART. 40. — Subject to the provisions of the second paragraph, medical aircraft of Parties to the conflict may fly over the territory of neutral Powers, land thereon in case of necessity, or use it as a port of call. They shall give neutral Powers prior notice of their passage over the said territory, and obey every summons to alight, on land or water. They will be immune from attack only when

flying on routes, at heights and at times specifically agreed upon between the Parties to the conflict and the neutral Power concerned.

The neutral Powers may, however, place conditions or restrictions on the passage or landing of medical aircraft on their territory. Such possible conditions or restrictions shall be applied equally to all Parties to the conflict.

Unless otherwise agreed between the neutral Powers and the Parties to the conflict, the wounded, sick or shipwrecked who are disembarked with the consent of the local authorities on neutral territory by medical aircraft shall be detained by the neutral Power, where so required by international law, in such a manner that they cannot again take part in operations of war. The cost of their accommodation and internment shall be borne by the Power on which they depend.

CHAPTER VI The Distinctive Emblem

ART. 41. — Under the direction of the competent military authority, the emblem of the red cross on a white ground shall be displayed on the flags, armlets and on all equipment employed in the Medical Service.

Nevertheless, in the case of countries which already use as emblem, in place of the red cross, the red crescent or the red lion and sun on a white ground, these emblems are also recognized by the terms of the present Convention.

ART. 42. — The personnel designated in Articles 36 and 37 shall wear, affixed to the left arm, a water-resistant armlet bearing the distinctive emblem, issued and stamped by the military authority.

Such personnel, in addition to wearing the identity disc mentioned in Article 19, shall also carry a special identity card bearing the distinctive emblem. This card shall be water-resistant and of such size that it can be carried in the pocket. It shall be worded in the national language, shall mention at least the surname and first names, the date of birth, the rank and the service number of the bearer, and shall state in what capacity he is entitled to the protection of the present Convention. The card shall bear the photograph of the owner and also either his signature or his fingerprints or both. It shall be embossed with the stamp of the military authority.

The identity card shall be uniform throughout the same armed forces and, as far as possible, of a similar type in the armed forces of the High Contracting Parties. The Parties to the conflict may be guided by the model which is annexed, by way of example, to the present Convention. They shall inform each other, at the outbreak of hostilities, of the model they are using. Identity cards should be made out, if possible, at least in duplicate, one copy being kept by the home country.

In no circumstances may the said personnel be deprived of their insignia or identity cards nor of the right to wear the armlet. In cases of loss they shall be entitled to receive duplicates of the cards and to have the insignia replaced.

ART. 43. — The ships designated in Articles 22, 24, 25 and 27 shall be distinctively marked as follows:

a) All exterior surfaces shall be white.

b) One or more dark red crosses, as large as possible, shall be painted and displayed on each side of the hull and on the horizontal surfaces, so placed as to afford the greatest possible visibility from the sea and from the air.

All hospital ships shall make themselves known by hoisting their national flag and further, if they belong to a neutral state, the flag of the Party to the conflict whose direction they have accepted. A white flag with a red cross shall be flown at the mainmast as high as possible.

Lifeboats of hospital ships, coastal lifeboats and all small craft used by the Medical Service shall be painted white with dark red crosses prominently displayed and shall, in general, comply with the identification system prescribed above for hospital ships.

The above-mentioned ships and craft, which may wish to ensure by night and in times of reduced visibility the protection to which they are entitled, must, subject to the assent of the Party to the conflict under whose power they are, take the necessary measures to render their painting and distinctive emblems sufficiently apparent.

Hospital ships which, in accordance with Article 31, are provisionally detained by the enemy, must haul down the flag of the Party to the conflict in whose service they are or whose direction they have accepted.

Coastal lifeboats, if they continue to operate with the consent of the Occupying Power from a base which is occupied, may be allowed, when away from their base, to continue to fly their own national colours along with a flag carrying a red cross on a white ground, subject to prior notification to all the Parties to the conflict concerned.

All the provisions in this Article relating to the red cross shall apply equally to the other emblems mentioned in Article 41.

Parties to the conflict shall at all times endeavour to conclude mutual agreements, in order to use the most modern methods available to facilitate the identification of hospital ships.

ART. 44. — The distinguishing signs referred to in Article 43 can only be used, whether in time of peace or war, for indicating or protecting the ships therein mentioned, except as may be provided in any other international Convention or by agreement between all the Parties to the conflict concerned.

ART. 45. — The High Contracting Parties shall, if their legislation is not already adequate, take the measures necessary for the prevention and repression, at all times, of any abuse of the distinctive signs provided for under Article 43.

CHAPTER VII

Execution of the Convention

ART. 46. — Each Party to the conflict, acting through its Commanders-in-Chief, shall ensure the detailed execution of the preceding Articles and provide for unforeseen cases, in conformity with the general principles of the present Convention.

ART. 47. — Reprisals against the wounded, sick and shipwrecked persons, the personnel, the vessels or the equipment protected by the Convention are prohibited.

ART. 48. — The High Contracting Parties undertake, in time of peace as in time of war, to disseminate the text of the present Convention as widely as possible in their respective countries, and, in particular, to include the study thereof in their programmes of military and, if possible, civil instruction, so that the principles thereof may become known to the entire population, in particular to the armed fighting forces, the medical personnel and the chaplains.

ART. 49. — The High Contracting Parties shall communicate to one another through the Swiss Federal Council and, during hostilities, through the Protecting Powers, the official translations of the present Convention, as well as the laws and regulations which they may adopt to ensure the application thereof.

CHAPTER VIII

Repression of Abuses and Infractions

ART. 50. — The High Contracting Parties undertake to enact any legislation necessary to provide effective penal sanctions for persons committing, or ordering to be committed, any of the grave breaches of the present Convention defined in the following Article.

Each High Contracting Party shall be under the obligation to search for persons alleged to have committed, or to have ordered to be committed, such grave breaches, and shall bring such persons, regardless of their nationality, before its own courts. It may also, if it prefers, and in accordance with the provisions of its own legislation, hand such persons over for trial to another High Contracting Party concerned, provided such High Contracting Party has made out a *prima facie* case.

Each High Contracting Party shall take measures necessary for the suppression of all acts contrary to the provisions of the present Convention other than the grave breaches defined in the following Article.

In all circumstances, the accused persons shall benefit by safeguards of proper trial and defence, which shall not be less favourable than those provided

by Article 105 and those following of the Geneva Convention relative to the Treatment of Prisoners of War of August 12, 1949.

ART. 51. — Grave breaches to which the preceding Article relates shall be those involving any of the following acts, if committed against persons or property protected by the Convention: wilful killing, torture or inhuman treatment, including biological experiments, wilfully causing great suffering or serious injury to body or health, and extensive destruction and appropriation of property, not justified by military necessity and carried out unlawfully and wantonly.

ART. 52. — No High Contracting Party shall be allowed to absolve itself or any other High Contracting Party of any liability incurred by itself or by another High Contracting Party in respect of breaches referred to in the preceding Article.

ART. 53. — At the request of a Party to the conflict, an enquiry shall be instituted, in a manner to be decided between the interested Parties, concerning any alleged violation of the Convention.

If agreement has not been reached concerning the procedure for the enquiry, the Parties should agree on the choice of an umpire, who will decide upon the procedure to be followed. Once the violation has been established, the Parties to the conflict shall put an end to it and shall repress it with the least possible delay.

Final Provisions

ART. 54. — The present Convention is established in English and in French. Both texts are equally authentic.

The Swiss Federal Council shall arrange for official translations of the Convention to be made in the Russian and Spanish languages.

ART. 55. — The present Convention, which bears the date of this day, is open to signature until February 12, 1950, in the name of the Powers represented at the Conference which opened at Geneva on April 21, 1949; furthermore, by Powers not represented at that Conference, but which are parties to the Xth Hague Convention of October 18, 1907, for the adaptation to Maritime Warfare of the principles of the Geneva Convention of 1906, or to the Geneva Conventions of 1864, 1906 or 1929 for the Relief of the Wounded and Sick in Armies in the Field.

ART. 56. — The present Convention shall be ratified as soon as possible and the ratifications shall be deposited at Berne.

A record shall be drawn up of the deposit of each instrument of ratification and certified copies of this record shall be transmitted by the Swiss Federal Council to all the Powers in whose name the Convention has been signed, or whose accession has been notified.

ART. 57. — The present Convention shall come into force six months after not less than two instruments of ratification have been deposited.

Thereafter, it shall come into force for each High Contracting Party six months after the deposit of the instruments of ratification.

ART. 58. — The present Convention replaces the Xth Hague Convention of October 18, 1907, for the adaptation to Maritime Warfare of the principles of the Geneva Convention of 1906, in relations between the High Contracting Parties.

ART. 59. — From the date of its coming into force, it shall be open to any Power in whose name the present Convention has not been signed, to accede to this Convention.

ART. 60. — Accessions shall be notified in writing to the Swiss Federal Council, and shall take effect six months after the date on which they are received.

The Swiss Federal Council shall communicate the accessions to all the Powers in whose name the Convention has been signed, or whose accession has been notified.

ART. 61. — The situations provided for in Articles 2 and 3 shall give immediate effect to ratifications deposited and accessions notified by the Parties to the conflict before or after the beginning of hostilities or occupation. The Swiss Federal Council shall communicate by the quickest method any ratifications or accessions received from Parties to the conflict.

ART. 62. — Each of the High Contracting Parties shall be at liberty to denounce the present Convention.

The denunciation shall be notified in writing to the Swiss Federal Council, which shall transmit it to the Governments of all the High Contracting Parties.

The denunciation shall take effect one year after the notification thereof has been made to the Swiss Federal Council. However, a denunciation of which notification has been made at a time when the denouncing Power is involved in a conflict shall not take effect until peace has been concluded, and until after operations connected with the release and repatriation of the persons protected by the present Convention have been terminated.

The denunciation shall have effect only in respect of the denouncing Power. It shall in no way impair the obligations which the Parties to the conflict shall remain bound to fulfil by virtue of the principles of the law of nations, as they result from the usages established among civilized peoples, from the laws of humanity and the dictates of the public conscience.

ART. 63. — The Swiss Federal Council shall register the present Convention with the Secretariat of the United Nations. The Swiss Federal Council shall also inform the Secretariat of the United Nations of all ratifications, accessions and denunciations received by it with respect to the present Convention.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, having deposited their respective full powers, have signed the present Convention.

DONE at Geneva this twelfth day of August 1949, in the English and French languages. The original shall be deposited in the Archives of the Swiss Confederation. The Swiss Federal Council shall transmit certified copies thereof to each of the signatory and acceding States.

ANNEX

<p style="text-align: center;">Front</p> <div style="text-align: center;"> <p>(Space reserved for the name of the country and military authority issuing this card)</p> </div> <p style="text-align: center;">IDENTITY CARD</p> <p style="text-align: center;">for members of medical and religious personnel attached to the armed forces at sea</p> <p>Surname.....</p> <p>First names.....</p> <p>Date of birth.....</p> <p>Rank.....</p> <p>Army Number.....</p> <p>The bearer of this card is protected by the Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded, Sick and Shipwrecked Members of Armed Forces at Sea of August 12, 1949, in his capacity as</p> <p>.....</p> <p style="text-align: right;">Date of issue Number of Card</p> <p>.....</p>	<p style="text-align: center;">Reverse side</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%;"> <p style="text-align: center;">Photo of bearer</p> <div style="border: 1px dashed black; width: 100px; height: 60px; margin: 0 auto;"></div> </div> <div style="width: 45%;"> <p style="text-align: center;">Signature of bearer or finger-prints or both</p> </div> </div> <p style="text-align: center;">Embossed stamp of military authority issuing card</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <tr> <td style="width: 33%; text-align: center;">Height</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">Eyes</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">Hair</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">.....</td> <td style="border: none;">.....</td> <td style="border: none;">.....</td> </tr> </table> <p style="margin-top: 10px;">Other distinguishing marks:</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	Height	Eyes	Hair	.....	.....	.....
Height	Eyes	Hair					
.....	.....	.....					

ΜΕΡΟΣ ΙΙ.
ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΗΣ.
ΠΕΡΙ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΤΥΧΗΣ ΤΩΝ ΤΡΑΥΜΑΤΙΩΝ, ΑΣΘΕΝΩΝ ΚΑΙ
ΝΑΥΑΓΩΝ
ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΘΑΛΑΣΣΑΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΤΗΣ 12ης
ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949.

Οί υπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι των Κυβερνήσεων των αντιπρόσωπευομένων εις την διπλωματικήν Συνδιάσκεψιν, ήτις συνήλθεν εν Γενεύη από 21ης Απριλίου μέχρι 12ης Αυγούστου 1949 προς τον σκοπόν όπως αναθεώρηση τήν Δεκάτην Σύμβασιν της Χάγης της 18ης 'Οκτωβρίου 1907 περί προσαρμογής εις τον κατά θάλασσαν πόλεμον των άρχων τής Συμβάσεως τής Γενεύης του 1906, συνεφώνησαν επί των κάτωθι:

Κεφάλαιον Ι.—ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

"Άρθρον 1.

Τά 'Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν τήν ύποχρέωσιν να σεβασθούν και να καταστήσουν σεβαστήν τήν παρούσαν Σύμβασιν εις πάσαν περίστασιν.

"Άρθρον 2.

Πλην των διατάξεων, αΐτινες δέον νά τεθούν εν 'Ισχύϊ ήδη εν καιρώ ειρήνης, ή παρούσα Σύμβασις εφαρμόζεται εις περίπτωσιν πολέμου κηρυχθέντος ή πάσης άλλης ενόπλου συρράξεως αναφυόμενης μεταξύ δύο ή περισσοτέρων των 'Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών, έστω καί εάν ή κατάστασις πολέμου δέν αναγνωρίζεται ύπό τίνος εξ αυτών.

Η Σύμβασις εφαρμόζεται επίσης εις πάσαν περίπτωσιν μερικής ή ολικής κατοχής τών εδαφών ενός τών 'Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών και αν έτι ή έν λόγω κατάληψις δέν αντιμετώπιση ενοπλον αντίστασιν.

Και έν περιπτώσει ακόμη καθ' ήν μία τών ένσυρράξει Δυνάμεων δέν συμμετέχει τής παρούσης Συμβάσεως, αί εις ταύτην συμμετέχουσαι Δυνάμεις θά εξακολουθήσουν δεσμευόμεναι ύπ' αυτής ως προς τάς αμοιβαίας των σχέσεις και έν σχέσει προς την έν λόγω Δύναμιν εάν αυτη άποδεχθή καί έφαρμόση τάς διατάξεις αυτής.

"Άρθρον 3.

Έν περιπτώσει ένοπλου συρράξεως, ήτις δέν παρουσιάζει διεθνή χαρακτήρα και αναφύεται έπι τοϋ εδάφους ενός τών 'Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών, εκαστον τών έν συρράξει Μερών υποχρεούται τουλάχιστον νά έφαρμόση τάς κάτωθι διατάξεις.

1. Τά πρόσωπα, ατινα δέν λαμβάνουν απ' ευθείας μέρος εις τας εχθροπραξίας συμπεριλαμβανομένων καί τών προσώπων τών ανηκόντων εις τας ένοπλους δυνάμεις, ατινα κατέθεσαν τά δπλα, ώς και τά πρόσωπα ατινα ετέθησαν έκτος μάχης ένεκα ασθενείας, τραύματος, κρατήσεως ή διά πάσαν αλλην αίτιαν, θά τύχουν, έν πάση περιπτώσει ανθρωπιστικής μεταχειρίσεως, άνευ ουδεμίας δυσμενούς χαρακτήρος διακρίσεως βασιζόμενης επί τής φυλής, τοϋ χρώματος, τοΟ θρησκευματος ή τής πίστεως, τής καταγωγής ή τής περιουσίας ή παντός άλλου αναλόγου κριτηρίου.

Προς τον σκοπόν τούτον, είναι και παραμένουν άπηγορευμένα έν παντι τόπω και χρόνω ώς πρός τά ειρημένα πρόσωπα :

- (α) Αί προσβολαί κατά τής ζωής καί σωματικής άκεραιότητος και δή ό φόνος ύφ' όλας του τας μορφάς, οί ακρωτηριασμοί, ή απάνθρωπος μεταχειρίσεις, α'ι βάσανοι καί τά μαρτύρια.
- (β) Ή ανάληψις ομήρων.
- (γ) Αι προσβολαί κατά τής ανθρωπινής αξιοπρέπειας και δή αί ταπεινωτικοί καί εξευτελιστικοί μεταχειρίσεις.
- (δ) Αι καταδίκαι αί απαγγελόμενοι και αί εκτελέσεις αί λαμβάνουσαι χώραν άνευ προηγουμένης αποφάσεως έκδεδομένης υπό κανονικώς συγκεκροτημένου δικαστηρίου, περιβεβλημένου δι δλων τών δικαστικών εγγυήσεων, αίτινες αναγνωρίζονται ώς απαραίητοι ύφ' δλων τών πεπολιτισμένων λαών.

2. Οί τραυματαί και οί ασθενείς θα περισυλλέγωνται και θα περιθάλλονται.

Ήμερόληπτος ανθρωπιστικός οργανισμός, ώς ή Διεθνής Ήπιτροπή του Ήρυθρού Σταύρου, δύναται νά προσφέρη τας υπηρεσίας του εις τα εν συρράξει Μέρη.

Τά εν συρράξει Μέρη θα προσπαθήσουν εξ άλλου νά θέσουν εν ίσχύϊ δι' ειδικών συμφωνιών το σύνολον ή μέρος τών άλλων διατάξεων της παρούσης Συμβάσεως.

Ή εφαρμογή τών ανωτέρω διατάξεων ουδεμίαν θά εχη επίδρασιν επί της νομικής καταστάσεως τών εν συρράξει Μερών.

“Άρθρον 4.

Εις περίπτωσιν πολεμικών επιχειρήσεων μεταξύ τών κατά ξηράν και κατά θάλασσαν δυνάμεων τών εν συρράξει Μερών, αί διατάξεις τής παρούσης Συμβάσεως εφαρμόζονται μόνον εις τας επί σκαφών εύρισκομένας δυνάμεις.

Αί αποβιβαζόμενοι δυνάμεις θά υπάγωνται αμέσως εις τας διατάξεις τής Συμβάσεως τής Γενεύης περί βελτιώσεως τής τύχης τών τραυματιών και ασθενών των εν εκστρατεία ενόπλων δυνάμεων τής 12ης Αυγούστου 1949.

“Άρθρον 5.

Αί ούδέτεροι Δυνάμεις θά εφαρμόσουν κατ' αναλογίαν τάς διατάξεις τής παρούσης Συμβάσεως εις τους τραυματίας, ασθενείς και ναυαγούς και εις τά μέλη τοῦ υγειονομικού και θρησκευτικού προσωπικού τοῦ ανήκοντος εις τάς ενόπλους δυνάμεις τών εν συρράξει Μερών, ατινα θά γίνουν δεκτά ή θά κρατηθούν υπό περιορισμόν επί τοῦ εδάφους των, ώς και εις τους συλλεγόμενους νεκρούς.

"Άρθρον 6.

Πλην τών συμφωνιών τών προβλεπομένων υπό τών άρθρων 10, 18, 31 38, 39, 40, 43 και 53 τά Ὑψηλά, Συμβαλλόμενα Μέρη θά δύνανται νά συνάψουν ετέρας ειδικάς συμφωνίας επί παντός θέματος δπερ θά εκρινον σκόπιμον νά ρυθμίσουν ιδιαιτέρως. Ουδεμία ειδική συμφωνία δύναται νά χειροτέρευση τήν θέσιν τών τραυματιών, ασθενών και ναυαγών ώς και τοῦ υγειονομικού και θρησκευτικού προσωπικού ώς αὔτη ρυθμίζεται υπό τής παρούσης Συμβάσεως ουδέ νά περιορίση τά παρά ταύτης παραχωρούμενα εις εκείνους δικαιώματα.

Οί τραυματία, ασθενείς και ναυαγοί ώς και τά μέλη τοῦ υγειονομικού και θρησκευτικού προσωπικού δικαιούνται εις το ευεργέτημα τών ώς άνω συμφωνιών εν δσω τοις είναι εφαρμοστέα ή παρούσα Σύμβασις πλην αντιθέτου δρου ρητώς περιλαμβανομένου εις τάς προμνησθείσας συμφωνίας ή εις μεταγενέστερος τοιαύτας, ή επίσης, πλην τής περιπτώσεως καθ' ην το εν ή το άλλο τών εν συρράξει Μερών ήθελε λάβει υπέρ αυτών εύνοϊκώτερα μέτρα.

"Άρθρον 7.

Οί τραυματία, ασθενείς και ναυαγοί ώς και τά μέλη τοῦ υγειονομικού και θρησκευτικού προσωπικού εν ουδεμία περιπτώσει δύναται νά παραιτηθούν, εν δλω ή εν μέρει, τών δικαιωμάτων άτινα τοις εξασφαλίζουν ή παρούσα Σύμβασις, και αν ύπάρχη περίπτωσις, αί ειδικάί συμφωνίαί περί των το προηγούμενον άρθρον.

"Άρθρον 8.

Ἡ παρούσα Σύμβασις θά ἐφαρμόζηται τή συνδρομή και υπό τόν έλεγχον τών προστάτιδων Δυνάμεων τών επιφορτισμένων τήν υπεράσπισιν τών συμφερόντων των εν συρράξει Μερών. Προς τόν σκοπόν τούτον αί προστάτιδες Δυνάμεις θά δύνανται, πλην τοῦ διπλωματικού και προξενικού των προσωπικού, νά διορίζουν αντιπροσώπους έκ τών Ιδίων αυτών υπηκόων ή έκ τών υπηκόων ετέρων ουδετέρων Δυνάμεων. Οί αντιπρόσωποι οὔτοι πρέπει νά τύχουν τής εγκρίσεως τής Δυνάμεως παρά τή οποία θά εκτελούν τήν άποστολήν των.

Τά εν συρράξει Μέρη θά ευκολύνουν, εν τω εύρυτέρω δυνατώ μέτρω, το έργον τών αντιπροσώπων ή εκπροσώπων τών προστάτιδων Δυνάμεων. ,

Οι αντιπρόσωποι ή εκπρόσωποι τών προστάτιδων Δυνάμεων έν ούδεμιά περιπτώσει συγχωρούνται νά υπερβούν τά όρια της αποστολής των, ως αύτη καθορίζεται ύπό της παρούσης Συμβάσεως. Ούτοι, είδικώς, δέον νά έχουν υπ' όψιν τάς επιτακτικός ανάγκας της ασφαλείας του Κράτους παρ* ω εκτελούν τά καθήκοντα των. Μόνον επιτακτικά στρατιωτικά άνάγκαι δύνανται νά επιτρέψουν, όλως εξαιρετικώς και προσωρινώς, περιορισμόν τής δράσεως των.

"Άρθρον 9.

Αί διατάξεις τής παρούσης Συμβάσεως δέν αποτελούν κώλυμα εις την άνθρωπιστικήν δράσιν την οποίαν ή Διεθνής Επιτροπή του Έρυθρού Σταύρου ή\ καί πάς άλλος αμερόληπτος άνθρωπιστικός οργανισμός, θ* ανελάμβανε διά τήν προστασίαν τών τραυματιών, ασθενών και ναυαγών ως κα! τών μελών του υγειονομικού και θρησκευτικού προσωπικού κα! τήν προς αυτούς παροχήν βοηθημάτων τη, συγκαταθέσει τών ενδιαφερομένων ί ν συρράξει Μερών.

"Άρθρον 10.

Τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη θά δύνανται ανά πδσαν στιγμήν νά συνεννοηθούν ίνα εμπιστευθούν εις όργανισμόν παρουσιάζοντα όλας τάς εγγυήσεις αμεροληψίας και ικανότητος τά καθήκοντα τά ανατιθέμενα διά της παρούσης Συμβάσεως εις τάς προστάτιδας Δυνάμεις.

Έν ή περιπτώσει τραυματία, ασθενείς κα! ναυαγό! ή. μέλη του υγειονομικού και θρησκευτικού προσωπικού δέν απολαύουν, ή παύσουν ν' απολαύουν, δι* οιανδήποτε αίτίαν της υποστηρίξεως προστάτιδος Δυνάμεως ή οργανισμού υποδειχθέντος συμφώνως προς τά έν τω πρώτω έδαφίω διαλαμβανόμενα, ή κατακρατούσα Δύναμις δέον νά ζητήση, είτε παρ' ουδετέρου Κράτους είτε παρά τοιούτου τινός οργανισμού, ν' αναλάβη τά καθήκοντα τ' ανατιθέμενα διά τής παρούσης Συμβάσεως εις τάς προστάτιδας Δυνάμεις τάς υποδεικνυόμενος ύπό τών έν συρράξει Μερών.

Έάν δέν δύνανται κα! ούτω νά έξασφαλισθή προστασία, ή κατακρατούσα Δύναμις οφείλει νά ζητήση άπό άνθρωπιστικήν όργάνωσιν ως ή Διεθνής Επιτροπή, του Έρυθρού Σταυρού, ν' αναλάβη τ' άνθρωπιστικά καθήκοντα τά ανατιθέμενα διά της παρούσης Συμβάσεως, εις τάς προστάτιδας Δυνάμεις, ή δέον ν* άποδεχθή, ύπό την έπιφύλαξιν τών διατάξεων του παρόντος άρθρου, τήν προσφοράν υπηρεσιών την προερχομένην άπό τοιούτον όργανισμόν.

Πάσα ουδέτερα Δύναμις ή πάς οργανισμός κληθείς παρά τής ενδιαφερόμενης Δυνάμεως ή προσφερόμενος προς τον προμνησθέντα σκοπόν, οφείλει κατά την δράσιν του νά έχη συνείδησιν τών ευθυνών του έναντι του έν συρράξει Μέρους εκ του οποίου εξαρτώνται τά υπό τής παρούσης Συμβάσεως προστατευόμενα πρόσωπα κα! νά παρέχη επαρκείς εγγυήσεις ικανότητος διά τήν άνάληψιν τών περι ων πρόκειται καθηκόντων κα! τήν άμερόληπτον έκτέλεσίν των.

Ουδεμία επιτρέπεται παρέκκλισις από των προηγουμένων διατάξεων δι' ειδικής συμφωνίας μεταξύ Δυνάμεων των ή μία θά εύρισκετο, έστω κα! Προσωρινώς έναντι τής άλλης Δυνάμεως ή των συμμάχων αυτής, περιορισμένη δσον άφορα τήν προς διαπραγματεύσειν ικανότητα της, συνεπεία στρατιωτικών γεγονότων, και δή έν περιπτώσει κατοχής ολοκλήρου ή σημαντικού τμήματος τοῦ εδάφους αυτής.

Όσάκις γίνεται εις τήν παρούσαν Σύμβασιν μνεία περ! προστάτιδος Δυνάμεως, ή μνεία αυτή υποδηλοί και τους οργανισμούς οίτινες άντικαθίστώσειν αυτήν έν τη έννοια τοῦ παρόντος άρθρου.

"Άρθρον 11.

Είς πάσαν περίπτωσιν καθ' ην θά έθεώρουν τούτο χρήσιμν από απόψεως των συμφερόντων των προστατευομένων προσώπων, κα! δή εις περίπτωσιν διαφωνίας μεταξύ των έν συρράξει Μερών επί τής εφαρμογής ή τής ερμηνείας των διατάξεων τής παρούσης Συμβάσεως, αί προστάτιδες Δυνάμεις θέλουν προσφέρει τās καλάςαυτών υπηρεσίας διά τήν διευθέτησιν τής διαφοράς.

Προς τον σκοπόν τοῦτον, εκάστη των προστάτιδων Δυνάμεων δύναται, τη προσκλήσει ενός των Μερών η αυθορμητώς, να προτείνη εις τά εν συρράξει Μέρη συνάντησιν των αντιπροσώπων των και δη των αρχών των επιφορτισμένων την τύχην των τραυματιών, ασθενών και ναυαγών, ως τοῦ υγειονομικού και θρησκευτικού προσωπικού, ενδεχομένως έπι ουδετέρου εδάφους καταλλήλως έκλεγησομένου. Τά εν συρράξει Μέρη υποχρεούνται να δώσουν συνέχειαν εις τās οὔτω υποβληθησομένας αὔταις προτάσεις. Αἱ προστάτιδες Δυνάμεις δύναται, εάν συντρέχη προς τούτο περίπτωσις, νά προτείνουν εις τήν έγκρισιν των εν συρράξει Μερών προσωπικότητα άνήκουσαν εις οὔδετέραν Δύναμιν ή προσωπικότητα υποδειχθησομένην υπό της Διεθνούς Έπιτροπής τοῦ Έρυθρού Σταυρού, ήτις νά κληθή « όπως μετάσχη εις τήν συνάντησιν.

Κεφάλαιον ΙΙ.—ΠΕΡΙ ΤΡΑΥΜΑΤΙΩΝ, ΑΣΘΕΝΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΑΓΩΝ.

"Άρθρον 12.

Τά μέλη των ενόπλων δυνάμεων καἱ τά εις το έπόμενον άρθρον αναφερόμενα άλλα πρόσωπα, δταν είναι τραυματία, ασθενείς ή ναυαγοί, δέον νά είναι σεβαστά και νά προστατεύωνται εις πασαν περίπτωσιν. Σημειωτέον διτι ό δρος «ναυάγιον» εφαρμόζεται εις παν ναυάγιον οίαιδήποτε καί αν είναι αί συνθήκαι ύφ' ας έλαβε χώραν, περιλαμβανομένης της αναγκαστικής προσθαλασώσεως και τής εις την θάλασσαν πτώσεως.

Θά τύχουν ανθρωπιστικής μεταχειρίσεως και περιθάψεως υπό τοῦ εν συρράξει Μέρους εις τήν έξουσίαν τοῦ οποιου θά εύρίσκωνται, άνευ ουδεμιάς διακρίσεως δυσμενούς χαρακτήρος βασιζόμενης εις τό φύλον, τήν φυλήν, τήν εθνικότητα, την θρησκείαν, τās πολιτικός πεποιθήσεις ή έτερον άνάλογον

κριτήριο. 'Απαγορεύεται αυστηρώς πάσα προσβολή εις τήν ζωήν ή τό πρόσωπον των και πλην άλλων ή έξόντωσις τών βαρέως πασχόντων, ό φόβος, ή βάσανος, ή ενέργεια έπ' αυτών βιολογικών πειραμάτων, ή εσκεμμένη έγκατάλειψις των άνευ ιατρικής περιθάλψεως ή άνευ περιποιήσεως, ή έπι σκοπώ έκθεσις των εις κίνδυνον μεταδόσεως ασθeneίας ή μολύνσεως, έπι τούτω δημιουργηθείσης.

Μόνον λόγω επειγούσης ανάγκης επιτρέπεται ή μεταβολή τής προτεραιότητος εις τήν σειράν παροχής περιθάλψεως.

Αί γυναίκες θά τυγχάνουν τής οφειλομένης εις τό φύλον των ειδικής προσοχής.

"Άρθρον 13.

Ή παρούσα Σύμβασις θά έφαρμόζηται εις τους ναυαγούς και τους εν θαλασσή τραυματίας και ασθeneίς τους ανήκοντας εις τάς κάτωθι κατηγορίας :

1. Τά μέλη τών ένοπλων δυνάμεων ενός τών εν συρράξει Μερών, ώς επίσης και τά μέλη της εθνοφυλακής καί τών εθελοντικών σωμάτων τών αποτελούντων τμήμα τών ενόπλων αυτού δυνάμεων.

2. Τά μέλη τών άλλων εθνοφρουρών καί τά μέλη τών άλλων εθελοντικών σωμάτων, συμπεριλαμβανομένων καί τών ομάδων ώργανωμένης αντιστάσεως ανηκόντων εις εν τών έν συρράξει Μερών καί δρώντων έκτος ή εντός του ίδιου αυτών εδάφους, έστω καί αν τό έδαφος τούτο ευρίσκεται υπό κατοχήν, εφ' όσον αί εθνοφρουροί άυται, ή τά εθελοντικά σώματα περιλαμβανομένων τών ομάδων ώργανωμένης αντιστάσεως, πληρούν τους κάτωθι δρους :

(α) "Έχουν έπι κεφαλής των πρόσωπον υπεύθυνον διά τάς πράξεις τών υφισταμένων του.

(β) "Έχουν διακριτικόν σήμα μόνιμον καί δυνάμενον ν' άναγνωρισθή εξ αποστάσεως.

(γ) Όπλοφοροϋν αναφανδόν.

(δ) Συμμορφοϋνται κατά τάς επιχειρήσεις των με τους νόμους καί τά έθιμα του πολέμου.

3. Τά μέλη τακτικών ενόπλων δυνάμεων εξαρτωμένων από Κυβέρνησιν ή αρχήν μή άναγνωριζομένην υπό τής κατακρατούσης Δυνάμεως.

4. Τά πρόσωπα τ* άκολουθοϋντα τάς ενόπλους δυνάμεις χωρίς ν' αποτελούν απ' ευθείας μέρος αυτών, οίον πολιτικά μέλη πληρωμάτων στρατιωτικών αεροπλάνων, πολεμικοί άνταποκρίται, προμηθευταί, μέλη μονάδων εργασίας ή υπηρεσιών ψυχαγωγίας του στρατού, υπό τον δρον να έχουσι λάβει την άδειαν τών στρατιωτικών δυνάμεων ας συνοδεϋουσι.

5. Τά μέλη τών πληρωμάτων του εμπορικού ναυτικού, περιλαμβανομένων των πλοιάρχων, πιλότων και μαθητευομένων και τά πληρώματα της πολιτικής αεροπορίας τών εν συρράξει Μερών εφ' όσον δέν απολαμβάνουσι εύνοϊκώτερας μεταχειρίσεως δυνάμει ύλλων διατάξεων του Διεθνούς Δικαίου.

6. Ο πληθυσμός μή κατεχομένου εδάφους, δστις, έπι τη προσεγγίσει του έχθρου λαμβάνει αυθορμήτως τά δπλα ίνα πολεμήση κατά τών στρατευμάτων εισβολής χωρίς νά έχη τόν καιρόν νά καταρτισθή εις τακτικάς ένοπλους δυνάμεις, έφ* δσον όπλοφορεϊ αναφανδόν και σέβεται τους νόμους καϊ τά έθιμα του πολέμου.

"Άρθρον 14.

Παν πολεμικόν σκάφος ενός εμπολέμου Μέρους δύναται ν* απαίτηση την παράδοσιν τραυματιών, ασθενών ή ναυαγών ευρισκομένων έπι στρατιωτικών νοσοκομειακών πλοίων, έπι νοσοκομειακών πλοίων ανηκόντων εις εταιρείας βοήθειας ή εις ιδιώτας, έπι εμπορικών πλοίων, θαλαμηγών και έφορκίων οιασδήποτε εθνικότητος έφ' δσον ή κατάσταση υγείας τών τραυματιών καϊ ασθενών επιτρέπει την παράδοσίν των καϊ έφ' δσον τό πολεμικόν σκάφος διαθέτει εγκαταστάσεις επιτρέπουσας τήν έξασφάλισιν επαρκούς περιθάλψεως.

"Άρθρον 15.

Έάν τραυματία, ασθενείς ή ναυαγοί περισυλλέγονν υπό ουδετέρου πολεμικού σκάφους ή υπό ουδετέρου στρατιωτικού αεροσκάφους, δέον νά ληφθή μέριμνα, οσάκις τούτο απαιτεί τό διεθνές δίκαιον, ώστε νά μή δυνηθούν τά πρόσωπα ταύτα νά συμμετάσχουν έκ νέου εις πολεμικός επιχειρήσεις.

"Άρθρον 16.

Λαμβανομένων υπ' δψιν τών διατάξεων του άρθρου 12, οί τραυματία ασθενείς και ναυαγοί ενός τών εμπολέμων, περιελθόντες εις χείρας του αντιπάλου θά θεωρούνται αιχμάλωτοι πολέμου, οί δέ κανόνες του διεθνούς δικαίου οί άφορώντες τους αιχμαλώτους πολέμου θά Ισχύουν ως προς αυτούς. Είς τόν συλλαβόντα εναπόκειται ν° άποφασίση, αναλόγως τών περιστάσεων, εάν ενδείκνυται νά κράτηση τούτους, νά τους κατευθύνη προς λιμένα τής χώρας του, προς οϋδέτερον λιμένα ή ακόμη και προς λιμένα του αντιπάλου. Είς τήν τελευταίαν ταύτην περίπτωση οί οϋτω άποδοθησόμενοι προς τήν χώραν των αιχμάλωτοι πολέμου δέν θά δύνανται νά υπηρετήσουν κατά τήν διάρκειαν του πολέμου.

"Άρθρον 17.

Οι τραυματία ασθενείς και ναυαγοί οί αποβιβαζόμενοι τη συγκαταθέσει των τοπικών άρχων εις οϋδέτερον λιμένα, οφείλουν, πλην αντιθέτου συμφωνίας μεταξύ τής οϋδετέρας Δυνάμεως καϊ τών εμπολέμων Δυνάμεων, νά κρατηθούν υπό τής οϋδετέρας Δυνάμεως οσάκις τούτο επιτάσσει τό διεθνές δίκαιον, εις τρόπον ώστε νά μή δυνηθούν νά λάβουν εκ νέου μέρος εις τας πολεμικός επιχειρήσεις.

Αί δαπάναι νοσηλείας και περιορισμού θά βαρύνουν τήν Δύναμιν εἰς τήν ὁποῖαν ἀνήκουν οἱ τραυματίαι, ἀσθενεῖς ἢ ναυαγοί.

"Ἄρθρον 18.

Μεθ' ἐκάστην μάχην τὰ ἐν συρράξει Μέρη οφείλουν νά λάβουν ἀνευ χρονοτριβῆς ἅπαντα τὰ δυνατά μέτρα διά τήν ἀναζήτησιν καί περισυλλογήν τῶν ναυαγῶν, τραυματιῶν και ἀσθενῶν, τήν προστασίαν των κατά τῆς λεηλασίας και κακῆς μεταχειρίσεως και τήν ἐξασφάλισιν τῆς ἀναγκαίας εἰς αὐτούς περιθάλψεως, ὡς ἐπίσης και διά τήν ἀναζήτησιν τῶν νεκρῶν και παρεμπόδισιν τῆς σκυλεύσεώς των.

Ὅσάκις αἱ περιστάσεις το ἐπιτρέπουν τὰ ἐν συρράξει Μέρη θα συνάψουν τοπικὰς συμφωνίας διά τήν ἀπό θαλάσσης ἐκκένωσιν τραυματιῶν καί ἀσθενῶν πολιορκουμένης ἢ περικυκλωμένης ζώνης και δια τήν διάβασιν του δια τήν ζώνην ταύτην προοριζομένου υγειονομικοῦ και θρησκευτικοῦ προσωπικοῦ και υγειονομικοῦ Ὀλικοῦ.

Ἄρθρον 19.

Τὰ ἐν συρράξει Μέρη οφείλουν να καταχωρήσουν, ὅσον ἐνεστί τάχιον, ὅλα τὰ στοιχεῖα διά τῶν ὁποῖων θά δύνανται ν' ἀναγνωρισθῶν οἱ ναυαγοί, τραυματίαι, ἀσθενεῖς καί νεκροί του ἀντιπάλου Μέρους, οἵτινες ἔπεσαν εἰς χεῖρας του.

Αἰ ὡς ἄνω πληροφοραὶ δέον, εἰ δυνατόν, νά περιλάβουν :

- (α) ἐνδειξιν περὶ τῆς Δυνάμεως ἐξ ἧς ἐξαρτῶνται*
- (β) μονάδα υπηρεσίας ἢ ἀριθμόν μητρώου(
- (γ) ἐπίθετον
- (δ) ὄνομα ἢ ὀνόματα*
- (ε) ἡμερομηνίαν γεννήσεως·
- (ζ) οἰανδήποτε ἄλλην πληροφορίαν ἀναγραφομένην ἐπὶ του δελτίου ἢ τῆς πινακίδος ταυτότητος.
- (η) ἡμερομηνίαν και τόπον συλλήψεως ἢ θανάτου'
- (θ) πληροφορίας ἀφορώσας τὰ τραύματα, τήν ἀσθένειαν ἢ τὰ αἷτια τοῦ θανάτου.

Αἰ ὡς ἄνω πληροφοραὶ δέον νά διαβιβάζωνται ὅσον τάχιστα προς το γραφεῖον πληροφοριῶν περὶ οὗ το ἄρθρον 122 τῆς Συμβάσεως τῆς Γενεύης περὶ μεταχειρίσεως τῶν ἀιχμαλῶτων πολέμου, τῆς 12ης Αὐγούστου 1949, ὅπερ θά τὰς κοινοποιή προς τήν Δύναμιν ἐξ* ἧς ἐξαρτῶνται τὰ πρόσωπα ταῦτα, μέσω τῆς προστάτιδος Δυνάμεως και τοῦ κεντρικοῦ Πρακτορείου τῶν ἀιχμαλῶτων πολέμου.

Τὰ ἐν συρράξει Μέρη θά καταρτίζουν και κοινοποιούν ἀλλήλοις διά τῆς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ ἀναφερομένης ὁδοῦ, τὰς ληξιαρχικὰς πράξεις θανάτου ἢ τους καταλόγους θανάτων δεόντως κεκυρωμένους. Θά συλλέγουν και θά διαβιβάζουν, ἐπίσης, μέσω του αὐτοῦ γραφείου, τό ἡμισυ τῶν διπλῶν

πινακίδων ταυτότητος ή αυτήν τήν πινακίδα εάν είναι μονή, τās διαθήκας ή άλλα έγγραφα παρουσιάζοντα ενδιαφέρον διά τās οίκογενείας τών αποβιωσάντων, τά χρηματικά των ποσά καί, εν γένει πάντα τά αντικείμενα τά έχοντα πραγματικήν ή ακτηματικήν αξίαν, τά ευρεθέντα επί τών νεκρών. Τά αντικείμενα ταύτα ως και εκείνα των δεν έξηκριβώθη ό Ιδιοκτήτης, θ' αποστέλλωνται δι* έσφραγίσμένων δεμάτων συνοδευόμενων υπό δηλώσεως παρεχούσης δλας τās αναγκαίας λεπτομέρειας διά τήν ανάκαλυσιν του αποθανόντος ιδιοκτήτου, ως καί πλήρη άπογραφήν του περιεχομένου του δέματος.

"Άρθρον 20.

Τά εν συρράξει Μέρη οφείλουν νά μεριμνήσουν ώστε ή εις τήν θάλασσαν ρίψις τών νεκρών, γινομένη ατομικώς έφ* δσον τό επιτρέπουν αί περιστάσεις, έπεται προσεκτικής, ει δυνατόν δε Ιατρικής εξετάσεως τών λειψάνων, ώστε νά πιστοποιηθή ό θάνατος, νά εξακριβωθή ή ταυτότης του νεκρού καί νά καταστή: δυνατή σχετική ανακοίνωσις. *Εάν γίνεται χρήσις διπλής πλακός ταυτότητος τό ήμισυ της πλακός ταύτης θά παραμείνη επί της σορού.

'Εάν οί νεκροί έχουν αποβιβασθή, τυγχάνουν έπ' αυτών εφαρμοστέοι αί διατάξεις τής Συμβάσεως της Γενεύης περί βελτιώσεως τής τύχης τών τραυματιών καί ασθενών τών έν εκστρατεία ενόπλων δυνάμεων τής 12ης Αυγούστου 1949.

"Άρθρον 21.

Τά έν συρράξει Μέρη δύνανται νά κάμουν έκκλησιν προς τόν ευσπλαχνον ζήλον τών πλοιάρχων τών ουδετέρων εμπορικών πλοίων, θαλαμηγών ή άλλων σκαφών όπως παραλάβουν επί του σκάφους των καί περιθάψουν τους τραυματίας, ασθενείς καί ναυαγούς καί δπως περισυλλέξουν τους νεκρούς.

Τα παντός είδους σκάφη τά όποια ήθελον άνταποκριθή εις την έκκλησιν ταύτην ως και δσα αυθορμητώς ηθελον περισυλλέξει τραυματίας, ασθενείς ή ναυαγούς, θα χαίρουν Ιδιαιτέρας προστασίας καί διευκολύνσεων διά την έκτέλεσιν της ανθρωπιστικής των αποστολής.

Εν ουδεμία περιπτώσει επιτρέπεται ή σύλληψις των σκαφών τούτων διότι εκτελούν τοιαύτην μεταφοράν. 'Αλλά, πλην αντιθέτων προς αυτά υποσχέσεων, παραμένουν εκτεθειμένα εις σύλληψιν διά τās τυχόν ύπ' αυτών διαπραττομένας παραβάσεις ούδετερότητος.

Κεφάλαιον ΙΙΙ.—ΠΕΡΙ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΩΝ ΠΛΟΙΩΝ.

"Άρθρον 22.

Τά στρατιωτικά νοσοκομειακά πλοία, ήτοι τά πλόια τά κατασκευασθέντα ή διαρρυθμισθέντα υπό των Δυνάμεων ειδικώς καί αποκλειστικώς προς παροχήν βοήθειας εις τους τραυματίας, ασθενείς και ναυαγούς, προς νοσηλείαν και μεταφοράν αυτών, έν ούδεμιά περιπτώσει δύναται να αποτελέσουν άντικείμενον επιθέσεως ή νά συλληφθούν άλλα θά τυγχάνουν πάντοτε σεβασμού και προστασίας υπό τον όρον ότι τά ονόματα καί χαρακτηριστικά των έχουν ανακοινωθή προς τά έν συρράξει Μέρη δέκα ημέρας προ τής χρησιμοποίησεως των.

Τά χαρακτηριστικά, ατινα δέον ν' αναφέρωνται εις τήν κοινοποίησιν περιλαμβάνουν τον καταγεγραμμένον μικτόν έκτοπισμόν, το μήκος από τής πλώρας εις την πρύμνην καί τον αριθμόν των Ιστών και καπνοδόχων αυτών.

"Άρθρον 23.

Αί επί τής ακτής τοποθετημένοι εγκαταστάσεις αί δικαιούμενοι εις τήν προστασίαν τής Συμβάσεως τής Γενεύης περί βελτιώσεως τής τύχης τραυματιών καί ασθενών των έν εκστρατεία ενόπλων δυνάμεων τής 12ης Αύγουστου 1949, δεν επιτρέπεται ούτε νά γίνουν άντικείμενον επιθέσεως ούτε νά βομβαρδίζωνται από θαλάσσης.

"Άρθρον 24.

Τά νοσοκομειακά πλοία τά χρησιμοποιούμενα υπό εθνικών εταιρειών του Έρυθρού Σταύρου; υπό εταιρειών βοήθειας επισήμως ανεγνωρισμένων ή υπό ιδιωτών θά χείρουν τής αυτής προστασίας ως καί τά στρατιωτικά νοσοκομειακά πλοία και θά εξαιρούνται συλλήψεως εάν το Μέρος από το όποιον εξαρτώνται έχει αναθέσει εις αυτά επίσημον άποστολήν, έφ' όσον έτηρήθησαν αί περί κοινοποίησεως διατάξεις του άρθρου 22.

Τά πλοία ταύτα οφείλουν νά φέρουν έγγραφον τής αρμοδίας αρχής δηλοΟν ότι υπεβλήθησαν εις τον έλεγchon αυτής κατά τον έξοπλισμόν και τήν άπαρσίαν των.

"Άρθρον 25.

Τά νοσοκομειακά πλοία τά χρησιμοποιούμενα υπό εθνικών εταιρειών του Έρυθρού Σταυρού, υπό εταιρειών επισήμως ανεγνωρισμένων ή υπό Ιδιωτών ουδετέρων Κρατών θά χείρουν τής αυτής ως καί τά στρατιωτικά νοσοκομειακά πλοία προστασίας καί θά εξαιρούνται τής συλλήψεως υπό τον όρον ότι έχουν τεθή υπό τήν διεύθυνσιν ενός των έν συρράξει Μερών, τή συγκαταθέσει τής ίδιας αυτών Κυβερνήσεως καί τή άδεια του Μέρους τούτου, καί έφ' όσον έτηρήθησαν αί περί κοινοποίησεως διατάξεις του άρθρου 22.

"Άρθρον 26.

Ἡ προβλεπόμενη εἰς τὰ ἄρθρα 22, 24 καὶ 25 προστασία ἰσχύει διὰ τὰ νοσοκομειακά πλοία πάσης χωρητικότητος καὶ διὰ τὰς ναυαγοσωστικὰς τῶν λέμβους οἴποιδήποτε καὶ ἀνδρῶν. Οὐχὶ ἦτον, ἵνα ἐξασφαλισθῆ το ἀνώτατον δυνατὸν ὄριον ἀνέσεως καὶ ἀσφαλείας τὰ ἐν συρράξει Μέρη θὰ προσπαθήσουν νὰ χρησιμοποιοῦν διὰ τὴν μεταφορὰν τραυματιῶν, ἀσθενῶν καὶ ναυαγῶν ἐπὶ μακρῶν ἀποστάσεων καὶ εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος, νοσοκομειακά πλοία μικτοῦ ἐκτοπίσματος πλέον τῶν 2,000 τόννων.

"Άρθρον 27.

Ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὄρους τοὺς προβλεπόμενους εἰς τὰ ἄρθρα 22 καὶ 24, τὰ σκάφη τὰ χρησιμοποιούμενα ὑπὸ τοῦ Κράτους ἢ Ἐταιρειῶν βοήθειας ἐπισημῶς ἀνεγνωρισμένων δια παράκτιους ναυαγοσωστικὰς ἐπιχειρήσεις θὰ τύχουν ἐπίσης σεβασμοῦ καὶ προστασίας ἐν ὧ μέρω ἐπιτρέπουσα τούτο αἰ ἀνάγκαι τῶν ἐπιχειρήσεων.

Το αὐτὸ θὰ ἰσχύσῃ, κατὰ τὸ δυνατὸν, διὰ τὰς παράκτιους νομίμους ἐγκαταστάσεις τὰς ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν ἐν λόγω σκαφῶν χρησιμοποιούμενος δια τὰς ἀνθρωπιστικὰς τῶν ἀποστολὰς.

"Άρθρον 28.

Ἐν περιπτώσει μάχης ἐπὶ πολεμικοῦ πλοίου, τὰ νοσηλευτήρια τοῦ θὰ τύχουν σεβασμοῦ καὶ θ' ἀφεθῶν, κατὰ τὸ δυνατὸν, ἐξω τοῦ ἀγῶνος. Τὰ νοσηλευτήρια ταῦτα καὶ τὸ ὑλικὸν τῶν θὰ ὑπόκεινται εἰς τοὺς νόμους τοῦ πολέμου ἀλλὰ δὲν θὰ δύνανται νὰ χρησιμοποιηθῶν δι' ἄλλους σκοποὺς ἐφ' ὅσον εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τοὺς τραυματίας καὶ ἀσθενεῖς. Οὐχὶ ἦτον, ὁ κυβερνήτης, εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ, ὁποῖο περιήλθον ἐξουσιοδοτεῖται νὰ χρησιμοποιήσῃ, αὐτὰ, ἐν περιπτώσει ἐπείγουσης στρατιωτικῆς ἀνάγκης, ἀφοῦ προηγουμένως ἐξασφάλισῃ τὴν τύχην τῶν ἐκεῖ νοσηλευομένων τραυματιῶν καὶ ἀσθενῶν.

"Άρθρον 29.

Πάν νοσοκομειακὸν πλοῖον εὑρισκόμενον ἐντὸς λιμένος περιερχομένου εἰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ δικαιοῦται ν' ἀποπλεύσῃ ἐκεῖθεν.

"Άρθρον 30.

Τὰ ἐν ἀρθροῖς 22, 24, 25 καὶ 27 ἀναφερόμενα πλοία καὶ σκάφη θέλουσι παράσχει ἀρωγὴν καὶ περίθαλψιν εἰς τοὺς τραυματίας καὶ ἀσθενεῖς ἀδιακρίτως ἐθνικότητος.

Τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν νά μη χρησιμοποιήσουν τά πλοία και σκάφη ταύτα δι' οιονδήποτε στρατιώτικόν σκοπόν.

Τά πλοία και σκάφη ταύτα κατ' ούδένα τρόπον επιτρέπεται νά παρεμποδίσουν τας κινήσεις τών μαχόμενων.

Κατά τήν διάρκειαν και μετά τήν μάχην θά ενεργούν υπό ιδίαν εύθύνην ως προς τους διατρανουμένους υπ' αυτών κινδύνους.

"Άρθρον 31.

Τά έν συρράξει Μέρη θά έχουν το δικαίωμα ελέγχου και νηοψίας επί τών πλοίων και σκαφών περί ών τά άρθρα 22, 24, 25 και 27. θά δύνανται ν' αρνηθούν τήν συνδρομήν τών πλοίων και σκαφών τούτων, νά διατάξουν ταύτα ν' απομακρυνθούν, νά επιβάλουν εις αυτά καθωρισμένην πορείαν, νά ρυθμίσουν την χρήσιν τοῦ ασυρμάτου των και παντός άλλου μέσου επικοινωνίας των, ακόμη δε και νά κατακρατήσουν αυτά επί επτά, κατ' άνώτατον όριον, ημέρας άπό της στιγμής της πρώτης προς αυτά κλήσεως, εάν ή κρίσιμότης τών περιστάσεων το απαιτεί.

Δύνανται νά τοποθετήσουν προσωρινώς επί τών έν λόγω πλοίων και σκαφών επίτροπον ούτινος άποκλειστικόν έργον θά είναι νά εξασφάλιση τήν έκτέλεσιν των βάσει τών διατάξεων της προηγουμένης παραγράφου παρεχομένων διαταγών.

Τά έν συρράξει Μέρη θά εγγράψουν, εφ' όσον αποβαίνει δυνατόν, επί τοῦ ημερολογίου τών νοσοκομειακών πλοίων, και εις γλώσσαν καταληπτή ν εις τον κυβερνήτην τοῦ νοσοκομειακού πλοίου, τας παρασχεθησομένας αύτώ διαταγάς.

Τά έν συρράξει Μέρη θά δύνανται, είτε μονομερώς είτε δυνάμει ειδικής συμφωνίας νά τοποθετήσουν επί τών νοσοκομειακών των πλοίων ουδέτερους παρατηρητάς, οίτινες νά διαπιστοῦν τήν ακριβή τήρησιν τών διατάξεων της παρούσης Συμβάσεως.

"Άρθρον 32.

Τ' αναφερόμενα έν άρθροις 22, 24, 25 και 27 πλοία και σκάφη δέν έξομοιοῦνται προς πολεμικά πλοία όσον άφορα τήν παραμονήν των εντός ουδετέρων λιμένων.

"Άρθρον 33.

Τα εμπορικά πλοία τα μετατραπέντα εις νοσοκομειακά δεν δύνανται πλέον διαρκουσών των εχθροπραξιών νά τύχουν άλλης χρησιμοποίησεως.

"Άρθρον 34.

Ἡ οφειλομένη εἰς τὰ νοσοκομειακά πλοία καὶ τὰ νοσηλευτήρια τῶν πολεμικῶν προστασία παύει μόνον ἀν γίνῃ χρήσις αὐτῶν πρὸς διενέργειαν ἐξω τῶν ἀνθρωπιστικῶν αὐτῶν καθηκόντων πράξεων ἐπιζήμιων εἰς τὸν ἐχθρόν. Οὐχ ἦπτον ἢ προστασία θά λήξῃ μόνον κατόπιν προειδοποιήσεως ὀριζούσης, οσάκις καθίστασαι τοῦτο ἐφικτόν, λογικὴν προθεσμίαν καὶ δταν ἢ προθεσμία αὕτη παρέλθῃ ἀπρακτος.

Εἰδικῶς τὰ νοσοκομειακά πλοία δὲν θά δύνανται νά κατέχουν ἢ νά χρησιμοποιοῦν μυστικόν κώδικα διὰ τὰς δι* ἀσυρμάτου ἐκπομπὰς τῶν ἢ διὰ τὰς δι* οἰουδήποτε ἄλλου μέσου ἐπικοινωνίας τῶν.

"Ἀρθρον 35.

Τὰ κάτωθι γεγονότα δὲν θά θεωροῦνται ὡς δυνάμενα νά στερήσουν τὰ νοσοκομειακά πλοία καὶ τὰ νοσηλευτήρια τῶν πολεμικῶν, τῆς οφειλομένης πρὸς αὐτὰ προστασίας:

1. Το γεγονός ὅτι τὸ προσωπικόν τῶν πλοίων τούτων καὶ νοσηλευτηρίων εἶναι ὦπλισμένον καὶ χρησιμοποιεῖ τὰ δπλα τοῦ διὰ τὴν ἀμυνάν τοῦ ἢ ἐκείνην τῶν τραυματιῶν καὶ ἀσθενῶν τοῦ.

2. Ἡ ὑπαρξις ἐπὶ τοῦ πλοίου συσκευῶν προοριζομένων ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ναυσιπλοΐας ἢ τῆς ἐπικοινωνίας.

3. Το γεγονός ὅτι ἐπὶ τῶν νοσοκομειακῶν πλοίων ἢ εἰς τὰ νοσηλευτήρια τῶν πολεμικῶν εὐρίσκονται φορητὰ δπλα καὶ πυρομαχικά ἀφαιρεθέντα ἀπὸ τοὺς τραυματίας, ἀσθενεῖς καὶ ναυαγούς καὶ μὴ ἔχοντα εἰσέτι παραδοθῆ εἰς τὴν ἀρμοδίαν ὑπηρεσίαν.

4. Το γεγονός ὅτι ἡ ἀνθρωπιστικὴ δράσις τῶν νοσοκομειακῶν πλοίων καὶ νοσηλευτηρίων τῶν πολεμικῶν πλοίων ἢ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπεκτείνεται καὶ εἰς πολίτας τραυματίας, ἀσθενεῖς ἢ ναυαγούς.

5. Το γεγονός ὅτι τὰ νοσοκομειακά πλοία μεταφέρουν ὑλικόν καὶ προσωπικόν ἀποκλειστικῶς προοριζόμενον δι' υγειονομικοὺς σκοποὺς πέραν τῶν συνήθων αὐτῶν ἀναγκῶν.

Κεφάλαιον IV.— ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

"Ἀρθρον 36.

Τὸ θρησκευτικόν, ἱατρικόν καὶ νοσοκομειακόν προσωπικόν τῶν νοσοκομειακῶν πλοίων καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῶν θέλουσι τύχει σεβασμοῦ καὶ προστασίας. Δὲν ἐπιτρέπεται ἢ σύλληψις τῶν καθ' ὃν χρόνον τελοῦν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν πλοίων τούτων, εἴτε ὑπάρχουν ἐπὶ τοῦ πλοίου τῶν τραυματία καὶ ἀσθενεῖς εἴτε ὄχι.

"Άρθρον 37.

Το θρησκευτικόν, ἰατρικόν καί νοσοκομειακόν προσωπικόν το τελούν εις την ιατρικὴν ἢ πνευματικὴν ὑπηρεσίαν τῶν εἰς τὰ ἄρθρα 12 καὶ 13 καθοριζομένων προσώπων, θά τυγχάνη σεβασμοῦ καί προστασίας οσάκις περιέρχεται εἰς χεῖρας τοῦ εχθροῦ. Θά δύναται νά συνέχισῃ τήν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του καθ ὁ διάστημα τούτο αποβαίνει ἀναγκαῖον διὰ τήν περίθαλψιν τῶν τραυματιῶν καὶ ασθενῶν. Θά παλινოსτήται κατόπιν, εὐθύς ὡς ὁ ἀρχιστράτηγος ὑπὸ τήν ἐξουσίαν τοῦ ὁποίου περιήλθε τό προσωπικόν τοῦτο κρίνη τούτο δυνατόν.

Ἐάν οὐχ ἦπτον ἀπέβαινε ἀναγκαῖα ἢ κράτησις μέρους τοῦ προσωπικοῦ τούτου λόγω τῶν υγειονομικῶν ἢ πνευματικῶν ἀναγκῶν τῶν αἰχμαλώτων πολέμου θέλουν ληφθῆ ὄλα τὰ μέτρα διὰ τήν ὄσον ἐνεστί ταχυτέραν ἀποβίβασίν του.

Μετά τήν ἀποβίβασίν του τό κρατηθέν προσωπικόν θά υπόκειται εἰς τὰς διατάξεις τῆς Συμβάσεως τῆς Γενεύης περί βελτιώσεως τῆς τύχης τῶν τραυματιῶν καὶ ασθενῶν τῶν ἐν ἐκστρατεία ἐνόπλων δυνάμεων τῆς 12ης Αὐγούστου 1949.

Κεφάλαιον V.—ΠΕΡΙ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

"Άρθρον 38.

Τά πρὸς τοῦτο ναυλούμενα πλοία θά ἔχουν τό δικαίωμα νά μεταφέρουν ὑλικόν ἀποκλειστικῶς προοριζόμενον διὰ τους τραυματίας καὶ ασθενεῖς τῶν ἐνόπλων δυνάμεων ἢ διὰ τὴν πρόληψιν τῶν ασθενειῶν, ἐφ' ὄσον οἱ ὄροι του ταξιδίου τῶν ἔχουν ἀνακοινωθῆ εἰς τὴν ἀντίπαλον Δύναμιν καὶ τύχει τῆς ἐγκρίσεως τῆς. Ἡ ἀντίπαλος Δύναμις διατηρεῖ τό δικαίωμα ν' ἀσκῆσῃ ἐπ' αὐτῶν νηοσίαν οὐχὶ ὁμῶς νά τὰ συλλαβῆ ἢ νά κατάσχη τό μεταφερόμενον ὑλικόν.

Κατόπιν συμφωνίας τῶν ἐν συρράξει Μερῶν οὐδέτεροι παρατηρηταῖ θά δύναται νά τοποθετηθῶν ἐπὶ τῶν πλοίων τούτων πρὸς ἔλεγχον τοῦ μεταφερομένου ὑλικοῦ. Πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον τό ἐν λόγω ὑλικόν θά δεῆσῃ νά εἶναι εὐκόλως προσιτόν.

"Άρθρον 39.

Τά υγειονομικά αεροσκάφη, δηλαδὴ τὰ αεροσκάφη τὰ ἀποκλειστικῶς χρησιμοποιούμενα διὰ τὴν ἐκκένωσιν τῶν τραυματιῶν καὶ ασθενῶν, ὡς καὶ διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ υγειονομικοῦ προσωπικοῦ καὶ υλικοῦ, δὲν θά γίνουν ἀντικείμενον ἐπιθέσεως ἄλλα θά εἶναι σεβαστά εἰς τους ἐμπολέμους κατὰ τὰς πτήσεις τὰς ὁποίας θά ἐκτελοῦν εἰς Ὀψη, εἰς ὥρας καὶ κατὰ διάδρομος, αἵτινες θέλουν εἰδικῶς συμφωνηθῆ μεταξύ ὄλων τῶν ἐνδιαφερομένων ἐν συρράξει Μερῶν. Θά φέρουν, κατὰ τρόπον λίαν ὄρατόν, τό προβλεπόμενον ὑπὸ του ἀρθροῦ 38 διακριτικόν σῆμα, πλησίον τῶν ἐθνικῶν τῶν χρωμάτων ἐπὶ τῶν κάτω, ἄνω καὶ πλαγίων ἐπιφανειῶν. Θά εἶναι ἐφωδισμένα με οἰονδήποτε ἄλλον μέσον σημάσεως ἢ μέσον ἀναγνωρίσεως, ὄπερ ἤθελε καθορισθῆ διὰ

συμφωνίας μεταξύ των έν συρράξει Μερών, είτε κατά την αρχήν είτε διαρκουσών των εχθροπραξιών.

Πλην αντιθέτου συμφωνίας, θ' απαγορεύεται ή υπέρπτησις εδάφους εχθρικού ή κατεχομένου υπό τοῦ εχθρού.

Τά υγειονομικά αεροσκάφη θά οφείλουν νά υπακούουν εἰς πάσαν κλήσιν προσγειώσεως. Εἰς περίπτωσιν τοιαύτης επιβεβλημένης προσγειώσεως τό αεροσκάφος μετά των επιβαιόντων αὐτοῦ θά δικαιούται νά συνέχισή τήν πτήσιν του κατόπιν ενδεχομένου ελέγχου.

Εἰς περίπτωσιν τυχαίας προσγειώσεως ή προσθαλασσώσεως ἐπί εδάφους εχθρικού ή κατεχομένου υπό τοῦ εχθρού, οἱ τραυματῖαι ασθενεῖς και ναυαγοί ὡς και τό πλήρωμα τοῦ αεροσκάφους, θά εἶναι αιχμάλωτοι πολέμου. Τό υγειονομικόν προσωπικόν θά τύχη μεταχειρίσεως συμφώνου προς τά διαλαμβανόμενα εἰς τά ἄρθρα 36 καί 37.

"Ἄρθρον 40.

Τά υγειονομικά αεροσκάφη των έν συρράξει Μερών θά δύνανται, υπό ἐπιφύλαξιν τῆς δευτέρας παραγράφου, νά υπερίπτανται τοῦ εδάφους των ουδετέρων Δυνάμεων και νά προσγειοῦνται ή προσθαλασσοῦνται ἐπ' αὐτοῦ, εἴτε εἰς περίπτωσιν ἀνάγκης εἴτε "προς στάθμευσιν. Ὅφείλουν νά προειδοποιούν τās οὔδετέρας Δυνάμεις περί τῆς ἀνωθεν των εδαφών των διόδου, και νά υπακούουν εἰς πάσαν διαταγήν προσγειώσεως ή προσθαλασσώσεως. Θά προστατεύωνται ἐναντι ἐπιθέσεως μόνον ἐφ' ὅσον ἴπτανται εἰς ὕψη, ὥρας καί βάσει δρομολογίου εἰδικῶς συμπεφωνημένα μεταξύ των έν συρράξει Μερών, και των ενδιαφερομένων ουδετέρων Δυνάμεων.

Οὐχ ἦπτον, αἱ ουδέτεροι Δυνάμεις θά δύνανται νά καθορίσουν ὄρους ή περιορισμούς ὡς προς τήν υπέρπτησιν των εδαφών των ή τήν προσγειώσιν των υγειονομικῶν αεροσκαφών. Οἱ ενδεχόμενοι αὐτοῖ ὄροι ή περιορισμοί θά ἐφαρμόζωνται ἐξ ἴσου δι' ὅλα τά έν συρράξει Μέρη.

Οἱ τραυματῖαι, ασθενεῖς ή ναυαγοί οἵτινες θ' ἀποβιβάζωνται, με τήν συγκατάθεσιν των τοπικῶν ἀρχων, ἐπί ουδετέρου εδάφους ἀπό υγειονομικόν αεροσκάφος δέον, πλην αντιθέτου συμφωνίας τοῦ ουδετέρου Κράτους καί των έν συρράξει Μερών να κρατοῦνται υπό τοῦ ουδετέρου Κράτους οσάκις τούτο απαιτεῖ το διεθνές δίκαιον, ὡστε να μη δυνηθούν οὔτοι να λάβουν ἐκ νέου μέρος εἰς τās πολεμικῶς ἐπιχειρήσεις. Αἱ δαπάναι νοσηλείας και περιορισμοῦ θα εἶναι εἰς βάρος της Δυνάμεως ἐκ της ὁποίας εξαρτώνται οἱ τραυματῖαι, ασθενεῖς ή ναυαγοί."

Ἄρθρον 41.

Το ἔμβλημα τοῦ Ἐρυθροῦ Σταύρου ἐπί βάθους λευκοῦ θα τίθεται, υπό τον ἔλεγχον της αρμοδίας στρατιωτικῆς ἀρχῆς ἐπί των σημαιών, των περιβραχιονίων ὡς και ἐφ' ὄλου του ἀνήκοντος εἰς τήν υγειονομικὴν ὑπηρεσίαν υλικού.

Ούχ ήττον, διά τας χώρας αἴτινες χρησιμοποιοῦν ἤδη ὡς διακριτικόν σήμα, ἀντι τοῦ ἐρυθροῦ σταυροῦ τήν ἐρυθραν ἡμισέληνον ἢ τον ἐρυθρόν λέοντα καί ἥλιον, ἐπι βάθους λευκοῦ, τα εμβλήματα ταῦτα τυγχάνουν ἐπίσης δεκτά ὑπό τήν ἐννοίαν τῆς παρούσης Συμβάσεως.

"Ἄρθρον 42.

Τό προσωπικόν περί ου πραγματεύονται τά ἄρθρα 36 καί 37, θά φέρη εἰς τον ἀριστερόν βραχίονα περιβραχιόνιον, ἀντέχον εἰς τήν ὑγρασίαν, φέρον τό διακριτικόν σήμα, ὄπερ θέλει παραδώσει προς αὐτό ἐσφραγισμένον ἢ στρατιωτική ἀρχή.

Τό προσωπικόν τοῦτο, πλην τῆς προβλεπομένης ὑπό του άρθρου 19 πινακίδος ταυτότητος, θά φέρη ἐπίσης εἰδικόν δελτίον ταυτότητος με τό διακριτικόν σήμα. Τό δελτίον τοῦτο πρέπει ν' ἀντέχη εἰς τήν ὑγρασίαν καί νά εἶναι διαστάσεων ἐπιτρεπουσών τήν ἐνθουλάκωσιν. Θά εἶναι συντεταγμένον εἰς τήν ἐθνικήν γλώσσαν, θα ἀναφέρη τουλάχιστον τό ὀνοματεπώνυμο ν, τήν ἡμερομηνίαν γεννήσεως, τον βαθμόν καί τον ἀριθμόν μητρώου τοῦ δικαιούχου. Ἡ ταυτότης θά καθορίζη ὑπό ποίαν ἰδιότητα ἔχει ὁ δικαιούχος δικαίωμα εἰς τήν προστασίαν τῆς παρούσης Συμβάσεως. Θά φέρη τήν φωτογραφίαν του κατόχου καί ἐπί πλέον, εἴτε τήν ὑπογραφήν εἴτε τά δακτυλικά ἀποτυπώματα αὐτοῦ, εἴτε καί ἀμφοτέρω. Θά φέρη τήν ἀνάγλυφον σφραγίδα τῆς στρατιωτικῆς ἀρχῆς.

Τά δελτία ταυτότητος δέον νά εἶναι ὁμοιόμορφα εἰς ἕκαστον στρατόν, καί κατά τό δυνατόν τοῦ αὐτοῦ τύπου διά τους στρατοῦς ὄλων τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν. Τά ἐν συρράξει Μέρη δύνανται νά λάβουν ὡς βάσιν τό συναπτόμενον τῆς παρούσης Συμβάσεως ὑπόδειγμα. Θέλουν κοινοποιήσῃ προς ἄλληλα, κατά τήν ἀρχήν τῶν ἐχθροπραξιῶν τον τύπον τον ὅποιον χρησιμοποιοῦν. Ἐκαστον δελτίον ταυτότητος θέλει εἶ δυνατόν ἐκδοθῆ εἰς δύο τουλάχιστον ἀντίτυπα, ὧν τό ἐν θά κρατηθῆ ὑπό τῆς ἐκδοσάσης Δυνάμεως.

Ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει δύνανται τό ἀνωτέρω μνημονευόμενον προσωπικόν νά στερηθῆ οὔτε τοῦ διακριτικοῦ του σήματος, οὔτε τοῦ δελτίου ταυτότητος οὔτε τοῦ δικαιώματος νά φέρη τό περιβραχιόνιον του. Εἰς περίπτωσιν ἀπώλειας θα δικαιούται νά λάβῃ διπλότυπον τοῦ δελτίου καί νέα διακριτικά σήματα εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἀπωλεσθέντων.

"Ἄρθρον 43.

Τά εἰς τά ἄρθρα 22, 24, 25 καί 27 ἀναφερόμενα πλοία καί μικρά σκάφη θά διακρίνωνται ὡς ἐξῆς :

- (α) ὅλαι αἱ ἐξωτερικοί των ἐπιφάνειαι θά εἶναι λευκαί.
- (β) εἰς ἢ πλείονες σταυροί βαθέος ἐρυθροῦ χρώματος καί ὄσον τό δυνατόν μεγαλύτεροι θά εἶναι σχεδιασμένοι ἐφ' ἐκάστης πλευράς τοῦ σκάφους ὡς καί ἐπὶ τῶν ὀριζοντίων ἐπιφανειῶν των εἰς τρόπον ὥστε

νά εξασφαλισθή ή καλύτερα δυνατή όρατότης από αέρος καί από θαλάσσης.

"Όλα τά νοσοκομειακά πλοία θά επιτυχάνουν τήν αναγνώρισίν των διά τής υψώσεως τής εθνικής των σημαίας καί, επί πλέον, εάν ανήκουν εις ούδέτερον Κράτος, τής σημαίας του έν συρράξει Μέρους εις τήν ύπηρεσίαν του οποίου ετέθησαν. Λευκή σημαία με έρυθρόν σταυρόν οφείλει νά κυματίζη δσον τό δυνατόν ύψηλότερον επί του μεγάλου Ιστού.

Αί ναυαγοσωστικοί λέμβοι τών νοσοκομειακών πλοίων, αί παράκτιοι ναυαγοσωστικοί λέμβοι και όλα τά πλοίαρια τά χρησιμοποιούμενα υπό τής 'Υγειονομικής Υπηρεσίας θά είναι χρώματος λευκού μετά βαθυχρόου έρυθρού σταυρού σαφώς όρατού και γενικώς, τά ως ανω θεσπιζόμενα ως προς τά μέσα αναγνωρίσεως των νοσοκομειακών πλοίων θά έχωσι και ως προς ταύτα έφαρμογήν.

Τ' ανωτέρω αναφερόμενα πλοία και σκάφη, προκειμένου νά εξασφαλίσουν νύκτωρ ή έν καιρώ περιωρισμένης όρατότητος την προστασίαν της οποίας δικαιούνται, δέον μέ τήν συγκατάθεσιν του έν συρράξει μέρους εις την δύναμιν του οποίου ανήκουν, νά λάβουν τ' αναγκαία μέτρα ίνα καταστήσουν τό χρώμα των καί τά διακριτικά των σήματα επαρκώς εμφανή.

Τά δυνάμει του άρθρου 31 προσωρινώς κατακρατούμενα υπό του έχθρού νοσοκομειακά πλοία οφείλουν νά υποστείλουν τήν σημαίαν του έν συρράξει Μέρους εις τήν ύπηρεσίαν του οποίου τελούν ή του οποίου έδέχθησαν τήν διευθυνσιν.

Υπό τήν έπιφύλαξιν προηγουμένης ανακοινώσεως προς όλα τά ενδιαφερόμενα έν συρράξει Μέρη, δύναται νά έπιτραπή εις τάς παράκτιους ναυαγοσωστικός λέμβους, έφ' δσον συνεχίζουν τήν δράσιν των τη συγκαταθέσει τής κατεχούσης Δυνάμεως από κατεχόμενης βάσεως, νά εξακολουθήσουν φέρουσαι τά εθνικά των χρώματα ομού μετά της σημαίας του έρυθρού σταυρού.

"Απασαι αί διατάξεις του παρόντος άρθρου αί άφορώσαι τό έμβλημα του έρυθρού σταυρού εφαρμόζονται επίσης καί ως προς τά άλλα εμβλήματα τ' αναφερόμενα εις τό άρθρον 41.

Τά έν συρράξει Μέρη, οφείλουν, ανά πασαν στιγμήν νά καταβάλουν προσπάθειας ίνα συνάψουν συμφωνίας διά τήν χρησιμοποίησιν τών μάλλον συγχρονισμένων εις διάθεσίν των μεθόδων προς διευκόλυνσιν τής αναγνωρίσεως τών έν τώ παρόντι αρθρω αναφερομένων πλοίων και σκαφών.

"Άρθρον 44.

Τά προβλεπόμενα έν αρθρω 43 διακριτικά σημεία δύναται νά χρησιμοποιηθούν, ν καιρώ ειρήνης δπως και έν καιρώ πολέμου μόνον διά τήν σήμανσιν ή προστασίαν τών έν αύτώ αναφερομένων σκαφών, υπό τήν έπιφύλαξιν τών περιπτώσεων, αίτινες θά προεβλέποντο ενδεχομένως υπό

άλλης Συμβάσεως ή υπό συμφωνίας μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων έν συρράξει Μερών.

"Άρθρον 45.

Τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη των οποίων ή νομοθεσία δεν θά ήτο από τούδε επαρκής, θέλουν λάβει τ' αναγκαία μέτρα ίνα παρεμποδίσουν και τιμωρήσουν οποτεδήποτε πασαν αύθαίρετον χρήσιν των προβλεπομένων έν δρθρω 43 διακριτικών σημάτων.

Κεφάλαιον VII.—ΠΕΡΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

"Άρθρον 46.

"Έκαστον των έν συρράξει Μερών θά έπιμεληθή, διά των αρχηγών του στρατού του τής εκτελέσεως των προηγουμένων άρθρων, ώς και των απροβλέπτων περιπτώσεων, συμφώνως προς τας γενικός αρχάς της παρούσης Συμβάσεως.

"Άρθρον 47.

'Απαγορεύονται τ' αντίποινα κατά των τραυματιών, ασθενών, ναυαγών, του προσωπικού, των σκαφών ή του υλικού του προστατευομένου υπό τής Συμβάσεως.

"Άρθρον 48.

Τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν, εν εκαστον έν τη χώρα του, να διαδώσουν δσον τό δυνατόν εύρύτερον, έν καιρώ ειρήνης και έν καιρώ πολέμου το κείμενον τής παρούσης Συμβάσεως, και ειδικώς νά συμπεριλάβουν τήν μελέτην αυτής είς τά προγράμματα στρατιωτικής και, ει δυνατόν, πολιτικής εκπαιδεύσεως είς τρόπον ώστε, νά είναι γνωσταί αί βασικαί αυτής αρχαί είς τό σύνολον του πληθυσμού, ειδικώς δε είς τας μάχιμους ενόπλους δυνάμεις, τό ύγειονομικόν προσωπικόν και τους στρατιωτικούς ίερείς.

"Άρθρον 49.

Τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη θά κοινοποιήσουν προς άλλα, μέσω του 'Ελβετικού 'Ομοσπονδιακού Συμβουλίου και, διαρκουσών των εχθροπραξιών, μέσω των προστάτιδων Δυνάμεων, τας επισήμους μεταφράσεις της παρούσης Συμβάσεως ώς και τους νόμους και κανονισμούς τους οποίους ήθελε θεσπίσει προς έξασφάλισιν της εφαρμογής αυτής.

Κεφάλαιον VIII.—ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ Τ Ω Ν ΚΑΤΑΧΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ

"Άρθρον 50.

Τά 'Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη υποχρεούνται άπαντα νά λάβουν τ' αναγκαία νομοθετικά μέτρα διά τον καθορισμόν τών κυρώσεων τών έπιβλητέων εις τά πρόσωπα, ατινα προέβησαν ή έδωσαν εις άλλους διαταγήν νά προβούν εις οίανδήποτε σοβαράν παράβασιν της παρούσης Συμβάσεως ώς αϊ παραβάσεις αύται καθορίζονται ε'ις το έπόμενον άρθρον.

"Έκαστον Συμβαλλόμενον Μέρος θά εχη τήν ύποχρέωσιν ν* αναζήτηση τά πρόσωπα τά κατηγορούμενα διτι προέβησαν ή έδωσαν εις άλλους διαταγήν να προβούν εις οίανδήποτε τών σοβαρών τούτων παραβάσεων και οφείλει νά παραπέμψη τά πρόσωπα ταύτα ενώπιον τών Δικαστηρίων του, οιαδήποτε και αν είναι ή έθνικότης των. Δύναται επίσης, εάν το προτίμα, και υπό τους προβλεπόμενους υπό της ιδίας αυτού νομοθεσίας δρους, νά παραδώση τά ειρημένα πρόσωπα προς έκδίκασιν εις έτερον Συμβαλλόμενον Μέρος, το όποιον ενδιαφέρεται διά τήν δίωξίν των, εφ' όσον το Συμβαλλόμενον τούτο Μέρος 2χει εναντίον των επαρκείς λόγους διώξεως.

"Έκαστον Συμβαλλόμενον Μέρος θά λάβη τά αναγκαία μέτρα διά τήν κατάπausιν ενεργειών αντικειμένων εις τάς διατάξεις τής παρούσης Συμβάσεως, και πέραν των σοβαρών παραβάσεων^ αϊτινες καθορίζονται εις τό έπόμενον άρθρον.

Εις πάσαν περίστασιν οι μηνυόμενοι θ' απολαμβάνουν εγγυήσεων δικονομικών και ελευθέρας υπερασπίσεως ουχί κατωτέρων τών προβλεπομένων εις τά άρθρα 105 και επόμενα τής Συμβάσεως τής Γενεύης περί μεταχειρίσεως τών αιχμαλώτων πολέμου τής 1,2ης Αυγούστου 1949.

"Άρθρον 51.

Αι σοβαράι παραβάσεις περί τών όποιων πραγματεύεται τό προηγούμενον άρθρον είναι έκείναι αϊτινες συνεπάγονται οίανδήποτε τών ακολούθων πράξεων έφ' όσον διαπράττονται εναντίον προσώπων ή πραγμάτων προστατευομένων υπό τής παρούσης Συμβάσεως: έκ προθέσεως φόνος, βάσανος ή άλλη απάνθρωπος μεταχείρισις περιλαμβανομένων τών βιολογικών πειραμάτων, έκ προθέσεως πρόκλησις μεγάλης οδύνης ή σοβαρά προσβολή κατά τής σωματικής άκεραιότητος ή υγείας, καταστροφή ή ιδιοποίησις αγαθών μή δικαιολογούμενη υπό στρατιωτικών αναγκών και λαμβάνουσα χώραν εις μεγάλην κλίμακα κατά τρόπον παράνομον και άυθαίρετον.

"Άρθρον 52.

Ουδέν τών Συμβαλλομένων Μερών δύναται ν' άπαλλάξη εαυτό, ουδέ νά άπαλλάξη έτερον Συμβαλλόμενον Μέρος τών ευθυνών, ας αυτό τούτο ή άλλο

Συμβαλλόμενον Μέρος υπέχουν λόγω τών εις τό προηγούμενον άρθρον προβλεπομένων παραβάσεων.

"Άρθρον 53.

Αιτήσει ενός τών έν συρράξει Μερών, θά διεξαχθή ανάκρισις, ής ό τρόπος ενεργείας θά καθορισθή υπό τών ενδιαφερομένων Μερών, επί πάσης καταγγελίας περί παραβάσεως τής Συμβάσεως.

Εάν δεν επέλθη συμφωνία επί τής διαδικασίας τής ανακρίσεως, τά έν συρράξει Μέρη θά συνεννοηθούν διά τήν έκλογήν διαιτητού, δστις θ* άποφασίση περί τής ακολουθητέας διαδικασίας.

"Απαξ διαπιστωθή ή παράβασις τά έν συρράξει Μέρη θά θέσουν τέρμα εις αυτήν καί θά επιβάλουν δσον τό δυνατόν ταχύτερον τάς δέουσας κυρώσεις.

ΤΕΛΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

"Άρθρον 54.

Ή παρούσα Σύμβασις έγένητο εις την γαλλικήν και την άγγλικήν. 'Αμφότερα τα κείμενα είναι έξ ίσου αυθεντικά.

Το Έλβετικόν Όμοσπονδιακόν Συμβούλιον θέλει μεριμνήσει δια τάς επισήμους μεταφράσεις τής Συμβάσεως εις την ρωσικήν καί την ισπανικήν γλώσσαν.

"Άρθρον 55.

Ή παροῦσα Σύμβασις, ήτις θα φέρη τήν ήμερομηνίαν της σήμερα, δύναται μέχρι της 12ης Φεβρουαρίου 1950 νά υπογραφή έν ονόματι των Δυνάμεων των άντιπροσωπευθεισών εις τήν Συνδιάσκεψιν, ήτις συνήλθεν έν Γενεύη τήν 21ην 'Απριλίου 1949 ως καί των Δυνάμεων, αίτινες δέν άντιπροσωπευθησαν μεν εις την Συνδιάσκεψιν μετέχουν δμως εις τήν Δεκάτην Συμβασιν της Χάγης της 18ης 'Οκτωβρίου 1907 περί προσαρμογής εις τον κατά θάλασσαν πόλεμον των άρχων τής Συμβάσεως τής Γενεύης του 1906, ή τάς Συμβάσεις τής Γενεύης τού 1864, τού 1906 ή του 1929 περί βελτιώσεως τής τύχης των τραυματιών καί ασθενών τών εν εκστρατεία στρατευμάτων.

"Άρθρον 56.

Ή παρούσα Σύμβασις θά επικυρωθή δσον το δυνατόν συντομώτερον αί δε επικυρώσεις της θά κατατεθούν έν Βέρνη.

Δι" έκάστην κατάθεσιν οργάνου επικυρώσεως θέλει συνταχθή πρωτόκολλον ούτινος ακριβές αντίγραφον θέλει επίδοθή υπό του 'Ελβετικού Όμοσπονδιακού Συμβουλίου προς ολας τάς Δυνάμεις επ' ονόματι τών οποίων θά έχη υπογραφή ή Σύμβασις ή τών οποίων θά έχη κοινοποιηθή ή προσχώρησις.

"Άρθρον 57.

Ἡ παρούσα Σύμβασις θά τεθῆ ἐν ἰσχύϊ ἐξ μῆνας μετὰ τήν κατάθεσιν δύο τουλάχιστον ὀργάνων επικυρώσεως.

Κατόπιν, θά τεθῆ ἐν ἰσχύϊ δι' ἕκαστον Ὑψηλόν Συμβαλλόμενον Μέρος ἐξ μῆνας μετὰ τήν κατάθεσιν του ὀργάνου επικυρώσεως αὐτοῦ.

"Άρθρον 58.

Ἡ παρούσα Σύμβασις αντικαθιστά, εἰς τὰς μεταξύ τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν σχέσεις, τήν Δεκάτην Συμβασιν τῆς Χάγης τῆς 18ης Ὀκτωβρίου 1907 περί προσαρμογῆς εἰς τόν κατὰ θάλασσαν πόλεμον τῶν ἀρχῶν τῆς Συμβάσεως τῆς Γενεύης τοῦ 1906.

"Άρθρον 59.

Ἡ παρούσα Σύμβασις θά εἶναι, ἀπό τῆς ἡμέρας τῆς ἰσχύος τῆς ἀνοικτῆ εἰς τὴν προσχώρησιν πάσης Δυνάμεως ἐπ' ὀνόματι τῆς ὁποίας δέν ἔχει υπογραφή.

"Άρθρον 60.

Αἱ προσχωρήσεις θά κοινοποιῶνται ἐγγράφως εἰς τὸ Ἑλβετικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον καί θά καθίστανται ἐνεργοί ἐξ μῆνας μετὰ τήν ἡμερομηνίαν καθ' ἣν θά τω ἐχῶσι περιέλθει.

Τὸ Ἑλβετικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον θά ἀνακοίνωσιν τὰς προσχωρήσεις πρὸς ἄλλας τὰς Δυνάμεις ἐπ' ὀνόματι τῶν ὁποίων ἔχει υπογραφή ἢ Σύμβασις ἢ τῶν ὁποίων ἔχει κοινοποιηθῆ ἢ προσχώρησις.

"Άρθρον 61.

Αἱ εἰς τὰ ἀρθρα 2 καὶ 3 προβλεπόμενοι καταστάσεις θά προσδώσῃ ἀμεσον ἰσχύν εἰς τὰς πρὸ ἢ μετὰ τήν ἐναρξιν τῶν ἐχθροπραξιῶν ἢ τῆς κατοχῆς κατατεθείσας επικυρώσεις καί κοινοποιηθείσας προσχωρήσεις τῶν ἐν συρράξει Μερῶν. Ἡ κοινοποίησις τῶν ληφθησομένων επικυρώσεων ἢ προσχωρήσεων τῶν ἐν συρράξει Μερῶν θά γίνηται ὑπὸ τοῦ Ἑλβετικοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Συμβουλίου διὰ τῆς ταχύτερος ὁδοῦ.

"Άρθρον 62.

Ἐκαστον τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἐχέει τὸ δικαίωμα νὰ καταγγείλῃ τὴν παροῦσαν Σύμβασιν.

Ἡ καταγγελία θα κοινοποιήται εγγράφως προς τό Ἑλβετικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον, ὅπερ θ' ανακοίνωση την κοινοποίησιν προς τὰς Κυβερνήσεις δλων τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν.

Ἡ καταγγελία θα καθίσταται ενεργός εν ἔτος μετά την κοινοποίησιν της προς τό Ἑλβετικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον. Οὐχ ἦπτον, καταγγελία κοινοποιηθεῖσα ἀθ* ον χρόνον ἢ καταγγέλλουσα Δύναμις ἔχει ἐμπλακή εἰς σύρραξιν δέν καθίσταται ενεργός ἐφ' ὅσον δεν θά εχη συναφθῆ εἰρήνη, και εν ουδεμία περιπτώσει προ του τερματισμοῦ τοῦ ἔργου ἀπελευθερώσεως και ἐπαναπατρισμοῦ τῶν προστατευομένων ὑπό της Συμβάσεως προσώπων.

Ἡ καταγγελία θά ἰσχύη μόνον ἐναντι της καταγελλούσης Δυνάμεως. Αὕτη οὐδεμίαν θά εχη ἐπίδρασιν ἐπι τῶν υποχρεώσεων, ας τὰ εν συρράξει Μέρη θά παραμείνουν ὑπόχρεα να εκπληρώσουν δυνάμει τῶν ἀρχων τοῦ Διεθνούς δικαίου ὡς αὐταὶ προκύπτουν εκ τῶν παραδεδεγμένων μεταξύ τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν ἐθίμων, τῶν κανόνων ἀνθρωπισμοῦ και τῶν ἀπαιτήσεων της δημοσίας συνειδήσεως.

"Ἄρθρον 63.

Τό Ἑλβετικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον θά μεριμνήσῃ διά την καταχώρησιν της παρούσης Συμβάσεως εἰς την Γραμματεῖαν τῶν Ηνωμένων Ἐθνῶν. Τό Ἑλβετικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον θά πληροφόρησῃ ἐπίσης την Γραμματεῖαν τῶν νωμένων Ἐθνῶν περὶ τῶν επικυρώσεων, προσχωρήσεων και καταγγελιῶν ας θά λάβῃ περὶ της παρούσης Συμβάσεως.

Ἐφ' ὧ, οἱ υπογεγραμμένοι, ἔχοντες καταθέσει εἰς ἕκαστος τὰ πληρεξούσια του, υπέγραψαν την παροῦσαν Σύμβασιν.

Ἐγένετο εν Γενεύῃ την 12ην Αὐγούστου 1949, εἰς την Γαλλικὴν και Ἀγγλικὴν γλώσσαν, του πρωτοτύπου μέλλοντος να κατατεθῇ εἰς τὰ Ἀρχεῖα της Ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας. Τό Ἑλβετικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον θά διαβίβασῃ ἀκριβές ἀντίγραφο ν της Συμβάσεως εἰς ἕκαστον τῶν υπογραφόντων Κρατῶν ὡς και εἰς τὰ Κράτη, ἀτινα θά ἔχουν προσχωρήσει εἰς την Σύμβασιν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

Έμπροσθία όψις.

+ (Χώρος όπου θα αναγράφεται το όνομα της χώρας και της έκδοσης το δελτίον στρατιωτικής αρχής). +

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ

Διά τὰ μέλη τοῦ παρὰ τῷ στρατεύματι ἀπεσπασμένου ὑγειονομικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ προσωπικοῦ.

Ἐπώνυμον.....

Όνομα .....

Ἡμερομηνία Γεννήσεως .....

Βαθμός .....

Ἄριθμός Μητρώου .....

Ὁ κάτοχος τοῦ παρόντος δελτίου προστατεύεται ὑπὸ τῆς Συμβάσεως τῆς Γενεύης περί βελτιώσεως τῆς τύχης τῶν τραυματιῶν καὶ ἀσθενῶν τῶν ἐν ἐκστρατεία ἐνόπλων δυνάμεων τῆς 12ης Αὐγούστου 1949 λόγω τῆς ιδιότητός του

ὡς .....

Ἡμερομηνία ἐκδόσεως τοῦ δελτίου.

Ἄριθμός τοῦ δελτίου.

Ὁπισθία όψις.

Φωτογραφία
κατόχου

Ἐπογραφή ἢ δακτυλικά ἀποτυπώματα ἢ καὶ ἀμφότερα.

Σφραγίς ἐκδοσῆς
στρατιωτικῆς ἀρχῆς.

ΑΝΑΣΤΗΜΑ

ΟΦΘΑΛΜΟΙ

ΚΟΜΗ

Ἐτερα ἐνδεχόμενα στοιχεία ἀναγνωρίσεως .....

GENEVA CONVENTION
RELATIVE TO THE TREATMENT
OF PRISONERS OF WAR OF 12 AUGUST 1949

The undersigned Plenipotentiaries of the Governments represented at the Diplomatic Conference held at Geneva from April 21 to August 12, 1949, for the purpose of revising the Convention concluded at Geneva on July 27, 1929, relative to the Treatment of Prisoners of War, have agreed as follows:

PART I
GENERAL PROVISIONS

Article 1

The High Contracting Parties undertake to respect and to ensure respect for the present Convention in all circumstances.

Article 2

In addition to the provisions which shall be implemented in peacetime, the present Convention shall apply to all cases of declared war or of any other armed conflict which may arise between two or more of the High Contracting Parties, even if the state of war is not recognized by one of them.

The Convention shall also apply to all cases of partial or total occupation of the territory of a High Contracting Party, even if the said occupation meets with no armed resistance.

Although one of the Powers in conflict may not be a party to the present Convention, the Powers who are parties thereto shall remain bound by it in their mutual relations. They shall furthermore be bound by the Convention in relation to the said Power, if the latter accepts and applies the provisions thereof.

Article 3

In the case of armed conflict not of an international character occurring in the territory of one of the High Contracting Parties, each Party to the conflict shall be bound to apply, as a minimum, the following provisions:

- 1) Persons taking no active part in the hostilities, including members of armed forces who have laid down their arms and those placed *hors de combat* by sickness, wounds, detention, or any other cause, shall in all circumstances be treated humanely, without any adverse distinction founded on race, colour, religion or faith, sex, birth or wealth, or any other similar criteria.

To this end, the following acts are and shall remain prohibited at any time and in any place whatsoever with respect to the above-mentioned persons:

- a) violence to life and person, in particular murder of all kinds, mutilation, cruel treatment and torture;
  - b) taking of hostages;
  - c) outrages upon personal dignity, in particular, humiliating and degrading treatment;
  - d) the passing of sentences and the carrying out of executions without previous judgment pronounced by a regularly constituted court affording all the judicial guarantees which are recognized as indispensable by civilized peoples.
- 2) The wounded and sick shall be collected and cared for.

An impartial humanitarian body, such as the International Committee of the Red Cross, may offer its services to the Parties to the conflict.

The Parties to the conflict should further endeavour to bring into force, by means of special agreements, all or part of the other provisions of the present Convention.

The application of the preceding provisions shall not affect the legal status of the Parties to the conflict.

Article 4

A. Prisoners of war, in the sense of the present Convention, are persons belonging to one of the following categories, who have fallen into the power of the enemy:

- 1) Members of the armed forces of a Party to the conflict as well as members of militias or volunteer corps forming part of such armed forces.
- 2) Members of other militias and members of other volunteer corps, including those of organized resistance movements, belonging to a Party to the conflict and operating in or outside their own territory, even if this territory is occupied, provided that such militias or volunteer corps, including such organized resistance movements, fulfil the following conditions:
  - a) that of being commanded by a person responsible for his subordinates;
  - b) that of having a fixed distinctive sign recognizable at a distance;
  - c) that of carrying arms openly;
  - d) that of conducting their operations in accordance with the laws and customs of war.
- 3) Members of regular armed forces who profess allegiance to a government or an authority not recognized by the Detaining Power.
- 4) Persons who accompany the armed forces without actually being members thereof, such as civilian members of military aircraft crews, war correspondents, supply contractors, members of labour units or of services responsible for the welfare of the armed forces, provided that they have received authorization from the armed forces which they accompany, who

shall provide them for that purpose with an identity card similar to the annexed model.

- 5) Members of crews, including masters, pilots and apprentices of the merchant marine and the crews of civil aircraft of the Parties to the conflict, do not benefit by more favourable treatment under any other provisions of international law.
- 6) Inhabitants of a non-occupied territory who, on the approach of the enemy, spontaneously take up arms to resist the invading forces, without having had time to form themselves into regular armed units, provided they carry arms openly and respect the laws and customs of war.

B. The following shall likewise be treated as prisoners of war under the present Convention:

- 1) Persons belonging, or having belonged, to the armed forces of the occupied country, if the occupying Power considers it necessary by reason of such allegiance to intern them, even though it has originally liberated them while hostilities were going on outside the territory it occupies, in particular where such persons have made an unsuccessful attempt to rejoin the armed forces to which they belong and which are engaged in combat, or where they fail to comply with a summons made to them with a view to internment.
- 2) The persons belonging to one of the categories enumerated in the present Article, who have been received by neutral or non-belligerent Powers on their territory and whom these Powers are required to intern under international law, without prejudice to any more favourable treatment which these Powers may choose to give and with the exception of Articles 8, 10, 15, 30, fifth paragraph, 58-67, 92, 126 and, where diplomatic relations exist between the Parties to the conflict and the neutral or nonbelligerent Power concerned, those Articles concerning the Protecting Power. Where such diplomatic relations exist, the Parties to a conflict on whom these persons depend shall be allowed to perform towards them the functions of a Protecting Power as provided in the present Convention, without prejudice to the functions which these Parties normally exercise in conformity with diplomatic and consular usage and treaties.

C. This Article shall in no way affect the status of medical personnel and chaplains as provided for in Article 33 of the present Convention.

Article 5

The present Convention shall apply to the persons referred to in Article 4 from the time they fall into the power of the enemy and until their final release and repatriation.

Should any doubt arise as to whether persons having committed a belligerent act and having fallen into the hands of the enemy belong to any of the categories enumerated in Article 4, such persons shall enjoy the protection of the present Convention until such time as their status has been determined by a competent tribunal.

Article 6

In addition to the agreements expressly provided for in Articles 10, 23, 28, 33, 60, 65, 66, 67, 72, 73, 75, 109, 110, 118, 119, 122 and 132, the High Contracting Parties may conclude other special agreements for all matters concerning which they may deem it suitable to make separate provision. No special agreement shall adversely affect the situation of prisoners of war, as defined by the present Convention, nor restrict the rights which it confers upon them.

Prisoners of war shall continue to have the benefit of such agreements as long as the Convention is applicable to them, except where express provisions to the contrary are contained in the aforesaid or in subsequent agreements, or where more favourable measures have been taken with regard to them by one or other of the Parties to the conflict.

Article 7

Prisoners of war may in no circumstances renounce in part or in entirety the rights secured to them by the present Convention, and by the special agreements referred to in the foregoing Article, if such there be.

Article 8

The present Convention shall be applied with the co-operation and under the scrutiny of the Protecting Powers whose duty it is to safeguard the interests of the Parties to the conflict. For this purpose, the Protecting Powers may appoint, apart from their diplomatic or consular staff, delegates from amongst their own nationals or the nationals of other neutral Powers. The said delegates shall be subject to the approval of the Power with which they are to carry out their duties.

The Parties to the conflict shall facilitate to the greatest extent possible the task of the representatives or delegates of the Protecting Powers.

The representatives or delegates of the Protecting Powers shall not in any case exceed their mission under the present Convention. They shall, in particular, Beginning and end of application Special agreements Non-renunciation of rights Protecting Powers take account of the imperative necessities of security of the State wherein they carry out their duties.

Article 9

The provisions of the present Convention constitute no obstacle to the humanitarian activities which the International Committee of the Red Cross or any other impartial humanitarian organization may, subject to the consent of

the Parties to the conflict concerned, undertake for the protection of prisoners of war and for their relief.

Article 10

The High Contracting Parties may at any time agree to entrust to an organization which offers all guarantees of impartiality and efficacy the duties incumbent on the Protecting Powers by virtue of the present Convention.

When prisoners of war do not benefit or cease to benefit, no matter for what reason, by the activities of a Protecting Power or of an organization provided for in the first paragraph above, the Detaining Power shall request a neutral State, or such an organization, to undertake the functions performed under the present Convention by a Protecting Power designated by the Parties to a conflict.

If protection cannot be arranged accordingly, the Detaining Power shall request or shall accept, subject to the provisions of this Article, the offer of the services of a humanitarian organization, such as the International Committee of the Red Cross, to assume the humanitarian functions performed by Protecting Powers under the present Convention.

Any neutral Power or any organization invited by the Power concerned or offering itself for these purposes, shall be required to act with a sense of responsibility towards the Party to the conflict on which persons protected by the present Convention depend, and shall be required to furnish sufficient assurances that it is in a position to undertake the appropriate functions and to discharge them impartially.

No derogation from the preceding provisions shall be made by special agreements between Powers one of which is restricted, even temporarily, in its freedom to negotiate with the other Power or its allies by reason of military events, more particularly where the whole, or a substantial part, of the territory of the said Power is occupied.

Whenever in the present Convention mention is made of a Protecting Power, such mention applies to substitute organizations in the sense of the present Article.

Article 11

In cases where they deem it advisable in the interest of protected persons, particularly in cases of disagreement between the Parties to the conflict as to the application or interpretation of the provisions of the present Convention, the Protecting Powers shall lend their good offices with a view to settling the disagreement.

For this purpose, each of the Protecting Powers may, either at the invitation of one Party or on its own initiative, propose to the Parties to the conflict a meeting of their representatives, and in particular of the authorities responsible for

prisoners of war, possibly on neutral territory suitably chosen. The Parties to the conflict shall be bound to give effect to the proposals made to them for this purpose. The Protecting Powers may, if necessary, propose for approval by the Parties to the conflict a person belonging to a neutral Power, or delegated by the International Committee of the Red Cross, who shall be invited to take part in such a meeting.

PART II

GENERAL PROTECTION OF PRISONERS OF WAR

Article 12

Prisoners of war are in the hands of the enemy Power, but not of the individuals or military units who have captured them. Irrespective of the individual responsibilities that may exist, the Detaining Power is responsible for the treatment given them.

Prisoners of war may only be transferred by the Detaining Power to a Power which is a party to the Convention and after the Detaining Power has satisfied itself of the willingness and ability of such transferee Power to apply the Convention. When prisoners of war are transferred under such circumstances, responsibility for the application of the Convention rests on the Power accepting them while they are in its custody.

Nevertheless if that Power fails to carry out the provisions of the Convention in any important respect, the Power by whom the prisoners of war were transferred shall, upon being notified by the Protecting Power, take effective measures to correct the situation or shall request the return of the prisoners of war. Such requests must be complied with.

Article 13

Prisoners of war must at all times be humanely treated. Any unlawful act or omission by the Detaining Power causing death or seriously endangering the health of a prisoner of war in its custody is prohibited, and will be regarded as a serious breach of the present Convention. In particular, no prisoner of war may be subjected to physical mutilation or to medical or scientific experiments of any kind which are not justified by the medical, dental or hospital treatment of the prisoner concerned and carried out in his interest.

Likewise, prisoners of war must at all times be protected, particularly against acts of violence or intimidation and against insults and public curiosity.

Measures of reprisal against prisoners of war are prohibited.

Article 14

Prisoners of war are entitled in all circumstances to respect for their persons and their honour.

Women shall be treated with all the regard due to their sex and shall in all cases benefit by treatment as favourable as that granted to men.

Prisoners of war shall retain the full civil capacity which they enjoyed at the time of their capture. The Detaining Power may not restrict the exercise, either within or without its own territory, of the rights such capacity confers except in so far as the captivity requires.

Article 15

The Power detaining prisoners of war shall be bound to provide free of charge for their maintenance and for the medical attention required by their state of health.

Article 16

Taking into consideration the provisions of the present Convention relating to rank and sex, and subject to any privileged treatment which may be accorded to them by reason of their state of health, age or professional qualifications, all prisoners of war shall be treated alike by the Detaining Power, without any adverse distinction based on race, nationality, religious belief or political opinions, or any other distinction founded on similar criteria.

PART III **CAPTIVITY**

SECTION I

Beginning of captivity

Article 17

Every prisoner of war, when questioned on the subject, is bound to give only his surname, first names and rank, date of birth, and army, regimental, personal or serial number, or failing this, equivalent information.

If he wilfully infringes this rule, he may render himself liable to a restriction of the privileges accorded to his rank or status.

Each Party to a conflict is required to furnish the persons under its jurisdiction who are liable to become prisoners of war, with an identity card showing the owner's surname, first names, rank, army, regimental, personal or serial number or equivalent information, and date of birth. The identity card may, furthermore, bear the signature or the finger-prints, or both, of the owner, and may bear, as well, any other information the Party to the conflict may wish to add concerning persons belonging to its armed forces. As far as possible the card shall measure 6.5 x 10 cm and shall be issued in duplicate. The identity card shall be shown by the prisoner of war upon demand, but may in no case be taken away from him.

No physical or mental torture, nor any other form of coercion, may be inflicted on prisoners of war to secure from them information of any kind whatever.

Prisoners of war who refuse to answer may not be threatened, insulted, or exposed to any unpleasant or disadvantageous treatment of any kind. Prisoners of war who, owing to their physical or mental condition, are unable to state their identity, shall be handed over to the medical service. The identity of such prisoners shall be established by all possible means, subject to the provisions of the preceding paragraph.

The questioning of prisoners of war shall be carried out in a language which they understand.

Article 18

All effects and articles of personal use, except arms, horses, military equipment and military documents, shall remain in the possession of prisoners of war, likewise their metal helmets and gas masks and like articles issued for personal protection. Effects and articles used for their clothing or feeding shall likewise remain in their possession, even if such effects and articles belong to their regulation military equipment.

At no time should prisoners of war be without identity documents. The Detaining Power shall supply such documents to prisoners of war who possess none.

Badges of rank and nationality, decorations and articles having above all a personal or sentimental value may not be taken from prisoners of war. Sums of money carried by prisoners of war may not be taken away from them except by order of an officer, and after the amount and particulars of the owner have been recorded in a special register and an itemized receipt has been given, legibly inscribed with the name, rank and unit of the person issuing the said receipt.

Sums in the currency of the Detaining Power, or which are changed into such currency at the prisoner's request, shall be placed to the credit of the prisoner's account as provided in Article 64.

The Detaining Power may withdraw articles of value from prisoners of war only for reasons of security; when such articles are withdrawn, the procedure laid down for sums of money impounded shall apply.

Such objects, likewise the sums taken away in any currency other than that of the Detaining Power and the conversion of which has not been asked for by the owners, shall be kept in the custody of the Detaining Power and shall be returned in their initial shape to prisoners of war at the end of their captivity.

Article 19

Prisoners of war shall be evacuated, as soon as possible after their capture, to camps situated in an area far enough from the combat zone for them to be out of danger.

Only those prisoners of war who, owing to wounds or sickness, would run greater risks by being evacuated than by remaining where they are, may be temporarily kept back in a danger zone.

Prisoners of war shall not be unnecessarily exposed to danger while awaiting evacuation from a fighting zone.

Article 20

The evacuation of prisoners of war shall always be effected humanely and in conditions similar to those for the forces of the Detaining Power in their changes of station.

The Detaining Power shall supply prisoners of war who are being evacuated with sufficient food and potable water, and with the necessary clothing and medical attention. The Detaining Power shall take all suitable precautions to ensure their safety during evacuation, and shall establish as soon as possible a list of the prisoners of war who are evacuated.

If prisoners of war must, during evacuation, pass through transit camps, their stay in such camps shall be as brief as possible.

SECTION II

Internment of Prisoners of War

CHAPTER I

General Observations

Article 21

The Detaining Power may subject prisoners of war to internment. It may impose on them the obligation of not leaving, beyond certain limits, the camp where they are interned, or if the said camp is fenced in, of not going outside its perimeter. Subject to the provisions of the present Convention relative to penal and disciplinary sanctions, prisoners of war may not be held in close confinement except where necessary to safeguard their health and then only during the continuation of the circumstances which make such confinement necessary.

Prisoners of war may be partially or wholly released on parole or promise, in so far as is allowed by the laws of the Power on which they depend. Such measures shall be taken particularly in cases where this may contribute to the improvement of their state of health. No prisoner of war shall be compelled to accept liberty on parole or promise.

Upon the outbreak of hostilities, each Party to the conflict shall notify the adverse Party of the laws and regulations allowing or forbidding its own nationals to accept liberty on parole or promise. Prisoners of war who are

paroled or who have given their promise in conformity with the laws and regulations so notified, are bound on their personal honour scrupulously to fulfil, both towards the Power on which they depend and towards the Power which has captured them, the engagements of their paroles or promises. In such cases, the Power on which they depend is bound neither to require nor to accept from them any service incompatible with the parole or promise given.

Article 22

Prisoners of war may be interned only in premises located on land and affording every guarantee of hygiene and healthfulness. Except in particular cases which are justified by the interest of the prisoners themselves, they shall not be interned in penitentiaries.

Prisoners of war interned in unhealthy areas, or where the climate is injurious for them, shall be removed as soon as possible to a more favourable climate.

The Detaining Power shall assemble prisoners of war in camps or camp compounds according to their nationality, language and customs, provided that such prisoners shall not be separated from prisoners of war belonging to the armed forces with which they were serving at the time of their capture, except with their consent.

Article 23

No prisoner of war may at any time be sent to, or detained in areas where he may be exposed to the fire of the combat zone, nor may his presence be used to render certain points or areas immune from military operations.

Prisoners of war shall have shelters against air bombardment and other hazards of war, to the same extent as the local civilian population. With the exception of those engaged in the protection of their quarters against the aforesaid hazards, they may enter such shelters as soon as possible after the giving of the alarm. Any other protective measure taken in favour of the population shall also apply to them.

Detaining Powers shall give the Powers concerned, through the intermediary of the Protecting Powers, all useful information regarding the geographical location of prisoner of war camps.

Whenever military considerations permit, prisoner of war camps shall be indicated in the day-time by the letters PW or PG, placed so as to be clearly visible from the air. The Powers concerned may, however, agree upon any other system of marking. Only prisoner of war camps shall be marked as such.

Article 24

Transit or screening camps of a permanent kind shall be fitted out under conditions similar to those described in the present Section, and the prisoners

therein shall have the same treatment as in other camps.

CHAPTER II

Quarters, Food and Clothing of Prisoners of War

Article 25

Prisoners of war shall be quartered under conditions as favourable as those for the forces of the Detaining Power who are billeted in the same area. The said conditions shall make allowance for the habits and customs of the prisoners and shall in no case be prejudicial to their health.

The foregoing provisions shall apply in particular to the dormitories of prisoners of war as regards both total surface and minimum cubic space, and the general installations, bedding and blankets.

The premises provided for the use of prisoners of war individually or collectively, shall be entirely protected from dampness and adequately heated and lighted, in particular between dusk and lights out. All precautions must be taken against the danger of fire.

In any camps in which women prisoners of war, as well as men, are accommodated, separate dormitories shall be provided for them.

Article 26

The basic daily food rations shall be sufficient in quantity, quality and variety to keep prisoners of war in good health and to prevent loss of weight or the development of nutritional deficiencies. Account shall also be taken of the habitual diet of the prisoners.

The Detaining Power shall supply prisoners of war who work with such additional rations as are necessary for the labour on which they are employed. Sufficient drinking water shall be supplied to prisoners of war. The use of tobacco shall be permitted.

Prisoners of war shall, as far as possible, be associated with the preparation of their meals; they may be employed for that purpose in the kitchens. Furthermore, they shall be given the means of preparing, themselves, the additional food in their possession.

Adequate premises shall be provided for messing.

Collective disciplinary measures affecting food are prohibited.

Article 27

Clothing, underwear and footwear shall be supplied to prisoners of war in sufficient quantities by the Detaining Power, which shall make allowance for the

climate of the region where the prisoners are detained. Uniforms of enemy armed forces captured by the Detaining Power should, if suitable for the climate, be made available to clothe prisoners of war.

The regular replacement and repair of the above articles shall be assured by the Detaining Power. In addition, prisoners of war who work shall receive appropriate clothing, wherever the nature of the work demands.

Article 28

Canteens shall be installed in all camps, where prisoners of war may procure foodstuffs, soap and tobacco and ordinary articles in daily use. The tariff shall never be in excess of local market prices.

The profits made by camp canteens shall be used for the benefit of the prisoners; a special fund shall be created for this purpose. The prisoners' representative shall have the right to collaborate in the management of the canteen and of this fund.

When a camp is closed down, the credit balance of the special fund shall be handed to an international welfare organization, to be employed for the benefit of prisoners of war of the same nationality as those who have contributed to the fund. In case of a general repatriation, such profits shall be kept by the Detaining Power, subject to any agreement to the contrary between the Powers concerned.

CHAPTER III

Hygiene and Medical Attention

Article 29

The Detaining Power shall be bound to take all sanitary measures necessary to ensure the cleanliness and healthfulness of camps, and to prevent epidemics.

Prisoners of war shall have for their use, day and night, conveniences which conform to the rules of hygiene and are maintained in a constant state of cleanliness. In any camps in which women prisoners of war are accommodated, separate conveniences shall be provided for them.

Also, apart from the baths and showers with which the camps shall be furnished, prisoners of war shall be provided with sufficient water and soap for their personal toilet and for washing their personal laundry; the necessary installations, facilities and time shall be granted them for that purpose.

Article 30

Every camp shall have an adequate infirmary where prisoners of war may have the attention they require, as well as appropriate diet. Isolation wards shall, if necessary, be set aside for cases of contagious or mental disease.

Prisoners of war suffering from serious disease, or whose condition necessitates special treatment, a surgical operation or hospital care, must be admitted to any military or civilian medical unit where such treatment can be given, even if their repatriation is contemplated in the near future. Special facilities shall be afforded for the care to be given to the disabled, in particular to the blind, and for their rehabilitation, pending repatriation.

Prisoners of war shall have the attention, preferably, of medical personnel of the Power on which they depend and, if possible, of their nationality.

Prisoners of war may not be prevented from presenting themselves to the medical authorities for examination. The detaining authorities shall, upon request, issue to every prisoner who has undergone treatment, an official certificate indicating the nature of his illness or injury, and the duration and kind of treatment received. A duplicate of this certificate shall be forwarded to the Central Prisoners of War Agency.

The costs of treatment, including those of any apparatus necessary for the maintenance of prisoners of war in good health, particularly dentures and other artificial appliances, and spectacles, shall be borne by the Detaining Power.

Article 31

Medical inspections of prisoners of war shall be held at least once a month. They shall include the checking and the recording of the weight of each prisoner of war. Their purpose shall be, in particular, to supervise the general state of health, nutrition and cleanliness of prisoners and to detect contagious diseases, especially tuberculosis, malaria and venereal disease. For this purpose the most efficient methods available shall be employed, e.g. periodic mass miniature radiography for the early detection of tuberculosis.

Article 32

Prisoners of war who, though not attached to the medical service of their armed forces, are physicians, surgeons, dentists, nurses or medical orderlies, may be required by the Detaining Power to exercise their medical functions in the interests of prisoners of war dependent on the same Power. In that case they shall continue to be prisoners of war, but shall receive the same treatment as corresponding medical personnel retained by the Detaining Power. They shall be exempted from any other work under Article 49.

CHAPTER IV

Medical Personnel and Chaplains Retained to Assist Prisoners of War

Article 33

Members of the medical personnel and chaplains while retained by the detaining Power with a view to assisting prisoners of war, shall not be considered as prisoners of war. They shall, however, receive as a minimum the benefits and protection of the present Convention, and shall also be granted all facilities necessary to provide for the medical care of, and religious ministrations to prisoners of war.

They shall continue to exercise their medical and spiritual functions for the benefit of prisoners of war, preferably those belonging to the armed forces upon which they depend, within the scope of the military laws and regulations of the Detaining Power and under the control of its competent services, in accordance with their professional etiquette. They shall also benefit by the following facilities in the exercise of their medical or spiritual functions:

- a) They shall be authorized to visit periodically prisoners of war situated in working detachments or in hospitals outside the camp. For this purpose, the Detaining Power shall place at their disposal the necessary means of transport.
- b) The senior medical officer in each camp shall be responsible to the camp military authorities for everything connected with the activities of retained medical personnel. For this purpose, Parties to the conflict shall agree at the outbreak of hostilities on the subject of the corresponding ranks of the medical personnel, including that of societies mentioned in Article 26 of the Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field of August 12, 1949. This senior medical officer, as well as chaplains, shall have the right to deal with the competent authorities of the camp on all questions relating to their duties. Such authorities shall afford them all necessary facilities for correspondence relating to these questions.
- c) Although they shall be subject to the internal discipline of the camp in which they are retained, such personnel may not be compelled to carry out any work other than that concerned with their medical or religious duties.

During hostilities, the Parties to the conflict shall agree concerning the possible relief of retained personnel and shall settle the procedure to be followed.

None of the preceding provisions shall relieve the Detaining Power of its obligations with regard to prisoners of war from the medical or spiritual point of view.

CHAPTER V

Religious, Intellectual and Physical Activities

Article 34

Prisoners of war shall enjoy complete latitude in the exercise of their religious duties, including attendance at the service of their faith, on condition that they comply with the disciplinary routine prescribed by the military authorities. Adequate premises shall be provided where religious services may be held.

Article 35

Chaplains who fall into the hands of the enemy Power and who remain or are retained with a view to assisting prisoners of war, shall be allowed to minister to them and to exercise freely their ministry amongst prisoners of war of the same religion, in accordance with their religious conscience. They shall be allocated among the various camps and labour detachments containing prisoners of war belonging to the same forces, speaking the same language or practising the same religion. They shall enjoy the necessary facilities, including the means of transport provided for in Article 33, for visiting the prisoners of war outside their camp. They shall be free to correspond, subject to censorship, on matters concerning their religious duties with the ecclesiastical authorities in the country of detention and with international religious organizations. Letters and cards which they may send for this purpose shall be in addition to the quota provided for in Article 71.

Article 36

Prisoners of war who are ministers of religion, without having officiated as chaplains to their own forces, shall be at liberty, whatever their denomination, to minister freely to the members of their community. For this purpose, they shall receive the same treatment as the chaplains retained by the Detaining Power. They shall not be obliged to do any other work.

Article 37

When prisoners of war have not the assistance of a retained chaplain or of a prisoner of war minister of their faith, a minister belonging to the prisoners' or a similar denomination, or in his absence a qualified layman, if such a course is feasible from a confessional point of view, shall be appointed, at the request of the prisoners concerned, to fill this office. This appointment, subject to the approval of the Detaining Power, shall take place with the agreement of the community of prisoners concerned and, wherever necessary, with the approval of the local religious authorities of the same faith. The person thus appointed

shall comply with all regulations established by the Detaining Power in the interests of discipline and military security.

Article 38

While respecting the individual preferences of every prisoner, the Detaining Power shall encourage the practice of intellectual, educational, and recreational pursuits, sports and games amongst prisoners, and shall take the measures necessary to ensure the exercise thereof by providing them with adequate premises and necessary equipment.

Prisoners shall have opportunities for taking physical exercise, including sports and games and for being out of doors. Sufficient open spaces shall be provided for this purpose in all camps.

CHAPTER VI

Discipline

Article 39

Every prisoner of war camp shall be put under the immediate authority of a responsible commissioned officer belonging to the regular armed forces of the Detaining Power. Such officer shall have in his possession a copy of the present Convention; he shall ensure that its provisions are known to the camp staff and the guard and shall be responsible, under the direction of his government, for its application.

Prisoners of war, with the exception of officers, must salute and show to all officers of the Detaining Power the external marks of respect provided for by the regulations applying in their own forces.

Officer prisoners of war are bound to salute only officers of a higher rank of the Detaining Power; they must, however, salute the camp commander regardless of his rank.

Article 40

The wearing of badges of rank and nationality, as well as of decorations, shall be permitted.

Article 41

In every camp the text of the present Convention and its Annexes and the contents of any special agreement provided for in Article 6, shall be posted, in the prisoners' own language, at places where all may read them. Copies shall be supplied, on request, to the prisoners who cannot have access to the copy which has been posted.

Regulations, orders, notices and publications of every kind relating to the conduct of prisoners of war shall be issued to them in a language which they understand. Such regulations, orders and publications shall be posted in the manner described above and copies shall be handed to the prisoners' representative. Every order and command addressed to prisoners of war individually must likewise be given in a language which they understand.

Article 42

The use of weapons against prisoners of war, especially against those who are escaping or attempting to escape, shall constitute an extreme measure, which shall always be preceded by warnings appropriate to the circumstances.

CHAPTER VII

Rank of Prisoners of War

Article 43

Upon the outbreak of hostilities, the Parties to the conflict shall communicate to one another the titles and ranks of all the persons mentioned in Article 4 of the present Convention, in order to ensure equality of treatment between prisoners of equivalent rank. Titles and ranks which are subsequently created shall form the subject of similar communications.

The Detaining Power shall recognize promotions in rank which have been accorded to prisoners of war and which have been duly notified by the Power on which these prisoners depend.

Article 44

Officers and prisoners of equivalent status shall be treated with the regard due to their rank and age.

In order to ensure service in officers' camps, other ranks of the same armed forces who, as far as possible, speak the same language, shall be assigned in sufficient numbers, account being taken of the rank of officers and prisoners of equivalent status. Such orderlies shall not be required to perform any other work.

Supervision of the mess by the officers themselves shall be facilitated in every way.

Article 45

Prisoners of war other than officers and prisoners of equivalent status shall be treated with the regard due to their rank and age.

Supervision of the mess by the prisoners themselves shall be facilitated in every way.

CHAPTER VIII

Transfer of Prisoners of War after their Arrival in Camp

Article 46

The Detaining Power, when deciding upon the transfer of prisoners of war, shall take into account the interests of the prisoners themselves, more especially so as not to increase the difficulty of their repatriation.

The transfer of prisoners of war shall always be effected humanely and in conditions not less favourable than those under which the forces of the Detaining Power are transferred. Account shall always be taken of the climatic conditions to which the prisoners of war are accustomed and the conditions of transfer shall in no case be prejudicial to their health.

The Detaining Power shall supply prisoners of war during transfer with sufficient food and drinking water to keep them in good health, likewise with the necessary clothing, shelter and medical attention. The Detaining Power shall take adequate precautions especially in case of transport by sea or by air, to ensure their safety during transfer, and shall draw up a complete list of all transferred prisoners before their departure.

Article 47

Sick or wounded prisoners of war shall not be transferred as long as their recovery may be endangered by the journey, unless their safety imperatively demands it.

If the combat zone draws closer to a camp, the prisoners of war in the said camp shall not be transferred unless their transfer can be carried out in adequate conditions of safety, or if they are exposed to greater risks by remaining on the spot than by being transferred.

Article 48

In the event of transfer, prisoners of war shall be officially advised of their departure and of their new postal address. Such notifications shall be given in time for them to pack their luggage and inform their next of kin.

They shall be allowed to take with them their personal effects, and the correspondence and parcels which have arrived for them. The weight of such baggage may be limited, if the conditions of transfer so require, to what each

prisoner can reasonably carry, which shall in no case be more than twenty-five kilograms per head.

Mail and parcels addressed to their former camp shall be forwarded to them without delay. The camp commander shall take, in agreement with the prisoners' representative, any measures needed to ensure the transport of the prisoners' community property and of the luggage they are unable to take with them in consequence of restrictions imposed by virtue of the second paragraph of this Article.

The costs of transfers shall be borne by the Detaining Power.

SECTION III

Labour of prisoners of war

Article 49

The Detaining Power may utilize the labour of prisoners of war who are physically fit, taking into account their age, sex, rank and physical aptitude, and with a view particularly to maintaining them in a good state of physical and mental health.

Non-commissioned officers who are prisoners of war shall only be required to do supervisory work. Those not so required may ask for other suitable work which shall, so far as possible, be found for them.

If officers or persons of equivalent status ask for suitable work, it shall be found for them, so far as possible, but they may in no circumstances be compelled to work.

Article 50

Besides work connected with camp administration, installation or maintenance, prisoners of war may be compelled to do only such work as is included in the following classes:

- a) agriculture;
- b) industries connected with the production or the extraction of raw materials, and manufacturing industries, with the exception of metallurgical, machinery and chemical industries; public works and building operations which have no military character or purpose;
- c) transport and handling of stores which are not military in character or purpose;
- d) commercial business, and arts and crafts;
- e) domestic service;
- f) public utility services having no military character or purpose.

Should the above provisions be infringed, prisoners of war shall be allowed to exercise their right of complaint, in conformity with Article 78.

Article 51

Prisoners of war must be granted suitable working conditions, especially as regards accommodation, food, clothing and equipment; such conditions shall not be inferior to those enjoyed by nationals of the Detaining Power employed in similar work; account shall also be taken of climatic conditions.

The Detaining Power, in utilizing the labour of prisoners of war, shall ensure that in areas in which prisoners are employed, the national legislation concerning the protection of labour, and, more particularly, the regulations for the safety of workers, are duly applied.

Prisoners of war shall receive training and be provided with the means of protection suitable to the work they will have to do and similar to those accorded to the nationals of the Detaining Power. Subject to the provisions of Article 52, prisoners may be submitted to the normal risks run by these civilian workers.

Conditions of labour shall in no case be rendered more arduous by disciplinary measures.

Article 52

Unless he be a volunteer, no prisoner of war may be employed on labour which is of an unhealthy or dangerous nature.

No prisoner of war shall be assigned to labour which would be looked upon as humiliating for a member of the Detaining Power's own forces.

The removal of mines or similar devices shall be considered as dangerous labour.

Article 53

The duration of the daily labour of prisoners of war, including the time of the journey to and from, shall not be excessive, and must in no case exceed that permitted for civilian workers in the district, who are nationals of the Detaining Power and employed on the same work.

Prisoners of war must be allowed, in the middle of the day's work, a rest of not less than one hour. This rest will be the same as that to which workers of the Detaining Power are entitled, if the latter is of longer duration. They shall be allowed in addition a rest of twenty-four consecutive hours every week, preferably on Sunday or the day of rest in their country of origin. Furthermore, every prisoner who has worked for one year shall be granted a rest of eight consecutive days, during which his working pay shall be paid him.

If methods of labour such as piece work are employed, the length of the working period shall not be rendered excessive thereby.

Article 54

The working pay due to prisoners of war shall be fixed in accordance with the provisions of Article 62 of the present Convention.

Prisoners of war who sustain accidents in connection with work, or who contract a disease in the course, or in consequence of their work, shall receive all the care their condition may require. The Detaining Power shall furthermore deliver to such prisoners of war a medical certificate enabling them to submit their claims to the Power on which they depend, and shall send a duplicate to the Central Prisoners of War Agency provided for in Article 123.

Article 55

The fitness of prisoners of war for work shall be periodically verified by medical examinations at least once a month. The examinations shall have particular regard to the nature of the work which prisoners of war are required to do.

If any prisoner of war considers himself incapable of working, he shall be permitted to appear before the medical authorities of his camp. Physicians or surgeons may recommend that the prisoners who are, in their opinion, unfit for work, be exempted therefrom.

Article 56

The organization and administration of labour detachments shall be similar to those of prisoner of war camps.

Every labour detachment shall remain under the control of and administratively part of a prisoner of war camp. The military authorities and the commander of the said camp shall be responsible, under the direction of their government, for the observance of the provisions of the present Convention in labour detachments.

The camp commander shall keep an up-to-date record of the labour detachments dependent on his camp, and shall communicate it to the delegates of the Protecting Power, of the International Committee of the Red Cross, or of other agencies giving relief to prisoners of war, who may visit the camp.

Article 57

The treatment of prisoners of war who work for private persons, even if the latter are responsible for guarding and protecting them, shall not be inferior to that which is provided for by the present Convention. The Detaining Power, the military authorities and the commander of the camp to which such prisoners belong shall be entirely responsible for the maintenance, care, treatment, and payment of the working pay of such prisoners of war.

Such prisoners of war shall have the right to remain in communication with the prisoners' representatives in the camps on which they depend.

SECTION IV

Financial resources of prisoners of war

Article 58

Upon the outbreak of hostilities, and pending an arrangement on this matter with the Protecting Power, the Detaining Power may determine the maximum amount of money in cash or in any similar form, that prisoners may have in their possession. Any amount in excess, which was properly in their possession and which has been taken or withheld from them, shall be placed to their account, together with any monies deposited by them, and shall not be converted into any other currency without their consent.

If prisoners of war are permitted to purchase services or commodities outside the camp against payment in cash, such payments shall be made by the prisoner himself or by the camp administration who will charge them to the accounts of the prisoners concerned. The Detaining Power will establish the necessary rules in this respect.

Article 59

Cash which was taken from prisoners of war, in accordance with Article 18, at the time of their capture, and which is in the currency of the Detaining Power, shall be placed to their separate accounts, in accordance with the provisions of Article 64 of the present Section.

The amounts, in the currency of the Detaining Power, due to the conversion of sums in other currencies that are taken from the prisoners of war at the same time, shall also be credited to their separate accounts.

Article 60

The Detaining Power shall grant all prisoners of war a monthly advance of pay, the amount of which shall be fixed by conversion, into the currency of the said Power, of the following amounts:

- Category I : Prisoners ranking below sergeants: eight Swiss francs.
- Category II: Sergeants and other non-commissioned officers, or prisoners of equivalent rank: twelve Swiss francs.
- Category III: Warrant officers and commissioned officers below the rank of major or prisoners of equivalent rank: fifty Swiss francs.

Category IV: Majors, lieutenant-colonels, colonels or prisoners of equivalent rank: sixty Swiss francs.

Category V : General officers or prisoners of war of equivalent rank: seventy-five Swiss francs.

However, the Parties to the conflict concerned may by special agreement modify the amount of advances of pay due to prisoners of the preceding categories.

Furthermore, if the amounts indicated in the first paragraph above would be unduly high compared with the pay of the Detaining Power's armed forces or would, for any reason, seriously embarrass the Detaining Power, then, pending the conclusion of a special agreement with the Power on which the prisoners depend to vary the amounts indicated above, the Detaining Power:

- a) shall continue to credit the accounts of the prisoners with the amounts indicated in the first paragraph above;
- b) may temporarily limit the amount made available from these advances of pay to prisoners of war for their own use, to sums which are reasonable, but which, for Category I, shall never be inferior to the amount that the Detaining Power gives to the members of its own armed forces.

The reasons for any limitations will be given without delay to the Protecting Power.

Article 61

The Detaining Power shall accept for distribution as supplementary pay to prisoners of war sums which the Power on which the prisoners depend may forward to them, on condition that the sums to be paid shall be the same for each prisoner of the same category, shall be payable to all prisoners of that category depending on that Power, and shall be placed in their separate accounts, at the earliest opportunity, in accordance with the provisions of Article 64. Such supplementary pay shall not relieve the Detaining Power of any obligation under this Convention.

Article 62

Prisoners of war shall be paid a fair working rate of pay by the detaining authorities direct. The rate shall be fixed by the said authorities, but shall at no time be less than one-fourth of one Swiss franc for a full working day. The Detaining Power shall inform prisoners of war, as well as the Power on which they depend, through the intermediary of the Protecting Power, of the rate of daily working pay that it has fixed.

Working pay shall likewise be paid by the detaining authorities to prisoners of war permanently detailed to duties or to a skilled or semi-skilled occupation in connection with the administration, installation or maintenance of camps, and

to the prisoners who are required to carry out spiritual or medical duties on behalf of their comrades.

The working pay of the prisoners' representative, of his advisers, if any, and of his assistants, shall be paid out of the fund maintained by canteen profits. The scale of this working pay shall be fixed by the prisoners' representative and approved by the camp commander. If there is no such fund, the detaining authorities shall pay these prisoners a fair working rate of pay.

Article 63

Prisoners of war shall be permitted to receive remittances of money addressed to them individually or collectively.

Every prisoner of war shall have at his disposal the credit balance of his account as provided for in the following Article, within the limits fixed by the Detaining Power, which shall make such payments as are requested. Subject to financial or monetary restrictions which the Detaining Power regards as essential, prisoners of war may also have payments made abroad. In this case payments addressed by prisoners of war to dependents shall be given priority.

In any event, and subject to the consent of the Power on which they depend, prisoners may have payments made in their own country, as follows: the Detaining Power shall send to the aforesaid Power through the Protecting Power, a notification giving all the necessary particulars concerning the prisoners of war, the beneficiaries of the payments, and the amount of the sums to be paid, expressed in the Detaining Power's currency. The said notification shall be signed by the prisoners and countersigned by the camp commander. The Detaining Power shall debit the prisoners' account by a corresponding amount; the sums thus debited shall be placed by it to the credit of the Power on which the prisoners depend.

To apply the foregoing provisions, the Detaining Power may usefully consult the Model Regulations in Annex V of the present Convention.

Article 64

The Detaining Power shall hold an account for each prisoner of war, showing at least the following:

- 1) The amounts due to the prisoner or received by him as advances of pay, as working pay or derived from any other source; the sums in the currency of the Detaining Power which were taken from him; the sums taken from him and converted at his request into the currency of the said Power.
- 2) The payments made to the prisoner in cash, or in any other similar form; the payments made on his behalf and at his request; the sums transferred under Article 63, third paragraph.

Article 65

Every item entered in the account of a prisoner of war shall be countersigned or initialled by him, or by the prisoners' representative acting on his behalf.

Prisoners of war shall at all times be afforded reasonable facilities for consulting and obtaining copies of their accounts, which may likewise be inspected by the representatives of the Protecting Powers at the time of visits to the camp.

When prisoners of war are transferred from one camp to another, their personal accounts will follow them. In case of transfer from one Detaining Power to another, the monies which are their property and are not in the currency of the Detaining Power will follow them. They shall be given certificates for any other monies standing to the credit of their accounts. The Parties to the conflict concerned may agree to notify to each other at specific intervals through the Protecting Power, the amount of the accounts of the prisoners of war.

Article 66

On the termination of captivity, through the release of a prisoner of war or his repatriation, the Detaining Power shall give him a statement, signed by an authorized officer of that Power, showing the credit balance then due to him. The Detaining Power shall also send through the Protecting Power to the government upon which the prisoner of war depends, lists giving all appropriate particulars of all prisoners of war whose captivity has been terminated by repatriation, release, escape, death or any other means, and showing the amount of their credit balances. Such lists shall be certified on each sheet by an authorized representative of the Detaining Power.

Any of the above provisions of this Article may be varied by mutual agreement between any two Parties to the conflict.

The Power on which the prisoner of war depends shall be responsible for settling with him any credit balance due to him from the Detaining Power on the termination of his captivity.

Article 67

Advances of pay, issued to prisoners of war in conformity with Article 60, shall be considered as made on behalf of the Power on which they depend. Such advances of pay, as well as all payments made by the said Power under Article 63, third paragraph, and Article 68, shall form the subject of arrangements between the Powers concerned, at the close of hostilities.

Article 68

Any claim by a prisoner of war for compensation in respect of any injury or other disability arising out of work shall be referred to the Power on which he depends, through the Protecting Power. In accordance with Article 54, the

Detaining Power will, in all cases, provide the prisoner of war concerned with a statement showing the nature of the injury or disability, the circumstances in which it arose and particulars of medical or hospital treatment given for it. This statement will be signed by a responsible officer of the Detaining Power and the medical particulars certified by a medical officer.

Any claim by a prisoner of war for compensation in respect of personal effects, monies or valuables impounded by the Detaining Power under Article 18 and not forthcoming on his repatriation, or in respect of loss alleged to be due to the fault of the Detaining Power or any of its servants, shall likewise be referred to the Power on which he depends. Nevertheless, any such personal effects required for use by the prisoners of war whilst in captivity shall be replaced at the expense of the Detaining Power. The Detaining Power will, in all cases, provide the prisoner of war with a statement, signed by a responsible officer, showing all available information regarding the reasons why such effects, monies or valuables have not been restored to him. A copy of this statement will be forwarded to the Power on which he depends through the Central Prisoners of War Agency provided for in Article 123.

SECTION V

Relations of prisoners of war with the exterior

Article 69

Immediately upon prisoners of war falling into its power, the Detaining Power shall inform them and the Powers on which they depend, through the Protecting Power, of the measures taken to carry out the provisions of the present Section. They shall likewise inform the parties concerned of any subsequent modifications of such measures.

Article 70

Immediately upon capture, or not more than one week after arrival at a camp, even if it is a transit camp, likewise in case of sickness or transfer to hospital or another camp, every prisoner of war shall be enabled to write direct to his family, on the one hand, and to the Central Prisoners of War Agency provided for in Article 123, on the other hand, a card similar, if possible, to the model annexed to the present Convention, informing his relatives of his capture, address and state of health. The said cards shall be forwarded as rapidly as possible and may not be delayed in any manner.

Article 71

Prisoners of war shall be allowed to send and receive letters and cards. If the Detaining Power deems it necessary to limit the number of letters and cards

sent by each prisoner of war, the said number shall not be less than two letters and four cards monthly, exclusive of the capture cards provided for in Article 70, and conforming as closely as possible to the models annexed to the present Convention. Further limitations may be imposed only if the Protecting Power is satisfied that it would be in the interests of the prisoners of war concerned to do so owing to difficulties of translation caused by the Detaining Power's inability to find sufficient qualified linguists to carry out the necessary censorship. If limitations must be placed on the correspondence addressed to prisoners of war, they may be ordered only by the Power on which the prisoners depend, possibly at the request of the Detaining Power.

Such letters and cards must be conveyed by the most rapid method at the disposal of the Detaining Power; they may not be delayed or retained for disciplinary reasons.

Prisoners of war who have been without news for a long period, or who are unable to receive news from their next of kin or to give them news by the ordinary postal route, as well as those who are at a great distance from their homes, shall be permitted to send telegrams, the fees being charged against the prisoners of war's accounts with the Detaining Power or paid in the currency at their disposal. They shall likewise benefit by this measure in cases of urgency.

As a general rule, the correspondence of prisoners of war shall be written in their native language. The Parties to the conflict may allow correspondence in other languages.

Sacks containing prisoner of war mail must be securely sealed and labelled so as clearly to indicate their contents, and must be addressed to offices of destination.

Article 72

Prisoners of war shall be allowed to receive by post or by any other means individual parcels or collective shipments containing, in particular, foodstuffs, clothing, medical supplies and articles of a religious, educational or recreational character which may meet their needs, including books, devotional articles scientific equipment, examination papers, musical instruments, sports outfits and materials allowing prisoners of war to pursue their studies or their cultural activities.

Such shipments shall in no way free the Detaining Power from the obligations imposed upon it by virtue of the present Convention.

The only limits which may be placed on these shipments shall be those proposed by the Protecting Power in the interest of the prisoners themselves, or by the International Committee of the Red Cross or any other organization giving assistance to the prisoners, in respect of their own shipments only, on account of exceptional strain on transport or communications.

The conditions for the sending of individual parcels and collective relief shall, if necessary, be the subject of special agreements between the Powers concerned, which may in no case delay the receipt by the prisoners of relief supplies. Books may not be included in parcels of clothing and foodstuffs. Medical supplies shall, as a rule, be sent in collective parcels.

Article 73

In the absence of special agreements between the Powers concerned on the conditions for the receipt and distribution of collective relief shipments, the rules and regulations concerning collective shipments, which are annexed to the present Convention, shall be applied.

The special agreements referred to above shall in no case restrict the right of prisoners' representatives to take possession of collective relief shipments intended for prisoners of war, to proceed to their distribution or to dispose of them in the interest of the prisoners.

Nor shall such agreements restrict the right of representatives of the Protecting Power, the International Committee of the Red Cross or any other organization giving assistance to prisoners of war and responsible for the forwarding of collective shipments, to supervise their distribution to the recipients.

Article 74

All relief shipments for prisoners of war shall be exempt from import, customs and other dues.

Correspondence, relief shipments and authorized remittances of money addressed to prisoners of war or despatched by them through the post office, either direct or through the Information Bureaux provided for in Article 122 and the Central Prisoners of War Agency provided for in Article 123, shall be exempt from any postal dues, both in the countries of origin and destination, and in intermediate countries.

If relief shipments intended for prisoners of war cannot be sent through the post office by reason of weight or for any other cause, the cost of transportation shall be borne by the Detaining Power in all the territories under its control. The other Powers party to the Convention shall bear the cost of transport in their respective territories.

In the absence of special agreements between the Parties concerned, the costs connected with transport of such shipments, other than costs covered by the above exemption, shall be charged to the senders.

The High Contracting Parties shall endeavour to reduce, so far as possible, the rates charged for telegrams sent by prisoners of war, or addressed to them.

Article 75

Should military operations prevent the Powers concerned from fulfilling their obligation to assure the transport of the shipments referred to in Articles 70, 71, 72 and 77, the Protecting Powers concerned, the International Committee of the Red Cross or any other organization duly approved by the Parties to the conflict may undertake to ensure the conveyance of such shipments by suitable means (railway wagons, motor vehicles, vessels or aircraft, etc.). For this purpose, the High Contracting Parties shall endeavour to supply them with such transport and to allow its circulation, especially by granting the necessary safe-conducts.

Such transport may also be used to convey:

- a) correspondence, lists and reports exchanged between the Central Information Agency referred to in Article 123 and the National Bureaux referred to in Article 122;
- b) correspondence and reports relating to prisoners of war which the Protecting Power, the International Committee of the Red Cross or any other body assisting the prisoners, exchange either with their own delegates or with the Parties to the conflict. These provisions in no way detract from the right of any Party to the conflict to arrange other means of transport, if it should so prefer, nor preclude the granting of safe-conducts, under mutually agreed conditions, to such means of transport. In the absence of special agreements, the costs occasioned by the use of such means of transport shall be borne proportionally by the Parties to the conflict whose nationals are benefited thereby.

Article 76

The censoring of correspondence addressed to prisoners of war or despatched by them shall be done as quickly as possible. Mail shall be censored only by the despatching State and the receiving State, and once only by each.

The examination of consignments intended for prisoners of war shall not be carried out under conditions that will expose the goods contained in them to deterioration; except in the case of written or printed matter, it shall be done in the presence of the addressee, or of a fellow-prisoner duly delegated by him. The delivery to prisoners of individual or collective consignments shall not be delayed under the pretext of difficulties of censorship.

Any prohibition of correspondence ordered by Parties to the conflict, either for military or political reasons, shall be only temporary and its duration shall be as short as possible.

Article 77

The Detaining Power shall provide all facilities for the transmission, through the Protecting Power or the Central Prisoners of War Agency provided for in Article

123, of instruments, papers or documents intended for prisoners of war or despatched by them, especially powers of attorney and wills.

In all cases they shall facilitate the preparation and execution of such documents on behalf of prisoners of war; in particular, they shall allow them to consult a lawyer and shall take what measures are necessary for the authentication of their signatures.

SECTION VI

Relations between prisoners of war and the authorities

CHAPTER I

Complaints of Prisoners of War
Respecting the Conditions of Captivity

Article 78

Prisoners of war shall have the right to make known to the military authorities in whose power they are, their requests regarding the conditions of captivity to which they are subjected.

They shall also have the unrestricted right to apply to the representatives of the Protecting Powers either through their prisoners' representative or, if they consider it necessary, direct, in order to draw their attention to any points on which they may have complaints to make regarding their conditions of captivity.

These requests and complaints shall not be limited nor considered to be a part of the correspondence quota referred to in Article 71. They must be transmitted immediately. Even if they are recognized to be unfounded, they may not give rise to any punishment.

Prisoners' representative may send periodic reports on the situation in the camps and the needs of the prisoners of war to the representatives of the Protecting Powers.

CHAPTER II

Prisoner of War Representatives

Article 79

In all places where there are prisoners of war, except in those where there are officers, the prisoners shall freely elect by secret ballot, every six months, and also in case of vacancies, prisoners' representatives entrusted with

representing them before the military authorities, the Protecting Powers, the International Committee of the Red Cross and any other organization which may assist them. These prisoners' representatives shall be eligible for re-election.

In camps for officers and persons of equivalent status or in mixed camps, the senior officer among the prisoners of war shall be recognized as the camp prisoners' representative. In camps for officers, he shall be assisted by one or more advisers chosen by the officers; in mixed camps, his assistants shall be chosen from among the prisoners of war who are not officers and shall be elected by them.

Officer prisoners of war of the same nationality shall be stationed in labour camps for prisoners of war, for the purpose of carrying out the camp administration duties for which the prisoners of war are responsible. These officers may be elected as prisoners' representatives under the first paragraph of this Article. In such a case the assistants to the prisoners' representatives shall be chosen from among those prisoners of war who are not officers.

Every representative elected must be approved by the Detaining Power before he has the right to commence his duties. Where the Detaining Power refuses to approve a prisoner of war elected by his fellow prisoners of war, it must inform the Protecting Power of the reason for such refusal.

In all cases the prisoners' representative must have the same nationality, language and customs as the prisoners of war whom he represents. Thus, prisoners of war distributed in different sections of a camp, according to their nationality, language or customs, shall have for each section their own prisoners' representative, in accordance with the foregoing paragraphs.

Article 80

Prisoners' representatives shall further the physical, spiritual and intellectual well-being of prisoners of war.

In particular, where the prisoners decide to organize amongst themselves a system of mutual assistance, this organization will be within the province of the prisoners' representative, in addition to the special duties entrusted to him by other provisions of the present Convention.

Prisoners' representatives shall not be held responsible, simply by reason of their duties, for any offences committed by prisoners of war.

Article 81

Prisoners' representatives shall not be required to perform any other work, if the accomplishment of their duties is thereby made more difficult.

Prisoners' representatives may appoint from amongst the prisoners such assistants as they may require. All material facilities shall be granted them,

particularly a certain freedom of movement necessary for the accomplishment of their duties (inspection of labour detachments, receipt of supplies, etc.).

Prisoners' representatives shall be permitted to visit premises where prisoners of war are detained, and every prisoner of war shall have the right to consult freely his prisoners' representative.

All facilities shall likewise be accorded to the prisoners' representatives for communication by post and telegraph with the detaining authorities, the Protecting Powers, the International Committee of the Red Cross and their delegates, the Mixed Medical Commissions and with the bodies which give assistance to prisoners of war. Prisoners' representatives of labour detachments shall enjoy the same facilities for communication with the prisoners' representatives of the principal camp. Such communications shall not be restricted, nor considered as forming a part of the quota mentioned in Article 71.

Prisoners' representatives who are transferred shall be allowed a reasonable time to acquaint their successors with current affairs.

In case of dismissal, the reasons therefor shall be communicated to the Protecting Power.

CHAPTER III

Penal and Disciplinary Sanctions

I. General Provisions

Article 82

A prisoner of war shall be subject to the laws, regulations and orders in force in the armed forces of the Detaining Power; the Detaining Power shall be justified in taking judicial or disciplinary measures in respect of any offence committed by a prisoner of war against such laws, regulations or orders. However, no proceedings or punishments contrary to the provisions of this Chapter shall be allowed.

If any law, regulation or order of the Detaining Power shall declare acts committed by a prisoner of war to be punishable, whereas the same acts would not be punishable if committed by a member of the forces of the Detaining Power, such acts shall entail disciplinary punishments only.

Article 83

In deciding whether proceedings in respect of an offence alleged to have been committed by a prisoner of war shall be judicial or disciplinary, the Detaining Power shall ensure that the competent authorities exercise the greatest leniency and adopt, wherever possible, disciplinary rather than judicial measures.

Article 84

A prisoner of war shall be tried only by a military court, unless the existing laws of the Detaining Power expressly permit the civil courts to try a member of the armed forces of the Detaining Power in respect of the particular offence alleged to have been committed by the prisoner of war. In no circumstances whatever shall a prisoner of war be tried by a court of any kind which does not offer the essential guarantees of independence and impartiality as generally recognized, and, in particular, the procedure of which does not afford the accused the rights and means of defence provided for in Article 105.

Article 85

Prisoners of war prosecuted under the laws of the Detaining Power for acts committed prior to capture shall retain, even if convicted, the benefits of the present Convention.

Article 86

No prisoner of war may be punished more than once for the same act, or on the same charge.

Article 87

Prisoners of war may not be sentenced by the military authorities and courts of the Detaining Power to any penalties except those provided for in respect of members of the armed forces of the said Power who have committed the same acts.

When fixing the penalty, the courts or authorities of the Detaining Power shall take into consideration, to the widest extent possible, the fact that the accused, not being a national of the Detaining Power, is not bound to it by any duty of allegiance, and that he is in its power as the result of circumstances independent of his own will. The said courts or authorities shall be at liberty to reduce the penalty provided for the violation of which the prisoner of war is accused, and shall therefore not be bound to apply the minimum penalty prescribed.

Collective punishment for individual acts, corporal punishment, imprisonment in premises without daylight and, in general, any form of torture or cruelty, are forbidden.

No prisoner of war may be deprived of his rank by the Detaining Power, or prevented from wearing his badges.

Article 88

Officers, non-commissioned officers and men who are prisoners of war undergoing a disciplinary or judicial punishment, shall not be subjected to more severe treatment than that applied in respect of the same punishment to members of the armed forces of the Detaining Power of equivalent rank.

A woman prisoner of war shall not be awarded or sentenced to a punishment more severe, or treated whilst undergoing punishment more severely, than a woman member of the armed forces of the Detaining Power dealt with for a similar offence.

In no case may a woman prisoner of war be awarded or sentenced to a punishment more severe, or treated whilst undergoing punishment more severely, than a male member of the armed forces of the Detaining Power dealt with for a similar offence.

Prisoners of war who have served disciplinary or judicial sentences may not be treated differently from other prisoners of war.

II. Disciplinary Sanctions

Article 89

The disciplinary punishments applicable to prisoners of war are the following:

1) A fine which shall not exceed 50 per cent of the advances of pay and working pay which the prisoner of war would otherwise receive under the provisions of Articles 60 and 62 during a period of not more than thirty days.

2) Discontinuance of privileges granted over and above the treatment provided for by the present Convention.

3) Fatigue duties not exceeding two hours daily.

4) Confinement.

The punishment referred to under 3) shall not be applied to officers.

In no case shall disciplinary punishments be inhuman, brutal or dangerous to the health of prisoners of war.

Article 90

The duration of any single punishment shall in no case exceed thirty days. Any period of confinement awaiting the hearing of a disciplinary offence or the award of disciplinary punishment shall be deducted from an award pronounced against a prisoner of war.

The maximum of thirty days provided above may not be exceeded, even if the prisoner of war is answerable for several acts at the same time when he is awarded punishment, whether such acts are related or not.

The period between the pronouncing of an award of disciplinary punishment and its execution shall not exceed one month.

When a prisoner of war is awarded a further disciplinary punishment, a period of at least three days shall elapse between the execution of any two of the punishments, if the duration of one of these is ten days or more.

Article 91

The escape of a prisoner of war shall be deemed to have succeeded when:

- 1) he has joined the armed forces of the Power on which he depends, or those of an allied Power;
- 2) he has left the territory under the control of the Detaining Power, or of an ally of the said Power;
- 3) he has joined a ship flying the flag of the Power on which he depends, or of an allied Power, in the territorial waters of the Detaining Power, the said ship not being under the control of the last named Power.

Prisoners of war who have made good their escape in the sense of this Article and who are recaptured, shall not be liable to any punishment in respect of their previous escape.

Article 92

A prisoner of war who attempts to escape and is recaptured before having made good his escape in the sense of Article 91 shall be liable only to a disciplinary punishment in respect of this act, even if it is a repeated offence.

A prisoner of war who is recaptured shall be handed over without delay to the competent military authority.

Article 88, fourth paragraph, notwithstanding, prisoners of war punished as a result of an unsuccessful escape may be subjected to special surveillance. Such surveillance must not affect the state of their health, must be undergone in a prisoner of war camp, and must not entail the suppression of any of the safeguards granted them by the present Convention.

Article 93

Escape or attempt to escape, even if it is a repeated offence, shall not be deemed an aggravating circumstance if the prisoner of war is subjected to trial by judicial proceedings in respect of an offence committed during his escape or attempt to escape.

In conformity with the principle stated in Article 83, offences committed by prisoners of war with the sole intention of facilitating their escape and which do not entail any violence against life or limb, such as offences against public property, theft without intention of self-enrichment, the drawing up or use of

false papers, the wearing of civilian clothing, shall occasion disciplinary punishment only.

Prisoners of war who aid or abet an escape or an attempt to escape shall be liable on this count to disciplinary punishment only.

Article 94

If an escaped prisoner of war is recaptured, the Power on which he depends shall be notified thereof in the manner defined in Article 122, provided notification of his escape has been made.

Article 95

A prisoner of war accused of an offence against discipline shall not be kept in confinement pending the hearing unless a member of the armed forces of the Detaining Power would be so kept if he were accused of a similar offence, or if it is essential in the interests of camp order and discipline.

Any period spent by a prisoner of war in confinement awaiting the disposal of an offence against discipline shall be reduced to an absolute minimum and shall not exceed fourteen days.

The provisions of Articles 97 and 98 of this Chapter shall apply to prisoners of war who are in confinement awaiting the disposal of offences against discipline.

Article 96

Acts which constitute offences against discipline shall be investigated immediately.

Without prejudice to the competence of courts and superior military authorities, disciplinary punishment may be ordered only by an officer having disciplinary powers in his capacity as camp commander, or by a responsible officer who replaces him or to whom he has delegated his disciplinary powers.

In no case may such powers be delegated to a prisoner of war or be exercised by a prisoner of war.

Before any disciplinary award is pronounced, the accused shall be given precise information regarding the offences of which he is accused, and given an opportunity of explaining his conduct and of defending himself. He shall be permitted, in particular, to call witnesses and to have recourse, if necessary, to the services of a qualified interpreter. The decision shall be announced to the accused prisoner of war and to the prisoners' representative.

A record of disciplinary punishments shall be maintained by the camp commander and shall be open to inspection by representatives of the Protecting Power.

Article 97

Prisoners of war shall not in any case be transferred to penitentiary establishments (prisons, penitentiaries, convict prisons, etc.) to undergo disciplinary punishment therein.

All premises in which disciplinary punishments are undergone shall conform to the sanitary requirements set forth in Article 25. A prisoner of war undergoing punishment shall be enabled to keep himself in a state of cleanliness, in conformity with Article 29.

Officers and persons of equivalent status shall not be lodged in the same quarters as non-commissioned officers or men.

Women prisoners of war undergoing disciplinary punishment shall be confined in separate quarters from male prisoners of war and shall be under the immediate supervision of women.

Article 98

A prisoner of war undergoing confinement as a disciplinary punishment, shall continue to enjoy the benefits of the provisions of this Convention except in so far as these are necessarily rendered inapplicable by the mere fact that he is confined. In no case may he be deprived of the benefits of the provisions of Articles 78 and 126.

A prisoner of war awarded disciplinary punishment may not be deprived of the prerogatives attached to his rank.

Prisoners of war awarded disciplinary punishment shall be allowed to exercise and to stay in the open air at least two hours daily.

They shall be allowed, on their request, to be present at the daily medical inspections. They shall receive the attention which their state of health requires and, if necessary, shall be removed to the camp infirmary or to a hospital.

They shall have permission to read and write, likewise to send and receive letters. Parcels and remittances of money, however, may be withheld from them until the completion of the punishment; they shall meanwhile be entrusted to the prisoners' representative, who will hand over to the infirmary the perishable goods contained in such parcels.

III. Judicial Proceedings

Article 99

No prisoner of war may be tried or sentenced for an act which is not forbidden by the law of the Detaining Power or by international law, in force at the time the said act was committed.

No moral or physical coercion may be exerted on a prisoner of war in order to induce him to admit himself guilty of the act of which he is accused.

No prisoner of war may be convicted without having had an opportunity to present his defence and the assistance of a qualified advocate or counsel.

Article 100

Prisoners of war and the Protecting Powers shall be informed as soon as possible of the offences which are punishable by the death sentence under the laws of the Detaining Power.

Other offences shall not thereafter be made punishable by the death penalty without the concurrence of the Power upon which the prisoners of war depend.

The death sentence cannot be pronounced on a prisoner of war unless the attention of the court has, in accordance with Article 87, second paragraph, been particularly called to the fact that since the accused is not a national of the Detaining Power, he is not bound to it by any duty of allegiance, and that he is in its power as the result of circumstances independent of his own will.

Article 101

If the death penalty is pronounced on a prisoner of war, the sentence shall not be executed before the expiration of a period of at least six months from the date when the Protecting Power receives, at an indicated address, the detailed communication provided for in Article 107.

Article 102

A prisoner of war can be validly sentenced only if the sentence has been pronounced by the same courts according to the same procedure as in the case of members of the armed forces of the Detaining Power, and if, furthermore, the provisions of the present Chapter have been observed.

Article 103

Judicial investigations relating to a prisoner of war shall be conducted as rapidly as circumstances permit and so that his trial shall take place as soon as possible. A prisoner of war shall not be confined while awaiting trial unless a member of the armed forces of the Detaining Power would be so confined if he were accused of a similar offence, or if it is essential to do so in the interests of national security. In no circumstances shall this confinement exceed three months.

Any period spent by a prisoner of war in confinement awaiting trial shall be deducted from any sentence of imprisonment passed upon him and taken into account in fixing any penalty.

The provisions of Articles 97 and 98 of this Chapter shall apply to a prisoner of war whilst in confinement awaiting trial.

Article 104

In any case in which the Detaining Power has decided to institute judicial proceedings against a prisoner of war, it shall notify the Protecting Power as soon as possible and at least three weeks before the opening of the trial. This period of three weeks shall run as from the day on which such notification reaches the Protecting Power at the address previously indicated by the latter to the Detaining Power.

The said notification shall contain the following information:

- 1) surname and first names of the prisoner of war, his rank, his army, regimental, personal or serial number, his date of birth, and his profession or trade, if any;
- 2) place of internment or confinement;
- 3) specification of the charge or charges on which the prisoner of war is to be arraigned, giving the legal provisions applicable;
- 4) designation of the court which will try the case, likewise the date and place fixed for the opening of the trial.

The same communication shall be made by the Detaining Power to the prisoners' representative.

If no evidence is submitted, at the opening of a trial, that the notification referred to above was received by the Protecting Power, by the prisoner of war and by the prisoners' representative concerned, at least three weeks before the opening of the trial, then the latter cannot take place and must be adjourned.

Article 105

The prisoner of war shall be entitled to assistance by one of his prisoner comrades, to defence by a qualified advocate or counsel of his own choice, to the calling of witnesses and, if he deems necessary, to the services of a competent interpreter. He shall be advised of these rights by the Detaining Power in due time before the trial.

Failing a choice by the prisoner of war, the Protecting Power shall find him an advocate or counsel, and shall have at least one week at its disposal for the

purpose. The Detaining Power shall deliver to the said Power, on request, a list of persons qualified to present the defence. Failing a choice of an advocate or counsel by the prisoner of war or the Protecting Power, the Detaining Power shall appoint a competent advocate or counsel to conduct the defence.

The advocate or counsel conducting the defence on behalf of the prisoner of war shall have at his disposal a period of two weeks at least before the opening of the trial, as well as the necessary facilities to prepare the defence of the accused. He may, in particular, freely visit the accused and interview him in private. He may also confer with any witnesses for the defence, including prisoners of war. He shall have the benefit of these facilities until the term of appeal or petition has expired.

Particulars of the charge or charges on which the prisoner of war is to be arraigned, as well as the documents which are generally communicated to the accused by virtue of the laws in force in the armed forces of the Detaining Power, shall be communicated to the accused prisoner of war in a language which he understands, and in good time before the opening of the trial. The same communication in the same circumstances shall be made to the advocate or counsel conducting the defence on behalf of the prisoner of war.

The representatives of the Protecting Power shall be entitled to attend the trial of the case, unless, exceptionally, this is held in camera in the interest of State security. In such a case the Detaining Power shall advise the Protecting Power accordingly.

Article 106

Every prisoner of war shall have, in the same manner as the members of the armed forces of the Detaining Power, the right of appeal or petition from any sentence pronounced upon him, with a view to the quashing or revising of the sentence or the reopening of the trial. He shall be fully informed of his right to appeal or petition and of the time limit within which he may do so.

Article 107

Any judgment and sentence pronounced upon a prisoner of war shall be immediately reported to the Protecting Power in the form of a summary communication, which shall also indicate whether he has the right of appeal with a view to the quashing of the sentence or the reopening of the trial. This communication shall likewise be sent to the prisoners' representative concerned. It shall also be sent to the accused prisoner of war in a language he understands, if the sentence was not pronounced in his presence. The Detaining Power shall also immediately communicate to the Protecting Power the decision of the prisoner of war to use or to waive his right of appeal.

Furthermore, if a prisoner of war is finally convicted or if a sentence pronounced

on a prisoner of war in the first instance is a death sentence, the Detaining Power shall as soon as possible address to the Protecting Power a detailed communication containing:

- 1) the precise wording of the finding and sentence;
- 2) a summarized report of any preliminary investigation and of the trial, emphasizing in particular the elements of the prosecution and the defence;
- 3) notification, where applicable, of the establishment where the sentence will be served.

The communications provided for in the foregoing sub-paragraphs shall be sent to the Protecting Power at the address previously made known to the Detaining Power.

Article 108

Sentence pronounced on prisoners of war after a conviction has become duly enforceable shall be served in the same establishments and under the same conditions as in the case of members of the armed forces of the Detaining Power. These conditions shall in all cases conform to the requirements of health and humanity.

A woman prisoner of war on whom such a sentence has been pronounced shall be confined in separate quarters and shall be under the supervision of women.

In any case, prisoners of war sentenced to a penalty depriving them of their liberty shall retain the benefit of the provisions of Articles 78 and 126 of the present Convention. Furthermore, they shall be entitled to receive and despatch correspondence, to receive at least one relief parcel monthly, to take regular exercise in the open air, to have the medical care required by their state of health, and the spiritual assistance they may desire. Penalties to which they may be subjected shall be in accordance with the provisions of Article 87, third paragraph.

PART IV

TERMINATION OF CAPTIVITY

SECTION I

Direct repatriation and accomodation in neutral Countries

Article 109

Subject to the provisions of the third paragraph of this Article, Parties to the conflict are bound to send back to their own country, regardless of number or

rank, seriously wounded and seriously sick prisoners of war, after having cared for them until they are fit to travel, in accordance with the first paragraph of the following Article.

Throughout the duration of hostilities, Parties to the conflict shall endeavour, with the co-operation of the neutral Powers concerned, to make arrangements for the accommodation in neutral countries of the sick and wounded prisoners of war referred to in the second paragraph of the following Article.

They may, in addition, conclude agreements with a view to the direct repatriation or internment in a neutral country of able-bodied prisoners of war who have undergone a long period of captivity.

No sick or injured prisoner of war who is eligible for repatriation under the first paragraph of this Article, may be repatriated against his will during hostilities.

Article 110

The following shall be repatriated direct;

- 1) Incurably wounded and sick whose mental or physical fitness seems to have been gravely diminished.
- 2) Wounded and sick who, according to medical opinion, are not likely to recover within one year, whose condition requires treatment and whose mental or physical fitness seems to have been gravely diminished.
- 3) Wounded and sick who have recovered, but whose mental or physical fitness seems to have been gravely and permanently diminished.

The following may be accommodated in a neutral country:

- 1) Wounded and sick whose recovery may be expected within one year of the date of the wound or the beginning of the illness, if treatment in a neutral country might increase the prospects of a more certain and speedy recovery.
- 2) Prisoners of war whose mental or physical health, according to medical opinion, is seriously threatened by continued captivity, but whose accommodation in a neutral country might remove such a threat.

The conditions which prisoners of war accommodated in a neutral country must fulfil in order to permit their repatriation shall be fixed, as shall likewise their status, by agreement between the Powers concerned. In general, prisoners of war who have been accommodated in a neutral country, and who belong to the following categories, should be repatriated:

- 1) those whose state of health has deteriorated so as to fulfil the conditions laid down for direct repatriation;
- 2) those whose mental or physical powers remain, even after treatment considerably impaired.

If no special agreements are concluded between the Parties to the conflict concerned, to determine the cases of disablement or sickness entailing direct

repatriation or accommodation in a neutral country, such cases shall be settled in accordance with the principles laid down in the Model Agreement concerning direct repatriation and accommodation in neutral countries of wounded and sick prisoners of war and in the Regulations concerning Mixed Medical Commissions annexed to the present Convention.

Article 111

The Detaining Power, the Power on which the prisoners of war depend, and a neutral Power agreed upon by these two Powers, shall endeavour to conclude agreements which will enable prisoners of war to be interned in the territory of the said neutral Power until the close of hostilities.

Article 112

Upon the outbreak of hostilities, Mixed Medical Commissions shall be appointed to examine sick and wounded prisoners of war, and to make all appropriate decisions regarding them. The appointment, duties and functioning of these Commissions shall be in conformity with the provisions of the Regulations annexed to the present Convention.

However, prisoners of war who, in the opinion of the medical authorities of the Detaining Power, are manifestly seriously injured or seriously sick, may be repatriated without having to be examined by a Mixed Medical Commission.

Article 113

Besides those who are designated by the medical authorities of the Detaining Power, wounded or sick prisoners of war belonging to the categories listed below shall be entitled to present themselves for examination by the Mixed Medical Commissions provided for in the foregoing Article:

- 1) Wounded and sick proposed by a physician or surgeon who is of the same nationality, or a national of a Party to the conflict allied with the Power on which the said prisoners depend, and who exercises his functions in the camp.
- 2) Wounded and sick proposed by their prisoners' representative.
- 3) Wounded and sick proposed by the Power on which they depend, or by an organization duly recognized by the said Power and giving assistance to the prisoners.

Prisoners of war who do not belong to one of the three foregoing categories may nevertheless present themselves for examination by Mixed Medical Commissions, but shall be examined only after those belonging to the said categories.

The physician or surgeon of the same nationality as the prisoners who present

themselves for examination by the Mixed Medical Commission, likewise the prisoners' representative of the said prisoners, shall have permission to be present at the examination.

Article 114

Prisoners of war who meet with accidents shall, unless the injury is self-inflicted, have the benefit of the provisions of this Convention as regards repatriation or accommodation in a neutral country.

Article 115

No prisoner of war on whom a disciplinary punishment has been imposed and who is eligible for repatriation or for accommodation in a neutral country, may be kept back on the plea that he has not undergone his punishment.

Prisoners of war detained in connection with a judicial prosecution or conviction and who are designated for repatriation or accommodation in a neutral country, may benefit by such measures before the end of the proceedings or the completion of the punishment, if the Detaining Power consents.

Parties to the conflict shall communicate to each other the names of those who will be detained until the end of the proceedings or the completion of the punishment.

Article 116

The costs of repatriating prisoners of war or of transporting them to a neutral country shall be borne, from the frontiers of the Detaining Power, by the Power on which the said prisoners depend.

Article 117

No repatriated person may be employed on active military service.

SECTION II

Release and repatriation of prisoners of war at the close of hostilities

Article 118

Prisoners of war shall be released and repatriated without delay after the cessation of active hostilities.

In the absence of stipulations to the above effect in any agreement concluded between the Parties to the conflict with a view to the cessation of hostilities, or failing any such agreement, each of the Detaining Powers shall itself establish and execute without delay a plan of repatriation in conformity with the principle laid down in the foregoing paragraph.

In either case, the measures adopted shall be brought to the knowledge of the prisoners of war.

The costs of repatriation of prisoners of war shall in all cases be equitably apportioned between the Detaining Power and the Power on which the prisoners depend. This apportionment shall be carried out on the following basis:

a) If the two Powers are contiguous, the Power on which the prisoners of war depend shall bear the costs of repatriation from the frontiers of the Detaining Power.

b) If the two Powers are not contiguous, the Detaining Power shall bear the costs of transport of prisoners of war over its own territory as far as its frontier or its port of embarkation nearest to the territory of the Power on which the prisoners of war depend. The Parties concerned shall agree between themselves as to the equitable apportionment of the remaining costs of the repatriation. The conclusion of this agreement shall in no circumstances justify any delay in the repatriation of the prisoners of war.

Article 119

Repatriation shall be effected in conditions similar to those laid down in Articles 46 to 48 inclusive of the present Convention for the transfer of prisoners of war, having regard to the provisions of Article 118 and to those of the following paragraphs.

On repatriation, any articles of value impounded from prisoners of war under Article 18, and any foreign currency which has not been converted into the currency of the Detaining Power, shall be restored to them. Articles of value and foreign currency which, for any reason whatever, are not restored to prisoners of war on repatriation, shall be despatched to the Information Bureau set up under Article 122.

Prisoners of war shall be allowed to take with them their personal effects, and any correspondence and parcels which have arrived for them. The weight of such baggage may be limited, if the conditions of repatriation so require, to what each prisoner can reasonably carry. Each prisoner shall in all cases be authorized to carry at least twenty-five kilograms.

The other personal effects of the repatriated prisoner shall be left in the charge of the Detaining Power which shall have them forwarded to him as soon as it has concluded an agreement to this effect, regulating the conditions of transport and the payment of the costs involved, with the Power on which the prisoner depends.

Prisoners of war against whom criminal proceedings for an indictable offence are pending may be detained until the end of such proceedings, and, if necessary, until the completion of the punishment. The same shall apply to prisoners of war already convicted for an indictable offence.

Parties to the conflict shall communicate to each other the names of any prisoners of war who are detained until the end of the proceedings or until punishment has been completed.

By agreement between the Parties to the conflict, commissions shall be established for the purpose of searching for dispersed prisoners of war and of assuring their repatriation with the least possible delay.

SECTION III

Death of prisoners of war

308

308

Article 120

Wills of prisoners of war shall be drawn up so as to satisfy the conditions of validity required by the legislation of their country of origin, which will take steps to inform the Detaining Power of its requirements in this respect. At the request of the prisoner of war and, in all cases, after death, the will shall be transmitted without delay to the Protecting Power; a certified copy shall be sent to the Central Agency.

Death certificates, in the form annexed to the present Convention, or lists certified by a responsible officer, of all persons who die as prisoners of war shall be forwarded as rapidly as possible to the Prisoner of War Information Bureau established in accordance with Article 122. The death certificates or certified lists shall show particulars of identity as set out in the third paragraph of Article 17, and also the date and place of death, the cause of death, the date and place of burial and all particulars necessary to identify the graves.

The burial or cremation of a prisoner of war shall be preceded by a medical examination of the body with a view to confirming death and enabling a report to be made and, where necessary, establishing identity.

The detaining authorities shall ensure that prisoners of war who have died in captivity are honourably buried, if possible according to the rites of the religion to which they belonged, and that their graves are respected, suitably maintained and marked so as to be found at any time. Wherever possible, deceased prisoners of war who depended on the same Power shall be interred in the same place.

Deceased prisoners of war shall be buried in individual graves unless unavoidable circumstances require the use of collective graves. Bodies may be cremated only for imperative reasons of hygiene, on account of the religion of

the deceased or in accordance with his express wish to this effect. In case of cremation, the fact shall be stated and the reasons given in the death certificate of the deceased.

In order that graves may always be found, all particulars of burials and graves shall be recorded with a Graves Registration Service established by the Detaining Power. Lists of graves and particulars of the prisoners of war interred in cemeteries and elsewhere shall be transmitted to the Power on which such prisoners of war depended. Responsibility for the care of these graves and for records of any subsequent moves of the bodies shall rest on the Power controlling the territory, if a Party to the present Convention. These provisions shall also apply to the ashes, which shall be kept by the Graves Registration Service until proper disposal thereof in accordance with the wishes of the home country.

Article 121

Every death or serious injury of a prisoner of war caused or suspected to have been caused by a sentry, another prisoner of war, or any other person, as well as any death the cause of which is unknown, shall be immediately followed by an official enquiry by the Detaining Power.

A communication on this subject shall be sent immediately to the Protecting Power. Statements shall be taken from witnesses, especially from those who are prisoners of war, and a report including such statements shall be forwarded to the Protecting Power.

If the enquiry indicates the guilt of one or more persons, the Detaining Power shall take all measures for the prosecution of the person or persons responsible.

PART V

INFORMATION BUREAUX AND RELIEF SOCIETIES FOR PRISONERS OF WAR

Article 122

Upon the outbreak of a conflict and in all cases of occupation, each of the Parties to the conflict shall institute an official Information Bureau for prisoners of war who are in its power. Neutral or non-belligerent Powers who may have received within their territory persons belonging to one of the categories referred to in Article 4, shall take the same action with respect to such persons.

The Power concerned shall ensure that the Prisoners of War Information Bureau is provided with the necessary accommodation, equipment and staff to ensure its efficient working. It shall be at liberty to employ prisoners of war in such a Bureau under the conditions laid down in the Section of the present Convention dealing with work by prisoners of war.

Within the shortest possible period, each of the Parties to the conflict shall give its Bureau the information referred to in the fourth, fifth and sixth paragraphs of this Article regarding any enemy person belonging to one of the categories referred to in Article 4, who has fallen into its power. Neutral or non-belligerent Powers shall take the same action with regard to persons belonging to such categories whom they have received within their territory.

The Bureau shall immediately forward such information by the most rapid means to the Powers concerned, through the intermediary of the Protecting Powers and likewise of the Central Agency provided for in Article 123.

This information shall make it possible quickly to advise the next of kin concerned. Subject to the provisions of Article 17, the information shall include, in so far as available to the Information Bureau, in respect of each prisoner of war, his surname, first names, rank, army, regimental, personal or serial number, place and full date of birth, indication of the Power on which he depends, first name of the father and maiden name of the mother, name and address of the person to be informed and the address to which correspondence for the prisoner may be sent.

The Information Bureau shall receive from the various departments concerned information regarding transfers, releases, repatriations, escapes, admissions to hospital, and deaths, and shall transmit such information in the manner described in the third paragraph above.

Likewise, information regarding the state of health of prisoners of war who are seriously ill or seriously wounded shall be supplied regularly, every week if possible.

The Information Bureau shall also be responsible for replying to all enquiries sent to it concerning prisoners of war, including those who have died in captivity; it will make any enquiries necessary to obtain the information which is asked for if this is not in its possession.

All written communications made by the Bureau shall be authenticated by a signature or a seal.

The Information Bureau shall furthermore be charged with collecting all personal valuables, including sums in currencies other than that of the Detaining Power and documents of importance to the next of kin, left by prisoners of war who have been repatriated or released, or who have escaped or died, and shall forward the said valuables to the Powers concerned. Such articles shall be sent by the Bureau in sealed packets which shall be accompanied by statements giving clear and full particulars of the identity of the person to whom the articles belonged, and by a complete list of the contents of

the parcel. Other personal effects of such prisoners of war shall be transmitted under arrangements agreed upon between the Parties to the conflict concerned.

Article 123

A Central Prisoners of War Information Agency shall be created in a neutral country. The International Committee of the Red Cross shall, if it deems necessary, propose to the Powers concerned the organization of such an Agency. The function of the Agency shall be to collect all the information it may obtain through official or private channels respecting prisoners of war, and to transmit it as rapidly as possible to the country of origin of the prisoners of war or to the Power on which they depend. It shall receive from the Parties to the conflict all facilities for effecting such transmissions.

The High Contracting Parties, and in particular those whose nationals benefit by the services of the Central Agency, are requested to give the said Agency the financial aid it may require.

The foregoing provisions shall in no way be interpreted as restricting the humanitarian activities of the International Committee of the Red Cross, or of the relief Societies provided for in Article 125.

Article 124

The national Information Bureaux and the Central Information Agency shall enjoy free postage for mail, likewise all the exemptions provided for in Article 74, and further, so far as possible, exemption from telegraphic charges or, at least, greatly reduced rates.

Article 125

Subject to the measures which the Detaining Powers may consider essential to ensure their security or to meet any other reasonable need, the representatives of religious organizations, relief societies, or any other organization assisting prisoners of war, shall receive from the said Powers, for themselves and their duly accredited agents, all necessary facilities for visiting the prisoners, distributing relief supplies and material, from any source, intended for religious, educational or recreative purposes, and for assisting them in organizing their leisure time within the camps. Such societies or organizations may be constituted in the territory of the Detaining Power or in any other country, or they may have an international character.

The Detaining Power may limit the number of societies and organizations whose delegates are allowed to carry out their activities in its territory and under its supervision, on condition, however, that such limitation shall not hinder the effective operation of adequate relief to all prisoners of war.

The special position of the International Committee of the Red Cross in this field shall be recognized and respected at all times.

As soon as relief supplies or material intended for the above-mentioned purposes are handed over to prisoners of war, or very shortly afterwards, receipts for each consignment, signed by the prisoners' representative, shall be forwarded to the relief society or organization making the shipment. At the same time, receipts for these consignments shall be supplied by the administrative authorities responsible for guarding the prisoners.

PART VI

EXECUTION OF THE CONVENTION

SECTION I

General provisions

Article 126

Representatives or delegates of the Protecting Powers shall have permission to go to all places where prisoners of war may be, particularly to places of internment, imprisonment and labour, and shall have access to all premises occupied by prisoners of war; they shall also be allowed to go to the places of departure, passage and arrival of prisoners who are being transferred. They shall be able to interview the prisoners, and in particular the prisoners' representatives, without witnesses, either personally or through an interpreter.

Representatives and delegates of the Protecting Powers shall have full liberty to select the places they wish to visit. The duration and frequency of these visits shall not be restricted. Visits may not be prohibited except for reasons of imperative military necessity, and then only as an exceptional and temporary measure.

The Detaining Power and the Power on which the said prisoners of war depend may agree, if necessary, that compatriots of these prisoners of war be permitted to participate in the visits.

The delegates of the International Committee of the Red Cross shall enjoy the same prerogatives. The appointment of such delegates shall be submitted to the approval of the Power detaining the prisoners of war to be visited.

Article 127

The High Contracting Parties undertake, in time of peace as in time of war, to disseminate the text of the present Convention as widely as possible in their respective countries, and, in particular, to include the study thereof in their programmes of military and, if possible, civil instruction, so that the principles

thereof may become known to all their armed forces and to the entire population.

Any military or other authorities, who in time of war assume responsibilities in respect of prisoners of war, must possess the text of the Convention and be specially instructed as to its provisions.

Article 128

The High Contracting Parties shall communicate to one another through the Swiss Federal Council and, during hostilities, through the Protecting Powers, the official translations of the present Convention, as well as the laws and regulations which they may adopt to ensure the application thereof.

Article 129

The High Contracting Parties undertake to enact any legislation necessary to provide effective penal sanctions for persons committing, or ordering to be committed, any of the grave breaches of the present Convention defined in the following Article.

Each High Contracting Party shall be under the obligation to search for persons alleged to have committed, or to have ordered to be committed, such grave breaches, and shall bring such persons, regardless of their nationality, before its own courts. It may also, if it prefers, and in accordance with the provisions of its own legislation, hand such persons over for trial to another High Contracting Party concerned, provided such High Contracting Party has made out a *prima facie* case.

Each High Contracting Party shall take measures necessary for the suppression of all acts contrary to the provisions of the present Convention other than the grave breaches defined in the following Article.

In all circumstances, the accused persons shall benefit by safeguards of proper trial and defence, which shall not be less favourable than those provided by Article 105 and those following of the present Convention.

Article 130

Grave breaches to which the preceding Article relates shall be those involving any of the following acts, if committed against persons or property protected by the Convention: wilful killing, torture or inhuman treatment, including biological experiments, wilfully causing great suffering or serious injury to body or health, compelling a prisoner of war to serve in the forces of the hostile Power, or wilfully depriving a prisoner of war of the rights of fair and regular trial prescribed in this Convention.

Article 131

No High Contracting Party shall be allowed to absolve itself or any other High Contracting Party of any liability incurred by itself or by another High Contracting Party in respect of breaches referred to in the preceding Article.

Article 132

At the request of a Party to the conflict, an enquiry shall be instituted, in a manner to be decided between the interested Parties, concerning any alleged violation of the Convention.

If agreement has not been reached concerning the procedure for the enquiry, the Parties should agree on the choice of an umpire who will decide upon the procedure to be followed.

Once the violation has been established, the Parties to the conflict shall put an end to it and shall repress it with the least possible delay.

SECTION II

Final provisions

Article 133

The present Convention is established in English and in French. Both texts are equally authentic.

The Swiss Federal Council shall arrange for official translations of the Convention to be made in the Russian and Spanish languages.

Article 134

The present Convention replaces the Convention of July 27, 1929, in relations between the High Contracting Parties.

Article 135

In the relations between the Powers which are bound by the Hague Convention respecting the Laws and Customs of War on Land, whether that of July 29, 1899, or that of October 18, 1907, and which are parties to the present Convention, this last Convention shall be complementary to Chapter II of the Regulations annexed to the above-mentioned Conventions of the Hague.

Article 136

The present Convention, which bears the date of this day, is open to signature

until February 12, 1950, in the name of the Powers represented at the Conference which opened at Geneva on April 21, 1949; furthermore, by Powers not represented at that Conference, but which are parties to the Convention of July 27, 1929.

Article 137

The present Convention shall be ratified as soon as possible and the ratifications shall be deposited at Berne.

A record shall be drawn up of the deposit of each instrument of ratification and certified copies of this record shall be transmitted by the Swiss Federal Council to all the Powers in whose name the Convention has been signed, or whose accession has been notified.

Article 138

The present Convention shall come into force six months after not less than two instruments of ratification have been deposited.

Thereafter, it shall come into force for each High Contracting Party six months after the deposit of the instrument of ratification.

Article 139

From the date of its coming into force, it shall be open to any Power in whose name the present Convention has not been signed, to accede to this Convention.

Article 140

Accessions shall be notified in writing to the Swiss Federal Council, and shall take effect six months after the date on which they are received.

The Swiss Federal Council shall communicate the accessions to all the Powers in whose name the Convention has been signed, or whose accession has been notified.

Article 141

The situations provided for in Articles 2 and 3 shall give immediate effect to ratifications deposited and accessions notified by the Parties to the conflict before or after the beginning of hostilities or occupation. The Swiss Federal Council shall communicate by the quickest method any ratifications or accessions received from Parties to the conflict.

Article 142

Each of the High Contracting Parties shall be at liberty to denounce the present Convention.

The denunciation shall be notified in writing to the Swiss Federal Council, which shall transmit it to the Governments of all the High Contracting Parties.

The denunciation shall take effect one year after the notification thereof has been made to the Swiss Federal Council. However, a denunciation of which notification has been made at a time when the denouncing Power is involved in a conflict shall not take effect until peace has been concluded, and until after operations connected with the release and repatriation of the persons protected by the present Convention have been terminated.

The denunciation shall have effect only in respect of the denouncing Power. It shall in no way impair the obligations which the Parties to the conflict shall remain bound to fulfil by virtue of the principles of the law of nations, as they result from the usages established among civilized peoples, from the laws of humanity and the dictates of the public conscience.

Article 143

The Swiss Federal Council shall register the present Convention with the Secretariat of the United Nations. The Swiss Federal Council shall also inform the Secretariat of the United Nations of all ratifications, accessions and denunciations received by it with respect to the present Convention.

In witness whereof the undersigned, having deposited their respective full powers, have signed the present Convention.

Done at Geneva this twelfth day of August 1949, in the English and French languages. The original shall be deposited in the Archives of the Swiss Confederation. The Swiss Federal Council shall transmit certified copies thereof to each of the signatory and acceding States.

ANNEX I

MODEL AGREEMENT CONCERNING DIRECT REPATRIATION AND ACCOMMODATION IN NEUTRAL COUNTRIES OF WOUNDED AND SICK PRISONERS OF WAR (see Article 110)

I. PRINCIPLES FOR DIRECT REPATRIATION AND ACCOMMODATION IN NEUTRAL COUNTRIES

A. Direct Repatriation

The following shall be repatriated direct:

- 1) All prisoners of war suffering from the following disabilities as the result of trauma: loss of limb, paralysis, articular or other disabilities, when this disability is at least the loss of a hand or a foot, or the equivalent of the loss of a hand or a foot.

Without prejudice to a more generous interpretation, the following shall be considered as equivalent to the loss of a hand or a foot:

- a) Loss of a hand or of all the fingers, or of the thumb and forefinger of one hand; loss of a foot, or of all the toes and metatarsals of one foot.
  - b) Ankylosis, loss of osseous tissue, cicatricial contracture preventing the functioning of one of the large articulations or of all the digital joints of one hand.
  - c) Pseudarthrosis of the long bones.
  - d) Deformities due to fracture or other injury which seriously interfere with function and weight-bearing power.
- 2) All wounded prisoners of war whose condition has become chronic, to the extent that prognosis appears to exclude recovery—in spite of treatment—within one year from the date of the injury, as, for example, in case of:
    - a) Projectile in the heart, even if the Mixed Medical Commission should fail, at the time of their examination, to detect any serious disorders.
    - b) Metallic splinter in the brain or the lungs, even if the Mixed Medical Commission cannot, at the time of examination, detect any local or general reaction.
    - c) Osteomyelitis, when recovery cannot be foreseen in the course of the year following the injury, and which seems likely to result in ankylosis of a joint, or other impairments equivalent to the loss of a hand or a foot.
    - d) Perforating and suppurating injury to the large joints.
    - e) Injury to the skull, with loss or shifting of bony tissue.
    - f) Injury or burning of the face with loss of tissue and functional lesions.
    - g) Injury to the spinal cord.
    - h) Lesion of the peripheral nerves, the sequelae of which are equivalent to the loss of a hand or foot, and the cure of which requires more than a year from the date of injury, for example: injury to the brachial or lumbosacral plexus, the median or sciatic nerves, likewise combined injury to the radial and cubital nerves or to the lateral popliteal nerve (N. peroneus communis) and medial popliteal nerve (N. tibialis); etc. The separate injury of the radial (musculo-spiral), cubital, lateral or medial popliteal nerves shall not, however, warrant repatriation except in case of contractures or of serious neurotrophic disturbance.

- 3) All sick prisoners of war whose condition has become chronic to the extent that prognosis seems to exclude recovery—in spite of treatment—within one year from the inception of the disease, as, for example, in case of:
- a) Progressive tuberculosis of any organ which, according to medical prognosis, cannot be cured, or at least considerably improved by treatment in a neutral country.
  - b) Exudate pleurisy.
  - c) Serious diseases of the respiratory organs of non-tubercular etiology, presumed incurable, for example: serious pulmonary emphysema, with or without bronchitis; chronic asthma;* chronic bronchitis* lasting more than one year in captivity; bronchiectasis;* etc.
  - d) Serious chronic affections of the circulatory system, for example: valvular lesions and myocarditis,* which have shown signs of circulatory failure during captivity, even though the Mixed Medical Commission cannot detect any such signs at the time of examination; affections of the pericardium and the vessels (Buerger's disease, aneurism of the large vessels); etc.
  - e) Serious chronic affections of the digestive organs, for example: gastric or duodenal ulcer; sequelae of gastric operations performed in captivity; chronic gastritis enteritis or colitis, having lasted more than one year and seriously affecting the general condition; cirrhosis of the liver; chronic cholecystopathy;* etc.
  - f) Serious chronic affections of the genito-urinary organs, for example: chronic diseases of the kidney with consequent disorders; nephrectomy because of a tubercular kidney; chronic pyelitis or chronic cystitis; hydronephrosis or pyonephrosis; chronic grave gynaecological conditions; normal pregnancy and obstetrical disorder, where it is impossible to accommodate in a neutral country; etc.
  - g) Serious chronic diseases of the central and peripheral nervous system, for example: all obvious psychoses and psychoneuroses, such as serious hysteria, serious captivity psychoneurosis, etc., duly verified by a specialist;* any epilepsy duly verified by the camp physician;* cerebral arteriosclerosis; chronic neuritis lasting more than one year; etc.
  - h) Serious chronic diseases of the neuro-vegetative system, with considerable diminution of mental or physical fitness, noticeable loss of weight and general asthenia.
  - i) Blindness of both eyes, or of one eye when the vision of the other is less than 1 in spite of the use of corrective glasses; diminution of visual acuity in cases where it is impossible to restore it by correction

to an acuity of 1/2 in at least one eye;* other grave ocular affections, for example: glaucoma, iritis, choroiditis; trachoma; etc.

- k) Auditive disorders, such as total unilateral deafness, if the other ear does not discern the ordinary spoken word at a distance of one metre;* etc.
- l) Serious affections of metabolism, for example: diabetes mellitus requiring insulin treatment; etc.
- m) Serious disorders of the endocrine glands, for example: thyrotoxicosis; hypothyrosis; Addison's disease; Simmonds' cachexia; tetany; etc.
- n) Grave and chronic disorders of the blood-forming organs.
- o) Serious case of chronic intoxication, for example: lead poisoning, mercury poisoning, morphinism, cocainism, alcoholism; gas or radiation poisoning; etc.
- p) Chronic affections of locomotion, with obvious functional disorders, for example: arthritis deformans; primary and secondary progressive chronic polyarthritis; rheumatism with serious clinical symptoms; etc.
- q) Serious chronic skin diseases, not amenable to treatment.
- r) Any malignant growth.
- s) Serious chronic infectious diseases, persisting for one year after their inception, for example: malaria with decided organic impairment, amoebic or bacillary dysentery with grave disorders; tertiary visceral syphilis resistant to treatment; leprosy; etc.
- t) Serious avitaminosis or serious inanition.

B. Accommodation in neutral countries

The following shall be eligible for accommodation in a neutral country:

- 1) All wounded prisoners of war who are not likely to recover in captivity, but who might be cured or whose condition might be considerably improved by accommodation in a neutral country.
- 2) Prisoners of war suffering from any form of tuberculosis, of whatever organ, and whose treatment in a neutral country would be likely to lead to recovery or at least to considerable improvement, with the exception of primary tuberculosis cured before captivity.
- 3) Prisoners of war suffering from affections requiring treatment of the respiratory, circulatory, digestive, nervous, sensory, genito-urinary, cutaneous, locomotive organs, etc., if such treatment would clearly have better results in a neutral country than in captivity.

- 4) Prisoners of war who have undergone a nephrectomy in captivity for a non-ubercular renal affection; cases of osteomyelitis, on the way to recovery or latent; diabetes mellitus not requiring insulin treatment; etc.
- 5) Prisoners of war suffering from war or captivity neuroses. Cases of captivity neurosis which are not cured after three months of accommodation in a neutral country, or which after that length of time are not clearly on the way to complete cure, shall be repatriated.
- 6) All prisoners of war suffering from chronic intoxication (gases, metals, alkaloids, etc.), for whom the prospects of cure in a neutral country are especially favourable.
- 7) All women prisoners of war who are pregnant or mothers with infants and small children.

The following cases shall not be eligible for accommodation in a neutral country:

- 1) All duly verified chronic psychoses.
- 2) All organic or functional nervous affections considered to be incurable.
- 3) All contagious diseases during the period in which they are transmissible, with the exception of tuberculosis.

II. GENERAL OBSERVATIONS

- 1) The conditions given shall, in a general way, be interpreted and applied in as broad a spirit as possible.

Neuropathic and psychopathic conditions caused by war or captivity, as well as cases of tuberculosis in all stages, shall above all benefit by such liberal interpretation. Prisoners of war who have sustained several wounds, none of which, considered by itself, justifies repatriation, shall be examined in the same spirit, with due regard for the psychic traumatism due to the number of their wounds.

- 2) All unquestionable cases giving the right to direct repatriation (amputation, total blindness or deafness, open pulmonary tuberculosis, mental disorder, malignant growth, etc.) shall be examined and repatriated as soon as possible by the camp physicians or by military medical commissions appointed by the Detaining Power.
- 3) Injuries and diseases which existed before the war and which have not become worse, as well as war injuries which have not prevented subsequent military service, shall not entitle to direct repatriation.
- 4) The provisions of this Annex shall be interpreted and applied in a similar manner in all countries party to the conflict. The Powers and authorities concerned shall grant to Mixed Medical Commissions all the facilities necessary for the accomplishment of their task.

- 5) The examples quoted under (I) above represent only typical cases. Cases which do not correspond exactly to these provisions shall be judged in the spirit of the provisions of Article 110 of the present Convention, and of the principles embodied in the present Agreement.

ANNEX II
REGULATIONS CONCERNING MIXED MEDICAL COMMISSIONS
(see Article 112)

Article 1

The Mixed Medical Commissions provided for in Article 112 of the Convention shall be composed of three members, two of whom shall belong to a neutral country, the third being appointed by the Detaining Power. One of the neutral members shall take the chair.

Article 2

The two neutral members shall be appointed by the International Committee of the Red Cross, acting in agreement with the Protecting Power, at the request of the Detaining Power. They may be domiciled either in their country of origin, in any other neutral country, or in the territory of the Detaining Power.

Article 3

The neutral members shall be approved by the Parties to the conflict concerned, who shall notify their approval to the International Committee of the Red Cross and to the Protecting Power. Upon such notification, the neutral members shall be considered as effectively appointed.

Article 4

Deputy members shall also be appointed in sufficient number to replace the regular members in case of need. They shall be appointed at the same time as the regular members or, at least, as soon as possible.

Article 5

If for any reason the International Committee of the Red Cross cannot arrange for the appointment of the neutral members, this shall be done by the Power protecting the interests of the prisoners of war to be examined.

Article 6

So far as possible, one of the two neutral members shall be a surgeon and the other a physician.

Article 7

The neutral members shall be entirely independent of the Parties to the conflict, which shall grant them all facilities in the accomplishment of their duties.

Article 8

By agreement with the Detaining Power, the International Committee of the Red Cross, when making the appointments provided for in Articles 2 and 4 of the present Regulations, shall settle the terms of service of the nominees.

Article 9

The Mixed Medical Commissions shall begin their work as soon as possible after the neutral members have been approved, and in any case within a period of three months from the date of such approval.

Article 10

The Mixed Medical Commissions shall examine all the prisoners designated in Article 113 of the Convention. They shall propose repatriation, rejection, or reference to a later examination. Their decisions shall be made by a majority vote.

Article 11

The decisions made by the Mixed Medical Commissions in each specific case shall be communicated, during the month following their visit, to the Detaining Power, the Protecting Power and the International Committee of the Red Cross. The Mixed Medical Commissions shall also inform each prisoner of war examined of the decision made, and shall issue to those whose repatriation has been proposed, certificates similar to the model appended to the present Convention.

Article 12

The Detaining Power shall be required to carry out the decisions of the Mixed Medical Commissions within three months of the time when it receives due notification of such decisions.

Article 13

If there is no neutral physician in a country where the services of a Mixed Medical Commission seem to be required, and if it is for any reason impossible to appoint neutral doctors who are resident in another country, the Detaining Power, acting in agreement with the Protecting Power, shall set up a Medical Commission which shall undertake the same duties as a Mixed Medical Commission, subject to the provisions of Articles 1, 2, 3, 4, 5 and 8 of the present Regulations.

Article 14

Mixed Medical Commissions shall function permanently and shall visit each camp at intervals of not more than six months.

ANNEX III

REGULATIONS CONCERNING COLLECTIVE RELIEF

(see Article 73)

Article 1

Prisoners' representatives shall be allowed to distribute collective relief shipments for which they are responsible, to all prisoners of war administered by their camp, including those who are in hospitals, or in prisons or other penal establishments.

Article 2

The distribution of collective relief shipments shall be effected in accordance with the instructions of the donors and with a plan drawn up by the prisoners' representatives. The issue of medical stores shall, however, be made for preference in agreement with the senior medical officers, and the latter may, in hospitals and infirmaries, waive the said instructions, if the needs of their patients so demand. Within the limits thus defined, the distribution shall always be carried out equitably.

Article 3

The said prisoners' representatives or their assistants shall be allowed to go to the points of arrival of relief supplies near their camps, so as to enable the prisoners' representatives or their assistants to verify the quality as well as the quantity of the goods received, and to make out detailed reports thereon for the donors.

Article 4

Prisoners' representatives shall be given the facilities necessary for verifying whether the distribution of collective relief in all sub-divisions and annexes of their camps has been carried out in accordance with their instructions.

Article 5

Prisoners' representatives shall be allowed to fill up, and cause to be filled up by the prisoners' representatives of labour detachments or by the senior medical officers of infirmaries and hospitals, forms or questionnaires intended for the donors, relating to collective relief supplies (distribution, requirements, quantities, etc.). Such forms and questionnaires, duly completed, shall be forwarded to the donors without delay.

Article 6

In order to secure the regular issue of collective relief to the prisoners of war in their camp, and to meet any needs that may arise from the arrival of new contingents of prisoners, prisoners' representatives shall be allowed to build up and maintain adequate reserve stocks of collective relief. For this purpose, they shall have suitable warehouses at their disposal; each warehouse shall be provided with two locks, the prisoners' representative holding the keys of one lock and the camp commander the keys of the other.

Article 7

When collective consignments of clothing are available, each prisoner of war shall retain in his possession at least one complete set of clothes. If a prisoner has more than one set of clothes, the prisoners' representative shall be permitted to withdraw excess clothing from those with the largest number of sets, or particular articles in excess of one, if this is necessary in order to supply prisoners who are less well provided. He shall not, however, withdraw second sets of underclothing, socks or footwear, unless this is the only means of providing for prisoners of war with none.

Article 8

The High Contracting Parties, and the Detaining Powers in particular, shall authorize, as far as possible and subject to the regulations governing the supply of the population, all purchases of goods made in their territories for the distribution of collective relief to prisoners of war. They shall similarly facilitate the transfer of funds and other financial measures of a technical or administrative nature taken for the purpose of making such purchases.

Article 9

The foregoing provisions shall not constitute an obstacle to the right of prisoners of war to receive collective relief before their arrival in a camp or in the course of transfer, nor to the possibility of representatives of the Protecting Power, the International Committee of the Red Cross, or any other body giving assistance to prisoners which may be responsible for the forwarding of such supplies, ensuring the distribution thereof to the addressees by any other means that they may deem useful.

ANNEX IV
A. IDENTITY CARD
 (see Article 4)

NOTICE This identity card is issued to persons who accompany the Armed Forces of ..... but are not part of them. The card must be carried at all times by the person to whom it is issued. If the bearer is taken prisoner, he shall at once hand the card to the Detaining Authorities, to assist in his identification.		Finger-prints (optional) (Left forefinger) _____ (Right forefinger) _____		Any other mark of identification: ----- -----	
Official seal imprint	Blood type ----- Religion -----	Height	Weight	Eyes	Hair
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div style="border: 1px dashed black; padding: 5px; width: 150px; height: 100px; display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> Photograph of the bearer </div> <div style="text-align: center;"> <p>(Name of the country and military authority issuing this card)</p> <p>IDENTITY CARD</p> <p>FOR A PERSON WHO ACCOMPANIES THE ARMED FORCES</p> <p>Name .....</p> <p>First names .....</p> <p>Date and place of birth .....</p> <p>Accompanies the Armed Forces as .....</p> <p style="margin-top: 20px;">Date of issue</p> </div> </div>					
-----			-----		

Remarks. — This card should be made out for preference in two or three languages, one of which is in international use. Actual size of the card: 13 by 10 centimetres. It should be folded along the dotted line.

ANNEX IV
B. CAPTURE CARD
 (see Article 70)

1. Front	<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div style="border-bottom: 1px solid black; padding-bottom: 5px;"><u>PRISONER OF WAR MAIL</u></div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px;">Postage free</div> </div> <p style="text-align: center; margin-top: 10px;">CAPTURE CARD FOR PRISONER OF WAR</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px; vertical-align: top;"> <p style="text-align: center; margin: 0;">IMPORTANT</p> <p style="font-size: small; margin: 0;">This card must be completed by each prisoner immediately after being taken prisoner and each time his address is changed (by reason of transfer to a hospital or to another camp).</p> <p style="font-size: small; margin: 0;">This card is distinct from the special card which each prisoner is allowed to send to his relatives.</p> </td> <td style="width: 50%; padding: 5px; vertical-align: top; text-align: center;"> <p style="margin: 0;">CENTRAL PRISONERS OF WAR AGENCY</p> <p style="margin: 0;">International Committee of the Red Cross</p> <p style="margin: 0;">GENEVA (Switzerland)</p> </td> </tr> </table>	<p style="text-align: center; margin: 0;">IMPORTANT</p> <p style="font-size: small; margin: 0;">This card must be completed by each prisoner immediately after being taken prisoner and each time his address is changed (by reason of transfer to a hospital or to another camp).</p> <p style="font-size: small; margin: 0;">This card is distinct from the special card which each prisoner is allowed to send to his relatives.</p>	<p style="margin: 0;">CENTRAL PRISONERS OF WAR AGENCY</p> <p style="margin: 0;">International Committee of the Red Cross</p> <p style="margin: 0;">GENEVA (Switzerland)</p>																		
<p style="text-align: center; margin: 0;">IMPORTANT</p> <p style="font-size: small; margin: 0;">This card must be completed by each prisoner immediately after being taken prisoner and each time his address is changed (by reason of transfer to a hospital or to another camp).</p> <p style="font-size: small; margin: 0;">This card is distinct from the special card which each prisoner is allowed to send to his relatives.</p>	<p style="margin: 0;">CENTRAL PRISONERS OF WAR AGENCY</p> <p style="margin: 0;">International Committee of the Red Cross</p> <p style="margin: 0;">GENEVA (Switzerland)</p>																				
2. Reverse side	<p style="font-size: small; margin: 0;">Write legibly and in block letters</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 40%;"></td> <td style="width: 60%; border-bottom: 1px solid black;">1. Power on which the prisoner depends .....</td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px solid black;">2. Name</td> <td style="border-bottom: 1px solid black;">3. First names (in full)</td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px solid black;">4. First name of father</td> <td style="border-bottom: 1px solid black;">5. Date of birth.....</td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px solid black;">6. Place of birth .....</td> <td style="border-bottom: 1px solid black;">7. Rank.....</td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px solid black;">8. Service number.....</td> <td style="border-bottom: 1px solid black;">9. Address of next of kin.....</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="border-bottom: 1px solid black;">*10. Taken prisoner on: (or) Coming from (Camp No., hospital, etc.) .....</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="border-bottom: 1px solid black;">*11. a) Good health—b) Not wounded—c) Recovered—d) Convalescent— e) Sick—f) Slightly wounded—g) Seriously wounded.</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="border-bottom: 1px solid black;">12. My present address is: Prisoner No .....</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="border-bottom: 1px solid black;">Name of camp.....</td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px solid black;">13. Date.....</td> <td style="border-bottom: 1px solid black;">14. Signature .....</td> </tr> </table> <p style="font-size: small; margin-top: 10px;">* Strike out what is not applicable—Do not add any remarks— See explanations overleaf.</p>		1. Power on which the prisoner depends	2. Name	3. First names (in full)	4. First name of father	5. Date of birth.....	6. Place of birth	7. Rank.....	8. Service number.....	9. Address of next of kin.....	*10. Taken prisoner on: (or) Coming from (Camp No., hospital, etc.)		*11. a) Good health—b) Not wounded—c) Recovered—d) Convalescent— e) Sick—f) Slightly wounded—g) Seriously wounded.		12. My present address is: Prisoner No		Name of camp.....		13. Date.....	14. Signature .....
	1. Power on which the prisoner depends																				
2. Name	3. First names (in full)																				
4. First name of father	5. Date of birth.....																				
6. Place of birth	7. Rank.....																				
8. Service number.....	9. Address of next of kin.....																				
*10. Taken prisoner on: (or) Coming from (Camp No., hospital, etc.)																					
*11. a) Good health—b) Not wounded—c) Recovered—d) Convalescent— e) Sick—f) Slightly wounded—g) Seriously wounded.																					
12. My present address is: Prisoner No																					
Name of camp.....																					
13. Date.....	14. Signature																				

Remarks. — This form should be made out in two or three languages, particularly in the prisoner's own language and in that of the Detaining Power. Actual size of the form: 15 by 10.5 centimetres.

ANNEX IV
C. CORRESPONDENCE CARD AND LETTER
 (see Article 71)

I. CARD

1. Front	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 60%; border: none;"> <p>PRISONER OF WAR MAIL</p> <p>POST CARD</p> <p style="text-align: right;">To.....</p> </td> <td style="width: 40%; border: none; text-align: right;"> <p>Postage free</p> </td> </tr> </table> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <tr> <td style="width: 40%; padding: 5px;"> <p style="text-align: center;"><i>Sender:</i></p> <p>Name and first names</p> <p>.....</p> <p>Place and date of birth</p> <p>.....</p> <p>Prisoner of War No.</p> <p>.....</p> <p>Name of camp</p> <p>.....</p> <p>Country where posted</p> <p>.....</p> </td> <td style="width: 60%; padding: 5px;"> <p>.....</p> <p>Place of Destination</p> <p>.....</p> <p>Street .....</p> <p>Country.....</p> <p>Province or Department.....</p> </td> </tr> </table>	<p>PRISONER OF WAR MAIL</p> <p>POST CARD</p> <p style="text-align: right;">To.....</p>	<p>Postage free</p>	<p style="text-align: center;"><i>Sender:</i></p> <p>Name and first names</p> <p>.....</p> <p>Place and date of birth</p> <p>.....</p> <p>Prisoner of War No.</p> <p>.....</p> <p>Name of camp</p> <p>.....</p> <p>Country where posted</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>Place of Destination</p> <p>.....</p> <p>Street .....</p> <p>Country.....</p> <p>Province or Department.....</p>
<p>PRISONER OF WAR MAIL</p> <p>POST CARD</p> <p style="text-align: right;">To.....</p>	<p>Postage free</p>				
<p style="text-align: center;"><i>Sender:</i></p> <p>Name and first names</p> <p>.....</p> <p>Place and date of birth</p> <p>.....</p> <p>Prisoner of War No.</p> <p>.....</p> <p>Name of camp</p> <p>.....</p> <p>Country where posted</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>Place of Destination</p> <p>.....</p> <p>Street .....</p> <p>Country.....</p> <p>Province or Department.....</p>				
2. Reverse side	<div style="border: 1px solid black; height: 200px; margin-bottom: 10px;"> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> </div> <p>Write on the dotted lines only and as legibly as possible.</p>				

Remarks. — This form should be made out in two or three languages, particularly in the prisoner's own language and in that of the Detaining Power. Actual size of the form: 15 by 10 centimetres.

ANNEX IV
C. CORRESPONDENCE CARD AND LETTER
(see Article 71)

1. LETTER

PRISONER OF WAR MAIL

Postage free

To.....
.....

Place.....
Street.....
Country.....

Department or Province
.....

Country where posted.....
Name of camp.....
Prisoner of War No. ....
Date and place of birth.....
Name and first names.....

Sender:

Remarks. — This form should be made out in two or three languages, particularly in the prisoner's own language and in that of the Detaining Power. It should be folded along the dotted line, the tab being inserted in the slit (marked by a line of asterisks); it then has the appearance of an envelope. Overleaf, it is lined like the postcard above (Annex IV C1); this space can contain about 250 words which the prisoner is free to write. Actual size of the folded form: 29 by 15 centimetres.

ANNEX IV
D. NOTIFICATION OF DEATH
 (see Article 120)

(Title of responsible authority)	NOTIFICATION OF DEATH Power on which the prisoner depended .....
Name and first names	
First name of father	.....
Place and date of birth	.....
Place and date of death	.....
Rank and service number (as given on identity disc)	.....
Address of next of kin	.....
Where and when taken prisoner	.....
Cause and circumstances of death	.....
Place of burial	.....
Is the grave marked and can it be found later by the relatives ?	.....
Are the personal effects of the deceased in the keeping of the Detaining Power or are they being forwarded together with this notification ?	....
If forwarded, through what agency ?	.....
Can the person who cared for the deceased during sickness or during his last moments (doctor, nurse, minister of religion, fellow prisoner) give here or on an attached sheet a short account of the circumstances of the death and burial ?	....
(Date, seal and signature of responsible authority)	Signature and address of two witnesses
.....	.....

Remarks. — This form should be made out in two or three languages, particularly in the prisoner's own language and in that of the Detaining Power. Actual size of the form: 21 by 30 centimetres.

ANNEX IV
E. REPATRIATION CERTIFICATE
(see Annex II, Article 11)

REPATRIATION CERTIFICATE

Date:

Camp:

Hospital:

Surname:

First names:

Date of birth:

Rank:

Army number:

P. W. number:

Injury-Disease:

Decision of the Commission:

Chairman of the
Mixed Medical Commission:

A = direct repatriation

B = accommodation in a neutral country

NC = re-examination by next Commission

ANNEX V
MODEL REGULATIONS CONCERNING PAYMENTS SENT
BY PRISONERS TO THEIR OWN COUNTRY
(see Article 63)

- 1) The notification referred to in the third paragraph of Article 63 will show:
  - a) number as specified in Article 17, rank, surname and first names of the prisoner of war who is the payer;
  - b) the name and address of the payee in the country of origin;
  - c) the amount to be so paid in the currency of the country in which he is detained.
- 2) The notification will be signed by the prisoner of war, or his witnessed mark made upon it if he cannot write, and shall be countersigned by the prisoners' representative.
- 3) The camp commander will add to this notification a certificate that the prisoner of war concerned has a credit balance of not less than the amount registered as payable.
- 4) The notification may be made up in lists, each sheet of such lists witnessed by the prisoners' representative and certified by the camp commander.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ.
ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΓΕΝΕΥΗΣ.
ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ ΤΗΣ
12ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949.

Οί υπογεγραμμένοι, πληρεξούσιοι τών Κυβερνήσεων των αντιπρόσωπευθεισών εις τήν Διπλωματικήν Διάσκεψιν τήν συνελθοῦσαν ἐν Γενεύῃ ἀπό τῆς 21ης Ἀπριλίου μέχρι τῆς 12ης Αὐγούστου 1949, πρὸς κατάρτισιν συμβάσεως περὶ μεταχειρίσεως τών αιχμαλώτων πολέμου, συνεφώνησαν τὰ ἀκόλουθα:

Μέρος Ι.—ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

"Ἀρθρον Ι.

Τὰ Ὑψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη ἀναλαμβάνουν τήν ὑποχρέωσιν νά σεβασθοῦν καὶ νά εξασφαλίσουν τὸν σεβασμὸν τήν παρούσης συμβάσεως ἀνά πάσαν περίπτωσιν.

"Ἀρθρον 2.

Ἐκτός τών διατάξεων, αἵτινες θά τεθοῦν ἐν ἰσχύϊ ἤδη καί ἐν καιρῷ εἰρήνης, ἢ παρούσα Σύμβασις θά ἐφαρμοσθῆ εἰς περίπτωσιν κεκηρυγμένου πολέμου, ἢ ἄλλης τινὸς ἐνόπλου συρράξεως, ἣτις ἤθελεν ἀνακύψει μεταξύ τών δύο ἢ περισσοτέρων τών Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, καί ἀν ἐτι ἢ ἐμπόλεμος κατάστασις δὲν ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τίνος ἐξ αὐτῶν.

Ἡ σύμβασις θά ἐφαρμοσθῆ ἐπίσης εἰς πάσαν περίπτωσιν μερικῆς ἢ ολικῆς ἡκατοχῆς τοῦ ἐδάφους ἐνός τών Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, καὶ ἀν ἐτι ἢ ἐν λόγῳ κατάληψις δὲν ἀντιμετώπιση ἐνοπλον ἀντίστασιν.

Καὶ εἰς περίπτωσιν ἀκόμη καθ' ἣν μία τών ἐν συρράξει Δυνάμεων δὲν συμμετέχει τῆς παρούσης συμβάσεως, αἱ εἰς ταύτην μετέχουσαι δυνάμεις θά ἐξακολουθήσουν δεσμευόμεναι ὑπὸ ταύτης ὡς πρὸς τὰς ἀμοιβαίας τῶν σχέσεις. Θά δεσμεύωνται ὁμοίως ἐπι πλεον ὑπὸ τῆς Συμβάσεως καὶ ἐν σχέσει με τήν ἐν λόγῳ Δύναμιν ἐάν αὕτη ἀποδεχθῆ καὶ ἐφαρμόση τὰς διατάξεις αὐτῆς.

"Ἀρθρον 3.

Εἰς περίπτωσιν ἐνόπλου συρράξεως οὐχὶ διεθνούς χαρακτῆρος ἀλλὰ ἀνακυπτούσης ἐντός τῆς ἐδαφικῆς περιοχῆς ἐνός τών Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, ἑκαστὸν Μέρος εἰς τήν σύρραξιν ὑποχρεοῦται νά ἐφαρμόση τουλάχιστον τὰς ἀκολουθοῦσας διατάξεις :

Ι. Ἄτομα μὴ λαμβάνοντα ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰς ἐχθροπραξίας, συμπεριλαμβανομένων καὶ τών μελῶν τῶν ἐνοπλῶν δυνάμεων τῶν καταθεσάντων τὰ ὄπλα καὶ τῶν τεθέντων ἐκτος μάχης ἐνεκα νόσου, τραυμάτων, κρατήσεως ἢ ἄλλης αἰτίας θά τύχουν ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀνθρωπιστικῆς μεταχειρίσεως ἀνευ οἵασθηποτε δυσμενοῦς διακρίσεως στηριζομένης εἰς τήν φυλὴν, τὸ χρῶμα, τήν θρησκείαν ἢ πίστιν, τὸ φύλον, τήν

γέννησιν ή τόν πλοῦτον ή είς οιονδήποτε ανάλογον κριτήριον. Προς τόν σκοπόν τούτον είναι καί θά παραμείνουν άπηγορευμένοι καθ' οίονδήποτε χρόνον και τόπον ως προς τά ανωτέρω πρόσωπα:

(α) Προσβολαι κατά τής ζωής και τής σωματικής άκεραιότητος, ιδίως ό φόνος ύφ' όλους αυτού τους τύπους, ό ακρωτηριασμός, ή σκληρά μεταχείρισις και τα παντός είδους βασανιστήρια.

(β) Ή κατάληψις ομήρων.

(γ) Αι προσβολαί κατά τής ανθρωπινής αξιοπρέπειας, και ειδικώς ή ταπεινωτική και εξευτελιστική μεταχείρισις.

(δ) Αί άπαγγελίαι καταδικών και αί εκτελέσεις αϊ γενόμενοι χωρίς νά προηγηθή διεξαγωγή δίκης υπό κανονικώς συσταθέντος δικαστηρίου, παρέχοντος τάς δικαστικός εγγυήσεις τάς αναγνωριζόμενος ως απαραίτητους υπό των πεπολιτισμένων λαών

2. Οι τραυματία καί ασθενείς θά συλλέγωνται και θά περιθάλπονται. Άμερόληπτος τις ανθρωπιστικός οργανισμός ως ή Διεθνής Έπιτροπή τοῦ Έρυθρού Σταύρου θά δύναται να προσφέρη τάς υπηρεσίας του εις τα μετέχοντα της συρράξεως Μέρη.

Τα έν συρράξει Μέρη θά προσπαθήσουν εξ άλλου νά θέσουν εν ίσχύϊ δι' ειδικών συμφωνιών, ολας ή μέρος τών διατάξεων της παρούσης Συμβάσεως.

Ή εφαρμογή τών ανωτέρω διατάξεων δεν θά έπηρεάση την νομική ν θέσιν των έν συρράξει Μερών.

"Άρθρον 4.

A.—Αιχμάλωτοι πολέμου τυγχάνουν υπό τήν έννοιαν της παρούσης Συμβάσεως τά πρόσωπα τά όποια, ανήκοντα εις μίαν τών κάτωθι κατηγοριών έπεσαν εις χείρας του έχθρου :

1. Τά μέλη τών ενόπλων δυνάμεων ενός τών έν συρράξει Μερών ως επίσης και τά μέλη της εθνοφυλακής και τών εθελοντικών σωμάτων τών αποτελούντων τμήμα τών ένοπλων αυτού δυνάμεων.

2. Τά μέλη τών άλλων εθνοφρουρών και τά μέλη τών άλλων εθελοντικών σωμάτων, συμπεριλαμβανομένων και τών ομάδων ώργανωμένης αντιστάσεως ανηκόντων εις εν τών έν συρράξει Μερών και δρώντων έκτος ή εντός τοῦ ιδίου αυτού εδάφους έστω και αν τό έδαφος τοῦτο ευρίσκεται υπό κατοχήν, έφ' δσον αϊ εθνοφρουροί αύται, ή τά εθελοντικά σώματα περιλαμβανομένων τών ομάδων ώργανωμένης αντιστάσεως, πληρούν τους κάτωθι δρους :

(α) έχουν επί κεφαλής των πρόσωπον υπεύθυνον διά τάς πράξεις των υφισταμένων του,

(β) έχουν διακριτικόν σήμα μόνιμον και δυνάμενον ν' αναγνωρισθή εξ αποστάσεως,

(γ) όπλοφοροῦν αναφανδόν,

(δ) συμμορφοῦνται κατά τάς επιχειρήσεις των μέ τους νόμους και τά έθιμα τού πολέμου.

3. Τά μέλη τακτικών ενόπλων δυνάμεων εξαρτημένων από Κυβέρνησιν ή αρχήν μή αναγνωριζομένην υπό τής κατακρατούσης Δυνάμεως.

4. Τά πρόσωπα τ' άκολουθοϋντα τās ένοπλους δυνάμεις χωρίς ν' αποτελούν άπ' ευθείας μέρος αυτών, οίον πολιτικά μέλη πληρωμάτων στρατιωτικών αεροπλάνων, πολεμικοί άνταποκριταί, προμηθευταί, μέλη μονάδων εργασίας ή υπηρεσιών ψυχαγωγίας τοϋ στρατού, υπό τον όρον νά έχουν λάβει τήν άδειαν τών στρατιωτικών δυνάμεων ας συνοδεϋουν.

5. Τά μέλη τών πληρωμάτων τοϋ εμπορικού ναυτικού, περιλαμβανομένων των πλοιάρχων, πιλότων και μαθητευομένων, καί τά πληρώματα τής πολιτικής αεροπορίας τών έν συρράξει Μερών, έφ' όσον δεν απολαμβάνουν εϋνοϊκώτερας μεταχειρίσεως δυνάμει άλλων διατάξεων τοϋ Διεθνούς Δικαίου.

6. Ο πληθυσμός μή κατεχομένου εδάφους, όστις έπι τη προσεγγίσει τοϋ εχθρού λαμβάνει αυθορμήτως τά όπλα ίνα πολεμήση κατά τών στρατευμάτων εισβολής χωρίς νά εχη τον καιρόν νά καταρτισθή είς τακτικές ενόπλους δυνάμεις, έφ' όσον όπλοφορεϊ αναφανδόν και σέβεται τους νόμους και τά. έθιμα τοϋ πολέμου.

B.—Θά χαίρουν ωσαύτως τής επιφυλασσομένης υπό τής παρούσης Συμβάσεως είς τους αιχμαλώτους πολέμου μεταχειρίσεως :

1. Τά πρόσωπα τά όποια ανήκουν ή ανήκον ποτέ είς τās ενόπλους δυνάμεις τής καταληφθείσης χώρας, εάν, λόγω τοϋ γεγονότος αύτοϋ ή κατέχουσα Δύναμις, ακόμη και αν αρχικώς τά αφήκεν ελεύθερα καθ' όν χρόνον αί έχθροπραξίαι έξηλίσσοντο εκτός τοϋ κατεχομένου εδάφους, κρίνη άναγκαϊον νά προβή ε'ίς τον περιορισμόν των, και δή κατόπιν άποτυχούσης άποπείρας τών προσώπων τούτων όπως άνακαταταγοϋν ε'ίς τās ενόπλους δυνάμεις είς ας ανήκουν και αί όποϊαι μάχονται ή όταν δέν συμμορφωθούν προς διαταγήν νά άφορώσαν τον περιορισμόν των.

2. Τά πρόσωπα τ' ανήκοντα εις μίαν τών άπαριθμουμένων έν τώ παρόντι άρθρω κατηγοριών τα όποια έγέγοντο δεκτά υπό ουδετέρων η μη εμπολέμων Δυνάμεων επί τοϋ' εδάφους των και τά όποια αύται υποχρεοϋνται, κατά το διεθνές δίκαιον να θέσουν υπό περιορισμόν, υπό τήν έπιφύλαξιν πάσης εϋνοϊκώτερας μεταχειρίσεως, ην αί Δυνάμεις αύται θά έκριναν καλόν νά τους παράσχουν καί εξαιρέσει τών διατάξεων τών άρθρων 8, 10, 15, 30 παράγραφος πέμπτη, 58 Εως 67 περιλαμβανομένου, 92, 126, υφισταμένων δέ διπλωματικών σχέσεων μεταξύ τών έν συρράξει Μερών και της ενδιαφερόμενης ουδετέρας ή μή εμπολέμου Δυνάμεως, υπό τήν έπιφύλαξιν τών άφορωσών τήν προστάτιδα δύναμιν διατάξεων. Όσάκις υφίστανται τοιαϋται διπλωματικοί σχέσεις, τά έν συρράξει Μέρη εκ τών οποιών εξαρτώνται τά πρόσωπα ταύτα, δικαιούνται ν* ασκήσουν έναντι τούτων τά καθήκοντα τά όποια ή παρούσα Σύμβασις αναθέτει εις τās προστάτιδας Δυνάμεις ανεξαρτήτως τών καθηκόντων, ατινα τά έν λόγω Μέρη ασκούν κανονικώς βάσει τών εθίμων καί τών διπλωματικών και προξενικών συνθηκών.

Γ.—Το παρόν άρθρον δεν θίγει το καθεστώς τοῦ Ιατρικοῦ καί θρησκευτικοῦ προσωπικοῦ ὡς τούτο καθορίζεται ὑπό τοῦ άρθρου 33 τῆς παρούσης Συμβάσεως.

"Άρθρον 5.

Ἡ παρούσα Σύμβασις θά εφαρμόζεται εἰς τὰ αναφερόμενα εἰς τὸ ἀρθρον 4 πρόσωπα, εὐθύς ὡς περιέλθουν ταῦτα εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ εχθροῦ καὶ μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ τοῦ οριστικοῦ ἐπαναπατριμοῦ των.

Εάν ὑπάρχη ἀμφιβολία κατὰ πόσον ἀνήκουν εἰς μίαν τῶν ἐν ἀρθρω 4 ἀπαριθμοῦ μένων κατηγοριῶν πρόσωπα ἐνεργήσαντα πολεμικὴν τίνα πράξιν καὶ περιελθόντα εἰς χεῖρας τοῦ εχθροῦ, τὰ εἰρημένα πρόσωπα θά τύχουν τῆς προστασίας τῆς παρούσης Συμβάσεως ἐν ἀναμονῇ τοῦ καθορισμοῦ τῆς θέσεως των ὑπό ἀρμοδίου δικαστηρίου.

"Άρθρον 6.

Πλην τῶν ἐιδικῶς προβλεπομένων ὑπό τῶν ἀρθρων 10, 23, 28, 33, 60, 65, 66, 67, 72, 73, 75, 109, 110, 118, 119, 122 καὶ 132 συμφωνιῶν, τὰ Ὑψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη δύνανται νά συνάψουν καὶ ἐτέρας εἰδικῆς συμφωνίας ἐπὶ παντός θέματος το ὅποιον θά θεωρηθῆ σκόπιμον νά ρυθμισθῆ ἰδιαίτερως. Οὐδεμία ἐιδικὴ συμφωνία δύνανται νά ἀποβῆ πρὸς ζημίαν τῆς θέσεως τῶν ἀιχμαλώτων, ὡς αὐτὴ καθορίζεται διὰ τῆς παρούσης συμβάσεως οὔτε νά περιορίσῃ τὰ δι* αὐτῆς παρεχόμενα εἰς τὰ πρόσωπα ταῦτα δικαιώματα.

Οἱ ἀιχμάλωτοι πολέμου θά ἐξακολουθήσουν ν' ἀπολαύουν τῶν εὐεργετημάτων τῶν τοιοῦτων συμφωνιῶν, ἐφ* ὅσον καὶ ἡ Σύμβασις θά εἶναι ἐπ* αὐτῶν εφαρμοστέα, ἐκτος ἐάν περιληφθῶν ρηταί περὶ τοῦ ἐναντίου διατάξεις εἰς τὰς προμνησθείσας συμφωνίας ἢ εἰς ἀλλὰς μεταγενέστερος συναφθησόμενας, ἢ ἐάν ἐλήφθησαν εὐνοϊκώτερα δι' αὐτοὺς μέτρα ὑπό τοῦ ἐνός ἢ τοῦ ἑτέρου τῶν ἐν συρράξει Μερῶν.

"Άρθρον 7.

Οἱ ἀιχμάλωτοι πολέμου ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει δύνανται νά παραιτηθῶν ἐν μέρει ἢ ἐν ὅλῳ, τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐξασφαλιζομένων αὐτοῖς ὑπό τῆς παρούσης Συμβάσεως καὶ ὑπό τῶν ἐιδικῶν συμφωνιῶν τῶν αναφερομένων εἰς τὸ προηγούμενον ἀρθρον ἐάν συνήφθησαν τοιαῦτα.

«Άρθρον 8.

Ἡ παρούσα Σύμβασις θά ἐφαρμοσθῆ τῇ συνεργασίᾳ καὶ ὑπό τον ἐλεγχον τῶν προστάτιδων Δυνάμεων τῶν ἐπιφορτισμένων τὴν περιφρούρησιν τῶν συμφερόντων τῶν μετεχόντων εἰς τὴν σύρραξιν Μερῶν. Πρὸς τον σκοπὸν τούτον αἱ προστάτιδες Δυνάμεις δύνανται ἐπὶ πλέον τοῦ διπλωματικοῦ καὶ προξενικοῦ των προσωπικοῦ, νά διορίσουν ἀντιπροσώπους ἐκ τῶν ἰδίων των πολιτῶν ἢ τῶν πολιτῶν ἐτέρων οὐδετέρων Δυνάμεων. Οἱ ὡς ἀνω ἀντιπρόσωποι θά ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐγκρισιν τῆς Δυνάμεως παρὰ τῇ ὁποία πρόκειται νά ἐνασκήσουν τὰ καθήκοντα των.

Τά εν συρράξει Μέρη θα διευκολύνουν κατά τόν εύρύτερον δυνατόν τρόπον τήν αποστολήν των αντιπροσώπων ή απεσταλμένων τών Προστάτιδων Δυνάμεων.

Οι αντιπρόσωποι ή απεσταλμένοι τών Προστάτιδων Δυνάμεων εν ουδεμία περιπτώσει θα υπερβαίνουν τά όρια της αποστολής των ώς ταύτα καθορίζονται δια της παρούσης Συμβάσεως.

Είδικώς θά λαμβάνουν ύπ' όφιν τάς έπιτακτικές ανάγκας της ασφαλείας του Κράτους εν τω όποιώ ενασκούν τά καθήκοντα των.

"Άρθρον 9.

Αι διατάξεις τής παρούσης Συμβάσεως δεν αντιτίθενται εις τήν ανθρωπιστικήν δράσιν ην ή Διεθνής "Επιτροπή του Έρυθρου Σταύρου ή οιαδήποτε άλλη αμερόληπτος ανθρωπιστική όργάνωσις θ' αναλάβουν τη συναινέσει τών εις τήν σύρραξιν μετεχόντων Μερών διά τήν προστασίαν καί βοήθειαν τών αιχμαλώτων πολέμου.

"Άρθρον 10.

Τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη δύνανται οποτεδήποτε νά συμφωνήσουν ίνα αναθέσουν εις όργανισμόν παρέχοντα πάσαν έγγύησιν αμεροληψίας καί Ικανότητας, τά καθήκοντα, ατινα διά τής παρούσης Συμβάσεως ανατίθενται εις τάς Προστάτιδας Δυνάμεις.

Έάν αιχμάλωτοι πολέμου δέν απολαύουν ή παύουν δι' οιονδήποτε λόγον ν' απολαύουν της φροντίδος Προστάτιδος Δυνάμεως ή του οργανισμού περι ής προβλέπει ή ανωτέρω πρώτη παράγραφος, ή Κρατούσα Δύναμις οφείλει νά ζητήσει είτε από ούδέτερον κράτος είτε από ένα άλλον ανάλογον όργανισμόν νά αναλάβουν τά καθήκοντα τά άνατεθέντα υπό τής παρούσης Συμβάσεως εις τάς προστάτιδας Δυνάμεις τάς ορισθείσας υπό τών εν συρράξει Μερών.

Έάν δέν καταστή δυνατή ή ώς &νω έξασφάλισις τής προστασίας ή κατακρατούσα Δύναμις οφείλει νά ζητήσει από ανθρωπιστικήν τίνα όργάνωσιν, ώς είναι ή Διεθνής Επιτροπή του Έρυθρου Σταυρού ν' αναλάβη τά ανθρωπιστικά καθήκοντα, ατινα ή παρούσα Σύμβασις αναθέτει εις τάς Προστάτιδας Δυνάμεις ή οφείλει νά αποδεχθή, υπό τήν έπιφύλαξιν τών διατάξεων του παρόντος άρθρου, τάς προτάσεις υπηρεσίας, ας ήθελε λάβει παρά τοιαύτης οργανώσεως.

Πάσα ουδέτερα Δύναμις ή πάσα όργάνωσις καλούμενη υπό τής ενδιαφερόμενης Δυνάμεως ή προσφερόμενη προς τόν ανωτέρω αναφερόμενον σκοπόν οφείλει κατά τήν δράσιν της νά έχη συναίσθησιν τής ευθύνης της έναντι του έν συρράξει Μέρους εκ του οποίου εξαρτώνται τά διά τής παρούσης Συμβάσεως προστατευόμενα πρόσωπα καί οφείλει νά παράσχη επαρκείς εγγυήσεις ότι είναι ικανή ν' αναλάβη τά περι ού πρόκειται καθήκοντα και νά εκτέλεση αυτά άμερολήπτως.

Ουδεμία επιτρέπεται παρέκβασις από τών ανωτέρω διατάξεων δι' ειδικής συμφωνίας μεταξύ Δυνάμεων τών οποίων ή μία ευρίσκεται έστω και προσωρινώς απέναντι της άλλης, ή τών συμμάχων της άλλης, εις μειονεκτικήν από απόψεως ελευθερίας διαπραγματεύσεως θέσιν λόγω στρατιωτικών γεγονότων ώς λόγου χάριν τής κατοχής τού δλου ή σημαντικού μέρους τού εδάφους της.

Όσάκις γίνεται, εις τήν παρούσαν Σύμβασιν, μνεία περί Προστάτιδος Δυνάμεως, ή μνεία αύτη άφορα ωσαύτως και τās οργανώσεις, αίτινες δύνανται νά τήν υποκαταστήσουν υπό τήν έννοιαν τού παρόντος άρθρου.

"Άρθρον 11

Είς πασαν περίπτωσην καθ' ην ήθελον θεωρήσει τούτο χρήσιμον εις τά συμφέροντα τών προστατευομένων προσώπων, ιδίως δέ εις περιπτώσεις διαφωνίας μεταξύ τών έν συρράξει Μερών ώς προς τήν έφαρμογήν ή τήν έρμηνείαν τών διατάξεων της παρούσης Συμβάσεως αί Προστάτιδες Δυνάμεις θά προσφέρουν τās καλās των υπηρεσίας επί τω τέλει τού διακανονισμού της διαφοράς.

Προς τόν σκοπόν τούτον εκάστη τών Προστάτιδων Δυνάμεων δύνανται είτε τη προσκλήσει ενός Μέρους είτε εξ ιδίας πρωτοβουλίας νά προτείνη εις τα μετέχοντα της συρράξεως Μέρη σύσκεψιν των αντιπροσώπων των και ιδίως τών άρχων αίτινες έχουν την φροντίδα τών αιχμαλώτων πολέμου, ενδεχομένως επί καταλλήλως εκλεγομένου ουδετέρου εδάφους. Τά εν συρράξει Μέρη υποχρεούνται νά δώσουν συνέχειαν εις τās τοιαύτας προτάσεις. Αϊ προστάτιδες Δυνάμεις δύνανται, εάν παραστή ανάγκη, νά υποβάλουν εις τήν έγκρισιν τών εν συρράξει Μερών προσωπικότητα άνήκουσαν εις ούδετέραν Δύναμιν ή άπεσταλμένην της Διεθνούς Έπιτροπής τού Έρυθρού Σταύρου, ήτις θέλει κληθή νά λάβη μέρος εις τήν τοιαύτην σύσκεψιν.

Μέρος II.—ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ

"Άρθρον 12.

Οι αιχμάλωτοι πολέμου υπάγονται εις τήν έξουσίαν τής εχθρικής Δυνάμεως, και ουχί τών ατόμων ή τών στρατιωτικών μονάδων αί όποϊαι τους ήχμαλώτισαν, ανεξαρτήτως δε τών ατομικών ευθυνών αί όποϊαι θά ήδύναντο νά προκύψουν, ή κατακρατούσα Δύναμις είναι υπεύθυνος διά τήν μεταχείρισίν των.

Οί αιχμάλωτοι πολέμου δεν δύνανται νά παραδοθούν υπό τής κατακρατούσης Δυνάμεως ε'ιμή μόνον εις Δύναμιν συνυπογράψασαν τήν Σύμβασιν και άφου ή κατακρατούσα Δύναμις βεβαιωθή δι τήν ή εν λόγω Δύναμις είναι διατεθειμένη και εις θέσιν νά έφαρμόση τήν Σύμβασιν. Όσάκις παραδίδονται ούτω αιχμάλωτοι, ή ευθύνη της εφαρμογής τής Συμβάσεως θά βαρύνη τήν Δύναμιν, ήτις εδέχθη νά τους φιλοξενήση, καθ' δ χρονικόν διάστημα παραμείνουν έμπειπιστευμένοι εις αυτήν.

Ούχ' ήττον εν ή περιπτώσει ή Δύναμις αυτή δεν άνταπεκρίνετο εις τήν ύποχρέωσίν της νά εκτέλεση τάς διατάξεις τής Συμβάσεως επί σημαντικού τίνος σημείου, ή Δύναμις υπό τής οποίας έγένετο ή παράδρσις τών αιχμαλώτων πολέμου οφείλει κατόπιν σχετικής ανακοινώσεως τής προστάτιδος Δυνάμεως νά λάβη αποτελεσματικά μέτρα προς έπανόρθωσιν τής καταστάσεως ή νά ζητήση τήν έπιστροφήν των αιχμαλώτων πολέμου. Ή αίτησις αύτη δέον νά τύχη ικανοποιήσεως.

Άρθρον 13.

Οί αιχμάλωτοι πολέμου οφείλουν νά τυγχάνουν πάντοτε ανθρωπιστικής μεταχειρίσεως. Πάσα παράνομος πράξις ή παράλειψις εκ μέρους τής κατακρατούσης Δυνάμεως έπιφέρουσα τόν θάνατον ή θέτουσα σοβαρώς εν κινδύνω τήν ύγείαν αιχμαλώτου πολέμου τελούντος υπό τήν έξουσίαν της, απαγορεύεται, καί θά θεωρήται ως σοβαρά παραβίασις τής παρούσης Συμβάσεως. Εΐδικώτερον ουδείς αιχμάλωτος πολέμου δύναται νά ύποβληθή εις σωματικόν άκρωτηριασμόν ή εις Ίατρικόν ή έπιστημονικόν πειραματισμόν οιασδήποτε φύσεως, όστις δεν θά έδικαιολογείτο εκ τής ιατρικής περιθάψεως του ενδιαφερομένου αιχμαλώτου και ό όποιος δεν θά ήτο προς το συμφέρον του.

Οί αιχμάλωτοι πολέμου οφείλουν επίσης νά προστατεύωνται πάντοτε και δη κατά πάσης πράξεως βίας ή εκφοβισμού ως και κατά τών ύβρεων και τής περιέργειας του κοινού. Άντίποινα εναντίον αυτών απαγορεύονται.

Άρθρον 14.

Οί αιχμάλωτοι πολέμου δικαιούνται ανά πάσαν περίπτωση εις σεβασμόν του άτομου καί τής τιμής των. Ή μεταχειρίσις τών γυναικών δέον νά γίνεται μετά πάσης οφειλομένης εις το φύλλον των στοργής, θά χείρουν δε αύται, εν πάση περιπτώσει, τουλάχιστον εξ ίσου ευνοϊκής με τους άνδρας μεταχειρίσεως.

Οί αιχμάλωτοι πολέμου διατηρούν πασαν τήν άστικήν αυτών ικανότητα, οία ήτο κατά τήν στιγμήν τής αιχμαλωτίσεώς των. Ή κατακρατούσα Δύναμις δέν θα δύναται νά περιορίση τήν έξάσκησιν αυτής ούτε επί του εδάφους της, ούτε εκτός αυτού ειμή καθ' ό μέτρον απαιτεί τούτο ή αιχμαλωσία.

Άρθρον 15.

Ή κατακρατούσα αιχμαλώτους πολέμου Δύναμις υποχρεούται νά μέριμνα δια την δωρεάν διατροφήν των και να παρέχη δωρεάν εις αυτούς την Ίατρικήν περίθαλψιν, ην απαιτεί ή κατάσταση της υγείας των.

Άρθρον 16.

Λαμβανομένων ύπ' όσιν των διατάξεων της παρούσης Συμβάσεως ως προς τον βαθμόν και ως προς τό φύλλον των αιχμαλώτων και υπό την αίρεσιν πάσης προνομιακής μεταχειρίσεως, ήτις θά παρείχετο εις τους αιχμαλώτους πολέμου λόγω της καταστάσεως τής υγείας των, της ηλικίας των ή των

επαγγελματικών των ικανοτήτων, οί αιχμάλωτοι δέον άπαντες νά τυγχάνουν τής αυτής μεταχειρίσεως άπό μέρους τής κατακρατούσης Δυνάμεως άνευ ουδεμιάς δυσμενούς χαρακτήρος διακρίσεως, φυλής, εθνικότητας, θρησκευματος, πολιτικών φρονημάτων ή άλλης, βασιζόμενης έπι αναλόγων κριτηρίων.

Μέρος ΙΙΙ.—ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ
Τ μ ή μ α Ι.
ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΗΣ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑΣ

«Άρθρον 17.

Ο αιχμάλωτος πολέμου δεν θά υποχρεούται νά δηλώση, άνακρινόμενος σχετικώς, ειμή τό όνοματεπώνυμόν του, τον βαθμόν του, την ήμερομηνίαν τής γεννήσεως του και τον αριθμόν μητρώου του, ή ελλείψει τούτου, άνάλογον ενδειξιν.

Έν ή περιπτώσει ήθελεν ούτος εκουσίως παραβή τον κανόνα τούτον θά διεκινδύνευε νά έκτεθή είς περιορισμόν τών πλεονεκτημάτων τών παρεχομένων είς αιχμαλώτους του βαθμού του ή τής θέσεως του.

"Έκαστον τών έν συρράξει Μερών οφείλει νά χορηγή είς πάν πρόσωπον τής δικαιοδοσίας του ύποκείμενον ενδεχομένως είς πολεμικήν αίχμαλωσίαν, δελτίον ταυτότητος έν ώ θ' άναγράφονται, τό όνοματεπώνυμόν του, ό βαθμός του, ό αριθμός μητρώου ή άλλη άνάλογος ενδειξις, καί ή ήμερομηνία γεννήσεως του. Η ταυτότης αίίτη θά δύναται επί πλέον νά φέρη την ύπογραφήν ή τά δακτυλικά αποτυπώματα του ή καί άμφότερα ώς και πασαν αλλην ενδειξιν ην τά έν συρράξει Μέρη δυνατόν να επιθυμούν νά προσθέσουν δσον άφορα τά είς τάς ενόπλους των δυνάμεις ανήκοντα πρόσωπα. Αί διαστάσεις της θά είναι ει δυνατόν 6,5 χ 10 έκμ. και τό δελτίον θα εκδίδεται είς διπλούν. "Ο αιχμάλωτος πολέμου οφείλει νά παρουσιάξη την ταυτότητα του ταύτην είς πασαν ζήτησιν, άλλ' έν ούδεμιά περιπτώσει θά δύναται αυτή νά τω άφαιρεθή.

Ουδεμία σωματική ή ηθική βάσανος ουδέ βία θά δύναται νά άσκηθή έπι τών αιχμαλώτων πολέμου διάτην παρ' αυτών άπόσπασιν πληροφοριών οιασδήποτε φύσεως. Οί αιχμάλωτοι, οίτινες θά αρνηθούν νά απαντήσουν δεν επιτρέπεται ούτε νά απειληθούν ούτε νά υβρισθούν, ούτε νά εκτεθούν είς ενοχλήσεις ή μειονεκτήματα οιασδήποτε φύσεως.

Οί αιχμάλωτοι πολέμου, οίτινες ευρίσκονται είς άδυναμίαν λόγω σωματικής ή διανοητικής καταστάσεως νά δώσουν τά στοιχεία τής ταυτότητος των θά παράδίδονται είς τήν υγειονομικήν Ύπηρεσίαν. Η ταυτότης τών αιχμαλώτων τούτων θα διαπιστούται διά παντός μέσου, ύπό τήν έπιφύλαξιν τών διατάξεων τής προηγουμένης παραγράφου.

Η άνάκρισις τών αιχμαλώτων πολέμου θά γίνηται είς γλώσσαν τήν οποίαν ούτοι κατανοούν.

"Άρθρον 18.

Όλα τά είδη και αντικείμενα προσωπικής χρήσεως, πλην όπλων, ίππων, στρατιωτικού εφοδιασμού και στρατιωτικών εγγράφων θα παραμένουν είς τήν

κατοχήν των αιχμαλώτων πολέμου, ως και τὰ μέταλλα κρήνη, αἱ ἀντίσφυξιογόνοι προσωπίδες και ὅλα τὰ ἄλλα εἶδη, ἅτινα ἐδόθησαν εἰς αὐτοὺς δια τὴν προσωπικὴν των προστασίαν. Θὰ παραμείνουν ἐπίσης εἰς τὴν κατοχήν των τὰ εἶδη και τὰ αντικείμενα τὰ χρησιμεύοντα διὰ τον ἱματισμόν και τὴν διατροφήν των, ἔστω και ἐάν τὰ εἶδη και αντικείμενα ταῦτα αποτελοῦν μέρος τοῦ ἐπισήμου στρατιωτικοῦ εφοδιασμοῦ των.

Οἱ αιχμάλωτοι πολέμου οὐδέποτε πρέπει νὰ εὐρεθοῦν ἀνευ ταυτότητος τίνος. Ἡ κατακρατούσα Δύναμις θὰ χορήγησῃ τοιαύτην εἰς τους στερούμενους.

Τὰ σήματα τοῦ βαθμοῦ καί της εθνικότητος των, τὰ παράσημα και τὰ αντικείμενα τὰ ἔχοντα κυρίως προσωπικὴν ἢ αἰσθηματικὴν ἀξίαν δεν δύνανται νὰ αφαιρεθοῦν ἀπὸ τους αιχμαλώτους πολέμου.

Τὰ χρηματικά ποσὰ τὰ ὅποια φέρουν οἱ αιχμάλωτοι πολέμου δεν δύνανται να τοῖς αφαιρεθοῦν εἰμὴ κατὰ διαταγὴν αξιωματικοῦ και ἀφοῦ καταγραφοῦν εἰς εἰδικόν βιβλίον το ποσόν τῶν χρημάτων καί τὰ στοιχεῖα τοῦ κατόχου των καί ἀφοῦ οὗτος παραλαβὴ λεπτομερὴ ἀπόδειξιν φέρουσαν εὐαναγνώστως το ὄνομα, τον βαθμόν καί τὴν μονάδα εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει το πρόσωπον το ὅποιον παρέδωκε τὴν ἐν λόγω ἀπόδειξιν. Τὰ χρηματικά ποσὰ τὰ ὅποια εἶναι εἰς νόμισμα της κατακρατούσης Δυνάμεως ἢ τὰ ὅποια, τὴ αιτήσῃ τοῦ αιχμαλώτου, μετετράπησαν εἰς το νόμισμα τούτο θὰ φέρωνται εἰς π'ίστωσιν λογαριασμοῦ τοῦ αιχμαλώτου συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 64.

Ἡ κατακρατούσα Δύναμις δεν θὰ δύναται νὰ ἀφαίρεση ἀπὸ αιχμαλώτους πολέμου αντικείμενα ἀξίας εἰμὴ διὰ λόγους ασφαλείας. Ὁ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἢ εφαρμοζόμενη διαδικασία θὰ εἶναι ἡ ἴδια ὡς ἢ της ἀφαίρεσεως χρηματικῶν ποσῶν. Τὰ αντικείμενα ταῦτα ὡς και τὰ αφαιρεθέντα χρηματικά ποσὰ, τὰ ὅποια θὰ εἶναι εἰς νόμισμα ἄλλο ἢ το της κατακρατούσης Δυνάμεως καί τῶν ὁποίων ὁ κάτοχος δεν θὰ ἐζήτει τὴν μετατροπὴν, οφείλουν νὰ φυλαχθοῦν ὑπὸ της κατακρατούσης Δυνάμεως και αποδοθοῦν εἰς τον αἰχμάλωτον, ὑπὸ τὴν ἀρχικὴν των μορφήν κατὰ το τέλος της αιχμαλωσίας του.

Ἄρθρον 19.

Οἱ αιχμάλωτοι πολέμου θὰ μεταφέρονται, ὡς οἶόν τε τάχιον, ἀφ' ἧς συλληφθοῦν, εἰς στρατόπεδα κείμενα ἀρκούντως μακρὰν της ζώνης τῶν επιχειρήσεων ὡστε να εἶναι ἔκτος κινδύνου. Δεν θὰ δύνανται νὰ κρατηθοῦν προσκαίρως εἰς ἐπικίνδυνον ζώνην εἰμὴ μόνον οἱ αιχμάλωτοι πολέμου, οἵτινες, λόγω τραυμάτων ἢ ἀσθενείας θὰ διέτρεχον μεγαλύτερον κίνδυνον μεταφερόμενοι ἢ παραμένοντες ἐπὶ τόπου.

Οἱ αιχμάλωτοι πολέμου δεν θὰ ἐκτίθενται ἀσκόπως εἰς κίνδυνον ἐν ἀναμονὴ της μεταφοράς των ἐξω της ζώνης επιχειρήσεων.

Ἄρθρον 20.

Ἡ μεταφορὰ τοῦ αιχμαλώτου πολέμου θὰ ἐκτελήται πάντοτε με ἀνθρωπισμόν και ὑπὸ συνθήκας ὁμοίας τῆς τῶν στρατευμάτων της κατακρατούσης Δυνάμεως κατὰ τὰς μετακινήσεις των.

Ἡ κατακρατούσα Δύναμις θά χορηγή εἰς τοὺς μεταφερομένους αἰχμαλώτους πολέμου» πόσιμον ὕδωρ καὶ ἐπαρκή τροφήν, ὡς καὶ τὰ ἀναγκαῖα ἐνδύματα καὶ τὴν ἀναγκαῖαν ἰατρική ν περίθαλψιν. Θά λάβῃ δλας τὰς ἐνδεικνυόμενος προφυλάξεις πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ασφαλείας τῶν κατὰ τὴν μεταφορὰν καὶ θά κατάρτιση ὅσον ἴινεστι τάχιστα τὸν κατάλογον τῶν μεταφερθέντων αἰχμαλώτων.

Ἐάν οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου πρόκειται νά διέλθουν κατὰ τὴν μεταφορὰν τῶν διὰ στρατοπέδων διαμετακομίσεως ἢ παραμονή αὐτῶν εἰς τὰ στρατόπεδα ταῦτα θὰ εἶναι ὅσον ἐνεστι συντομωτέρα.

Τμήμα II.—ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ.

Κεφάλαιον I.—ΓΕΝΙΚΟΤΗΤΕΣ.

"Ἄρθρον 21.

Ἡ κατακρατούσα Δύναμις δύναται νά θέσῃ τοὺς αἰχμαλώτους πολέμου ὑπὸ περιορισμόν. Δύναται νά ἐπιβάλλῃ εἰς αὐτοὺς τὴν ὑποχρέωσιν νά μὴ ἀπομακρύνωνται πέραν ὠρισμένου ορίου ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου δπου κρατοῦνται ἢ ἐάν τὸ στρατόπεδον τοῦτο εἶναι περιπεφραγμένον νά μὴ ἐξέρχωνται αὐτοῦ. Ὑπὸ τὴν ἐπίφυλαξιν τῶν διατάξεων τῆς παρουσίας Συμβάσεως περὶ ποινικῶν καὶ πειθαρχικῶν κυρώσεων, οἱ αἰχμάλωτοι δύνανται νά ἐγκλεισθῶν ἢ νά τεθῶν ὑπὸ κράτησιν μόνον ἀν τὸ μέτρον τοῦτο καθίσταται ἀναγκαῖον διὰ τὴν προστασίαν τῆς υγιείας τῶν. Ἡ κατάστασις αὕτη δὲν θά δύναται, ἐν πάσῃ περιπτώσει, νά παραταθῇ πέραν τῆς διαρκείας τῶν περιστατικῶν, ἀτινα κατέστησαν ταύτην ἀναγκαῖαν.

Οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου θά δύνανται μερικῶς ἢ ὀλοσχερῶς νά ἀπελευθερωθῶν ἐπὶ τῷ λόγῳ τῶν ἢ ἀναλήψει ὑποχρεώσεως ἢ ἐπὶ ἀναλήψει ἄλλης ὑποχρεώσεως ἐφ' ὅσον οἱ νόμοι τῆς Δυνάμεως ἐκ τῆς ὁποίας ἐξαρτῶνται ἐπιτρέπουσι τοῦτο. Τὸ μέτρον τοῦτο θά λαμβάνεται ἰδίᾳ εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς δύναται νά συμβάλλῃ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τῆς υγιείας τῶν αἰχμαλώτων. Οὐδεὶς αἰχμάλωτος θά ἐξαναγκάζεται νά δεχθῇ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐπὶ τῷ λόγῳ τοῦ ἢ ἐναντι ἄλλης ὑποχρεώσεως.

"Ἄμα τῇ ἐνάρξει τῶν ἐχθροπραξιῶν ἕκαστον τῶν ἐν συρράξει Μερῶν θ' ἀνακοίνωσι εἰς τὸν ἀντίπαλον τοὺς νόμους καὶ κανονισμοὺς τοὺς ἐπιτρέποντας ἢ ἀπαγορεύοντας εἰς τοὺς ὑπηκόους τοῦ νά δεχθῶν τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἐπὶ τῷ λόγῳ τῶν ἢ ἐναντι ἄλλης ὑποχρεώσεως. Οἱ αἰχμάλωτοι οἱ ἀπελεύθεροι μὲνοι ἐπὶ τῷ λόγῳ τῶν ἢ ἐναντι ἄλλης ὑποχρεώσεως συμφῶνως πρὸς τοὺς οὕτω κοινοποιηθέντος νόμους καὶ κανονισμοὺς ὑποχρεοῦνται ἐπὶ τῆς προσωπικῆς τῶν τιμῆς νά ἐκπληρῶσιν αὐστηρῶς τόσον ἐναντι τῆς Δυνάμεως ἐξ ἣς ἐξαρτῶνται ὅσον καὶ ἐναντι τῆς αἰχμαλωτισάσεως αὐτοῦ, τὰς ὑποχρεώσεις ἃς θά ἀνελάμβανον. Εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἢ Δύναμις ἐκ τῆς ὁποίας οὗτοι ἐξαρτῶνται ὑποχρεοῦται νά μὴ ἀπαιτῇ οὔτε νά δέχεται παρ' αὐτῶν ὑπηρεσίαν ἀντίθετον πρὸς τὸν δοθέντα λόγον ἢ τὴν ἀναληφθεῖσαν ὑποχρέωσιν.

Άρθρον 22.

Οι αιχμάλωτοι πολέμου δεν θά δύνανται νά τεθούν υπό περιορισμόν είμή μόνον εις εγκαταστάσεις εύρισκομένας επί τής ξηράς και παρέχουσας δλας τάς εγγυήσεις υγιεινής και καθαριότητος. Πλην ειδικών περιπτώσεων, δικαιολογουμένων έκ τοῦ συμφέροντος αυτών τούτων τών αιχμαλώτων, οὔτοι δεν θά περιορίζωνται εις σωφρονιστήρια.

Οί αιχμάλωτοι πολέμου, οί περιοριζόμενοι εἰς ανθυγιεινός περιοχάς ή εἰς περιοχάς τών όποιων το κλίμα είναι επιβλαβές εἰς τήν υγείαν αυτών θά μεταφέρωνται το ταχύτερον εις εύνοϊκώτερον κλίμα.

Ἡ κατακρατούσα Δύναμις θά συγκεντρώνη τους αιχμαλώτους πολέμου εἰς τρατόπεδα ή τομείς στρατοπέδων, λαμβάνουσα ύπ' όψιν τήν εθνικότητα, τήν γλώσσαν ή τάς συνήθειας των υπό τήν έπιφύλαξιν δι τῶν αιχμάλωτων δεν θά αποχωρισθούν τών αιχμαλώτων πολέμου τών ανηκόντων εἰς τάς ενόπλους δυνάμεις εἰς τάς οποίας οί ίδιοι υπηρετοῦν κατά τήν στιγμήν τής αιχμαλωσίας των, πλην εάν συγκατατίθενται εἰς τούτο.

Άρθρον 23.

Ουδείς αιχμάλωτος πολέμου επιτρέπεται οποτεδήποτε νά άποσταλή ή νά κρατηθή εἰς περιοχήν εἰς τήν οποίαν θά ήτο εκτεθειμένος εἰς τά πυρά τής ζώνης επιχειρήσεων οὔτε νά χρησιμοποιηθή διά νά προφύλαξη διά τής παρουσίας του ώρισμένα σημεῖα ή περιοχάς τών στρατιωτικών επιχειρήσεων.

Οί αιχμάλωτοι πολέμου θά διαθέτουν εἰς ἴσην μοῖραν προς ἰόν εγχωριον άμαχον πληθυσμόν, καταφύγια κατά τών εναέριων βομβαρδισμών και άλλων κινδύνων πολέμου, εξαιρέσει εκείνων εξ αυτών οί όποιοι θά συμμετεῖχον εις τήν προστασίαν τών καταυλισμών των κατά τών εν λόγω κινδύνων, θα δύνανται δε να μεταβαίνουν εις τα καταφύγια το ταχύτερον, ευθύς ως δοθή το σύνθημα συναγερμού. Παν άλλο μέτρον προστασίας το όποιον ήθελε ληφθή υπέρ τοῦ πληθυσμοῦ, θα εκτείνεται και εἰς αυτούς.

Αἱ κατακρατούσαι Δυνάμεις θα άνακοινοῦν προς άλλήλας, δια τών προστάτιδων Δυνάμεων, πάν χρήσιμον στοιχείον επί της γεωγραφικής θέσεως τών στρατοπέδων αιχμαλώτων πολέμου.

Όσάκις αἱ στρατιωτικοί άνάγκαι το επιτρέπουν, τά στρατόπεδα τών αιχμαλώτων πολέμου θά επισημαίνωνται κατά την ήμέραν διά τών γραμμάτων PG ή PW τοποθετημένων κατά τρόπον ώστε νά είναι ορατά άπό τοῦ αέρος. Ούχ'ήττον αἱ ενδιαφερόμενοι Δυνάμεις δύνανται νά συμφωνήσωσιν επί άλλου τρόπου σημάνσεως. Μόνον τά στρατόπεδα αιχμαλώτων πολέμου θά δύνανται νά σημανθούν διά τοῦ τρόπου τούτου.

Άρθρον 24.

Τά μόνιμα στρατόπεδα διαμετακομίσεως ή διαλογής θά οργανωθούν κατά τρόπον όμοιον προς τον προβλεπόμενον εις το παρόν Τμήμα, καἱ οἱ αιχμάλωτοι πολέμου θά απολαύουν εντός αυτών τών ίδιων ως και εις τά άλλα στρατόπεδα συνθηκών διαβιώσεως.

Κεφάλαιον ΙΙ,—ΣΤΕΓΑΣΙΣ, ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΑΜΦΙΕΣΙΣ ΤΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ.

Άρθρον 25.

Οί όροι στεγάσεως τών αιχμαλώτων πολέμου θά είναι εξ ἴσου Ικανοποιητικοί ὄσον και οί τών στρατευμάτων τής κατακρατούσης Δυνάμεως, τών καταυλισμένων εἰς την αὐτήν περιοχή ν. Οί ὄροι οὔτοι οφείλουν νά είναι σύμφωνοι προς τά ήθη καί έθιμα τών αιχμαλώτων, καί, έπ' οὔδενι λόγω επιβλαβεῖς εἰς τήν υγείαν των.

Αί ὡς άνω διατάξεις θά εφαρμόζονται ἰδία ὡς προς τους κοιτώνας τών αιχμαλώτων πολέμου, τόσον προκειμένου περί τής συνολικής επιφανείας και τοῦ ελαχίστου κυβικού ορίου αερισμοῦ ὄσον και προκειμένου περί τής διαρρυθμίσεως καί τών ειδών κλινοστρωμνής, συμπεριλαμβανομένων τών κλινοσκεπασμάτων. Τά κτίρια τά προοριζόμενα εἴτε διά τήν άτομικήν εἴτε διά τήν όμαδικήν χρήσιν των αιχμαλώτων πολέμου οφείλουν νά είναι τελείως άπηλλαγμένα υγρασίας, νά θερμαίνονται και φωτίζονται επαρκώς ἰδία μεταξύ λυκόφωτος καί σβέσεως τών φωτῶν. Δέον νά λαμβάνηται πάσα προφύλαξις κατά τών κινδύνων πυρκαϊάς.

Εἰς όλα τά στρατόπεδα όπου καταυλίζονται γυναίκες αιχμάλωτοι πολέμου ὀμοῦ μετά αιχμαλώτων ανδρῶν θά διατίθενται δι' αὐτάς χωριστοί κοιτώνες.

Άρθρον 26

Ἡ ημερησία βασική μερίς θά είναι επαρκής εἰς ποιότητα, ποσότητα καί ποικιλίαν διά τήν διατήρησιν τών αιχμαλώτων εν καλή υγεία καί τήν πρόληψιν απώλειας βάρους ή διαταραχών οφειλομένων εἰς τον ὑποσιτισμόν. Θά λαμβάνηται επίσης ὕπ' ὄψιν ή δίαιτα εἰς ην οί αιχμάλωτοι είναι συνηθισμένοι. Ἡ κατακρατούσα Δύναμις θά προμηθεύη εἰς τους εργαζομένους αιχμαλώτους πολέμου το άναγκαιοῦν εἰς τήν έκτέλεσιν τής εργασίας εἰς ην χρησιμοποιούνται πρόσθετον συσσίτιον.

Εἰς τους αιχμαλώτους θά χορηγήται επαρκές πόσιμον ὕδωρ. Θά έπιτρέπηται ή χρήσις τοῦ καπνοῦ.

Οί αιχμάλωτοι πολέμου θά λαμβάνουν εν ὀλω τω μέτρω τοῦ δυνατοῦ μέρος εἰς τήν παρασκευήν τής τροφής των. Προς τον σκοπόν τούτον θά δύνανται οὔτοι νά χρησιμοποιούνται εἰς τά μαγειρεία. Θά παρέχωνται έπι πλέον εἰς αυτοῦς τά μέσα νά παρασκευάζουν οί ἴδιοι τήν πρόσθετον τροφήν, τήν ὀποίαν διαθέτουν.

Κατάλληλα διαμερίσματα θά διατίθενται διά τήν έστίασίν των.

Ἐπαγορεύεται πάν συλλογικόν πειθαρχικόν μέτρον σχετικόν προς τήν διατροφήν.

Άρθρον 27.

Εἰς τοὺς αἰχμαλώτους πολέμου θὰ παρέχωνται ὑπὸ τῆς κατακρατοῦσης Δυνάμεως ἐπαρκῆς ὑπόδησις, ἐνδύματα, ἐσώρουχα καὶ υποδήματα, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ κλίματος τῆς περιοχῆς ὅπου εὐρίσκονται οἱ αἰχμάλωτοι. Αἰ ὑπὸ τῆς κατακρατοῦσης Δυνάμεως κατασχεθεῖσαι στολαῖ τῶν ἐχθρικών στρατευμάτων θὰ χρησιμοποιούνται δια τὸν ἱματισμὸν τῶν αἰχμαλώτων πολέμου εἰάν τὸ κλίμα τῆς χώρας τὸ ἐπιτρέπη.

Ἡ ἀντικατάστασις καὶ ἡ ἐπιδιόρθωσις τῶν εἰδῶν τούτων θὰ γίνηται τακτικῶς ὑπὸ τῆς κατακρατοῦσης Δυνάμεως. Ἐπί πλέον, εἰς τοὺς ἐργαζομένους αἰχμαλώτους πολέμου θὰ χορηγήται κατάλληλος ἀμφίεσις οὐδὲν ἀπαιτεῖ τούτο ἢ φύσις τῆς ἐργασίας τῶν.

Άρθρον 28.

Εἰς ὅλα τὰ στρατόπεδα θὰ ἐγκαθίστανται πρατήρια ἐκ τῶν ὁποίων οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου θὰ δύνανται νὰ προμηθεύωνται τροφίμα, εἶδη καθημερινῆς χρήσεως σάπωνα καὶ καπνόν. Αἰ τιμαὶ πωλήσεως τῶν εἰδῶν τούτων ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει δύνανται νὰ ὑπερβαίνωσι τὰς τιμὰς τοῦ ἐγχωρίου ἐμπορίου.

Τὰ κέρδη τῶν πρατηρίων θὰ διατίθενται ὑπὲρ τῶν αἰχμαλώτων πολέμου. Πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον θὰ σχηματίζεται εἰδικὸν κεφάλαιον. Ὁ ἀνήρ ἐμπιστοσύνης θὰ δικαιούται νὰ συνεργάζεται εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ πρατηρίου καὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου.

Κατὰ τὴν διάλυσιν στρατοπέδου τινὸς τὸ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον τοῦ εἰδικοῦ τούτου κεφαλαίου θὰ παραδίδηται εἰς διεθνή ἀνθρωπιστικὴν ὀργάνωσιν ὅπως χρησιμοποιηθῆ ὑπὲρ αἰχμαλώτων "πολέμου τῆς ἰδίας ἐθνικότητος πρὸς τοὺς εἰσενζυγκόντας διὰ τὸν σχηματισμὸν του. Εἰς περιπτώσιν γενικοῦ ἐπαναπατρισμοῦ τὰ κέρδη ταῦτα θ' ἀπομείνουν εἰς τὴν κατακρατούσαν Δύναμιν, πλην ἀντιθέτου συμφωνίας συναφθησομένης μεταξύ τῶν ἐνδιαφερομένων Δυνάμεων.

Κεφάλαιον III.—ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΙΣ.

Άρθρον 29.

Ἡ κατακρατούσα Δύναμις οφείλει νὰ λαμβάνη ὅλα τὰ ἀναγκαῖα υγιονομικὰ μέτρα διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς καθαριότητος καὶ τῆς υγιεινῆς τῶν στρατοπέδων καὶ πρὸς πρόληψιν ἐπιδημιῶν.

Οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου θὰ ἔχουν εἰς τὴν διάθεσίν των νυχθημερόν ἐγκαταστάσεις σύμφωνους πρὸς τοὺς κανόνας τῆς υγιεινῆς καὶ διατηρούμενος συνεχῶς καθαρὸς. Εἰς τὰ στρατόπεδα ὅπου διαμένουν γυναῖκες αἰχμάλωτοι πολέμου θὰ διατίθενται χωριστοὶ δι' αὐτὰς ἐγκαταστάσεις.

Ἐπι πλέον, ανεξαρτήτως τῶν λουτρῶν και καταιονιστήρων διά τῶν οἰοίων τά στρατόπεδα θά εἶναι ἐφωδιασμένα, θά παρέχεται εἰς τους αιχμαλώτους πολέμου ὕδωρ καί σάπων εἰς επαρκεῖς ποσότητες διά τās καθημερινάς ἀνάγκας τῆς σωματικῆς των καθαριότητος και διά το πλύσιμον τῶν εσωρούχων των. Θά παρέχωνται προς αυτούς τόσον αἰ αναγκαῖοι προς τοῦτο εγκαταστάσεις καί εὐκολίαι ὅσον και ὁ απαιτούμενος χρόνος.

Ἄρθρον 30.

Ἐκαστον στρατόπεδον θά εχη κατάλληλον νοσηλευτήριον ὅπου οἱ αιχμάλωτοι πολέμου θά τυγχάνουν τῆς περιθάλψεως, ἥς ἔχουν ἀνάγκη ὡς και τῆς καταλλήλου διαίτης. Ἐν περιπτώσει ἀνάγκης θά διατίθενται χώροι απομονώσεως διά τους πάσχοντας ἐκ μεταδοτικῶν ἢ διανοητικῶν νοσημάτων.

Οἱ αιχμάλωτοι πολέμου οἱ προσβληθέντες ὑπό βαρείας νόσου ἢ τῶν οἰοίων ἢ κατάστασις απαιτεῖ εἰδικήν νοσηλείαν, χειρουργικήν ἐπέμβασις ἢ παραμονήν εἰς νοσοκομεῖον, οφείλουν νά γίνωνται δεκτοί εἰς πάν στρατιωτικόν ἢ πολιτικόν ἴδρυμα κατάλληλον ὅπως νοσηλεύση αὐτοῦς ἔστω καί αν προβλέπεται, ὁ εἰς το προσεχές μέλλον επαναπατρισμός των. Εἰδικαί εὐκολίαι θά παρέχωνται διά τήν περιποίησιν τῶν αναπήρων, ἰδίως δε τῶν τυφλῶν ὡς και διά τήν ἀναμόρφωσιν των ἐν ἀναμονή τοῦ επαναπατρισμοῦ των.

Οἱ αιχμάλωτοι πολέμου θα νοσηλείωνται κατά προτίμησιν ὑπό ἱατρικοῦ προσωπικοῦ της Δυνάμεως εκ της οἰοίας εξαρτώνται καί, εἰ δυνατόν, της εθνικότητος των.

Οἱ αιχμάλωτοι πολέμου δεν επιτρέπεται να παρεμποδίζονται να παρουσιασθῶν εἰς τās ἱατρικάς ἀρχάς προς ἐξέτασιν. Αἱ κατακρατοῦσαι ἀρχαί θά παραδώσουν, τη αιτήσῃ του, εἰς πάντα αιχμάλωτον νοσηλευθέντα ἐπίσημον δῆλωσιν ἐμφαίνουσαν την φυσιν τῶν τραυμάτων του ἢ της νόσου του, τήν διάρκειαν της νοσηλείας και τήν περίθαλψιν της οἰοίας ετυχεν. Ἀντίγραφον της δηλώσεως ταύτης θ' ἀποστέλληται εἰς το κεντρικόν γραφεῖον αιχμαλώτων πολέμου.

Τά ἐξοδα νοσηλείας, συμπεριλαμβανομένων τῶν διά πασαν συσκευήν ἀναγκαῖαν δια τήν διατήρησιν τοῦ αιχμαλώτου πολέμου εἰς καλήν υγιεινήν κατάστασιν. Ἰδία δε προσθέσεων ὀδοντοϊατρικῶν ἢ ἄλλων και ὀμματουαλίωv θά επιβαρύνουν την κατακρατούσαν Δύναμιν.

Ἄρθρον 31.

Ἱατρικαί επιθεωρήσεις τῶν αιχμαλώτων πολέμου θά γίνωνται τουλάχιστον ἅπαξ του μηνός. Αὐταί θά περιλαμβάνουν τον ελεγχον και τήν καταγραφὴν τοῦ βάρους ἑκαστου αιχμαλώτου, θά ἀποβλέπουν εἰδικῶς εἰς τον ελεγχον της γενικῆς καταστάσεως της υγείας και διατροφῆς, τῆς καταστάσεως καθαριότητος ὡς και εἰς τήν ἀνακάλυψιν μεταδοτικῶν νόσων και ἰδία τῆς φυματιώσεως, τῆς ελονοσίας και τῶν ἀφροδισίων νοσημάτων. Προς τον σκοπόν τούτον θά γίνεται χρῆσις τῶν ἀποτελεσματικωτέρων διαθεσίμων μεθόδων, ὡς, ἐπὶ παραδείγματι, τῆς περιοδικῆς κατά ὀμαδικάς σειρὰς

ραδιογραφίας επί μικροφίλμ, διά τήν ανάκαλυσιν τής φυματιώσεως κατά τά πρώτα της στάδια.

Άρθρον 32.

Οί αιχμάλωτοι πολέμου, οί όποιοι χωρίς νά έχουν τοποθετηθή είς τήν Ύγειονομικήν Ύπηρεσίαν τών ενόπλων δυνάμεων των, τυγχάνουν ιατροί, οδοντίατροι, νοσοκόμοι άρρενες ή θήλεις, δύνανται νά κληθούν παρά τής κατακρατούσης Δυνάμεως νά ασκήσουν τά ιατρικά των καθήκοντα προς όφελος τών αιχμαλώτων πολέμου τών εξαρτωμένων εκ τής ιδίας ως καί εκείνοι Δυνάμεως. Είς τήν περίπτωσιν ταυτην θά εξακολουθήσουν νά είναι αιχμάλωτοι πολέμου, άλλα θά δεήση νά τύχουν τής αυτής μεταχειρίσεως δπως τά αντίστοιχα μέλη τοῦ κρατηθέντος υπό τής κατακρατούσης Δυνάμεως Ιατρικού προσωπικού, θά άπαλλάσσωνται πάσης άλλης εργασίας ή οποία θά ήδύνατο νά τοις έπιβληθή κατά το άρθρον 49.

Κεφάλαιον IV.—ΙΑΤΡΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΚΡΑΤΗΘΕΝ ΠΡΟΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΙΝ ΤΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ.

Άρθρον 33.

Τά μέλη τοῦ υγειονομικού καί θρησκευτικού προσωπικού, τά εις διάθεσιν τής κατακρατούσης Δυνάμεως προς περίθαλψιν τών αιχμαλώτων πολέμου δέν θα θεωρούνται αιχμάλωτοι πολέμου. Οὔχ' ήττον θά απολαύουν τουλάχιστον πάντων τών πλεονεκτημάτων καί τής προστασίας τής παρούσης Συμβάσεως, ως καί πασών τών ευκολιών τών αναγκαίων ίνα δυνηθούν νά προσφέρουν τάς ιατρικάς των υπηρεσίας καί τήν θρησκευτικήν των άρωγήν είς τους αιχμαλώτους πολέμου, θά εξακολουθήσουν νά άσκοῦν, εντός τοῦ πλαισίου τών νόμων καί στρατιωτικών κανονισμών τής κατακρατούσης Δυνάμεως, υπό τήν αιγίδα τών αρμοδίων αυτής υπηρεσιών καί συμφώνως προς τήν επαγγελματικήν των συνείδησιν, τά ιατρικά ή πνευματικά των καθήκοντα υπέρ τών αιχμαλώτων πολέμου, τών ανηκόντων κατά προτίμησιν είς τάς ενόπλους δυνάμεις είς τάς όποιας καί αυτοί ανήκουν, θά χαίρουν επί πλέον, διά τήν άσκησιν τής ιατρικής ή πνευματικής των αποστολής, τών κάτωθι ευκολιών :—

- (α) Θά επιτρέπεται εις αυτά νά έπισκέπτωνται περιοδικώς τους αιχμαλώτους πολέμου, τους ευρισκομένους είς αποσπάσματα εργασίας ή είς νοσοκομεία κείμενα εκτός τοῦ στρατοπέδου. Ή κατακρατούσα αρχή θά θέση είς τήν διάθεσίν των, προς τον σκοπόν τούτον τά αναγκαία μεταφορικά μέσα.
- (β) Είς εκαστον στρατόπεδον ό αρχαιότερος στρατιωτικός ιατρός τοῦ ανωτέρου βαθμοῦ θα εἶναι υπεύθυνος έναντι των στρατιωτικών αρχών του στρατοπέδου διά παν δ,τι άφορα την δράσιν τοῦ κρατουμένου υγειονομικού προσωπικού. Προς τον σκοπόν αυτόν τα εν συρράξει Μέρη θά συνεννοηθούν από της ενάρξεως τών

εχθροπραξιών επί της αντιστοιχίας των βαθμών του υγειονομικού των προσωπικού, περιλαμβανομένου και του των εταιρειών των αναφερομένων εις το άρθρον 26 της Συμβάσεως της Γενεύης περί βελτιώσεως της τύχης των τραυματιών και ασθενών των εν εκστρατεία ενόπλων δυνάμεων, της 12ης Αυγούστου 1949. Διατάσσεται τα αναγόμενα εις τήν άποστολήν των, ο Ιατρός ούτος, ως άλλωστε καί οι στρατιωτικοί ιερείς θά δύνανται νά ερχωνται άπ' ευθείας εις επαφή ν μετά των αρμοδίων άρχων του στρατοπέδου. Αύται θά τοις παρέχουν πάσας τάς αναγκαίας ευκολίας διά τήν επί των θεμάτων τούτων άλληλογραφίαν.

- (γ) Καίτοι το κρατηθέν προσωπικόν υπόκειται εις τήν έσωτερικήν πειθαρχίαν του στρατοπέδου εις το όποιον ευρίσκειται, εις ουδεμίαν δύναται νά υποβληθη εργασία ξένην προς την ιατρικήν ή θρησκευτικήν του άποστολήν.

Κατά τήν διάρκειαν των εχθροπραξιών τά εμπόλεμα μέρη θά συνεννοηθούν διά τήν ένδεχομένην άντικατάστασιν του κρατηθέντος προσωπικού και θά ορίσουν τάς λεπτομέρειας της.

Ουδεμία εκ των προηγουμένων διατάξεων απαλλάσσει τήν κατακρατούσαν Δύναμιν των υποχρεώσεων τάς οποίας έχει έναντι των αιχμαλώτων πολέμου επί του υγειονομικού και θρησκευτικού πεδίου.

Κεφάλαιον V.—ΘΡΗΣΚΕΙΑ, ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ.

Άρθρον 34.

Πλήρης ελευθερία θά παρέχεται εις τους αιχμαλώτους πολέμου διά τήν άσκησιν της θρησκείας των περιλαμβανομένης και της παρακολουθήσεως των λειτουργιών του θρησκευματος των υπό τον δρον δι θά συμμορφούνται προς τά υπό των κατακρατουσών άρχων οριζόμενα συνήθη πειθαρχικά μέτρα.

Διά τάς θρησκευτικός τελετάς θά διατεθούν κατάλληλα διαμερίσματα.

Άρθρον 35.

Εις τους στρατιωτικούς ιερείς, οϊτινες πίπτουν εις χείρας της εχθρικής Δυνάμεως καί οι όποιοι παρέμειναν, ή έκρατήθησαν νά παράσχουν τήν αρωγήν των εις τους αιχμαλώτους πολέμου, θά επιτρέπεται νά προσφέρουν προς αυτούς τήν βοήθειαν του ύπουργήματός των και ν' ασκούν αυτό έλευθέρως μεταξύ των ομοθρήσκων των συμφώνως προς τήν θρησκευτικήν των συνείδησιν. Ούτοι θά κατανέμονται μεταξύ των διαφόρων στρατοπέδων και αποσπασμάτων εργασίας εις α ευρίσκονται αιχμάλωτοι πολέμου ανήκοντες εις τάς ιδίας ενόπλους δυνάμεις, ομιλούντες την ιδίαν γλώσσαν ή ανήκοντες εις τήν ιδίαν θρησκείαν. Θά τύχουν των αναγκαίων ευκολιών καί ειδικώς, των μέσων μεταφοράς των προβλεπομένων εις το άρθρον 33 προς έπίσκεψιν των εκτός του στρατοπέδου των αιχμαλώτων πολέμου. Θα απολαύουν διά τάς θρησκευτικός πράξεις του ύπουργήματός των ελευθερίας αλληλογραφίας, υπό

τήν ἐπιφύλαξιν τῆς λογοκρισίας, με τὰς ἐκκλησιαστικὸς ἀρχὰς τῆς κατακρατοῦσης χώρας καὶ τὰς διεθνεῖς θρησκευτικὸς ὁργανώσεις. Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ τὰ δελτάρια τὰ ὅποια θὰ ἀποστέλλωνται πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν θὰ λογίζωνται ὡς ἐπὶ πλέον τῆς προβλεπομένης εἰς τὸ ἀρθρον 71, ποσοστεύσεως.

Ἀρθρον 36.

Οἱ ἀιχμάλωτοι πολέμου, οἵτινες εἶναι ἱερεῖς χωρὶς νὰ ὑπῆρξαν στρατιωτικοὶ ἱερεῖς εἰς τὸν ἴδιόν των στρατὸν θὰ τύχουν ἀδείας, οἰονδήποτε καὶ ἀν εἶναι τὸ θρήσκευμα των, νὰ ἀσκήσουν πλήρως τὰ ὑπουργήματά των μεταξύ τῶν ὁμοθρήσκων των. Θὰ τύχουν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μεταχειρίσεως ὁμοίως ὡς πρὸς τὴν των στρατιωτικῶν ἱερέων των κρατηθέντων ὑπὸ τῆς κατακρατοῦσης Δυνάμεως. Εἰς οὐδεμίαν θὰ ὑποβάλλωνται ἀλλῆν ἐργασίαν.

Ἀρθρον 37.

"Ὅταν οἱ ἀιχμάλωτοι πολέμου δὲν ἔχουν τὴν ἀρωγὴν στρατιωτικοῦ ἱερέως τοῦ θρησκευματος των, δύναται νὰ ὑποδειχθῆ τῆ αἴτησι των ἐνδιαφερομένων ἀιχμαλῶτων, πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν, ἱερεῦς ἀνήκον εἴτε εἰς τὸ θρήσκευμα των εἴτε εἰς ἀνάλογον θρήσκευμα ἢ ἐλλείψει τοιοῦτου καὶ κατάλληλος λαϊκὸς οὐσάκις τούτο ἐπιτρέπεται ἀπὸ τὴν θρησκείαν. Ἡ ὑπόδειξις αὕτη ὑποβαλλομένη εἰς τὴν ἐγκρίσιν τῆς κατακρατοῦσης Δυνάμεως θὰ γίνῃ ἀπὸ συμφώνου με τὴν ὁμάδα τῶν ἐνδιαφερομένων ἀιχμαλῶτων καὶ, ὅπου ἀπαιτεῖται τούτο κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς τοπικῆς ἀρχῆς τοῦ αὐτοῦ θρησκευματος. Τὸ οὕτω ὑποδειχθῆσόμενον πρόσωπον οφείλει νὰ συμμορφωθῆ πρὸς ὅλους τοὺς ὑπὸ τῆς κατακρατοῦσης Δυνάμεως, διὰ λόγους πειθαρχίας καὶ στρατιωτικῆς ἀσφαλείας θεσπισθέντος κανονισμοῦς.

Ἀρθρον 38.

Καίτοι σεβόμενη τὰς ἀτομικὰς προτιμήσεις ἐκάστου ἀιχμαλῶτου, ἡ κατακρατοῦσα Δύναμις θὰ ἐνθαρρύνῃ τὰς πνευματικὸς, ἐκπαιδευτικὸς, ψυχαγωγικὸς καὶ ἀθλητικὸς ἀσκήσεις τῶν ἀιχμαλῶτων πολέμου, θὰ λάβῃ τὰ ἀναγκαῖα μέτρα ἵνα καταστήσῃ ταύτας δυνατὰς θέτουσα εἰς τὴν διάθεσιν των τὰ κατάλληλα διαμερίσματα καὶ τὰ ἀναγκαῖα ἐφόδια.

Οἱ ἀιχμάλωτοι πολέμου πρέπει νὰ ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ ἐπιδίδωνται εἰς σωματικὰς ἀσκήσεις περιλαμβανομένων τῶν ἀθλημάτων καὶ παιγνίων καὶ νὰ ἀπολαύουν τῆς ὑπαίθρου. Ἐπαρκεῖς ἐλεύθεροι χώροι θὰ διατίθενται πρὸς τούτο εἰς ὅλα τὰ στρατόπεδα.

Κεφάλαιον VI.—ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ.

Ἀρθρον 39.

"Ἐκαστον στρατόπεδον ἀιχμαλῶτων πολέμου θὰ τελεῖ ὑπὸ τὴν ἀμεσο ν διοίκησιν ὑπευθύνου ἀξιωματικοῦ ἀνήκοντος εἰς τὰς τακτικὰς ἐνόπλους δυνάμεις τῆς κατακρατοῦσης Δυνάμεως. Ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος θὰ εἶναι κάτοχος

του κειμένου τής παρούσης Συμβάσεως, θά μέριμνα ώστε αἱ διατάξεις αὐτῆς νά εἶναι γνωσταί εἰς τό ὑπό τās διαταγās του προσωπικόν καί θά εἶναι υπεύθυνος διά τήν εφαρμογήν των, ὑπό τόν ελεγχον τής κυβερνήσεως του.

Οἱ αιχμάλωτοι πολέμου, εξαιρέσει τών αξιωματικῶν, οφείλουν τόν χαιρετισμόν και τās λοιπās ισχύουσας εἰς τόν ἴδιον αὐτῶν στρατόν δημοσίας εκδηλώσεις σεβασμοῦ προς ὄλους τους αξιωματικούς τής κατακρατούσης Δυνάμεως. Οἱ αξιωματικοί αιχμάλωτοι πολέμου οφείλουν νά χαιρετοῦν μόνον τους αξιωματικούς ανωτέρου βαθμοῦ τής Δυνάμεως ταύτης. Ἐν τούτοις οφείλουν τόν χαιρετισμόν εἰς τόν διοικητήν τοῦ στρατοπέδου οιοσδήποτε και αν εἶναι ὁ βαθμός αὐτοῦ.

Ἄρθρον 40.

Ἐπιτρέπεται εἰς τους αιχμαλώτους νά φέρουν τά διάσημα τοῦ βαθμοῦ και τής εθνικότητος των ὡς και τά παράσημα των.

Ἄρθρον 41.

Εἰς ἕκαστον στρατόπεδον θά εἶναι τοιχοκολλημένα, τό κείμενον τής παρούσης Συμβάσεως, τών παραρτημάτων της ὡς και τό περιεχόμενον τών προβλεπομένων ἐν ἄρθρω 6 ειδικῶν συμφωνιῶν, εἰς τήν γλώσσαν τών αιχμαλῶτων πολέμου και εἰς τοποθεσίαν ὅπου ὄλοι οἱ αιχμάλωτοι θά δύνανται νά τά συμβουλευθούν. Τά κείμενα ταῦτα θά κοινοποιούνται, τη αιτήσῃ των, εἰς τους αιχμαλώτους τους αδυνατούντος νά λάβουν γνώσιν τοῦ τοιχοκολλημένου κειμένου.

Οἱ κανονισμοί, διαταγαί, ειδοποιήσεις και δημοσιεύσεις πάσης φύσεως αἱ ἀφορώσαι τήν συμπεριφοράν των αιχμαλῶτων πολέμου θά ἀνακοινούνται προς αὐτούς εἰς γλώσσαν τήν ὁποίαν κατανοοῦν. Θα τοιχοκολλῶνται κατά τα ανωτέρω και ἀντίτυπα των θά δίδωνται εἰς τόν ἄνδρα ἐμπιστοσύνης. "Ὅλοι αἱ διαταγαί και ἐντολαί αἱ ἀτομικῶς ἀπευθυνόμενοι προς αιχμαλώτους οφείλουν ἐπίσης νά δίδωνται εἰς γλώσσαν τήν ὁποίαν οὔτοι κατανοοῦν.

Ἄρθρον 42.

Ἡ χρῆσις ὄπλων ἐναντίον τών αιχμαλῶτων πολέμου, ειδικῶς ἐναντίον ἐκείνων οἵτινες δραπετεύουν ἢ ἀποπειρῶνται νά δραπετεύσουν, θ' ἀποτελεῖ ἐσχάτον μόνον μέσον οὔτινος θά προηγούνται πάντοτε αἱ ἐνδεικνυόμενοι, ἀναλόγως τών περιστάσεων κλήσεις.

Κεφάλαιον VII.—ΒΑΘΜΟΙ ΤΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ.

Ἄρθρον 43.

Ἀπό της ἐνάρξεως τών ἐχθροπραξιῶν, τά ἐν συρράξει Μέρη θά ἀνακοινώσουν προς ἀλληλα τους τίτλους και βαθμούς ὄλων τών προσώπων, ἀτινα ἀναφέρονται εἰς τό ἄρθρον 4 της παρούσης Συμβάσεως, προς ἐξασφάλισιν της ἰσοτιμίας μεταχειρίσεως μεταξύ τών αιχμαλῶτων ἀντιστοίχων

βαθμών. Εάν οἱ τίτλοι και βαθμοί δημιουργηθούν μεταγενεστέρως, θ' αποτελέσουν άντικείμενον αναλόγου ανακοινώσεως. Ἡ κατακρατούσα Δύναμις θά άναγνωρίζη τάς κατά βαθμόν προαγωγάς τών αιχμαλώτων πολέμου, αἱ όποῖαι θά ανακοινούνται εἰς αυτήν τακτικά ύπό της Δυνάμεως εξ ής οὔτοι εξαρτώνται.

Άρθρον 44.

Οι αξιωματικοί και οἱ αφομοιωμένοι προς αυτούς αιχμάλωτοι πολέμου θά τυγχάνουν μεταχειρίσεως συμφώνου προς την όφειλομένην εἰς τον βαθμόν και την ήλικίαν των τιμήν.

Προς έξασφάλισιν της υπηρεσίας τών στρατοπέδων αξιωματικών θ' αποσπάται εἰς αυτά επαρκής, εν συγκρίσει προς τον βαθμόν τών αξιωματικών και άλλων αφομοιωμένων προσώπων, αριθμός στρατιωτών τών αυτών εμπολέμων δυνάμεων, και ομιλούντων, κατά το δυνατόν, τήν αυτήν γλώσσαν. Οἱ στρατιώται οὔτοι εἰς οὔδεμίαν άλλην έργασίαν δύνανται νά υποχρεωθούν.

Θά διευκολύνεται παντί τρόπω ή διαχείρισις τοῦ συσσιτίου των ύπ' αυτών τούτων τών αξιωματικών.

Άρθρον 45.

Οἱ άλλοι αιχμάλωτοι πολέμου, οἱ μή αξιωματικοί ή αφομοιωμένοι, θά τυγχάνουν μεταχειρίσεως αναλόγου προς τον βαθμόν καί τήν ήλικίαν των. Θά διευκολύνεται παντι τρόπω ή διαχείρισις τοῦ συσσιτίου των, ύπό αυτών τούτων τών αιχμαλώτων.

Κεφάλαιον VIII . ΜΕΤΑΣΤΑΘΜΕΥΣΙΣ ΤΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΦΙΞΙΝ ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ.

Άρθρον 46.

Ἡ κατακρατούσα Δύναμις, δταν άποφασίση τήν μεταστάθμευσιν αιχμαλώτων πολέμου, οφείλει νά λάβη ύπ' όψιν τά συμφέροντα αυτών και δη το ζήτημα της μη αυξησεως τών δυσχερειών τοῦ επαναπατρισμού των.

Ἡ μεταφορά τών αιχμαλώτων πολέμου θά γίνηται πάντοτε με άνθρωπισμόν και ύπό δρους ούχι δυσμενέστερους εκείνων των απολαύουν τά στρατεύματα της κατακρατούσης Δυνάμεως κατά τάς μετακινήσεις των. Θά λαμβάνωνται πάντοτε ύπ' όψιν αἱ κλιματολογικοί συνθήκαι εἰς τάς οποίας οἱ αιχμάλωτοι πολέμου εἶναι συνηθισμένοι, οἱ δε δροι της μεταφοράς έν ουδεμία περιπτώσει επιτρέπεται νά εἶναι επιζήμιοι διά τήν υγείαν των.

Ἡ κατακρατούσα Δύναμις θα παρέχη εἰς τους αιχμαλώτους πολέμου, κατά την διάρκειαν της μεταφοράς των, πόσιμον ύδωρ και τροφήν επαρκή ίνα διατηρηθούν έν καλή υγεία, και ενδύματα, στέγασιν καί ίατρικήν περίθαλψιν άνάλογον προς τάς άνάγκας των. θ α λαμβάνη πάν χρήσιμον μέτρον, και δη εἰς περιπτώσιν ταξειδίου θαλασσίου ή αεροπορικού, δια την ασφάλειάν των

διαρκούσης τής μεταφοράς, θα συντάσση δε, προ τής αναχωρήσεως των πλήρη κατάλογον των μεταφερθησομένων αιχμαλώτων.

Άρθρον 47.

Οί ασθενείς ή τραυματαί αιχμάλωτοι πολέμου δέν θά μεταφέρονται έφ όσον το ταξειδιον θά ήδύνατο νά δυσχεράνη τήν θεραπείαν των, έκτος εάν ή ασφάλεια των άπαιτή έπιτακτικώς τήν μετακίνησιν.

Έάν το μέτωπον πλησιάζη προς στρατόπεδον, οί αιχμάλωτοι πολέμου τοϋ στρατοπέδου τούτου δέν θά μετακινούνται πλην εάν ή μεταφορά δύναται νά ένεργηθή υπό συνθήκας επαρκούς ασφαλείας ή εάν ούτοι διατρέχουν μεγαλύτερον κίνδυνον έκ τής παραμονής των ή έκ τής μεταφοράς των.

Άρθρον 48.

Είς περίπτωσιν μετασταθμεύσεως οί έγκλειστοι θά είδοποιώνται επισήμως περί τής αναχωρήσεως των καί τής νέας διευθύνσεως. Η είδοποίησις αύτη θα τους παρέχεται αρκετά ενωρίς ώστε νά δύναται νά ετοιμάσουν τās άποσκευās των καί νά προειδοποιήσουν τās οικογενείας των.

Θά δικαιούνται νά συμπαραλάβουν τά ατομικά των είδη, τήν αλληλογραφίαν των και τά άφικόμενα υπέρ αυτών δέματα. Το βάρος τών αποσκευών τούτων θάδύναται νά περιορισθή, εάν αί συνθήκαι μεταφοράς το απαιτούν, εις δ,τιό αιχμάλωτος δύναται μόνος, λογικώς νά βαστάση, άλλ* έν ουδεμία περιπτώσει το έπιτρεπόμενον βάρος θά υπερβαίνη τά είκοσι πέντε χιλιόγραμμα.

Η αλληλογραφία καί τά δέματα τ' άποσταλέντα εις το παλιό ν στρατόπεδον, θά διαβιβάζωνται προς αυτούς άνευ καθυστερήσεως. Ο διοικητής τοϋ στρατοπέδου θά λαμβάνη άπό κοινού μετά τοϋ ανδρός εμπιστοσύνης, τά αναγκαία μέτρα προς έκτέλεσιν τής μεταφοράς τής συλλογικής περιουσίας τών αιχμαλώτων πολέμου καί τών αποσκευών τās οποίας οί έγκλειστοι δέν θά δύναται νά συμπεριλάβουν συνεπεία περιορισμών επιβαλλομένων, δυνάμει τοϋ δευτέρου εδαφίου τοϋ παρόντος άρθρου. Τά έξοδα μετασταθμεύσεως θά βαρύνουν τήν κατακρατούσαν Δύναμιν.

Τμήμα ΙΙΙ.—ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ.

Άρθρον 49.

"Η κατακρατούσα Δύναμις θά δύναται νά χρησιμοποίηση τους υγιείς αιχμαλώτους πολέμου ως έργάτας, λαμβάνουσα υπ* δψιν τήν ήλικίαν των, το φύλον των, τον βαθμόν των ως καί τās σωματικός των ικανότητας, προς τον σκοπόν ιδίως τής διατηρήσεως των έν καλή σωματική καί ηθική υγεία.

Οί υπαξιωματικοί αιχμάλωτοι πολέμου δέν θά υποχρεούνται ειμή μόνον εις έργα επιτηρήσεως. "Οσοι δέν υποχρεωθούν εις τοιαύτην έργασίαν δύναται να ζητήσουν άλλην κατάλληλον άπασχόλησιν, ήτις θά τους παρασχεθή έν τω μέτρω τοϋ δυνατού.

Έάν οί αξιωματικοί ή οί είς αυτούς αφομοιωμένοι ζητήσουν κατάλληλον έργασίαν, αύτη θά παρασχεθή είς τούτους έν τω μέτρω τοϋ δυνατού. Έν ουδεμία περιπτώσει θά υποχρεούνται εις έργασίαν.

Άρθρον 50.

Πλην των εργασιών τών σχετικών προς τήν διοίκησιν, την διαρρύθμισιν ή την συντήρησιν τών στρατοπέδων των, οί αιχμάλωτοι πολέμου δύνανται να υποχρεωθούν μόνον εις έργασίαν άναγομένην εις τās κάτωθι κατηγορίας :—

- (α) Γεωργία
- (β) Βιομηχανίαί παραγωγικοί, ορυχεία ή εργοστάσια, εξαιρέσει των βιομηχανιών μεταλλουργίας, μηχανικής, χημικών προϊόντων, τών δημοσίων έργων και της οίκοδομής στρατιωτικού χαρακτήρος ή στρατιωτικού προορισμού·
- (γ) Μεταφοραί καί φορτοεκφορτώσεις άνευ στρατιωτικού χαρακτήρος, ή προορισμού.
- (δ) Έμπορικά ή καλλιτεχνικά! άσχολίαί.
- (ε) Οικιακάί ύπηρεσίαί.
- (ζ) Δημόσιαί ύπηρεσίαί άνευ στρατιωτικού χαρακτήρος ή προορισμού.

Έν περιπτώσει παραβιάσεως τών ως άνω διατάξεων, οί αιχμάλωτοι πολέμου θα δικαιούνται να ασκήσουν το δικαίωμα των διατυπώσεως παραπόνου, συμφώνως τω άρθρω 78.

Άρθρον 51.

Οί αιχμάλωτοι πολέμου οφείλουν να απολαύουν καταλλήλων συνθηκών εργασίας, ιδίως είς δ,τι άφορα τήν στέγασιν, τήν τροφή ν, τον ίματισμόν και τα εφόδια. Αι συνθήκαι αύται δεν δύνανται να είναι κατώτεροι εκείνων, αϊτινες Ισχύουν δια τους υπηκόους της κατακρατούσης Δυνάμεως, τους χρησιμοποιούμενους εις παρεμφερή έργα. θ α λαμβάνωνται επίσης ύπ' δψιν αί κλιματολογικάί συνθήκαι.

Ή κατακρατούσα Δύναμις, ή οποία χρησιμοποιεί τήν έργασίαν τών αιχμαλώτων πολέμου, θά έξασφαλίζη είς τās περιοχάς όπου οί αιχμάλωτοι ούτοι εργάζονται, τήν εφαρμογήν τής εθνικής νομοθεσίας περ! προστασίας τής εργασίας και ειδικώτερον, τών κανονισμών περί ασφαλείας τών εργατών.

Οί αιχμάλωτοι πολέμου οφείλουν νά εκπαιδεύωνται κα! νά είναι έφωδιασμένοι διά μέσων προστασίας προσηρμοσμένων εις τήν έργασίαν ην θά εκτελούν και όμοιων προς τά προβλεπόμενα διά τους υπηκόους τής κατακρατούσης Δυνάμεως. Έπό τήν έπιφύλαξιν τών διατάξεων τοϋ άρθρου 52, οί αιχμάλωτοι δύνανται νά εκτεθούν είς τους συνήθεις κινδύνους οϋς διατρέχουν και οί κοινό! έργάται. Έν ουδεμία περιπτώσει αί συνθήκαι θά δύνανται νά καταστούν επαχθέστεροι λόγω πειθαρχικών μέτρων.

Άρθρον 52.

Μόνον έθελουσίως δύνανται οί: αιχμάλωτοι πολέμου νά χρησιμοποιηθούν εις άνθυγιεινάς ή επικίνδυνους εργασίας. Ουδείς αιχμάλωτος πολέμου θά χρησιμοποιήται εις έργασίαν, ήτις θά ήδύνατο νά θεωρηθή ταπεινωτική διά μέλος τών ενόπλων δυνάμεων τής κατακρατούσης Δυνάμεως. Ή άφαιρέσις ναρκών ή άλλων αναλόγων μηχανημάτων λογίζεται ως επικίνδυνος εργασία.

Άρθρον 53.

"Η διάρκεια της ημερησίας εργασίας τών αιχμαλώτων πολέμου, περιλαμβανομένης τής διαδρομής μεταβάσεως και επιστροφής δεν θά είναι υπερβολική και έν ουδεμία περιπτώσει θά υπερβαίνη τήν παραδεδεγμένη ν διά τους πολίτας έργάτας τής περιοχής, υπηκόους τής κατακρατούσης Δυνάμεως, τους χρησιμοποιούμενους εις τήν αυτήν έργασίαν.

Θα παρέχεται υποχρεωτικώς εις τους αιχμαλώτους πολέμου μετά το πρώτον ήμισυ της ημερησίας εργασίας τουλάχιστον ωριαία άνάπαυσις. Ή άνάπαυσις αύτη θά είναι ισόχρονος προς τήν προβλεπομένην δια τους έργάτας τής κατακρατούσης Δυνάμεως, εάν αύτη είναι μεγαλύτερος διαρκείας. Θά παρέχεται επίσης εις αυτούς εβδομαδιαίως άνάπαυσις είκοσιπενσάρων συνεχών ωρών, κατά προτίμησαν τήν Κυριακήν ή την ήμέραν αναπαύσεως την τηρουμένην εις την χώραν της προελεύσεως των. "Επί πλέον πάς εργάτης ό όποιος είργάσθη επί εν έτος, θά άπολαμβάνη αναπαύσεως οκτώ συνεχών ημερών κατά τας οποίας ή άποζημίωσις της εργασίας του θά τω καταβάλλεται.

"Εάν είναι έν χρήσει μέθοδοι εργασίας οία ή κατά τεμάχια, δέν πρέπει αύται να καθιστούν υπερβολική ν τήν διάρκεια της εργασίας.

Άρθρον 54.

Ή οφειλομένη εις τους αιχμαλώτους πολέμου άποζημίωσις εργασίας, ορίζεται κατά τας διατάξεις του άρθρου 62 της παρούσης Συμβάσεως.

Οι αιχμάλωτοι πολέμου, οΤτινες καθίστανται θύματα εργατικών ατυχημάτων ή ασθενειών κατά τήν διάρκεια ή Ενεκα της εργασίας των, θά τυγχάνουν πάσης της αναγκαιούσης εις τήν κατάστασίν των φροντίδος. Έπί πλέον, ή κατακρατούσα ύναμις θά έπίδωση εις αυτούς ίατρικόν πιστοποιητικόν τό όποιον θά τοις έπιτρέπη νά διεκδικήσουν τά δικαιώματα των παρά τη Δυνάμει εξ ής εξαρτώνται, θά διαβίβαση δέ άντίτυπον αύτου εις τό Κεντρικόν Γραφείον αιχμαλώτων πολέμου, τό πρόβλεπα μενον εις τό άρθρον 123.

Άρθρον 55.

Ή Ικανότης προς έργασίαν τών αιχμαλώτων πολέμου θά έλέγχηται περιοδικώς δι ίατρικών εξετάσεων, τουλάχιστον, δέ άπαξ του μηνός. Κατά τας εξετάσεις αύτάς θά λαμβάνηται ιδιαίτέρως ύπ' όψιν ή φύσις της εργασίας εις ην υποβάλλονται οι αιχμάλωτοι πολέμου.

Ἐάν αιχμάλωτος πολέμου φρονή ὅτι εἶναι ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν, θά δικαιούται νά παρουσιασθῆ ἐνώπιον των ἰατρικῶν ἀρχῶν τοῦ στρατοπέδου τοῦ. Οἱ ἰατροὶ θά δύνανται νά συστήσουν ὅπως οἱ αιχμάλωτοι, οἵτινες, κατὰ τὴν γνώμην των, εἶναι ἀνίκανοι πρὸς ἐργασίαν, ἀπαλλάσσονται αὐτῆς.

Ἄρθρον 56.

Οἱ ἰσχύοντες διὰ τὰ ἀποσπάσματα ἐργασίας ὄροι θά εἶναι οἱ αὐτοὶ πρὸς τοὺς των στρατοπέδων αιχμαλώτων πολέμου. Πάν ἀπόσπασμα ἐργασίας θά ἐξακολουθῆ νά διατελῆ ὑπὸ τον ἐλεγχον στρατοπέδου αιχμαλώτων πολέμου καὶ νά ἐξαρτάται διοικητικῶς ἐξ αὐτοῦ. Αἱ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ καὶ ὁ διοικητὴς τοῦ στρατοπέδου τούτου θά εἶναι υπεύθυνοι ὑπὸ τον ἐλεγχον τῆς Κυβερνήσεως των, διὰ τὴν τήρησιν, εἰς τὸ ἀπόσπασμα ἐργασίας, των διατάξεων τῆς παρούσης Συμβάσεως.

Ὁ διοικητὴς τοῦ στρατοπέδου θά κρατῆ ἐνημερωμένον κατάλογον τῶν ἀποσπασμάτων ἐργασίας, τῶν ἐξαρτωμένων ἐκ τοῦ στρατοπέδου τοῦ καὶ θά ἀνακοινοῖ αὐτόν εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους τῆς προστάτιδος Δυνάμεως, τῆς Διεθνούς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἢ ἄλλων ὀργανισμῶν, βοηθούντων τοὺς αιχμαλώτους πολέμου, οἱ ὅποιοι ἠθέλον ἐπισκεφθῆ τὸ στρατόπεδον.

Ἄρθρον 57.

Τὰ ἡμερομίσθια τῶν αιχμαλώτων πολέμου, τῶν ἐργαζομένων διὰ λογαριασμόν ἰδιωτῶν καὶ ἀν ἐπι οὔτοι ἐξασφαλίζουν τὴν φύλαξιν καὶ τὴν προστασίαν αὐτῶν ὑπὸ ἰδίαν των εὐθύνην, θά εἶναι τουλάχιστον ἴσα πρὸς τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τῆς παρούσης Συμβάσεως. "Ἡ κατακρατούσα Δύναμις, αἱ στρατιωτικοὶ ἀρχαὶ καὶ ὁ διοικητὴς τοῦ στρατοπέδου, εἰς τὸ ὅποιον ἀνήκουν οἱ αιχμάλωτοι, θά ἀναλάβουν πλήρη εὐθύνην διὰ τὴν συντήρησιν, τὴν νοσηλείαν, τὴν μεταχείρισιν καὶ τὴν πληρωμὴν τῆς ἀποζημιώσεως ἐργασίας τῶν αιχμαλώτων πολέμου τούτων.

Οἱ αιχμάλωτοι πολέμου οὔτοι θά ἔχουν τὸ δικαίωμα νά παραμείνουν εἰς ἐπαφὴν μὲ τοὺς ἀνδρας ἐμπιστοσύνης τοῦ στρατοπέδου εἰς τὸ ὅποιον ἀνήκουν.

Τμήμα IV.—ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΤΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ἄρθρον 58.

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως των ἐχθροπραξιῶν καὶ ἐν ἀναμονὴν ἔτι τοῦ θέματος συμφωνίας μὲ τὴν προστάτιδα Δύναμιν, ἢ κατακρατούσα Δύναμις θά δύνανται νά καθορίσῃ τὸ ἀνώτατον ποσὸν εἰς μετρητὰ ἢ ὑπὸ ἀνάλογον μορφήν, τὸ ὅποιον οἱ αιχμάλωτοι πολέμου θά δύνανται νά φέρουν μεθ' ἐαυτῶν. Πάν ὑπερβάλλον, ὅπερ εὐρίσκεται νομίμως εἰς τὴν κατοχὴν των, ἔχει ἀφαιρεθῆ ἢ ἔχει κρατηθῆ, θά πιστοῦται, ὡς ἐπίσης καὶ πᾶσα κατάθεσις χρημάτων

ένεργηθεῖσα παρ' αυτών εἰς τον λογαριασμόν των καί δέν θά δύναται νά μετατροπή εἰς άλλο νόμισμα άνευ τῆς συναινέσεως των.

"Οσάκις επιτρέπεται εἰς τους αιχμαλώτους πολέμου νά προβαίνουν εἰς αγοράς ἢ νά δέχωνται υπηρεσίας έναντι πληρωμῆς τοῖς μετρητοῖς, έξω τοῦ στρατοπέδου, αἱ πληρωμαῖ αὐται θά ενεργούνται υπ* αυτών τούτων τῶν αιχμαλώτων ἢ ὑπό τῆς διοικήσεως τοῦ στρατοπέδου, ἢ οποία θά φέρη τὰς πληρωμάς αὐτάς εἰς χρέωσιν του λογαριασμοῦ τῶν ενδιαφερομένων αιχμαλώτων. Ἡ κατακρατούσα Δύναμις θά θέσπιση τὰς απαιτούμενος εν προκειμένω διατάξεις.

Άρθρον 59.

Τά ποσά εἰς νόμισμα τῆς κατακρατοῦσης Δυνάμεως, τὰ αφαιρεθέντα ἀπό.τούς αιχμαλώτους πολέμου, συμφώνως προς τό άρθρον 18, κατά τήν στιγμὴν τῆς αιχμαλωσίας των, θά φέρωνται εἰς πίστωσιν του λογαριασμοῦ ενός εκάστου, εξ αυτών, συμφώνως προς τὰς διατάξεις τοῦ άρθρου 64 τοῦ παρόντος τμήματος.

Θά άχθοῦν επίσης εἰς πίστωσιν τοῦ λογαριασμοῦ τούτου τά ποσά εἰς νόμισμα τῆς κατακρατοῦσης Δυνάμεως, τὰ προερχόμενα εκ της μετατροπῆς τῶν αφαιρεθέντων κατά τήν ἰδίαν στιγμὴν ἀπό τους αιχμαλώτους πολέμου, ποσῶν εἰς άλλα νομίσματα.

Άρθρον 60.

Ἡ κατακρατούσα Δύναμις θά καταβάλῃ εἰς δλους τους αιχμαλώτους πολέμου προκαταβολὴν μηνιαίων αποδοχῶν, ἥς ἢ αξία θά καθορισθῇ εκ τῆς μετατροπῆς εἰς τό νόμισμα τῆς αναφερομένης Δυνάμεως τῶν ἀκολουθῶν ποσῶν.

Κατηγορία I. Αιχμάλωτοι βαθμοῦ κατωτέρου τοῦ λοχίου : οκτώ Ἐλβετικά φράγκα.

Κατηγορία II. Λοχίαἰ καί ἔτεροι υπαξιωματικοί ἢ αιχμάλωτοι πολέμου ἰσοτίμου βαθμοῦ : δώδεκα "Ἐλβετικά φράγκα.

Κατηγορία III. "Αξιωματικοί μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ λοχαγοῦ, ἢ αιχμάλωτοι ἰσοτίμου βαθμοῦ : 50 "Ἐλβετικά φράγκα.

Κατηγορία IV. Ταγματάρχαι, Ἄντισυνταγματάρχαι, Συνταγματάρχαι, ἢ αιχμάλωτοι ἰσοτίμου βαθμοῦ : 60 Ἐλβετικά φράγκα.

Κατηγορία V. Στρατηγοί ἢ αιχμάλωτοι πολέμου ἰσοτίμου βαθμοῦ : 75 "Ἐλβετικά φράγκα.

Τά ενδιαφερόμενα εν συρράξει Μέρη δύνανται, οὐχ* ἦπτον, νά τροποποιήσουν, δι' ειδικῶν συμφωνιῶν, τό ποσόν τῶν προκαταβολῶν αποδοχῶν τῶν οφειλομένων εἰς τους αιχμαλώτους πολέμου τῶν ὡς άνω ἀπαριθμουμένων κατηγοριῶν.

Ἐπι πλέον, εάν τά ποσά τά προβλεπόμενα εἰς τό ὡς ἄνω πρῶτον εδάφιον, εἶναι δυσαναλόγως μεγάλα ἐν συγκρίσει μέ τόν καταβαλλόμενον εἰς τά μέλη τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς κατακρατοῦσης Δυνάμεως μισθόν, ἢ εάν, δι' οἰονδήποτε ἄλλον λόγον, ἐδημιούργουν σοβαράν δυσχέρειαν εἰς τήν εἰρημένην Δύναμιν, αὕτη, ἐν ἀναμονή ἤς συνάψεως εἰδικῆς συμφωνίας μέ τήν Δύναμιν ἐκ τῆς ὁποίας ἐξαρτῶνται οἱ ἀιχμάλωτοι πολέμου πρὸς τροποποιήσιν τῶν ποσῶν τούτων δύναται:

(α) Εἴτε νά ἐξακολουθήσῃ πιστώνουσα τους λογαριασμούς τῶν ἀιχμαλῶτων πολέμου μέ τά καθοριζόμενα εἰς τό πρῶτον εδάφιον ποσά.

(β) Εἴτε προσωρινῶς νά περιορίσῃ, εἰς ἐπίπεδα ἀτίνα θά παραμείνουν λογικά τά ποσά τά ὅποια θά θέτῃ, ὑπό τύπον προκαταβολῆς ἀποδοχῶν, εἰς διάθεσιν τῶν ἀιχμαλῶτων πολέμου δια τὰς ἀνάγκας των. Οὐχ' ἤττον, προκειμένου περὶ τῶν ἀιχμαλῶτων πολέμου τῆς κατηγορίας I τά ποσά ταῦτα δὲν πρέπει ποτέ νά εἶναι κατώτερα ἐκείνων τά ὅποια ἡ κατακρατοῦσα Δύναμις καταβάλλει εἰς τά μέλη τῶν ἰδίων τῆς ἐνόπλων δυνάμεων.

Οἱ λόγοι τοῦ τοιοῦτου περιορισμοῦ θά ἀνακοινοῦνται ἀνευ χρονοτριβῆς εἰς τὴν προστάτιδα Δύναμιν.

Ἄρθρον 61.

Ἡ κατακρατοῦσα Δύναμις θά δέχῃται τά χρηματικά ἐμβάσματα τά ὅποια ἡ Δύναμις ἐκ τῆς ὁποίας ἐξαρτῶνται οἱ ἀιχμάλωτοι πολέμου θά ἀποστέλλῃ ὡς συμπλήρωμα μισθοῦ ὑπὸ τὸν ὅρον δι' τὰ ποσά ταῦτα θά εἶναι τά αὐτά δι' ὄλους τους ἀιχμαλῶτους τῆς αὐτῆς κατηγορίας, δι' τὰ καταβάλλωνται εἰς ὄλους τους ἀιχμαλῶτους τῆς κατηγορίας αὐτῆς τους ἐξαρτώμενους ἐκ τῆς Δυνάμεως αὐτῆς καί δι' τὰ φέρωνται, εὐθύς ὡς εἶναι δυνατόν, εἰς πίστῳσιν τῶν ἀτομικῶν λογαριασμῶν τῶν ἀιχμαλῶτων συμφῶνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 64. Ἡ συμπλήρωσις αὐτῆ μισθοῦ δὲν ἀπαλλάσσει τὴν κατακρατοῦσαν Δύναμιν οὐδεμίας τῶν υποχρεώσεων ας ὑπέχει κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παρούσης Συμβάσεως.

Ἄρθρον 62.

Οἱ ἀιχμάλωτοι πολέμου θά λαμβάνουν ἀπ' εὐθείας παρὰ τῶν κατακρατουσῶν ἀρχῶν δικαίαν ἐργατικὴν ἀποζημίωσιν, τῆς ὁποίας τὸ ἀντίτιμον θά καθορίζῃται παρὰ τῶν ἀρχῶν αὐτῶν, ἡτὶς ὁμοῦ δὲν δύναται ποτέ νά εἶναι κατώτερα τοῦ ἐνός τετάρτου τοῦ Ἑλβετικοῦ φράγκου δια πλήρη ἡμέραν ἐργασίας. Ἡ κατακρατοῦσα Δύναμις, θά καθίστα γινωστόν εἰς τους ἀιχμαλῶτους ὡς καί εἰς τὴν Δύναμιν ἐκ τῆς ὁποίας ἐξαρτῶνται μέσω τῆς προστάτιδος Δυνάμεως, τὸ ἀντίτιμον τῶν ἡμερησίων ἐργατικῶν ἀποζημιώσεων τὸ ὅποιον θά ἐχῇ καθορίσει.

Ἀποζημίωσις ἐργασίας καταβάλλεται ἐπίσης παρὰ τῶν κατακρατουσῶν ἀρχῶν εἰς τους ἀιχμαλῶτους τους χρησιμοποιοῦμενους μονίμως εἰς υπηρεσίας ἢ εἰς βιοτεχνικὴς ἐργασίας σχετικὸς με τὴν διοίκησιν, τὴν ἐσωτερικὴν

διαρρύθμισιν ή την συντήρησιν τών στρατοπέδων, ώς καί εις τους αιχμαλώτους τους επιφορτισμένους ν' ασκούν πνευματικά ή ιατρικά καθήκοντα έπ' ωφελεία τών συναδέλφων των.

Η άποζημίωσις εργασίας τοϋ ανδρός εμπιστοσύνης, τών βοηθών του καί, ενδεχομένως, τών συμβούλων του, θά άναλαμβάνηται έκ τοϋ ταμείου τοϋ τροφοδοτούμενου έκ τών κερδών του πρατηρίου. Το αντίτιμον της θά καθορίζηται παρά τοϋ ανδρός εμπιστοσύνης και θά ύποβάλληται εις τήν εγκρισιν τοϋ διοικητοϋ του στρατοπέδου. Έάν δεν ύπάρχη τοιοϋτον απόθεμα, αί κατακρατοϋσαι άρχαι θά καταβάλλουν εις τους αιχμαλώτους αυτούς δικαίαν άποζημίωσιν εργασίας.

Άρθρον 63.

Εις τους αιχμαλώτους πολέμου θά έπιτρέπηται νά λαμβάνουν τά χρηματικά εμβάσματα τά όποτα θά άποστέλλωνται εις αυτούς ατομικώς ή συλλογικώς.

Έκαστος αιχμάλωτος πολέμου θα διαθέτη θα πιστωτικόν ύπόλοιπον τοϋ λογαριασμοϋ του, ώς προβλέπεται έν τω έπομένω αρθρω, εντός ορίων καθοριζομένων παρά τής κατακρατούσης Δυνάμεως, ή όποια θα ενεργή τάς ζητούμενος πληρωμάς. Υπό θα έπιφύλαξιν θα οικονομικών ή νομισματικών περιορισμών θα οποιούς κρίνει αϋτη βασικούς, θα έπιτρέπηται εις θα αιχμαλώτους πολέμου θα ενεργούν πληρωμάς εις θα έξωτερικόν. Εις θα περίπτωσιν ταϋτην ή κατακρατούσα Δύναμις θα εύνοή ειδικώς τά εμβάσματα, τά όποια, οί αιχμάλωτοι πολέμου θα διενεργούν υπέρ προσώπων, ατινα οϋτοι συντηρούν.

Έν πάση περιπτώσει, οί αιχμάλωτοι πολέμου θά δύνανται, εάν ή Δύναμις έξ'ής εξαρτώνται συγκατατίθεται εις τούτο νά προβαίνουν εις τήν διενέργειαν πληρωμών εις τήν ιδίαν αυτών χώραν κατά τήν άκόλουθον διαδικασίαν : ή κατακρατούσα Δύναμις θά άποστέλλη εις τήν ειρημένην Δύναμιν, μέσω τής προστάτιδος Δυνάμεως, είδοποίησιν περί τοϋ άποστολέως και τοϋ αποδεκτοϋ τοϋ εμβάσματος ώς καί τοϋ καταβλητέου ποσοϋ εκπεφρασμένου εις τό νόμισμα τής κατακρατούσης Δυνάμεως. Η είδοποίησις αϋτη θα ύπογράφηται υπό τοϋ ενδιαφερομένου αιχμαλώτου και θα προσυπογράφηται υπό τοϋ διοικητοϋ του στρατοπέδου. Η κατακρατούσα Δύναμις θα χρέωση τον λογαριασμόν τοϋ αιχμαλώτου με το ποσόν τούτο. Τα οϋτω χρεωθέντα ποσά θά φέρωνται υπ' αϋτης εις πίστωσιν της Δυνάμεως εκ της οποίας εξαρτώνται οί αιχμάλωτοι.

Δια τήν έφαρμογήν τών ανωτέρω διατάξεων, ή κατακρατούσα Δύναμις θά δύναται ώφελίμως να συμβουλευθη τον τύπον κανονισμού τον περιλαμβανόμενον εις το Παράρτημα V της παρούσης Συμβάσεως.

Άρθρον 64.

Η κατακρατούσα Δύναμις θά τηρή δι' εκαστον αιχμάλωτον πολέμου λογαριασμόν ό όποιος θά παρέχω τουλάχιστον τάς κάτωθι ενδείξεις :

1. Τα οφειλόμενα εις τον α'ιχμάλωτον ή ληφθέντα υπ' αυτού υπό τύπον προκαταβολής, μισθού, άπτοζημιφσεως εργασίας ή δια πάντα άλλον λόγον, τά εις το νόμισμα της κατακρατούσης Δυνάμεως, ποσά ατινα άφηρέθησαν από τον α'ιχμάλωτον. Τά αφαιρεθέντα από τον α'ιχμάλωτον καϊ μετατραπέντα τη αιτήσει του εις τό νόμισμα της ειρημένης Δυνάμεως ποσά.

2. Τά καταβληθέντα εις τον α'ιχμάλωτον τοις μετρητοίς ή υπό άνάλογον μορφήν ποσά. Τάς ένεργηθείσας διά λογαριασμόν του καϊ τη αιτήσει του πληρωμάς. Τά ποσά τά μεταφερθέντα συμφώνως τω τρίτω έδαφίω του προηγουμένου άρθρου.

Άρθρον 65.

Πάσα εγγραφή γινομένη εις τον λογαριασμόν αιχμαλώτου πολέμου θά προσυπογράφηται ή μονογραφηται υπ' αυτού ή υπό του άνδρός εμπιστοσύνης ενεργούντος εξ ονόματος του.

Οι αιχμάλωτοι πολέμου θά τυγχάνουν εν παντι χρόνω λογικών ευκολιών ίνα συμβουλευθούν τον λογαριασμόν των καϊ λάβουν αντίγραφον αυτού. Ο λογαριασμός θά δύναται νά έλέγχηται επίσης παρά των αντιπροσώπων της προστάτιδος Δυνάμεως κατά τάς επισκέψεις του στρατοπέδου.

Κατά την μεταφοράν των αιχμαλώτων πολέμου εξ ενός στρατοπέδου εις έτερον, ό προσωπικός των λογαριασμός θά ακόλουθη αυτούς. Έν περιπτώσει μεταφοράς εκ μιας κατάκρατούσης Δυνάμεως εις έτέραν, τά ανήκοντα εις αυτούς ποσά τά όποια δεν είναι εις τό νόμισμα της κατακρατούσης Δυνάμεως θά ακολουθούν αυτούς, θα παραδοθή εις θα άπόδειξις δι' όλα τά άλλα ποσά, τά όποια θα παρέμενον εις πίστωση του λογαριασμού των.

Τά ενδιαφερόμενα έν συρράξει Μέρη δύνανται νά συνεννοηθούν ίνα άνακοινουν προς ίλληλα μέσω τη"ς προστάτιδος Δυνάμεως και καθ'ώρισμένα χρονικά διαστήματα αντίγραφα των λογαριασμών των αιχμαλώτων πολέμου.

Άρθρον 66.

Άμα ,τώ πέρατι της κρατήσεως του α'ιχμαλώτου πολέμου, λόγω απελευθερώσεως ή επαναπατρισμού, ή κατακρατούσα Δύναμις θά παραδώση εις αυτόν δήλωσιν ύπογεγραμμένην ,υπό αρμοδίου αξιωματικού και βεβαιούσαν τό πιστωτικόν υπό' λοιπον, οττερ οφείλεται εις αυτόν κατά τό τέλος της αιχμαλωσίας του..Άφ' ετέρου ή κατάκρατούσα. Δύναμις θα άποστείλη εις την Δύναμιν εκ της οποίας εξαρτώνται οι αιχμάλωτοι πολέμου, μέσω της προστάτιδος Δυνάμεως, καταλόγους παρέχοντας όλα τα στοιχεία περί των αιχμαλώτων, των οποίων ή αιχμαλωσία έληξε δι' έπαναπατρισμού, απελευθερώσεως, άποδράσεως, θανάτου ή οιουδήποτε άλλου τρόπου, και,βεβαιούντας ιδίως τά πιστωτικά υπόλοιπα της λογαριασμών των. «Εκαστον φυλλον της καταλόγων αυτών της έπικυρωθη παρά εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου της κατακρατούσης Δυνάμεως.

Αί αναφερόμενοι Δυνάμις θα δύνανται δι' ειδικής συμφωνίας νά μεταβάλουν έν δλω ή έν μέρει τάς ως ανω διατάξεις.

Ἡ Δύναμις εκ της οποίας ὁ αιχμάλωτος πολέμου εξαρτάται θά εἶναι υπεύθυνος διά τόν διακανονισμόν μετ' αὐτοῦ τοῦ πιστωτικοῦ υπολοίπου, τό ὅποιον τω οφείλεται κατά τό τέλος της αιχμαλωσίας του ὑπό της κατακρατοῦσης Δυνάμεως.

Ἄρθρον 67.

Αἱ καταβαλλόμενοι συμφώνως τω άρθρω 60 προς τους αιχμαλώτους πολέμου, προκαταβολαῖ μισθοῦ, θα θεωροῦνται γενόμενοι δια λογαριασμόν της Δυνάμεως εκ της οποίας εξαρτώνται. Αἱ προκαταβολαῖ αὗται μισθοῦ ὡς και δλαι αἱ πληρωμαῖ αἱ ἐκτελούμεναι ὑπό της εν λόγω Δυνάμεως βάσει του άρθρου 63, τρίτον εδάφιον και τοῦ άρθρου 68, θά αποτελέσουν το ἀντικείμενον συμφωνιών μεταξύ τῶν ενδιαφερομένων Δυνάμεων, κατά το τέλος τῶν εχθροπραξιῶν.

Ἄρθρον 68.

Πάσα αἴτησις αποζημιώσεως ἐκ μέρους αιχμαλώτου πολέμου λόγω ατυχήματος ἢ ἄλλης αναπηρίας οφειλομένης εἰς ἐργασίαν, θά ἀνακοινοῦται εἰς τήν Δύναμιν ἐξ ἧς οὔτος εξαρτάται μέσω της προστάτιδος Δυνάμεως. Συμφώνως προς τās διατάξεις τοῦ άρθρου 54, ἡ κατακρατούσα Δύναμις θά ἐπιδώσῃ ἐν πάσῃ περιπτώσει εἰς τόν ἀιχμάλωτον πολέμου μίαν δήλωσιν πιστοποιούσαν τήν φύσιν τοῦ τραύματος ἢ της αναπηρίας, τās συνθήκας ὑπό τās οποίας συνέβη ὡς και τās σχετικές μέ τήν Ιατρικήν ἢ νοσοκομειακὴν περίθαλψιν ἣτις τω παρεσχέθη, πληροφορίας. Ἡ δήλωσις αὐτή θά υπογράφεται ὑπό υπευθύνου αξιωματικοῦ της κατακρατοῦσης Δυνάμεως καὶ αἱ ιατρικῆς φύσεως πληροφορίαι θά βεβαιωθοῦν ὡς προς τήν ἀκρίβειάν των, παρά ιατροῦ τῆς υγειονομικῆς Υπηρεσίας.

Ἡ κατακρατούσα Δύναμις θά ἀνακοινοῖ ἐπίσης εἰς τήν Δύναμιν ἀπό τῆς οποίας εξαρτώνται οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου πάσαν ὑποβληθησομένην ὑπό αιχμαλώτου αἴτησιν αποζημιώσεως δι' ατομικά εἶδη, ποσά ἢ ἀντικείμενα αξίας, ἀτινα τω ἀφηρέθησαν βάσει τοῦ άρθρου 18 και δεν τω ἐπεστράφησαν κατά τόν ἐπαναπατρισμόν του, καθώς καὶ πάσαν αἴτησιν αποζημιώσεως δι' ἀπώλειαν τήν ὁποίαν ὁ αἰχμάλωτος καταλογίζει εἰς σφάλμα της κατακρατοῦσης Δυνάμεως ἢ ἐνός των ὀργάνων της. Ἐξ ἄλλου ἡ κατακρατούσα Δύναμις θά ἀντικαθιστά δι* ἐξόδων τῆς τὰ ατομικά εἶδη τῶν ὁποίων ὁ αἰχμάλωτος θά ἐχῃ ἀνάγκην κατά τήν διάρκειαν τῆς αιχμαλωσίας του. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἢ κατακρατούσα Δύναμις θά ἐπιδώσῃ εἰς τόν αἰχμάλωτον δήλωσιν ὑπογεγραμμένην ὑπό υπευθύνου αξιωματικοῦ, παρέχουσα ὅλας τās χρησίμους πληροφορίας ἐπί τῶν λόγων διά τους ὁποίους δέν ἐπεστράφησαν τὰ ὡς ἄνω εἶδη, χρηματικά ποσά, ἢ ἀντικείμενα αξίας. Ἀντίγράφον τῆς δηλώσεως ταύτης θά ἀπευθύνεται προς τήν Δύναμιν ἐκ τῆς οποίας εξαρτάται ὁ αἰχμάλωτος μέσω τοῦ κεντρικοῦ γραφείου τῶν αιχμαλώτων πολέμου του προβλεπομένου εἰς τὸ ἀρθρον 123.

Τμήμα V.—ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

‘Αρθρον 69.

Ἡ κατακρατούσα Δύναμις, ευθύς ὡς θά ἔχη ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς αἰχμαλώτους πολέμου, θ* ανακοίνωση πρὸς αὐτοὺς καθὼς και πρὸς τὴν Δύναμιν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ξαρτῶνται οὗτοι, μέσω τῆς προστάτιδος Δυνάμεως, τὰ μέτρα τὰ ὅποια ἔλαβε διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Τμήματος, θ' ἀνακοινοῖ ἐπίσης κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον κάθε ἐπιφερομένην τροποποίησιν εἰς τὰ μέτρα ταῦτα.

‘Αρθρον 70.

Ἐκαστος αἰχμάλωτος πολέμου θά ἔχη τὴν δυνατότητα, ἅμα τῆ αἰχμαλωσία του ἢ το ἀργότερον μετὰ μίαν εβδομάδα ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς του εἰς στρατόπεδον, ἔστω και ἂν πρόκειται περὶ στρατοπέδου διαμετακομίσεως καθὼς καὶ εἰς περίπτωσιν ἀσθενείας ἢ μεταφοράς εἰς νοσοκομεῖον ἢ εἰς ἄλλο στρατόπεδον, νά στείλῃ ἀφ' ἐνός ἀπ' ευθείας εἰς τὴν οἰκογένειάν του καὶ ἀφ' ἐτέρου πρὸς το προβλεπόμενον ἐν ἀρθρῷ 123 κεντρικόν γραφεῖον αἰχμαλώτων πολέμου, δελτάριον διατυπωμένον εἰ δυνατόν κατὰ το προσηρητημένον εἰς τὴν παροῦσαν Σύμβασιν ὑπόδειγμα, πληροφορῶν αὐτοὺς διὰ τὴν αἰχμαλωσίαν του, τὴν διεύθυνσίν του καὶ τὴν κατάστασιν τῆς υγείας του. Τὰ ὡς ἄνω δελτάρια θά διαβιβάζωνται εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον ὅσον οἷόν τε τάχιστα, κατ' οὐδένα δε τρόπον θά ἐπιτρέπεται ἢ ἐπιβραδύνσῃ τῆς ἀποστολῆς των.

‘Αρθρον 71.

Εἰς τοὺς αἰχμαλώτους πολέμου θά ἐπιτρέπηται να ἀποστέλλουν και νά λαμβάνουν ἐπιστολάς και δελτάρια. Ἐάν ἡ κατακρατούσα Δύναμις νομίζῃ ἀναγκαῖον να περιορίσῃ τὴν ἀλληλογραφίαν ταύτην θά ὀφείλῃ τουλάχιστον νά ἐπιτρέπῃ τὴν ἀποστολὴν δύο ἐπιστολῶν καὶ τεσσάρων δελταρίων μηνιαίως συντεταγμένων κατὰ τὸ δυνατόν συμφώνως πρὸς τὰ προσηρητημένα εἰς τὴν παροῦσαν Σύμβασιν ὑποδείγματα, τοῦτο δὲ χωρὶς νά ληφθῶν ὑπ' ὄψιν τὰ δελτάρια, τὰ προβλεπόμενα εἰς τὸ ἀρθρον 70. Ἄλλοι περιορισμοὶ δὲν δύνανται νά ἐπιβληθῶν παρά μόνον δταν ἡ κατακρατούσα Δύναμις κρίνῃ δτι ἀποβαίνει τοῦτο πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῶν τούτων τῶν αἰχμαλώτων, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν δυσκολιῶν τὰς ὁποίας συναντᾷ ἡ κατακρατούσα Δύναμις εἰς τὴν ἐξέυρεσιν ἱκανοῦ ἀριθμοῦ μεταφραστῶν ἀρμοδίων διὰ τὴν ἀναγκαίαν λογοκρισίαν. Ἐάν παραστῇ ἀνάγκη περιορισμοῦ τῆς ἀποστελλόμενης πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους ἀλληλογραφίας, ἢ σχετικὴ ἀπόφασις δὲν δύνεται νά ληφθῇ εἰμὴ μόνον ὑπὸ τῆς Δυνάμεως ἀπὸ τὴν ὁποίαν οὗτοι ἐξαρτῶνται, τῇ αἰτήσῃ ἐνδεχομένως τῆς κατακρατούσης Δυνάμεως. Αἱ ἐπιστολαὶ αὐταὶ και τὰ δελτάρια ὀφείλουν νά κατευθύνωνται με τὰ ταχύτερα μέσα τὰ ὅποια διαθέτει ἡ κατακρατούσα Δύναμις, δὲν θά δύνανται δὲ νά ἐπιβραδυνθῶν ἢ να κρατηθῶν διὰ πειθαρχικοὺς λόγους.

Οι αιχμάλωτοι πολέμου, οἵτινες τελούν ἀπό καιροῦ ἀνευ εἰδήσεων τῆς οικογενείας τῶν ἢ οἱ ὅποιοι εὐρίσκονται ἐν ἀδυναμία νά λάβουν ἢ νά δώσουν νέα διά τῆς συνήθους ὁδοῦ καθῶς ἐπίσης καί ἐκεῖνοι οἵτινες χωρίζονται ἀπό τῶν οικείων τῶν διά μεγάλων ἀποστάσεων θά δικαιούνται νά ἀποστέλλουν τηλεγραφήματα τῶν ὁποίων τά τέλη θά ἀγωνται εἰς χρέωσιν τοῦ λογαριασμοῦ τῶν παρά τῆ κατακρατοῦση Δυνάμει ἢ θά πληρώνωνται διά τῶν χρημάτων τά ὅποια οἱ αιχμάλωτοι διαθέτουν.

Οἱ αιχμάλωτοι θά ἀπολαύουν ἐπίσης παρομοίου μέτρου εἰς περίπτωσιν ἐπειγούσης ἀνάγκης.

Κατά γενικόν κανόνα ἡ ἀλληλογραφία τῶν αιχμαλώτων θά συντάσσεται εἰς τὴν μητρικὴν τῶν γλώσσων. Τά ἐν συρράξει Μέρη δύνανται ὁμως νά ἐπιτρέψουν τὴν ἀλληλογραφίαν εἰς ἄλλας γλώσσας.

Οἱ σάκκοι οἱ περιέχοντες τό ταχυδρομεῖον τῶν αιχμαλώτων θά εἶναι ἐπιμελῶς ἐσφραγισμένοι, θά φέρουν δέ πινακίδας ἐμφαινούσας σαφῶς τό περιεχόμενον τῶν καί φέρουσας τὴν διεύθυνσιν τοῦ ταχυδρομικοῦ γραφείου τοῦ προορισμοῦ τῶν.

"Ἄρθρον 72.

Εἰς τοὺς αιχμαλώτους πολέμου ἐπιτρέπεται νά λαμβάνουν διά τοῦ ταχυδρομείου ἢ δι ὁποιοῦδήποτε ἄλλου μέσου ἀτομικά δέματα ἢ συλλογικά τοιαῦτα περιέχοντα, πλὴν ἄλλων, τρόφιμα, ἐνδύματα, φάρμακα καί εἶδη προοριζόμενα νά ικανοποιήσουν τὰς ἀνάγκας τῶν ἀπὸ ἀπόψεως θρησκείας, σπουδῶν ἢ ἀναψυχῆς περιλαμβανομένων βιβλίων, ἱερῶν σκευῶν, ἐπιστημονικοῦ υλικοῦ, θεμάτων ἐξετάσεων, μουσικῶν ὀργάνων, εἰδῶν ἀθλητισμοῦ καὶ υλικῶν ἐπιτρέποντος εἰς τοὺς αιχμαλώτους νά συνεχίσουν τὰς σπουδὰς τῶν ἢ νά ἀσκούνται εἰς τὴν καλλιτεχνίαν.

Αἱ ἀποστολαὶ αὗται δέν. θά ἀπαλλάσσουν ποσῶς τὴν κατακρατούσαν Δύναμιν τῶν υποχρεώσεων, αἵτινες βαρύνουν αὐτὴν δυνάμει τῆς παρουσίας Συμβάσεως.

Οἱ μόνον περιορισμοί, οἵτινες δύνανται νά ἐπιβληθῶν εἰς τὰς ἀποστολάς ταύτας εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι θά προταθῶν ἀπὸ τὴν προστάτιδα Δύναμιν, πρὸς αὐτὰ ταῦτα τά συμφέροντα τῶν αιχμαλώτων πολέμου, ἢ προκειμένου μόνον περὶ τῆς μεταφορᾶς τῶν, λόγῳ τοῦ ἐξαιρετικοῦ φόρτου τῶν μεταφορικῶν καὶ συγκοινωνιακῶν μέσων, κατόπιν εἰσηγήσεως τῆς Διεθνούς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἢ ἄλλου ὀργανισμοῦ βοηθοῦντος τοὺς αιχμαλώτους πολέμου.

Αἱ διατάξεις αἱ σχετικαὶ πρὸς τὴν ἀποστολὴν δεμάτων ἀτομικῶν ἢ συλλογικῶν, θ' ἀποτελέσουν, ἐάν παραστῆ ἀνάγκη, ἀντικείμενον εἰδικῶν συμφωνιῶν μεταξύ, τῶν ενδιαφερομένων Δυνάμεων, αἱ ὅποια ἐπ' οὐδενί λόγῳ δύνανται νά ἐπιβραδύνουν τὴν διανομὴν τῶν δεμάτων βοηθείας εἰς τοὺς αιχμαλώτους πολέμου. Αἱ ἀποστολαὶ τροφίμων ἢ ἐνδυμάτων δέν θά περιλαμβάνουν βιβλία τά ἰατρικά βοηθήματα θά στέλλωνται γενικῶς εἰς συλλογικά δέματα.

Άρθρον 73.

Ἐλλείπει ειδικῶν συμφωνιῶν μεταξύ τῶν ενδιαφερομένων Δυνάμεων ἐν σχέσει πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παραλαβῆς καθὼς καὶ τῆς διανομῆς τῶν συλλογικῶν ἀποστολῶν βοηθημάτων, θὰ ἐφαρμόζεται ὁ συνημμένος εἰς τὴν παροῦσαν Σύμβασιν κανονισμὸς περὶ συλλογικῶν βοηθημάτων.

Αἱ ὡς ὕνω προβλεπόμενοι εἰδικαῖ συμφωνίαι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύνανται νὰ περιορίσουν τὸ δικαίωμα τῶν ἀνδρῶν ἐμπιστοσύνης νὰ παραλαμβάνουν τὰς συλλογικὰς ἀποστολὰς βοηθημάτων τὰς προοριζόμενος διὰ τοὺς αἰχμαλώτους πολέμου, νὰ προβαίνουν εἰς τὴν διανομὴν των, καὶ νὰ διαθέτουν ταύτας ἐπ' ὠφελεία τῶν αἰχμαλώτων των.

Αἱ συμφωνίαι αὗται δὲν δύνανται ἐπίσης νὰ περιορίσουν τὸ δικαίωμα ἐλεγχῶν τῆς πρὸς τοὺς παραλήπτας διανομῆς, τὸ ὅποιον ἔχουν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς προστάτιδος Δυνάμεως τῆς Διεθνούς Επιτροπῆς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἢ οἰουδήποτε ἄλλου ὀργανισμοῦ ἐρχομένου ἀρωγῆς εἰς τοὺς αἰχμαλώτους, ὅστις θὰ εἶχεν ἐπιφορτισθῆ τὴν διαβίβασιν τῶν συλλογικῶν ἀποστολῶν.

Άρθρον 74.

Ὅλαι αἱ ἀποστολαὶ βοηθημάτων αἱ προοριζόμενοι διὰ τοὺς αἰχμαλώτους θὰ ἀπαλλάσσονται παντός φόρου εἰσαγωγῆς, τελωνειακῶν δασμῶν καὶ ἄλλων τελῶν.

Ἡ ἀλληλογραφία, αἱ ἀποστολαὶ βοηθημάτων καὶ τὰ ἐπιτρεπόμενα χρηματικὰ ἐμβάσματα, τὸσον τὰ πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους πολέμου ἀπευθυνόμενα ὅσον καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν ἀποστελλόμενα διὰ τοῦ ταχυδρομείου, εἴτε ἀπ' εὐθείας εἴτε μέσω των γραφείων πληροφοριῶν τῶν προβλεπομένων εἰς τὸ ἀρθρον 122 καὶ τοῦ κεντρικοῦ Γραφείου τῶν αἰχμαλώτων πολέμου τοῦ προβλεπομένου εἰς τὸ ἀρθρον 123, θὰ εἶναι ἀπηλλαγμένα ταχυδρομικῶν τελῶν τὸσον εἰς τὰς χώρας ἀποστολῆς ἢ προορισμοῦ ὅσον καὶ εἰς τὰς ἐνδιαμέσους τοιαύτας.

Τὰ ἐξόδα μεταφορᾶς τῶν ἀποστολῶν βοηθημάτων τῶν προοριζομένων διὰ τοὺς αἰχμαλώτους πολέμου αἵτινες λόγῳ βάρους ἢ δι' αἰτιᾶν, δὲν δύνανται νὰ διαβιβασθῶν διὰ τῆς ταχυδρομικῆς ὁδοῦ, βαρύνουν τὴν κατακρατούσαν Δύναμιν ἐφ' ὅλης τῆς ἐκτάσεως τῶν ὑπὸ τὸν ἐλεγχόν τῆς ἐδαφῶν. Αἱ ἀλλοί μετέχουσαι εἰς τὴν Σύμβασιν Δυνάμεις θὰ ἐπιβαρύνονται μετὰ ἐξόδα μεταφορᾶς εἰς τὰ ἀντίστοιχα ἐδάφη των.

Ἐλλείπει ειδικῶν συμφωνιῶν μεταξύ ενδιαφερομένων Δυνάμεων, τὰ ἐξόδα τὰ προερχόμενα ἐκ τῆς μεταφορᾶς τῶν ἀποστολῶν τούτων καὶ τὰ ὅποια δὲν καλύπτονται ὑπὸ θα ἀνωτέρω προβλεπομένων ἀτελειῶν θὰ εἶναι εἰς βᾶρος τοῦ ἀποστολέως.

Τὰ ὕψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ προσπαθήσουν νὰ ἐλαττώσουν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερο τὰ τηλεγραφικὰ τέλη διὰ τὰ τηλεγραφήματα τ' ἀποστελλόμενα ὑπὸ τῶν ἐγκλείστων ἢ τὰ πρὸς αὐτοὺς ἀπευθυνόμενα.

Άρθρον 75.

Εις περίπτωσιν καθ' ην αἱ στρατιωτικοὶ επιχειρήσεις θά ἡμπόδιζον τὰς ενδιαφερόμενος Δυνάμεις νά εκπληρώσουν τὰς υποχρεώσεις των ὅπως εξασφαλίσουν τὴν μεταφορὰν τῶν προβλεπομένων εἰς τὰ ἀρθρα 70, 71, 72, καὶ 77 αποστολῶν, αἱ ενδιαφερόμενοι προστάτιδες Δυνάμεις, ἢ διεθνῆς Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἢ πας ἄλλος ὁργανισμὸς εγκεκριμένος ὑπὸ τῶν ἐν συρράξει Μερῶν, θα δύνανται ν' αναλάβουν νά εξασφαλίσουν τὴν μεταφορὰν τῶν αποστολῶν τούτων με τὰ κατάλληλα μέσα (σιδηροδρομικὰ οχήματα, φορητὰ αυτοκίνητα, πλοία, ἢ αεροπλάνα, κ.λ.π.). Προς τούτο τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θά προσπαθήσουν νά τοῖς χορηγήσουν τὰ μέσα ταῦτα μεταφορὰς καὶ νά επιτρέψουν τὴν κυκλοφορίαν των καὶ δὴ διὰ χορηγίας τῶν ἀναγκαίων ἀδειῶν ἐλευθέρως κυκλοφορίας.

Τὰ τοιαῦτα μεταφορικά μέσα δύνανται νὰ χρησιμοποιηθοῦν καὶ δια τὴν μεταφορὰν:—

- (α) τῆς ἀλληλογραφίας, τῶν καταλόγων καὶ τῶν ἐκθέσεων των ἀνταλλασσομένων μεταξύ του προβλεπομένου εἰς τὸ ἀρθρον 123 κεντρικοῦ Πρακτορείου πληροφοριῶν καὶ τῶν προβλεπομένων εἰς τὸ ἀρθρον 122 ἐθνικῶν Γραφείων.
- (β) τῆς ἀλληλογραφίας καὶ τῶν ἐκθέσεων τῶν σχετικῶν με τοὺς ἀιχμαλώτους πολέμου τὰς ὁποίας ἀναλλάσσουν αἱ προστάτιδες Δυνάμεις, ἢ διεθνῆς Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἢ πας ἄλλος ὁργανισμὸς ὅστις ἔρχεται ὡς ἀρωγὸς πρὸς τοὺς ἀιχμαλώτους εἴτε με τοὺς ἴδιους των ἀντιπροσώπους εἴτε με τὰ ἐν συρράξει Μέρη.

Αἱ παροῦσαι διατάξεις κατ' οὐδὲν περιορίζουν τὸ δικαίωμα παντός ἐν συρράξειν Μέρους νά ὁργάνωσιν, ἂν τὸ προτιμᾷ, ἄλλας μεταφορὰς καὶ νά ἐκδώσιν ἀδείας κυκλοφορίας ὑπὸ συμφωνηθησομένων ἄλλους ὅρους.

Τὰ προκύπτοντα ἐκ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν μεταφορικῶν τούτων μέσων ἐξοδα θα ἐπιβαρύνουν κατ' ἀναλογίαν τοῦ ὄγκου καὶ βάρους τῶν αποστολῶν τὰ ἐν συρράξει Μέρη τῶν ὁποίων οἱ ὑπήκοοι ἀπολαύουν τῶν υπηρεσιῶν τούτων.

Άρθρον 76.

Ἡ λογοκρισία τῆς ἀπευθυνόμενης πρὸς τοὺς ἀιχμαλώτους πολέμου ἢ ἀποστελλόμενης ὑπ' αὐτῶν ἀλληλογραφίας οφείλει νά ἐνεργῆται ἐντὸς τῆς βραχυτέρας δυνατῆς διορίας. Δύναται νά ἐνεργηθῆ μόνον ὑπὸ τοῦ ἀποστέλλοντος Κράτους καὶ του παραλαμβάνοντος τὴν ἀλληλογραφίαν, ἀπαξ δε μόνον ὑφ' ἑκατέρου.

Ὁ ἐλεγχος τῶν προοριζομένων διὰ τοὺς ἀιχμαλώτους ἀποστολῶν δὲν θα πρέπει νά διενεργῆται κατὰ τρόπον ἐκθέτοντα εἰς φθορὰν τὰ τρόφιμα ἀτῖνα περιέχουν, θα διενεργῆται δέ, ἐκτός ἀν πρόκειται περὶ ἐγγράφου ἢ ἐντύπου, παρουσία τοῦ παραλήπτου ἢ συναδέλφου δεόντως ἐξουσιοδοτημένου, ὑπ' αὐτοῦ. Ἡ παράδοσις τῶν ἀτομικῶν ἢ τῶν ὁμαδικῶν ἀποστολῶν εἰς τοὺς ἀιχμαλώτους δὲν θα δύνανται νά καθυστέρησιν ὑπὸ τὸ πρόσχημα δυσχερειῶν λογοκρισίας.

Πάσα άπαγόρευσις αλληλογραφίας άποφασιζομένη ύπό τών έν συρράξει Μερών, διά στρατιωτικούς ή πολιτικούς λόγους, δεν δύναται νά είναι παρά προσωρινή, ή δέ διάρκεια της θά είναι όσον το δυνατόν συντομωτέρα.

Άρθρον 77.

Αί κατακρατοῦσαι Δυνάμεις θά εξασφαλίσουν κάθε εύκολίαν διά τήν αποστολήν μέσω της προστάτιδος Δυνάμεως ή τοῦ κεντρικού Γραφείου αιχμαλώτων πολέμου του προβλεπομένου εις το άρθρον 123, τών πιστοποιητικών, πράξεων και άλλων εγγράφων τών προοριζομένων διά τους αιχμαλώτους πολέμου ή τών προερχομένων έξ αυτών, ειδικώς δέ πληρεξουσίων καί διαθηκών.

Αί κατακρατοῦσαι Δυνάμεις θά διευκολύνουν, εις πάσαν περίπτωση τους αιχμαλώτους πολέμου εις τήν σύνταξιν τών εγγράφων τούτων, ειδικώτερον δε θά τοις επιτρέπουν νά συμβουλευώνται νομομαθείς καί θά λαμβάνουν τά αναγκαία μέτρα διά τήν πιστοποίησιν τοῦ γνησίου της υπογραφής των.

Τμήμα VI.—ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ ΜΕ ΤΑΣ ΑΡΧΑΣ.

Κεφάλαιον I.—ΠΑΡΑΠΟΝΑ ΤΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΕΝ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ ΔΙΑΒΙΩΣΕΩΣ ΤΩΝ.

Άρθρον 78.

Οί αιχμάλωτοι πολέμου θά έχουν το δικαίωμα νά παρουσιάζουν εις τάς στρατιωτικός αρχάς ύπό τήν έξουσίαν τών οποίων ευρίσκονται, αιτήσεις άφορώσας τους δρους τής έν αιχμαλωσία διαβιώσεως των.

Θα έχουν επίσης άνευ περιορισμού το δικαίωμα νά άπευθύνωνται είτε μέσω του ανδρός εμπιστοσύνης είτε άπ' ευθείας εάν κρίνουν τούτο αναγκαίον, προς τους αντιπροσώπους τών προστάτιδων Δυνάμεων, προς ύπόδειξιν των σημείων επί τών οποίων έχουν νά διατυπώσουν παράπονα όσον άφορα το καθεστώς της αιχμαλωσίας.

Αι αιτήσεις αύται και τά παράπονα δεν θά υπόκεινται εις περιορισμόν ούτε θα λογίζωνται διι άποτελοῦν μέρος της ποσοτώσεως της αλληλογραφίας της αναφερομένης εις το άρθρον 71. Δέον νά διαβιβάζωνται επειγόντως εις τον προς όν όρον. Είς ούδεμίαν τιμωρίαν δύνανται νά δώσουν λαβήν έστω και αν αποδειχθούν αβάσιμα.

Οι άνδρες εμπιστοσύνης δύνανται νά στέλλουν κατά καιρούς, εις τους αντιπροσώπους τών προστάτιδων Δυνάμεων εκθέσεις επί της καταστάσεως εις τά στρατόπεδα καί τών αναγκών τών αιχμαλώτων πολέμου.

Κεφάλαιον ΙΙ.—ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ.

Άρθρον 79.

Παντού όπου ευρίσκονται αιχμάλωτοι πολέμου, εξαιρέσει τών μερών όπου ευρίσκονται αξιωματικοί, οἱ αιχμάλωτοι θά εκλέγουν ελευθέρως καΐδιά μυστικής ψηφοφορίας, ανά ἐξάμηνον, ἢ καΐ συχνότερον, αν ἡ θέσις εἶναι κενή, ἄνδρας εμπιστοσύνης, επιφορτισμένους νά τους αντιπροσωπεύουν ενώπιον τών στρατιωτικῶν ἄρχων, τών προστατίδων Δυνάμεων, τῆς διεθνούς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ και παντός ἄλλου οργανισμοῦ ερχομένου προς αυτοῦς αρωγού. Οἱ ἄνδρες οὔτοι εμπιστοσύνης εἶναι επανεκλέξιμοι.

Εἰς τὰ στρατόπεδα αξιωματικῶν και εξομοιουμένων προς αυτοῦς και εἰς τὰ μικτά στρατόπεδα, ὁ αρχαιότερος τών αιχμαλώτων πολέμου αξιωματικός ὁ ἔχων τον ἄνωτερον βαθμόν θά αναγνωρίζεται ὡς ἀνήρ εμπιστοσύνης. Οὔτος εἰς τὰ στρατόπεδα αξιωματικῶν θά βοηθῆται ἀπό ενα ἢ πλείονας συμβούλους εκλεγόμενους ὑπό τών αξιωματικῶν, εἰς τὰ μικτά στρατόπεδα οἱ βοηθοί του θά λαμβάνωνται μεταξύ τών ἄλλων αιχμαλώτων πολέμου, πλην τών αξιωματικῶν καΐ θά ἐκλέγωνται ὑπ' ἐκείνων.

Εἰς τὰ στρατόπεδα εργασίας διὰ αιχμαλώτους πολέμου, θά τοποθετοῦνται αξιωματικοί αιχμάλωτοι πολέμου τῆς ἰδίας με τους ἄνδρας εθνικότητος ἵνα ἐκπληροῦν τὰ διοικητικά καθήκοντα τοῦ στρατοπέδου, τὰ βαρύνοντα τους αιχμαλώτους πολέμου. Οἱ αξιωματικοί οὔτοι θά δύνανται νά εκλεγούν και εἰς το ἀξίωμα τοῦ ἀνδρός εμπιστοσύνης συμφώνως προς τὰς διατάξεις τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ παρόντος άρθρου. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν οἱ βοηθοί τοῦ ἀνδρός εμπιστοσύνης θά ἐκλέγωνται μεταξύ τών ἄλλων αιχμαλώτων πολέμου πλην τών αξιωματικῶν.

Κάθε εκλεγόμενος ἀνήρ εμπιστοσύνης οφείλει ν'ἀναγνωρισθῆ ὑπό τῆς κατακρατούσης Δυνάμεως προ τῆς ἀναλήψεως τών καθηκόντων του. Ἐάν ἢ κατά κρατούσα Δύναμις ἀρνηθῆ νά ἀναγνώριση ενα ἀιχμάλωτον πολέμου εκλεγέντα ὑπό τών εν αιχμαλωσία συναδέλφων του οφείλει ν' ἀνακοίνωσι εἰς τὴν προστάτιδα Δύναμιν τους λόγους τῆς ἀρνήσεως τῆς.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ ἀνήρ εμπιστοσύνης θά εἶναι τῆς αὐτῆς εθνικότητος, γλώσσης καΐ εθίμων προς τους αιχμαλώτους πολέμου οὔς αντιπροσωπεύει. Οὔτω οἱ εἰς τὰ διάφορα τμήματα ενός στρατοπέδου κατανεμημένοι αιχμάλωτοι πολέμου θά ἔχουν ἀναλόγως προς τὴν εθνικότητα, τὴν γλώσσαν ἢ τὰ εθιμά των δι' ἕκαστον τμήμα, τον ἴδιον αὐτῶν ἄνδρα εμπιστοσύνης, συμφώνως προς τὰς διατάξεις των προηγουμένων παραγράφων.

"Άρθρον 80.

Οἱ ἄνδρες εμπιστοσύνης οφείλουν νά συμβάλουν εἰς τὴν σωματικὴν, ἠθικὴν και πνευματικὴν εὐημερίαν τών αιχμαλώτων πολέμου.

Εἰδικῶς, εἴαν οἱ αιχμάλωτοι ἀπεφάσιζον να οργανώσουν μεταξύ των σύστημα ἀλληλοβοήθειας, ἢ ὀργάνωσις αὐτῆ θα ἦτο τῆς ἀρμοδιότητος τών

ανδρών εμπιστοσύνης, ανεξαρτήτως των ειδικών καθηκόντων τά όποια άλλαι διατάξεις της παρούσης Συμβάσεως έχουν εμπιστευθή εις αυτούς.

Οί άνδρες εμπιστοσύνης δέν θά είναι υπεύθυνοι λόγω και μόνον τών καθηκόντων των, τών διαπραττομένων υπό τών αιχμαλώτων πολέμου παραβάσεων.

Άρθρον 81.

Οί άνδρες εμπιστοσύνης δέν θά υποχρεούνται εις αλλην τίνα εργασίαν εάν τούτο ήθελε δυσχεράνει την έκτέλεσιν των καθηκόντων των.

Οί άνδρες εμπιστοσύνης δύνανται νά υποδείξουν μεταξύ τών αιχμαλώτων τους βοηθούς οίτινες τοις είναι αναγκαίοι. Πάσα υλική ευκολία θά παρέχηται εις αυτούς, και δή ώρισμένη ελευθερία κινήσεως αναγκαία εις τήν έκτέλεσιν των καθηκόντων των (επισκέψεις αποσπασμάτων εργασίας, παραλαβή αποστολών βοηθημάτων, κ.λ.π.)

Οί άνδρες εμπιστοσύνης θά έχουν τήν άδειαν νά επισκέπτονται τά οικήματα όπου διαμένουν οί αιχμάλωτοι πολέμου, ούτοι δέ θά έχουν το δικαίωμα νά συμβουλευώνται ελευθέρως τους άνδρας εμπιστοσύνης των.

Θά παρέχηται ωσαύτως πάσα ευκολία εις τους άνδρας εμπιστοσύνης διά την ταχυδρομικήν και τηλεγραφικήν των άλληλογραφίαν με τάς κατακρατούσας αρχάς, μέ τάς προστάτιδας Δυνάμεις, τήν διεθνή Έπιτροπήν του Έρυθρού Σταυρού και τους απεσταλμένους των, μέ τάς Μικτάς Ιατρικάς Έπιτροπάς καθώς και με τους Όργανισμούς οίτινες ήθελον έλθη αρωγοί προς τους αιχμαλώτους πολέμου. Οί άνδρες εμπιστοσύνης τών αποσπασμάτων εργασίας θά χαίρουν τών αυτών ευκολιών διά τήν άλληλογραφίαν των μέ τον άνδρα εμπιστοσύνης του κυρίου στρατοπέδου. Η άλληλογραφία αύτη δέν θά υπόκειται εις περιορισμούς ούτε θα θεωρηται ως αποτελούσα μέρος της εν άρθρω 72 αναφερομένης ποσοστεύσεως.

Ουδείς άνήρ εμπιστοσύνης επιτρέπεται νά μετατεθή χωρίς νά τω δοθή ό λογικός αναγκαίος χρόνος ίνα κατατόπιση τον διάδοχόν του επί τών εκκρεμών ζητημάτων.

"Εν περιπτώσει καθαιρέσεως, τά αίτια της αποφάσεως ταύτης θά κοινοποιούνται εις τήν προστάτιδα Δύναμιν.

Κεφάλαιον ΙΙΙ.--ΠΟΙΝΙΚΑΙ ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ.

Ι.—Γενικαι Διατάξεις.

Άρθρον 82.

Οί αιχμάλωτοι πολέμου θά υπόκεινται εις τους νόμους, τους κανονισμούς και τάς γενικάς διαταγάς οίτινες διέπουν τάς ένοπλους δυνάμεις της κατακρατούσης Δυνάμεως. Αύτη έχει το δικαίωμα νά λάβη δικαστικά ή πειθαρχικά μέτρα καθ' οιουδήποτε αιχμαλώτου πολέμου δστις θά έχη παραβή τους νόμους, τους κανονισμούς ή τάς γενικάς αυτής διαταγάς. Ούχ' ήπτον,

ουδεμία θά έπιτραπή δίωξις ή κύρωσις αντίθετος προς τάς διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου. "Αν νόμοι, κανονισμοί, ή γενικαί διαταγαί της κατακρατούσης Δυνάμεως ορίζουν ώς αξιοποίνους, πράξεις διαπραχθείσας υπό αιχμαλώτου πολέμου, ενώ αύται, διαπράτταμε ναι υπό μέλους των ένοπλων δυνάμεων της κατακρατούσης Δυνάμεως δέν θεωρούνται τοιαύται, αι πράξεις αύται θά συνεπάγονται μόνον πειθαρχικάς κυρώσεις.

Άρθρον 83.

"Όταν θά πρόκειται νά κριθή κατά πόσον παράβασις διαπραχθείσα υπό αιχμαλώτου πολέμου πρέπει νά τιμωρηθή πειθαρχικώς ή δικαστικώς, ή κατακρατούσα Δύναμις θά μεριμνήση ίνα αι άρμόδιαί αρχαί επιδείξουν τήν μεγαλυτέραν δυνατήν έπιείκειαν κατά τήν έκτίμησιν του πράγματος και προσφύγουν εις πειθαρχικά μέτρα μάλλον ή εις δικαστικήν δίωξιν οσάκις τοϋτο είναι δυνατόν.

Άρθρον 84.

Στρατιωτικά μόνον Δικαστήρια δύνανται να δικάσουν αιχμάλωτον πολέμου, τλήν εάν ή νομοθεσία της κατακρατούσης Δυνάμεως έπιτρέπη ρητώσ εις τά πολιτικά δικαστήρια νά δικάζουν μέλη των ενόπλων δυνάμεων της εν λόγω Δυνάμεως διά την αυτήν παράβασιν διά την οποιάν διώκεται ό αιχμάλωτος πολέμου.

Έν ουδεμία περιπτώσει θέλει άχθη αιχμάλωτος πολέμου ενώπιον οιουδήποτε δικαστηρίου μή παρέχοντος τάς γενικώς ανεγνωρισμένους ως απαιρητήτους εγγυήσεις ανεξαρτησίας και αμεροληψίας, ειδικώς δέ ενώπιον δικαστηρίου οϋτινος ή διαδικασία δεν θά έξησφάλιζεν αύτώ τά δικαιώματα και μέσα αμύνης τά προβλεπόμενα έν άρθρω 105.

Άρθρον 85.

Αιχμάλωτοι πολέμου διωκόμενοι δυνάμει της νομοθεσίας της κατακρατούσης Δυνάμεως διά πράξεις διαπραχθείσας προ της αιχμαλωσίας των, θά παραμείνουν, και εάν καταδικασθούν, υπό το ευεργέτημα της παρούσης Συμβάσεως.

Άρθρον 86.

Ουδείς αιχμάλωτος πολέμου θά τιμωρήται πλέον ή άπαξ διά τήν αυτήν πράξιν ή βάσει της αυτής κατηγορίας.

Άρθρον 87.

Οι αιχμάλωτοι πολέμου δεν θά καταδικάζωνται υπό των στρατιωτικών αρχών και των δικαστηρίων της κατακρατούσης Δυνάμεως εις ποινήν αλλην πλην της προβλεπομένης διά τάς αυτές πράξεις των μελών των ένοπλων δυνάμεων της Δυνάμεως ταύτης.

Διά τον καθορισμόν της ποινής, τά δικαστήρια ή αί άρχαί τής κατακρατούσης Δυνάμεως θά λαμβάνουν έν τω μεγαλυτέρω δυνατώ μέτρω ὕπ'δψιντό γεγονός διτ ό κατηγορούμενος, μή ων υπήκοος της κατακρατούσης Δυνάμεως δεν δεσμεύεται έναντι αυτής παρ' οιασδήποτε υποχρεώσεως πίστεως καί διτ ευρίσκειται ὑπό την έξουσίαν της ένεκα περιστάσεων ανεξαρτήτων τής ιδίας αὐτοῦ θελήσεως. Τά είρημένα δικαστήρια ή άρχαι θά έχουν τήν εύχέρειαν νά μειώσουν ελευθέρως την προβλεπομένην διά τήν παράβασιν δι' ην ό αιχμάλωτος κατηγορείται ποινήν, και δεν θά δεσμεύωνται έν προκειμένω άπό το καθωρισμένον ελάχιστον δριον τής ποινής ταύτης.

Άπαγορεύεται πάσα συλλογική ποινή δι' άτομικάς πράξεις, πάσα σωματική ποινή, πάσα έγκάθειρξις εις χώρον μή φωτιζόμενον ὑπό τού φωτός τής ημέρας και γενικώς, πάσα βάσανος ή απανθρωπιά.

Προς τούτοις ουδείς αιχμάλωτος πολέμου δύναται νά στερηθή τού βαθμοῦ του ὑπό τής κατακρατούσης Δυνάμεως ή νά έμποδισθή νά φέρη τά σήματα αὐτου.

Άρθρον 88.

Οι αντιστοιχων βαθμών αξιωματικοί, υπαξιωματικοί και όπλίται αιχμάλωτοι πολέμου, υφιστάμενοι δικαστικήν ή πειθαρχικήν ποινήν, δεν θά υπόκεινται εις μεταχείρισιν άυστηρρότεραν εκείνης ήτις προβλέπεται διά τά μέλη των ενόπλων δυνάμεων τής κατακρατούσης Δυνάμεως, διά τήν αυτήν ποινήν.

Γυναίκες αιχμάλωτοι πολέμου δεν θά καταδικάζωνται εις ποινήν αυστηροτέραν, ή καθ' δν χρόνον εκτίουν τήν ποινήν των, δεν θά τυγχάνουν μεταχειρίσεως αυστηρότερος τής των γυναικών μελών των ενόπλων δυνάμεων τής κατακρατούσης Δυνάμεως των τιμωρηθεισών δι' άνάλογον παράπτωμα.

Έν ουδεμία περιπτώσει γυναίκες αιχμάλωτοι πολέμου θά καταδικάζωνται εις ποινήν αυστηροτέραν, ή, καθ' δν χρόνον εκτίουν τήν ποινήν των, θά τυγχάνουν μεταχειρίσεως αυστηρότερος τής των αρρένων μελών των ενόπλων δυνάμεων τής κατακρατούσης Δυνάμεως των τιμωρηθέντων δι' άνάλογον παράπτωμα.

Οί αιχμάλωτοι πολέμου, άφοῦ εκτίσουν τās εις αυτούς επιβληθείσας πειθαρχικάς ή δικαστικός ποινάς, δεν θά τύχουν μεταχειρίσεως διαφόρου τής των άλλων αιχμαλώτων.

II.—Πειθαρχικά Κυρώσεις.

Άρθρον 89.

Αί επί των αιχμαλώτων πολέμου εφαρμόσιμοι πειθαρχικά! ποινάί είναι αί εξής :—

- (I) πρόστιμον μέχρι πενήκοντα τοις εκατόν της προκαταβολής μισθοῦ καί τής αποζημιώσεως εργασίας περ! ών προβλέπουν τά άρθρα 60 και 62 τούτο δε έπι χρονικόν διάστημα μή υπερβαίνον τās τριάκοντα ημέρας.

- (2) διακοπή των πλεονεκτημάτων των χορηγηθέντων επί πλέον των διατάξεων τής παρούσης Συμβάσεως.
- (3) άγγαρεΐα μή υπερβαίνουσαι τάς δύο ώρας ημερησίως.
- (4) περιορισμός.

Έν τοσοούτω, ή ποινή ή προβλεπομένη ύπ' αριθ. 3 δεν θά επιβάλλεται είς αξιωματικούς.

Αί πειθαρχικά! ποινάί έν ουδεμία περιπτώσει θά είναι απάνθρωποι, βάνασοι ή επικίνδυνοι δια τήν ύγειαν των αιχμαλώτων πολέμου.

Άρθρον 90.

Η διάρκεια μιας και τής αυτής ποινης ουδέποτε θά υπερβαίνη τάς 30 ημέρας. Είς περίπτωσιν πειθαρχικού παραπτώματος αί περίοδοι προληπτικής κρατήσεως αί διαδραμοῦσαι προ τής έπ' ακροατηρίου διαδικασίας ή τής απαγγελίας τής ποινης θά έκπίπτωνται άπό τήν άπαγγελθεισαν ποινήν.

Το άνώτατον δριον των τριάκοντα ημερών το ανωτέρω προβλεπόμενον, δεν επιτρέπεται νά υπερβληθή, έστω κα! αν ό αιχμάλωτος πολέμου εχη νά λογοδοτήση πειθαρχικώς διά πολλά παραπτώματα καθ' ην ώραν λαμβάνεται περί αυτού άπόφασις, είτε τά παραπτώματα ταύτα συμπλέκονται είτε ού.

Η διορία μεταξύ απαγγελίας πειθαρχικής αποφάσεως και εκτελέσεως αυτής δέν θά υπερβαίνη τον μήνα.

Έν ή περιπτώσει ό αιχμάλωτος πολέμου υπεβάλλετο εις νέαν πειθαρχικήν ποινήν, χρονικόν διάστημα τουλάχιστον τριών ήμερων θά χωρίζη τήν έκτέλεσιν εκάστης ποινης, εάν ή διάρκεια τής μιας τούτων είναι δεκαή μέρος ή μεγαλύτερα.

Άρθρον 91.

Η άπόδρασις αιχμαλώτου πολέμου θά θεωρήται έπιτυχοῦσα οσάκις :—

- (1) έχει επανέλθει εις τάς τάξεις τών ενόπλων δυνάμεων τής Δυνάμεως εξ ής εξαρτάται, ή εις τάς δυνάμεις συμμάχου Κράτους·
- (2) έχει εγκαταλείψει το υπό τήν έξουσίαν τής κατακρατούσης Δυνάμεως ή συμμάχου αυτής έδαφος·
- (3) έχει έπιβιβασθή σκάφους φέροντος τήν σημαίαν τής Δυνάμεως εις ην ανήκει ή συμμάχου αυτής, το όποιον θά έτυχε νά ευρίσκεται εντός των χωρικών υδάτων τής κατακρατούσης Δυνάμεως, υπό τόν δρον νά μη ευρίσκεται το σκάφος τούτο υπό τήν έξουσίαν τής τελευταίας ταύτης.

Αιχμάλωτοι πολέμου οΐτινες αφού έπέτυχον ν' αποδράσουν υπό τήν εννοιαν του παρόντος άρθρου, αιχμαλωτισθούν έκ νέου, εις ουδεμίαν υπόκεινται ποινήν διά τήν προηγουμένη ν άπόδρασίν των.

Άρθρον 92.

Αιχμάλωτος πολέμου άποπειρώμενος νά δραπέτευση κα! Συλλαμβανόμενος πριν επιτυχή τήν άπόδρασίν του, έν τη έννοια του άρθρου

91, υπόκειται μόνον, έστω κα! είς περίπτωσιν υποτροπής, είς πειθαρχικήν ποινήν. Αιχμάλωτος έπανασυλληφθείς θά παραδίδηται, ευθύς ώς καταστή δυνατόν, προς τάς αρμοδίας στρατιωτικός αρχάς.

Κατά παρέκκλισιν τοϋ άρθρου 88, εδάφιον 4, αιχμάλωτοι πολέμου τιμωρηθέντες συνεπεία άποτυχούσης άπόπειρας άποδράσεως, δύνανται νά υποβληθούν είς καθεστώς ειδικής επιτηρήσεως υπό τόν δρον όμως το καθεστώς τοϋτο νά μή παραβλάπτη τήν υγείαν των, νά έπιβάλληται εντός στρατοπέδου αιχμαλώτων πολέμου καί νά μή συνεπάγηται κατάργησιν οιασδήποτε τών έξασφαλιζομένων είς αυτούς διά τής παρούσης Συμβάσεως εγγυήσεων.

Άρθρον 93.

Η άπόδρασις ή άπόπειρα άποδράσεως, έστω καί αν υφίσταται υποτροπή δεν θα θεωρήται ώς έπιβαρυντικόν στοιχείον εν ή περιπτώσει ό αιχμάλωτος πολέμου παραπεμφθή εις τα δικαστήρια δια παράπτωμα διαπραχθέν διαρκούσης της άποδράσεως ή της άπόπειρας άποδράσεως.

Συμφώνως προς τάς διατάξεις τοϋ άρθρου 83, αϊ παραβάσεις αί διαπραχθεΐσαι παρά των αιχμαλώτων πολέμου προς μόνον σκοπόν νά διευκολύνουν τήν άπόδρασίν των και αί όποιαί οϋδεμίαν βίαν συνηπήχθησαν, κατά προσώπου, είτε πρόκειται περί προσβολών Κατά της δημοσίας περιουσίας, περί κλοπής άνευ προθέσεως πλουτισμού, καταρτίσεως καί χρήσεως πλαστών έγγραφων, ή χρήσεως πολιτικής περιβολής, θά δίδουν λαβήν είς πειθαρχικάς μόνον ποινάς.

Αιχμάλωτοι πολέμου συνεργασθέντες είς άπόδρασιν ή άπόπειραν άποδράσεως υπόκεινται δια τάς πράξεις των ταύτας είς πειθαρχικήν μόνον ποινήν.

Άρθρον 94.

Έάν άποδράσας αιχμάλωτος πολέμου συλληφθή θ' άνακοινοΟται τοϋτο είς τήν Δύναμιν έξ ής εξαρτάται, κατά τήν προβλεπομένην έν άρθρω 122 διαδικασίαν, Εφ' όσον έχει άνακοινωθή προς αυτήν καί ή άπόδρασις.

Άρθρον 95.

Οί κατηγορούμενοι δια πειθαρχικά παραπτώματα αιχμάλωτοι δεν θά παραμένουν υπό προληπτικήν κράτησιν έν αναμονή τής αποφάσεως, πλην εάν το αυτό μέτρον εφαρμόζεται εις τά μέλη τών ενόπλων δυνάμεων τής κατακρατούσης Δυνάμεως δι ' ανάλογα παραπτώματα, ή εάν ανώτεροι λόγοι διατηρήσεως τής έν τω στρατοπέδω τάξεως και πειθαρχίας επιβάλλουν τοϋτο.

Δι' όλους τους αιχμαλώτους πολέμου ή πειθαρχική κράτησις, είς περίπτωσιν πειθαρχικών παραπτωμάτων θά πέριορίζηται εις το ελάχιστον, και δεν θά ύπερβαΐνη τάς δέκατέσσαρας ημέρας.

Αί διατάξεις των άρθρων 97 και 98 του παρόντος κεφαλαίου θα εφαρμόζονται εις αιχμαλώτους πολέμου υπό προληπτικήν κράτησιν δια πειθαρχικά παραπτώματα.

Άρθρον 96.

Τ' αποτελούντα πειθαρχικόν παράπτωμα γεγονότα θα γίνωνται αντικείμενον αμέσου ανακρίσεως.

Μή θιγομένης τής αρμοδιότητος τών δικαστηρίων καί τών ανωτέρω στρατιωτικών άρχων, αί πειθαρχικοί ποιναι οφείλουν ν' άπαγγέλλωνται υπό αξιωματικού περιβεβλημένου πειθαρχικήν έξουσίαν έν τή ιδιότητί του ως διοικητού του στρατοπέδου, ή υπό υπευθύνου αξιωματικού όστις αντικαθιστά αυτόν ή προς τον όποιον έχει ούτος μεταβιβάσει τήν πειθαρχικήν του έξουσίαν. Έν ουδεμία περιπτώσει είναι δυνατόν τοιαύτη έξουσία νά μεταβιβασθή εις αιχμάλωτον πολέμου ή ν' άσκήται υπό τοιούτου.

Προ πάσης απαγγελίας πειθαρχικής ποινής, ό κατηγορούμενος αιχμάλωτος πολέμου θα ένημεροϋται επακριβώς περί τών γεγονότων διά τά όποια κατηγορείται. Θα τω παρέχεται ή ευχέρεια νά έξηγήση τήν διαγωγήν του και νά υπεράσπιση εαυτόν. Θα δικαιούται νά καλέση μάρτυρας καί, έν ανάγκη, νά προσφυγή εις τάς υπηρεσίας καταλλήλου διερμηνέως. Η άπόφασις θ' άναγγελθή εις τον αιχμάλωτον πολέμου και τον άνδρα εμπιστοσύνης.

Ο διοικητής του στρατοπέδου οφείλει νά τηρή μητρώον τών επιβληθεισών πειθαρχικών ποινών. Τούτο θα είναι εις τήν διάθεσιν τών αντιπροσώπων τής πραστάτιδος Δυνάμεως.

Άρθρον 97.

Έν ουδεμία περιπτώσει δύνανται οί αιχμάλωτοι πολέμου νά μεταφερθούν εις ποινικά ιδρύματα (φυλακαί, σωφρονιστήρια, κάτεργα) ίνα εκτίσουν εκεί τάς πειθαρχικός των ποινάς.

Τά οικήματα εις α θα έκτίωνται αί πειθαρχικοί ποιναι θα εΓναι σύμφωνα προς τάς απαιτήσεις της υγιεινής περί ών προβλέπει το άρθρον 25. Εις τους τιμωρημένους εγκλείστους θα παρέχωνται τά αναγκαία μέσα καθαριότητος κατά τάς διατάξεις του άρθρου 29.

Οί αξιωματικοί και οί τούτοις εξομοιούμενοι δεν θα κρατώνται εις τά αυτά οικήματα με τους υπαξιωματικούς και όπλίτας.

Αί υποβαλλόμενοι εις πειθαρχικήν ποινήν γυναίκες αιχμάλωτοι πολέμου θα κρατώνται εις διαμερίσματα διάφορα των των ανδρών, και θα τελούν υπό την άμεσον έπιτήρησιν γυναικών.

Άρθρον 98.

Αιχμάλωτοι πολέμου κρατούμενοι συνεπεία πειθαρχικής ποινής θα εξακολουθούν απολαύοντες τών διατάξεων της παρούσης Συμβάσεως πλην του μέτρου καθ' ό αυτή αϋτη ή κράτησις των καθιστά ταύτην άνεφάρμοστον. Έν

ουδεμία δμως περιπτώσει επιτρέπεται ν' αφαιρεθή από αυτούς το ευεργέτημα των άρθρων 78 και 126.

Αιχμάλωτοι πολέμου τιμωρηθέντες πειθαρχικώς δεν δύνανται νά στερηθούν των άπορρεουσών εκ του βαθμού των προνομίων.

Αιχμάλωτοι πολέμου τιμωρηθέντες πειθαρχικώς θά έχουν τήν εύχέρειαν ν' ασκούνται καί νά παραμένουν εις τήν ύπαιθρον επί δύο τουλάχιστον ώρας ημερησίως.

Θά δικαιούνται νά παρουσιάζωνται, τη αιτήσει των, εις τήν ήμερησίαν ίατρικήν εξέτασιν. Θά τυγχάνουν τής αντιλήψεως ήν απαιτεί ή κατάσταση της υγείας των και θά μεταφέρονται ενδεχομένως εις το άναρρωτήριο του στρατοπέδου ή εις νοσοκομείον.

Θά δικαιούνται ν' αναγιγνώσκουν καί νά γράφουν ως επίσης καί ν' αποστέλλουν και λαμβάνουν έπιστολάς. Άντιθέτως, επιτρέπεται δπως δέματα καί χρηματικά εμβάσματα παραδοθούν εις αυτούς μόνον μετά τήν εκτίσιν της ποινής των. Ταύτα, έν τω μεταξύ θά δοθούν προς φύλαξιν εις τον άνδρα εμπιστοσύνης οστις θά παραδώση εις το άναρρωτήριο τά υποκείμενα εις φθοράν τρόφιμα τά ευρισκόμενα εντός των δεμάτων.

III.—Δικαστική Δίωξις.

Άρθρον 99.

Ουδείς αιχμάλωτος πολέμου θά διώκηται ή θά καταδικάζεται διά πράξεις μη ρητώς τιμωρούμενος υπό τής νομοθεσίας της κατακρατούσης Δυνάμεως ή υπό του διεθνούς δικαίου, των έν ίσχυϊ κατά τήν ήμέραν καθ' ην έλαβε χώραν ή πράξις αύτη.

Ουδεμία ηθική ή σωματική πίεσις επιτρέπεται ν' άσκηθή έπι αιχμαλώτου πολέμου ίνα δεχθή ούτος ν* αναγνώριση εαυτόν ενοχον πράξεως δι ην κατηγορείται.

Ουδείς αιχμάλωτος πολέμου επιτρέπεται νά καταδικασθή χωρίς νά παρασχεθή εις αυτόν ή δυνατότης νά υπερασπισθή και χωρίς νά εχη τήν άρωγήν καταλλήλου συνηγόρου.

Άρθρον 100.

Οί αιχμάλωτοι πολέμου και αί προστάτιδες Δυνάμεις θά ειδοποιούνται το ταχύτερον δυνατόν περί των παραβάσεων αίτινες, δυνάμει τής νομοθεσίας τής κατακρατούσης Δυνάμεως, τιμωρούνται διά τής ποινής του θανάτου.

Κατά τήν είδοποίησιν αυτών ουδεμία παράβασις δύναται νά θεσπισθή ως συνεπαγόμενη ποινήν θανάτου άνευ συναινέσεως τής Δυνάμεως εξ ής οί αιχμάλωτοι εξαρτώνται.

Ή ποινή του θανάτου δεν δύναται ν" άπαγγελθή κατά αιχμαλώτου ειμή άφοϋ ή προσοχή του δικαστηρίου έχει ειδικώς έπιστηθή, συμφώνως τω άρθρω 87, εδάφιον δεύτερον, έπι του γεγονότος οτι εφ* δσον ό κατηγορούμενος δέν

είναι υπήκοος της κατακρατούσης Δυνάμεως, δεν δεσμεύεται έναντι αυτής ύψό οιοδήποτε καθήκοντος πίστεως και διτ ευρίσκειται υπό τήν έξουσίαν της λόγω περιστάσεων ανεξαρτήτων της θελήσεως του.

Άρθρον 101.

Έάν ή ποινή του θανάτου άπαγγελθή κατά αιχμαλώτου πολέμου ή άπόφασις δέν θα έκτελεσθή πρό της προθεσμίας εξ τουλάχιστον μηνών άφ° ής ημέρας ή προβλεπομένη εν αρθρω 107 λεπτομερής άνακοίνωσις, περιέλθη είς τήν προστάτιδα Δύναμιν είς τήν ύπ* αυτής ύποδειχθεΐσαν διεύθυνσιν.

Άρθρον 102.

Αιχμάλωτος πολέμου δύναται νά καταδικασθή εγκύρωσ μόνον εάν ή καταδίκη έπιβληθή υπό του αυτοϋ δικαστηρίου και συμφώνως προς τήν αυτήν διαδικασίαν ώς και περί προσώπου ανήκοντος είς τάς ενόπλους δυνάμεις της κατακρατούσης Δυνάμεως, και εάν, έπι πλέον, έχουν τηρηθή αι διατάξεις της παρούσης Συμβάσεως.

Άρθρον 103.

Πάσα δικαστική άνάκρισις άφορώσα αιχμάλωτον πολέμου θά διεξάγηται δσον αι περιστάσεις επιτρέπουν συντομώτερον και κατά τρόπον ώστε ή δίκη νά λάβη χώραν δσον τό δυνατόν ταχύτερον. Ουδείς αιχμάλωτος πολέμου θά διατηρήται εν προφυλακίσει έκτος εάν τό αυτό μέτρον εφαρμόζεται είς τά μέλη των ένοπλων δυνάμεων τής κατακρατούσης Δυνάμεως δι* ανάλογους παραβάσεις, ή εάν λόγοι εθνικής ασφαλείας άπαιτούσι τούτο. Έν οϋδεμιά περιπτώσει δύναται ή προφυλακίσις αυτή νά ύπερβή τους τρεις μήνας.

Ο χρόνος προφυλακίσεως αιχμαλώτου πολέμου θά συνυπολογίζηται είς οϊανδήποτε στερητικήν τής ελευθερίας καταδίκην. θ ά λαμβάνηται άλλωστε ο χρόνος οϋτος υπ' όσιν κατά τον καθορισμόν τής ποινής.

Οί αιχμάλωτοι πολέμου θά εξακολουθούν, διαρκούσης τής προφυλακίσεώς των, νά χαΐρουν του ευεργετήματος των διατάξεων των άρθρων 97 και 98 του παρόντος κεφαλαίου.

Άρθρον 104.

Είς οϊανδήποτε περίπτωση καθ' ην ή κατακρατούσα Δύναμις ήθελεν αποφασίσει ν' άρχίση δικαστικήν δίωξιν κατά αιχμαλώτου πολέμου, αυτή θέλει γνωστοποιήσει τούτο είς τήν προστάτιδα Δύναμιν δσον τό δυνατόν ταχύτερον και τουλάχιστον τρεις εβδομάδας πρό της ενάρξεως τής δίκης. Η περίοδος αύτη των τριών εβδομάδων άρχεται μόνον άπό τής ημέρας τής λήψεως τής κοινοποιήσεως υπό τής προστάτιδος Δυνάμεως είς τήν διεύθυνσιν ήτις θά έχη προηγουμένως ύποδειχθή υπ' αυτής προς τήν κατακρατούσαν Δύναμιν.

Η γνωστοποίησις αύτη θά περιλαμβάνη τ' ακόλουθα στοιχεία:—

- (1) Όνοματεπώνυμον τοῦ αιχμαλώτου πολέμου, βαθμόν, αριθμόν μητρώου, πλήρη ἡμερομηνίαν γεννήσεως καί, ενδεχομένως, επάγγελμα αὐτοῦ.
- (2) Τόπον περιορισμοῦ ἢ κρατήσεως.
- (3) Καθορισμόν τῆς ἢ τῶν κατηγοριῶν μετά μνείας τῶν εφαρμόσιμων νομοθετικῶν διατάξεων.
- (4) Δικαστήριον ὅπερ θέλει διεξαγάγει τήν δίκην, ὡς και προβλεπόμενος χρόνος και τόπος ενάρξεως τῆς δίκης.

Ἡ αὐτή κοινοποίησις θά γίνη ὑπό τῆς κατακρατούσης Δυνάμεως προς τόν ἄνδρα εμπιστοσύνης τοῦ αιχμαλώτου πολέμου.

Ἐάν, κατά την έναρξιν της δίκης δεν προσκομισθῆ ἀπόδειξις διτι ἢ ὡς ἄνω κοινοποίησις ελήφθη ὑπό της προστάτιδος Δυνάμεως καί ὑπό τοῦ ἀνδρός εμπιστοσύνης τουλάχιστον τρεῖς εβδομάδας προ της ενάρξεως της δίκης, αὐτή δεν δύναται ν' ἀρχίση ἀλλα θέλει ἀναβληθῆ.

Ἄρθρον 105.

Ὁ αιχμάλωτος πολέμου θά εχη το δικαίωμα να τύχη της αρωγῆς ενός συναδέλφου του αιχμαλώτου καί τῆς υπερασπίσεως ενός καταλλήλου συνηγόρου της εκλογῆς του, νά κλητεύη μάρτυρας, εἰάν κρίνη τοῦτο ἀναγκαῖον καί νά ἐπικαλήται τὰς υπηρεσίας αρμοδίου διερμηνέως. Θέλει κατατοπισθῆ ἐπὶ των δικαιωμάτων του τούτων ὑπό τῆς κατακρατούσης Δυνάμεως εγκαίρως, προ τῆς ενάρξεως τῆς ἐπ' ἀκροατηρίου εκδικάσεως.

Εἰς περίπτωσιν μὴ εκλογῆς συνηγόρου ὑπό του αιχμαλώτου πολέμου, ἢ προστάτις Δύναμις θά προμηθεύσῃ εἰς αὐτόν τοιοῦτον. Θά εχη προς τούτο εἰς διάθεσίν της τουλάχιστον μίαν εβδομάδα. Ἡ κατακρατούσα Δύναμις, αιτήσῃ τῆς προστάτιδος Δυνάμεως, θά παράσχῃ προς αὐτήν κατάλογον καταλλήλων διὰ τήν ἐξασφάλισιν τῆς υπερασπίσεως προσώπων. Εἰς περίπτωσιν καθ* ἣν οὔτε ὁ αιχμάλωτος πολέμου οὔτε ἡ προστάτις Δύναμις ἐξέλεγον συνηγόρον, ἢ κατακρατούσα Δύναμις θά διορίσῃ ἐξ επαγγέλματος ἀρμόδιόν τίνα συνηγόρον ἵνα υπεράσπισῃ οὗτος τον κατηγορούμενον.

Ὁ συνηγόρος θά εχη εἰς τήν διάθεσίν του περίοδον τουλάχιστον δύο εβδομάδων και τὰς ἀναγκαίας ευκολίας διὰ τήν προπαρασκευῆ ν τῆς υπερασπίσεως τοῦ κατηγορουμένου. Θά ἐπιτρέπηται ἰδίως εἰς αὐτόν νά ἐπισκέπηται ελευθέρως τον κατηγορούμενον καί νά εχη μετ' αὐτοῦ κατ'ιδίαν συνεντεύξεις. Θά ἐπιτρέπηται ἐπίσης εἰς αὐτόν νά συσκέπηται μετὰ των μαρτύρων τῆς υπερασπίσεως, περιλαμβανομένων των αιχμαλώτων πολέμου. Θά χαίρῃ των ευκολιών τούτων μέχρι τῆς εκπνοῆς των προθεσμιῶν προσφυγῆς.

Ὁ κατηγορούμενος αιχμάλωτος πολέμου θά λάβῃ γνώσιν, ἀρκετά προ τῆς ενάρξεως τῆς δίκης, εἰς γλώσσαν τήν ὁποίαν κατανοεῖ, τοῦ κατηγορητηρίου, καθὼς και τῶν ἄλλων ἐγγραφῶν τὰ ὅποια γενικῶς κοινοποιούνται εἰς τον

κατηγορούμενον δυνάμει τής ισχυούσης διά τās ενόπλους δυνάμεις τής κατακρατούσης Δυνάμεως νομοθεσίας. Αι αύται ανακοινώσεις και υπό τους αυτούς δρους, θά γίνωνται προς τον συνήγορον αυτού.

Οί αντιπρόσωποι τής προστάτιδος Δυνάμεως θά έχουν το δικαίωμα νά παραστούν εις τήν δίκην έκτος εάν, εξαιρετικώς, ήθελεν αύτη διεξαχθή διά λόγους ασφαλείας, κεκλεισμένων τών θυρών. Είς τήν περίπτωσιν ταύτην ή κατακρατούσα Δύναμις θά ειδοποίηση σχετικώς τήν προστάτιδα Δύναμιν.

Άρθρον 106.

"Εκαστος αιχμάλωτος πολέμου θά εχη υπό τού~ αυτούς ως και τά μέλη των ένοπλων δυνάμεων τής κατακρατούσης Δυνάμεως Ορους, το δικαίωμα εφέσεως, αναιρέσεως, ή υποβολής αιτήσεως αναθεωρήσεως κατά οιασδήποτε εναντίον του αποφάσεως.

Ούτος θά ένημεροῦται πλήρως επί τών δικαιωμάτων του αυτών ως και επί τών προβλεπομένων προθεσμιών διά τήν άσκησίν των.

Άρθρον 107.

Οιαδήποτε άπόφασις κατά αιχμαλώτου πολέμου θά φέρηται αμέσως εις γνώσιν τής προστάτιδος Δυνάμεως υπό τύπον συνοπτικής ανακοινώσεως εις ην θ'αναφέρηται επίσης εάν ό αιχμάλωτος έ'χη δικαίωμα ν' άσκηση εφεσιν, άναίρεσιν ή να υποβάλη αίτησιν αναθεωρήσεως. Η ανακοίνωσις αύτη θ' άπευθύνθη επίσης και προς τον ένδιαφερόμενον άνδρα εμπιστοσύνης. Θά γίνη αύτη επίσης και προς τόν αίχμάλωτον πολέμου, εις γλώσσαν ην ούτος κατανοεί, εφ'δσον ή άπόφασις δέν άπηγγέλθη επί παρουσία του. Επί πλέον, ή κατακρατούσα Δύναμις θά γνωρίση αμέσως προς τήν προστάτιδα Δύναμιν τήν άπόφασιν του αιχμαλώτου πολέμου ως προς τήν χρήσιν ή οῦ τών δικαιωμάτων του προσφυγής.

Πλην τούτου, εν περιπτώσει τελεσιδίκου καταδίκης και εάν πρόκειται περί θανατικής ποινής, επιβληθείσης δια πρωτοδίκου αποφάσεως, ή κατακρατούσα Δύναμις θ* άποστείλη το ταχύτερον προς την προστάτιδα Δύναμιν λεπτομερή ανακοίνωσιν περιέχουσαν :—

(1) Τό ακριβές κείμενον τής δικαστικής αποφάσεως.

(2) Περιληπτικήν εκθεσιν περί των ανακρίσεων και τής έπ' άκροατηρίω εκδικάσεως, άναπτύσσουσιν ιδιαιτέρως τās βάσεις τής κατηγορίας και τής υπερασπίσεως.

(3) Άνακοίνωσιν, ενδεχομένως του ιδρύματος δπού θά έκτιθή ή ποινή. Αϊ προβλεπόμενοι εις τό προηγούμενον εδάφιον ανακοινώσεις θ* αποσταλούν προς την προστάτιδα Δύναμιν εις την διεύθυνσιν ην αύτη έχει προγενεστέρως υποδείξει προς την κατακρατούσαν Δύναμιν.

Άρθρον 108.

Αί ποιναί αί επιβαλλόμενοι είς αιχμαλώτους πολέμου δια κανονικών δικαστικών αποφάσεων, αίτινες κατέστησαν εκτελεστοί, θά έκτίωνται είς τά αυτά ιδρύματα και υπό τους αυτούς δρους ώς και αί των μελών τών ενόπλων δυνάμεων τής κατακρατούσης Δυνάμεως. Οί δροι ούτοι θά είναι, έν πάση περιπτώσει, σύμφωνοι προς τάς απαιτήσεις τής υγιεινής καί του ανθρωπισμού.

Γυνή αιχμάλωτος πολέμου κατά τής οποίας άπηγγέλθη τοιαύτη ποινή θά έγκλεισθή είς χωριστόν διαμέρισμα και θά τεθή υπό τήν έπιτήρησιν γυναικών.

Έν πάση περιπτώσει, αιχμάλωτοι πολέμου καταδικασθέντες είς ποινή ν στερητικήν τής ελευθερίας των θά εξακολουθήσουν χαίροντες του ευεργετήματος των διατάξεων τών άρθρων 78 και 126 τής παρούσης Συμβάσεως. "Επί πλέον, θά έχουν τό δικαίωμα νά λαμβάνουν και αποστέλλουν έπιστολάς, νά λαμβάνουν τουλάχιστον εν δέμα βοηθείας μηνιαίως καί ν' ασκούνται τακτικά εις τήν ύπαιθρον. Θα τύχουν τής αναγκαίας είς τήν ύγείαν των ιατρικής περιθάλψεως και τής πνευματικής αρωγής τήν οποίαν θά έπεζήτουν. Αί ποιναί αίτινες θά επρόκειτο νά τοις επιβληθούν θά είναι σύμφωνοι προς τάς διατάξεις του άρθρου 87, παράγραφος τρίτη.

Μέρος IV.—ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑΣ.

Άμεσος επαναπατρισμός και περίθαλψις είς ουδετέραν χώραν.

Άρθρον 109.

Υπό τήν έπιφύλαξιν του τρίτου εδαφίου του παρόντος άρθρου, τα έν συρράξει Μέρη υποχρεούνται νά παλινοστήσουν αδιακρίτως άριθμού και βαθμού και αφού καταστήσουν αυτούς Ικανούς νά υποστούν τήν μεταφοράν, τους αιχμαλώτους πολέμου βαρέως άσθενούντας καί βαρέως τραυματισθέντας, συμφώνως προς το πρώτον εδάφιο του επομένου άρθρου.

Κατά τήν διάρκειαν τών έχθροπραξίαν τά έν συρράξει Μέρη, βοηθούμενα υπό τών ενδιαφερομένων ουδετέρων Δυνάμεων θά προσπαθήσουν νά διοργανώσουν τήν έν ουδέτερα χώρα περίθαλψιν τών τραυματιών καί ασθενών περιών τό δεύτερον εδάφιο του επομένου άρθρου. Δύνανται, επί πλέον, νά συνάψουν συμφωνίας διά τον άπ' ευθείας επαναπατρισμόν ή τον έν ουδέτερα χώρα περιορισμόν των έν καλή υγεία αιχμαλώτων, οίτινες υπέστησαν μακράν αίχμαλωσίαν.

Ουδείς αιχμάλωτος πολέμου, τραυματίας ή ασθενής εξ εκείνων των προβλέπεται ή παλιννόστησις κατά τό πρώτον εδάφιο του παρόντος άρθρου δύναται νά επαναπατρισθή παρά τήν θέλησίν του διαρκουσών των έχθροπραξιών.

Άρθρον 110.

Θά επαναπατρισθούν άπ' ευθείας :

- (1) Οί ανίατοι ασθενείς καί τραυματίαί τών οποίων ήπνευματική καί σωματική ικανότης φαίνεται σημαντικώς μειωθείσα.
- (2) Οι τραυματίαί και ασθενείς οϊ όποιοι, συμφώνως προς τάς ίατρικάς προβλέψεις δεν είναι επιδεκτικοί θεραπείας εντός περιόδου ενός έτους, των οποίων ή κατάστασις απαιτεί νοσηλείαν, και των οποίων ή σωματική και πνευματική ικανότης φαίνεται σημαντικώς μειωθείσα.
- (3) Οϊ τραυματίαί και ασθενείς οί όποιοι έχουν θεραπευθή άλλα των οποίων ή πνευματική ή σωματική ικανότης φαίνεται σημαντικώς και μονίμως μειωθείσα.

Δύνανται να τύχουν περιθάλψεως εις ούδετέραν χώραν:

- (1) Οί ασθενείς και τραυματίαί τών οποίων ή ανάρρωσις ενδέχεται να συντελεσθή εντός έτους από της ημέρας τοϋ τραυματισμού ή της ασθενείας, εφ' όσον ή θεραπεία των εις ούδετέραν χώραν επιτρέπει πρόβλεψιν ασφαλεστέρας και ταχυτέρας αναρρώσεως.
- (2) Οί αιχμάλωτοι πολέμου τών οποίων ή πνευματική ή σωματική κατάστασις κατά τάς ίατρικάς προβλέψεις, απειλείται σοβαρώς εκ της εν αιχμαλωσία παραμονής των, εν ω διά της περιθάλψεως των εις ούδετέραν χώραν ήδύνατο ν' άποφευχθη ή απειλή αυτή.

Οι όροι υπό τους οποίους αιχμάλωτοι πολέμου περιθαλπόμενοι εις ούδετέραν χώραν θα ήδύναντο εκείθεν νά επαναπατρισθούν, καθώς επίσης και το καθεστώς υπό τό όποιον τελούν, θά κανονισθούν διά συμφωνίας μεταξύ τών ενδιαφερομένων Μερών. Γενικώς, θά επαναπατρίζωνται αιχμάλωτοι πολέμου περιθαλπόμενοι εις ούδετέραν χώραν όταν ανήκουν εις τάς κάτωθι κατηγορίας:

- (1) "Εκείνοι τών οποίων ή κατάστασις υγείας έχει έπιδεινωθή εις τρόπον ώστε νά πληρούν τάς προϋποθέσεις άπ' ευθείας επαναπατρισμού των.
- (2) 'Εκείνοι τών οποίων αι πνευματικοί ή σωματικοί ικανότητες παραμένουν και μετά τήν θεραπείαν, σοβαρώς μειωμένοι.

'Εάν δεν υπάρχουν ειδικοί συμφωνίαί μεταξύ τών ενδιαφερομένων εν συρράξει Μερών, προς καθορισμόν τών περιπτώσεων αναπηρίας ή ασθενείας τών συνεπαγομένων τον άπ' ευθείας επαναπατρισμόν ή περίθαλψιν εις ούδετέραν χώραν αι περιπτώσεις αύται θά καθορίζωνται συμφώνως προς τάς αρχάς τοϋ υποδείγματος Συμφωνίας περί άπ' ευθείας επαναπατρισμού και περιθάλψεως εις ούδετέραν χώραν τών τραυματιών και ασθενών αιχμαλώτων πολέμου, και τοϋ κανονισμού περί Μικτών 'Ιατρικών 'Επιτροπών, αίτινες είναι συνημμένοι εις τήν παρούσαν Σύμβασιν.

Άρθρον 111.

Η κατακρατούσα Δύναμις, ή Δύναμις εξ ής οί αιχμάλωτοι πολέμου εξαρτώνται και ουδέτερα τις Δύναμις γενομένη δεκτή υπό τών δύο πρώτων Δυνάμεων, θα προσπαθήσουν νά συνάψουν συμφωνίας αίτινες θά

καταστήσουν δυνατόν τον περιορισμόν των αιχμαλώτων πολέμου εις εδάφη της ρηθείσης ουδέτερος Δυνάμεως μέχρι πέρατος των εχθροπραξιών.

Άρθρον 112.

Ευθύς από της ενάρξεως των εχθροπραξιών θά διορίζωνται Μικτοί Ιατρικάι Έπιτροποι προς εξέτασιν ασθενών και τραυματιών αιχμαλώτων πολέμου και λήσιν απάντων των άφορωσών αυτούς χρησίμων αποφάσεων. Ο διορισμός, τά καθήκοντα και ή λειτουργία των Έπιτροπών τούτων θά συμφωνοῦσι προς τάς διατάξεις τοῦ προσηρητημένου εις τήν παροῦσαν Σύμβασιν Κανονισμού. Οὐχ* ήττον, αιχμάλωτοι πολέμου οί όποιοι κατά τήν γνώμην των ιατρικών αρχών της κατακρατούσης Δυνάμεως, είναι έκδήλως σοβαρώς τραυματισμένοι ή βαρέως ασθενείς της δύνανται της επαναπατρισθούν χωρίς της υπόκεινται εις την ύποχρέωσιν εξετάσεως παρά της Μικτής Ιατρικής Έπιτροπής.

Άρθρον 113.

Τραυματία ή ασθενείς αιχμάλωτοι πολέμου, έκτος εκείνων τους οποίους θα υποδείξουν αί ίατρικάί άρχαί της κατακρατούσης Δυνάμεως, θά έχουν τό δικαίωμα έφ' όσον ανήκουν εις τάς κάτωθι κατηγορίας, νά παρουσιάζωνται προς εξέτασιν εις τήν Μικτήν Ιατρικήν Έπιτροπήν τήν προβλεπομένην εις τό προηγούμενον άρθρον:

(1) Τραυματία καί ασθενείς προτεινόμενοι παρ' Ιατροῦ συμπατριώτου των ή υπηκόου έν συρράξει Δυνάμεως συμμάχου εκείνης από τήν οποίαν οῦτοι εξαρτώνται όστις άσκει τά καθήκοντα του εις τό στρατόπεδον.

(2) Τραυματία καί ασθενείς προτεινόμενοι παρά του ανδρός εμπιστοσύνης των.

(3) Τραυματία καί ασθενείς προταθέντες παρά της Δυνάμεως έξ ής εξαρτώνται ή Οπό οργανώσεως τίνος ανεγνωρισμένης υπό τής ρηθείσης Δυνάμεως καί ερχόμενης άρωγοΟ εις τους αιχμαλώτους.

Ουχ' ήττον αιχμάλωτοι πολέμου μή ανήκοντες εις μίαν των ώς ανω τριών κατηγοριών δύνανται νά παρουσιάζωνται προς εξέτασιν εις τάς Μικτάς Ιατρικάς Έπιτροπάς άλλα θά εξετάζωνται μόνον μετά τους ανήκοντας εις τάς ρηθείσας κατηγορίας.

Θά έπιτρέπεται εις τόν συμπατριώτη ν Ιατρόν των υποβαλλομένων εις τήν εξέτασιν της Μικτής Ιατρικής Έπιτροπής αιχμαλώτων πολέμου, ώς καί εις τόν άνδρα εμπιστοσύνης αυτών νά παρίστανται κατά τήν εξέτασιν.

Άρθρον 114.

Αιχμάλωτοι πολέμου, ύποστάντες ατυχήματα θ* απολαμβάνουν του ευεργετήματος των διατάξεων τής παρουσίας Συμβάσεως όσον άφορα τόν έπαναπατρισμόν καί τήν περιθαλψιν εις ούδετέραν χώραν, εξαιρέσει των περιπτώσεων αυτοτραύματισμοῦ.

"Άρθρον 115.

Ουδείς αιχμάλωτος πολέμου εις τόν όποιον έχει επιβληθή πειθαρχική ποινή καί όστις θά συνεκέντρου τάς προϋποθέσεις επαναπατρισμού ή περιθάλψεως εις ούδετέραν χώραν, δύναται νά κρατηθή μέ τήν δικαιολογίαν δι δέν έξέτισε την ποινήν του.

Αίχμάλωτοι πολέμου διωκόμενοι δικαστικώς ή καταδικασθέντες, τών οποίων προβλέπεται ό επαναπατρισμός ή ή εις ούδετέραν χώραν περίθαλψις, δύναται να επωφεληθούν τών μέτρων τούτων πρό τής λήξεως της διαδικασίας ή τής έκτίσεως της ποινής των, εφ' όσον συγκατετίθετο εις τοϋτο ή κατακρατούσα Δύναμις.

Τά έν συρράξει Μέρη θά κοινοποιούν προς άλλαλα τά ονόματα εκείνων οι όποιοι θά κρατηθούν μέχρι λήξεως τής διαδικασίας ή τής έκτίσεως τής ποινής των.

Άρθρον 116.

Τά έξοδα επαναπατρισμού ή μεταφοράς εις ούδετέραν χώραν, τοϋ αίχμαλώτου πολέμου, θά βαρύνουν άπό τών συνόρων τής κατακρατούσης Δυνάμεως, την Δυναμιν έξ ής οι αίχμάλωτοι οϋτοι εξαρτώνται.

"Άρθρον 117.

Ουδείς επαναπατρισθείς δύναται νά χρησιμοποιηθή εις ένεργόν στρατιωτικήν ύπηρεσίαν.

ΤΜΗΜΑ II.

Άπελευθέρωσις καί επαναπατρισμός τών αιχμαλώτων πολέμου κατά το πέρας τών εχθροπραξιών.

Άρθρον 118.

Οι αιχμάλωτοι πολέμου θα άπελευθεροϋνται καί θα έπαναπατρίζονται άνευ αναβολής μετά το πέρας τών ενεργών εχθροπραξιών. Ελλείψει σχετικών προς τ' ανωτέρω διατάξεων εις συμφώνίαν μεταξύ την εν συρράξει Μερών περί καταπαύσεως την εχθροπραξιών ή αν δεν ύπάρχη καμμιά συμφωνία, εκάστη την κατακρατουσών Δυνάμεων θα κατάρτιση καί την εκτέλεση αμέσως σχέδιον επαναπατρισμού συμφώνως την. Την εις την προηγουμένην παράγραφον διατυπουμένην αρχήν.

Εις άμφοτέρας τάς περιπτώσεις, τά υιοθετούμενα μέτρα θά κοινοποιούνται εις τους αιχμαλώτους πολέμου.

Τά έξοδα επαναπατρισμού τών αιχμαλώτων πολέμου θά κατανέμονται πάντως κατά δίκαιον τρόπον μεταξύ της κατακρατούσης Δυνάμεως καί της Δυνάμεως έξ ής οι αίχμάλωτοι εξαρτώνται.

Προς τον σκοπόν τούτον κατά τήν κατανομήν θά άκολουθώνται ατ κάτωθι

άρχαι:

- (α) 'Εάν αἱ δύο χώραι εχουσι κοινά σύνορα ἢ Δύναμις ἐξ ἧς οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου εξαρτώνται θ' ἀναλάβη τὰ ἐξοδα επαναπατρισμοῦ εντεύθεν των συνόρων της κατακρατούσης Δυνάμεως.
- (β) 'Εάν αἱ δύο χώραι δεν εχουσι κοινά σύνορα, ἢ κατακρατούσα Δύναμις θ' ἀναλάβη τὰ ἐξοδα της μεταφοράς τῶν αἰχμαλώτων πολέμου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους της μέχρι τῶν συνόρων της ἢ μέχρι τοῦ πλησιέστερου προς την Δύναμιν ἐξ ἧς οὔτοι εξαρτώνται λιμένος ἐπιβίβασεως. Τὰ ενδιαφερόμενα Μέρη θὰ συμφωνήσουν διὰ τὴν μεταξύ αὐτῶν δικαίαν κατανομήν των υπολοίπων δαπανῶν επαναπατρισμοῦ.

Ἐν ουδεμίᾳ περιπτώσει ἢ ἀνάγκῃ συνάψεως τοιαύτης συμφωνίας θ* ἀποτελέσει δικαιολογίαν οιασδήποτε καθυστερήσεως τοῦ επαναπατρισμοῦ τῶν αἰχμαλώτων πολέμου.

Ἄρθρον 119.

Ὁ επαναπατρισμός θὰ συντελήται ὑπὸ δρους ομοίους προς τους καθοριζόμενους εἰς τὰ ἄρθρα 46 καὶ 48 της παρούσης Συμβάσεως διὰ τὴν μεταφορὰν αἰχμαλώτων πολέμου, λαμβανομένων ὑπὸ δψιν και τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 118 ως και των κατωτέρω:

Κατὰ τον ἐπαναπατρισμόν, τὰ ἀφαιρέθηνα ἀπὸ τους αἰχμαλώτους πολέμου, συμφώνως τω ἀρθρω 18, ἀντικείμενα ἀξίας καθὼς καὶ τὰ εἰς ξένον νόμισμα χρηματικά ποσά, ἀτινα δεν μετετρέπησαν εἰς το νόμισμα της κατακρατούσης Δυνάμεως, θ* ἀποδοθούν προς αὐτούς. Τὰ ἀντικείμενα ἀξίας καὶ τὰ εἰς ξένον νόμισμα ποσά τὰ ὅποια, δι' ενα οιονδήποτε λόγον δεν ἀπεδόθησαν εἰς τους αἰχμαλώτους πολέμου κατὰ τον ἐπαναπατρισμόν των θὰ παραδοθούν εἰς το προβλεπόμενον ἐν ἀρθρω 122 Γραφεῖον Πληροφοριῶν.

Εἰς τους αἰχμαλώτους πολέμου θὰ ἐπιτραπη νά συναποκομίσουν τὰ ἀτομικά των εἶδη, τὴν ἀλληλογραφίαν των καὶ τὰ ἀφικθέντα ἐπὸ ὀνόματί των δέματα. Τὸ βάρος τῶν ἀποσκευῶν τούτων δύναται νά περιορισθῆ ἐάν οἱ οροὶ τοῦ επαναπατρισμοῦ το ἀπαιτοῦν εἰς ὅ,τι εὐλόγως δύναται ὁ αἰχμάλωτος νά βαστάση. Πάντως εἰς ἕκαστον αἰχμάλωτον θὰ ἐπιτρέπηται νά παραλαβῆ τουλάχιστον εἴκοσι πέντε χιλιόγραμμα.

Τὰ ἄλλα ἀτομικά εἶδη τοῦ επαναπατρισθέντος αἰχμαλώτου θὰ φυλάσσωνται ὑπὸ της κατακρατούσης Δυνάμεως ἢτις θ' ἀποστείλῃ ταῦτα προς αὐτόν, εὐθύς ὡς συνάψη προς τόν σκοπὸν τούτον μετὰ της Δυνάμεως ἐξ ἧς εξαρτάται ὁ αἰχμάλωτος, συμφωνίαν κανονίζουσας τους δρους της μεταφοράς καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν σχετικῶν ἐξόδων.

Αἰχμάλωτοι πολέμου τελούντες ὑπὸ ποινικὴν ν δίωξιν δια κακούργημα ἢ πλημμέλημα ποινικοῦ δικαίου δύναται νά κατακρατηθούν μέχρι πέρατος της διαδικασίας καί, ἐάν τοιαύτη εἶναι ἢ περίπτωσις, μέχρι τῆς ἐκτίσεως της ποινῆς των. Το αὐτό θα ἐφαρμόζεται καὶ δια τους ἤδη καταδικασθέντας δια κακούργημα ἢ πλημμέλημα ποινικοῦ δικαίου.

Τά εν συρράξει Μέρη θα κοινοποιήσουν προς άλλα τά ονόματα των αιχμαλώτων πολέμου οΐτινες κατακρατούνται μέχρι πέρας της διαδικασίας ή έκτίσεως της ποινής των.

Τά εν συρράξει Μέρη θα συνεννοηθούν δια την σύστασιν επί τροπών προς τον σκοπόν τής αναζητήσεως των εν διασπορά αιχμαλώτων και εξασφαλίσεως του επαναπατρισμού αυτών δσον οΐον τε τάχιστα.

ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ.

Θάνατος αιχμαλώτων πολέμου.

Άρθρον 120

Αΐ διαθήκαι των αιχμαλώτων πολέμου θα συντάσσωνται κατά τρόπον πληροΐντα τους δρους έγκυρότητος τής νομοθεσίας τής χώρας εξ ής προέρχεται, ήτις και θέλει μεριμνήσει δια τήν ένημέρωσιν τής κατακρατούσης Δυνάμεως επί των δρων αυτών. Τή αιτήσει τοΰ αιχμαλώτου πολέμου, καΐ εν πάση περιπτώσει μετά τον θάνατον αυτού ή διαθήκη θα διαβιβάζεται άνευ χρονοτριβής είς τήν Προστάτιδα Δύναμιν, κεκυρωμένον δε αντίγραφον αυτής θ' άποστέλληται είς τό Κεντρικόν Πρακτορείον Πληροφοριών.

Πιστοποιητικά θανάτου, κατά τον προσηρητημένον τη παρούση Συμβάσει τύπον ή πίνακες δλων των αποθνησκόντων, έν αιχμαλωσία αιχμαλώτων πολέμου κεκυρωμένοι ύπό υπευθύνου αξιωματικού θ'άποστέλλωνται τό ταχύτερον είς το συμφώνωςπρόστώ άρθρον 122 ίδρυθησόμενον Γραφεΐον Πληροφοριών αιχμαλώτων πολέμου. Τά πιστοποιητικά θανάτου ή οΐ κεκυρωμένοι οΐτοι πίνακες θά αναφέρουν τάς περι ταυτότητος πληροφορίας των κατάλογος δΐδεται είς τό πρώτον εδάφιον τοΰ άρθρου 17, τον τόπον καΐ χρόνον τοΰ θανάτου, τά αίτια τοΰ θανάτου, τον χρόνον και τόπον ταφής ως και πάσαν άναγκαΐαν πληροφοριάν διά τήν άναγνώρισιν των τάφων.

Τής ταφής ή τής αποτεφρώσεως θέλει προηγηθή ιατρική εξέτασις τοΰ σώματος ίνα πιστοποιηθή ό θάνατος, καταστή δυνατή ή σύνταξις αναφοράς και άν παρίσταται ανάγκη, εξακριβωθή ή ταυτότητος τοΰ θανόντος.

Αΐ κατακράτοΐσαι άρχαι θά μεριμνήσουν 'ίνα οΐ έν αιχμαλωσία θανόντες αιχμάλωτοι πολέμου ενταφιασθούν τιμητικώς, εί δυνατόν κατά τους τύπους τής θρησκείας είς ην ανήκουν και ίνα οΐ τάφοι των παραμείνουν σεβαστοΐ, συντηρηθούν εΰπρεπώς και σημανθούν είς τρόπον ώστε νά καθίσταται πάντοτε δυνατή ή άνεύρεσίς των. 'Οσάκις τούτο είναι δυνατόν οΐ θανόντες αιχμάλωτοι πολέμου εξαρτώμενοι εκ τής αυτής Δυνάμεως θέλουν ταφή είς τήν αυτήν τοποθεσίαν.

Οΐ θανόντες αιχμάλωτοι πολέμου θέλουν ένταφιασθή ατομικώς πλην περιπτώσεως ανωτέρας βίας έπιβαλλούσης συλλογικήν ταφήν. Αΐ σωροΐ δύνανται ν' αποτεφρωθούν μόνον οσάκις τό απαιτούν επιτακτικοΐ λόγοι υγιεινής ή ή θρησκεία τοΰ θανόντος ή ακόμη άν ό ίδιος εξέφρασε τοιαύτην έπιθυμίαν. Έν περιπτώσει αποτεφρώσεως θέλει γίνει μνεία επί τής πράξεως θανάτου όπου και θέλουν καταχωρηθή τά αίτια τής.

"Ινα καθίσταται πάντοτε δυνατή ή άνεύρεσις τών τάφων, άπασαι αί σχετικοί προς τους ενταφιασμούς και τους τάφους πληροφορίαί θά καταχωρούνται υπό Υπηρεσίας Τάφων δημιουργηθησομένης υπό τής κατακρατούσης Δυνάμεως. Κατάλογοι τών τάφων και πληροφορίαί σχετικαί προς τους ενταφιασμένους, είς τά Νεκροταφεία ή άλλαχοϋ, αιχμαλώτους πολέμου, θά διαβιβασθούν προς την Δύναμιν εξ ής εξαρτώνται οί αιχμάλωτοι ούτοι.

Είς τήν έλέγχουσαν τό έδαφος Δύναμιν απόκειται, εάν είναι Μέρος εις τήν Σύμβασιν, νά συντηρή τους τάφους τούτους και να καταχώρηση πάσαν μεταγενεστέραν μετακομιδήν σορών. Αί διατάξεις αύται εφαρμόζονται και περί των τεφρών αίτινείς θά φυλάσσώνται υπό της Υπηρεσίας Τάφων μέχρις όύ ή χώρα καταγωγής ανακοίνωση τα Οριστικά μέτρα ατινα επιθυμεί νά λάβη σχετικώς.

Άρθρον 121.

Πάς θάνατος ή πάς σοβαρός τραυματισμός αιχμαλώτου πολέμου δστις προεκλήθη ή υπάρχει υπόνοια δι προεκλήθη υπό σκοπού, υπό άλλου εγκλείστου ή υπό οιουδήποτε άλλου προσώπου, ως και πάς άλλος θάνατος του οποίου ή αίτια είναι άγνωστος θά άκολουθήται αμέσως υπό επισήμου ανακρίσεως από μέρους της κατακρατουσης Δυνάμεως.

Σχετική κοινοποίησις θά διαβιβάζηται αμέσως εις τήν προστάτιδα Δύναμιν. Θά συλλέγωνται αί καταθέσεις παντός μάρτυρος και αναφορά περιέχουσα ταύτας θά συντάσσηται και θά κοινοποιήται προς τήν εν λόγω Δύναμιν.

"Εάν ή άνάκρισις απόδειξη τήν ένοχήν ενός ή πλειόνων ατόμων, ή κατακρατούσα Δύναμις θά λάβη δλα τά μέτρα διά τήν δικαστικήν δίωξίν του ή τών υπευθύνων.

Μέρος V.—ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑ! ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ.

Άρθρον 122.

Ευθύς από της ενάρξεως της συρράξεως και εις δλας τάς περιπτώσεις κατοχής, εκαστον τών έν συρράξει Μερών θά ίδρυση επίσημον Γραφείον Πληροφοριών περί τών υπό τήν έξουσίαν του τελούντων αιχμαλώτων πολέμου.

Αί ουδέτεροι ή μή εμπόλεμοι Δύναμις αίτινες θά έχουν δεχθή έπι του εδάφους των πρόσωπα ανήκοντα εις μίαν τών έν άρθρω 4 αναφερομένων κατηγοριών, θα λάβουν τό αυτό μέτρον ως προς τά πρόσωπα ταϋτα. Ή ενδιαφερόμενη Δύναμις θά μεριμνήση ίνα τό Γραφείον Πληροφοριών διαθέτη τά αναγκαία οικήματα και εφόδια και πρόσωπικόν ίνα δυνηθή νά λειτουργήσση αποτελεσματικούς. Είναι ελευθέρα νά χρησιμοποιήσση εκεί αιχμαλώτους

πολέμου έφ' όσον σεβασθή τους έν τω τμήματι της παρούσης Συμβάσεως τω σχετικώ προς τήν έργασίαν τών αιχμαλώτων πολέμου διατυπωθέντας όρους.

Έντός τής βραχυτέρας δυνατής προθεσμίας εκαστον τών έν συρράξει Μερών θά παράσχη προς τό Γραφεϊόν του τάς πληροφορίας περί των γίνεται λόγος είς τά εδάφια τέταρτον, πέμπτον και έκτον του παρόντος άρθρου περί παντός εχθρικού προσώπου ανήκοντος είς μίαν τών έν άρθρω 4 αναφερομένων κατηγοριών και περιπεσόντος είς τήν έξουσίαν του. Αί ουδέτεροι ή μή εμπόλεμοι Δυνάμεις θα ενεργήσουν ομοίως ως προς τά ανήκοντα είς τάς κατηγορίας ταύτας πρόσωπα, άτινα έγέγοντο δεκτά έπι του εδάφους των.

Τό Γραφεϊόν θ' ανακοίνωση επειγόντως και 'διά τών ταχύτερων μέσων τάς πληροφορίας ταύτας προς τάς ενδιαφερόμενος Δυνάμεις, μέσω άφ' ενός τών προστάτιδων Δυνάμεων και άφ' έτερου, του έν άρθρω 123 προβλεπομένου Κεντρικού Πρακτορείου.

Αι πληροφορίες αύται πρέπει νά επιτρέπουν τήν ταχεϊαν ένημέρωσιν τών ενδιαφερομένων οικογενειών. Έπό τήν έπιφύλαξιν τών διατάξεων τού άρθρου 17, έφ' όσον τό Γραφεϊόν Πληροφοριών θά κατέχη τ' αναγκαία στοιχεία, αί πληροφορίες αύται θα περιλαμβάνουν δι' εκαστον αιχμάλωτον πολέμου, τό ονοματεπώνυμον, τόν βαθμόν, τόν αριθμόν μητρώου, τόν τόπον καίτην πλήρη ήμερομηνίαν γεννήσεως, ενδειξιν περί της Δυνάμεως εξ ής εξαρτάται, δνομα πατρός, έπώνυμον μητρός, δνομα και διεύθυνσιν του είδοποιητέου προσώπου ως και τήν διεύθυνσιν είς την οποίαν δύναται ν" άπευθυνθή ή προς τόν αιχμάλωτον αλληλογραφία.

Το Γραφεϊόν Πληροφοριών οφείλει να λάμβάνη από τάς διαφόρους αρμοδίας υπηρεσίας πληροφορίας περί τών μετασταθμεύσεων, απελευθερώσεων, επαναπατρισμών, μεταφορών είς νοσοκομεία, θανάτων και θέλει διαβιβάσει ταύτας κατά τον προβλεπόμενον είς το ανωτέρω εδάφιον 3 τρόπον.

Επίσης θέλουν διαβιβάσθή τακτικώς και εί δυνατόν καθ' εβδομάδα πληροφορίες περί της καταστάσεως υγείας αιχμαλώτων πολέμου βαρέως άσθενούντων η τραυματισθέντων.

Τό Γραφεϊόν Πληροφοριών θ' αναλάβη επίσης ν' άπαντα είς πάσας τάς άπευθυνόμενος αυτώ ερωτήσεις τάς άφορώσας αιχμαλώτους πολέμου, περιλαμβανομένων και των εν αιχμαλωσία θανόντων, θά προβαίνη δέ είς τάς αναγκαίας έρευνας ίνα προμηθευθή τάς πληροφορίας ας δέν κατέχει.

Πάσα έγγραφος ανακοίνωσις του Γραφείου θα κυροΟται είτε δια μιας υπογραφής, είτε δια σφραγίδος.

Το Γραφεϊόν Πληροφοριών θ* αναλάβη επιπροσθέτως νά συλλέγη και νά διαβιβάζη προς τάς ενδιαφερόμενος Δυνάμεις παν άντικείμενον προσωπικόν ή άξιας, περιλαμβανομένων και τών χρηματικών ποσών τών είς νόμισμα άλλο, πλην τού τής κατακρατούσης Δυνάμεως καθώς και τά σημαντικά διά τους πλησιέστερους συγγενείς έγγραφα, τά όποια κατέλιπεν ό αιχμάλωτος

πολέμου άμα τω επαναπατρισμó), του, τή απελευθερώσει του, τη αποδράσει του ή τω θανάτω του; Τ' αντικείμενα ταύτα θ* αποστέλλωνται διά δεμάτων έσφραγισμένων ύπό του Γραφείου. Είς τά δέματα ταύτα θά έπισυνάππωνται δηλώσεις επακριβώς καθορίζουσαι τήν ταυτότητα τών προσώπων είς τά όποια τά αντικείμενα ανήκον ως καί πλήρης απογραφή του περιεχομένου του δέματος. Τά άλλα προσωπικά είδη τών περιών πρόκειται αιχμαλώτων θ* άποστέλλωνται συμφώνως προς τās συναφθησομένας μεταξύ ενδιαφερομένων εν συρράξει Μερών συμφωνίας.

Άρθρον 123.

Θα Ίδρυθή εν ουδέτερα χώρα Κεντρικόν Πρακτορείον Πληροφοριών τίερι των αιχμαλώτων πολέμου. Ή Διεθνής Έπιτροπή Του Έρυθρού Σταυρού θά προτείνη προς τās ενδιαφερόμενος Δυνάμεις, εάν θεώρηση τούτο αναγκαίον, τήν όργάνωσιν του τοιούτου Πρακτορείου. Τό Πρακτορείον τούτο θ' άναλάβη νά συγκεντρώνη δλας τās ενδιαφέρουσας μτους. αιχμαλώτους πολέμου πληροφορίας, ας θά δυνηθή νά επιτυχή δι' επισήμου ή ιδιωτικής οδού. Θά διαβιβάζη ταύτας, τό ταχύτερον δυνατόν, προς τήν χώραν καταγωγής τών αιχμαλώτων ή προς τήν Δύναμιν εξ ής εξαρτώνται. Θά τυγχάνη, άπό μέρους τώγ εν συρράξει Μερών πάσης ευκολίας διά τήν ως άνω διαβίβασιν.

Τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη καί ειδικώς εκείνα. τών οποίων οί υπήκοοι απολαμβάνουν τών υπηρεσιών του Κεντρικού Πρακτορείου, καλούνται νά παράσχουν προς αυτό τήν οικονομικήν ένίσχυσιν της οποίας θά εΤχεν ανάγκην. Αί ως άνω διατάξεις δέν πρέπει νά ερμηνευθούν ως περιορίζουσαι τήν άνθρωπιστικήν δράσιν τής Διεθνούς Έπιτροπής του Έρυθρού Σταυρού και τών εν άρθρω 125 μνημονευομένων Εταιρειών βοηθείας.

Άρθρον 124.

Τά εθνικά γραφεία πληροφοριών καί τό Κεντρικόν Πρακτορείον Πληροφοριών θ' απολαμβάνουν άτελείας καθώς καί όλων τών εν άρθρω 74 προβλεπομένων απαλλαγών καί εν τω μέτρω του δυνατού, τηλεγραφικής άτελείας ή τουλάχιστον σημαντικής εκπτώσεως επί τών τηλεγραφικών τελών.

Άρθρον 125.

Ύπό τήν έπιφύλαξιν τών μέτρων, ατινα ήθελον θεωρήσει απαραίτητα διά την κατοχύρωσιν τής ασφαλείας των ή τήν αντιμετώπισιν πάσης άλλης λογικής ανάγκης, αί κατακρατοῦσαι Δυνάμεις θά επιφυλάξουν τήν καλλιτέραν υποδοχήν είς τās θρησκευτικές οργανώσεις, εταιρείας βοηθείας, η πάντας άλλους οργανισμούς οίτινες έρχονται αρωγοί προς τους αιχμαλώτους πολέμου. Θα παράσχουν προς αύτάς ως καί προς τους κανονικώς διαπεπιστευμένους αντιπροσώπους των, πάσαν άναγκαίαν εύκολίαν ίνα έπισκέππωνται τους αιχμαλώτους, διανέμουν προς αυτούς βοηθήματα και εφόδια πάσης προελεύσεως προοριζόμενα δια θρησκευτικούς, μορφωτικούς καί ψυχαγωγικούς σκοπούς, ή διά νά βοηθήσουν αυτούς νά οργανώσουν τās ώρας

τηςσχόλης των εντός τών στρατοπέδων. Αί προμνησθεΐσαι έταιρείαι και οργανώσεις δύνανται νά Ιδρυθούν, είτε επί του εδάφους της κατακρατούσης Δυναμέως, είτε είς αλλην χώραν, είτε ακόμη και νά έχουν διεθνή χαρακτήρα.

Ή κατακρατούσα Δύναμις δύνανται νά περιορίση τόν αριθμόν τών εταιρειών καΐ οργανώσεων είς τους αντιπροσώπους τών οποίων θά έπιτρέπεται ν^ο άσκοϋν τήν δράσιν των επί του εδάφους της καΐ υπό τόν ελεγχόν της, υπό τόν δρον δμως διτι ό τοιούτος περιορισμός δέν θά έμποδίση τήν παροχήν αποτελεσματικής και επαρκούς αρωγής προς τους αιχμαλώτους πολέμου.

Ή ειδική έν προκειμένω θέσις τής Διεθνούς "Επιτροπής του 'Ερυθρού Σταυρού θέλει πάντοτε άναγνωρισθή και παραμείνει σεβαστή.

Καθ' ην στιγμήν θά παραδίδονται εις τους αιχμαλώτους πολέμου βοηθήματα ή εφόδια διά τους ως ανω μνημονευομένους σκοπούς, ή τουλάχιστον εντός βραχείας προθεσμίας, θ' άπευθύνονται προς τήν δωρήτριαν έταιρείαν ή οργανισμόν αποδείξεις υπογεγραμμένοι υπό του άνδρός εμπιστοσύνης τών αίχμαλώτων καΐ σχετικοί προς έκάστην άποστολήν. Σχετικά! προς τās άποστολάς ταύτας αποδείξεις θα τιαρέχωνται ταυτοχρόνως και υπό τών έχουσών τήν φρούρησιν τών αίχμαλώτων διοικητικών αρχών.

ΤΙΤΛΟΣ VI.

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ.

Τμήμα I.—Γενικάί Διατάξεις.

Άρθρον 126.

Οι αντιπρόσωποι ή απεσταλμένοι τών προστάτιδων Δυνάμεων θά εξουσιοδοτηθούν νά μεταβαίνουν είς δλα τά μέρη όπου ευρίσκονται αιχμάλωτοι πολέμου καΐ δή είς τους τρίτους περιορισμοί» φυλακισέως και εργασίας, θά τούς επιτρέπεται ή είσοδος είς δλα τά διαμερίσματα τά χρησιμοποιούμενα υπό τών αίχμαλώτων. θά τους επιτρέπεται επίσης νά μεταβαίνουν είς τους τόπους αναχωρήσεως, διόδου ή άφίξεως τών μετασταθμευόντων αιχμαλώτων. θά δύνανται νά συνδιαλέχθουν άνευ τής παρουσίας τρίτων μέ του^ αιχμαλώτους καΐ, ειδικώς, μέ τόν άνδρα εμπιστοσύνης των, έν ανάγκη μέσω διερμηνέως.

Θ' άφεθή πάσα ελευθερία είς τους αντιπροσώπους καΐ απεσταλμένους των προστάτιδων Δυνάμεων ως προς τήν έκλογήν του τόπου ον επιθυμούν νά επισκεφθούν. Ή διάρκεια και ή συχνότης τών επισκέψεων δέν δύνανται νά περιορισθούν. Αί επισκέψεις δύνανται ν' απαγορευθούν μόνον λόγω επιτακτικής στρατιωτικής ανάγκης τουτο δέ μόνον εξαιρετικώς καΐ προσωρινώς.

Ή προστάτις Δύναμις καΐ ή Δύναμις έξ ής εξαρτώνται οί αιχμάλωτοι πολέμου δύνανται, ενδεχομένως, νά συνεννοηθούν ίνα έπιτραπή είς συμπατριώτας των αιχμαλώτων νά μετάσχουν τών επισκέψεων.

Οί αντιπρόσωποι τής Διεθνούς 'Επιτροπής του 'Ερυθρού Σταυρού θ* απολαμβάνουν τών αυτών προνομίων. Ο διορισμός τών αντιπροσώπων τούτων θα ύποβάλληται εις τήν εγκρισιν τής Δυνάμεως υπό τήν έξουσίαν τής ,όποίας ευρίσκονται οί προς επίσκεψιν αιχμάλωτοι πολέμου.

Άρθρον 127.

Τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν την ύποχρέωριν όπως διαδώσουν όσον το δυνατόν εύρύτερον εν καιρώ ειρήνης και εν καιρώ πολέμου το κείμενον τής παρούσης Συμβάσεως εις τās χώρας και δή όπως περιλάβουν την μελέτην ταύτης εις τὰ προγράμματα στρατιωτικής και, εί δυνατόν, πολιτικής εκπαιδεύσεως ώστε αι άρχαι της ν' αποβούν γνωστοί εις τό σύνολον του πληθυσμού.

Αι πολιτικοί, στρατιωτικοί, αστυνομικοί και άλλαι άρχαι, αιτινες εν καιρώ πολέμου αναλαμβάνουν ευθύνας εναντι των προστατευομένων προσώπων, δέον όπως κατέχουν τό κείμενον τής Συμβάσεως και όπως έχουν εκπαιδευθή ιδιαιτέρως επί τών διατάξεων της.

Άρθρον 128.

Τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη θα κοινοποιήσουν προς άλλα μέσω του 'Ομοσπονδιακού Ελβετικού Συμβουλίου και, κατά την διάρκεια τών εχθροπραξιών, μέσω τών προστάτιδων Δυνάμεων, τās επισήμους μεταφράσεις τής παρούσης Συμβάσεως, ως και τους νόμους και κανονισμούς τους οποίους θα υιοθετήσουν προς έξασφάλισιν τής εφαρμογής της.

Άρθρον 129.

Τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη υποχρεούνται να λάβουν άπαντα τὰ αναγκαία νομοθετικά μέτρα δια τόν καθορισμόν καταλλήλων κυρώσεων επιβλητέων εις τὰ πρόσωπα, ατινα προέβησαν ή έδωσαν εις άλλους διαταγήν να προβούν εις οιαδήποτε σοβαράν παράβασιν τής παρούσης Συμβάσεως εκ τών καθοριζομένων εις τό επόμενον άρθρον.

"Εκαστον Συμβαλλόμενον Μέρος θα εχη τήν ύποχρέωσιν ν* αναζήτηση τὰ πρόσωπα τὰ κατηγορούμενα διτι προέβησαν ή έδωσαν εις άλλους διαταγήν να προβούν εις οιαδήποτε τών σοβαρών τούτων παραβάσεων και οφείλει να παραπεμψη τὰ πρόσωπα ταύτα ενώπιον τών Δικαστηρίων του, οιαδήποτε και άν είναι ή έθνικότης των. Δύναται επίσης εάν τό προτιμά και υπό τους προβλεπόμενους υπό τής ίδιας άυτου νομοθεσίας όρους, να παραδώση τὰ ειρημένα πρόσωπα προς έκδίκασιν εις έτερον Συμβαλλόμενον Μέρος, τό όποιον ενδιαφέρεται διά τήν δίωξιν των, εφ'όσον τό Συμβαλλόμενον Μέρος τούτο έχει εναντίον των επαρκείς λόγους διώξεως.

"Εκαστον Συμβαλλόμενον Μέρος θα λάβη τὰ αναγκαία μέτρα διά τήν κατάπausιν ενεργειών αντικειμένων εις τās διατάξεις τής παρούσης Συμβάσεως και περαν τών σοβαρών παραβάσεων, αιτινες καθορίζονται εις τό επόμενον άρθρον.

Εἰς πάσαν περίστασιν οἱ μηνυόμενοι θ* απολαμβάνουν εγγυήσεων δικονομικῶν καὶ ελευθέρας υπερασπίσεως οὐχὶ κατωτέρων τῶν προβλεπομένων εἰς τὰ ἀρθρα 105 καὶ ἐπόμενα τῆς παρούσης Συμβάσεως.

Ἄρθρον 130.

Αἱ σοβαραὶ παραβάσεις περὶ τῶν ὁποίων πραγματεύεται τὸ προηγούμενον ἀρθρον, εἶναι ἐκεῖναι αἱ ὅποῖαι συνεπάγονται οἰανδήποτε τῶν ἀκολουθῶν πράξεων, εφ' ὅσον διαπράττονται ἐναντίον προσώπων ἢ ἰδιοκτησιῶν προστατευομένων ὑπὸ τῆς παρούσης Συμβάσεως:

Ὁ ἐκ προθέσεως φόνος, ἢ βάσανος ἢ ἄλλη ἀπάνθρωπος μεταχείρισις περιλαμβανομένων ὡν βιολογικῶν πειραμάτων, ἢ ἐκ προθέσεως πρόκλησις μεγάλης οδύνης ἢ ἢ σοβαρὰ προσβολὴ κατὰ τῆς σωματικῆς ἀκεραιότητος ἢ τῆς υγείας, ὁ ἐξαναγκασμὸς αἰχμαλῶτων πολέμου νὰ υπηρετήσουν εἰς τὰς ἐνοπλοὺς δυνάμεις τῆς ἐχθρικῆς Δυνάμεως ἢ ἢ στέρησις τοῦ δικαιώματος ὅπως τύχουν τακτικῆς καὶ ἀμερόληπτου ἐκδικάσεως κατὰ τὰς παραγγελίας τῆς παρούσης Συμβάσεως.

Ἄρθρον 131.

Οὐδὲν τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν δύναται ν' ἀπαλλάξη ἐαυτὸ, οὐδέ ν' ἀπαλλάξη ἕτερον Συμβαλλόμενον Μῆρος τῶν εὐθυνῶν ὅς αὐτὸ τοῦτο ἢ ἄλλο Συμβαλλόμενον Μῆρος υπέχουν λόγῳ τῶν εἰς τὸ προηγούμενον ἀρθρον προβλεπομένων παραβάσεων.

Ἄρθρον 132.

Αἰτήσῃ ἐνός τῶν ἐν συρράξει Μερῶν, θὰ διεξαχθῆ ἀνάκρισις, ἢς ὁ τρόπος ἐνεργείας θὰ καθορισθῆ ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων Μερῶν, ἐτὴ πάσης καταγγελίας περὶ παραβάσεως τῆς Συμβάσεως.

Ἐὰν δὲν ἐπέλθῃ συμφωνία ἐπὶ τῆς διαδικασίας τῆς ἀνακρίσεως, τὰ Μέρη θὰ συνεννοηθοῦν διὰ τὴν ἐκλογὴν διαιτητοῦ, ὅστις θ' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς ἀκολουθητέας διαδικασίας.

Ἄπαξ διαπιστωθῆ ἢ παράβασις τὰ ἐν συρράξει Μέρη θὰ θέσουν τέρμα εἰς αὐτὴν καὶ θὰ ἐπιβάλουν ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον τὰς δέουσας κυρώσεις.

ΤΕΛΙ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

"Ἄρθρον 133.

Ἡ παρούσα Σύμβασις ἐγένετο εἰς τὴν Γαλλικὴν καὶ τὴν Ἀγγλικὴν. Ἀμφότερα τὰ κείμενα εἶναι ἐξ ἴσου αὐθεντικά.

Τὸ Ἑλβετικὸν Ὁμοσπονδιακὸν Συμβούλιον θέλει μεριμνήσῃ διὰ τὰς ἐπισημοὺς μεταφράσεις τῆς Συμβάσεως εἰς τὴν Ρωσικὴν καὶ τὴν Ἰσπανικὴν γλῶσσαν.

"Αρθρον 134.

Ἡ παρούσα Σύμβασις αντικαθιστά εἰς τὰς σχέσεις μεταξύ τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν τὴν Σύμβασιν τῆς 27ης Ἰουλίου 1929.

"Αρθρον 135.

Εἰς τὰς σχέσεις μεταξύ τῶν Δυνάμεων τῶν δεσμευομένων ὑπὸ τῆς Συμβάσεως τῆς Χάγης τῆς ἀφορώσης τοὺς Νόμους καὶ τὰ Ἔθιμα τοῦ κατὰ ξηρὰν πολέμου εἴτε πρόκειται περὶ τῆς ἀπὸ 29 Ἰουλίου 1899 εἴτε περὶ τῆς ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου 1907, καὶ μετεχουσῶν εἰς τὴν παροῦσαν Σύμβασιν, αὕτη θέλει ἀποτελέσει συμπλήρωμα τοῦ Κεφαλαίου II τοῦ προσηρητημένου εἰς τὰς ἀνωτέρω Συμβάσεις τῆς Χάγης Κανονισμοῦ.

"Αρθρον 136.

Ἡ παρούσα Σύμβασις ἢ ὅποια φέρει τὴν ἡμερομηνίαν τῆς σήμερον εἶναι ἀνοικτὴ πρὸς ὑπογραφὴν μέχρι τῆς 12ης Φεβρουαρίου 1950 ἀπὸ μέρους τῶν Δυνάμεων τῶν ἀντιπροσωπευθεισῶν εἰς τὴν ἀρξαμένην ἐν Γενεύῃ τὴν 21 ἡν Ἀπριλίου 1949 συνδιάσκεψιν, ὡς καὶ Δυνάμεων μὴ ἀντιπροσωπευθεισῶν εἰς τὴν συνδιάσκεψιν ταύτην ἀλλὰ μετεχουσῶν εἰς τὴν Σύμβασιν τῆς 27ης Ἰουλίου 1929.

"Αρθρον 137.

Ἡ παρούσα Σύμβασις θὰ ἐπικυρωθῇ ὅσον το δυνατόν ταχύτερον αἱ δὲ ἐπικυρώσεις τῆς θὰ κατατεθοῦν ἐν Βέρνη. Δι' ἐκάστην κατάθεσιν ὀργάνου ἐπικυρώσεως θέλει συνταχθῆ πρωτόκολλον οὐτινος ἀκριβὲς ἀντίγραφον θέλει ἐπιδοθῆ ὑπὸ τοῦ Ἑλβετικοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Συμβουλίου εἰς πάσας τὰς Δυνάμεις ἐπ' ὀνόματι τῶν ὁποίων ὑπεγράφη ἢ Σύμβασις ἢ τῶν ὁποίων θὰ ἐχῃ κοινοποιηθῆ ἢ προσχώρησις.

"Αρθρον 138.

Ἡ παρούσα Σύμβασις θὰ τεθῆ ἐν ἰσχύϊ ἐξ μῆνας μετὰ τὴν κατάθεσιν δύο τουλάχιστον ὀργάνων ἐπικυρώσεως. Κατόπιν, θὰ τεθῆ ἐν ἰσχύϊ δι* ἑκαστον Ὑψηλὸν Συμβαλλόμενον Μέρος ἐξ μῆνας μετὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ ὀργάνου ἐπικυρώσεως αὐτοῦ.

"Αρθρον 139.

Ἡ παροῦσα Σύμβασις θα εἶναι, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἰσχύος τῆς ἀνοικτῆ εἰς τὴν προσχώρησιν πάσης Δυνάμεως ἐπ' ὀνόματι τῆς ὁποίας δὲν ἔχει ὑπογραφή.

"Άρθρον 140,

Αί προσχωρήσεις θά κοινοποιώνται εγγράφως εις το Έλβετικόν Όμοσπονδιακόν Συμβούλιον καί θά καθίστανται ενεργοί εξ μήνας μετά τήν ήμερομηνίαν καθ' ην θά τω Ξχως; περιέλθει.

Τό Έλβετικόν Όμοσπονδιακόν Συμβούλιον θά ανακοίνωση τας προσχωρήσεις προς δλας τας Δυνάμεις έπ'ονόματι των οποίων έχει υπογραφή ή Σύμβασις ή των οποίων, έχει κοινοποιηθή ή προσχώρησις.

"Άρθρον 141.

Αί εις τά άρθρα 2 και 3 προβλεπόμενοι καταστάσεις θά προσδώσουν άμεσον Ίσχύν εις τας πρό ή μετά τήν εναρξιν τών εχθροπραξιών ή τής κατοχής κατατεθείσας επικυρώσεις και κοινοποιηθείσας προσχωρήσεις των έν συρράξει Μερών. Ή οιοποίησις τών ληφθησομένων επικυρώσεων ή προσχωρήσεων των έν συρράξει Μερών θά γίνηται υπό του Έλβετικού Όμοσπονδιακού Συμβουλίου διά τής ταχύτερος όδοϋ.

"Άρθρον 142.

Έκαστον τών Ύψηλών Συμβαλλομένων Μερών έχει τό δικαίωμα νά καταγγείλη τήν παρούσαν Σύμβασιν.

Ή καταγγελία θά κοινοποιήται εγγράφως προς τό Έλβετικόν Όμοσπονδιακόν Συμβούλιον, όπερ θ ανακοίνωση τήν κοινοποίησιν προς τας Κυβερνήσεις όλων τών Ύψηλών.Συμβαλλομένων Μερών.

Ή καταγγελία θά καθίσταται ενεργός εν έτος μετά τήν κοινοποίησιν της προς τό Έλβετικόν Όμοσπονδιακόν Συμβούλιον. Ούχ' ήπτον, καταγγελία κοινοποιηθείσα καθ' δν χρόνον ή καταγγέλλουσα Δύναμις έχει έμπλακή εις σύρραξιν δεν καθίσταται ενεργός εφ' δσον δεν θά εχη συναφθή ειρήνη, καί έν ουδεμία περιπτώσει προ τοϋ τερματισμού του έργου απελευθερώσεως και επαναπατρισμού τών προστατευομένων υπό τής Συμβάσεως προσώπων.

Ή καταγγελία θά ίσχύη μόνον έναντι τής καταγγελλούσης Δυνάμεως. Αϋτη ουδεμίαν θά έχη επίδρασιν επί τών υποχρεώσεων άς τά εν συρράξει Μέρη θά παραμείνουν υπόχρεα νά εκπληρώσουν δυνάμει τών άρχων τοϋ Διεθνούς δικαίου ώς αύται προκύπτουν εκ τών παραδεδεγμένων μεταξύ πεπολιτισμένων εθνών εθίμων, τών κανόνων ανθρωπισμού και τών απαιτήσεων τής δημοσίας συνειδήσεως.

"Άρθρον 143.

Τό Έλβετικόν Όμοσπονδιακόν Συμβούλιον θά μεριμνήση διά τήν καταχώρησιν τής παρούσης Συμβάσεως εις τήν Γραμματείαν τών Ηνωμένων Εθνών. Το Έλβετικόν Όμοσπονδιακόν Συμβούλιον θά πληροφορήση επίσης τήν Γραμματείαν τών Ήνωμένων Εθνών περί τών επικυρώσεων, προσχωρήσεων καί καταγγελιών ας θά λάβη περί τής παρούσης Συμβάσεως.

Έφ' ώ οί υπογεγραμμένοι, έχοντες καταθέσει είς έκαστος τά πληρεξούσια του, υπέγραψαν την παροῦσαν Σύμβασιν.

Έγένετο έν Γενεύη, τήν 12ην Αυγούστου 1949, εις Γαλλικήν και Αγγλική γλώσσαν του πρωτοτύπου μέλλοντος νά κατατεθή είς τά 'Αρχεία τής Ελβετικής Ομοσπονδίας. Τό Έλβετικόν Όμοσπονδιακόν Συμβούλιον θά διαβίβαση ακριβές αντίγραφον τής Συμβάσεως είς έκαστον τών υπογραφόντων Κρατών ώς και είς τά Κράτη άτινα έχουν προσχωρήσει είς τήν Συνθήκην.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.

Τύπος συμφωνίας περί άπ* ευθείας επαναπατρισμού και εις οὔδετέραν χώραν περιθάψεως αιχμαλώτων πολέμου, τραυματιών και ασθενών. , (ίδε άρθρον 110.)

I. 'Ακολουθητέοι άρχαί περί άπ* ευθείας επαναπατρισμού ή περιθάψεως εις οὔδετέραν χώραν.

A.—Απ' ευθείας επαναπατρισμός.

Θέλουσιν άπ' ευθείας έπαναπατρισθή :—

(1) "Όλοι οί αιχμάλωτοι πολέμου οί προσβληθέντες, συνεπεία τραυματισμού, ύπό μιας τών ακόλουθων αναπηριών: απώλεια άκρου, παράλυσις, αναπηρία άρθρώσεως ή άλλη ύπό τον δρον δι ή αναπηρία συνίσταται τουλάχιστον είς την άπώλειαν χειρός ή ποδός ή" Ισοδυναμεί προς τήν άπώλειαν χειρός ή ποδός. Μη αποκλεισμένης εὔρυτέρας ερμηνείας, αί κάτωθι περιπτώσεις θα θεωρηθούν ώς ίσοδυναμοῦσαι προς την άπώλειαν χειρός η ποδός:—

- (α) 'Απώλεια χειρός, απάντων τών δακτύλων ή τοῦ αντίχειρος και τοῦ δείκτου μιδς χειρός, απώλεια ποδός ή πάντων τών δακτύλων καί τοῦ μεταταρσίου ενός ποδός.
- (β) Άγκύλωσις, απώλεια όστεϊκοῦ ιστού, ούλόδης στένωσις άπαγορεύουσα την λειτουργίαν μιας τών μεγάλων αρθρώσεων ή άπασών τών δακτυλικών αρθρώσεων μιας χειρός.
- (γ) Ψευδάρθρωσις τών μακρών οστών.
- (δ) Παραμορφώσεις οφειλόμενοι είς θλάσιν ή άλλην τινά βλάβην και συνεπαγόμενοι σοβαράν μείωσιν δραστηριότητος καί ικανότητος είς το βαστάζεινβάρη.

(2) "Όλοι οί τραυματαί αιχμάλωτοι πολέμου τών οποίων ή κατάστασις απέβη ρονία, είς ση μείον ώστε ή πρόγνωσις να φαίνεται άποκλείουσα παρά

την θεραπείαν, τήν ανάρρωσιν εντός έτους από της ημέρας του τραυματισμού, ως λ.χ., εις τας έξης περιπτώσεις :

- (α) Βλήμα εντός της καρδίας, και αν ετι ή Μικτή 'Ιατρική 'Επιτροπή δεν διεπίστωσε, κατά τήν εξέτασίν της, σοβαράς ανωμαλίας.
- (β) Μεταλλικόν θραύσμα εντός του εγκεφάλου ή των πνευμόνων, και αν ετι ή Μικτή Ιατρική Επιτροπή δεν διεπίστωσε, κατά τήν εξέτασίν της, τοπικάς ή γενικάς αντιδράσεις.
- (γ) Όστεομυελίτις ής δεν είναι δυνατόν νά προβλεφθή ή ίασις εντός του επομένου του τραυματισμού έτους και ήτις φαίνεται μέλλουσα νά κατάληξη εις άγκύλωσιν μιας άρθρώσεως ή εις άλλην βλάβην Ισοδυναμούσαν προς τήν άπώλειαν χειρός ή ποδός.
- (δ) Διατριραίνουσα και διαπυητική κάκωσις των μεγάλων αρθρώσεων.
- (ε) Κάκωσις του κρανίου μετ' άπωλείας ή μεταθέσεως όστεϊκού ιστού.
- (στ) Κάκωσις ή έγκαυμα του προσώπου μετ' άπωλείας ιστού καί λειτουργικών βλαβών.
- (ζ) Κάκωσις του νοτιαίου μυελού.
- (η) Βλάβη των περιφερικών νεύρων ής τά επακόλουθα 'ισοδυναμούν προς άπώλειαν χειρός ή ποδός και της όποιας ή ίασις απαιτεί πλέον του έτους από του τραυματισμού, λ.χ. κάκωσις του βραχιονίου ή του όσφυϊέρου πλέγματος, του μέσου ή του ίσχυακοϋ νεύρου, επίσης καί συνδεδυασμένη βλάβη του κερκιδικού και ώλενίου νεύρου, ή του πλαγίου ίγνυακοϋ και μέσου 'ίγνυακοϋ νεύρου, κ.λ.π. 'Η μεμονωμένη δμως βλάβη του κερκιδικού, του ώλενίου, του πλαγίου 'ίγνυακοϋ ή του μέσου ίγνυακοϋ νεύρου, δέν δικαιολογεί τον έπαναπατρισμόν έκτος των περιπτώσεων ρικνωτικών εξεργασιών ή σοβαρών νευροτροφικών διαταραχών.
- (θ) Κάκωσις του ούρικοϋ συστήματος έκθέτουσα σοβαρώς εις κίνδυνον την λειτουργίαν του.

(3) Όλοι οι ασθενείς αιχμάλωτοι πολέμου ών ή κατάστασις απέβη χρονία εις βαθμόν ώστε ή πράγνωσις ν* αποκλείη τήν ΙασΤν, παρά την θεραπείαν, εντός έτους από της εκδηλώσεως της νόσου, ως λ.χ. εις τας κάτωθι περιπτώσεις:—

(α) Προκεχωρημένη φυματίωσις οιοϋδήποτε οργάνου μή δυναμένη πλέον, κατά τήν 'Ιατρικήν πρόγνωσιν, νά ίαθή ή τουλάχιστον σημαντικώς νά βελτιωθήδιά θεραπείας εις ούδετέραν χώραν.

(β) Έξοδρυματική πλευρίτις.

(γ) Σοβαρά νόσοι των αναπνευστικών οργάνων μή φυματιώδους αιτιολογίας, προβλεπόμενοι ανίατοι ως λ.χ. σοβαρόν πνευμονικόν εμφύσημα (μετά ή άνευ βρογχίτιδος), χρόνιον άσθμα (I), χρονία βρογχίτις, (I) διαρκέσασα πλέον του έτους έν αιχμαλωσία, βρογχιέκτασις (I) κ.λ.π.

(δ) Σοβαρά χρόνια παθήσεις του κυκλοφοριακού συστήματος, λ.χ., βαλβιδικοί βλάβαι και μυχαρδίτις, (I) έμφανίσασαι σημεία κυκλοφοριακής ανεπαρκείας κατά τήν διάρκειαν της αιχμαλωσίας, καί αν έτι ή Μικτή Ιατρική Έπιτροπή δεν δύναται νά διαπίστωση τοιαύτα σημεία κατά την ώραν της εξετάσεως, παθήσεις του περικαρδίου και των αγγείων (ασθένεια του Μπουργκερ), άνευρίσματα των μεγάλων αγγείων, κ.λ.π.

(ε) Σοβαρά χρόνια παθήσεις των πεπτικών οργάνων, λ.χ. έλκος του στομάχου ή του δωδεκαδάκτυλου, επακόλουθα εγχειρήσεων του στομάχουγενομένων έν αιχμαλωσία, χρονία γαστρίτις, έντερίτις ή κολίτις, διαρκέσασα πέραν του έτους και σοβαρώς έπηρεάζουσα τήν γενικήν κατάστασιν, κύρρωσις του ήπατος, χρονία χολοκυστοπάθεια (I) κ.λ.π.

(στ) Σοβαρά χρόνια παθήσεις των ούρογεννητικών οργάνων, λ.χ. χρόνια νόσοι των νεφρών μέ επακολουθούσας διαταραχάς, νεφρεκτομία λόγω φυματιώντος νεφρού, χρονία πυελίτις ή χρονία κυστίτις, υδρονέφρωσις ή πυονέφρωσις, σοβαρά χρόνια γυναικολογικοί παθήσεις, εγκυμοσύνη κα! μαιευτικά! παθήσεις, όταν εΤναι αδύνατος ή είς ούδετέραν χώραν περίθαλψις, κ.λ.π.

(ζ) Σοβαρά χρόνια νόσοι του κεντρικού και περιφερικού νευρικού συστήματος λ.χ. όλαι αί έκδηλοι ψυχώσεις, και ψυχονευρώσεις ως σοβαρά υστερία, σοβαρά ψυχονεύρωσις αιχμαλωσίας, κ.λ.π. δεόντως διαπιστωθείσα υπό ειδικού (I), πάσα επιληψία δεόντως διαπιστωθείσα υπό του ιατρού του στρατοπέδου (I), εγκεφαλική άρτηριοσκλήρωσις, χρονία νευρίτις διαρκέσασα πέραν του έτους, κ.λ.π.

(η) Σοβαρά χρόνια νόσοι του νευροφυτικού συστήματος μετά σημαντικής μειώσεως της διανοητικής ή σωματικής Ικανότητος, αξιολημείωτος απώλεια βάρους καί γενική ασθένεια.

(θ) Τύφλωσις αμφοτέρων των οφθαλμών ή του ενός τούτων οσάκις ή δρασις του έτέρου είναι μικρότερα του I, παρά τήν χρήσιν διορθωτικών φακών, μείωσις της όξύτητος της οράσεως είς περιπτώσεις καθ" ας είναι αδύνατος ή άποκατάστασις αυτής διά διορθώσεως εις οξύτητα 1/2 διά τόν ένα

τουλάχιστον όφθαλμόν (Ι), αλλαι σοβαραι οφθαλμικά!
παθήσεις, λ.χ.
γλαύκωμα, ίριτις, χωροειδίτις, τράχωμα, κ.λ.π.

- (ι) ' Ακουστικά! διαταραχα! ώς ή τελεία μονόπλευρος κώφωσις δταν το έτερον οϋς δεν διακρίνη τήν κανονικήν όμιλίαν εις άπόστασιν ενός μέτρου (Ι) κ.λ.π. (ια) Σοβαραι παθήσεις τοϋ μεταβολισμού ώς λ.χ. σακχαρώδης διαβήτης άπαιτών θεραπειάν δι* ινσουλίνης, κ.λ.π.
- (ιβ) Σοβαρά! διαταραχα! τών ενδοκρινών αδένων ώς λ.χ. θυρειδοτοξίνωσις, ύποθυρεοείδωσις, νόσος τοϋ "Αδδισον, καχεξία τοϋ Σάϊμοντς, τετανία, κ.λ.π.
- (ιγ) Σοβαράί και χρόνιαι διαταραχαί τοϋ αίμοποιητικοϋ συστήματος.
- (ιδ) Σοβαράί περιπτώσεις χρονίας δηλητηριάσεως ώς λ.χ. μολύβδωσις, ύδραργύρωσις, μορφινισμός, κοκαΐνισμός, αλκοολισμός, δηλητηρίασις δι'αερίου ή ακτινοβολίας, κ.λ.π.
- (ιε) Χρόνιαι παθήσεις της κινητικότητος μετ'έκδηλων λειτουργικών διαταραχών, ώς λ.χ. παραμορφωτική άρθρίτις, πρωτογενής ή δευτερογενής προϊούσα χρονία πολυαρθρίτις, ρευματισμός μετά σοβαρών κλινικών συμπτωμάτων, κ.λ.π.
- (ιστ) Σοβαράί χρόνιαι δερματικά! παθήσεις μή ένδίδουσαι εις θεραπειάν.
- (ιζ) Πας κακοήθης δγκος.
- (ιη) Σοβαράί χρόνιαι μολυσματικά! νόσοι έπιμείνασαι επί εν έτος μετά την κδήλωσίν των, ώς λ.χ. ελονοσία μετά έκδηλων οργανικών βλαβών, άμοιβαδική ή μικροβιακή δυσεντερία μετά σοβαρών διαταραχών, τριτογενής σύφιλις τών σπλάχνων μή ένδίδουσα εις τήν θεραπειάν, λέππρα, κ.λ.π.
- (ιο) Σοβαράί άβιταμινώσεις ή σοβαρά αστία.

B.—Περίθαλπισ εις ούδετέραν χώραν.

Θέλουσι παρουσιασθη προς περίθαλψιν εις ούδετέραν χώραν :—

(1) "Όλοι οί τραυματίαι αιχμάλωτοι πολέμου οι μή επιδεκτικοί ίάσεως έν αιχμαλωσία αλλ' οϊτινες δυνατόν νά ίαθοϋν ή τών όποιων ή κατάστασις ενδέχεται σαφώς νά βελτιωθή διά της περιθάλψεως των εις ούδετέραν χώραν.

(2) Αιχμάλωτοι πολέμου πάσχοντες εκ φυματιώσεως οιασδήποτε μορφής, οιοσδήποτε οργάνου και τών οποιών ή θεραπεία εις ούδετέραν χώραν πιθανώς

νά όδηγήση προς ίασιν ή τουλάχιστον, προς ίκανήν βελτίωσιν, εξαιρουμένης της πρωτογενούς φυματιώσεως της ίαθείσης προ της αιχμαλωσίας.

(3) Αιχμάλωτοι πολέμου πάσχοντες εκ παθήσεων άπαιτουσών θεραπεΐαν των αναπνευστικών, κυκλοφοριακών, πεπτικών, νευρικών, αισθητηρίων, οϋρογεννητικών, δερματικών, κινητικών, κ.λ.π., οργάνων, εάν ή τοιαύτη θεραπεΐα θά είχε καταφανώς καλλίτερα αποτελέσματα έν ουδέτερα χώρα ή έν αιχμαλωσία.

(4) Αιχμάλωτοι πολέμου ύποστάντες νεφροκτομίαν έν αιχμαλωσία διά μή φυματιώδη ουρική ν πάθησιν, ή προσβληθέντες υπό όστεομυελίτιδος ίαινομένης ή λανθανούσης, ή ύπό σακχαρώδους διαβήτου μή απαιτούντος θεραπεΐαν δι* ινσουλίνης, κ;λ.π.

(5) Αιχμάλωτοι πολέμου πάσχοντες έκ πολεμικών νευρώσεων ή νευρώσεων αιχμαλωσίας. Περιπτώσεις νευρώσεως αιχμαλωσίας μή θεραπευθεΐσαι τρεις μήνας μετά τήν είς ουδέτεραν χώραν περίθαλψιν ή αίτινες, μετά τήν χρονικήν ταύτην περίοδον δεν ευρίσκονται σαφώς είς τήν όδόν της τελείας ίάσεως, θά έπαναπατρίζωνται.

(6) "Ολοι οί αιχμάλωτοι πολέμου οί πάσχοντες έκ χρονίας δηλητηριάσεως (αέρια, μέταλλα, άλκαλοειδή, κ.λ.π.) διά τους οποίους ή προοπτική της ίάσεως είναι ιδιαίτέρως ευνοϊκή έν ουδέτερα χώρα.

(7) "Ολαι αί γυναΐκες αιχμάλωτοι πολέμου αίτινες εγκυμονούν ή είναι μητέρες μετά βρεφών και νηπίων.

'Αποκλείονται της έν ουδέτερα χώρα περιθάλψεως :—

(1) Πάσαι αί δεόντως διαπιστωθεΐσαι ψυχώσεις.

(2) Πάσαι αί θεωρούμενοι ανίατοι οργανικοί ή λειτουργικοί νευρικοί παθήσεις.

(3) Πάσαι αί μεταδοτικά! νόσοι, κατά τήν περίοδον καθ' ην είναι μεταδόσιμοι, εξαιρουμένης τής φυματιώσεως.

II.—Γενικαι Παρατηρήσεις.

1. Οί ανωτέρω καθοριζόμενοι οροί δέον γενικώς νά ερμηνευθούν και να εφαρμοσθούν μετά της μεγαλύτερος δυνατής εύρύτητος αντιλήψεως.

Αί νευροπαθητικά και ψυχοπαθητικά καταστάσεις αι ποκληθείσαι υπό του πολέμου ή της αιχμαλωσίας, ως και αί περιπτώσεις φυματιώσεως παντός βαθμού πρέπει, προ παντός, νά τύχουν της ευρείας ταύτης αντιλήψεως. Οί αιχμάλωτοι πολέμου οί ύποστάντες πολλά τραύματα ών ουδέν, κεχωρισμένως λαμβανόμενον, δικαιολογεί τον έπαναπατρισμόν, θά εξετασθούν με τήν αυτήν ευρύτητα αντιλήψεως και θά ληφθή ύπ' δψιν ό εκ τοϋ αριθμού των τραυμάτων των ψυχικός τραυματισμός.

2. Πάσαι αί περιπτώσεις αί αναντιρρήτως παρέχουσαι δικαίωμα άπ' ευθείας επαναπατρισμού (ακρωτηριασμός, ολική τύφλωσις, ή κώφωσις, ανοικτή πνευμονική φυματίωσις, ψυχική πάθησις, κακοήθης όγκος, κ.λ.π.) θά έξετάζωνται καΐ θά έπαναπατρίζωνται τό ταχύτερον δυνατόν υπό των ιατρών

του στρατοπέδου ή υπό επιτροπών στρατιωτικών ιατρών διοριζομένων υπό της κατακρατούσης Δυνάμεως.

3. Τά προγενέστερα τού πολέμου τραύματα καί νοσήματα, τά μή χειροτερεύσαντα ώς και τά πολεμικά τραύματα ατινα δεν ήμπόδισαν τήν εκ νέου ανάληψιν στρατιωτικής υπηρεσίας δεν παρέχουν δικαίωμα εις τόν άπ' ευθείας έπαναπατρισμόν.

4. Αί παροῦσαι διατάξεις θά τύχουν αναλόγου ερμηνείας και εφαρμογής εις όλα τά Κράτη τά μετέχοντα της συρράξεως. Αί ενδιαφερόμενοι Δυνάμεις και άρχαι θέλουν παράσχει εις τάς Μικτάς Ίατρικάς Έπιτροπάς πάσαν εύκολίαν διά τήν έκτέλεσιν του έργου των.

5. Τά υπό στοιχείον I ανωτέρω μνημονευόμενα παραδείγματα αποτελούν απλώς τυπικάς περιπτώσεις. Περιπτώσεις μή απολύτως σύμφωνοι προς τάς διατάξεις ταύτας θά εξετασθούν εν τω πνεύματι τών θεσπιζόμενων έν άρθρω 110 της παρούσης Συμβάσεως και συμφώνως προς τάς τιθεμένας έν τη παρούση συμφωνία αρχάς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ.

Κανονισμός αφορών τάς Μικτάς Ίατρικάς Έπιτροπάς.
("Ιδε άρθρον 112.)

"Άρθρον Ι.

Αί Μικται Ίατρικαι Έπίτροποι περί ών τό άρθρον 112 της Συμβάσεως, θ' αποτελούνται εκ τριών μελών εξ ών δύο θ' ανήκουν εις ουδέτεραν χώραν, τοῦ τρίτου οριζομένου υπό τής κατακρατούσης Δυνάμεως, θ' ά προεδρεύη εν τών ουδετέρων μελών.

"Άρθρον 2.

Τά δύο ουδέτερα μέλη θά διορίζωνται υπό τής Διεθνούς Έπιτροπής τοῦ Έρυθρού Σταυρού, ενεργούσης άπό συμφώνου μετά τής προστάτιδος Δυνάμεως, τη αιτήσει τής ατακρατούσης Δυνάμεως. Ταῦτα δύνανται άδιαφόρως νά έχουν κατοικίαν εντός τής ίδιας αυτών χώρας, ή εις οιανδήποτε αλλην ουδέτεραν χώραν ή επί τοῦ εδάφους τής κατακρατούσης Δυνάμεως.

"Άρθρον 3.

Τά ουδέτερα μέλη δέον νά τύχουν τής εγκρίσεως τών ενδιαφερομένων έν συρράξει Μερών, άτινα θά γνωστοποιούν τήν εγκρισίν των προς τήν Διεθνή Έπιτροπήν τοῦ Έρυθρού Σταυρού και προς τήν προστάτιδα Δύναμιν. Άπό τής γνωστοποιήσεως ταύτης ό διορισμός τών μελών θά θεωρήται ισχυρός.

"Άρθρον 4.

Θά διορίζηται επίσης επαρκής αριθμός αναπληρωματικών μελών προς άντικατάστασιν ών τακτικών μελών εν περιπτώσει ανάγκης. Ό διορισμός

τούτων θά γίνηται ταυτοχρόνως με τόν διορισμόν τών τακτικών μελών ή, τουλάχιστον, εντός τής βραχυτέρας δυνατής προθεσμίας.

Άρθρον 5.

Έάν, δι' οιονδήποτε λόγον, ή Διεθνής Επιτροπή του Έρυθρού Σταυρού δεν δύναται να προβή εις τόν διορισμόν των ουδέτερων μελών, θέλει προβή εις τούτον ή προστάτις Δύναμις.

Άρθρον 6.

Κατά, το μέτρον τοῦ δυνατού, το εν των ουδετέρων μελών θά είναι χειρουργός, το δέ Ετερον παθολόγος.

Άρθρον 7.

Τά ουδέτερα μέλη θ' απολαύουν πλήρους ανεξαρτησίας έναντι τών έν συρράξει Μερών άτινα θά τοις εξασφαλίσουν πασαν εύκολίαν διά τήν έκτέλεσιν της αποστολής των.

Άρθρον 8.

Η Διεθνής Επιτροπή τοῦ Έρυθρού Σταυρού, δταν προβή εις τους προβλεπόμενους έν άρθροις 2 και 4 τοῦ παρόντος κανονισμού διορισμούς, θά καθορίση άπό συμφώνου μετά της κατακρατούσης Δυνάμεως τους δρους υπηρεσίας των ενδιαφερομένων.

Άρθρον 9.

Ευθύς ως τύχουν εγκρίσεως τά ουδέτερα μέλη, αί Μικταί Ιατρικαί Έπίτροποι θά επιληφθούν, δσον ένεστι ταχύτερον, τοῦ έργου των, πάντως δε εντός τριμήνου προθεσμίας άπό της εγκρίσεως.

Άρθρον 10.

Αι Μικται Ιατρικαί Έπιτροπαι θά εξετάσουν όλους τους αιχμαλώτους περί ων ο άρθρον 113 της Συμβάσεως. Θά προτείνουν τόν έπαναπατρισμόν, τόν άποκλεισμόν άπό τοῦ επαναπατριισμού ή τήν άναβολήν μέχρι νέας μεταγενεότερας ζετάσεως. Αί αποφάσεις των θά λαμβάνωνται κατά πλειοψηφίαν.

Άρθρον 11.

Αί λαμβανόμενοι υπό της Μικτής Ιατρικής Έπιτροπής αποφάσεις, έπι εκάστης ειδικής περιπτώσεως θά κοινόποιώνται, εντός τοῦ επομένου τής εξετάσεως μηνός εις τήν κατακρατούσαν Δύναμιν, εις τήν προστάτιδα Δύναμιν

και εις την Διεθνή Έπιτροπήν τού Έρυθρού Σταυρού. "Η Μικτή Ιατρική Επιτροπή θέλει επίσης ανακοινώσει εις έκαστον των έξετασθέντων αιχμαλώτων πολέμου την περί αυτού ληφθείσαν άποφασιν καί θά χορήγησιν εις εκείνους ών έπρωτάθι ό επαναπατρισμός, πιστοποιητικόν σύμφωνον προς τόν προσηρητημένον εις την παροϋσαν Σύμβασιν τύπον.

Άρθρον 12.

Η κατάκράτοΟσα Δύναμις υποχρεούται νά εκτέλεση τας αποφάσεις τής Μικτής Ιατρικής Έπιτροπής εντός τριών μηνών αφ* ής ήχθησαν κανονικώς εις γνώσιν της.

Άρθρον 13.

Έάν δέν υπάρχουν ουδέτεροι ιατροί εις χωράν δπου φαίνεται αναγκαία ή λειτουργία Μικτής Ιατρικής Έπιτροπής, καί έάν, δι* οιονδήποτε λόγον, είναι αδύνατος διορισμός Ιατρών κατοικούντων εις έτέραν χώραν, ή κατακράτοΟσα Δύναμις ενεργούσα από συμφώνου μετά τής προστάτιδος Δυνάμεως, θά συγκρότηση ατρικήν Έπιτροπήν ήτις θ' ανάλαβη τά αυτά ως καί τής Μικτής Ιατρικής Έπιτροπής καθήκοντα υπό την επιφύλαξιν των διατάξεων των άρθρων 1, 2, 3, 4, 5 καί 8 του παρόντος κανονισμού.

Άρθρον 14.

Αί Μικται Ιατρικαι Έπιτροπαι θά λειτουργούν μονίμως καί θά έπισκέπτονται έκαστον στρατόπεδον κατά διαστήματα ούχι μεγαλύτερα των εξ μηνών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Κανονισμός Αφορών τα προς τους Αιχμαλώτους Πολέμου Συλλογικά Βοηθήματα.

Άρθρον 1.

Εις τους άνδρας εμπιστοσύνης θα επιτροπή νά διανέμουν τας άποστολάς συλλογικών βοηθημάτων δια τας οποίας είναι υπεύθυνοι, προς όλους τους αιχμαλώτους τους διοικητικώς εξαρτώμενους από το στρατόπεδόν των, περιλαμβανομένων καί των ευρισκομένων εις νοσοκομεία, φύλακας ή άλλα σωφρονιστικά ιδρύματα.

Άρθρον 2.

Η διανομή των αποστολών συλλογικής βοήθειας θά διενεργήται συμφώνως προς τας οδηγίας των δωρητών καί βάσει σχεδίου καταρτισθησομένου υπό των ανδρών εμπιστοσύνης. Ούχ ήττον, ή διανομή των Ιατρικών βοηθημάτων θα γίνηται κατά προτίμησιν κατόπιν συνεννοήσεως μέ τους αρχιάτρους καί ούτοι, προκειμένου περί νοσοκομείων και

άπομονωτηρίων, θά δύνανται καινά παραδίδουν τās ρηθείσας οδηγίας εάν αϊ ανάγκαι τών ασθενών των το άπαιτοϋν. Έντός τοϋ οϋτω καθοριζομένου πλαισίου, ή διανομή θά διεξαγήται πάντοτε κατά τρόπον ακριβοδίκαιον.

"Άρθρον 3.

"Ίνα καταστη δυνατή ή εξακρίβωσις της ποιότητος και ποσότητος τών παραλάμβανομένων εμπορευμάτων» και ή σύνταξης λεπτομερών εκθέσεων προς χρήσιν τών δωρητών, θά έπιτραπή εις τους άνδρας εμπιστοσύνης νά μεταβαίνουν εις τους σταθμούς και άλλους τόπους άφίξεως παρακειμένους εις το στρατόπεδόν όπου καταφθάνουν αϊ άποστολαι συλλογικών βοηθημάτων.

"Άρθρον 4.

Είς τους άνδρας εμπιστοσύνης θά παρέχωνται αϊ αναγκαΐαι εύκολΐαι ίνα εξακριβώνουν εάν ή διανομή τών συλλογικών βοηθημάτων έκτελήτσει συμφώνως προς τās οδηγίας των εις δλα τό τμήματα και παραρτήματα του χώρου περιορισμού.

"Άρθρον 5.

Είς τους άνδρας εμπιστοσύνης θά επιτρέπεται νά συμπληροϋν οί ίδιοι και να επιμελούνται τήν, Οπό τών ανδρών εμπιστοσύνης τών άπορρασματ^ν εργασίας ή υπό τών αρχιάτρων τών αίτομονωτηρίων και νοσοκομείων, συμπλήρωσιν έγγραφων ή άλλων ερωτηματολογίων προοριζομένων διά τους δωρητάς και σχετικών προς τά συλλογικά βοηθήματα (διανομή, ανάγκαι, ποσότητες, κλπ.) Τά τοιαύτα έγγραφα και ερωτηματολόγια προσηκόντως συμπεπληρωμένα θά διαβιβάζωνται εις τους δωρητάς άνευ χρονοτριβής.

"Άρθρον 6.

Προς έξασφάλισιν της κανονικής διανομής τών συλλογικών βοηθημάτων εις τους αιχμαλώτους πολέμου τοϋ στρατοπέδου των και προς ένδεχομένην αντιμετώπισιν τών αναγκών αίτινες δυνατόν νά προκύψουν εκ της άφίξεως νέων ομάδων αιχμαλώτων, θά έπιτρέπεται εις τους άνδρας εμπιστοσύνης νά σχηματίζουν και διατηρούν επαρκή αποθέματα συλλογικών βοηθημάτων. Προς τον σκοπόν τούτον θά 2χουν εις τήν διάθεσίν των καταλλήλους άποθήκας. Έκάστη αποθήκη θά εχη δύο κλείθρα. Ο άνήρ εμπιστοσύνης θά κρατή τās κλείδας τοϋ ενός και ό διοικητής τοϋ στρατοπέδου τās κλείδας τοϋ έτερου.

"Άρθρον 7.

Είς περίπτωσιν συλλογικής άποστολής Ιματισμού, έκαστος αιχμάλωτος πολέμου θα διατήρηση τήν ιδιόκτησίαν μιας πλήρους σειράς ενδυμάτων. Έάν αιχμάλωτοι τινές κατέχουν περισσότερα ενδύματα, ό άνήρ εμπιστοσύνης δικαιούται να αφάρεση από τους εύνοηθέντας τά πλεονάζοντα είδη ρουχισμού, ή ώρισμένα μόνον είδη των οποιών ό ενδιαφερόμενος διαθέτει πλείονα, εάν παραστή ανάγκη λήψεως τοιούτου μέτρου προς ίκανοποίησιν τών αναγκών

άλλων αιχμαλώτων ολιγώτερον εύνοηθέντων. Δεν δικαιούται όμως ν' αφαίρεση δευτέραν σειράν εσωρούχων, καλτσών ή υποδημάτων, έκτος αν δεν ύπάρχη άλλος τρόπος προμηθείας των εις αιχμαλώτους πολέμου μή έχοντας τοιαύτα.

"Άρθρον 8.

Τά 'Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη καί ειδικώς αί κατακρατοῦσαι Δυνάμεις, θα επιτρέπουν, εν δλω τω μέτρω τοῦ δυνατού και υπό τήν έπιφύλαξιν τών περι ανεφοδιασμού οῦ πληθυσμού κανονισμών, πάσαν επί τοῦ εδάφους των αγοράν, προς διανομήν συλλογικών βοηθημάτων εις τους αιχμαλώτους πολέμου, θά διευκολύνουν επίσης τά εμβάσματα κεφαλαίων και άλλα δημοσιονομικά, τεχνικά ή διοικητικά μέτρα σχετικά προς τάς αγοράς.

"Άρθρον 9.

Αί ανωτέρω διατάξεις δεν αντίκεινται προς το δικαίωμα τών αιχμαλώτων πολέμου νά λαμβάνουν συλλογικά βοηθήματα προ τής άφίξεώς των εις στρατόπεδόν ή διαρκούσης τής μεταφοράς των, ούτε και εις τήν δυνατότητα τήν οποίαν έχουν οί αντιπρόσωποι τής προστάτιδος Δυνάμεως, τής Διεθνούς 'Επιτροπής τοῦ Ερυθρού Σταυρού ή οιασδήποτε άλλης ανθρωπιστικής οργανώσεως ερχόμενης αρωγού εις τους αιχμαλώτους πολέμου και επιφορισμένης τήν διαβίβασιν τών βοηθημάτων τούτων, νά εξασφαλίσουν τήν προς τους παραλήπτας των διανομήν δι'δλων των μέσων ατίνα ήθελον κρίνει ενδεδειγμένα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV.

A.—ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ.

("Ιδε άρθρον 4.)

Άνάστημα	Βάρος	Όφθαλμοί	Κόμη
Δακτυλικά Άποτυπώματα (προαιρετικά)— (άριστερός δείκτης)		(δεξιός δείκτης)	
Έτερα, ένδεχομένως στοιχεία άναγνωρίσεως			

Σημειώσεις: Τὸ παρὸν δελτίον ταυτότητος χορηγεῖται εἰς πρόσωπα συνο-

δεύοντα τὰς ἐνόπλους δυνάμεις τῆς.....
χωρὶς ν' ἀποτελοῦν ἄμεσα μέλη αὐτῶν.

Δέον νὰ φέρηται πάντοτε ὑπὸ τοῦ προσώπου εἰς ὃ ἐχορηγήθη. Ἐὰν ὁ κάτοχος αἰχμαλωτισθῆ, θὰ ἐπιδώσῃ αὐτεπαγγέλτως τὸ δελτίον τοῦτο εἰς τὰς συλλαβούσας αὐτὸν Ἄρχας ἵνα δυνηθοῦν αὐταὶ νὰ ἐξακριβώσουν τὴν ταυτότητά του.

(Χώρα καὶ Στρατιωτικὴ Ἄρχη ἐκδίδουσα τὴν παροῦσαν ταυτότητα).

Φωτογραφία κατόχου

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ.

Προσώπων συνοδευόντων τὰς ἐνόπλους δυνάμεις

Ἐπώνυμον.....

Ὄνόματα .....

Ἡμερομηνία καὶ τόπος γεννήσεως.....

Ἀκολουθεῖ τὰς ἐνόπλους δυνάμεις ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ.....

Ἡμερομηνία ἐκδόσεως
Δελτίου

Ἐπογραφή κατόχου.

Παρατηρήσεις: Ἡ παροῦσα ταυτότης θὰ ἔδει κατὰ προτίμησιν νὰ ἐκδοθῆ εἰς δύο ἢ τρεῖς γλώσσας, ὧν μία διεθνοῦς χρήσεως. Πραγματικαὶ διαστάσεις τοῦ δελτίου, τὸ ὁποῖον διπλοῦται εἰς τὸ μέσον ἐπὶ τῆς διακεκομμένης γραμμῆς: 13 ἐπὶ 10 ἑκατοστά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV.
B.—ΔΕΛΤΙΟΝ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑΣ.
(Ἴδε ἄρθρον 70.)

Ταχυδρομεῖον αἰχμαλώτων πολέμου, ἀτελῶς.
Δελτίον συλλήψεως αἰχμαλώτων πολέμου.

ΠΡΟΣΟΧΗ

(Ἐμπροσθία ὄψις)

Τὸ δελτίον τοῦτο δεόν νὰ συμπληρωθῇ ὑφ' ἐκάστου αἰχμαλώτου ἅμα ὡς συλληφθῇ καὶ καθ' ἐκάστην ἀλλαγὴν διευθύνσεώς του (λόγω μεταφορᾶς εἰς νοσοκομεῖον ἢ εἰς ἕτερον στρατόπεδον).

Τὸ δελτίον τοῦτο εἶναι ἀνεξάρτητον τοῦ εἰδικοῦ δελταρίου τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπεται εἰς ἕκαστον αἰχμάλωτον ν' ἀποστείλῃ πρὸς τοὺς συγγενεῖς του. Συμπληρώσατε εὐαναγνώστως μὲ κεφαλαῖα γράμματα :

1. Δύναμις ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται ὁ αἰχμάλωτος.....

(Ἐπισημία ὄψις).

2. Ἐπώνυμον.....

3. Ὄνόματα (πλήρη).....

4. Πατρώνυμον.....

5. Ἡμερομηνία γεννήσεως.....

6. Τόπος γεννήσεως.....

7. Βαθμὸς.....

8. Ἀριθμὸς Μητρώου.....

9. Διεύθυνσις πλησιεστέρου συγγενοῦς.....

(*) 10. Συνελήφθη αἰχμάλωτος τὴν : (ἡ) Ἀφίκετο ἐκ (στρατόπεδον ὑπ' ἀριθ. Νοσοκομεῖον, κ.λ.π.).....

(*) 11. (α) ἐν καλῇ ὑγείᾳ· (β) μὴ τραυματισθεῖς· (γ) ἀναρρώσας· (δ) ἀναρρώνων· (ε) ἀσθενῆς· (στ) ἐλαφρῶς τραυματισθεῖς· (ζ) βαρέως τραυματισθεῖς.

12. Ἡ παροῦσα διεύθυνσίς μου εἶναι :

Αἰχμάλωτος ὑπ' ἀριθμ.....

Ὄνομα Στρατοπέδου.....

13. Ἡμερομηνία.....

14. Ὑπογραφή.....

(*) Διαγράψατε ὅ,τι δὲν σᾶς ἀφορᾷ. Μὴ προσθέσετε παρατηρήσεις. Ἴδατε ἐξηγήσεις ὀπισθεν.

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

ΓΕΝΕΥΗΝ—ΕΛΒΕΤΙΑΝ.

Παρατηρήσεις: Τὸ ἔντυπον τοῦτο δέον νὰ διατυπωθῆ εἰς δύο ἢ τρεῖς γλώσσας καὶ δὴ εἰς τὴν μητρικὴν γλῶσσαν τοῦ αἰχμαλώτου καὶ εἰς τὴν τῆς κατακρατούσης Δυνάμεως. Πραγματικὸν μέγεθος: 15 ἐπὶ 10,5 ἑκατοστά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV.

Γ.—ΔΕΛΤΑΡΙΟΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ.

(Ἴδε ἄρθρον 71.)

I. Δελτάριον.

(1) Ἐμπροσθία ὄψεις: Ἄλληλογραφία αἰχμαλώτων πολέμου.

ΑΤΕΛΩΣ.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟΝ ΔΕΛΤΑΡΙΟΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΕΥΣ

Πρὸς .....

Ὄνοματεπώνυμον .....

Τόπος καὶ χρόνος γεννήσεως ..... Τόπος προορισμοῦ .....

Ἄριθμός αἰχμαλώτου ..... Ὅδος .....

Στρατόπεδον ..... Χώρα .....

Χώρα ἀποστολῆς..... Νομός.....

(2) Ὁπισθία ὄψεις: Ἡμερομηνία

.....
.....
.....
.....
.....

Γράφετε μόνον ἐπὶ τῶν γραμμῶν καὶ λίαν εὐαναγνώστως.

Παρατηρήσεις: Τὸ παρὸν ἔντυπον δέον νὰ διατυπωθῆ εἰς δύο ἢ τρεῖς γλώσσας καὶ δὴ εἰς τὴν μητρικὴν γλῶσσαν τοῦ αἰχμαλώτου πολέμου καὶ εἰς τὴν τῆς κατακρατούσης Δυνάμεως. Πραγματικαὶ διαστάσεις: 15 ἐπὶ 10 ἑκατοστά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV.

Γ.—ΔΕΛΤΑΡΙΟΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ.

(Ἴδε ἄρθρον 71.)

2. Ἐπιστολή.

Ἄλληλογραφία αἰχμαλώτου πολέμου

ΑΤΕΛΩΣ

Πρὸς .....

Τόπος .....

Ὅδος .....

Χώρα .....

Νομὸς ἢ Ἐπαρχία .....

Ἄποστολεὺς :

Ὄνοματεπώνυμον .....

Ἡμερομηνία καὶ τόπος γεννήσεως .....

Αἰχμάλωτος πολέμου ὑπ' ἀριθ. ....

Ὄνομα στρατοπέδου .....

Χώρα ἀποστολῆς .....

Παρατηρήσεις : Τὸ ἐντυπον τοῦτο δέον νὰ διατυπωθῆ εἰς δύο ἢ τρεῖς γλώσσας καὶ διὰ εἰς τὴν μητρικὴν γλώσσαν τοῦ αἰχμαλώτου καὶ εἰς τὴν τῆς κατακρατούσης Δυνάμεως. Διπλοῦται κατὰ μήκος τῶν διακεκομμένων γραμμῶν, τοῦ ἄνω μέρους εἰσαγομένου εἰς τὴν σχισμὴν (δι' ἀστερίσκων σημειουμένην) καὶ ἔχει ὄψιν φακέλλου. Ἐπὶ τῆς ἄλλης ὄψεως ἔχει γραμμὰς ὡς τὸ ἄνωτέρω ταχυδρομικὸν δελτάριον, (Ἴδε Παράρτημα IV, Γ. 1), διὰ τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ αἰχμαλώτου καὶ δύναται νὰ περιλάβῃ 250 λέξεις. Πραγματικαὶ διαστάσεις τοῦ ἐντύπου ἀνοικτοῦ : 29 x 15 ἑκατοστά.

IV
GENEVA CONVENTION
RELATIVE TO THE PROTECTION OF CIVILIAN PERSONS
IN TIME OF WAR OF 12 AUGUST 1949

PART I

GENERAL PROVISIONS

Article 1. — The High Contracting Parties undertake to respect and to ensure respect for the present Convention in all circumstances.

ART. 2. — In addition to the provisions which shall be implemented in peacetime, the present Convention shall apply to all cases of declared war or of any other armed conflict which may arise between two or more of the High Contracting Parties, even if the state of war is not recognized by one of them.

The Convention shall also apply to all cases of partial or total occupation of the territory of a High Contracting Party, even if the said occupation meets with no armed resistance.

Although one of the Powers in conflict may not be a party to the present Convention, the Powers who are parties thereto shall remain bound by it in their mutual relations. They shall furthermore be bound by the Convention in relation to the said Power, if the latter accepts and applies the provisions thereof.

ART. 3. — In the case of armed conflict not of an international character occurring in the territory of one of the High Contracting Parties, each Party to the conflict shall be bound to apply, as a minimum, the following provisions:

- 1) Persons taking no active part in the hostilities, including members of armed forces who have laid down their arms and those placed *hors de combat* by sickness, wounds, detention, or any other cause, shall in all circumstances be treated humanely, without any adverse distinction founded on race, colour, religion or faith, sex, birth or wealth, or any other similar criteria.

To this end, the following acts are and shall remain prohibited at any time and in any place whatsoever with respect to the above-mentioned persons:

- a) violence to life and person, in particular murder of all kinds, mutilation, cruel treatment and torture;
- b) taking of hostages;
- c) outrages upon personal dignity, in particular humiliating and degrading treatment;
- d) the passing of sentences and the carrying out of executions without previous judgment pronounced by a regularly constituted court, affording all the judicial guarantees which are recognized as indispensable by civilized peoples.

2) The wounded and sick shall be collected and cared for.

An impartial humanitarian body, such as the International Committee of the Red Cross, may offer its services to the Parties to the conflict. The Parties to the conflict should further endeavour to bring into force, by means of special agreements, all or part of the other provisions of the present Convention.

The application of the preceding provisions shall not affect the legal status of the Parties to the conflict.

ART. 4. — Persons protected by the Convention are those who at a given moment and in any manner whatsoever, find themselves, in case of a conflict or occupation, in the hands of persons a Party to the conflict or Occupying Power of which they are not nationals.

Nationals of a State which is not bound by the Convention are not protected by it. Nationals of a neutral State who find themselves in the territory of a belligerent State, and nationals of a co-belligerent State, shall not be regarded as protected persons while the State of which they are nationals has normal diplomatic representation in the State in whose hands they are.

The provisions of Part II are, however, wider in application, as defined in Article 13.

Persons protected by the Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field of August 12, 1949, or by the Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of Wounded, Sick and Shipwrecked Members of Armed Forces at Sea of August 12, 1949, or by the Geneva Convention relative to the Treatment of Prisoners of War of August 12, 1949, shall not be considered as protected persons within the meaning of the present Convention.

ART. 5. — Where, in the territory of a Party to the conflict, the latter is satisfied that an individual protected person is definitely suspected of or engaged in activities hostile to the security of the State, such individual person shall not be entitled to claim such rights and privileges under the present Convention as would, if exercised in the favour of such individual person, be prejudicial to the security of such State.

Where in occupied territory an individual protected person is detained as a spy or saboteur, or as a person under definite suspicion of activity hostile to the security of the Occupying Power, such person shall, in those cases where absolute military security so requires, be regarded as having forfeited rights of communication under the present Convention.

In each case, such persons shall nevertheless be treated with humanity, and in case of trial, shall not be deprived of the rights of fair and regular trial prescribed by the present Convention. They shall also be granted the full rights and privileges of a protected person under the present Convention at the earliest date consistent with the security of the State or Occupying Power, as the case may be.

ART. 6. — The present Convention shall apply from the outset of any conflict or occupation mentioned in Article 2.

In the territory of Parties to the conflict, the application of the present Convention shall cease on the general close of military operations.

In the case of occupied territory, the application of the present Convention shall cease one year after the general close of military operations; however, the Occupying Power shall be bound, for the duration of the occupation, to the extent that such Power exercises the functions of government in such territory, by the provisions of the following Articles of the present Convention: 1 to 12, 27, 29 to 34, 47, 49, 51, 52, 53, 59, 61 to 77, 143.

Protected persons whose release, repatriation or reestablishment may take place after such dates shall meanwhile continue to benefit by the present Convention.

ART. 7. — In addition to the agreements expressly provided for in Articles 11, 14, 15, 17, 36, 108, 109, 132, 133 and 149, the High Contracting Parties may conclude other special agreements for all matters concerning which they may deem it suitable to make separate provision. No special agreement shall adversely affect the situation of protected persons, as defined by the present Convention, nor restrict the rights which it confers upon them.

Protected persons shall continue to have the benefit of such agreements as long as the Convention is applicable to them, except where express provisions to the contrary are contained in the aforesaid or in subsequent agreements, or where more favourable measures have been taken with regard to them by one or other of the Parties to the conflict.

ART. 8. — Protected persons may in no circumstances renounce in part or in entirety the rights secured to them by the present Convention, and by the special agreements referred to in the foregoing Article, if such there be.

ART. 9. — The present Convention shall be applied with the cooperation and under the scrutiny of the Protecting Powers whose duty it is to safeguard the interests of the Parties to the conflict. For this purpose, the Protecting Powers may appoint, apart from their diplomatic or consular staff, delegates from amongst their own nationals or the nationals of other neutral Powers. The said delegates shall be subject to the approval of the Power with which they are to carry out their duties.

The Parties to the conflict shall facilitate to the greatest extent possible the task of the representatives or delegates of the Protecting Powers.

The representatives or delegates of the Protecting Powers shall not in any case exceed their mission under the present Convention. They shall, in particular, take account of the imperative necessities of security of the State wherein they carry out their duties.

ART. 10. — The provisions of the present Convention constitute no obstacle to the humanitarian activities which the International Committee of the Red Cross or any other impartial humanitarian organization may, subject to the consent of the Parties to the conflict concerned, undertake for the protection of civilian persons and for their relief.

ART. 11. — The High Contracting Parties may at any time agree to entrust to an international organization which offers all guarantees of impartiality and efficacy the duties incumbent on the Protecting Powers by virtue of the present Convention.

When persons protected by the present Convention do not benefit or cease to benefit, no matter for what reason, by the activities of a Protecting Power or of an organization provided for in the first paragraph above, the Detaining Power shall request a neutral State, or such an organization, to undertake the functions performed under the present Convention by a Protecting Power designated by the Parties to a conflict.

If protection cannot be arranged accordingly, the Detaining Power shall request or shall accept, subject to the provisions of this Article, the offer of the services of a humanitarian organization, such as the International Committee of the Red Cross, to assume the humanitarian functions performed by Protecting Powers under the present Convention.

Any neutral Power or any organization invited by the Power concerned or offering itself for these purposes, shall be required to act with a sense of responsibility towards the Party to the conflict on which persons protected by the present Convention depend, and shall be required to furnish sufficient assurances that it is in a position to undertake the appropriate functions and to discharge them impartially.

No derogation from the preceding provisions shall be made by special agreements between Powers one of which is restricted, even temporarily, in its freedom to negotiate with the other Power or its allies by reason of military events, more particularly where the whole, or a substantial part, of the territory of the said Power is occupied.

Whenever in the present Convention mention is made of a Protecting Power, such mention applies to substitute organizations in the sense of the present Article.

The provisions of this Article shall extend and be adapted to cases of nationals of a neutral State who are in occupied territory or who find themselves in the territory of a belligerent State in which the State of which they are nationals has not normal diplomatic representation.

ART. 12. — In cases where they deem it advisable in the interest of protected persons, particularly in cases of disagreement between the Parties to the conflict as to the application or interpretation of the provisions of the present Convention, the Protecting Powers shall lend their good offices with a view to settling the disagreement.

For this purpose, each of the Protecting Powers may, either at the invitation of one Party or on its own initiative, propose to the Parties to the conflict a meeting of their representatives, and in particular of the authorities responsible for protected persons, possibly on neutral territory suitably chosen. The Parties to the conflict shall be bound to give effect to the proposals made to them for this purpose. The Protecting Powers may, if necessary, propose for approval by the Parties to the conflict, a person belonging to a neutral Power or delegated by the International Committee of the Red Cross, who shall be invited to take part in such a meeting.

PART II

GENERAL PROTECTION OF POPULATIONS AGAINST CERTAIN CONSEQUENCES OF WAR

ART. 13. — The provisions of Part II cover the whole of the populations of the countries in conflict, without any adverse distinction based, in particular, on race, nationality, religion or political opinion, and are intended to alleviate the sufferings caused by war.

ART. 14. — In time of peace, the High Contracting Parties and, after the outbreak of hostilities, the Parties thereto, may establish in their own territory and, if the need arises, in occupied areas, hospital and safety zones and localities so organized as to protect from the effects of war, wounded, sick and aged persons, children under fifteen, expectant mothers and mothers of children under seven.

Upon the outbreak and during the course of hostilities, the Parties concerned may conclude agreements on mutual recognition of the zones and localities they have created. They may for this purpose implement the provisions of the Draft Agreement annexed to the present Convention, with such amendments as they may consider necessary.

The Protecting Powers and the International Committee of the Red Cross are invited to lend their good offices in order to facilitate the institution and recognition of these hospital and safety zones and localities.

ART. 15. — Any Party to the conflict may, either direct or through a neutral State or some humanitarian organization, propose to the adverse Party to establish, in the regions where fighting is taking place, neutralized zones intended to shelter from the effects of war the following persons, without distinction:

- a) wounded and sick combatants or non-combatants;

b) civilian persons who take no part in hostilities, and who, while they reside in the zones, perform no work of a military character.

When the Parties concerned have agreed upon the geographical position, administration, food supply and supervision of the proposed neutralized zone, a written agreement shall be concluded and signed by the representatives of the Parties to the conflict. The agreement shall fix the beginning and the duration of the neutralization of the zone.

ART. 16. — The wounded and sick, as well as the infirm, and expectant mothers, shall be the object of particular protection and respect. As far as military considerations allow, each Party to the conflict shall facilitate the steps taken to search for the killed and wounded, to assist the shipwrecked and other persons exposed to grave danger, and to protect them against pillage and ill-treatment.

ART. 17. — The Parties to the conflict shall endeavour to conclude local agreements for the removal from besieged or encircled areas, of wounded, sick, infirm, and aged persons, children and maternity cases, and for the passage of ministers of all religions, medical personnel and medical equipment on their way to such areas.

ART. 18. — Civilian hospitals organized to give care to the wounded and sick, the infirm and maternity cases, may in no circumstances be the object of attack, but shall at all times be respected and protected by the Parties to the conflict.

States which are Parties to a conflict shall provide all civilian hospitals with certificates showing that they are civilian hospitals and that the buildings which they occupy are not used for any purpose which would deprive these hospitals of protection in accordance with Article 19.

Civilian hospitals shall be marked by means of the emblem provided for in Article 38 of the Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field of August 12, 1949, but only if so authorized by the State.

The Parties to the conflict shall, in so far as military considerations permit, take the necessary steps to make the distinctive emblems indicating civilian hospitals clearly visible to the enemy land, air and naval forces in order to obviate the possibility of any hostile action.

In view of the dangers to which hospitals may be exposed by being close to military objectives, it is recommended that such hospitals be situated as far as possible from such objectives.

ART. 19.— The protection to which civilian hospitals are entitled shall not cease unless they are used to commit, outside their humanitarian duties, acts harmful to the enemy. Protection may, however, cease only after due

warning has been given, naming, in all appropriate cases, a reasonable time limit, and after such warning has remained unheeded.

The fact that sick or wounded members of the armed forces are nursed in these hospitals, or the presence of small arms and ammunition taken from such combatants and not yet handed to the proper service, shall not be considered to be acts harmful to the enemy.

ART. 20. — Persons regularly and solely engaged in the operation and administration of civilian hospitals, including the personnel engaged in the search for, removal and transporting of and caring for wounded and sick civilians, the infirm and maternity cases, shall be respected and protected.

In occupied territory and in zones of military operations, the above personnel shall be recognizable by means of an identity card certifying their status, bearing the photograph of the holder and embossed with the stamp of the responsible authority, and also by means of a stamped, water-resistant armlet which they shall wear on the left arm while carrying out their duties. This armlet shall be issued by the State and shall bear the emblem provided for in Article 38 of the Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field of August 12, 1949.

Other personnel who are engaged in the operation and administration of civilian hospitals shall be entitled to respect and protection and to wear the armlet, as provided in and under the conditions prescribed in this Article, while they are employed on such duties. The identity card shall state the duties on which they are employed.

The management of each hospital shall at all times hold at the disposal of the competent national or occupying authorities an up to date list of such personnel.

ART. 21. — Convoys of vehicles or hospital trains on land or specially provided vessels on sea, conveying wounded and sick civilians, the infirm and maternity cases, shall be respected and protected in the same manner as the hospitals provided for in Article 18, and shall be marked, with the consent of the State, by the display of the distinctive emblem provided for in Article 38 of the Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field of August 12, 1949.

ART. 22. — Aircraft exclusively employed for the removal of wounded and sick civilians, the infirm and maternity cases, or for the transport of medical personnel and equipment, shall not be attacked, but shall be respected while flying at heights, times and on routes specifically agreed upon between all the Parties to the conflict concerned.

They may be marked with the distinctive emblem provided for in Article 38 of the Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field of August 12, 1949.

Unless agreed otherwise, flights over enemy or enemy-occupied territory are prohibited. Such aircraft shall obey every summons to land. In the event of

a landing thus imposed, the aircraft with its occupants may continue its flight after examination, if any.

ART. 23. — Each High Contracting Party shall allow the free passage of all consignments of medical and hospital stores and objects necessary for religious worship intended only for civilians of another High Contracting Party, even if the latter is its adversary. It shall likewise permit the free passage of all consignments of essential foodstuffs, clothing and tonics intended for children under fifteen, expectant mothers and maternity cases.

The obligation of a High Contracting Party to allow the free passage of the consignments indicated in the preceding paragraph is subject to the condition that this Party is satisfied that there are no serious reasons for fearing:

- a) that the consignments may be diverted from their destination,
- b) that the control may not be effective, or
- c) that a definite advantage may accrue to the military efforts or economy of the enemy through the substitution of the abovementioned consignments for goods which would otherwise be provided or produced by the enemy or through the release of such material, services or facilities as would otherwise be required for the production of such goods.

The Power which allows the passage of the consignments indicated in the first paragraph of this Article may make such permission conditional on the distribution to the persons benefited thereby being made under the local supervision of the Protecting Powers.

Such consignments shall be forwarded as rapidly as possible, and the Power which permits their free passage shall have the right to prescribe the technical arrangements under which such passage is allowed.

ART. 24. — The Parties to the conflict shall take the necessary measures to ensure that children under fifteen, who are orphaned or are separated from their families as a result of the war, are not left to their own resources, and that their maintenance, the exercise of their religion and their education are facilitated in all circumstances. Their education shall, as far as possible, be entrusted to persons of a similar cultural tradition.

The Parties to the conflict shall facilitate the reception of such children in a neutral country for the duration of the conflict with the consent of the Protecting Power, if any, and under due safeguards for the observance of the principles stated in the first paragraph.

They shall, furthermore, endeavour to arrange for all children under twelve to be identified by the wearing of identity discs, or by some other means.

ART. 25. — All persons in the territory of a Party to the conflict, or in a territory occupied by it, shall be enabled to give news of a strictly personal nature to members of their families, wherever they may be, and to receive news from them. This correspondence shall be forwarded speedily and without undue delay.

If, as a result of circumstances, it becomes difficult or impossible to exchange family correspondence by the ordinary post, the Parties to the conflict concerned shall apply to a neutral intermediary, such as the Central Agency provided for in Article 140, and shall decide in consultation with it how to ensure the fulfilment of their obligations under the best possible conditions, in particular with the co-operation of the National Red Cross (Red Crescent, Red Lion and Sun) Societies.

If the Parties to the conflict deem it necessary to restrict family correspondence, such restrictions shall be confined to the compulsory use of standard forms containing twenty-five freely chosen words, and to the limitation of the number of these forms despatched to one each month.

ART. 26. — Each Party to the conflict shall facilitate enquiries made by members of families dispersed owing to the war, with the object of renewing contact with one another and of meeting, if possible. It shall encourage, in particular, the work of organizations engaged on this task provided they are acceptable to it and conform to its security regulations.

PART III

STATUS AND TREATMENT OF PROTECTED PERSONS

SECTION I

PROVISIONS COMMON TO THE TERRITORIES OF THE PARTIES TO THE CONFLICT AND TO OCCUPIED TERRITORIES

ART. 27. — Protected persons are entitled, in all circumstances, to respect for their persons, their honour, their family rights, their religious convictions and practices, and their manners and customs. They shall at all times be humanely treated, and shall be protected especially against all acts of violence or threats thereof and against insults and public curiosity.

Women shall be especially protected against any attack on their honour, in particular against rape, enforced prostitution, or any form of indecent assault.

Without prejudice to the provisions relating to their state of health, age and sex, all protected persons shall be treated with the same consideration by the Party to the conflict in whose power they are, without any adverse distinction based, in particular, on race, religion or political opinion.

However, the Parties to the conflict may take such measures of control and security in regard to protected persons as may be necessary as a result of the war.

ART. 28. — The presence of a protected person may not be used to render certain points or areas immune from military operations.

ART. 29. — The Party to the conflict in whose hands protected persons may be, is responsible for the treatment accorded to them by its agents, irrespective of any individual responsibility which may be incurred.

ART. 30. — Protected persons shall have every facility for making application to the Protecting Powers, the International Committee of the Red Cross, the National Red Cross (Red Crescent, Red Lion and Sun) Society of the country where they may be, as well as to any organization that might assist them.

These several organizations shall be granted all facilities for that purpose by the authorities, within the bounds set by military or security considerations.

Apart from the visits of the delegates of the Protecting Powers and of the International Committee of the Red Cross, provided for by Article 143, the Detaining or Occupying Powers shall facilitate as much as possible visits to protected persons by the representatives of other organizations whose object is to give spiritual aid or material relief to such persons.

ART. 31. — No physical or moral coercion shall be exercised against protected persons, in particular to obtain information from them or from third parties.

ART. 32. — The High Contracting Parties specifically agree that each of them is prohibited from taking any measure of such a character as to cause the physical suffering or extermination of protected persons in their hands. This prohibition applies not only to murder, torture, corporal punishment, mutilation and medical or scientific experiments not necessitated by the medical treatment of a protected person, but also to any other measures of brutality whether applied by civilian or military agents.

ART. 33. — No protected person may be punished for an offence he or she has not personally committed. Collective penalties and likewise all measures of intimidation or of terrorism are prohibited.

Pillage is prohibited.

Reprisals against protected persons and their property are prohibited.

ART. 34. — The taking of hostages is prohibited.

SECTION II

ALIENS IN THE TERRITORY OF A PARTY TO THE CONFLICT

ART. 35. — All protected persons who may desire to leave the territory at the outset of, or during a conflict, shall be entitled to do so, unless their departure is contrary to the national interests of the State. The applications of such persons to leave shall be decided in accordance with regularly established procedures and the decision shall be taken as rapidly as possible. Those persons permitted to leave may provide themselves with the necessary funds for their journey and take with them a reasonable amount of their effects and articles of personal use.

If any such person is refused permission to leave the territory, he shall be entitled to have such refusal reconsidered as soon as possible by an appropriate court or administrative board designated by the Detaining Power for that purpose.

Upon request, representatives of the Protecting Power shall, unless reasons of security prevent it, or the persons concerned object, be furnished with the reasons for refusal of any request for permission to leave the territory and be given, as expeditiously as possible, the names of all persons who have been denied permission to leave.

ART. 36. — Departures permitted under the foregoing Article shall be carried out in satisfactory conditions as regards safety, hygiene, sanitation and food. All costs in connection therewith, from the point of exit in the territory of the Detaining Power, shall be borne by the country of destination, or, in the case of accommodation in a neutral country, by the Power whose nationals are benefited. The practical details of such movements may, if necessary, be settled by special agreements between the Powers concerned.

The foregoing shall not prejudice such special agreements as may be concluded between Parties to the conflict concerning the exchange and repatriation of their nationals in enemy hands.

ART. 37. — Protected persons who are confined pending proceedings or serving a sentence involving loss of liberty, shall during their confinement be humanely treated. As soon as they are released, they may ask to leave the territory in conformity with the foregoing Articles.

ART. 38. — With the exception of special measures authorized by the present Convention, in particular by Articles 27 and 41 thereof, the situation of protected persons shall continue to be regulated, in principle, by the provisions concerning aliens in time of peace. In any case, the following rights shall be granted to them:

1) They shall be enabled to receive the individual or collective relief that may be sent to them.

2) They shall, if their state of health so requires, receive medical attention and hospital treatment to the same extent as the nationals of the State concerned.

3) They shall be allowed to practise their religion and to receive spiritual assistance from ministers of their faith.

4) If they reside in an area particularly exposed to the dangers of war, they shall be authorized to move from that area to the same extent as the nationals of the State concerned.

5) Children under fifteen years, pregnant women and mothers of children under seven years shall benefit by any preferential treatment to the same extent as the nationals of the State concerned.

ART. 39. — Protected persons who, as a result of the war, have lost their gainful employment, shall be granted the opportunity to find paid employment. That opportunity shall, subject to security considerations and to the provisions of Article 40, be equal to that enjoyed by the nationals of the Power in whose territory they are.

Where a Party to the conflict applies to a protected person methods of control which result in his being unable to support himself, and especially if such a person is prevented for reasons of security from finding paid employment on reasonable conditions, the said Party shall ensure his support and that of his dependents.

Protected persons may in any case receive allowances from their home country, the Protecting Power, or the relief societies referred to in Article 30.

ART. 40. — Protected persons may be compelled to work only to the same extent as nationals of the Party to the conflict in whose territory they are.

If protected persons are of enemy nationality, they may only be compelled to do work which is normally necessary to ensure the feeding, sheltering, clothing, transport and health of human beings and which is not directly related to the conduct of military operations. In the cases mentioned in the two preceding paragraphs, protected persons compelled to work shall have the benefit of the same working conditions and of the same safeguards as national workers, in particular as regards wages, hours of labour, clothing and equipment, previous training and compensation for occupational accidents and diseases. If the above provisions are infringed, protected persons shall be allowed to exercise their right of complaint in accordance with Article 30.

ART. 41. — Should the Power in whose hands protected persons may be consider the measures of control mentioned in the present Convention to be inadequate, it may not have recourse to any other measure of control more severe than that of assigned residence or internment, in accordance with the provisions of Articles 42 and 43.

In applying the provisions of Article 39, second paragraph, to the cases of persons required to leave their usual places of residence by virtue of a decision placing them in assigned residence elsewhere, the Detaining Power shall be guided as closely as possible by the standards of welfare set forth in Part III, Section IV of this Convention.

ART. 42. — The internment or placing in assigned residence of protected persons may be ordered only if the security of the Detaining Power makes it absolutely necessary. If any person, acting through the representatives of the Protecting Power, voluntarily demands internment, and if his situation renders this step necessary, he shall be interned by the Power in whose hands he may be.

ART. 43. — Any protected person who has been interned or placed in assigned residence shall be entitled to have such action reconsidered as soon as possible by an appropriate court or administrative board designated by the Detaining Power for that purpose. If the internment or placing in assigned residence is maintained, the court or administrative board shall periodically, and at least twice yearly, give consideration to his or her case, with a view to the favourable amendment of the initial decision, if circumstances permit.

Unless the protected persons concerned object, the Detaining Power shall, as rapidly as possible, give the Protecting Power the names of any protected persons who have been interned or subjected to assigned residence, or who have been released from internment or assigned residence. The decisions of the courts or boards mentioned in the first paragraph of the present Article shall also, subject to the same conditions, be notified as rapidly as possible to the Protecting Power.

ART. 44.— In applying the measures of control mentioned in the present Convention, the Detaining Power shall not treat as enemy aliens exclusively on the basis of their nationality *de jure* of an enemy State, refugees who do not, in fact, enjoy the protection of any government.

ART. 45. — Protected persons shall not be transferred to a Power which is not a party to the Convention.

This provision shall in no way constitute an obstacle to the repatriation of protected persons, or to their return to their country of residence after the cessation of hostilities.

Protected persons may be transferred by the Detaining Power only to a Power which is a party to the present Convention and after the Detaining Power has satisfied itself of the willingness and ability of such transferee Power to apply the present Convention. If protected persons are transferred under such circumstances, responsibility for the application of the present Convention rests on the Power accepting them, while they are in its custody. Nevertheless, if that Power falls to carry out the provisions of the present Convention in any important respect, the Power by which the protected persons were transferred shall, upon being so notified by the Protecting Power, take effective measures to correct the situation or shall request the return of the protected persons. Such request must be complied with.

In no circumstances shall a protected person be transferred to a country where he or she may have reason to fear persecution for his or her political opinions or religious beliefs.

The provisions of this Article do not constitute an obstacle to the extradition, in pursuance of extradition treaties concluded before the outbreak of hostilities, of protected persons accused of offences against ordinary criminal law.

ART. 46.— In so far as they have not been previously withdrawn, restrictive measures taken regarding protected persons shall be cancelled as soon as possible after the close of hostilities.

Restrictive measures affecting their property shall be cancelled, in accordance with the law of the Detaining Power, as soon as possible after the close of hostilities.

SECTION III

OCCUPIED TERRITORIES

ART. 47. — Protected persons who are in occupied territory shall not be deprived, in any case or in any manner whatsoever, of the benefits of the present Convention by any change introduced, as the result of the occupation of a territory, into the institutions or government of the said territory, nor by any agreement concluded between the authorities of the occupied territories and the Occupying Power, nor by any annexation by the latter of the whole or part of the occupied territory.

ART. 48. — Protected persons who are not nationals of the Power whose territory is occupied, may avail themselves of the right to leave the territory subject to the provisions of Article 35, and decisions thereon shall be taken according to the procedure which the Occupying Power shall establish in accordance with the said Article.

ART. 49. — Individual or mass forcible transfers, as well as deportations of protected persons from occupied territory to the territory of the Occupying Power or to that of any other country, occupied or not, are prohibited, regardless of their motive.

Nevertheless, the Occupying Power may undertake total or partial evacuation of a given area if the security of the population or imperative military reasons so demand. Such evacuations may not involve the displacement of protected persons outside the bounds of the occupied territory except when for material reasons it is impossible to avoid such displacement. Persons thus evacuated shall be transferred back to their homes as soon as hostilities in the area in question have ceased.

The Occupying Power undertaking such transfers or evacuations shall ensure, to the greatest practicable extent, that proper accommodation is provided to receive the protected persons, that the removals are effected in

satisfactory conditions of hygiene, health, safety and nutrition, and that members of the same family are not separated.

The Protecting Power shall be informed of any transfers and evacuations as soon as they have taken place.

The Occupying Power shall not detain protected persons in an area particularly exposed to the dangers of war unless the security of the population or imperative military reasons so demand.

The Occupying Power shall not deport or transfer parts of its own civilian population into the territory it occupies.

ART. 50. — The Occupying Power shall, with the co-operation of the national and local authorities, facilitate the proper working of all institutions devoted to the care and education of children.

The Occupying Power shall take all necessary steps to facilitate the identification of children and the registration of their parentage. It may not, in any case, change their personal status, nor enlist them in formations or organizations subordinate to it.

Should the local institutions be inadequate for the purpose, the Occupying Power shall make arrangements for the maintenance and education, if possible by persons of their own nationality, language and religion, of children who are orphaned or separated from their parents as a result of the war and who cannot be adequately cared for by a near relative or friend.

A special section of the Bureau set up in accordance with Article 136 shall be responsible for taking all necessary steps to identify children whose identity is in doubt. Particulars of their parents or other near relatives should always be recorded if available.

The Occupying Power shall not hinder the application of any preferential measures in regard to food, medical care and protection against the effects of war, which may have been adopted prior to the occupation in favour of children under fifteen years, expectant mothers, and mothers of children under seven years.

ART. 51. — The Occupying Power may not compel protected persons to serve in its armed or auxiliary forces. No pressure or propaganda which aims at securing voluntary enlistment is permitted.

The Occupying Power may not compel protected persons to work unless they are over eighteen years of age, and then only on work which is necessary either for the needs of the army of occupation, or for the public utility services, or for the feeding, sheltering, clothing, transportation or health of the population of the occupied country. Protected persons may not be compelled to undertake any work which would involve them in the obligation of taking part in military operations. The Occupying Power may not compel protected persons to employ forcible means to ensure the security of the installations where they are performing compulsory labour.

The work shall be carried out only in the occupied territory where the persons whose services have been requisitioned are. Every such person shall,

so far as possible, be kept in his usual place of employment. Workers shall be paid a fair wage and the work shall be proportionate to their physical and intellectual capacities. The legislation in force in the occupied country concerning working conditions, and safeguards as regards, in particular, such matters as wages, hours of work, equipment, preliminary training and compensation for occupational accidents and diseases, shall be applicable to the protected persons assigned to the work referred to in this Article.

In no case shall requisition of labour lead to a mobilization of workers in an organization of a military or semi-military character.

ART. 52.— No contract, agreement or regulation shall impair the right of any worker, whether voluntary or not and wherever he may be, to apply to the representatives of the Protecting Power in order to request the said Power's intervention.

All measures aiming at creating unemployment or at restricting the opportunities offered to workers in an occupied territory, in order to induce them to work for the Occupying Power, are prohibited.

ART. 53. — Any destruction by the Occupying Power of real or personal property belonging individually or collectively to private persons, or to the State, or to other public authorities, or to social or co-operative organizations, is prohibited, except where such destruction is rendered absolutely necessary by military operations.

ART. 54. — The Occupying Power may not alter the status of public officials or judges in the occupied territories, or in any way apply sanctions to or take any measures of coercion or discrimination against them, should they abstain from fulfilling their functions for reasons of conscience. This prohibition does not prejudice the application of the second paragraph of Article 51. It does not affect the right of the Occupying Power to remove public officials from their posts.

ART. 55. — To the fullest extent of the means available to it, the Occupying Power has the duty of ensuring the food and medical supplies of the population; it should, in particular, bring in the necessary foodstuffs, medical stores and other articles if the resources of the occupied territory are inadequate.

The Occupying Power may not requisition foodstuffs, articles or medical supplies available in the occupied territory, except for use by the occupation forces and administration personnel, and then only if the requirements of the civilian population have been taken into account. Subject to the provisions of other international Conventions, the Occupying Power shall make arrangements to ensure that fair value is paid for any requisitioned goods.

The Protecting Power shall, at any time, be at liberty to verify the state of the food and medical supplies in occupied territories, except where temporary restrictions are made necessary by imperative military requirements.

ART. 56. — To the fullest extent of the means available to it, the Occupying Power has the duty of ensuring and maintaining, with the co-operation of national and local authorities, the medical and hospital establishments and services, public health and hygiene in the occupied territory, with particular reference to the adoption and application of the prophylactic and preventive measures necessary to combat the spread of contagious diseases and epidemics. Medical personnel of all categories shall be allowed to carry out their duties.

If new hospitals are set up in occupied territory and if the competent organs of the occupied State are not operating there, the occupying authorities shall, if necessary, grant them the recognition provided for in Article 18. In similar circumstances, the occupying authorities shall also grant recognition to hospital personnel and transport vehicles under the provisions of Articles 20 and 21.

In adopting measures of health and hygiene and in their implementation, the Occupying Power shall take into consideration the moral and ethical susceptibilities of the population of the occupied territory.

ART. 57. — The Occupying Power may requisition civilian hospitals only temporarily and only in cases of urgent necessity for the care of military wounded and sick, and then on condition that suitable arrangements are made in due time for the care and treatment of the patients and for the needs of the civilian population for hospital accommodation. The material and stores of civilian hospitals cannot be requisitioned so long as they are necessary for the needs of the civilian population.

ART. 58. — The Occupying Power shall permit ministers of religion to give spiritual assistance to the members of their religious communities.

The Occupying Power shall also accept consignments of books and articles required for religious needs and shall facilitate their distribution in occupied territory.

ART. 59. — If the whole or part of the population of an occupied territory is inadequately supplied, the Occupying Power shall agree to relief schemes on behalf of the said population, and shall facilitate them by all the means at its disposal.

Such schemes, which may be undertaken either by States or by impartial humanitarian organizations such as the International Committee of the Red Cross, shall consist, in particular, of the provision of consignments of foodstuffs, medical supplies and clothing.

All Contracting Parties shall permit the free passage of these consignments and shall guarantee their protection.

A Power granting free passage to consignments on their way to territory occupied by an adverse Party to the conflict shall, however, have the right to search the consignments, to regulate their passage according to prescribed

times and routes, and to be reasonably satisfied through the Protecting Power that these consignments are to be used for the relief of the needy population and are not to be used for the benefit of the Occupying Power.

ART. 60. — Relief consignments shall in no way relieve the Occupying Power of any of its responsibilities under Articles 55, 56 and 59. The Occupying Power shall in no way whatsoever divert relief consignments from the purpose for which they are intended, except in cases of urgent necessity, in the interests of the population of the occupied territory and with the consent of the Protecting Power.

ART. 61. — The distribution of the relief consignments referred to in the foregoing Articles shall be carried out with the cooperation and under the supervision of the Protecting Power. This duty may also be delegated, by agreement between the Occupying Power and the Protecting Power, to a neutral Power, to the International Committee of the Red Cross or to any other impartial humanitarian body.

Such consignments shall be exempt in occupied territory from all charges, taxes or customs duties unless these are necessary in the interests of the economy of the territory. The Occupying Power shall facilitate the rapid distribution of these consignments.

All Contracting Parties shall endeavour to permit the transit and transport, free of charge, of such relief consignments on their way to occupied territories.

ART. 62. — Subject to imperative reasons of security, protected persons in occupied territories shall be permitted to receive the individual relief consignments sent to them.

ART. 63. — Subject to temporary and exceptional measures imposed for urgent reasons of security by the Occupying Power:

- a) recognized National Red Cross (Red Crescent, Red Lion and Sun) Societies shall be able to pursue their activities in accordance with Red Cross Principles, as defined by the International Red Cross Conferences. Other relief societies shall be permitted to continue their humanitarian activities under similar conditions;
- b) the Occupying Power may not require any changes in the personnel or structure of these societies, which would prejudice the aforesaid activities.

The same principles shall apply to the activities and personnel of special organizations of a non-military character, which already exist or which may be established, for the purpose of ensuring the living conditions of the civilian population by the maintenance of the essential public utility services, by the distribution of relief and by the organization of rescues.

ART. 64. — The penal laws of the occupied territory shall remain in force, with the exception that they may be repealed or suspended by the Occupying Power in cases where they constitute a threat to its security or an obstacle to the application of the present Convention. Subject to the latter consideration and to the necessity for ensuring the effective administration of justice, the tribunals of the occupied territory shall continue to function in respect of all offences covered by the said laws.

The Occupying Power may, however, subject the population of the occupied territory to provisions which are essential to enable the Occupying Power to fulfil its obligations under the present Convention, to maintain the orderly government of the territory, and to ensure the security of the Occupying Power, of the members and property of the occupying forces or administration, and likewise of the establishments and lines of communication used by them.

ART. 65. — The penal provisions enacted by the Occupying Power shall not come into force before they have been published and brought to the knowledge of the inhabitants in their own language. The effect of these penal provisions shall not be retroactive.

ART. 66. — In case of a breach of the penal provisions promulgated by it by virtue of the second paragraph of Article 64, the Occupying Power may hand over the accused to its properly constituted, non-political military courts, on condition that the said courts sit in the occupied country. Courts of appeal shall preferably sit in the occupied country.

ART. 67. — The courts shall apply only those provisions of law which were applicable prior to the offence, and which are in accordance with general principles of law, in particular the principle that the penalty shall be proportionate to the offence. They shall take into consideration the fact that the accused is not a national of the Occupying Power.

ART. 68. — Protected persons who commit an offence which is solely intended to harm the Occupying Power, but which does not constitute an attempt on the life or limb of members of the occupying forces or administration, nor a grave collective danger, nor seriously damage the property of the occupying forces or administration or the installations used by them, shall be liable to internment or simple imprisonment, provided the duration of such internment or imprisonment is proportionate to the offence committed. Furthermore, internment or imprisonment shall, for such offences, be the only measure adopted for depriving protected persons of liberty. The courts provided for under Article 66 of the present Convention may at their discretion convert a sentence of imprisonment to one of internment for the same period.

The penal provisions promulgated by the Occupying Power in accordance with Articles 64 and 65 may impose the death penalty on a protected person only in cases where the person is guilty of espionage, of serious acts of sabotage against the military installations of the Occupying

Power or of intentional offences which have caused the death of one or more persons, provided that such offences were punishable by death under the law of the occupied territory in force before the occupation began.

The death penalty may not be pronounced against a protected person unless the attention of the court has been particularly called to the fact that since the accused is not a national of the Occupying Power, he is not bound to it by any duty of allegiance.

In any case, the death penalty may not be pronounced against a protected person who was under eighteen years of age at the time of the offence.

ART. 69. — In all cases, the duration of the period during which a protected person accused of an offence is under arrest awaiting trial or punishment shall be deducted from any period of imprisonment awarded.

ART. 70. — Protected persons shall not be arrested, prosecuted or convicted by the Occupying Power for acts committed or for opinions expressed before the occupation, or during a temporary interruption thereof, with the exception of breaches of the laws and customs of war.

Nationals of the Occupying Power who, before the outbreak of hostilities, have sought refuge in the territory of the occupied State, shall not be arrested, prosecuted, convicted or deported from the occupied territory, except for offences committed after the outbreak of hostilities, or for offences under common law committed before the outbreak of hostilities which, according to the law of the occupied State, would have justified extradition in time of peace.

ART. 71. — No sentence shall be pronounced by the competent courts of the Occupying Power except after a regular trial.

Accused persons who are prosecuted by the Occupying Power shall be promptly informed, in writing, in a language which they understand, of the particulars of the charges preferred against them, and shall be brought to trial as rapidly as possible. The Protecting

Power shall be informed of all proceedings instituted by the Occupying Power against protected persons in respect of charges involving the death penalty or imprisonment for two years or more; it shall be enabled, at any time, to obtain information regarding the state of such proceedings. Furthermore, the Protecting Power shall be entitled, on request, to be furnished with all particulars of these and of any other proceedings instituted by the Occupying Power against protected persons.

The notification to the Protecting Power, as provided for in the second paragraph above, shall be sent immediately, and shall in any case reach the Protecting Power three weeks before the date of the first hearing. Unless, at the opening of the trial, evidence is submitted that the provisions of this Article are fully complied with, the trial shall not proceed. The notification shall include the following particulars:

- a) description of the accused;

- b) place of residence or detention;
- c) specification of the charge or charges (with mention of the penal provisions under which it is brought);
- d) designation of the court which will hear the case;
- e) place and date of the first hearing.

ART. 72. — Accused persons shall have the right to present evidence necessary to their defence and may, in particular, call witnesses. They shall have the right to be assisted by a qualified advocate or counsel of their own choice, who shall be able to visit them freely and shall enjoy the necessary facilities for preparing the defence.

Failing a choice by the accused, the Protecting Power may provide him with an advocate or counsel. When an accused person has to meet a serious charge and the Protecting Power is not functioning, the Occupying Power, subject to the consent of the accused, shall provide an advocate or counsel.

Accused persons shall, unless they freely waive such assistance, be aided by an interpreter, both during preliminary investigation and during the hearing in court. They shall have the right at any time to object to the interpreter and to ask for his replacement.

ART. 73. — A convicted person shall have the right of appeal provided for by the laws applied by the court. He shall be fully informed of his right to appeal or petition and of the time limit within which he may do so. The penal procedure provided in the present Section shall apply, as far as it is applicable, to appeals. Where the laws applied by the court make no provision for appeals, the convicted person shall have the right to petition against the finding and sentence to the competent authority of the Occupying Power.

ART. 74.— Representatives of the Protecting Power shall have the right to attend the trial of any protected person, unless the hearing has, as an exceptional measure, to be held *in camera* in the interests of the security of the Occupying Power, which shall then notify the Protecting Power. A notification in respect of the date and place of trial shall be sent to the Protecting Power.

Any judgment involving a sentence of death, or imprisonment for two years or more, shall be communicated, with the relevant grounds, as rapidly as possible to the Protecting Power. The notification shall contain a reference to the notification made under Article 71, and, in the case of sentences of imprisonment, the name of the place where the sentence is to be served. A record of judgments other than those referred to above shall be kept by the court and shall be open to inspection by representatives of the Protecting Power. Any period allowed for appeal in the case of sentences involving the death penalty, or imprisonment of two years or more, shall not run until notification of judgment has been received by the Protecting Power.

ART. 75. — In no case shall persons condemned to death be deprived of the right of petition for pardon or reprieve.

No death sentence shall be carried out before the expiration of a period of at least six months from the date of receipt by the Protecting Power of the notification of the final judgment confirming such death sentence, or of an order denying pardon or reprieve.

The six months period of suspension of the death sentence herein prescribed may be reduced in individual cases in circumstances of grave emergency involving an organized threat to the security of the Occupying Power or its forces, provided always that the Protecting Power is notified of such reduction and is given reasonable time and opportunity to make representations to the competent occupying authorities in respect of such death sentences.

ART. 76. — Protected persons accused of offences shall be detained in the occupied country, and if convicted they shall serve their sentences therein. They shall, if possible, be separated from other detainees and shall enjoy conditions of food and hygiene which will be sufficient to keep them in good health, and which will be at least equal to those obtaining in prisons in the occupied country.

They shall receive the medical attention required by their state of health.

They shall also have the right to receive any spiritual assistance which they may require.

Women shall be confined in separate quarters and shall be under the direct supervision of women.

Proper regard shall be paid to the special treatment due to minors.

Protected persons who are detained shall have the right to be visited by delegates of the Protecting Power and of the International Committee of the Red Cross, in accordance with the provisions of Article 143.

Such persons shall have the right to receive at least one relief parcel monthly.

ART. 77. — Protected persons who have been accused of offences or convicted by the courts in occupied territory, shall be handed over at the close of occupation, with the relevant records, to the authorities of the liberated territory.

ART. 78. — If the Occupying Power considers it necessary, for imperative reasons of security, to take safety measures concerning protected persons, it may, at the most, subject them to assigned residence or to internment.

Decisions regarding such assigned residence or internment shall be made according to a regular procedure to be prescribed by the Occupying Power in accordance with the provisions of the present Convention. This procedure shall include the right of appeal for the parties concerned. Appeals shall be decided with the least possible delay. In the event of the decision being

upheld, it shall be subject to periodical review, if possible every six months, by a competent body set up by the said Power. Protected persons made subject to assigned residence and thus required to leave their homes shall enjoy the full benefit of Article 39 of the present Convention.

SECTION IV

REGULATIONS FOR THE TREATMENT OF INTERNEES

CHAPTER I

General Provisions

ART. 79. — The Parties to the conflict shall not intern protected persons, except in accordance with the provisions of Articles 41, 42, 43, 68 and 78.

ART. 80.— Internees shall retain their full civil capacity and shall exercise such attendant rights as may be compatible with their status.

ART. 81. — Parties to the conflict who intern protected persons shall be bound to provide free of charge for their maintenance, and to grant them also the medical attention required by their state of health.

No deduction from the allowances, salaries or credits due to the internees shall be made for the repayment of these costs.

The Detaining Power shall provide for the support of those dependent on the internees, if such dependents are without adequate means of support or are unable to earn a living.

ART. 82. — The Detaining Power shall, as far as possible, accommodate the internees according to their nationality, language and customs. Internees who are nationals of the same country shall not be separated merely because they have different languages.

Throughout the duration of their internment, members of the same family, and in particular parents and children, shall be lodged together in the same place of internment, except when separation of a temporary nature is necessitated for reasons of employment or health or for the purposes of enforcement of the provisions of Chapter IX of the present Section. Internees may request that their children who are left at liberty without parental care shall be interned with them.

Wherever possible, interned members of the same family shall be housed in the same premises and given separate accommodation from other internees, together with facilities for leading a proper family life.

CHAPTER II

Places of Internment

ART. 83. — The Detaining Power shall not set up places of internment in areas particularly exposed to the dangers of war.

The Detaining Power shall give the enemy Powers, through the intermediary of the Protecting Powers, all useful information regarding the geographical location of places of internment.

Whenever military considerations permit, internment camps shall be indicated by the letters IC, placed so as to be clearly visible in the daytime from the air. The Powers concerned may, however, agree upon any other system of marking. No place other than an internment camp shall be marked as such.

ART. 84. — Internees shall be accommodated and administered separately from prisoners of war and from persons deprived of liberty for any other reason.

ART. 85. — The Detaining Power is bound to take all necessary and possible measures to ensure that protected persons shall, from the outset of their internment, be accommodated in buildings or quarters which afford every possible safeguard as regards hygiene and health, and provide efficient protection against the rigours of the climate and the effects of the war. In no case shall permanent places of internment be situated in unhealthy areas or in districts the climate of which is injurious to the internees. In all cases where the district, in which a protected person is temporarily interned, is in an unhealthy area or has a climate which is harmful to his health, he shall be removed to a more suitable place of internment as rapidly as circumstances permit.

The premises shall be fully protected from dampness, adequately heated and lighted, in particular between dusk and lights out. The sleeping quarters shall be sufficiently spacious and well ventilated, and the internees shall have suitable bedding and sufficient blankets, account being taken of the climate, and the age, sex, and state of health of the internees.

Internees shall have for their use, day and night, sanitary conveniences which conform to the rules of hygiene and are constantly maintained in a state of cleanliness. They shall be provided with sufficient water and soap for their daily personal toilet and for washing their personal laundry; installations and facilities necessary for this purpose shall be granted to them. Showers or baths shall also be available. The necessary time shall be set aside for washing and for cleaning.

Whenever it is necessary, as an exceptional and temporary measure, to accommodate women internees who are not members of a family unit in the same place of internment as men, the provision of separate sleeping quarters and sanitary conveniences for the use of such women internees shall be obligatory.

ART. 86. — The Detaining Power shall place at the disposal of interned persons, of whatever denomination, premises suitable for the holding of their religious services.

ART. 87. — Canteens shall be installed in every place of internment, except where other suitable facilities are available. Their purpose shall be to enable internees to make purchases, at prices not higher than local market prices, of foodstuffs and articles of everyday use, including soap and tobacco, such as would increase their personal well-being and comfort.

Profits made by canteens shall be credited to a welfare fund to be set up for each place of internment, and administered for the benefit of the internees attached to such place of internment. The Internee Committee provided for in Article 102 shall have the right to check the management of the canteen and of the said fund.

When a place of internment is closed down, the balance of the welfare fund shall be transferred to the welfare fund of a place of internment for internees of the same nationality, or, if such a place does not exist, to a central welfare fund which shall be administered for the benefit of all internees remaining in the custody of the Detaining Power. In case of a general release, the said profits shall be kept by the Detaining Power, subject to any agreement to the contrary between the Powers concerned.

ART. 88. — In all places of internment exposed to air raids and other hazards of war, shelters adequate in number and structure to ensure the necessary protection shall be installed. In case of alarms, the internees shall be free to enter such shelters as quickly as possible, excepting those who remain for the protection of their quarters against the aforesaid hazards. Any protective measures taken in favour of the population shall also apply to them.

All due precautions must be taken in places of internment against the danger of fire.

CHAPTER III

Food and Clothing

ART. 89. — Daily food rations for internees shall be sufficient in quantity, quality and variety to keep internees in a good state of health and prevent the development of nutritional deficiencies. Account shall also be taken of the customary diet of the internees.

Internees shall also be given the means by which they can prepare for themselves any additional food in their possession.

Sufficient drinking water shall be supplied to internees. The use of tobacco shall be permitted.

Internees who work shall receive additional rations in proportion to the kind of labour which they perform.

Expectant and nursing mothers and children under fifteen years of age shall be given additional food, in proportion to their physiological needs.

ART. 90. — When taken into custody, internees shall be given all facilities to provide themselves with the necessary clothing, footwear and change of underwear, and later on, to procure further supplies if required. Should any internees not have sufficient clothing, account being taken of the climate, and be unable to procure any, it shall be provided free of charge to them by the Detaining Power.

The clothing supplied by the Detaining Power to internees and the outward markings placed on their own clothes shall not be ignominious nor expose them to ridicule.

Workers shall receive suitable working outfits, including protective clothing, whenever the nature of their work so requires.

CHAPTER IV

Hygiene and Medical Attention

ART. 91. — Every place of internment shall have an adequate infirmary, under the direction of a qualified doctor, where internees may have the attention they require, as well as an appropriate diet. Isolation wards shall be set aside for cases of contagious or mental diseases.

Maternity cases and internees suffering from serious diseases, or whose condition requires special treatment, a surgical operation or hospital care, must be admitted to any institution where adequate treatment can be given and shall receive care not inferior to that provided for the general population.

Internees shall, for preference, have the attention of medical personnel of their own nationality.

Internees may not be prevented from presenting themselves to the medical authorities for examination. The medical authorities of the Detaining Power shall, upon request, issue to every internee who has undergone treatment an official certificate showing the nature of his illness or injury, and the duration and nature of the treatment given. A duplicate of this certificate shall be forwarded to the Central Agency provided for in Article 140.

Treatment, including the provision of any apparatus necessary for the maintenance of internees in good health, particularly dentures and other artificial appliances and spectacles, shall be free of charge to the internee.

ART. 92. — Medical inspections of internees shall be made at least once a month. Their purpose shall be, in particular, to supervise the general state of health, nutrition and cleanliness of internees, and to detect contagious

diseases, especially tuberculosis, malaria, and venereal diseases. Such inspections shall include, in particular, the checking of weight of each internee and, at least once a year, radioscopic examination.

CHAPTER V

Religious, Intellectual and Physical Activities

ART. 93. — Internees shall enjoy complete latitude in the exercise of their religious duties, including attendance at the services of their faith, on condition that they comply with the disciplinary routine prescribed by the detaining authorities.

Ministers of religion who are interned shall be allowed to minister freely to the members of their community. For this purpose, the Detaining Power shall ensure their equitable allocation amongst the various places of internment in which there are internees speaking the same language and belonging to the same religion. Should such ministers be too few in number, the Detaining Power shall provide them with the necessary facilities, including means of transport, for moving from one place to another, and they shall be authorized to visit any internees who are in hospital. Ministers of religion shall be at liberty to correspond on matters concerning their ministry with the religious authorities in the country of detention and, as far as possible, with the international religious organizations of their faith. Such correspondence shall not be considered as forming a part of the quota mentioned in Article 107. It shall, however, be subject to the provisions of Article 112.

When internees do not have at their disposal the assistance of ministers of their faith, or should these latter be too few in number, the local religious authorities of the same faith may appoint, in agreement with the Detaining Power, a minister of the internees' faith or, if such a course is feasible from a denominational point of view, a minister of similar religion or a qualified layman. The latter shall enjoy the facilities granted to the ministry he has assumed. Persons so appointed shall comply with all regulations laid down by the Detaining Power in the interests of discipline and security.

ART. 94. — The Detaining Power shall encourage intellectual, educational and recreational pursuits, sports and games amongst internees, whilst leaving them free to take part in them or not. It shall take all practicable measures to ensure the exercise thereof, in particular by providing suitable premises.

All possible facilities shall be granted to internees to continue their studies or to take up new subjects. The education of children and young people shall be ensured; they shall be allowed to attend schools either within the place of internment or outside.

Internees shall be given opportunities for physical exercise, sports and outdoor games. For this purpose, sufficient open spaces shall be set aside in

all places of internment. Special playgrounds shall be reserved for children and young people.

ART. 95. — The Detaining Power shall not employ internees as workers, unless they so desire. Employment which, if undertaken under compulsion by a protected person not in internment, would involve a breach of Articles 40 or 51 of the present Convention, and employment on work which is of a degrading or humiliating character are in any case prohibited.

After a working period of six weeks, internees shall be free to give up work at any moment, subject to eight days' notice.

These provisions constitute no obstacle to the right of the Detaining Power to employ interned doctors, dentists and other medical personnel in their professional capacity on behalf of their fellow internees, or to employ internees for administrative and maintenance work in places of internment and to detail such persons for work in the kitchens or for other domestic tasks, or to require such persons to undertake duties connected with the protection of internees against aerial bombardment or other war risks. No internee may, however, be required to perform tasks for which he is, in the opinion of a medical officer, physically unsuited.

The Detaining Power shall take entire responsibility for all working conditions, for medical attention, for the payment of wages, and for ensuring that all employed internees receive compensation for occupational accidents and diseases. The standards prescribed for the said working conditions and for compensation shall be in accordance with the national laws and regulations, and with the existing practice; they shall in no case be inferior to those obtaining for work of the same nature in the same district. Wages for work done shall be determined on an equitable basis by special agreements between the internees, the Detaining Power, and, if the case arises, employers other than the Detaining Power, due regard being paid to the obligation of the Detaining Power to provide for free maintenance of internees and for the medical attention which their state of health may require. Internees permanently detailed for categories of work mentioned in the third paragraph of this Article shall be paid fair wages by the Detaining Power. The working conditions and the scale of compensation for occupational accidents and diseases to internees, thus detailed, shall not be inferior to those applicable to work of the same nature in the same district.

ART. 96. — All labour detachments shall remain part of and dependent upon a place of internment. The competent authorities of the Detaining Power and the commandant of a place of internment shall be responsible for the observance in a labour detachment of the provisions of the present Convention. The commandant shall keep an up-to-date list of the labour detachments subordinate to him and shall communicate it to the delegates of the Protecting Power, of the International Committee of the Red Cross and of other humanitarian organizations who may visit the places of internment.

CHAPTER VI

Personal Property and Financial Resources

ART. 97. — Internees shall be permitted to retain articles of personal use. Monies, cheques, bonds, etc., and valuables in their possession may not be taken from them except in accordance with established procedure. Detailed receipts shall be given therefor.

The amounts shall be paid into the account of every internee as provided for in Article 98. Such amounts may not be converted into any other currency unless legislation in force in the territory in which the owner is interned so requires or the internee gives his consent.

Articles which have above all a personal or sentimental value may not be taken away.

A woman internee shall not be searched except by a woman.

On release or repatriation, internees shall be given all articles, monies or other valuables taken from them during internment and shall receive in currency the balance of any credit to their accounts kept in accordance with Article 98, with the exception of any articles or amounts withheld by the Detaining Power by virtue of its legislation in force. If the property of an internee is so withheld, the owner shall receive a detailed receipt.

Family or identity documents in the possession of internees may not be taken away without a receipt being given. At no time shall internees be left without identity documents. If they have none, they shall be issued with special documents drawn up by the detaining authorities, which will serve as their identity papers until the end of their internment.

Internees may keep on their persons a certain amount of money, in cash or in the shape of purchase coupons, to enable them to make purchases.

ART. 98. — All internees shall receive regular allowances, sufficient to enable them to purchase goods and articles, such as tobacco, toilet requisites, etc. Such allowances may take the form of credits or purchase coupons.

Furthermore, internees may receive allowances from the Power to which they owe allegiance, the Protecting Powers, the organizations which may assist them, or their families, as well as the income on their property in accordance with the law of the Detaining Power. The amount of allowances granted by the Power to which they owe allegiance shall be the same for each category of internees (infirm, sick, pregnant women, etc.), but may not be allocated by that Power or distributed by the Detaining Power on the basis of discriminations between internees which are prohibited by Article 27 of the present Convention.

The Detaining Power shall open a regular account for every internee, to which shall be credited the allowances named in the present Article, the wages earned and the remittances received, together with such sums taken from him as may be available under the legislation in force in the territory in which he is interned. Internees shall be granted all facilities consistent with the legislation

in force in such territory to make remittances to their families and to other dependants. They may draw from their accounts the amounts necessary for their personal expenses, within the limits fixed by the Detaining Power. They shall at all times be afforded reasonable facilities for consulting and obtaining copies of their accounts. A statement of accounts shall be furnished to the Protecting Power on request, and shall accompany the internee in case of transfer.

CHAPTER VII

Administration and Discipline

ART. 99. — Every place of internment shall be put under the authority of a responsible officer, chosen from the regular military forces or the regular civil administration of the Detaining Power. The officer in charge of the place of internment must have in his possession a copy of the present Convention in the official language, or one of the official languages, of his country and shall be responsible for its application. The staff in control of internees shall be instructed in the provisions of the present Convention and of the administrative measures adopted to ensure its application.

The text of the present Convention and the texts of special agreements concluded under the said Convention shall be posted inside the place of internment, in a language which the internees understand, or shall be in the possession of the Internee Committee.

Regulations, orders, notices and publications of every kind shall be communicated to the internees and posted inside the places of internment, in a language which they understand.

Every order and command addressed to internees individually must likewise be given in a language which they understand.

ART. 100. — The disciplinary regime in places of internment shall be consistent with humanitarian principles, and shall in no circumstances include regulations imposing on internees any physical exertion dangerous to their health or involving physical or moral victimization. Identification by tattooing or imprinting signs or markings on the body, is prohibited.

In particular, prolonged standing and roll-calls, punishment drill, military drill and manoeuvres, or the reduction of food rations, are prohibited.

ART. 101. — Internees shall have the right to present to the authorities in whose power they are, any petition with regard to the conditions of internment to which they are subjected.

They shall also have the right to apply without restriction through the Internee Committee or, if they consider it necessary, direct to the representatives of the Protecting Power, in order to indicate to them any points on which they may have complaints to make with regard to the conditions of internment.

Such petitions and complaints shall be transmitted forthwith and without alteration, and even if the latter are recognized to be unfounded, they may not occasion any punishment.

Periodic reports on the situation in places of internment and as to the needs of the internees may be sent by the Internee Committees to the representatives of the Protecting Powers.

ART. 102. — In every place of internment, the internees shall freely elect by secret ballot every six months, the members of a Committee empowered to represent them before the Detaining and the Protecting Powers, the International Committee of the Red Cross and any other organization which may assist them. The members of the Committee shall be eligible for re-election. Internees so elected shall enter upon their duties after their election has been approved by the detaining authorities. The reasons for any refusals or dismissals shall be communicated to the Protecting Powers concerned.

ART. 103. — The Internee Committees shall further the physical, spiritual and intellectual well-being of the internees.

In case the internees decide, in particular, to organize a system of mutual assistance amongst themselves, this organization would be within the competence of the Committees in addition to the special duties entrusted to them under other provisions of the present Convention.

ART. 104. — Members of Internee Committees shall not be required to perform any other work, if the accomplishment of their duties is rendered more difficult thereby.

Members of Internee Committees may appoint from amongst the internees such assistants as they may require. All material facilities shall be granted to them, particularly a certain freedom of movement necessary for the accomplishment of their duties (visits to labour detachments, receipt of supplies, etc.).

All facilities shall likewise be accorded to members of Internee Committees for communication by post and telegraph with the detaining authorities, the Protecting Powers, the International Committee of the Red Cross and their delegates, and with the organizations which give assistance to internees, Committee members in labour detachments shall enjoy similar facilities for communication with their Internee Committee in the principal place of internment. Such communications shall not be limited, nor considered as forming a part of the quota mentioned in Article 107.

Members of Internee Committees who are transferred shall be allowed a reasonable time to acquaint their successors with current affairs.

CHAPTER VIII

Relations with the Exterior

ART. 105. — Immediately upon interning protected persons, the Detaining Powers shall inform them, the Power to which they owe allegiance and their Protecting Power of the measures taken for executing the provisions of the present Chapter. The Detaining Powers shall likewise inform the Parties concerned of any subsequent modifications of such measures.

ART. 106. — As soon as he is interned, or at the latest not more than one week after his arrival in a place of internment, and likewise in cases of sickness or transfer to another place of internment or to a hospital, every internee shall be enabled to send direct to his family, on the one hand, and to the Central Agency provided for by Article 140, on the other, an internment card similar, if possible, to the model annexed to the present Convention, informing his relatives of his detention, address and state of health. The said cards shall be forwarded as rapidly as possible and may not be delayed in any way.

ART. 107. — Internees shall be allowed to send and receive letters and cards. If the Detaining Power deems it necessary to limit the number of letters and cards sent by each internee, the said number shall not be less than two letters and four cards monthly; these shall be drawn up so as to conform as closely as possible to the models annexed to the present Convention. If limitations must be placed on the correspondence addressed to internees, they may be ordered only by the Power to which such internees owe allegiance, possibly at the request of the Detaining Power. Such letters and cards must be conveyed with reasonable despatch; they may not be delayed or retained for disciplinary reasons.

Internees who have been a long time without news, or who find it impossible to receive news from their relatives, or to give them news by the ordinary postal route, as well as those who are at a considerable distance from their homes, shall be allowed to send telegrams, the charges being paid by them in the currency at their disposal. They shall likewise benefit by this provision in cases which are recognized to be urgent.

As a rule, internees' mail shall be written in their own language. The Parties to the conflict may authorize correspondence in other languages.

ART. 108. — Internees shall be allowed to receive, by post or by any other means, individual parcels or collective shipments containing in particular foodstuffs, clothing, medical supplies, as well as books and objects of a devotional, educational or recreational character which may meet their needs. Such shipments shall in no way free the Detaining Power from the obligations imposed upon it by virtue of the present Convention.

Should military necessity require the quantity of such shipments to be limited, due notice thereof shall be given to the Protecting Power and to the

International Committee of the Red Cross, or to any other organization giving assistance to the internees and responsible for the forwarding of such shipments.

The conditions for the sending of individual parcels and collective shipments shall, if necessary, be the subject of special agreements between the Powers concerned, which may in no case delay the receipt by the internees of relief supplies. Parcels of clothing and foodstuffs may not include books. Medical relief supplies shall, as a rule, be sent in collective parcels.

ART. 109. — In the absence of special agreements between Parties to the conflict regarding the conditions for the receipt and distribution of collective relief shipments, the regulations concerning collective relief which are annexed to the present Convention shall be applied.

The special agreements provided for above shall in no case restrict the right of Internee Committees to take possession of collective relief shipments intended for internees, to undertake their distribution and to dispose of them in the interests of the recipients.

Nor shall such agreements restrict the right of representatives of the Protecting Powers, the International Committee of the Red Cross, or any other organization giving assistance to internees and responsible for the forwarding of collective shipments, to supervise their distribution to the recipients.

ART. 110. — All relief shipments for internees shall be exempt from import, customs and other dues.

All matter sent by mail, including relief parcels sent by parcel post and remittances of money, addressed from other countries to internees or despatched by them through the post office, either direct or through the Information Bureaux provided for in Article 136 and the Central Information Agency provided for in Article 140, shall be exempt from all postal dues both in the countries of origin and destination and in intermediate countries. To this end, in particular, the exemption provided by the Universal Postal Convention of 1947 and by the agreements of the Universal Postal Union in favour of civilians of enemy nationality detained in camps or civilian prisons, shall be extended to the other interned persons protected by the present Convention. The countries not signatory to the above-mentioned agreements shall be bound to grant freedom from charges in the same circumstances.

The cost of transporting relief shipments which are intended for internees and which, by reason of their weight or any other cause, cannot be sent through the post office, shall be borne by the Detaining Power in all the territories under its control. Other Powers which are Parties to the present Convention shall bear the cost of transport in their respective territories.

Costs connected with the transport of such shipments, which are not covered by the above paragraphs, shall be charged to the senders.

The High Contracting Parties shall endeavour to reduce, so far as possible, the charges for telegrams sent by internees, or addressed to them.

ART. 111. — Should military operations prevent the Powers concerned from fulfilling their obligation to ensure the conveyance of the mail and relief shipments provided for in Articles 106, 107, 108 and 113, the Protecting Powers concerned, the International Committee of the Red Cross or any other organization duly approved by the Parties to the conflict may undertake the conveyance of such shipments by suitable means (rail, motor vehicles, vessels or aircraft, etc.). For this purpose, the High Contracting Parties shall endeavour to supply them with such transport, and to allow its circulation, especially by granting the necessary safe-conducts. Such transport may also be used to convey:

- a) correspondence, lists and reports exchanged between the Central Information Agency referred to in Article 140 and the National Bureaux referred to in Article 136;
- b) correspondence and reports relating to internees which the Protecting Powers, the International Committee of the Red Cross or any other organization assisting the internees exchange either with their own delegates or with the Parties to the conflict.

These provisions in no way detract from the right of any Party to the conflict to arrange other means of transport if it should so prefer, nor preclude the granting of safe-conducts, under mutually agreed conditions, to such means of transport.

The costs occasioned by the use of such means of transport shall be borne, in proportion to the importance of the shipments, by the Parties to the conflict whose nationals are benefited thereby.

ART. 112. — The censoring of correspondence addressed to internees or despatched by them shall be done as quickly as possible.

The examination of consignments intended for internees shall not be carried out under conditions that will expose the goods contained in them to deterioration. It shall be done in the presence of the addressee, or of a fellow-internee duly delegated by him. The delivery to internees of individual or collective consignments shall not be delayed under the pretext of difficulties of censorship.

Any prohibition of correspondence ordered by the Parties to the conflict either for military or political reasons, shall be only temporary and its duration shall be as short as possible.

ART. 113. — The Detaining Powers shall provide all reasonable facilities for the transmission, through the Protecting Power or the Central Agency provided for in Article 140, or as otherwise required, of wills, powers of attorney, letters of authority, or any other documents intended for internees or despatched by them.

In all cases the Detaining Powers shall facilitate the execution and authentication in due legal form of such documents on behalf of internees, in particular by allowing them to consult a lawyer.

ART. 114. — The Detaining Power shall afford internees all facilities to enable them to manage their property, provided this is not incompatible with the conditions of internment and the law which is applicable. For this purpose, the said Power may give them permission to leave the place of internment in urgent cases and if circumstances allow.

ART. 115. — In all cases where an internee is a party to proceedings in any court, the Detaining Power shall, if he so requests, cause the court to be informed of his detention and shall, within legal limits, ensure that all necessary steps are taken to prevent him from being in any way prejudiced, by reason of his internment, as regards the preparation and conduct of his case or as regards the execution of any judgment of the court.

ART. 116. — Every internee shall be allowed to receive visitors, especially near relatives, at regular intervals and as frequently as possible.

As far as is possible, internees shall be permitted to visit their homes in urgent cases, particularly in cases of death or serious illness of relatives.

CHAPTER IX Penal and Disciplinary Sanctions

ART. 117. — Subject to the provisions of the present Chapter, the laws in force in the territory in which they are detained will continue to apply to internees who commit offences during internment.

If general laws, regulations or orders declare acts committed by internees to be punishable, whereas the same acts are not punishable when committed by persons who are not internees, such acts shall entail disciplinary punishments only.

No internee may be punished more than once for the same act, or on the same count.

ART. 118. — The courts or authorities shall in passing sentence take as far as possible into account the fact that the defendant is not a national of the Detaining Power. They shall be free to reduce the penalty prescribed for the offence with which the internee is charged and shall not be obliged, to this end, to apply the minimum sentence prescribed. Imprisonment in premises without daylight, and, in general, all forms of cruelty without exception are forbidden. Internees who have served disciplinary or judicial sentences shall not be treated differently from other internees. The duration of preventive detention undergone by an internee shall be deducted from any disciplinary or judicial penalty involving confinement to which he may be sentenced. Internee Committees

shall be informed of all judicial proceedings instituted against internees whom they represent, and of their result.

ART. 119. — The disciplinary punishments applicable to internees shall be the following:

- 1) A fine which shall not exceed 50 per cent of the wages which the internee would otherwise receive under the provisions of Article 95 during a period of not more than thirty days.
- 2) Discontinuance of privileges granted over and above the treatment provided for by the present Convention.
- 3) Fatigue duties, not exceeding two hours daily, in connection with the maintenance of the place of internment.
- 4) Confinement.

In no case shall disciplinary penalties be inhuman, brutal or dangerous for the health of internees. Account shall be taken of the internee's age, sex and state of health.

The duration of any single punishment shall in no case exceed a maximum of thirty consecutive days, even if the internee is answerable for several breaches of discipline when his case is dealt with, whether such breaches are connected or not.

ART. 120. — Internees who are recaptured after having escaped or when attempting to escape, shall be liable only to disciplinary punishment in respect of this act, even if it is a repeated offence.

Article 118, paragraph 3, notwithstanding, internees punished as a result of escape or attempt to escape, may be subjected to special surveillance, on condition that such surveillance does not affect the state of their health, that it is exercised in a place of internment and that it does not entail the abolition of any of the safeguards granted by the present Convention.

Internees who aid and abet an escape, or attempt to escape, shall be liable on this count to disciplinary punishment only.

ART. 121. — Escape, or attempt to escape, even if it is a repeated offence, shall not be deemed an aggravating circumstance in cases where an internee is prosecuted for offences committed during his escape.

The Parties to the conflict shall ensure that the competent authorities exercise leniency in deciding whether punishment inflicted for an offence shall be of a disciplinary or judicial nature, especially in respect of acts committed in connection with an escape, whether successful or not.

ART. 122. — Acts which constitute offences against discipline shall be investigated immediately. This rule shall be applied, in particular, in cases of escape or attempt to escape. Recaptured internees shall be handed over to the competent authorities as soon as possible.

In case of offences against discipline, confinement awaiting trial shall be reduced to an absolute minimum for all internees, and shall not exceed fourteen days. Its duration shall in any case be deducted from any sentence of confinement.

The provisions of Articles 124 and 125 shall apply to internees who are in confinement awaiting trial for offences against discipline.

ART. 123. — Without prejudice to the competence of courts and higher authorities, disciplinary punishment may be ordered only by the commandant of the place of internment, or by a responsible officer or official who replaces him, or to whom he has delegated his disciplinary powers.

Before any disciplinary punishment is awarded, the accused internee shall be given precise information regarding the offences of which he is accused, and given an opportunity of explaining his conduct and of defending himself. He shall be permitted, in particular, to call witnesses and to have recourse, if necessary, to the services of a qualified interpreter. The decision shall be announced in the presence of the accused and of a member of the Internee Committee.

The period elapsing between the time of award of a disciplinary punishment and its execution shall not exceed one month.

When an internee is awarded a further disciplinary punishment, period of at least three days shall elapse between the execution of any two of the punishments, if the duration of one of these is ten days or more.

A record of disciplinary punishments shall be maintained by the commandant of the place of internment and shall be open to inspection by representatives of the Protecting Power.

ART. 124. — Internees shall not in any case be transferred to penitentiary establishments (prisons, penitentiaries, convict prisons, etc.) to undergo disciplinary punishment therein.

The premises in which disciplinary punishments are undergone shall conform to sanitary requirements; they shall in particular be provided with adequate bedding. Internees undergoing punishment shall be enabled to keep themselves in a state of cleanliness.

Women internees undergoing disciplinary punishment shall be confined in separate quarters from male internees and shall be under the immediate supervision of women.

ART. 125. — Internees awarded disciplinary punishment shall be allowed to exercise and to stay in the open air at least two hours daily.

They shall be allowed, if they so request, to be present at the daily medical inspections. They shall receive the attention which their state of health requires and, if necessary, shall be removed to the infirmary of the place of internment or to a hospital.

They shall have permission to read and write, likewise to send and receive letters. Parcels and remittances of money, however, may be withheld

from them until the completion of their punishment; such consignments shall meanwhile be entrusted to the Internee Committee, who will hand over to the infirmary the perishable goods contained in the parcels.

No internee given a disciplinary punishment may be deprived of the benefit of the provisions of Articles 107 and 143 of the present Convention.

ART. 126. — The provisions of Articles 71 to 76 inclusive shall apply, by analogy, to proceedings against internees who are in the national territory of the Detaining Power.

CHAPTER X

Transfers of Internees

ART. 127. — The transfer of internees shall always be effected humanely. As a general rule, it shall be carried out by rail or other means of transport, and under conditions at least equal to those obtaining for the forces of the Detaining Power in their changes of station. If, as an exceptional measure, such removals have to be effected on foot, they may not take place unless the internees are in a fit state of health, and may not in any case expose them to excessive fatigue.

The Detaining Power shall supply internees during transfer with drinking water and food sufficient in quantity, quality and variety to maintain them in good health, and also with the necessary clothing, adequate shelter and the necessary medical attention. The Detaining Power shall take all suitable precautions to ensure their safety during transfer, and shall establish before their departure a complete list of all internees transferred.

Sick, wounded or infirm internees and maternity cases shall not be transferred if the journey would be seriously detrimental to them, unless their safety imperatively so demands.

If the combat zone draws close to a place of internment, the internees in the said place shall not be transferred unless their removal can be carried out in adequate conditions of safety, or unless they are exposed to greater risks by remaining on the spot than by being transferred.

When making decisions regarding the transfer of internees, the Detaining Power shall take their interests into account and, in particular, shall not do anything to increase the difficulties of repatriating them or returning them to their own homes.

ART. 128. — In the event of transfer, internees shall be officially advised of their departure and of their new postal address. Such notification shall be given in time for them to pack their luggage and inform their next of kin.

They shall be allowed to take with them their personal effects, and the correspondence and parcels which have arrived for them. The weight of such baggage may be limited if the conditions of transfer so require, but in no case to less than twenty-five kilograms per internee.

Mail and parcels addressed to their former place of internment shall be forwarded to them without delay.

The commandant of the place of internment shall take, in agreement with the Internee Committee, any measures needed to ensure the transport of the internees' community property and of the luggage the internees are unable to take with them in consequence of restrictions imposed by virtue of the second paragraph.

CHAPTER XI

Deaths

ART. 129. — The wills of internees shall be received for safekeeping by the responsible authorities; and in the event of the death of an internee his will shall be transmitted without delay to a person whom he has previously designated.

Deaths of internees shall be certified in every case by a doctor, and a death certificate shall be made out, showing the causes of death and the conditions under which it occurred.

An official record of the death, duly registered, shall be drawn up in accordance with the procedure relating thereto in force in the territory where the place of internment is situated, and a duly certified copy of such record shall be transmitted without delay to the Protecting Power as well as to the Central Agency referred to in Article 140.

ART. 130. — The detaining authorities shall ensure that internees who die while interned are honourably buried, if possible according to the rites of the religion to which they belonged and that their graves are respected, properly maintained, and marked in such a way that they can always be recognized.

Deceased internees shall be buried in individual graves unless unavoidable circumstances require the use of collective graves. Bodies may be cremated only for imperative reasons of hygiene, on account of the religion of the deceased or in accordance with his expressed wish to this effect. In case of cremation, the fact shall be stated and the reasons given in the death certificate of the deceased. The ashes shall be retained for safekeeping by the detaining authorities and shall be transferred as soon as possible to the next of kin on their request.

As soon as circumstances permit, and not later than the close of hostilities, the Detaining Power shall forward lists of graves of deceased internees to the Powers on whom the deceased internees depended, through

the Information Bureaux provided for in Article 136. Such lists shall include all particulars necessary for the identification of the deceased internees, as well as the exact location of their graves.

ART. 131. — Every death or serious injury of an internee, caused or suspected to have been caused by a sentry, another internee or any other person, as well as any death the cause of which is unknown, shall be immediately followed by an official enquiry by the Detaining Power.

A communication on this subject shall be sent immediately to the Protecting Power. The evidence of any witnesses shall be taken, and a report including such evidence shall be prepared and forwarded to the said Protecting Power.

If the enquiry indicates the guilt of one or more persons, the Detaining Power shall take all necessary steps to ensure the prosecution of the person or persons responsible.

CHAPTER XII

Release, Repatriation and Accommodation in Neutral Countries

ART. 132. — Each interned person shall be released by the Detaining Power as soon as the reasons which necessitated his internment no longer exist.

The Parties to the conflict shall, moreover, endeavour during the course of hostilities, to conclude agreements for the release, the repatriation, the return to places of residence or the accommodation in a neutral country of certain classes of internees, in particular children, pregnant women and mothers with infants and young children, wounded and sick, and internees who have been detained for a long time.

ART. 133. — Internment shall cease as soon as possible after the close of hostilities.

Internees in the territory of a Party to the conflict, against whom penal proceedings are pending for offences not exclusively subject to disciplinary penalties, may be detained until the close of such proceedings and, if circumstances require, until the completion of the penalty. The same shall apply to internees who have been previously sentenced to a punishment depriving them of liberty.

By agreement between the Detaining Power and the Powers concerned, committees may be set up after the close of hostilities, or of the occupation of territories, to search for dispersed internees.

ART. 134. — The High Contracting Parties shall endeavour, upon the close of hostilities or occupation, to ensure the return of all internees to their last place of residence, or to facilitate their repatriation.

ART. 135. — The Detaining Power shall bear the expense of returning released internees to the places where they were residing when interned, or, if it took them into custody while they were in transit or on the high seas, the cost of completing their journey or of their return to their point of departure.

Where a Detaining Power refuses permission to reside in its territory to a released internee who previously had his permanent domicile therein, such Detaining Power shall pay the cost of the said internee's repatriation. If, however, the internee elects to return to his country on his own responsibility or in obedience to the Government of the Power to which he owes allegiance, the Detaining Power need not pay the expenses of his journey beyond the point of his departure from its territory. The Detaining Power need not pay the costs of repatriation of an internee who was interned at his own request.

If internees are transferred in accordance with Article 45, the transferring and receiving Powers shall agree on the portion of the above costs to be borne by each.

The foregoing shall not prejudice such special agreements as may be concluded between Parties to the conflict concerning the exchange and repatriation of their nationals in enemy hands.

SECTION V

INFORMATION BUREAUX AND CENTRAL AGENCY

ART. 136. — Upon the outbreak of a conflict and in all cases of occupation, each of the Parties to the conflict shall establish an official Information Bureau responsible for receiving and transmitting information in respect of the protected persons who are in its power.

Each of the Parties to the conflict shall, within the shortest possible period, give its Bureau information of any measure taken by it concerning any protected persons who are kept in custody for more than two weeks, who are subjected to assigned residence or who are interned. It shall, furthermore, require its various departments concerned with such matters to provide the aforesaid Bureau promptly with information concerning all changes pertaining to these protected persons, as, for example, transfers, releases, repatriations, escapes, admittances to hospitals, births and deaths.

ART. 137. — Each national Bureau shall immediately forward information concerning protected persons by the most rapid means to the Powers of whom the aforesaid persons are nationals, or to Powers in whose territory they resided, through the intermediary of the Protecting Powers and likewise through the Central Agency provided for in Article 140. The Bureaux shall also reply to all enquiries which may be received regarding protected persons.

Information Bureaux shall transmit information concerning a protected person unless its transmission might be detrimental to the person concerned or to his or her relatives. Even in such a case, the information may not be withheld from the Central Agency which, upon being notified of the circumstances, will take the necessary precautions indicated in Article 140.

All communications in writing made by any Bureau shall be authenticated by a signature or a seal.

ART. 138. — The information received by the national Bureau and transmitted by it shall be of such a character as to make it possible to identify the protected person exactly and to advise his next of kin quickly. The information in respect of each person shall include at least his surname, first names, place and date of birth, nationality, last residence and distinguishing characteristics, the first name of the father and the maiden name of the mother, the date, place and nature of the action taken with regard to the individual, the address at which correspondence may be sent to him and the name and address of the person to be informed.

Likewise, information regarding the state of health of internees who are seriously ill or seriously wounded shall be supplied regularly and if possible every week.

ART. 139. — Each national Information Bureau shall, furthermore, be responsible for collecting all personal valuables left by protected persons mentioned in Article 136, in particular those who have been repatriated or released, or who have escaped or died; it shall forward the said valuables to those concerned, either direct, or, if necessary, through the Central Agency. Such articles shall be sent by the Bureau in sealed packets which shall be accompanied by statements giving clear and full identity particulars of the person to whom the articles belonged, and by a complete list of the contents of the parcel. Detailed records shall be maintained of the receipt and despatch of all such valuables.

ART. 140. — A Central Information Agency for protected persons, in particular for internees, shall be created in a neutral country. The International Committee of the Red Cross shall, if it deems necessary, propose to the Powers concerned the organization of such an Agency, which may be the same as that provided for in Article 123 of the Geneva Convention relative to the Treatment of Prisoners of War of August 12, 1949.

The function of the Agency shall be to collect all information of the type set forth in Article 136 which it may obtain through official or private channels and to transmit it as rapidly as possible to the countries of origin or of residence of the persons concerned, except in cases where such transmissions might be detrimental to the persons whom the said information concerns, or to their relatives. It shall receive from the Parties to the conflict all reasonable facilities for effecting such transmissions.

The High Contracting Parties, and in particular those whose nationals benefit by the services of the Central Agency, are requested to give the said Agency the financial aid it may require.

The foregoing provisions shall in no way be interpreted as restricting the humanitarian activities of the International Committee of the Red Cross and of the relief Societies described in Article 142.

ART. 141. — The national Information Bureaux and the Central Information Agency shall enjoy free postage for all mail, likewise the exemptions provided for in Article 110, and further, so far as possible, exemption from telegraphic charges or, at least, greatly reduced rates.

PART IV

EXECUTION OF THE CONVENTION

SECTION I

GENERAL PROVISIONS

ART. 142. — Subject to the measures which the Detaining Powers may consider essential to ensure their security or to meet any other reasonable need, the representatives of religious organizations, relief societies, or any other organizations assisting the protected persons, shall receive from these Powers, for themselves or their duly accredited agents, all facilities for visiting the protected persons, for distributing relief supplies and material from any source, intended for educational, recreational or religious purposes, or for assisting them in organizing their leisure time within the places of internment. Such societies or organizations may be constituted in the territory of the Detaining Power, or in any other country, or they may have an international character.

The Detaining Power may limit the number of societies and organizations whose delegates are allowed to carry out their activities in its territory and under its supervision, on condition, however, that such limitation shall not hinder the supply of effective and adequate relief to all protected persons.

The special position of the International Committee of the Red Cross in this field shall be recognized and respected at all times.

ART. 143. — Representatives or delegates of the Protecting Powers shall have permission to go to all places where protected persons are, particularly to places of internment, detention and work.

They shall have access to all premises occupied by protected persons and shall be able to interview the latter without witnesses, personally or through an interpreter.

Such visits may not be prohibited except for reasons of imperative military necessity, and then only as an exceptional and temporary measure. Their duration and frequency shall not be restricted.

Such representatives and delegates shall have full liberty to select the places they wish to visit. The Detaining or Occupying Power, the Protecting Power and when occasion arises the Power of origin of the persons to be visited, may agree that compatriots of the internees shall be permitted to participate in the visits.

The delegates of the International Committee of the Red Cross shall also enjoy the above prerogatives. The appointment of such delegates shall be submitted to the approval of the Power governing the territories where they will carry out their duties.

ART. 144.— The High Contracting Parties undertake, in time of peace as in time of war, to disseminate the text of the present Convention as widely as possible in their respective countries, and, in particular, to include the study thereof in their programmes of military and, if possible, civil instruction, so that the principles thereof may become known to the entire population.

Any civilian, military, police or other authorities, who in time of war assume responsibilities in respect of protected persons, must possess the text of the Convention and be specially instructed as to its provisions.

ART. 145. — The High Contracting Parties shall communicate to one another through the Swiss Federal Council and, during hostilities, through the Protecting Powers, the official translations of the present Convention, as well as the laws and regulations which they may adopt to ensure the application thereof.

ART. 146. — The High Contracting Parties undertake to enact any legislation necessary to provide effective penal sanctions for persons committing, or ordering to be committed, any of the grave breaches of the present Convention defined in the following Article.

Each High Contracting Party shall be under the obligation to search for persons alleged to have committed, or to have ordered to be committed, such grave breaches, and shall bring such persons, regardless of their nationality, before its own courts. It may also, if it prefers, and in accordance with the provisions of its own legislation, hand such persons over for trial to another High Contracting Party concerned, provided such High Contracting Party has made out a *prima facie* case.

Each High Contracting Party shall take measures necessary for the suppression of all acts contrary to the provisions of the present Convention other than the grave breaches defined in the following Article.

In all circumstances, the accused persons shall benefit by safeguards of proper trial and defence, which shall not be less favourable than those provided by Article 105 and those following of the Geneva Convention relative to the Treatment of Prisoners of War of August 12, 1949.

ART. 147. — Grave breaches to which the preceding Article relates shall be those involving any of the following acts, if committed against persons or property protected by the present Convention: wilful killing, torture or inhuman treatment, including biological experiments, wilfully causing great suffering or serious injury to body or health, unlawful deportation or transfer or unlawful confinement of a protected person, compelling a protected person to serve in the forces of a hostile Power, or wilfully depriving a protected person of the rights of fair and regular trial prescribed in the present Convention, taking of hostages and extensive destruction and appropriation of property, not justified by military necessity and carried out unlawfully and wantonly.

ART. 148. — No High Contracting Party shall be allowed to absolve itself or any other High Contracting Party of any liability incurred by itself or by another High Contracting Party in respect of breaches referred to in the preceding Article.

ART. 149. — At the request of a Party to the conflict, an enquiry shall be instituted, in a manner to be decided between the interested Parties, concerning any alleged violation of the Convention.

If agreement has not been reached concerning the procedure for the enquiry, the Parties should agree on the choice of an umpire who will decide upon the procedure to be followed. Once the violation has been established, the Parties to the conflict shall put an end to it and shall repress it with the least possible delay.

SECTION II

FINAL PROVISIONS

ART. 150. — The present Convention is established in English and in French. Both texts are equally authentic. The Swiss Federal Council shall arrange for official translations of the Convention to be made in the Russian and Spanish languages.

ART. 151. — The present Convention, which bears the date of this day, is open to signature until February 12, 1950, in the name of the Powers represented at the Conference which opened at Geneva on April 21, 1949.

ART. 152. — The present Convention shall be ratified as soon as possible and the ratifications shall be deposited at Berne. A record shall be drawn up of the deposit of each instrument of ratification and certified copies of this record shall be transmitted by the Swiss Federal Council to all the Powers in whose name the Convention has been signed, or whose accession has been notified.

ART. 153. — The present Convention shall come into force six months after not less than two instruments of ratification have been deposited.

Thereafter, it shall come into force for each High Contracting Party six months after the deposit of the instrument of ratification.

ART. 154. — In the relations between the Powers who are bound by the Hague Conventions respecting the Laws and Customs of War on Land, whether that of July 29, 1899, or that of October 18, 1907, and who are parties to the present Convention, this last Convention shall be supplementary to Sections II and III of the Regulations annexed to the above-mentioned Conventions of The Hague.

ART. 155. — From the date of its coming into force, it shall be open to any Power in whose name the present Convention has not been signed, to accede to this Convention.

ART. 156. — Accessions shall be notified in writing to the Swiss Federal Council, and shall take effect six months after the date on which they are received.

The Swiss Federal Council shall communicate the accessions to all the Powers in whose name the Convention has been signed, or whose accession has been notified.

ART. 157. — The situations provided for in Articles 2 and 3 shall give immediate effect to ratifications deposited and accessions notified by the Parties to the conflict before or after the beginning of hostilities or occupation. The Swiss Federal Council shall communicate by the quickest method any ratifications or accessions received from Parties to the conflict.

ART. 158. — Each of the High Contracting Parties shall be at liberty to denounce the present Convention. The denunciation shall be notified in writing to the Swiss Federal Council, which shall transmit it to the Governments of all the High Contracting Parties. The denunciation shall take effect one year after the notification thereof has been made to the Swiss Federal Council. However, a denunciation of which notification has been made at a time when the denouncing Power is involved in a conflict shall not take effect until peace has been concluded, and until after operations connected with the release, repatriation and re-establishment of the persons protected by the present

Convention have been terminated. The denunciation shall have effect only in respect of the denouncing Power. It shall in no way impair the obligations which the Parties to the conflict shall remain bound to fulfil by virtue of the principles of the law of nations, as they result from the usages established among civilized peoples, from the laws of humanity and the dictates of the public conscience.

ART. 159. — The Swiss Federal Council shall register the present Convention with the Secretariat of the United Nations. The Swiss Federal Council shall also inform the Secretariat of the United Nations of all ratifications, accessions and denunciations received by it with respect to the present Convention.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, having deposited their respective full powers, have signed the present Convention.

DONE at Geneva this twelfth day of August 1949, in the English and French languages. The original shall be deposited in the Archives of the Swiss Confederation. The Swiss Federal Council shall transmit certified copies thereof to each of the signatory and acceding States.

ANNEX I

DRAFT AGREEMENT RELATING TO HOSPITAL AND SAFETY ZONES AND LOCALITIES

ARTICLE 1. — Hospital and safety zones shall be strictly reserved for the persons mentioned in Article 23 of the Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field of August 12, 1949, and in Article 14 of the Geneva Convention relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War of August 12, 1949, and for the personnel entrusted with the organization and administration of these zones and localities and with the care of the persons therein assembled.

Nevertheless, persons whose permanent residence is within such zones shall have the right to stay there.

ART. 2. — No persons residing, in whatever capacity, in a hospital and safety zone shall perform any work, either within or without the zone, directly connected with military operations or the production of war material.

ART. 3. — The Power establishing a hospital and safety zone shall take all necessary measures to prohibit access to all persons who have no right of residence or entry therein.

ART. 4. — Hospital and safety zones shall fulfil the following conditions:

- a) They shall comprise only a small part of the territory governed by the Power which has established them.
- b) They shall be thinly populated in relation to the possibilities of accommodation.
- c) They shall be far removed and free from all military objectives, or large industrial or administrative establishments.
- d) They shall not be situated in areas which, according to every probability, may become important for the conduct of the war.

ART. 5.— Hospital and safety zones shall be subject to the following obligations:

- a) The lines of communication and means of transport which they possess shall not be used for the transport of military personnel or material, even in transit.
- b) They shall in no case be defended by military means.

ART. 6. — Hospital and safety zones shall be marked by means of oblique red bands on a white ground, placed on the buildings and outer precincts.

Zones reserved exclusively for the wounded and sick may be marked by means of the Red Cross (Red Crescent, Red Lion and Sun) emblem on a white ground.

They may be similarly marked at night by means of appropriate illumination.

ART. 7. — The Powers shall communicate to all the High Contracting Parties in peacetime or on the outbreak of hostilities, a list of the hospital and safety zones in the territories governed by them. They shall also give notice of any new zones set up during hostilities.

As soon as the adverse Party has received the above-mentioned notification, the zone shall be regularly established.

If, however, the adverse Party considers that the conditions of the present agreement have not been fulfilled, it may refuse to recognize the zone by giving immediate notice thereof to the Party responsible for the said zone, or may make its recognition of such zone dependent upon the institution of the control provided for in Article 8.

ART. 8. — Any Power having recognized one or several hospital and safety zones instituted by the adverse Party shall be entitled to demand control by one or more Special Commissions, for the purpose of ascertaining if the zones fulfil the conditions and obligations stipulated in the present agreement.

For this purpose, members of the Special Commissions shall at all times have free access to the various zones and may even reside there permanently. They shall be given all facilities for their duties of inspection.

ART. 9. — Should the Special Commissions note any facts which they consider contrary to the stipulations of the present agreement, they shall at once draw the attention of the Power governing the said zone to these facts, and shall fix a time limit of five days within which the matter should be rectified. They shall duly notify the Power who has recognized the zone.

If, when the time limit has expired, the Power governing the zone has not complied with the warning, the adverse Party may declare that it is no longer bound by the present agreement in respect of the said zone.

ART. 10. — Any Power setting up one or more hospital and safety zones, and the adverse Parties to whom their existence has been notified, shall nominate or have nominated by the Protecting Powers or by other neutral Powers, persons eligible to be members of the Special Commissions mentioned in Articles 8 and 9.

ART. 11. — In no circumstances may hospital and safety zones be the object of attack. They shall be protected and respected at all times by the Parties to the conflict.

ART. 12. — In the case of occupation of a territory, the hospital and safety zones therein shall continue to be respected and utilized as such.

Their purpose may, however, be modified by the Occupying Power, on condition that all measures are taken to ensure the safety of the persons accommodated.

ART. 13. — The present agreement shall also apply to localities which the Powers may utilize for the same purposes as hospital and safety zones.

ANNEX II

DRAFT REGULATIONS

CONCERNING COLLECTIVE RELIEF

ARTICLE 1. — The Internee Committees shall be allowed to distribute collective relief shipments for which they are responsible, to all internees who are dependent for administration on the said Committee's place of internment, including those internees who are in hospitals, or in prisons or other penitentiary establishments.

ART. 2. — The distribution of collective relief shipments shall be effected in accordance with the instructions of the donors and with a plan drawn up by the Internee Committees. The issue of medical stores shall, however, be made for preference in agreement with the senior medical officers, and the latter may, in hospitals and infirmaries, waive the said instructions, if the needs of their patients so demand. Within the limits thus defined, the distribution shall always be carried out equitably.

ART. 3.— Members of Internee Committees shall be allowed to go to the railway stations or other points of arrival of relief supplies near their places of internment so as to enable them to verify the quantity as well as the quality of the goods received and to make out detailed reports thereon for the donors.

ART. 4. — Internee Committees shall be given the facilities necessary for verifying whether the distribution of collective relief in all sub-divisions and annexes of their places of internment has been carried out in accordance with their instructions.

ART. 5.— Internee Committees shall be allowed to complete, and to cause to be completed by members of the Internee Committees in labour detachments or by the senior medical officers of infirmaries and hospitals, forms or questionnaires intended for the donors, relating to collective relief supplies (distribution, requirements, quantities, etc.). Such forms and questionnaires, duly completed, shall be forwarded to the donors without delay.

ART. 6. — In order to secure the regular distribution of collective relief supplies to the internees in their place of internment, and to meet any needs that may arise through the arrival of fresh parties of internees, the Internee Committees shall be allowed to create and maintain sufficient reserve stocks of collective relief. For this purpose, they shall have suitable warehouses at their disposal; each warehouse shall be provided with two locks, the Internee Committee holding the keys of one lock, and the commandant of the place of internment the keys of the other.

ART. 7. — The High Contracting Parties, and the Detaining Powers in particular, shall, so far as is in any way possible and subject to the regulations governing the food supply of the population, authorize purchases of goods to be made in their territories for the distribution of collective relief to the internees. They shall likewise facilitate the transfer of funds and other financial measures of a technical or administrative nature taken for the purpose of making such purchases.

ART. 8. — The foregoing provisions shall not constitute an obstacle to the right of internees to receive collective relief before their arrival in a place of internment or in the course of their transfer, nor to the possibility of representatives of the Protecting Power, or of the International Committee of the Red Cross or any other humanitarian organization giving assistance to internees and responsible for forwarding such supplies, ensuring the distribution thereof to the recipients by any other means they may deem suitable.

ANNEX III

I. INTERNMENT CARD

1. Front

<u>CIVILIAN INTERNEE MAIL</u>		Postage free
POST CARD		
<p style="text-align: center; margin: 0;">IMPORTANT</p> <p>This card must be completed by each internee immediately on being interned and each time his address is altered by reason of transfer to another place of internment or to a hospital.</p> <p>This card is not the same as the special card which each internee is allowed to send to his relatives.</p>	<p style="text-align: center; margin: 0;">CENTRAL INFORMATION AGENCY FOR PROTECTED PERSONS</p> <p style="text-align: center; margin: 10px 0 0 0;">INTERNATIONAL COMMITTEE OF THE RED CROSS</p>	

2. Reverse side

Write legibly and in block letters — 1. Nationality		
2. Surname	3. First names (<i>in full</i>)	4. First name of father .....
.....		
5. Date of birth	6. Place of birth.....	
7. Occupation		
8. Address before detention.....		
9. Address of next of kin		
.....		
10. Interned on: *		
(or)		
Coming from (hospital, etc.) on:		
11. State of health *		
.....		
12. Present address		
13. Date..... 14. Signature.....		
.....		
* Strike out what is not applicable. Do not add any remarks. See explanations on other side of card.		

(Size of internment card — 10 x 15 cm)

ANNEX III
II. LETTER

CIVILIAN INTERNEE SERVICE

—
Postage free

To

Street and number

Place of destination (*in block capitals*)

Province or Department

Country (*in block capitals*)

Sender:
Surname and first names
Date and place of birth
Internment address

(Size of letter — 29 x 15 cm)

ANNEX III

III. CORRESPONDENCE CARD

1. Front

CIVILIAN INTERNEE MAIL Postage free

POST CARD

Sender:
Sur name and first names
Date and place of birth
Internment address

To
Street and number
Place of destination (*in block capitals*)
Province or Department
Country (*in block capitals*)

2. Reverse side

Date:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Write on the dotted lines only and as legibly as possible

(Size of correspondence card — 10 x15 cm)

ΜΕΡΟΣ IV.
ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΗΣ.
ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΕΝ ΚΑΙΡΩ ΠΟΛΕΜΟΥ
ΤΗΣ 12ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949

Οἱ υπογεγραμμένοι, πληρεξούσιοι των Κυβερνήσεων τῶν αντιπροσωπευθεισῶν εἰς τὴν Διπλωματικὴν Διάσκεψιν τὴν συνελθούσαν ἐν Γενεύῃ ἀπὸ τῆς 21^{ης} Ἀπριλίου μέχρι τῆς 12ης Αὐγούστου 1949 πρὸς κατάρτισιν Συμβάσεως δια τὴν προστασίαν τῶν πολιτῶν ἐν καιρῷ πολέμου, συνεφώνησαν τὰ ἀκόλουθα:—

Μέρος I.—ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

"Ἄρθρον 1.

Τὰ Ὑψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ σεβασθοῦν καὶ νὰ εξασφαλίσουν τὸν σεβασμὸν τῆς παρούσης Συμβάσεως ἀνά πάσαν περίπτωσιν.

"Ἄρθρον 2.

Ἐκτὸς τῶν διατάξεων αἵτινες θὰ τεθοῦν ἐν ἰσχύϊ ἤδη καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης, ἡ παρούσα Σύμβασις θὰ ἐφαρμοσθῆ εἰς περίπτωσιν κεκηρυγμένου πολέμου, ἢ ἄλλης τινὸς ἐνόπλου συρράξεως ἣτις ἠθέλην ἀνακύψει μεταξύ δύο ἢ περισσοτέρων τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, καὶ ἀν ἐπι ἢ ἐμπόλεμος κατάστασις δὲν ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τίνος ἐξ αὐτῶν.

Ἡ Σύμβασις θὰ ἐφαρμοσθῆ ἐπίσης εἰς πάσαν περίπτωσιν μερικῆς ἢ ολικῆς κατοχῆς τοῦ ἐδάφους ἐνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, καὶ ἀν ἐπι ἢ ἐν λόγῳ κατάληψις δὲν ἀντιμετώπιση ἐνοπλον ἀντίστασιν.

Καὶ εἰς περίπτωσιν ἀκόμη καθ' ἣν μία τῶν ἐν συρράξει Δυνάμεων δὲν συμμετέχει τῆς παρούσης Συμβάσεως, αἱ εἰς ταύτην μετέχουσαι Δυνάμεις θὰ ἐξακολουθήσουν δεσμευόμεναι ὑπὸ ταύτης ὡς πρὸς τὰς ἀμοιβαίας τῶν σχέσεις. Θὰ δεσμεύωνται ὁμῶς ἐπι πλέον ὑπὸ τῆς Συμβάσεως καὶ ἐν σχέσει με τὴν ἐν λόγῳ Δύναμιν ἐὰν αὕτη ἀποδεχθῆ καὶ ἐφαρμόση τὰς διατάξεις αὐτῆς.

"Ἄρθρον 3.

Εἰς περίπτωσιν ἐνοπλου συρράξεως οὐχὶ διεθνούς χαρακτήρος ἀλλ' ἀνακυπτούσης ἐντὸς τῆς ἐδαφικῆς περιοχῆς ἐνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, ἕκαστον Μέρος εἰς τὴν σύρραξιν ὑποχρεοῦται νὰ ἐφαρμόσῃ τοὐλάχιστον τὰς ἀκολουθοῦσας διατάξεις :

(I) "Ἄτομα μὴ λαμβάνοντα ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰς ἐχθροπραξίας, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν μελῶν τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῶν καταθεσάντων τὰ ὄπλα καὶ τῶν τεθέντων ἐκτὸς μάχης ἐνεκα νόσου, τραυμάτων, κρατήσεως ἢ ἄλλης αἰτίας θὰ τύχουν ἐν πάσῃ περιπτώσει

ανθρωπιστικής μεταχείρισεως άνευ οιασδήποτε δυσμενούς διακρίσεως στηριζομένης εις τήν φυλήν, το χρώμα, τήν θρησκείαν ή ίστιν, το φύλον, τήν γέννησιν ή τον πλοῦτον ή εις οιονδήποτε ανάλογον κριτήριο.

Προς τον σκοπόν τούτον είναι και θά παραμείνουν άπηγορευμένοι καθ' οιονδήποτε χρόνον και τόπον ώς προς τά ανωτέρω πρόσωπα :—

(α) Προσβολαι κατά τής ζωής και τής σωματικής άκεραιότητος, ιδίως ό φόνος ύφ' όλους αύτου τους τύπους, ό ακρωτηριασμός, ή σκληρά μεταχείρισις και τά παντός είδους βασανιστήρια.

(β) Η κράτησις ομήρων.

(γ) Αι προσβολαί κατά τής ανθρωπινής αξιοπρέπειας και ειδικώς ή ταπεινωτική καί εξευτελιστική μεταχείρισις.

(δ) Αί άπαγγελίαι καταδικών και αι εκτελέσεις αι γενόμεναι χωρίς να προηγηθή διεξαγωγή δίκης υπό κανονικώς συσταθέντος δικαστηρίου, παρέχοντος τάς δικαστικός εγγυήσεις τάς αναγνωριζόμενος ως απαιρήτους υπό των πεπολιτισμένων εθνών.

(2) Οί τραυματíαι καί ασθενείς θα συλλέγωνται καί θά περιθάλπωνται. Άμερόληπτος τις ανθρωπιστικός οργανισμός, ως ή Διεθνής Έπιτροπή του Έρυθρού Σταύρου, θά δύναται να προσφέρη τάς υπηρεσίας του εις τά μετέχοντα της συρράξεως Μέρη.

Τά εν συρράξει Μέρη θά προσπαθήσουν εξ άλλου νά θέσουν εν ίσχύϊ, δ' ειδικών συμφωνιών, ολας ή μέρος τών διατάξεων της παρούσης Συμβάσεως. Η εφαρμογή τών ανωτέρω διατάξεων δεν θά έπηρεάση τήν νομικήν θέσιν τών εις τήν σύρραξιν μετεχόντων Μερών.

"Άρθρον 4·

Υπό της Συμβάσεως προστατεύονται τά πρόσωπα εκείνα τά όποια εις οίανδήποτε στιγμήν και καθ' οιονδήποτε τρόπον ευρίσκονται, εν περιπτώσει συρράξεως ή κατοχής, υπό τήν έξουσίαν Μέρους μετέχοντος της συρράξεως ή Δυνάμεως Κατοχής της οποίας δεν τυγχάνουν πολίται.

Πολίται κράτους μή δεσμευμένου υπό της Συμβάσεως δεν προστατεύονται ύπ' αυτής. Πολίται ουδετέρου Κράτους ευρισκόμενοι εις τό έδαφος εμπολέμου κράτους και πολίται συνεμπολέμου κράτους δεν θεωρούνται πρόσωπα προστατευόμενα εν δσω τό Κράτος του οποίου τυγχάνουν πολίται έχει κανονικήν διπλωματικήν εκπροσώπησιν παρά τω Κράτει εις τήν έξουσίαν του οποίου ευρίσκονται.

Έν τούτοις αι Διατάξεις του Μέρους II έχουν εύρυτέραν εφαρμογήνήτις καθορίζεται εις τό άρθρον 13.

Πρόσωπα προστατευόμενα υπό της Συμβάσεως της Γενεύης περί βελτιώσεως τής τύχης τών τραυματιών και ασθενών τών έν εκστρατεία ενόπλων δυνάμεων, της 12ης Αυγούστου 1949, ή υπό τής Συμβάσεως της Γενεύης περί βελτιώσεως της τύχης τών τραυματιών, ασθενών καί ναυαγών

τών εν θαλασσή ενόπλων δυνάμεων τής 12ης Αυγούστου 1949 ή υπό τής Συμβάσεως τής Γενεύης περί Μεταχειρίσεως Αιχμαλώτων Πολέμου τής 12ης Αυγούστου 1949 δέν θεωρούνται προστατευόμενα πρόσωπα κατά τήν έννοϊαν τής παρούσης Συμβάσεως.

"Άρθρον 5.

Εάν έπι τοϋ εδάφους ενός τών έν συρράξει Μερών, τό Μέρος τοϋτο έχει σοβαρούς λόγους νά θεώρηση δι τών υπό τής παρούσης Συμβάσεως προστατευόμενον πρόσωπον προκαλεί ατομικώς τήν δεδικαιοιογημένην υπόνοιαν δι έχει δρασιν έπιζημίαν διά τήν ασφάλειαν τοϋ Κράτους ή άποδειχθή δι πράγματι έχει τοιαύτην δρασιν, τό έν λόγω πρόσωπον δέν θά δικαιούται νά έπικαλεσθή τά δικαιώματα καί προνόμια τα παρεχόμενα υπό τής παρούσης Συμβάσεως, εάν ταϋτα παρεχόμενα αύτώ ήδύναντο νά ζημιώσουν τήν ασφάλειαν τοϋ Κράτους.

Έάν εις καταληφθέν έδαφος, πρόσωπον προστατευόμενον υπό τής Συμβάσεως συλληφθή ως κατάσκοπος ή δολιοφθορεϋς ή διότι υπάρχει κατ' αύτοϋ ατομικώς ή δεδικαιοιογημένη υπόνοια δι έχει δρασιν έπιζημίαν διά τήν ασφάλειαν τής Δυνάμεως Κατοχής, δύναται τό έν λόγω πρόσωπον εάν ή στρατιωτική ασφάλεια το άπαιτή απολύτως νά στερηθή τοϋ υπό τής παρούσης Συμβάσεως προβλεπομένου δικαιώματος επικοινωνίας.

Ούχ' ήττον, εις τοιαύτας περιστάσεις τά πρόσωπα περιών αί ανωτέρω παράγραφοι θά τύχουν ανθρωπιστικής μεταχειρίσεως και εις περίπτωσιν διώξεως δεν θα στερηθούν τών δικαιωμάτων δικαίας καί κανονικής διαδικασίας της προβλεπομένης υπό τής παρούσης Συμβάσεως, θά επανακτήσουν δε όλα τά δικαιώματα και προνόμια τών προστατευομένων προσώπων κατά τήν έννοϊαν τής παρούσης Συμβάσεως, δσον ένεστι τάχιον λαμβανομένης ύπ' δψιν τής ασφαλείας τοϋ Κράτους ή τής Δυνάμεως Κατοχής, αναλόγως τής περιπτώσεως.

"Άρθρον 6.

Η παρούσα Σύμβασις θά εφαρμοσθή άπό της ενάρξεως οιασδήποτε συρράξεως ή κατοχής εκ τών αναφερομένων εις το άρθρον 3.

Εις το έδαφος Μερών μετεχόντων της συρράξεως ή εφαρμογή της παρούσης Συμβάσεως θά παύση δταν παύσουν γενικώς αί στρατιωτικοί επιχειρήσεις.

Εις κατεχόμενος περιοχάς ή εφαρμογή της παρούσης Συμβάσεως θά παύση εν έτος μετά το γενικόν τέλος τών στρατιωτικών επιχειρήσεων, ούχ' ήττον ή κατέχουσα Δύναμις θά δεσμεύεται καθ' όλην τήν διάρκεια της κατοχής εάν και εφ' όσον ή εν λόγω Δύναμις άσκή κυβερνητικός λειτουργίας έπί της εν λόγω περιοχής, υπό τών διατάξεων τών ακολουθών άρθρων τής παρούσης Συμβάσεως:

Ι έως 12, 27, 29 εως 34, 47, 49, 51, 52, 53, 59, 61 εως 77, 143.

Προστατευόμενα πρόσωπα των οποίων ή άπελευθέρωσις, ό επαναπατρισμός ή ή έπανεγκατάστασις θά λάβουν χώραν μετά τας ημερομηνίας ταύτας, θα εξακολουθήσουν εν τω μεταξύ νά τυγχάνουν προστασίας βάσει τής παρούσης Συμβάσεως.

"Άρθρον 7.

Πλην των συμφωνιών των ρητώς υπό των άρθρων Ι Ι , 14, 15, 17, 36, 108, 109, 132, 133 και 149 προβλεπομένων, τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη δύνανται νά συνάψουν καί ετέρας ειδικάς συμφωνίας έπι παντός θέματος το όποιον θά θεωρηθή σκόπιμον νά ρυθμισθή Ιδιαίτέρως. Ουδεμία ειδική συμφωνία δύνανται ν' άποβή προς ζημίαν τής θέσεως των προστατευομένων προσώπων, ως αύτη καθορίζεται διά τής παρούσης Συμβάσεως ούτε νά περιορίση τά δι'αυτής παρεχόμενα εις τά πρόσωπα ταύτα δικαιώματα.

Τά προστατευόμενα πρόσωπα θά εξακολουθήσουν ν' απολαύουν των ευεργετημάτων των τοιούτων Συμφωνιών εφ' όσον και ή Σύμβασις θά είναι έπι αυτών εφαρμοστέα, εκτός εάν περιληφθούν ρηται περί τοϋ εναντίου διατάξεις εις τας προμνησθείσας συμφωνίας ή εις άλλας μεταγενεστέρως συναφθησόμενας, ή εάν ελήφθησαν εύνοϊκώτερα δι' αυτούς μέτρα υπό τοϋ ενός ή τοϋ ετέρου των εις την σύρραξιν μετεχόντων Μερών.

"Άρθρον 8.

Τά προστατευόμενα πρόσωπα εν ουδεμία περιπτώσει δύνανται νά παραιτηθούν εν μέρει ή εν όλω των δικαιωμάτων των έξασφαλιζομένων αυτοίς υπό τής παρούσης Συμβάσεως και υπό των ειδικών συμφωνιών των αναφερομένων εις το προηγούμενον άρθρον εάν συνήφθησαν τοιαύται.

"Άρθρον 9.

Η παρούσα Σύμβασις θά εφαρμοσθή τη συνεργασία καί υπό τον έλεγχον των Προστάτιδων Δυνάμεων των επιφορτισμένων τήν περιφρούρησαν των συμφερόντων των μετεχόντων εις τήν σύρραξιν Μερών. Προς τον σκοπόν τούτον αί Προστάτιδες Δυνάμεις δύνανται έπι πλέον τοϋ διπλωματικού και προξενικού των προσωπικού, νά διορίσουν αντιπροσώπους εκ των ιδίων των πολιτών ή των πολιτών ετέρων ουδετέρων Δυνάμεων. Οί ως άνω αντιπρόσωποι θά υπόκεινται εις τήν εγκρισιν τής Δυνάμεως παρά τη οποία πρόκειται να ενασκήσουν τά καθήκοντα των.

Τά έν συρράξει Μέρη θά διευκολύνουν κατά τον ευρύτερον δυνατόν τρόπον την άποστολήν των αντιπροσώπων ή απεσταλμένων των Προστάτιδων Δυνάμεων.

Οί αντιπρόσωποι ή απεσταλμένοι των Προστάτιδων Δυνάμεων έν ουδεμία περιπτώσει θά υπερβαίνουν τά όρια τής άποστολής των ως ταύτα καθορίζονται διά τής παρούσης Συμβάσεως.

Ειδικώς θά λαμβάνουν ύπ' όψιν τάς επιτακτικός ανάγκας τής ασφαλείας του Κράτους έν τω όποίω ενασκούν τά καθήκοντα των.

"Άρθρον 10.

Αι διατάξεις της παρούσης Συμβάσεως δεν έναντιούνται εις την ανθρωπιστικήν δράσιν ήν ή Διεθνής Επιτροπή του Έρυθρου Σταύρου ή οιαδήποτε άλλη αμερόληπτος ανθρωπιστική όργάνωσις θ' αναλάβουν, τη συναινέσει των εις τήν συρραξιν μετεχόντων Μερών, διά τήν προστασίαν και βοήθειαν τών πολιτών.

«Άρθρον 11.

Τά Ύψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη δύνανται οποτεδήποτε να συμφωνήσουν, ίνα αναθέσουν εις όργανισμόν παρέχοντα πάσαν έγγύησιν αμεροληψίας και Ικανότητος τά καθήκοντα ατινα διά της παρούσης Συμβάσεως ανατίθενται εις τάς Προστάτιδας Δυνάμεις.

"Όταν πρόσωπα προστατευόμενα υπό της παρούσης Συμβάσεως δέν απολαύουν ή παύσουν δι' οιονδήποτε λόγον ν* απολαύουν της φροντίοος Προστάτιδος Δυνάμεως ή του όργανισμού περί ου προβλέπει ή ανωτέρω .πρώτη παράγραφος, ή κατακρατούσα Δύναμις θά ζητήση είτε από ούδέτερον κράτος είτε από ένα άλλον ανάλογον όργανισμόν ν' αναλάβουν τά καθήκοντα τά άνατεθέντα υπό της παρούσης Συμβάσεως εις τάς προστατίδας Δυνάμεις τάς ορισθείσας ύπό τών εν συρράξει Μερών.

Εάν δέν καταστη δυνατή ή ως άνω έξασφάλισις της προστασίας ή κατακρατούσα Δύναμις οφείλει νά ζητήση από ανθρωπιστικήν τίνα όργάνωσιν, ως είναι ή Διεθνής "Επιτροπή του "Ερυθρού ΣταυροΟ, ν' αναλάβη τά ανθρωπιστικά καθήκοντα ατινα ή παρούσα Σύμβασις αναθέτει εις τάς Προστάτιδας Δυνάμεις ή οφείλει ν' άποδεχθη ύπό την έπιφύλαξιν τών διατάξεων του παρόντος άρθρου, τάς προτάσεις υπηρεσίας ας ήθελε λάβει παρά τοιαύτης οργανώσεως.

Πάσα ουδέτερα Δύναμις ή πάσα όργάνωσις καλούμενη ύπό της ενδιαφερόμενης Δυνάμεως ή προσφερόμενη προς τον ανωτέρω άναφερόμενον σκοπόν οφείλει κατά τήν δράσιν της νά εχη συνείσθησιν της ευθύνης της έναντι του έν συρράξει Μέρους έκ του οποίου εξαρτώνται τά διά της παρούσης Συμβάσεως προστατευόμενα πρόσωπα και οφείλει νά παράσχη επαρκείς εγγυήσεις διτι είναι ίκανή ν' αναλάβη τά περί ου πρόκειται καθήκοντα και νά εκτέλεση αυτά άμερολήπτως.

Ουδεμία επιτρέπεται παρέκβασις από τών ανωτέρω διατάξεων δι' ειδικής συμφωνίας μεταξύ Δυνάμεων των οποιών ή μία ευρίσκειται, έστω και προσωρινώς, απέναντι της άλλης, ή τών συμμάχων της άλλης εις μειονεκτικήν από απόψεως ελευθερίας διαπραγματεύσεως θέσιν λόγω στρατιωτικών γεγονότων ως, λόγου χάριν, της κατοχής του δλου ή σημαντικού μέρους του εδάφους της.

Ὅποτεδήποτε γίνεται, εἰς τὴν παρουσαν Σύμβασιν, μνεῖα περὶ Προστάτιδος Δυνάμεως, ἢ μνεῖα αὐτὴ ἀφορα ὡσαύτως καὶ τὰς ὀργανώσεις αἵτινες δύνανται νὰ τὴν υποκαταστήσουν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος ἀρθροῦ.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ἐπεκτείνονται καὶ ἐφαρμόζονται εἰς τὰς περιπτώσεις πολιτῶν ουδετέρου Κράτους ευρισκομένων εἰς κατεχόμενον ἔδαφος ἢ εἰς ἔδαφος ἐμπολέμου κράτους παρά τω ὁποίῳ τὸ κράτος οὐτινος τυγχάνουν πολῖται δὲν ἔχει κανονικὴν διπλωματικὴν ἀντιπροσώπευσιν.

"Ἀρθρον 12.

Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν καθ' ἣν ἤθελον θεωρήσει τοῦτο χρήσιμον εἰς τὰ συμφέροντα τῶν προστατευομένων προσώπων "ιδίως δὲ εἰς περιπτώσεις διαφωνίας μεταξύ τῶν ἐν συρράξει Μερῶν ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν ἢ τὴν ἔρμηνειαν τῶν διατάξεων τῆς παρούσης Συμβάσεως, αἱ Προστάτιδες Δυνάμεις θὰ προσφέρουν τὰς καλὰς τῶν υπηρεσίας ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ διακανονισμοῦ τῆς διαφορᾶς.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐκάστη τῶν Προστάτιδων Δυνάμεων δύναται εἴτε τὴ προσκλήσει ἐνὸς Μέρους εἴτε ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας νὰ προτείνῃ εἰς τὰ μετέχοντα τῆς συρράξεως Μέρη σύσκεψιν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν καὶ ἰδίως τῶν ἀρχῶν αἵτινες ἔχουν τὴν φροντίδα τῶν προστατευομένων προαωτίων εἰ δυνατόν ἐπὶ καταλλήλως ἐκλεγομένου ουδετέρου ἐδάφους. Τὰ ἐν συρράξει Μέρη ὑποχρεοῦνται νὰ δώσουν συνέχειαν εἰς τὰς τοιαύτας προτάσεις. Αἱ Προστάτιδες Δυνάμεις δύνανται, ἐὰν παραστή ἀνάγκη νὰ προτείνουν εἰς τὴν Ἐγκρισιν τῶν ἐν συρράξει Μερῶν προσωπικότητα ἀνήκουσαν εἰς οὐδετέραν Δύναμιν ἢ ἀπεσταλμένην ἢ τῆς Διεθνούς Επιτροπῆς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἥτις θέλει κληθῆ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν τοιαύτην σύσκεψιν.

ΜΕΡΟΣ 'ΙΙ.—ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΩΝ ΕΝΑΝΤΙ ΩΡΙΣΜΕΝΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

"Ἀρθρον 13.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος μέρους καλύπτουν τὸ σύνολον τῶν πληθυσμῶν τῶν εἰς τὴν σύρραξιν μετεχουσῶν Χωρῶν ἀνευ οἵασδήποτε δυσμενοῦς διακρίσεως στηριζομένης ἰδίᾳ ἐπὶ ζητημάτων φυλῆς, ἐθνικότητος, θρησκείας ἢ πολιτικῶν πεποιθήσεων καὶ τείνουν νὰ μετριάσουν τὰ ὑπὸ τοῦ πολέμου προκαλούμενα δεινά.

"Ἀρθρον 14.

Ἐν καιρῷ εἰρήνης ἤδη τὰ Ὑψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη καὶ, μετὰ τὴν ἐναρξιν τῶν ἐχθροπραξιῶν, τὰ εἰς τὴν σύρραξιν μετέχοντα Μέρη, δύνανται νὰ ἐγκαταστήσουν ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτῶν ἐδάφους καὶ, ἀν παραστή ἀνάγκη, εἰς τὰς

κατεχόμενος περιοχάς, ζώνας καί τόπους, υγειονομικούς και ασφαλείας, ούτω ώργανωμένους ώστε νά προστατεύωνται εντός αυτών από τά αποτελέσματα τοῦ πολέμου οίτραυματίαι, οί ασθενείς, τά ηλικιωμένα άτομα, παιδιά κάτω τών δεκαπέντε ετών, έγκυμονοῦσαι γυναίκες και μητέρες τέκνων κάτω τών επτά ετών.

Από της" ενάρξεως και κατά την διάρκειαν της συρράξεως τά ενδιαφερόμενα Μέρη δύνανται νά συνάπτουν συμφωνίας διά τήν άμοιβαίαν αναγνώρισιν των δημιουργηθεισών ζωνών καί τόπων. Προς τόν σκοπόν τούτον δύνανται νά θέσουν έν ίσχύϊ τάς διατάξεις τού είς τήν παροῦσαν Σύμβασιν προσηρητημένου Σχεδίου Συμφωνίας, έπιφέρουσαι είς αυτό οίās τροποποιήσεις ήθελον θεωρήσει αναγκαίας.

Αι, Προστάτιδες Δυνάμεις καί ή Διεθνής Έπιτροπή τοῦ Έρυθροῦ Σταυροῦ καλούνται νά προσφέρουν τάς καλās των υπηρεσίας ίνα διευκολυνθή ή έγκαθίδρυσις καί αναγνώρισις τών έν λόγω υγειονομικών ζωνών και τόπων ασφαλείας.

"Άρθρον 15.

Οιονδήποτε τών έν συρράξει Μερών δύνανται νά προτείνη είς τόν αντίπαλον, είτε άπ' ευθείας είτε δι" ουδετέρου Κράτους ή ανθρωπιστικής οργανώσεως την έγκατάστασιν είς τάς περίοχάς είς ας λαμβάνουν χώραν μάχαι, ουδετεροποιημένων ζωνών προοριζομένων νά εξασφαλίσουν άπό τους κινδύνους τοῦ πολέμου άνευ οίασδήποτε διακρίσεως τά επόμενα πρόσωπα :—

(α) Τραυματίαι ή ασθενείς μαχόμενοι ή άμαχοι.

(β) Πολίται μη λαμβάνοντες μέρος εις τάς εχθροπραξίας οίτινες κατά τήν διαμονήν των εντός τών ζωνών ουδέν εκτελούν έργον στρατιωτικού χαρακτήρος.

"Όταν τά ενδιαφερόμενα μέρη συμφωνήσουν έπι της γεωγραφικής τοποθεσίας, της διοικήσεως, τοῦ εφοδιασμού διά τροφίμων καί. τοῦ ελέγχου της προταθείσης ουδετεροποιημένης ζώνης θά συναφθή και θά υπογραφή ύπό τών αντιπροσώπων τών έν συρράξει Μερών έγγραφος περί αύτοῦ συμφωνία. Η συμφωνία θά καθορίζη τήν εναρξιν και διάρκειαν της ουδετεροποιήσεως τής ζώνης.

"Άρθρον 16.

Οι τραυματίαι και ασθενείς ως και οί ανάπηροι καί αι έγκυμονοῦσαι γυναίκες θά είναι αντικείμενα Ιδιαίτερας προστασίας κα! σεβασμού.

Έν ω μέτρω επιτρέπουν τούτο αι στρατιωτικά! άνάγκαι έκαστον των εν συρράξει Μερών θά διευκολύνη τά μέτρα τα λαμβανόμενα προς άναζήτησιν τών νεκρών καί τραυματιών, προς βοήθειαν τών ναυαγών καί άλλων προσώπων εκτεθειμένων είς δεινόν κίνδυνον καί προς προστασίαν αυτών άπό της λεηλασίας και της κακομεταχειρίσεως.

"Άρθρον 17.

Τά έν συρράξει Μέρη θά προσπαθήσουν νά συνάψουν τοπικάς συμφωνίας δια την έκκένωσιν τών τραυματιών, ασθενών, αναπήρων και ηλικιωμένων ατόμων, παιδων και λεχών έκ τών πολιορκουμένων ή περικυκλωμένων περιοχών και διά τήν είς τάς περιοχάς ταύτας είσοδον ιερέων οιασδήποτε θρησκείας, ιατρικού προσωπικού και υγειονομικού υλικού.

"Άρθρον 18.

Πολιτικά νοσοκομεία οργανωθέντα προς περίθαλψιν τραυματιών και ασθενών, αναπήρων και λεχών είς ούδεμίαν περίπτωσιν δύνανται ν* αποτελέσουν στόχον επιθέσεως άλλα θά τυγχάνουν πάντοτε σεβασμού και προστασίας έκ μέρους τών έν συρράξει Μερών.

Τά μετέχοντα της συρράξεως Κράτη θά εφοδιάσουν πάντα τά πολιτικά νοσοκομεία διά πιστοποιητικών έμφαινόντων τον χαρακτήρα των ως πολιτικών νοσοκομείων και άποδεικνυόντων δι τά υπ' αυτών κατεχόμενα κτίρια δεν χρησιμοποιούνται δι' έτερον τίνα σκοπόν, δστις συμφώνως τω άρθρω 19 θά ήδύνατο νά στέρηση αυτά της προστασίας.

Τά πολιτικά νοσοκομεία θά φέρουν τά υπό τοϋ άρθρου 38 της Συμβάσεως της Γενεύης περί βελτιώσεως της καταστάσεως τών τραυματιών και ασθενών τών έν εκστρατεία Ένοπλων Δυνάμεων της 12 Αυγούστου 1949, καθοριζόμενα εμβλήματα, εάν έχουν προς τοϋτο τήν έγκρισιν τοϋ Κράτους.

Τά είς τήν σύρραξιν μετέχοντα Μέρη θά λάβουν τά αναγκαία μέτρα, εφ' όσον αί στρατιωτικά! ανάγκαι τό επιτρέπουν, ίνα καταστήσουν τά διακριτικά εμβλήματα τών πολιτικών νοσοκομείων ευδιάκριτα είς τάς κατά ξηράν, αέρα κα! Θάλασσαν δυνάμεις τοϋ εχθρού ώστε νά άποσοβηθή ή δυνατότης επιθετικής κατ' αυτών ενεργείας.

Έν όψει τών κινδύνων είς ους δυνατόν νά εκτεθούν τά νοσοκομεία εάν εύρίσκωνται πλησίον στρατιωτικών εγκαταστάσεων θά δεήση νά ληφθή φροντίς ώστε τά νοσοκομεία νά κείνται είς τήν μεγαλυτέραν δυνατήν άπό αυτά άπόστασιν.

"Άρθρον 19.

Η οφειλομένη είς τά πολιτικά νοσοκομεία προστασία δεν θά παύση είμή μόνον εάν χρησιμοποιούνται έκτος τών ανθρωπιστικών των καθηκόντων, δι'ενεργείας επιζήμιας είς τον έχθρόν. Ούχ ήττον ή προστασία θά παύση μόνον άφοϋ δοθή κατάλληλος προειδοποίησις καθορίζουσα είς δλας τάς δυνατάς περιπτώσεις λογικήν προθεσμίαν και άφοϋ παρέλθη αύτη άπρακτος.

Η περίθαλψις ασθενών κα! τραυματιών ανηκόντων είς τάς ενόπλους δυνάμεις και ή ύπαρξις φορητών δπλων και πυρομαχικών παραληφθέντων έκ τών τοιούτων μαχητών κα! μήπω παραδοθέντων είς τήν άρμοδίαν ύπηρεσίαν δεν θά θεωρούνται επιζήμιοι διά τόν έχθρόν πράξεις.

"Άρθρον 20.

Τά πρόσωπα τά ασχολούμενα κανονικώς κα! αποκλειστικώς με τήν λειτουργίαν και διοίκησιν τών πολιτικών νοσοκομείων, συμπεριλαμβανομένων τών προσώπων τών ασχολουμένων μέ τήν άναζήτησιν, διακομιδήν και μεταφοράν και μέ τήν περίθαλψιν τών τραυματιών και ασθενών πολιτών, τών αναπήρων, και τών λεχών θα τυγχάνουν σεβασμού κα! προστασίας.

Εις τα κατεχόμενα εδάφη και εις τās ζώνας πολεμικών επιχειρήσεων το ανωτέρω προσωπικόν θα αναγνωρίζεται διά δελτίου ταυτότητος βεβαιουήτος την ιδιότητα του, φέροντος την φωτογραφίαν του κατόχου καί τήν σφραγιδα της αρμοδίας αρχής και επίσης δι' ενός περιβραχιονίου έσφραγισμένου καί ανθεκτικού εις την ύγραοίαν όπερ κατά τήν έκτέλεσιν τής υπηρεσίας θα φέρεται εις τον άριστερόν βραχίονα.

Το περιβραχιόνιον τοϋτο θα χορηγήται υπό του Κράτους καί θα φέρητά εμβλήματα τα προβλεπόμενα εις το "Άρθρον 38 τής Συμβάσεως τής Γενεύης περί βελτιώσεως τής καταστάσεως τών τραυματιών και ασθενών τών έν εκστρατεία ένοπλων δυνάμεων, τής 12ης Αυγούστου 1949.

Τό υπόλοιπον προσωπικόν τό άπασχολούμενον εις τήν λειτουργίαν καί διοίκησιν τών πολιτικών νοσοκομείων θέλει τύχει σεβασμού καί προστασίας καί θα δικαιούται κατά τήν έκτέλεσιν τών καθηκόντων του λία φέρη τό περιβραχιόνιον περί ου ανωτέρω προβλέπεται, υπό τους έν τω παρόντι άρθρω τιθεμένους δρους. Το δελτίον ταυτότητος θα αναγραφή τα καθήκοντα εις α εις έκαστος απασχολείται.

Ή διεύθυνσις έκαστου νοσοκομείου θα τηρή πάντοτε εις τήν διάθεσιν τών αρμοδίων αρχών εθνικών ή κατοχής ένημερωμένον πίνακα τοϋ τοιούτου προσωπικού.

"Άρθρον 21.

Φάλαγγες οχημάτων ή νοσοκομειακοί σιδηροδρομικοί συρμοί ή ειδικώς έν θαλασσή χρησιμοποιούμενα πλοία, μεταφέροντα τραυματίας και ασθενείς πολίτας, αναπήρους και λεχούς θα τυγχάνουν τοϋ αύτοϋ σεβασμού και προστασίας όπως και τά νοσοκομεία περί ών προβλέπει τό "Άρθρον 18, θα φέρουν δε κατόπιν συνεννοήσεως τοϋ Κράτους, άνηρητημένον τό διακριτικόν έμβλημα περί ου προνοεί το "Άρθρον 38 τής Συμβάσεως τής Γενεύης περί βελτιώσεως τής καταστάσεως των τραυματιών και ασθενών τών έν εκστρατεία ένοπλων δυνάμεων τής 12ης Αύγουστου 1949.

"Άρθρον 22.

Άεροσκάφη χρησιμοποιούμενα αποκλειστικώς διά τήν μεταφοράν τραυματιών και ασθενών πολιτών, αναπήρων και λεχών ή διά τήν μεταφοράν υγειονομικού προσωπικού και εφοδίων, δεν θα, υφίστανται έπίθεσιν, άλλα θα τυγχάνουν σεβασμού έφ' όσον ίπτανται εις ύψη, εις ώρας καί συμφώνως προς δρομολόγια ειδικώς συμπεφωνημένα μεταξύ όλων τών εις τήν σύρραξιν

ενδιαφερομένων Μερών. Δύνανται νά φέρουν τό διακριτικόν έμβλημα περί ου προνοεί τό "Άρθρον 38 τής Συμβάσεως τής Γενεύης περί βελτιώσεως τής καταστάσεως τών τραυματιών και ασθενών τών έν εκστρατεία ενόπλων δυνάμεων τής 12ης Αυγούστου 1949. Εξαιρέσει εναντίας συμφωνίας πτήσις υπεράνω τοϋ εχθρικού ή του υπό τοϋ εχθρού κατεχομένου εδάφους απαγορεύεται. Τά τοιαύτα αεροσκάφη θά υπακούουν είς έκάστην κλήσιν προς προσγειώσιν. Είς περίπτωσιν ούτω επιβληθείσης προσγειώσεως τό αεροσκάφος μετά τών έν αύτώ προσώπων θά δύναται νά συνέχιση τήν πτήσιν του άφου ενδεχομένως ύποστή ελεγχον.

"Άρθρον 23.

"Έκαστον τών Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών θά έπιτρέψη τήν έλευθέραν δίοδον πάσης αποστολής φαρμάκων και υγειονομικού υλικού ώς και τών αναγκαίων είς τήν θρησκευτικήν λατρείαν αντικειμένων έφ' δσον προορίζονται αποκλειστικώς διά τον άμαχον πληθυσμόν έτερου συμβαλλομένου Μέρους, έστω και εχθρικού. Θά έπιτρέψη επίσης τήν έλευθέραν δίοδον πασών τών αποστολών απαιτητήτων τροφίμων, ενδυμάτων και δυναμωτικών προοριζομένων διά παιδιά κάτω τών δέκα πέντε ετών, έγκυμονούσας γυναίκας και λεχούς.

Ή ύποχρέωσις Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους νά έπιτρέψη τήν έλευθέραν δίοδον τών αναφερομένων είς τήν προηγουμένην παράγραφον αποστολών υπόκειται είς τον δρον διτι τό Μέρος τούτο θά εχη βεβαιωθή διτι ούδένα έχει σοβαρόν λόγον νά φοβήται :

- (α) ότι αι άποστολαί δυνατόν νά παρεκκλίνουν τοϋ προορισμού των.
- (β) ότι ό έλεγχος δυνατόν νά μήν είναι αποτελεσματικός ή
- (γ) ότι προφανή πλεονεκτήματα δυνατόν νά προκύψουν δια τάς πολεμικός προσπάθειας ή την οίκονομίαν του έχθροϋ εκ της υποκαταστάσεως ύπό των ανωτέρω αποστολών άλλων εμπορευμάτων των οποίων άλλως ή προμήθεια ή ή παραγωγή θα έγίνετο ύπό τοϋ έχθροϋ ή διά ελευθερώσεως υλικών προϊόντων ή υπηρεσιών ατινα άλλως θα άπητοϋντο διά την παραγωγή ν τοιούτων εμπορευμάτων.

Ή δύναμις ή επιτρέπουσα τήν διάβασιν τών αποστολών τών αναφερομένων είς τήν παράγραφον I του παρόντος άρθρου δυνατόν νά θέση ως δρον της παροχής της άδειας ταύτης διτι ή διανομή είς τά ευεργετούμενα πρόσωπα θα γίνη ύπό έλεγχον άσκηθησόμενον επί τόπου υπό τών προστάτιδων Δυνάμεων. Αί άποστολαί αύται θα προωθούνται δσον το δυνατόν ταχύτερον και ή Δύναμις ήτις επιτρέπει τήν έλευθέραν δίοδόν των θά εχη το δικαίωμα νά καθορίση τά τεχνικάς συνθήκας ύφ' ας επιτρέπεται ή τοιαύτη δίοδος.

"Άρθρον 24.

Τά εν συρράξει Μέρη θά λάβουν τά αναγκαία μέτρα ώστε τά κάτω τών δέκα πέντε ετών παιδιά τά καταστάνα ορφανά ή τά αποχωρισμένα από τάς οικογενείας των ως εκ τοῦ πολέμου, μή εγκαταλειφθούν έρμαια της τύχης των, και ίνα διευκολυνθή είς πάσαν περίπτωσιν ή συντήρησίς των, ή έκτέλεσις τών θρησκευτικών καθηκόντων των καί ή έκπαίδευσις των. Αὔτη θέλει κατά τό δυνατόν άνατεθή είς άτομα ανήκοντα είς τήν αυτήν μορφωτικήν παράδοσιν.

Τά εν συρράξει Μέρη θά διευκολύνουν τήν εν ουδέτερα χώρα φιλοξενίαν των παιδων τούτων διά τήν διάρκειαν της συρράξεως, κατόπιν συγκαταθέσεως της προστάτιδος Δυνάμεως εάν ὑπάρχη τοιαύτη και εφ' όσον υπάρχει έγγύησις ότι θα τηρηθούν αί εν τη πρώτη παραγράφω αναφερόμενοι άρχαί.

Θά προσπαθήσουν έπι πλέον νά λάβουν τά αναγκαία μέτρα ώστε πάντα τά κάτω τών δώδεκα ετών παιδιά νά αναγνωρίζωνται διά πινακίδος ταυτότητος ην θά φέρουν, ή δι' άλλου τινός μέσου.

"Άρθρον 25.

Πάντα τά άτομα τά ευρισκόμενα έπι εδάφους Μέρους μετέχοντος είς σύρραξιν ή έπι εδάφους κατεχομένου ὑπ' αὔτου θά δύνανται νά αποστέλλουν ειδήσεις αυστηρώς οικογενειακής φύσεως εις μέλη της οικογενείας των, οπουδήποτε και αν εύρίσκωνται καί νά λαμβάνουν ειδήσεις εξ αυτών. Η αλληλογραφία αὔτη θά διαβιβάζεται ταχέως και άνευ αδικαιολογήτου καθυστερήσεως.

Έάν ως έκ τών έπικρατουσών συνθηκών καθίσταται δυσχερής ή αδύνατος ή ανταλλαγή οίκογενειακής αλληλογραφίας διά τοῦ κανονικού ταχυδρομείου τά ενδιαφερόμενα Μέρη τά μετέχοντα της συρράξεως θά αποταθούν είς ούδέτερον μεσολαβητήν, ως τό Κεντρικόν Πρακτορεΐον τό προβλεπόμενον υπό τοῦ "Άρθρου 140, ίνα καθορίσουν εν συνεννοήσει μετά τούτου, τά ληπτέα μέτρα προς έξασφάλισιν της εκτελέσεως τών υποχρεώσεων των ὑπό τους καλλίτερος δυνατούς δρους, και δή εν συμπράξει μετά τών Έθνικών Όργανώσεων τοῦ Έρυθροῦ Σταύρου (Έρυθράς Ημισελήνου, Έρυθροῦ Λέοντος και Ηλίου).

Έάν τά εις τήν σύρραξιν μετέχοντα Μέρη θεωρήσουν αναγκαίαν τήν περιστολήν της οικογενειακής αλληλογραφίας, ή περιστολή αὔτη θά περιορισθή τό πολύ είς τήν υποχρεωτικήν ν χρησιμοποίησιν τυποποιημένων εντύπων περιεχόντων είκοσι πέντε λέξεις ελευθέρως έκλεγόμενας και είς τόν περιορισμόν τοῦ αριθμοῦ τών αποστελλομένων τοιούτων εντύπων είς ενα κατά μήνα.

"Άρθρον 26.

"Έκαστον τών εις τήν σύρραξιν μετεχόντων Μερών θά διευκολύνη έρευνας γενομένης υπό μελών διασκορπισμένων, συνεπεία, υπό του πολέμου, οικογενειών με σκοπόν τήν άποκατάστασιν της μεταξύ των επαφής και τήν εί δυνατόν συνάντησιν. Θά ένθαρρύνη δε ιδιαιτέρως τήν δρασιν τών οργανώσεων αίτινες άφιερουνται εις τό έργον τουτο, υπό τόν δρον διι έχει εγκρίνει τάς οργανώσεις αυτές και διι αυτά συμμορφουνται προς τα μέτρα άτινα λαμβάνει διά τήν άσφάλειάν του.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ.—ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΤΜΗΜΑ Ι

Κοιναι Διατάξεις δια τά εδάφη τών εν συρράξει Μερών και δια τα κατεχόμενα

"Άρθρον 27.

Τά προστατευόμενα πρόσωπα δικαιούνται εις πάσαν περίπτωσην σεβασμού προς το πρόσωπον των, την τιμήν των, τά οικογενειακά των δικαιώματα, τάς θρησκευτικάς των πεποιθήσεις και λατρείας και τάς συνήθειας των και τά έθιμα των. Θά τυγχάνουν πάντοτε ανθρωπιστικής μεταχειρίσεως και προστασίας Ιδίως εναντίον πάσης πράξεως βίας ή απειλής τοιαύτης και εναντίον ύβρεων και δημοσίας περιέργειας.

Αί γυναίκες θά τυγχάνουν ειδικής προστασίας εναντίον πάσης επιθέσεως κατά τής τιμής των, Ιδίως εναντίον βιασμού, εξαναγκασμού εις πορνείαν ή οιασδήποτε μορφής άσεμνου επιθέσεως.

Λαμβανομένων ύπ' όψιν τών διατάξεων τών σχετικών με την κατάστασιν τής υγείας, την ήλικίαν και το φύλον, πάντα τά προστατευόμενα πρόσωπα θά τυγχάνουν τής αυτής μεταχειρίσεως υπό του εν συρράξει Μέρους εις τήν έξουσίαν του οποίου ευρίσκονται, άνευ δυσμενούς τινός διακρίσεως στηριζομένης Ιδίως εις τήν φυλήν, τήν θρησκείαν ή τάς πολιτικάς πεποιθήσεις.

Τά εν συρράξει Μέρη θά δύνανται εν τούτοις να λάβουν έναντι τών προστατευομένων προσώπων τά μέτρα ελέγχου ή ασφαλείας άτινα ό πόλεμος καθιστά αναγκαία.

"Άρθρον 28.

Ουδέν προστατευόμενον πρόσωπον δύναται νά χρησιμοποιηθή κατά τρόπον ώστε νά εξασφαλισθούν από τών πολεμικών επιχειρήσεων, ως εκ τής παρουσίας του προσώπου αυτού, ώρισμένα σημεία ή ώρισμένοι περιοχαί.

"Άρθρον 29.

Το εν συρράξει Μέρος εις τήν έξουσίαν τοῦ οποιου ευρίσκονται προστατευόμενα πρόσωπα, είναι υπεύθυνον τῆς μεταχειρίσεως ην υφίστανται ταῦτα ἀπό μέρους τῶν ὀργάνων του, ἀσχέτως τῶν ἀτομικῶς ὑπό τῶν ὡς ἄνω ὀργάνων ὑπεχομένων ευθυνῶν.

"Άρθρον 30.

Τά προστατευόμενα πρόσωπα θά ἔχουν πάσαν εύκολίαν νά ἀποτείνωνται προς τὰς προστατίδας Δυνάμεις, τήν Διεθνή Ἐπιτροπήν του Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, τήν Ὀργάνωσιν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ (Ἐρυθράς Ημισελήγου, Ἐρυθροῦ Λέοντος, Ηλίου) τῆς χώρας οπου ευρίσκονται ὡς και εἰς πάσαν ὀργάνωσιν δυναμένην να τους βοηθήσῃ.

Αἱ διάφοροι αὐται ὀργανώσεις θά ἀπολαύουν παρά τῶν ἀρχῶν πάσης ευκολίας προς τον σκοπόν τούτον εντός τῶν ὀρίων τὰ ὅποια χαράσσουν αἱ στρατιωτικά ἀνάγκαι και ἡ ἀσφάλεια.

Ἐκτός τῶν επισκέψεων τῶν ἀπεσταλμένων τῶν προστατίδων Δυνάμεων και τῆς Διεθνούς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τῶν προβλεπομένων ὑπό τοῦ ἀρθρου 143 αἱ Κρατοῦσαι ἢ Κατέχουσαι Δυνάμεις θά διευκολύνουν ὅσον το δυνατόν τὰς επισκέψεις εἰς ας θά ἐπεθύμουν νά προβοῦν προς τὰ προστατευόμενα πρόσωπα ἀντιπρόσωποι ἐτέρων ὀργανώσεων σκοπόν ἔχουσῶν τήν χορήγησιν πνευματικῆς ἢ υλικῆς βοήθειας προς τὰ πρόσωπα ταῦτα.

Άρθρον 31.

Ουδεμία φυσική ἢ ἠθική πίεσις θά ἀσκήται ἐπί τῶν προστατευομένων προσώπων ἰδίως προς λήψιν πληροφοριῶν παρ' αὐτῶν ἢ παρά τρίτων.

"Άρθρον 32.

Ἄπαγορεύεται ρητῶς εἰς τα Ὑψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη ἡ λήψις παντός μέτρου τοιαύτης φύσεως ὡστε να προκαλή εἴτε σωματικούς πόνους εἴτε τὴν ἐξόντωσιν τῶν εἰς χείρας των προστατευομένων προσώπων. Ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη ἀφορα οὐχί μόνον τον φόνον, τὰ βασανιστήρια, τὰς σωματικῶς ποινάς, τον ἀκρωτηριασμόν και τὰ ἱατρικά ἢ ἐπιστημονικά πειράματα τὰ μη ἀναγκαῖα διά τὴν ἱατρικὴν περίθαλψιν τοῦ προστατευομένου προσώπου, ἀλλ'επίσης και οἰανδήποτε ἐτέραν βαναυσότητα προερχομένην εἴτε ἀπό πολιτικά ὀργανα εἴτε ἀπό στρατιωτικά τοιαῦτα.

"Άρθρον 33.

Ουδέν προστατευόμενον πρόσωπον θά τιμωρήται διά παράβασιν μη προσωπικώς π' αὐτοῦ διαπραχθεῖσαν. Ἐπαγορεύονται αἱ συλλογικοὶ ποιναι ὡς και πάντα τὰ μέτρα εκφοβισμοῦ , καί τρομοκρατίας.

Ἀπαγορεύεται ἡ λεηλασία.

Ἐπαγορεύονται τὰ μέτρα ἀντεκδικήσεως ἐπὶ προστατευομένων προσώπων και της περιουσίας των.

"Άρθρον 34.

Ἐπαγορεύεται ἡ λήψις ομήρων.

ΤΜΗΜΑ ΙΙ

Ἐλλοδαποὶ ἐπὶ τοῦ εδάφους ενός τῶν εν Συρράξει μερῶν

"Άρθρον 35.

Πάντα τὰ προστατευόμενα πρόσωπα τὰ ὅποια θά ἐπεθύμουν νά εγκαταλείψουν το ἔδαφος κατὰ τήν ἐναρξιν ἢ κατὰ την διάρκειαν της συρράξεως θά ἔχουν το δικαίωμα νά πράξουν τοῦτο, εκτός εἰν ἡ ἀναχώρησις των εἶναι ἀντίθετος προς τὰ εθνικά συμφέροντα τοῦ Κράτους. Αἱ ἀποφάσεις ἐπὶ αἰτήσεων ἀναχωρήσεως θα λαμβάνωνται συμφώνως προς κανρικήν διαδικασίαν καί κατὰ τον ταχύτερον, δυνατὸν τρόπον. Τὰ πρόσωπα εἰς α θά ἐπιτροπή ἢ ἀναχώρησις δικαιούνται νά εφοδιασθῶν με τὰ ἀναγκαῖα διά το ταξείδιον χρήματα και νά συναποκομίσουν μίαν λογικήν ποσότητα εἰδῶν καί ἀντικειμένων προσωπικῆς των χρήσεως.

Τὰ πρόσωπα τῶν οποιῶν ἡ ἄδεια ἀναχωρήσεως εκ τοῦ εδάφους της κρατούσης Δυνάμεως ἀπερρίφθη θά ἔχουν το δικαίωμα νά ἐπιτύχουν τήν ὑπό δικαστηρίου ἢ ἀρμοδίου διοικητικοῦ συμβουλίου συσταθέντος προς τοῦτο ὑπ' αὐτῆς, ἐπανεξέτασιν της ἀπορριφθείσης αἰτήσεως των εντός της βραχυτέρας δυνατῆς προθεσμίας.

Ἐάν ὑποβληθῆ σχετικὴ αἰτήσις, καί εφ' ὅσον λόγοι ἀσφαλείας δεν τό ἀπαγορεύουν και οι ενδιαφερόμενοι δεν εγείρουν ἀντιρρήσεις, ἀντιπρόσωποι της προστάτιδος Δυνάμεως δύνανται νά λάβουν γνῶσιν τῶν λόγων διά τους οποιῶς ἀπερρίφθησαν αἰτήσεως ἀδείας εγκαταλείψεως τοῦ εδάφους ὡς και τό ταχύτερον δυνατὸν, τῶν ονομάτων δλων τῶν προσώπων ατινα εὐρίσκονται εἰς αὐτὴν τήν κατηγορίαν.

"Άρθρον 36.

Αί έπιτραπείσαι ύπό τους όρους του ανωτέρω άρθρου αναχωρήσεις θά πραγματοποιούνται ύπό ικανοποιητικούς όρους ασφαλείας, υγιεινής, καθαριότητας και διατροφής. Πάσα σχετική δαπάνη άπό του σημείου εξόδου εκ του εδάφους τής ρατούσης Δυνάμεως θά βαρύνη τήν χώραν προορισμού ή, είς τήν περίπτωσην διαμονής είς ούδετέραν χώραν, τήν δύναμιν τής οποίας οί ενδιαφερόμενοι τυγχάνουν πολίται. Αί πρακτικαι λεπτομέρειαι τών τοιούτων μετακινήσεων δύνανται έν ανάγκη νά διακανονισθούν δι' ειδικών συμφωνιών μεταξύ τών ενδιαφερομένων Δυνάμεων.

Τά άνωτέριο θεσπίζονται ύπό τήν έπιφύλαξιν τών ειδικών συμφωνιών ας δυνατόν νά συνάψουν τά έν συρράξει Μέρη διά τήν ανταλλαγή και παλινόστησιν των είς χώρας του έχθρου περιελθόντων υπηκόων των.

"Άρθρον 37.

Προστατευόμενα πρόσωπα ευρισκόμενα έν προφυλακίσει ή έκτίοντα στερητικήν της ελευθερίας των ποινήν, θέλουν τύχει ανθρωπιστικής μεταχειρίσεως κατά την διάρκειαν του περιορισμού των. "Αμα τη απολύσει των δύνανται να ζητήσουν να αναχωρήσουν εκ τής περιοχής συμφώνως προς τα προηγούμενα άρθρα.

"Άρθρον 38.

Έξαιρέσει των ειδικών μέτρων άτινα ενδέχεται νά ληφθούν δυνάμει τής παρούσης Συμβάσεως, ειδικώς δε βάσει των άρθρων αυτής 27 και 41, ή κατάστασις των προστατευομένων προσώπων θα εξακολουθήση νά ρυθμίζεται κατ' αρχήν υπό των διατάξεων περί αλλοδαπών έν καιρώ ειρήνης. Έν πάση περιπτώσει θά τους παρέχωνται τα κάτωθι δικαιώματα:—

- (1) Θα δύνανται νά λάβουν τά ατομικά ή συλλογικά βοηθήματα άτινα θ' άποστέλλωνται εις αυτούς.
- (2) Θα απολαμβάνουν Ιατρικής μερίμνης και θεραπείας εις νοσοκομείον, εάν ή κατάστασις τής υγείας των το άπαιτή καθ' ό μέτρον και οί πολίται του ενδιαφερομένου Κράτους.
- (3) Θα τους επιτρέπεται νά άσκούν την θρησκείαν των και νά δέχωνται πνευματική αρωγή ν άπό κληρικών τής πίστεως των.
- (4) Έάν κατοικούν εις περιοχήν Ιδιαιτέρως έκτεθειμένην είς πολεμικούς κινδύνους θά τους επιτρέπεται ή εκ τής περιοχής ταύτης μετακινήσις, έν ω μέτρω και εις τους πολίτας του ενδιαφερομένου Κράτους.
- (5) Παίδες κάτω τών δεκαπέντε ετών, γυναίκες εις κατάστασιν εγκυμοσύνης και μητέρες παιδιών κάτω τών επτά ετών θά

απολαμβάνουν πάσης προνο. μοιούχου μεταχειρίσεως έν ω μέτρω και οί πολίται του έν λόγω Κράτους.

"Άρθρον 39.

Εἷς προστατευόμενα πρόσωπα ατινα ως εκ του πολέμου απώλεσαν τάς επικερδείς απασχολήσεις των θά παρέχεται ευχέρεια νά εξεύρουν έργασίαν επί πληρωμή. Προς τούτο θά απολαύουν, ὑπό ἐπιφύλαξιν λόγω ασφαλείας, καί τών διατάξεων του άρθρου 40, τών αυτών πλεονεκτημάτων ων απολαύουν καί οί πολίται τής Δυνάμεως εἷς το ἔδαφος τής οποίας ευρίσκονται.

Ἐάν εν τών έν συρράξει Μερών ἐφαρμόση ἐπί προστατευομένου προσώπου μέτρα ελέγχου ατινα ἔχουν ως αποτέλεσμα νά το καταστήσουν ἀνίκανον νά συντηρή εαυτό και ειδικώς εάν το πρόσωπον τούτο δεν δύναται διά λόγους ασφαλείας νά ἐξεύρη έργασίαν επί πληρωμή υπό λογικούς δρους, το έν λόγω Μέρος θά εξασφάλιση τήν συντήρησιν αὐτου και τών ἐξ αὐτου εξαρτωμένων προσώπων.

Τά προστατευόμενα πρόσωπα δύνανται έν πάση περιπτώσει νά λαμβάνουν επιδόματα ἐκ τής χώρας καταγωγής των, τής προστάτιδος Δυνάμεως ή τών φιλανθρωπικών οργανώσεων περί ων γίνεται μνεία εἷς το άρθρον 30.

"Άρθρον 40.

Τά προστατευόμενα πρόσωπα δύνανται νά εξαναγκασθούν εις έργασίαν μόνον έν ω μέτρω και οί πολίται του έν συρράξει Μέρους εις το ἔδαφος του οποίου ευρίσκονται.

Ἐάν τά προστατευόμενα πρόσωπα ἔχουν ἐχθρικήν υπηκοότητα δεν δύνανται νά υποχρεωθούν παρά μόνον εἷς εργασίας αἴτινες εἶναι, ὁμαλώς ἐχόντων των πραγμάτων, ἀναγκαῖαι πρὸς ἐξασφάλισιν τής διατροφής, τής στεγάσεως, του ἱματισμού, τής μεταφοράς και τής υγείας τών ἀνθρωπίνων υπάρξεων ὑπό τον δρον αἱ έργασίαι αὐταῖ νά μή εἶναι εἷς ἀμεσον σχέσιν με τήν διεξαγωγήν τών στρατιωτικῶν επιχειρήσεων.

Εἷς τάς περιπτώσεις τάς ἀναφερομένας εις τα προηγούμενα εδάφια, τα υποχρεούμενα εἷς εργασίαν προστατευόμενα πρόσωπα θα τυγχάνουν τών αυτών συνθηκῶν εργασίας και τών αυτών μέτρων προστασίας ὅπως καί οί ἐθνικοί ἐργάται, ἰδιαίτερωσ ὅσον ἀφορα τον μισθόν, την διάρκεια της εργασίας, τά εφόδια εργασίας, την προκαταρκτικήν ἐκπαίδευσιν και την ἐπανόρθωσιν τών εργατικῶν ατυχημάτων ή τών επαγγελματικῶν ἀσθενειῶν.

Εἷς περίπτωσιν παραβιάσεως τών ὡς ἄνω διατάξεων θα ἐπιτρέπεται εἷς τά προστατευόμενα πρόσωπα νά ασκήσουν το δικαίωμα της προσφυγής, συμφώνως προς το άρθρον 30.

"Άρθρον 41.

Έάν ή Δύναμις είς τήν έξουσίαν τής οποίας ευρίσκονται τά προστατευόμενα πρόσωπα θεωρή ανεπαρκή τά άλλα μέτρα έλεγχου τά αναφερόμενα είς τήν παροῦσαν Συνθήκην, τά αυστηρότερα μέτρα έλεγχου εις τά όποια θά δύναται νά καταφυγή είναι ό καθορισμός υποχρεωτικής κατοικίας ή ό περιορισμός συμφώνως προς τās διατάξεις τών άρθρων 42 καί 43.

"Όταν έφαρμόζη τās διατάξεις τοῦ δευτέρου εδαφίου τοῦ άρθρου 39 είς τās περιπτώσεις τών προσώπων τά όποια ύπεχρεώθησαν νά εγκαταλείψουν τον συνήθη τόπον διαμονής των δυνάμει αποφάσεως, ήτις τους περιορίζει είς ύποχρεωτικήν διαμονήν είς άλλον τόπον, ή κατακρατούσα Δύναμις θά συμμορφοῦται δσον το δυνατόν έπακριβέστερον με τους κανόνες τους σχετικούς προς τήν μεταχείρισιν τών εγκλείστων (Τμήμα IV, Τίτλος III τής παρούσης Συνθήκης).

"Άρθρον 42.

Ό περιορισμός ή ή υποχρεωτική διαμονή τών προστατευομένων προσώπων θά διατάσσονται μόνον εάν ή ασφάλεια τής Δυνάμεως είς τήν έξουσίαν τής οποίας ευρίσκονται καθιστά τά μέτρα ταύτα απολύτως αναγκαία.

Έάν πρόσωπον τι ζητήση, μέσω τών αντιπροσώπων τής προστάτιδος Δυνάμεως, τον έθελούσιον περιορισμόν του και αν ή περίπτωσίς του το άπαιτή, ή Δύναμις είς τήν έξουσίαν τής οποίας ευρίσκεται θά λάβη το ως ανω μέτρον.

"Άρθρον 43.

Πάν προστατευόμενον πρόσωπον το όποιον θά εχη τεθή υπό περιορισμόν ή είς το όποιον έχει όρισθή υποχρεωτική διαμονή θά εχη τό δικαίωμα νά ζητήση όπως δικαστήριον ή άρμόδιον διοικητικόν σώμα, δημιουργηθησόμενον προς τον σκοπόν τούτον υπό τής κατακρατούσης Δυνάμεως, αναθεώρηση δσον τό δυνατόν ταχύτερον τήν ληφθεϊσαν περί αυτού άπόφασιν ταύτην. Έάν ό περιορισμός ή ό καθορισμός υποχρεωτικής διαμονής διατηρηθή τό δικαστήριον ή τό διοικητικόν σώμα θά προβή περιοδικώς, και τουλάχιστον δις τοῦ έτους είς τήν έξέτασιν τής περιπτώσεως τοῦ προσώπου τούτου προς τον σκοπόν δπως τροποποίηση υπέρ αυτού την άρχικήν άπόφασιν εάν τό επιτρέπουν αί περιστάσεις.

Πλην τής περιπτώσεως καθ'ην τά ενδιαφερόμενα προστατευόμενα πρόσωπα αντιτίθενται είς τούτο, ή κατακρατούσα Δύναμις θά φέρη δσον τό δυνατόν ταχύτερον, είς γνώσιν τής προστάτιδος Δυνάμεως τά ονόματα τών προστατευομένων προσώπων τά όποια ετέθησαν υπό περιορισμόν ή εις ύποχρεωτικήν διαμονήν.

Υπό τήν αυτήν έπιφύλαξιν, αί αποφάσεις τών δικαστηρίων ή τών σωμάτων, άτινα μνημονεύονται είς τό πρώτον εδάφιον τοῦ παρόντος άρθρου

θά κοινοποιώνται επίσης όσον τό δυνατόν ταχύτερον είς τήν προστάτιδα Δύναμιν.

"Άρθρον 44.

Κατά τήν λήψιν τών υπό τής παρούσης Συμβάσεως προβλεπομένων μέτρων έλεγχου ή κατακρατούσα Δύναμις δεν θά μεταχειρίζεται ώς εχθρικούς ξένους αποκλειστικώς έπι τη βάσει τής κατά νόμον εξαρτήσεως των από έχθρικόν Κράτος, τους πρόσφυγας οίτινες δεν απολαμβάνουν είς τήν πραγματικότητα τής προστασίας οιασδήποτε κυβερνήσεως.

"Άρθρον 45.

Τά προστατευόμενα πρόσωπα δεν θα δύνανται να παραδοθούν είς Δύναμιν μη μέλος της Συμβάσεως.

Ή διάταξις αΟτη δέν δύναται να άποτελέση έμπόδιον εις τον έπαναπατρισμόν των προστατευομένων προσώπων η εις την έπιστροφήν των είς τήν χώραν της διαμονής των μετά το πέρας των εχθροπραξιών.

Τά προστατευόμενα πρόσωπα δύνανται να παραδοθούν υπό της κατακρατούσης Δυνάμεως εις Δύναμιν μέλος της Συμβάσεως μόνον άφ* ου ή κατακρατούσα Δυναμις διαπίστωσιν ότι ή έν λόγω Δύναμις επιθυμεί και είναι είς θέσιν να έφαρμόσιν τήν Σύμβασιν. "Όταν τά προστατευόμενα πρόσωπα ούτω παραδίδονται, ή ευθύνη τής εφαρμογής της Συνθήκης βαρύνει τήν Δύναμιν ήτις εδέχθη να τους φιλοξενήσιν κατά τήν περίοδον καθ* ην παραμένουν έμπειπιστευμένα είς αυτήν. Ούχ' ήπτον, είς περίπτωσιν καθ'ήν ή Δύναμις αύτη δέν εφήρμοζε τάς διατάξεις τής Συνθήκης, επί τίνος σημαντικού σημείου, ή Δύναμις υπό τής οποίας παρεδόθησαν τά προστατευόμενα πρόσωπα οφείλει, βάσει ειδοποιήσεως τής προστάτιδος Δυνάμεως να λάβη αποτελεσματικά μέτρα διά τήν έπανόρθωσιν τής καταστάσεως ή να ζητήσιν όπως τά προστατευόμενα πρόσωπα επιστραφούν είς αυτήν.

Ή τοιαύτη αίτησις πρέπει να γίνη δεκτή.

Προστατευόμενον πρόσωπον έν ουδεμία περιπτώσει δύναται να μεταφερθή είς χώραν όπου φοβείται διωγμούς λόγω των πολιτικών ή θρησκευτικών του πεποιθήσεων.

Αι διατάξεις τού παρόντος άρθρου δέν εμποδίζουν τήν εκδοσιν βάσει συμβάσεων περί εκδόσεως συναφθεισών πρό των εχθροπραξιών, προστατευομένων προσώπων κατηγορουμένων δι' εγκλήματα κοινού δικαίου.

"Άρθρον 46.

Έν ώ μέτρω δέν θά έχουν προηγουμένως καταργηθή τά ληφθέντα διά τά προστατευόμενα πρόσωπα περιοριστικά μέτρα, ταύτα θά λήξουν όσον τό δυνατόν ταχύτερον μετά τήν λήξιν τών εχθροπραξιών.

Τά ληφθέντα περί τής περιουσίας των περιοριστικά μέτρα θά λήξουν δσον το δυνατόν ταχύτερον μετά τήν λήξιν τών εχθροπραξιών, συμφώνως προς τήν νομοθεσίαν τής κατακρατούσης Δυνάμεως.

ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ

Κατεχόμενα Εδάφη.

"Άρθρον 47.

Τά προστατευόμενα πρόσωπα ατινα ευρίσκονται επί κατεχομένου εδάφους έν ούδεμία περιπτώσει και έπ' ούδενί λόγω θά στερηθούν τού ευεργετήματος τής παρούσης Συμβάσεως ούτε λόγω οιασδήποτε επελθούσης αλλαγής συνεπεία τής κατοχής είς τους θεσμούς ή τήν κυβέρνησιν του έν λόγω εδάφους, ούτε κατόπιν συναφθείσης συμφωνίας μεταξύ τών άρχων τού κατεχομένου εδάφους και τής κατεχούσης Δυνάμεως, ούτε λόγω τής προσαρτήσεως υπό τής τελευταίας ταύτης μέρους ή ολοκλήρου του κατεχομένου εδάφους.

"Άρθρον 48.

Τά προστατευόμενα πρόσωπα άτινα δέν είναι υπήκοοι τής Δυνάμεως τής οποίας κατέχεται τό έδαφος, δύνανται νά επικαλεσθούν τό δικαίωμα νά εγκαταλείψουν το έδαφος συμφώνως προς τους εις τό άρθρον 35 προβλεπόμενους δρους, αί δε σχετικοί αποφάσεις θά λαμβάνωνται συμφώνως προς τήν διαδικασίαν τήν οποίαν ή κατέχουσα Δύναμις έχει ύποχρέωσιν νά θέσπιση συμφώνως προς τό ως άνω άρθρον.

"Άρθρον 49.

Αι, υποχρεωτικάί άτομικάί ή όμαδικάί μεταφοραί ως και ή εξορία προστατευομένων προσώπων έξω του κατεχομένου εδάφους προς το έδαφος της κατεχούσης Δυνάμεως η προς το έδαφος οιασδήποτε άλλου Κράτους, κατεχομένου η μή, απαγορεύονται οιαδήποτε καί αν είναι ή αιτία των.

Ούχ' ήπτον ή κατέχουσα Δύναμις θα δύναται νά προβή εις την ολοκληρωτικήν ή την μερικήν έκκένωσιν μιας ώρισμένης κατεχόμενης περιοχής εάν ή ασφάλεια του πληθυσμού ή επιτακτικοί στρατιωτικοί λόγοι το απαιτούν. Αί εκκενώσεις δεν δύναται νά συνεπαγάγουν τήν μετακίνησιν των προστατευομένων προσώπων ειμή μόνον εις το έσωτερικόν του κατεχομένου εδάφους, πλην της περιπτώσεως υλικής αδυναμίας. Ό ούτω εκκενωθείς πληθυσμός θά έπαναφέρηται εις τās εστίας του ευθύς ως λήξουν αί εχθροπραξίαι εις τον τομέα τούτον.

Ή κατέχουσα Δύναμις ενεργούσα τās μεταφοράς ή τās εκκενώσεις ταύτας, πρέπει νά μεριμνήση εν δλω τω μέτρω του δυνατού ίνα τά προστατευόμενα πρόσωπα εγκατασταθούν εις ευπρεπή καταλύματα, ίνα αί

μετακινήσεις γίνουν υπό Ικανοποιητικής συνθήκας καθαριότητας, υγιεινής, ασφαλείας και τροφής καί ίνα τά μέλη της αυτής οικογενείας μή χωρισθούν άπ' αλλήλων.

Ή προστάτις Δύναμις θά λαμβάνη γνώσιν τών μεταφορών και εκκενώσεων ευθύς ώς αύται λάβουν χώραν. Ή κατέχουσα Δύναμις δεν θά δύναται νά κράτηση τά προστατευόμενα πρόσωπα είς περιοχήν Ιδιαιτέρως έκτεθειμένην εις τους κινδύνους του πολέμου, εκτός αν ή ασφάλεια του πληθυσμού ή επιτακτικά! στρατιωτικά! άνάγκαι το απαιτούν.

Ή κατέχουσα Δύναμις δεν θά δύναται νά έξορίση ή νά μεταφέρη μέρος του ίδικού της άμαχου πληθυσμού εις το κατεχόμενον ύπ' αυτής έδαφος.

"Άρθρον 50.

Ή κατέχουσα Δύναμις θά διευκολύνη τη συνεργασία τών εθνικών και τοπικών άρχων, τήν καλήν λειτουργίαν τών Ιδρυμάτων τών αφιερωμένων εις τήν περιποίησην και τήν έκπαίδευσιν τών παιδων.

Θά λάδη δλα τ ά αναγκαία μέτρα όπως διευκολύνη τήν άναγνώρισιν της ταυτότητος των. Έν ουδεμία περιπτώσει θά δύναται νά προβή εις άλλοίωσιν της προσωπικής των καταστάσεως ουτε νά τους ένταξη εις σχηματισμούς ή οργανώσεις εξαρτωμένας άπ' αυτήν.

Έάν τά τοπικά Ιδρύματα είναι ανεπαρκή, κατέχουσα Δύναμις οφείλει να λάιδη μέτρα διά νά εξασφάλιση τήν συντήρησιν και τήν έκπαίδευσιν εϊ δυνατόν δια προσώπων της εθνικότητος των, τής γλώσσης των και της θρησκείας των, τών ορφανών παιδων ή τών άποχωρισθέντων άπό τους γονείς των λόγω του "πολέμου, έφ' δσον δεν θά υπήρχε στενός συγγενής ή φίλος, όστις θά ήδύνατο νά ' μεριμνήση σχετικώς.

Είς είδικόν τμήμα του ίδρυθησομένου δυνάμει του άρθρου 136 γραφείου θα άνατεθη νά λάδη δλα τά αναγκαία μέτρα προς εξακρίβωσα τής οικογενειακής καταστάσεως τών παιδων τών οποίων ή ταυτότης είναι αμφίβολος. Αί ύπάρχουσαι πληροφορίαί περί του πατρός και τής μητρός των ή περί άλλων στενών συγγενών θά καταγράφουν εκεί.

Ή κατέχουσα Δύναμις δεν πρέπει νά έμποδίση τήν έφαρμογήν τών μέτρων προτιμήσεως άτινα θά είχον ενδεχομένως θεσπισθή, προ τής κατοχής, υπέρ των παιδων κάτω τών δεκαπέντε ετών, υπέρ τών εγκύων γυναικών και μητέρων παιδων κάτω τών επτά ετών, δσον άφορα τήν τροφήν, τās ίατρικάς περιποιήσεις και τήν προστασίαν εναντίον τών συνεπειών του πολέμου.

"Άρθρον 51.

Ή κατέχουσα Δύναμις δεν θά δύναται νά υποχρέωση τά προστατευόμενα πρόσωπα να ύπηρετήσουν εις τās ένοπλους ή βοηθητικάς της δυνάμεις. Άπαγορεύεται οιαδήποτε πίεσις ή προπαγάνδα τείνουσα εις την διενέργειαν εθελοντικών κατατάξεων.

Δεν δύναται νά υποχρεώνη εις έργασίαν προστατευόμενα πρόσωπα έκτος αν είναι ηλικίας άνω των δεκαοκτώ ετών. Δεν θά πρόκειται δε πάντως παρά μόνον δι' εργασίας σχετικής μέ .τάς άλλάγκας του στρατού κατοχής ή διά τάς υπηρεσίας δημοσίου ενδιαφέροντος διά την τροφοδοσίαν, την κατοικίαν, τον ιματισμόν, τάς μεταφοράς ή τήν ύγειαν της κατεχόμενης χώρας. Δεν θά υποχρεούνται τά προστατευόμενα πρόσωπα εις οιανδήποτε έργασίαν ήτις θά τους ύπεχρέωνέ νά συμμετάσχουν εις στρατιωτικές επιχειρήσεις. Ή κατέχουσα Δύναμις δέν δύναται νά υποχρέωση τ ά προστατευόμενα πρόσωπα νά αναλάβουν διά της βίας τήν άσφάλειαν τών εγκαταστάσεων δπου εκτελούν ύποχρεωτικήν έργασίαν.

Ή εργασία θά γίνηται μόνον εντός του κατεχομένου εδάφους δπου τά περιών πρόκειται πρόσωπα ευρίσκονται. "Έκαστον προσκαλούμενον εις έργασίαν πρόσωπον θά διατηρήται κατά τό δυνατόν εις τον συνήθη τόπον εργασίας του. Ή εργασία θά άνταμείβηται δικαίως και θά είναι ανάλογος προς τάς σωματικές και διανοητικές Ικανότητας τών εργαζομένων. Ή ισχύουσα εις τήν κατεχομένην χώραν νομοθεσία σχετικώς προς τους δρους εργασίας καί τά μέτρα προστασίας, ειδικώς όσον άφορα τον μισθόν, τήν διάρκειαν της εργασίας, τον έφοδιασμόν εις εργαλεία, τήν προκαταρκτικήν εκπαίδευσιν και τήν επανόρθωσιν τών εργατικών ατυχημάτων, θά εφαρμόζηται διά τά προστατευόμενα πρόσωπα τά ύποβληθησόμενα εις τάς εργασίας, αίτινες αναφέρονται εις τό παρόν άρθρον.

Έν ουδεμία περιπτώσει, ή αναγκαστική πρόσκλησις προς έργασίαν δύναται νά κατάληξη εις έπιστράτευσιν εργατών, οίτινες νά τεθούν ύπό καθεστώσ στρατιωτικόν ή ήμιστρατιωτικόν.

"Άρθρον 52.

Ουδέν συμβόλαιον, συμφωνία ή κανονισμός δύναται νά θίξη τό δικαίωμα παντός εργάτου έθελοντου ή μή οπουδήποτε και αν εύρίσκηται δπως άπευθύνηται προς τους αντιπροσώπους της προστάτιδος Δυνάμεως διά νά ζητήσει την επέμβασίν της.

Απαγορεύεται οιονδήποτε μέτρον τεΐνον νά προκαλέση άνεργίαν, ή νά περιορίση τάς δυνατότητας εργασίας διά τους εργάτας κατεχόμενης χώρας προς τόν σκοπόν δπως προτραπουν νά εργασθούν διά λογαριασμόν της κατεχούσης χώρας.

"Άρθρον 53.

Απαγορεύεται εις τήν κατέχουσαν Δύναμιν νά καταστρέψη τήν κινητήν ή άκίνητον περιουσίαν τήν άνήκουσαν ατομικώς ή όμαδικώς εις ιδιώτας, εις το Κράτος ή πρόσωπα δημοσίου δικαίου, εις κοινωνικάς ή εις συνεργατικές οργανώσεις, έκτος τών περιπτώσεων όπου αϊ καταστροφαι αύται θά καθίσταντο άπολύτως αναγκαΐαι λόγω τών στρατιωτικών επιχειρήσεων.

"Άρθρον 54.

Απαγορεύεται εις τήν κατέχουσαν. Δύναμιν νά μεταβάλη τήν κατάστασιν τών Δημοσίων Υπαλλήλων ή τών δικαστών του κατεχομένου εδάφους ή νά επιβάλη κατ' αυτών κυρώσεις ή οιαδήποτε μέτρα εξαναγκασμού ή διακρίσεως διότι θά άπείχον ούτοι άπό τ ά καθήκοντα των διά λόγους συνειδήσεως.

Η τελευταία αυτή άπαγόρευσις δεν εμποδίζει τήν εφαρμογήν του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 51. Δέν θίγει τό δικαίωμα της κατεχούσης Δυνάμεως να άπομακρύνη έκ τών καθιόντων των τους κατόχους δημοσίων θέσεων.

"Άρθρον 55.

Ή κατέχουσα Δύναμις έχει καθήκον, έν ώ μέτρω επιτρέπουν τ ά μέσα της να εξασφάλιση τον έφοδιασμόν του πληθυσμού εις τρόφιμα και ιατρικά. Ειδικώς, οφείλει να εισαγάγη τά τρόφιμα, τά ιατρικά είδη και πάν άλλο αναγκαίον προϊόν όταν οι πόροι του κατεχομένου εδάφους είναι ανεπαρκείς.

Ή κατέχουσα Δύναμις δεν δύναται νά έπιτάξη τρόφιμα, είδη ή ιατρικά υλικά ευρισκόμενα εις το κατεχόμενον έδαφος ειμή μόνον διά τās δυνάμεις και την διοίκησιν κατοχής : 'Οφείλει, νά λαμβάνη ύπ' όψιν τās ανάγκας του αμάχου πληθυσμού. Ύπό την έπιφύλαξιν των διατάξεων άλλων διεθνών συνθηκών, ή κατέχουσα Δύναμις οφείλει νά λάβη τ ά αναγκαία μέτρα ώστε πάσα έπίταξις ν' άποζημιουται εις την πραγματικήν της άξίαν.

Αί προστάτιδες Δυνάμεις δύναται οποτεδήποτε νά ελέγξουν χωρίς εμπόδια την κατάστασιν του ανεφοδιασμού εις τρόφιμα και φάρμακα εις τα κατεχόμενα εδάφη ύπό τήν έπιφύλαξιν τών προσωρινών περιορισμών οί όποιοι θα έπεβάλλοντο ύπό επιτακτικών στρατιωτικών αναγκών.

"Άρθρον 56.

Έν ώ μέτρω το επιτρέπουν τά μέσα της, ή κατέχουσα Δύναμις έχει καθήκον νά εξασφάλιση και νά διατήρηση τη συνεργασία τών εθνικών και τοπικών άρχων, τās Ιατρικάς καί νοσοκομειακάς υπηρεσίας, καί Ιδρύματα, ως επίσης και τήν υγείαν καί δημοσίαν υγιεινήν εις το κατεχόμενον έδαφος, και δη να θέσπιση καί εφαρμόση τ ά αναγκαία προφυλακτικά και προληπτικά μέτρα προς καταπολέμησιν τών μεταδοτικών νόσων και επιδημιών. Το υγειονομικόν προσωπικόν πάσης κατηγορίας θά έχη τήν άδειαν νά εκτέλεση τήν άποστολήν του.

Έάν νέα νοσοκομεία δημιουργούνται εις κατεχόμενον έδαφος καί άν τά αρμόδια όργανα του κατεχομένου Κράτους δεν εύρίσκωνται πλέον έν υπηρεσία, αί άρχαί κατοχής θά προβούν άν παραστή ανάγκη εις τήν ύπό του άρθρου 18 προβλεπομένην άναγνώρισιν. Εις παρόμοιας περιστάσεις αί άρχαί κατοχής οφείλουν επίσης νά προβούν εις τήν άναγνώρισιν του προσωπικού τών νοσοκομείων καί τών μεταφορικών οχημάτων, δυνάμει τών διατάξεων τών άρθρων 20 καί 21.

Ἡ κατέχουσα Δύναμις, δταν θεσπίζη μέτρα υγιεινῆς καί μέριμνα διά τήν ἐφαρμογήν των. θά λαμβάνη ὑπ' ὄψιν τὰς ἠθικὰς ἀπαιτήσεις καί συνήθειας του πληθυσμοῦ του κατεχομένου ἐδάφους.

"Ἀρθρον 57.

Ἡ κατέχουσα Δύναμις δεν δύναται νά ἐπιτάξη τά πολιτικά νοσοκομεία εἰμῆ μόνον προσωρινῶς καί ἐν περιπτώσει ἐπείγουσας ἀνάγκης διά τήν νοσηλείαν τῶν στρατιωτικῶν τραυματιῶν καί ασθενῶν καί ὑπό τόν δρον δι τῆν θά ληφθούν τά κατάλληλα μέτρα ἐν εὐθέτω χρόνω προς ἐξασφάλισιν τῆς νοσηλείας καί θεραπείας τῶν ἐν νοσοκομείοις νοσηλευτέων, καί ἐξασφάλισιν τῶν ἀναγκῶν του ἀμαχου πληθυσμοῦ.

Τό ὑλικόν καί αἱ παρακαταθήκαι τῶν πολιτικῶν νοσοκομείων δεν δύναται νά ἐπιταχθούν, ἐν ὅσω εἶναι ἀναγκαῖαι διά τόν ἀμαχον πληθυσμόν.

"Ἀρθρον 58.

Ἡ κατέχουσα Δύναμις θά ἐπιτρέπη εἰς τους ιερεῖς τῶν διαφόρων θρησκευμάτων νά παρέχουν πνευματικὴν ἀρωγήν εἰς τους ὁμοθρήσκους των.

Θα δέχεται ἐπίσης τὰς ἀποστολάς βιβλίων καί ἄλλων ἀντικειμένων ἀνταποκρινομένων εἰς θρησκευτικὸς ἀνάγκας καί θά διευκολύνη τήν διανομήν των ἐντὸς του κατεχομένου ἐδάφους.

"Ἀρθρον 59.

"Ὅταν ὁ πληθυσμός κατεχομένου ἐδάφους ἢ μέρος τούτου τροφοδοτῆται ἀνεπαρκῶς, ἢ κατέχουσα Δύναμις θά δέχεται τὰς ὑπὲρ του πληθυσμοῦ τούτου δοθητικὰς ἐνεργείας καί θά τὰς διευκολύνη ἐν ὅλω τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεων τῆς.

Αἱ ἐνέργειαι αὐταὶ αἵτινες θα δύναται νά ἀναλαμβάνονται εἴτε ὑπὸ Κρατῶν, εἴτε ὑπὸ ἀμερόληπτου ἀνθρωπιστικοῦ ὀργανισμοῦ, ὅπως ἡ Διεθνῆς Ἐπιτροπὴ του Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, θά συνίστανται εἰδικώτερον εἰς ἀποστολάς τροφίμων, υγιονομικοῦ ὑλικοῦ καί ἰματισμοῦ. Ἄπαντα τά συμβαλλόμενα Κράτη οφείλουν νά ἐπιτρέπουν τὴν ἐλευθέραν διέλευσιν των ἀποστολῶν τούτων καὶ νά ἐξασφαλίζου τὴν προστασίαν των.

Δύναμις ἐπιτρέπουσα τὴν ἐλευθέραν διέλευσιν ἀποστολῶν προοριζομένων δι' ἔδαφος κατεχόμενον ὑπὸ ἐχθρικοῦ προς αὐτὴν Μέρους θά ἐχη ἐν τούτοις τὸ δικαίωμα νά ἐλέγξη τὰς ἀποστολάς, νά κανονίζη τὰ τῆς διελύσεως των συμφώνως προς καθωρισμένα δρομολόγια, καὶ νά ζητῆ ἱκανοποιητικὴν διαβεβαίωσα ἐκ μέρους τῆς. Προστάτιδος Δυνάμεως δι τῆν αἱ ἀποστολαὶ αὐταὶ προορίζονται διὰ τὴν ἀνακούφισιν πληθυσμοῦ ευρισκομένου εἰς ἀνάγκην, καὶ δεν χρησιμοποιούνται προς ὄφελος τῆς κατεχούσης Δυνάμεως.

"Άρθρον 60.

Αί αποστολαί βοηθημάτων ουδαμώς αποδεσμεύουν τήν κατέχουσαν Δύναμιν από τας εϋθύνας άς επιβάλλουν αύτη τά άρθρα 55, 56 καί 59. Δεν θά δύναται έπ' ούδενί λόγω νά μεταβάλη τόν προορισμόν τών αποστολών βοηθημάτων, έκτος είς τήν περίπτωσηιν επειγούσης ανάγκης, προς τό συμφέρον τοϋ πληθυσμού τοϋ κατεχομένου εδάφους καί τη συναινέσει της Προστάτιδος Δυνάμεως.

"Άρθρον 61.

Ή διανομή τών αποστολών βοηθημάτων τών αναφερομένων εις τά προηγούμενα άρθρα θά γίνηται τη συνεργασία καί υπό τόν ελεγχον της Προστάτιδος Δυνάμεως. Τά καθήκοντα ταύτα θά δύναται επίσης νά ανατεθούν, κατόπιν συμφωνίας μεταξύ της κατεχούσης Δυνάμεως καί της προστάτιδος Δυνάμεως, είς ούδέτερον Κράτος, είς τήν Διεθνή Έπιτροπήν τοϋ Ερυθρού Σταυρού ή είς οιονδήποτε άλλον άμερόληπτον άνθρωπιστικόν οργανισμόν.

Αί αποστολαί αύται θά είναι άπηλλαγμένοι παντός δασμού, τέλους ή φόρου είς τό κατεχόμενον έδαφος έκτος άν τούτο εΐναι αναγκαΐον προς τό συμφέρον της οικονομίας τοϋ εδάφους. Ή κατέχουσα Δύναμις θά πρέπει νά διευκολύνη τήν ταχεΐαν διανομήν τών αποστολών τούτων.

"Απαντα τά συμβαλλόμενα Μέρη θά προσπαθήσουν νά επιτρέψουν τήν δωρεάν διαμετακόμισα/ καί τήν μεταφοράν τών βοηθημάτων τούτων τών προοριζομένων διά τά κατεχόμενα εδάφη.

"Άρθρον 62

Ύπό τήν έπιφύλαξιν τών επιτακτικών αναγκών ασφαλείας, τά προστατευόμενα πρόσωπα άτινα ευρίσκονται είς τό κατεχόμενον έδαφος, δύναται νά λαμβάνουν τας άτομικάς άποστολάς βοηθημάτων, αίτινες θ' άπευθύνωνται προς σύτά.

"Άρθρον 63.

Ύπό τήν έπιφύλαξιν τών προσωρινών καί εκτάκτων μέτρων άτινα ήθελον εξαιρετικώς έπιβληθη συνεπεία επιτακτικών αναγκών ασφαλείας της κατεχούσης Δυνάμεως :

- (α) αί άνεγνωρισμένοι έθνικαί Έταιρείαι τοϋ Έρυθροϋ Σταύρου (της Έρυθράς Ημισελήνου, τοϋ Έρυθροϋ Λέοντος καί Ηλίου) θά δύναται νά εξακολουθήσουν τήν σύμφωνον προς τας αρχάς τοϋ Έρυθροϋ Σταυρού δρασιν των ώς αυτή καθωρίσθη υπό τών διεθνών διασκέψεων τοϋ Έρυθροϋ Σταυρού. Αί άλλαι έταιρείαι περιθάλψεως

πρέπει επίσης να αφεθούν να εξακολουθήσουν την ανθρωπιστική των δρασιν υπό ανάλογους δρους»

- (β) ή κατέχουσα Δύναμις ούδεμίαν δύναται να απαίτηση ως προς τό προσωπικόν και την διάρθρωσα/ τών εταιρειών τούτων" αλλαγήν ήτις θα ήδύνατο να ζημιώση την ως άνω δρασιν.

Αί αύται άρχαί θα Ισχύουν διά'τήν δρασιν καί το Ιπροσωπικόν τών ειδικών οργανισμών μή στρατιωτικού χαρακτήρος ήδη υπαρχόντων ή μελλόντων να δημιουργηθούν προς έξασφάλισιν των όρων διαβιώσεως του αμάχου πληθυσμού δια της διατηρήσεως των απαραίτητων υπηρεσιών δημοσίας ωφελείας, δια της διανομής βοηθημάτων και της οργανώσεως ναυαγοσωστικής υπηρεσίας.

"Άρθρον 64.

Ή ποινική νομοθεσία του κατεχομένου εδάφους θα παραμένη έν ισχύϊ, πλην του μέτρου καθ' ό επιτρέπεται να άκυρωθή ή να ανασταλή υπό τής κατεχούσης Δυνάμεως εάν ή νομοθεσία άϋτη άποτελή άπειλήν διά την ασφάλειαν τής έν λόγω Δυνάμεως ή έμπόδιον εις την έφαρμογήν της παρούσης Συμβάσεως. Ύπό την έπιφύλαξιν του ως άνω περιορισμού και τής ανάγκης τής εξασφαλίσεως τής αποτελεσματικής απονομής τής δικαιοσύνης τά δικαστήρια του κατεχομένου εδάφους θα εξακολουθούν να λειτουργούν διά πασαν υπό τής νομοθεσίας ταύτης προβλεπομένην παράβασιν.

Ούχ' ήττον ή κατέχουσα · Δύναμις θα δύναται να υποβάλη τόν πληθυσμόν του κατεχομένου εδάφους εις .διατάξεις απαραίτητους διά να άποβή δυνατή ή έκτέλεσις τών υποχρεώσεων της των άπορρεουσών έκ τής παρούσης Συμβάσεως και διά να έξασφαλισθή ή κανονική διοίκησις τής περιοχής ως και ή ασφάλεια τόσον τής κατεχούσης Δυνάμεως δσον και τών μελών καί τών ιδιοκτησιών τών δυνάμεων ή τής διοικήσεως κατοχής ως επίσης και τών εγκαταστάσεων και τών γραμμών συγκοινωνίας αίτινες χρησιμοποιούνται ύπ' αυτής.

"Άρθρον 65.

Αί θεσπισθεΐσαι υπό τής κατεχούσης Δυνάμεως πόινικαί διατάξεις θα τίθενται έν ισχύϊ μόνον άφ' ου δημοσιευθούν και λάβη γνώσιν αυτών ό πληθυσμός εις την γλώσσαν του, δεν θα δύνανται δέ να έχουν αναδρομικήν ισχύν.

"Άρθρον 66.

Ή κατέχουσα Δύναμις δύναται εις περίπτωσιν παραβάσεως τών ύπ' αυτής, δυνάμει του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 64, έκδοθεισών ποινικών διατάξεων να παραπέμψη τους κατηγορουμένους εις στρατιωτικά δικαστήρια, μή πολιτικού χαρακτήρος καί κανονικώς συγκροτηθέντα υπό τόν δρον δι ταύτα εδρεύουν εις το κατεχόμενον έδαφος; Τά δευτεροβάθμια ταύτα δικαστήρια θα

εδρεύουν κατά προτίμησιν εἰς τὴν κατεχομένην χώραν,.

"Ἄρθρον 67.

Τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμόσουν εἰμὴ μόνον νομίμους διατάξεις ρογενεστέρας τῆς παραβάσεως καὶ συμφωνοῦς πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, καὶ δὴ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀναλογίας τῶν ποινῶν πρὸς τὸ ἀδίκημα. Δέον νὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονός ὅτι ὁ κατηγορούμενος δὲν εἶναι υπῆκοος τῆς κατεχούσης Δυνάμεως.

"Ἄρθρον 68.

"Ὅταν προστατευόμενον πρόσωπον προβῆ εἰς παράβασιν μὲ μόνον σκοπὸν νὰ ζημιώσῃ τὴν κατέχουσαν Δύναμιν, ἀλλ' ἢ παράβασις αὐτὴ δὲν ἀποτελεῖ ἀπόπειραν ἐναντίον τῆς ζωῆς ἢ τῆς σωματικῆς ἀκεραιότητος τῶν μελῶν τῶν δυνάμεων ἢ τῆς διοικήσεως κατοχῆς, δὲν δημιουργεῖ σοβαρὸν ὁμαδικὸν κίνδυνον καὶ δὲν ζημιοῖ σοβαρῶς τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν δυνάμεων ἢ τῆς διοικήσεως κατοχῆς ἢ τὰς εγκαταστάσεις τὰς χρησιμοποιούμενος ὑπ' αὐτῶν, τὸ πρόσωπον τοῦτο ὑπόκειται εἰς περιορισμὸν ἢ εἰς ἀπλήν φυλάκισιν. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἡ διάρκεια τοῦ περιορισμοῦ ἢ τῆς φυλακίσεως ταύτης θὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν διάπραχθεῖσαν παράβασιν. Ἐπι πλεόν, ὁ περιορισμὸς ἢ ἡ φυλάκισις θὰ εἶναι διὰ τοιαύτας παραβάσεις, τὸ μόνον στερητικὸν τῆς ἐλευθερίας μέτρον τὸ ὅποιον θὰ δύναται νὰ ληφθῆ ἐναντι τῶν προστατευόμενων προσώπων. Τὰ προβλεπόμενα εἰς τὸ ἄρθρον 66 τῆς παρούσης Συμβάσεως Δικαστήρια θὰ δύνανται ἐλευθέρως νὰ μεταφέρουν τὴν ποινὴν φυλακίσεως εἰς μέτρον περιορισμοῦ ἴσης διάρκειας.

Αἱ ἐκδόθησόμενα ὑπὸ τῆς κατεχούσης Δυνάμεως συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 64 καὶ 65 ποινικαῖ διατάξεις δὲν δύνανται νὰ προβλέψουν ποινὴν θανάτου διὰ τὰ προστατευόμενα πρόσωπα πλὴν τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν ταῦτα εἶναι ἔνοχα κατασκοπείας, σοβαρῶν πράξεων δολιοφθορᾶς κατὰ στρατιωτικῶν εγκαταστάσεων τῆς κατεχούσης Δυνάμεως ἢ σκόπιμων παραβάσεων, αἵτινες προὔκαλεσαν τὸν θάνατον ἐνός ἢ πλειόνων προσώπων ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι ἢ. Νομοθεσία τοῦ κατεχομένου ἐδάφους ἐν ἰσχύϊ πρὸ τῆς ἀρχῆς τῆς κατοχῆς προβλέπει τὴν θανατικὴν ποινὴν διὰ τοιαύτας περιπτώσεις.

Δὲν δύναται νὰ ἀπαγγελθῆ ποινὴ θανάτου κατὰ προστατευόμενου προσώπου εἰμὴ μόνον ἀφοῦ ἐπιστηθῆ ἰδιαιτέρως ἢ προσοχὴ τοῦ δικαστηρίου ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ κατηγορούμενος δὲν εἶναι υπῆκοος τῆς κατεχούσης Δυνάμεως καὶ οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν πίστεως υπέχει ἐναντι αὐτῆς.

Ἐν ουδεμίᾳ περιπτώσει δύναται νὰ ἐπιβληθῆ ἢ ποινὴ τοῦ θανάτου εἰς προστατευόμενον πρόσωπον ἄγον ἡλικίαν κάτω τῶν δεκαοκτῶ ἐτῶν, κατὰ τὸν χρόνον τῆς παραβάσεως.

"Άρθρον 69.

Έν πάση περιπτώσει ή διάρκεια τής προφυλακίσεως θά εκπίπτεται έκ πάσης ποινής φυλακίσεως είς τήν οποίαν θά ήδύνατο νά καταδικασθή προστατευόμενον πρόσωπον.

"Άρθρον 70.

Τά προστατευόμενα πρόσωπα δέν θά συλλαμβάνωνται, δέν θά διώκωνται και δέν θά καταδικάζωνται υπό τής κατεχούσης Δυνάμεως διά πράξεις διαπραχθείσας ή διά γνώμας εκφρασθείσας πρό τής κατοχής ή κατά προσωρινήν διακοπήν ταύτης εξαιρέσει τών παραβάσεων τών νόμων και τών εθίμων του πολέμου.

Οι υπήκοοι τής κατεχούσης Δυνάμεως, οίτινες πρό τής αρχής τής συρράξεως θά έχουν καταφύγει είς τό κατεχόμενον έδαφος δέν δύνανται νά συλληφθούν, νά καταδιωχθουν, νά καταδικασθούν και νά άπελαθοϋν έξω του κατεχομένου έδάφους παρά μόνον διά παραβάσεις διαπραχθείσας μετά τήν έναρξιν τών εχθροπραξιών ή δι' αδίκημα κοινού δικαίου τό όποιον διεπράχθη πρό τής έναρξεως τών εχθροπραξιών καί τό όποιον συμφώνως προς τους νόμους του Κράτους του όποίου κατέχεται τό έδαφος θά είχε δικαιολογήσει τήν έκδοσιν έν καιρώ ειρήνης.

"Άρθρον 71.

Τά αρμόδια δικαστήρια τής κατεχούσης Δυνάμεως ούδεμίαν δύνανται νά απαγγείλουν καταδίκην εάν δέν έχη προηγηθή αυτής κανονική δίκη.

Πας κατηγορούμενος διωκόμενος υπό τής κατεχούσης Δυνάμεως θά λαμβάνη γνώσιν χωρίς καθυστέρησιν, δι' έγγραφου είς γλώσσαν τήν οποίαν εννοεί τών λεπτομερειών τής εναντίον του κατηγορίας και θά διεκπεραιουται ή ύπόθεσις του δσον τό δυνατόν ταχύτερον. Η Προστάτις Δύναμις θά λαμβάνη γνώσιν πάσης διώξεως τήν οποίαν θά έχη κινήσει ή κατέχουσα Δύναμις εναντίον τών προστατευομένων προσώπων δταν ή κατηγορία δύναται νά έπιφέρη θανατικήν καταδίκην ή ποινήν φυλακίσεως δύο ή περισσοτέρων ετών. θά δύναται οποτεδήποτε νά λάβη πληροφορίας περί του σημείου είς δ ευρίσκεται ή διαδικασία. Έπί πλέον ή προστάτις Δύναμις θα ίχη τό δικαίωμα νά λάβη] τη αίτήσει της, πασαν πληροφορίαν σχετικώς μέ τας διαδικασίας ταύτας, ως καί περί πάσης άλλης διώξεως προστατευομένων προσώπων Οπό της κατεχούσης Δυνάμεως.

Η κοινοποίησις είς την προστάτιδα Δύναμιν, ως αύτη προβλέπεται είς το δεύτερον εδάφιον του παρόντος άρθρου οφείλει να γίνηται αμέσως καί νά περιέρχεται έν πάση περιπτώσει είς την προστάτιδα Δύναμιν τρεις έβδομάδας προ της ημερομηνίας της πρώτης έπ' άκροατηρίω συνεδριάσεως του Δικαστηρίου. Έάν κατά την έναρξιν της δίκης δέν προσκομισθή ή άπόδειξις διαι διατάξεις του παρόντος άρθρου έγέγοντο πλήρως σεβασταί, ή δίκη δέν

δύναται νά λάβη χώραν. Ἡ κοινοποίησις θά πρέπει νά περιλαμβάνη ειδικῶς τὰ κάτωθι στοιχεῖα :

- (α) Ταυτότητα του κατηγορουμένου.
- (β) Τόπον διαμονῆς ἢ φυλακίσεως.
- (γ) Καθορισμόν της κατηγορίας ἢ των κατηγοριῶν μέ μνεῖαν τῶν ποινικῶν διατάξεων ἐπι τῶν ὁποίων βασίζονται.
- (δ) Καθορισμόν του Δικαστηρίου τό ὅποιον θά δικάσῃ τήν υπόθεσιν.
- (ε) Τόπον και ἡμερομηνίαν της πρώτης συνεδριάσεως.

"Ἀρθρον 72.

Πας κατηγορούμενος θά ἔχη τό δικαίωμα νά προσκόμισῃ τὰς ἀναγκαίας διὰ τήν υπεράσπισίν του ἀποδείξεις καί δῆ νά κλητεύῃ μάρτυρας.

Θά δικαιούται εἰς τήν συνδρομήν ἀνεγνωρισμένου δικηγόρου της εκλογῆς του ὅστις θά δύναται νά τον ἐπισκέπηται ἐλευθέρως καί εἰς τόν ὅποιον θα δοθῇ πᾶσα ἀναγκαία διευκόλυνσις διὰ νά ἐτοιμάσῃ τήν υπεράσπισίν.

Ἐάν ὁ κατηγορούμενος δέν ἐξέλεξε συνήγορον ἢ προστάτις Δύναμις θα του προμηθεύσῃ δικηγορον.

Ἐαν ὁ κατηγορούμενος ἐχη ν' ἀντιμετώπισῃ σοβαράν κατηγορίαν και ἐάν δέν ὑπάρχη προστάτις Δύναμις, ἢ κατέχουσα Δύναμις οφείλει ὑπό τήν αἴρεσιν αἷς συγκαταθέσεως του κατηγορουμένου, νά τω προμηθεύσῃ δικηγορον.

Διερμηνεύς θά παρίσταται τόσον κατά τήν ἀνάκρισιν ὅσον και κατά την ἀκρόασιν του κατηγορουμένου ἐνώπιον του δικαστηρίου ἐκτος ἀν οὔτος παραιτηθῇ ἐλευθέρως της τοιαύτης ἀρωγῆς, θά δύναται ὁποτεδήποτε νά ἀποκλείσῃ τόν διερμηνέα καί νά ζητήσῃ τήν ἀντικατάστασίν του.

"Ἀρθρον 73.

Πας κατάδικος θά ἔχη τό δικαίωμα νά χρησιμοποίησῃ τὰ ἐνδिका μέσα ἀτινα προβλέπονται ὑπό της νομοθεσίας της εφαρμοζόμενης ὑπό του Δικαστηρίου, θά λαμβάνη γνώσιν του δικαιώματος του ἀσκήσεως ἐνδίκων μέσων, ὡς καί τῶν προθεσμιῶν ἐντός τῶν ὁποίων δύναται νά ἀσκήσῃ ταῦτα.

Ἡ ποινική διαδικασία ἢ προβλεπομένη εἰς τό παρόν τμήμα θά ἐφαρμόζηται κατ' ἀναλογίαν και ἐπὶ τῶν ἐνδίκων μέσων. Ἐάν ἡ εφαρμοζόμενη ὑπό του δικαστηρίου νομοθεσία δέν προβλέπει δυνατότητα ἀσκήσεως ἐνδίκων μέσων ὁ κατάδικος θά ἔχη δικαίωμα νά προσφυγῇ κατά της δικαστικῆς ἀποφάσεως και της καταδίκης εἰς τήν ἀρμοδίαν ἀρχήν της κατεχούσης Δυνάμεως.

"Άρθρον 74.

Οι αντιπρόσωποι της προστάτιδος Δυνάμεως θά έχουν τό δικαίωμα να παρίστανται είς τήν συνεδρίασιν παντός δικαστηρίου τό όποιον δικάζει προστατευόμενον πρόσωπον, έκτος εάν, εξαιρετικώς, αί συνεδριάσεις δέον νά λάβουν χώραν κεκλεισμένων τών θυρών διά τό συμφέρον της ασφαλείας της κατεχούσης Δυνάμεως. Αυτή θά ειδοποίηση τότε σχετικώς τήν προστάτιδα Δύναμιν. Κοινοποίησης καθορίζουσα τόν τόπον και τήν ήμερομηνία της ενάρξεως των συνεδριάσεων δέον νά άποστέλληται είς τήν προστάτιδα Δύναμιν.

"Όλοι αί καταδικαστικοί αποφάσεις θανατικής ποινής ή φυλακίσεως δύο ετών και πλέον θά κοινοποιούνται εις τήν προστάτιδα Δύναμιν μετά τής σχετικής αιτιολογίας και τούτο δσον τό δυνατόν ταχύτερον. θ ά ποιώνται μνειάν τής γενομένης, συμφώνως προς τό άρθρον 71, κοινοποιήσεως και εις περίπτωσιν καταδικαστικής αποφάσεως είς στέρησιν ελευθερίας θά περιλαμβάνουν τόν τόπον όπου ό κατάδικος θά έκτιση τήν ποινήν του., ΑΙ άλλαι αποφάσεις θά καταγράφωνται εις τά πρακτικά του δικαστηρίου καί θά δύνανται νά εξετασθούν υπό των αντιπροσώπων τής προστάτιδος Δυνάμεως. Είς περίπτωσιν καταδίκης είς θάνατον ή είς στέρησιν τής ελευθερίας επί δύο ή πλείονα έτη αί προθεσμιαί προσφυγής θά αρχίζουν μόνον άπό τής στιγμής όπου ή προστάτις Δύναμις θα έχη λάβει κοινοποίησης τής αποφάσεως.

"Άρθρον 75.

Έν ουδεμία περιπτώσει τά είς θάνατον καταδικασθέντα πρόσωπα θά στερώνται του δικαιώματος νά ζητήσουν χάριν.

Ουδεμία θανατική καταδίκη θά έκτελήται πρό τής παρελεύσεως προθεσμίας τουλάχιστον εξ μηνών άφ* ής στιγμής ή προστάτις Δύναμις θά έχη λάβει κοινοποίησης τής οριστικής αποφάσεως τής έπικυρούσης τήν θανατικήν ταύτην καταδίκην ή τής αποφάσεως τής άπορριπτούσης τήν χάριν.

Η εξάμηνος αυτή προθεσμία δύναται νά συντονισθή εις ώρισμένας συγκεκριμένους περιπτώσεις, όταν λόγω σοβαρών και κρισίμων περιστάσεων ή ασφάλεια τής κατεχούσης Δυνάμεως ή των ένοπλων δυνάμεων της είναι εκτεθειμένη εις ώργανωμένην άπειλήν. Η προστάτις Δύναμις θά λαμβάνη πάντοτε κοινοποίησης τής μειώσεως τής προθεσμίας και θά εχη πάντοτε τήν δυνατότητα να προβή εις παραστάσεις προς τās αρμοδίας αρχάς κατοχής έν σχέσει προς τās έν λόγω θανατικής καταδίκας.

"Άρθρον 76.

Τά κατηγορούμενα προστατευόμενα πρόσωπα θά προφυλακίζωνται εντός τής κατεχόμενης χώρας καί, εάν καταδικασθούν, εκεί θά εκτίουν τήν ποινήν των.

Θά χωρισθούν, ει δυνατόν, των άλλων φυλακισμένων καί θά υποβληθούν είο καθεστώς διατροφής καί υγιεινής επαρκές ίνα διατηρηθούν έν καλή καταστάσει υγείας, άντοστοκρινόμενον τουλάχιστον είς τό καθεστώς των φυλακών της κατεχόμενης χώρας.

Θά δικαιούνται τής ιατρικής περιθάλψεως τήν οποίαν επιβάλλει ή κατάσταση τής υγείας των. Θά ίχουν επίσης δικαίωμα νά λαμβάνουν τήν πνευματικήν άρωγήν τής οποίας έχουν ανάγκην.

Αϊ γυναίκες θά στεγάζωνται είς κεχωρισμένα οικήματα καί θά είναι υπό τήν άμεσον επίβλεψιν γυναικών. Θά ληφθή όπ' δψιν τό προβλεπόμενον υπέρ των ανηλικών είδικόν καθεστώς.

Τά κρατούμενα προστατευόμενα πρόσωπα θά δικαιώνται νά δέχωνται την επίσκεψιν τών εκπροσώπων τής προστάτιδος Δυνάμεως καί τής Διεθνούς Επιτροπής του Ερυθρού Σταύρου συμφώνως προς τās διατάξεις του άρθρου 143.

Έξ άλλου, θά έ'χουν τό δικαίωμα νά λαμβάνουν τουλάχιστον έν δέμα βοηθείας μηνιαίως.

"Άρθρον 77.

Τά προστατευόμενα πρόσωπα τά κατηγορούμενα ή καταδικασθέντα υπό ίών δικαστηρίων του κατεχομένου εδάφους θά παραδίδονται είς τό τέλος τής κατοχής μέ τόν φάκελλον ό όποιος τους άφορα είς τās αρχάς του άπελευθερωθέντος εδάφους.

"Άρθρον 78.

Έάν ή κατέχουσα Δύναμις θεωρή άναγκαΐον δι' επιτακτικούς λόγους ασφαλείας νά λάβη μέτρα ασφαλείας έναντι προστατευόμενων προσώπων θα δύναται τό πολύ νά τοις επιβάλη άναγκαστικήν διαμονήν ή νά προβή είς τον περιορισμόν των.

Αι σχετικαί μέ την άναγκαστικήν διαμονήν ή τόν περιορισμόν αποφάσεις θά λαμβάνωνται κατόπιν τακτικής διαδικασίας ήν ή κατέχουσα Δύναμις θα καθορίση συμφώνως προς τās διατάξεις της παρούσης Συμβάσεως. Η διαδικασία αύτη οφείλει νά προβλέπη τό δικαίωμα εφέσεως των ενδιαφερομένων. Θά λαμβάνηται άπόφασις επί της εφέσεως ταύτης δσον τό δυνατόν συντομώτερον. "Αν διατηρηθη ή αρχική άπόφασις, αύτη θά υπόκειται είς περιοδικήν άναθεώρησιν, εί δυνατόν κατά έξάμηνον τη φροντίδι ενός αρμοδίου οργανισμού συγκροτηθησομένου υπό της έν λόγω Δυνάμεως.

Τα προστατευόμενα πρόσωπα τ ά υποβληθέντα είς τήν άναγκαστικήν διαμονήν και υποχρεωμένα συνεπώς νά απομακρυνθούν της κατοικίας των θά απολαμβάνουν άνευ ούδενός περιορισμού τών διατάξεων του άρθρου 39 της παρούσης Συμβάσεως.

Τμήμα IV.-ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΟΙ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΙΝ ΤΩΝ ΥΠΟ
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΝ ΤΕΛΟΥΝΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ .

Κεφάλαιον Ι . ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ.

"Άρθρον 79.

Τά έν συρράξει Μέρη δεν θά δύνανται νά θέσουν υπό.περιορισμόν προστατευόμενα πρόσωπα ειμή μόνον συμφώνως προς τ ά άρθρα 41, 42, 43, 68 και 78.

"Άρθρον 80.

Οι υπό περιορισμόν τελούντες θά διατηρούν τ ά πλήρη πολιτικά των δικαιώματα καί θά εξασκούν ταύτα έν ώ μέτρω συμβιβάζονται μέ τόν περιορισμόν των.

"Άρθρον 81.

Τά έν συρράξει Μέρη άτινα θά εγκλείουν προστατευόμενα πρόσωπα υποχρεούνται νά φροντίζουν δωρεάν διά τήν συντήρησίν των και νά χορηγούν επίσης εις αυτά τήν ιατρικήν περίθαλψη/ τήν οποιάν απαιτεί ή υγεία των.

Ουδεμία κράτησις θά γίνη επί. τών επιδομάτων, μισθών ή πιστώσεων των εγκλείστων διά τήν άποπληρωμήν τών έν λόγω εξόδων.

Ή κατακρατούσα Δύναμις οφείλει νά φροντίζη διά τήν συντήρησίν των προσώπων τών εξαρτωμένων έκ τών εγκλείστων εάν ταύτα στερούνται επαρκών μέσων διαβίωσης ή άν εΐναι ανίκανα νά κερδίσουν μόνα των τήν ζωήν των.

"Άρθρον 82.

Ή κατακρατούσα Δύναμις θά συγκεντρώνη κατά τό δυνατόν τους υπό περιορισμόν τελοντας συμφώνως προς τήν εθνικότητα των, τήν γλώσσαν των καί τ ά έθιμα των. Οί έγκλειστοι υπήκοοι της αυτής χώρας δεν θά χωρίζωνται διά τόν μόνον λόγον διι έχουν διάφορον γλώσσαν.

Καθ' όλην τήν διάρκειαν του περιορισμού των τ ά μέλη της αυτής οικογενείας, καί δή οι γονείς καί τ ά τέκνα των, θά συγκεντρώνωνται εις τόν αυτόν τόπον περιορισμού, εξαιρέσει τών περιπτώσεων καθ' άς αί άνάγκαι της εργασίας, λόγοι υγείας, ή ή εφαρμογή τών εις τό κεφάλαιον ΙΧ τού παρόντος Τμήματος προβλεπομένων διατάξεων καθίστα αναγκαΐον τόν προσωρινόν χωρισμόν. Οι έγκλειστοι θά δύνανται νά ζητήσουν δπως τ ά τέκνα τών, άφεθέντα ελεύθερα άνευ επιβλέψεως συγγενών εγκλεισθούν μετ' αυτών.

Έν δλω τώ μέτρω του δυνατού, τά έγκλειστα, μέλη της αυτής οικογενείας θά συγκεντρώνωνται είς τά αυτά οικήματα και θά στεγάζωνται χωριστά από τους άλλους έγκλειστους. Πρέπει επίσης νά τοις παρέχωνται αί άπαιτούμεναι εύκολiai διά νά διάγουν βίον οικογενειακών.

Κεφάλαιον 11.ΤΟΠΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ.

"Άρθρον 83.

Ή κατακρατούσα Δύναμις δέν δύναται να καθορίση τόπους περιορισμού εις περιοχάς ειδικώς εκτεθειμένος είς τους κινδύνους του πολέμου.

Ή κατακρατούσα Δύναμις θα κοινοποιή μέσω των προστάτιδων Δυνάμεων είς τας έχθρικός Δυνάμεις πασαν χρήσιμον πληροφορίαν διά τήν γεωγραφικήν τοποθεσίαν των τόπων περιορισμού.

Όσάκις τό επιτρέπουν αί στρατιωτικοί συνθήκαι τά στρατόπεδα συγκεντρώσεως θά σημειώνωνται μέ τά γράμματα IC τοποθετημένα είς τρόπον ώστε νά φαίνωνται κατά τήν ήμέραν εύδιακρίτως αίπό τον αέρα. Ούχ ήπτον αί ενδιαφερόμενοι Δυνάμεις θά δύναται νά συμφωνήσουν επί άλλου τρόπου σημάνσεως. Ουδεμία άλλη τοποθεσία πλην των στρατοπέδων συγκεντρώσεως δύναται νά έπισημανθή κατ' αυτόν τόν τρόπον.

"Άρθρον 84.

Οι έγκλειστοι δέον νά στεγάζωνται και διαιτώνται κεχωρισμένως από τους αιχμαλώτους πολέμου καί από τά πρόσωπα άτινα έστερηθήσαν της ελευθερίας των δι οιανδήποτε άλλην αίτίαν.

"Άρθρον 85.

Ή κατακρατούσα Δύναμις έχει καθήκον νά λάβη) δλα τά αναγκαία καί δυνατά μέτρα δπως τά προστατευόμενα πρόσωπα, από της αρχής του περιορισμού των, στεγασθούν είς κτίρια ή καταυλισμούς παρέχοντας δλας τας εγγυήσεις υγιεινής και καθαριότητος καί εξασφαλίζοντας άποτελεσματικήν προστασίαν εναντίον της δριμύτητος του κλίματος και τών συνεπειών του πολέμου. Έν ουδεμία περιπτώσει, οί τόποι μονίμου περιορισμού θά εόρίσκωνται είς άνθυγεινιάς περιοχάς ή είς περιοχάς τό κλίμα τών οποίων θά ήτο επιβλαβές διά τους εγκλείστους. Εις δλας τας περιπτώσεις καθ* ας ήθελον προσωρινώς έγκλεισθή είς άνθυγεινήν περιοχήν, ή είς περιοχήν της οποίας τό κλίμα θά ήτο επιβλαβές διά τήν ύγείαν των τά προστατευόμενα πρόσωπα δέον νά μεταφερθούν δσον αί περιστάσεις τό επιτρέπουν ταχύτερον είς τόπον περιορισμού δπου δέν υπάρχουν οί κίνδυνοι αυτοί.

Τά οικήμοπα θά πρέπει νά είναι εντελώς προφυλαγμένα από τήν ύγρασίαν μέ επαρκή θέρμανσιν νχά φωτισμόν ιδίως μεταξύ του λυκόφωτος καί τής σβέσεως τών φώτων. Οί κοιτώνες θά πρέπει νά είναι αρκετά ευρύχωροι καί ευάεροi, καί οί έγκλειστοι θά διαθέτουν κατάλληλον κλινοστρωμνήν καί επαρκή

σκεπάσματα, λαμβανομένων υπ' ὄψιν του κλίματος καί τῆς ηλικίας, του φύλου καί τῆς υγείας τῶν εγκλείστων.

Οἱ ἐγκλειστοὶ θά διαθέτουν κατά τήν ἡμέραν καὶ κατά τήν νύκτα ὀγειονομικὰς εγκαταστάσεις σύμφωνους πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς υγιεινῆς καὶ αἱ ὅποια θά τηροῦνται δυαρκῶς καθαρά. θά χορηγούνται εἰς αὐτοὺς ἐπαρκεῖς ποσότητες ὕδατος καὶ σάπωνος διὰ τήν καθημερινήν προσωπικὴν κοίθαρση καὶ τὸ πλύσιμον του ἱματισμοῦ των. θά τους παρέχωνται πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον αἱ ἀπαιτούμεναι εγκαταστάσεις καὶ αἱ ἀναγκαῖαι εὐκολίαι. θά διαθέτουν ἐπὶ πλέον καταιονηστήρας καὶ λουτρά, θά τοῖς παρέχεται δ ἀπαιτούμενος χρόνος διὰ τήν ἀτομικὴν των ὑγιεινὴν καὶ δι' ἔργα καθριότητος.

Ὅσακις παραστῆ ἀνάγκη, ὡς προσωρινὸν καὶ ἐξαιρετικὸν μέτρον, νά στεγασθοῦν ἐγκλειστοὶ γυναῖκες αὐτινες δέν ἀνήκουν εἰς οἰκογενειακὴν ομάδα εἰς τὸν αὐτὸν τόπον περιορισμοῦ ὁ μὲ ἀνδρας δέον υποχρεωτικῶς νά δοθοῦν εἰς αὐτὰς χωριστοὶ κοιτῶνες καὶ χωρίσται ὀγειονομικαὶ εγκαταστάσεις.

"Ἀρθρον 86.

Ἡ κατακρατούσα Δύναμις θά θέτῃ εἰς τήν διάθεσιν των εγκλείστων, οιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ θρησκεία των, κατάλληλα οικήματα δια τήν τέλεσιν τῆς λατρείας των.

"Ἀρθρον 87.

Πλην τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν οἱ ἐγκλειστοὶ θά διαθέτουν ἄλλας ἀνάλογους εὐκολίας, θά εγκατασταθοῦν πρατήρια εἰς ὄλους τοὺς τόπους περιορισμοῦ ἵνα ἔχουν τήν δυνατότητα νά αγοράσουν με τιμὰς ἐν ουδεμίᾳ περιπτώσει ἀνωτέρας των του τοπικοῦ ἐμπορίου, τρόφιμα καὶ ἄλλα κοινῆς χρήσεως εἶδη περιλαμβανομένου του σάπωνος καὶ του καπνοῦ, τὰ ὅποια νά βελτιώσουν τοὺς οροὺς διαβιώσεως των καὶ τήν προσωπικὴν των ἀνεσιν.

Τὰ κέρδη τῆς καντίνας θά φέρωνται εἰς πίστωσιν ἐδικοῦ ταμείου βοηθείας το ὅποιον θά ἰδρυθῇ εἰς κάθε τόπον περιορισμοῦ. Ἡ διαχείρισις του ἐν λόγω ταμείου θά γίνεταὶ πρὸς ὄφελος των εγκλείστων του ἐν λόγω τόπου περιορισμοῦ. Ἡ προβλεπομένη εἰς τὸ ἀρθρον 102 ἐπιτροπὴ εγκλείστων θά ἔχη τὸ δικαίωμα νά ἐλέγῃ τήν διαχείρισιν. τῆς καντίνας καὶ του ἀνωτέρω ταμείου.

"Ἀμα τῇ διαλύσει ἐνός τόπου περιορισμοῦ, τὸ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον του ταμείου βοηθείας θά μεταφέρηται εἰς τὸ ταμεῖον βοηθείας ἐνός ἄλλου κέντρου περιορισμοῦ διὰ ἐγκλειστοὺς τῆς αὐτῆς ἐθνικότητος, ἢ ἐάν δὲν ὑπάρχῃ τοιοῦτος τόπος, εἰς γενικὸν ταμεῖον βοηθείας ὅπερ θά διαχειρίζηται πρὸς ὄφελος ὄλων των εγκλείστων οἵτινες παραμένουν ὑπὸ τὴν κατακρατούσαν Δύναμιν. Ἐν περιπτώσει γενικῆς ἀπελευθερώσεως τὰ κέρδη ταυτα θά κρατῶνται ὑπὸ τῆς κατακρατοῦσης Δυνάμεως, πλην ἀντιθέτου συμφωνίας συναφθησομένης μεταξύ των ἐνδιαφερομένων μερῶν.

"Άρθρον 88.

Είς όλους τους τόπους περιορισμού οΐτινες εΐναι εκτεθειμένοι είς αεροπορικούς βομβαρδισμούς καΐ άλλους κινδύνους πολέμου, θά εγκατασταθούν καταφύγια κατάλληλα καΐ επαρκή προς έξασφάλισιν της αναγκαίας προστασίας. Έν περιπτώσει συναγερμού, οί έγκλειστοι θά δικαιούνται νά μεταβούν τό ταχύτερον δυνατόν είς τά καταφύγια, έκτος εκείνων οΐτινες συμμετέχουν είς τήν προστασίαν των καταυλισμών των εναντίον των κινδύνων τούτων. Παν μέτρον ασφαλείας δπερ θά ληφθή υπέρ του πληθυσμού θά εφαρμοσθή καί εΐς αυτούς. Επαρκείς προφυλάξεις δέον νά ληφθούν είς τους τόπους περιορισμού κατά των κινδύνων πυρκαΐας.

Κεφάλαιον Ι Ι Ι . ΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΙΜΑΤΙΣΜΟΣ.

"Άρθρον 89.

Ή καθημερινή τροφή των εγκλείστων θά εΐναι επαρκής είς ποσότητα, ποιότητα καΐ ποικιλίαν ίνα έξασφαλισθή ή κανονική των υγεία καΐ ν' αποφευχθούν αί έκ τού* υποσιτισμού διαταραχαί. θά ληφθή επίσης υπ' δψιν ή δίαιτα .είς την οποίαν εΐναι συνηθισμένοι οί έγκλειστοι. Θά δοθούν, έξ άλλου, εΐς τους έγκλειστους τά μέσα νά ετοιμάζουν μόνοι των τήν συμπληρωματικήν τροφήν τήν οποίαν θά διέθετον. Θά χορηγήται είς αυτούς επαρκής ποσότης ποσίμου ύδατος, θά επιτρέπεται ή χρήσις καπνού. Οί έργάται θά λαμβάνουν συμπληρωματικήν τροφήν ανάλογον μέ τήν φύσιν τής εργασίας τήν οποίαν εκτελούν. Αί έγκυοι καΐ λεχώ γυναίκες ως καΐ τά παιδιά κάτω των δεκαπέντε ετών θά λαμβάνουν συμπληρωματικήν τροφήν ανάλογον προς τας φυσιολογικός των ανάγκας.

"Άρθρον 90.

Πάσα ευκολία θά παρέχεται προςτους εγκλείστους ίνα εφοδιασθούν με ίματισμόν, υποδήματα καΐ εσώρουχα άμα τη συλλήψει των, καΐ ίνα προμηθευθούν τοιαύτα άργότερον εάν εΐναι ανάγκη. Έάν οι έγκλειστοι δέν έχουν άρκετόν ίματισμόν εν συγκρίσει προς τό κλίμα καΐ δέν δύνανται νά εφοδιασθούν μέ τοιούτον ίματισμόν, ή κατακρατούσα Δύναμις θά' τοις χορήγηση τούτον δωρεάν.

Τα ενδύματα ατινα χορηγούνται είς τους. εγκλείστους υπό της κατακρατούσης υνάμεως και τά εξωτερικά σήματα τά όποια ενδέχεται νά θέση έπ' αυτών δέν πρέπει νά έχουν χαρακτήρα έξευτελιστικόν ή γελοϊον.

Οι εργαζόμενοι θά λαμβάνουν ενδύματα εργασίας περιλαμβανομένων και των καταλλήλων ενδυμάτων προστασίας εκεί δπου ή φύσις της εργασίας των τό απαιτεί.

Κεφάλαιον IV . ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΙΣ.

"Άρθρον 91.

Πας χώρος περιορισμού θά έχη ανάλογον Ιατρείον τελούν υπό τας διαταγάς Ιατρό αρμοδίου, όπου οι έγκλειστοι θά τυγχάνουν της περιθάλψεως της οποίας έχουν ανάγκην ως καί της καταλλήλου διαίτης. Άπομονωτήρια θα υπάρχουν διά τους ασθενείς τους προσβλήθέντας υπό μεταδοτικής ή ψυχικής νόσου :

Αι λεχώ καί οι έγκάθειρκοι οί προσβληθέντες υπό σοβαρας ασθενείας ή τών οποίων ή κατάστασις απαιτεί είδικήν θεραπείαν, χειρουργικήν επέμβασιν ή νοσοκομειακήν περίθαλψιν, οφείλουν νά γίνωνται δεκτοί εις κατάλληλον διά τήν νοσηλείαν των Ιδρυμα θά τύχουν δέ έκει περιθάλψεως ουχί κατωτέρας της παρεχομένης εις τό σύνολον του πληθυσμού.

Ή θεραπεία τών έγκλειστων θά παρέχεται, κατά προτίμησιν, υπό υγειονομικού προσωπικού τής εθνικότητος των.

Οί έγκλειστοι δέν θά έμποδίζωνται νά παρουσιασθούν εις υγειονομικάς αρχάς προς εξέτασιν. Αί υγειονομικάί αρχαί τής κατακρατούσης Δυνάμεως θά παραδίδουν εις πάντα νοσηλευθέντα έγκλειστον τή αίτήσιν του, επίσημο ν δήλωσιν αναγράφουσαν τήν φύσιν τής ασθενείας ή τών τραυμάτων του, την διάρκειαν τής θεραπείας καί τήν παρασχεθεΐσαν αύτω περίθαλψιν. Άντίγραφον τής δηλώσεως ταύτης θά άποστέλληται εις τό, Κεντρικόν Πρακτορείον το προβλεπόμενον έν άρθρω 140.

Ή θεραπεία ως καί ή χορήγησις παντός αντικειμένου αναγκαίου διά την διατήρησιν τών εγκλειστων εις καλήν κατάστασιν υγείας και δή τών παθήσεων, οδοντιατρικών ή άλλων καί τών όμματοϋάλων, θά χορηγώνται δωρεάν εις τους εγκλείστους.

"Άρθρον 92.

Ίατρικάί επιθεωρήσεις τών εγκλειστων θά γίνωνται τουλάχιστον άπαξ του μηνός, θ ά αποβλέπουν Ιδιαιτέρως εις τόν έλεγchon τής γενικής καταστάσεως υγείας καί διατροφής καί τής καθαριότητος, ως καί τήν ανακάλυψιν μεταδοτικών νόσων, Ιδίως δέ τής φυματιώσεως, τών αφροδισίων νοσημάτων καί τής ελονοσίας. θά περιλαμβάνουν ίδια τόν έλεγchon του βάρους δλών τών εγκλειστων και τουλάχιστον άπαξ του έτους, άκτινοσκοπικήν εξέτασιν.

Κεφάλαιον V.-ΘΡΗΣΚΕΙΑ, ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ1 ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ .

"Άρθρον 93.

Πλήρης ελευθερία θά παρέχεται εις τους εγκλείστους δια τήν άσκησιν της θρησκείας των περιλαμβανομένης και της παρακολουθήσεως των λειτουργιών του θρησκεύματος των υπό τον δρον δι τήν συμμορφουνται προς τα υπό των κατακρατουσών άρχων οριζόμενα συνήθη πειθαρχικά μέτρα.

Οι έγκάθειρκοι οίτινες τυγχάνουν θρησκευτικοί λειτουργοί, θά έχουν το δικαίωμα νά άσκοϋν πλήρως τό ύπουργήμα των μεταξύ των ομοθρήσκων των. Προς τούτο ή κρατούσα Δύναμις θά μεριμνήση ίνα οδοι κατανεμηθούν καταλλήλως μεταξύ των διαφόρων χώρων περιορισμού οπου υπάρχουν έγκάθειρκοι ομιλούντες τήν αυτήν γλώσσον καί ανήκοντες εις τήν αυτήν θρησκείαν.

Έάν δέν υπάρχουν αρκετοί λειτουργοί, θά παρέχωνται εις αυτούς αι άναγκαίαι εύκολίαι καί, πλην άλλων, τά απαιτούμενα μεταφορικά μέσα ίνα μεταβαίνουν άπό του ενός τόπου περιορισμού εις τόν άλλον, θά εΐναι δέ εξουσιοδοτημένοι νά έπισκέπτωνται τους εγκλείστους τους ευρισκομένους εις νοσοκομεία.

Οι θρησκευτικοί λειτουργοί θά έχουν, διά τά καθέκαστα του ύπουργήματός των, έλευθερίαν νά αλληλογραφούν μέ τάς θρησκευτικάς αρχάς της χώρας κατακρατήσεως καί, έν τω μέτρω του δυνατού, με τάς διεθνείς θρησκευτικάς οργανώσεις του δόγματος των. Η αλληλογραφία αυτή δέν θά θεωρήται δι περιλαμβάνεται εις τό επί τη βάσει του άρθρου 107 δυνάμενον νά όρισθί άνώτατον όριον άλλα θά υπόκειται εις τάς διατάξεις του άρθρου 1121.

Όσάκις οι εγκλείστοι δέν διαθέτουν την άρωγήν θρησκευτικού λειτουργού του δόγματος των ή εάν οδοι δέν είναι αρκετοί, ή τοπική θρησκευτική αρχή του αύτου δόγματος θά δύναται νά όρίση κατόπιν συμφωνίας μετά της κρατούσης Δυνάμεως, λειτουργόν του αύτου δόγματος μέ τους εγκλείστους, ή εάν τούτο είναι αδύνατον άπό δογματικής άπόψεως, όρίση θρησκευτικόν λειτουργόν παραπλήσιου δόγματος ή κατάλληλον λαϊκόν.

Όυτος θά άπολαμβάνη των ευκολιών τών σχετικών προς τά καθήκοντα τά όποια ανέλαβε.

Τά οϋτω ορισθέντα πρόσωπα οφείλουν νά συμμορφουνται προς τους κανονισμούς τους καταρτισθέντος υπό της κρατούσης Δυνάμεως, προς τήρησιν της πειθαρχίας καί της ασφαλείας.

"Άρθρον 94.

Η κατακρατούσα Δύναμις θά ένθαρρύνη τήν άπασχόλησιν των εγκλείστων εις τόν πνευματικόν, εκπαιδευτικόν, ψυχαγωγικόν και άθλητικόν τομέα αφήνουσα τούτους εντελώς ελευθέρους όπως συμμετάσχουν εις ταύτην ή μη.

Θά λαμβάνη δλα τά δυνατά μέτρα ίνα καταστήση δυνατάς τάς ώς άνω ασκήσεις καί θά θέση ειδικώς είς διάθεσιν τών εγκλείστων κατάλληλα προς τούτο διαμερίσματα.

Πάσα δυνατή διευκόλυνσις θά παρέχηται είς τους εγκλείστους ίνα δυνηθούν νά συνεχίσουν τάς σπουδάς των ή ν' αναλάβουν νέας τοιαύτας, θά έξασφαλισθη ή έκπαίδευσις τών παιδων καί τών έφηβων, θά δύνανται δέ οδοι να παρακολουθούν σχολεία είτε εντός είτε έκτος τών χώρων περιορισμού.

Οι εγκλειστοι πρέπει νά έχουν τήν δυνατότητα να έπιδίδωνται είς την γυμναστικήν, νά συμμετέχουν είς τον αθλητισμών καί είς υπαίθρια παίγνια. Δέον να υπάρχουν προς τόν σκοπόν τούτον επαρκή, ελεύθερα γήπεδα είς πάντας τους χώρους περιορισμού. Είδικά γήπεδα θά υπάρχουν δια τά παιδία καί τους έφηβους.

"Άρθρον 95.

Ή κρατούσα Δύναμις θά δύνανται νά χρησιμοποιη εγκλείστους ώς έργάτας, μόνον εάν οι ενδιαφερόμενοι τό επιθυμούν. Πάντως απαγορεύεται πάσα εργασία ήτις επιβαλλομένη, είς πραστατευόμενον πρόσωπον μή εγκλειστον, θά άπετέλει παράβασιν των άρθρων 40 ή 51 της παρούσης Συμβάσεως. 'Απαγορεύεται επίσης ή χρησιμοποίησις των εγκλείστων είς εργασίας εξευτελιστική) ή ταπεινωτικού χαρακτήρος.

Μετά περίοδον εργασίας έξ εβδομάδων, οι εγκλειστοι θά δύνανται νά εγκαταλείψουν τήν εργασία των ανά πασαν στιγμήν, μέ όκταήμερον προειδοποίησιν.

Αί ώς άνω διατάξεις δέν αποτελούν εμπόδιο ν είς τό δικαίωμα της κατακρατούσας Δυνάμεως νά υποχρέωση τους εγκλείστους Ιατρούς, οδοντιάτρους καί άλλα μέλη του υγειονομικού προσωπικού είς τήν έξάσκησιν του επαγγέλματος των υπέρ των άλλων εγκλείστων, νά χρησιμοποιηή εγκλείστους είς διοικητικές εργασίας ή διά τήν συντήρησιν του χώρου περιορισμού, νά αναθέτη είς τά πρόσωπα ταύτα μαγειρικής εργασίας ή άλλας οικιακάς εργασίας, τέλος να χρησιμοποιή αυτά είς έργα προοριζόμενα νά προφυλάξουν τους εγκλείστους κατά των αεροπορικών βομβαρδισμών ή άλλων πολεμικών κινδύνων. Ούχ, ήττον ουδείς εγκλειστος δύνανται νά ύποχρεωθή είς έκτέλεσιν εργασίας διά την οποιαν, ιατρός τής διοικήσεως τόν έχει χαρακτηρίσει άκατάλληλον.

Ή κατακρατούσα Δύναμις θά ύπέχη όλόκληρον τήν εύθύνην διά πάσας τάς συνθήκας εργασίας, τήν Ιατρικήν περίθαλψιν, τήν καταβολήν τών μισθών καί τήν έπανόρθωσιν τών ατυχημάτων εργασίας καί τών επαγγελματικών νόσων. Αι συνθήκαί εργασίας ώς καί, ή έπανόρθωσις τών ατυχημάτων εργασίας καί τών επαγγελματικών νόσων θά εΤναι σύμφωνοι προς τήν έθνικήν νομοθεσίαν καί τά έθιμα» έν ουδεμιφ δέ περιπτώσει κατώτεραι τών εφαρμοζομένων διά εργασία της αυτής φύσεως εις τήν αυτήν περιοχήν. Οι μισθοί θά καθορίζωνται δικαίως διά συμφωνίας μεταξύ τής κατακρατούσης Δυνάμεως, τών εγκλειστων καί ενδεχομένως τών εργοδοτών άν ούτοι εΤναι

άλλοι καί ὄχι ἢ, Ἰδία ἢ κατακρατούσα Δύναμις. θά ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἢ ὑποχρέωσις τῆς, κατακρατοῦσης Δυνάμεως νά παρέχω δωρεάν τήν συντήρησιν τῶν ἐγκλειστων ὡς. καί τήν ἰατρικήν περίθαλψιν τήν ὁποίαν δικαιολογεῖ ἢ κατάστασις τῆς υγιείας των.

Οἱ ἐγκλειστοὶ οἱ μονίμως χρησιμοποιούμενοι εἰς τὰς ἀναφερομένας εἰς τήν τρίτην παράγραφον ἐργασίας θά λαμβάνουν παρά τῆς κατακρατούσης Δυνάμεως δίκαιον μισθόν. Αἱ συνθήκαι ἐργασίας καί ἢ, ἐπανόρθωσις τῶν ἐργατικῶν ατυχημάτων καί τῶν ἐπαγγελματικῶν νόσων δέν θά εἶναι κατώτεροι τῶν ἐφαρμοζομένων διά ἐργασίαν τῆς αὐτῆς φύσεως εἰς τήν αὐτήν περιοχὴν.

"Ἀρθρον 96.

Παν ἀπόσπασμα ἐργασίας θά ἐξαρτάται ἀπό τίνα χῶρον περιορισμοῦ. Αἱ ἀρμόδιαι ἀρχαί τῆς κατακρατοῦσης Δυνάμεως καί ὁ διοικητὴς τοῦ χῶρου τούτου περιορισμοῦ θά εἶναι υπεύθυνοι διά τήν τήρησιν εἰς τὰ ἀποσπάσματα ἐργασίας τῶν διατάξεων τῆς παρούσης Συμβάσεως. Ὁ διοικητὴς θά κρατῇ ἐνημερωμένον πῖνακα τῶν ἀποσπασμάτων ἐργασίας τὰ ὅποια ἐξαρτῶνται ἀπ' αὐτόν καί θά κοινοποιῇ τούτον εἰς τοὺς εκπροσώπους τῆς προστάτιδας Δυνάμεως, τῆς Διεθνούς Επιτροπῆς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταύρου καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρωπιστικῶν ὁργανώσεων αἵτινες θά ἐπισκεφθοῦν τοὺς τόπους περιορισμοῦ.

Κεφάλαιον VI - ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ.

"Ἀρθρον 97.

Οἱ ἐγκλειστοὶ θά ἔχουν τὸ δικαίωμα νά διατηροῦν τὰ εἶδη καὶ τὸν ρουχισμόν τῆς προσωπικῆς των χρήσεως. Τα χρηματικὰ ποσά, αἱ ἐπιταγαί, οἱ τίτλοι κλπ. ὡς καὶ τὰ εἰς τήν κατοχὴν των ἀντικείμενα ἀξίας δέν δύνανται νά τοῖς ἀφαιρεθοῦν εἰμὴ μόνον συμφώνως πρὸς καθωρισμένην διαδικασίαν. Λεπτομερῆς ἀπόδειξις θά παρέχεται εἰς αὐτούς.

Τὰ χρηματικὰ ποσὰ οφείλουν νά ἀχθουν εἰς πίστωσιν τοῦ λογαριασμοῦ ἐνὸς ἑκάστου ἐγκλείστου ὡς προβλέπει τὸ ἀρθρον 98. Δέν δύνανται νά μετατραποῦν εἰς ἄλλο νόμισμα ἔκτος ἂν ἀπαιτῆ τοῦτο ἢ νομοθεσία τοῦ τόπου εἰς τὸν ποῖον ὁ κάτοχος εὐρίσκεται ἐγκλειστος ἢ ἂν ὁ ἐγκλειστος παράσχη τήν συγκατάθεσίν του.

Δέν ἐπιτρέπεται ἢ ἀπὸ τὸν ἐγκλειστον ἀφαίρεισις ἀντικειμένων ἐχόντων πρὸ παντός προσωπικὴν ἢ αἰσθηματικὴν ἀξίαν.

"Ἐγκλειστος γυνὴ δύναται νά ἐρευνηθῆ μόνον ὑπὸ ἄλλης γυναικός.

"Ἄμα τῆ ἐλευθερώσει των ἢ τῶ ἐπαναπατρισμῶ των, οἱ ἐγκλειστοὶ θά λαμβάνουν, εἰς ρευστόν, τὸ πιστωτικόν ὑπόλοιπον τοῦ λογαριασμοῦ των τοῦ τηρουμένου συμφώνως πρὸς τὸ ἀρθρον 98, ὡς καὶ ὅλα τὰ ἀντικείμενα, ποσά, ἐπιταγὰς, τίτλους κ.λ.π. τὰ ὅποια θά τοῖς εἶχον ἀφαιρεθῆ κατὰ τὸν περιορισμόν

εξαιρέσει των αντικειμένων ή αξιών τας οποίας οφείλει νά φυλάξη ή κατακρατούσα Δύναμις δυνάμει της έν ισχύϊ νομοθεσίας. Έν ή περιπτώσει αγαθόν ανήκον είς έγκλειστον κρατηθή λόγω της νομοθεσίας ταύτης, ό ενδιαφερόμενος θα λάβη λεπτομερή τούτου απόδειξιν.

Τά οικογενειακά έγγραφα καί τά πιστοποιητικά ταυτότητος τά όποια ξέρουν οί έγκλειστοί δύνανται νά τοίς αφαιρεθούν μόνον έναντι αποδείξεως. Έν ουδεμία στιγμή πρέπει οί έγκλειστοί νά μείνουν χωρίς πιστοποιητικόν ταυτότητος. Έάν δέν έχουν τοιούτον θα λάβουν ειδικά πιστοποιητικά έκδοθησόμενα υπό των κατακρατουσών άρχων και τά όποια θα χρησιμεύουν είς αυτούς ως πιστοποιητικά μέχρι του τέλους του περιορισμού των.

Οί έγκλειστοί θα δύνανται νά έχουν έπ' αυτών ώρισμένον ποσόν, είτε είς χρήμα είτε υπό μορφήν δελτίων άγορας, ίνα δύνανται νά προβαίνουν είς αγοράς.

"Άρθρον 98.

Πάντες οί έγκλειστοί θα λαμβάνουν τακτικώς επιδόματα ίνα δύνανται να αγοράζουν τρόφιμα καί είδη ως λ.χ. καπνόν καί είδη καθαριότητος. Τά επιδόματα ταύτα δύνανται νά έχουν μορφήν πιστώσεως ή δελτίων άγορας.

Έπι πλέον οί έγκλειστοί θα δύνανται νά λαμβάνουν επιχορηγήσεις από την Δύναμιν της οποίας είναι υπήκοοι, από πάντα όργανισμόν, ό όποιος θα τους έλθη ενδεχομένως αρωγός ή από τας οικογένειάς των, ως και από τά εισοδήματα της περιουσίας των συμφώνως προς την νομοθεσίας της κατακρατούσης Δυνάμεως. Η άξια της επιχορηγήσεως της παρεχομένης υπό της Δυνάμεως έκ της δτιοίας κατάγονται οί έγκλειστοί θα είναι ή αυτή διά πάντας τους εγκλείστους της αυτής κατηγορίας (ανάπηροι, ασθενείς, έγκυοί γυναίκες, κ.λ.π.).

Δέν δύνανται νά καθορισθή υπό της Δυνάμεως ταύτης ούτε νά διανεμηθούν «Ι επιχορηγήσεις υπό της κατακρατούσης Δυνάμεως έπι τη βάσει διακρίσεων όπαγορευομένων υπό του άρθρου 27 της παρούσης Συμβάσεως.

Η κατακρατούσα Δύναμις θα τηρή διά πάντα έγκλειστον τακτικόν λογαριασμόν είς πίστωσιν του οποίου θα φέρωνται τά επιδόματα τά αναφερόμενα είς τό παρόν άρθρον, οί μισθοί τους οποίους θα έχη κερδίσει ό έγκλειστος ως καί αί γενόμεναι είς αυτόν άποστολαί χρημάτων, θ ά φέρωνται επίσης είς πίστωσιν του, τά ποσά τά όποία θα τω είχον τυχόν άφαιρεθή και τά όποια θα ήσαν διαθέσιμα βάσει τής έν ισχύϊ είς τό έδαφος δπου ευρίσκεται ό έγκλειστος νομοθεσίας, θα παρέχεται προς αυτόν πάσα ευκολία συμβιβαζομένη προς την ισχύουσαν είς τό έν λόγω έδαφος νομοθεσίαν ίνα άποστέλλη χρηματικά βοηθήματα είς την οικογένειάν του ή είς τα πρόσωπα τά εξαρτώμενα οικονομικώς άπ' αυτόν.

Θά δύνανται νά προβη είς την άνάληψιν, έκ του λογαριασμού τούτου των αναγκαίων δια τά προσωπικά του έξοδα ποσών εντός των καθοριζομένων υπό της κατακρατούσης Δυνάμεως ορίων, θ ά παρέχωνται προς αυτόν πάντοτε λογικάί εύκολίαί ίνα λάβη γνώσιν του λογαριασμού του ή λάβη απόσπασμα

αυτόῦ. Ὁ λογαριασμός οὗτος θά κοινοποιήται τη αιτήσῃ του προς τήν προστάτιδα Δύναμιν καί θά ἀκόλουθη τόν ἐγκλειστον εἰς περίπτωσιν μετασταθμεύσεώς του.

Κεφάλαιον VII . ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ.

"Ἀρθρον 99.

Πάς χώρος περιορισμού θά τεθη ὑπό τήν διοίκησιν αξιωματικοῦ ἢ υπευθύνου υπαλλήλου, προερχομένου ἐκ τῶν τακτικῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων ἢ ἐκ των στελεχῶν της τακτικῆς πολιτικῆς διοικήσεως της κατακρατούσης Δυνάμεως. Ὁ αξιωματικός ἢ ὁ υπάλληλος διοικητής του τόπου περιορισμού θά διαθέτῃ εἰς τήν ἐπίσημον γλώσσαν ἢ εἰς μίαν τῶν ἐπισημῶν γλωσσῶν της χώρας του, τό κείμενον της παρούσης Συμβάσεως, θά εἶναι δε υπεύθυνος διά τήν ἐφαρμογήν της.

Τό ἐποπτικόν προσωπικόν θά διδαχθῇ τὰς διατάξεις της παρούσης Συμβάσεως καί τους κανονισμούς τους αφορώντας τήν ἐφαρμογήν της. Τό κείμενον της παρούσης Συμβάσεως και τὰ κείμενα τῶν ἐιδικῶν συμφωνιῶν τῶν συναφθησομένων συμφῶνως προς τήν παρουσαν Σύμβασιν θά τοιχοκολληθοῦν ἐντός του χώρου περιορισμού εἰς γλώσσαν ἣν ἐννοοῦν οἱ ἐγκλειστοί ἢ θά εὑρίσκωνται εἰς χεῖρας της επιτροπῆς τῶν ἐγκλειστων.

Οἱ κανονισμοί, διαταγαί, προειδοποιήσεις καί πάσης φύσεως εἰδοποιήσεις οφείλουν νά κοινοποιῶνται προς τους ἐγκλειστους και νά τοιχοκολλοῦνται ἐντός τῶν χώρων περιορισμού εἰς γλώσσαν ἣν οἱ ἐννοοῦν.

"Ἀπασαί αἰ ἐντολαί και διαταγαί αἰ ἀπευθυνόμενοι προς τους ἐγκλειστους πρέπει ἐπίσης νά δίδωνται εἰς γλώσσαν ἣν ἐννοοῦν.

"Ἀρθρον 100.

Ἡ πειθαρχία εἰς τους χώρους περιορισμού θά πρέπει νά συμβιβάζεται προς τὰς ἀρχάς του ἀνθρωπισμοῦ και ἐν ουδεμίᾳ περιπτώσει θά περιλαμβανῇ κανονισμούς οἵτινες ἐπιβάλλουν εἰς τους ἐγκλειστους σωματικὴν κόπωσιν ἐπικίνδυνον διά τήν ὑγείαν των ἢ βασάνους σωματικῆς ἢ ἠθικῆς. Ἡ ἐνδερμοστιξία ἢ ἐπιβολή σωματικῶν σημάτων ἢ σημείων ταυτότητος ἀπαγορεύεται. Εἰδικῶς ἀπαγορεύονται αἰ παρατεταμέναι σταθμεύσεις και τὰ παρατεταμένα προσκλητήρια, αἰ σωματικά ἀσκήσεις ὑπό τύπον ποινῆς, αἰ στρατιωτικοί ἀσκήσεις και γυμνάσια και οἱ περιορισμοί τροφῆς.

"Ἀρθρον 101.

Οἱ ἐγκλειστοί θά ἔχουν τό δικαίωμα νά παρουσιάσουν εἰς τὰς ἀρχάς ὑπό τήν δικαιοδοσίαν τῶν ὁποίων εὑρίσκονται τὰ σχετικά με τό καθεστῶς εἰς το ποῖον υποβάλλονται αἰτήματα των.

Θά έχουν επίσης άπεριόριστον δικαίωμα νά άπευθύνωνται είτε μέσω της επιτροπής τών εγκλείστων είτε κατ' ευθείαν άν θεωρούν τούτο άναγκαίον προς τους αντιπροσώπους της προστάτιδος Δυνάμεως διά νά τους υποδείξουν τά σημεία επί τών οποίων θά είχον νά διατυπώσουν παράπονα ώς προς τάς συνθήκας περιορισμού.

Τα αιτήματα και παράπονα αυτά οφείλουν να διαβιβάζονται επειγόντως καί άνευ τροποποιήσεως. Τά παράπονα έστω καί άν είναι αβάσιμα, δέν δύνανται νά προκαλέσουν τιμωρίαν.

Αϊ έπαροπαί εγκλείστων θά δύνανται νά αποστέλλουν περιοδικώς αναφοράς προς τους αντιπροσώπους της προστάτιδος Δυνάμεως επί της Καταστάσεως είς τους χώρους περιορισμού καί έπι των αναγκών τών εγκλείστων.

"Άρθρον 102.

Είς πάντα χώρον περιορισμού, οι έγκλειστοι θά εκλέγουν ελευθέρως κάθε έξαμηνίαν καί διά μυστικής ψηφοφορίας, τά μέλη επιτροπής εξουσιοδοτημένης νά τους άντιπροσωπεύη ενώπιον τών άρχων τής κατακρατούσης Δυνάμεως, ενώπιον τών προστάτιδων Δυνάμεων, τής Διεθνούς Επιτροπής του Ερυθρού Σταύρου καί παντός άλλου οργανισμού δστις θά τους ήρχετο αρωγός.

Τά μέλη τής επιτροπής ταύτης είναι επανεκλέξιμα.

Οι εκλεγέντες έγκλειστοι θά αναλάβουν τά κοξή κοντά των άφ' οδ ή εκλογή των έγκριθή όπό τής κατακρατούσης αρχής. Τά αίτια τής αρνήσεως ή τής ενδεχομένης παύσεως των άνακοινούνται προς τάς ένδιαφερομένης προστάτιδας Δυνάμεις.

"Άρθρον 103.

Αι έπιτροπαί εγκλείστων οφείλουν νά συντελουν είς τήν σωματικήν, ήθικήν καί πνευματικήν ευημερίαν τών εγκλείστων.

Ειδικώς είς περίπτωσιν καθ' ήν οι έγκλειστοι άπεφάσιζον νά οργανώσουν μεταξύ των σύστημα αμοιβαίας βοηθείας ή όργάνωσις αυτή θά ήτο τής αρμοδιότητος τών επιτροπών ανεξαρτήτως τών είδικών καθηκόντων ατινα ταίς ανατίθενται διά άλλων διατάξεων τής παρούσης Συμβάσεως.

"Άρθρον 104.

Τά μέλη τών επιτροπών δέν θά υποχρεούνται είς άλλην έργασίαν, εάν τούτο δυσχεραίνη τήν έκτέλεσιν τών καθηκόντων των.

Τά μέλη τών επιτροπών θά δύνανται νά ορίσουν μεταξύ τών εγκλείστων τους αναγκαίους βοηθούς των. Πάσα υλική διευκόλυνσις θά τοις παρέχεται καί Ιδίως ώρισμένοι έλευθερίαι κινήσεως άναγκαίαι είς τήν έκτέλεσιν τών καθηκόντων των. (Επισκέψεις προς τά αποσπάσματα εργασίας, παραλαβή εμπορευμάτων, κ.λ.π.).

Πάσα διευκόλυνσις θά παρέχηται επίσης εις τά μέλη τών επιτροπών διά την ταχυδρομικήν καί τηλεγραφικήν των έπικοινωνιάν μέ τάς κατακρατούσας αρχάς, τάς προστάτιδας Δυνάμεις, τήν Διεθνή Έπιτροπήν Έρυθρου Σταύρου καί τους απεσταλμένους της ώς και τους οργανισμούς οΐτινες θά ήρχοντο ενδεχομένως εις βοήθειαν τών εγκλείστων. Τά μέλη τών επιτροπών τά ευρισκόμενα εις άποσπάσμοπα θά απολαμβάνουν τών αυτών ευκολιών διά τήν άλληλογραφίαν των μέ τήν έπιτροπήν του κυριωτέρου χώρου περιορισμού. Ή άλληλογραφία αυτή δέν υπόκειται εις περιορισμούς ούτε θά θεωρηθή ώς υπαγόμενη εις τήν ποσόστεισιν περί ής τό άρθρον 107.

Ουδέν μέλος επιτροπής δύναται νά μετατεθή χωρίς νά τω δοθή λογικόν χρονικόν διάστημα διά νά ενημέρωση τόν διάδοχόν του έπι τών εκκρεμών ζητημάτων.

Κεφάλαιον VIII . ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

"Άρθρον 105.

Ευθύς ώς εγκλείσουν προστατευόμενα πρόσωπα, αϊ κατακρατοῦσαι Δυνάμεις θά φέρουν εις γνώσιν των προσώπων τούτων, της Δυνάμεως της οποίας εΐναι υπήκοοι και της προστάτιδος Δυνάμεως, τά προβλεπόμενα μέτρα δια την έκτέλεσιν τών διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου. Αϊ κατακρατοῦσαι Δυνάμεις θά κοινοποιήσουν κατά τον αυτόν τρόπον πασαν μεταδολήν, ήτις θά έπήρχετο εις τά μέτρα ταύτα.

"Άρθρον 106.

Θά παρασχεθή εις πάντα εγκλειστον ή δυνατότης ευθύς ώς τεθή υπό περιορισμόν, ή το άργότερον μίαν εβδομάδα μετά την άφιξιν του εις χώρον περιορισμού και ωσαύτως εις περίπτωσιν ασθενείας ή μεταθέσεως εις άλλον χώρον περιορισμού ή εις νοσοκομείον, ν' άπευθύνη κατ' ευθείαν προς την οΐκογένειάν του, άφ' ένας, και προς τό προδλεπόμενον υπό του άρθρου 140 κεντρικόν Πρακτορείον, άφ' έτερου, δελτάριον περιορισμού συντεταγμένον, ει δυνατόν κατά το συνημμένον τη παρούση Συμβάσει υπόδειγμα ίνα τους πληροφορήση περί του περιορισμού του, της διευθύνσεως του και της καταστάσεως της υγείας του. Τά έν λόγω δελτάρια θά διαβιβασθούν δσον τό δυνατόν ταχύτερον κατ' ούδένα δέ τρόπον επιτρέπεται ή καθυστέρησις των.

"Άρθρον 107.

Οί έγκλειστοι θά δικαιούνται νά αποστέλλουν και νά λαμβάνουν έπιστολάς και δελτάρια. Έ ά ν ή κατακρατούσα Δύναμις θεωρή άναγκαΐον νά περιορίση τον αριθμόν τών επιστολών καί τών δελταρίων άτινα θά αποστέλλονται παρ' έκαστου έγκλειστου, ό αριθμός ούτος δέν δύναται νά εΐναι κατώτερος τών δύο επιστολών και τεσσάρων δελταρίων μηνιαίως, συντεταγμένων ει δυνατόν κατά

τά συνημμένα τη παρουσία Συμβάσει υποδείγματα. Έάν επρόκειτο νά επιβληθούν περιορισμοί και επί της απευθυνόμενης προς τους εγκλείστους αλληλογραφίας ούτοι δύνανται νά διαταχθούν μόνον υπό της Δυνάμεως της καταγωγής των, τή αιτήσκει ενδεχομένως της κατακρατούσης Δυνάμεως. Αί έπιστολαι και τά δελτάρια ταύτα οφείλουν νά μεταφέρονται εντός λογικού χρονικού διαστήματος, δέν δύνανται δέ νά καθυστερήσουν ή νά κατακρατηθούν.διά πειθαρχικούς λόγους.

Οι έγκλειστοι οϊτινες στερούνται από πολλού ειδήσεων της οικογενείας των ή οϊτινες δέν δύνανται νά λάβουν ή νά παράσχουν ειδήσεις διά της συνήθους όδου, ως καϊ εκείνοι οϊτινες ευρίσκονται εις σημαντικήν απόστασιν της οικογενείας των θά δικαιούνται νά στέλλουν τηλεγραφήματα, έναντι καταβολής τών τηλεγραφικών τελών διά τών εις διάθεσίν των νομισμάτων, θά τύχουν επίσης τοιαύτης ευκολίας έν περιπτώσει ανεγνωρισμένης επειγούσης ανάγκης.

Κατά γενικόν κανόνα, ή αλληλογραφία τών εγκλείστων θά συντάσσεται εις την μητρικήν των γλώσσαν. Τά έν συρράξει Μέρη θά δύνανται νά επιτρέψουν την αλληλογραφίαν εις άλλας γλώσσας.

"Άρθρον 108.

Είς τους εγκλείστους θά επιτρέπεται νά λαμβάνουν διά της ταχυδρομικής οδού ή διά παντός άλλου μέσου ατομικά ή ομαδικά δέματα και δή τοιαύτα περιέχοντα τρόφιμα, ίματισμόν, φάρμακα ως και βιβλία και αντικείμενα προοριζόμενα διά τας θρησκευτικός, εκπαιδευτικός ή ψυχαγωγικός των ανάγκας. Αι άποστολαί αύται κατ' ούδένα τρόπον δύνανται νά απαλλάξουν την κατακρατούσαν Δύναμιν τών επιβαλλομένων αύτη, δυνάμει της παρουσίας Συμβάσεως, υποχρεώσεων.

Είς ην περίπτωσιν καθίστατο αναγκαίος, δια λόγους στρατιωτικής φύσεως ό περιορισμός της ποσότητας των αποστολών τούτων ή προστάτις Δυναμεις, ή διεθνής Έπιτροπή του Ερυθρού Σταύρου, ή πας άλλος Όργανισμός ερχόμενος εις άρωγήν των εγκλείστων καϊ άναλαβών την μεταφοράν των ως άνω αποστολών δέον να ειδοποιηθούν σχετικώς.

Τα της αποστολής τών ατομικών ή ομαδικών δεμάτων θ' αποτελέσουν αν παραστή ανάγκη θέμα ειδικών συμφωνιών μεταξύ τών ενδιαφερομένων Δυνάμεων αίτινες έπ' ούδενϊ λόγω δύνανται να καθυστερήσουν τήν παραλαβήν παρά τών έγκλειστων τών αποστελλομένων βοηθημάτων. Τά δέματα τροφίμων ή ίματισμού δέν θα περιέχουν βιβλία. Τά υγειονομικά βοηθήματα θά αποστέλλονται, έν γενει, υπό τύπον ομαδικών δεμάτων.

"Άρθρον 109.

Ελλείπει ειδικών συμφωνιών μεταξύ τών έν συρράξει Δυνάμεων έπί των ορών παραλαβής ως καϊ διανομής τών ομαδικών βοηθημάτων, θέλει

έφαρμοσθή ό επισυναπτόμενος τη παρούση Συμβάσει κανονισμός περί ομαδικών αποστολών.

Αι προβλεπόμενοι ώς άνω είδικάί συμφωνίαί έν ουδεμία περιπτώσει δύνανται νά περιορίσουν τό δικαίωμα τής επιτροπής έγκλειστων νά παραλαβή τās άποστολάς ομαδικών βοηθημάτων τās προοριζόμενας διά τους εγκλείστους, νά προβή είς τήν διανομήν των, και νά τά διαθέτη προς όφελος τών παραληπτών.

Δέν δύνανται επίσης νά περιορίσουν τό δικαίωμα τό όποιον θά έχουσι οί αντιπρόσωποι τής προστάτιδος Δυνάμεως, τής Διεθνούς Επιτροπής του Ερυθρού Σταύρου ή παντός άλλου Όργανισμού ερχομένου άρωγου είς τους εγκλείστους και έχοντος αναλάβει τήν μεταβίβασιν τών ομαδικών αποστολών νά ελέγχουσι τά τής διανομής των προς τους παραλήπτας των.

"Άρθρον 110.

"Άπασαι αι προοριζόμενοι διά τους έγκλειστους άποστολαί θά είναι άπηλλαγμένοι άπό παντός δικαιώματος εισαγωγής τελωνείου ή άλλου.

"Άπαντα τά είδη, συμπεριλαμβανομένων τών ταχυδρομικών δεμάτων βοηθείας ώς και τά χρηματικά εμβάσματα τά προερχόμενα άπό άλλας χώρας και απευθυνόμενα προς τους εγκλείστους ή αποστελλόμενα ύπ' αυτών διά του ταχυδρομείου ή κατ' εύθειαν ή μέσω τών προβλεπομένων είς τό άρθρον 136 γραφείων πληροφοριών ή μέσω του προβλεπομένου είς τό άρθρον 140 κεντρικού Πρακτορείου πληροφοριών, απαλλάσσονται παντός ταχυδρομικού τέλους τόσοσιν είς τās χώρας προελεύσεως και προορισμοσιν και είς τās ενδιαμέσους χώρας. Είδικώτερον, αι άπαλλαγαί αι προβλεπόμενοι εις τήν παγκόσμιον ταχυδρομικήν Συνθήκην του 1947 και είς τās συμφωνίας τής διεθνούς Ταχυδρομικής Ενώσεως, υπέρ τών πολιτών εχθρικής ύπηκοότητος τών κατακρατούμενων εις τά στρατόπεδα ή πολιτικάς φύλακας θέλουσι ,έπεκταθή και είς τά άλλα έγκλειστα πρόσωπα τά προστατευόμενα ύπό τής παρούσης Συμβάσεως. Αι γώραι αίτινες δέν συμμετέχουσι είς τās ώς άνω συμφωνίας οφείλουσι νά χορηγούσι ύπό τους αυτούς δρους τās προβλεπόμενος άτελείας.

Τά έξοδα μεταφοράς τών αποστολών βοηθημάτων τών προοριζομένων διά τους έγκλείστους αίτινες λόγω βάρους ή δι' οίανδήποτε άλλην αίτίαν, δέν δύνανται νά διαβιβασθούσι διά τής ταχυδρομικής όδου, βαρύνουσι τήν κατακρατούσαν Δύναμιν έφ' δλης τής εκτάσεως τών ύπό τον έλεγχόν της εδαφών. Αι άλλαι μετέχουσαι είς τήν Σύμβασιν Δυνάμεις θά έπιδαρύνωνται με τά έξοδα μεταφοράς είς τά αντίστοιχα εδάφη των.

Τά έξοδα τα προερχόμενα έκ της μεταφοράς των αποστολών τούτων και τά όποια δέν καλύπτονται ύπό των προηγουμένων παραγράφων θά είναι εις βάρος του άποστολέως.

Τά Υψηλά ,Συμβαλλόμενα Μέρη θά προσπαθήσουν νά ελαττώσουν δσον το δυνατόν περισσότερο τά τηλεγραφικά τέλη διά τά τηλεγραφήματα τ'αποστελλόμενα υπό τών εγκλείστων ή τά προς αυτούς απευθυνόμενα.

"Άρθρον 111.

Είς περίπτωσιν καθ' ήν αι στρατιωτικοί επιχειρήσεις θά ήμπόδιζον τάς ένδιαφερομένας Δυνάμεις νά εκπληρώσουν τάς υποχρεώσεις των δπως εξασφαλίσουν τήν μεταφοράν τών προβλεπομένων εις τά άρθρα 106, 107, 108 και 113 αποστολών, αι ενδιαφερόμενοι προστάτιδες Δυνάμεις, ή διεθνής Επιτροπή του ρυθρού Σταυρού, ή πας άλλος οργανισμός εγκεκριμένος υπό τών έν συρράξει Μερών, θά δύναται νά αναλ.χβη νά έξασφαλίξη τήν μεταφοράν τών αποστολών τούτων με κατάλληλα μέσα (σιδηροδρομικά οχήματα, φορτηγά αυτοκίνητα, πλοία ή αεροπλάνα, κ.λ.π.).

Προς τούτο τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη θά προσπαθήσουν νά τοις χορηγήσουν τά μέσα ταύτα μεταφοράς και νά επιτρέψουν τήν κυκλοφορίαν των, και δη διά χορηγήσεως τών αναγκαίων αδειών ελευθέρας κυκλοφορίας.

Τά τοιαύτα μεταφορικά μέσα δύναται επίσης νά χρησιμοποιηθούν και διά τήν μεταφοράν :

- (α) της αλληλογραφίας, τών καταλόγων καϊ τών εκθέσεων τών ανταλλασσομένων μεταξύ του προβλεπομένου εις το άρθρον 140 κεντρικού Πρακτορείου πληροφοριών και τών προβλεπομένων εις το άρθρον 136 εθνικών Γραφείων
- (β) της αλληλογραφίας και τών εκθέσεων τών σχετικών με τους εγκλείστους τάς οποίας ανταλλάσσουν αι προστάτιδες Δυνάμεις, ή διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού ή πάς άλλος οργανισμός δστις έρχεται ως αρωγός προς τους εγκλείστους είτε με τους ιδίους των αντιπροσώπους είτε με τά έν συρράξει Μέρη.

Αϊ παροῦσαι διατάξεις κατ' ουδέν περιορίζουν το δικαίωμα παντός έν συρράξει Μέρους νά οργάνωση άν το προτίμα, άλλας μεταφοράς και νά έκδώση αδειας κυκλοφορίας υπό συ μφωνηθη σο μένους άλλους δρους.

Τά προκύπτοντα έκ της χρησιμοποιήσεως τών μεταφορικών τούτων μέσων ε'ξοδα θά επιβαρύνουν κατ' ανάλογίαν τοῦ δγκου και βάρους τών αποστολών τά έν συρράξει Μέρη τών όποιων οί υπήκοοι απολαύουν τών υπηρεσιών τούτων.

"Άρθρον 112.

Ή λογοκρισία της απευθυνόμενης προς τους έγκλειστους ή αποστελλόμενης υπ' αυτών αλληλογραφίας θά πρέπει νά ένεργήται εντός της βραχυτέρας δυνατής διορίας.

Ό Έλεγχος τών προοριζομένων διά τους εγκλείστους αποστολών δέν θα πρέπει νά διενεργήται κατά τρόπον έκθέτοντα εις φθοράν τά τρόφιμα άτινα

περιέχουν, θά διενεργήται δε παρουσία του παραλήπτου ή άλλου εγκλείστου δεόντως εξουσιοδοτημένου υπ' αυτού. Ἡ παράδοσις τῶν ατομικῶν ἢ τῶν ομαδικῶν αποστολῶν εἰς τοὺς εγκλείστους δέν θά δύναται νά καθυστέρησῃ ὑπὸ τὸ πρόσχημα δυσχερειῶν λογοκρισίας.

Πάσα ἀπαγόρευσις τῆς ἀλληλογραφίας ἀποψασιζομένη ὑπὸ τῶν ἐν συρράξει Μερῶν, διὰ στρατιωτικῶν ἢ πολιτικῶν λόγους, δέν δύναται νά εἶναι παρά προσωρινή, ἢ δέ διάρκεια τῆς θά εἶναι ὅσον τό δυνατόν σύντομος.

Ἄρθρον 113.

Αἱ κατάκρατουσαι Ἀρχαί θά παρέχουν πασαν λογικήν εὐκολίαν δια τὴν διαβίδασιν, μέσω τῆς προστάτιδος Δυνάμεως ἢ τοῦ προβλεπομένου εἰς τὸ ἄρθρον 140 κεντρικοῦ Πρακτορείου ἢ δι' ἄλλων καταλλήλων μέσων, τῶν διαθηκῶν, τῶν πληρεξουσίων, ἢ ἄλλων ἐγγραφῶν προοριζομένων δια τοὺς εγκλείστους ἢ προερχομένων ἀπ' αὐτοῦς.

Αἱ κατάκρατουσαι Δυνάμεις θά διευκολύνουν ἐν πάσῃ περιπτώσει εἰς τοὺς εγκλείστους τὴν σύνταξιν καὶ τὴν κανονικὴν νομιμοποίησιν τῶν ἐγγραφῶν τούτων θά τοῖς ἐπιτρέπουν δέ, εἰδικῶς νά συμδουλεύωνται νομομαθεῖς.

Ἄρθρον 114.

Ἡ κατακρατούσα Δύναμις θά χορηγῇ εἰς τοὺς ἐγκλείστους πασαν εὐκολίαν συμδιδαζομένην με τοὺς ὄρους τοῦ περιορισμοῦ τῶν καὶ τὴν ἰσχύουσαν νομοθεσίαν ἵνα δύναται νά διαχειρίζωνται τὴν περιουσίαν τῶν.

Πρὸς τούτο δύναται νά τοῖς παράσχῃ ἀδειαν ἐξόδου ἀπὸ τὸν χῶρον περιορισμοῦ, εἰς περιπτώσεις ἐπείγουσης ἀνάγκης, καὶ ἂν τό ἐπιτρέπουν αἱ περιστάσεις.

Ἄρθρον 115.

Εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ἐγκλείστος τις μετέχει εἰς δίκην ἐνώπιον δικαστηρίου, οἰονδήποτε καὶ ἂν εἶναι τούτο, ἢ κατακρατούσα Δύναμις οφείλει, τὴν αἰτήσῃ τοῦ ενδιαφερομένου, νά εἰδοποιήσῃ τό δικαστήριον περὶ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ καὶ οφείλει, ἐντὸς τῶν νομίμων προθεσμιῶν νά μεριμνήσῃ διὰ τὴν λήψιν ὄλων τῶν ἀναγκαίων μέτρων, ὥστε νά μὴ ὑποστή οὔτος ζημίαν λόγῳ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν προπαρασκευὴν καὶ τὴν διεξαγωγὴν τῆς δίκης τοῦ, ἢ τὴν ἐκτέλεσιν πάσης ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου.

"Ἄρθρον 116.

Πας ἐγκλείστος θά δικαιούται νά λαμβάνῃ κατὰ τακτικὰ διαστήματα καὶ ὅσον τό δυνατόν συχνότερα, ἐπισκέψεις καὶ ἰδίως τῶν συγγενῶν τοῦ.

Έν περιπτώσει επειγούσης ανάγκης καί έν τω μέτρω του δυνατού ειδικώς δέ είς περίπτωσιν θανάτου ή σοδαρας ασθενείας συγγενούς, θά επιτρέπεται είς τόν έγκλειστον νά μεταδη παρά τη οικογένεια του.

Κεφάλαιον ΙΧ.ΠΟΙΝΙΚΑΙ ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑΙ ΠΟΙΝΑΙ.

"Άρθρον 117.

Υπό τήν έπιφύλαξιν τών διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου θά έξακολουθη νά εφαρμόζηται διά τους έγκλειστους οϊπινες προβαίνουν είς παραδόσεις διαρκουντος τοϋ περιορισμού των, ή έν ίσχύϊ επί τού εδάφους δπου ευρίσκονται νομοθεσία.

Έάν οι νόμοι, διατάξεις ή γενικαί διαταγαί καταλογίζουν ώς τιμωρητέας πράξεις τινάς τών έγκλειστων, ένω αί αύται πράξεις δεν είναι τιμωρητέαι δταν διαπράττονται υπό μή έγκλειστων προσώπων, αί πράξεις αύται θά συνεπάγονται μόνον πειθαρχικάς κυρώσεις.

Ο έγκλειστος άπαξ μόνον δύναται νά τιμωρηθη διά τήν αυτήν πραξιν ή την αυτήν κατηγορίαν.

"Άρθρον 118.

Τά δικαστήρια, ή αι άρχαί, προκειμένου νά ορίσουν την ποινή ν, θα λάβουν υπ' όψιν, έν τη εύρυτέρά δυνατή μοίρα το γεγονός δι τω κατηγορούμενος δεν είναι υπήκοος της κατακρατούσης Δυνάμεως, θ α έχουν έλευθερίαν νά μετριάσουν τήν δια τήν παράβασιν δια τήν οποιαν κατηγορείται ο έγκλειστος ποινήν καί δέν θά έχουν σχετικώς ύποχρέωσιν νά σεβασθούν το ελάχιστον δριον της προβλεπομένης ποινής.

Απαγορεύονται πάσα κράτησις είς διαμερίσματα μη φωτισμένα διά του φωτός της ημέρας, και, γενικώς, πάσης μορφής σκληρότητες.

Μετά τήν έκτισιν τών δικαστικώς ή πειθαρχικώς επιβληθεισών ποινών οί τιμωρηθέντες έγκλειστοι δέν θά τύχουν μεταχειρίσεως διαφόρου εκείνης είς ην υποβάλλονται οί άλλοι έγκλειστοι.

"Η διάρκεια της προφυλακίσεως ήν θά ύποστή έγκλειστος εκπίπτειται πάσης ποινής στερητικής τής ελευθερίας, ήτις θά τω επιβληθή πειθαρχικώς ή δικαστικώς.

Αί Έπιτροπαί εγκλείστων θά λαμβάνουν γνώσιν πάσης δικαστικής διαδικασίας εναντίον τών εγκλείστων τών οποιών είναι αντιπρόσωποι, ώς καί των αποτελεσμάτων της.

"Άρθρον 119.

Αί δυνάμεναι νά εφαρμοσθούν επί τών έγκλειστων πειθαρχικά! ποιναι είναι αι έξης :

- (1) πρόστιμον μέχρι αναλογίας 50% του μισθού του προβλεπόμενου εις τό άρθρον 95 και τούτο κατά τήν διάρκειαν χρονικού διαστήματος ουχί μεγαλύτερου τών τριάκοντα ήμερων.
- (2) κατάργησις προνομίων παρεχομένων επί πλέον τής μεταχειρίσεως τής προβλεπομένης υπό τής παρούσης Συμβάσεως.
- (3) άγγαρεύαι μή υπερβαίνουσαι τάς δύο ώρας ημερησίως και έκτελούμεναι προς συντήρησιν του χώρου περιορισμού.
- (4) σωματικάί κρατήσεις.

Έν ουδεμία περιπτώσει αί πειθαρχικοί ποιναι θά είναι απάνθρωποι, κτηνώδεις ή επικίνδυνοι διά τήν υγείαν τών εγκλειστών. Κατά τήν έπιβολήν των δέον νά λαμβάνηται ύπ' δψιν ή ηλικία, τό φύλον και ή κατάστασις τής υγείας των.

Η διάρκεια μιας μόνης ποινής ουδέποτε θά υπερβή τό άνώτατον όριον τριάκοντα συναπτών ήμερων έστω και εάν έγκλειστος τις κατηγορηται διά πλείονας τής μιας πειθαρχικής παραβάσεως καθ' όν χρόνον δικάζεται ή υπόθεσις του, είτε αί παραβάσεις αυται είναι συναφείς είτε όχι.

"Άρθρον 120.

Οί δραπετεύσαντες έγκλειστοι, ή οί άποπειραθέντες νά δραπετεύσουν, οί έπανασυλλαμβανόμενοι θά υπόκεινται διά τήν πραξιν ταύτην εις πειθαρχικάς μόνον ποινάς, έστω και άν ύπάρχη υποτροπή.

Κατά παράβασιν του τρίτου εδαφίου του άρθρου 118, οί τιμωρηθέντες διά δραπέτευσιν ή άπόπειραν δραπετεύσεως έγκλειστοι δύνανται νά υποβληθούν εις ειδικήν έπιτήρησιν υπό τόν δρον όμως διι αυτή δέν θά βλάβη τήν κατάστασιν τής υγείας των, ότι ή έπιτήρησις θά άσκήται εντός του χώρου περιορισμου και διι δέν θά συνεπάγεται τήν κατάργησα ουδεμίας τών εγγυήσεων, αίτινες τοίς παρέχονται υπό τής παρούσης Συμβάσεως.

Οί έγκλειστοι οί συμπράξαντες εις άπόδρασιν ή εις άπόπειραν άποδράσεως θά υπόκεινται σχετικώς εις πειθαρχικήν μόνον ποινήν.

"Άρθρον 121.

Η δροππέτευσις ή ή άπόπειρα δραπετεύσεως, έστω και άν έπαναληφθη δεν θά θεωρηται ως έπιβαρυντικόν στοιχείον έν ή περιπτώσει παραπεμφθή ό έγκλειστος ενώπιον των δικαστηρίων δια παραβάσεις διαπραχθείσας διαρκούσης της δραπετεύσεως.

Τά έν συρράξει Μέρη θά μεριμνήσουν ίνα αί άρμόδια άρχαι φανούν επιεικείς κατά την έκτίμησιν του αν παράβασις του εγκλειστού δέον νά τιμωρηθη πειθαρχικώς ή δικαστικώς, και δη δσον άφορα γεγονότα συναφή μέ τήν δραπέτευσιν ή τήν άπόπειραν δραπετεύσεως.

"Άρθρον 122.

Τά γεγονότα τά αποτελούντα παραβίασιν της πειθαρχίας θά γίνουιν άντικείμενον άμεσου ανακρίσεως. Τούτο θά Ισχύη Ιδίως διά τήν δραπέτευσιν ή την άπόπειραν δραπετεύσεως και ό έπανασυλληφθείς έγκλειστος θά παραδίδηται όσον τό δυνατόν ταχύτερον είς τάς αρμοδίας αρχάς.

Δι' όλους τους εγκλείστους, ή προφυλάκισις είς περίπτωσιν πειθαρχικής παραβάσεως θά περιορίζηται είς τό απόλυτον ελάχιστον όριον και δέν θά υπερβαίνη τάς δέκα τεσσάραις ημέραις, έν πάση δέ περιπτώσει ή διάρκεια της θα έκπίπτηται άπό τήν έπιδληθησομένην τυχόν στερητικήν της ελευθερίας ποινήν.

Αί διατάξεις των άρθρων 124 κ α ι 125 θά Ισχύουν διά τους λόγω πειθαρχικής παραβιάσεως προφυλακισθέντα εγκλείστους.

"Άρθρον 123.

Υπό τήν έπιφύλαξιν τής αρμοδιότητος των δικαστηρίων και των ανωτέρων αρχων, αί πειθαρχικά! ποιναι θά έπιδάλλωνται μόνον υπό του διοικητου του χώρου περιορισμού ή υπό αξιωματικού ή υπευθύνου υπαλλήλου είς τόν όποιον θα έχη μεταβιβάσει οδοτς τήν πειθαρχικήν του έξουσίαν.

Πριν ή έπιβληθή πειθαρχική ποινή, ό κατηγορούμενος εγκλειστος θά λαμβάνη λεπτομερή γνώσιν των πράξεων διά τάς οποίας κατηγορείται, θά του επιτρέπεται νά δικαιολόγησιν τήν διαγωγήν του, νά υπεράσπισιν εαυτόν, να καλέσιν μάρτυρας και νά καταφυγή, άν εΐναι ανάγκη, είς τάς υπηρεσίας Ικανού διερμηνέως. Η άπόφασις θά έκδίδηται παρουσία του κατηγορουμένου καΐ ενός μέλουσ της Επιτροπής των εγκλείστων.

Δέν θά παρέλθη πλέον του ενός μηνός μεταξύ της πειθαρχικής αποφάσεως και της εκτελέσεως της.

"Όταν ό εγκλειστος τιμωρηθή διά νέας πειθαρχικής ποινής, προθεσμία τουλάχιστον τριών ήμερων θά μεσολάβησιν μεταξύ τής εκτελέσεως των δύο ποινών, έν ή περιπτώσει ή μία έξ αυτών είναι διαρκείας δέκα ήμερων ή περισσοτέρων.

Ο διοικητής του χώρου περιορισμού οφείλει νά τηρή κατάστασιν των επιβληθεισών πειθαρχικών ποινών, ήτις θά τίθηται είς τήν διάθεσιν των αντιπροσώπων τής προστάτιδοσ Δυνάμεως.

"Άρθρον 124.

Έν ουδεμία περιπτώσει δύνανται οι εγκλειστοι νά μεταφερθούν είς σωφρονιστικά Ιδρύματα (φυλακαί, σωφρονιστήρια, κάτεργα) ίνα εκτίσουν εκεί τάς πειθαρχικός των ποινάς.

Τά οικήματα είς τά όποια θά έκτίωνται αί πειθαρχικά! ποιναι! θά είναι σύμφωνα προς τάς απαιτήσεις τής υγιεινής και δη έφωδιασμένα μέ επαρκείσ

εγκαταστάσεις. Είς τους τιμωρημένους εγκλείστους, θά παρέχωνται τά αναγκαία μέσα καθαριότητος.

Αί έγκλειστοι γυναίκες αίτινες υφίστανται πειθαρχικήν ποινήν την κρατώνται είς οικήματα χωριστά εκείνων την ανδρών και την τελούν υπό την αμεσον έπιτήρησιν γυναικών.

Άρθρον 125.

Οι τιμωρηθέντες διά πειθαρχικής ποινής έγκλειστοι θά έχουν την δυνατότητα νά άσκώνται καθημερινώς και να παραμένουν είς τήν υπαιθρον τουλάχιστον επί δύο ώρας.

Δικαιούνται νά παρουσιάζονται τη αιτήσει των εις τήν καθημερινήν ίατρικήν έπιθεώρησιν. Θά δικαιούνται είς τήν περίθαλψιν ήν καθίστα άναγκαίαν ή κατάστασις της υγείας των και έν ανάγκη θά μεταφέρονται είς τό ίατρείον του χώρου περιορισμού ή είς νοσοκομείον.

Θά έχουν τήν άδειαν νά άναγινώσκουν και νά γράφουν ώς και νά αποστέλλουν ή να λαμβάνουν έπιστολάς. 'Αντιθέτως, ώς προς τά δέματα καί τας έπιταγάς επιτρέπεται δπως τοις παραδοθούν ταύτα μόνον μετά τήν λήξιν της ποινής ων. θ ά παραδίδονται έν τω μεταξύ είς τήν Έπιτροπήν των εγκλείστων, ήτις θά παραδώση είς τό ίατρείον τά εντός των ώς άνω δεμάτων τρόφιμα τά υποκείμενα είς φθοράν.

Ουδείς έγκλειστος πειθαρχικώς τιμωρημένος θά δύναται νά στερηθή του ευεργετήματος των διατάξεων των άρθρων 107 καί 143.

Άρθρον 126.

Τά άρθρα 71 μέχρι 76ου, συμπεριλαμβανομένου, εφαρμόζονται κατ' άναλογίαν κατά τας διώξεις εναντίον εγκλείστων ευρισκομένων επί του εθνικού εδάφους της κατακρατούσης Δυνάμεως.

Κεφάλαιον Χ. ΜΕΤΑΣΤΑΘΜΕΥΣΙΣ ΕΓΚΛΕΙΣΤΩΝ.

Άρθρον 127.

Ή μεταστάθμευσις των εγκλείστων θά έκτελήται πάντοτε κατά τρόπον άνθρωπιστικόν. θ ά γίνηται κατά κανόνα σιδηροδρομικώς ή δι' άλλων μεταφορικών μέσων και υπό συνθήκας τουλάχιστον όμοιας προς εκείνας ών απολαμβάνουν τά στρατεύματα της κατακρατούσης Δυνάμεως κατά τας μετακινήσεις των. Έάν εκτάκτως, ή μεταστάθμευσις πρόκειται νά γίνη πεζή, αύτη θά λαμβάνη χώραν μόνον εάν ή σωματική κατάστασις των εγκλείστων τό έπιτρέπη και έν ουδεμία περιπτώσει θά επιβάλλεται είς αυτούς, υπερβολική κόπωσις.

Ἡ κατακρατούσα Δύναμις θά παρέχη, κατά τήν μεταφοράν, εἰς τους ἐγκλείστους πόσιμον ὕδωρ και τροφήν εἰς ἐπαρκή ποσότητα, ποιότητα και ποικιλίαν ἵνα διατηρηθούν ἐν καλή υγεία ὡς και ἱματισμόν, κατάλληλα καταλύματα και τά αναγκαία μέσα ἰατρικῆς περιθάλψεως, θά λάβη δλα τά κατάλληλα μέτρα ἵνα κατοχύρωση τήν ἀσφάλειάν των διαρκούσης τῆς μεταφοράς και θά σύνταξη, πρό τῆς ἀναχωρήσεως, πλήρη κατάλογον τῶν μεταφερομένων ἐγκλείστων.

Οἱ ἀσθενεῖς, τραυματῖαι ἢ ἀνάπηροι ἐγκλειστοί ὡς και αἱ λεχώ δέν θά μεταφέρωνται ἐφ' ὅσον τό ταξείδιον θά ἡδύνατο νά ἀποβῆ ἐπιζήμιον διά τήν υγείαν των ἐκτός ἐάν τό ἀπαιτῆ ἐπιτακτικῶς ἢ ἀσφάλεια των.

Ἐάν τό μέτωπον πλησιάζη προς χῶρον περιορισμοῦ, οἱ εὐρισκόμενοι ἐκεῖ ἐγκλειστοί θά μετασταθμεύουν μόνον ἀν ἢ μεταφορά των δύναται νά πραγματοποιηθῆ ὑπό δρους ἐπαρκούς ἀσφαλείας ἢ ἐάν διατρέχουν μεγαλύτερον κίνδυνον παραμένοντες ἐπί τόπου παρά μεταφερόμενοι.

Ἡ κατακρατούσα Δύναμις, δταν ἀποφασίζη τήν μεταστάθμευσιν τῶν ἐγκλείστων δέον νά λάβη ὑπ' ὄψιν τά συμφέροντα των, και ἰδίως τό ζήτημα τῆς μή ἀυξήσεως τῶν δυσχερειῶν ἐπαναπατρισμοῦ των ἢ ἐπιστροφῆς των εἰς τὰς ἐστίας των.

Ἄρθρον 128.

Εἰς περίπτωσιν μετασταθμεύσεως οἱ ἐγκλειστοί θά εἰδοποιῶνται ἐπισήμως περί τῆς ἀναχωρήσεως των και τῆς νέας των διευθύνσεως. Ἡ εἰδοποίησις αὐτῆ θά τους παρέχεται ἀρκετά ἐνωρίς ὡστε νά δύναται νά ἐτοιμάσουν τὰς ἀποσκευὰς των και νά προεἰδοποιήσουν τὰς οἰκογενεῖας των.

Θά δικαιούνται νά συμπαραλάβουν τά ἀτομικά των εἶδη, τήν ἀλληλογραφίαν των και τά ἀφικόμενα ὑπέρ αὐτῶν δέματα. Το βάρους τῶν ἀποσκευῶν τούτων θά δύναται νά μειώθῃ ἐάν αἱ συνθήκαι μεταφοράς τό ἀπαιτοῦν, ἀλλά ἐν ουδεμίᾳ περιπτώσει, εἰς βάρους ὀλιγώτερον τῶν εἴκοσι πέντε χιλιόγραμμων δι' ἕκαστο ν ἐγκλειστον.

Ἡ ἀλληλογραφία και τά δέματα τά ἀποσταλέντα εἰς τόν παλαιόν χῶρον περιορισμοῦ θά διαβιβάζωνται προς αὐτοῦς ἀνευ καθυστερήσεως.

Ὁ διοικητής του χῶρου περιορισμοῦ θά λαμβάνη ἀπό κοινοῦ μετά τῆς Ἐπιτροπῆς ἐγκλειστων, τά ἀναγκαία μέτρα προς ἐκτέλεσιν τῆς μεταφοράς τῆς συλλογικῆς περιουσίας τῶν ἐγκλείστων και τῶν ἀποσκευῶν τὰς ὁποίας οἱ ἐγκλειστοί δέν δύναται νά συμπαραλάβουν συνεπείᾳ περιορισμῶν ἐπιβαλλομένων δυνάμει τοῦ δευτέρου ἐδαφίου του παρόντος ἀρθρου.

Κεφάλαιον XI. ΘΑΝΑΤΟΙ.

Άρθρον 129.

Οί έγκλειστοι θά δύνανται νά παραδώσουν τάς διαθήκας των είς τάς υπευθύνους αρχάς, αίτινες θά εξασφαλίσουν τήν φύλαξίν των. Είς περίπτωσιν θανάτου τών εγκλείστων αί διαθήκαι αύται θά μεταβιβάζωνται ταχέως προς τά υπό τών εγκλείστων οριζόμενα πρόσωπα.

Ο θάνατος έκαστου εγκλείστου θά πιστοποιήται υπό ιατροί) και θά συντάσσηται πιστοποιητικόν έκθέτον τους λόγους του θανάτου και τάς συνθήκας υπό τάς όποιας συνέβη.

Έπίσημος ληξιαρχική πραξις, δεόντως κατεχωρημένη, θά συντάσσηται συμφώνως προς τάς διατάξεις τάς ισχύουσας είς τό έδαφος οπού ευρίσκειται ό χώρος περιορισμού* και κεκυρωμένον αντίγραφον ταύτης θά άποστέλληται ταχέως είς τήν προστάτιδα Δύναμιν ως και είς τό έν άρθρω 140 προβλεπόμενον Κεντρικόν Πρακτορείον.

Άρθρον 130.

Αί κατακρατουσαι άρχαι θά φροντίζουν δπως οί αποβιώσαντες έν περιορισμό έγκλειστοι ενταφιασθούν μετά τών προσηκουσών τιμών, εί δυνατόν σύμφωνος μέ τό τυπικόν της θρησκείας είς τήν οποιάν ανήκον, δπως οί τάφοι των παραμείνουν σεβαστοί, δπως συντηρηθούν ούτοι εύπρεπώς και σημειωθούν κατά τρόπον ώστε νά δύνανται πάντοτε νά άνευρεθουν.

Οι αποβιώσαντες έγκλειστοι θά ένταφιάζωνται κεχωρισμένως πλην περιπτώσεως ανωτέρας βίας, ήτις θά έπέβαλλεν ομαδικήν ταφήν. Τά σώματα θα αποτεφρώνονται μόνον δι' επιτακτικούς λόγους υγιεινής, ή λόγω της θρησκείας του αποβιώσαντος ή ακόμη εάν έξέφρασεν ούτος τοιαύτην έπιθυμίαν. Είς περίπτωσιν αποτεφρώσεως θά γίνη μνεία του γεγονότος τούτου καί τών αιτίων του επί της ληξιαρχικής πράξεως θανάτου του εγκλείστου. Η τέφρα θά διατηρηθή μετά προσοχής υπό τών κατακρατουσών άρχων και θά παραδοθή όσον ένεστι συντομώτερον εις τους συγγενείς εάν οδοι τό ζητήσουν.

Ευθύς ως αί περιστάσεις τό επιτρέψουν και τό άργότερον εις τό τέλος των εχθροπραξιών, ή κατακρατούσα Δύναμις, θά μεταβίβαση μέσω των προβλεπομένων εις τό άρθρον 136 Γραφείων Πληροφοριών, εις τάς Δυνάμεις από τάς Οποίας έξηρτώντο οί αποθανόντες, καταλόγους τών τάφων τών αποθανόντων εγκλείστων. Οί έν λόγω κατάλογοι θά παρέχουν πάσαν λεπτομέρειαν άναγκαίαν διά τήν άναγνώρισιν τών αποθανόντων εγκλείστων και τόν ακριβή προσδιορισμόν τών τάφων αυτών.

Άρθρον 131.

Πας θάνατος ή πας σοβαρός τραυματισμός εγκλείστου δστις προεκλήθη ή υπάρχει υπόνοια διτι προεκλήθη διτό σκοπού, υπό άλλου εγκλείστου ή υπό οιοδήποτε άλλου προσώπου, ώς και πας άλλος θάνατος του. οποιου ή αιτία εΐναι; άγνωστος θά.άκολουθήται αμέσως υπό επισήμου ανακρίσεως από μέρους της κατακρατούσης Δυνάμεως.

Σχετική κοινοποίησης θά διαδιβάζεται αμέσως εις τήν προστάτιδα Δύναμιν. Θά συλλέγωνται αί καταθέσεις παντός μάρτυρος καΐ αναφορά περιέχουσα ταύτας θά συντάσσηται καΐ θά κοινοποιήται προς τήν έν λόγω Δύναμιν.

Έάν ή ανάκρισις αποδείξη τήν, ένοχήν ενός ή πλειόνων ατόμων, ή κατακρατούσα Δύναμις θά λάβη όλα τά μέτρα διά τήν δικαστικήν δίωξιν του ή των υπευθύνων.

Κεφάλαιον ΧΙΙ. ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΣ, ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΕΙΣ ΟΥΔΕΤΕΡΑΣ ΧΩΡΑΣ.

Άρθρον 132.

Παν πρόσωπον έγκλειστον θά άπελευθεροϋται υπό της κατακρατούσης Δυνάμεως ευθύς ώς οί λόγοι οΐτινες επέφεραν τόν περιορισμόν έπαυσαν νά υφίστανται.

Έπι πλέον τά έν διενέξει Μέρη θά προσπαθήσουν νά συνάψουν, διαρκουσών των εχθροπραξιών συμφωνίας διά τήν άπελευθέρωσιν, τόν επαναπατρισμόν, την έπιστροφήν εις τάς οικίας των ή τήν φιλοξενίαν εις ουδέτεραν χώραν ώρισμένων ατηγοριών εγκλείστων καΐ Ιδιαιτέρως παιδίων, γυναικών εγκύων καΐ μητέρων έχουσών "βρέφη καΐ παιδιά εις μικράν ήλικίαν, τραυματιών και ασθενών ή εγκλείστων έχόντων ύποστή μακράν αίχμαλωσίαν.

Άρθρον 133.

Ο περιορισμός θά παύση τό ταχύτερον δυνατόν μετά τό πέρας τών εχθροπραξιών.

Έν τούτοις, οί εις τό έδαφος ενός έν συρράξει Μέρους έγκλειστοι, οΐτινες θά έδιώκοντο ποινικώς δι' αδικήματα, μή συνεπαγόμενα αποκλειστικώς πειθαρχικήν μόνον ποινήν, δύνανται νά κρατηθούν μέχρι πέρατος της διαδικασίας και ενδεχομένως μέχρι της έκτίσεως της ποινής. Τό αυτό θά συμβη καΐ διά τους ήδη καταδικασθέντας εις ποινήν στερητικήν της ελευθερίας των.

Διά συμφωνίας μεταξύ της κατακρατούσης Δυνάμεως και τών ενδιαφερομένων Δυνάμεων, δέον μετά τό πέρας τών εχθροπραξιών ή της κατοχής του εδάφους νά καταρτισθούν έπιτροπαΐ διά τήν αναζήτησιν τών διεσκορπισμένων εγκλείστων.

Άρθρον 134.

Τά Ὑψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη θά προσπαθήσουν, εἰς τό τέλος τῶν ἐχθροπραξιῶν ἢ τῆς κατοχῆς νά εξασφαλίσουν τήν ἐπιστροφήν ὄλων τῶν ἐγκλείστων εἰς τόν τελευταῖον τόπον διαμονῆς των, ἢ νά διευκολύνουν τόν ἐπαναπατρισμόν των.

Άρθρον 135.

Ἡ κατακρατούσα Δύναμις θά ὑποστη τά ἐξοδα τῆς ἐπιστροφῆς τῶν ἀπελευθερουμένων ἐγκλείστων εἰς τόν τόπον ὅπου εἶχον τήν κατοικίαν των κατά τόν χρόνον του περιορισμοῦ των ἢ, ἐάν συνέλαβεν αὐτούς κατά τήν διάρκειαν ταξιδίου των ἢ εἰς ἀνοικτήν θάλασσαν, τά ἀναγκαῖα ἐξοδα διά νά τους ἐπιτραπῆ νά συμπληρώσουν τό ταξιδιόν των ἢ νά ἐπιστρέψουν εἰς τό σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως των.

Ἐάν ἡ κατακρατούσα Δύναμις ἀρνηθῆ τήν ἀδειαν μονίμου παραμονῆς εἰς ἀπελευθερωθέντα ἐγκλειστον, ὅστις, προηγουμένως εἶχε τήν μόνιμον κατοικίαν του ἐπί του ἐδάφους τῆς, αὐτή θά καταδαλῆ τά ἐξοδα ἐπαναπατρισμοῦ του.

Οὐχ' ἦπτον, ἐάν ὁ ἐγκλειστος προτίμα νά ἐπιστρέψῃ εἰς τήν πατρίδα του, ὑπό ἰδίαν αὐτοῦ εὐθύνην, ἢ ἵνα ὑπακούσῃ εἰς ἐντολήν τῆς Κυβερνήσεως εἰς τήν ὁποίαν οφείλει ὑπακοήν, ἢ κατακρατούσα Δύναμις δέν ὑποχρεοῦται εἰς τήν καταδολήν των δαπανῶν του πέραν του ἐδάφους τῆς. Ἡ κατακρατούσα Δύναμις δέν ὑποχρεοῦται νά καταδάλῃ τά ἐξοδα ἐπαναπατρισμοῦ ἐγκλείστου ὅστις θά εἶχεν ἐγκλείσθῃ τῆ αἰτήσει του.

Ἐάν οἱ ἐγκλειστοὶ μετασταθμεύσουν συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 45 ἢ μεταφέρουσα τούτους Δύναμις καὶ ἡ ὑποδεχόμενη αὐτούς θέλουν συνεννοηθῆ ἐπί τῆς ἀναλογίας των ἐξόδων τά ὅποια θά καταδάλῃ ἕκαστη.

Αἰ ὡς ἀνω διατάξεις δέν θίγουν τὰς εἰδικὰς συμφωνίας αἱ ὁποῖαι θά ἠδύναντο νά συναφθοῦν μεταξύ των ἐν συρράξει Δυνάμεων περὶ τῆς ἀνταλλαγῆς καὶ του ἐπαναπατρισμοῦ των εἰς ἐχθρικὰς χεῖρας ευρισκομένων ὑπηκόων των.

Τμήμαν.ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ.

Άρθρον 136.

Ἀμα τῆ ἐνάρξει τῆς συρράξεως καὶ εἰς ὄλας τὰς περιπτώσεις κατοχῆς ἕκαστον των ἐν διενέξει Μερῶν θά συγκρότησῃ ἐπίσημον γραφεῖον πληροφοριῶν ὑπεύθυνον διά τήν λήψιν καὶ μεταδοσιν πληροφοριῶν περὶ τῶν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του ευρισκομένων προστατευομένων προσώπων.

Ἐκαστον τῶν ἐν συρράξει Μερῶν θά διαδιδάξῃ ἐντὸς τῆς δραχυτέρας δυνατῆς προθεσμίας εἰς τό ἐν λόγω γραφεῖον, πληροφορίας περὶ τῶν ὑπὸ

τούτου ληφθέντων μέτρων κατά παντός προστατευομένου προσώπου, συλληφθέντος από πλέον των δύο έδδομάδων, υποβληθέντος εις άναγκαίαν διαμονήν ή περιορισθέντος. Επί πλέον θά άναθέση εις τάς ενδιαφερόμενος υπηρεσίας του όπως παράσχουν ταχώς εις τό προμνησθέν γραφείον πληροφορίας σχετικώς μέ τάς έπισυμδάσας εις τήν κατάστασιν των προστατευομένων τούτων προσώπων μεταβολάς, οίον μετακινήσεις, απελευθερώσεις, επαναπτρισμοί, δραπετεύσεις, νοσηλείαι εις νοσοκομεία, γεννήσεις και θάνατοι.

"Άρθρον 137.

Τό έθνικόν γραφείον πληροφοριών θά άποστέλλη αμέσως διά των ταχύτερων μέσων και μερίμνη, άφ' ενός των προστατίδων Δυναμέων και άφ' έτερου, του εις τό άρθρον 140 προβλεπομένου Κεντρικού Πρακτορείου, τάς σχετικές προς τά προστατευόμενα πρόσωπα πληροφορίας, εις τήν Δύναμιν της όποιας τά άνω αναφερόμενα πρόσωπα είναι υπήκοοι ή εις τήν Δύναμιν επί.του εδάφους τής όποιας ειχον ταύτα τήν κατοικίαν των. Τά γραφεία θά απαντούν επίσης εις δλας τάς αίτήσεις αίτινες θά τοίς άπευθύνωνται περί προστατευομένων προσώπων.

Τά γραφεία πληροφοριών θά διαδιδάζουν τάς σχετικές προς προστατευόμενον πρόσωπον πληροφορίας, έκτος εάν ή μετάδοσις των επρόκειτο νά ζημιώση τό ενδιαφερόμενον πρόσωπον ή τήν ο'ικογένειάν του. 'Αλλά καί εις την περίπτωση ακόμη ταύτην τά γραφεία δέν θά δύνανται νά αρνηθούν τήν άποστολήν πληροφοριών προς τό Κεντρικόν Πρακτορείον τό όποιον, προειδοποιούμενον περί των περιστάσεων, θά λάδη τά υποδεικνυόμενα εις τό άρθρον 140 προφυλακτικά μέτρα.

Πασαι αί ύπό του Γραφείου συντασσόμεναι έγγραφοι ανακοινώσεις θά επισημοποιούνται δι' υπογραφής ή σφραγίδος.

"Άρθρον 138.

Αί εις τό Γραφείον πληροφοριών λαμβανόμεναι καί ύπ' αύτου μεταδιδόμενοι πληροφορίαί θά είναι τοιαύτης φύσεως ώστε νά επιτρέπουν τήν έξακρίδωσιν τής ταυτότητος του προστατευομένου προσώπου και τήν ταχειάν είδοποίησιν της οικογενείας του. Θά περιλαμβάνουν δι' έκαστον πρόσωπον τουλάχιστον το ονοματεπώνυμον, τόν τόπον και την πλήρη ήμερομηνίαν γεννήσεως, την εθνικότητα, τόν τόπον της τελευταίας κατοικίας, τά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, το δνομα πατρός και το όικογενειάκόν δνομα της μητρός, τήν ήμερομηνίαν και τήν φύσιν του εναντίον του προσώπου ληφθέντος μέτρου, ως κο:ί τον τόπον δπου τό μέτρον τούτο ελήφθη, τήν διεύθυνσιν εις τήν οποιάν δύνεται να τω απευθύνεται ή αλληλογραφία του ως και τό δνομα και τήν διεύθυνσιν του προσώπου τό όποιον πρέπει νά είδοποιηθή.

Ωσαύτως πληροφορίαί περί της καταστάσεως της υγείας των εις σοβαράν θέσιν ασθενών ή τραυματιών εγκλείστων, θά μεταδίδωνται τακτικώς και εί δυνατόν καθ' εβδομάδα.

"Άρθρον 139.

Τό έθνικόν Γραφεΐον πληροφοριών θά είναι, έξ άλλου έντεταλμένον την συλλογήν δλων τών προσωπικών αντικειμένων αξίας, τών έγκαταλειφθέντων υπό τών προστατευομένων προσώπων τών αναφερομένων εις τό άρθρον 136 και δή κατά τόν έπαναπατρισμόν των, τήν άπελευθέρωσίν των, τήν δραπέτευσίν των ή τόν θάνατον των, ώς και τήν άποστολήν τούτων εις τους ενδιαφερομένους απ' ευθείας ή έν ανάγκη μέσω του Κεντρικού Πρακτορείου. Τά αντικείμενα ταύτα θά άποστέλλωνται εντός δεμάτων έσφραγισμένων υπό του Γραφείου. Εις τά δέματα ταύτα θά επισυνάπτονται δηλώσεις καθορίζουσαι μετ' ακριβείας τήν ταυτότητα τών προσώπων εις τά όποια τά αντικείμενα ταύτα ανήκον, ώς και πλήρης κατάλογος του περιεχομένου του δέματος. Η παραλαβή και άποστολή αντικειμένων αξίας θά σημειουται λεπτομερώς εις τά οίκεΐα βιβλία.

"Άρθρον 140.

Κεντρικόν Πρακτορείον διά τά προστατευόμενα πρόσωπα, Ιδίως προκειμένου περί εγκλείστων, θά ίδρυθή, εις ούδετέραν χώραν. Η διεθνής επιτροπή του Έρυθρού "Σταύρου θά προτεΐνή εις τάς ενδιαφερόμενος Δυνάμεις έάν θέωρή τοϋτο αναγκαΐον τήν όργάνωσιν του Πρακτορείου τούτου δπερ δύναται να ταυτίζηται μέ τό προβλεπόμενον έν άρθρω 123 της Συμβάσεως της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949, περί μεταχειρίσεως τών αιχμαλώτων πολέμου.

Τό Πρακτορείον τοϋτο θά έπιφορτισθή μέ τήν συγκέντρωσα/ δλων τών πληροφοριών περί ών προβλέπει τό άρθρον 136, τάς οποίας θά δυνηθή νά λάβη έξ επισήμων ή ιδιωτικών πηγών θά διαβίβαση ταύτας τό ταχύτερον δυνατόν εις τήν χώραν καταγωγής ή κατοικίας τών ενδιαφερομένων προσώπων, έκτος της περιπτώσεως καθ' ήν ή μετάδοσις ,αϋτη θά ήδύνατο νά βλάβη τά πρόσωπα ή τάς οικογενείας τάς οποίας αφορούν αι πληροφορίες.

Θά τύχη από μέρους τών έν συρράξει Μερών πάσης λογικής ευκολίας διά τήν έκτέλεσιν τών έν λόγω κοινοποιήσεων.

Τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη, και ιδιαιτέρως εκείνα τών οποίων οι υπήκοοι απολαύουν τών υπηρεσιών του Κεντρικού Πρακτορείου, προσκαλούνται όπως παράσχουν εις τοϋτο τήν υλικήν υποστήριξιν της οποίας θά είχεν ανάγκην.

Αί ανωτέρω διατάξεις δέν πρέπει νά ερμηνευθούν ώς περιορίζουσαι την άνθρωπιστικήν δρασιν της Διεθνούς Έπιτροπής του Έρυθρού Σταύρου και τών Εταιρειών Περιθάλψεως τών αναφερομένων έν άρθρω 142.

"Άρθρον 141.

Τά Εθνικά Γραφεία πληροφοριών και τό Κεντρικόν Πρακτορείον πληροφοριών θά απολαύουν ταχυδρομικής ατέλειας επί πάσης ταχυδρομικής αποστολής ως και τών έν άρθρω 110 προβλεπομένων απαλλαγών καί, κατά τό δυνατόν, της τηλεγραφικής ατέλειας ή τουλάχιστον σημαντικής εκπτώσεως επί τών τηλεγραφικών τελών.

Τίτλος IV.ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ. Τμήμα I.ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

"Άρθρον 142.

Υπό την επίφύλαξιν των μέτρων άτινα θά έθεώρουν απαραίτητα δια την περιφρούρησιν της ασφαλείας των ή δια τήν άντιμετώπισιν πάσης άλλης ογικής ανάγκης, αί κατακρατοΟσαι Δυνάμεις θά επιφυλάξουν τήν καλλιτέραν ύποδοχήν είς τάς θρησκευτικός οργανώσεις, τάς εταιρείας περιθάλψεως ή πάντα όργανισμόν, όστις θά ήρχετο αρωγός προς τά προστατευόμενα πρόσωπα, θά παράσχουν προς αυτούς ως και προς τους δεόντως εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους των πάσας τάς αναγκαίας ευκολίας διά τήν επίσκεψιν των προστατευομένων προσώπων, διά τήν προς ταύτα διανομήν βοηθημάτων, υλικού πάσης προελεύσεως προοριζομένου διά μορφωτικούς, ψυχαγωγικούς ή θρησκευτικούς σκοπούς, ή διά τήν παροχήν βοήθειας προς όργάνωσιν της ψυχαγωγίας των εντός των χώρων περιορισμού.

Αί προαναφερθεΐσαι έταιρείαι ή οργανισμοί δύνανται νά ίδρυθούν είτε επί του εδάφους της κατακρατούσης Δυνάμεως, είτε είς άλλην χώραν, ή και να έχουν διεθνή χαρακτήρα.

"Η κατακρατούσα Δύναμις δύνανται νά περιορίση τόν αριθμόν των εταιρειών καΐ οργανισμών είς τους εκπροσώπους των οποίων θά έπιτραπή ή άσκησις των καθηκόντων των επί του εδάφους της και υπό τόν ελεγχόν της, υπό τόν όρον όμως ότι ό τοιούτος περιορισμός δεν θά παρεμπόδιση τήν παροχήν αποτελεσματικής καΐ επαρκούς αρωγής προς όλα τά προστατευόμενα πρδσωτια.

"Η ιδιαιτέρα θέσις τής Διεθνούς Έπιτροπής του Έρυθρου Σταύρου επί του πεδίου τούτου θά τύχη έν παντι καιρώ αναγνωρίσεως και σεβασμού.

"Άρθρον 143.

Οι αντιπρόσωποι ή απεσταλμένοι των προστάτιδων Δυνάμεων θά εξουσιοδοτηθούν νά μεταβαίνουν είς όλα τά μέρη όπου ευρίσκονται προστατευόμενα πρόσωπα, Ιδίως δε είς τους χώρους περιορισμού, φυλακίσεως καΐ εργασίας.

Θά τοΐς επιτρέπεται ή είσοδος είς όλα τά διαμερίσματα τά χρησιμοποιούμενα υπό των προστατευομένων προσώπων και θά δύνανται νά

συνομιλήσουν μετ' αυτών άνευ τής παρουσίας μάρτυρος τή βοήθεια διερμηνέως εάν είναι τούτο αναγκαίον.

Αί επισκέψεις αδται δέν δύνανται νά απαγορευθούν ειμή μόνον λόγω επιτακτικών στρατιωτικών αναγκών τούτο δέ μόνον εξαιρετικώς και προσωρινώς. Ή συχνότης καί ή διάρκεια τών επισκέψεων δεν δύνανται νά περιορισθή.

Θά παρέχεται πάσα ελευθερία εκλογής τών τόπων επισκέψεως είς τους αντιπροσώπους καί τους εκπροσώπους τών προστάτιδων Δυνάμεων. Ή κατακρατούσα ή κατέχουσα Δύναμις, ή προστάτις Δύναμις καί, ενδεχομένως, ή Δύναμις έξ ής κατάγονται τά έπισκεπτά πρόσωπα δύνανται νά συνεννοηθούν ώστε νά έπιτραπή καί είς συμπατριώτας τών έγκλειστων νά μετέχουν τών επισκέψεων.

Οι εκπρόσωποι τής Διεθνούς Επιτροπής του Έρυθρου Σταυρού θά απολαύουν τών ίδιων προνομίων. Ο διορισμός τών εκπροσώπων τούτων θά υποβάλλεται είς τήν έγκρισιν τής Δυνάμεως υπό τήν έξουσίαν τής όποιας ευρίσκονται τά εδάφη όπου πρόκειται νά αναπτύξουν τήν δρασίν των.

"Άρθρον 144.

Τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν τήν ύποχρέωσιν όπως διαδώσουν όσον το δυνατόν εύρύτερον έν καιρώ ειρήνης καί έν καιρώ πολέμου, το κείμενον της παρούσης Συμβάσεως είς τās χώρας των καί δη όπως περιλάβουν τήν μελέτην ταύτης είς τά προγράμματα στρατιωτικής καί εί δυνατόν, πολιτικής εκπαιδεύσεως ώστε αί άρχαί της νά αποβούν γνωσταί είς τό σύνολον του πληθυσμού.

Αί πολιτικού, στρατιωτικού, άστυνομικαί και άλλαι άρχαί αίτινες έν καιρώ πολέμου αναλαμβάνουν, εύθύνας έναντι των προστατευομένων προσώπων, δέον όπως κατέχουν το κείμενον της Συμβάσεως καί όπως έχουν εκπαιδευθή Ιδιαίτέρως επί. των διατάξεων της.

"Άρθρον 145.

Τά Ύψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη θα κοινοποιήσουν προς άλλα μέσω του Όμοσπονδιακού Ελβετικού Συμβουλίου και, κατά τήν διάρκειαν τών εχθροπραξιών, μέσω τών προστάτιδων Δυνάμεων, τās επισήμους μεταφράσεις της παρούσης Συμβάσεως, ως και τους νόμους, καί κανονισμούς,τους οποίους θα υίοθετήσουν ενδεχομένως προς έξασφάλισιν. της εφαρμογής.

"Άρθρον 146.

Τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη υποχρεούνται να λάβουν άπαντα τά αναγκαία νομοθετικά μέτρα διά τόν καθορισμόν τών ενδεδειγμένων ποινικών κυρώσεων τών έπιβλητέων είς τά πρόσωπα άτινα προέβησαν ή έδωσαν είς

άλλους διαταγήν νά προβούν εἰς οἰανδήποτε σοβαράν παράβασιν της παρούσης Συμβάσεως ὡς αἱ παραβάσεις αὐταὶ καθορίζονται εἰς τὸ ἐπόμενον ἄρθρον.

"Ἐκαστον Συμβαλλόμενον Μέρος θά ἔχη τήν ὑποχρέωσιν νά αναζήτησιν τὰ πρόσωπα τὰ κατηγορούμενα ὅτι προέβησαν ἢ ἔδωσαν εἰς ἄλλους διαταγήν νά προβούν εἰς οἰανδήποτε τῶν σοβαρῶν τούτων παραβάσεων καί οφείλει νά παραπέμψῃ τὰ πρόσωπα ταῦτα ενώπιον τῶν Δικαστηρίων τοῦ οἰαδήποτε καί ἀν εἶναι ἡ ἔθνικότης των. Δύναται ἐπίσης, ἐάν τὸ προτίμα, καί ὑπὸ τους προβλεπόμενους ὑπὸ της ἰδίας αὐτοῦ νομοθεσίας δρους, νά παραδώσῃ τὰ εἰρημένα πρόσωπα πρὸς ἐκδίκασιν εἰς ἕτερον Συμβαλλόμενον Μέρος, τὸ ὅποιον ἐνδιαφέρεται διὰ τήν δίωξίν των, ἐφ' ὅσον τὸ Συμβαλλόμενον τούτο Μέρος ἔχει ἐναντίον των ἐπαρκεῖς λόγους διώξεως.

"Ἐκαστον Συμβαλλόμενον Μέρος θά λάβῃ τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὴν κατάπαυσιν ἐνεργειῶν ἀντικειμένων εἰς τὰς διατάξεις της παρούσης Συμβάσεως, καί πέραν τῶν σοβαρῶν παραβάσεων, αἵτινες καθορίζονται εἰς τὸ ἐπόμενον ἄρθρον.

Εἰς πᾶσαν περίστασιν οἱ μνηυόμενοι θά ἀπολαμβάνουν ἐγγυήσεων δικονομικῶν καί ἐλευθέρας υπερασπίσεως οὐχὶ κατωτέρων τῶν προβλεπομένων εἰς τὰ ἄρθρα 105 καὶ ἐπόμενα της Συμβάσεως της Γενεύης περὶ μεταχειρίσεως τῶν αἰχμαλώτων πολέμου της 12ης Αὐγούστου 1949.

"Ἄρθρον 147.

Αἱ σοβαραὶ παραβάσεις, περὶ τῶν ὁποίων πραγματεύεται τὸ προηγούμενον ἄρθρον, εἶναι ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι συνεπάγονται οἰανδήποτε τῶν ἀκολουθῶν πράξεων, ἐφ' ὅσον διαπράττονται ἐναντίον προσώπων ἢ ἰδιοκτησιῶν προστατευομένων ὑπὸ της παρούσης Συμβάσεως :

Ἐκ προθέσεως φόνος, ἡ βάσανος ἢ ἄλλη ἀπάνθρωπος μεταχειρίσις, περιλαμβανομένων τῶν βιολογικῶν πειραμάτων, ἐκ προθέσεως πρόκλησις μεγάλης οδύνης ἢ σοβαρὰ προσβολή κατὰ της σωματικῆς ἀκεραιότητος ἢ της υγείας, παράνομος ἐξορία ἢ μεταφορά ἢ παράνομος περιορισμός, ἐξαναγκασμός προστατευομένου τινός προσώπου ὅπως υπηρετήσῃ εἰς τὰς ἐνοπλοὺς δυνάμεις ἐχθρικής Δυνάμεως ἢ ἐκ προθέσεως στέρησις τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκδικάζεσθαι κατὰ τρόπον κανονικόν καὶ ἀμερόληπτον κατὰ τὰ ὀριζόμενα εἰς τὴν παρῶσαν Σύμβασιν, σύλληψις ὁμήρων, καταστροφή ἢ ἰδιοποίησις ἀγαθῶν μὴ δικαιολογούμενη ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν ἀναγκῶν καὶ λαμβάνουσα χώραν εἰς μεγάλην κλίμακα κατὰ τρόπον παράνομον καὶ αὐθαίρετον.

"Ἄρθρον 148.

Οὐδέν των Συμβαλλομένων Μερῶν δύναται νά ἀπαλλάξῃ εαυτό, οὐδέ νά ἀπαλλάξῃ ἕτερον Συμβαλλόμενον Μέρος των ἐυθυνῶν ἅς αὐτὸ τούτο ἢ ἄλλο

Συμβαλλόμενον Μέρος υπέχουν λόγω των εις τό προηγούμενον άρθρον προβλεπομένων παραδόσεων.

"Άρθρον 149.

Αιτήσαι ενός τών έν συρράξει Μερών, θα διεξαχθή ανάκρισις, ής ό τρόπος ενεργείας θα καθορισθή υπό τών ενδιαφερομένων Μερών, επί πάσης καταγγελίας περί παραβάσεως της Συνθήκης.

Έάν δέν επέλθη συμφωνία επί της διαδικασίας της ανακρίσεως, τ ά Μέρη θα συνεννοηθούν διά τήν έκλογήν διαιτητού, δστις θα άποφασίση περί της ακολουθητέας διαδικασίας.

"Απαξ διαπιστωθή ή παράβασις τ ά έν συρράξει Μέρη θα θέσουν τέρμα εις αυτήν και θα επιβάλουν δσον τό δυνατόν ταχύτερον τās δέουσας κυρώσεις.

ΤΕΛΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

"Άρθρον 150.

Η παρούσα Σύμβασις έγένητο εις τήν Γαλλικήν και τήν Άγγλικήν .
'Αμφότερα τά κείμενα είναι έξ ίσου αυθεντικά.

Την Έλβετικόν Όμοσπονδιακόν Συμβούλιον θέλει μεριμνήσαι διά τās επισήμους μεταφράσεις την Συμβάσεως εις την Ρωσικήν καί την Ίσπανικήν γλώσσαν.

«Άρθρον 151.

Η παρούσα Σύμβασις ή οποία φέρει τήν ήμερομηνίαν της σήμερον είναι ανοικτή προς ύπογραφήν μέχρι της 12ης Φεβρουαρίου 1950, άπό μέρους των Δυνάμεων τών άντιπροσωπευθεισών εις τήν άρξαμένην έν Γενεύη τήν 21 ην 'Απριλίου 1949, συνδιάσκεψιν.

"Άρθρον 152.

Η παρούσα Σύμβασις θα έπικυρωθή δσον τό δυνατόν συντομώτερον αί δε επικυρώσεις της θα κατατεθούν έν Βέρνη.

Δι' έκαστην κατάθεσιν οργάνου επικυρώσεως θέλει συνταχθή πρωτόκολλον οϋτινος ακριβές αντίγραφον θέλει έπιδοθη υπό του Έλβετικού Όμοσπονδιακού Συμβουλίου προς όλας τās Δυνάμεις έπ' Ονόματι τών οποίων θα έχη ύπογραφή ή Σύμβασις ή τών οποίων θα έχη κοινοποιηθή ή προσχώρησις.

"Άρθρον 153.

Ἡ παρούσα Σύμβασις θά τεθῆ ἐν ἰσχύϊ ἐξ μηνῶν μετὰ τήν κατάθεσιν δύο τουλάχιστον ὀργάνων επικυρώσεως.

Κατόπιν, θά τεθῆ ἐν ἰσχύϊ δι' ἕκαστον Ὑψηλόν Συμβαλλόμενον Μέρος ἐξ μηνῶν μετὰ τήν κατάθεσιν του ὀργάνου επικυρώσεως αὐτοῦ.

"Άρθρον 154.

Εἰς τὰς σχέσεις μεταξύ Δυνάμεων δεσμευομένων ὑπὸ τῆς Συμβάσεως τῆς Χάγης περὶ Νόμων καὶ Ἐθίμων του κατὰ ξηράν πολέμου, εἴτε πρόκειται περὶ ἧς υπογραφείσης τὴν 29ην Ἰουλίου 1899, εἴτε τῆς υπογραφείσης τὴν 18^{ην} Ὀκτωβρίου 1907, καὶ συμμετεχουσῶν εἰς τὴν παρουσαν Σύμβασιν, θά θεωρηθῇ αὐτὴ συμπλήρωμα τῶν Τμημάτων 11 καὶ 111 του προσηρητημένου εἰς τὴν προαναφερθεῖσαν Σύμβασιν τῆς Χάγης κανονισμοῦ.

"Άρθρον 155.

Ἡ παρούσα Σύμβασις θα εἶναι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἰσχύος τῆς ανοικτῆ εἰς τὴν πρόσχωρησιν πάσης Δυνάμεως ἐπ' ὀνόματι τῆς ὁποίας δὲν ἔχει υπογραφή.

"Άρθρον 156.

Αἱ προσχωρήσεις θά κοινοποιῶνται ἐγγράφως εἰς το Ἑλβετικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον καὶ θά καθίστανται ἐνεργοί ἐξ μηνῶν μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν ἀθ' ἣν θά τω ἔχωσι περιέλθει.

Το Ἑλβετικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον θά ἀνακοίνωσιν τὰς προσχωρήσεις πρὸς ὅλας τὰς Δυνάμεις ἐπ' ὀνόματι τῶν ὁποίων ἔχει υπογραφή ἢ Σύμβασις ἢ τῶν ὁποίων ἔχει κοινοποιηθῆ ἢ προσχωρήσεις.

"Άρθρον 157.

Αἱ εἰς τὰ ἀρθρα 2 καὶ 3 προβλεπόμεναι καταστάσεις θά προσδώσουν ἀμεσον ἰσχύϊ εἰς τὰς πρὸ ἢ μετὰ τὴν ἐναρξιν τῶν ἐχθροπραξιῶν ἢ τῆς κατοχῆς κατατεθείσας επικυρώσεις καὶ κοινοποιηθείσας προσχωρήσεις τῶν ἐν συρράξει Μερῶν. Ἡ κοινοποίησις τῶν ληφθησομένων επικυρώσεων ἢ προσχωρήσεων τῶν ἐν συρράξει Μερῶν θά γίνηται ὑπὸ τοῦ Ἑλβετικοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Συμβουλίου διὰ τῆς ταχυτέρας ὁδοῦ.

"Άρθρον 158.

Ἐκαστον τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ καταγγείλῃ τὴν παρουσαν Σύμβασιν.

Ἡ καταγγελία θά κοινοποιήται εγγράφως προς τό Ἐλδελικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον ὄπερ θά ανακοίνωση τήν κοινοποίησιν προς τάς Κυβερνήσεις ὄλων τών Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν.

Ἡ καταγγελία θά καθίσταται ενεργός ἐν ἔτος μετά τήν κοινοποίησιν της προς τό Ἐλδελικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον. Οὐχ ἦπτον, καταγγελία κοινοποιηθεῖσα καθ' ὄν χρόνον ἡ καταγγέλλουσα Δύναμις ἔχει ἐμπλακή εἰς σύρραξιν δέν καθίσταται ενεργός ἐφ' ὄσον δέν θά ἔχη συναφθή εἰρήνη, καὶ ἐν ουδεμία περιπτώσει πρό του τερματισμοῦ του ἔργου ἀπελευθερώσεως καὶ ἐπαναπατρισμοῦ τών προστατευομένων ὑπό τῆς Συμβάσεως προσώπων.

Ἡ καταγγελία θά ἰσχύη μόνον ἐναντι τῆς καταγγελλούσης Δυνάμεως. Αὐτή οὐδεμίαν θά ἔχη ἐπίδρασιν ἐπί τών υποχρεώσεων ας τ ἄ ἐν συρράξει Μέρη θά παραμείνουν ὑπόχρεα νά ἐκπληρώσουν δυνάμει τών ἀρχῶν του Διεθνούς δικαίου ὡς ἀδται προκύπτουν ἐκ τών παραδεδεγμένων μεταξύ πολιτισμένων ἐθνῶν ἐθίμων, τών κανόνων ἀνθρωπισμοῦ καὶ τών ἀπαιτήσεων τῆς δημοσίας συνειδήσεως.

"Ἀρθρον 159.

Τό Ἐλδελικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον θά μεριμνήσῃ διά τήν κατοχύρωσιν τῆς παρούσης Συμβάσεως εἰς τήν Γραμματεῖαν τών Ἠνωμένων Ἐθνῶν. Τό Ἐλδελικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον θά πληροφόρησῃ ἐπίσης τήν Γραμματεῖαν τών Ἠνωμένων Ἐθνῶν περὶ τών επικυρώσεων, προσχωρήσεων καὶ καταγγελιῶν ας θά λάβῃ περὶ τῆς παρούσης Συμβάσεως. Ἐφ' ὄ, οἱ υπογεγραμμένοι, ἔχοντες καταθέσει εἰς ἕκαστος τὰ πληρεξούσια των, ὑπέγραψαν τήν παρουσαν Σύμβασιν. Ἐγένετο ἐν Γενεύῃ, τήν 12ην Αὐγούστου 1949, εἰς Γαλλικὴν καὶ Ἀγγλικὴν γλώσσαν, του πρωτοτύπου μέλλοντος νά κατατεθῇ εἰς τὰ Ἀρχεῖα τῆς Ἐλβετικῆς Ὁμοσπονδίας. Τό Ἐλβετικόν Ὁμοσπονδιακόν Συμβούλιον θά διαβίβασῃ ἀκριδὲς ἀντίγραφον τῆς Συμβάσεως εἰς ἕκαστον ἰῶν ὑπογραψάντων Κρατῶν ὡς καὶ εἰς τ ἄ Κράτη ἄτινα θά ἔχουν προσχωρήσει εἰς τήν Συνθήκην.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.
ΣΧΕΔΙΟΝ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΑΦΟΡΩΣΗΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑΣ ΖΩΝΑΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΑΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ.

"Ἀρθρον 1 .

Αἱ ζῶναι, ὑγειονομικαὶ καὶ ασφαλείας, θά ἐπιφυλαχθῶν αὐστηρῶς δια τὰ πρόσωπα τὰ ἀναφερόμενα εἰς τό ἀρθρον 23 της Συμβάσεως της Γενεύης περὶ βελτιώσεως της καταστάσεως των τραυματιῶν καὶ ἀσθενῶν των ἐν ἐκστρατεία ἐνοπλων δυνάμεων, της 12ης Αὐγούστου 1949, καὶ εἰς τό ἀρθρον 14 της Συμβάσεως της Γενεύης περὶ προστασίας τών πολιτῶν ἐν καιρῷ πολέμου, της 12^{ης} Αὐγούστου 1949, ὡς καὶ δια τό προσωπικόν εἰς τό ὄποιον ἔχει ἀνατεθῇ ἡ ὀργάνωσις καὶ διοίκησις τών ζωνῶν καὶ περιοχῶν αὐτῶν καὶ ἡ περίθαλψις τών ἐν αὐταῖς συγκεντρωθησομένων ἀτόμων.

Ούχ' ήπτον, πρόσωπα τών οποίων ή μόνιμος κατοικία ευρίσκεται εντός τοιούτων περιοχών θά έχουν τό δικαίωμα νά παραμείνουν εκεί.

"Αρθρον 2.

Ουδέν πρόσωπον έκ τών ευρισκομένων, υπό οιανδήποτε Ιδιότητα, εντός ζώνης τινός υγειονομικής και ασφαλείας, δύναται νά έκτελέσ[η] οιανδήποτε έργασίαν, άμεσον σχέσιν εχουσαν μέ τās στρατιωτικές επιχειρήσεις ή μέ τήν παραγωγήν πολεμικού ύλικου εντός ή έκτος της ζώνης.

"Αρθρον 3.

Η δημιουργούσα ζώνην υγειονομικήν και ασφαλείας Δύναμις, θά λάβη όλα τά απαιτούμενα μέτρα προς άπαγόρευσιν της εισόδου είς όλα τά πρόσωπα τά όποια δέν έχουν τό δικαίωμα νά μεταβούν ή νά παραμείνουν εκεί.

"Αρθρον 4.

Αί ζώναι υγειονομικά και ασφαλείας θά πληρούν τους κάτωθι όρους :

- (α) θά περιλαμβάνουν μικρόν μόνον τμήμα του εδάφους τό όποιον ελέγχει ή δημιουργήσασα τήν ζώνην Δύναμις.
- (β) θά είναι άραιώς κατοικη μέναι έν σχέσει προς τās δυνατότητας εγκαταστάσεως.
- (γ) θά κείνται μακράν και θά στερούνται παντός στρατιωτικού στόχου και πάσης σημαντικής βιομηχανικής ή διοικητικής εγκαταστάσεως.
- (δ) Δέν θά τοποθετηθούν είς περιοχάς αί όποίαι, κατά πασαν πιθανότητα, δυνατόν νά έχουν σημασίαν διά τήν διεξαγωγήν του πολέμου.

"Αρθρον 5.

Αί ζώναι υγειονομικά και ασφαλείας θά υπόκεινται είς τās ακολούθους υποχρεώσεις :

- (α) Τό δίκτυον συγκοινωνιών και τά μέσα μεταφοράς τά όποια ενδέχεται νά περιλαμβάνουν δέν θά χρησιμοποιούνται διά τήν μεταφοράν στρατιωτικού προσωπικού ή υλικού έστω καί έν απλή διαμετακομίσει.
- (β) Έν ουδεμία περιπτώσει θά υπερασπίζωνται στρατιωτικώς.

"Αρθρον 6.

Αί ζώναι υγειονομικά και ασφαλείας ,θά επισημαίνωνται διά διαγωνίων ερυθρών ταινιών έπι βάθους λευκού τοποθετουμένων έπι τής περιφέρειας τής ζώνης και έπι τών κτιρίων. Αί προοριζόμενοι αποκλειστικώς διά τραυματίας και

ασθενείς ζώναι δύνανται νά σημανθούν δι' ερυθρών σταυρών (Ερυθρών ημισελήνων, ερυθρού Λέοντος και Ήλιων) επί βάθους λευκού.

Δύνανται επίσης νά επισημανθούν νύκτωρ διά καταλλήλου φωτισμού.

"Άρθρον 7.

"Ήδη έν καιρώ ειρήνης η" κατά τήν έναρξιν των εχθροπραξιών έκαστη Δύναμις θά κοινοποίηση προς άπαντα τά Ύψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη κατάλογον των ζωνών υγειονομικών καϊ ασφαλείας αίτινες έδημιουργήθησαν επί των εδαφών τά όποια ελέγχει, θ ά τά τηρήση επίσης ενήμερα της δημιουργίας πάσης νέας ζώνης διαρκούσης της συρράξεως.

Ευθύς ώς τό αντίπαλον Μέρος λάδη τήν ανωτέρω κοινοποίησιν, ή ζώνη θά έχη κανονικώς συγκροτηθή.

Έάν τό αντίπαλον Μέρος θεωρή, ούχ ήττον, δι εις τών τιθεμένων υπό της παρούσης Συμφωνίας δρων προφανώς δέν τηρείται, δύνανται νά άρνηθη την άναγνώρισιν της ζώνης κοινοποιούν επειγόντως τήν άρνησίν του προς τό Μέρος άπό τό όποιον ή ζώνη εξαρτάται, ή νά εξάρτηση τήν άναγνώρισιν της άπό την έγκατάστασιν του έλεγχου περι οδ προβλέπει τό άρθρον 8.

"Άρθρον 8.

Πάσα Δύναμις έχουσα αναγνωρίσει μίαν ή περισσοτέρας ζώνας υγειονομικής και ασφαλείας συσταθείσας ύπό του αντιπάλου Μέρους δικαιούται να ζητήση όπως μία ή πλείονες ειδικαί Έπιτροπαι ελέγξουν κατά πόσον ήι ζώνη πληροί τάς υποχρεώσεις και τους δρους τους συνομολογηθέντας διά της παρούσης Συμφωνίας.

Προς τούτο τά μέλη ειδικών Επιτροπών θά έχουν άνά πασαν στιγμήν έλευθέραν είσοδον εις τάς διαφόρους ζώνας και θά δύνανται ακόμη καϊ νά διαμείνουν εκεί μονίμως, θ ά παρασχεθη δέ εις αυτά πάσα ευκολία διά τήν άσκησιν της ελεγκτικής των αποστολής.

"Άρθρον 9.

Έν ή περιπτώσει αί Έπιτροπαι διαπιστώσουν γεγονότα τά όποια θά τοις έφαινοντο αντίθετα προς τάς διατάξεις της παρούσης Συμφωνίας, θά ειδοποιήσουν πάραυτα τήν Δύναμιν έξ ής ή ζώνη εξαρτάται καϊ θά παράσχουν εις άυτόν διορίαν πέντε τό πολύ ήμερων προς διόρθωσιν τών κακώς εχόντων, θ α ειδοποιήσουν σχετικώς και τήν Δύναμιν ή οποία έχει αναγνωρίσει τήν ζώνην.

Έάν άμα τη λήξει της διορίας ή Κυδέρνησις έξ ής εξαρτάται ή ζώνη δεν έχη δώσει συνέχειαν εις τήν άπευθυνθεισαν αύτη είδοποίησιν, τό Αντίπαλον Μέρος δύνανται νά δηλώση δι δέν δεσμεύεται πλέον ύπό της παρούσης Συμφωνίας ώς προς τήν ζώνην ταύτην.

"Άρθρον 10.

Ἡ ἰδρύσασα μίαν ἢ πλείονας ζώνας ὑγειονομικᾶς καὶ ασφαλείας καὶ τὰ ἀντίπαλα Μέρη πρὸς τὰ ὅποια ἡ ὑπαρξὶς τῶν ζωνῶν αὐτῶν ἔχει γνωστοποιηθῆ θά διορίσουν ἢ θά ζητήσουν ἀπὸ τὰς προστάτιδας Δυνάμεις ἢ ἀπὸ ἄλλας οὐδετέρας Δυνάμεις νά διορίσουν ἐκεῖναι τὰ πρόσωπα τὰ ὅποια νά συμμετάσχουν τῶν ἀναφερομένων ἐν ἀρθροῖς 8 καὶ 9 εἰδικῶν Ἐπιτροπῶν.

"Άρθρον 11.

Αἱ ζῶναι ὑγειονομικαὶ καὶ ασφαλείας ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύνανται νά γίνουν στόχος ἐπιθέσεως ἄλλα θά εἶναι πάντοτε ἀντικείμενον προστασίας καὶ σεβασμοῦ διὰ τὰ ἐν συρράξει Μέρη.

"Άρθρον 12.

Εἰς περίπτωσιν κατοχῆς ἐδάφους τινός αἱ ἐν αὐτῷ ζῶναι ὑγειονομικαὶ καὶ ασφαλείας θά ἐξακολουθήσουν νά τυγχάνουν σεβασμοῦ καὶ νά χρησιμοποιοῦνται ὡς τοιαυταί.

Οὐχ' ἦπτον, ἢ κατέχουσα Δύναμις δύνανται νά μεταβάλῃ τὸν προορισμὸν τῶν ἀφου ἐξασφαλίσῃ τὴν τύχην τῶν ἐν αὐταῖς περιθαλπομένων προσώπων.

"Άρθρον 13.

Ἡ παρούσα Συμφωνία ἔχει ἐπίσης ἐφαρμογὴν προκειμένου περὶ τοποθεσιῶν τὰς ὁποίας αἱ Δυνάμεις ἤθελον χρησιμοποιήσῃ διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν εἰς τὸν ὅποιον ἀποβλέπουν αἱ ζῶναι ὑγειονομικαὶ καὶ ασφαλείας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ. ΣΧΕΔΙΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΑΦΟΡΩΝΤΟΣ ΤΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΕΓΚΛΕΙΣΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΑΣ.

"Άρθρον 1.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐγκλειστων θά διανέμουν τὰς ἀποστολάς συλλογικῶν βοηθημάτων δια τὰς ὁποίας εἶναι υπεύθυνοι εἰς ὄλους τοὺς ἐγκλειστοὺς τοὺς διοικητικῶς ἐξαρτώμενους ἀπὸ τὸν τόπον τοῦ περιορισμοῦ τῶν καθὼς καὶ εἰς τοὺς εὐρισκομένους εἰς νοσοκομεῖα, φύλακας ἢ ἄλλα σωφρονιστικὰ ἰδρύματα.

"Άρθρον 2.

Ἡ διανομὴ τῶν ἀποστολῶν συλλογικῆς βοήθειας θά διενεργῆται σύμφωνα πρὸς τὰς ὁδηγίας τῶν δωρητῶν καὶ βάσει σχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐγκλειστων. Οὐχ' ἦπτον, ἢ διανομὴ τῶν ἰατρικῶν βοηθημάτων θά γίνεταί κατὰ προτίμησιν κατόπιν συνεννοήσεως με τοὺς ἀνωτέρους ὑγειονομικοὺς

αξιωματικούς. Ούτοι, προκειμένου περί νοσοκομείων και απομονωτηρίων, δύνανται νά παρίδουν τας ρηθείσας οδηγίας εάν αί ανάγκαι τών ασθενών των τό απαιτούν. Εντός του ούτω καθοριζομένου πλαισίου ή διανομή θά διεξάγεται πάντοτε κατά τρόπον άκριβοδίκαιον.

"Άρθρον 3.

"Ινα καταστή δυνατή ή εξακρίβωσις τής ποιότητος και ποσότητος των αραλαμβανομένων εμπορευμάτων και ή σύνταξις λεπτομερών εκθέσεων προς χρήσιν τών δωρητών, θά έπιτραπή είς τά μέλη τών Επιτροπών εγκλείστων νά μεταβαίνουν είς τους σταθμούς και άλλους τόπους άφίξεως παρακειμένους είς τον χώρο περιορισμού όπου καταφθάνουν αί άποστολαι συλλογικών βοηθημάτων.

"Άρθρον 4.

Είς τας Έπιτροπάς θά παρασχεθούν αί αναγκαΐαι εύκολίαι ίνα εξακριβώσουν εάν ή διανομή τών συλλογικών βοηθημάτων έκτελήται συμφώνως προς τας οδηγίας των είς δλα τά τμήματα και παραρτήματα του χώρου περιορισμού.

"Άρθρον 5.

Θά επιτρέπεται είς τας Έπιτροπάς εγκλείστων νά συμπληρουν οι ίδιοι και νά επιμελούνται τήν, υπό μελών τής επιτροπής έγκλειστων είς τά αποσπάσματα ργασίας ή υπό τών ανωτέρων υγειονομικών αξιωματικών τών απομονωτηρίων και νοσοκομείων, συμπλήρωσιν έγγραφων ή ερωτηματολογίων προοριζομένων διά τους δωρητάς και σχετικών προς τά συλλογικά βοηθήματα (διανομή, ανάγκαι, ποσότητες, κ.λ.π.). Τά τοιαύτα έγγραφα και ερωτηματολόγια, προσηκόντως συμπεπληρωμένα, θά διαδιδάζωνται είς τους δωρητάς άνευ χρονοτριβής.

"Άρθρον 6.

Προς έξασφάλισιν τής κανονικής διανομής τών συλλογικών βοηθημάτων είς τους εγκλείστους του οικείου χώρου περιορισμού και προς ένδεχομένην αντιμετώπισιν τών αναγκών αί όποΐαι δυνατόν νά προκύψουν έκ τής άφίξεως νέων ομάδων εγκλείστων, θά επιτρέπεται είς τας Έπιτροπάς έγκλειστων νά σχηματίσουν και διατηρήσουν επαρκή αποθέματα, συλλογικών βοηθημάτων. Προς τον σκοπόν τούτον θά έ"χουν είς τήν διάθεσίν των καταλλήλους αποθήκας, έκαστη αποθήκη θά,έχη δύο κλείθρα. Η Επιτροπή εγκλείστων θά κρατή τας κλείδας τοΟ ενός και ό διοικητής του χώρου περιορισμού τας κλείδας του ετέρου.

"Αρθρον 7.

Τά Ύψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη και ειδικώς αϊ κατακρατοῦσαι Δυνάμεις θα επιτρέπουν, έν δλω τω ουνατω μέτρω, και υπό την έπιφύλαξιν των περι ανεφοδιασμού του πληθυσμού κανονισμών, πασαν έπι του εδάφους των αγοράν προς διανομήν συλλογικών βοηθημάτων είς τους εγκλείστους, θ ά διευκολύνουν επίσης τά εμβάσματα κεφαλαίων και άλλα δημοσιονομικά, τεχνικά ή διοικητικά μέτρα σχετικά προς τας αγοράς.

"Αρθρον 8.

Αϊ ανωτέρω διατάξεις δεν αντιτίθενται είς το δικαίωμα τών εγκλείστων νά λαμβάνουν συλλογικά βοηθήματα πρό της άφίξεώς των εις τον χώρον περιορισμού ή κατά την διάρκειαν της μεταφοράς των, οὔτε και είς την δυνατότητα την οποίαν έχουν οι αντιπρόσωποι της προστάτιδος Δυνάμεως, της Διεθνους Επιτροπής του Ερυθρού Σταύρου ή οιασδήποτε άλλης ανθρωπιστικής οργανώσεως ερχόμενης άρωγου είς τους εγκλείστους και επιφορισμένης την διαβίβασιν τών βοηθημάτων τούτων νά εξασφαλίσουν τήν προς τους παραλήπτας διανομήν των δι' δλων τών μέσων άτινα ήθελον κρίνει ενδεδειγμένα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Ι. Δελτάριον Περιορισμού.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ		*Ελεύθερον ταχ. τελών	
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟΝ ΔΕΛΤΑΡΙΟΝ			
Προσοχή. (α) Έμπροσθία ὄψις :		ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	
Τὸ δελτάριον τοῦτο δέον ὅπως συμπληρωθῆ ὑπὸ ἐκάστου ἐγκλείστου εὐθὺς ὡς οὗτος περιορισθῆ και ὁσάκις ἢ διεύθυνσίς του ἀλλάξῃ κατόπιν μεταφορᾶς του είς ἄλλον χώρον περιορισμοῦ ἢ είς Νοσοκομεῖον.		ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ	
Τὸ δελτάριον τοῦτο εἶναι ἄσχετον τοῦ εἰδικοῦ δελταρίου τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπεται είς τὸν ἐγκλειστον ν' ἀποστείλῃ πρὸς τὴν οἰκογένειάν του.			
Γράψατε εὐαναγνώστως μὲ κεφαλαῖα γράμματα.		Ι. Ἐθνικότης	
2. Ἐπώνυμον	3. Ὄνομα (πλήρες)	4. Ὄνομα πατρὸς	
5. Χρονολογία γεννήσεως	6. Τόπος Γεννήσεως		

(β) Ὅπισθία πλευρά :

---

7. Ἐπάγγελμα

---

8. Διεύθυνσις πρὸ τῆς κρατήσεως

---

9. Διεύθυνσις οἰκογενείας

---

10. Περιορίσθη τὴν .....

Προερχόμενος ἀπὸ (νοσοκομεῖον κλπ.) .....

---

11. Κατάστασις ὑγείας

---

12. Παρούσα Διεύθυνσις

---

13. Χρονολογία

14. Ὑπογραφή

Διαγράψατε ὅ,τι δὲν σᾶς ἀφορᾷ.—Μὴν προσθέσετε ἄλλον τι, προσέξατε τὰς παρούσας ἐξηγήσεις.

(Μέγεθος τοῦ δελταρίου περιορισμοῦ. 10×15 ἑκατ. τοῦ μέτρου).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΙΙ. Ἐπιστολή

Ἑπηρεσία Πολιτικῶν Κρατουμένων.

Ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν.

Πρὸς .....

Ὅδος καὶ Ἀριθμὸς .....

Τόπος προορισμοῦ (μὲ κεφαλαῖα).....

Ἐπαρχία ἢ Νομαρχία.....

Χώρα (μὲ κεφαλαῖα) .....

Ἀποστολεὺς :

Ἐπώνυμον καὶ ὄνομα.

Χρονολογία καὶ τόπος γεννήσεως.

Διεύθυνσις τόπου κρατήσεως.

(Μέγεθος ἐπιστολῆς—29 × 15 ἑκατοστομέτρων).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ.
ΕΠΙΣΤΟΛΙΚΟΝ ΔΕΛΤΑΡΙΟΝ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ Ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟΝ ΔΕΛΤΑΡΙΟΝ

Ι. Ἐμπροσθία ὄψεις :

Ἀποστολεύς :

Ἐπώνυμον καὶ ὄνομα.

Τόπος καὶ χρονολογία γεννήσεως.

Διεύθυνσις τόπου κρατήσεως.

Πρὸς

Ὅδος καὶ ἀριθμὸς

Τόπος προορισμοῦ (μὲ κεφαλαῖα)

Ἐπαρχία ἢ Νομαρχία.

Χώρα (μὲ κεφαλαῖα)

Ἡμερομηνία :

2. Ὅπισθία ὄψεις :

Γράψατε μόνον ἐπὶ τῶν γραμμῶν καὶ πολὺ εὐανάγνωστα

(Διαστάσεις δελταρίου : 10 x 15 ἑκατοστόμετρα).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2
ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ

V
PROTOCOL ADDITIONAL
TO THE GENEVA CONVENTIONS OF 12 AUGUST 1949,
AND RELATING TO THE PROTECTION
OF VICTIMS OF INTERNATIONAL ARMED CONFLICTS
(PROTOCOL I), OF 8 JUNE 1977

PREAMBLE

The High Contracting Parties,

Proclaiming their earnest wish to see peace prevail among peoples,

Recalling that every State has the duty, in conformity with the Charter of the United Nations, to refrain in its international relations from the threat or use of force against the sovereignty, territorial integrity or political independence of any State, or in any other manner inconsistent with the purposes of the United Nations,

Believing it necessary nevertheless to reaffirm and develop the provisions protecting the victims of armed conflicts and to supplement measures intended to reinforce their application,

Expressing their conviction that nothing in this Protocol or in the Geneva Conventions of 12 August 1949 can be construed as legitimizing or authorizing any act of aggression or any other use of force inconsistent with the Charter of the United Nations,

Reaffirming further that the provisions of the Geneva Conventions of 12 August 1949 and of this Protocol must be fully applied in all circumstances to all persons who are protected by those instruments, without any adverse distinction based on the nature or origin of the armed conflict or on the causes espoused by or attributed to the Parties to the conflict,

Have agreed on the following:

PART I

GENERAL PROVISIONS

Article 1 — General principles and scope of application

1. The High Contracting Parties undertake to respect and to ensure respect for this Protocol in all circumstances.
2. In cases not covered by this Protocol or by other international agreements, civilians and combatants remain under the protection and authority of the principles of international law derived from established custom, from the principles of humanity and from the dictates of public conscience.
3. This Protocol, which supplements the Geneva Conventions of 12 August 1949 for the protection of war victims, shall apply in the situations referred to in Article 2 common to those Conventions.
4. The situations referred to in the preceding paragraph include armed conflicts in which peoples are fighting against colonial domination and alien occupation and against racist régimes in the exercise of their right of self-determination, as enshrined in the Charter of the United Nations and the Declaration on Principles of International Law concerning Friendly Relations and Co-operation among States in accordance with the Charter of the United Nations.

Article 2 — Definitions

For the purposes of this Protocol:

- a) “First Convention”, “Second Convention”, “Third Convention” and “Fourth Convention” mean, respectively, the Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field of 12 August 1949; the Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of Wounded, Sick and Shipwrecked Members of Armed Forces at Sea of 12 August 1949; the Geneva Convention relative to the Treatment of Prisoners of War of 12 August 1949; the Geneva Convention relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War of 12 August 1949; “the Conventions” means the four Geneva Conventions of 12 August 1949 for the protection of war victims;
- b) “rules of international law applicable in armed conflict” means the rules applicable in armed conflict set forth in international agreements to which the Parties to the conflict are Parties and the generally recognized principles and rules of international law which are applicable to armed conflict;

- c) "Protecting Power" means a neutral or other State not a Party to the conflict which has been designated by a Party to the conflict and accepted by the adverse Party and has agreed to carry out the functions assigned to a Protecting Power under the Conventions and this Protocol;
- d) "substitute" means an organization acting in place of a Protecting Power in accordance with Article 5.

Article 3 — Beginning and end of application

Without prejudice to the provisions which are applicable at all times:

- a) the Conventions and this Protocol shall apply from the beginning of any situation referred to in Article 1 of this Protocol;
- b) the application of the Conventions and of this Protocol shall cease, in the territory of Parties to the conflict, on the general close of military operations and, in the case of occupied territories, on the termination of the occupation, except, in either circumstance, for those persons whose final release, repatriation or re-establishment takes place thereafter. These persons shall continue to benefit from the relevant provisions of the Conventions and of this Protocol until their final release, repatriation or re-establishment.

Article 4 — Legal status of the Parties to the conflict

The application of the Conventions and of this Protocol, as well as the conclusion of the agreements provided for therein, shall not affect the legal status of the Parties to the conflict. Neither the occupation of a territory nor the application of the Conventions and this Protocol shall affect the legal status of the territory in question.

Article 5 — Appointment of Protecting Powers and of their substitute

1. It is the duty of the Parties to a conflict from the beginning of that conflict to secure the supervision and implementation of the Conventions and of this Protocol by the application of the system of Protecting Powers, including *inter alia* the designation and acceptance of those Powers, in accordance with the following paragraphs. Protecting Powers shall have the duty of safeguarding the interests of the Parties to the conflict.
2. From the beginning of a situation referred to in Article 1, each Party to the conflict shall without delay designate a Protecting Power for the purpose of applying the Conventions and this Protocol and shall, likewise without delay and for the same purpose, permit the activities of a Protecting Power which has been accepted by it as such after designation by the adverse Party.
3. If a Protecting Power has not been designated or accepted from the beginning of a situation referred to in Article 1, the International Committee of the Red Cross, without prejudice to the right of any other impartial

- humanitarian organization to do likewise, shall offer its good offices to the Parties to the conflict with a view to the designation without delay of a Protecting Power to which the Parties to the conflict consent. For that purpose it may, *inter alia*, ask each Party to provide it with a list of at least five States which that Party considers acceptable to act as Protecting Power on its behalf in relation to an adverse Party, and ask each adverse Party to provide a list of at least five States which it would accept as the Protecting Power of the first Party; these lists shall be communicated to the Committee within two weeks after the receipt of the request; it shall compare them and seek the agreement of any proposed State named on both lists.
4. If, despite the foregoing, there is no Protecting Power, the Parties to the conflict shall accept without delay an offer which may be made by the International Committee of the Red Cross or by any other organization which offers all guarantees of impartiality and efficacy, after due consultations with the said Parties and taking into account the result of these consultations, to act as a substitute. The functioning of such a substitute is subject to the consent of the Parties to the conflict; every effort shall be made by the Parties to the conflict to facilitate the operations of the substitute in the performance of its tasks under the Conventions and this Protocol.
  5. In accordance with Article 4, the designation and acceptance of Protecting Powers for the purpose of applying the Conventions and this Protocol shall not affect the legal status of the Parties to the conflict or of any territory, including occupied territory.
  6. The maintenance of diplomatic relations between Parties to the conflict or the entrusting of the protection of a Party's interests and those of its nationals to a third State in accordance with the rules of international law relating to diplomatic relations is no obstacle to the designation of Protecting Powers for the purpose of applying the Conventions and this Protocol.
  7. Any subsequent mention in this Protocol of a Protecting Power includes also a substitute.

Article 6 — Qualified persons

1. The High Contracting Parties shall, also in peacetime, endeavour, with the assistance of the national Red Cross (Red Crescent, Red Lion and Sun) Societies, to train qualified personnel to facilitate the application of the Conventions and of this Protocol, and in particular the activities of the Protecting Powers.
2. The recruitment and training of such personnel are within domestic jurisdiction.
3. The International Committee of the Red Cross shall hold at the disposal of the High Contracting Parties the lists of persons so trained which the High Contracting Parties may have established and may have transmitted to it for

that purpose. 4. The conditions governing the employment of such personnel outside the national territory shall, in each case, be the subject of special agreements between the Parties concerned.

Article 7 — Meetings

The depositary of this Protocol shall convene a meeting of the High Contracting Parties, at the request of one or more of the said Parties and upon the approval of the majority of the said Parties, to consider general problems concerning the application of the Conventions and of the Protocol.

PART II

WOUNDED, SICK AND SHIPWRECKED

SECTION I

GENERAL PROTECTION

Article 8 — Terminology

For the purposes of this Protocol:

- a) “wounded” and “sick” mean persons, whether military or civilian, who, because of trauma, disease or other physical or mental disorder or disability, are in need of medical assistance or care and who refrain from any act of hostility. These terms also cover maternity cases, newborn babies and other persons who may be in need of immediate medical assistance or care, such as the infirm or expectant mothers, and who refrain from any act of hostility;
- b) “shipwrecked” means persons, whether military or civilian, who are in peril at sea or in other waters as a result of misfortune affecting them or the vessel or aircraft carrying them and who refrain from any act of hostility. These persons, provided that they continue to refrain from any act of hostility, shall continue to be considered shipwrecked during their rescue until they acquire another status under the Conventions or this Protocol;
- c) “medical personnel” means those persons assigned, by a Party to the conflict, exclusively to the medical purposes enumerated under subparagraph

- e) or to the administration of medical units or to the operation or administration of medical transports. Such assignments may be either permanent or temporary. The term includes:
  - i) medical personnel of a Party to the conflict, whether military or civilian, including those described in the First and Second Conventions, and those assigned to civil defence organizations;
  - ii) medical personnel of national Red Cross (Red Crescent, Red Lion and Sun) Societies and other national voluntary aid societies duly recognized and authorized by a Party to the conflict;
  - iii) medical personnel of medical units or medical transports described in Article 9, paragraph 2;
- d) “religious personnel” means military or civilian persons, such as chaplains, who are exclusively engaged in the work of their ministry and attached:
  - i) to the armed forces of a Party to the conflict;
  - ii) to medical units or medical transports of a Party to the conflict;
  - iii) to medical units or medical transports described in Article 9, paragraph 2; or
  - iv) to civil defence organizations of a Party to the conflict. The attachment of religious personnel may be either permanent or temporary, and the relevant provisions mentioned under subparagraph *k*) apply to them;
- e) “medical units” means establishments and other units, whether military or civilian, organized for medical purposes, namely the search for, collection, transportation, diagnosis or treatment — including first-aid treatment — of the wounded, sick and shipwrecked, or for the prevention of disease. The term includes, for example, hospitals and other similar units, blood transfusion centres, preventive medicine centres and institutes, medical depots and the medical and pharmaceutical stores of such units. Medical units may be fixed or mobile, permanent or temporary;
- f) “medical transportation” means the conveyance by land, water or air of the wounded, sick, shipwrecked, medical personnel, religious personnel, medical equipment or medical supplies protected by the Conventions and by this Protocol; g) “medical transports” means any means of transportation, whether military or civilian, permanent or temporary, assigned exclusively to medical transportation and under the control of a competent authority of a Party to the conflict;
- h) “medical vehicles” means any medical transports by land;
- i) “medical ships and craft” means any medical transports by water;
- j) “medical aircraft” means any medical transports by air;

- k) “permanent medical personnel”, “permanent medical units” and “permanent medical transports” mean those assigned exclusively to medical purposes for an indeterminate period. “Temporary medical personnel”, “temporary medical units” and “temporary medical transports” mean those devoted exclusively to medical purposes for limited periods during the whole of such periods. Unless otherwise specified, the terms “medical personnel”, “medical units” and “medical transports” cover both permanent and temporary categories;
- l) “distinctive emblem” means the distinctive emblem of the red cross, red crescent or red lion and sun on a white ground when used for the protection of medical units and transports, or medical and religious personnel, equipment or supplies;
- m) “distinctive signal” means any signal or message specified for the identification exclusively of medical units or transports in Chapter III of Annex I to this Protocol.

Article 9 — Field of application

1. This Part, the provisions of which are intended to ameliorate the condition of the wounded, sick and shipwrecked, shall apply to all those affected by a situation referred to in Article 1, without any adverse distinction founded on race, colour, sex, language, religion or belief, political or other opinion, national or social origin, wealth, birth or other status, or on any other similar criteria.
2. The relevant provisions of Articles 27 and 32 of the First Convention shall apply to permanent medical units and transports (other than hospital ships, to which Article 25 of the Second Convention applies) and their personnel made available to a Party to the conflict for humanitarian purposes:
  - a) by a neutral or other State which is not a Party to that conflict;
  - b) by a recognized and authorized aid society of such a State;
  - c) by an impartial international humanitarian organization.

Article 10 — Protection and care

1. All the wounded, sick and shipwrecked, to whichever Party they belong, shall be respected and protected.
2. In all circumstances they shall be treated humanely and shall receive, to the fullest extent practicable and with the least possible delay, the medical care and attention required by their condition. There shall be no distinction among them founded on any grounds other than medical ones.

Article 11 — Protection of persons

1. The physical or mental health and integrity of persons who are in the power of the adverse Party or who are interned, detained or otherwise deprived of liberty as a result of a situation referred to in Article 1 shall not be endangered by any unjustified act or omission. Accordingly, it is prohibited to subject the persons described in this Article to any medical procedure which is not indicated by the state of health of the person concerned and which is not consistent with generally accepted medical standards which would be applied under similar medical circumstances to persons who are nationals of the Party conducting the procedure and who are in no way deprived of liberty.
2. It is, in particular, prohibited to carry out on such persons, even with their consent:
  - a) physical mutilations;
  - b) medical or scientific experiments;
  - c) removal of tissue or organs for transplantation,except where these acts are justified in conformity with the conditions provided for in paragraph 1.
3. Exceptions to the prohibition in paragraph 2 c) may be made only in the case of donations of blood for transfusion or of skin for grafting, provided that they are given voluntarily and without any coercion or inducement, and then only for therapeutic purposes. under conditions consistent with generally accepted medical standards and controls designed for the benefit of both the donor and the recipient.
4. Any wilful act or omission which seriously endangers the physical or mental health or integrity of any person who is in the power of a Party other than the one on which he depends and which either violates any of the prohibitions in paragraphs 1 and 2 or fails to comply with the requirements of paragraph 3 shall be a grave breach of this Protocol.
5. The persons described in paragraph 1 have the right to refuse any surgical operation. In case of refusal, medical personnel shall endeavour to obtain a written statement to that effect, signed or acknowledged by the patient.
6. Each Party to the conflict shall keep a medical record for every donation of blood for transfusion or skin for grafting by persons referred to in paragraph 1, if that donation is made under the responsibility of that Party. In addition, each Party to the conflict shall endeavour to keep a record of all medical procedures undertaken with respect to any person who is interned, detained or otherwise deprived of liberty as a result of a situation referred to in Article 1. These records shall be available at all times for inspection by the Protecting Power.

Article 12 — Protection of medical units

1. Medical units shall be respected and protected at all times and shall not be the object of attack.
2. Paragraph 1 shall apply to civilian medical units, provided that they:
  - a) belong to one of the Parties to the conflict;
  - b) are recognized and authorized by the competent authority of one of the Parties to the conflict; or
  - c) are authorized in conformity with Article 9, paragraph 2, of this Protocol or Article 27 of the First Convention.
3. The Parties to the conflict are invited to notify each other of the location of their medical units. The absence of such notification shall not exempt any of the Parties from the obligation to comply with the provisions of paragraph 1.
4. Under no circumstances shall medical units be used in an attempt to shield military objectives from attack. Whenever possible, the Parties to the conflict shall ensure that medical units are so sited that attacks against military objectives do not imperil their safety.

Article 13 — Discontinuance of protection of civilian medical units

1. The protection to which civilian medical units are entitled shall not cease unless they are used to commit, outside their humanitarian function, acts harmful to the enemy. Protection may, however, cease only after a warning has been given setting, whenever appropriate, a reasonable time-limit, and after such warning has remained unheeded.
2. The following shall not be considered as acts harmful to the enemy:
  - a) that the personnel of the unit are equipped with light individual weapons for their own defence or for that of the wounded and sick in their charge;
  - b) that the unit is guarded by a picket or by sentries or by an escort;
  - c) that small arms and ammunition taken from the wounded and sick, and not yet handed to the proper service, are found in the units;
  - d) that members of the armed forces or other combatants are in the unit for medical reasons.

Article 14 — Limitations on requisition of civilian medical units

1. The Occupying Power has the duty to ensure that the medical needs of the civilian population in occupied territory continue to be satisfied.
2. The Occupying Power shall not, therefore, requisition civilian medical units, their equipment, their *matériel* or the services of their personnel, so long as these resources are necessary for the provision of adequate medical services for the civilian population and for the continuing medical care of any wounded and sick already under treatment.

3. Provided that the general rule in paragraph 2 continues to be observed, the Occupying Power may requisition the said resources, subject to the following particular conditions:
  - a) that the resources are necessary for the adequate and immediate medical treatment of the wounded and sick members of the armed forces of the Occupying Power or of prisoners of war;
  - b) that the requisition continues only while such necessity exists; and
  - c) that immediate arrangements are made to ensure that the medical needs of the civilian population, as well as those of any wounded and sick under treatment who are affected by the requisition, continue to be satisfied.

Article 15 — Protection of civilian medical and religious personnel

1. Civilian medical personnel shall be respected and protected.
2. If needed, all available help shall be afforded to civilian medical personnel in an area where civilian medical services are disrupted by reason of combat activity.
3. The Occupying Power shall afford civilian medical personnel in occupied territories every assistance to enable them to perform, to the best of their ability, their humanitarian functions. The Occupying Power may not require that, in the performance of those functions, such personnel shall give priority to the treatment of any person except on medical grounds. They shall not be compelled to carry out tasks which are not compatible with their humanitarian mission.
4. Civilian medical personnel shall have access to any place where their services are essential, subject to such supervisory and safety measures as the relevant Party to the conflict may deem necessary.
5. Civilian religious personnel shall be respected and protected. The provisions of the Conventions and of this Protocol concerning the protection and identification of medical personnel shall apply equally to such persons.

Article 16 — General protection of medical duties

1. Under no circumstances shall any person be punished for carrying out medical activities compatible with medical ethics, regardless of the person benefiting therefrom.
2. Persons engaged in medical activities shall not be compelled to perform acts or to carry out work contrary to the rules of medical ethics or to other medical rules designed for the benefit of the wounded and sick or to the provisions of the Conventions or of this Protocol, or to refrain from performing acts or from carrying out work required by those rules and provisions.
3. No person engaged in medical activities shall be compelled to give to anyone belonging either to an adverse Party, or to his own Party except as required by the law of the latter Party, any information concerning the wounded and

sick who are, or who have been, under his care, if such information would, in his opinion, prove harmful to the patients concerned or to their families. Regulations for the compulsory notification of communicable diseases shall, however, be respected.

Article 17 — Role of the civilian population and of aid societies

1. The civilian population shall respect the wounded, sick and shipwrecked, even if they belong to the adverse Party, and shall commit no act of violence against them. The civilian population and aid societies, such as national Red Cross (Red Crescent, Red Lion and Sun) Societies, shall be permitted, even on their own initiative, to collect and care for the wounded, sick and shipwrecked, even in invaded or occupied areas. No one shall be harmed, prosecuted, convicted or punished for such humanitarian acts.
2. The Parties to the conflict may appeal to the civilian population and the aid societies referred to in paragraph 1 to collect and care for the wounded, sick and shipwrecked, and to search for the dead and report their location; they shall grant both protection and the necessary facilities to those who respond to this appeal. If the adverse Party gains or regains control of the area, that Party also shall afford the same protection and facilities for so long as they are needed.

Article 18 — Identification

1. Each Party to the conflict shall endeavour to ensure that medical and religious personnel and medical units and transports are identifiable.
2. Each Party to the conflict shall also endeavour to adopt and to implement methods and procedures which will make it possible to recognize medical units and transports which use the distinctive emblem and distinctive signals.
3. In occupied territory and in areas where fighting is taking place or is likely to take place, civilian medical personnel and civilian religious personnel should be recognizable by the distinctive emblem and an identity card certifying their status.
4. With the consent of the competent authority, medical units and transports shall be marked by the distinctive emblem. The ships and craft referred to in Article 22 of this Protocol shall be marked in accordance with the provisions of the Second Convention.
5. In addition to the distinctive emblem, a Party to the conflict may, as provided in Chapter III of Annex 1 to this Protocol, authorize the use of distinctive signals to identify medical units and transports. Exceptionally, in the special cases covered in that Chapter, medical transports may use distinctive signals without displaying the distinctive emblem.
6. The application of the provisions of paragraphs 1 to 5 of this Article is governed by Chapters I to III of Annex I to this Protocol. Signals designated

in Chapter III of the Annex for the exclusive use of medical units and transports shall not, except as provided therein, be used for any purpose other than to identify the medical units and transports specified in that Chapter.

7. This Article does not authorize any wider use of the distinctive emblem in peacetime than is prescribed in Article 44 of the First Convention.
8. The provisions of the Conventions and of this Protocol relating to supervision of the use of the distinctive emblem and to the prevention and repression of any misuse thereof shall be applicable to distinctive signals.

Article 19 — Neutral and other States not Parties to the conflict

Neutral and other States not Parties to the conflict shall apply the relevant provisions of this Protocol to persons protected by this Part who may be received or interned within their territory, and to any dead of the Parties to that conflict whom they may find.

Article 20 — Prohibition of reprisals

Reprisals against the persons and objects protected by this Part are prohibited.

SECTION II

MEDICAL TRANSPORTATION

Article 21 — Medical vehicles

Medical vehicles shall be respected and protected in the same way as mobile medical units under the Conventions and this Protocol.

Article 22 — Hospital ships and coastal rescue craft

1. The provisions of the Conventions relating to:
  - a) vessels described in Articles 22, 24, 25 and 27 of the Second Convention,
  - b) their lifeboats and small craft,
  - c) their personnel and crews, and
  - d) the wounded, sick and shipwrecked on board, shall also apply where these vessels carry civilian wounded, sick and shipwrecked who do not belong to any of the categories mentioned in Article 13 of the Second Convention. Such civilians shall not, however, be subject to surrender to any Party which is not their own, or to capture at sea. If they find

themselves in the power of a Party to the conflict other than their own, they shall be covered by the Fourth Convention and by this Protocol.

2. The protection provided by the Conventions to vessels described in Article 25 of the Second Convention shall extend to hospital ships made available for humanitarian purposes to a Party to the conflict:
  - a) by a neutral or other State which is not a Party to that conflict; or
  - b) by an impartial international humanitarian organization, provided that, in either case, the requirements set out in that Article are complied with.
3. Small craft described in Article 27 of the Second Convention shall be protected even if the notification envisaged by that Article has not been made. The Parties to the conflict are, nevertheless, invited to inform each other of any details of such craft which will facilitate their identification and recognition.

Article 23 — Other medical ships and craft

1. Medical ships and craft other than those referred to in Article 22 of this Protocol and Article 38 of the Second Convention shall, whether at sea or in other waters, be respected and protected in the same way as mobile medical units under the Conventions and this Protocol. Since this protection can only be effective if they can be identified and recognized as medical ships or craft, such vessels should be marked with the distinctive emblem and as far as possible comply with the second paragraph of Article 43 of the Second Convention.
2. The ships and craft referred to in paragraph 1 shall remain subject to the laws of war. Any warship on the surface able immediately to enforce its command may order them to stop, order them off, or make them take a certain course, and they shall obey every such command. Such ships and craft may not in any other way be diverted from their medical mission so long as they are needed for the wounded, sick and shipwrecked on board.
3. The protection provided in paragraph 1 shall cease only under the conditions set out in Articles 34 and 35 of the Second Convention. A clear refusal to obey a command given in accordance with paragraph 2 shall be an act harmful to the enemy under Article 34 of the Second Convention.
4. A Party to the conflict may notify any adverse Party as far in advance of sailing as possible of the name, description, expected time of sailing, course and estimated speed of the medical ship or craft, particularly in the case of ships of over 2,000 gross tons, and may provide any other information which would facilitate identification and recognition. The adverse Party shall acknowledge receipt of such information.
5. The provisions of Article 37 of the Second Convention shall apply to medical and religious personnel in such ships and craft.

6. The provisions of the Second Convention shall apply to the wounded, sick and shipwrecked belonging to the categories referred to in Article 13 of the Second Convention and in Article 44 of this Protocol who may be on board such medical ships and craft. Wounded, sick and shipwrecked civilians who do not belong to any of the categories mentioned in Article 13 of the Second Convention shall not be subject, at sea, either to surrender to any Party which is not their own, or to removal from such ships or craft; if they find themselves in the power of a Party to the conflict other than their own, they shall be covered by the Fourth Convention and by this Protocol.

Article 24 — Protection of medical aircraft

Medical aircraft shall be respected and protected, subject to the provisions of this Part.

Article 25 — Medical aircraft in areas not controlled by an adverse Party

In and over land areas physically controlled by friendly forces, or in and over sea areas not physically controlled by an adverse Party, the respect and protection of medical aircraft of a Party to the conflict is not dependent on any agreement with an adverse Party. For greater safety, however, a Party to the conflict operating its medical aircraft in these areas may notify the adverse Party, as provided in Article 29, in particular when such aircraft are making flights bringing them within range of surface-to-air weapons systems of the adverse Party.

Article 26 — Medical aircraft in contact or similar zones

1. In and over those parts of the contact zone which are physically controlled by friendly forces and in and over those areas the physical control of which is not clearly established, protection for medical aircraft can be fully effective only by prior agreement between the competent military authorities of the Parties to the conflict, as provided for in Article 29. Although, in the absence of such an agreement, medical aircraft operate at their own risk, they shall nevertheless be respected after they have been recognized as such.
2. "Contact zone" means any area on land where the forward elements of opposing forces are in contact with each other, especially where they are exposed to direct fire from the ground.

Article 27 — Medical aircraft in areas controlled by an adverse Party

1. The medical aircraft of a Party to the conflict shall continue to be protected while flying over land or sea areas physically controlled by an adverse Party, provided that prior agreement to such flights has been obtained from the competent authority of that adverse Party.

2. A medical aircraft which flies over an area physically controlled by an adverse Party without, or in deviation from the terms of, an agreement provided for in paragraph 1, either through navigational error or because of an emergency affecting the safety of the flight, shall make every effort to identify itself and to inform the adverse Party of the circumstances. As soon as such medical aircraft has been recognized by the adverse Party, that Party shall make all reasonable efforts to give the order to land or to alight on water, referred to in Article 30, paragraph 1, or to take other measures to safeguard its own interests, and, in either case, to allow the aircraft time for compliance, before resorting to an attack against the aircraft.

Article 28 — Restrictions on operations of medical aircraft

1. The Parties to the conflict are prohibited from using their medical aircraft to attempt to acquire any military advantage over an adverse Party. The presence of medical aircraft shall not be used in an attempt to render military objectives immune from attack.
2. Medical aircraft shall not be used to collect or transmit intelligence data and shall not carry any equipment intended for such purposes. They are prohibited from carrying any persons or cargo not included within the definition in Article 8, sub-paragraph f). The carrying on board of the personal effects of the occupants or of equipment intended solely to facilitate navigation, communication, or identification shall not be considered as prohibited.
3. Medical aircraft shall not carry any armament except small arms and ammunition taken from the wounded, sick and shipwrecked on board and not yet handed to the proper service, and such light individual weapons as may be necessary to enable the medical personnel on board to defend themselves and the wounded, sick and shipwrecked in their charge.
4. While carrying out the flights referred to in Articles 26 and 27, medical aircraft shall not, except by prior agreement with the adverse Party, be used to search for the wounded, sick and shipwrecked.

Article 29 — Notifications and agreements concerning medical aircraft

1. Notifications under Article 25, or requests for prior agreement under Articles 26, 27, 28 (paragraph 4), or 31 shall state the proposed number of medical aircraft, their flight plans and means of identification, and shall be understood to mean that every flight will be carried out in compliance with Article 28.
2. A Party which receives a notification given under Article 25 shall at once acknowledge receipt of such notification.
3. A Party which receives a request for prior agreement under Articles 26, 27, 28 (paragraph 4), or 31 shall, as rapidly as possible, notify the requesting Party:
  - a) that the request is agreed to;

- b) that the request is denied; or
  - c) of reasonable alternative proposals to the request. It may also propose a prohibition or restriction of other flights in the area during the time involved. If the Party which submitted the request accepts the alternative proposals, it shall notify the other Party of such acceptance.
4. The Parties shall take the necessary measures to ensure that notifications and agreements can be made rapidly.
  5. The Parties shall also take the necessary measures to disseminate rapidly the substance of any such notifications and agreements to the military units concerned and shall instruct those units regarding the means of identification that will be used by the medical aircraft in question.

Article 30 — Landing and inspection of medical aircraft

1. Medical aircraft flying over areas which are physically controlled by an adverse Party, or over areas the physical control of which is not clearly established, may be ordered to land or to alight on water, as appropriate, to permit inspection in accordance with the following paragraphs. Medical aircraft shall obey any such order.
2. If such an aircraft lands or alights on water, whether ordered to do so or for other reasons, it may be subjected to inspection solely to determine the matters referred to in paragraphs 3 and 4. Any such inspection shall be commenced without delay and shall be conducted expeditiously. The inspecting Party shall not require the wounded and sick to be removed from the aircraft unless their removal is essential for the inspection. That Party shall in any event ensure that the condition of the wounded and sick is not adversely affected by the inspection or by the removal.
3. If the inspection discloses that the aircraft:
  - a) is a medical aircraft within the meaning of Article 8, sub-paragraph *j*),
  - b) is not in violation of the conditions prescribed in Article 28, and
  - c) has not flown without or in breach of a prior agreement where such agreement is required, the aircraft and those of its occupants who belong to the adverse Party or to a neutral or other State not a Party to the conflict shall be authorized to continue the flight without delay.
4. If the inspection discloses that the aircraft:
  - a) is not a medical aircraft within the meaning of Article 8, sub-paragraph *j*),
  - b) is in violation of the conditions prescribed in Article 28, or
  - c) has flown without or in breach of a prior agreement where such agreement is required,the aircraft may be seized. Its occupants shall be treated in conformity with the relevant provisions of the Conventions and of this Protocol. Any aircraft

seized which had been assigned as a permanent medical aircraft may be used thereafter only as a medical aircraft.

Article 31 — Neutral or other States not Parties to the conflict

1. Except by prior agreement, medical aircraft shall not fly over or land in the territory of a neutral or other State not a Party to the conflict. However, with such an agreement, they shall be respected throughout their flight and also for the duration of any calls in the territory. Nevertheless they shall obey any summons to land or to alight on water, as appropriate.
2. Should a medical aircraft, in the absence of an agreement or in deviation from the terms of an agreement, fly over the territory of a neutral or other State not a Party to the conflict, either through navigational error or because of an emergency affecting the safety of the flight, it shall make every effort to give notice of the flight and to identify itself. As soon as such medical aircraft is recognized, that State shall make all reasonable efforts to give the order to land or to alight on water referred to in Article 30, paragraph 1, or to take other measures to safeguard its own interests, and, in either case, to allow the aircraft time for compliance, before resorting to an attack against the aircraft.
3. If a medical aircraft, either by agreement or in the circumstances mentioned in paragraph 2, lands or alights on water in the territory of a neutral or other State not Party to the conflict, whether ordered to do so or for other reasons, the aircraft shall be subject to inspection for the purposes of determining whether it is in fact a medical aircraft. The inspection shall be commenced without delay and shall be conducted expeditiously. The inspecting Party shall not require the wounded and sick of the Party operating the aircraft to be removed from it unless their removal is essential for the inspection. The inspecting Party shall in any event ensure that the condition of the wounded and sick is not adversely affected by the inspection or the removal. If the inspection discloses that the aircraft is in fact a medical aircraft, the aircraft with its occupants, other than those who must be detained in accordance with the rules of international law applicable in armed conflict, shall be allowed to resume its flight, and reasonable facilities shall be given for the continuation of the flight. If the inspection discloses that the aircraft is not a medical aircraft, it shall be seized and the occupants treated in accordance with paragraph 4.
4. The wounded, sick and shipwrecked disembarked, otherwise than temporarily, from a medical aircraft with the consent of the local authorities in the territory of a neutral or other State not a Party to the conflict shall, unless agreed otherwise between that State and the Parties to the conflict, be detained by that State where so required by the rules of international law applicable in armed conflict, in such a manner that they cannot again take part in the hostilities. The cost of hospital treatment and internment shall be borne by the State to which those persons belong.
5. Neutral or other States not Parties to the conflict shall apply any conditions and restrictions on the passage of medical aircraft over, or on

the landing of medical aircraft in, their territory equally to all Parties to the conflict.

SECTION III

MISSING AND DEAD PERSONS

Article 32 — General principle

In the implementation of this Section, the activities of the High Contracting Parties, of the Parties to the conflict and of the international humanitarian organizations mentioned in the Conventions and in this Protocol shall be prompted mainly by the right of families to know the fate of their relatives.

Article 33 — Missing persons

1. As soon as circumstances permit, and at the latest from the end of active hostilities, each Party to the conflict shall search for the persons who have been reported missing by an adverse Party. Such adverse Party shall transmit all relevant information concerning such persons in order to facilitate such searches.
2. In order to facilitate the gathering of information pursuant to the preceding paragraph, each Party to the conflict shall, with respect to persons who would not receive more favourable consideration under the Conventions and this Protocol:
  - a) record the information specified in Article 138 of the Fourth Convention in respect of such persons who have been detained, imprisoned or otherwise held in captivity for more than two weeks as a result of hostilities or occupation, or who have died during any period of detention;
  - b) to the fullest extent possible, facilitate and, if need be, carry out the search for and the recording of information concerning such persons if they have died in other circumstances as a result of hostilities or occupation.
3. Information concerning persons reported missing pursuant to paragraph 1 and requests for such information shall be transmitted either directly or through the Protecting Power or the Central Tracing Agency of the International Committee of the Red Cross or national Red Cross (Red Crescent, Red Lion and Sun) Societies. Where the information is not transmitted through the International Committee of the Red Cross and its Central Tracing Agency, each Party to the conflict shall ensure that such information is also supplied to the Central Tracing Agency.
4. The Parties to the conflict shall endeavour to agree on arrangements for teams to search for, identify and recover the dead from battlefied areas,

including arrangements, if appropriate, for such teams to be accompanied by personnel of the adverse Party while carrying out these missions in areas controlled by the adverse Party. Personnel of such teams shall be respected and protected while exclusively carrying out these duties.

Article 34 — Remains of deceased

1. The remains of persons who have died for reasons related to occupation or in detention resulting from occupation or hostilities and those of persons not nationals of the country in which they have died as a result of hostilities shall be respected, and the gravesites of all such persons shall be respected, maintained and marked as provided for in Article 130 of the Fourth Convention, where their remains or gravesites would not receive more favourable consideration under the Conventions and this Protocol.
2. As soon as circumstances and the relations between the adverse Parties permit, the High Contracting Parties in whose territories graves and, as the case may be, other locations of the remains of persons who have died as a result of hostilities or during occupation or in detention are situated, shall conclude agreements in order:
  - a) to facilitate access to the gravesites by relatives of the deceased and by representatives of official graves registration services and to regulate the practical arrangements for such access;
  - b) to protect and maintain such gravesites permanently;
  - c) to facilitate the return of the remains of the deceased and of personal effects to the home country upon its request or, unless that country objects, upon the request of the next of kin.
3. In the absence of the agreements provided for in paragraph 2 b) or c) and if the home country of such deceased is not willing to arrange at its expense for the maintenance of such gravesites, the High Contracting Party in whose territory the gravesites are situated may offer to facilitate the return of the remains of the deceased to the home country. Where such an offer has not been accepted the High Contracting Party may, after the expiry of five years from the date of the offer and upon due notice to the home country, adopt the arrangements laid down in its own laws relating to cemeteries and graves.
4. A High Contracting Party in whose territory the gravesites referred to in this Article are situated shall be permitted to exhume the remains only:
  - a) in accordance with paragraphs 2 c) and 3, or
  - b) where exhumation is a matter of overriding public necessity, including cases of medical and investigative necessity, in which case the High Contracting Party shall at all times respect the remains, and shall give notice to the home country of its intention to exhume the remains together with details of the intended place of reinterment.

PART III

METHODS AND MEANS OF WARFARE COMBATANT AND PRISONER-OF-WAR STATUS

SECTION I

METHODS AND MEANS OF WARFARE

Article 35 — Basic rules

1. In any armed conflict, the right of the Parties to the conflict to choose methods or means of warfare is not unlimited.
2. It is prohibited to employ weapons, projectiles and material and methods of warfare of a nature to cause superfluous injury or unnecessary suffering.
3. It is prohibited to employ methods or means of warfare which are intended, or may be expected, to cause widespread, long-term and severe damage to the natural environment.

Article 36 — New weapons

In the study, development, acquisition or adoption of a new weapon, means or method of warfare, a High Contracting Party is under an obligation to determine whether its employment would, in some or all circumstances, be prohibited by this Protocol or by any other rule of international law applicable to the High Contracting Party.

Article 37 — Prohibition of perfidy

1. It is prohibited to kill, injure or capture an adversary by resort to perfidy. Acts inviting the confidence of an adversary to lead him to believe that he is entitled to, or is obliged to accord, protection under the rules of international law applicable in armed conflict, with intent to betray that confidence, shall constitute perfidy. The following acts are examples of perfidy:
  - a) the feigning of an intent to negotiate under a flag of truce or of a surrender;
  - b) the feigning of an incapacitation by wounds or sickness;
  - c) the feigning of civilian, non-combatant status; and

- d) the feigning of protected status by the use of signs, emblems or uniforms of the United Nations or of neutral or other States not Parties to the conflict.
2. Ruses of war are not prohibited. Such ruses are acts which are intended to mislead an adversary or to induce him to act recklessly but which infringe no rule of international law applicable in armed conflict and which are not perfidious because they do not invite the confidence of an adversary with respect to protection under that law. The following are examples of such ruses: the use of camouflage, decoys, mock operations and misinformation.

Article 38 — Recognized emblems

1. It is prohibited to make improper use of the distinctive emblem of the red cross, red crescent or red lion and sun or of other emblems, signs or signals provided or by the Conventions or by this Protocol. It is also prohibited to misuse deliberately in an armed conflict other internationally recognized protective emblems, signs or signals, including the flag of truce, and the protective emblem of cultural property.
2. It is prohibited to make use of the distinctive emblem of the United Nations, except as authorized by that Organization.

Article 39 — Emblems of nationality

1. It is prohibited to make use in an armed conflict of the flags or military emblems, insignia or uniforms of neutral or other States not Parties to the conflict.
2. It is prohibited to make use of the flags or military emblems, insignia or uniforms of adverse Parties while engaging in attacks or in order to shield, favour, protect or impede military operations.
3. Nothing in this Article or in Article 37, paragraph 1 d), shall affect the existing generally recognized rules of international law applicable to espionage or to the use of flags in the conduct of armed conflict at sea.

Article 40 — Quarter

It is prohibited to order that there shall be no survivors, to threaten an adversary therewith or to conduct hostilities on this basis.

Article 41 — Safeguard of an enemy hors de combat

1. A person who is recognized or who, in the circumstances, should be recognized to be *hors de combat* shall not be made the object of attack.
2. A person is *hors de combat* if:

- a) he is in the power of an adverse Party;
  - b) he clearly expresses an intention to surrender; or
  - c) he has been rendered unconscious or is otherwise incapacitated by wounds or sickness, and therefore is incapable of defending himself; provided that in any of these cases he abstains from any hostile act and does not attempt to escape.
3. When persons entitled to protection as prisoners of war have fallen into the power of an adverse Party under unusual conditions of combat which prevent their evacuation as provided for in Part III, Section I, of the Third Convention, they shall be released and all feasible precautions shall be taken to ensure their safety.

Article 42 — Occupants of aircraft

1. No person parachuting from an aircraft in distress shall be made the object of attack during his descent.
2. Upon reaching the ground in territory controlled by an adverse Party, a person who has parachuted from an aircraft in distress shall be given an opportunity to surrender before being made the object of attack, unless it is apparent that he is engaging in a hostile act.
3. Airborne troops are not protected by this Article.

SECTION II

COMBATANT AND PRISONER-OF-WAR STATUS

Article 43 — Armed forces

1. The armed forces of a Party to a conflict consist of all organized armed forces, groups and units which are under a command responsible to that Party for the conduct of its subordinates, even if that Party is represented by a government or an authority not recognized by an adverse Party. Such armed forces shall be subject to an internal disciplinary system which, *inter alia*, shall enforce compliance with the rules of international law applicable in armed conflict.
2. Members of the armed forces of a Party to a conflict (other than medical personnel and chaplains covered by Article 33 of the Third Convention) are combatants, that is to say, they have the right to participate directly in hostilities.

3. Whenever a Party to a conflict incorporates a paramilitary or armed law enforcement agency into its armed forces it shall so notify the other Parties to the conflict.

Article 44 — Combatants and prisoners of war

1. Any combatant, as defined in Article 43, who falls into the power of an adverse Party shall be a prisoner of war.
2. While all combatants are obliged to comply with the rules of international law applicable in armed conflict, violations of these rules shall not deprive a combatant of his right to be a combatant or, if he falls into the power of an adverse Party, of his right to be a prisoner of war, except as provided in paragraphs 3 and 4.
3. In order to promote the protection of the civilian population from the effects of hostilities, combatants are obliged to distinguish themselves from the civilian population while they are engaged in an attack or in a military operation preparatory to an attack. Recognizing, however, that there are situations in armed conflicts where, owing to the nature of the hostilities an armed combatant cannot so distinguish himself, he shall retain his status as a combatant, provided that, in such situations, he carries his arms openly:
  - a) during each military engagement, and
  - b) during such time as he is visible to the adversary while he is engaged in a military deployment preceding the launching of an attack in which he is to participate.Acts which comply with the requirements of this paragraph shall not be considered as perfidious within the meaning of Article 37, paragraph 1 c).
4. A combatant who falls into the power of an adverse Party while failing to meet the requirements set forth in the second sentence of paragraph 3 shall forfeit his right to be a prisoner of war, but he shall, nevertheless, be given protections equivalent in all respects to those accorded to prisoners of war by the Third Convention and by this Protocol. This protection includes protections equivalent to those accorded to prisoners of war by the Third Convention in the case where such a person is tried and punished for any offences he has committed.
5. Any combatant who falls into the power of an adverse Party while not engaged in an attack or in a military operation preparatory to an attack shall not forfeit his rights to be a combatant and a prisoner of war by virtue of his prior activities.
6. This Article is without prejudice to the right of any person to be a prisoner of war pursuant to Article 4 of the Third Convention.

7. This Article is not intended to change the generally accepted practice of States with respect to the wearing of the uniform by combatants assigned to the regular, uniformed armed units of a Party to the conflict.
8. In addition to the categories of persons mentioned in Article 13 of the First and Second Conventions, all members of the armed forces of a Party to the conflict, as defined in Article 43 of this Protocol, shall be entitled to protection under those Conventions if they are wounded or sick or, in the case of the Second Convention, shipwrecked at sea or in other waters.

Article 45 — Protection of persons who have taken part in hostilities

1. A person who takes part in hostilities and falls into the power of an adverse Party shall be presumed to be a prisoner of war, and therefore shall be protected by the Third Convention, if he claims the status of prisoner of war, or if he appears to be entitled to such status, or if the Party on which he depends claims such status on his behalf by notification to the detaining Power or to the Protecting Power. Should any doubt arise as to whether any such person is entitled to the status of prisoner of war, he shall continue to have such status and, therefore, to be protected by the Third Convention and this Protocol until such time as his status has been determined by a competent tribunal.
2. If a person who has fallen into the power of an adverse Party is not held as a prisoner of war and is to be tried by that Party for an offence arising out of the hostilities, he shall have the right to assert his entitlement to prisoner-of-war status before a judicial tribunal and to have that question adjudicated. Whenever possible under the applicable procedure, this adjudication shall occur before the trial for the offence. The representatives of the Protecting Power shall be entitled to attend the proceedings in which that question is adjudicated, unless, exceptionally, the proceedings are held *in camera* in the interest of State security. In such a case the detaining Power shall advise the Protecting Power accordingly.
3. Any person who has taken part in hostilities, who is not entitled to prisoner-of-war status and who does not benefit from more favourable treatment in accordance with the Fourth Convention shall have the right at all times to the protection of Article 75 of this Protocol. In occupied territory, any such person, unless he is held as a spy, shall also be entitled, notwithstanding Article 5 of the Fourth Convention, to his rights of communication under that Convention.

Article 46 — Spies

1. Notwithstanding any other provision of the Conventions or of this Protocol, any member of the armed forces of a Party to the conflict who falls into the

power of an adverse Party while engaging in espionage shall not have the right to the status of prisoner of war and may be treated as a spy.

2. A member of the armed forces of a Party to the conflict who, on behalf of that Party and in territory controlled by an adverse Party, gathers or attempts to gather information shall not be considered as engaging in espionage if, while so acting, he is in the uniform of his armed forces.
3. A member of the armed forces of a Party to the conflict who is a resident of territory occupied by an adverse Party and who, on behalf of the Party on which he depends, gathers or attempts to gather information of military value within that territory shall not be considered as engaging in espionage unless he does so through an act of false pretences or deliberately in a clandestine manner. Moreover, such a resident shall not lose his right to the status of prisoner of war and may not be treated as a spy unless he is captured while engaging in espionage.
4. A member of the armed forces of a Party to the conflict who is not a resident of territory occupied by an adverse Party and who has engaged in espionage in that territory shall not lose his right to the status of prisoner of war and may not be treated as a spy unless he is captured before he has rejoined the armed forces to which he belongs.

Article 47 — Mercenaries

1. A mercenary shall not have the right to be a combatant or a prisoner of war.
2. A mercenary is any person who:
  - a) is specially recruited locally or abroad in order to fight in an armed conflict;
  - b) does, in fact, take a direct part in the hostilities;
  - c) is motivated to take part in the hostilities essentially by the desire for private gain and, in fact, is promised, by or on behalf of a Party to the conflict, material compensation substantially in excess of that promised or paid to combatants of similar ranks and functions in the armed forces of that Party;
  - d) is neither a national of a Party to the conflict nor a resident of territory controlled by a Party to the conflict;
  - e) is not a member of the armed forces of a Party to the conflict; and
  - f) has not been sent by a State which is not a Party to the conflict on official duty as a member of its armed forces.

PART IV

CIVILIAN POPULATION

SECTION I

GENERAL PROTECTION AGAINST EFFECTS OF HOSTILITIES

CHAPTER I

BASIC RULE AND FIELD OF APPLICATION

Article 48 — Basic rule

In order to ensure respect for and protection of the civilian population and civilian objects, the Parties to the conflict shall at all times distinguish between the civilian population and combatants and between civilian objects and military objectives and accordingly shall direct their operations only against military objectives.

Article 49 — Definition of attacks and scope of application

1. "Attacks" means acts of violence against the adversary, whether in offence or in defence.
2. The provisions of this Protocol with respect to attacks apply to all attacks in whatever territory conducted, including the national territory belonging to a Party to the conflict but under the control of an adverse Party.
3. The provisions of this Section apply to any land, air or sea warfare which may affect the civilian population, individual civilians or civilian objects on land. They further apply to all attacks from the sea or from the air against objectives on land but do not otherwise affect the rules of international law applicable in armed conflict at sea or in the air.
4. The provisions of this Section are additional to the rules concerning humanitarian protection contained in the Fourth Convention, particularly in Part II thereof, and in other international agreements binding upon the High Contracting Parties, as well as to other rules of international law relating to the protection of civilians and civilian objects on land, at sea or in the air against the effects of hostilities.

CHAPTER II

CIVILIANS AND CIVILIAN POPULATION

Article 50 — Definition of civilians and civilian population

1. A civilian is any person who does not belong to one of the categories of persons referred to in Article 4 A 1), 2), 3) and 6) of the Third Convention and in Article 43 of this Protocol. In case of doubt whether a person is a civilian, that person shall be considered to be a civilian.
2. The civilian population comprises all persons who are civilians.
3. The presence within the civilian population of individuals who do not come within the definition of civilians does not deprive the population of its civilian character.

Article 51 — Protection of the civilian population

1. The civilian population and individual civilians shall enjoy general protection against dangers arising from military operations. To give effect to this protection, the following rules, which are additional to other applicable rules of international law, shall be observed in all circumstances.
2. The civilian population as such, as well as individual civilians, shall not be the object of attack. Acts or threats of violence the primary purpose of which is to spread terror among the civilian population are prohibited.
3. Civilians shall enjoy the protection afforded by this Section, unless and for such time as they take a direct part in hostilities.
4. Indiscriminate attacks are prohibited. Indiscriminate attacks are:
  - a) those which are not directed at a specific military objective;
  - b) those which employ a method or means of combat which cannot be directed at a specific military objective; or
  - c) those which employ a method or means of combat the effects of which cannot be limited as required by this Protocol; and consequently, in each such case, are of a nature to strike military objectives and civilians or civilian objects without distinction.
5. Among others, the following types of attacks are to be considered as indiscriminate:
  - a) an attack by bombardment by any methods or means which treats as a single military objective a number of clearly separated and distinct military objectives located in a city, town, village or other area containing a similar concentration of civilians or civilian objects; and

- b) an attack which may be expected to cause incidental loss of civilian life, injury to civilians, damage to civilian objects, or a combination thereof, which would be excessive in relation to the concrete and direct military advantage anticipated.
6. Attacks against the civilian population or civilians by way of reprisals are prohibited.
  7. The presence or movements of the civilian population or individual civilians shall not be used to render certain points or areas immune from military operations, in particular in attempts to shield military objectives from attacks or to shield, favour or impede military operations. The Parties to the conflict shall not direct the movement of the civilian population or individual civilians in order to attempt to shield military objectives from attacks or to shield military operations.
  8. Any violation of these prohibitions shall not release the Parties to the conflict from their legal obligations with respect to the civilian population and civilians, including the obligation to take the precautionary measures provided for in Article 57.

CHAPTER III

CIVILIAN OBJECTS

Article 52 — General protection of civilian objects

1. Civilian objects shall not be the object of attack or of reprisals. Civilian objects are all objects which are not military objectives as defined in paragraph 2.
2. Attacks shall be limited strictly to military objectives. In so far as objects are concerned, military objectives are limited to those objects which by their nature, location, purpose or use make an effective contribution to military action and whose total or partial destruction, capture or neutralization, in the circumstances ruling at the time, offers a definite military advantage.
3. In case of doubt whether an object which is normally dedicated to civilian purposes, such as a place of worship, a house or other dwelling or a school, is being used to make an effective contribution to military action, it shall be presumed not to be so used.

Article 53 — Protection of cultural objects and of places of worship

Without prejudice to the provisions of the Hague Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict of 14 May 1954, and of other relevant international instruments, it is prohibited:

- a) to commit any acts of hostility directed against the historic monuments, works of art or places of worship which constitute the cultural or spiritual heritage of peoples;
- b) to use such objects in support of the military effort;
- c) to make such objects the object of reprisals.

Article 54 — Protection of objects indispensable to the survival of the civilian Population

1. Starvation of civilians as a method of warfare is prohibited.
2. It is prohibited to attack, destroy, remove or render useless objects indispensable to the survival of the civilian population, such as foodstuffs, agricultural areas for the production of foodstuffs, crops, livestock, drinking water installations and supplies and irrigation works, for the specific purpose of denying them for their sustenance value to the civilian population or to the adverse Party, whatever the motive, whether in order to starve out civilians, to cause them to move away, or for any other motive.
3. The prohibitions in paragraph 2 shall not apply to such of the objects covered by it as are used by an adverse Party:
  - a) as sustenance solely for the members of its armed forces; or
  - b) if not as sustenance, then in direct support of military action, provided, however, that in no event shall actions against these objects be taken which may be expected to leave the civilian population with such inadequate food or water as to cause its starvation or force its movement.
4. These objects shall not be made the object of reprisals.
5. In recognition of the vital requirements of any Party to the conflict in the defence of its national territory against invasion, derogation from the prohibitions contained in paragraph 2 may be made by a Party to the conflict within such territory under its own control where required by imperative military necessity.

Article 55 — Protection of the natural environment

1. Care shall be taken in warfare to protect the natural environment against widespread, long-term and severe damage. This protection includes a prohibition of the use of methods or means of warfare which are intended or may be expected to cause such damage to the natural environment and thereby to prejudice the health or survival of the population.
2. Attacks against the natural environment by way of reprisals are prohibited.

Article 56 — Protection of works and installations containing dangerous forces

1. Works or installations containing dangerous forces, namely dams, dykes and nuclear electrical generating stations, shall not be made the object of attack, even where these objects are military objectives, if such attack may cause the release of dangerous forces and consequent severe losses among the civilian population. Other military objectives located at or in the vicinity of these works or installations shall not be made the object of attack if such attack may cause the release of dangerous forces from the works or installations and consequent severe losses among the civilian population.
2. The special protection against attack provided by paragraph 1 shall cease:
  - a) for a dam or a dyke only if it is used for other than its normal function and in regular, significant and direct support of military operations and if such attack is the only feasible way to terminate such support;
  - b) for a nuclear electrical generating station only if it provides electric power in regular, significant and direct support of military operations and if such attack is the only feasible way to terminate such support;
  - c) for other military objectives located at or in the vicinity of these works or installations only if they are used in regular, significant and direct support of military operations and if such attack is the only feasible way to terminate such support.
3. In all cases, the civilian population and individual civilians shall remain entitled to all the protection accorded them by international law, including the protection of the precautionary measures provided for in Article 57. If the protection ceases and any of the works, installations or military objectives mentioned in paragraph 1 is attacked, all practical precautions shall be taken to avoid the release of the dangerous forces.
4. It is prohibited to make any of the works, installations or military objectives mentioned in paragraph 1 the object of reprisals.
5. The Parties to the conflict shall endeavour to avoid locating any military objectives in the vicinity of the works or installations mentioned in paragraph 1. Nevertheless, installations erected for the sole purpose of defending the protected works or installations from attack are permissible and shall not themselves be made the object of attack, provided that they are not used in hostilities except for defensive actions necessary to respond to attacks against the protected works or installations and that their armament is limited to weapons capable only of repelling hostile action against the protected works or installations.
6. The High Contracting Parties and the Parties to the conflict are urged to conclude further agreements among themselves to provide additional protection for objects containing dangerous forces.

7. In order to facilitate the identification of the objects protected by this Article, the Parties to the conflict may mark them with a special sign consisting of a group of three bright orange circles placed on the same axis, as specified in Article 16 of Annex 1 to this Protocol. The absence of such marking in no way relieves any Party to the conflict of its obligations under this Article.

CHAPTER IV

PRECAUTIONARY MEASURES

Article 57 — Precautions in attack

1. In the conduct of military operations, constant care shall be taken to spare the civilian population, civilians and civilian objects.
2. With respect to attacks, the following precautions shall be taken:
  - a) those who plan or decide upon an attack shall:
    - i) do everything feasible to verify that the objectives to be attacked are neither civilians nor civilian objects and are not subject to special protection but are military objectives within the meaning of paragraph 2 of Article 52 and that it is not prohibited by the provisions of this Protocol to attack them;
    - ii) take all feasible precautions in the choice of means and methods of attack with a view to avoiding, and in any event to minimizing, incidental loss of civilian life, injury to civilians and damage to civilian objects;
    - iii) refrain from deciding to launch any attack which may be expected to cause incidental loss of civilian life, injury to civilians, damage to civilian objects, or a combination thereof, which would be excessive in relation to the concrete and direct military advantage anticipated;
  - b) an attack shall be cancelled or suspended if it becomes apparent that the objective is not a military one or is subject to special protection or that the attack may be expected to cause incidental loss of civilian life, injury to civilians, damage to civilian objects, or a combination thereof, which would be excessive in relation to the concrete and direct military advantage anticipated;
  - c) effective advance warning shall be given of attacks which may affect the civilian population, unless circumstances do not permit.
3. When a choice is possible between several military objectives for obtaining a similar military advantage, the objective to be selected shall be that the attack on which may be expected to cause the least danger to civilian lives and to civilian objects.

4. In the conduct of military operations at sea or in the air, each Party to the conflict shall, in conformity with its rights and duties under the rules of international law applicable in armed conflict, take all reasonable precautions to avoid losses of civilian lives and damage to civilian objects.
5. No provision of this Article may be construed as authorizing any attacks against the civilian population, civilians or civilian objects.

Article 58 — Precautions against the effects of attacks

The Parties to the conflict shall, to the maximum extent feasible:

- a) without prejudice to Article 49 of the Fourth Convention, endeavour to remove the civilian population, individual civilians and civilian objects under their control from the vicinity of military objectives;
- b) avoid locating military objectives within or near densely populated areas;
- c) take the other necessary precautions to protect the civilian population, individual civilians and civilian objects under their control against the dangers resulting from military operations.

CHAPTER V

LOCALITIES AND ZONES UNDER SPECIAL PROTECTION

Article 59 — Non-defended localities.

1. It is prohibited for the Parties to the conflict to attack, by any means whatsoever, non-defended localities.
2. The appropriate authorities of a Party to the conflict may declare as a nondefended locality any inhabited place near or in a zone where armed forces are in contact which is open for occupation by an adverse Party. Such a locality shall fulfil the following conditions:
  - a) all combatants, as well as mobile weapons and mobile military equipment, must have been evacuated;
  - b) no hostile use shall be made of fixed military installations or establishments;
  - c) no acts of hostility shall be committed by the authorities or by the population; and
  - d) no activities in support of military operations shall be undertaken.
3. The presence, in this locality, of persons specially protected under the Conventions and this Protocol, and of police forces retained for the sole

purpose of maintaining law and order, is not contrary to the conditions laid down in paragraph 2.

4. The declaration made under paragraph 2 shall be addressed to the adverse Party and shall define and describe, as precisely as possible, the limits of the nondefended locality. The Party to the conflict to which the declaration is addressed shall acknowledge its receipt and shall treat the locality as a non-defended locality unless the conditions laid down in paragraph 2 are not in fact fulfilled, in which event it shall immediately so inform the Party making the declaration. Even if the conditions laid down in paragraph 2 are not fulfilled, the locality shall continue to enjoy the protection provided by the other provisions of this Protocol and the other rules of international law applicable in armed conflict.
5. The Parties to the conflict may agree on the establishment of non-defended localities even if such localities do not fulfil the conditions laid down in paragraph 2. The agreement should define and describe, as precisely as possible, the limits of the non-defended locality; if necessary, it may lay down the methods of supervision.
6. The Party which is in control of a locality governed by such an agreement shall mark it, so far as possible, by such signs as may be agreed upon with the other Party, which shall be displayed where they are clearly visible, especially on its perimeter and limits and on highways.
7. A locality loses its status as a non-defended locality when it ceases to fulfil the conditions laid down in paragraph 2 or in the agreement referred to in paragraph 5. In such an eventuality, the locality shall continue to enjoy the protection provided by the other provisions of this Protocol and the other rules of international law applicable in armed conflict.

Article 60 — Demilitarized zones

1. It is prohibited for the Parties to the conflict to extend their military operations to zones on which they have conferred by agreement the status of demilitarized zone, if such extension is contrary to the terms of this agreement.
2. The agreement shall be an express agreement, may be concluded verbally or in writing, either directly or through a Protecting Power or any impartial humanitarian organization, and may consist of reciprocal and concordant declarations. The agreement may be concluded in peacetime, as well as after the outbreak of hostilities, and should define and describe, as precisely as possible, the limits of the demilitarized zone and, if necessary, lay down the methods of supervision.
3. The subject of such an agreement shall normally be any zone which fulfils the following conditions:

- a) all combatants, as well as mobile weapons and mobile military equipment, must have been evacuated;
- b) no hostile use shall be made of fixed military installations or establishments;
- c) no acts of hostility shall be committed by the authorities or by the population; and
- d) any activity linked to the military effort must have ceased.

The Parties to the conflict shall agree upon the interpretation to be given to the condition laid down in sub-paragraph *d)* and upon persons to be admitted to the demilitarized zone other than those mentioned in paragraph 4.

- 4. The presence, in this zone, of persons specially protected under the Conventions and this Protocol, and of police forces retained for the sole purpose of maintaining law and order, is not contrary to the conditions laid down in paragraph 3.
- 5. The Party which is in control of such a zone shall mark it, so far as possible, by such signs as may be agreed upon with the other Party, which shall be displayed where they are clearly visible, especially on its perimeter and limits and on highways.
- 6. If the fighting draws near to a demilitarized zone, and if the Parties to the conflict have so agreed, none of them may use the zone for purposes related to the conduct of military operations or unilaterally revoke its status.
- 7. If one of the Parties to the conflict commits a material breach of the provisions of paragraphs 3 or 6, the other Party shall be released from its obligations under the agreement conferring upon the zone the status of demilitarized zone. In such an eventuality, the zone loses its status but shall continue to enjoy the protection provided by the other provisions of this Protocol and the other rules of international law applicable in armed conflict.

CHAPTER VI

CIVIL DEFENCE

Article 61 — Definitions and scope

For the purposes of this Protocol:

- a) “civil defence” means the performance of some or all of the undermentioned humanitarian tasks intended to protect the civilian population against the dangers, and to help it to recover from the immediate effects, of hostilities or disasters and also to provide the conditions necessary for its survival. These tasks are:

- i) warning;
  - ii) evacuation;
  - iii) management of shelters;
  - iv) management of blackout measures;
  - v) rescue;
  - vi) medical services, including first aid, and religious assistance;
  - vii) fire-fighting;
  - viii) detection and marking of danger areas;
  - ix) decontamination and similar protective measures;
  - x) provision of emergency accommodation and supplies;
  - xi) emergency assistance in the restoration and maintenance of order in distressed areas;
  - xii) emergency repair of indispensable public utilities;
  - xiii) emergency disposal of the dead;
  - xiv) assistance in the preservation of objects essential for survival;
  - xv) complementary activities necessary to carry out any of the tasks mentioned above, including, but not limited to, planning and organization;
- b) “civil defence organizations” means those establishments and other units which are organized or authorized by the competent authorities of a Party to the conflict to perform any of the tasks mentioned under sub-paragraph a), and which are assigned and devoted exclusively to such tasks;
- c) “personnel” of civil defence organizations means those persons assigned by a Party to the conflict exclusively to the performance of the tasks mentioned under sub-paragraph a), including personnel assigned by the competent authority of that Party exclusively to the administration of these organizations;
- d) “*matériel*” of civil defence organizations means equipment, supplies and transports used by these organizations for the performance of the tasks mentioned under sub-paragraph a).

Article 62 — General protection

1. Civilian civil defence organizations and their personnel shall be respected and protected, subject to the provisions of this Protocol, particularly the provisions of this Section. They shall be entitled to perform their civil defence tasks except in case of imperative military necessity.

2. The provisions of paragraph 1 shall also apply to civilians who, although not members of civilian civil defence organizations, respond to an appeal from the competent authorities and perform civil defence tasks under their control.
3. Buildings and *matériel* used for civil defence purposes and shelters provided for the civilian population are covered by Article 52. Objects used for civil defence purposes may not be destroyed or diverted from their proper use except by the Party to which they belong.

Article 63 — Civil defence in occupied territories

1. In occupied territories, civilian civil defence organizations shall receive from the authorities the facilities necessary for the performance of their tasks. In no circumstances shall their personnel be compelled to perform activities which would interfere with the proper performance of these tasks. The Occupying Power shall not change the structure or personnel of such organizations in any way which might jeopardize the efficient performance of their mission. These organizations shall not be required to give priority to the nationals or interests of that Power.
2. The Occupying Power shall not compel, coerce or induce civilian civil defence organizations to perform their tasks in any manner prejudicial to the interests of the civilian population.
3. The Occupying Power may disarm civil defence personnel for reasons of security.
4. The Occupying Power shall neither divert from their proper use nor requisition buildings or *matériel* belonging to or used by civil defence organizations if such diversion or requisition would be harmful to the civilian population.
5. Provided that the general rule in paragraph 4 continues to be observed, the Occupying Power may requisition or divert these resources, subject to the following particular conditions:
  - a) that the buildings or *matériel* are necessary for other needs of the civilian population; and
  - b) that the requisition or diversion continues only while such necessity exists.
6. The Occupying Power shall neither divert nor requisition shelters provided for the use of the civilian population or needed by such population.

Article 64 — Civilian civil defence organizations of neutral or other States not Parties to the conflict and international co-ordinating organizations

1. Articles 62, 63, 65 and 66 shall also apply to the personnel and *matériel* of civilian civil defence organizations of neutral or other States not Parties to the conflict which perform civil defence tasks mentioned in Article 61 in the territory of a Party to the conflict, with the consent and under the control of

that Party. Notification of such assistance shall be given as soon as possible to any adverse Party concerned. In no circumstances shall this activity be deemed to be an interference in the conflict. This activity should, however, be performed with due regard to the security interests of the Parties to the conflict concerned.

2. The Parties to the conflict receiving the assistance referred to in paragraph 1 and the High Contracting Parties granting it should facilitate international coordination of such civil defence actions when appropriate. In such cases the relevant international organizations are covered by the provisions of this Chapter.
3. In occupied territories, the Occupying Power may only exclude or restrict the activities of civilian civil defence organizations of neutral or other States not Parties to the conflict and of international co-ordinating organizations if it can ensure the adequate performance of civil defence tasks from its own resources or those of the occupied territory.

Article 65 — Cessation of protection

1. The protection to which civilian civil defence organizations, their personnel, buildings, shelters and *matériel* are entitled shall not cease unless they commit or are used to commit, outside their proper tasks, acts harmful to the enemy. Protection may, however, cease only after a warning has been given setting, whenever appropriate, a reasonable time-limit, and after such warning has remained unheeded.
2. The following shall not be considered as acts harmful to the enemy:
  - a) that civil defence tasks are carried out under the direction or control of military authorities;
  - b) that civilian civil defence personnel co-operate with military personnel in the performance of civil defence tasks, or that some military personnel are attached to civilian civil defence organizations;
  - c) that the performance of civil defence tasks may incidentally benefit military victims, particularly those who are *hors de combat*.
3. It shall also not be considered as an act harmful to the enemy that civilian civil defence personnel bear light individual weapons for the purpose of maintaining order or for self-defence. However, in areas where land fighting is taking place or is likely to take place, the Parties to the conflict shall undertake the appropriate measures to limit these weapons to handguns, such as pistols or revolvers, in order to assist in distinguishing between civil defence personnel and combatants. Although civil defence personnel bear other light individual weapons in such areas, they shall nevertheless be respected and protected as soon as they have been recognized as such.

4. The formation of civilian civil defence organizations along military lines, and compulsory service in them, shall also not deprive them of the protection conferred by this Chapter.

Article 66 — Identification

1. Each Party to the conflict shall endeavour to ensure that its civil defence organizations, their personnel, buildings and *matériel*, are identifiable while they are exclusively devoted to the performance of civil defence tasks. Shelters provided for the civilian population should be similarly identifiable.
2. Each Party to the conflict shall also endeavour to adopt and implement methods and procedures which will make it possible to recognize civilian shelters as well as civil defence personnel, buildings and *matériel* on which the international distinctive sign of civil defence is displayed.
3. In occupied territories and in areas where fighting is taking place or is likely to take place, civilian civil defence personnel should be recognizable by the international distinctive sign of civil defence and by an identity card certifying their status.
4. The international distinctive sign of civil defence is an equilateral blue triangle on an orange ground when used for the protection of civil defence organizations, their personnel, buildings and *matériel* and for civilian shelters.
5. In addition to the distinctive sign, Parties to the conflict may agree upon the use of distinctive signals for civil defence identification purposes.
6. The application of the provisions of paragraphs 1 to 4 is governed by Chapter V of Annex 1 to this Protocol.
7. In time of peace, the sign described in paragraph 4 may, with the consent of the competent national authorities, be used for civil defence identification purposes.
8. The High Contracting Parties and the Parties to the conflict shall take the measures necessary to supervise the display of the international distinctive sign of civil defence and to prevent and repress any misuse thereof.
9. The identification of civil defence medical and religious personnel, medical units and medical transports is also governed by Article 18.

Article 67 — Members of the armed forces and military units assigned to civil defence organizations

1. Members of the armed forces and military units assigned to civil defence organizations shall be respected and protected, provided that:
  - a) such personnel and such units are permanently assigned and exclusively devoted to the performance of any of the tasks mentioned in Article 61;

- b) if so assigned, such personnel do not perform any other military duties during the conflict;
- c) such personnel are clearly distinguishable from the other members of the armed forces by prominently displaying the international distinctive sign of civil defence, which shall be as large as appropriate, and such personnel are provided with the identity card referred to in Chapter V of Annex 1 to this Protocol certifying their status;
- d) such personnel and such units are equipped only with light individual weapons for the purpose of maintaining order or for self-defence. The provisions of Article 65, paragraph 3 shall also apply in this case;
- e) such personnel do not participate directly in hostilities, and do not commit, or are not used to commit, outside their civil defence tasks, acts harmful to the adverse Party;
- f) such personnel and such units perform their civil defence tasks only within the national territory of their Party.

The non-observance of the conditions stated in e) above by any member of the armed forces who is bound by the conditions prescribed in a) and b) above is prohibited.

2. Military personnel serving within civil defence organizations shall, if they fall into the power of an adverse Party, be prisoners of war. In occupied territory they may, but only in the interest of the civilian population of that territory, be employed on civil defence tasks in so far as the need arises, provided however that, if such work is dangerous, they volunteer for such tasks.
3. The buildings and major items of equipment and transports of military units assigned to civil defence organizations shall be clearly marked with the international distinctive sign of civil defence. This distinctive sign shall be as large as appropriate.
4. The *matériel* and buildings of military units permanently assigned to civil defence organizations and exclusively devoted to the performance of civil defence tasks shall, if they fall into the hands of an adverse Party, remain subject to the laws of war. They may not be diverted from their civil defence purpose so long as they are required for the performance of civil defence tasks, except in case of imperative military necessity, unless previous arrangements have been made for adequate provision for the needs of the civilian population.

SECTION II

RELIEF IN FAVOUR OF THE CIVILIAN POPULATION

Article 68 — Field of application

The provisions of this Section apply to the civilian population as defined in this Protocol and are supplementary to Articles 23, 55, 59, 60, 61 and 62 and other relevant provisions of the Fourth Convention.

Article 69 — Basic needs in occupied territories

1. In addition to the duties specified in Article 55 of the Fourth Convention concerning food and medical supplies, the Occupying Power shall, to the fullest extent of the means available to it and without any adverse distinction, also ensure the provision of clothing, bedding, means of shelter, other supplies essential to the survival of the civilian population of the occupied territory and objects necessary for religious worship.
2. Relief actions for the benefit of the civilian population of occupied territories are governed by Articles 59, 60, 61, 62, 108, 109, 110 and 111 of the Fourth Convention, and by Article 71 of this Protocol, and shall be implemented without delay.

Article 70 — Relief actions

1. If the civilian population of any territory under the control of a Party to the conflict, other than occupied territory, is not adequately provided with the supplies mentioned in Article 69, relief actions which are humanitarian and impartial in character and conducted without any adverse distinction shall be undertaken, subject to the agreement of the Parties concerned in such relief actions. Offers of such relief shall not be regarded as interference in the armed conflict or as unfriendly acts. In the distribution of relief consignments, priority shall be given to those persons, such as children, expectant mothers, maternity cases and nursing mothers, who, under the Fourth Convention or under this Protocol, are to be accorded privileged treatment or special protection.
2. The Parties to the conflict and each High Contracting Party shall allow and facilitate rapid and unimpeded passage of all relief consignments, equipment and personnel provided in accordance with this Section, even if such assistance is destined for the civilian population of the adverse Party.
3. The Parties to the conflict and each High Contracting Party which allow the passage of relief consignments, equipment and personnel in accordance with paragraph 2:
  - a) shall have the right to prescribe the technical arrangements, including search, under which such passage is permitted;
  - b) may make such permission conditional on the distribution of this assistance being made under the local supervision of a Protecting Power;
  - c) shall, in no way whatsoever, divert relief consignments from the purpose for which they are intended nor delay their forwarding, except in cases of urgent necessity in the interest of the civilian population concerned.
4. The Parties to the conflict shall protect relief consignments and facilitate their rapid distribution.

5. The Parties to the conflict and each High Contracting Party concerned shall encourage and facilitate effective international co-ordination of the relief actions referred to in paragraph 1.

Article 71 — Personnel participating in relief actions

1. Where necessary, relief personnel may form part of the assistance provided in any relief action, in particular for the transportation and distribution of relief consignments; the participation of such personnel shall be subject to the approval of the Party in whose territory they will carry out their duties.
2. Such personnel shall be respected and protected.
3. Each Party in receipt of relief consignments shall, to the fullest extent practicable, assist the relief personnel referred to in paragraph 1 in carrying out their relief mission. Only in case of imperative military necessity may the activities of the relief personnel be limited or their movements temporarily restricted.
4. Under no circumstances may relief personnel exceed the terms of their mission under this Protocol. In particular they shall take account of the security requirements of the Party in whose territory they are carrying out their duties. The mission of any of the personnel who do not respect these conditions may be terminated.

SECTION III

TREATMENT OF PERSONS
IN THE POWER OF A PARTY TO THE CONFLICT

CHAPTER I

*FIELD OF APPLICATION AND PROTECTION OF PERSONS AND
OBJECTS*

Article 72 — Field of application

The provisions of this Section are additional to the rules concerning humanitarian protection of civilians and civilian objects in the power of a Party to the conflict contained in the Fourth Convention, particularly Parts I and III thereof, as well as to other applicable rules of international law relating to the protection of fundamental human rights during international armed conflict.

Article 73 — Refugees and stateless persons

Persons who, before the beginning of hostilities, were considered as stateless persons or refugees under the relevant international instruments accepted by the Parties concerned or under the national legislation of the State of refuge or State of residence shall be protected persons within the meaning of Parts I and III of the Fourth Convention, in all circumstances and without any adverse distinction.

Article 74 — Reunion of dispersed families

The High Contracting Parties and the Parties to the conflict shall facilitate in every possible way the reunion of families dispersed as a result of armed conflicts and shall encourage in particular the work of the humanitarian organizations engaged in this task in accordance with the provisions of the Conventions and of this Protocol and in conformity with their respective security regulations.

Article 75 — Fundamental guarantees

1. In so far as they are affected by a situation referred to in Article 1 of this Protocol, persons who are in the power of a Party to the conflict and who do not benefit from more favourable treatment under the Conventions or under this Protocol shall be treated humanely in all circumstances and shall enjoy, as a minimum, the protection provided by this Article without any adverse distinction based upon race, colour, sex, language, religion or belief, political or other opinion, national or social origin, wealth, birth or other status, or on any other similar criteria. Each Party shall respect the person, honour, convictions and religious practices of all such persons.
2. The following acts are and shall remain prohibited at any time and in any place whatsoever, whether committed by civilian or by military agents:
  - a) violence to the life, health, or physical or mental well-being of persons, in particular:
    - i) murder;
    - ii) torture of all kinds, whether physical or mental;
    - iii) corporal punishment; and
    - iv) mutilation;
  - b) outrages upon personal dignity, in particular humiliating and degrading treatment, enforced prostitution and any form of indecent assault;
  - c) the taking of hostages;
  - d) collective punishments; and
  - e) threats to commit any of the foregoing acts.

3. Any person arrested, detained or interned for actions related to the armed conflict shall be informed promptly, in a language he understands, of the reasons why these measures have been taken. Except in cases of arrest or detention for penal offences, such persons shall be released with the minimum delay possible and in any event as soon as the circumstances justifying the arrest, detention or internment have ceased to exist.
4. No sentence may be passed and no penalty may be executed on a person found guilty of a penal offence related to the armed conflict except pursuant to a conviction pronounced by an impartial and regularly constituted court respecting the generally recognized principles of regular judicial procedure, which include the following:
  - a) the procedure shall provide for an accused to be informed without delay of the particulars of the offence alleged against him and shall afford the accused before and during his trial all necessary rights and means of defence;
  - b) no one shall be convicted of an offence except on the basis of individual penal responsibility;
  - c) no one shall be accused or convicted of a criminal offence on account of any act or omission which did not constitute a criminal offence under the national or international law to which he was subject at the time when it was committed; nor shall a heavier penalty be imposed than that which was applicable at the time when the criminal offence was committed; if, after the commission of the offence, provision is made by law for the imposition of a lighter penalty, the offender shall benefit thereby;
  - d) anyone charged with an offence is presumed innocent until proved guilty according to law;
  - e) anyone charged with an offence shall have the right to be tried in his presence;
  - f) no one shall be compelled to testify against himself or to confess guilt;
  - g) anyone charged with an offence shall have the right to examine, or have examined, the witnesses against him and to obtain the attendance and examination of witnesses on his behalf under the same conditions as witnesses against him;
  - h) no one shall be prosecuted or punished by the same Party for an offence in respect of which a final judgement acquitting or convicting that person has been previously pronounced under the same law and judicial procedure;
  - i) anyone prosecuted for an offence shall have the right to have the judgement pronounced publicly; and

- j) a convicted person shall be advised on conviction of his judicial and other remedies and of the time-limits within which they may be exercised.
5. Women whose liberty has been restricted for reasons related to the armed conflict shall be held in quarters separated from men's quarters. They shall be under the immediate supervision of women. Nevertheless, in cases where families are detained or interned, they shall, whenever possible, be held in the same place and accommodated as family units.
  6. Persons who are arrested, detained or interned for reasons related to the armed conflict shall enjoy the protection provided by this Article until final release, repatriation or re-establishment, even after the end of the armed conflict.
  7. In order to avoid any doubt concerning the prosecution and trial of persons accused of war crimes or crimes against humanity, the following principles shall apply:
    - a) persons who are accused of such crimes should be submitted for the purpose of prosecution and trial in accordance with the applicable rules of international law; and
    - b) any such persons who do not benefit from more favourable treatment under the Conventions or this Protocol shall be accorded the treatment provided by this Article, whether or not the crimes of which they are accused constitute grave breaches of the Conventions or of this Protocol.
  8. No provision of this Article may be construed as limiting or infringing any other more favourable provision granting greater protection, under any applicable rules of international law, to persons covered by paragraph 1.

CHAPTER II

MEASURES IN FAVOUR OF WOMEN AND CHILDREN

Article 76 — Protection of women

1. Women shall be the object of special respect and shall be protected in particular against rape, forced prostitution and any other form of indecent assault.
2. Pregnant women and mothers having dependent infants who are arrested, detained or interned for reasons related to the armed conflict, shall have their cases considered with the utmost priority.
3. To the maximum extent feasible, the Parties to the conflict shall endeavour to avoid the pronouncement of the death penalty on pregnant women or mothers having dependent infants, for an offence related to the armed

conflict. The death penalty for such offences shall not be executed on such women.

Article 77 — Protection of children

1. Children shall be the object of special respect and shall be protected against any form of indecent assault. The Parties to the conflict shall provide them with the care and aid they require, whether because of their age or for any other reason.
2. The Parties to the conflict shall take all feasible measures in order that children who have not attained the age of fifteen years do not take a direct part in hostilities and, in particular, they shall refrain from recruiting them into their armed forces. In recruiting among those persons who have attained the age of fifteen years but who have not attained the age of eighteen years, the Parties to the conflict shall endeavour to give priority to those who are oldest.
3. If, in exceptional cases, despite the provisions of paragraph 2, children who have not attained the age of fifteen years take a direct part in hostilities and fall into the power of an adverse Party, they shall continue to benefit from the special protection accorded by this Article, whether or not they are prisoners of war.
4. If arrested, detained or interned for reasons related to the armed conflict, children shall be held in quarters separate from the quarters of adults, except where families are accommodated as family units as provided in Article 75, paragraph 5.
5. The death penalty for an offence related to the armed conflict shall not be executed on persons who had not attained the age of eighteen years at the time the offence was committed.

Article 78 — Evacuation of children

1. No Party to the conflict shall arrange for the evacuation of children, other than its own nationals, to a foreign country except for a temporary evacuation where compelling reasons of the health or medical treatment of the children or, except in occupied territory, their safety, so require. Where the parents or legal guardians can be found, their written consent to such evacuation is required. If these persons cannot be found, the written consent to such evacuation of the persons who by law or custom are primarily responsible for the care of the children is required. Any such evacuation shall be supervised by the Protecting Power in agreement with the Parties concerned, namely, the Party arranging for the evacuation, the Party receiving the children and any Parties whose nationals are being evacuated. In each case, all Parties to the conflict shall take all feasible precautions to avoid endangering the evacuation.

2. Whenever an evacuation occurs pursuant to paragraph 1, each child's education, including his religious and moral education as his parents desire, shall be provided while he is away with the greatest possible continuity.
3. With a view to facilitating the return to their families and country of children evacuated pursuant to this Article, the authorities of the Party arranging for the evacuation and, as appropriate, the authorities of the receiving country shall establish for each child a card with photographs, which they shall send to the Central Tracing Agency of the International Committee of the Red Cross. Each card shall bear, whenever possible, and whenever it involves no risk of harm to the child, the following information:
  - a) surname(s) of the child;
  - b) the child's first name(s);
  - c) the child's sex;
  - d) the place and date of birth (or, if that date is not known, the approximate age);
  - e) the father's full name;
  - f) the mother's full name and her maiden name;
  - g) the child's next of kin;
  - h) the child's nationality;
  - i) the child's native language, and any other languages he speaks;
  - j) the address of the child's family;
  - k) any identification number for the child;
  - l) the child's state of health;
  - m) the child's blood group;
  - n) any distinguishing features;
  - o) the date on which and the place where the child was found;
  - p) the date on which and the place from which the child left the country;
  - q) the child's religion, if any;
  - r) the child's present address in the receiving country;
  - s) should the child die before his return, the date, place and circumstances of death and place of interment.

CHAPTER III

JOURNALISTS

Article 79 — Measures of protection for journalists

1. Journalists engaged in dangerous professional missions in areas of armed conflict shall be considered as civilians within the meaning of Article 50, paragraph 1.
2. They shall be protected as such under the Conventions and this Protocol, provided that they take no action adversely affecting their status as civilians, and without prejudice to the right of war correspondents accredited to the armed forces to the status provided for in Article 4 A 4) of the Third Convention.
3. They may obtain an identity card similar to the model in Annex II of this Protocol. This card, which shall be issued by the government of the State of which the journalist is a national or in whose territory he resides or in which the news medium employing him is located, shall attest to his status as a journalist.

PART V

EXECUTION OF THE CONVENTIONS AND OF THIS PROTOCOL

SECTION I

GENERAL PROVISIONS

Article 80 — Measures for execution

1. The High Contracting Parties and the Parties to the conflict shall without delay take all necessary measures for the execution of their obligations under the Conventions and this Protocol.
2. The High Contracting Parties and the Parties to the conflict shall give orders and instructions to ensure observance of the Conventions and this Protocol, and shall supervise their execution.

Article 81 — Activities of the Red Cross and other humanitarian organizations

1. The Parties to the conflict shall grant to the International Committee of the Red Cross all facilities within their power so as to enable it to carry out the humanitarian functions assigned to it by the Conventions and this Protocol in order to ensure protection and assistance to the victims of conflicts; the

International Committee of the Red Cross may also carry out any other humanitarian activities in favour of these victims, subject to the consent of the Parties to the conflict concerned.

2. The Parties to the conflict shall grant to their respective Red Cross (Red Crescent, Red Lion and Sun) organizations the facilities necessary for carrying out their humanitarian activities in favour of the victims of the conflict, in accordance with the provisions of the Conventions and this Protocol and the Fundamental Principles of the Red Cross as formulated by the International Conferences of the Red Cross.
3. The High Contracting Parties and the Parties to the conflict shall facilitate in every possible way the assistance which Red Cross (Red Crescent, Red Lion and Sun) organizations and the League of Red Cross Societies¹ extend to the victims 1 On 10 February 1992 the Swiss Federal Council, government of the State depositary of the 1949 Geneva Conventions, notified all States party to the Conventions that on 28 November 1991 the League of Red Cross and Red Crescent Societies had changed its name to “International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies”. of conflicts in accordance with the provisions of the Conventions and this Protocol and with the Fundamental Principles of the Red Cross as formulated by the International Conferences of the Red Cross.
4. The High Contracting Parties and the Parties to the conflict shall, as far as possible, make facilities similar to those mentioned in paragraphs 2 and 3 available to the other humanitarian organizations referred to in the Conventions and this Protocol which are duly authorized by the respective Parties to the conflict and which perform their humanitarian activities in accordance with the provisions of the Conventions and this Protocol.

Article 82 — Legal advisers in armed forces

The High Contracting Parties at all times, and the Parties to the conflict in time of armed conflict, shall ensure that legal advisers are available, when necessary, to advise military commanders at the appropriate level on the application of the Conventions and this Protocol and on the appropriate instruction to be given to the armed forces on this subject.

Article 83 — Dissemination

1. The High Contracting Parties undertake, in time of peace as in time of armed conflict, to disseminate the Conventions and this Protocol as widely as possible in their respective countries and, in particular, to include the study thereof in their programmes of military instruction and to encourage the study thereof by the civilian population, so that those instruments may become known to the armed forces and to the civilian population.

2. Any military or civilian authorities who, in time of armed conflict, assume responsibilities in respect of the application of the Conventions and this Protocol shall be fully acquainted with the text thereof.

Article 84 — Rules of application

The High Contracting Parties shall communicate to one another, as soon as possible, through the depositary and, as appropriate, through the Protecting Powers, their official translations of this Protocol, as well as the laws and regulations which they may adopt to ensure its application.

SECTION II

REPRESSION OF BREACHES OF THE CONVENTIONS AND OF THIS PROTOCOL

Article 85 — Repression of breaches of this Protocol

1. The provisions of the Conventions relating to the repression of breaches and grave breaches, supplemented by this Section, shall apply to the repression of breaches and grave breaches of this Protocol.
2. Acts described as grave breaches in the Conventions are grave breaches of this Protocol if committed against persons in the power of an adverse Party protected by Articles 44, 45 and 73 of this Protocol, or against the wounded, sick and shipwrecked of the adverse Party who are protected by this Protocol, or against those medical or religious personnel, medical units or medical transports which are under the control of the adverse Party and are protected by this Protocol.
3. In addition to the grave breaches defined in Article 11, the following acts shall be regarded as grave breaches of this Protocol, when committed wilfully, in violation of the relevant provisions of this Protocol, and causing death or serious injury to body or health:
  - a) making the civilian population or individual civilians the object of attack;
  - b) launching an indiscriminate attack affecting the civilian population or civilian objects in the knowledge that such attack will cause excessive loss of life, injury to civilians or damage to civilian objects, as defined in Article 57, paragraph 2 a) iii);
  - c) launching an attack against works or installations containing dangerous forces in the knowledge that such attack will cause excessive loss of life, injury to civilians or damage to civilian objects, as defined in Article 57, paragraph 2 a) iii);

- d) making non-defended localities and demilitarized zones the object of attack;
  - e) making a person the object of attack in the knowledge that he is *hors de combat*;
  - f) the perfidious use, in violation of Article 37, of the distinctive emblem of the red cross, red crescent or red lion and sun or of other protective signs recognized by the Conventions or this Protocol.
4. In addition to the grave breaches defined in the preceding paragraphs and in the Conventions, the following shall be regarded as grave breaches of this Protocol, when committed wilfully and in violation of the Conventions or the Protocol:
- a) the transfer by the Occupying Power of parts of its own civilian population into the territory it occupies, or the deportation or transfer of all or parts of the population of the occupied territory within or outside this territory, in violation of Article 49 of the Fourth Convention;
  - b) unjustifiable delay in the repatriation of prisoners of war or civilians;
  - c) practices of *apartheid* and other inhuman and degrading practices involving outrages upon personal dignity, based on racial discrimination;
  - d) making the clearly-recognized historic monuments, works of art or places of worship which constitute the cultural or spiritual heritage of peoples and to which special protection has been given by special arrangement, for example, within the framework of a competent international organization, the object of attack, causing as a result extensive destruction thereof, where there is no evidence of the violation by the adverse Party of Article 53, subparagraph *b*), and when such historic monuments, works of art and places of worship are not located in the immediate proximity of military objectives;
  - e) depriving a person protected by the Conventions or referred to in paragraph 2 of this Article of the rights of fair and regular trial.
5. Without prejudice to the application of the Conventions and of this Protocol, grave breaches of these instruments shall be regarded as war crimes.

Article 86 — Failure to act

1. The High Contracting Parties and the Parties to the conflict shall repress grave breaches, and take measures necessary to suppress all other breaches, of the Conventions or of this Protocol which result from a failure to act when under a duty to do so.
2. The fact that a breach of the Conventions or of this Protocol was committed by a subordinate does not absolve his superiors from penal or disciplinary responsibility, as the case may be, if they knew, or had information which should have enabled them to conclude in the circumstances at the time, that

he was committing or was going to commit such a breach and if they did not take all feasible measures within their power to prevent or repress the breach.

Article 87 — Duty of commanders

1. The High Contracting Parties and the Parties to the conflict shall require military commanders, with respect to members of the armed forces under their command and other persons under their control, to prevent and, where necessary, to suppress and report to competent authorities breaches of the Conventions and of this Protocol.
2. In order to prevent and suppress breaches, High Contracting Parties and Parties to the conflict shall require that, commensurate with their level of responsibility, commanders ensure that members of the armed forces under their command are aware of their obligations under the Conventions and this Protocol.
3. The High Contracting Parties and Parties to the conflict shall require any commander who is aware that subordinates or other persons under his control are going to commit or have committed a breach of the Conventions or of this Protocol, to initiate such steps as are necessary to prevent such violations of the Conventions or this Protocol, and, where appropriate, to initiate disciplinary or penal action against violators thereof.

Article 88 — Mutual assistance in criminal matters

1. The High Contracting Parties shall afford one another the greatest measure of assistance in connexion with criminal proceedings brought in respect of grave breaches of the Conventions or of this Protocol.
2. Subject to the rights and obligations established in the Conventions and in Article 85, paragraph 1, of this Protocol, and when circumstances permit, the High Contracting Parties shall co-operate in the matter of extradition. They shall give due consideration to the request of the State in whose territory the alleged offence has occurred.
3. The law of the High Contracting Party requested shall apply in all cases. The provisions of the preceding paragraphs shall not, however, affect the obligations arising from the provisions of any other treaty of a bilateral or multilateral nature which governs or will govern the whole or part of the subject of mutual assistance in criminal matters.

Article 89 — Co-operation

In situations of serious violations of the Conventions or of this Protocol, the High Contracting Parties undertake to act, jointly or individually, in co-operation with the United Nations and in conformity with the United Nations Charter.

Article 90 — International Fact-Finding Commission

1.
  - a) An International Fact-Finding Commission (hereinafter referred to as “the Commission”) consisting of fifteen members of high moral standing and acknowledged impartiality shall be established.
  - b) When not less than twenty High Contracting Parties have agreed to accept the competence of the Commission pursuant to paragraph 2, the depositary shall then, and at intervals of five years thereafter, convene a meeting of representatives of those High Contracting Parties for the purpose of electing the members of the Commission. At the meeting, the representatives shall elect the members of the Commission by secret ballot from a list of persons to which each of those High Contracting Parties may nominate one person.
  - c) The members of the Commission shall serve in their personal capacity and shall hold office until the election of new members at the ensuing meeting.
  - d) At the election, the High Contracting Parties shall ensure that the persons to be elected to the Commission individually possess the qualifications required and that, in the Commission as a whole, equitable geographical representation is assured.
  - e) In the case of a casual vacancy, the Commission itself shall fill the vacancy, having due regard to the provisions of the preceding subparagraphs.
  - f) The depositary shall make available to the Commission the necessary administrative facilities for the performance of its functions.
2.
  - a) The High Contracting Parties may at the time of signing, ratifying or acceding to the Protocol, or at any other subsequent time, declare that they recognize *ipso facto* and without special agreement, in relation to any other High Contracting Party accepting the same obligation, the competence of the Commission to enquire into allegations by such other Party, as authorized by this Article.
  - b) The declarations referred to above shall be deposited with the depositary, which shall transmit copies thereof to the High Contracting Parties.
  - c) The Commission shall be competent to:
    - i) enquire into any facts alleged to be a grave breach as defined in the Conventions and this Protocol or other serious violation of the Conventions or of this Protocol;
    - ii) facilitate, through its good offices, the restoration of an attitude of respect for the Conventions and this Protocol.

- d) In other situations, the Commission shall institute an enquiry at the request of a Party to the conflict only with the consent of the other Party or Parties concerned.
  - e) Subject to the foregoing provisions of this paragraph, the provisions of Article 52 of the First Convention, Article 53 of the Second Convention, Article 132 of the Third Convention and Article 149 of the Fourth Convention shall continue to apply to any alleged violation of the Conventions and shall extend to any alleged violation of this Protocol.
3. a) Unless otherwise agreed by the Parties concerned, all enquiries shall be undertaken by a Chamber consisting of seven members appointed as follows:
- i) five members of the Commission, not nationals of any Party to the conflict, appointed by the President of the Commission on the basis of equitable representation of the geographical areas, after consultation with the Parties to the conflict;
  - ii) two *ad hoc* members, not nationals of any Party to the conflict, one to be appointed by each side.
- b) Upon receipt of the request for an enquiry, the President of the Commission shall specify an appropriate time-limit for setting up a Chamber. If any *ad hoc* member has not been appointed within the time-limit, the President shall immediately appoint such additional member or members of the Commission as may be necessary to complete the membership of the Chamber.
4. a) The Chamber set up under paragraph 3 to undertake an enquiry shall invite the Parties to the conflict to assist it and to present evidence. The Chamber may also seek such other evidence as it deems appropriate and may carry out an investigation of the situation *in loco*.
- b) All evidence shall be fully disclosed to the Parties, which shall have the right to comment on it to the Commission.
- c) Each Party shall have the right to challenge such evidence.
5. a) The Commission shall submit to the Parties a report on the findings of fact of the Chamber, with such recommendations as it may deem appropriate.
- b) If the Chamber is unable to secure sufficient evidence for factual and impartial findings, the Commission shall state the reasons for that inability.
- c) The Commission shall not report its findings publicly, unless all the Parties to the conflict have requested the Commission to do so.
6. The Commission shall establish its own rules, including rules for the presidency of the Commission and the presidency of the Chamber. Those rules shall ensure that the functions of the President of the Commission are

exercised at all times and that, in the case of an enquiry, they are exercised by a person who is not a national of a Party to the conflict.

7. The administrative expenses of the Commission shall be met by contributions from the High Contracting Parties which made declarations under paragraph 2, and by voluntary contributions. The Party or Parties to the conflict requesting an enquiry shall advance the necessary funds for expenses incurred by a Chamber and shall be reimbursed by the Party or Parties against which the allegations are made to the extent of fifty per cent of the costs of the Chamber. Where there are counter-allegations before the Chamber each side shall advance fifty per cent of the necessary funds.

Article 91 — Responsibility

A Party to the conflict which violates the provisions of the Conventions or of this Protocol shall, if the case demands, be liable to pay compensation. It shall be responsible for all acts committed by persons forming part of its armed forces.

PART VI

FINAL PROVISIONS

Article 92 — Signature

This Protocol shall be open for signature by the Parties to the Conventions six months after the signing of the Final Act and will remain open for a period of twelve months.

Article 93 — Ratification

This Protocol shall be ratified as soon as possible. The instruments of ratification shall be deposited with the Swiss Federal Council, depositary of the Conventions,

Article 94 — Accession

This Protocol shall be open for accession by any Party to the Conventions which has not signed it. The instruments of accession shall be deposited with the depositary.

Article 95 — Entry into force

1. This Protocol shall enter into force six months after two instruments of ratification or accession have been deposited. 2. For each Party to the Conventions thereafter ratifying or acceding to this Protocol, it shall enter into

force six months after the deposit by such Party of its instrument of ratification or accession.

Article 96 — Treaty relations upon entry into force of this Protocol

1. When the Parties to the Conventions are also Parties to this Protocol, the Conventions shall apply as supplemented by this Protocol.
2. When one of the Parties to the conflict is not bound by this Protocol, the Parties to the Protocol shall remain bound by it in their mutual relations. They shall furthermore be bound by this Protocol in relation to each of the Parties which are not bound by it, if the latter accepts and applies the provisions thereof.
3. The authority representing a people engaged against a High Contracting Party in an armed conflict of the type referred to in Article 1, paragraph 4, may undertake to apply the Conventions and this Protocol in relation to that conflict by means of a unilateral declaration addressed to the depositary. Such declaration shall, upon its receipt by the depositary, have in relation to that conflict the following effects:
  - a) the Conventions and this Protocol are brought into force for the said authority as a Party to the conflict with immediate effect;
  - b) the said authority assumes the same rights and obligations as those which have been assumed by a High Contracting Party to the Conventions and this Protocol; and
  - c) the Conventions and this Protocol are equally binding upon all Parties to the conflict.

Article 97 — Amendment 1.

1. Any High Contracting Party may propose amendments to this Protocol. The text of any proposed amendment shall be communicated to the depositary, which shall decide, after consultation with all the High Contracting Parties and the International Committee of the Red Cross, whether a conference should be convened to consider the proposed amendment.
2. The depositary shall invite to that conference all the High Contracting Parties as well as the Parties to the Conventions, whether or not they are signatories of this Protocol.

Article 98 — Revision of Annex I

1. Not later than four years after the entry into force of this Protocol and thereafter at intervals of not less than four years, the International Committee of the Red Cross shall consult the High Contracting Parties concerning Annex 1 to this Protocol and, if it considers it necessary, may propose a meeting of technical experts to review Annex 1 and to propose such

amendments to it as may appear to be desirable. Unless, within six months of the communication of a proposal for such a meeting to the High Contracting Parties, one third of them object, the International Committee of the Red Cross shall convene the meeting, inviting also observers of appropriate international organizations. Such a meeting shall also be convened by the International Committee of the Red Cross at any time at the request of one third of the High Contracting Parties.

2. The depositary shall convene a conference of the High Contracting Parties and the Parties to the Conventions to consider amendments proposed by the meeting of technical experts if, after that meeting, the International Committee of the Red Cross or one third of the High Contracting Parties so request.
3. Amendments to Annex 1 may be adopted at such a conference by a two-thirds majority of the High Contracting Parties present and voting.
4. The depositary shall communicate any amendment so adopted to the High Contracting Parties and to the Parties to the Conventions. The amendment shall be considered to have been accepted at the end of a period of one year after it has been so communicated, unless within that period a declaration of nonacceptance of the amendment has been communicated to the depositary by not less than one third of the High Contracting Parties.
5. An amendment considered to have been accepted in accordance with paragraph 4 shall enter into force three months after its acceptance for all High Contracting Parties other than those which have made a declaration of nonacceptance in accordance with that paragraph. Any Party making such a declaration may at any time withdraw it and the amendment shall then enter into force for that Party three months thereafter.
6. The depositary shall notify the High Contracting Parties and the Parties to the Conventions of the entry into force of any amendment, of the Parties bound thereby, of the date of its entry into force in relation to each Party, of declarations of non-acceptance made in accordance with paragraph 4, and of withdrawals of such declarations.

Article 99 — Denunciation

1. In case a High Contracting Party should denounce this Protocol, the denunciation shall only take effect one year after receipt of the instrument of denunciation. If, however, on the expiry of that year the denouncing Party is engaged in one of the situations referred to in Article 1, the denunciation shall not take effect before the end of the armed conflict or occupation and not, in any case, before operations connected with the final release, repatriation or reestablishment of the persons protected by the Conventions or this Protocol have been terminated.
2. The denunciation shall be notified in writing to the depositary, which shall transmit it to all the High Contracting Parties.

3. The denunciation shall have effect only in respect of the denouncing Party.
4. Any denunciation under paragraph 1 shall not affect the obligations already incurred, by reason of the armed conflict, under this Protocol by such denouncing Party in respect of any act committed before this denunciation becomes effective.

Article 100 — Notifications

The depositary shall inform the High Contracting Parties as well as the Parties to the Conventions, whether or not they are signatories of this Protocol, of:

- a) signatures affixed to this Protocol and the deposit of instruments of ratification and accession under Articles 93 and 94;
- b) the date of entry into force of this Protocol under Article 95;
- c) communications and declarations received under Articles 84, 90 and 97;
- d) declarations received under Article 96, paragraph 3, which shall be communicated by the quickest methods; and
- e) denunciations under Article 99.

Article 101 — Registration

1. After its entry into force, this Protocol shall be transmitted by the depositary to the Secretariat of the United Nations for registration and publication, in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.
2. The depositary shall also inform the Secretariat of the United Nations of all ratifications, accessions and denunciations received by it with respect to this Protocol.

Article 102 — Authentic texts

The original of this Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the depositary, which shall transmit certified true copies thereof to all the Parties to the Conventions.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ
ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
υπ' Αρ. 1518 τής 12ης ΜΑΙΟΥ 1979
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ο περί του Προσθέτου Πρωτοκόλλου (Πρωτόκολλον Ι) των Συμβάσεων της Γενεύης (Κυρωτικός) Νόμος του 197Θ εκδίδεται διό δημοσιεύσεως εις τήν επίσημον εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας συμφώνως τω άρθρω 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 43 του 1979

ΝΟΜΟΣ ΚΥΡΩΝ ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟΝ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΗΣ ΤΗΣ 12ΗΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ, 1949 (ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ Ι) ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΩΝ ΠΕΡΙ ΕΤΕΡΩΝ ΣΥΝΑΦΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ

Ἡ Βουλή των Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

1. Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νά αναφέρηται ὡς ὁ περί του Προσθέ-
Συνοπτικός του Πρωτοκόλλου (Πρωτόκολλον Ι) τῶν Συμβάσεων τῆς Γενεύης
τίτλος. (Κυρωτικός) Νόμος του 1979.

2. Ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ, ἔκτος ἂν ἓκ τοῦ κειμένου προκύπτῃ Ἑρμηνεία,
διάφορος Ἐννοια—

«Δημοκρατία» σημαίνει τήν Κυπριακὴν Δημοκρατίαν

«Πρωτόκολλον» σημαίνει τό Πρόσθετον Πρωτόκολλον (Πρωτόκολλον Ι) των
Συμβάσεων τῆς Γενεύης τῆς 12ης Αὐγούστου, 1949, του ὁποίου το κείμενον ἔν
τῷ Ἀγγλικῷ πρωτοτυπῷ ἐκτίθεται εἰς τό Πρῶτον Μέρος του Πίνακος καὶ ἔν
μεταφράσει εἰς τήν Ἑλληνικὴν εἰς τό Δεύτερον Μέρος τοῦ Πίνακος :

Νοεῖται ὅτι ἔν περιπτώσει ἀντιθέσεως μεταξύ τῶν δύο κειμένων ὑπερισχύει τό
εἰς τό Πρῶτον Μέρος του Πίνακος ἐκτιθέμενον κείμενον·

«Ἐπιχειρηματικὸν Συμβούλιον» σημαίνει τό Ἐπιχειρηματικὸν Συμβούλιον τῆς
Δημοκρατίας·

«Ἐπιχειρηματικὸς» σημαίνει τὸν Ἐπιχειρηματικὸν Εξωτερικῶν τῆς Δημοκρατίας.

3. Τό Πρωτόκολλον, τό ὅποιον ἡ Δημοκρατία υπέγραψε τήν 12^{ην} Ιουλίου,
1978 δυνάμει τῆς ὑπ* ἀριθμὸν 17.006 καὶ ἡμερομηνίαν 20^{ην} Ιουνίου, 1978
Ἀποφάσεως του Ἐπιχειρηματικοῦ Συμβουλίου, δια του παρόντος Νόμου κυροῦται.

4.—(1) Πᾶς ὅστις, ἀνεξαρτήτως ἐθνικότητος, διαπράττει ἐντὸς ἢ ἔκτος τῆς
Δημοκρατίας σοβαρὰν τῖνα παραβίασιν τῶν διατάξεων του Πρωτοκόλλου ἢ

συνεργεί, συντρέχει ή προάγει έτερον είς την διάπραξιν τοιαύτης παραβίασεως, είναι ένοχος αδικήματος καί έν περιπτώσει καταδίκης αύτου—

- (i) εάν μεν ή ως ήρηται σοβαρά παραβίασις συνίσταται είς τήν έκ προθέσεως άνθρωποκτονίαν προσώπου προστατευομένου υπό τών διατάξεων του Πρωτοκόλλου, υπόκειται είς τήν ποινήν της Ισοβίου καθειρίζεως*
- (ii) εάν δέ πρόκειται περί ετέρας ως έν τοις ανωτέρω ανεφέρθη σοβαρας παραβίασεως, υπόκειται είς τήν ποινήν της φυλακίσεως δια χρονικόν διάστημα μή υπερβαίνον τά δεκατέσσαρα έτη.

(2) Έάν αδίκημα τι προβλεπόμενον ύπύ του παρόντος άρθρου ήθελε διαπραχθη έκτος της Δημοκρατίας, διά τό αδίκημα τουτο δύναται νά διωχθη ποινικώς, κατηγορηθη οικασθη και τιμωρηθη) πρόσωπον τι έν οιοδήποτε τόπω έν τη Δημοκρατία ως εάν τό Αδίκημα είχε διαπραχθη έν τω τόπω τούτω' τό αδίκημα δέ δι' απαντάς τους συναφείς προς τήν έκδίκασιν ή τιμωρίαν αύτου σκοπούς λογίζεται διαπραχθέν έν τω τόπω τούτω.

(3) Έάν είς δικαστικήν δαιοικασίαν διεξαγομένην δυνάμει του παρόντος Νόμου άναφυη ερώτημα τι έν σχέσει προς ι ά ς περιστάσεις ύπό τās οποιās κοπά τό "Άρθρον 1, παράγραφοι 3 και 4 του Πρωτοκόλλου τουτο τυγχάνει εφαρμογής, έπ' αύτου αποφάινεται ό Υπουργός' πιστοποιητικόν δέ περιέχον οιανδήποτε τοιαύτην άπόφασιν και φέρον τήν όπογραφήν του 'Υπουργού ή έτερου τινός έκ μέρους αύτου ένεργουντος γίνεται δεκτόν ως άποδεικτικόν στοιχείον, λογίζεται δέ ούτω ύπογραφέν μέχρις αποδείξεως τοΟ εναντίου.

5. Έν οιαδήποτε δικαστική διαδικασία διεξαγόμενη δυνάμει του άρθρου 4 θά τυγχάνουν εφαρμογής αι εκάστοτε έν ίσχύι δικονομικοί διατάξεις διά την έκδίκασιν αδικημάτων θπό κακουργιοδικείων.

6. (1) 'Απαγορεύεται ή δι' οιοιδήποτε σκοπόν άνευ της άδειας του "Υπουργικού Συμβουλίου χρήσις διακριτικού εμβλήματος ή εμβλήματα σήματος ιό όποιον δυνάμει των διατάξεων του Πρωτοκόλλου χρησιμοποιείται εν τη Δημοκρατία.

(2) 'Η τοιαύτη άδεια παρέχεται είτε γενικώς είτε δι' είδικόν τίνα σκοπόν, δημοσιεύεται δέ έν τη έπισήμω έφημερίδι της Δημοκρατίας.

(3) Πας όστις παραβιάζει τās διατάξεις του εδαφίου (1) είναι ένοχος, αδικήματος και έν περιπτώσει καταδίκης υπόκειται είς χρηματικήν ποινήν μη υπερβαίνουσαν τās πενήκοντα λίρας.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ Μ Ε Ρ Ο Σ
ΠΡΟΣΘΕΤΟΝ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΗΣ
ΤΗΣ 12ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ, 1949, ΑΦΟΡΩΝ Ε Ι Σ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΝ
ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΣΥΡΡΑΞΕΩΝ (ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ Ι)

Π Ρ Ο Ο Ι Μ Ι Ο Ν

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΔΙΑΚΗΡΥΣΣΟΝΤΑ τήν ειλικρινή αυτών έπιθυμίαν νά ἴδουν τήν εἰρήνην
νά ἐπικρατή μεταξύ των λαών,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑ δι παν Κράτος έχει καθήκον, συμφώνως προς τόν Χάρτην
των Ηνωμένων Εθνών, νά απέχη εἰς τάς διεθνείς αυτού σχέσεις της απειλής ή
της χρήσεως βίας κατά της κυριαρχίας, εδαφικής ἀκεραιότητος ή πολιτικής
ανεξαρτησίας παντός Κράτους, ή καθ' οἷονδήποτε ἑτερον τρόπον
συμβίβαστον προς τους σκοπούς τών Ἐνωμένων Εθνών,

ΠΙΣΤΕΥΟΝΤΑ, εντούτοις, ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον ὅπως επαναβεβαιώσουν καί
αναπτύξουν τάς διατάξεις τάς προστατεύουσας τά θύματα ἑνοπλων
συρράξεων καί ὅπως προσθέσουν μέτρα σκοποῦντα τήν ἐνίσχυσιν τῆς
εφαρμογῆς αυτών,

ΕΚΦΡΑΖΟΝΤΑ τήν πεποίθησιν αυτών δι ουδέν ἐν τω παρόντι Πρωτοκολλῷ ή
ἐν ταῖς Συμβάσεσι τῆς Γενεύης τῆς 12ης Αυγούστου 1949 δύναται νά
ἐρμηνεύηται ως νομιμοποιούν ή επιτρέπον οἷονδήποτε ἐπιθετικήν ἐνέργειαν ή
οἷονδήποτε ἑτέραν χρήσιν βίας ἀσυμβίβαστον προς τόν Χάρτην τών
Ἐνωμένων Ἐθνών,

ΕΠΛΗΝΑΒΕΒΑΙΟΥΝΤΑ περαιτέρω δι αἱ διατάξεις τών Συμβάσεων τῆς Γενεύης
τῆς 12ης Αυγούστου 1949 καί του παρόντος Πρωτοκόλλου δέον να
εφαρμόζονται πλήρως εἰς πᾶσαν περίστασιν ἐφ' ἀπάντων τών προσώπων τα
ὅποια προστατεύονται Ὀπό τών ἐν λόγω ἐγγραφῶν, ἀνευ οἷασδήποτε
δυσμενούς διακρίσεως βασιζόμενης εἰς τήν φύσιν ή τήν προέλευσιν τῆς
ἐνοπλου συρράξεως ή εἰς τά αίτια τ ἄ υποστηριζόμενα ὑπό τών Μερῶν τῆς
συρράξεως ή αποδιδόμενα εἰς ταῦτα,

Σ Υ Ν Ε Φ Ω Ν Η Σ Α Ν ἐπί τών κάτωθι :

ΜΕΡΟΣ Ι

Γ Ε Ν Ι Κ Α Ι Δ Ι Α Τ Α Ξ Ε Ι Σ

"Άρθρον 1. Γενικαι ἀρχαι καί ἑκτασις εφαρμογῆς

1. Τά 'Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν τήν ύποχρέωσιν σεβασμού και διασφαλίσεως σεβασμού τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου εἰς πασαν περίστασιν.

2. Εἰς περιπτώσεις μὴ καλυπτομένης ὑπὸ τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου ἢ ὑπὸ ἕτερων δκ.θνῶν συμφωνιῶν, οἱ πολῖται καὶ οἱ μάχιμοι παραμένουν ὑπὸ τὴν πρυστοσίαν καὶ δικαιοδοσίαν τῶν ἀρχῶν τοῦ διεθνούς δικαίου το ὅποιον πηγάζει ἐκ τῶν ἐδραιωμένων ἐθίμων, ἐκ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ ἐκ τῶν υπαγορεύσεων τῆς δημοσίας συνειδήσεως.

3. Τὸ παρὸν Πρωτόκολλον τὸ ὅποιον συμπληροῖ τὰς Συμβάσεις τῆς Γενεύης τῆς 12ης Αὐγούστου 1949 διὰ τὴν προστασίαν τῶν θυμάτων πολέμου, θα τυγχάνη εφαρμογῆς εἰς τὰς καταστάσεις τὰς αναφερόμενος ἐν τῷ "Ἄρθρῳ 2 το ὅποιον εἶναι κοινόν εἰς τὰς ἐν λόγω Συμβάσεις.

4. Αἱ ἐν τῇ προηγουμένη παραγράφῳ αναφερόμενοι καταστάσεις περιλαμβάνουν ἐνοπλους συρράξεις κατὰ τὰς ὁποίας λαοὶ ἀγωνίζονται ἐναντίον ἀποικιακοῦ δεσποτισμοῦ καὶ ξένης κατοχῆς καὶ ἐναντίον ρατσιστικῶν καθεστώτων ἐν τῇ ἀσκῆσει τοῦ δικαιώματος αὐτοδιαθέσεως τῶν, ὡς τοὐτο διατυποῦται εἰς τὸν Χάρτην τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν καὶ τὴν Διακήρυξιν ἐπὶ τῶν "Ἀρχῶν τοῦ διεθνούς Δικαίου τὴν ἀφορώσαν εἰς τὰς Φιλικὰς Σχέσεις καὶ Συνεργασίαν μεταξύ Κρατῶν σύμφωνα πρὸς τὸν Χάρτην τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

"Ἄρθρον 2.—'Ὅρισμοί

Δια τοὺς σκοποὺς τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου :

(α) «Πρῶτη Σύμβασις», «Δευτέρα Σύμβασις», «Τρίτη Σύμβασις» καὶ «Τετάρτη Σύμβασις» σημαίνει, ἀντιστοίχως, τὴν Σύμβασιν τῆς Γενεύης διὰ τὴν Βελτίωσιν τῆς Καταστάσεως τῶν Τραυματιῶν καὶ Ἀσθενῶν εἰς ἅς ἐν Ἐκστρατεία Ἐνοπλους Δυνάμεις τῆς 12ης Αὐγούστου 1949' τὴν Σύμβασιν τῆς Γενεύης διὰ τὴν Βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τῶν Τραυματιῶν, Ἀσθενῶν καὶ Ναυαγῶν Μελῶν τῶν κατὰ θάλασσαν Ἐνοπλων Δυνάμεων τῆς 12ης Αὐγούστου 1949' τὴν Σύμβασιν τῆς Γενεύης τὴν σχετικὴν πρὸς τὴν Μεταχείρισιν τῶν Αἰχμαλώτων Πολέμου τῆς 12ης Αὐγούστου 1949' τὴν Σύμβασιν τῆς Γενεύης τὴν σχετικὴν πρὸς τὴν Προστασίαν Πολιτῶν ἐν Καιρῷ Πολέμου τῆς 12ης Αὐγούστου 1949' «αἱ Συμβάσεις» σημαίνει τὰς τεσσάρων Συμβάσεις τῆς Γενεύης τῆς 12ης Αὐγούστου 1949 διὰ τὴν προστασίαν τῶν θυμάτων πολέμου'

(β) «κανόνες διεθνούς δικαίου εφαρμοστέοι εἰς ἐνοπλους συρράξεις» σημαίνει τοὺς εφαρμοστέους εἰς ἐνοπλους συρράξεις κανόνας οἱ ὅποιοι περιέχονται εἰς διεθνεῖς συμφωνίας εἰς τὰς ὁποίας τὰ Μέρη τῆς συρράξεως εἶναι Συμβαλλόμενα Μέρη καὶ τὰς γενικῶς ἀνεγνωρισμένους ἀρχὰς καὶ κανόνας τοῦ διεθνούς δικαίου οἱ ὅποιοι εἶναι εφαρμοστέοι εἰς ἐνοπλους συρράξεις·

(γ) «Προστάτις Δύναμις» σημαίνει οὐδέτερόν τι ἢ ἕτερον Κράτος μὴ Μέρος τῆς συρράξεως τὸ ὅποιον υπεδείχθη ὑπὸ τίνος Μέρους τῆς συρράξεως καὶ ἐγένετό δεκτόν ὑπὸ τοῦ ἀντιπάλου Μέρους καὶ τὸ ὅποιον συνεφώνησε νά

έκτελή τά δυνάμει τών Συμβάσεων και του παρόντος Πρωτοκόλλου είς Προστάτιδα Δύναμιν ανατιθέμενα καθήκοντα·

(δ) «αντικαταστάτης» σημαίνει όργανισμόν τίνα ένεργούντα είς την θέσιν Προστάτιδος Δυνάμεως συμφώνως προς τό "Άρθρον 5.

"Άρθρον 3."-Εναρξίς και πέρας εφαρμογής

"Άνευ επηρεασμού τών διατάξεων αϊ όποϊα είναι έφαρμοστέα κατά πάντα χρόνον :

(α) αϊ Συμβάσεις και τό παρόν Πρωτόκολλον θά τυγχάνουν εφαρμογής από της ενάρξεως πάσης καταστάσεως αναφερομένης έν τω "Άρθρω 1 του παρόντος Πρωτοκόλλου·

(β) ή εφαρμογή τών Συμβάσεων και του παρόντος Πρωτοκόλλου θα περατοϋται, είς τό έδαφος τών Μερών της συρράξεως, επί τη γενική λήξει τών στρατιωτικών επιχειρήσεων και, έν περιπτώσει κατεχομένων εδαφών, επί τω τερματισμώ τής κατοχής, εκτός, έν έκάτερα περιπτώσει, διά τά πρόσωπα εκείνα τών οποίων ή οριστική άπελευθέρωσις, επαναπατρισμός ή έπανεγκατάστασις πραγματοποιείται μεταγενεστέρως. Τά πρόσωπα ταύτα θά συνεχίσουν νά ώφελώνται έκ τών σχετικών διατάξεων τών Συμβάσεων και του παρόντος Πρωτοκόλλου μέχρι τής οριστικής αυτών άπελευθερώσεως, επαναπατρισμού ή έπανεγκαταστάσεως.

"Άρθρον 4.Νομική κατάστασις τών Μερών τής συρράξεως

Η εφαρμογή τών Συμβάσεων και του παρόντος Πρωτοκόλλου, καθώς και ή σύναψις τών έν αύταις προβλεπομένων συμφωνιών, ουδόλως θά επηρεάζουν τήν νομικήν κατάστασιν τών Μερών της συρράξεως. Οϋτε ή κατοχή εδάφους ούτε δε ή εφαρμογή τών Συμβάσεων και του παρόντος Πρωτοκόλλου θά επηρεάζουν τήν νομικήν κατάστασιν του συγκεκριμένου εδάφους.

"Άρθρον 5.—"Όρισμός Προστατίδων Δυνάμεων και του αντικαταστατού αυτών

1. 'Αποτελεί καθήκον των Μερών της συρράξεως από της ενάρξεως της συρράξεως όπως εξασφαλίσουν τήν έποπτεϊαν και ύλοποίησιν των Συμβάσεων και του παρόντος Πρωτοκόλλου διά της εφαρμογής του συστήματος των Προστ(χτ(δων Διη'άμεων, περιλαμβανομένης μεταξύ άλλων τής υποδείξεως και αποδοχής των ίν λόγω Δυνάμεων, συμφώνως προς τάς ακολούθους παραγράφους. Αϊ Προστάτιδες Δυνάμεις θά υπέχουν τό καθήκον προστασίας των συμφερόντων τών Μερών τής συρράξεως.

2. 'Από της ενάρξεως καταστάσεως τίνοσ αναφερομένης έν τω "Άρθρω 1, ίκ«στον Μέρος τής συρράξεως οφείλει άνευ καθυστερήσεως νά υπόδειξη

Προστάτιδα Δύναμιν προς τόν σκοπόν εφαρμογής τών Συμβάσεων καί του παρόντος Πρωτοκόλλου καί, ομοίως άνευ καθυστερήσεως και προς τόν αυτόν σκοπόν, νά επιτρέψω τάς δραστηριότητας τής Προστάτιδος Δυνάμεως ή οποία ίγένετο δεκτή ύπ' αύτοΟ μετά τήν όπόδειξιν της ύπό του αντιπάλου Μέρους.

3. Έάν Προστάτις Δύναμις δέν έχη ύποδειχθή ή γίνει δεκτή άπό τής ενάρξεως καταστάσεως τίνος αναφερομένης έν τω "Άρθρω 1, ή Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταύρου, άνευ επηρεασμού του δικαιώματος οίουδήποτε έτερου αμερόληπτου ανθρωπιστικού οργανισμού όπως ένεργήση παρομοίως, θά προσφέρη τάς καλές της υπηρεσίας προς τά Μέρη τής συρράξεως προς τόν σκοπόν υποδείξεως άνευ καθυστερήσεως Προστάτιδος Δυνάμεως ως προς τήν οποίαν τά Μέρη τής συρράξεως συναινούν. Προς τούτο αύτη δύναται, μεταξύ άλλων, νά ζητήση παρ' έκαστου Μέρους νά τήν έφοδιάση διά τίνος καταλόγου έκ πέντε τουλάχιστον Κρατών τά δτχοϊα τό έν λόγω Μέρος θεωρεί αποδεκτά ίνα ενεργούν ως Προστάτιδες Δυνάμεις διά λογαριασμόν αύτου έν σχέσει προς αντίπαλόν τι Μέρος, καί νά ζητήση παρ' έκαστου αντιπάλου Μέρους νά παράσχη κατάλογον έκ πέντε τουλάχιστον Κρατών τά όποια θά άπεδέχετο ως Προστάτιδας Δυνάμεις του πρώτου Μέρους' οι κατάλογοι ούτοι κοινοποιούνται προς τήν Έπιτροπήν εντός δύο εβδομάδων άπό τής λήψεως τής αιτήσεως' αύτη θά ουγκρίνη τούτους καί θά επιδίωξη τήν συμφωνίαν έφ' οίουδήποτε προτεινομένου Κράτους κατονομαζομένου είς αμφοτέρους τους κοπταλόγους.

4. Έάν, παρά τά ανωτέρω, ουδεμία ύπάρχη Προστάτις Δύναμις, τά Μέρη τής συρράξεως οφείλουν νά αποδεχθούν άνευ καθυστερήσεως προσφοράν τίνα ή οποία δύναται νά γίνη ύπό τής Διεθνούς Επιτροπής του Ερυθρού Σταυρού ή ύφ' οίουδήποτε οργανισμού ό όποιος προσφέρει πάσας τάς εγγυήσεις αμεροληψίας καί ικανότητος, κατόπιν ευλόγων διαβουλεύσεων μετά τών είρημένων Μερών καί αφού ληφθούν ύπ' όψιν τά αποτελέσματα τών έν λόγω διαβουλεύσεων, όπως ενεργή ως αντικαταστάτης. Η άρμοδιότης του έν λόγω αντικαταστατού υπόκειται είς τήν συναίνεσιν τών Μερών τής συρράξεως· τά Μέρη τής συρράξεως οφείλουν νά καταβάλλουν πασαν προσπάθειαν προς διευκόλυνσιν τών εργασιών του αντικαταστατού έν τη εκτελέσει τών καθηκόντων «ύτού δύναμι τών Συμβάσεων καί του παρόντος Πρωτοκόλλου.

5. Συμφώνως προς τό "Άρθρον 4, ό ορισμός καί ή αποδοχή Προστατιδων Δυνάμεων προς τόν σκοπόν εφαρμογής τών Συμβάσεων καί τοΟ παρόντος Πρωτοκόλλου ουδόλως θά έπηρεάζη τήν νσμικήν κατάστασιν τών Μερών τής συρράξεως ή οίουδήποτε εδάφους, περιλαμβανομένου καί του ύπό κατοχήν εδάφους.

6. Η διατήρησις διπλωματικών σχέσεων μεταξύ τών Μερών τής συρράξεως ή ή άνάβεσις τής προστασίας τών συμφερόντων Μέρους τινός καί εκείνων τών υπηκόων αύτου είς τρίτον Κράτος συμφώνως προς τους κανόνας του διεθνούς δικαίου τους αφορώντας είς τάς διπλωματικές σχέσεις δέν αποτελεί κώλυμα διά τήν ύπόδειξιν Προστάτιδων Δυνάμεων προς τόν σκοπόν εφαρμογής τών Συμβάσεων καί του παρόντος Πρωτοκόλλου.

7. Πάσα μεταγενέστερα μνεία έν τω παρόντι Πρωτοκολλώ Προστάτιδος

Δυνάμεως περιλαμβάνει επίσης καί τόν άντικαταστάτην.

"Άρθρον 6.—Προσοντούχα πρόσωπα

1. Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη, έν καιρώ ειρήνης, θά προσπαθούν, τη βοήθεια των εθνικών Συνδέσμων Ερυθρού Σταύρου (Ερυθράς Ημισελήνου, Έρυθρου Λέοντος και Ηλίου) , νά εκπαιδεύσουν προσοντούχον προσωπικόν προς διευκόλυνσιν της εφαρμογής των Συμβάσεων και του παρόντος Πρωτοκόλλου, και Ιδιαιτέρως των δραστηριοτήτων των Προστάτιδων Δυνάμεων.

2. Ή πρόσληψις και έκπαιδευσις τοιούτου προσωπικού ανήκει εις την έσωτερικήν δικαιοδοσίαν.

3. Ή Διεθνής Επιτροπή του Έρυθρού Σταύρου θά έχη εις την διάθεσιν των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών τους καταλόγους τών ούτω εκπαιδευομένων προσώπων τους οποίους τ ά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη ήθελον καταρτίσει και διαβιβάσει προς αυτήν προς τόν σκοπόν τούτον.

4. Οι όροι οι διέποντες τήν άπασχόλησιν του τοιούτου προσωπικού έκτος του εθνικού εδάφους θά αποτελούν, έν έκαστη περιπτώσει, τό άντικείμενον ειδικών συμφωνιών μεταξύ των ενδιαφερομένων Μερών.

"Άρθρον 7.—Συνελεύσεις

Ο θεματοφύλαξ του παρόντος Πρωτοκόλλου θά συγκαλή συνέλευσιν των Ύψηλών Συμβαλλομένων Μερών, τη αίτήσει ενός ή πλειόνων έκ τών ειρημένων Μερών και κατόπιν εγκρίσεως έκ μέρος της πλειονότητος έξ αυτών, διά νά έξετάζη γενικά προβλήματα άφορώντα εις τήν εφαρμογή ν τών Συμ βάσεων και του Πρωτοκόλλου.

Μ Ε Ρ Ο Σ Ι Ι

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΙ , ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΚΑΙ ΝΑΥΑΓΟΙ

ΤΜΗΜΑ Ι . ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

"Άρθρον 8.—'Ορολογία

Διά τους σκοπούς του παρόντος Πρωτοκόλλου:

(α) «τραυματίαι» καί «ασθενείς» σημαίνει πρόσωπα, στρατιωτικής ή πολιτικής Ιδιότητος, τ ά όποια, συνεπεία τραύματος, ασθενείας ή ετέρας φυσικής ή διανοητικής ανωμαλίας ή άνικανότητος, έχουν ανάγκην Ιατρικής βοήθειας ή φροντίδος και τ ά όποια απέχουν πάσης εχθροπραξίας. Οι όροι ούτοι καλύπτουν επίσης περιπτώσεις μητρύτητος, νεογέννητα βρέφη και 'έτερα

πρόσωπα τά όποια δυνατόν νά έχουν ανάγκη άμεσου Ιατρικής βοήθειας ή φροντίδος, ώς είναι οί ανάπηροι ή αϊ έγκυοι γυναίκες, και τά όποια απέχουν πάσης εχθροπραξίας·

(β) «ναυαγοί» σημαίνει πρόσωπα, στρατιωτικής ή πολιτικής ιδιότητας, τά όποια ευρίσκονται έν κινδύνω είς τήν θάλασσαν ή είς ύτερα ύδατα συνεπεία ατυχήματος έπηρεάζοντος αυτά ή τό μεταφέρον αυτά σκάφος ή αεροσκάφος και τ α όποια απέχουν πάσης εχθροπραξίας. Τά έν λόγω πρόσωπα, υπό τήν προϋπόθεσιν διι συνεχίζουν νά απέχουν πάσης εχθροπραξίας, θά συνεχίσουν νά θεωρώνται ναυαγοί διαρκούσης τής δισσωσέως. των μέχρι της αποκτήσεως ύπ' αυτών ετέρας Ιδιότητας δύναμει των Συμβάσεων ή του παρόντος Πρωτοκόλλου·

(γ) «Υγειονομικόν προσωπικόν» σημαίνει τά πρόσωπα εκείνα τά προοριζόμενα, υπό τίνος Μέρους της συρράξεως, αποκλειστικώς διά τους υγειονομικούς σκοπούς τους άπαριθμουμενούς έν τη ύποπαραγράφω (ε) ή διά την διοίκησιν υγειονομικών μονάδων ή τήν λειτουργίαν ή διοίκησιν υγειονομικών μεταφορικών μέσων. Ή τοιαύτη άνάθεσις καθηκόντων δύναται νά είναι μόνιμος ή προσωρινή. Ο δρος περιλαμβάνει:

- (i) Υγειονομικόν προσωπικόν Μέρους τινός τής συρράξεως, στρατιωτικόν ή πολιτικόν, περιλαμβανομένου και του έν τη Πρώτη και τη Δευτέρα Συμβάσει περιγραφόμενου, καθώς και του προοριζόμενου διά τās οργανώσεις πολιτικής αμύνης'
- (ii) ύγειονομικόν προσωπικόν των εθνικών Συνδέσμων 'Ερυθρού Σταύρου (Ερυθράς Ημισελήνου, Ερυθρού Λέοντος και Ηλίου) και έτεροι έθνικαί εθελοντικά! οργανώσεις παροχής βοήθειας δεόντως ανεγνωρισμένοι και έξουσιοοσημένοι υπό τίνος Μέρους της συρράξεως·
- (iii) ύγειονομικόν προσωπικόν των υγειονομικών μονάδων ή των υγειονομικών μεταφορικών μέσων των περιγραφόμενων έν τω "Άρθρω 9, παράγραφος 2

(δ) «θρησκευτικόν προσωπικόν» σημαίνει στρατιωτικά ή πολιτικά πρόσωπα, ώς είναι οι ιερείς, τά όποια ασχολούνται αποκλειστικώς είς Ιερατ ι κ ά καθήκοντα και είναι άπεσπασμένα:

- (i) είς τās ένοπλους δυνάμεις Μέρους τινός της συρράξεως'
- (ii) είς τās ύγειονομικάς μονάδας ή υγειονομικά μεταφορικά μέσα Μέρους τινός της συρράξεως'
- (iii) είς υγειονομικός μονάδας ή υγειονομικά μεταφορικά μέσα περιγραφόμενα έν "Άρθρω 9, παράγραφος 2' ή
- (iv) είς οργανώσεις πολιτικής αμύνης Μέρους τινός της συρράξεως.

Ή άπόσπασις θρησκευτικού προσωπικού δύναται νά είναι μόνιμος ή προσωρινή, αι δέ συναφείς διατάξεις της ύποπαραγράφου (ια) εφαρμόζονται έπ' αυτών

(ε) «ύγειονομικά μονάδες» σημαίνει εγκαταστάσεις και ετέρας μονάδας, στρατιωτικές ή πολιτικές, οργανωμένες δι' υγειονομικούς σκοπούς, ήτοι τήν αναζήτησιν, συλλογήν, μεταφοράν, διάγνωσιν ή περίθαλψιν περιλαμβανομένης της παροχής πρώτων βοηθειών — τών τραυματιών, ασθενών και ναυαγών, η δια τήν πρόληψιν ασθενειών. Ό δρος περιλαμβάνει, επί παραδείγματι, νοσοκομεία καί ετέρας παρεμφερείς μονάδας, κέντρα μεταγγίσεως αίματος, προληπτικά νοσηλευτικά κέντρα και Ιδρύματα, υγειονομικούς σταθμούς καί τας ύγειονομικάς αποθήκας φαρμάκων τών έν λόγω μονάδων. Αι υγειονομικά μονάδες δύνανται νά είναι σταθεραί ή κινηταί, μόνιμοι ή προσωριναί

(στ) «υγειονομική μεταφορά» σημαίνει τήν διά ξηράς, ύδατος ή αέρος μεταφοράν τραυματιών, ασθενών ή ναυαγών, υγειονομικού προσωπικού, θρησκευτικού προσωπικού, υγειονομικού εξοπλισμού ή υγειονομικών εφοδίων προστατευομένων υπό τών Συμβάσεων καί του παρόντος Πρωτοκόλλου"

(ζ) «υγειονομικά μεταφορικά μέσα» σημαίνει παν μέσον μεταφοράς, στρατιωτικόν ή πολιτικόν, μόνιμον ή προσωρινόν, προοριζόμενον αποκλειστικώς δι' υγειονομικάς μεταφοράς καί τελούν υπό τόν έλεγχον αρμοδίας τινός αρχής Μέρους της συρράξεως' (η) «υγειονομικά οχήματα» σημαίνει παν ύγειονομικόν μεταφορικόν μέσον διά ξηράς·

(θ) «υγειονομικά πλοία καί σκάφη» σημαίνει παν ύγειονομικόν μεταφορικόν μέσον δι' ύδατος'

(ι) «ύγειονομικόν αεροσκάφος» σημαίνει παν ύγειονομικόν μεταφορικόν μέσον δι' αέρος'

(ια) «μόνιμον ύγειονομικόν προσωπικόν», «μόνιμοι ύγειονομικά μονάδες» καί «μόνιμα υγειονομικά μεταφορικά μέσα» σημαίνει τά προοριζόμενα αποκλειστικώς δι' υγειονομικούς σκοπούς επί άκαθόριστον χρονικήν περίοδον. «Προσωρινόν ύγειονομικόν προσωπικόν», «προσωριναί ύγειονομικά μονάδες» καί «προσωρινά υγειονομικά μεταφορικά μέσα» σημαίνει τ ά προοριζόμενα αποκλειστικώς οι' υγειονομικούς σκοπούς επί περιωρισμένης χρονικής περιόδου καί κατά τήν διάρκειαν ολοκλήρου της περιόδου αυτών. Έκτος εάν άλλως όρίζεται, οι οροί «ύγειονομικόν προσωπικόν», «ύγειονομικά μονάδες και «υγειονομικά μεταφορικά μέσα καλύπτουν άμφοτέρας τας τε μόνιμους και προσωρινάς κατηγορίας·

(ιβ) «διακριτικόν έμβλημα» σημαίνει τό διακριτικόν έμβλημα του ερυθρού σταυρού, ερυθράς ημισελήνου ή ερυθρού λέοντος και ηλίου επί λευκής βάσεως οσάκις χρησιμοποιείται διά τήν προστασίαν υγειονομικών μονάδων και μεταφορικών μέσων η" υγειονομικού και θρησκευτικού προσωπικού, εξοπλισμού ή εφοδίων

(ιγ) «διαχρητικόν σήμα» σημαίνει παν σήμα ή μήνυμα καθοριζόμενον διά τήν αναγνώρισιν αποκλειστικώς υγειονομικών μονάδων ή μεταφορικών μέσων εν τω Κεφαλαίω ΙΙΙ του Παραρτήματος Ι του παρόντος Πρωτοκόλλου.

"Άρθρον 9.—Πεδίον εφαρμογής

1. Τό παρόν Μέρος, αἱ διατάξεις του οποίου αποσκοπούν εἰς τήν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τῶν τραυματιῶν, ασθενῶν και ναυαγῶν, θά ἐφαρμόζηται εἰς ἀπαντάς τους επηρεαζόμενους ὑπό τίνος καταστάσεως αναφερομένης ἐν τῷ "Ἀρθρῷ 1, ἀνευ ουδεμίας δυσμενοῦς διακρίσεως ἐρειδομένης ἐπί τῆς φυλῆς, χρώματος, φύλου, γλώσσης, θρησκευματος ἢ πίστεως, πολιτικοῦ ἢ ἕτερου φρονήματος, εθνικῆς ἢ κοινωνικῆς προελεύσεως, πλοῦτου, γεννήσεως ἢ ἐτέρας προσωπικῆς καταστάσεως, ἢ ἐφ' οἷωνδῆποτε ἕτερον παρεμφερῶν κριτηρίων.

2. Αἱ συναφεῖς διατάξεις τῶν "Ἀρθρων 27 και 32 τῆς Πρώτης Συμβάσεως θά ἐφαρμόζονται εἰς τὰς μονίμους υγειονομικῆς μΓνάσας και μεταφορικῶς μέσα (πλην τῶν πλοίωννοσοκόμειων, εἰς τὰ ὅποια ἐφαρμόζεται τό "Ἀρθρον 25 τῆς Δευτέρας Συμβάσεως) και εἰς τό προσωπικόν αὐτῶν, τὰ ὅποια ἐτέθησαν εἰς τήν διάθεσιν Μέρους τινός τῆς συρράξεως δι' ἀνθρωπιστικούς σκοπούς :

- (α) ὑπό ουδετέρου ἢ ἕτερου Κράτους τό ὅποιον δέν εἶναι Μέρος τῆς ἐν λόγῳ συρράξεως·
- (β) ὑπό τίνος ἀνεγνωρισμένης και ἀρμοδίας ὁργανώσεως παροχῆς βοηθείας του ἐν λόγῳ Κράτους·
- (γ) ὑπό τίνος ἀμερόληπτου διεθνούς ἀνθρωπιστικοῦ ὁργανισμοῦ.

"Ἀρθρον 10.—Προστασία και μέριμνα

1. "Ἀπαντες οἱ τραυματῆται, ασθενεῖς και ναυαγοί, εἰς οἰονδῆποτε Μέρος και ἐάν ἀνήκουν δέον νά τυγχάνουν σεβασμοῦ και προστασίας.

2. Εἰς ἀπάσας τὰς περιστάσεις οὔτοι δέον νά τυγχάνουν ἀνθρωπιστικῆς ἐταχειρίσεως και νά λαμβάνουν, κατά τήν πλήρη δυνατήν ἐκτασιν καί μετὰ τῆς ἐλαχίστης δυνατῆς καθυστερήσεως, ἰατρικήν περίθαλψιν και παρακολούθησιν ἢ ὁποία ἐπιβάλλεται ἐκ τῆς καταστάσεως των. Ουδεμία διάκρισις ἐπιτρέπεται εἰς βάρος αὐτῶν, ἐρειδομένη ἐφ' οἷωνδῆποτε λόγων πλην ἰατρικῶν τοιοῦτων.

"Ἀρθρον 11.— Προστασία προσώπων

1. Ἡ φυσική ἢ διανοητική υγεία και ἀκεραιότης προσώπων τὰ ὅποια τελουν ὑπό τήν ἐξουσίαν του ἀντιπάλου Μέρους ἢ τὰ ὅποια εὐρίσκονται ὑπό περιορισμόν, κράτησιν ἢ ἄλλως πως στεροῦνται τῆς ἐλευθερίας των συνεπεῖα καταστάσεως τίνος αναφερομένης ἐν τῷ "Ἀρθρῷ 1 δέον νά μή τίθεται ἐν κινδύνῳ ὑφ' οἰασδῆποτε ἀδικαιολογήτου ἐνεργείας ἢ παραλείψεως. Ἐπομένως, ἀπαγορεύεται ἡ ὑποβολή τῶν ἐν τῷ παρόντι "Ἀρθρῷ περιγραφόμενων προσώπων εἰς οἰανδῆποτε ἰατρικήν διαδικασίαν ἢ ὁποία δέν ἐνδείκνυται ἐκ τῆς καταστάσεως τῆς υγείας του ἐνδιαφερομένου προσώπου και ἡ ὁποία δέν συνάδει προς τὰ γενικῶς παραδεδεγμένα ἰατρικά ἐπίπεδα τὰ ὅποια θά ἐφηρμόζοντο ὑπό παρομοίας ἰατρικῆς περιστάσεις εἰς ὑπηκόους του Μέρους του διεξάγοντος τήν διαδικασίαν και οἱ ὅποιοι κατ' οὐδένα τρόπον στεροῦνται τῆς ἐλευθερίας των.

2. 'Απαγορεύεται, Ιδία, ή διενέργεια επί τών προσοπων τούτων, έστω και τή συναινέσει αυτών:

(α) φυσικών ακρωτηριασμών

(β) ιατρικών ή επιστημονικών πειραμάτων·

(γ) αφαιρέσεως Ιστών ή οργάνων προς μεταμόσχευσιν, έκτος όπου αι πράξεις αύται δικαιολογούνται συμφώνως προς τους έν παραγράφω 1 προβλεπόμενους όρους.

3. Εξαιρέσεις της έν παραγράφω 2(γ) απαγορεύσεως εΐναι δύναται μόνον έν τη περιπτώσει δωρεών αίματος προς μετάγγισιν ή δέρματος προς μεταμόσχευσιν, υπό τήν προϋπόθεσιν δι ταύτα δίδονται οΐκειοθελώς και άνευ (οιουδήποτε καταναγκασμού ή προτροπής, μόνον δέ διά θεραπευτικούς σκοπούς, υπό δρους συνάδοντας προς γενικώς παραδεδεγμένα Ιατρικά επίπεδα και έλεγχους ακοπούντας τήν ωφέλειαν αμφοτέρων του τε δωρητοϋ και του λήπτου.

4. Πάσα εσκεμμένη πράξις ή παράλειψις ή οποία σοβαρώς θέτει έν κινδύνω τήν φυσικήν ή διανοητικήν υγείαν ή ακεραιότητα παντός προσώπου, το όποϊον τελεί υπό τήν έξουσίαν Μέρους τινός πλην,, εκείνου έκ του οποίου 7ξαρταται, και ή οποία είτε παραβιάζει οϊανδήποτε τών έν παραγράφω 1 και 2 (απαγορεύσεων εΐτι συνιστά παράλειψιν συμμορφώσεως προς τās απαιτήσεις της παραγράφου 3 θά άποτελή σοβαράν παράβασιν του παρόντος Πρωτοκόλλου.

5. Τά έν παραγράφω I περιγραφόμενα πρόσωπα δικαιούνται νά αρνηθούν οϊανδήποτε χειρουργικήν επέμβασιν. "Εν περιπτώσει αρνήσεως, τό υγειονομικών προσωπικών θά έπιδιώκη νά λάβη γραπτήν προς τούτο δήλωσιν, ύπογεγραμμένην ή άνεγνωρισμένην υπό του ασθενούς.

6. "Εκατον Μέρος της συρράξεως θά τηρη Ιατρικόν βιβλίον καταχωρήσεως πάσης δωρεάς αίματος προς μετάγγισιν ή δέρματος προς μεταμόσχευσιν υπό τών έν παραγράφω 1 αναφερομένων προσώπων, εάν ή έν λόγω δωρεά πραγματοποιήται υπό τήν εύθύνην τοϋ Μέρους τούτου. Επιπροσθέτως, εκαστον Μέρος της ουρράξεως θά έπιδιώκη νά τηρη βιβλίον καταχωρήσεως πασών των ιατρικών διαδικασιών τών άναληφθεισών έν σχέσει προς οϊονδήποτε πρόσωπον τό όποϊον τελεί υπό περιορισμόν, κράτησιν ή άλλως πως στερείται της ελευθερίας του συνεπεία καταστάσεως τίνος αναφερομένης έν τω Άρθρω Ι. Τα έν λόγω βιβλία δέον νά είναι προσιτά κατά πάντα χρόνον προς εξέτασιν υπό της Προστάτιδος Δυνάμεως.

"Άρθρον 12.—Προστασία υγειονομικών μονάδων

1. Αϊ υγειονομικοί μονάδες δέον νά τυγχάνουν σεβασμού και προστασίας κατά πάντα χρόνον και νά μή αποτελούν στόχον επιθέσεως.

2. Η παράγραφος 1 θά εφαρμόζηται εις πολιτικές υγειονομικές μονάδας, υπό τήν προϋπόθεσιν ότι αύται:

(α) ανήκουν εις εν τών Μερών της συρράξεως·

(β) είναι ανεγνωρισμένοι καί εξουσιοδοτημένοι υπό της αρμοδίας αρχής ενός τών Μερών της συρράξεως' ή

(γ) είναι εξουσιοδοτημένοι συμφώνως προς τό "Άρθρον 9, παράγραφος 2, τού παρόντος Πρωτοκόλλου ή του "Άρθρου 27 της Πρώτης Συμβάσεως.

3. Τά Μέρη τής συρράξεως καλούνται νά γνωστοποιούν εις άλλα την τοποθεσίαν τών σταθερών υγειονομικών μονάδων των. Ή έλλειψις τοιαύτης γνωστοποιήσεως δέν απαλλάσσει τά Μέρη της υποχρεώσεως τηρήσεως των διατάξεων τής παραγράφου 1.

4. Κατ' ούδεμίαν περίστασιν δύνανται αϊ υγειονομικοί μονάδες νά χρησιμοποιώνται έν τη προσπάθεια συγκαλύψεως στρατιωτικών στόχων από επιθέσεως. Όποτεδήποτε είναι δυνατόν, τά Μέρη της συρράξεως δέον νά διασφαλίζουν ότι αϊ υγειονομικοί μονάδες είναι ούτω πως τοποθετημένοι ώστε επιθέσεις εναντίον στρατιωτικών στόχων νά μή εκθέτουν εις κίνδυνον τήν ασφάλειαν των.

"Άρθρον 13.—Διακοπή προστασίας πολιτικών υγειονομικών μονάδων

1. Ή προστασία την οποίαν δικαιούνται αϊ πολιτικοί υγειονομικοί μονάδες δέν θά τερματίζεται έκτος εάν αυτά χρησιμοποιούνται προς έκτέλεσιν, έκτος του πλαισίου της ανθρωπιστικής των λειτουργίας, πράξεων επιβλαβών εις τον εχθρό ν. Εντούτοις, ή προστασία δύνανται νά τερματισθι μόνον κατόπιν πρόειοποίησεως παρεχούσης, οσάκις ενδείκνυται, εύλογον προθεσμίαν, καί Έφ' δσον ή τοιαύτη προειδοποίησις ήγνοήθη.

2. Τά κάτωθι δέον νά μή θεωρώνται ως πράξεις επιβλαβείς εις τόν έχθρόν:

(α) ότι τό προσωπικόν της μονάδος είναι έξωπλισμένον δι' ελαφρών τομικών δπλων διά τήν ιδίαν αύτου άμυναν ή τήν άμυναν τών υπό την εύθύνην αύτου ευρισκομένων τραυματιών καί ασθενών

(β) ότι ή μονάς φρουρείται υπό φρουράς ή υπό φυλακίων ή υπό συνοδείας·

(γ) ότι μικρή ποσότης δπλων καί πυρομαχικών ληφθείσα έκ τών τραυματιών καί ασθενών, καί μή εισέτι παραδοθείσα εις τήν άρμοβίαν ύπηρεσίαν, ευρέθη εις τάς μονάδας·

(δ) ότι μέλη τών ένοπλων δυνάμεων η έτεροι μάχιμοι ευρίσκονται εις την μονάδα δι' υγειονομικούς λόγους.

«Άρθρον 14.—΄Περιορισμοί ως την την έπίταξιν
πολιτικών υγειονομικών μονάδων

1. Ή Κατοχική Δύναμις υπέχει τό καθήκον εξασφαλίσεως ότι αϊ υγειονομικάί ανάγκαι του άμαχου πληθυσμού εις τό κατεχόμενον έδαφος συνεχίζουν να Ικάνοποιώνται.

2. Ἡ Κατοχική Δύναμις, ὡς ἐκ τούτου, δέν θά ἐπιτάσῃ πολιτικᾶς ὑγειονομικᾶς μονάδας, τόν ἐξοπλισμόν των, τό ὄλικόν των ἢ τᾶς υπηρεσίας τοῦ προσωπικοῦ) των, ἐφ' ὅσον οἱ πόροι οὗτοι εἶναι ἀναγκαῖοι διὰ τήν παροχήν ἐπαρκῶν ὑγειονομικῶν υπηρεσιῶν διὰ τόν ὄχμαχον πληθυσμόν καί διὰ τήν συνέχισιν τῆς ἰατρικῆς φροντίδος οἰωνδήποτε τραυματιῶν καί ἀσθενῶν εὐρισκομένων ἤδη ὑπὸ περίθαλψιν.

3. Νοουμένου δι τὸ γενικὸς κανὼν τῆς παραγράφου 2 συνεχίζει νά τηρήται, ἡ Κατοχική Δύναμις δύναται νά ἐπιτάξῃ τους ἐν λόγω πόρους, ὑπὸ τους κάτωθι ἐιδικούς δρους :

- (α) ὅτι οἱ πόροι εἶναι ἀναγκαῖοι διὰ τήν ἐπαρκή καί ἀμεσον ἰατρικήν περίθαλψιν τῶν τραυματιῶν καί ἀσθενῶν μελῶν τῶν ἐνοπλῶν δυνάμεων τῆς Κατοχικῆς Δυνάμεως ἢ τῶν αἰχμαλώτων πολέμου·
- (β) ὅτι ἡ ἐπίταξις συνεχίζει μόνον ἐφ' ὅσον χρόνον υφίσταται ἡ τοιαύτη ἀνάγκη· καί
- (γ) ὅτι ἀμεσοὶ διευθετήσεις λαμβάνουν χώραν πρὸς ἐξασφάλισιν δι τὰ ὑγειονομικὰ ἀνάγκαι του ἀμαχου πληθυσμοῦ, ὡς καί αἱ τοιαυταὶ οἰωνδήποτε ὑπὸ περίθαλψιν τελούντων τραυματιῶν καί ἀσθενῶν αἱ ὁποῖαι ἐπηρεάζονται ὑπὸ τῆς ἐπιτάξεως, συνεχίζουν νά ἰκάνοποιῶνται.

"Ἄρθρον 15. Προστασία πολιτικοῦ ὑγειονομικοῦ καί θρησκευτικοῦ προσωπικοῦ

1. Τὸ πολιτικὸν ὑγειονομικὸν προσωπικὸν δέον νά τυγχάνῃ σεβασμοῦ καί προστασίας.

2. Ἐάν παραστῇ ἀνάγκη, πᾶσα δυνατὴ βοήθεια δέον νά παρέχῃται εἰς τὸ πολιτικὸν ὑγειονομικὸν προσωπικὸν εἰς περιοχὴν ἐνθα αἱ πολιτικαὶ ὑγειονομικαὶ μονάδες διελύθησαν συνεπεῖα πολεμικῆς δράσεως.

3. Ἡ Κατοχική Δύναμις δέον νά παρέχῃ εἰς τὸ πολιτικὸν ὑγειονομικὸν προσωπικὸν τῶν κατεχομένων ἐδαφῶν πᾶσαν βοήθειαν διὰ νά δυνῆθαι νά εκπλήρῳσῃ, κατὰ τὸ μέγιστον τῶν δυνατοτήτων του, τὰ ἀνθρωπιστικὰ αὐτοῦ καθήκοντα. Ἡ Κατοχική Δύναμις δέν δύναται νά ἀπαιτῇ, κατὰ τήν ἐκπλήρῳσιν των ἐν λόγω καθόντων, ὅπως τὸ τοιοῦτο προσωπικὸν παρέχῃ προτεραιότητα περιθάλψεως οἰουδήποτε προσώπου ἐκτος δι' ἰατρικοὺς λόγους. Τούτο δέον» νά μὴ ἐξαναγκάζεται νά ἐκτελεθῇ καθήκοντα τὰ ὅποια εἶναι ἀσυμβίβαστα πρὸς τήν ἀνθρωπιστικὴν αὐτοῦ ἀποστολήν.

4. Τὸ πολιτικὸν ὑγειονομικὸν προσωπικὸν δέον νά ἔχει ἐλευθερίαν εἰσόδου εἰς οἰωνδήποτε μέρος ἐνθα αἱ ὑπηρεσίαι του εἶναι οὐσιώδεις, ὑπὸ τήν ἐπιφύλαξιν τοιαύτης ἐποπτείας καί μέτρων ἀσφαλείας ὡς ἠθέλον θεωρηθῆναι ἀναγκαῖα ὑπὸ του σχετικοῦ Μέρους τῆς συρράξεως.

5. Τὸ πολιτικὸν θρησκευτικὸν προσωπικὸν δέον νά τυγχάνῃ σεβασμοῦ καί προστασίας. Αἱ διατάξεις των Συμβάσεων καί του παρόντος Πρωτοκόλλου αἱ ἀφορῶσαι εἰς τήν προστασίαν καί ἀναγνώρισιν ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ

θά τυγχάνουν ἐξ ἴσου εφαρμογῆς καὶ εἰς τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα.

"Ἄρθρον 16.—Γενικὴ προστασία υγιονομικῶν καθηκόντων.

1. Κατ' οὐδεμίαν περίστασιν εἶναι δυνατόν οἷονδῆποτε πρόσωπον νά τιμωρηθῆ διότι προέβη εἰς Ιατρικὰς δραστηριότητας συναδούσας πρὸς τὴν ἰατρικὴν ἠθικὴν, ἀδιαφόρως τοῦ προσώπου τὸ ὅποιον ωφελεῖται ἐξ αὐτῶν.

2. Πρόσωπα ασχολούμενα εἰς Ιατρικὰς δραστηριότητας δεόν νά μὴ ἐξαναγκάζω νται νά ἐκτελοῦν πράξεις ἢ νά ἐπιτελοῦν ἔργον ἀντιβαῖνον πρὸς τοὺς κανόνας τῆς Ιατρικῆς ἠθικῆς ἢ πρὸς ἕτεροὺς Ιατρικοὺς κανόνας ἀπόσκοπούντας εἰς τὴν ὠφέλειαν τῶν τραυματιῶν καὶ ἀσθενῶν ἢ πρὸς τὰς διατάξεις τῶν Συμβάσεων ἢ τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου, ἢ νά ἀπέχουν τῆς ἐκτελέσεως πράξεως ἢ ἐπιτελέσεως ἔργου ἀπαιτουμένου ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ κανόνων καὶ διατάξεων.

3. Οὐδεὶς ασχολούμενος εἰς Ιατρικὰς δραστηριότητας δύναται νά ἐξαναγκασθῆ νά παραδώσῃ εἰς οἷονδῆποτε ἀνήκοντα εἴτε εἰς ἀντίπαλον Μῆρος ἢ εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ Μῆρος πλην ὡς ἀπαιτεῖται ὑπὸ τοῦ δικαίου τοῦ τελευταίου Μέρους, οἷονδῆποτε πληροφορίαν ἀφορώσαν εἰς τοὺς τραυματίας καὶ ἀσθενεῖς οἱ ὅποιοι διατελοῦν ἢ διετέλεσαν ὑπὸ τὴν φροντίδα αὐτοῦ, ἐὰν ἢ τοιαύτη πληροφορία, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ, θά ἀπεδεικνύετο ἐπιβλαβῆς διὰ τοὺς συγκεκριμένους ἀσθενεῖς ἢ τὰς οικογενεῖας τῶν. Ἐντούτοις, οἱ κανονισμοὶ περὶ υποχρεωτικῆς γνωστοποιήσεως μεταδοτικῶν ἀσθενειῶν δεόν νά τηρῶνται.

"Ἄρθρον 17.—Ὁ ρόλος τοῦ ἀμαχοῦ πληθυσμοῦ
καὶ τῶν συνδέσμων παροχῆς βοήθειας

1. Ὁ ἀμαχος πληθυσμὸς οφείλει νά σέβεται τοὺς τραυματίας, ἀσθενεῖς καὶ ναυαγούς, καίτοι οὗτοι ἀνήκουν εἰς τὸ ἀντίπαλον Μῆρος, καὶ νά μὴ βιαιοπραγῶ κατ' αὐτῶν. Εἰς τὸν ἀμαχὸν πληθυσμὸν καὶ τοὺς συνδέσμους παροχῆς βοήθειας, ὡς εἶναι οἱ ἐθνικοὶ Σύνδεσμοι Ἐρυθροῦ Σταύρου (Ἐρυθρὰς Ἡμισελήνου. Ἐρυθροῦ" Λέοντος καὶ Ἡλίου) θά ἐπιτρέπεται, ἀκόμη καὶ κατόπιν ἴδιας αὐτῶν πρωτοβουλίας, νά διενεργοῦν ἐράνους καὶ νά μεριμνοῦν διὰ τοὺς τραυματίας, ἀσθενεῖς καὶ ναυαγούς, ἀκόμη καὶ εἰς τὰς ὑποστάσας εἰσβολὴν ἢ κατεχομένας περιοχάς. Οὐδεὶς δύναται θιγῆ, διωχθῆ, καταδικασθῆ ἢ τιμωρηθῆ (συνεπεῖα τοιούτων (ἀνθρωπιστικῶν πράξεων.

2. Τα Μέρη τῆς συρράξεως δύνανται νά ἀπευθύνωνται πρὸς τὸν ἀμαχὸν πληθυσμὸν καὶ τοὺς ἐν παραγράφῳ 1 αναφερομένους συνδέσμους παροχῆς βοήθειας ὅπως διενεργοῦν ἐράνους καὶ μεριμνοῦν διὰ τοὺς τραυματίας, ἀσθενεῖς καὶ ναυαγούς καὶ ὅπως ἀναζητοῦν τοὺς νεκρούς καὶ ἀναφέρουν τὸν τόπον εὐρέσεως τῶν ταῦτα οφείλουν νά παρέχουν καὶ προστασίαν καὶ τὰς ἀπαραιτήτους διευκολύνσεις εἰς ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἀναπαύονται εἰς τὴν ἐκκλησίαν ταύτην. Ἐὰν τὸ ἀντίπαλον Μῆρος ἀπόκτησῃ ἢ ἐπανάκτησῃ τὸν ἔλεγχον τῆς περιοχῆς, τούτο δεόν νά παράσχῃ τὴν αὐτὴν προστασίαν καὶ διευκολύνσεις δι' ὅσον χρόνον αὐταὶ ἀπαιτοῦνται.

"Άρθρον 18. "Αναγνώρισις

1. Έκαστον Μέρος ιής συρράξεως δέον νά επιδιώκη να εξασφάλιση οτι τό υγειονομικών και θρησκευτικών προσωπικών καί αί ύγειονομικά μονάδες και τα μεταφορικά μέσα είναι αναγνωρίσιμα.

2. Έκαστον Μέρος της συρράξεως δέον νά έπιωίωκη ωσαύτως την υίοθέτηοιν! καί εφαρμογήν μεθόδων καί διαδικασιών αί όιοίαι νά καθιστούν δυνατήν την άναγνώρισιν υγειονομικών μονάδων και μεταφορικών μέσων τά όποια χρησιμοποιούν τό δαικριτικόν έμβλημα και τά διακριτικά σήματα.

3. Είς κατεχόμενον έδαφος και εις περιοχάς ένθα διεζάγονται ή πιθανόν να διεξαχθούν μάχαι, τό πολιτικόν ύγειαναμικόν προσωπικόν και τό πολιτικόν θρησκευτιόν προσωπικόν δέον νά άναγνωρίζωνται διά του διακριτικού εμβλήματος καί τίνος δελτίου ταυτότητος πιστοποιούντος την Ιδιότητα των.

4. Τη συγκατάθεσει της άριμοδίας αρχής, αί ύγειονομικά μονάδες καί τά μεταφορικά μέσα θά σημαίνωνται διά του διακριτικού έμβλήματος. Τά έν τω "Άρθρω 22 του παρόντος Πρωτοκόλλου αναφερόμενα πλοία καί σκάφη θά σημαίνωνται συμφώνως προς τάς διατάξεις της Δευτέρας Συμβάσεως.

5. Επιπροσθέτως του διακριτικού έμβλήματος, τό Μέρος της συρράξεως δύναται, ώς προβλέπεται έν τω Κεφαλαίω 111 του Παραρτήματος I του παρόντος Πρωτοκόλλου, νά έπιτρέψη τήν χρησιμοποίησιν διακριτικών σημάτων προς άναγνώρισιν υγειονομικών μονάδων και μεταφορικών μέσων. Κατ' έξάίρεσιν, εις τάς ειδικάς περιπτώσεις τάς καλυπταμένης όπό τοϋ έν λόγω Κεφαλαίου, τά μεταφορικά 'μέσα δύνανται νά χρησιμοποιούν διακριτικά σήματα άνευ επιδείξεως τοϋ διακριτικού εμβλήματος.

6. Η εφαρμογή τών διατάξεων των παραγράφων 1 εως 5 του παρόντος "Άρθρου διέπεται ύπό τών Κεφαλαίων I εως III του Παραρτήματος I του παρόντος Πρωτοκόλλου. Τά. έν τώ Κεφαλαίω III του Παραρτήματος καθοριζόμενα σήματα διά τήν άποκλειστικήν χρήσιν τών υγειονομικών μονάδων και μεταφορικών μέσων, πλην ώς διαλαμβάνεται έν αύτώ, δέον νά μή χρησιμοποιώνται οι' οιοιδήποτε σκοπόν έτερον ή της άναγνώρισεως τών υγειονομικών μονάδων καί μεταφορικών μέσων τών καθοριζομένων έν τω Κεφαλαίω τούτω.

7. Τό παρόν "Άρθρον δέν επιτρέπει οιοιδήποτε εύρυτέραν χρησιμοποίησιν του διακριτικού εμβλήματος έν καιρώ ειρήνης άπό εκείνην ή όποία διαγράφεται έν τώ "Άρθρω 44 της; Πρώτης Συμβάσεως.

8. Αί διατάξεις τών Συμβάσεων καί τοϋ παρόντος Πρωτοκόλλου έν σχέσει προς τήν έποπτείαν της χρησιμοποίησεως του διακριτικού έμβλήματος καί την πρόληψιν καί καταστρλήν πάσης καταχρήσεως τούτου θά τυγχάνουν εφαρμογής καί εις τά διακριτικά σήματα.

"Άρθρον 19. Ουδέτερα καί έτερα Κράτη
μή Μέρη της συρράξεως

Ουδέτερα καί έτερα Κράτη μή Μέρη της συρράξεως θά εφαρμόζουν τάς σχετικές διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου εις πρόσωπα προστατευόμενα από τοῦ παρόντος Μέρους τά όποια δυνατόν των συλληφθούν ή περιορισθούν εντός τοῦ εδάφους των καθώς των εις οιονδήποτε νεκρόν των Μερών των συρράξεως ιόν όποιον ήθελον άνεύρει.

«Άρθρον 20.—Άπαγόρευσις αντιποίνων

‘Αντίποινα κατά των προσώπων <των αντικειμένων των προστατευομένων όπό τοῦ παρόντος Μέρους απαγορεύονται.

ΤΜΗΜΑ Ι Ι. ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑΙ
ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ

"Άρθρον 21.— Υγειονομικά οχήματα:

Τά υγειονομικά οχήματα δέον νά τυγχάνουν σεβασμού και προστασίας κατά τόν αυτόν τρόπον ώς καί αί κινηταί υγειονομικά μονάδες δυνάμει ,τής Συμβάσεως καί τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου.

"Άρθρον 22. · Πλοία νοσοκομεία και
παράκτια ναυαγοσωστικά σκάφη

Ι. ΑΙ διατάξεις τών Συμβάσεων έν σχέσει προς :

(α) τά εν "Άρθροις 22, 24, 25 και 27 της Δευτέρας Συμβάσεως περιγραφόμενα πλοία,

(β) τάς ναυαγοσωστικές αυτών λέμβους καί τά μικρά σκάφη,

(γ) το προσωπικόν και το π λ ή ρ ω μ α αυτών, και

(δ) τους φερομένους έπ ' αυτών τραυματίας, ασθενείς και ναυαγούς,

θά εφαρμόζονται επίσης και όταν τά έν λόγω πλοία μεταφέρουν πολίτας τραυματίας, ασθενείς και ναυαγούς οι όποιοι δεν ανήκουν εις οιανδήποτε των εν "Άρθρο 13 της Δευτέρας Συμβάσεως μνημονευομένων κατηγοριών. Οι πολίται ούτοι, εντούτοις, δέν δύνανται νά αποτελέσουν υποκείμενα παραδόσεως εις οϊανδήποτε Μέρος το όποιον δέν είναι τό ίδικόν των ή αιχμαλωσίας έν θαλάσση. Έάν ούτοι ευρεθούν ύπό την έξουσίαν Μέρους της συρράξεως έτερου ή τοῦ (δικού των θά καλύππωνται ύπό της Τετάρτης Συμβάσεως καί του παρόντος Πρωτοκόλλου).

2. Η υπό των Συμβάσεων προβλεπόμενη προστασία των πλοίων τά οποία περιγράφονται έν τω "Άρθρω 25 της Δευτέρας Συμβάσεως θέλει εκτείνεται καί εις τά πλοία νοσοκομεία τά τεθέντα εις τήν διάθεσιν Μέρους τινός της συρράξεως δι' άνθρωπιστικούς σκοπούς :

- (α) υπό τινός ουδετέρου η έτερου Κράτους μή Μέρους της συρράξεως·ή
- (β) υπό τίνος αμερόληπτου διεθνούς ανθρωπιστικού οργανισμού, υπό τήν προϋπόθεσα/ οτι, έν έκατέρα πκρίπτύκτει, τηρούνται α'ι απαιτήσεις τοϋ έν λόγω "Άρθρου.

3. Μικρά σκάφη περιγραφόμενα έν τω "Άρθρω 27 της Δευτέρας Συμβάσεως θά προστατιύωνται, καίτοι ή προβλεπόμενη υπό τοϋ έν λόγω "Άρθρου γνωστοπιύησις δεν εγένετο. Τά Μέρη της συρράξεως καλούνται, εντούτοις, νά πληροφορούν άλληλα περί οϊωνδήποτε λεπτομερειών τών τοιούτων σκαφών αι όποιαι θέλουν διευκολύνει τήν εξακρίβωσιν καί αναγνώρισιν αυτών.

"Άρθρον 23. " Έτερα υγειονομικά πλοία και σκάφη.

1. 'Υγειονομικά πλοία και σκάφη πλύν τών αναφερομένων έν τω "Άρθρω 22 του παρόντος Πρωτοκόλλου και έν τώ "Άρθρω 38 της Δευτέρας Συμβάσεως, οσάκις ευρίσκονται εις τήν θάλασσαν ή εις έτερα ύδατα, δέον νά τυγχάνουν σεβασμού και προστασίας κατά τόν αυτόν τρόπον ώς καί α'ι κινηταί υγειονομικοί μονάδες δυνάμει τών Συμβάσεων και του παρόντος Πρωτοκόλλου. Εφ' όσον, όμως, ή προστασία αυτή, τότε μόνον δύναται νά είναι δραστική εάν ταύτα δύναται νά εξακριβωθούν και αναγνωρισθούν ώς υγειονομικά πλοία ή σκάφη, τά έν λόγω πλοία δέον νά σημαίνωνται διά τοϋ διαίκριπτικοϋ έμβλήματος καί, κατά τό δυνατόν, νά τηροϋν τήν δευτέραν παράγραφον τοϋ "Άρθρου 43 της Δευτέρας Συμβάσεως.

2. Τά έν παραγράφω 1 αναφερόμενα πλοία καί σκάφη θά διέππωνται υπό τοϋ δικαίου τοϋ πολέμου. Πάν πολεμικόν πλοϊον επιφανείας ίκανόν αμέσως νά επιβάλη τόν έλεγχαν του δύναται νά διοττάξη αυτά όπως σταματήσουν, προχωρήσουν ή νά τά άναγκάση 'νά ακολουθήσουν ώρισμένην πορείαν, ταύτα δέ οφείλουν νά υπακούσουν εις πασαν τοιαύτην διαταγήν. Τά έν λόγω πλοία καί σκάφη δέν δύναται καθ' υοιονδήποτε έτερον τρόπον νά άποτραπουν εκ της εκπληρώσεως της ιατρικής των αποστολής έφ' όσον χρόνον ταύτα είναι αναγκαία διά τους φερομένους υπ αυτών τραυματίας, ασθενείς και ναυαγούς.

3. 'Η έν παραγράφω 1 προβλεπόμενη προστασία παόει μόνον υπό τους έν τοίς "Άρθροις 34 καί 35 της Δευτέρας Συμβάσεως εκτεθειμένους όρους. Σαφής άρνησις υπακοής εις διαίταγήν δοθεισαν συμφώνως προς τήν παράγραφον 2 θέλει είναι πράξις επιβλαβής εις τόν έχθρόν δυνάμει τοϋ "Άρθρου 34 της Δευτέρας Συμβάσεως.

4. Μέρος της συρράξεως δύναται να γνωστοποιήση εις παν αντίπαλον Μέρος όσον το δυνατό πρότερον του απόπλου, το όνομα, περιγραφήν,

αναμενόμενον χρόνον απόπλου, πορείαν και προβλεπόμενην ταχύτητα του υγειονομικού πλοίου ή σκάφους ιδίως εν τή περιπτώσει πλοίων πέραν τών 2,000 τόννων ολικής χωρητικότητος, και δύνανται να παράσχη πάσαν έτέραν πληροφορίαν ή οποία ήθελε διευκολύνει την έξακρίβωσιν και άναγνώρισιν. Το αντίπαλον Μέρος όφείλει νά γνωστοποιήση λήψιν της τοιαύτης πληροφορίας.

5. Αϊ διατάξεις τοϋ Αρθρου 37 της Δευτέρας Συμβάσεως θά τυγχάνουν εφαρμογής εις τό υγειονομικόν και θρησκευτικόν προσωπικόν τών εν λόγω πλοίων και σκαφών.

6. Αι διατάξεις της Δευτέρας Συμβάσεως θά τυγχάνουν εφαρμογής εις τους τραυματίας, ασθενείς και ναυαγούς τους ανήκοντας εις τας έν " Αρθρω 13 της Δευτέρας Συμβάσεως και έν " Αρθρω 44 του παρόντος Πρωτοκόλλου άναφερομένης κατηγορίας, οι οποίοι δυνατόν να μεταφέρονται έπι τοιούτων υγειονομικών πλοίων και σκαφών. Τραυματία, άσθενείς καί ναυαγοί πολίται, οί όποιοι δεν ανήκουν εις οιαδήποτε τών έν "Αρθρω 13 της Δευτέρας Συμβάσεως μνημονευομένων κατηγοριών, δέν δύνανται «νά αποτελούν έν θαλασσή υπο κείμενα είτε παραδόσεως εις οιαδήποτε Μέρος τό όποιον δέν είναι τό Ιδικόν των, είτε μετακινήσεως έκ τών τοιούτων πλοίων ή σκαφών έάν ούτοι ήθελον εύρεθή υπό την έξουσίαν Μέρους τινός της συρράξεως έτερουή του Ιδικού των, ούτοι θα καλύππωνται υπό της Τετάρτης Συμβάσεως (και του παρόντος Πρωτοκόλλου.

"Αρθρον 24. Προστασία υγειονομικών αεροσκαφών

Τά υγειονομικά αεροσκάφη δέον να τυγχάνουν σεβασμου και προστασίας, υπό την επιφύλαξιν τών διατάξεων του "παρόντος Μέρους.

"Αρθρον 25. 'Υγειονομικά αεροσκάφη εις περιοχάς μή έλεγχομένης υπό αντιπάλου Μέρους

Εντός και υπερθεν χερσαίων περιοχών φυσικώς ελεγχομένων υπό φιλίω δυνάμεων, ή εντός και υπερθεν θαλασσιών περιοχών μη φυσικώς ελεγχομένων υπό τίνος αντιπάλου Μέρους, ό σεβασμός καί ή προστασία υγειονομικών αεροσκαφών Μέρους τινός της συρράξεως δέν εξαρτάται έξοιονδήποτε συμφωνίας μετά τοϋ αντιπάλου Μέρους. Προς μεγαλυτέραν άσφάλειαν, όμως, το Μέρος τής συρράξεως τό όποιον χρησιμοποιείται υγειονομικά αυτού αεροσκάφη εντός τών τοιούτων περιοχών, δόνανται νά προβη εις γνωστοποιήσιν του αντιπάλου Μέρους, ως προβλέπεται έν " Α ρ θ ρ ω 29, ιδίως οσάκις τά αεροσκάφη ταυτα διενεργούν πτήσεις αί όποΐαι φέρουν αυτά έντός βολής τών αντιαεροπορικών σικτημάτων του αντιπάλου Μέρους.

"Αρθρον 26 . 'Υγειονομικά αεροσκάφη εντός ζωνών επαφής ή παρομοίων ζωνών

Ι. Έντός και υπερθεν εκείνων τών τμημάτων τής ζώνης επαφής τά όποια φυσικώς ελέγχονται υπό φιλίω δυνάμεων και εντός και υπερθειν εκείνων τών

περιοχών επί των οποίων Ο φυσικός έλεγχος δέν είναι σαφώς πεπαγωμένος, ή προστασία υγειονομικών αεροσκαφών δύναται νά εΐναι πλήρως άπποτελεσματική μόνον κατόπιν προηγουμένης συμφωνίας μεταξύ των αρμοδίων στρατιωτικών αρχών των Μερών τής συρράξεως, ως προβλέπεται έν " Αρθρω 29. Καίτοι, έν ελλείψει τοιαύτης συμφωνίας, τά υγειονομικά αεροσκάφη εκτελούν πτήσεις επί ιδίω κινδύνω, εντούτοις ταΰτα δέον νά τυγχάνουν σεβασμού μετά την άναγνώρισίν των ως τοιούτων.

2. «Ζώνη επαφής» σημαίνει πάσαν χερσαίας περιοχήν ένθα τά προκεχωρημένα τμήματα των «αντιπάλων δυνάμεων ευρίσκονται είς έπαφήν μεταξύ των, ιδίως όταν εύρίσκονται εκτεθειμένα εις άμεσον βολήν έκτου εδάφους.

"Αρθρον 27.—Υγειονομικά αεροσκάφη εντός περιοχών ελεγχομένων υπό αντιπάλου Μέρους

1. Τα υγειονομικά αεροσκάφη Μέρους τής συρράξεως θά συνεχίσουν νά προστατεύονται όσάκις υπερίπτονται χερσαίων ή θαλασσίων περιοχών φυσικώς ελεγχομένων ύπο αντιπάλου Μέρους, υπό την προϋπόίίεσιν ότι έξησφαλίσθη ή προηγουμένη συμφωνία διά τας τοιαύτας πτήσεις παρά τής αρμοδίας αρχής του έν λόγω αντιπάλου Μέρους.

2. Ύγειονομικόν αεροσκάφος υπεριπτάμενον περιοχής φυσικώς ελεγχομένης υπό αντιπάλου Μέρους άνευ, ή κατά παράβασιν των όρων, συμφωνίας τινός ως προβλέπεται εν παραγράφω 1, είτε λόγω άεροπλοϊκοΰ λάθους είτε λόγω επειγούσης Ανάγκης έτηρεαζούσης τήν ασφάλειαν τής πτήσεως, Οφείλει νά καταβάλη πασαν προσπάθειαν διευκολύνουσαν την έξακρίβωσιν τής ταυτότητος του καί νά πληροφόρηση τό αντίτοαλον Μέρος περί των περιστάσεων. Ευθύς ως το εν λόγω υγειονομικόν αεροσκάφος αναγνωρισθή υπό του αντιπάλου Μέρους, τό Μέρος τουτο οφείλει νά καταβάλη πασαν ευλογον προσπάθειαν διά νά δώση την εντολήν προσγειώσεως ή προσθαλασώσεως την αναφερομένην έν "Αρθρω .30, παράγραφος 1, ή νά λάβη ετερα μέτρα προστατευτικά των συμφερόντων του, καί, έν έκατέρα περιπτώσει νά παρόχχη είς τό αεροσκάφος χρόνον προς τον σκοπόν συμμορφώσεως, πριν ή προσφυγή εις έπίθεσιν κατά του αεροσκάφους.

"Αρθρον 28.-Περιορισμοί ως προς τήν χρήσιν υγειονομικών αεροσκαφών

1. Τα Μέρη τής συρράξεως απαγορεύεται νά χρησιμοποιουν τά υγειονομικά των αεροσκάφη έν τη προσπάθεια των όπως αποκτήσουν οίονδήποτε στρατιωτικόν πλεονέκτημα έναντι του αντιπάλου Μέρους. Ή παρουσία υγειονομικών αεροσκαφών δέον νά μή χρησποποιήται έν τη προσπάθεια όπως καταστούν στρατιωτικοί στόχοι απρόσβλητοι άπό επιθέσεις.

2. Τά υγειονομικά αεροσκάφη δέον νά μή χρησιμοποιούνται προς συλλογήν ή διαβίβαοιν πληροφοριακών στοιχείων καί νά μή μεταφέρουν

οιονδήποτε εξοπλισμόν προωρισμένον διά τοιούτους σκοπούς. Ταύτα απαγορεύεται νά μεταφέρουν οιαδήποτε πρόσωπα ή φορτία τά όποια δέν εμπίπτουν εντός του ορισμού του "Άρθρου 8, υποπαράγραφος (στ). 'Η ·έπ' αυτών μεταφορά τών προσωπικών αντικειμένων τών επιβατών ή του εξοπλισμού του προωρισμένου άποκλειστικώς νά διευκολύνη τήν άεροπλοΐαν, έπικοινωνίαν ή έξακρίβωσιν δέν θα θεωρήται ως άπηγορευμένη.

3. Τά υγειονομικά αεροσκάφη δέν θά μεταφέρουν οιονδήποτε όπλισμόν εξαιρέσει μικρών όπλων και πολεμοφοδίων, ληφθέντων έκ τών έπ' αυτών μεταφερομένων τραυματιών, ασθενών και ναυαγών καί μή εισέτι παραδοθέντων εις την άρμοδίαν ύπηρεσίαν, καθώς και τοιούτων ελαφρών ατομικών όπλων οία είναι απαραίτητα ώστε νά δύναται τό έπιβαίνον ύγειονομικόν προσωπικόν νά υπεράσπιση εαυτό καί τους τραυματίας, ασθενείς καί ναυαγούς.

4. Καθ' ον χρόνον εκτελούν τας εν τοις "Άρθροις 26 καί 27 άναφερομένας πτήσεις, τά υγειονομικά αεροσκάφη δέν θά χρησιμοποιώνται, έκτος κατόπιν προηγουμένης συμφωνίας μετά του αντιπάλου Μέρους, διά τήν αναζήτησιν τών τραυματιών, ασθενών καί ναυαγών.

"Άρθρον 29.—Γνωστοποιήσεις και συμφωνίαι
άφορώσαι εις Υγειονομικά αεροσκάφη

1. Αί γνωστοποιήσεις δύναμει τοϋ άρθρου 23, ή αι αιτήσεις διά προηγουμένην συμφωνίαν δύναμει του "Άρθρου 26, 27, 28 (παράγραφος 4) ή 31 δέον νά αναφέρουν τόν προτεινόμενον αριθμόν υγειονομικών αεροσκαφών, τό σχέδιον πτήσεως αυτών καί τά μέσα αναγνωρίσεως, και θά είναι αυτονόητον οτι πάσα πτήσις θά εκτελήται συμφώνως προς τό "Άρθρον 28.

2. Τό Μέρος τό οποιόν λαμβάνει γνωστοποιήσιν γενομένην δύναμει του "Άρθρου 25 οφείλει πάραυτα νά βεβαίωση λήψιν τής τοιαύτης γνωστοποιήσεως.

3. Τό Μέρος τό οποιόν λαμβάνει αίτησιν διά προηγουμένην συμφωνίαν δύναμει τών "Άρθρων 26, 27, 28 (παράγραφος 4) ή 31 οφείλει το ταχύτερον δυνατόν νά γνωσιοποιήση εις τό αίτούμενον Μέρος :

(α) ότι συμφωνεί προς τήν αίτησιν

(β) οτι αρνείται τήν αίτησιν ή

(γ) εύλογους ύπαλλακτικάς προτάσεις εις τήν αίτησιν. Τοϋτο δύναται ωσαύτως να προτείνη άπαγόρευσιν ή περιορισμόν έτέρων τιτήσεων έν τη περιοχή διαρκούντος του συγκεκριμένου χρόνου. Εάν τό Μέρος το όποιον υπέβαλε τήν αίτησιν αποδέχεται τας ύπαλλακτικάς προτάσεις, τοϋτο οφείλει νά γνωστοποιήση τήν τοιαύτην αποδοχήν εις τό έτερον Μέρος.

4. Τά Μέρη δέον νά λαμβάνουν τά αναγκαία μέτρα τινός εξασφάλιση οτι αι γνωστοποιήσεις και αι συμφωνίαι δύνανται νά πραγματοποιηθούν ταχέως.

5. Τά Μέρη ωσαύτως δέον νά λαμβάνουν τά αναγκαία μέτρα διά τήν ταχεΐαν διάδοσιν της ουσίας οιωνδήποτε τοιούτων γνωστοποιήσεων και συμφωνιών προς τάς ενδιαφερόμενος στρατιωτικός μονάδας και δέον νά παρέχουν οδηγίας εΐς τάς εν λόγω μονάδας ως προς τά μέσα αναγνωρίσεως τά όποΐα θά χρησιμοποιηθούν υπό των συγκεκριμένων υγειονομικών αεροσκαφών.

"Αρθρον 30. Προσγείωσις και έλεγχος υγειονομικών αεροσκαφών

1. 'Υγειονομικά αεροσκάφη ύπεριπτάμενα περιοχών αί όποΐαι φυσικώς έλέγχονται υπό (αντιπάλου Μέρους, ή περιοχών επί των οποίων ό φυσικός έλεγχος δεν είναι σαφώς πεπαγιωμένος, δύνανται νά διαταχθούν νά προσγειωθούν ή προσθαλασσωθούν, αναλόγως, διά νά διενεργηθη έλεγχος ουμφώνως προς τάς ακολούθους παραγράφους. Τά υγειονομικά αεροσκάφη οφείλουν νά υπακούσουν εις τήν τοιαύτην διαταγήν.

2 'Εάν ε'ν τοιούτον αεροσκάφος προσγειωθή ή προσθαλασσωθή, είτε διετάχθη νά πράξη τούτο είτε δι έτερους λόγους, τούτο δύνανται νά ύποβληθή εις έλεγχον άποκλειστικώς προς διαπίστωσιν των θεμάτων των αναφερομένων εν ταΐς παραγράφου 3 και 4. Πάς τοιούτος έλεγχος δέον νά άρχίζη άνευ καθυστερήσεως και νά διενεργήται ταχέως. Τό διενεργούν τον έλεγχον Μέρος δέον νά μη άπσιπή τήν εκ του αεροσκάφους μετακίνησιν των τραυματιών και ασθενών έκτος εάν ή μετακίνησις των εΐναι ουσιώδης διά τόν έλεγχον. Τό εν λόγω Μέρος οφείλει εν πάσει περιπτώσει νά διασφαλίζη δι ή κατάστασις των τραυματιών και ασθενών δεν θέλει έπηρεασθή δυσμενώς εκ του έλεγχου ή της μετακινήσεως.

3. 'Εάν ο έλεγχος αποκάλυψη δι τó αεροσκάφος :

(α) είναι ύγειονομικόν αεροσκάφος εν τή έννοια του Αρθρου 8, υποπαράγραφος (ι),

(β) δεν τελεί εν παραβιάσει των εν "Αρθρω 28 καθοριζομένων όρων, και

(γ) δεν εξετέλεσε πτήσιν άνευ ή κατά παράβασιν προηγουμένης τινός συμφωνίας ένθα απαιτείται τοιαύτη συμφωνία

εις το αεροσκάφος και εις εκείνους εκ των επιβατών του οΐ όποιοι ανήκουν εις τό άνίπταλον Μέρος ή εις ούδέτερον ή έτερον Κράτος μή Μέρος της συρράξεως θά επιτροπή νά συνεχίσουν τήν πτήσιν άνευ καθυστερήσεως.

4. 'Εάν ό έλεγχος αποκάλυψη δι τó αεροσκάφος :

(α) δεν είναι ύγειονομικόν αεροσκάφος εν τη έννοια του "Αρθρου 8, υποπαράγραφος (ι),

(β) τελεί εν παραβιάσει των εν "Αρθρω 28 καθοριζομένων όρων, ή

(γ) εξετέλεσε πτήσιν άνευ ή κατά παράβασιν προηγουμένης συμφωνίας ένθα απαιτείται τοιαύτη συμφωνία,

το άεροσκάφος δύναται νά αυλληφθη. Οι έπιβάται του δέον νά τύχουν μεταχειρίως ουμψώνως προς τάς σχετικές διατάξεις τον Συμβάσεων και του παρόντος Πρωτοκόλλου. Παν ουλλαμβανόμενον Αεροσκάφος το όποιον έχει προσδιορισθή ως μόνιμον ύγειονομικόν αεροσκάφος δύναται νά χρησιμοποιηθη μετα ταύτα μόνον ως ύγειονομικόν αεροσκάφος.

"Άρθρον 31.Ουδέτερα ή έτερα Κράτη μή Μέρη της συρράξεως

1. Πλήν εάν ύπαρξη προηγουμένη συμφωνία, τά υγειονομικά αεροσκάφη δέον νά μή ύπεμίπτανται ή προσγειούνται έν τω έδάφει ουδετέρου ή έτερου Κράτους μή Μέρους της συρράξεως, Εντούτοις, κατόπιν τοιαύτης συμφωνίας, ταύτα θα τυγχάνουν σεβασμού καθ' όλην τήν διάρκειαν της πτήσεως των και επίσης κατά τήν διάρκειαν οίωνοήποτε προσγειώσεων έν τφ έδάφει τούτω. Εντούτοις ταύτα οφείλουν νά υπακούουν είς οιανδήποτε έντολήν προσγειώσεως ή προσθαλασσοσεως, αναλόγως.

2. Έάν ύγειονομικόν αεροσκάφος, έν ελλείψει συμφωνίας τινός ή κατά παρά, βασιν των ορών συμφωνίας τινός, ήθελεν εύρεθη ύπεριπτάμενον του εδάφους γ ουδετέρου ή έτερου Κράτους μή Μέρους της συρράξεως, είτε λόγω άεροπλοϊκού λάθους είτε λόγω επειγούσης ανάγκης έπηρεαζούσης τήν ασφάλειαν της πτήσεως, τούτο οφείλει νά καταβάλη πάσαν προσπάθειαν ώστε νά γνωστοποιήση τήν πτήσιν καί νά παράσχη στοιχεία αναγνωρίσεως του. Ευθύς ως τό έν λόγω ύγειονομικόν αεροσκάφος άναγνωρισθη, τό έν λόγω Κράτος οφείλει νά καταβάλη πάσαν ευλογον προσπάθειαν διά νά δώση τήν έντολήν προσγειώσεως ή προσθαλασσωσεως τήν άναφερομένην έν τω "Άρθρω 30, παράγραφος 1, ή να λάβη έτερα μέτρα προστατευτικά των συμφερόντων του, καί, έν έκάτερα περιπτώσει νά παράσχη είς τό αεροσκάφος χρόνον προς τόν σκοπόν συμμορφώσεως, πριν ή προσφυγή είς επίθεσιν κατά του αεροσκάφους.

3. Έάν ύγειονομικόν αεροσκάφος, είτε κατόπιν συμφωνίας είτε υπό περιστάσεις μνημονευόμενος έν παραγράφω 2, προσγειωθή ή προσθαλασσωθη έν τω έδάφει ουδετέρου ή έτερου Κράτους μή Μέρους της συρράξεως, είτε διετάχθη νά πράξη τούτο είτε δι* έτερουσ λόγους, τό αεροσκάφος υπόκειται είς έλεγχυν προς τόν σκοπόν διαπιστο>σεως κατά πόσον πράγματι είναι ύγειονομικόν αεροσκάφος. Ό έλεγχος θά άρχίζη άνευ καθυστερήσεως καί θά διενεργήται ταχέως. Το διενεργούν τόν έλεγchon Μέρος δέον νά μή άπαιτη τήν έκ του Αεροσκάφους μετακίνησιν των τραυματιών καί ασθενών του χρησιμοποιούντος τό αεροσκάφος Μέρους έκτος εάν ή μετάκίνησις των είναι ούσιοδης διά τον έλεγchon. Τό διενεργούν τόν έλεγchon Μέρος οφείλει έν πάση περιπτώσει νά διασφαλίζη οτι ή κατάστασις των τραυματιών και ασθενών δέν θέλει έπηρεασθή δυσμενώς έκ του έλεγχου της μετακινήσεως. Έάν δ έ'λεγχος αποκάλυψη διτ το αεροσκάφος πράγματι είναι ύγειονομικόν αεροσκάφος, είς τούτο μετά των επιβατών του, πλην εκείνων οι όποιοι δέον νά κρατηθούν συμφώνως προς τους κανόνας του διεθνούς δικαίου τους εφαρμοστέους είς ένοπλον σύρραξιν, θα επιτραπή νά συνεχίση τήν πτήσιν

του, εύλογοι δέ διευκολύνσεις δέον νά παρέχονται διά τήν συνέχισιν της πτήσεως. Έάν ο έλεγχος αποκάλυψη ότι τό αεροσκάφος δεν είναι υγειονομικόν αεροσκάφος, τούτο θά συλληφθη και οί έπιβάται θά τύχουν μεταχειρίσεως συμφώνως προς τήν παράγραφον 4.

4. Οι τραυματίαι, ασθενείς καί ναυαγοί άποβιβασθέντες, άλλως ή προσωρινώς, εξ υγειονομικού αεροσκάφους τη συγκατάθεσει τών τοπικών αρχών έν τω εδάφι ούδετέρου ή έτερου Κράτους μή Μέρους της συρράξεως, έκτος εάν άλλως συμφωνηθη μεταξύ του Κράτους τούτου καί τών Μερών της συρράξεως, δέον νά κατακρατηθούν υπό του Κράτους τούτου, οσάκις τούτο απαιτείται υπό τών κανόνων του διεθνούς δ'αίου τών εφαρμοστέων είς ένοπλον σύρραξιν, ι·1ς τρόπον ώστε ουτοι νά μή δυνηθούν νά λάβουν μέρος πάλιν είς τάς εχθροπραξίας. Τά έξοδα νοσοκομειακής περιθάλψεως καί περιορισμού θά βαρύνουν τό Κράτος είς τό όποιον ανήκουν τά έν λόγω πρόσωπα.

5. Ουδέτερα ή έτερα Κράτη μή Μέρη της συρράξεως οφείλουν νά εφαρμόζουν εξ' ίσου άπαντα τά Μέρη της συρράξεως οιοσδήποτε όρους ή περιορισμούς ως προς τήν διέλευχην υγειονομικών αεροσκαφών ύπερθεν του εδάφους των ή τήν προσγείωσιν τούτων έν αύτω.

ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ - ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΝΕΚΡΟΙ

"Άρθρον 32.—Γενική Άρχή

Έν τη εφαρμογή του παρόντος Τμήματος, αί δραστηριότητες των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών, των Μερών της συρράξεως καί τών διεθνών ανθρωπιστικών οργανώσεων τών μνημονευομένων έν ταίς Συμβάσεσι καί έν τω παρόντι Πρωτοκολλώ δέον νά ύπαγορεύωνται κυρίως έκ του δικαιώματος τών οίκογενειών νά πληροφορηθούν τήν τύχη ν τών συγγενών των.

Άρθρον 33.—Άγνοούμενοι

1. Ευθύς ως αί περιστάσεις τό επιτρέψουν, τό άργότερον δέ άπό του τέλους τών ενεργών εχθροπραξιών, δκαστον Μέρος της συρράξεως οφείλει νά διερευνά περί τών προσώπων τά όποια έχουν άνάφερθή ως άγνοούμενοι υπό του αντιπάλου Μέρους. Τό έν λόγω αντίπαλον Μέρος θά διαβιβάζη πάσαν σχετικήν πληροφορίαν άφορώσαν είς τά πρόσωπα τούτα προς τόν σκοπόν διευκολύνσεως τών τοιούτων ερευνών.

2. Προς τόν σκοπόν διευκολύνσεως της συλλογής πληροφοριών συμφώνως της προηγουμένης παραγράφου, έκαστον Μέρος της συρράξεως οφείλει, αναφορικώς προς πρόσωπα τ ά όποια δεν θά έτύγχανον ευμενεστέρας μεταχειρίσεως δυνάμει τών Συμβάσεων καί του παρόντος Πρωτοκόλλου :

- (α) νά καταγραφή τās έν "Άρθρω 138 τής Τετάρτης Συμβάσεως καθοριζόμενος πληροφορίας περί τών τοιούτων προσώπων τά όποϊα έχουν κρατηθή, φυλακισθή ή άλλως πως αίχμαλτωισθή πέραν τών δύο εβδομάδων συνέπεια εχθροπραξιών ή κατοχής, ή τά όποια έχουν αποθάνει διαρκούσης οιασδήποτε περιόδου κρατήσεως των'
- (β) κατά τήν πληρεστέρα δυνατήν έκτασιν, νά διευκολύνη καί, εάν παραστη ανάγκη, νά προβή είς τήν έρεύναν και καταγραφήν πληροφοριών περί τών τοιούτων προσώπων εάν έχουν αποθάνει υπό ετέρας περιστάσεις συνεπεία εχθροπραξιών ή κατοχής.

3. Αί πληροφορίες περί προσώπων αναφερομένων ως αγνοουμένων συμφώνως προς τήν παράγραφον 1 καί αί αιτήσεις διά τοιαύτας πληροφορίας δέον νά διαβιβάζονται είτε άπ* ευθείας είτε μέσω της Προστάτιδος Δυνάμεως ή τής Κεντρικής Ύπηρεσίας Άναζητήσεων της Διεθνούς Έπιτροπής του Ερυθρού Σταύρου ή τών εθνικών Συνδέσμων Ερυθρού Σταύρου (Ερυθράς Ημισελήνου, Έρυθρού Λέοντος καί Ηλίου) . "Οσάκις αί πληροφορίες δέν διαβιβάζονται μέσω της Διεθνούς Έπιτροπής τού Έρυθρού Σταύρου καί τής Κεντρικής αυτής Ύπηρεσίας Άναζητήσεων, έκαστον Μέρος τής συρράξεως δέον να διασφαλίζη δι ται αί Γ ν λόγω πληροφορία παρέχονται ωσαύτως καί προς την Κεντρική ν Ύπηρεσίαν Άναζητήσεων.

4. Τά Μέρη τής συρράξεως οφείλουν νά προσπαθήσουν νά ουμψωνήσουν διευθετήσεις περί ομάδων προς άναζήτησιν, έξακρίβωσιν καί άνάκτησιν τών νεκρών έκ τών πεδίων τών μαχών, περιλαμβανομένων διευθετήσεων, εάν είναι πρόσφορον, ώστε αί τοιαυται ομάδες, νά συνσδεύονται υπό προσωπικού του αντιπάλου Μέρους οσάκις εκτελούν τās έν λόγω άποστολάς είς περιοχάς έλεγχομένας υπό του αντιπάλου Μέρους. Τό προσωπικόν τών έν λόγω ομάδων δέον νά τυγχάνη σεβασμού καί προστασίας οσάκις αποκλειστικώς εκτελεί τ ά έν λόγω καθήκοντα.

Άρθρον 34.—Λείψανα αποθανόντων

1. Τά λείψανα προσώπων τά όποια έχουν αποθάνει διά λόγους σχετιζομένους προς κατοχήν ή κατά τήν διάρχειαν κρατήσεως συνεπεία κατοχής ή εχθροπραξιών, καθώς καί τών προσώπων τά όποϊα δέν είναι υπήκοοι τής χώρας είς την οποιάν έχουν αποθάνει συνεπεία εχθροπραξιών δέον νά τυγχάνουν σεβασμού, νά διατηρώνται καί νά σημαίνωνται ως προβλέπεται έν "Άρθρω 130 τής Τετάρτης Συμβάσεως, οσάκις τά λείψανα ή οι τάφοι αυτών δέν θά έτύγχανον ευμενεστέρας μεταχειρίσεως δυνάμει τών Συμβάσεων καί του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Ευθύς ως αι περιστάσεις καί αι μεταξύ των αντιπάλων Μερών σχέσεις το επιτρέψουν, τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη είς τά εδάφη τών οποίων ευρίσκονται τάφοι καί, αναλόγως της περιπτώσεως, Ετεροι τόποι λειψάνων προσώπων τά όποια έ'χουν αποθάνει συνεπεία εχθροπραξιών ή διαρκούσης

κατοχής ή της κρατήσεως των, οφείλουν νά συνάψουν συμφωνίας προς τόν σκοπόν :

- (α) νά διευκολύνουν τās επισκέψεις είς τους τάφους Οπό συγγενών των αποθανόντων και από αντιπροσώπων τών επισήμων υπηρεσιών καταγραφής τάφων και νά ρυθμίσουν τās πρακτικές λεπτομέρειας των τοιούτων επισκέψεων
- (β) νά προστατεύσουν και συντηρήσουν τους έν λόγω τάφους μονίμως
- (γ) νά διευκολύνουν τήν έπιστροφήν τών λειψάνων τών αποθανόντων και τών πιροσωπικών αντικειμένων είς τήν πατρίδα χώραν τή αίτήσει αυτής ή, έκτος εάν αυτη αντιτίθεται, τή αίτήσει του πλησιέστερου συγγενούς.

3. Έν ελλείπει τών έν παραγράφω 2 (β) ή (γ) προβλεπομένων συμφωνιών και εάν ή πατρίς χώρα τοιούτου αποθανόντος δέν έπιθυμή νά διευθέτηση Ιδίαις αυτής δαπάναις τήν συντήρησιν τών τάφων τούτων, τό Έψηλόν Συμβαλλόμενον Μέρος είς τό έδαφος του οποίου ευρίσκονται οι τάφοι δύναται νά προσφερθή να διευκολύνη τήν είς τήν πατρίδα χώραν έπιστροφήν τών λειψάνων τών αποθανόντων. Όσάκις ή τοιαύτη προσφορά δέν έγένητο αποδεκτή, τό Έψηλόν Συμβαλλόμενον Μέρος δύναται, μετά παρέλευσιν πενταετίας από τής ημερομηνίας της προσφοράς και κατόπιν προσηκούσης είσοποίησεως τής πατρίδος χώρας, νά ακολουθήση τās υπό τής ίδιας αυτής νομοθεσίας προβλεπομένας διευθετήσεις άναφορικώς προς κοιμητήρια και τάφους.

4. Είς τό Έψηλόν Συμβαλλόμενον Μέρος είς τό έδαφος του οποίου ευρίσκονται οι έν τω παρόντι "Αρθρω αναφερόμενοι τάφοι επιτρέπεται νά έκθάψη τά λείψανα μόνον :

- (α) συμφώνως προς τήν παράγραφον 2 (γ) και 3 ή
- (β) οσάκις ή έκταφή είναι ζήτημα πρωταρχικής δημοσίας ανάγκης, περιλαμβανομένων περιπτώσεων Ιατρικής και ανακριτικής ανάγκης, κατά τās οποίας τό Έψηλόν Συμβαλλόμενον Μέρος οφείλει πάντοτε νά σεβασθή τά λείψανα και νά ειδοποίηση τήν πατρίδα χώραν περί τής προθέσεως του νά έκθάψη τά λείψανα παρέχον ταυτοχρόνως και λεπτομερείας περί του σκοπούμένου μέρους έπανατοποθετήσεως των.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΠΟΛΕΜΟΥ

Η ΙΔΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΜΑΧΙΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ Ι.ΜΕΘΟΔΟΙ
ΚΑΙ ΜΕΣΑΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΠΟΛΕΜΟΥ

Άρθρον 35.—Βασικοί κανόνες

1. Εις πάσαν ένοπλον σύρραξιν, τό δικαίωμα τών Μερών τής συρράξεως να εκλέγουν μεθόδους ή μέσα διεξαγωγής πολέμου δέν είναι άπεριοριστον.

2. Απαγορεύεται ή χρήσις δπλων, βλημάτων, υλικών και πολεμικών μεθόδων τοιαύτης φύσεως ώστε νά προξενήται περιττή βλάβη ή άσκοπος οδύνη.

3. Άπαγορεύεται ή χρήσις μεθόδων ή μέσων διεξαγωγής πολέμου τά όποια σκοπούν νά προξενήσουν ή δυνατόν νά άναμείνη τις οτι θά προξενήσουν εύρείαν, μακροχρόνων και σοβαραν ζημίαν εις τό φυσικόν περιβάλλον.

Άρθρον 36.Νέα όπλα

Έν τη μελέτη, εξελίξει, αποκτήσει ή υιοθετήσει νέου δπλού, μέσου ή μεθόδου διεξαγωγής πολέμου, ίκαστον Ύψηλόν Συμβαλλόμενον Μέρος έχει υποχρέωσιν νά άποφασίση κατά πόσον ή χρήσις του θά άπηγορεύετο, εις μερικας ή εις πάσας τας περιπτώσεις, υπό του παρόντος Πρωτοκόλλου ή υφ οιουδήποτε έτερου κανόνος διεθνούς δικαίου εφαρμοστέου έπι του Ύψηλού Συμβαλλομένου Μέρους.

Άρθρον 37.—Άπαγόρευσις δολιότητος

1. Άπαγορεύεται νά φονεύση, τραυματίση ή συλλαβή τις αντίπαλόν του διά καταφυγής εις δολιότητα. Πράξεις έλκύνουσαι τήν έμπίΌτοσύνην του αντιπάλου ώστε νά οδηγήσουν αυτόν νά πιστεύση διτι οδοτος δικαιούται προστασίας ή ότι είναι υποχρεωμένος νά παράσχη προστασίαν δυνάμει των κανόνων διεθνούς δικαίου των εφαρμοστέων εις ένοπλους συρράξεις, έπί τω τέλει καταπροδόσεως της τοιαύτης εμπιστοσύνης, θά συνιστούν δολιότητα. Αί ακόλουθοι πράξεις εΤναι παραδείγματα δολιότητος :—

- (α) ή προσποίησης προθέσεως συνδιαλλαγής υπό σημαίαν τινά ανακωχής ή παραδόσεως
- (β) ή προσποίησης άνικανότητος λόγω τραυμάτων ή ασθενείας'
- (γ) ή προσποίησης της ιδιότητος του άμαχου πολίτου και
- (δ) ή προσποίησης Ιδιότητος τίνος ήτις τυγχάνει προστασίας διά της χρήσεως σημάτων, εμβλημάτων ή στολών των 'Ηνωμένων Εθνών

ή ουδετέρων ή έτερων Κρατών άτινα δεν είναι Μέρη της συρράξεως.

2. Πολεμικά τεχνάσματα δεν απαγορεύονται. Τοιαύτα τεχνάσματα είναι πράξεις αίτινες αποσκοπούν εις τό νά παρασύρουν τόν αντίπαλόν, ή νά εξωθήσουν αυτόν εις άπερίσκεπτον ένέργειαν άλλ' αίτινες δεν παραβιάζουν οιονδήποτε κανόνα διεθνούς δικαίου εφαρμοστέου εις ένοπλους συρράξεις και αίτινες δεν είναι δόλιοι ως μή έλκύουσαι τήν έμπιστοσύνην τοΟ αντιπάλου έν σχέσει προς προστασίαν δυνάμει του δικαίου τούτου. Τά ακόλουθα είναι παραδείγματα των τοιούτων τεχνασμάτων: ή χρήσις παραλλαγής (καμουφλάζ), παγίδων, ψευδοεπιχειρήσεων καί εσφαλμένων πληροφοριών.

"Άρθρον 38.—'Ανεγνωρισμένα έμβλήματα

1. 'Απαγορεύεται ή άτοπος χρήσις του διακριτικού εμβλήματος του ερυθρού σταυρού, τής ερυθράς ημισελήνου ή του ερυθρού λέοντος καί ηλίου ή έτερων εμβλημάτων, σημείων ή σημάτων προνοοαμένων υπό τών Συμβάσεων ή υπό του παρόντος Πρωτοκόλλου. Επίσης απαγορεύεται ή σκόπιμος κατάχρησις έν τινι συρράξει έτερων διεθνώς ανεγνωρισμένων προστατευτικών εμβλημάτων, σημείων ή σημάτων, περιλαμβανομένης της σημαίας ανακωχής και του προστατευτικού εμβλήματος πολιτιστικής περιουσίας:

2. Απαγορεύεται ή χρήσις του διακριτικού εμβλήματος τών Ηνωμένων Εθνών, πλην ώς αυτή εξουσιοδοτείται υπό του έν λόγω 'Οργανισμού.

"Άρθρον 39.—Εμβλήματα Εθνικότητας

1. 'Απαγορεύεται ή χρήσις έν τινι ένόπλω συρράξει σημαιών ή στρατιωτικών εμβλημάτων, διασημάτων (αξιώματος), ή στολών ουδετέρων ή έτερων Κρατών, άτινα δεν είναι Μέρη τής συρράξεως.

2. 'Απαγορεύεται ή χρήσις ση'μαίων ή στρατιωτικών εμβλημάτων, διασημάτων (αξιώματος) ή στολών αντιπάλων Μερών καθ' όν χρόνον επιδίδεται τις εις επιθέσεις ή προς τόν σκοπόν προστατευτικής καλύψεως, εύνόιας, προστασίας ή παρεμπσδίσεως στρατιωτικών επιχειρήσεων.

3. Ουδέν των έν τω παρόντι "Άρθρω ή τών έν τη παραγράφω 1 (δ) του "Άρθρου 37 διαλαμβανομένων θέλει επηρεάσει τήν ύπαρξιν γενικώς ανεγνωρισμένων κανόνων διεθνούς δικαίου εφαρμοστέων εις τήν διεξαγωγής κατάσκοποπειάς ή τήν χρήσιν σημαιών έν τη διεξαγωγή ένοπλου συρράξεως έν τη θαλασσή.

Άρθρον 40. Έπίδειξις οίκτου

Άπαγορεύεται νά διατάσση τις διτι δέν θά υπάρξουν επιζώντες, νά έκτοξεύη τοιαύτην άπειλήν κατά του αντιπάλου ή νά διεξάγη εχθροπραξίας επί της τοιαύτης βάσεως.

"Άρθρον 41. Έξασφάλισις προστασίας έχθροϋ «έκτος μάχης»

1. Πρόσωπον, δπερ είναι άνεγνωρισμένον ή δπερ, υπό τάς περιστάσεις, δέον νά Λναγνωρισθή ως εύρισκόμενον «έκτος μάχης» δέν δύναται νά άποτελέση άντικείμενον επιθέσεως.

2. Πρόσωπον τι τελεί «έκτος μάχης» εάν :

(α) τέλη υπό τήν έξουσίαν αντιπάλου Μέρους"

(β) έκφράζη σαφώς πρόθεσιν νά παραδοθη* ή

(γ) κατέστη αναίσθητος ή είναι άλλως ανίκανος λόγω τραυμάτων ή ασθeneίας, καί ως έκ τούτου δέν δύναται νά ύπερασπίση εαυτόν :

νοείται ότι εις οίανδήποτε τών άνω περιπτώσεων, ούτος απέχει από οίανδήποτε έχθρικήν ένέργειαν και δέν πειράται νά δραπέτευση.

3. Όσάκις πρόσωπα τίνα δικαιούμενα εις προστασίαν ως αιχμάλωτοι πολέμου έχουν περιπέσει εις τήν έξουσίαν αντιπάλου Μέρους υπό ασυνήθεις συνθήκας μάχης, αίτινες. παρεμποδίζουν τήν άπομάκρυνσίν των ως προνοείται έν τω Μέρει III, Τμήμα I της Τρίτης Συμβάσεως, ταύτα δέον νά άπολύωνται καί νά λαμβάνωνται δλαι αι δυναται προφυλάξεις προς έξασφάλισιν της ασφαλείας των.

"Άρθρον 42.—Έπιβάται αεροσκάφους

1. Ουδείς ριπτόμενος ως αλεξιπτωτιστής έξ αεροσκάφους έν κινδύνω καθίσταται άντικείμενον επιθέσεως κατά τήν διάρκειαν της καθόδου του.

2. Έπί τη προσγειώσει του εις έδαφος έλεγχόμενον υπό αντιπάλου Μέρους, πρόσωπον όπερ έχει ριφθή ως αλεξιπτωτιστής έξ αεροσκάφους έν κινδύνω δέον νά τύχη της ευκαιρίας νά παραδοθή προτού καταστη άντικείμενον επιθέσεως, έκτος εάν είναι εμφανές διτι επιδίδεται εις έχθρικήν ένέργειαν.

3. Στρατεύματα μεταφερόμενα δι' αέρος δέν προστατεύονται υπό του παρόντος "Άρθρου.

ΤΜΗΜΑ Ι Ι . Η ΙΔΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΜΑΧΙΜΟΥ ΚΑΙ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

"Άρθρον 43.—"Ένοπλοι δυνάμεις

1. Αί ένοπλοι δυνάμεις ενός Μέρους της συρράξεως συνίστανται έξ δλων των οργανωμένων ενόπλων δυνάμεων, ομάδων καί μονάδων αίτινες τελούν υπό διοίκησιν εύθυνομένην έναντι του έν λόγω Μέρους διά τήν συμπεριφοράν των υφισταμένων της, ακόμη και όταν τό έν λόγω Μέρος αντιπροσωπεύεται υπό τίνος Κυβερνήσεως ή 'Αρχής ήτις δέν τυγχάνει αναγνωρίσεως υπό του αντιπάλου Μέρους. Αι τοιαυται ένοπλοι δυνάμεις υπόκεινται είς διεθνές πειθαρχικόν σύστημα δπερ, μεταξύ άλλων, επιβάλλει συμμόρφωσιν προς τους κανόνας διεθνούς δικαίου τους εφαρμοστέους είς ένοπλους συρράξεις.

2. Τά μέλη τών ένοπλων δυνάμεων Μέρους συρράξεως (πλην τοῦ υγειονομικού προσωπικού καί τών στρατιωτικών Ιερέων οϊτινες καλύπτονται υπό του "Άρθρου 33 τής Τρίτης Συμβάσεως) είναι μάχιμοι, ήτοι έχουν τό δικαίωμα να συμμετέχουν άπ' ευθείας είς εχθροπραξίας.

3. 'Οσάκις έν Μέρος τής συρράξεως ενσωματώνει είς τάς ένοπλους δυνάμεις του παραστρατιωτικήν ύπηρεσίαν ή ένοπλον όπηρεσίαν επιβολής του νόμου, οφείλει νά γνωστοποιη τούτο είς τά άλλα Μέρη της συρράξεως.

"Άρθρον 44.—Μάχιμοι και αιχμάλωτοι πολέμου

1. Πάς μάχιμος, ώς ούτος καθωρίσθη έν τω "Άρθρω 43, όστις περιπίπτει είς την έξουσίαν αντιπάλου Μέρους εϊναι αιχμάλωτος πολέμου.

2. Ένώ άπαντες οι μάχιμοι υποχρεούνται νά συμμορφοῦνται προς τους κανόνας διεθνούς δικαίου τους εφαρμοστέους είς ένοπλους συρράξεις, παραβιάσεις των έν λόγω κανόνων δέν στερούν τον μάχιμον του δικαιώματος του να είναι μάχιμος, ή, εάν περιπέση υπό την έξουσίαν αντιπάλου Μέρους, του δικαιώματος του νά είναι αιχμάλωτος πολέμου, πλην ώς προνοείται είς τάς παραγράφους 3 και 4.

3. Προς τόν σκοπών προαγωγής της προστασίας τοῦ άμαχου πληθυσμού από τάς, επιπτώσεις των εχθροπραξιών, οί μάχιμοι υποχρεούνται νά διαφέρουν από τόν άμαχου πληθυσμόν ένώ οδοι επιδίδονται είς επίθεσιν ή είς στρατιωτικήν ένέργειαν προπαρασκευαστικήν διά μίαν επίθεσιν. Ά να γνωρίζοντες, έν τούτοις, ότι υφίστανται καταστάσεις είς ένοπλους συρράξεις κατά τάς οποίας λόγω της φύσεως των εχθροπραξιών ό ένοπλος μάχιμος δέν δύναται νά καταστή ούτω διαφορετικός, ούτος θά διατηρή την ιδιότητά του ώς μαχίμου, νοουμένου ότι είς τάς τοιαύτας περιπτώσεις οδοτος φέρει τά δπλα του εμφανώς :

(α) κατά την διάρκεια έν έκαστης στρατιωτικής ενεργείας, και

(β) καθ' ολην τήν διάρκειαν του χρόνου καθ' όν ούτος είναι ορατός είς τόν αντίπαλον ενώ επιδίδεται είς στρατιωτικήν ανάπτυξιν ήτις προηγείται τής ενάρξεως επιθέσεως είς τήν οποίαν οδοσ πρόκειται να μετάσχη.

Πράξεις αίτινες συνάδουν προς τās απαιτήσεις τής παρούσης παραγράφου δέν λογίζονται ώς δόλια εν τη έννοια τής παραγράφου 1 (γ) του "Αρθρου 37.

4. Μάχιμος όστις περιπίπτει είς τήν έξουσίαν αντιπάλου Μέρους ενώ αδυνατεί νά Ικανοποίηση τās εν τη δευτέρα προτάσει της παραγράφου 3 έκτεθειμένασ προϋποθέσεις χάνει τό δικαίωμα του νά είναι αιχμάλωτος πολέμου, άλλα, εν τούτοις, παρέχεται εις αυτόν προστασία Ισοδύναμος από πάσης απόψεωσ προς εκείνη ν ήτις παρέχεται είς τουσ αίχμαλώτουσ πολέμου υπό τής Τρίτης Συμβάσεωσ και υπό του παρόντοσ Πρωτοκόλλου. Η προστασία αύτη εΐναι Ισοδύναμος προς τήν προστασίαν ήτις παρέχεται είς τουσ αίχμαλώτουσ πολέμου υπό τής Τρίτης Συμβάσεωσ εν τη περιπτώσει καθ' ην τό τοιούτο πρόσωπον εκδικάζεται και τιμωρείται δι' οιαδήποτε αδικήματα άτινα οδοσ έχει διαπράξει.

5. Μάχιμος δοτις έχει περιπέσει είς τήν έξουσίαν αντιπάλου Μέρους ενώ δεν επιδίδεται είς επίθεσιν ή είς στρατιωτικήν ένέργειαν προπαρασκευαστικήν μιασ επιθέσεωσ δέν χάνει τά δικαιωπατά του νά είναι μάχιμος και αιχμάλωτος πολέμου λόγω τών προηγουμένων ενεργειών του.

6. Τό ηαρόν "Αρθρον δέν επηρεάζει δυσμενώσ τό δικαίωμα οιοιδήποτε προσώπου νά είναι αίχμάλωτος πολέμου κατ' έφαρμογήν τοϋ "Αρθρου 4 τής Τρίτης Συμβάσεωσ.

7. Τό παρόν "Αρθρον δέν σκοπεΐ νά αλλοίωση τήν γενικώσ άποδεκτὴν τακτικήν Κρατών εν σχέσει προς τό φέρειν τήν στρατιωτικήν στολήν υπό μαχιμων κατεταγμένων εις τās κανονικάσ εν στολή ένοπλουσ μονάδασ Μέρους τινόσ της συρράξεωσ.

8. Επιπροσθέτωσ προς τās κατηγορίασ τών προσώπων τών αναφερομένων εν τω "Αρθρω 13 τής Πρώτησ και Δευτέρασ Συμβάσεωσ, άπαντα τά μέλη των ένοπλων δυνάμεων Μέρους τινόσ τής συρράξεωσ, ώσ ταύτα καθορίζονται εν τω "Αρθρω 43 του παρόντοσ Πρωτοκόλλου, δικαιούνται προστασίασ δυνάμει των εν λόγω Συμβάσεων εάν τραυματισθούν ή ασθενήσουν ή εν τη περιπτώσει τής Δευτέρασ Συμβάσεωσ, εάν ναυαγήσουν είς τήν θάλασσαν ή είς άλλα ύδατα.

"Αρθρον 45.—Προστασία προσώπων άτινα έχουν λάβει μέρος είς εχθροπραξίασ

1. Πρόσωπον όπερ λαμβάνει μέρος είς εχθροπραξίασ και περιπίπτει εις τήν έξουσίαν αντιπάλου Μέρους τεκμαίρεται ως αιχμάλωτος πολέμου και, κατά συνέπειαν, προστατεύεται υπό της Τρίτης Συμβάσεωσ εάν άξιώση τήν Ιδιότητα

του αιχμαλώτου πολέμου, ή εάν έμφανισθη ότι δικαιούται της τοιαύτης ιδιότητας, ή άν το Μέρος έκ του οποίου εξαρτάται άξιώση τήν τοιαύτην Ιδιότητα έκ μέρους του διά γνωστοποίησεως προς τό Μέρος περ κρατεί τούτο ή προς τήν Προστάτιδα Δύναμιν. Έάν ύπαρξη αμφιβολία κατά πόσον οιονδήποτε τοιούτο πρόσωπον δικαιούται της Ιδιότητας τού αιχμαλώτου πολέμου, τότε θα εξακολουθήση νά έχη τήν τοιαύτην ιδιότητα καί, επομένως, προστατεύεται υπό της Τρίτης Συμβάσεως και τού παρόντος Πρωτοκόλλου μέχρις ότου ή ιδιότης του άποφασισθη υπό αρμοδίου δικαστηρίου.

2. Έάν πρόσωπον τι , όπερ περιέπεσε εις τήν έξουσίαν αντιπάλου Μέρους, δεν κρατήται ως αιχμάλωτος πολέμου καί πρόκειται νά δικασθη υπό του έν λόγω Μέρους δι' αδίκημα απορρέον έκ των εχθροπραξιών, δικαιούται νά ύποστηρίξη τό δικαίωμά του νά τύχη της Ιδιότητας αιχμαλώτου πολέμου ενώπιον δικαστηρίου και νά ζητήσει δικαστικήν άπόφασιν ίπί του έν λόγω θέματος. Όσάκις είναι δυνατόν, δυνάμει της εφαρμοστέας διαδικασίας, ή τοιαύτη άπόφασις θά προηγήται της δίκης διά τό αδίκημα. Οι αντιπρόσωποι της Προστάτιδος Δυνάμεως θά δικαιούνται νά παρευρίσκονται εις τήν διαόικασίαν καθ' ήν τό έν λόγω ζήτημα αποφασίζεται, έκτός εάν, κατ' έξαίρεσιν, ή διαδικασία διεξάγηται κε κλεισμένων των θυρών προς τό συμφέρον της ασφαλείας του Κράτους. Έν τοιαύτη περιπτώσει ή κρατούσα Δύναμις πληροφορεί τήν Προστάτιδα Δύναμιν αναλόγως.

3. Πρόσωπον όπερ έχει λάβει μέρος εις εχθροπραξίας καί δέν δικαιούται της ιδιότητος τού αιχμαλώτου πολέμου και όπερ δεν ωφελείται εξ εύνοϊκώτερας μεταχειρίσεως συμφο>νως προς τήν Τετάρτην Σύμβασιν έχει πάντοτε τό δικαίωμα της προστασίας του "Άρθρου 75 τού παρόντος Πρωτοκόλλου. Είς κατεχόμενον έδαφος πάν τοιούτο πρόσωπον έχει επίσης τό δικαίωμα, έκτος εάν κρατήται ως κατάσκοπος, ανεξαρτήτως του "Άρθρου 5 της Τετάρτης Συμβάσεως, της επικοινωνίας δυνάμει της έν λόγω Συμβάσεως.

"Άρθρον 46. Κατάσκοποι

1. Άνεξαρτήτως οϊωνδήποτε διατάξεων των Συμβάσεων ή τού παρόντος Πρωτοκόλλου, πάν μέλος των ένοπλων δυνάμεων Μέρους της συρράξεως όπερ περιπίπτει εις τήν έξουσίαν αντιπάλου Μέρους ενώ επιδίδεται εις κατασκοπειάν δέν έχει τό δικαίωμα της Ιδιότητος τού αιχμαλώτου πολέμου και είναι δυνατόν νά τύχη μεταχειρίσεως κατασκόπου.

2. Μέλος των ένοπλων δυνάμεων Μέρους της συρράξεως όπερ, έκ μέρους τού εν λόγω Μέρους καί εις έδαφος έλεγχόμενον υπό αντιπάλου Μέρους, συλλέγει ή πειράται νά συλλέξη πληροφορίας, δέν λογίζεται ως επιδιδόμενον εις κατασκοπειάν εάν, ενώ ενεργεί ούτω, φέρει τήν στολή ν των ίδιων αυτού ένοπλων δυνάμεων.

3. Μέλος των ένοπλων δυνάμεων Μέρους της συρράξεως όπερ είναι κάτοικος εδάφους κατεχομένου υπό αντιπάλου Μέρους της συρράξεως καί όπερ, έκ μέρους του Μέρους έκ του οποίου εξαρτάται, συλλέγει ή πειράται νά συλλέξη πληροφορίας στρατιωτικής αξίας εντός του έν λόγω εδάφους δέν

λογίζεται ως επιδιδόμενον εις κατασκοπείαν έκτος εάν πράττη τούτο διά ψευδών παραστάσεως ή σκοπίμως κατά μυστικόν τρόπον. Επιπλέον, ό τοιούτος κάτοικος δέν χάνει τό δικαίωμα της Ιδιότητος τού αίχμαλώτου πολέμου και δέν δύναται νά τύχη μεταχειρίσεως κατασκόπου έκτος εάν συλληφθη επιδιδόμενος εις κατασκοπείαν.

4. Μέρος των ένοπλων δυνάμεων Μέρους της συρράξεως όπερ δέν είναι κάτοικος εδάφους κατεχομένου υπό αντιπάλου Μέρους και όπερ έχει έπιδοθή εις κατασκοπείαν έν τω έν λόγω εδάφει δέν χάνει τό δικαίωμα της ιδιότητος του αίχμαλώτου πολέμου και δέν δύναται νά τύχη μεταχειρίσεως κατασκόπου έκτος εάν σύλληψη προτού έπανενωθη μέ τας ένοπλους δυνάμεις εις τας όποιας ανήκει.

"Άρθρον 47.—Μισθοφόροι

1. Ο μισθοφόρος δέν έχει τό δικαίωμα νά είναι μάχιμος ή αιχμάλωτος πολέμου.

2. Μισθοφόρος ει̃ναι πάν πρόσωπον όπερ:

- (α) προσελήφθη ειδικώς έπιτοπίως 'ή έν τω έξωτερικώ δια να πολεμήση έν τινι ένόπλω συρράξει
- (β) λαμβάνει πράγματι μέρος εις τας εχθροπραξίας'
- (γ) ωθείται νά λάβη μέρος εις τας εχθροπραξίας ουσιωδώς υπό της επιθυμίας του ιδιωτικού κέρδους και, τω όντι, παρέχεται εις αυτόν ή υπόσχεσις υπό ή έκ μέρους του Μέρους της συρράξεως υλικής αποζημιώσεως ουσιωδώς ανωτέρας της υποσχόμενης ή καταβαλλομένης εις μάχιμους τών αυτών βαθμών και καθηκόντων εις τας ένοπλους δυνάμεις του έν λόγω Μέρους
- (δ) δέν είναι υπήκοος Μέρους της συρράξεως ουδέ κάτοικος εδάφους ελεγχομένου υπό Μέρους της συρράξεως'
- (ε) δέν ε̃τναι μέλος τών ένοπλων δυνάμεων Μέρους της συρράξεως και
- (στ) δέν έχει σταλή υπό Κράτους όπερ δέν είναι Μέρος της συρράξεως επί έπισήμω καθήκοντι ως μέλος τών ένοπλων δυνάμεων αυτού.

ΜΕΡΟΣ IV

ΑΜΑΧΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

ΤΜΗΜΑ I.—ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΧΘΡΟΠΡΑΞΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ I.—ΒΑΣΙΚΟΣ ΚΑΝΩΝ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

"Άρθρον 48.—Βασικός κανών

Ἐπι τῷ τέλει διασφαλίσεως σεβασμοῦ καί προστασίας τοῦ ἀμαχοῦ πληθυσμοῦ καί τῶν πολιτικῶν ἀντικειμένων, τὰ Μέρη τῆς συρράξεως οφείλουν νὰ κάμνουν διάκρισιν μεταξύ τοῦ ἀμαχοῦ πληθικῶς καί τῶν μαχίμων καί μεταξύ τῶν πολιτικῶν ἀντικειμένων καί τῶν στρατιωτικῶν στόχων καί συνεπῶς νὰ κατευθύνουν τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν μόνον κατὰ στρατιωτικῶν στόχων.

"Άρθρον 49.—Ὁρισμός ἐπιθέσεων καί πεδίων ἐφαρμογῆς

1. «Ἐπιθέσεις» σημαίνει πράξεις βίας κατὰ τοῦ ἀντιπάλου, εἴτε ἐν ἐπιθέσει εἴτε ἐν ἀμύνει.

2. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου ἐν σχέσει πρὸς ἐπιθέσεις ἐφαρμόζονται εἰς ὅλας τὰς ἐπιθέσεις ἐν οἷωδῆποτε ἐδάφει διενεργούμενος, περιλαμβανομένου τοῦ ἐθνικοῦ ἐδάφους τοῦ ἀνήκοντος εἰς ἐν μέρος τῆς συρράξεως τελούσης ὁμοῦς ὑπὸ τὸν ἐλεγχὸν ἀντιπάλου Μέρους.

3. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Ἐπιθέσεων ἐφαρμόζονται εἰς πᾶσαν πολεμικὴν ἐπιχείρησιν κατὰ ξηρὰν, ἀέρα καί θάλασσαν ἡτις δυνατὸν νὰ ἐπηρεάσῃ τὸν ἀμαχὸν πληθυσμὸν, τοὺς πολίτας ἀτομικῶς ἢ πολιτικὰ ἀντικείμενα ἐπὶ τῆς ξηρᾶς. Περαιτέρω αὗται ἐφαρμόζονται εἰς ὅλας τὰς ἐπιθέσεις ἀπὸ θαλάσσης ἢ ἀέρος ἐναντίον στόχων ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἀλλὰ δὲν ἐπηρεάζουν κατ' ἄλλον τρόπον τοὺς κανόνας τοῦ διεθνούς δικαίου τοὺς ἐφαρμοστέους εἰς ἐνοπλοῦς συρράξεις εἰς τὴν θάλασσαν ἢ εἰς τὸν ἀέρα.

4. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου εἶναι ἐπιπρόσθετοι πρὸς τοὺς κανόνας τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὴν ἀνθρωπιστικὴν προστασίαν τὴν διαλαμβανομένην εἰς τὴν Τέταρτην Σύμβασιν, ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τὸ μέρος 11 αὐτῆς, καὶ εἰς ἐτέρας διεθνεῖς συμφωνίας δεσμευούσας τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη, καθὼς καὶ εἰς ἕτεροὺς κανόνας διεθνούς δικαίου ἀφορώντας εἰς τὴν προστασίαν τῶν πολιτῶν καὶ τῶν πολιτικῶν ἀντικειμένων εἰς τὴν ξηρὰν, εἰς τὴν θάλασσαν ἢ εἰς τὸν ἀέρα ἐναντι τῶν ἐπιπτώσεων τῶν ἐχθροπραξιῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΜ Ι Ι . ΠΟΛΙΤΑΙ ΚΑΙ ΑΜΑΧΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

"Άρθρον 50. Ὁρισμός πολιτῶν καί ἀμαχοῦ πληθυσμοῦ

1. Πολίτης εἶναι πᾶν πρόσωπον ὃπερ δὲν ἀνήκει εἰς μίαν τῶν κατηγοριῶν προσώπων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ Ἐπιθέσεων 4Α (1), (2), (3) καὶ (6) τῆς Τρίτης Συμβάσεως καὶ εἰς τὸ Ἐπιθέσεων 43 τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου. Ἐν περιπτώσει ἀμφιβολίας κατὰ πόσον πρόσωπον τὸ εἶναι πολίτης, τὸ ἐν λόγω πρόσωπον θεωρεῖται ὡς πολίτης.

2. Ὁ ἀμαχὸς πληθυσμὸς περιλαμβάνει ἅπαντα τὰ πρόσωπα ἅτινα εἶναι

πολίται.

3. Η παρουσία μεταξύ του άμαχου πληθυσμού ατόμων άτινα δεν καλύπτονται υπό του όρισμοῦ τών πολιτῶν δέν αποστερεί τόν πληθυσμόν του χαρακτήρα του ὡς άμαχου.

"Άρθρον 51.—Προστασία του άμαχου πληθυσμου

1. Ο άμαχος πληθυσμός καί οί πολίται ὡς άτομα απολαύουν γενικής προστασίας εναντίον κινδύνων προερχομένων έκ στρατιωτικῶν επιχειρήσεων. Διά τήν πραγμάτωσιν της προστασίας ταύτης δέον νά τηρώνται εις πάσας τās περιπτώσεις οί ακόλουθοι κανόνες, οτινες εἶναι επιπρόσθετοι προς άλλους εφαρμοστέους κανόνας διεθνούς δικαίου.

2. Ο άμαχος πληθυσμός ὡς τοιοῦτος, καθώς και οί πολίται ὡς άτομα δέον νά μή αποτελούν άντικείμενον επιθέσεως. Πράξεις βίας ή άπειλαί βίας των οποίων ό κύριος σκοπός είναι νά ενσπεύρουν τρόμον μεταξύ του άμαχου πληθυσμου απαγορεύονται.

3. Οί πολίται απολαύουν της προστασίας της παρεχομένης υπό του παρόντος Τμήματος, έκτος έάν, καί κατά τήν διάρκειαν του χρόνου κατά τόν όποιον οὔτοι, ήθελον λάβει μέρος ευθέως εις εχθροπραξίας.

4. Έπιθέσεις άνευ διακρίσεως απαγορεύονται. Τοιαῦται επιθέσεις είναι:

- (α) εκείναι αἱ όποῖαι δέν κατευθύνονται εναντίον ειδικού στρατιωτικού στόχου
- (β) εκείναι κατά τās οποίας χρησιμοποιούνται μέθοδοι ή μέσα μάχης άτινα δέν δύνανται νά κατευθύνονται εναντίον ειδικού στρατιωτικού στόχου ή
- (γ) εκείναι κατά τās οποίας χρησιμοποιούνται μέθοδοι ή μέσα μάχης τά αποτελέσματα τών οποίων δέν δύνανται νά περιορισθῶν ὡς απαιτεῖται υπό του παρόντος Πρωτοκόλλου' και συνεπώς, έν έκαστη τοιαύτη περιπτώσει, είναι τοιαύτης φύσεως ὡστε να πλήττουν στρατιωτικούς στόχους και πολίτας ή πολιτικά αντικείμενα άνευ διακρίσεως.

5. Μεταξύ άλλων, οί ακόλουθοι τύποι επιθέσεων δέον νά λογίζονται ὡς άνευ διακρίσεως:

- (α) επίθεσις διά βομβαρδισμού δι* οιασδήποτε μεθόδου ή μέσου ήτις θεωρεί ὡς ένιαῖον στρατιωτικόν στόχον αριθμόν σαφώς κεχωρισμένων και ευδιάκριτων στρατιωτικῶν στόχων ευρισκομένων εις πόλιν, χωρίον ή έτέραν περιοχήν περιέχουσαν παρομοίαν συγκέντρωσιν πολιτῶν ή πολιτικῶν αντικειμένων' καί
- (β) επίθεσις ήτις δύνανται να άναμένηται δι τήν έπιφέρη ταυτοχρόνως άπώλειαν ζωής πολιτῶν, βλάβην εις πολίτας, ζημίαν εις πολιτικά αντικείμενα ή συνδυασμόν τούτων, ήτις θά ήτο υπερβολική έν

σχέσει προς τό αναμέναμενόν θετικόν καί άμεσον στρατιωτικόν πλεονέκτημα.

6. Επιθέσεις εναντίον του άμαχου πληθυσμού ή των πολιτών έν είδει αντιποίνων απαγορεύονται.

7. Η παρουσία η κίνησης του άμαχου πληθυσμού ή των πολιτών ατομικώς των των χρησιμοποιωνται διά των καταστούν ώρισμένα σημαία ή περιοχαί απρόσβλητοι από στρατιωτικάς επιχειρήσεις, και Ιδια έν τη προσπάθεια των προστατευθούν στρατιωτικοί στόχοι από επιθέσεις ή των προστατευθούν, ευνοηθούν ή παρακωλυθούν στρατιωτικά! Επιχειρήσεις. Τά Μέρη των συρράξεως των δύνανται των κατευθύνουν των κινήσιν του άμαχου πληθυσμού ή των πολιτών ατομικώς ένffi προσπάθεια των προστατευθούν στρατιωτικοί στόχοι από επιθέσεις ή των προστατευθούν στρατιωτικάί επιχειρήσεις.

8. Παραβίασις των ρηθισών απαγορεύσεων των απαλλάσσει τά Μέρη της συρράξεως από τάς νομικάς υποχρεώσεις των έν σχέσει των των άμαχον πληθυσμόν καί των πολιτας, περιλαμβανομένης των υποχρεώσεως των λήψεως των προληπτικών μέτρων των προνοούμενων υπό του «Αρθρου 57.

ΚΕΦΑΛΑ ΙΟΝ ΙΙΙ.—ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

«Αρθρον 52.—Γενική προστασία πολιτικών αντικειμένων

1. Πολιτικά αντικείμενα δέν θά αποτελούν στόχον επιθέσεως ή αντιποίνων. Πολιτικά αντικείμενα είναι άπαντα τά αντικείμενα άτινα δέν εΤναι στρατιωτικοί στόχοι ώς καθορίζονται έν τη παραγράφε 2.

2. Αι επιθέσεις δέον νά περιορίζωνται αυστηρώς εις στρατιωτικούς στόχους. Καθ' όσον άφορα εις αντικείμενα, οί στρατιωτικοί στόχοι περιορίζονται εις εκείνα τά αντικείμενα άτινα λόγω της <|>ύσεως, της τοποθεσίας, του σκοπού ή της χρήσεως των συνιστούν αποτελεσματική ν συμβολή ν εις στρατιωτικήν ενέργειαν και τών οποιών ή συνολική ή μερική καταστροφή, σύλληψις ή έξουδετέρωσις, υπό τάς εκάστοτε επικρατούσας περιστάσεις, προσφέρει θετικόν στρατιωτικόν πλεονέκτημα.

3. Έν περιπτώσει αμφιβολίας κατά πόσον άντικείμενον δπερ συνήθως άφιεροῦται εις πολιτικούς σκοπούς, ώς εΐναι ό τόπος λατρείας, μία οικία ή Ετερον κατάλυμα ή έν σχολείον, χρησιμοποιείται προς επίτευξιν αποτελεσματικής συμβολής εις στρατιωτικήν ενέργειαν, τούτο θά τεκμαίρεται ώς μή χρησιμοποιούμε νον τοιουτοτρόπως.

«Αρθρον 53.—Προστασία πολιτιστικών αντικειμένων καί τόπων λατρείας

"Ανευ επηρεασμού τών διατάξεων της Συμβάσεως της Χάγης διά την Προστασίαν Πολιτιστικής Περιουσίας έν Περιπτώσει Ένόπλου Συρράξεως της 14ης Μαΐου, 1954, και έτερων σχετικών διεθνών κειμένων, απαγορεύεται:

- (α) τό διεξάγειν εχθροπραξίας κατευθυνόμενος κατά τών Ιστορικών μνημείων, έργων τέχνης η τόπων λατρείας άτινα συνιστούν τήν πολιτιστικήν ή πνευματικήν κληρονομίαν τών λαών
- (β) τό χρησιμοποιεί τοιαύτα αντικείμενα προς ύποστήριξιν τής στρατιωτικής προστασίας
- (γ) τό καθιστάν τα αντικείμενα ταύτα στόχον αντιποίνων.

"Άρθρον 54.—Προστασία αντικειμένων απολύτως αναγκαίων διά τήν έπιβίωσιν του άμαχου πληθυσμού

1. Έη λιμοκτονία τών πολιτών ως μέθοδος διεξαγωγής πολέμου απαγορεύεται.

2. Άπαγορεύεται ή έπίθεσις, καταστροφή, άπομάκρυνσις ή άχρήστευσις αντικειμένων απολύτως αναγκαίων δια τήν έπιβίωσιν του άμαχου πληθυσμού, ως είναι τά τρόφιμα, αι γεωργικαί περιοχαί διά τήν παραγωγήν τροφίμων, συγκομιδών, κτηνοτροφικών προϊόντων, έγκαταστάσεων ποσίμου ύδατος και έργων ύδασπρομηθείας και αρδεύσεως προς τόν ειδικόν σκοπόν της άποστερήσεως τούτων εχόντων άξίαν συντηρήσεως δια τόν άμαχον πληθυσμόν ή δια τό αντίπαλον Μέρος, ανεξαρτήτως του κινήτρου, είτε τοϋτο είναι ή λιμοκτονία των πολιτών, είτε ο εξαναγκασμός μετακινήσεως των, είτε οιοδήποτε έτερον κίνητρον.

3. Αι απαγορεύσεις της παραγράφου 2 δέν εφαρμόζονται εις εκείνα των αντικειμένων τών καλυπτομένων ύπ' αυτής άτινα χρησιμοποιούνται υπό του αντιπάλου Μέρους:

- (α) προς συντήρησιν αποκλειστικώς τών μελών τών ένοπλων δυνάμεων του" ή
- (β) εάν ουχί δια συντήρησιν, τότε διά άμεσον ύποστήριξιν στρατιωτικής δράσεως, νοουμένου, έν τούτοις, δι έν ουδεμία περιπτώσει θα αναληφθούν κατά τών αντικειμένων αυτών έέργειαι αιτινες δυνατόν να αναμένηται ότι θα περιαγάγουν τόν άμαχον πληθυσμόν εις τοιαύτην άνεπάρκειαν τροφής ή ύδατος ώστε νά προκληθη λιμοκτονία αύτου ή εξαναγκασμός τούτου εις μετακίνησιν.

4. Τά αντικείμενα ταύτα δέν δύνανται νά αποτελέσουν στόχον αντιποίνων.

5. Είς αναγνώρισιν τών ζωτικών αναγκών οιοδήποτε Μέρους τής συρράξεως έν τη υπερασπίσει του εθνικού εδάφους του εναντίον εισβολής, παραμερισμός τών έν παραγράφω 2 διαλαμβανομένων απαγορεύσεων δύναται νά γίνη υπό τίνος Μέρους τής συρράξεως εντός τής υπό τόν Ξλεγχόν του τοιαύτης περιοχής ίνθα τοϋτο απαιτείται υπό επιτακτικής στρατιωτικής ανάγκης .

"Άρθρον 55.—Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος

1. Κατά τήν διεξαγωγήν πολεμικών επιχειρήσεων δέον νά λαμβάνεται φροντίς διά τήν προστασίαν του φυσικού περιβάλλοντος από έκτεταμένας, μακροχρονίους και σοβαράς ζημίας. Ἡ προστασία αὕτη περιλαμβάνει ἀπαγόρευσιν τῆς χρήσεως μεθόδων ἢ μέσων διεξαγωγῆς πολέμου ἀτίνα ἀποσκοποῦν εἰς τό νά προξενήσουν, ἢ δυνατόν νά αναμένηται ὅτι θά προξενήσουν τοιαύτην ζημίαν εἰς τό φυσικόν περιβάλλον καί συνεπῶς νά ἐπηρεάσουν τήν υγείαν ἢ ἐπιβίωσιν του πληθυσμοῦ.

2. Επιθέσεις κατά του φυσικού περιβάλλοντος ἐν εἴδει ἀντιποίνων ἀπαγορεύονται.

Άρθρον 56. Προστασία ἔργων και εγκαταστάσεων περιεχουσῶν επικίνδυνους δυνάμεις

1. Ἔργα ἢ εγκαταστάσεις περιέχουσαι επικίνδυνους δυνάμεις, ἤτοι ὑδατοφράκτες, ἀναχώματα, και ἠλεκτροπαραγωγικοί σταθμοί κινούμενοι διά πυρηνικῆς ἐνεργείας, δέον νά μή ἀποτελοῦν στόχον ἐπιθέσεως ἀκόμη και δταν τ ἄ ἀντικείμενα ταῦτα ἀποτελοῦν στρατιωτικούς στόχους, ἐάν ἢ τοιαύτη ἐπίθεσις δυνατόν νά προξενήσῃ τήν ἀπελευθέρωσιν ἐτακινδύνων δυνάμεων και κατά συνέπειαν σοβαράς ἀπώλειας μεταξύ του ἀμάχου πληθυσμοῦ. "Ἐτεροι στρατιωτικοί στόχοι ευρισκόμενοι ἐντός ἢ πλησίον τῶν τοιούτων ἔργων ἢ εγκαταστάσεων δέον νά μή καθίστανται στόχος ἐπιθέσεως ἐάν ἢ τοιαύτη ἐπίθεσις δυνατόν νά προκαλέσῃ τήν ἀπελευθέρωσιν επικινδύνων δυνάμεων ἐκ τῶν ἔργων ἢ εγκαταστάσεων και νά προκαλέσῃ οὔτω σοβαράς ἀπώλειας μεταξύ του ἀμάχου πληθυσμοῦ.

2. Ἡ ἐν τῇ παραγράφῳ 1 προνοουμένη εἰδική προστασία ἐναντι ἐπιθέσεως τερματίζεται :

- (α) διά ὑδάτοφράκτην ἢ ἀνάχωμα μόνον ἐάν χρησιμοποιήται δι' ἕτερον ἢ τόν συνήθη σκοπόν του, και προς τακτικήν, ουσιώδη και ἀμεσον ὑποστήριξιν στρατιωτικῶν επιχειρήσεων καί ἐάν ἢ τοιαύτη ἐπίθεσις εἶναι ὁ μόνος ἐφικτός τρόπος τερματισμοῦ τῆς τοιαύτης ὑποστηρίξεως
- (β) Διά ἠλεκτροπαραγωγικόν σταθμόν κινούμενον διά πυρηνικῆς ἐνεργείας μόνον ἐάν παράγῃ ἠλεκτρισμόν προς τακτικήν, ουσιώδη και ἀμεσον ὑποστήριξιν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καί ἐάν ἢ τοιαύτη ἐπίθεσις εἶναι ὁ μόνος ἐφικτός τρόπος: τερματισμοῦ τῆς τοιαύτης ὑποστηρίξεως.
- (γ) διά ἕτερους στρατιωτικούς στόχους κείμενους ἐντός ἢ πλησίον τοιούτων ἔργων ἢ εγκαταστάσεων μόνον ἐάν χρησιμοποιοῦνται προς τακτικήν, ουσιώδη και ἀμεσον ὑποστήριξιν στρατιωτικῶν

επιχειρήσεων και εάν ή τοιαύτη επίθεσις είναι ό μόνος εφικτός τρόπος τερματισμού της τοιαύτης υποστηρίξεως.

3. Είς πάσας τάς περιπτώσεις, ό άμαχος πληθυσμός και οι πολίται ατομικώς διατηρούν τό δικαίωμα πάσης προστασίας παρεχομένης εις αυτούς υπό του διεθνούς δικαίου, περιλαμβανομένης της προστασίας τών προληπτικών μέτρων των προνοουμένων υπό τοϋ "Αρθρου 57. Εάν ή προστασία τερματισθη και ύποστη επίθεσιν οιονδήποτε έργον, οιαδήποτε έγκατάστασις ή στρατιωτικός στόχος εκ τών αναφερομένων έν το παραγράφω 1, δέον νά λαμβάνωνται όλα τά πρακτικά προληπτικά μίχρα προς αποφυγήν της απελευθερώσεως τών επικινδύνων δυνάμεων.

4. Απαγορεύεται νά καταστήση τις οιονδήποτε τών έν τη παραγράφω 1 αναφερομένων έργων, εγκαταστάσεων ή στρατιωτικών στόχων άντικείμενον αντιποίνων.

5. Τά Μέρη της συρράξεως δέον νά προσπαθούν νά αποφεύγουν τήν άνέγερσιν οιονδήποτε στρατιωτικών στόχων πλησίον τών έν τη παραγράφω 1 αναφερομένου έργων ή εγκαταστάσεων. Έν τούτοις επιτρέπονται εγκαταστάσεις άνεγειρόμενάι διά μόνον τόν σκοπόν της υπερασπίσεως τών προστατευομένων έργων ή εγκαταστάσιων από επιθέσεις και δέον νά μή καθίστανται αύται άντικείμενον επιθέσεως, νοουμένου ότι δέν χρησιμοποιούνται εις εχθροπραξίας είμή δι' άμυντικάς πράξεις αίτινες εῑναι άνανκαίαι προς άπόκρουσίν επιθέσεων εναντίον ιών προστατευομένων έργων ή εγκαταστάσεων καῑ δι' ό εξοπλισμός των» περιορίζεται εις δπλα ικανά μόνον δι' άπόκρουσίν της εχθρικής ενεργείας εναντίον τών προστατευομένων έργων ή εγκαταστάσεων.

6. Τα Ύψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη και τά Μέρη της συρράξεως ενθαρρύνονται νά συνάπτουν περαιτέρω συμφωνίας μεταξύ των διά τήν παροχήν έπιπροσθέτου προστασίας εις αντικείμενα περιέχοντα επικίνδυνους δυνάμεις.

7. Προς τόν σκοπόν διευκολύνσεως της αναγνωρίσεως τών υπό του παρόντος Άρθρου προστατευομένων αντικειμένων, τά Μέρη της συρράξεως δύνανται να τά επισημαίνουν διά ί Ιδικού σήματος συνισταμένου εξ ομάδος τριών λαμτχρών πορτοκαλοχρόων κύκλων τοποθετουμένων επί τοϋ αύτου άξονος, ως καθορίζεται εν το "Αρθρω 16 του Παραρτήματος Ι του παρόντος Πρωτοκόλλου. Η απουσία τοιαύτης επισημάνσεως κατ' ούδένα λόγον απαλλάσσει τό Μέρος της συρράξεως εκ τών δυνάμει του παρόντος "Αρθρου υποχρεώσεων αύτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙV ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

"Άρθρον 57. Προφυλάξεις έν επιθέσει

1. Έν ι η διεξαγωγή στρατιωτικών επιχειρήσεων, δέον νά καταβάλληται συνεχής φροντίς ώστε αυται νά φείδονται του άμαχου πληθυσμού, τών πολιτών και τών πολιτικών αντικειμένων.

2. Έν σχέσει προς επιθέσεις, δέον νά λαμβάνωνται αί ακόλουθοι προφύλαξης:

(α) εκείνοι οί όποιοι σχεδιάζουν ή αποφασίζουν τήν επίθεσιν δέον όπως :

(i) πράττουν παν τό δυνατόν Γνα βεβαιώνται διτι οί στόχοι οίτινες θα υποστούν επίθεσιν δέν είναι πολίται ή πολιτικά αντικείμενα και δεν υπόκεινται είς ειδικήν προστασίαν άλλ' είναι στρατιωτικοί στόχοι έν τή έννοία τής παραγράφου 2 του "Άρθρου 52 και ότι δεν απαγορεύεται υπό των προνοιών του παρόντος Πρωτοκόλλου να υποστούν επίθεσιν

(ii) λαμβάνουν άπάσας τάς δυνατάς προφυλάξεις έν τή επιλογή των μέσων και μεθόδων επιθέσεως προς τόν σκοπόν αποφυγής, καί έν πάση περιπτώσει μετριασμοί), οίασδήποτε συμπτωματικής απώλειας ζωής πολιτών, βλάβης εις πολίτας καί ζημίας είς πολιτικά αντικείμενα

(iii) αποφεύγουν νά αποφασίζουν τήν έξαπόλυσιν επιθέσεως ήτις δυνατόν νά άναμένηται διτι θά προξενήση συμπτωματική ν απώλειαν ζωής πολιτών, βλάβην είς πολίτας, ζημίαν είς πολιτικά αντικείμενα, ή συνδυασμόν τούτων, ατινα θά ήσαν υπερβολικά έν συγκρίσει προς τό άναμενάμενον θετικόν και άμεσον στρατιωτικόν πλεονέκτημα.

(β) ή επίθεσις δέον νά άκυρουται ή άναστέλληται εάν καταστή πρόδηλον διτι ό στόχος δέν είναι στρατιωτικός ή διτι οΌτος υπόκειται είς ειδικήν προστασίαν ή διτι ή επίθεσις δύναται νά άναμένηται ότι θά προξενήση συμπτωματικήν απώλειαν ζωής πολιτών, βλάβην είς πολίτας, ζημίαν είς πολιτικά αντικείμενα, ή συνδυασμόν τούτων, ατινα θά ήσαν υπερβολικά έν συγκρίσει προς τό άναμενόμενον θετικόν και άμεσον στρατιωτικόν πλεονέκτημα

(γ) δέον όπως δίδηται αποτελεσματική προειδοποίησις περί τών επιθέσεων αίτινες δυνατόν νά επηρεάσουν τόν άμαχον πληθυσμόν, έκτος εάν αί περιστάσεις δέν τό επιτρέπουν.

3. Όσάκις είναι δυνατή επιλογή μεταξύ διαφόρων στρατιωτικών στόχων προς επίτευξιν του αύτου στρατιωτικού πλεονεκτήματος, ό επιλεγησόμενος στόχος δέον νά είναι εκείνος, ή εναντίον τού* οποιου επίθεσις δυνατόν νά άναμένηται διτι θά προξενήση τόν ελάχιστον κίνδυνον είς ζωάς πολιτών και είς πολιτικά αντικείμενα,

4. Έν τη διεξαγωγή στρατιωτικών επιχειρήσεων κατά θάλασσαν και αέρα, Ιέκαστον Μέρος τής συρράξεως οφείλει, κατά συμμόρφωσιν προς τά δικαιώματα καί τας υποχρεώσεις του δυνάμει τών κανόνων του διεθνούς δικαίου τών έφαρφοστέων είς ενόπλους συρράξεις, νά λαμβάνη άπάσας τας λογικάς προφυλάξεις προς αποφυγήν απωλειών είς ζωάς πολιτών και ζημιών είς πολιτικά αντικείμενα.

5. Ουδεμία μία πρόνοια εν τω παρόντι "Άρθρω δύναται νά έρμηνευθή ώς έπιτρέπουσα οϊανδήποτε έπίθεσιν κατά του άμαχου πληθυσμο, πολιτών ή πολιτικών αντικειμένων.

"Άρθρον 58.—Προφυλάξεις κατά τών επιπτώσεων τών επιθέσεων

Τά Μέρη τής συρράξεως, οφείλουν, εισ τήν μεγίστην δυνατήν έκτασιν :

- (α) άνευ επηρεασμού του "Άρθρου 49 τής Τετάρτης Συμβάσεως, νά προσπαθούν νά απομακρύνουν τόν άμαχον πληθυσμόν, τους πολίτας ατομικώς και τά ύπό τόν έλεγχόν των μή στρατιωτικά αντικείμενα άπό την γειτνίασιν προς στρατιωτικούς στόχους
- (β) νά αποφεύγουν τήν έγκατάστασιν στρατιωτικών στόχων εντός ή πλησίον πυκνοκατοικημένων περιοχών
- (γ) νά λαμβάνουν πάσαν έτέραν προφύλαξιν ήτις είναι αναγκαία διά την προστασίαν του άμαχου πληθυσμου, τών πολιτών ατομικώς καί των ύπό τόν ίλεγχόν των πολιτικών αντικειμένων έναντι τών έκ τών στρατιωτικών επιχειρήσεων πηγαζόντων κινδύνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ V ΠΕΡΙΟΧΑΙ ΚΑΙ ΖΩΝΑΙ ΥΠΟ ΕΙΔΙΚΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΝ

"Άρθρον 59.-Άνωχύρωτοι περιοχαί

1. Άπαγορεύεται διά τα Μέρη της συρράξεως νά επιτίθενται, δι' οιουδήποτε μέσου, κατά άνωχυρώτων περιοχών.

2. Αι άρμόδιαι άρχαι Μέρους τινός τής συρράξεως δύνανται να κηρύξουν ώς άνωχύρωτον περιοχήν οϊονδήποτε κατωκημένον μέρος πλησίον ή εντός μιας ζώνης ένθα ένοπλοι δυνάμεις τελούν είς έπαφήν και δπερ (μέρος) είναι ελεύθερον προς κατάληψιν υπό αντιπάλου Μέρους. Ή τοιαύτη περιοχή δέον νά πληροί τους ακολούθους όρους :

- (α) άπαντες οι μάχιμοι καθώς και τά κινητά δπλα και ό κινητός στρατιωτικός εξοπλισμός δέον νά έχουν άπομακρυνθή
- (β) ουδεμία εχθρική χρήσις θά γίνεται των σταθερών στρατιωτικών συγκροτημάτων ή εγκαταστάσεων'
- (γ) ουδεμία εχθροπραξία θά διενεργήται ύπό των άρχων ή ύπό του πληθυσμού καί

(δ) ουοδεμία ενέργεια θά άναλαμβάνηται προς ύπσστήριξιν στρατιωτικών επιχειρήσεων.

3. Ή εντός της περιοχής ταύτης παρουσία προσώπων είδικώς προστατευομένων, δυνάμει των Συμβάσεων και του παρόντος Πρωτοκόλλου, καθώς και αστυνομικών δυνάμεων διατηρουμένων διά τόν άποκλειστικόν σκοπόν της τηρήσεως του νόμου καΐ της τάξεως δέν αντίκειται προς τους έν τη παραγράφω 2 όρους.

4. Ή δυνάμει της παραγράφου 2 γενομένη δήλωσις απευθύνεται προς τό αντίπαλον Μέρος καΐ καθορίζει καΐ περιγράφει, δσον τό δυνατόν άκριδέστερον, τά όρια της άνωχυρώτου περιοχής. Τό Μέρος της συρράξεως προς τό όποιον απευθύνεται ή δήλωσις θέλει γνωστοποιεί τήν λήψιν ταύτης και οφείλει να μεταχορίζηται τήν περιοχήν ως άνωχύρωτον περιοχήν έκτος εάν οΐέν τη παραγράφω 2 όροι δέν πληρώνται έν τη πραγματικότητα, οπότε οφείλει αμέσως να πληροφορήση σχετικώς τό Μέρος δπερ προέβη είς τήν δήλωσιν. Καίτοι οί έν τη παραγράφω 2 όροι δέν πληρώνται, ή περιοχή θά έξαχολουθη νά άπολαύη της προστασίας της προνοουμένης ύπό τών λοιπών διατάξεων του παρόντος Πρωτοκόλλου καΐ τών λοιπών κανόνων διεθνούς δικαίου τών εφαρμοστέων είς ένοπλους συρράξεις.

5. Τά Μέρη της συρράξεως δύνανται νά συμφωνήσουν ως προς τόν καθορισμόν άνωχυρώτων περιοχών ακόμη και εάν αΐ τοιαύται περιοχαΐ δέν πληρούν τους έν τη παραγράφω 2 όρους. Ή συμφωνία δέον νά καθορίζη και περιγραφή, όσον τό δυνατόν σαφέστερον, τά όρια τής άνωχυρώτου περιοχής, εάν δέ τούτο είναι αναγκαΐον, δύνανται νά καθορίζη και τας μεθόδους επιτηρήσεως.

6. Τό Μέρος δπερ ελέγχει περιοχήν διεπομένην ύπό τοιαύτης συμφωνίας θα έπισημαΐνη τήν έν λόγω περιοχήν, δσον τό δυνατόν εύκρινέστερον, διά τοιούτων σημάτων ως ήθελε συμφωνηθή μετά τοΟ έτέσου Μέρους, άτινα δέον νά έπιδεικνύωνται, όπου ταύτα είναι ευκρινώς ορατά, τροπαντός δέ επί της περιμέτρου καΐ τών συνόρων καθώς και έπι των υπεραστικών οδών αυτής.

7. Μία περιοχή θά έκπίπτη της Ιδιότητας της ως άνωχυρώτου εάν παύση να πληροΐ τους όρους τους άναφ«ρσμένους έν τη παραγράφω 2 ή έν τη συμφωνία τη αναφερομένη έν τή παραγράφω 5. Έν τοιαύτη περιπτώσει ή περιοχή θα έξαχολουθη νά άπολαύη προστασίας ήτις παρέχεται ύπό τών λοιπών διατάξεων του παρόντος Πρωτοκόλλου καΐ ύπό τών λοιπών κανόνων διεθνούς δικαίου των εφαρμοστέων είς ένοπλους συρράξεις.

"Άρθρον 60.—'Αποστρατικοποιημένα ζώναι

1. 'Απαγορεύεται διά τά Μέρη τής συρράξεως νά επεκτείνουν τας στρατιωτικός των επιχειρήσεις είς ζώνας είς τας οποίας έχουν προσδώσει διά συμφωνίας τήν Ιδιότητα τής αΐοστρατικοσΐοιη'μένης ζώνης, εάν ή τοιαύτη επέκτασις αντίκειται είς τους όρους της συμφωνίας ταύτης.

2. Η συμφωνία θά είναι ρητή συμφωνία, δύναται να συναφθη προφορικώς ή γραπτώς, είτε άπ' ευθείας είτε μέσω Προστάτιδος Δυνάμεως ή οιοούδήποτε αμερόληπτου ανθρωπιστικού οργανισμού καί δύναται να συνίσταται είς Αμοιβαίας και συμπίπτουσας δηλώσεις. Η συμφωνία δύναται νά συναφθη έν καιρώ ειρήνης καθώς καί μετά τήν έναρξιν εχθροπραξιών καί δέον νά καθορίζη καί περιγραφή, όσον το δυνατόν άκριβέστερον, τά όρια της αποστρατικοποιημένης ζώνης καί, εάν τούτο είναι άναγκαϊόν, νά καθορίζη τās μεθόδους επιτηρήσεως. 3. Το αντικείμενο ν μιας τοιαύτης συμφωνίας θά είναι συνήθως πάσα ζώνη ήτις πληροί τους ακολούθους όρους :

- (α) άπαντες οί μάχιμοι καθώς καί τά κινητά όπλα και δ κινητός στρατιωτικός εξοπλισμός δέον νά έχουν άπομακρυνθη'
- (β) ουδεμία εχθρική χρήση θά γίνεται των στρατιωτικών συγκροτημάτων ή σταθερών εγκαταστάσεων·
- (γ) ουδεμία εχθροπραξία θά διενεργήται ύπό τών άρχων ή ύπό του πληθυσμού και (6) πάσα δραστηριότητα συνυφασμένη προς τήν στρατιωτικήν προσπάθειαν δέον νά εχη τερματισθή.

Τά Μέρη της συρράξεως θά συμφωνούν ώς προς τήν έρμηνείαν ήτις θά δοθη κίς τόν έν τη ύποπαραγράφω (δ) άναγραφόμενον όρον καί ώς προς τά πρόσωπα άτινα θά έπιτραπη νά εύρίσκωνται είς τήν άποστρατικοποιημένην ζώνην πλην τών έν τη παραγράφω 4 αναφερομένων.

4. Η έν τη ζώνη ταύτη παρουσία προσώπων είδικώς προστατευομένων δυνάμει τών Συμβάσεων καί του παρόντος Πρωτοκόλλου, καθώς καί αστυνομικών δυνάμεων διατηρουμένων διά τόν άποκλειστικόν σκοπόν της τηρήσεως ου νόμου καί της τάξεως δέν αντίκειται προς τους έν τη παραγράφω 3 αναγραφόμενους όρους.

5. Τό Μέρος όπερ ελέγχει τήν τοιαύτην ζώνην οφείλει νά τήν έπισημάνη, καθ* ήν έκτασιντούτο είναι δυνατόν, δ-ά τοιούτων σημάτων οία ήθελον συμφωνηθη μετά του έτερου Μέρους καί άτινα δέον νά έπιδεικνύωνται, όπου ταύτα είναι ίύκρινώς ορατά, Ιδίως επί της περιμέτρου καί τών συνόρων καθώς και επί τών υπεραστικών οδών αύτης.

6. Έάν ή μάχη πλησιάζη προς τίνα άποστρατικοποιημένην ζώνην καί εάν τά Μέρη της συρράξεως έχουν ουτώ συμφωνήσει, ουδείς έξ αυτών δύναται νά χρησιμοποιήση τήν ζώνην διά σκοπούς σχετιζομένους προς τήν διεξαγωγήν στρατιωτικών επιχειρήσεων ή μονομερώς νά άνακαλέση τήν Ιδιότητα της.

7. Έάν τό εν έκ τών Μερών της συρράξεως διάπραξη ουσιώδη παραβίασιν τών διατάξεων τών παραγράφων 3 και 6, τό έτερον Μέρος απαλλάσσεται των υποχρεώσεων του δυνάμει της συμφωνίας τής προσδιδούσης είς τήν ζώνην την Ιδιότητα της αποστρατικοποιημένης ζώνης, Έν τοιαύτη περιπτώσει ή ζώνη εκπίπτει μέν της Ιδιότητος της αλλά εξακολουθεί νά άπολαύη της προστασίας της προνοουμένης ύπό τών λοιπών διατάξεων του παρόντος Πρωτοκόλλου και υπό τών λοιπών κανόνων δίίθνοΟς δικαίου τών εφαρμοστέων είς. Ένοπλους συρράξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ V I . Π Ο Λ Ι Τ Ι Κ Η ΑΜΥΝΑ

"Άρθρον 61 .—'Ορισμοί καί Σκοπός

Διά τους σκοπούς του παρόντος Πρωτοκόλλου :

(α) «πολιτική άμυνα» σημαίνει έκτέλεσιν τινών ή απάντων των κατωτέρω αναφερομένων ανθρωπιστικών έργων τών άποσκοπούντων νά προστατεύουν τόν άμαχον πληθυσμόν κατά τών κινδύνων, καί νά βοηθήσουν αύτόν, νά άναλάβη έκ τών άμεσων επιπτώσεων τών εχθροπραξιών ή καταστροφών καθώς καί νά προσφέρουν τάς συνθήκας τάς αναγκαίους δια τήν επίδίδωσίν του. Τά έργα αυτά «είναι :

- (i) προειδοποιήσεις
- (ii) έκκένωσις
- (iii) όργάνωσις καταφυγίων
- (iv) όμγάνωσις μέτρων συσκοτίσεως
- (v) διάσωσις
- (vi) ίατρικαι ύπηρεσίαι, περιλαμβανομένων .πρώτων βοηθειών και θρησκευτική αρωγή
- (vii) κατάσβεσις πυρός
- (viii) άνίχνευσις καί έπισήμανσις περιοχών κινδύνου
- (ix) άπολύμανσις καί παρόμοια προστατευτικά μέτρα
- (x) παροχή στέγης καί προμηθειών έν έκτάκτω ανάγκη:
- (xi) βοήθεια έν έκτάκτω ανάγκη δια τήν άποκατάστασιν καί διατήρησα της τάξεως είς πληγείσας περιοχάς
- (xii) έκτακτοι έπισκευαί απαιρητήτων δημοσίων έργων:
- (xiii) διάθεσις τών νεκρών έν έκτάκτω ανάγκη
- (xiv) βοήθεια δια τήν διατήρησιν. αντικειμένων ουσιωδών προς έπιβίωσιν
- (xv) συμπληρωματικά ένέργειαι αναγκαίαι δια τήν διεξαγωγήν οινωδήποτε τών ανωτέρω μνημονευθέντων έργων, περιλαμβανομένου του σχεδιασμού και της οργανώσεως αλλ' άνευ περιορισμού είς αυτά

(β) «οργανισμοί πολιτικής αμύνης» σημαίνει, εκείνα τά συγκροτήματα και ετέρας μονάδας αίτινες οργανώνονται ή εξουσιοδοτούνται υπό τών, αρμοδίων άρχων Μέρους τής συρράξεως δια νά εκτελούν οινωδήποτε των εν τη ύποπαραγράφω (α) αναφερομένων έργων καί αίτινες προορίζονται καί άφιερονται αποκλειστικώς εις τά έν λόγω έργα

(γ) «προσωπικόν» τών οργανισμών πολιτικής αμύνης σημαίνει τά άτομα τά όποια προορίζονται υπό τίνος Μέρους της συρράξεως αποκλειστικώς δια τήν έκτέλεσιν τών έν τη ύποπαραγράφω (α) αναφερομένων έργων, περιλαμβανομένων καί του προσωπικού του προοριζομένου υπό της αρμοδίας αρχής του έν λόγω Μέρους αποκλειστικώς δια τήν διοίκησιν τών έν λόγω οργανισμών

(δ) «υλικά» τών οργανισμών πολιτικής αμύνης σημαίνει έξοπλισμόν, προμηθείας καί μεταφορικά μέσα χρησιμοποιούμενα υπό τών έν λόγω

οργανισμών διά τήν έκτέλεσιν τών έν τη ύποπαραγράφω (α) αναφερομένων έργων.

"Άρθρον 62.—Γενική προστασία

1. Πολιτικοί οργανισμοί πολιτικής αμύνης καί το προσωπικόν αυτών θα τυγχάνουν σεβασμού καί προστασίας, υπό τήν αίρεσιν τών διατάξεων του παρόντος Τμήματος. Ούτοι δικαιούνται νά εκτελούν τά έργα των πολιτικής αμύνης έκτος έ ν περιπτώσει επιτακτικής στρατιωτικής ανάγκης.

2. Αί διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται επίσης είς πολίτας οϊτινες, άν καί δέν εΐναι μέλη πολιτικών οργανισμών πολιτικής αμύνης, ανταποκρίνονται εις έκκλησιν τών αρμοδίων άρχων καί εκτελούν έργα πολιτικής αμύνης υπό τόν έλεγχον αυτών.

3. Οικήματα καί υλικά χρησιμοποιούμενα διά σκοπούς πολιτικής αμύνης και καταφύγια προβλεπόμενα διά τόν αμαχον πληθυσμόν καλύπτονται υπό του "Άρθρου 32. Άντικείμενα χρησιμοποιούμενα διά σκοπούς πολιτικής αμύνης δέν δύναται νά καταστραφούν ή νά εκτραπούν έκ της κανονικής χρήσεως των είμή μόνον υπό του Μέρους εις τό όποιον ανήκουν.

Άρθρον 63.—Πολιτική άμυνα είς κατεχομένης περιοχάς

1. Είς κατεχόμενα εδάφη οι πολιτικοί οργανισμοί πολιτικής αμύνης δέον να λαμβάνουν παρά τών άρχων τάς αναγκαίους διευκολύνσεις διά τήν έπιτέλεσιν του έργου αυτών. Έν ουδεμία περιπτώσει υποχρεούται τό προσωπικόν των νά προβαίνη είς δραστηριότητα ήτις θά παρεκώλυε τήν κανονικήν έπιτέλεσιν του έργου αυτών. Η Κατοχική Δύναμις οφείλει νά μή άλλοιοί τήν δομήν τοϋ προσωπικού τών τοιούτων οργανισμών καθ' οίονδήποτε τρόπον οστις θα ήδύνόπο νά βλάβη τήν άποτελεσματικήν έκπλήρωσιν της αποστολής των. Παρά των τοιούτων οργανισμών δέον νά μή απαιτητοί νά δίδουν προτεραιότητα είς τους πολίτας ή τά συμφέροντα τής έν λόγω Δυνάμεως.

2. Η Κατοχική Δύναμις δέον νά μή ύποχρεώνη, έξωθή ή προτρέπη τους πολιτικούς οργανισμούς πολιτικής αμύνης νά επιτελούν τό έργον των καθ' οίονδήποτε τρόπον παραβλάπτοντα τ ά συμφέροντα του άμαχου πληθυσμού.

3. Η Κατοχική Δύναμις δύναται νά άφοπλίξη τό προσωπικόν τής πολιτικής αμύνης διά λόγους ασφαλείας.

4. Η Κατοχική Δύναμις δέον νά μή έκτρέπη έκ τής κανονικής χρήσεως των, ουδέ νά έπιτάσση οικήματα ή υ λ ι κ ά ανήκοντα είς οργανισμούς πολιτικής αμύνης ή χρησιμοποιούμενα ύπ' αυτών, ίέάν ή τοιαύτη εκτροπή ή έπίταξις θά ήτο επιβλαβής διά τόν αμαχον πληθυσμόν.

5. Νοουμένου οτι ό γενικός κανών της παραγράφου 4 εξακολουθεί νά τηρήται, ή Κατοχική Δύναμις δύναται νά έπιτάσση ή νά έκτρέπη τούς έν λόγω πόρους, τηρουμένων τών ακολούθων ειδικών δρων:

- (α) ότι τά οικήματα ή Ολικά χρειάζονται δι' αλλάς ανάγκας του άμαχου πληθυσμού
- (β) ότι ή έπίταξις ή εκτροπή εξακολουθεί μόνον έφ' όσόν υφίσταται ή τοιαύτη ανάγκη

6. Ή Κατοχική Δύναμις δέον νά μή έκτρέπη ουδέ νά έπιτάσση καταφύγια προβλεπόμενα διά τήν χρήσιν του άμαχου πληθυσμού ή αναγκαιούντα είς τόν τοιούτον πληθυσμόν.

"Άρθρον 64.—Πολιτικοί Όργανισμοί πολιτικής αμύνης ουδετέρων ή έτερων Κρατών μή Μερών τής συρράξεως καί διεθνείς συντονιστικοί οργανισμοί

1. Τά "Άρθρα 62, 63, 65 καί 66 εφαρμόζονται επίσης είς τό προσωπικόν και τά υλικά τών πολιτικών οργανισμών πολιτικής αμύνης ουδετέρων ή έτερων Κρατών μή Μελών της συρράξεως άτινα εκτελούν τά έν τω "Άρθρω 61 αναφερόμενα έργα πολιτικής αμύνης έν τω εδάφει Μέρους τής συρράξεως, τη συναινέσει και υπό τόν έλεγchon του έν λόγω Μέρους. Γνωστοποιήσις περί της τοιαύτης βοηθείας δέον νά δίδηται όσον τό δυνατόν ένωρίτερον είς οίονδήποτε ένδιαφερόμενον αντίπαλον Μέρος. Έν ούδεμια περιπτώσει δέον νά θεωρήται ή τοιαύτη δράστηριότης ως έπέμβασις είς τήν σύρραξιν. Αλλά ή δραστηριότης αυτη πρέπει νά εκτελήται άφου ληθούν δεόντως υπ' όψιν τά συμφέροντα ασφαλείας τών ενδιαφερομένων Μερών τής συρράξεως.

2. Τά Μέρη τής συρράξεως τά λαμβάνοντα τήν έν τη παραγράφω 1 άναφερομένην βοήθειαν και τ ά παρέχοντα ταύτην Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη δέον νά διευκολύνουν τόν διεθνή συντονισμόν τοιούτων πράξεων πολιτικής αμύνης οσάκις τούτο είναι πρόσφορον. Είς τάς τοιαύτας περιπτώσεις οι σχετικοί διεθνείς Όργανισμοί καλύπτονται υπό τών διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου.

3. Είς κατεχόμενα εδάφη, ή Κατοχική Δύναμις δύναται νά άποκλείση ή περιορίση τάς δραστηριότητας τών πολιτικών οργανισμών πολιτικής αμύνης ουδετέρων ή έτερων Κρατών μή Μερών τής συρράξεως και διεθνών συντονιστικών οργανισμών μόνον εάν δύναται νά έξασφαλίση τήν επαρκή εκτέλεσιν έργων πολιτικής αμύνης διά τών Ιδίων αυτής μέσων ή δι εκείνων του κατεχομένου εδάφους.

"Άρθρον 65.~Τερματισμός προστασίας

1. Η προστασία είς τήν οποίαν δικαιούνται οι πολιτικοί οργανισμοί πολιτικής αμύνης, τό προσωπικόν, τά οικήματα, καταφύγια και υλικά αυτών δεν τερματίζεται έκτος εάν εκτελούν, έκτος τών κανονικών των καθηκόντων, πράξεις έπιζημίας είς τόν έχθρόν, ή χρησιμποιώνται είς τήν εκτέλεσιν τοιούτων πράξεων. Ή προστασία δύναται, έν τούτοις, νά τερματισθη μόνον κατόπιν προειδοποιήσεως θετούσης, οσάκις τούτο είναι πρόσφορον, ευλογον προθεσμίαν και άφού ή τοιαύτη προειδοποίησις παρέμεινεν ήγνοημένη.

2. Τα ακόλουθα δέν λογίζονται ως πράξεις έπιζήμια εις τόν έχθρόν:
- (α) ότι έργα πολιτικής αμύνης εκτελούνται υπό τήν καθοδήγησιν ή έλεγχον στρατιωτικών άρχων
  - (β) ότι πολιτικόν προσωπικόν της πολιτικής αμύνης συνεργάζεται μετά τρατιωτικού προσωπικού εις τήν έκτέλεσιν έργων πολιτικής αμύνης ή ότι στρατιωτικόν προσωπικόν αποσπάται εις πολιτικούς οργανισμούς πολιτικής αμύνης
  - (γ) ότι ή έκτέλεσις έργων πολιτικής αμύνης δυνατόν νά εύεργετήση παρεμπιπτόντως στρατιωτικά θύματα, Ιδίως εκείνους οϊτινες είναι έκτος μάχης.

3. Επίσης δέν θεωρείται ως πράξις επιζήμια εις τόν έχθρόν το ότι πολιτικόν προσωπικόν τής πολιτικής αμύνης φέρει ελαφρά ατομικά όπλα διά την τήρησιν του νόμου και τής τάξεως ή δι αύτοάμυναν. Έν τούτοις, εις περιοχάς ένθα διεξάγεται ή πιθανόν νά διεξαχθή μάχη, τά Μέρη τής συρράξεως δέον νά λαμβάνουν τά κατάλληλα μέτρα διά τόν περιορισμόν των δπλων αυτών εις δπλα χειρός, ως είναι τά πιστόλια ή περίστροφα, ώστε νά ύποβοηθήται ή διάκριση; μεταξύ του προσωπικού τής πολιτικής αμύνης και των μαχίμων. Παρ' όλον δι τó προσωπικόν τής πολιτικής αμύνης φέρει άλλα ελαφρά ατομικά δπλα εις τοιαύτας περιοχάς, έν τούτοις θά τυγχάνη σεβασμού και προστασίας ευθύς ως ήθελε ν άναγνωρισθή ως τοιούτον.

4. Ο σχηματισμός πολιτικών οργανισμών πολιτικής αμύνης επί στρατιωτικών προτύπων και ή εις αυτούς υποχρεωτική υπηρεσία δέν στερούν τούτους τής διά ιού παρόντος Κεφαλαίου παρεχομένης προστασίας.

"Άρθρον 66. Άναγνώρισις

1. Έκαστο ν Μέρος τής συρράξεως δέον νά προσπαθή νά εξασφάλιση ότι οι οργανισμοί πολιτικής αμύνης αυτού, τό προσωπικόν, τά οικήματα και τά υλικά αυτών είναι αναγνωρίσιμα καθ' ον χρόνον ταύτα είναι αποκλειστικώς αφιερωμένα εις τήν έκτέλεσιν έργων πολιτικής αμύνης. Καταφύγια προβλεπόμενα διά τόν άμαχον πληθυσμόν δέον επίσης νά είναι αναγνωρίσιμα.

2. Έκαστον Μέρος τής συρράξεως δέον νά προσπαθή επίσης νά υιοθέτηση και ίφαρμόση μεθόδους και διαδικασίας αίτινες καθιστούν δυνατή ν τήν άναγνώρισιν πολιτικών καταφυγίων καθώς και του προσωπικού πολιτικής αμύνης, τών οικημάτων και του υλικού επί τών οποιών επιδεικνύεται τό διεθνές διακριτικόν σήμα τής πολιτικής αμύνης.

3. Εις κατεχόμενα εδάφη και εις περιοχάς ένθα διεξάγεται ή πιθανόν να διεξαχθή μάχη, τό πολιτικόν προσωπικόν τής πολιτικής αμύνης δέον νά είναι αναγνωρίσιμον διά του διεθνούς διακριτικού σήματος πολιτικής αμύνης και διά δελτίου ταυτότητος πιστοποιιουντος τήν Ιδιότητα των.

4. Τό διεθνές διακριτικόν σήμα τής πολιτικής αμύνης είναι έν ισόπλευρον κυανοϋν τρίγωνον επί πορτοκαλοχρόοο βάσεως όταν χρησιμοποιήται διά τήν

προστασίαν όργανισμών πολιτικής αμύνης, του προσωπικού, τών οικημάτων και του υλικού αυτών καί διά πολιτικά καταφύγια.

5. Έπιπροσθέτως προς τό διακριτικόν σήμα, τά Μέρη τής συρράξεως δύνανται νά συμφωνήσουν επί τής χρήσεως διακριτικών σημάτων διά σκοπούς αναγνωρίσεως τής πολιτικής αμύνης.

6. Η εφαρμογή τών διατάξεων τών παραγράφων 1 έως 4 διέπεται υπό του Κεφαλαίου του Παραρτήματος Ι του παρόντος Πρωτοκόλλου.

7. Έν καιρώ ειρήνης, τό έν τη παραγράφω 4 περιγραφόμενον σήμα δύνανται, τή συναινέσει τών αρμοδίων εθνικών άρχων, νά χρησιμοποιηθή διά σκοπούς αναγνωρίσεως τής πολιτικής αμύνης.

8. Τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη καί τά Μέρη τής συρράξεως δέον να λαμβάνουν τά αναγκαία μέτρα πρός έπιτήρησιν τής επιδείξεως του διεθνούς διακριτικού σημείου πολιτικής αμύνης καί τής παρεμποδίσεως καί καταστολής οίασδήποτε καταχρήσεως τούτου.

9. Η αναγνώρισις του ύγειονομικού και θρησκευτικού προσωπικού, των υγειονομικών μονάδων καί των υγειονομικών μεταφορικών μέσων τής πολιτικής αμύνης διέπεται επίσης υπό του "Άρθρου 18.

"Άρθρον 67.—Μέλη των ένοπλων δυνάμεων και στρατιωτικάί δυνάμεις άπεσπασμένοι είς οργανισμούς πολιτικής αμύνης

1. Μέλη των ένοπλων δυνάμεων καί στρατιωτικοί 'μονάδες άπεσπασμένοι είς οργανισμούς πολιτικής αμύνης θά τυγχάνουν σεβασμού και προστασίας, νοουμένου οτι:

- (α) Τό τοιούτο προσωπικόν καί αϊ τοιαύται μονάδες άποσπάζονται μονίμως και επιδίδονται αποκλειστικώς είς τήν έκτέλεσιν οίωνδήποτε των έν τω "Άρθρω 61 αναφερομένων έργων
- (β) οσάκις είναι ούτω άπεσπασμένοι, τό τοιούτο προσωπικόν δέν εκτελεί οιαδήποτε έτερα στρατιωτικά καθήκοντά κατά τήν διάρκειαν τής συρράξεως
- (γ) τό τοιούτο προσωπικόν διακρίνεται σαφώς άπό τά λοιπά μέλη των ένοπλων δυνάμεων διά τής εμφανούς επιδείξεως του διεθνούς διακριτικού σήματος τής πολιτικής αμύνης, όπερ δέον νά έχη κατάλληλον μέγεθος καί εις τό τοιούτο προσωπικόν παραχωρείται τό δελτίον ταυτότητος τό άναφερόμενον είς τό Κεφάλαιον V του Παραρτήματος Ι του παρόντος Πρωτοκόλλου όπερ πιστοποιεί τήν ιδιότητα του
- (δ) τό τοιούτο προσωπικόν καί αϊ τοιαύται 'μονάδες είναι έξωπλισμένοι μόνον δι' ελαφρών ατομικών οπλών επί τω τέλει διατηρήσεως τής τάξεως ή δι' αυτοάμυναν. ΑΙ διατάξεις τής παραγράφου 3 του "Άρθρου 65 εφαρμόζονται επίσης είς τήν παρούσαν περίπτωση

(ε) τό τοιούτο προσωπικόν δέν μετέχει ευθέως εἰς εχθροπραξίας και δέν διαπράττει ἢ δέν χρησιμοποιεῖται εἰς τήν οἰάπραξιν, ἔκτος τοῦ πλαισίου τῶν ἔργων πολιτικῆς αμύνης, πράξεων ἐπιζημιῶν εἰς τό ἀντίπαλον Μέρος

(στ) τό τοιούτο προσωπικόν καί αἱ τοιαῦται μονάδες εκτελοῦν τά καθήκοντα τῶν τῆς πολιτικῆς αμύνης μόνον ἐν το ἔθνικῷ ἐδάφει του Μέρους τῶν.

Ἡ μή τήρησις τῶν ἐν τῇ παραγράφῳ (ε) ἀνωτέρῳ ἀναγεγραμμένων ὄρων ὑπό τίνος μέλους τῶν ἐνοπλῶν δυνάμεων δὲ δεσμεύεται ὑπό τῶν ἐν (α) καί (β) ἀνωτέρῳ περιγραφομένων ὄρων ἀπαγορεύεται.

2. Μέλη στρατιωτικοῦ προσωπικοῦ υπηρετοῦντα ἐντὸς ὀργανισμῶν πολιτικῆς αμύνης λογίζονται ὡς αἰχμάλωτοι πολέμου, ἐάν περιπέσουν ὑπό τῆν ἐξουσίαν ἀντιπάλου Μέρους. Εἰς κατεχόμενον ἐδαφος δύνανται, ἀλλὰ μόνον πρὸς το συμφέρον τοῦ ἀμαχοῦ πληθυσμοῦ τοῦ ἐν λόγῳ ἐδάφους, νὰ χρησιμοποιῶνται εἰς ἔργα πολιτικῆς αμύνης καθ' ἣν ἔκτασιν ἢ ἀνάγκη ἐπιτάσσει τούτο, ἀλλὰ νοουμένου ὅτι, ἐάν τὰ ἐν λόγῳ ἔργα εἶναι ἐπικίνδυνα, τό ρηθὲν προσωπικόν προσφέρεται νὰ υπηρέτησιν ἔθελοντικῶς.

3. Τὰ οἰκήματα καί τὰ κυριότερα ἀντικείμενα τοῦ ἐξοπλισμοῦ καί τῶν μεταφορικῶν μέσων τῶν στρατιωτικῶν μονάδων αἴτινες ἀποσπῶνται εἰς ὀργανισμούς πολιτικῆς αμύνης δέον νὰ ἐπισημαίνονται ευκρινῶς διὰ τοῦ διεθνούς «διακριτικοῦ σήματος τῆς πολιτικῆς αμύνης. Τό διακριτικόν τοῦτο σήμα δέον νὰ ἴχῃ ἀνάλογον μέγεθος.

4. Τὰ υλικά και τὰ οἰκήματα τῶν στρατιωτικῶν μονάδων αἴτινες ἀποσπῶνται μόνιμως εἰς ὀργανισμούς πολιτικῆς αμύνης και ἐπιδίδονται /ἀποκλειστικῶς εἰς τήν ἐκτέλεσιν ἔργων πολιτικῆς αμύνης, ἐάν περιπέσουν εἰς χεῖρας ἀντιπάλου Μέρους, εξακολουθοῦν νὰ ὑπόκεινται εἰς τό δίκαιον του πολέμου. Δέν δύνανται νὰ ἐκτραποῦν ἐκ του σκοποῦ τῶν τῆς πολιτικῆς αμύνης ἐφ' ὅσον χρειάζονται διὰ τήν ἐκτέλεσιν ἔργων πολιτικῆς αμύνης, πλην τῆς περιπτώσεως ἐπιτακτικῆς στρατιωτικῆς ἀνάγκης; ἔκτος ἐάν, εχούν γίνει προηγουμένως διευθετήσεις διὰ ἐπαρκή ἱκανοποίησιν τῶν ἀναγκῶν του ἀμαχοῦ πληθυσμοῦ.

ΤΜΗΜΑ ΙΙ . ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΙΣ ΤΟΥ ΑΜΑΧΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Ἀρθρον 68.—Πεδίονμ εφαρμογῆς

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος "Ἀρθρου ἐφαρμόζονται ἐπι τοῦ ἀμαχοῦ πληθυσμοῦ, ὡς καθορίζεται ἐν τῷ παρόντι Πρωτοκολλῷ καί εἶναι συμπληρώματικά τῶν Ἀρθρῶν 23, 55, 59, 60, 61 και 62 και ἑτέρων συναφῶν διατάξεων τῆς Τετάρτης Συμβάσεως.

Άρθρον 69.—Βασικαί ανάγκαι εἰς κατεχόμενα ἔδαφῃ

1. Επιπροσθέτως προς τὰ καθήκοντα τα καθοριζόμενα ἐν τῷ Ἄρθρῳ 55 τῆς Τετάρτης Συμβάσεως ἀναφορικῶς προς τροφίμα καὶ ἰατρικὰς προμηθείας, ἢ Κατοχικὴ Δύναμις, οφείλει, ὅπως εξασφάλισι, μέχρι τοῦ ανωτάτου ορίου τῶν εἰς αὐτὴν προσπιτῶν μέσων καὶ ἀνευ δυσμενοῦς διάκρίσεως καὶ τὴν προμήθειαν ἰματισμοῦ, κλινῶν, μέσων προφυλάξεως, ἕτερων προμηθειῶν οὐσιωδῶν διὰ τὴν ἐπιβίωσιν τοῦ ἀμαχοῦ πληθυσμοῦ τοῦ κατεχομένου ἐδάφους καὶ ἀντικειμένων θρησκευτικῆν λατρείαν.

2. Ανακουφιστικοὶ πράξεις υπὲρ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ κατεχομένων ἐδαφῶν διέπονται ὑπὸ τῶν Ἀρθρῶν 59, 60, 61, 62, 108, 109, 110 καὶ 111 τῆς Τετάρτης Συμβάσεως καὶ ὑπὸ τοῦ Ἄρθρου '71 τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν θὰ εἶναι ἀνευ χρονοτριβῆς.

Ἄρθρον 70 - Ἀνακουφιστικαὶ πράξεις

1. Ἐάν διὰ τὸν ἀμαχὸν πληθυσμὸν οἰουδήποτε ἐδάφους ὑπὸ τὸν ἔλεγχον Μέρους τινὸς τῆς συρράξεως, ἕτερου ἢ κατεχομένου ἐδάφους, δὲν ὑπάρχουν ἰκανοποιητικαὶ πρόμηθαι ὡς ἀναφέρεται ἐν τῷ Ἄρθρῳ 69, θὰ ἀναλαμβάνωνται ἀνευ δυσμενοῦς διακρίσεως ἀνακουφιστικαὶ πράξεις ἀνθρωπιστικοῦ καὶ ἀμερόληπτου χαρακτήρος, ὑπὸ τὴν αἴρεσιν τῆς μεταξύ τῶν Ἐνδιαφερομένων Μερῶν/συμφωνίας εἰς τοιαύτας ἀνακουφιστικὰς πράξεις. Προσφορὰ τοιαύτης ἀνακούφισεως δέον νὰ μὴ λογίζωνται ὡς ἐπέμβασις εἰς τὴν Ἐνοπλιν σύρραξιν ἢ ὡς μὴ φιλικαὶ ἐνέργειαι. Κατὰ τὴν διανομὴν ἀνακουφιστικῶν προμηθειῶν, δέον νὰ δίδηται προτεραιότης εἰς ἐκεῖνα, τὰ πρόσωπα, ὡς εἶναι τὰ παιδία, ἔγκυοι γυναῖκες, αἱ θηλάζουσαι μητέραι καὶ αἱ ἐν τῷ μαιευτηρίῳ γυναῖκες, ἀτινα δυνάμει τῆς Τετάρτης Συμβάσεως ἢ δυνάμει τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου, δέον νὰ τυγχάνουν προνομιοῦχου μεταχειρίσεως ἢ ἐιδικῆς προστασίας.

2. Τὰ Μέρη τῆς συρράξεως καὶ ἕκαστον, Ὑψηλὸν Συμβαλλόμενον Μῆρος οφείλουν νὰ ἐπιτρέπουν καὶ διευκολύνουν ταχεῖαν καὶ ἀπρόσκοπτον διοχέτευσιν ὅλων τῶν συμφώνως προς τὸ παρὸν Ἄρθρον παρεχομένων ἀνακουφιστικῶν προμηθειῶν, ἐξοπλισμοῦ καὶ προσωπικοῦ ἔστω καὶ ἂν ἡ τοιαύτη βοήθεια προορίζεται διὰ τὸν ἀμαχὸν πληθυσμὸν τοῦ ἀντιπάλου "Μέρους.

3. Τα Μέρη τῆς συρράξεως καὶ ἕκαστὸν Ὑψηλὸν Συμβαλλόμενον Μῆρος ἀτινα ἐπιτρέπουν τὴν διοχέτευσιν ἀνακουφιστικῶν προμηθειῶν, ἐξοπλισμοῦ καὶ προσωπικοῦ συμφώνως προς τὴν παράγραφον 2:

(α) θὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ καθορίζουν τὰς τεχνικὰς διευθετήσεις, περιλαμβανομένης τῆς ἐρεύνης Βάσει τῶν ὁποίων ἢ τοιαύτη διοχέτευσις θὰ ἐπιτρέπηται

(β) δύνανται νὰ παράσχουν τὴν τοιαύτην ἀδείαν ὑπὸ τὴν αἴρεσιν τῆς διεξαγωγῆς τῆς διανομῆς τῆς βοηθείας ταύτης ὑπὸ τὴν ἐπιτόπιον ἐπίβλεψιν

μιας Προστάτιδος Δυνάμεως

(γ) έν ούδέμια περιπτώσει δύνανται νά εκτρέψουν ανάκουφιστικάς προμηθείας έκ του σκοπού δι ον προορίζονται, ουδέ νά επιβραδύνουν την Αποστολήν των, πλην είς περιπτώσεις επειγούσης ανάγκης προς το συμφέρον, του ενδιαφερομένου άμαχου πληθυσμού.

4. Τα Μέρη της συρράξεώς οφείλουν να προστατεύουν τάς αναακούφιστικάς προμηθείας και νά διευκολύνουν τήν ταχείαν διανομήν των.

5. Τά Μέρη της συρράξεως καί Έκαστον ένδιαφερόμενον Ύψηλόν Συμβάλλομενον Μέρος θα ενθαρρύνουν καί διευκολύνουν τόν άποτελεσματικόν διεθνή συντονισμόν τών έν τη παραγράφω 1 αναφερομένων ανακουφιστικών πράξεων.

"Άρθρον 71-Προσώπικόν μετέχόν των ανακούφιστικών πράξεων:

1. Οσάκις τούτο είναι αναγκαίον, τό ανάκουφιστικόν προσωπικόνδύνεται νά άποτελέση μέρος της βοηθείας της παρεχομένης έν τινι ανακουφιστική πράξει, ε (δι κώτερόν δέ διά τήν μεταφοράν καί διανομήν ανακουφιστικών προμηθειών ή συμμετοχή; του τοιούτου προσωπικού υπόκειται είς τήν έγκρισιν του Μέρους είς τήν περιοχήν του όποίου τό έν λόγω προσωπικόν θά εκτέλεση τά ,καθή'κοντά του:

2. Τό τοιούτο πρόσώπικόν δέον νά τύγχάνη σεβασμού και προστασίας.

3. Έκαστον Μέρος λαμβανον ανάκουφιστικάς προμηθείας οφείλει να βρηθή, είς τόν ύψιστον δυνατόν βαθμόν, τό έν τη παραγράφω 1 ,άναφερόμενον ανάκουφιστικόν προσωπικόν έν τη εκτελέσει της ανακουφιστικής του αποστολής. Μόνον έν περιπτώσει επιτακτικής στρατιωτικής ανάγκης δύνανται αί ενέργειαι του ανακουφιστικού προσωπικού νά περιορισθοϋν ή αί κινήσεις άύτου νά απαγορευθοϋν προσωρινώς.

4. Έν ούδέμια περιπτώσει δύνεται τό ανάκουφιστικόν προσωπικόν νά υπερβαίνη τους όρους της αποστολής του δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου. Είδικώτερον, τούτο οφείλει νά λαμβάνη ύπ' όψιν τάς ανάγκας ασφαλείας του Μέρους έν τω έδάφει του οποιού εκτελεί τ ά καθήκοντα του. Ή αποστολή οίουδήποτε μέλους του προσωπικού όπερ δέν σέβεται τους όρους αυτοϋς δύνεται να τερματισθή.

ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ . ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑΝ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΡΡΑΞΕΩΣ

ΚΕΦΛΛΑΙΟΝ Ι -ΠΕΔΙΟΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΤ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ,

Άρθρον 72.—Πεδίον εφαρμογής

Αι διατάξεις του παρόντος "Αρθρου είναι επιπρόσθετοι προς τους κανόνας τους αφορώντας εις τήν άνθρωπιστικήν προστασίαν πολιτών καί πολιτικών αντικειμένων υπό τήν έξουσίαν. Μέρους τής συρράξεως τους περιεχόμενους έν τη Τετάρτη .Συμβάσει, καί ειδικώτερον εις τά Μέρη I και I I ταύτης, καθώς και προς έτερους εφαρμοστέους κανόνας του διεθνούς δικαίου σχετικώς προς τήν προστασίαν θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά τήν διάρκειαν διεθνούς ένοπλου συρράξεως.

Άρθρον 73—Πρόσφυγες καί απάτριδες

Πρόσωπα άτινα, πρό τής ενάρξεως των εχθροπραξιών^ εθεωρούντο ως απάτριδες ή ως πρόσφυγες δυνάμει των, σχετικών διεθνών κειμένων τών παραδεκτών υπό τών ενδιαφερομένων Μερών ή δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας του Κράτους καταφυγής ή του Κράτους διαμονής θά είναι προστατευόμενα πρόσωπα έν τη έννοία τών Μερών I καί I I I τής Τετάρτης Συμβάσεως, εις πάσας τās περιπτώσεις καί άνευ οίασδήποτε δυσμενούς διακρίσεως.

Άρθρον 74.—Έπανεένωσις διαλυθεισών οίκογενειών

Τά Ύψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη και τα Μέρη της συρράξεως οφείλουν να διευκολύνουν διά παντός δυνατού τρόπου τήν έπανεένωσιν οικογενειών διαλυθεισών ως αποτέλεσμα των ένοπλων συρράξεων καί νά ενθαρρύνουν ειδικώτερον τήν έργασίαν των ανθρωπιστικών οργανισμών των επιδιδομένων εις το έργον τούτο συμφώνως προς τās διατάξεις των Συμβάσεων καί του παρόντος Πρωτοκόλλου και συμφώνως προς τους οίκειους κανονισμούς ασφαλείας.

Άρθρον 75.—Θεμελιώδεις εγγυήσεις

1. Καθ' ήν έκτασιν ταύτα επηρεάζονται υπό καταστάσεως τίνος αναφερομένης έν το "Άρθρω 1 του παρόντος Πρωτοκόλλου, πρόσωπα άτινα ευρίσκονται υπό τήν έξουσίαν Μέρους της συρράξεως καί ατινα δέν ωφελούνται έξ εύνοϊκότρας μεταχειρίσεως δυνάμει των Συμβάσεων ή δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου θά τυγχάνουν ανθρωπιστικής μεταχειρίσεως εις άπάσας τās περιπτώσεις και θά απολαύουν, τουλάχιστον, της υπό του παρόντος "Αρθρου παρεχομένης προστασίας άνευ δυσμενούς διακρίσεως λόγω φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσης, θρησκείας, πίστεως, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής ή κοινωνικής καταγωγής, πλούτου, γεννήσεως, ή ετέρας καταστάσεως ή οίωνδήποτε έτερων ριτηρίων. Έκαστον Μέρος οφείλει νά σέβεται το πρόσωπον, την τιμήν, τās πεποιθήσεις και τās θρησκευτικās συνήθειας απάντων τών τοιούτων προσώπων.

2. Αι ακόλουθοι πράξεις είναι καί παραμένουν άπηγορευμένοι καθ' οίονδηποτε χρόνον και είς οίονδηποτε τόπον, είτε αύται διαπράττονται υπό πολιτικών είτε υπό στρατιωτικών παραγόντων :

- (α) βία κατά τής ζωής, υγείας, ή φυσικής ή πνευματικής ευεξίας τών ατόμων, είδικώτερον δέ :
  - (i) φόνος
  - (ii) κακοποίησης πάσης φύσεως, φυσική ή πνευματική
  - (iii) σωματική ποινή και
  - (iv) ακρωτηριασμός
- (β) προσβολή τής προσωπικής αξιοπρεπείας, είδικώτερον δέ ταπεινωτική και εξευτελιστική μεταχείρισις, εξαναγκασμός είς πορνείαν και πάσα μορφή άνηθίκου επιθέσεως
- (γ) λήψις όμήρων
- (δ) συλλογικάί τιμωρίαί καί
- (ε) απειλή διαπράξεως οιασδήποτε τών ανωτέρω πράξεων.

3. Παν πρόσωπον συλλαμβανόμενον, κρατούμενον, ή περιοριζόμενον διά πράξεις σχετιζόμενας προς τήν ένοπλον σύρραξιν δέον νά πληροφορήται αμέσως, είς γλώσσαν αντιληπτήν είς αυτόν, περί τών λόγων διά τους οποίους τά τοιαύτα μέτρα έχουν ληφθή. Πλην τών περιπτώσεων συλλήψεως ή κρατήσεως διά ποινικά αδικήματα, τα τοιαύτα πρόσωπα θά άπολύωνται μετά της ελαχίστης δυνατής καθυστερήσεως καί έν πάση περιπτώσει ευθύς ώς αϊ συνθήκαι αϊ δικαιολογούσαι τήν σύλληψιν, κράτηόιν ή περιορισμόν ήθέλον παύσει νά υφίστανται.

4. Ουδεμία ποινή δύναται νά έπιβληθη ή έκτελεσθη κατά προσώπου ευρεθέντος ένοχου διά ποινικόν αδίκημα σχετιζόμενον προς τήν ένοπλον σύρραξιν, είμή δύναμει καταδίκης εκδοθείσης υπό ανεπηρέαστου και κανονικώς συσταθέντος δικαστηρίου σεβόμενου τάς γενικώς άνεγνωρισμένας αρχάς κανονικής δικαστικής διαδικασίας, αίτινες διαλαμβάνουν τά ακόλουθα :

- (α) ή διαδικασία θά περιλαμβάνη πρόνοιαν σπως ό κατηγορούμενος πληροφορήται άνευ χρονοτριβής περί τών λεπτομερειών του αδικήματος διά τό όποίον ουτος κατηγορείται καί θά παρέχωνται είς τόν κατηγορούμενον, πρό καί κατά την διάρκειαν τής δίκης, άπαντα τά αναγκαία δικαιώματα καί μέσα υπερασπίσεως.
- (β) ουδείς θά καταδικάζεται δι' αδίκημα τι ειμή επί τη βάσει ατομικής ποινικής ευθύνης
- (γ) ουδείς θά κατηγορηθή ή καταδικάζεται διά ποινικόν αδίκημα έπι τη βάσει πράξεως ή παραλείψεως ήτις δέν συνίστα ποινικόν αδίκημα δύναμει του εσωτερικού ή διεθνούς δικαίου είς τό όποιον ουτος υπέκειτο κατά τον χρόνον κατά :όν όποιον τούτο διεπράχθη. Ούδε θά έπιβάλληται τιμωρία βαρύτερα εκείνης ήτις θά έπεβάλλετο κατά τόν

χρόνον καθ' ό διεπράχθη τό ποινικόν αδίκημα εάν μετά την διάπραξιν του αδικήματος έγένητο πρόνοια διά τήν επιβολήν έλαφροτέρας ποινής, ό κατηγορούμενος θά ώφελήται έκ τής προνοίας ταύτης

- (δ) πάς κατηγορούμενος δι' αδίκημα τι θά τεκμαίρεται αθώος μέχρι αποδείξεως τής ενοχής του σύμφωνος προς τόν νόμον
- (ε) έκαστος κατηγορούμενος δι' αδίκημα τι θά έχη τό δικαίωμα τής έπι παρουσία του οιεξαγωγής τής δίκης
- (στ) ουδείς θά υποχρεούται νά κατάθεση τι εναντίον του ή νά όμολογήση Ενοχήν
- (ζ) πάς κατηγορούμενος δι' αδίκημα τι έχη τό δικαίωμα νά έξετάση ή να έχη εξετάσει τους μάρτυρας κατηγορίας καί νά εξασφάλιση τήν παρουσίαν και έξέτασιν μαρτύρων υπερασπίσεως υπό τους αυτούς δρους ως έν τή περιπτώσει τών μαρτύρων κατηγορίας
- (η) ουδείς θά διώκηται ή τιμωρήται υπό του αύτου Μέρους δι' αδίκημα τι εν σχέσει προς τό όποιον εξεδόθη προηγουμένως τελική απόφασις δι' ής τό εν λόγω πρόσωπον ήθλώθη ή κατεδικάσθη δυνάμει του αύτου νόμου και τής αυτής δικαστικής διαδικασίας
- (θ) πάς όστις έχη διωχθή δι' αδίκημα τι θά έχη τό δικαίωμα τής έπι άκρωτηρίω απαγγελίας τής αποφάσεως
- (ι) εις έκαστον καταδικαζόμενον πρόσωπον δέον νά γνωστοποιώνται έπι τή καταδίκη του τά ένδικα μέσα και έτερα δικαιώματα άτινα ούτος έχη, καθώς και τά χρονικά δρια εντός τών οποίων τά δικαιώματα ταύτα δύνανται νά ασκηθούν.

5. Γυναίκες τών οποίων ή ελευθερία έχη περιορισθή διά λόγους σχετιζόμενους προς τήν ένοπλον σύρραξιν δέον νά κρατώνται εις χώρους χωριστούς άπό εκείνους τών ανδρών. Οι χώροι ούτοι δέον νά είναι υπό τήν άμεσον έπίβλεψιν γυναικών. Εις περιπτώσεις, όμως, καθ' άς κρατούνται ή περιορίζονται οίκογένειαι, αύται δέον νά κρατώνται καί στεγάζονται, οσάκις τούτο είναι δυνατόν, εις τόν αυτόν τόπον ώς οίκογενειακαί μονάδες.

6. Πρόσωπα άτινα συλλαμβάνονται, κρατούνται, ή περιορίζονται διά λόγους σχετιζόμενους προς τήν ένοπλον σύρραξιν θά απολαύουν τής υπό του παρόντος "Αρθρου παρεχομένης προστασίας μέχρι τής τελικής απολύσεως των, επαναπατρισμού των ή έπανεγκαταστάσεως των, άκόμη καί μετά τό τέλος τής ένοπλου συρράξεως.

7. Προς αποφυγήν οίασδήποτε αμφιβολίας άναφορικώς προς τήν δίωξιν και εκδίκασιν προσώπων κατηγορουμένων δι εγκλήματα πολέμου ή εγκλήματα κατά τής άνθρωπότητας θά εφαρμόζονται αι ακόλουθοι άρχαί :

- (α) πρόσωπα άτινα κατηγορούνται διά τοιαύτα εγκλήματα θά υποβάλλονται διά σκοπούς δίωξεως καί δίκης εις τους εφαρμοστέους κανόνας του διεθνούς δικαίου καί

(β) πάν τοιούτο πρόσωπον, όπερ δέν άρύεται ώφέλειαν έξ εύνοϊκοτέρας μεταχειρίσεως δυνάμει τών Συμβάσεων ή του παρόντος Πρωτοκόλλου, θά τυγχάνη μεταχειρίσεος ώς προνοείται ύπό του παρόντος "Άρθρου, είτε τά εγκλήματα διά τά όποια κατηγορείται συνιστούν σοβαράς παραβιάσεις τών Συμβάσεων ή του παρόντος Πρωτοκόλλου, είτε μή.

8. Όύδέμιά διάταξις τοϋ παρόντος Άρθρου δύναται να έρμήνευθή ώς περιορίζουσα ή παραβιάζουσα οίανδήποτε έτέραν εύνοικωτέραν διάταξιν ήταρέχουσαν μεγαλυτέραν προστασίαν, δυνάμει, οίωνδήποτε εφαρμοστέων. Κανόνων διεθνούς δικαίου, εις πρόσωπα καλυπτόμενα ύπό τής παραγράφου 1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙ-ΜΕΤΡΑ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΩΝ

Άρθρο 76 -Προστασία γυναικών

1. Αι γυναίκες θα αποτελούν τό άντικείμενον ειδικού σεβασμού καί θα προστατεύονται ιδιαίτέρως κατά του διασμου τής υποχρεωτικής πορνείας και οιασδήποτε ετέρας μορφής άνθηϊκού επιθέσεως.

2. Αι υποθέσεις εγκύων γυναικών καί μητέρων έχουσών εξαρτώμενα νήπια αιτινες συλλαμβάνονται, κρατούνται ή τίθενται ύπό περιορισμόν διά λόγους σχετιζομένους προς τήν ένοπλον σύρραξιν, θα μελετώνται μετά τής μεγίστης δυνατής προτεραιότητος.

3. Τά Μέρη τής συρράξεως δέον νά, προσπαθουν νά αποφεύγουν, κατά την μεγαλυτέραν δυνατήν βκτάσιν, τήν έτηβόλην της ποινής του θανάτου επί εγκύων γυναικών ή μητέρων αιτινες έχουν εξαρτώμενα νήπια, δι' αδίκημα σχετιζόμενον προς τήν ένοπλον σύρραξιν. Η ποινή τού θανάτου δεν θα εκτέλῆται εις τās έν λόγω περιπτώσεις.

Άρθρον 77-Προστασία παιδίων

1. Τα ,παιδία θα άποτελούν άντίσειμενρν ειδικού σεβασμού καί θα προστατεύωνται κατά πάσης μορφής, άνθηϊκού επιθέσεως. Τά Μέρη τής συρράξεως θα παρέχουν εις. αυτά τήν φροντίδα καί βοήθειαν τήν όποίαν χρειάζονται, είτε λόγω τής ηλικίας είτε δι' ετερον λόγον.

2..Τά Μέρη τής συρράξεως θα λαμβάνουν όλα τά δυνατά μέτρα ούτως ώστε παιδία άτινά δέν συνεπλήρωσαν τό δέκάτον πέμπτον έτος τής ηλικίας των να μή λαμβάνουν μέρος ευθέως εις εχθροπραξίας' καί, ιδιαίτέρως, νά αποφεύγουν νά στρατολογούν αυτά εις τās ένοπλους των δυνάμεις. Κατά τήν στρατολόγησιν μεταξύ εκείνων των προσώπων άτινα συμπλήρωσαν τό δριον ηλικίας των δεκαπέντε έτων άλλα δέν συνεπλήρωσαν τό δριονήλικίας των δεκαοκτώ ετών, τά Μέρη τής συρράξεως δέον νά προσπαθούν νά δίδουν προτεραιότητα εις τά πρόσωπα άτινα έχουν τήν μεγαλυτέραν ηλικίαν.

3. Έάν, είς εξάιρετί'κάς περιπτώσεις, πάρα τάς διατάξεις τής παραγράφου 2, παιδιά, άτίνα δέν συνεπλήρωςαν τό δέκοτόν πέμπτον έτος τής ηλικίας τών; λάβουν μέρος εις εχθροπραξίας καί περιπέσουν από τήν έξούσιαν αντιπάλου Μέρους, θά; έξακολουθούν νά απολαύουν τής υπό του παρόντος "Άρθρου παρεχομένης είδικής προστασίας, είτε είναι αιχμάλωτοι πολέμου είτε μή.

4. Έάν συλληφθούν, κρατηθούν ή τεθούν υπό· περίοριονόν διά λόγους σχετιζομένους προς τήν ένοπλον συρραξιν, τά παιδιά θά κρατώνται εις χώρους ξεχωριστούς από εκείνους τών ενηλίκων, έκτος δταν οίκογένειαι στεγάζονται ώς οίκογενειακαί μονάδες ώς προνοείται έν τη παραγράφω 5 του "Άρθρου 75.

5. Η ποινή του θανάτου δι' αδίκημα σχετιζόμενον προς τήν Ενοπλον σύρραξιν δέν θά έκτεληται εις τήν περίπτωσιν προσώπων άτίνα δέν είχόν συμπληρώσει τό δέκατον δγδοον έτος τής ηλικίας των κατά τόν χρόνον τής διαπράξεως του αδικήματος.

Άρθρον 78.—Απομάκρυνσις παιδίων

1. Ουδέν Μέρος τής συρράξεως δύναται νά διευθετη άπομάκρυνσιν των παιδίων, πλην τών Ιδίων άυτορ πολιτών, εις ξένην χώραν έκτος διά προσωρινήν άπομάκρυνσιν όσάκις έπιτάκτικοί λόγοι υγείας ή Ιατρικής περιθάλψεως των παιδίων ή έκτος έν κατεχομενων οότως απαιτεί. Όσάκις όϊ γονείς ή όί: νόμιμοι κηδεμόνες άπομάκρυνσιν των απαιτείται ή εγγραφου συναίνεσίς των. Έάν τά πρόσωπα ταύτα δεν δύναται νά εξευρεθούν, τότε δια τήν τοιάυτην άπομάκρυνσιν απαιτείται ή εγγραφος αυναίνεσις των προσώπων άτίνα, κατά νόμο ν ή κατ' έθιμον, είναι κυρίως υπεύθυνα δια τήν φροντίδα των έν λόγω τέκνων. Πάσα τοιαύτη άπομάκρυνσις εποπτεύεται υπό της Προστάτιδος Δυνάμεως έκ συμφώνου προς τά ενδιαφερόμενα Μέρη, ήτοι, του Μέρους τού διευθετουντος την άπομάκρυνσιν, του Μέρους τυυ δεχομένου τά παιδιά και οίουδήποτε Μέρους του οποιού όί πόλιται απομακρύνονται. Έν έκαστη περιπτώσει, αιπαντα τά Μέρη της σύρράξεως θα λαμβάνουν, άπάσας τάς δυνατάς προφυλάξεις προς αποφυγήν παντός κίνδύνου κατά την απόμάκρυνσην.

2. Όσάκις πραγματοποιείται απομάκρυνσίς συμφώνως προς τήν παράγραφον Ι, δέον νά λαμβάνηται πρόνοια διά τήν όσον τό δυνατόν άδιάλειπτο, έκπαίδευσιν έκάστου παιδίου;περλαμβανομένης της θρησκευτικής και ηθικής μορφώσεως άυτου, κατά τήν έπιθυμίαν των γονέων' του έφ' όσον χρόνον τούτο ευρίσκεται μακράν αυτών.

3. Επί τω τέλει διεύκολύνσεως τής επιστροφής, εις τάς οικογενείας καί την χώραν των βάσει του παρόντος "Άρθρου άπομακρυνθέντων παιδίων, αι άρχαί του διευθετουντος τήν άπομάκρυνσιν Μέρους καί, οσάκις τούτο είναι αναγκαίον, αί άρχαί της δεχόμενης χώρας θά καταρτίζουν δι* εχαστον παιδίον δελτίον μετά φωτογραφιών δπερ θά αποστέλλουν εις τήν Κεντρικήν Ύπηρεσίαν 'Αναζητήσεων της Διεθνούς Επιτροπής τού Ερυθρού Σταύρου. "Έκαστον δελτίον θά αναγραφή, οσάκις τοΟτο είναι δυνατόν; καί οσάκις δέν προκύπτει κίνδυνος βλάβης του παιδίου,, τάς ακολούθους πληροφορίας:

- (α) τό ίπίθετον ή τά επίθετα του παιδίου
- (β) τό όνομα ή τά ονόματα του παιδίου,
- (γ) τό φύλον του παιδίου
- (δ) τόν τόπον καί ήμερομηνίαν γεννήσεως εαν ή ήμερομηνία δέν είναι γνωστή, τήν ήλίκίαν κατά προσέγγιση
- (ε) τό πλήρες όνομά του πατρός
- (στ) τό πλήρες όνομα τής μητρός καθώς καί τό οίκογενειακόν της όνομα
- (ζ) τόν πλησιέστρον συγγενή του παιδίου
- (η) τήν εθνικότητα του παιδίου
- (θ) τήν μητρικήν γλώσσάν του παιδίου καί οίασδήποτε άλλας γλώσσας τούτο Ομιλεί
- (ι) τήν διεύθυνσιν τής οίκογενείας του παιδίου
- (ια) οίονδήποτε αριθμόν αναγνωρίσεως διά, τό παιδίον
- (ιβ) τήν.κατάστασιν τής υγείας τού παιδίου
- (ιγ) τήν ομάδα αίματος του παιδίου
- (ιδ) οίονδήποτε διάκριτικόν χαρακτήη ρίστικόν
- (ιε) τήν ήμερομηνίαν κατά τήν οποιάν και τόν τόπον όπου τό παιδίον άνευρέθη
- (ιστ) τήν ήμερομηνίαν κατά τήν οποιάν καί τόν τόπον από τόν οποιόν το παιδίον εγκατέλειψε τήν χώραν
- (ιζ) τήν θρήσκείαν του παιδίου, εάν ύπάρχη
- (ιη) τήν παρούσαν διεύθυνσιν του παιδίου έν τη δεχόμενη χώρα
- (ιθ) έν περιπτώσει θανάτου του παιδίου πρό τής επιστροφής του, τήν ήμερομηνίαν, τόν τόπον καί τας σύνθήκας του θανάτου, καθώς καί τον τόπον έγκαθείρξεώς τού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΙ.ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ

Άρθρον 79.-Μέτρα προστασίας δια τους δημοσιογράφους

1. Οι δημοσιογράφοι οι απασχολούμενοι εις επικίνδυνους επαγγελματικώς άποστολάς εις περιοχάς ένοπλου συρράξεως θά θεωρώνται πολίται έν τη έννοια της παραγράφου 1 του "Άρθρου 50.

2. Ούτοι θά προστατεύωνται δυνάμει των Συμβάσεων και του παρόντος Πρωτοκόλλου, νοουμένου ότι δέν ενεργούν κατά τοιούτον τρόπον ώστε να

έπηρεάζεται δυσμενώς ή Ιδιότης των ώς πολιτών, και άνευ βλάβης του δικαιώματος των διαπαιτιστευμένων εις τάς ένοπλους δυνάμεις πολεμικών ανταποκριτών νά έχουν τήν υπό του "Άρθρου 4Α (4) της Τρίτης Συμβάσεως προνοουμένην Ιδιότητα.

3. Οδοι δύνανται νά λάβουν δελτίον ταυτότητος παρόμοιον προς τό πρότυπον του Παραρτήματος 11 του παρόντος Πρωτοκόλλου. Τό δελτίον αυτό, όπερ εκδίδεται υπό της κυβερνήσεως του Κράτους εις τό όποιον ανήκει ό δημοσιογράφος f) εις τό έδαφος του οποίου ούτος διαμένει ή όπου ευρίσκεται τό πρακτορείον όπερ έργοδοτεϊ αυτόν, θά έπιμαρτυρη τήν Ιδιότητα του ώς δημοσιογράφου.

ΜΕΡΟΣ V

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ

ΤΜΗΜΑ Ι ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρον 80 Μέτρα διά τήν έφαρμογήν

1. Τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη και τά Μέρη της συρράξεως οφείλουν νά λαμβάνουν άνευ χρονοτριβής άπαντα τά αναγκαία μέτρα διά τήν έκπλήρωσιν τών υποχρεώσεων των δυνάμει των Συμβάσεων καϊ του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη και τά Μέρη της συρράξεως οφείλουν νά δίδουν διαταγάς και οδηγίας προς διασφάλισιν της τηρήσεως τών Συμβάσεων και του παρόντος Πρωτοκόλλου καϊ νά επιβλέπουν τήν έφαρμογήν των.

"Άρθρον 81.—Δραστηριότητες του Ερυθρού Σταύρου και άλλων ανθρωπιστικών οργανισμών

1. Τά Μέρη της συρράξεως οφείλουν νά παρέχουν εις τήν Διεθνή Έπιτροπήν του Έρυθρού Σταύρου δλας τάς δυνατάς διευκολύνσεις ώστε νά δύναται αύτη νά έκπληροϊ τά διά τών Συμβάσεων και του παρόντος Πρωτοκόλλου ανατιθέμενα αύτη έργα προς διασφάλισιν προστασίας και αρωγής προς τά θύματα συρράξεων. Η Διεθνής Επιτροπή τοϋ Ερυθρού Σταύρου δύναται επίσης νά προβαίνη εις οίανδήποτε έτέραν ανθρωπιστική ν ένέργειαν υπέρ των έν λόγω θυμάτων, υπό τήν αίρεσιν της συναιδέσεως τών ενδιαφερομένων Μερών της συρράξεως.

2. Τά Μέρη της συρράξεως οφείλουν νά παρέχουν προς τους σίκειους αυτών Όργανισμούς Έρυθρού Σταυρου (Ερυθράς Ημισελήνου, Ερυθρού Λέοντος, και Ηλίου) τάς διευκολύνσεις αίτινες απαιτούνται διά τήν πραγμάτωσιν των ανθρωπιστικών δραστηριοτήτων αυτών υπέρ τών θυμάτων της συρράξεως συμφώνως προς τάς δισητάξεις τών Συμβάσεων και του παρόντος

Πρωτοκόλλου και τās θεμελιώδεις αρχάς του "Ερυθρου Σταυρού ως αύται καθορίζονται υπό τών Διεθνών Συνεδρίων του Ερυθρού Σταυρου.

3. Τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη και τὰ Μέρη της συρράξεως οφείλουν νά διευκολύνουν δια παντός δυνατού τρόπου τήν βοήθειαν τήν οποίαν οργανισμοί του Ερυθρού Σταύρου (Ερυθράς Ημισελήνου, Ερυθρού Λέοντος και Ηλίου) και ή 'Ομοσπονδία των Ερυθρών Σταύρων παρέχουν προς τὰ θύματα συρράξεων συμφώνως προς τās διατάξεις των Συμβάσεων καί του παρόντος Πρωτοκόλλου καί προς τās θεμελιώδεις αρχάς του Έρυθρου Σταύρου ως αύται καθορίζονται υπό των Διεθνών Συνεδρίων του Έρυθρου Σταύρου.

4. Τα 'Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη και τα Μέρη της συρράξεως οφείλουν κατά το δυνατόν να καθιστούν διευκολύνσεις παρόμοιας προς τās έν ταίς παραγράφους 2 και 3 μνημονευόμενος προσιτάς είς τους λοιπούς ανθρωπιστικούς οργανισμούς τους άναπερομένους είς τās Συμβάσεις και τό παρόν Πρωτόκολλον οίτινες είναι δεόντως εξουσιοδοτημένοι υπό τών αντιστοιχών Μερών τής συρράξεως και οίτινες εκτελούν τās ανθρωπιστικές των δραστηριότητας συμφώνως προς τās διατάξεις τών Συμβάσεων και του παρόντος Πρωτοκόλλου.

"Άρθρον 82.—Νομικοί σύμβουλοι είς ένοπλους δυνάμεις

1 α 'Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη κατά πάντα χρόνον, τα δε Μέρη της συρράξεως κατά τον χρόνον της ένοπλου συρράξεως, οφείλουν νά μεριμνούν ώστε να υφίστανται νομικοί σύμβουλοι, οσάκις τούτο είναι άναγκαίον, ίνα συμβουλεύουν τους στρατιωτικούς διοικητάς είς τό άρμόδιον επίπεδον επί της εφαρμογής των Συμβάσεων και του παρόντος Πρωτοκόλλου καθώς και επί των επί του θέματος τούτου δοθησομένων προς τās ένοπλους δυνάμεις καταλλήλων διαταγών.

"Άρθρον 83.-Διάδοσις

1. Τά 'Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν δπως, τόσον έν καιρώ εϊρήνης όσον και έν καιρώ ένοπλου συρράξεως, διαδίδουν τās Συμβάσεις και τό παρόν Πρωτόκολλαν δσον'τό δυνατόν εύρύτερον είς τās σίκειας χώρας των και ίίοικώτερον όπως' περιλάβουν τήν μελέτην αυτών είς τὰ προγράμματα των περί στρατιωτικής εκπαιδεύσεως και δπως ενθαρρύνουν τήν μελέτην των υπό του άμαχου πληθυσμού, ούτως ώστε τὰ έν λόγω κείμενα νά καταστούν γνωστά τόσον ε(ς τās ένοπλους δυνάμεις δσον και είς τόν άμαχον πληθυσμόν.

2. Πάσα στρατιωτική ή πολιτική αρχή ήτις έν καιρώ ένοπλου συρράξεως αναλαμβάνει εύθύνας έν σχέσει προς τήν εφαρμογήν τών Συμβάσεων και του παρόντος Πρωτοκόλλου οφείλει νά εϊναι πλήρως ενημερωμένη περί του κειμένου αυτών.

"Άρθρον 84.—Κανόνες εφαρμογής

Τα Ύψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη οφείλουν να γνωστοποιήσουν αλλήλοις όσον το δυνατόν ταχύτερον μέσω του θεματοφύλακος και, αναλόγως τής περιπτώσεως, μέσω των Προστοπίδων Δυνάμεων τας επισήμους αυτών μεταφράσεις του παρόντος Πρωτοκόλλου καθώς και τους νόμους και κανονισμούς τους οποιούς ήθελον θεσπίσει διά τήν έξασφάλισιν τής εφαρμογής τούτου.

ΤΜΗΜΑ 11-ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ

«Άρθρον 85-Καταστολή παραβιάσεων του παρόντος Πρωτοκόλλου

1. Αι διατάξεις τών Συμβάσεων άναφορικώς προς τήν καταστολήν των παραβιάσεων καί τών σοβαρών παραβιάσεων, συμπληρούμεναι υπό του παρόντος Τμήματος, θά εφαρμόζονται είς τήν καταστολήν παραβιάσεων και σοβαρών παραβιάσεων του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Πράξεις περιγραφόμενοι ώς σοβαραί παραβιάσεις είς τάς Συμβάσεις εΤνάί σοβαρά'ι παραβιάσεις του παρόντος Πρωτοκόλλου εάν διαπράττονται εναντίον προσώπων τελούντων υπό τήν έξουσίαν αντιπάλου Μέρους προστατευομένων υπό τών "Άρθρων 44, 45 καί 73 του παρόντος Πρωτοκόλλου, ή εναντίον των τραυματιών, ασθενών καί ναυαγών του αντιπάλου. Μέρους οϊτινες προστατεύονται υπό του παρόντος Πρωτοκόλλου, ή εναντίον εκείνου του υγειονομικού ή θρησκευτικού) προσωπικού), τών υγειονομικών μονάδων ή υγειονομικών μεταφορικών μέσον άτινα τελούν υπό τόν έλέγχόν τοϋ αντιπάλου μέρους και προστατεύονται υπό του παρόντος Πρωτοκόλλου.

3. Επιπροσθέτως προς τάς σοβαράς παραβιάσεις τάς καθοριζόμενας εν τω Άρθρω 11, αι ακόλουθοι πράξεις θώρούνται ώς σοβαραι παραβιάσεις του, παρόντος Πρωτοκόλλου όταν διαπράττωνταί σκοπτίμως, κατά παράβασιν, των σχετικών διατάξεων τοϋ παρόντος Πρωτοκόλλου, και προξενούν θάνατον, ή σοβαράν βλάβην είς τό σώμα ή τήν υγείαν :

- (α) τό νά καθίσταται ό άμαχρς πληθυσμός ή οι πολίται ατομικώς στόχος Επιθέσεως
- (β) ή διενέργεια άδιακρίτου έπιθέσεώς έπήρεάζούσης τον άμαχον πληθύσμόν ή πόλιτικά αντικείμενα έν γνώσει του ότι ή τοιαύτη έπίθεσις θα προξενήση ύπερβολικήν απώλειαν ζωής, βλάβην είς τούς πολίτας ή ζημίαν είς πολιτικά αντικείμενα, ώς καθορίζεται έν τη παραγράφω 2 (α) (iii) του 'Άρθρου 57
- (γ) ή διενέργεια επιθέσεως εναντίρν έργων ή έγκαταστάσεων περιεχουσών επικίνδυνους δυνάμεις έν γνώσει του ότι ή τοιαύτη έπίθεσις θα προξενήση, ύπερβολικήν απώλειαν ζωής βλάβην είς

τρύς πόλιτας ή ζήμιαν είς πολιτικά αντικείμενα ώς καθορίζεται έν τη παραγράφω 2 (α) (iii) τοϋ "Αρθρου 57

- (δ) το να καθίστανται άνωχύρωτοι περίοχαι και αποστρατικρποημένοι ζώναι στόχος επιθέσεως
- (ε) το να καθίσταται πρόσωπον τῖ στόχρς επιθέσεως έν γνώσει τοϋ ότι τούτο είναι «έκτος μάχης»
- (στ) ή δολία χρήσις, κατά παράβασιν τοϋ "Αρθρου 37, τοϋ διακριτικού έμβλήματτος τοϋ ,Έρυθρού Σταυρού ή τής Ερυθράς Ημισελήνου, ή τοϋ Έρυθροϋ Λέοντος και Ήλιου ή έτέρου πρρστατευτίκου σήματος άνεγνωρισμένον υπό των Συμβάσεων.ή τού παρόντος Πρωτοκόλλου.

4. Έπιπροσθέτως προς τās σοβαράς παραβιάσεις τās καθορισθείσας είς τās προηγούμενας ποτραγράφους καῖ είς τās Συμβάσεις, αί άκόλουθοι θέώρούνται ως σοβαραι παραβιάσεις, του ποόρόντας Πρωτοκόλλου όταν διπράττωνται εσκεμμένώς και κατά παράβασιν των Συμβάσεων ή του Πρωτοκόλλου:

- (α) ή υπό της Κατοχικής Δυνάμεως μεταφορά τμημάτων του ίδιου αυτής άμαχου πληθυσμού είς το υπ' αυτής κατεχόμενον έδαφος ή ό έκτοπισμός ή η μετάφρρά όλόκλήρου ή μέρους του πληθυσμοϋ του κάτεχομένου εδάφους εντός ή έκτος του εδάφους τούτου, κατά παράβασιν τοϋ "Αρθρου 49 της Τετάρτης Συμβάσεως.
- (β) άδικαιολόγητος χρονοτριβή είς τόν έποναπατρισμόν αιχμαλώτων πολέμου ή πολιτων
- (γ) μέθοδοι φυλετικών διακρίσεων και έτεραί απάνθρωπι και έξέυτελιστικαι μέθοδοι ένέχουσai πρόσβόλην της προσωπικής άξιοπρεπείας, βασιζόμενοι επί φυλετικής διαφοράς
- (δ) τό να καθίστανται τά ευκρινώς αναγνωριζόμενα ιστορικά μνημεία, έργα τέχνης ή τόποι λατρείας οίτινες άπποτελούν τήν πολιτιστικήν και πνευματικήν κληρονομίαν των λαών και είς τούς όποιους έχει δοθή είδική προστασία δι' ειδικής διευθετήσεως, επίπαράθειγματι, έν τω πλάσιώ άρμρδίου διεθνούς όργάνισμοϋ, στόχος επιθέσεως προξενούσης ώς άπρτέλεσμα έκτεταμένην καταστροφήν τούτων, όπου δεν υπάρχει μαρτυρία περί, τής υπό του αντιπάλου Μέρους παραβιάσεως τής ύποπαραγράφου παραν "Αρθρου 53 και όταν τά τοιαύτα ιστορικά μνημεία, έργα τέχνης και τόποι λατρείας δέν εύρίσκωντάί είς άμεσον γεινίασιν προς στρατιωτικούς στόχους.
- (ε) ή άπρστέρησις από πρόσωπα προστατευόμενα υπό τών Συμβάσεων ή καλυπτόμενα ύπό τής παραγράφου 2 τοϋ παρόντος Αρθρου των δικαιωμάτων δικαίας και κανονικής Δίκης

5. Άνευ δυσμενούς έπηρεασμου της εφαρμογής των Συμβάσεων και του παρόντος Πρωτοκόλλου σοβαρά παραβιάσεις θεωρούνται εγκλήματα Πολέμου.

Άρθρον 86-Παράλειψις δράσεως

1. Τα Ύψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη και τα Μέρη της συρράξεως οφείλουν να καταστέλλουν σοβαρά παραβιάσεις και να λαμβάνουν τά αναγκαία μέτρα προς καταστολήν όλων των άλλων παραβιάσεων των Συμβάσεων ή του παρόντος Πρωτοκόλλου, αίτινες πηγάζουν έκ της παραλείψεως δράσεως όσάκις ύφίρτ,αχαι ύποχρέωσις προς τοιαύτην δρασιν.

2. Τό γεγονός ότι παραβιάσις των Συμβάσεων ή του παρόντος Πρωτοκόλλου εγένετο υπό τίνος υφισταμένου δέν απαλλάσσει τους προϊσταμένους του εκ ποινικής ή πειθαρχικής ευθύνης, αναλόγως της περιπτώσεως, εάν ούτοι εγνώριζον, ή εάν είχον πληροφορίαν ήτις θά ήδύνατο νά βοήθήση αυτούς να συμπεράνουν υπό τάς τότε περιστάσεις ότι όυτος διέπράξεν ή επρόκειτο να διάπραξη τοιοιύτην παραβίασιν και εάν δέν ελαβον όλα τά εις την έξουσίαν των δυνατά μέτρα προς πάρεμπόδισιν ή καταστολήν της παραβιάσεως.

"Άρθρον 87-Καθήκον των στρατιωτικών.διοικητών .

1. Τά Ύψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη και τά Μέρη της συρράξεως δέον νά απαιτούν παρά των στρατιωτικών διοικητών, έν σχέσει προς τά υπό, τάς διαταγάς των, μέλη των ένοπλων, δυνάμεων και λοιπά υπό τόν έλεγχον των πρόσωπα όπως παρεμπόδισαν και, όσάκις τόυτο είναι αναγκαίον, όπως καταστέλλουν και αναφέρουν εις τάς αρμοδίας, αρχάς παραβιάσεις των Συμβάσεων και του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Προς τόν σκυπόν παρεμπόδισεως και καταστολής παραβιάσεων, τ ά Ύψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη και τά Μέρη της συρράξεως δέον νά άπαιτοϋν όπως αναλόγως προς τό έπίπεδον των ευθυνών των, οι στρατιώτικοι διοικητάι βεβαιώνται ότι τά υπό τάς διαταγάς των μέλη των ένοπλων δυνάμεων είναι ενήμερα των υποχρεώσεων των δυνάμει των Συμβάσεων και του παρόντος Πρωτοκόλλου.

3. Τά Ύψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη και τά, Μέρη της , συρράξεως δέον νά ζητούν παρά παντός διοικητού, γνωρίζοντος ότι υφιστάμενοι του ή έτερα πρόσωπα υπό τόν Γλίγγόν του πρόκειται νά διαπράξουν :ή έχουν διαταράξει παραβίασιν των Συμβάσεων, ή του παρόντος Πρωτοκόλλου, όπως προβή εις τοιαύτα διαβήματα οία ήθελον είναι αναγκαία προς πρόληψιν των τοιούτων παραβιάσεων των Συμβάσεων ή,του παρόντος Πρωτοκόλλου και δπως, δταν τόυτο είναι ανάγκαιον, λάβη πειθαρχικά ή ποινικά μέτρα κατά των παραβατών.

'Αρθρον 88.—'Αμοιβαία βοήθεια εις ποινικά ζητήματα

1. Τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη δέον νά παρέχουν ἀλλήλοις τήν μεγαλυτέραν βοήθειαν εν σχέσει προς ποινικήν διαδικασίαν ἀφορώσαν εις σοβαράς παραβιάσεις τών Συμβάσεων ή τού'παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Τηρουμένων τών εν ταις Συμβάσεσι και τη παραγράφω 1 του "Αρθρου 85 τού παρόντος Πρωτοκόλλου αναφερομένων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και οσάκις αι περιστάσεις τό επιτρέπουν, τά "Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη δέον νά συνεργάζωνται εις τό ζήτημα της εκδόσεως. Ταύτα οφείλουν νά μελετούν προσηκόντως τήν αίτησιν του Κράτους εις τήν περιοχήν τού οποίου διεπράχθη τό περί ού ό Ισχυρισμός αδικημα.

3. Τό δίκαιον του 'Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους προς τό όποιον υποβάλλεται ή αίτησις θά τυγχάνη εφαρμογής εις πάσας τās περιπτώσεις. Αι διατάξεις τών προηγουμένων παραγράφων, όμως, δεν θά επηρεάζουν τās υποχρεώσεις τās πηγάζουσας έκ τών διατάξεων οιασδήποτε έτερας συνθήκης διμερούς ή πολυμερούς φύσεως ήτις διέπει ή θά διέπη όλόκληρον ή μέρος του θέματος της αμοιβαίας βοήθειας εις ποινικόν ζήτημα.

"Αρθρον. 89.— Συνεργασία

1. Εις καταστάσεις σοβαρών παραβιάσεων των Συμβάσεων ή του παρόντος Πρωτοκόλλου, τά "Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν νά ενεργήσουν, όμοϋ ή κεχωρισμένως, έν συνεργασία μετά τών Ηνωμένων Εθνών καί σύμφωνως προς τόν Χάρτην τών Ηνωμένων Έθνων.

"Αρθρον 90. Διεθνής Ερευνητική 'Επιτροπή

1. (α) Καθιδρύεται. Διεθνής 'Ερευνητική Επιτροπή (εν τοις έφ' έξης αναφερομένη ως ή Επιτροπή) αποτελούμενη έκ δεκαπέντε μελών ύψηλης ηθικής στάθμης και εγνωσμένης αμεροληψίας.

(β). 'Οσάκις ουχί όλιγώτερα των είκοσι 'Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών έχουν συμφωνήσει νά αποδεχθούν τήν αρμοδιότητα τής Επιτροπής συμφώνως προς τήν παράγραφον, 2 Θεματοφύλαξ υποχρεούται νά συγκάλεση συνεδρίαν των αντιπροσώπων των έν λόγω 'Υψηλών Συμβαλλομένων Μέρων (και οφείλει νά έπαναλαμβάνη τούτο ανά πενταετίαν μετά ταύτα) επί τω τέλει εκλογής τών μελών τής 'Επιτροπής. Κατά τήν συνεδρίαν, οι αντιπρόσωποι Θα εκλέγουν τά μέλη τής Επιτροπής δια μυστικής ψηφοφορίας έκ καταλόγου υποψηφίων προσώπων δστις καταρτίζεται διά τής υποδείξεως ενός υποψηφίου ύφ" εκάστου τών 'Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών.

(γ) Τά Μέλη τής Επιτροπής Θα υπηρετούν υπό τήν προσωπικήν των ιδιότητα και ή θητεία των θά διαρκή μέχρι τής εκλογής νέων μελών κατά την έπομένην συνεδρίαν.

(δ) Κατά τήν έκλογήν, τά 'Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη δέον νά διασφαλίζουν ότι τά πρόσωπα άτινα θά εκλέγουν ως Επιτροπή κατέχουν εν

έκαστον τά απαιτούμενα προσόντα και ότι εξασφαλίζεται δικαία γεωγραφική αντιπροσώπευσις έν τή Επιτροπή ως σύνολον.

(ε) Έν περιπτώσει κενωθείσης θέσεως, ή Επιτροπή πληροί τήν κενωθείσαν θέσιν άφ' εαυτής, λαμβάνουσα δεόντως υπ' ύψιν τάς διατάξεις τών προηγούμενων υποπαραγράφων.

(στ) Ό θεματοφύλαξ οφείλει νά καθίστα προσιτάς εις τήν Έπιτροπήν τάς αναγκαίας διοικητικές διευκολύνσεις διά τήν έκτέλεσιν τών καθηκόντων της.

2 (α) Τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη δύνανται κατά τόν χρόνον τής υπογραφής ή τής κυρώσεως του Πρωτοκόλλου ή τής προσχωρήσεως εις αυτό ή καθ' οίονδήποτε μεταγενέστερον χρόνον νά δηλώσουν ότι αναγνωρίζουν αυτομάτως καί άνευ ειδικής συμφωνίας, έν σχέση προς οίονδήποτε έτερον Έψηλόν Συμβαλλόμενον Μέρος άποδεχόμενον τήν αυτήν ύποχρέωσιν, τήν αρμοδιότητα τής Επιτροπής νά διερευνά Ισχυρισμούς του τοιούτου έτερου Μέρους, ως παρέχεται εξουσία υπό του παρόντος "Άρθρου.

(β) Αι ανωτέρω άναφερόμενάι δηλώσεις κατατίθενται παρά τώ θεματοφύλακι, όστις οφείλει νά διαβίβαση αντίγραφα τούτων προς τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη.

(γ) Η Επιτροπή έχει αρμοδιότητα:

- (i) νά διερευνά οιαδήποτε γεγονότα διά τά όποια υπάρχει ισχυρισμός ότι συνιστούν σοβαράς παραβιάσεις ως αύται καθορίζονται εις τάς Συμβάσεις καί τό παρόν Πρωτόκολλον ή ετέρας σοβαράς παραβιάσεις τών Συμβάσεων ή του παρόντος Πρωτοκόλλου
- (ii) νά διευκολύνη, διά τών καλών της υπηρεσιών, τήν άποκατάστασιν του σεβασμού τών Συμβάσεων και του παρόντος Πρωτοκόλλου.

(δ) Εις ετέρας περιπτώσεις, ή Επιτροπή θά διεξάγη έρευναν τη αίτήσει Μέρους τινός τής συρράξεως μόνον τη συναινέσει του έτερου ή των έτερων ενδιαφερομένων Μερών

(ε) Τηρουμένων τών προηγούμενων διατάξεων τής παρούσης παραγράφου, αι διατάξεις του "Άρθρου 52 τής Πρώτης Συμβάσεως, του "Άρθρου 53 τής Δευτέρας Συμβάσεως, του "Άρθρου 132 τής Τρίτης Συμβάσεως και του "Άρθρου 149 τής Τετάρτης Συμβάσεως θά εξακολουθούν νά εφαρμόζονται εις οιανδήποτε ισχυριζομένην παραβίασιν τών Συμβάσεων καί θά επεκτείνωνται εις οιανδήποτε ισχυριζομένην παραβίασιν του παρόντος Πρωτοκόλλου.

3. (α) Έκτός εάν συμφωνηθη άλλως υπό ιών ενδιαφερομένων Μερών, άπασαι αι έρευναι αναλαμβάνονται υπό Κλιμακίου αποτελουμένου έξ επτά μελών διοριζομένων ως Ακολουθως:

- (i) πέντε μελών της Επιτροπής, μη πολιτών οιαυδήποτε Μέρους της συρράξεως, διοριζομένων υπό του Προέδρου της Επιτροπής επί τη βάσει δικαίας αντιπροσωπεύσεως τών

γεωγραφικών περιοχών, κατόπιν διαβουλεύσεων μετά των Μερών της συρράξεως"

- (ii) δύο έκτακτων μελών, μή πολιτών οίουδήποτε Μέρους της συρράξεως, του ενός διοριζομένου υπό τής μιας πλευράς καί του έτερου υπό της άλλης.

(β) "Αμα τη λήψει της αιτήσεως δι' έρευναν, ό Πρόεδρος της Επιτροπής καθορίζει κατάλληλον χρονικήν προθεσμίαν διά τήν σύστασιν του Κλιμακίου. Έάν έκτακτόν τι μέλος δέν διορισθή εντός της δοθείσης προθεσμίας, ό Πρόεδρος θά διορίζη αμέσως τοιούτον έπιπρόσθετον μέλος ή μέλη της Έπιτροπής ως ήθελεν άπαιτηθη προς συμπλήρωσιν του αριθμού τών μελών του Κλιμακίου.

4. (α) Τό δυνάμει της παραγράφου 3 καθιδρυόμενον Κλιμάκιον ίνα αναλάβη διερεύνησίν τίνα θά καλή τά Μέρη της συρράξεως όπως βοηθήσουν αυτό και παρουσιάσουν μαρτυρίαν. Τό Κλιμάκιον δύναται επίσης νά ζητήσει τοιαύτην έτέραν μαρτυρίαν όταν ήθελε θεωρήσει κατάλληλον καθώς και νά διεξαγάγη έρευναν της καταστάσεως επί τόπου.

(β) Πάσα μαρτυρία δέον νά άποκαλύπτηται πλήρως εις τά Μέρη, άτινα θα έχουν τό δικαίωμα νά υποβάλλουν τά σχόλια των έπί αυτής εις τήν Έπιτροπήν.

(γ) "Έκαστον Μέρος θά έχη τό δικαίωμα νά άμφισβητη και άντικρούη την τιαύτην μαρτυρίαν.

5 (α) Η Επιτροπή θά υποβάλλη εις τά Μέρη έκθεσιν έπι τών πορισμάτων του Κλιμακίου μετά τοιαύτων συστάσεων οίας ήθελε θεωρήσει σκόπιμον νά υποβάλη.

(β) Έάν τό Κλιμάκιον αδύνατη νά εξασφαλίση επαρκή μαρτυρίαν διά πραγματικά καί ανεπηρέαστα πορίσματα, ή Επιτροπή θά άναφέρη τους λόγους της τοιαύτης αδυναμίας.

(γ) Η Επιτροπή δέν θά υποβάλλη τό πόρισμα της δημοσίως, έκτος έάν τούτο ζητηθή παρ' αυτής υπό πάντων τών Μερών της συρράξεως.

6. Η Επιτροπή θά θέσπιση τους οίκείους αυτής κανόνας, περιλαμβανομένων κανόνων διά τήν προεδρίαν της Έπιτροπής και τήν προεδρίαν του Κλιμακίου. Οι εν λόγω κανόνες δέον νά εξασφαλίζουν δι τού εργόν του προέδρου της Επιτροπής εκτελείται κατά πάντα χρόνον καί δι, έν περιπτώσει έρεύνης τινός, τούτο εκτελείται υπό προσώπου δπερ δέν είναι πολίτης Μέρους της συρράξεως.

7. Αι διοικητικά δαπάναι της Έπιτροπής θά αντιμετωπίζονται διά συνεισφορών ίών Ύψηλών Συμβαλλομένων Μερών άτινα προέβησαν εις δηλώσεις δυνάμει της παραγράφου 2, ως καί δι' εθελοντικών συνεισφορών. Τό Μέρος ή τά Μέρη της συρράξεως άτινα ζητούν τήν έρευναν θά προκαταβάλλουν τά αναγκαία ποσά διά τας δαπανάς τας οποίας υφίσταται τό Κλιμάκιον καί θα άποζημιώνονται ακολούθως υπό του Μέρους ή τών Μερών εναντίον τών οποίων προεβλήθησαν οί Ισχυρισμοί μέχρι πεντήκοντα τοις

εκατόν τών δαπανών του Κλιμακίου. Όσάκις προεβλήθησαν Ισχυρισμοί υπό της μιας πλευράς και αντίϋχυρισμοί υπό της ετέρας πλευράς ενώπιον του Κλιμακίου, έκαστη·πλευρά θα καταβάλλη τό ήμισυ τών αναγκαιούντων ποσών.

"Αρθρον 91. Ευθύνη

Τό Μέρος της συρράξεως τό όποιον παραβιάζει τάς διατάξεις της Συμβάσεως ή του παρόντος Πρωτοκόλλου υπόκειται, εάν ή περίστασις τό άπαιτή, εις τήν καταβολήν αποζημιώσεως καΓ είναι υπεύθυνον διά πασαν πραξιν γενομένην υπό προσώπων αποτελούντων μέρος τών ένοπλων δυνάμεων αύτου.

ΜΕΡΟΣ VI

ΤΕΛΙΚΑΙ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙ

Άρθρο 92- Υπογραφή

Το παρόν Πρωτόκολλον θα εΐναι άνόικίτόν δι' υπογραφήν υπό των Μερών των Συμβάσεων εξ μήνας μετά την ύπογραφήν τής Τελικής Πράξεως και θα παραμείνη ανοικτόν δια, περίοοον δώθέκα μηνων.

"Αρθρον 93. Έπικύρωσις

Το παρών πρωτόκολλον θα επικυρωθή το συντομώτερον δυνατό. Τά έγγραφα επικυρώσεως θα κατατεθούν παρά τω Έλβετικω Όμόσπονδιακω Συμβούλιο όπερ είναι ο θεματοφύλακαξ των Συμβάσεων.

"Αρθρον 94-Προσχώρησις

Το παρόν Πρωτόκολλον θα είναι ανοικτόν διά προσχωρήσιν ύφ' οιουδήποτε Μέρους τών Συμβάσεων όπερ δέν έχει υπογράψει αύτό. Τά έγγραφα προσέχωρήσεως θά κατατεθούν πάρα τω θεματοφύλακι.

«Αρθρον 95.—Εναρξις Ισχύος

1. Η ισχύς του παρόντος Πρωτοκόλλου άρχεται εξ μήνας άπό της καταθέσεως δύο εγγράφων πικυρώσεως ή προσχωρήσεως.

2. Δι' έκαστον Μέρος των Συμβάσεων δπερ μεταγενεστέρως έπικυροΐ τό παρόν. Πρωτόκολλον ή προσχωρεί εις αύτό, ή ισχύς αύτου άρχεται, εξ μήνας άπό τής κατάθέσεως ύπό του έν λόγω Μέρους τουΐ έγγραφου επικυρώσεως ή προσχωρήσεως αύτου.

"Άρθρον 96—Συμβατικάι σχέσεις επί τη ενάρξει
της Ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου

1. Όταν τὰ Μέρη των Συμβάσεων είναι επίσης Μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου, αι Συμβάσεις θά εφαρμόζονται ως αυται συμπληροῦνται υπό του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Όταν εν των Μερών της συρράξεως δέν δεσμεύεται υπό του παρόντος Πρωτοκόλλου, τὰ Μέρη του Πρωτοκόλλου παραμένουν δεσμευμένα υπό αυτού εἰς τὰς αμοιβαίας αυτών σχέσεις. Περαιτέρω ταυτα θά δεσμεύονται υπό του Παρόντος Πρωτοκόλλου ἐν σχέσει προς ἕκαστον μή δεσμευόμενον ὑπ' αυτού Μέρος, ἐάν τούτο ἀποδέχεται καί ἐφαρμόζει τὰς διατάξεις αὐτοῦ.

3. Ἡ ἀρχή ἢ εκπροσωπούσα λαόν μαχόμενον ἐναντίον Ἵψηλου Συμβαλλομένου Μέρους εἰς ἐνοπλον σύρραξιν του ἐν τη παραγράφῳ 4 του "Άρθρου 1 αναφερομένου τύπου, δύναται νά ἀναλάβῃ τήν ἐφαρμογήν των Συμβάσεων καί του παρόντος Πρωτοκόλλου ἐν σχέσει προς τήν ἐν λόγω σύρραξιν διά μονομεροῦς δηλώσεως ἀπευθυνόμενης προς τόν θεματοφύλακα. Ἡ τοιαύτη δήλωσις θα ἔχη, ἀμα τη λήψει της υπό του θεματοφύλακος, τὰ ἀκόλουθα ἀποτελέσματα ἐν σχέσει προς τήν ἐν λόγω σύρραξιν:

- (α) αι Συμβάσεις καί τό παρόν Πρωτόκολλον τίθενται εἰς ἄμεσον ἐφαρμογήν διά τήν ρηθεῖσαν ἀρχήν ως Μέρος της συρράξεως·
- (β) ἡ ρηθεῖσα ἀρχή ἀποκτα τὰ αὐτά δικαιώματα καί τὰς αὐτάς υποχρεώσεις ως ἐκεῖνας τὰς ὁποίας ἔχει ἀναλάβῃ Ἵψηλόν τι Συμβαλλόμενων Μέρους των Συμβάσεων καί του παρόντος Πρωτοκόλλου καί
- (γ) αἱ Συμβάσεις καί τό παρόν Πρωτόκολλον εἶναι ἐξῆσού δεσμευτικάι ἐφ' ὅλων. των Μερών της συρράξεως.

"Άρθρον 97.-Τροποποιήσεις

1. Πάν Ἵψηλόν Συμβαλλόμενον Μέρος δύναται νά προτείνῃ τροποποιήσεις του παρόντος Πρωτοκόλλου. Τό κείμενον οἰασδήποτε προτεινομένης τροποποιήσεως κοινοποιεῖται εἰς τόν θεματοφύλακα, ὅστις ἀποφασίζει, κατόπιν, διαβουλεύσεων μεθ' ὅλων των Ἵψηλῶν Συμβαλλομένων Μερών καί της Διεθνούς Επιτροπῆς του ἐρυθροῦ Σταυροῦ, κατά πόσον δέον νά συγκλήθῃ διάσκεψις προς μελείην της προτεινομένης τροποποιήσεως.

2. Ὁ θεματοφύλαξ θα πρρσκαλῃ εἰς τήν ἐν λόγω διάσκεψιν ὅλα τὰ Ἵψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη καθώς καί τὰ Μέρη των Συμβάσεων, ἀνεξαρτήτως'ἐάν ἔχουν υπογράψῃ ἢ μή τό παρόν Πρωτόκολλον.

"Άρθρον. 98.-Αναθεώρησις του/Παραρτήματος I

1. Ουχί ἀργότερον τῶν τεσσάρων, ἐτῶν ἀπό της ἐνάρξεως ἰσχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου καί μετὰ ταῦτα κατά διαστήματα ουχί μικρότερα της

τετραετίας, ή Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταύρου θά διαβουλευήται μετά των 'Υψηλών Συμβαλλομένων (Μερών επί του» Παραρτήματος Ι του παρόντος Πρωτοκόλλου καί εάν θεωρήση τούτο αναγκαϊόν δύναται νά πρότείνη συνέλευσιν τεχνικών εμπειρογνομόνων προς αναθεώρησίν του Παραρτήματος Ι και είσήγήσιν τοιούτων τροποποιήσεων αύτου οίας ήθελον θεωρήσει έπιθυμητάς. Πλην εάν, εντός Εξ μηνών από της κοινοποιήσεως προτάσεως διά τοιάύτην συνέλευσιν είς τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Πρόσωπα, τό Εν τρίτον αυτών άντιπίθηται, ή Διεθνής Επιτροπή του 'Ερυθρού Σταύρου θά συγκαλη τήν συνέλευση προσκαλούσα, επίσης παρατηρητάς αρμοδίων διεθνών οργανισμών. Τοιαύτη συνέλευσις θά, συγκαλήται επίσης υπό της Διεθνούς 'Επιτροπης του 'Ερυθρου Σταυρου καθ' οίονδήποτε χρόνον τη αιτήσει· του ενός τρίτου των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών.

2. Ο θεματοφύλαξ θά, συγκαλη διάσκεψιν . των 'Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών καί τών Μερών τών Συμβάσεων προς μελέτην τών υπό της" συνελεύσεως των τεχνικών εμπειρογνομόνων προτεινομένων τροποποιήσεων εάν, μετά τήν εν λόγω συνέλευσιν, ζητήση τούτο ή Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταύρου ή το εν τρίτον τών Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών.

3. Τροποποιήσεις του Παραρτήματος Ι δύνανται νά εγκριθούν κατά τήν τοιάύτην διάσκεψιν διά,πλειοψηφίας των δύο τρίτων των παρόντων και ψηφιζόντων 'Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών.

4. Ο θεματοφύλαξ θά κοινοποιή οίανδήποτε ούτω έγκριθεΐσαν τροποποιήσιν είς τά 'Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη καί τά Μέρη τών Συμβάσεων. 'Η τροποποιήσις θά θεωρήται ως γενομένη αποδεκτή μετά τήν παρέλευσιν ενός έτους από της κοινοποιήσεως της, έκτος εάν εντός της περιόδου ταύτης κοινοποιηθη δήλωσις περί μή αποδοχής της τροποποιήσεως είς τόν θεματοψύλακα υπό ουχί όλιγωτέρων του ενός τρίτου τών Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών.

5. Τροποποιήσις θεωρηθεΐσα ως γενομένη αποδεκτή συμφώνως προς τήν παράγραφον 4 τίθεται έν ίσχυϊ τρεις μήνας μετά τήν άποδοχήν της δι άπαντα' τά 'Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη πλην εκείνων τ ά όποΐα έχουν προβή είς δήλωσιν περί μή ("τίΓοδοχής συμφώνως προς τήν παράγραφον ταύτην. Πάν Μέρος όπερ προβαίνει είς τοιάύτην δήλώσιν δύναται καθ' οίονδήποτε χρόνόν νά ανακαλέση ταύτην, οπότε ή τροποποιήσις τίθεται έν Ισχυϊ διά τό έν λόγω Μέρος μετά παρέλευσιν τριών μηνών από της ανακλήσεως.

6. Ο θεματοφύλαξ θά πληροφορή τά 'Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη καί τά Μέρη της Συμβάσεως περί της ενάρξεως Ισχύος οίασδήποτε τροποποιήσεως, περί τών δεσμευομένων ύπ' αυτής Μερών, περί της ημερομηνίας ενάρξεως. Ισχύος ταύτης έν σχέσει προς εκαστον Μέρος, περί τών δηλώσεων περί μη αποδοχής τών γενομένων συμφώνως προς τήν παράγραφον 4 καί περί των ανακλήσεων τοιούτων δηλώσεων.

Άρθρον 99. Καταγγελία

1. Εν περιπτώσει καθ' ην Υψηλόν Συμβαλλόμενον Μέρος ήθελεν καταγγείλει τό παρόν Πρωτόκολλον, ή καταγγελία δέν θα λαμβάνη ίσχύν ειμή μόνου εν έτος από της λήψεως του έγγραφου της καταγγελίας. Έάν, όμως, κατά την εκπνοήν του έτους τό κατάγγειλαν Μέρος ευρίσκεται είς μίαν τών καταστάσεων τών αναφερομένων έν τω "Άρθρω 1, ή καταγγελία δέν θά λαμβάνη ίσχύν προ του τέλους της ένοπλου συρράξεως ή της κατοχής καί, έν πάση περιπτώσει, ουχί προτού τερματισθώ τό Ιργον τό σχετικόν προς τήν τελικήν απόλυσιν, ίπαναπατρισμόν ή έπανεγκατάστασιν τών προσώπων τών προστατευομένων υπό τών Συμβάσεων ή υπό του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Η καταγγελία θα γνωστοποιηήται εγγράφως προς τόν θεματοφύλακα όστις θα διαβιβάζη ταύτην είς τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη.

3. Η καταγγελία θά Ισχύη μόνον έν σχέσει προς τό Μέρος τό προβαΐνον είς ταύτην.

4. Η δυνάμει της παραγράφου 1 καταγγελία δέν επηρεάζει τās συνεπειάς της ένοπλου συρράξεως ήδη δημιουργηθείσας υποχρεώσεις δυνάμει τοΟ παρόντος Πρωτοκόλλου είς βάρος του ούτως καταγγείλαντος Μέρους έν σχέσει προς οιανδήποτε ένέργειαν γενομένην πρό της ενάρξεως Ισχύος της έν λόγω καταγγελίας.

Άρθρον 100. Γνωστοποιήσεις

Ο θεματοφύλαξ θά πληροφορη τ ά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη καθώς και τά Μέρη τών Συμβάσεων, είτε ταυτα υπέγραψαν τό παρόν Πρωτόκολλον είτε μή, περί τών ακολούθων:

- (α) τών υπογραφών τών τεθεισών επί τοΟ παρόντος Πρωτοκόλλου καί της καταθέσεως τών έγγραφων επικυρώσεως καί προσχωρήσεως δυνάμει τών "Άρθρων 93 καί 94
- (β) της ημερομηνίας ενάρξεως Ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου δυνάμει του "Άρθρου 95' .
- (γ) τών γνωστοποιήσεων καί δηλώσεων τών ληφθεισών δυνάμει των "Άρθρων 84, 90 καί 97'
- (δ) τών δηλώσεων τών ληφθεισών δυνάμει της παραγράφου 3 του "Άρθρου 96, αιτινες δέον νά κοινοποιώνται διά της ταχυτέρας μεθόδου' και
- (ε) τών καταγγελιών δυνάμει του "Άρθρου 99.

Άρθρον 101.—Πρωτοκόλλησις

1. Μετά τήν έναρξιν της Ισχύος του, τό παρόν Πρωτόκολλον θά διαβιβασθη υπό τοϋ θεμασφύλακος εις τήν Γραμματεΐαν τών Ηνωμένων

Ἐθνῶν πρὸς πρωτοκόλλησιν καὶ δημοσίευσιν συμφώνως πρὸς τὸ "Ἄρθρον 102 τοῦ Χάρτου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν.

2. Ὁ θεματοφύλαξ θὰ πληροφορη ἐπίσης τὴν Γραμματεῖαν τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν περὶ ὄλων τῶν επικυρώσεων, προσχωρήσεων καὶ καταγγελιῶν τῶν λαμβανομένων ὑπ' αὐτομ ἐν σχέσει πρὸς τὸ παρὸν Πρωτόκολλον.

Ἄρθρον 102.—Αυθεντικά κείμενα

1. Το πρωτότυπον τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου, τοῦ ὁποῦ τοῦ Ἄραβικόν, Κινεζικόν, Ἀγγλικόν, Γαλλικόν, Ρωσικόν καὶ Ἰσπανικόν κείμενον εἶναι ἐξίσου ἀύθεντικόν, θὰ, κατατεθῆ παρὰ τῷ θεματοφύλακι, ὅστις θὰ διαβιβάζη κεκρωμένα πιστὰ ἀντίγραφα αὐτοῦ εἰς ἅπαντα τὰ Μέρη τῶν Συμβάσεων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΑΦΟΡΩΝΤΕΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.-ΔΕΛΤΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ

"Ἄρθρον 1.—Δελτίον ταυτότητος διὰ μόνιμον πολιτικόν ὑγειονομικόν καὶ θρησκευτικόν προσωπικόν

1. Το δελτίον ταυτότητος δια το ἐν τῇ παραγράφῳ 3 τοῦ "Ἄρθρου 18 τοῦ Πρωτοκόλλου ἀναφερόμενον μόνιμον πολιτικόν ὑγειονομικόν καὶ θρησκευτικόν προσωπικόν δέον ὅπως :

- (α) φέρῃ τὸ διακριτικόν ἔμβλημα καὶ εἶναι τοιοῦτου μεγέθους ὥστε νὰ μεταφέρῃται ἐν τῷ θυλακίῳ
- (β) εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν ἀνθεκτικώτερον ἀπὸ πρακτικῆς ἀπόψεως
- (γ) εἶναι συντεταγμένον εἰς τὴν ἐθνικὴν ἢ ἐπίσημον γλῶσσαν (καὶ δύναται ἐπιπροσθέτως νὰ εἶναι συντεταγμένον εἰς ἐτέρας γλώσσας)
- (δ) ἀναφέρονται ἐν αὐτῷ τὸ ὄνομα, ἢ ἡμερομηνία γεννήσεως (ἢ, ἐάν ἡ ἡμερομηνία αὕτη δὲν εἶναι γνωστὴ, ἢ ἡλικία κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως) καὶ ὁ ἀριθμὸς ταυτότητος, ἐάν ὑπάρχῃ, τοῦ κατόχου
- (ε) δηλοῦται ἐν αὐτῷ ὑπὸ ποίαν ιδιότητα ὁ κάτοχος δικαιούται εἰς τὴν προστασίαν τῶν Συμβάσεων καὶ τοῦ Πρωτοκόλλου
- (στ) φέρῃ τὴν φωτογραφίαν τοῦ κατόχου καθὼς καὶ τὴν υπογραφὴν ἢ τὰ δακτυλικά ἀποτυπώματα τοῦ ἀντίχειρός του, ἢ ἀμφότερα
- (ζ) φέρῃ τὴν σφραγίδα καὶ ὑπογραφὴν τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς'
- (η) ἀναφέρονται ἐν αὐτῷ ἢ ἡμερομηνία ἐκδόσεως καὶ ἢ ἡμερομηνία λήξεως τοῦ δελτίου.

2. Τό δελτίον ταυτότητος δέον νά είναι όμοιόμορφον καθ' όλην τήν έπικράτειαν έκαστου ' Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους καί, καθ' ήν έκτασιν τούτο είναι δυνατόν, του αύτου τύπου δι' άπαντατά Μέρη της συρράξεως. Τά Μέρη της συρράξεως δύνανται νά καθοδηγώνται υπό του μονογλωσσικου προτύπου του Σχεδιαγράμματος 1. Κατά τήν εναρξιν των εχθροπραξιών, τά Μέρη θα ανταλλάσσουν μεταξύ των δείγμα του προτύπου τό όποιον χρησιμοποιούν, εάν τούτο διαφέρει από τό έν τω Σχεδιαγράμματι εικονιζόμενον. Τό δελτίον ταυτότητος εκδίδεται, εάν είναι δυνατόν, εις δύο αντίγραφα, του έτερου φυλαττομένου υπό της αρχής ήτις τό εκδίδει καί ήτις οφείλει νά τηρή έλεγchon των δελτίων άτινα έχει έκδόσει.

3. Έν ούδεμια περιπτώσει δύναται τό μόνιμον πολιτικόν ύγειονομικόν καί θρησκευτικόν προσωπικόν νά στερηθη των δελτίων ταυτότητος αύτου. Έν περιπτώσει άπωλείας δελτίου, τινός, τό έν λόγω προσωπικόν δικαιούται νά λάβη αντίγραψον.

"Άρθρον 2.—Δελτίον ταυτότητος διά προσωρινόν πολιτικόν ύγειονομικόν καί θρησκευτικόν προσωπικόν

1. Τό δελτίον ταυτότητος διά προσωρινόν πολιτικόν ύγειονομικόν καί θρησκευτικόν προσωπικόν δέον όπως εΐναι, οσάκις τούτο εΐναι δυνατόν, παρόμοιον προς εκείνο τό όποιον προνοείται έν τω" "Άρθρω 1 των παρόντων κανονισμών. Τά Μέρη της συρράξεως δύνανται νά καθοδηγώνται υπό του έν τω Σχεδιαγράμματι 1 προτύπου.

2. "Όταν αϊ περιστάσεις αποκλείουν τήν εις τό προσωρινόν πολιτικόν ύγειονομικόν καί θρησκευτικόν προσωπικόν παροχήν δελτίου ταυτότητος παρομοίου προς τό έν τώ "Άρθρω 1 των παρόντων Κανονισμών περιγραφόμενος εις τό ειρημένον προσωπικόν δύναται νά χορηγηθη πιστοποιητικόν ύπογραφόμενον υπό της αρμοδίας αρχής διά του οποίου πιστοποιείται ότι εις τό πρόσωπον εις τό όποιον εκδίδεται άνετέθησαν καθήκοντα προσωρινού προσωπικού καί εις τό όποιον αναφέρεται, ει δυνατόν, ή διάρκειατης τοιαύτης αναθέσεως καθηκόντων καί τό δικαίωμα του προσώπου νά φέρη το διακριτικόν έμβλημα. Τό πιστοποιητικόν δέον νά αναφέρη τό δνομα του κατόχουαί τήν ήμερομηνίαν γεννήσεως του (ή, εάν αυτή δέν εΐναι γνωστή, την ήλικίαν κατά τόν χρόνον καθ' όν τό πιστοποιητικόν εξεδόθη), τ ά καθήκοντα του και τόν αριθμόν της ταυτότητος του εάν ύπάρχη. Δέον επίσης νά φέρη τήν ύπογραφήν του καί τά αποτυπώματα του αντίχειρός του, ή αμφότερα.

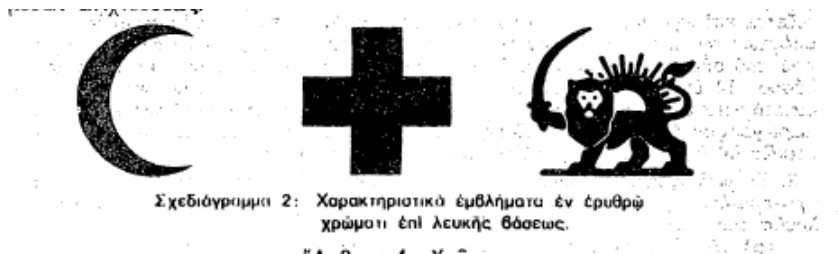

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙ. ΤΟ ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΝ ΕΜΒΛΗΜΑ

Άρθρον 3. Σχήμα καί φύσις

1. Τό μέγεθος του διακριτικοί) εμβλήματος (ερυθρού' επί λευκής βάσεως) Θά είναι..ανάλογον προς τάς περιστασεις. Διά τά σχήματα του Σταυρού τής Ερυθράς 'Ημισελήνου ή του Λέοντος και Ηλίου, τά 'Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη δύνανται νά καθοδηγώνται υπό τών προτύπων τών εικονιζομένων έν τω Σχεδιαγράμματα 2.

2. Κατά τήν νύχτα ή όταν ή ορατότης είναι περιορισμένη, τό διακριτικόν έμβλημα δύνανται νά ανάπτη ή νά φωτίζηται δύνανται επίσης νά είναι κατεσκευασμένον έξ υλικών καθιστωντων τούτο άναγνωρίσιμόν διά τεχνικών, μέσων ανιχνεύσεως.

" Άρθρον 4.-Χρήσις

1. Τό διακριτικόν έμβλημα επιδεικνύεται, οσάκις τούτο είναι δυνατόν, έπι επιπέδου επιφανείας ή έπι σημαιών ορατών έξ όσον τό δυνατόν περισσοτέρων κατευθύνσεων καί έξ όσον τό δυνατόν μεγαλυτέρας αποστάσεως.

2. Τηρουμένων τών οδηγιών της αρμοδίας αρχής, τό υγειονομικόν και θρησκευτικόν προσωπικόν τό εκτελούν τά καθήκοντα του έν τη περιοχή τής μάχης οφείλει νά φέρη, καθ' ήν έκτασιν τούτο είναι δυνατόν, κάλυμμα επί τής κεφαλής καί στολή ν φέρουσιν τό διακριτικόν έμβλημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙΙ.—ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ

"Άρθρον 5.—Προαιρετική Χρήσις

1. Τηρουμένων τών διατάξεων του "Άρθρου 6 τών παρόντων Κανονισμών, τά έν τώ παρόντι Κεφαλαίω καθοριζόμενα σήματα δι' άποκλειστικήν χρήσιν ύπό υγειονομικών μονάδων καί μεταφορικών μέσων δέν θά χρησιμοποιώνται δι' οίονδήποτε έτερον σκοπόν. Η χρήσις απάντων τών έν τω παρόντι Κεφαλαίω αναφερομένων σημάτων είναι προαιρετική.

2. Προσωρινά υγειονομικά αεροσκάφη άτινα δέν δύνανται, είτε λόγω ελλείψεως χρόνου είτε λόγω τών χαρακτηριστικών των, νά σημανθούν διά του διακριτικού εμβλήματος, δύνανται νά χρησιμοποιούν τά έν τω Παρόντι Κεφαλαίω εγκεκριμένα διακριτικά σήματα. Η κο&υτέρα μέθοδος

αποτελεσματικής εξακριβώσεως και αναγνωρίσεως των υγειονομικών αεροσκαφών είναι, εν τούτοις, ή χρήσις οπτικού σήματος, είτε του διακριτικού έμβλήματος είτε του έν "Αρθρω ο καθοριζομένου φωτεινού σήματος είτε αμφοτέρων, συμπληρουμένων υπό των λοιπών σημάτων των αναφερομένων εις τά "Αρθρα 7 και 8 των παρόντων Κανονισμών.

"Αρθρον 6.—Φωτεινόν σήμα

1. Τό φωτεινόν σήμα, συνιστάμενον έξ αναλάμποντος κυανού φωτός, καθιερούται διά τήν χρήσιν υγειονομικών αεροσκαφών διά νά έπισημαίνηται ή ταυτότης αυτών. Ουδέν Ετερον αεροσκάφος δύναται νά χρησιμοποιή τό έν λόγω σήμα. Τό προτεινόμενον κυανουν χρώμα λαμβάνεται διά τής χρήσεως, ώς τριχρωματικών συντετστημένων:

πρασίνου συνόρου	$y = 0.065 + 0.805 \chi$
λευκού συνόρου	$y = 0.400 - \chi$
πορφυρού συνόρου	$\chi = 0.133 + 0.600 y$

Ο προτεινόμενος ρυθμός αναλαμπής του κυανού φωτός είναι μεταξύ έξήκοντα και εκατόν λάμπσεων κατά λειπόν.

2. Τα υγειονομικά αεροσκάφη δέον νά είναι έξωπλισμένα δια τοιούτων φώτων ώς ήθελον είναι αναγκαία ίνα καθιστούν τό φωτεινόν σήμα όρατόν εις όσον τό δυνατόν περισσοτέρας κατευθύνσεις.

3. Ελλείπει ειδικής συμφωνίας μεταξύ των Μερών της συρράξεως περιορισούσης τήν χρήσιν αναλαμπόντων κυανών φώτων δια την αναγνώρισιν υγειονομικών οχημάτων, πλοίων και αεροσκαφών, ή χρήσις των τοιούτων σημάτων δι' έτερα οχήματα, πλοία ή αεροσκάφη δέν απαγορεύεται.

"Αρθρον 7.—Ράδιο σήμα

1. Τό ράδιοσήμα συνίσταται εις ραδιοτηλεφωνικόν ή ραδιοτηλεγραφικόν μήνυμα του οποίου προηγείται διακριτικόν σήμα προτεραιότητας όπερ καθορίζεται και εγκρίνεται υπό τίνος Παγκοσμίου Διοικητικής Ραδιοφωνικής Διασκέψεως τής Διεθνούς Ένώσεως Τηλεπικοινωνιών. Τούτο θα έκπέμπηται τρις πρό του σήματος κλήσεως του ενδιαφερομένου υγειονομικού μεταφορικού μέσου. Τό έν λόγω μήνυμα θα έκπ4μπητάι άγγλιστί κατά κανονικά χρονικά διαστήματα επί συχνότητας ή συχνότητων καθοριζομένων συμφώνως προς την παράγραφον 3. Η χρήσις του σήματος προτεραιότητας περιορίζεται αποκλειστικώς δι* υγειονομικάς μονάδας και μεταφορικά μέσα.

2. Τό ραδιόφωνικόν μήνυμα του οποίου προηγείται τό διακριτικόν σήμα προτεραιότητας τό αναίφερόμενον έν τη παραγράφω 1, θά μεταδίδη τά ακόλουθα στοιχεία:

- (α) τό σήμα κλήσεως του υγειονομικού μεταφορικού μέσου
- (β) τήν θέσιν του υγειονομικού μεταφορικού μέσου

- (γ) τόν αριθμόν καί τόν τύπον τών υγειονομικών μεταφορικών μέσων'
- (δ) τήν σκοπούμενην διαδρομήν
- (ε) τόν υπολογιζόμενο ν χρόνον διαδρομής καθώς και τόν χρόνον αναχωρήσεως καί άφίξεως, ώς ήθελεν είναι κατάλληλον
- (στ) οίανδήποτε έτερον πληροφοριάν, ώς είναι τό υψος πτήσεως, αϊ τηρούμεναι ραδιοφωνικοί συχνότητες, αϊ χρησιμοποιούμενοι γλώσσαί, οι ρυθμοί καί οι κώδικες τών ραντάρ βοηθητικής επιτηρήσεως.

3. Πρός διευκόλυναι τών επικοινωνιών τών αναφερομένων εις τάς παραγράφους 1 και 2, καθώς και τών επικοινωνιών τών αναφερομένων εις τά "Άρθρα 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30 καί 31 τοϋ Πρωτοκόλλου, τά Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη, τά Μέρη τής συρράξεως ή 'έν έκ των Μερών της συρράξεως ενεργούντα έκ συμφώνου ή μονομερώς, δύνανται νά καθορίσουν, συμφώνως προς τόν Πίνακα Παραχωρήσεως Συχνότητων τών Ραδιοφωνικών Κανονισμών τών έπισυνημμένων εις τήν Διεθνή Τηλεπικοινωνιακών Συμβασιν, και νά δημοσιεύσουν έπιλεγμένας έθνικάς συχνότητας αϊτινες θά χρησιμοποιώνται ύπ αυτών διά τάς τοιαύτας επικοινωνίας. Αι τοιαύται συχνότητες γνωστοποιούνται προς τήν Διεθνή Τηλεπικοινωνιακήν "Ένωσιν συμφώνως προς διαδικασίας έγκρινομένας υπό της Παγκοσμίου Διοικητικής Ραδιοφωνικής Διασκέψως.

"Άρθρον 8.—Ηλεκτρονική άναγνώρισις

1. Τό σύστημα Βοηθητικής Επιτηρήσεως Ραντάρ (SSR), ώς τούτο καθορίζεται έν το Παραρτήματι 10 της Συμβάσεως τοϋ Σικάγου επί τής Διεθνούς Πολιτικής'Αεροπορίας τής 7ης Δεκεμβρίου 1944, ώς αύτη τροποποιείται εκάστοτε, δύνανται νά χρησιμοποιήται προς έξακρίβωσιν τής ταυτότητος τών υγειονομικών αεροσκαφών καί τήν παράκολούθησιν τής πορείας αυτών. Ο ρυθμός καί ό κώδιξ του συστήματος SSR οίτινες θά επιφυλαχθούν διά τήν άποικλειστικήν χρήσιν υγειονομικών αεροσκαφών θά καθορίζωνται άπό τών Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών, τών Μερών της συρράξεως, ή ενός έξ αυτών, ενεργούντων έκ συμφώνου ή μονομερώς, συμφώνως προς διαδικασίας προταθησομένας ύπό του Διεθνούς Όργανισμοϋ Πολιτικής 'Αεροπορίας.

2. Τά Μέρη τής συρράξεως δύνανται, δι' ειδικής συμφωνίας μεταξύ των, να υίοθετήσουν οι Ιδίαν αυτών χρήσιν παρόμοιον ήλεκτρονικόν σύστημα διά την άναγνώρισιν υγειονομικών οχημάτων καί υγειονομικών πλοίων και αεροσκαφών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ IV.—ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

"Άρθρον 9.—Ραδιοεπικοινωνίαί

Τό διά του "Άρθρου 7 των παρόντων Κανονισμών προβλεπόμενον σήμα

προτεραιότητος δύναται νά προηγήται αναλόγων ραδιοεπικοινωνιών των υγειονομικών μονάδων και μεταφορικών μέσων είς την εφαρμογήν των διαδικασιών των τηρουμένων δυνάμει των "Αρθρων 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30 καί 31 του Πρωτοκόλλου.

"Άρθρον 10.—Χρήσις διεθνών κωδίκων

"Υγειονομικάί μονάδες καί μεταφορικά μέσα δύναται επίσης νά χρησιμοποιούν τους κώδικας και τά σήματα τά καθιερούμενα υπό της Διεθνούς Ενώσεως Τηλεπικοινωνιών, του Διεθνούς 'Οργανισμού Πολιτικής 'Αεροπορίας καί του Διακυβερνητικού Ναυτιλιακού Συμβουλευτικού 'Οργανισμού. Οι έν λόγω κώδικες και τά έν λόγω σήματα θά χρησιμοποιώνται συμφώνως προς τά υπό των έν λόγω 'Οργανισμών καθοριζόμενα επίπεδα, πρακτικήν καί διαδικασίας.

"Άρθρον 11.—"Έτερα μέσα επικοινωνίας

'Οσάκις δέν είναι δυνατή ή αμφίδρομος επικοινωνία δύναται νά χρησιμοποιώνται τά σήματα τά προβλεπόμενα έν τω Διεθνεί Κώδικι Σημάτων τω έγκριθέντι υπό του Διακυβερνητικού Ναυτιλιακού Συμβουλευτικού 'Οργανισμού ή έν τω οίκείω Παραρτήματι της Συμβάσεως τοΟ Σικάγου περί της Διεθνούς Πολιτικής 'Αεροπορίας της 7ης Δεκεμβρίου 1944, ώς αϋτη τροποποιείται άπό καιρού είς καιρόν.

"Άρθρον 12.—Σχέδια πτήσεως

Αι συμφωνία και γνωστοποιήσεις αϊ άφορώσαι είς τά έν τω "Άρθρω 29 του Πρωτοκόλλου προνοούμενα σχέδια πτήσεως δέον νά καταρτίζωνται, καθ' ήν Εκτασιν τούτο εΐναι δυνατόν, συμφώνως προς τάς διαδικασίας τάς καθοριζόμενος υπό του Διεθνούς 'Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας.

"Άρθρον 13.—Σήματα καί διαδικασίαι διά τήν άνακοπήν υγειονομικών αεροσκαφών

'Εάν άνακόπτον αεροσκάφος χρησιμοποιήται προς διαπίστωσιν της ταυτότητος υγειονομικού αεροσκάφους έν πτήσει ή διά νά τό έξαναγκάση είς προσγείωσιν συμφώνως προς τά "Άρθρα 30 καί 31 του Πρωτοκόλλου, δέον νά χρησιμοποιωνται υπό του ανακόπτοντος καί του υγειονομικού αεροσκάφους αϊ συνήθεις διαδικασίαι οπτικής καί ραδιοφωνικής άνακοπής αϊ καθοριζόμενοι υπό του Παραρτήματος 2 τής Συμβάσεως του Σικάγου επί τής Διεθνούς Πολιτικής 'Αεροπορίας τής 7ης Δεκεμβρίου, 1944, ώς αϋτη τροποποιείται άπό καιρον είς καιρόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ V .ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΜΥΝΑ

"Άρθρον 14.—Δελτίον ταυτότητος

1. Τό δελτίον ταυτότητος του προσωπικού πολιτικής αμύνης τό προβλεπόμενον έν τή παραγράφω 3 του "Άρθρου 66 του Πρωτοκόλλου, διέπεται δπό των σχετικών διατάξεων τοΟ "Άρθρου 1 τών παρόντων Κανονισμών.

2. Τό δελτίον ταυτότητος διά τό προσωπικόν τής πολιτικής αμύνης δύναται νά άκολουθήση τό έν τω Σχεδιαγράμματι 3 είκονιζόμενον πρότυπον.

3. Όσάκις επιτρέπεται είς τά προσωπικόν τής πολιτικής αμύνης ,νά φέρη ελαφρά ατομικά όπλα, τούτο δέον νά αναφέρηται έν τω ρηθέντι δελτίω.

N. 43/79
810

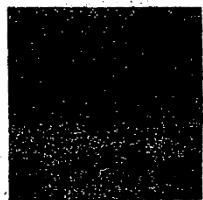
ΕΜΠΡΟΣΘΙΑ ΠΛΕΥΡΑ	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%;"> <p>(έντάθα άναγράφεται ή χώρα και ή Αρχή ήτις έκδίδει τό Δελτίον)</p> <p style="text-align: center;">ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ</p> <p style="text-align: center;">διά προσωπικόν Πολιτικής Άμύνης</p> <p>Όνομα .....</p> <p>Ημερ. Γενήσεως (ή ηλικία) .....</p> <p>Άρ. Ταυτότητος (έν άνάρχη) .....</p> <p>Ό κάτοχος του παρόντος Πρωτοκόλλου προστατεύεται υπό των Συμβάσεων τής Γενεύης τής 12ης Αυγούστου, 1949 και υπό του Προσθέτου πρός τούτους Πρωτοκόλλου τοδ άναφερομένου είς τήν Προστασίαν των Θυμάτων Διεθνών Ένόμων Συμβάσεων (Πρωτόκολλον Ι) έν τή ιδίότητι άς .....</p> <p>Ημερ. έκδόσεως ..... Άρ. Ταυτότητος .....</p> <p>Ημερ. λήξεως ..... Υπογραφή τής έκδόσης Αρχής .....</p> </div> <div style="width: 5%; text-align: center;"> <p>Κόμη</p> </div> <div style="width: 45%;"> <p>Όφθαλμοί .....</p> <p>Έτερα χαρακτηριστικά σημεία ή πληροφορίαί .....</p> <p>Όπλα .....</p> <p style="text-align: center;">ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΤΟΧΟΥ</p> <p>Υπογραφή κατόχου ή άποτύπωμα άντίχειρος ή άμφότερα</p> </div> </div>
ΟΠΙΣΘΙΑ ΠΛΕΥΡΑ	<p style="text-align: center;">Σφραγίς</p>

Σχεδιαγράμμα 3: Πρότυπον δελτίου ταυτότητος διά τό Προσωπικόν Πολιτικής Άμύνης (μέγεθος 74 mm X 105 mm)

"Άρθρον 15.Διεθνές 'διακριτικόν σήμα

1. Το διεθνές διακριτικόν σήμα της. πολιτικής αμύνης τώ προβλBπόιμενον έν τη παραγράφω 4 του "Άρθρου 66 του Πρωτοκόλλου εΐνάι ισοσκελές κυανοϋν τρίγωνον επί πορτοκαλοχρόου βάσεως. Πρότυπον δεικνύεται έν τω Σχεδιαγράμματι 4.

Σχεδιάγραμμα 4: Κυνοϋν ίσοσκελέα τρίγωνον επί πορτοκαλοχρόου βάσεως.

2. Συνίσταται όπως :

- (α) εάν τό κυανοϋν τρίγωνον υ'ινυt επί σημαίας ή περιβραχιονίου ή μανδύου, ή βάση του τριγώνου είναι πορτοκαλόχρους σημαία, περιβραχιόνιον ή μανδύας
- (β) ή μία τών γωνιών τοϋ τριγώνου ύψοϋται καθέτως προς τα άνω
- (γ) ουδεμία γωνία του τριγώνου έφάπτηται τοϋ άκρου της πορτοκαλοχρόου βάσεως.

3. Τό μέγεθος τοϋ διεθνούς διακριτικού σήματος δέον νά είναι άνάλογον προς τάς περιστάσεις. Τό διακριτικόν σήμα δέον νά επιδεικνύεται, οσάκις τούτο εΐναι δυνατόν, επί έπιπέδον επιφανειών ή επί σημαιών ορατών έξ όσον τό δυνατόν περισσοτέρων κατευθύνσεων καΐ έξ όσον τό δυνατόν μεγαλυτέρας αποστάσεως. Τηρουμένων τών οδηγιών της αρμοδίας αρχής, τό προσωπικόν της πολιτικής αμύνης οφείλει νά φέρη, καθ' ην έκτασιν τούτο είναι δυνατόν, κάλυμμα επί της κεφαλής καΐ στολήν φέρουσας τό διεθνές διακριτικόν σήμα. Κατά τήν νύκτα όταν ή ορατότης είναι περιωρισμένη, τό σήμα δύναται να ανάπτη ή νά φωτίζεται δύναται επίσης νά είναι κατεσκευασμένον έξ υλικών καθιστώντων τουτο άναγνωρίσιμον διά τεχνικών μέσων ανιχνεύσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ VI.—ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΕΧΟΥΣΑΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

"Άρθρον 16.-- Διεθνές είδικόν σήμα

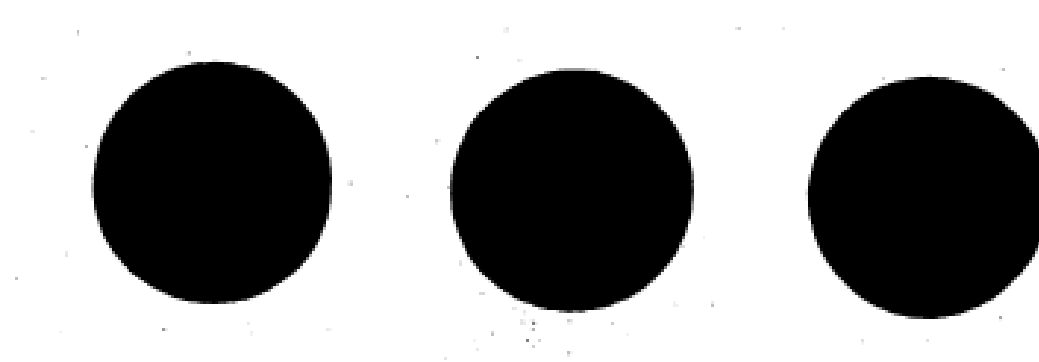
1. Τό διεθνές είδικόν σήμα δι' έργα καΐ εγκαταστάσεις περιέχουσας επικίνδυνους δυνάμεις, ως προνοείται έν τη παραγράφω 7 του "Άρθρου 56 του Πρωτοκόλλου, θά είναι μία ομάς έκ τριών ζωηρών πορτοκαλοχρόων κύκλων του αύτου μεγέθους, τοποθετημένοι επί του αύτου άξονος, τής μεταξύ τούτων

άποστάσεις ούσης μιας ακτίνος, ως εικονίζεται έν τω Σχεδιαγράμματι 5 κατωτέρω.

2. Τό μέγεθος τοῦ σήματος είναι ανάλογον προς τās περιστάσεις. "Όταν επιδεικνύεται επί εκτεταμένης επιφανείας δύναται νά έπαναλαμβάνηται τόσον συχνά όσον τό επιτρέπουν αἱ συνθηκαι. Δέον όμως, οσάκις τούτο είναι δυνατόν, νά επιδεικνύεται επί επιπέδων επιφανειών ή επί σημαιών ούτως ώστε να είναι όρατόν έξ όσον τό δυνατόν περισσοτέρων κατευθύνσεων καί έξ όσον το δυνατόν μεγαλυτέρας αποστάσεως.

3. Έπι σημαίας, ή απόστασις μεταξύ τών εξωτερικών ορίων του σήματος καί τών παρακειμένων πλευρών της σημαίας δέον νά είναι μία ακτίς του κύκλου. Η σημαία δέον νά είναι ορθογώνιος καί νά έχη λευκήν βάσην.

4. Κατά τήν νύχτα ή όταν ή όρατότης είναι περιορισμένη, τό σήμα δύναται νά ανώπτη ή να φωτίζεται δύναται επίσης να είναι κατεσκευασμένον έξ υλικών καθιστώντων τούτο άναγνωρίσιμον διά τεχνικών μέσων ανιχνεύσεως

Σχεδιάγραμμα 5: Διεθνές είδικόν σήμα δι έργα και εγκατασταθεί περιέχουσας επικίνδυνους δυνάμεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ ΔΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥΣ
ΕΙΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΣ
ΕΜΠΡΟΣΘΙΑ ΠΛΕΥΡΑ

813

Ν. 43/79

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ ΔΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥΣ
ΕΙΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΣ

ΕΜΠΡΟΣΘΙΑ ΠΛΕΥΡΑ

ΕΙΔΙΟΠΟΙΗΣΙΣ

Τὸ παρὸν δελτίον ταυτότητος ἐκδίδεται εἰς δημοσιογράφους ἐπὶ ἐπικινδύνῳ ἐπαγγελματικῆ ἀποστολῇ εἰς περιοχὰς ἐνόπλων συρράξεων. Ὁ κάτοχος δικαιούται νὰ τύχη μεταχειρίσεως πολίτου δυνάμει τῶν Συμβάσεων τῆς Γενεύης τῆς 12ης Ἀυγούστου, 1949, καὶ τοῦ Προσθέτου Πρωτοκόλλου I. Ὁ κάτοχος δέον νὰ φέρῃ ἐπ' αὐτοῦ πάντοτε τὸ δελτίον τοῦτο. Ἐάν συλληφθῇ, ὀφείλει νὰ τὸ παραδώσῃ ἀμέσως εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτίνες τὸν συνέλαβον πρὸς ὑποβοήθησιν τῆς διαπιστώσεως τῆς ταυτότητός του.
(Ἀκολουθεῖ τὸ αὐτὸ κείμενον εἰς ἄλλας γλώσσας).

ΟΠΙΣΘΙΑ ΠΛΕΥΡΑ

Έξεδθη υπό (άρμοδια άρχή)	Ύψος
Τόπος έκδόσεως	Όφθαλμοί
Ήμερ. έκδόσεως	Κόμη
Έπίσημος Σφραγίς	Κατηγορία αίματος
Όνοματεπώνυμον	Συντελεστής Rh
Ήμερ. Γενήσεως	Θρησκεία
Άνταποκριτής	Άτοπυλώματα (προαιρετικά)
Έπαγγελματική κατηγορία	(Άριστερός Δείχτης)
Διάρκεια Ισχύος	(Δεξιός Δείχτης)
	Εϊδικά χαρακτηριστικά

Έτυπώθη έν τώ Τυπογράφεϊω τής Κυπριακής Δημοκρατίας, έν Λευκωσία.

VI
PROTOCOL ADDITIONAL
TO THE GENEVA CONVENTIONS OF 12 AUGUST 1949,
AND RELATING TO THE PROTECTION
OF VICTIMS OF NON-INTERNATIONAL ARMED CONFLICTS
(PROTOCOL II), OF 8 JUNE 1977

PREAMBLE

The High Contracting Parties,

Recalling that the humanitarian principles enshrined in Article 3 common to the Geneva Conventions of 12 August 1949, constitute the foundation of respect for the human person in cases of armed conflict not of an international character,

Recalling furthermore that international instruments relating to human rights offer a basic protection to the human person,

Emphasizing the need to ensure a better protection for the victims of those armed conflicts,

Recalling that, in cases not covered by the law in force, the human person remains under the protection of the principles of humanity and the dictates of the public conscience,

Have agreed on the following:

PART I

SCOPE OF THIS PROTOCOL

Article 1 — Material field of application

1. This Protocol, which develops and supplements Article 3 common to the Geneva Conventions of 12 August 1949 without modifying its existing conditions of application, shall apply to all armed conflicts which are not covered by Article 1 of the Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949, and relating to the Protection of Victims of International Armed Conflicts (Protocol I) and which take place in the territory of a High Contracting Party between its armed forces and dissident armed forces or other organized armed groups which, under responsible command, exercise such control over a part of its territory as to enable them to carry out sustained and concerted military operations and to implement this Protocol.
2. This Protocol shall not apply to situations of internal disturbances and tensions, such as riots, isolated and sporadic acts of violence and other acts of a similar nature, as not being armed conflicts.

Article 2 — Personal field of application

1. This Protocol shall be applied without any adverse distinction founded on race, colour, sex, language, religion or belief, political or other opinion, national or social origin, wealth, birth or other status, or on any other similar criteria (hereinafter referred to as “adverse distinction”) to all persons affected by an armed conflict as defined in Article 1.
2. At the end of the armed conflict, all the persons who have been deprived of their liberty or whose liberty has been restricted for reasons related to such conflict, as well as those deprived of their liberty or whose liberty is restricted after the conflict for the same reasons, shall enjoy the protection of Articles 5 and 6 until the end of such deprivation or restriction of liberty.

Article 3 — Non-intervention

1. Nothing in this Protocol shall be invoked for the purpose of affecting the sovereignty of a State or the responsibility of the government, by all legitimate means, to maintain or re-establish law and order in the State or to defend the national unity and territorial integrity of the State.

2. Nothing in this Protocol shall be invoked as a justification for intervening, directly or indirectly, for any reason whatever, in the armed conflict or in the internal or external affairs of the High Contracting Party in the territory of which that conflict occurs.

PART II

HUMANE TREATMENT

Article 4 — Fundamental guarantees

1. All persons who do not take a direct part or who have ceased to take part in hostilities, whether or not their liberty has been restricted, are entitled to respect for their person, honour and convictions and religious practices. They shall in all circumstances be treated humanely, without any adverse distinction. It is prohibited to order that there shall be no survivors.
2. Without prejudice to the generality of the foregoing, the following acts against the persons referred to in paragraph 1 are and shall remain prohibited at any time and in any place whatsoever:
  - a) violence to the life, health and physical or mental well-being of persons, in particular murder as well as cruel treatment such as torture, mutilation or any form of corporal punishment;
  - b) collective punishments;
  - c) taking of hostages;
  - d) acts of terrorism;
  - e) outrages upon personal dignity, in particular humiliating and degrading treatment, rape, enforced prostitution and any form of indecent assault;
  - f) slavery and the slave trade in all their forms;
  - g) pillage;
  - h) threats to commit any of the foregoing acts.
3. Children shall be provided with the care and aid they require, and in particular:
  - a) they shall receive an education, including religious and moral education, in keeping with the wishes of their parents, or in the absence of parents, of those responsible for their care;
  - b) all appropriate steps shall be taken to facilitate the reunion of families temporarily separated;
  - c) children who have not attained the age of fifteen years shall neither be recruited in the armed forces or groups nor allowed to take part in hostilities; d) the special protection provided by this Article to children who have not attained the age of fifteen years shall remain applicable to them if they take a direct part in hostilities despite the provisions of subparagraph
  - c) and are captured;

- e) measures shall be taken, if necessary, and whenever possible with the consent of their parents or persons who by law or custom are primarily responsible for their care, to remove children temporarily from the area in which hostilities are taking place to a safer area within the country and ensure that they are accompanied by persons responsible for their safety and well-being.

Article 5 — Persons whose liberty has been restricted

1. In addition to the provisions of Article 4, the following provisions shall be respected as a minimum with regard to persons deprived of their liberty for reasons related to the armed conflict, whether they are interned or detained:
  - a) the wounded and the sick shall be treated in accordance with Article 7;
  - b) the persons referred to in this paragraph shall, to the same extent as the local civilian population, be provided with food and drinking water and be afforded safeguards as regards health and hygiene and protection against the rigours of the climate and the dangers of the armed conflict;
  - c) they shall be allowed to receive individual or collective relief;
  - d) they shall be allowed to practise their religion and, if requested and appropriate, to receive spiritual assistance from persons, such as chaplains, performing religious functions;
  - e) they shall, if made to work, have the benefit of working conditions and safeguards similar to those enjoyed by the local civilian population.

2. Those who are responsible for the internment or detention of the persons referred to in paragraph 1 shall also, within the limits of their capabilities, respect the following provisions relating to such persons:
  - a) except when men and women of a family are accommodated together, women shall be held in quarters separated from those of men and shall be under the immediate supervision of women;
  - b) they shall be allowed to send and receive letters and cards, the number of which may be limited by competent authority if it deems necessary;
  - c) places of internment and detention shall not be located close to the combat zone. The persons referred to in paragraph 1 shall be evacuated when the places where they are interned or detained become particularly exposed to danger arising out of the armed conflict, if their evacuation can be carried out under adequate conditions of safety;
  - d) they shall have the benefit of medical examinations;
  - e) their physical or mental health and integrity shall not be endangered by any unjustified act or omission. Accordingly, it is prohibited to subject the persons described in this Article to any medical procedure which is not indicated by the state of health of the person concerned, and which is not consistent with the generally accepted medical standards applied to free persons under similar medical circumstances.

3. Persons who are not covered by paragraph 1 but whose liberty has been restricted in any way whatsoever for reasons related to the armed conflict shall be treated humanely in accordance with Article 4 and with paragraphs 1 a), c) and d), and 2 b) of this Article.
4. If it is decided to release persons deprived of their liberty, necessary measures to ensure their safety shall be taken by those so deciding.

Article 6 — Penal prosecutions

1. This Article applies to the prosecution and punishment of criminal offences related to the armed conflict.
2. No sentence shall be passed and no penalty shall be executed on a person found guilty of an offence except pursuant to a conviction pronounced by a court offering the essential guarantees of independence and impartiality. In particular:
  - a) the procedure shall provide for an accused to be informed without delay of the particulars of the offence alleged against him and shall afford the accused before and during his trial all necessary rights and means of defence;
  - b) no one shall be convicted of an offence except on the basis of individual penal responsibility;
  - c) no one shall be held guilty of any criminal offence on account of any act or omission which did not constitute a criminal offence, under the law, at the time when it was committed; nor shall a heavier penalty be imposed than that which was applicable at the time when the criminal offence was committed; if, after the commission of the offence, provision is made by law for the imposition of a lighter penalty, the offender shall benefit thereby;
  - d) anyone charged with an offence is presumed innocent until proved guilty according to law;
  - e) anyone charged with an offence shall have the right to be tried in his presence;
  - f) no one shall be compelled to testify against himself or to confess guilt.
3. A convicted person shall be advised on conviction of his judicial and other remedies and of the time-limits within which they may be exercised.
4. The death penalty shall not be pronounced on persons who were under the age of eighteen years at the time of the offence and shall not be carried out on pregnant women or mothers of young children.
5. At the end of hostilities, the authorities in power shall endeavour to grant the broadest possible amnesty to persons who have participated in the armed conflict, or those deprived of their liberty for reasons related to the armed conflict, whether they are interned or detained.

PART III

WOUNDED, SICK AND SHIPWRECKED

Article 7 — Protection and care

1. All the wounded, sick and shipwrecked, whether or not they have taken part in the armed conflict, shall be respected and protected.
2. In all circumstances they shall be treated humanely and shall receive, to the fullest extent practicable and with the least possible delay, the medical care and attention required by their condition. There shall be no distinction among them founded on any grounds other than medical ones.

Article 8 — Search

Whenever circumstances permit, and particularly after an engagement, all possible measures shall be taken, without delay, to search for and collect the wounded, sick and shipwrecked, to protect them against pillage and ill-treatment, to ensure their adequate care, and to search for the dead, prevent their being despoiled, and decently dispose of them.

Article 9 — Protection of medical and religious personnel

1. Medical and religious personnel shall be respected and protected and shall be granted all available help for the performance of their duties. They shall not be compelled to carry out tasks which are not compatible with their humanitarian mission.
2. In the performance of their duties medical personnel may not be required to give priority to any person except on medical grounds.

Article 10 — General protection of medical duties

1. Under no circumstances shall any person be punished for having carried out medical activities compatible with medical ethics, regardless of the person benefiting therefrom.
2. Persons engaged in medical activities shall neither be compelled to perform acts or to carry out work contrary to, nor be compelled to refrain from acts required by, the rules of medical ethics or other rules designed for the benefit of the wounded and sick, or this Protocol.

3. The professional obligations of persons engaged in medical activities regarding information which they may acquire concerning the wounded and sick under their care shall, subject to national law, be respected.
4. Subject to national law, no person engaged in medical activities may be penalized in any way for refusing or failing to give information concerning the wounded and sick who are, or who have been, under his care.

Article 11 — Protection of medical units and transports

1. Medical units and transports shall be respected and protected at all times and shall not be the object of attack.
2. The protection to which medical units and transports are entitled shall not cease unless they are used to commit hostile acts, outside their humanitarian function. Protection may, however, cease only after a warning has been given setting, whenever appropriate, a reasonable time-limit, and after such warning has remained unheeded.

Article 12 — The distinctive emblem

Under the direction of the competent authority concerned, the distinctive emblem of the red cross, red crescent or red lion and sun on a white ground shall be displayed by medical and religious personnel and medical units, and on medical transports. It shall be respected in all circumstances. It shall not be used improperly.

PART IV

CIVILIAN POPULATION

Article 13 — Protection of the civilian population

1. The civilian population and individual civilians shall enjoy general protection against the dangers arising from military operations. To give effect to this protection, the following rules shall be observed in all circumstances.
2. The civilian population as such, as well as individual civilians, shall not be the object of attack. Acts or threats of violence the primary purpose of which is to spread terror among the civilian population are prohibited.
3. Civilians shall enjoy the protection afforded by this Part, unless and for such time as they take a direct part in hostilities.

Article 14 — Protection of objects indispensable to the survival of the civilian Population

Starvation of civilians as a method of combat is prohibited. It is therefore prohibited to attack, destroy, remove or render useless, for that purpose, objects indispensable to the survival of the civilian population, such as foodstuffs, agricultural areas for the production of foodstuffs, crops, livestock, drinking water installations and supplies and irrigation works.

Article 15 — Protection of works and installations containing dangerous forces

Works or installations containing dangerous forces, namely dams, dykes and nuclear electrical generating stations, shall not be made the object of attack, even where these objects are military objectives, if such attack may cause the release of dangerous forces and consequent severe losses among the civilian population.

Article 16 — Protection of cultural objects and of places of worship

Without prejudice to the provisions of the Hague Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict of 14 May 1954, it is prohibited to commit any acts of hostility directed against historic monuments, works of art or places of worship which constitute the cultural or spiritual heritage of peoples, and to use them in support of the military effort.

Article 17 — Prohibition of forced movement of civilians

1. The displacement of the civilian population shall not be ordered for reasons related to the conflict unless the security of the civilians involved or imperative military reasons so demand. Should such displacements have to be carried out, all possible measures shall be taken in order that the civilian population may be received under satisfactory conditions of shelter, hygiene, health, safety and nutrition.
2. Civilians shall not be compelled to leave their own territory for reasons connected with the conflict.

Article 18 — Relief societies and relief actions

1. Relief societies located in the territory of the High Contracting Party, such as Red Cross (Red Crescent, Red Lion and Sun) organizations, may offer their services for the performance of their traditional functions in relation to the victims of the armed conflict. The civilian population may, even on its own initiative, offer to collect and care for the wounded, sick and shipwrecked.

2. If the civilian population is suffering undue hardship owing to a lack of the supplies essential for its survival, such as foodstuffs and medical supplies, relief actions for the civilian population which are of an exclusively humanitarian and impartial nature and which are conducted without any adverse distinction shall be undertaken subject to the consent of the High Contracting Party concerned.

PART V

FINAL PROVISIONS

Article 19 — Dissemination

This Protocol shall be disseminated as widely as possible.

Article 20 — Signature

This Protocol shall be open for signature by the Parties to the Conventions six months after the signing of the Final Act and will remain open for a period of twelve months.

Article 21 — Ratification

This Protocol shall be ratified as soon as possible. The instruments of ratification shall be deposited with the Swiss Federal Council, depositary of the Conventions.

Article 22 — Accession

This Protocol shall be open for accession by any Party to the Conventions which has not signed it. The instruments of accession shall be deposited with the depositary.

Article 23 — Entry into force

1. This Protocol shall enter into force six months after two instruments of ratification or accession have been deposited.
2. For each Party to the Conventions thereafter ratifying or acceding to this Protocol, it shall enter into force six months after the deposit by such Party of its instrument of ratification or accession.

Article 24 — Amendment

1. Any High Contracting Party may propose amendments to this Protocol. The text of any proposed amendment shall be communicated to the depositary which shall decide, after consultation with all the High Contracting Parties and the International Committee of the Red Cross, whether a conference should be convened to consider the proposed amendment.
2. The depositary shall invite to that conference all the High Contracting Parties as well as the Parties to the Conventions, whether or not they are signatories of this Protocol.

Article 25 — Denunciation

1. In case a High Contracting Party should denounce this Protocol, the denunciation shall only take effect six months after receipt of the instrument of denunciation. If, however, on the expiry of six months, the denouncing Party is engaged in the situation referred to in Article 1, the denunciation shall not take effect before the end of the armed conflict. Persons who have been deprived of liberty, or whose liberty has been restricted, for reasons related to the conflict shall nevertheless continue to benefit from the provisions of this Protocol until their final release.
2. The denunciation shall be notified in writing to the depositary, which shall transmit it to all the High Contracting Parties.

Article 26 — Notifications

The depositary shall inform the High Contracting Parties as well as the Parties to the Conventions, whether or not they are signatories of this Protocol, of:

- a) signatures affixed to this Protocol and the deposit of instruments of ratification and accession under Articles 21 and 22;
- b) the date of entry into force of this Protocol under Article 23; and
- c) communications and declarations received under Article 24.

Article 27 — Registration

1. After its entry into force, this Protocol shall be transmitted by the depositary to the Secretariat of the United Nations for registration and publication, in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.
2. The depositary shall also inform the Secretariat of the United Nations of all ratifications and accessions received by it with respect to this Protocol.

Article 28 — Authentic texts

The original of this Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the depositary, which shall transmit certified true copies thereof to all the Parties to the Conventions.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Αρ. 2964 της 31ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1995

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

Ο περί του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου (Πρωτόκολλο ΙΙ) των Συμβάσεων της Γενεύης (Κυρωτικός) Νόμος του 1995 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 7(111) του 1995_

**ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΚΥΡΩΝΕΙ ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ
ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΗΣ ΤΗΣ 12ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949
(ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΙΙ)
ΚΑΙ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΑΛΛΑ ΣΥΝΑΦΗ ΖΗΤΗΜΑΤΑ**

ΕΠΕΙΔΗ η Κυπριακή Δημοκρατία, δυνάμει του περί των Συμβάσεων της Προοίμιου. ενεύης Κυρωτικού Νόμου αρ. 40 του 1966, κατέστη και είναι Συμβαλλόμενο Μέρος των πιο πάνω αναφερόμενων Συμβάσεων,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ στις 7 Ιουλίου 1977 ανοίχτηκε για υπογραφή στη Γενεύη Πρόσθετο Πρωτόκολλο (Πρωτόκολλο Π), το οποίο αναπτύσσει και συμπληρώνει το κοινό άρθρο 3 των πιο πάνω αναφερόμενων Συμβάσεων της Γενεύης,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ το Υπουργικό Συμβούλιο με την υπ' αρ. 38.535 και ημερομηνία 16 Δεκεμβρίου 1992 Απόφαση του έχει αποφασίσει όπως η Κυπριακή Δημοκρατία καταστεί Συμβαλλόμενο Μέρος στο πιο πάνω αναφερόμενο Πρόσθετο Πρωτόκολλο των Συμβάσεων της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949 (Πρωτόκολλο ΙΙ),

ΓΙ ΑΥΤΟ η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει τα ακόλουθα:

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου Συνοπτικός (Πρωτόκολλο Π) των Συμβάσεων της Γενεύης (Κυρωτικός) Νόμος του 1995.

2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια-

"Δημοκρατία" σημαίνει την Κυπριακή Δημοκρατία·

"Πρωτόκολλο" σημαίνει το Πρόσθετο Πρωτόκολλο των Συμβάσεων της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949, περί της Προστασίας των Θυμάτων μη Διεθνών Ένοπλων Συγκρούσεων (Πρωτόκολλο Η), το οποίο ανοίχτηκε για υπογραφή στη Γενεύη στις 7 Ιουλίου 1977.

"Υπουργικό Συμβούλιο" σημαίνει το Υπουργικό Συμβούλιο της Δημοκρατίας.

"Υπουργός" σημαίνει τον Υπουργό Εξωτερικών της Δημοκρατίας.

3. Με τον παρόντα Νόμο κυρώνεται το Πρωτόκολλο, του οποίου το κείμενο στο αγγλικό πρωτότυπο εκτίθεται στο Μέρος Ι του Πίνακα και σε ελληνική μετάφραση στο Μέρος ΙΙ αυτού:

Νοείται ότι σε περίπτωση οποιασδήποτε αντίθεσης μεταξύ των δύο πιο πάνω αναφερόμενων κειμένων θα υπερισχύει το κείμενο που εκτίθεται στο Μέρος Ι του Πίνακα.

4.(1) Κάθε πρόσωπο το οποίο, ανεξάρτητα από την υπηκοότητα του, διαπράττει εντός ή εκτός της Δημοκρατίας οποιαδήποτε παραβίαση των διατάξεων του Πρωτοκόλλου ή συνεργεί, συντρέχει ή προάγει άλλο πρόσωπο στη διάπραξη τέτοιας παράβασης, είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του

- (α) Αν η παραβίαση αυτή συνίσταται στην εκ προθέσεως ανθρωποκτονία προσώπου που προστατεύεται από τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου, υπόκειται στην ποινή της ισόβιας κάθειρξης.
- (β) αν πρόκειται για οποιαδήποτε άλλη παραβίαση του Πρωτοκόλλου, υπόκειται στην ποινή της φυλάκισης για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα δεκατέσσερα έτη.

(2) Αν οποιοδήποτε αδίκημα που προβλέπεται στον παρόν άρθρο διαπραχθεί εκτός της Δημοκρατίας, για το αδίκημα αυτό μπορεί να διωχθεί ποινικά, κατηγορηθεί, δικαστεί και τιμωρηθεί πρόσωπο σε οποιοδήποτε τόπο στη Δημοκρατία ως αν το αδίκημα είχε διαπραχθεί στον τόπο αυτό· το αδίκημα αυτό για όλους τους συναφείς με την εκδίκαση ή τιμωρία αυτού σκοπούς λογίζεται ότι διαπράχθηκε στον τόπο αυτό.

(3) Αν σε δικαστική διαδικασία που διεξάγεται δυνάμει του παρόντος Νόμου αναφύει ερώτημα αναφορικά με τις περιστάσεις κάτω από τις οποίες σύμφωνα με το Άρθρο 1, παράγραφοι 1 και 2 του Πρωτοκόλλου αυτό τυγχάνει εφαρμογής, για το ερώτημα αυτό θα αποφαινεται ο Υπουργός· πιστοποιητικό που περιέχει οποιαδήποτε τέτοια απόφαση και που φέρει την υπογραφή του Υπουργού ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου που ενεργεί εκ μέρους αυτού γίνεται δεκτό ως αποδεικτικό στοιχείο και λογίζεται ότι έχει τοιουτρόπως υπογραφεί μέχρι να αποδειχθεί το αντίθετο.

5. Σε κάθε δικαστική διαδικασία που διεξάγεται δυνάμει του άρθρου 4 θα Δικονομία, τυγχάνουν εφαρμογής οι εκάστοτε σε ισχύ δικονομικές διατάξεις για την εκδίκαση αδικημάτων από κακουργιοδικεία.

6.-(1) Απαγορεύεται η για οποιοδήποτε σκοπό χωρίς την άδεια του Υπουργικού Συμβουλίου χρήση διακριτικού εμβλήματος ή σήματος το οποίο δυνάμει των διατάξεων του Πρωτοκόλλου χρησιμοποιείται στη Δημοκρατία.

(2) Η άδεια αυτή παρέχεται είτε γενικά είτε για οποιοδήποτε ειδικό σκοπό και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

(3) Πρόσωπο το οποίο παραβιάζει τις διατάξεις του εδαφίου (1) είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης υπόκειται σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις εκατό λίρες.

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ανθρωπιστικές αρχές που διαφυλάττονται στο άρθρο 3, κοινό προς τις Συμβάσεις της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949, αποτελούν το θεμέλιο του σεβασμού των ανθρώπινων υπάρξεων σε περιπτώσεις ένοπλης σύγκρουσης μη διεθνούς χαρακτήρα,

Λαμβάνοντας υπόψη περαιτέρω ότι οι διεθνείς συμβάσεις, οι οποίες σχετίζονται με ανθρώπινα δικαιώματα, προσφέρουν βασική προστασία στην ανθρώπινη ύπαρξη,

Δίδοντας έμφαση στην ανάγκη διασφάλισης καλύτερης προστασίας για τα θύματα αυτών των ένοπλων συγκρούσεων,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι, σε περιπτώσεις οι οποίες δεν καλύπτονται από νόμο που ισχύει, η ανθρώπινη ύπαρξη παραμένει υπό την προστασία των ανθρωπιστικών αρχών και των επιταγών της δημόσιας συνείδησης,

Έχουν συμφωνήσει τα ακόλουθα:

ΜΕΡΟΣ Ι

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ

Άρθρο 1 Ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν Πρωτόκολλο, το οποίο αναπτύσσει και συμπληρώνει το κοινό άρθρο 3 των Συμβάσεων της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949 χωρίς να τροποποιεί τους υφιστάμενους όρους εφαρμογής, εφαρμόζεται σε όλες τις ένοπλες συγκρούσεις οι οποίες δεν καλύπτονται από το άρθρο 1 του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου των Συμβάσεων της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949, που σχετίζεται με την Προστασία των Θυμάτων Διεθνών Ένοπλων Συγκρούσεων (Πρωτόκολλο Ι), και οι οποίες λαμβάνουν χώρα στην επικράτεια ενός Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους μεταξύ των ένοπλων δυνάμεων του και διαφωνούντων ένοπλων δυνάμεων ή άλλων οργανωμένων ένοπλων ομάδων

οι οποίες, υπό υπεύθυνη διαταγή, ασκούν τέτοιο έλεγχο σε μέρος της επικράτειας του έτσι ώστε να τους επιτρέπεται να διεκπεραιώνουν διαρκείς και εναρμονισμένες στρατιωτικές επιχειρήσεις και να εφαρμόζουν το παρόν Πρωτόκολλο.

2. Το παρόν Πρωτόκολλο δεν εφαρμόζεται σε περιπτώσεις εσωτερικών ταραχών και εντάσεων, όπως οχλαγωγείες, μεμονωμένες και σποραδικές πράξεις βίας και άλλες πράξεις παρόμοιας φύσης, που δεν αποτελούν ένοπλες συγκρούσεις.

Άρθρο 2 Προσωπικό πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν Πρωτόκολλο εφαρμόζεται χωρίς οποιαδήποτε δυσμενή διάκριση που να βασίζεται στη φυλή, το χρώμα, το φύλο, τη γλώσσα, τη θρησκεία ή πίστη, την πολιτική ή άλλη γνώμη, την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, τον πλούτο, τη γέννηση ή άλλη κατάσταση, ή οποιαδήποτε άλλα παρόμοια κριτήρια (που στο εξής θα αναφέρεται ως "δυσμενής διάκριση") σε όλα τα πρόσωπα τα οποία επηρεάζονται από ένοπλη σύγκρουση, όπως ορίζεται στο άρθρο 1.

2. Στο τέλος της ένοπλης σύγκρουσης, όλα τα πρόσωπα τα οποία έχουν στερηθεί της ελευθερίας τους ή των οποίων η ελευθερία έχει περιοριστεί για λόγους που σχετίζονται με αυτή τη σύγκρουση, καθώς επίσης και αυτά τα οποία έχουν στερηθεί της ελευθερίας τους ή των οποίων η ελευθερία έχει περιοριστεί μετά τη σύγκρουση για τους ίδιους λόγους, απολαμβάνουν την προστασία των άρθρων 5 και 6 μέχρι το τέλος αυτής της στέρησης ή αυτού του περιορισμού της ελευθερίας.

Άρθρο 3 Μηεπέμβαση

1. Καμιά διάταξη στο παρόν Πρωτόκολλο δεν τυγχάνει επίκλησης προς το σκοπό επηρεασμού της κυριαρχίας ενός Κράτους ή της ευθύνης της Κυβέρνησης για διατήρηση ή επανεγκαθίδρυση του νόμου και της τάξης στο Κράτος ή για υπεράσπιση της εθνικής ενότητας και της εδαφικής ακεραιότητας του Κράτους, με όλα τα νόμιμα μέσα.

2. Καμιά διάταξη στο παρόν Πρωτόκολλο δεν τυγχάνει επίκλησης ως αιτιολογία για επέμβαση, άμεσα ή έμμεσα, για οποιοδήποτε λόγο, στην ένοπλη σύγκρουση ή στις εσωτερικές ή εξωτερικές υποθέσεις του Υψηλού Συμβαλλόμενου Κράτους στην επικράτεια του οποίου συμβαίνει η σύγκρουση αυτή.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ

Άρθρο 4 θεμελιώδεις εγγυήσεις

1. Όλα τα πρόσωπα τα οποία δε λαμβάνουν άμεσο μέρος ή τα οποία έχουν παύσει να λαμβάνουν μέρος σε εχθροπραξίες, είτε η ελευθερία τους έχει περιοριστεί είτε όχι δικαιούνται σεβασμού της προσωπικότητας, της τιμής και των πεποιθήσεων και θρησκευτικών τελετών τους. Αυτά, σε κάθε περίπτωση τυγχάνουν ανθρωπίνης μεταχείρισης, χωρίς οποιαδήποτε δυσμενή διάκριση. Απαγορεύεται να δοθεί διαταγή ότι δε θα υπάρχουν επιζώντες.

2. Τηρούμενης της γενικότητας των πιο πάνω, οι ακόλουθες πράξεις εναντίον των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 είναι και παραμένουν απαγορευμένες οποτεδήποτε και οπουδήποτε

- (α) Βία εναντίον της ζωής, υγείας και φυσικής ή πνευματικής ευημερίας προσώπων, ιδίως φόνος καθώς επίσης και βάνανυση μεταχείριση όπως βασανισμός, ακρωτηριασμός ή οποιασδήποτε μορφής σωματική τιμωρία·
- (β) συλλογικές τιμωρίες·
- (γ) κράτηση αιχμαλώτων
- (δ) τρομοκρατικές ενέργειες·
- (ε) προσβολές της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας ιδίως ταπεινωτική και εξευτελεστική μεταχείριση, βιασμός, βίαιη εκπόρνευση και οποιασδήποτε μορφής ανήθικη επίθεση·
- (στ) δουλεία και δουλεμπόριο σε όλες τις μορφές αυτών
- (ζ) λεηλασία·
- (η) απειλές για διάπραξη οποιωνδήποτε από τις πιο πάνω πράξεις.

3. Τα παιδιά τυγχάνουν της επιμέλειας και βοήθειας που χρειάζονται και ιδίως

- (α) Αυτά τυγχάνουν εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανόμενης της θρησκευτικής και ηθικής εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις επιθυμίες των γονέων τους ή, σε περίπτωση απουσίας γονέος, αυτών που είναι υπεύθυνοι για την επιμέλεια τους·
- (β) λαμβάνονται όλα τα κατάλληλα μέτρα προς διευκόλυνση της επανένωσης των οικογενειών που χωρίστηκαν προσωρινά·
- (γ) δεν επιτρέπεται σε παιδιά τα οποία δεν έχουν φθάσει στο δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας τους να στρατολογούνται στις ένοπλες δυνάμεις ή ομάδες ούτε να λαμβάνουν μέρος σε εχθροπραξίες·

- (δ) η ειδική προστασία που προβλέπεται από το άρθρο αυτό για παιδιά τα οποία δεν έχουν φθάσει στο δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας τους παραμένει σε ισχύ όσον αφορά τα παιδιά αυτά σε περίπτωση που αυτά λαμβάνουν άμεσα μέρος σε εχθροπραξίες, παρά τις πρόνοιες της υποπαραγράφου (γ), και συλλαμβάνονται·
- (ε) λαμβάνονται μέτρα, αν είναι ανάγκη, και όπου αυτό είναι δυνατό με τη συναίνεση των γονέων ή προσώπων τα οποία είναι, δυνάμει νόμου ή εθίμου, αρχικά υπεύθυνα για την επιμέλεια τους, για τη μετακίνηση παιδιών προσωρινά από την περιοχή όπου λαμβάνουν χώρα οι εχθροπραξίες σε ασφαλέστερη περιοχή εντός της χώρας και για εξασφάλιση του ότι αυτά συνοδεύονται από πρόσωπα υπεύθυνα για την ασφάλεια και την ευημερία τους.

Άρθρο 5 Πρόσωπα των οποίων η ελευθερία έχει περιοριστεί

1. Επιπρόσθετα προς τις διατάξεις του άρθρου 4, οι ακόλουθες διατάξεις τυγχάνουν σεβασμού ως ελάχιστο, όσον αφορά πρόσωπα τα οποία στερούνται της ελευθερίας τους για λόγους που σχετίζονται με την ένοπλη σύγκρουση, είτε είναι ιατροί νοσοκομείου είτε κρατούμενοι

- (α) Οι τραυματίες και οι ασθενείς τυγχάνουν μεταχείρισης σύμφωνα με το άρθρο 7·
- (β) τα πρόσωπα τα οποία αναφέρονται στην παράγραφο αυτή, στην ίδια έκταση όπως και ο εγχώριος άμαχος πληθυσμός, εφοδιάζονται με τροφή και πόσιμο νερό και παρέχονται σε αυτά εγγυήσεις όσον αφορά την υγεία και υγιεινή και προστασία εναντίον των κακών κλιματολογικών συνθηκών και των κινδύνων της ένοπλης σύγκρουσης·
- (γ) επιτρέπεται σε αυτά να λαμβάνουν ιδιωτική ή συλλογική περίθαλψη·
- (δ) επιτρέπεται σε αυτά να ασκούν τις θρησκευτικές δοξασίες τους και, αν αυτό ζητηθεί και είναι κατάλληλο, να λαμβάνουν πνευματική αρωγή από πρόσωπα τα οποία ασκούν θρησκευτικά λειτουργήματα, όπως ιερείς·
- (ε) αν αναγκαστούν να εργαστούν, αυτά απολαμβάνουν το πλεονέκτημα των συνθηκών εργασίας και εγγυήσεις όμοιες προς αυτές που απολαμβάνει ο εγχώριος άμαχος πληθυσμός·

2. Όσοι ευθύνονται για την αιχμαλωσία ή κράτηση των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, οφείλουν, εντός των ορίων των ικανοτήτων τους, να σέβονται τις ακόλουθες διατάξεις οι οποίες σχετίζονται με τα πρόσωπα αυτά:

- (α) Εκτός από τις περιπτώσεις όπου άνδρες και γυναίκες μιας οικογένειας τοποθετούνται μαζί, οι γυναίκες κρατούνται σε

καταλύματα ξεχωριστά από αυτά των ανδρών και βρίσκονται υπό την άμεση επίβλεψη γυναικών

- (β) επιτρέπεται σε αυτά να αποστέλλουν και να λαμβάνουν γράμματα και κάρτες, ο αριθμός των οποίων δύναται να περιοριστεί από αρμόδια αρχή αν αυτό κρίνεται αναγκαίο·
- (γ) τα μέρη της αιχμαλωσίας και κράτησης δεν πρέπει να βρίσκονται κοντά στην εμπόλεμη ζώνη. Τα πρόσωπα τα οποία αναφέρονται στην παράγραφο 1 μετακινούνται όταν τα μέρη όπου αυτά είναι αιχμάλωτοι ή κρατούνται εκτίθενται ιδιαίτερα σε κίνδυνο που προκύπτει από την ένοπλη σύγκρουση, αν η μετακίνηση τους δύναται να διεκπεραιωθεί κάτω από επαρκείς όρους ασφάλειας·
- (δ) έχουν το ευεργέτημα των ιατρικών εξετάσεων
- (ε) η φυσική ή πνευματική τους υγεία και ακεραιότητα δε διακυβεύεται εξαιτίας αδικαιολόγητης πράξης ή παράλειψης. Συνεπώς, τα πρόσωπα που περιγράφονται στο άρθρο αυτό απαγορεύεται να υποβάλλονται σε οποιαδήποτε ιατρική αγωγή η οποία δεν ενδείκνυται από την κατάσταση των εν λόγω προσώπων και η οποία δεν είναι σύμφωνη με τα γενικά αποδεκτά ιατρικά πρότυπα που εφαρμόζονται σε ελεύθερα πρόσωπα κάτω από παρόμοιες ιατρικές περιστάσεις.

3. Πρόσωπα τα οποία δεν καλύπτονται από την παράγραφο 1 αλλά των οποίων η ελευθερία έχει περιοριστεί με οποιοδήποτε τρόπο για λόγους που σχετίζονται με την ένοπλη σύγκρουση τυγχάνουν ανθρώπινης μεταχείρισης σύμφωνα με το άρθρο 4 και τις παραγράφους 1(α), (γ) και (δ) και 2(β) του άρθρου αυτού.

4. Αν αποφασιστεί η απόλυση προσώπων τα οποία στερήθηκαν της ελευθερίας τους, αυτοί που το αποφάσισαν λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προς εξασφάλιση της ασφάλειας τους.

Άρθρο 6 Ποινικές διώξεις

1. Το άρθρο αυτό εφαρμόζεται όσον αφορά τη δίωξη και τιμωρία ποινικών αδικημάτων τα οποία σχετίζονται με την ένοπλη σύγκρουση.

2. Καμιά καταδίκη δεν επιβάλλεται και καμιά ποινή δεν εκτελείται όσον αφορά πρόσωπο το οποίο αποδεικνύεται ένοχο αδικήματος εκτός προς συμμόρφωση με καταδίκη που απαγγέλλεται από δικαστήριο το οποίο προσφέρει τις βασικές εγγυήσεις ανεξαρτησίας και αμεροληψίας. Ιδίως

- (α) Η διαδικασία να εξασφαλίζει στον κατηγορούμενο τη δυνατότητα να πληροφορηθεί χωρίς καθυστέρηση τις λεπτομέρειες του αδικήματος που του προσάπτεται και να παρέχει στον

κατηγορούμενο, πριν και κατά τη διάρκεια της δίκης, όλα τα αναγκαία δικαιώματα και μέσα άμυνας·

- (β) κανένας δεν καταδικάζεται για αδίκημα παρά μόνο στη βάση ατομικής ποινικής ευθύνης·
- (γ) κανένας δεν είναι ένοχος για οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα εξαιτίας οποιασδήποτε πράξης ή παράλειψης η οποία δεν αποτελεί ποινικό αδίκημα, δυνάμει του νόμου, κατά το χρόνο που αυτή διαπράχθηκε· ούτε επιβάλλεται βαρύτερη ποινή από αυτήν που επιβάλλετο κατά το χρόνο που διαπράχθηκε το ποινικό αδίκημα· αν, μετά τη διάπραξη του αδικήματος, γίνεται πρόνοια σε νόμο για την επιβολή ελαφρύτερης ποινής, ο υπαίτιος επωφελείται από αυτή.
- (δ) πρόσωπο το οποίο κατηγορείται για αδίκημα θεωρείται αθώο μέχρις ότου αποδειχθεί ένοχο σύμφωνα με το νόμο*
- (ε) πρόσωπο το οποίο κατηγορείται για αδίκημα έχει το δικαίωμα να δικαστεί στην παρουσία του·
- (στ) κανένας δεν εξαναγκάζεται να καταθέσει εναντίον του εαυτού του ή να ομολογήσει ενοχή.

3. Πρόσωπο το οποίο καταδικάστηκε, μετά την καταδίκη του τυγχάνει συμβουλής όσον αφορά τις δικαστικές και άλλες θεραπείες που διαθέτει καθώς και τα χρονικά πλαίσια εντός των οποίων αυτές δύνανται να ασκηθούν.

4. Η θανατική ποινή δεν απαγγέλλεται σε πρόσωπα τα οποία είναι ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ ετών κατά το χρόνο διάπραξης του αδικήματος και δεν εκτελείται όσον αφορά τις έγγυες γυναίκες ή τις μητέρες νεαρών τέκνων.

5. Στο τέλος των εχθροπραξιών, οι αρχές που βρίσκονται στην εξουσία προσπαθούν να παραχωρήσουν τη μεγαλύτερη δυνατή αμνηστία σε πρόσωπα τα οποία έχουν συμμετάσχει στην ένοπλη σύγκρουση ή σε αυτούς οι οποίοι έχουν στερηθεί της ελευθερίας τους για λόγους που σχετίζονται με την ένοπλη σύγκρουση είτε είναι αιχμάλωτοι ή κρατούμενοι.

ΜΕΡΟΣ III

ΤΡΑΥΜΑΤΙΕΣ, ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΚΑΙ ΝΑΥΑΓΟΙ

Άρθρο 7 Προστασία και επιμέλεια

1. Όλοι οι τραυματίες, ασθενείς και ναυαγοί, είτε έχουν λάβει μέρος στην ένοπλη σύγκρουση είτε όχι, τυγχάνουν σεβασμού και προστασίας.

2. Σε κάθε περίπτωση αυτοί τυγχάνουν ανθρώπινης μεταχείρισης και λαμβάνουν, στο μέγιστο δυνατό βαθμό και με τη μικρότερη δυνατή

καθυστέρηση, την ιατρική επιμέλεια και προσοχή που απαιτείται από την κατάσταση τους. Δεν υπάρχει διάκριση μεταξύ αυτών που να βασίζεται σε οποιαδήποτε άλλα κριτήρια εκτός από τα ιατρικά.

Αρθρο 8 Έρευνα

Όπου οι περιστάσεις το επιτρέπουν, και ιδίως μετά από συμπλοκή, λαμβάνονται όλα τα δυνατά μέτρα, χωρίς καθυστέρηση, για την έρευνα και περισυλλογή των τραυματιών, ασθενών και ναυαγών, για την προστασία τους από λεηλασία και κακή μεταχείριση, για την εξασφάλιση επαρκούς επιμέλειας τους και για την έρευνα για τους νεκρούς, την παρεμπόδιση σύλησης τους και την ευπρεπή ταφή τους.

Αρθρο 9 Προστασία ιατρικού και θρησκευτικού προσωπικού .

1. Το ιατρικό και θρησκευτικό προσωπικό τυγχάνει σεβασμού και προστασίας και παρέχεται σε αυτούς όλη η διαθέσιμη βοήθεια για την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Αυτοί δεν εξαναγκάζονται να διεκπεραιώσουν εργασίες οι οποίες δε συμβιβάζονται με την ανθρωπιστική αποστολή τους.

2. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους δε ζητείται από το ιατρικό προσωπικό να δώσει προτεραιότητα σε οποιοδήποτε πρόσωπο εκτός για ιατρικούς λόγους.

Αρθρο 10 Γενική προστασία των ιατρικών καθηκόντων

1. Σε καμιά περίπτωση δεν τιμωρείται πρόσωπο για διεκπεραίωση ιατρικών καθηκόντων τα οποία συμφωνούν με τα ιατρικά ήθη, ανεξάρτητα από το ποιο πρόσωπο επωφελείται από αυτά.

2. Πρόσωπα τα οποία ασχολούνται με ιατρικές δραστηριότητες ούτε εξαναγκάζονται να εκτελούν πράξεις ή να διεκπεραιώνουν εργασίες αντίθετες προς, ούτε εξαναγκάζονται να απέχουν από πράξεις τις οποίες απαιτούν οι κανόνες των ιατρικών ηθών ή άλλοι κανόνες οι οποίοι τέθηκαν προς όφελος των τραυματιών και ασθενών, ή τις οποίες απαιτεί το παρόν Πρωτόκολλο.

3. Τηρουμένου του εσωτερικού νόμου, οι επαγγελματικές υποχρεώσεις προσώπων τα οποία ασχολούνται με ιατρικές δραστηριότητες σχετικά με πληροφορίες οι οποίες δυνατόν να ζητηθούν και οι οποίες αφορούν τους τραυματίες και ασθενείς που βρίσκονται υπό την επιμέλεια τους, τυγχάνουν σεβασμού.

4. Τηρουμένου του εσωτερικού νόμου, κανένα πρόσωπο το οποίο ασχολείται με ιατρικές δραστηριότητες δεν τιμωρείται με οποιοδήποτε τρόπο λόγω της άρνησης ή της παράλειψης του να δώσει πληροφορίες σχετικά με

τραυματίες και ασθενείς οι οποίοι βρίσκονται ή βρίσκοντο υπό την επιμέλεια του.

Άρθρο 11 Προστασία των ιατρικών μονάδων και μεταφορών

1. Ιατρικές μονάδες και μεταφορές τυγχάνουν σεβασμού και προστασίας πάντοτε και δεν αποτελούν αντικείμενο επίθεσης.

2. Η προστασία την οποία δικαιούνται ιατρικές μονάδες και μεταφορές δεν παύει εκτός αν αυτές χρησιμοποιούνται για τη διενέργεια εχθρικών πράξεων, εκτός των πλαισίων της ανθρωπιστικής λειτουργίας τους. Εντούτοις, η προστασία δυνατόν να παύσει μόνον μετά από την επίδοση προειδοποίησης η οποία να θέτει, όπου αυτό είναι κατάλληλο, εύλογη προθεσμία, και μετά από την παραγνώριση τέτοιας προειδοποίησης.

Άρθρο 12 Το διακριτικό έμβλημα

Υπό την καθοδήγηση της ενδιαφερόμενης αρμόδιας αρχής, το διακριτικό έμβλημα του ερυθρού σταυρού, της ερυθράς ημισελήνου ή του ερυθρού lionταριού και ηλίου σε λευκή βάση εκτίθεται από το ιατρικό και θρησκευτικό προσωπικό και τις ιατρικές μονάδες και μεταφορές. Αυτό τυγχάνει σεβασμού σε κάθε περίπτωση. Αυτό δεν πρέπει να χρησιμοποιείται απρεπώς.

ΜΕΡΟΣ IV

ΑΜΑΧΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Άρθρο 13 Προστασία άμαχου πληθυσμού

1. Ο άμαχος πληθυσμός και οι ιδιώτες πολίτες απολαμβάνουν γενικής προστασίας έναντι των κινδύνων οι οποίοι προκύπτουν από στρατιωτικές επιχειρήσεις. Προς το σκοπό της ενεργοποίησης της προστασίας αυτής, τηρούνται, σε κάθε περίπτωση, οι ακόλουθοι κανονισμοί.

2. Ο άμαχος πληθυσμός καθώς και οι ιδιώτες πολίτες δεν αποτελούν αντικείμενο επίθεσης. Πράξεις ή απειλές βίας ο πρωταρχικός σκοπός των οποίων είναι η διασπορά τρόμου μεταξύ του άμαχου πληθυσμού απαγορεύονται.

3. Άμαχοι απολαμβάνουν της προστασίας που παραχωρείται από το Μέρος αυτό, εκτός και για όσο χρόνο αυτοί λαμβάνουν άμεσο μέρος στις εχθροπραξίες.

Άρθρο 14 Προστασία αντικειμένων απαραίτητων για την επιβίωση του άμαχου πληθυσμού

Απαγορεύεται η λιμοκτονία των πολιτών ως μέθοδος πολέμου. Απαγορεύεται επομένως η επίθεση, καταστροφή, μετακίνηση ή αχρήστευση, για το σκοπό αυτό, αντικειμένων απαραίτητων για την επιβίωση του άμαχου πληθυσμού, όπως τρόφιμα, γεωργικές περιοχές για την παραγωγή τροφίμων, σοδειές, κατοικίδια και άλλα ζώα αγροκτήματος, εγκαταστάσεις και προμήθειες πόσιμου νερού και αρδευτικά έργα.

Άρθρο 15 Προστασία έργων και εγκαταστάσεων που περιέχουν επικίνδυνες δυνάμεις

Έργα ή εγκαταστάσεις που περιέχουν επικίνδυνες δυνάμεις δηλαδή φράκτες, προχώματα και πυρηνικοί ηλεκτροπαραγωγικοί σταθμοί δεν αποτελούν αντικείμενο επίθεσης, ακόμα και στις περιπτώσεις όπου αυτά τα αντικείμενα αποτελούν στρατιωτικούς στόχους, αν τέτοια επίθεση δυνατόν να προκαλέσει την απελευθέρωση επικίνδυνων και συνακόλουθων σοβαρών απωλειών μεταξύ του άμαχου πληθυσμού.

Άρθρο 16 - Προστασία πολιτιστικών αντικειμένων και τόπων λατρείας

Με την επιφύλαξη των διατάξεων της Σύμβασης της Χάγης για την Προστασία της Πολιτιστικής Περιουσίας σε Περίπτωση Ένοπλης Σύγκρουσης της 14ης Μαΐου 1954, απαγορεύεται η διάπραξη οποιωνδήποτε εχθροπραξιών οι οποίες να κατευθύνονται εναντίον ιστορικών μνημείων, έργων τέχνης ή τόπων λατρείας που αποτελούν την πολιτιστική ή πνευματική κληρονομιά των λαών, καθώς και η χρησιμοποίηση αυτών προς υποστήριξη της στρατιωτικής προσπάθειας.

Άρθρο 17 Απαγόρευσης της βίαιης μετακίνησης πολιτών

1. Ο εκτοπισμός του άμαχου πληθυσμού δε διατάσσεται για λόγους σχετικούς με τη σύγκρουση εκτός αν αυτό απαιτούν η ασφάλεια των συγκεκριμένων πολιτών ή επιτακτικοί στρατιωτικοί λόγοι. Αν πρέπει να λάβει χώρα τέτοιος εκτοπισμός, λαμβάνονται όλα τα δυνατά μέτρα, έτσι ώστε ο αστικός πληθυσμός να παραληφθεί υπό ικανοποιητικές συνθήκες καταφυγίου, υγιεινής, υγείας, ασφάλειας και διατροφής.

2. Πολίτες δεν εξαναγκάζονται να εγκαταλείψουν την περιοχή τους για λόγους που συνδέονται με τη σύγκρουση.

Άρθρο 18 Ομάδες περίθαλψης και πράξεις περίθαλψης

1. Ομάδες περίθαλψης οι οποίες εδρεύουν στην επικράτεια του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους όπως οι οργανισμοί του Ερυθρού Σταυρού (της Ερυθράς Ημισελήνου, του Ερυθρού Λιονταριού και Ηλίου), δύνανται να παρέχουν τις υπηρεσίες τους για την εκτέλεση των παραδοσιακών λειτουργιών τους σε σχέση με τα θύματα της ένοπλης σύγκρουσης. Ο άμαχος πληθυσμός

δύναται, ακόμα και με δική του πρωτοβουλία, να προσφερθεί να περισυλλέξει και επιμεληθεί των τραυματιών, ασθενειών και ναυαγών.

2. Αν ο άμαχος πληθυσμός υποφέρει άδικες κακουχίες εξαιτίας της έλλειψης προμηθειών βασικών για την επιβίωση του, όπως τρόφιμα και ιατρικές προμήθειες, αναλαμβάνονται πράξεις περίθαλψης για τον άμαχο πληθυσμό οι οποίες είναι εξαιρετικά ανθρωπιστικής και αμερόληπτης φύσης και οι οποίες διεξάγονται χωρίς οποιαδήποτε δυσμενή διάκριση, τηρούμενης της συναίνεσης του ενδιαφερόμενου Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους.

ΜΕΡΟΣ V

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 19 Διάδοση

Το παρόν Πρωτόκολλο πρέπει να διαδίδεται όσο το δυνατόν πιο ευρέως.

Άρθρο 20 Υπογραφή

Το παρόν Πρωτόκολλο θα ανοίξει για υπογραφή από τα Μέρη των Συμβάσεων έξι μήνες μετά από την υπογραφή της Τελικής Πράξης και θα παραμείνει ανοικτό για περίοδο δώδεκα μηνών.

Άρθρο 21 Επικύρωση

Το παρόν Πρωτόκολλο να επικυρωθεί το συντομότερο δυνατόν. Τα έγγραφα επικύρωσης να κατατεθούν στο Ελβετικό Ομόσπονδο Συμβούλιο, θεματοφύλακα των Συμβάσεων.

Άρθρο 22 Προσχώρηση

Το παρόν Πρωτόκολλο να είναι ανοικτό για προσχώρηση από οποιοδήποτε Μέρος των Συμβάσεων το οποίο δεν το έχει υπογράψει. Τα έγγραφα προσχώρησης να κατατίθενται στο θεματοφύλακα.

Άρθρο 23 Έναρξη ισχύος

1. Το παρόν Πρωτόκολλο τίθεται σε εφαρμογή έξι μήνες μετά από την κατάθεση δύο εγγράφων επικύρωσης ή προσχώρησης.

2. Μετά που το παρόν Πρωτόκολλο θα τεθεί σε εφαρμογή, για κάθε Μέρος των Συμβάσεων που το επικυρώνει ή που προσχωρεί σ' αυτό, τίθεται σε εφαρμογή έξι μήνες μετά από την κατάθεση από το Μέρος αυτό του εγγράφου επικύρωσης ή αποδοχής.

Άρθρο24 Τροποποίηση

1. Οποιοδήποτε Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος δύναται να προτείνει τροποποιήσεις στο παρόν Πρωτόκολλο. Το κείμενο οποιασδήποτε προτεινόμενης τροποποίησης κοινοποιείται στο θεματοφύλακα ο οποίος αποφασίζει, μετά από διαβουλεύσεις με όλα τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη και τη Διεθνή Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού, αν πρόκειται να συγκληθεί σύνοδος για εξέταση των προτεινόμενων τροποποιήσεων.

2. Ο θεματοφύλακας προσκαλεί στη σύνοδο αυτή όλα τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη καθώς επίσης και τα Μέρη των Συμβάσεων είτε υπέγραψαν το παρόν Πρωτόκολλο είτε όχι.

Άρθρο25 Καταγγελία

1. Σε περίπτωση όπου ένα Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος καταγγείλει το παρόν Πρωτόκολλο, η καταγγελία αποκτά ισχύ μόνο έξι μήνες μετά από τη λήψη του εγγράφου καταγγελίας. Αν, εντούτοις, κατά την εκπνοή των έξι μηνών, το καταγγέλον Μέρος είναι αναμειγμένο στην κατάσταση που αναφέρεται στο άρθρο 1, η καταγγελία δεν αποκτά ισχύ πριν από το τέλος της ένοπλης σύγκρουσης. Πρόσωπα τα οποία έχουν στερηθεί της ελευθερίας τους, ή των οποίων η ελευθερία έχει περιοριστεί για λόγους που σχετίζονται με τη σύγκρουση, εξακολουθούν εν πάση περιπτώσει, να επωφελούνται από τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου μέχρι την οριστική απόλυση τους.

2. Η καταγγελία κοινοποιείται γραπτώς στο θεματοφύλακα ο οποίος τη διαβιβάζει σε όλα τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη.

Άρθρο26 Κοινοποίηση

Ο θεματοφύλακας πληροφορεί τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη καθώς επίσης και τα Μέρη των Συμβάσεων, είτε αυτά έχουν υπογράψει το παρόν Πρωτόκολλο είτε όχι, για

- (α) Τις υπογραφές που επισυνάπτονται στο παρόν Πρωτόκολλο και την κατάθεση των εγγράφων επικύρωσης και προσχώρησης δυνάμει των άρθρων 21 και 22,
- (β) την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου δυνάμει του άρθρου 23, και
- (γ) τις ειδοποιήσεις και ανακοινώσεις που λαμβάνονται δυνάμει του άρθρου 24.

Άρθρο27 Εγγραφή

1. Μετά την έναρξη της ισχύος του, το παρόν Πρωτόκολλο διαβιβάζεται από το θεματοφύλακα στη Γραμματεία των Ηνωμένων Εθνών για εγγραφή και δημοσίευση, σύμφωνα με το άρθρο 102 του Χάρτη των Ηνωμένων εθνών.

2. Ο θεματοφύλακας πληροφορεί επίσης τη Γραμματεία των Ηνωμένων Εθνών για όλες τις επικυρώσεις και προσχωρήσεις που λήφθηκαν από αυτόν σχετικά με το παρόν Πρωτόκολλο.

Άρθρο 28 - Αυθεντικά κείμενα

Το πρωτότυπο του παρόντος Πρωτοκόλλου, του οποίου το Αραβικό, Κινέζικο, Αγγλικό, Γαλλικό, Ρωσικό και Ισπανικό κείμενο είναι εξίσου αυθεντικό, κατατίθεται στο θεματοφύλακα ο οποίος διαβιβάζει πιστοποιημένα και πιστά αντίγραφα αυτού σε όλα τα Μέρη των Συμβάσεων.

VII
PROTOCOL ADDITIONAL
TO THE GENEVA CONVENTIONS OF 12 AUGUST 1949,
AND RELATING TO THE ADOPTION
OF AN ADDITIONAL DISTINCTIVE EMBLEM
(PROTOCOL III), OF 8 DECEMBER 2005

PREAMBLE

The High Contracting Parties,

(PP1) *Reaffirming* the provisions of the Geneva Conventions of 12 August 1949 (in particular Articles 26, 38, 42 and 44 of the First Geneva Convention) and, where applicable, their Additional Protocols of 8 June 1977 (in particular Articles 18 and 38 of Additional Protocol I and Article 12 of Additional Protocol II), concerning the use of distinctive emblems,

(PP2) *Desiring* to supplement the aforementioned provisions so as to enhance their protective value and universal character,

(PP3) *Noting* that this Protocol is without prejudice to the recognized right of High Contracting Parties to continue to use the emblems they are using in conformity with their obligations under the Geneva Conventions and, where applicable, the Protocols additional thereto,

(PP4) *Recalling* that the obligation to respect persons and objects protected by the Geneva Conventions and the Protocols additional thereto derives from their protected status under international law and is not dependent on use of the distinctive emblems, signs or signals,

(PP5) *Stressing* that the distinctive emblems are not intended to have any religious, ethnic, racial, regional or political significance,

(PP6) *Emphasizing* the importance of ensuring full respect for the obligations relating to the distinctive emblems recognized in the Geneva Conventions, and, where applicable, the Protocols additional thereto,

(PP7) *Recalling* that Article 44 of the First Geneva Convention makes the distinction between the protective use and the indicative use of the distinctive emblems,

(PP8) *Recalling* further that National Societies undertaking activities on the territory of another State must ensure that the emblems they intend to use within the framework of such activities may be used in the country where the activity takes place and in the country or countries of transit,

(PP9) *Recognizing* the difficulties that certain States and National Societies may have with the use of the existing distinctive emblems,

(PP10) *Noting* the determination of the International Committee of the Red Cross, the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies and the International Red Cross and Red Crescent Movement to retain their current names and emblems,

Have agreed on the following:

Article 1 — Respect for and scope of application of this Protocol

1. The High Contracting Parties undertake to respect and to ensure respect for this Protocol in all circumstances.
2. This Protocol reaffirms and supplements the provisions of the four Geneva Conventions of 12 August 1949 (“the Geneva Conventions”) and, where applicable, of their two Additional Protocols of 8 June 1977 (“the 1977 Additional Protocols”) relating to the distinctive emblems, namely the red cross, the red crescent and the red lion and sun, and shall apply in the same situations as those referred to in these provisions.

Article 2 — Distinctive emblems

1. This Protocol recognizes an additional distinctive emblem in addition to, and for the same purposes as, the distinctive emblems of the Geneva Conventions. The distinctive emblems shall enjoy equal status.
2. This additional distinctive emblem, composed of a red frame in the shape of a square on edge on a white ground, shall conform to the illustration in the Annex to this Protocol. This distinctive emblem is referred to in this Protocol as the “third Protocol emblem”.
3. The conditions for use of and respect for the third Protocol emblem are identical to those for the distinctive emblems established by the Geneva Conventions and, where applicable, the 1977 Additional Protocols.
4. The medical services and religious personnel of armed forces of High Contracting Parties may, without prejudice to their current emblems, make temporary use of any distinctive emblem referred to in paragraph 1 of this Article where this may enhance protection.

Article 3 — Indicative use of the third Protocol emblem

1. National Societies of those High Contracting Parties which decide to use the third Protocol emblem may, in using the emblem in conformity with relevant national legislation, choose to incorporate within it, for indicative purposes:
  - a) a distinctive emblem recognized by the Geneva Conventions or a combination of these emblems; or
  - b) another emblem which has been in effective use by a High Contracting Party and was the subject of a communication to the other High Contracting Parties and the International Committee of the Red Cross through the depositary prior to the adoption of this Protocol. Incorporation shall conform to the illustration in the Annex to this Protocol.
2. A National Society which chooses to incorporate within the third Protocol emblem another emblem in accordance with paragraph 1 above, may, in conformity with national legislation, use the designation of that emblem and display it within its national territory.
3. National Societies may, in accordance with national legislation and in exceptional circumstances and to facilitate their work, make temporary use of the distinctive emblem referred to in Article 2 of this Protocol.
4. This Article does not affect the legal status of the distinctive emblems recognized in the Geneva Conventions and in this Protocol, nor does it affect the legal status of any particular emblem when incorporated for indicative purposes in accordance with paragraph 1 of this Article.

Article 4 — International Committee of the Red Cross and International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies

The International Committee of the Red Cross and the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies, and their duly authorized personnel, may use, in exceptional circumstances and to facilitate their work, the distinctive emblem referred to in Article 2 of this Protocol.

Article 5 — Missions under United Nations auspices

The medical services and religious personnel participating in operations under the auspices of the United Nations may, with the agreement of participating States, use one of the distinctive emblems mentioned in Articles 1 and 2.

Article 6 — Prevention and repression of misuse

1. The provisions of the Geneva Conventions and, where applicable, the 1977 Additional Protocols, governing prevention and repression of misuse of the distinctive emblems shall apply equally to the third Protocol emblem. In particular, the High Contracting Parties shall take measures necessary for the prevention and repression, at all times, of any misuse of the distinctive emblems mentioned in Articles 1 and 2 and their designations, including the perfidious use and the use of any sign or designation constituting an imitation thereof.

2. Notwithstanding paragraph 1 above, High Contracting Parties may permit prior users of the third Protocol emblem, or of any sign constituting an imitation thereof, to continue such use, provided that the said use shall not be such as would appear, in time of armed conflict, to confer the protection of the Geneva Conventions and, where applicable, the 1977 Additional Protocols, and provided that the rights to such use were acquired before the adoption of this Protocol.

Article 7 — Dissemination

The High Contracting Parties undertake, in time of peace as in time of armed conflict, to disseminate this Protocol as widely as possible in their respective countries and, in particular, to include the study thereof in their programmes of military instruction and to encourage the study thereof by the civilian population, so that this instrument may become known to the armed forces and to the civilian population.

Article 8 — Signature

This Protocol shall be open for signature by the Parties to the Geneva Conventions on the day of its adoption and will remain open for a period of twelve months.

Article 9 — Ratification

This Protocol shall be ratified as soon as possible. The instruments of ratification shall be deposited with the Swiss Federal Council, depositary of the Geneva Conventions and the 1977 Additional Protocols.

Article 10 — Accession

This Protocol shall be open for accession by any Party to the Geneva Conventions which has not signed it. The instruments of accession shall be deposited with the depositary.

Article 11 — Entry into force

1. This Protocol shall enter into force six months after two instruments of ratification or accession have been deposited.
2. For each Party to the Geneva Conventions thereafter ratifying or acceding to this Protocol, it shall enter into force six months after the deposit by such Party of its instrument of ratification or accession.

Article 12 — Treaty relations upon entry into force of this Protocol

1. When the Parties to the Geneva Conventions are also Parties to this Protocol, the Conventions shall apply as supplemented by this Protocol.
2. When one of the Parties to the conflict is not bound by this Protocol, the Parties to the Protocol shall remain bound by it in their mutual relations. They shall furthermore be bound by this Protocol in relation to each of the Parties which are not bound by it, if the latter accepts and applies the provisions thereof.

Article 13 — Amendment

1. Any High Contracting Party may propose amendments to this Protocol. The text of any proposed amendment shall be communicated to the depositary, which shall decide, after consultation with all the High Contracting Parties, the International Committee of the Red Cross and the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies, whether a conference should be convened to consider the proposed amendment.
2. The depositary shall invite to that conference all the High Contracting Parties as well as the Parties to the Geneva Conventions, whether or not they are signatories of this Protocol.

Article 14 — Denunciation

1. In case a High Contracting Party should denounce this Protocol, the denunciation shall only take effect one year after receipt of the instrument of denunciation. If, however, on the expiry of that year the denouncing Party is engaged in a situation of armed conflict or occupation, the denunciation shall not take effect before the end of the armed conflict or occupation.
2. The denunciation shall be notified in writing to the depositary, which shall transmit it to all the High Contracting Parties.
3. The denunciation shall have effect only in respect of the denouncing Party.

4. Any denunciation under paragraph 1 shall not affect the obligations already incurred, by reason of the armed conflict or occupation, under this protocol by such denouncing Party in respect of any act committed before this denunciation becomes effective.

Article 15 — Notifications

The depositary shall inform the High Contracting Parties as well as the Parties to the Geneva Conventions, whether or not they are signatories of this Protocol, of:

- a) signatures affixed to this Protocol and the deposit of instruments of ratification and accession under Articles 8, 9 and 10;
- b) the date of entry into force of this Protocol under Article 11 within ten days of said entry into force;
- c) communications received under Article 13;
- d) denunciations under Article 14.

Article 16 — Registration

1. After its entry into force, this Protocol shall be transmitted by the depositary to the Secretariat of the United Nations for registration and publication, in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.
2. The depositary shall also inform the Secretariat of the United Nations of all ratifications, accessions and denunciations received by it with respect to this Protocol.

Article 17 — Authentic texts

The original of this Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the depositary, which shall transmit certified true copies thereof to all the Parties to the Geneva Conventions.

ANNEX

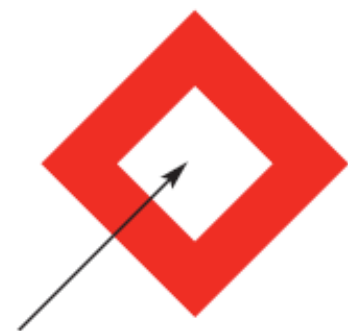
THIRD PROTOCOL EMBLEM

(Article 2, paragraph 2 and Article 3, paragraph 1 of the Protocol)

Article 1 — Distinctive emblem

Article 2 — Indicative use of the third Protocol emblem

Incorporation
in accordance with Art. 3

Ο περί του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου (Πρωτόκολλο ΙΙΙ) των Συμβάσεων της Γενεύης (Κυρωτικός) Νόμος του 2007 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 39(ΙΙΙ) του 2007

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΚΥΡΩΝΕΙ ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΩΝ
ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΗΣ ΤΗΣ 12ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ
ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΕΝΟΣ ΠΡΟΣΘΕΤΟΥ ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΥ ΕΜΒΛΗΜΑΤΟΣ
(ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΙΙΙ) ΚΑΙ
ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΣΥΝΑΦΗ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Επειδή η Κυπριακή Δημοκρατία, δυνάμει του περί των Συνθηκών της Γενεύης Κυρωτικού Νόμου του 1966, κατέστη και είναι Συμβαλλόμενο Μέρος των εν λόγω Συμβάσεων- και

Επειδή η Κυπριακή Δημοκρατία, δυνάμει του περί του Προσθέτου Πρωτοκόλλου (Πρωτόκολλο Ι) των Συμβάσεων της Γενεύης (Κυρωτικού) Νόμου του 1979 και του περί του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου (Πρωτόκολλο ΙΙ) των Συμβάσεων της Γενεύης (Κυρωτικού) Νόμου του 1995, κατέστη και είναι Συμβαλλόμενο Μέρος των εν λόγω Πρωτοκόλλων, αντίστοιχα• και

Επειδή στις 8 Δεκεμβρίου 2005 ανοίχτηκε για υπογραφή στη Γενεύη Πρόσθετο Πρωτόκολλο (Πρωτόκολλο ΙΙΙ), το ΟΠΟΙΟ συμπληρώνει τις διατάξεις των πιο πάνω αναφερόμενων Συμβάσεων και Πρωτοκόλλων, σχετικά με τα διακριτικά εμβλήματα και εφαρμόζεται στις ίδιες καταστάσεις με εκείνες που εφαρμόζονται στις εν λόγω διατάξεις• και

Επειδή το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του με Αρ. 63.795 και ημερομηνία 1η Ιουνίου 2006, έχει αποφασίσει όπως η Κυπριακή Δημοκρατία καταστεί Συμβαλλόμενο Μέρος στο πιο πάνω αναφερόμενο Πρόσθετο Πρωτόκολλο των Συμβάσεων της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949 (Πρωτόκολλο ΙΙΙ)• και

Επειδή στις 19 Ιουνίου 2006 υπεγράφη στη Γενεύη το εν λόγω Πρωτόκολλο ΙΙ εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Για τους λόγους αυτούς, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου (Πρωτόκολλο ΙΙΙ) των Συμβάσεων της Γενεύης (Κυρωτικός) Νόμος του 2007.

2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια—

«Πρωτόκολλο» σημαίνει το Πρόσθετο Πρωτόκολλο των Συμβάσεων της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949 σχετικά με την υιοθέτηση ενός Πρόσθετου Διακριτικού Εμβλήματος, (Πρωτόκολλο III), το οποίο ανοίχτηκε για υπογραφή στη Γενεύη στις 8 Δεκεμβρίου 2005.

3. Με τον παρόντα Νόμο κυρώνεται το Πρωτόκολλο, του οποίου το κείμενο Πρωτοκόλλου, στο αγγλικό πρωτότυπο εκτίθεται στο Μέρος I του Πίνακα και σε ελληνική μετάφραση στο Μέρος II αυτού:

Νοείται ότι σε περίπτωση οποιασδήποτε αντίθεσης μεταξύ των δύο πιο πάνω αναφερόμενων κειμένων θα υπερισχύει το κείμενο που εκτίθεται στο Μέρος I του Πίνακα.

4.—(1) Απαγορεύεται η για οποιοδήποτε σκοπό, χωρίς την άδεια του Υπουργικού Συμβουλίου, χρήση διακριτικού εμβλήματος ή σήματος το οποίο δυνάμει των διατάξεων του Πρωτοκόλλου χρησιμοποιείται στη Δημοκρατία.

(2) Η άδεια αυτή παρέχεται είτε γενικά είτε για οποιοδήποτε ειδικό σκοπό και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

(3) Πρόσωπο το οποίο παραβιάζει τις διατάξεις του εδαφίου (1) είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης, υπόκειται σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις διακόσιες πενήντα λίρες.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΩΚΟΛΛΟ
ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΗΣ ΤΗΣ 12 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ
ΕΝΟΣ ΠΡΟΣΘΕΤΟΥ ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΥ ΕΜΒΛΗΜΑΤΟΣ
(ΠΡΩΤΟΚΟΜΟ ΙΙΙ)

Γενεύη, 8 Δεκεμβρίου 2005

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη,

(Π.Π.1) Επιβεβαιώνοντας τις διατάξεις των Συμβάσεων της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949 (ιδιαίτερα τα Άρθρα 26, 38, 42 και 44 της Πρώτης Σύμβασης της Γενεύης) και, όπου εφαρμόζονται, των Πρόσθετων Πρωτοκόλλων τους της 8ης Ιουνίου 1977 (ιδιαίτερα τα Άρθρα 18 και 38 του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου Ι και το Άρθρο 12 του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου ΙΙ), που αφορούν στη χρήση των διακριτικών εμβλημάτων,

(Π.Π.2) Επιθυμώντας να συμπληρώσουν τις προαναφερόμενες διατάξεις, για να ενισχύσουν την προστατευτική τους αξία και τον παγκόσμιο χαρακτήρα τους,

(Π.Π.3) Σημειώνοντας ότι το παρόν Πρωτόκολλο δεν θίγει το αναγνωρισμένο δικαίωμα των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν τα εμβλήματα που χρησιμοποιούν σύμφωνα με τις υποχρεώσεις τους δυνάμει των Συμβάσεων της Γενεύης και, όπου εφαρμόζονται, των Πρόσθετων Πρωτοκόλλων τους,

(Π.Π.4) Ανακαλώντας ότι- η υποχρέωση σεβασμού των προσώπων και των αντικειμένων που προστατεύονται από τις Συμβάσεις της Γενεύης και τα Πρόσθετα Πρωτόκολλά τους προκύπτει από το καθεστώς προστασίας τους, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και δεν εξαρτάται από τη χρήση των διακριτικών εμβλημάτων, σημάτων ή ενδείξεων,

(Π.Π.5) Τονίζοντας ότι τα διακριτικά εμβλήματα δεν σκοπεύει να έχουν οποιαδήποτε Θρησκευτική, εθνοτική, φυλετική, τοπική ή πολιτική σημασία,

(Π.Π.6) Υπογραμμίζοντας τη σημασία της διασφάλισης πλήρους σεβασμού των υποχρεώσεων σχετικά με τα διακριτικά εμβλήματα που αναγνωρίζονται από τις Συμβάσεις της Γενεύης και, όπου εφαρμόζονται, από τα Πρόσθετα Πρωτόκολλά τους,

(Π.Π.7) Ανακαλώντας ότι το Άρθρο 44 της Πρώτης Σύμβασης της Γενεύης καθιερώνει τη διάκριση ανάμεσα στην προστατευτική χρήση και την αναγνωριστική χρήση των διακριτικών εμβλημάτων,

(Π.Π.8) Ανακαλώντας, περαιτέρω, ότι οι Εθνικοί Οργανισμοί, που αναλαμβάνουν δραστηριότητες στο έδαφος ενός άλλου κράτους, πρέπει να διασφαλίσουν ότι τα εμβλήματα που σκοπεύουν να χρησιμοποιήσουν στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων αυτών, μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη χώρα, όπου διεξάγεται η δραστηριότητα, καθώς και στη χώρα ή στις χώρες διέλευσης,

(Π.Π.9) Αναγνωρίζοντας τις δυσκολίες, που ορισμένα Κράτη και Εθνικοί Οργανισμοί μπορεί να έχουν με τη χρήση των υφισταμένων εμβλημάτων,

(Π.Π. 10) Σημειώνοντας την αποφασιστικότητα της Διεθνούς Επιτροπής του Ερυθρού Σταυρού, της Διεθνούς Ομοσπονδίας των Οργανισμών του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου και του Διεθνούς Κινήματος του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου να διατηρήσουν τα υφιστάμενα ονόματα και εμβλήματά τους,

Έχουν συμφωνήσει τα ακόλουθα:

Άρθρο 1 - Σεβασμός και πεδίο εφαρμογής του παρόντος Πρωτοκόλλου

1. Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται και να διασφαλίσουν το σεβασμό του παρόντος Πρωτοκόλλου σε όλες τις περιστάσεις.
2. Το παρόν Πρωτόκολλο επιβεβαιώνει και συμπληρώνει τις διατάξεις των τεσσάρων Συμβάσεων της Γενεύης της 12ης • Αυγούστου 1949 («οι Συμβάσεις της Γενεύης») και, όπου εφαρμόζονται, των δύο Πρόσθετων Πρωτοκόλλων τους της 8 ης Ιουνίου 1977 («τα Πρόσθετα Πρωτόκολλα του σχετικά με τα διακριτικά εμβλήματα, δηλαδή τον ερυθρό σταυρό, την ερυθρά ημισέληνο και τον ερυθρό λέοντα και ήλιο και εφαρμόζεται στις ίδιες καταστάσεις με εκείνες που αναφέρονται στις διατάξεις αυτές.

Άρθρο 2 - Διακριτικά εμβλήματα

1. Το παρόν Πρωτόκολλο αναγνωρίζει ένα πρόσθετο διακριτικό έμβλημα επιπλέον των διακριτικών εμβλημάτων των Συμβάσεων της Γενεύης και για τους ίδιους σκοπούς με αυτά, Τα διακριτικά εμβλήματα απολαμβάνουν ίσου καθεστώτος.
2. Το πρόσθετο αυτό διακριτικό έμβλημα, αποτελούμενο από ερυθρό πλαίσιο σε σχήμα τετραγώνου στηριζομένου επί του άκρου του σε λευκή βάση, συμφωνεί με την απεικόνιση στο Παράρτημα του

παρόντος Πρωτοκόλλου. Το διακριτικό αυτό έμβλημα αναφέρετε στο παρόν Πρωτόκολλο ως «έμβλημα του Τρίτου Πρωτοκόλλου».

3. Οι προϋποθέσεις χρήσης και σεβασμού του εμβλήματος του Τρίτου Πρωτοκόλλου είναι ίδιες με αυτές των διακριτικών εμβλημάτων που καθιερώθηκαν από τις Συμβάσεις της Γενεύης και, όπου εφαρμόζονται, από τα Πρόσθετα Πρωτόκολλα του 1977.
4. Οι υγειονομικές υπηρεσίες και; το Θρησκευτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών μπορούν, μη θιγομένων των υφισταμένων εμβλημάτων τους, να χρησιμοποιούν προσωρινά οποιοδήποτε διακρατικό έμβλημα αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, όπου αυτά μπορεί να ενισχύσει την προστασία.

Άρθρο 3 Αναγνωριστική χρήση του εμβλήματος του Τρίτου Πρωτοκόλλου

1. ΟΙ Εθνικοί Οργανισμοί εκείνων των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών που αποφασίζουν να χρησιμοποιήσουν το έμβλημα του Τρίτου Πρωτοκόλλου μπορούν, χρησιμοποιώντας το έμβλημα σύμφωνα με τη σχετική εθνική νομοθεσία, να επιλέξουν να ενσωματώσουν σε αυτό για αναγνωριστικούς σκοπούς :

α) ένα διακριτικό έμβλημα που αναγνωρίζεται από τις Συμβάσεις της Γενεύης ή ένα συνδυασμό των εμβλημάτων αυτών, ή

β) ένα άλλο έμβλημα, το οποίο χρησιμοποιήθηκε στην πράξη από ένα Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος και αποτέλεσε το αντικείμενο κοινοποίησης στα άλλα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη και στη Διεθνή Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού μέσω του θεματοφύλακα, πριν από την υιοθέτηση του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Η ενσωμάτωση θα συμφωνεί με την απεικόνιση στο Παράρτημα του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Εθνικός Οργανισμός, ο οποίος επιλέγει να ενσωματώσει στο έμβλημα του Τρίτου Πρωτοκόλλου ένα άλλο έμβλημα, σύμφωνα με την ανωτέρω παράγραφο 1, μπορεί, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, να χρησιμοποιήσει την αποτύπωση του εμβλήματος αυτού • και να το επιδεικνύει εντός του εθνικού του εδάφους.

3. Οι Εθνικοί Οργανισμοί μπορούν, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και σε εξαιρετικές περιστάσεις και προκειμένου να διευκολύνουν το έργο τους, να χρησιμοποιούν προσωρινά το διακριτικό έμβλημα που αναφέρεται στο άρθρο 2 του παρόντος Πρωτοκόλλου.

4. Το άρθρο αυτό δεν επηρεάζει το νομικό καθεστώς των διακριτικών εμβλημάτων που αναγνωρίζονται από τις Συμβάσεις της Γενεύης και από το παρόν Πρωτόκολλο, ούτε επηρεάζει το νομικό καθεστώς οποιουδήποτε

ιδιαίτερου εμβλήματος, όταν είναι ενσωματωμένο για αναγνωριστικούς σκοπούς σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου,

Άρθρο 4 Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού και Διεθνείς Ομοσπονδία των Οργανισμών του Ερυθρού Σταυρού της Ερυθράς Ημισελήνου

Η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού και η Διεθνής Ομοσπονδία των Οργανισμών του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου, καθώς και το δεόντως εξουσιοδοτημένο προσωπικό τους μπορούν να χρησιμοποιούν, σε εξαιρετικές περιστάσεις και προκειμένου να διευκολύνουν το έργο τους, το διακριτικό έμβλημα που αναφέρεται στο άρθρο 2 του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 5 Αποστολές υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών

Οι υγειονομικές υπηρεσίες και το θρησκευτικό προσωπικό που συμμετέχουν σε επιχειρήσεις υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών μπορούν, με τη συμφωνία των συμμετεχόντων Κρατών, να ένα από τα διακριτικά εμβλήματα που αναφέρονται στα άρθρα 1 και 2.

Άρθρο 6 Πρόληψη και καταστολή της κακής Χρήσης

1. Οι διατάξεις των Συμβάσεων της Γενεύης και, [όπου εφαρμόζονται, των Προσθέτων Πρωτοκόλλων του 1977, του διέπουν την πρόληψη και την καταστολή της κακής χρήσης των διακριτικών εμβλημάτων, εφαρμόζονται εξίσου στο έμβλημα του Τρίτου Πρωτοκόλλου. Ειδικότερα, τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για την πρόληψη και καταστολή, ανά πάσα στιγμή, οποιασδήποτε κακής χρήσης των διακριτικών εμβλημάτων που αναφέρονται στα Άρθρα 1 και 2 και των τους, συμπεριλαμβανομένης της δόλιας χρήσης και της χρήσης οποιουδήποτε σήματος ή αποτύπωσης, που αποτελεί απομίμησή τους.

2. Ανεξάρτητα από την παράγραφο 1 πιο πάνω, τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη μπορούν να επιτρέψουν στους προηγούμενους χρήστες του εμβλήματος του Τρίτου Πρωτοκόλλου ή οποιουδήποτε σήματος, που αποτελεί απομίμησή του, να συνεχίσουν αυτή τη χρήση, υπό την προϋπόθεση ότι η χρήση αυτή δεν θα είναι τέτοια ώστε να εμφανίζεται, σε περίοδο ένοπλης σύγκρουσης, να παρέχει την προστασία των Συμβάσεων της Γενεύης και, όπου εφαρμόζονται, των Προσθέτων Πρωτοκόλλων του 1977 και υπό την προϋπόθεση ότι τα δικαιώματα για τη χρήση αυτή αποκτήθηκαν πριν από την υιοθέτηση του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 7 Διάδοση

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση, σε περίοδο ειρήνης όπως και σε περίοδο ένοπλης σύγκρουσης, να διαδώσουν το παρόν Πρωτόκολλο όσο το δυνατό ευρύτερα στις αντίστοιχες χώρες τους και, ειδικότερα, να συμπεριλάβουν τη μελέτη του στα προγράμματα στρατιωτικής εκπαίδευσης και να ενθαρρύνουν τη μελέτη του από τον άμαχο πληθυσμό, έτσι

ώστε η πράξη αυτή να μπορεί να γίνει γνωστή στις ένοπλες δυνάμεις και στον άμαχο πληθυσμό.

Άρθρο 8 Υπογραφή

Το παρόν Πρωτόκολλο Θα είναι ανοιχτό για υπογραφή από τα Μέρη στις Συμβάσεις της Γενεύης την ημέρα της υιοθέτησής του και θα παραμείνει ανοικτό για μια περίοδο δώδεκα μηνών.

Άρθρο 9 Επικύρωση

Το παρόν Πρωτόκολλο Θα επικυρωθεί το συντομότερο δυνατόν. Οι πράξεις επικύρωσης κατατίθενται στο Ελβετικό Ομοσπονδιακό Συμβούλιο, θεματοφύλακα των Συμβάσεων της Γενεύης και των Πρόσθετων Πρωτοκόλλων του 1977.

Άρθρο 10 Προσχώρηση

Το παρόν Πρωτόκολλο Θα είναι ανοιχτό για προσχώρηση από οποιοδήποτε Μέρος στις Συμβάσεις της Γενεύης που δεν το έχει υπογράψει. Οι πράξεις προσχώρησης κατατίθενται στο θεματοφύλακα.

Άρθρο 11 Έναρξη ισχύος

1. Το παρόν Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ έξι μήνες μετά την κατάθεση δύο πράξεων επικύρωσης ή προσχώρησης.
2. Για κάθε Μέρος στις Συμβάσεις της Γενεύης, που Θα επικυρώσει ή Θα προσχωρήσει στο παρόν Πρωτόκολλο μεταγενέστερα, αυτό τίθεται σε ισχύ έξι μήνες μετά την κατάθεση από το Μέρος αυτό της πράξης επικύρωσης ή προσχώρησής του.

Άρθρο 12 Συμβατικές σχέσεις κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου

1. Όταν τα Μέρη στις Συμβάσεις της Γενεύης είναι επίσης Μέρη στο παρόν Πρωτόκολλο, οι Συμβάσεις θα εφαρμόζονται όπως συμπληρώνονται από το παρόν Πρωτόκολλο.
2. Όταν ένα από τα Μέρη στη σύγκρουση δεν δεσμεύεται από το παρόν Πρωτόκολλο, τα Μέρη στο Πρωτόκολλο παραμένουν δεσμευμένα από αυτό στις μεταξύ τους σχέσεις. Περαιτέρω θα δεσμεύονται από το παρόν Πρωτόκολλο σε σχέση με κάθε Μέρος που δε δεσμεύεται από αυτό, εάν το τελευταίο αποδέχεται και εφαρμόζει τις διατάξεις αυτού.

Άρθρο 13 – Τροποποίηση

1. Οποιοδήποτε Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί να προτείνει τροποποιήσεις στο παρόν Πρωτόκολλο. Το κείμενο κάθε προτεινόμενης τροποποίησης κοινοποιείται στο θεματοφύλακα, ο οποίος αποφασίζει, μετά από διαβουλεύσεις με όλα τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη, τη Διεθνή Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού και τη Διεθνή Ομοσπονδία των Οργανισμών του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου, αν πρέπει να συκληθεί, διάσκεψη για να εξετάσει την προτεινόμενη τροποποίηση.
2. Ο Θεματοφύλακας προσκαλεί . στη διάσκεψη αυτή όλα τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη καθώς και τα Μέρη στις Συμβάσεις της Γενεύης, ανεξαρτήτως του αν έχουν υπογράψει: η όχι το παρόν Πρωτόκολλο.

Άρθρο 14 – Καταγγελία

1. Σε περίπτωση που ένα Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος καταγγείλει το παρόν Πρωτόκολλο, η καταγγελία δεν τίθεται σε ισχύ παρά μόνο ένα έτος μετά τη λήψη της πράξης καταγγελίας. Εάν, εντούτοις, κατά την εκπνοή του έτους αυτού το καταγγέλλον Μέρος έχει εμπλακεί σε κατάσταση ένοπλης σύγκρουσης ή κατοχής, η καταγγελία δεν τίθεται σε ισχύ πριν από τον τερματισμό της ένοπλης σύγκρουσης ή κατοχής.
2. Η καταγγελία γνωστοποιείται γραπτώς στο θεματοφύλακα, ο οποίος τη διαβιβάζει σε όλα τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη.
3. Η καταγγελία ισχύει μόνο ως προς το καταγγέλλον Μέρος.
4. Οποιαδήποτε καταγγελία σύμφωνα με την παράγραφο 1 δεν επηρεάζει τις υποχρεώσεις που έχουν ήδη αναληφθεί, λόγω της ένοπλης σύγκρουσης ή κατοχής, σύμφωνα με το παρόν Πρωτόκολλο, από το καταγγέλλον Μέρος, σε σχέση με οποιαδήποτε πράξη που διαπράχθηκε προτού τεθεί σε ισχύ η εν λόγω καταγγελία.

Άρθρο 15 Γνωστοποιήσεις

Ο θεματοφύλακας ενημερώνει τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη καθώς και τα Μέρη στις Συμβάσεις της Γενεύης, είτε έχουν υπογράψει το παρόν Πρωτόκολλο είτε όχι σχετικά με :

- α) τις υπογραφές που έχουν τεθεί στο παρόν Πρωτόκολλο και την κατάθεση των πράξεων επικύρωσης και προσχώρησης, δυνάμει των Άρθρων 9. και
- β) την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου δυνάμει του Άρθρου 11, μέσα σε δέκα ημέρες από την εν λόγω έναρξη ισχύος,
- γ) τις κοινοποιήσεις που λήφθηκαν δυνάμει του Άρθρου 13,

δ) τις καταγγελίες δυνάμει του Άρθρου 14.

Άρθρο 16 Πρωτοκόλληση

1. Μετά την έναρξη ισχύος του, το παρόν Πρωτόκολλο διαβιβάζεται από το Θεματοφύλακα στη Γραμματεία των Ηνωμένων Εθνών για πρωτοκόλληση και δημοσίευση, σύμφωνα με το Άρθρο 102 του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

2. Ο Θεματοφύλακας ενημερώνει επίσης τη Γραμματεία των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με όλες τις επικυρώσεις, προσχωρήσεις και καταγγελίες, που λήφθηκαν από αυτόν σε σχέση με το παρόν Πρωτόκολλο.

Άρθρο 17 - Αυθεντικά κείμενα

Το πρωτότυπο του παρόντος Πρωτοκόλλου, του οποίου τα κείμενα στην Αραβική, Κινεζική, Αγγλική, Γαλλική, Ρωσική και Ισπανική είναι εξίσου αυθεντικά, κατατίθεται στο θεματοφύλακα, ο οποίος διαβιβάζει επικυρωμένα, πιστά αντίγραφα του σε όλα τα Μέρη στις Συμβάσεις της Γενεύης.

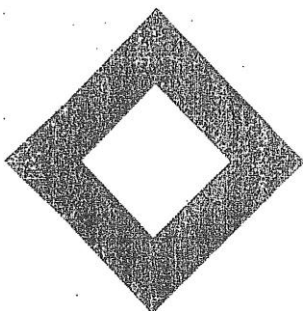
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΜΒΛΗΜΑ ΤΡΙΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ

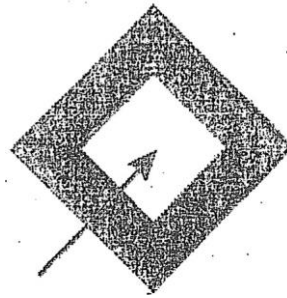
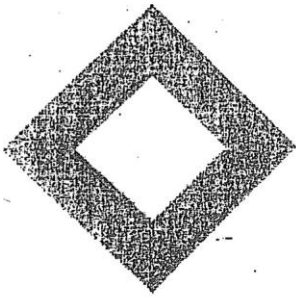
(Άρθρο 2, παράγραφος 2. και Άρθρο 3, παράγραφος 1 του Πρωτοκόλλου)

Άρθρο 1 - Διακριτικό Έμβλημα

– Διακριτικό Έμβλημα

Άρθρο 2 - Ενδεικτική χρήση του Εμβλήματος του τρίτου Πρωτοκόλλου

Ενσωμάτωση

Σύμφωνα με το Άρθρο 3

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

**ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΣ
ΧΑΡΤΗΣ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΚΑΙ**

**ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ
ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ**

**ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΣ
ΧΑΡΤΗΣ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ**

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών υπογράφηκε στις 26 Ιουνίου 1945, στον Άγιο Φραγκίσκο, στο τέλος της Συνδιασκέψεως των Ηνωμένων Εθνών για τη Διεθνή Οργάνωση, και άρχισε να ισχύει στις 24 Οκτωβρίου 1945. Το Καταστατικό του Διεθνούς Δικαστηρίου αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του Χάρτη.

Τροποποιήσεις στα Άρθρα 23, 27 και 61 του Χάρτη υιοθετήθηκαν από τη Γενική Συνέλευση στις 17 Δεκεμβρίου 1963 και άρχισαν να ισχύουν στις 31 Αυγούστου 1965. Μια ακόμη τροποποίηση του Άρθρου 61 υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση στις 20 Δεκεμβρίου 1965 και άρχισε να ισχύει στις 24 Σεπτεμβρίου 1973. Μια τροποποίηση στο Άρθρο 109, που υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση στις 20 Δεκεμβρίου 1965, άρχισε να ισχύει στις 12 Ιουνίου 1968.

Η τροποποίηση στο Άρθρο 23 αυξάνει τον αριθμό των μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας από έντεκα σε δεκαπέντε. Η τροποποίηση του Άρθρου 27 ορίζει ότι οι αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας για θέματα διαδικασίας θα παίρνονται με θετική ψήφο εννέα μελών (προηγουμένως εφτά), και για όλα τα άλλα θέματα με θετική ψήφο εννέα μελών (προηγουμένως εφτά) στα οποία θα περιλαμβάνονται και τα πέντε μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Με την τροποποίηση του Άρθρου 61, που άρχισε να ισχύει στις 31 Αυγούστου 1965, αυξήθηκε ο αριθμός των μελών του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου από δεκαοχτώ σε είκοσι εφτά. Η μεταγενέστερη τροποποίηση, του Άρθρου αυτού, που άρχισε να ισχύει στις 24 Σεπτεμβρίου 1973, αύξησε ακόμη περισσότερο τον αριθμό των μελών του Συμβουλίου, που από είκοσι εφτά έγιναν πενήντα τέσσερα.

Η τροποποίηση του Άρθρου 109, που αφορά την πρώτη παράγραφο του Άρθρου αυτού, ορίζει ότι Γενική Διάσκεψη των Κρατών-Μελών για την αναθεώρηση του Χάρτη μπορεί να γίνει σε χρόνο και τόπο που θα οριστούν με ψήφο των δύο τρίτων των μελών της Γενικής Συνελεύσεως και με την ψήφο εννέα (προηγουμένως εφτά) οποιωνδήποτε μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας. Η παράγραφος 3 του Άρθρου 109, που εξετάζει την ενδεχόμενη σύγκληση αναθεωρητικής διασκέψεως κατά τη δέκατη τακτική συνεδρίαση της Γενικής Συνελεύσεως, κρατήθηκε στην αρχική της μορφή σε ότι αφορά την ψήφο οποιωνδήποτε εφτά μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας^a, επειδή η παράγραφος αυτή εφαρμόστηκε το 1955 από τη Γενική Συνέλευση στη δέκατη τακτική συνεδρίασή της, καθώς και από το Συμβούλιο Ασφαλείας.

ΕΜΕΙΣ ΟΙ ΛΑΟΙ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ

Να σώσουμε τις ερχόμενες γενεές από τη μάστιγα του πολέμου, που δύο φορές στα χρόνια μας έφερε στην ανθρωπότητα ανείπωτη θλίψη,

Να διακηρύξουμε και πάλι την πίστη μας στα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα, στην αξιοπρέπεια και στην αξία του ανθρώπου, στα ίσα δικαιώματα ανδρών και γυναικών και μεγάλων και μικρών εθνών,

Να δημιουργήσουμε προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες μπορεί να υπάρξει δικαιοσύνη και σεβασμός προς τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τις συνθήκες και από άλλες πηγές διεθνούς δικαίου,

Να συμβάλουμε στην κοινωνική πρόοδο και στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου μέσα σε μεγαλύτερη ελευθερία,

ΚΑΙ ΓΙ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

Να δείχνουμε ανεκτικότητα και να ζούμε ειρηνικά ο ένας με τον άλλο σαν καλοί γείτονες,

Να ενώνουμε τις δυνάμεις μας για να διατηρούμε τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια, και να εξασφαλίζουμε, με την παραδοχή αρχών και την καθιέρωση μεθόδων, ότι δε θα χρησιμοποιείται ένοπλη βία παρά μόνο για το κοινό συμφέρον,

Να χρησιμοποιούμε τους διεθνείς οργανισμούς για να συμβάλλουμε στην οικονομική και κοινωνική πρόοδο όλων των λαών,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΑΜΕ ΝΑ ΕΝΩΣΟΥΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΜΑΣ, ΓΙΑ ΝΑ ΕΠΙΤΥΧΟΥΜΕ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ.

Έτσι, οι Κυβερνήσεις μας, μέσον αντιπροσώπων τους, που συγκεντρώθηκαν στην πόλη του Αγίου Φραγκίσκου και ήταν εφοδιασμένοι με πληρεξούσια τα οποία αναγνωρίστηκαν ως έγκυρα και νομότυπα, αποδέχτηκαν αυτόν τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και μί αυτόν ίδρυσαν ένα Διεθνή Οργανισμό, που θα ονομάζεται Ηνωμένα Έθνη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.

Σκοποί και αρχές

Άρθρο 1.

Οι σκοποί των Ηνωμένων Εθνών είναι:

1. Να διατηρούν τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια, και για να επιτευχθεί αυτό: να παίρνουν αποτελεσματικά συλλογικά μέτρα για να προλαβαίνουν και να απομακρύνουν κάθε απειλή της ειρήνης και για να καταστέλλουν κάθε επιθετική ενέργεια ή άλλης μορφής παραβίαση της ειρήνης και να πετυχαίνουν, με ειρηνικά μέσα και σύμφωνα με τις αρχές της δικαιοσύνης και του διεθνούς δικαίου, διευθέτηση ή διακανονισμό διεθνών διαφορών ή καταστάσεων που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε διατάραξη της ειρήνης.
2. Να αναπτύσσουν ανάμεσα στα έθνη φιλικές σχέσεις που θα βασίζονται στο σεβασμό της αρχής των ίσων δικαιωμάτων και της αυτοδιαθέσεως των λαών και να παίρνουν άλλα μέτρα κατάλληλα για την ενίσχυση της παγκόσμιας ειρήνης.
3. Να πετυχαίνουν διεθνή συνεργασία για την επίλυση διεθνών προβλημάτων οικονομικής, κοινωνικής, πολιτιστικής και ανθρωπιστικής φύσεως, και για την ανάπτυξη και ενθάρρυνση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών για όλους, χωρίς διάκριση φυλής, φύλου, γλώσσας ή θρησκείας, και
4. Να αποτελούν ένα κέντρο που θα συντονίζει τις ενέργειες των εθνών για την επίτευξη αυτών των κοινών σκοπών.

Άρθρο 2.

Ο Οργανισμός και τα μέλη του, κατά την επιδίωξη των Σκοπών που αναφέρονται στο Άρθρο 1, θα ενεργούν σύμφωνα με τις παρακάτω Αρχές:

1. Ο Οργανισμός βασίζεται στην αρχή της κυρίαρχης ισότητας όλων των Μελών του.
2. Κάθε Μέλος, προκειμένου να εξασφαλίζει για όλα τα Μέλη του Οργανισμού τα δικαιώματα και τα πλεονεκτήματα που πηγάζουν από την ιδιότητα του Μέλους, πρέπει να εκπληρώνει με καλή πίστη τις υποχρεώσεις που ανέλαβε σύμφωνα με τους όρους αυτού του Χάρτη.
3. Όλα τα Μέλη θα ρυθμίζουν τις διεθνείς διαφορές τους με ειρηνικά μέσα, έτσι ώστε να μην μπαίνουν σε κίνδυνο η διεθνείς ειρήνη και ασφάλεια, καθώς και η δικαιοσύνη.

4. Όλα τα Μέλη στις διεθνείς τους σχέσεις θα απέχουν από την απειλή ή τη χρήση βίας, που εκδηλώνεται εναντίον της εδαφικής ακεραιότητας ή της πολιτικής ανεξαρτησίας οποιουδήποτε κράτους είτε με οποιαδήποτε άλλη ενέργεια ασυμβίβαστη προς τους Σκοπούς των Ηνωμένων Εθνών.

5. Όλα τα Μέλη θα παρέχουν στα Ηνωμένα Έθνη κάθε βοήθεια σε κάθε ενέργεια που αναλαμβάνουν σύμφωνα με τους όρους αυτού του Χάρτη και δε θα βοηθούν κανένα κράτος εναντίον του οποίου τα Ηνωμένα Έθνη θα έχουν προχωρήσει σε προληπτικές ή εξαναγκαστικές ενέργειες.

6. Ο Οργανισμός θα εξασφαλίζει ώστε τα κράτη που δεν είναι Μέλη των Ηνωμένων Εθνών να ενεργούν σύμφωνα με αυτές τις Αρχές, σε όσο βαθμό αυτό θα χρειάζεται για να διατηρηθεί η διεθνείς ειρήνη και ασφάλεια.

7. Καμιά διάταξη αυτού του Χάρτη δε θα δίνει στα Ηνωμένα Έθνη το δικαίωμα να επεμβαίνουν σε ζητήματα που ανήκουν ουσιαστικά στην εσωτερική δικαιοδοσία οποιουδήποτε κράτους και δε θα αναγκάζει τα Μέλη να υποβάλλουν τέτοια θέματα για ρύθμιση σύμφωνα με τους όρους αυτού του Χάρτη. Η αρχή όμως αυτή δεν πρέπει να εμποδίζει την εφαρμογή των εξαναγκαστικών μέτρων που προβλέπονται από το Κεφάλαιο 7.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.

Μέλη

Άρθρο 3.

Αρχικά Μέλη των Ηνωμένων Εθνών θα είναι τα κράτη τα οποία, αφού έχουν λάβει μέρος στη Συνδιάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών, στον Άγιο Φραγκίσκο, για τη Διεθνή Οργάνωση, ή αφού έχουν προηγουμένως υπογράψει τη Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών της 1^{ης} Ιανουαρίου 1942, υπογράφουν το Χάρτη αυτόν και τον επικυρώνουν σύμφωνα με το Άρθρο 110.

Άρθρο 4.

1. Μέλη των Ηνωμένων Εθνών μπορούν να γίνουν όλα τα ειρηνόφιλα κράτη τα οποία αποδέχονται τις υποχρεώσεις που περιέχονται σε αυτόν το Χάρτη και, κατά την κρίση του Οργανισμού, είναι ικανά και πρόθυμα να εκπληρώσουν αυτές τις υποχρεώσεις.

2. Ένα κράτος γίνεται δεκτό ως μέλος των Ηνωμένων Εθνών με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως, ύστερα από πρόταση του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Άρθρο 5.

Μέλος των Ηνωμένων Εθνών εναντίον του οποίου το Συμβούλιο Ασφαλείας έχει αναλάβει προληπτική ή εξαναγκαστική ενέργεια μπορεί να στερηθεί προσωρινά την άσκηση των δικαιωμάτων και προνομίων που είναι

συναφή με την ιδιότητα του Μέλους, με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως, ύστερα από πρόταση του Συμβουλίου Ασφαλείας. Η άσκηση αυτών των δικαιωμάτων και προνομίων μπορεί να αποκατασταθεί από το Συμβούλιο Ασφαλείας.

Άρθρο 6.

Η Γενική Συνέλευση, με πρόταση του Συμβουλίου Ασφαλείας, μπορεί να αποβάλει από το Οργανισμό Μέλος των Ηνωμένων Εθνών το οποίο επανειλημμένα παραβίασε τις αρχές που περιέχονται στον Χάρτη αυτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.

Όργανα

Άρθρο 7.

1. Ιδρύονται ως κύρια όργανα των Ηνωμένων Εθνών: η Γενική Συνέλευση, το Συμβούλιο Ασφαλείας, το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο, το Συμβούλιο Κηδεμονίας, το Διεθνές Δικαστήριο και η Γραμματεία.
2. Επικουρικά όργανα που θα θεωρηθούν αναγκαία μπορούν να ιδρυθούν σύμφωνα με το Χάρτη αυτόν.

Άρθρο 8.

Τα Ηνωμένα Έθνη δε θα θέτουν κανέναν περιορισμό στη δυνατότητα εκλογής αντρών και γυναικών, σε οποιαδήποτε θέση και με ίσους όρους, στα κύρια και επικουρικά όργανα του Οργανισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.

Η Γενική Συνέλευση

Σύνθεση

Άρθρο 9.

1. Η Γενική Συνέλευση θα αποτελείται από όλα τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών.
2. Κάθε Μέλος θα έχει ως πέντε αντιπροσώπους στη Γενική Συνέλευση.

Καθήκοντα και Εξουσίες

Άρθρο 10.

Η Γενική Συνέλευση μπορεί να συζητά οποιοδήποτε θέμα ή οποιοδήποτε ζήτημα που βρίσκεται στο πλαίσιο αυτού του Χάρτη ή είναι σχετικό με τις εξουσίες και τα καθήκοντα οποιουδήποτε από τα όργανα που προβλέπονται από το Χάρτη αυτόν και, με την επιφύλαξη των διατάξεων του Άρθρου 12, να κάνει προτάσεις, σχετικά με οποιοδήποτε τέτοιο θέμα ή ζήτημα, στα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών ή στο Συμβούλιο Ασφαλείας, ή και στα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών και στο Συμβούλιο Ασφαλείας.

Άρθρο 11.

1. Η Γενική Συνέλευση μπορεί να εξετάζει τις γενικές αρχές της συνεργασίας για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι αρχές που διέπουν τον αφοπλισμό και τη ρύθμιση των εξοπλισμών, και μπορεί να κάνει προτάσεις σχετικά με τις αρχές αυτές στα Μέλη ή στο Συμβούλιο Ασφαλείας, ή και στα Μέλη και στο Συμβούλιο Ασφαλείας.

2. Η Γενική Συνέλευση μπορεί να συζητά κάθε θέμα που αναφέρεται στη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας και που μπορεί να υποβάλλεται σε αυτήν από οποιοδήποτε Μέλος των Ηνωμένων Εθνών ή από το Συμβούλιο Ασφαλείας ή από ένα κράτος που δεν είναι Μέλος των Ηνωμένων Εθνών, σύμφωνα με το Άρθρο 35, παράγραφος 2, και, με την επιφύλαξη των διατάξεων του Άρθρου 12, μπορεί να κάνει προτάσεις σχετικά με κάθε τέτοιο θέμα στο ενδιαφερόμενο κράτος ή στα ενδιαφερόμενα κράτη ή στο Συμβούλιο Ασφαλείας ή και στα κράτη και στο Συμβούλιο Ασφαλείας. Κάθε τέτοιο θέμα για το οποίο χρειάζεται να ληφθούν μέτρα η Γενική Συνέλευση πρέπει να το αναφέρει στο Συμβούλιο Ασφαλείας είτε πριν να το συζητήσει είτε αφού το συζητήσει.

3. Η Γενική Συνέλευση μπορεί να εφιστά την προσοχή του Συμβουλίου Ασφαλείας σε καταστάσεις που θα ήταν δυνατό να θέσουν σε κίνδυνο τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια.

4. Οι εξουσίες της Γενικής Συνελεύσεως που καθορίζονται σί αυτό το Άρθρο δεν περιορίζουν το γενικό πεδίο ενέργειας του Άρθρου 10.

Άρθρο 12.

1. Όσο το Συμβούλιο Ασφαλείας ασκεί, σχετικά με οποιαδήποτε διαφορά ή κατάσταση, τα καθήκοντα που του αναθέτονται μί αυτόν τον Χάρτη, η Γενική Συνέλευση δε θα κάνει καμία πρόταση σχετική με αυτή τη διαφορά ή κατάσταση, εκτός αν της το ζητήσει το Συμβούλιο Ασφαλείας.

2. Ο Γενικός Γραμματέας, με τη συναίνεση του Συμβουλίου Ασφαλείας, θα ενημερώνει τη Γενική Συνέλευση σε κάθε συνεδρίαση για όλα τα σχετικά με τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας ζητήματα, με τα οποία θα ασχολείται το Συμβούλιο Ασφαλείας. Επίσης θα ενημερώνει τη Γενική

Συνέλευση ή, αν η Γενική Συνέλευση δεν συνεδριάζει, τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών, αμέσως μόλις το Συμβούλιο Ασφαλείας πάψει να ασχολείται με τα ζητήματα αυτά.

Άρθρο 13.

1. Η Γενική Συνέλευση θα προκαλέσει μελέτες και θα κάνει προτάσεις με σκοπό:

α. να ενισχύσει τη διεθνή συνεργασία στον πολιτικό τομέα και να ενθαρρύνει την προοδευτική ανάπτυξη του διεθνούς δικαίου και την κωδικοποίησή του.

β. να ενισχύσει τη διεθνή συνεργασία στον οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό και εκπαιδευτικό τομέα και στον τομέα της δημόσιας υγείας και να βοηθήσει στο να απολαμβάνουν όλοι, χωρίς διάκριση φυλής, φύλου, γλώσσας ή θρησκείας, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες.

2. Οι άλλες ευθύνες, τα καθήκοντα και οι εξουσίες που έχει η Γενική Συνέλευση, σχετικά με ζητήματα που αναφέρονται προηγουμένως, στην παράγραφο 1β, ορίζονται στα Κεφάλαια 9 και 10.

Άρθρο 14.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του Άρθρου 12, η Γενική Συνέλευση μπορεί να προτείνει μέτρα για την ειρηνική διευθέτηση οποιασδήποτε καταστάσεως ή ανεξάρτητα από την αιτία που την προκάλεσε ή η οποία, κατά την εκτίμησή της, μπορεί να βλάψει το κοινό συμφέρον ή τις φιλικές σχέσεις μεταξύ εθνών. Στις καταστάσεις αυτές περιλαμβάνονται και όσες δημιουργούνται από την παραβίαση των διατάξεων αυτού του Χάρτη, ο οποίος ορίζει τους Σκοπούς και τις Αρχές των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 15.

1. Η Γενική Συνέλευση θα δέχεται και θα μελετά ετήσιες και ειδικές εκθέσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας. Αυτές οι εκθέσεις θα περιλαμβάνουν απολογισμό των μέτρων που αποφάσισε να λάβει ή έλαβε το Συμβούλιο Ασφαλείας για να διατηρήσει τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια.

2. Η Γενική Συνέλευση θα δέχεται και θα μελετά εκθέσεις των άλλων οργάνων των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 16.

Η Γενική Συνέλευση θα ασκεί, σχετικά με το διεθνές σύστημα κηδεμονίας, τα καθήκοντα που της αναθέτονται με τα κεφάλαια 12 και 13.1. Στα καθήκοντα αυτά περιλαμβάνεται και η έγκριση συμφωνιών κηδεμονίας για περιοχές που δε χαρακτηρίζονται στρατηγικές.

Άρθρο 17.

1. Η Γενική Συνέλευση θα εξετάζει και θα εγκρίνει τον προϋπολογισμό του Οργανισμού.
2. Τα έξοδα του Οργανισμού θα αναλαμβάνονται από τα Μέλη, σύμφωνα με την κατανομή που κάνει η Γενική Συνέλευση.
3. Η Γενική Συνέλευση θα εξετάζει και θα εγκρίνει όλους τους οικονομικούς και προϋπολογιστικούς διακανονισμούς που γίνονται με τις ειδικευμένες οργανώσεις που αναφέρονται στο Άρθρο 57 και θα εξετάζει τους διοικητικούς προϋπολογισμούς των ειδικευμένων αυτών οργανώσεων, προκειμένου να κάνει σί αυτές προτάσεις.

Ψηφοφορία.

Άρθρο 18.

1. Κάθε μέλος της Γενικής Συνελεύσεως έχει μία ψήφο.
2. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνελεύσεως για σημαντικά θέματα θα παίρνονται με πλειοψηφία των δύο τρίτων των μελών που είναι παρόντα και ψηφίζουν. Σημαντικά θέματα θεωρούνται: προτάσεις για τη διατήρηση τη διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, η εκλογή των μη μόνιμων μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας, η εκλογή των μελών του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου, η εκλογή των μελών του Συμβουλίου Κηδεμονίας σύμφωνα με την παράγραφο 1γ του Άρθρου 86, η εισδοχή νέων Μελών στα Ηνωμένα Έθνη, η αναστολή των δικαιωμάτων και προνομίων Μελών, η αποβολή Μελών, θέματα που αφορούν τη λειτουργία του συστήματος κηδεμονίας και θέματα προϋπολογισμού.
3. Αποφάσεις για άλλα θέματα, στα οποία περιλαμβάνονται και ο καθορισμός πρόσθετων κατηγοριών θεμάτων για τα οποία θα χρειάζεται πλειοψηφία των δύο τρίτων, θα παίρνει η πλειοψηφία των μελών που είναι παρόντα και ψηφίζουν.

Άρθρο 19.

Μέλος των Ηνωμένων Εθνών που καθυστερεί την πληρωμή της οικονομικής του εισφοράς στον Οργανισμό δε θα έχει δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση, αν το καθυστερούμενο ποσό είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το ποσό των εισφορών που το Μέλος όφειλε να πληρώσει τα δύο τελευταία χρόνια. Η Γενική Συνέλευση μπορεί, ωστόσο, να επιτρέψει στο Μέλος αυτό να ψηφίσει, αν έχει πειστεί ότι η παράλειψη της πληρωμής οφείλεται σε λόγους ανεξάρτητους από τη θέλησή του.

Διαδικασία

Άρθρο 20.

Η Γενική Συνέλευση θα συνέρχεται σε τακτική ετήσια συνεδρίαση και, αν οι περιστάσεις το απαιτούν, και σε έκτακτες συνεδριάσεις. Έκτακτες συνεδριάσεις θα συγκαλούνται από το Γενικό Γραμματέα ύστερα από αίτηση του Συμβουλίου Ασφαλείας ή της πλειοψηφίας των Μελών των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 21.

Η Γενική Συνέλευση θα καταρτίσει τον εσωτερικό της κανονισμό. Θα εκλέγει τον Πρόεδρό της για κάθε συνεδρίαση.

Άρθρο 22.

Η Γενική Συνέλευση μπορεί να ιδρύσει τα βοηθητικά όργανα που θα κρίνει αναγκαία για την εκτέλεση των καθηκόντων της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.

Συμβούλιο Ασφαλείας

Σύνθεση

Άρθρο 23.

1. Το Συμβούλιο Ασφαλείας θα αποτελείται από δεκαπέντε Μέλη των Ηνωμένων Εθνών. Η Δημοκρατία της Κίνας, η Γαλλία, η Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών, το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας και οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής θα είναι μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας. Η Γενική Συνέλευση θα εκλέγει δέκα άλλα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών ως μη μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη πρώτα πρώτα τη συμβολή των Μελών των Ηνωμένων Εθνών στη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας και στους άλλους σκοπούς του Οργανισμού, καθώς και τη δίκαιη κατανομή από άποψη γεωγραφικής θέσης.

2. Τα μη μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας θα εκλέγονται για διάστημα δύο ετών. Κατά την πρώτη, μετά την αύξηση των μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας από έντεκα σε δεκαπέντε, εκλογή των μη μονίμων μελών, δύο από τα τέσσερα επιπλέον μέλη θα εκλεγούν για διάστημα ενός χρόνου. Τα μέλη που αποχωρούν δε θα έχουν δικαίωμα να ξαναεκλεγούν αμέσως.

3. Κάθε μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας θα έχει έναν αντιπρόσωπο στο Συμβούλιο.

Καθήκοντα και Εξουσίες

Άρθρο 24.

1. Για να εξασφαλιστεί η άμεση και αποτελεσματική δράση των Ηνωμένων Εθνών, τα Μέλη τους αναθέτουν στο Συμβούλιο Ασφαλείας την κύρια ευθύνη για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας και συμφωνούν ότι, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του που απορρέουν από αυτή την ευθύνη, το Συμβούλιο Ασφαλείας ενεργεί εξ ονόματός τους.
2. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του αυτών το Συμβούλιο Ασφαλείας θα ενεργεί σύμφωνα με τους Σκοπούς και τις Αρχές των Ηνωμένων Εθνών. Οι ειδικές εξουσίες που παραχωρούνται στο Συμβούλιο Ασφαλείας για την εκτέλεση των καθηκόντων αυτών καθορίζονται στα Κεφάλαια 6, 7, 8 και 12.
3. Το Συμβούλιο Ασφαλείας θα υποβάλλει στη Γενική Συνέλευση για μελέτη ετήσιες και, αν χρειάζεται, και ειδικές εκθέσεις.

Άρθρο 25.

Τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών συμφωνούν να αποδέχονται και να εκτελούν τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας, σύμφωνα με αυτόν το Χάρτη.

Άρθρο 26.

Το Συμβούλιο Ασφαλείας, προκειμένου να βοηθήσει στην επικράτηση και στη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, με τη διάθεση για εξοπλισμούς όσο το δυνατόν λιγότερων από τους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους του κόσμου, επιφορτίζεται να καταρτίζει, με τη βοήθεια της Επιτροπής Στρατιωτικού Επιτελείου που αναφέρεται στο Άρθρο 47, σχέδια που θα υποβάλλονται στα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών, για την καθιέρωση ενός συστήματος που θα ρυθμίζει τους εξοπλισμούς.

Ψηφοφορία.

Άρθρο 27.

1. Κάθε Μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας θα έχει μία ψήφο.
2. Αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας για ζητήματα διαδικασίας θα παίρνονται με σύμφωνη ψήφο εννέα μελών.
3. Αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας για όλα τα άλλα ζητήματα θα παίρνονται με σύμφωνες ψήφους εννέα μελών, στις οποίες θα περιλαμβάνονται και οι σύμφωνες ψήφοι όλων των μόνιμων μελών, με την

επιφύλαξη ότι, σε αποφάσεις σχετικές με το Κεφάλαιο 6 και την παράγραφο 3 του Άρθρου 52, ο διάδικος σε μια διένεξη θα απέχει από την ψηφοφορία.

Διαδικασία.

Άρθρο 28.

1. Το Συμβούλιο Ασφαλείας θα είναι έτσι οργανωμένο, ώστε να λειτουργεί συνεχώς. Για αυτόν το σκοπό, κάθε μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας θα αντιπροσωπεύεται πάντοτε στην έδρα του Οργανισμού.
2. Το Συμβούλιο Ασφαλείας θα πραγματοποιεί περιοδικές συνελεύσεις, στις οποίες καθένα από τα μέλη του θα μπορεί, αν το επιθυμεί, να αντιπροσωπεύεται από ένα μέλος της κυβερνήσεως ή από κάποιον άλλον ειδικά ορισμένο αντιπρόσωπο.
3. Το Συμβούλιο Ασφαλείας μπορεί να συνεδριάζει σε άλλους τόπους, εκτός από την έδρα του Οργανισμού, εφόσον αυτό, κατά την κρίση του, θα διευκολύνει το έργο του.

Άρθρο 29.

Το Συμβούλιο Ασφαλείας μπορεί να συγκροτεί τα βοηθητικά όργανα που θα έκρινε αναγκαία για την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Άρθρο 30.

Το Συμβούλιο Ασφαλείας θα καταρτίσει τον εσωτερικό του κανονισμό, στον οποίο θα ορίζεται και ο τρόπος εκλογής του Προέδρου του.

Άρθρο 31.

Κάθε Μέλος των Ηνωμένων Εθνών που δεν είναι μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας μπορεί να μετέχει, χωρίς δικαίωμα ψήφου, στη συζήτηση κάθε θέματος που παραπέμπεται στο Συμβούλιο Ασφαλείας, όσες φορές αυτό το τελευταίο κρίνει ότι τα συμφέροντα αυτού του Μέλους θίγονται ιδιαίτερα.

Άρθρο 32.

Κάθε Μέλος των Ηνωμένων Εθνών που δεν είναι μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας ή κάθε κράτος που δεν είναι Μέλος των Ηνωμένων Εθνών, εφόσον είναι διάδικος σε διαφορά που εξετάζεται από το Συμβούλιο Ασφαλείας, θα καλείται να μετάσχει, χωρίς δικαίωμα ψήφου, στις συζητήσεις τις σχετικές με αυτήν τη διαφορά. Το Συμβούλιο Ασφαλείας θα καθορίζει τους όρους που θα κρίνει δίκαιο να θέτει κάθε φορά για τη συμμετοχή ενός κράτους που δεν είναι Μέλος των Ηνωμένων Εθνών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.

Ειρηνική Διευθέτηση Διαφορών

Άρθρο 33.

1. Σε κάθε διαφορά που η παράτασή της μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, τα ενδιαφερόμενα μέρη θα προσπαθούν πρώτα από όλα να λύσουν τη διαφορά τους με διαπραγματεύσεις, έρευνα, μεσολάβηση, συνδιαλλαγή, διαιτησία, δικαστικό διακανονισμό, προσφυγή σε τοπικούς οργανισμούς ή συμφωνίες ή με άλλα ειρηνικά μέσα της εκλογής τους.
2. Το Συμβούλιο Ασφαλείας, όταν το κρίνει αναγκαίο, θα ζητά από τους διαδίκους να λύνουν τη διαφορά τους με τέτοια μέσα.

Άρθρο 34.

Το Συμβούλιο Ασφαλείας μπορεί να ερευνά κάθε διένεξη ή κάθε κατάσταση που θα ήταν δυνατό να οδηγήσει σε διεθνείς προστριβές ή να δημιουργήσει διένεξη, με σκοπό να διαπιστώνει αν η παράταση αυτής της διένεξης ή αυτής της κατάστασης είναι πιθανό να θέσει σε κίνδυνο τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

Άρθρο 35.

1. Κάθε Μέλος των Ηνωμένων Εθνών μπορεί να επιστήσει την προσοχή του Συμβουλίου Ασφαλείας ή της Γενικής Συνελεύσεως σε διαφορές ή σε καταστάσεις σαν κι αυτές που αναφέρονται στο Άρθρο 34.
2. Ένα κράτος που δεν είναι Μέλος των Ηνωμένων Εθνών μπορεί να επιστήσει την προσοχή του Συμβουλίου Ασφαλείας ή της Γενικής Συνελεύσεως σε μια διαφορά στην οποία το κράτος αυτό είναι ενδιαφερόμενο μέρος, με τον όρο ότι θα αποδεχτεί προκαταβολικά, για ό,τι αφορά αυτή τη διαφορά, τις υποχρεώσεις για ειρηνικό διακανονισμό που προβλέπονται από αυτόν το Χάρτη.
3. Οι ενέργειες της Γενικής Συνελεύσεως, σχετικά με ζητήματα που της υποδεικνύονται σύμφωνα με το Άρθρο αυτό, θα καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις των Άρθρων 11 και 12.

Άρθρο 36.

1. Το Συμβούλιο Ασφαλείας μπορεί σε οποιοδήποτε στάδιο μιας διαφοράς του είδους που αναφέρεται στο Άρθρο 33 ή μιας τέτοιας κατάστασης, να συστήνει τις κατάλληλες ενέργειες ή μεθόδους διακανονισμού.

2. Το Συμβούλιο Ασφαλείας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του όλες τις διαδικασίες που έχουν ήδη υιοθετηθεί από τα ενδιαφερόμενα μέρη για τη ρύθμιση της διαφοράς.

3. Το Συμβούλιο Ασφαλείας, όταν κάνει συστάσεις σύμφωνα με αυτό το Άρθρο θα πρέπει, επίσης να λαβαίνει υπόψη του ότι οι νομικές διαφορές θα πρέπει, κατά γενικό κανόνα, να υποβάλλονται από τα ενδιαφερόμενα μέρη στο Διεθνές Δικαστήριο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Καταστατικού του Δικαστηρίου.

Άρθρο 37.

1. Αν οι διάδικοι σε μια διαφορά σαν αυτή που αναφέρεται στο Άρθρο 33 δεν κατορθώσουν να επιτύχουν διακανονισμό της με τα μέσα που υποδεικνύονται σί αυτό το Άρθρο πρέπει, να την υποβάλουν στο Συμβούλιο Ασφαλείας.

2. Αν το Συμβούλιο Ασφαλείας κρίνει ότι η παράταση αυτής της διαφοράς είναι πράγματι πιθανό να θέσει σε κίνδυνο τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, θα αποφασίζει αν θα αναλάβει δράση σύμφωνα με το Άρθρο 36 ή αν θα συστήσει όρους διακανονισμού που αυτό θα κρίνει κατάλληλους.

Άρθρο 38.

Χωρίς να θίγονται οι διατάξεις των Άρθρων 33 ως 37, το Συμβούλιο Ασφαλείας μπορεί, αν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη σε μια διαφορά το ζητούν, να κάνει συστάσεις στα ενδιαφερόμενα μέρη, αποβλέποντας στον ειρηνικό διακανονισμό της διαφοράς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.

Ενέργειες σε περίπτωση απειλής εναντίον της Ειρήνης, Διαταράξεως της Ειρήνης και Επιθετικών Πράξεων

Άρθρο 39.

Το Συμβούλιο Ασφαλείας θα αποφαινεται αν υπάρχει απειλή για την ειρήνη, διατάραξη της ειρήνης ή επιθετική ενέργεια και θα κάνει συστάσεις ή θα αποφασίζει ποια μέτρα θα λαμβάνονται σύμφωνα με τα Άρθρα 41 και 42, για να διατηρηθεί ή να αποκατασταθεί η διεθνής ειρήνη και ασφάλεια.

Άρθρο 40.

Το Συμβούλιο Ασφαλείας, για να εμποδίσει επιδείνωση της καταστάσεως, μπορεί, πριν να κάνει τις συστάσεις ή πριν να αποφασίσει για τα μέτρα που προβλέπονται από το Άρθρο 39, να καλεί τα ενδιαφερόμενα μέρη να συμμορφωθούν με τα προσωρινά μέτρα που αυτό κρίνει αναγκαία ή επιθυμητά.

Αυτά τα προσωρινά μέτρα δε θα βλάπτουν σε τίποτε τα δικαιώματα, τις απαιτήσεις ή τη θέση των ενδιαφερόμενων μερών. Το Συμβούλιο Ασφαλείας θα σημειώνει την παράλειψη κράτους να συμμορφωθεί με αυτά τα προσωρινά μέτρα.

Άρθρο 41.

Το Συμβούλιο Ασφαλείας μπορεί να αποφασίζει ποια μέτρα ή που δε συνεπάγονται τη χρησιμοποίηση ένοπλης δύναμης – θα λαμβάνονται για να εξασφαλίζουν την εκτέλεση των αποφάσεών του, και μπορεί να καλεί τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών να εφαρμόζουν αυτά τα μέτρα. Αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν πλήρη ή μερική διακοπή των οικονομικών σχέσεων, των σιδηροδρομικών, θαλάσσιων, εναέριων, συγκοινωνιών, των ταχυδρομικών, τηλεγραφικών, ραδιοφωνικών και άλλων μέσων επικοινωνίας, καθώς και τη διακοπή διπλωματικών σχέσεων.

Άρθρο 42.

Αν το Συμβούλιο Ασφαλείας κρίνει ότι τα μέτρα που προβλέπονται από το Άρθρο 41 θα ήταν ανεπαρκή ή ότι έχουν αποδειχτεί ανεπαρκή, μπορεί να προχωρήσει με αεροπορικές, θαλάσσιες ή χερσαίες δυνάμεις στην ανάληψη της δράσης που θα ήταν αναγκαία για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση της διεθνούς ασφάλειας και ειρήνης. Αυτή η δράση θα μπορούσε να περιλαμβάνει στρατιωτικές επιδείξεις, αποκλεισμό και άλλες επιχειρήσεις αεροπορικών, θαλάσσιων ή χερσαίων δυνάμεων των Μελών των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 43.

1. Όλα τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών, προκειμένου να συμβάλουν στη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, αναλαμβάνουν να θέτουν στη διάθεση του Συμβουλίου Ασφαλείας, όποτε το ζητήσει και σύμφωνα με τους όρους ειδικής συμφωνίας ή συμφωνιών, τις ένοπλες δυνάμεις, τη βοήθεια και τις διευκολύνσεις, στις οποίες θα περιλαμβάνεται και το δικαίωμα διελεύσεως, που θα είναι αναγκαία για να διατηρηθεί η διεθνής ειρήνη και ασφάλεια.

2. Αυτή η συμφωνία ή οι συμφωνίες θα καθορίζουν τον αριθμό και τη μορφή των στρατιωτικών δυνάμεων, το βαθμό ετοιμότητάς τους και τη γενική τους εγκατάσταση, καθώς και τη φύση των διευκολύνσεων και της βοήθειας που θα χορηγούνται.

3. Για τη συμφωνία ή τις συμφωνίες θα γίνουν διαπραγματεύσεις το συντομότερο δυνατό, με πρωτοβουλία του Συμβουλίου Ασφαλείας. Οι συμφωνίες θα γίνονται μεταξύ του Συμβουλίου Ασφαλείας και των Μελών ή μεταξύ του Συμβουλίου Ασφαλείας και ομάδων Μελών, και θα πρέπει να επικυρώνονται από τα κράτη που τις υπογράφουν, σύμφωνα με τις συνταγματικές διαδικασίες του κάθε κράτους.

Άρθρο 44.

Όταν το Συμβούλιο Ασφαλείας έχει αποφασίσει να χρησιμοποιήσει βία, θα είναι υποχρεωμένο, πριν ζητήσει από ένα Μέλος που δεν αντιπροσωπεύεται σε αυτό να του προμηθεύσει ένοπλες δυνάμεις, εκπληρώνοντας τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει σύμφωνα με το Άρθρο 43, να καλεί αυτό το Μέλος να μετάσχει, αν το επιθυμεί, στη λήψη αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας που αφορούν τη χρησιμοποίηση των τμημάτων των ένοπλων δυνάμεων αυτού του μέλους.

Άρθρο 45.

Για να δώσουν στα Ηνωμένα Έθνη τη δυνατότητα να παίρνουν επείγοντως στρατιωτικά μέτρα, τα Μέλη πρέπει να διατηρούν αμέσως διαθέσιμα τμήματα εθνικής αεροπορίας για συνδυασμένη διεθνή εξαναγκαστική δράση. Η δύναμη και ο βαθμός ετοιμότητας αυτών των τμημάτων θα ορίζονται και τα σχέδια για τη συνδυασμένη δράση θα καταστρώνονται από το Συμβούλιο Ασφαλείας, με τη βοήθεια της Επιτροπής Στρατιωτικού Επιτελείου, μέσα στα όρια που θα προβλέπονται από τη συμφωνία ή τις συμφωνίες που αναφέρονται στο Άρθρο 43.

Άρθρο 46.

Τα σχέδια για τη χρησιμοποίηση ένοπλης δύναμης θα καταρτίζονται από το Συμβούλιο Ασφαλείας, με τη βοήθεια της Επιτροπής Στρατιωτικού Επιτελείου.

Άρθρο 47.

1. Θα συγκροτηθεί μια Επιτροπή Στρατιωτικού Επιτελείου, για να συμβουλεύει και να βοηθά το Συμβούλιο Ασφαλείας σε όλα τα θέματα που αφορούν τις στρατιωτικές ανάγκες που θα έχει το Συμβούλιο Ασφαλείας για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, τη χρησιμοποίηση και τη διοίκηση των δυνάμεων που βρίσκονται στη διάθεσή του, τη ρύθμιση των εξοπλισμών και τον ενδεχόμενο αφοπλισμό.

2. Η Επιτροπή Στρατιωτικού Επιτελείου θα αποτελείται από τους Αρχηγούς των Επιτελείων των μόνιμων μελών του Συμβουλίου ή τους αντιπροσώπους τους. Θα καλεί οποιοδήποτε Μέλος των Ηνωμένων Εθνών που δεν αντιπροσωπεύεται μόνιμα στην Επιτροπή να συνεργαστεί μαζί της, όταν η αποτελεσματική εκπλήρωση των καθηκόντων της απαιτεί τη συμμετοχή αυτού του Μέλους στις εργασίες της.

3. Η Επιτροπή Στρατιωτικού Επιτελείου θα είναι υπεύθυνη, υπό την εξουσία του Συμβουλίου Ασφαλείας, για τη στρατηγική καθοδήγηση όλων των ένοπλων δυνάμεων που θα έχουν τεθεί στη διάθεση του Συμβουλίου Ασφαλείας. Θέματα που αναφέρονται στη διοίκηση αυτών των δυνάμεων θα ρυθμιστούν αργότερα.

4. Η Επιτροπή Στρατιωτικού Επιτελείου, με την εξουσιοδότηση του Συμβουλίου Ασφαλείας και ύστερα από συνεννόηση με τους αρμόδιους τοπικούς οργανισμούς, μπορεί να ιδρύει τοπικές υποεπιτροπές.

Άρθρο 48.

1. Η δράση που απαιτείται για την εκτέλεση των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας που αφορούν τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας θα αναλαμβάνεται από όλα τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών ή από μερικά από αυτά, όπως θα ορίζει το Συμβούλιο Ασφαλείας.

2. Οι αποφάσεις αυτές θα εκτελούνται από τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών απευθείας και μέσω ενεργειών τους στις αρμόδιες διεθνείς οργανώσεις στις οποίες είναι Μέλη.

Άρθρο 49.

Τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών θα συνεργάζονται βοηθώντας το ένα το άλλο στην εκτέλεση των μέτρων που αποφασίζει το Συμβούλιο Ασφαλείας.

Άρθρο 50.

Αν το Συμβούλιο Ασφαλείας πάρει προληπτικά ή εξαναγκαστικά μέτρα εναντίον οποιουδήποτε κράτους, κάθε άλλο κράτος ή είτε είναι Μέλος των Ηνωμένων Εθνών είτε όχι ή που κρίνει ότι η εφαρμογή αυτών των μέτρων του δημιουργεί ειδικά οικονομικά προβλήματα, θα έχει το δικαίωμα να συμβουλευτεί το Συμβούλιο Ασφαλείας σχετικά με τη λύση αυτών των προβλημάτων.

Άρθρο 51.

Καμιά διάταξη αυτού του Χάρτη δε θα εμποδίζει το φυσικό δικαίωμα της ατομικής ή συλλογικής νόμιμης άμυνας, σε περίπτωση που ένα Μέλος των Ηνωμένων Εθνών δέχεται ένοπλη επίθεση, ως τη στιγμή που το Συμβούλιο Ασφαλείας θα πάρει τα αναγκαία μέτρα για να διατηρήσει τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια. Τα μέτρα που θα παίρνουν τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών κατά την άσκηση αυτού του δικαιώματος της νόμιμης άμυνας θα ανακοινώνονται αμέσως στο Συμβούλιο Ασφαλείας, και σε καμία περίπτωση δε θα θίγουν την εξουσία και την υποχρέωση που έχει το Συμβούλιο Ασφαλείας, σύμφωνα με αυτόν το Χάρτη, να αναλαμβάνει οποτεδήποτε τη δράση που κρίνει αναγκαία για τη διατήρηση ή για την αποκατάσταση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8.

Τοπικές Συμφωνίες

Άρθρο 52.

1. Καμιά διάταξη του Χάρτη αυτού δεν αποκλείει την ύπαρξη τοπικών συμφωνιών ή οργανώσεων οι οποίες θα ασχολούνται με ζητήματα που σχετίζονται με τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας και που μπορούν να λυθούν με τοπικές ενέργειες, με τον όρο ότι αυτές οι συμφωνίες ή οι οργανώσεις και οι ενέργειές τους θα συμφωνούν με τους Σκοπούς και τις Αρχές των Ηνωμένων Εθνών.
2. Τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών που συνάπτουν τέτοιες συμφωνίες ή που ιδρύουν τέτοιες οργανώσεις θα καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για να φτάνουν, μέσον αυτών των τοπικών συμφωνιών ή οργανώσεων, σε ειρηνικό διακανονισμό των τοπικών διαφορών, πριν να τις υποβάλλουν στο Συμβούλιο Ασφαλείας.
3. Το Συμβούλιο Ασφαλείας θα ενθαρρύνει την ανάπτυξη του ειρηνικού διακανονισμού των τοπικών διαφορών μέσον τέτοιων τοπικών συμφωνιών ή οργανώσεων, είτε αναλαμβάνουν το διακανονισμό τα ενδιαφερόμενα κράτη με δική τους πρωτοβουλία είτε το Συμβούλιο Ασφαλείας παραπέμπει σί αυτά μια διαφορά για διακανονισμό.
4. Αυτό το Άρθρο δε θίγει καθόλου την εφαρμογή των Άρθρων 34 και 35.

Άρθρο 53.

1. Το Συμβούλιο Ασφαλείας θα χρησιμοποιεί, όταν το απαιτούν οι περιστάσεις, αυτές τις τοπικές συμφωνίες ή οργανώσεις για την εφαρμογή των εξαναγκαστικών μέτρων που θα λαμβάνονται με εντολή του. Αλλά καμία εξαναγκαστική ενέργεια δε θα αναλαμβάνεται σε εφαρμογή τοπικών συμφωνιών ή με την εντολή τοπικών οργανώσεων, χωρίς την εξουσιοδότηση του Συμβουλίου Ασφαλείας. Εξαίρεση θα γίνεται για τα μέτρα εναντίον εχθρικού κράτους ή με την έννοια που δίνεται σί αυτόν τον όρο στην παράγραφο 2 αυτού του Άρθρου ή τα οποία θα είναι σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 107 ή θα προβλέπονται από τοπικές συμφωνίες που έχουν συναφθεί για να εμποδίσουν την επανάληψη επιθετικής πολιτικής εκ μέρους κάθε τέτοιου κράτους, ως τη στιγμή που θα μπορεί ο Οργανισμός, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερόμενων Κυβερνήσεων, να αναλαμβάνει την ευθύνη να εμποδίσει κάθε νέα επιθετική ενέργεια εκ μέρους ενός τέτοιου κράτους.
2. Ο όρος 'εχθρικό κράτος'^a, που χρησιμοποιείται στην παράγραφο 1 αυτού του Άρθρου, αναφέρεται σε κάθε κράτος το οποίο, κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου, ήταν εχθρός οποιουδήποτε από τα κράτη που υπογράφουν αυτόν το Χάρτη.

Άρθρο 54.

Το Συμβούλιο Ασφαλείας πρέπει να ενημερώνεται πάντοτε πλήρως για τις ενέργειες που αναλαμβάνονται ή που εξετάζεται αν θα αναληφθούν, βάσει

τοπικών συμφωνιών ή από τοπικές οργανώσεις, για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9.

Διεθνής Οικονομική και Κοινωνική Συνεργασία

Άρθρο 55.

Αποβλέποντας στη δημιουργία συνθηκών σταθερότητας και ευημερίας, οι οποίες είναι αναγκαίες για να υπάρξουν μεταξύ των εθνών σχέσεις ειρηνικές και φιλικές, βασισμένες στο σεβασμό της αρχής των ίσων δικαιωμάτων και της αυτοδιαθέσεως των λαών, τα Ηνωμένα Έθνη θα ευνοήσουν:

α. την ανύψωση του βιοτικού επιπέδου, εργασία για όλους και συνθήκες οικονομικής και κοινωνικής προόδου και αναπτύξεως.

β. τη λύση διεθνών προβλημάτων, οικονομικών, κοινωνικών, δημόσιας υγείας και άλλων συναφών, τη διεθνή πολιτιστική και εκπαιδευτική συνεργασία και

γ. τον παγκόσμιο και αποτελεσματικό σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών για όλους, χωρίς διάκριση φυλής, φύλου, γλώσσας ή θρησκείας.

Άρθρο 56.

Όλα τα Μέλη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να ενεργούν για την επίτευξη των σκοπών που εκθέτονται στο Άρθρο 55, είτε όλα μαζί είτε το καθένα ξεχωριστά, σε συνεργασία με τον Οργανισμό.

Άρθρο 57.

1. Οι διάφορες ειδικευμένες οργανώσεις που ιδρύονται με συμφωνίες μεταξύ κυβερνήσεων και που, σύμφωνα με τα καταστατικά τους, έχουν ευρείες διεθνείς αρμοδιότητες στον οικονομικό, πολιτιστικό, εκπαιδευτικό τομέα, στον τομέα της δημόσιας υγείας και σε άλλους σχετικούς τομείς, θα συνδέονται με τα Ηνωμένα Έθνη σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 63.

2. Αυτές οι οργανώσεις που θα συνδέονται μί αυτόν τον τρόπο με τα Ηνωμένα Έθνη θα αναφέρονται από δω και πέρα ως 'ειδικευμένες οργανώσεις'^a.

Άρθρο 58.

Ο Οργανισμός θα κάνει υποδείξεις για το συντονισμό των προγραμμάτων και των δραστηριοτήτων των ειδικευμένων οργανώσεων.

Άρθρο 59.

Ο Οργανισμός θα προκαλεί, όταν χρειάζεται, διαπραγματεύσεις ανάμεσα στα ενδιαφερόμενα κράτη, για τη δημιουργία νέων ειδικευμένων οργανώσεων, που θα είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση των σκοπών που έχουν εκτεθεί στο Άρθρο 55.

Άρθρο 60.

Η ευθύνη για την εκτέλεση των καθηκόντων του Οργανισμού που αναφέρονται σί αυτό το Κεφάλαιο θα ανήκει στη Γενική Συνέλευση και, ύστερα από εξουσιοδότηση της Γενικής Συνελεύσεως, στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο, το οποίο θα έχει γί αυτόν το σκοπό τις εξουσίες που αναφέρονται στο Κεφάλαιο 10.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10.

Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο

Σύνθεση

Άρθρο 61.

1. Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο θα αποτελείται από πενήντα τέσσερα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών, τα οποία θα εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση.
2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 3, δεκαοχτώ μέλη του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου θα εκλέγονται κάθε χρόνο, για μια περίοδο τριών ετών. Τα μέλη που αποχωρούν θα μπορούν να επανεκλέγονται αμέσως.
3. Κατά την πρώτη εκλογή μετά την αύξηση των μελών του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου από είκοσι επτά σε πενήντα τέσσερα, εκτός από τα μέλη που θα εκλεγούν για να αντικαταστήσουν τα εννέα μέλη που η θητεία τους λήγει στο τέλος εκείνου του χρόνου, θα εκλεγούν είκοσι επτά επιπλέον μέλη. Η θητεία των εννέα από αυτά τα είκοσι επτά επιπλέον μέλη θα λήξει στο τέλος του πρώτου χρόνου, και η θητεία εννέα άλλων μελών, στο τέλος του δεύτερου χρόνου, όπως θα έχει ορίσει η Γενική Συνέλευση.
4. Κάθε μέλος του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου θα έχει έναν αντιπρόσωπο.

Καθήκοντα και Εξουσίες

Άρθρο 62.

1. Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο μπορεί να συντάσσει ή να προκαλεί τη σύνταξη μελετών και εκθέσεων σχετικά με διεθνή ζητήματα, οικονομικά, κοινωνικά, πολιτιστικά, εκπαιδευτικά, δημόσιας υγείας και άλλα σχετικά, και μπορεί να κάνει υποδείξεις, σχετικά με οποιοδήποτε τέτοιο ζήτημα, προς τη Γενική Συνέλευση, τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών και τις ειδικευμένες οργανώσεις.
2. Μπορεί να κάνει εισηγήσεις με σκοπό να ενισχύσει το σεβασμό και την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών για όλους.
3. Μπορεί να ετοιμάζει προσχέδια συνθηκών σχετικά με ζητήματα της αρμοδιότητάς του, για να τα υποβάλλει στη Γενική Συνέλευση.
4. Μπορεί να συγκαλεί, σύμφωνα με τους κανόνες που θέτουν τα Ηνωμένα Έθνη, διεθνείς συνδιασκέψεις για ζητήματα της αρμοδιότητάς του.

Άρθρο 63.

1. Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο μπορεί να συνάπτει συμφωνίες με οποιαδήποτε από τις οργανώσεις που αναφέρονται στο Άρθρο 57, καθορίζοντας τους όρους με τους οποίους η ενδιαφερόμενη οργάνωση θα συνδέεται με τα Ηνωμένα Έθνη. Οι συμφωνίες αυτές θα χρειάζονται την έγκριση της Γενικής Συνελεύσεως.
2. Μπορεί να συντονίζει τη δραστηριότητα των ειδικευμένων οργανώσεων με το να συνεννοείται μαζί τους ή να τους κάνει υποδείξεις ή με το να κάνει υποδείξεις προς τη Γενική Συνέλευση και τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 64.

1. Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο θα κάνει τα κατάλληλα διαβήματα για να παίρνει τακτικές εκθέσεις από τις ειδικευμένες οργανώσεις. Μπορεί να συμφωνήσει με τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών και με τις ειδικευμένες οργανώσεις να του στέλνουν εκθέσεις για τις ενέργειες που θα γίνονται σε εκτέλεση των συστάσεων που θα έχει κάνει το ίδιο ή η Γενική Συνέλευση, σχετικά με ζητήματα της αρμοδιότητάς του.
2. Μπορεί να ανακοινώνει στη Γενική Συνέλευση τις παρατηρήσεις του πάνω στις εκθέσεις αυτές.

Άρθρο 65.

Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο μπορεί να παρέχει στο Συμβούλιο Ασφαλείας, όταν αυτό του το ζητά, πληροφορίες και βοήθεια.

Άρθρο 66.

1. Κατά την εφαρμογή των συστάσεων της Γενικής Συνελεύσεως, το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο θα ασκεί τα καθήκοντα που εμπíπτουν στην αρμοδιότητά του.
2. Μπορεί, με την έγκριση της Γενικής Συνελεύσεως, να παρέχει υπηρεσίες στα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών και στις ειδικευμένες οργανώσεις, όταν του το ζητούν.
3. Θα εκτελεί τα άλλα καθήκοντα που ορίζονται σε άλλα σημεία αυτού του Χάρτη ή που μπορεί να του αναθέτονται από τη Γενική Συνέλευση.

Ψηφοφορία.

Άρθρο 67.

1. Κάθε μέλος του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου θα έχει μία ψήφο.
2. Οι αποφάσεις του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου θα παίρνονται από την πλειοψηφία των μελών που είναι παρόντα και ψηφίζουν.

Διαδικασία

Άρθρο 68.

Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο θα ιδρύει επιτροπές για οικονομικά και κοινωνικά θέματα και για την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και άλλες επιτροπές που θα ήταν αναγκαίες για την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Άρθρο 69.

Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο, όταν εξετάζει οποιοδήποτε θέμα που ενδιαφέρει ιδιαίτερα ένα Μέλος του Οργανισμού, το προσκαλεί να μετέχει, χωρίς ψήφο, στις συζητήσεις.

Άρθρο 70.

Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο μπορεί να κάνει τις απαραίτητες ενέργειες, ώστε αντιπρόσωποι των ειδικευμένων οργανώσεων να μετέχουν, χωρίς ψήφο, στις συζητήσεις του και στις συζητήσεις των επιτροπών που αυτό ιδρύει, και δικοί του αντιπρόσωποι να μετέχουν στις συζητήσεις των ειδικευμένων οργανώσεων.

Άρθρο 71.

Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο μπορεί να αποφασίζει να συμβουλευέται μη κυβερνητικούς οργανισμούς που ασχολούνται με θέματα της αρμοδιότητάς του. Τέτοιες αποφάσεις μπορούν να αναφέρονται σε διεθνείς οργανισμούς και, όταν το απαιτούν οι περιστάσεις, σε εθνικούς οργανισμούς, ύστερα από συνεννόηση με το ενδιαφερόμενο Μέλος των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 72.

1. Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο θα καταρτίσει τον εσωτερικό του κανονισμό, στον οποίο θα ορίζεται και ο τρόπος εκλογής του Προέδρου του.
2. Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο θα συνέρχεται όποτε παρουσιάζεται ανάγκη, σύμφωνα με τον κανονισμό του, ο οποίος θα περιλαμβάνει διατάξεις για τη σύγκληση του Συμβουλίου ύστερα από αίτηση της πλειοψηφίας των μελών του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11.

Διακήρυξη που αφορά μη αυτόνομες περιοχές

Άρθρο 73.

Τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών, που έχουν ή αναλαμβάνουν την ευθύνη να διοικούν περιοχές που οι λαοί τους δεν έχουν ακόμη επιτύχει πλήρη αυτοδιοίκηση, αναγνωρίζουν την αρχή ότι προέχουν τα συμφέροντα των κατοίκων αυτών των περιοχών και δέχονται ως ιερή αποστολή την υποχρέωση να προωθήσουν όσο γίνεται περισσότερο, μέσα στο σύστημα της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας που καθιερώνεται με το Χάρτη αυτόν, την ευημερία των κατοίκων αυτών των περιοχών, και γι' αυτόν το σκοπό:

α. να εξασφαλίζουν, με τον οφειλόμενο σεβασμό για το πολιτισμό των λαών αυτών, την πολιτική, οικονομική και κοινωνική τους πρόοδο, καθώς και τη μορφωτική τους ανάπτυξη, τη δίκαιη μεταχείρισή τους και την προστασία τους από καταχρήσεις της εξουσίας.

β. να αναπτύσσουν την ικανότητά τους για αυτοδιοίκηση, να λαβαίνουν υπόψη τους τους πολιτικούς πόθους των λαών και να τους βοηθούν στην προοδευτική ανάπτυξη των ελεύθερων πολιτικών θεσμών τους, σύμφωνα με τις ειδικές συνθήκες που επικρατούν σε κάθε περιοχή και στον πληθυσμό της και με τα ποικίλα στάδια αναπτύξεώς τους.

γ. να ενισχύουν τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια.

δ. να προωθούν εποικοδομητικά μέτρα αναπτύξεως, να ενθαρρύνουν την έρευνα και να συνεργάζονται μεταξύ τους και, όταν και όπου χρειάζεται, με τους ειδικευμένους διεθνείς οργανισμούς, αποβλέποντας στην ουσιαστική

επίτευξη των κοινωνικών, οικονομικών και επιστημονικών σκοπών που ορίζονται σί αυτό το Άρθρο και

ε. να υποβάλλουν τακτικά στο Γενικό Γραμματέα, για ενημέρωσή του, εφόσον δεν υπάρχουν περιορισμοί που να επιβάλλονται από το σύνταγμα ή από λόγους δημόσιας ασφάλειας, στατιστικές και άλλες πληροφορίες τεχνικής φύσεως, σχετικές με τις οικονομικές, κοινωνικές και εκπαιδευτικές συνθήκες στις περιοχές για τις οποίες είναι αντιστοίχως υπεύθυνα, εκτός από τις περιοχές εκείνες για τις οποίες έχουν εφαρμογή τα Κεφάλαια 12 και 13.

Άρθρο 74.

Τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών αναγνωρίζουν επίσης ότι η πολιτική του καθενός τους σχετικά τόσο με τις περιοχές για τις οποίες έχει εφαρμογή αυτό το Κεφάλαιο, όσο και με τα μητροπολιτικά τους εδάφη, πρέπει να βασίζεται, ως προς τα κοινωνικά, οικονομικά και εμπορικά ζητήματα, στη γενική αρχή της καλής γειτονίας, υπολογίζοντας και τα συμφέροντα και την ευημερία του υπόλοιπου κόσμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12.

Διεθνές Σύστημα Κηδεμονίας

Άρθρο 75.

Τα Ηνωμένα Έθνη θα ιδρύσουν, υπό την εξουσία τους, ένα διεθνές σύστημα κηδεμονίας για τη διοίκηση και την εποπτεία των περιοχών που θα μπορούν να υπάγονται σί αυτό με μεταγενέστερες ιδιαίτερες συμφωνίες. Αυτές οι περιοχές αναφέρονται από δω και πέρα ως 'περιοχές υπό κηδεμονία^α.

Άρθρο 76.

Οι βασικοί στόχοι του συστήματος κηδεμονίας, σύμφωνα με τους Σκοπούς των Ηνωμένων Εθνών που εκθέτονται στο Άρθρο 1 του Χάρτη αυτού, θα είναι:

α. να ενισχύσει τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια.

β. να ευνοήσει, την πολιτική, οικονομική και κοινωνική πρόοδο και τη μορφωτική ανάπτυξη των κατοίκων των υπό κηδεμονία περιοχών και την προοδευτική τους εξέλιξη προς την αυτοδιοίκηση ή την ανεξαρτησία, όπως θα αρμόζει στις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε περιοχής και στους κατοίκους της, σύμφωνα με τους ελεύθερα εκφραζόμενους πόθους των λαών και κατά τις διατάξεις που θα περιλαμβάνει κάθε συμφωνία κηδεμονίας.

γ. να ενθαρρύνει το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών για όλους,, χωρίς διάκριση φυλής, φύλου, γλώσσας ή

θηρσκείας, και να αναπτύξει το αίσθημα της αλληλεξάρτησης των λαών του κόσμου και

δ. να εξασφαλίσει ίση μεταχείριση, στα κοινωνικά, οικονομικά και εμπορικά ζητήματα, για όλα τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών και τους υπηκόους των, και επίσης ίση μεταχείριση, για τους τελευταίους, στην απονομή δικαιοσύνης, χωρίς να βλάπτεται η επίτευξη των παραπάνω στόχων και με την επιφύλαξη των διατάξεων του Άρθρου 80.

Άρθρο 77.

1. Το σύστημα κηδεμονίας θα εφαρμόζεται σε περιοχές που ανήκουν στις παρακάτω κατηγορίες και που θα υπάγονται σί αυτό με συμφωνίες κηδεμονίας:

α. περιοχές που τώρα βρίσκονται υπό εντολή.

β. περιοχές που μπορούν να αποσπαστούν από εχθρικά κράτη ως αποτέλεσμα του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου και

γ. περιοχές τις οποίες κράτη υπεύθυνα για τη διοίκησή τους τις υπάγουν με τη θέληση τους στο σύστημα.

2. Μεταγενέστερη συμφωνία θα ορίσει ποιες περιοχές που ανήκουν στις παραπάνω κατηγορίες θα υπαχθούν στο σύστημα κηδεμονίας και με ποιους όρους.

Άρθρο 78.

Το σύστημα κηδεμονίας δε θα εφαρμόζεται σε περιοχές που έχουν γίνει Μέλη των Ηνωμένων Εθνών, εφόσον οι μεταξύ των Μελών σχέσεις πρέπει να βασίζονται στο σεβασμό της αρχής της κυρίαρχης ισότητας.

Άρθρο 79.

Οι όροι της κηδεμονίας για κάθε περιοχή που θα υπάγεται στο σύστημα κηδεμονίας, καθώς και κάθε αλλαγή ή τροποποίησή τους, θα συμφωνούνται από τα αμέσως ενδιαφερόμενα κράτη στα οποία συμπεριλαμβάνεται και η εντολοδόχα δύναμη, προκειμένου για τις περιοχές που βρίσκονται υπό εντολή Μέλους των Ηνωμένων Εθνών, και θα επικυρώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις των Άρθρων 83 και 85.

Άρθρο 80.

1. Με την εξαίρεση όσων θα προβλέπουν ιδιαίτερες συμφωνίες κηδεμονίας που θα γίνουν σύμφωνα με τα Άρθρα 77, 79 και 81 και που θα υπάγουν κάθε περιοχή στο σύστημα κηδεμονίας, και ως τη στιγμή που αυτές οι συμφωνίες θα έχουν συναφθεί, καμιά διάταξη αυτού του Κεφαλαίου δεν πρέπει να ερμηνευτεί ότι τροποποιεί, άμεσα ή έμμεσα, με οποιονδήποτε τρόπο, τα οποιαδήποτε

δικαιώματα οποιουδήποτε κράτους ή οποιουδήποτε λαού ή τους όρους διεθνών πράξεων που ισχύουν και τις οποίες μπορεί να έχουν υπογράψει Μέλη των Ηνωμένων Εθνών.

2. Η παράγραφος 1 αυτού του Άρθρου δεν πρέπει να ερμηνευτεί ότι δίνει λαβή για καθυστέρηση ή αναβολή στις διαπραγματεύσεις ή στη σύναψη συμφωνιών για την υπαγωγή στο σύστημα κηδεμονίας περιοχών υπό εντολή ή άλλων περιοχών, όπως προβλέπεται από το Άρθρο 77.

Άρθρο 81.

Η συμφωνία κηδεμονίας θα πρέπει να περιλαμβάνει, σε κάθε περίπτωση, τους όρους υπό τους οποίους θα διοικείται η κηδεμονευόμενη περιοχή και να ορίζει την αρχή που θα τη διοικεί. Η αρχή αυτή, που από δω και πέρα ονομάζεται 'αρχή επιφορτισμένη με τη διοίκηση'^a, μπορεί να είναι ένα ή περισσότερα κράτη ή ο ίδιος ο Οργανισμός.

Άρθρο 82.

Σε κάθε συμφωνία κηδεμονίας μπορεί να καθορίζεται μία ή περισσότερες στρατηγικές ζώνες που μπορεί να περιλαμβάνουν μέρος ή το σύνολο της κηδεμονευόμενης περιοχής για την οποία ισχύει η συμφωνία, χωρίς αυτό να θίγει καμιά ειδική συμφωνία ή συμφωνίες που έγιναν σύμφωνα με το Άρθρο 43.

Άρθρο 83.

1. Όλα τα σχετικά με τις στρατηγικές ζώνες καθήκοντα των Ηνωμένων Εθνών, στα οποία περιλαμβάνεται και έγκριση των όρων των συμφωνιών κηδεμονίας καθώς και της ενδεχόμενης αλλαγής ή τροποποίησής τους, θα ασκούνται από το Συμβούλιο Ασφαλείας.

2. Οι βασικοί στόχοι που εκθέτονται στο Άρθρο 76 θα ισχύουν για τους λαούς κάθε στρατηγικής ζώνης.

3. Το Συμβούλιο Ασφαλείας, με την επιφύλαξη των διατάξεων των συμφωνιών κηδεμονίας και χωρίς να θίγεται η ασφάλεια των περιοχών, θα καταφεύγει στη βοήθεια του Συμβουλίου Κηδεμονίας για να εκτελεί τα καθήκοντα εκείνα που, σύμφωνα με το σύστημα κηδεμονίας, έχουν τα Ηνωμένα Έθνη σχετικά με πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά ζητήματα των στρατηγικών ζωνών.

Άρθρο 84.

Θα αποτελεί καθήκον της επιφορτισμένης με τη διοίκηση αρχής να φροντίζει ώστε η κηδεμονευόμενη περιοχή να συμβάλλει στη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας. Γίι αυτόν το σκοπό η επιφορτισμένη με τη διοίκηση αρχή μπορεί να χρησιμοποιεί εθελοντικές δυνάμεις, διευκολύνσεις και βοήθεια, που θα παρέχονται από την κηδεμονευόμενη περιοχή για την

εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων προς το Συμβούλιο Ασφαλείας που έχει αναλάβει η επιφορτισμένη με τη διοίκηση αρχή, καθώς και για την τοπική άμυνα και τη διατήρηση της δημόσιας τάξεως στην κηδεμονευόμενη περιοχή.

Άρθρο 85.

1. Τα σχετικά με τις συμφωνίες κηδεμονίας καθήκοντα των Ηνωμένων Εθνών, για όλες τις ζώνες που δε χαρακτηρίζονται στρατηγικές, στα οποία περιλαμβάνεται και η έγκριση των όρων των συμφωνιών κηδεμονίας και της αλλαγής ή τροποποίησής τους, θα ασκούνται από τη Γενική Συνέλευση.

2. Το Συμβούλιο Κηδεμονίας, ενεργώντας με εξουσιοδότηση της Γενικής Συνελεύσεως, θα βοηθά τη Γενική Συνέλευση στην εκτέλεση των καθηκόντων της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13.

Το Συμβούλιο Κηδεμονίας

Σύνθεση

Άρθρο 86.

1. Το Συμβούλιο Κηδεμονίας θα αποτελείται από τα εξής Μέλη των Ηνωμένων Εθνών:

α. τα Μέλη που διοικούν κηδεμονευόμενες περιοχές,

β. τα Μέλη που αναφέρονται ονομαστικά στο Άρθρο 23 και δε διοικούν κηδεμονευόμενες περιοχές, και

γ. τόσα άλλα Μέλη, που θα τα εκλέγει η Γενική Συνέλευση για διάστημα τριών ετών, όσα θα είναι απαραίτητα ώστε ο συνολικός αριθμός των μελών του Συμβουλίου Κηδεμονίας να μοιράζεται εξίσου σε Μέλη που διοικούν και σε Μέλη που δε διοικούν κηδεμονευόμενες περιοχές.

2. Κάθε μέλος του Συμβουλίου Κηδεμονίας θα ορίζει, για να το αντιπροσωπεύει στο Συμβούλιο, ένα πρόσωπο ειδικά εξουσιοδοτημένο.

Καθήκοντα και Εξουσίες

Άρθρο 87.

Η Γενική Συνέλευση και, με εξουσιοδότησή της, το Συμβούλιο Κηδεμονίας στην εκτέλεση των καθηκόντων τους μπορούν:

α. να εξετάζουν εκθέσεις που θα τους υποβάλλονται από την επιφορτισμένη με τη διοίκηση αρχή.

β. να δέχονται αιτήσεις και να τις εξετάζουν μαζί με την επιφορτισμένη με τη διοίκηση αρχή,

γ. να φροντίζουν για περιοδικές επισκέψεις στις κηδεμονευόμενες περιοχές, σε ημερομηνίες που θα συμφωνούνται με την αρχή την επιφορτισμένη με τη διοίκηση της καθεμιάς,

δ. να αναλαμβάνουν αυτές και άλλες ενέργειες, σύμφωνα με τους όρους των συμφωνιών κηδεμονίας.

Άρθρο 88.

Το Συμβούλιο Κηδεμονίας θα συντάσσει ένα ερωτηματολόγιο σχετικά με την πολιτική, οικονομική και κοινωνική πρόοδο και με την εκπαιδευτική ανάπτυξη των κατοίκων κάθε κηδεμονευόμενης περιοχής, και η επιφορτισμένη με τη διοίκηση αρχή, με βάση αυτό το ερωτηματολόγιο, θα υποβάλλει στη Γενική Συνέλευση μια ετήσια έκθεση για κάθε κηδεμονευόμενη περιοχή που βρίσκεται στη δικαιοδοσία της Γενικής Συνελεύσεως.

Ψηφοφορία

Άρθρο 89.

1. Κάθε Μέλος του Συμβουλίου Κηδεμονίας θα έχει μία ψήφο.
2. Οι αποφάσεις του Συμβουλίου Κηδεμονίας θα λαμβάνονται από την πλειοψηφία των μελών που είναι παρόντα και ψηφίζουν.

Διαδικασία

Άρθρο 90.

1. Το Συμβούλιο Κηδεμονίας θα καταρτίσει τον εσωτερικό του κανονισμό, στον οποίο θα ορίζεται και ο τρόπος εκλογής του Προέδρου του.
2. Το Συμβούλιο Κηδεμονίας θα συνεδριάζει ανάλογα με τις ανάγκες, σύμφωνα με τον κανονισμό του, ο οποίος θα περιλαμβάνει διάταξη για τη σύγκληση του Συμβουλίου ύστερα από αίτηση της πλειοψηφίας των μελών.

Άρθρο 91.

Το Συμβούλιο Κηδεμονίας θα ζητά όποτε είναι ανάγκη τη βοήθεια του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου και των ειδικευμένων οργανώσεων, σχετικά με ζητήματα της αρμοδιότητάς τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14.

Το Διεθνές Δικαστήριο.

Άρθρο 92

Το Διεθνές Δικαστήριο αποτελεί το κύριο δικαστικό όργανο των Ηνωμένων Εθνών. Θα λειτουργεί σύμφωνα με το προσαρτημένο εδώ Καταστατικό, που βασίζεται στο Καταστατικό του Μόνιμου Διεθνούς Δικαστηρίου και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα αυτού του Χάρτη.

Άρθρο 93.

1. Όλα τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών αποδέχονται αυτοδικαίως το Καταστατικό του Διεθνούς Δικαστηρίου.
2. Κράτος που δεν είναι Μέλος των Ηνωμένων Εθνών μπορεί να αποδεχτεί το Καταστατικό του Διεθνούς Δικαστηρίου, με όρους που θα καθορίζονται κάθε φορά από τη Γενική Συνέλευση, ύστερα από πρόταση του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Άρθρο 94.

1. Κάθε Μέλος των Ηνωμένων Εθνών αναλαμβάνει την υποχρέωση να συμμορφώνεται με την απόφαση του Διεθνούς Δικαστηρίου σε κάθε υπόθεση στην οποία είναι διάδικος.
2. Αν ένας αντίδικος σε μία υπόθεση δεν εκτελέσει τις υποχρεώσεις που του επιβάλλονται σύμφωνα με απόφαση του Δικαστηρίου, ο άλλος αντίδικος δικαιούται να καταφύγει στο Συμβούλιο Ασφαλείας, το οποίο μπορεί, αν το κρίνει αναγκαίο, να κάνει συστάσεις ή να αποφασίσει για τα μέτρα που θα ληφθούν, ώστε να εκτελεστεί η δικαστική απόφαση.

Άρθρο 95.

Καμιά διάταξη αυτού του Χάρτη δεν εμποδίζει τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών να εμπιστεύονται την επίλυση των διαφορών τους σε άλλα δικαστήρια, με βάση συμφωνίες που ήδη ισχύουν ή που μπορεί να συναφθούν στο μέλλον.

Άρθρο 96.

1. Η Γενική Συνέλευση ή το Συμβούλιο Ασφαλείας μπορούν να ζητούν από το Διεθνές Δικαστήριο να γνωμοδοτεί για οποιοδήποτε νομικό θέμα.
2. Άλλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών και ειδικευμένες οργανώσεις, που οποιαδήποτε στιγμή θα έπαιρναν τέτοια εξουσιοδότηση από τη Γενική

Συνέλευση, μπορούν επίσης να ζητούν γνωμοδότηση του Δικαστηρίου για νομικά θέματα που ανακύπτουν στα πλαίσια των δραστηριοτήτων τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15.

Η Γραμματεία

Άρθρο 97.

Η Γραμματεία θα περιλαμβάνει ένα Γενικό Γραμματέα και το προσωπικό που θα χρειάζεται ο Οργανισμός. Ο Γενικός Γραμματέας θα διορίζεται από τη Γενική Συνέλευση, ύστερα από πρόταση του Συμβουλίου Ασφαλείας. Θα είναι ο ανώτατος διοικητικός υπάλληλος του Οργανισμού.

Άρθρο 98.

Ο Γενικός Γραμματέας θα ενεργεί με την ιδιότητά του αυτή σε όλες τις συνεδριάσεις της Γενικής Συνελεύσεως, του Συμβουλίου Ασφαλείας, του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου και του Συμβουλίου Κηδεμονίας και θα εκτελεί όλα τα άλλα καθήκοντα που θα του αναθέτονται από τα όργανα αυτά. Ο Γενικός Γραμματέας θα υποβάλλει στη Γενική Συνέλευση ετήσιες εκθέσεις για το έργο του Οργανισμού.

Άρθρο 99.

Ο Γενικός Γραμματέας μπορεί να επιστήσει την προσοχή του Συμβουλίου Ασφαλείας σε ζητήματα που κατά τη γνώμη του μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

Άρθρο 100.

1. Στην εκτέλεση των καθηκόντων τους, ο Γενικός Γραμματέας και το προσωπικό δε θα ζητούν ούτε θα δέχονται οδηγίες από καμία κυβέρνηση ή από άλλη αρχή, ξένη προς τον Οργανισμό. Θα αποφεύγουν οποιαδήποτε πράξη ασυμβίβαστη με τη θέση τους ως διεθνών υπαλλήλων και δε θα είναι υπεύθυνοι παρά μόνο απέναντι στον Οργανισμό.

2. Κάθε Μέλος των Ηνωμένων Εθνών αναλαμβάνει την υποχρέωση να σέβεται τον αποκλειστικά διεθνή χαρακτήρα των καθηκόντων του Γενικού Γραμματέα και του προσωπικού και να μην προσπαθεί να τους επηρεάσει στην εκτέλεση του έργου τους.

Άρθρο 101.

1. Το προσωπικό θα διορίζεται από το Γενικό Γραμματέα, σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση.
2. Ιδιαίτερο προσωπικό θα παραχωρείται μόνιμα στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο, στο Συμβούλιο Κηδεμονίας και, σύμφωνα με τις ανάγκες, στα άλλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών. Αυτό το προσωπικό θα αποτελεί μέρος της Γραμματείας.
3. Βασικό κριτήριο για την πρόσληψη του προσωπικού και τον καθορισμό των όρων εργασίας του πρέπει να αποτελεί η ανάγκη να εξασφαλιστούν για τον Οργανισμό οι υπηρεσίες προσώπων που να είναι όσο γίνεται περισσότερο δραστήρια, ικανά και ακέραια. Πρέπει να δοθεί η οφειλόμενη προσοχή στη σπουδαιότητα που έχει το να γίνει η πρόσληψη του προσωπικού με την ευρύτερη δυνατή γεωγραφική βάση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16.

Διάφορες Διατάξεις

Άρθρο 102.

1. Κάθε συνθήκη ή διεθνής συμφωνία που θα υπογράψει ένα Μέλος των Ηνωμένων Εθνών, αφού θα έχει αρχίσει να ισχύει αυτός ο Χάρτης, θα καταχωρίζεται το ταχύτερο δυνατό στη Γραμματεία, η οποία και θα τη δημοσιεύει.
2. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος μιας τέτοιας συνθήκης ή διεθνούς συμφωνίας, οι οποίες δε θα έχουν καταχωριστεί σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 αυτού του Άρθρου, δε θα μπορεί να επικαλεστεί, σε όργανο των Ηνωμένων Εθνών, αυτή τη συνθήκη ή αυτή τη συμφωνία.

Άρθρο 103.

Αν υπάρχει σύγκρουση ανάμεσα στις υποχρεώσεις που έχουν τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών σύμφωνα με αυτόν το Χάρτη και στις υποχρεώσεις που πηγάζουν από οποιαδήποτε άλλη διεθνή συμφωνία, θα υπερισχύουν οι υποχρεώσεις που πηγάζουν από αυτόν το Χάρτη.

Άρθρο 104.

Ο Οργανισμός θα έχει στο έδαφος καθενός από τα Μέλη του την ικανότητα δικαίου που θα είναι αναγκαία για να ασκεί τα καθήκοντά του και να εκπληρώνει τους σκοπούς του.

Άρθρο 105.

1. Ο Οργανισμός απολαμβάνει στο έδαφος καθενός από τα Μέλη του τα προνόμια και τις ατέλειες που είναι αναγκαία για να εκπληρώνει τους σκοπούς του.
2. Οι αντιπρόσωποι των Μελών των Ηνωμένων Εθνών και οι υπάλληλοι του Οργανισμού θα απολαμβάνουν επίσης τα προνόμια και τις ατέλειες που τους είναι αναγκαία για να ασκούν εντελώς ανεξάρτητα τα καθήκοντά τους σε σχέση με τον Οργανισμό.
3. Η Γενική Συνέλευση μπορεί να κάνει συστάσεις αποβλέποντας στον καθορισμό των λεπτομερειών για την εφαρμογή των παραγράφων 1 και 2 αυτού του Άρθρου ή μπορεί να προτείνει στα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών συμβάσεις γι' αυτόν το σκοπό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17.

Μεταβατικές Διατάξεις Ασφάλειας

Άρθρο 106.

Όσπου να αρχίσουν να ισχύουν οι ειδικές συμφωνίες που αναφέρονται στο Άρθρο 43 και που θα επιτρέψουν στο Συμβούλιο Ασφαλείας, κατά την κρίση του, να αρχίσει να ασκεί τα καθήκοντα που του αναθέτονται με το Άρθρο 42, τα μέλη της Τετραεθνούς Διακηρύξεως που υπογράφηκε στη Μόσχα στις 30 Οκτωβρίου 1943 και η Γαλλία θα συσκέπτονται μεταξύ τους και, αν το απαιτεί η περίπτωση, και με άλλα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 αυτής της Διακηρύξεως, με σκοπό να αναλαμβάνουν, εξ ονόματος του Οργανισμού, τις κοινές ενέργειες που θα ήταν αναγκαίες για να διατηρηθεί η διεθνής ειρήνη και ασφάλεια.

Άρθρο 107.

Καμιά διάταξη αυτού του Χάρτη δε θίγει ή εμποδίζει ενέργεια εναντίον κράτους που κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου υπήρξε εχθρός ενός από όσους υπογράφουν αυτόν το Χάρτη, εφόσον την ενέργεια αυτή την έχουν αναλάβει ή την έχουν επιτρέψει, ως συνέπεια αυτού του πολέμου, οι κυβερνήσεις που έχουν την ευθύνη για την ενέργεια αυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 18.

Τροποποιήσεις

Άρθρο 108.

Οι τροποποιήσεις αυτού του Χάρτη θα αρχίσουν να ισχύουν για όλα τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών όταν θα έχουν εγκριθεί με ψήφο των δύο τρίτων των μελών της Γενικής Συνελεύσεως και θα έχουν επικυρωθεί, σύμφωνα με τις συνταγματικές διαδικασίες κάθε κράτους, από τα δύο τρίτα των Μελών των Ηνωμένων Εθνών, στα οποία θα συμπεριλαμβάνονται και όλα τα μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Άρθρο 109.

1. Γενική Συνδιάσκεψη των Μελών των Ηνωμένων Εθνών για την αναθεώρηση αυτού του Χάρτη θα μπορεί να συγκαλεστεί σε ημερομηνία και τόπο που θα ορίζεται με ψήφο των δύο τρίτων των μελών της Γενικής Συνελεύσεως και με ψήφο εννέα από τα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας. Κάθε Μέλος των Ηνωμένων Εθνών θα έχει μία ψήφο στη συνδιάσκεψη.

2. Κάθε μεταβολή αυτού του Χάρτη που θα προτείνεται από τη Συνδιάσκεψη με πλειοψηφία των δύο τρίτων θα αποκτά ισχύ όταν επικυρώνεται, σύμφωνα με τις συνταγματικές διαδικασίες του κάθε κράτους, από τα δύο τρίτα των Μελών των Ηνωμένων Εθνών, στα οποία θα περιλαμβάνονται όλα τα μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας.

3. Αν, ως τη δέκατη ετήσια σύνοδο της Γενικής Συνελεύσεως από την ημέρα που άρχισε να ισχύει αυτός ο Χάρτης, δεν έχει συγκληθεί τέτοια συνδιάσκεψη, η πρόταση για τη σύγκλησή της θα περιληφθεί στην ημερήσια διάταξη αυτής της συνόδου της Γενικής Συνελεύσεως, και η συνδιάσκεψη θα γίνει αν αυτό αποφασιστεί από την πλειοψηφία των μελών της Γενικής Συνελεύσεως και από την ψήφο εφτά από τα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 19.

Επικύρωση και υπογραφή

Άρθρο 110.

1. Ο Χάρτης αυτός θα επικυρωθεί από τα κράτη που τον υπογράφουν, σύμφωνα με τις συνταγματικές διαδικασίες του κάθε κράτους.

2. Οι επικυρώσεις θα κατατεθούν στην Κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, που θα ειδοποιεί για κάθε κατάθεση επικύρωσης όλα τα κράτη που υπογράφουν, καθώς και το Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού, όταν θα έχει διοριστεί.

3. Ο Χάρτης αυτός θα αρχίσει να ισχύει μόλις κατατεθούν οι επικυρώσεις από τη Δημοκρατία της Κίνας, τη Γαλλία, την Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών, το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας, τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, και από την πλειοψηφία των

άλλων κρατών που υπογράφουν. Ύστερα η Κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών θα συντάξει ένα πρωτόκολλο για την κατάθεση των επικυρώσεων και θα κοινοποιήσει αντίγραφά του σε όλα τα κράτη που υπογράφουν το Χάρτη.

4. Αφού αρχίσει να ισχύει ο Χάρτης αυτός, τα κράτη που τον υπογράφουν και τον επικυρώνουν θα γίνουν αρχικά Μέλη των Ηνωμένων Εθνών από την ημέρα που το καθένα τους θα έχει καταθέσει την επικύρωσή του.

Άρθρο 111.

Ο Χάρτης αυτός, του οποίου το κινέζικο, γαλλικό, ρωσικό, αγγλικό και ισπανικό κείμενο είναι εξίσου αυθεντικά, θα μείνει κατατεθειμένος στα αρχεία της Κυβερνήσεως των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Αντίγραφά του, κανονικά επικυρωμένα, θα διαβιβαστούν από τη Κυβέρνηση αυτή στις Κυβερνήσεις των άλλων κρατών που τον υπογράφουν.

ΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ οι αντιπρόσωποι των κυβερνήσεων των Ηνωμένων Εθνών υπέγραψαν αυτόν το Χάρτη.

ΕΓΙΝΕ στην πόλη του Άγιου Φραγκίσκου στις είκοσι έξι Ιουνίου του χίλια εννιακόσια σαράντα πέντε.

**ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ
ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ**

Άρθρο 1.

Το Διεθνές Δικαστήριο, που ιδρύθηκε με το Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών ως το κύριο δικαστικό όργανο των Ηνωμένων Εθνών, θα συγκροτηθεί και θα λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του Καταστατικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.

Οργάνωση του Δικαστηρίου

Άρθρο 2.

Το Δικαστήριο θα είναι ένα σώμα ανεξάρτητων δικαστών που θα εκλέγονται, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η εθνικότητά τους, μεταξύ προσώπων με υψηλότατο ηθικό κύρος, που θα συγκεντρώνουν τα προσόντα που απαιτούνται στη χώρα του καθενός για να ασκήσουν τα ανώτατα δικαστικά λειτουργήματα ή θα είναι νομομαθείς με αναγνωρισμένη αρμοδιότητα στο διεθνές δίκαιο.

Άρθρο 3.

1. Το Δικαστήριο θα αποτελείται από δεκαπέντε μέλη, διαφορετικής εθνικότητας το καθένα.
2. Προκειμένου να γίνει μέλος του Δικαστηρίου ένα πρόσωπο το οποίο θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι είναι υπήκοος περισσότερων από ένα κρατών, θα θεωρηθεί ότι είναι υπήκοος του κράτους στο οποίο κανονικά ασκεί τα αστικά και πολιτικά του δικαιώματα.

Άρθρο 4.

1. Τα μέλη του Δικαστηρίου θα τα εκλέγουν η Γενική Συνέλευση και το Συμβούλιο Ασφαλείας, από έναν κατάλογο προσώπων που θα υποδεικνύονται από τις εθνικές ομάδες του Μόνιμου Διαιτητικού Δικαστηρίου, σύμφωνα με τις παρακάτω διατάξεις.
2. Στην περίπτωση των Μελών των Ηνωμένων Εθνών που δεν αντιπροσωπεύονται στο Μόνιμο Διαιτητικό Δικαστήριο, οι υποψήφιοι θα υποδεικνύονται από εθνικές ομάδες, που θα ορίζονται γι' αυτόν το σκοπό από τις κυβερνήσεις τους, με τους ίδιους όρους που προβλέπονται για τα μέλη του Μόνιμου Διαιτητικού Δικαστηρίου στο Άρθρο 44 της Συνθήκης της Χάγης, του 1907, για την ειρηνική διευθέτηση των διεθνών διαφορών.
3. Οι όροι με τους οποίους ένα κράτος, που υπογράφει το Καταστατικό αυτό αλλά δεν είναι Μέλος των Ηνωμένων Εθνών, θα μπορεί να μετέχει στην εκλογή των μελών του Δικαστηρίου θα ορίζονται, εφόσον δεν υπάρχει ειδική συμφωνία, από τη Γενική Συνέλευση, με πρόταση του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Άρθρο 5.

1. Τρεις μήνες τουλάχιστον πριν από την ημερομηνία της εκλογής, ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών θα απευθύνει γραπτή πρόσκληση προς τα μέλη του Μόνιμου Διαιτητικού Δικαστηρίου που ανήκουν στα κράτη που θα έχουν υπογράψει αυτό το Καταστατικό και στα μέλη των εθνικών ομάδων που θα έχουν οριστεί σύμφωνα με το Άρθρο 4, παράγραφος 2, ζητώντας τους να προχωρήσουν, μέσα σε ορισμένο χρονικό διάστημα και κατά εθνικές ομάδες, στην υπόδειξη προσώπων που θα είναι σε θέση να αναλάβουν τα καθήκοντα μέλους του Δικαστηρίου.

2. Καμιά ομάδα δεν μπορεί να υποδείξει περισσότερα από τέσσερα πρόσωπα, από τα οποία δύο το πολύ θα είναι της ίδιας με αυτήν εθνικότητας. Σε καμιά περίπτωση ο αριθμός των υποψηφίων που υποδεικνύονται από μία ομάδα δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από το διπλάσιο του αριθμού των εδρών που πρόκειται να πληρωθούν.

Άρθρο 6.

Γίνεται σύσταση στις εθνικές ομάδες, πριν κάνουν αυτές τις υποδείξεις προσώπων, να συμβουλευούνται το ανώτατο δικαστήριο της χώρας τους, τις νομικές της σχολές και τα εθνικά τμήματα διεθνών ακαδημιών που επιδίδονται στη μελέτη του δικαίου.

Άρθρο 7.

1. Ο Γενικός Γραμματέας θα καταρτίζει αλφαβητικό κατάλογο όλων των προσώπων που θα έχουν υποδειχτεί με αυτή τη διαδικασία. Αυτά τα πρόσωπα θα είναι τα μόνα εκλέξιμα, εκτός από την περίπτωση που προβλέπεται από το Άρθρο 12, παράγραφος 2.

2. Ο Γενικός Γραμματέας θα υποβάλλει αυτόν τον κατάλογο στη Γενική Συνέλευση και στο Συμβούλιο Ασφαλείας.

Άρθρο 8.

Η Γενική Συνέλευση και το Συμβούλιο Ασφαλείας θα προχωρούν, ανεξάρτητα το ένα από το άλλο, στην εκλογή των μελών του Δικαστηρίου.

Άρθρο 9.

Σε κάθε εκλογή οι εκλέκτορες θα έχουν υπόψη τους όχι μόνο ότι τα πρόσωπα που πρόκειται να εκλεγούν πρέπει, ως άτομα, να συγκεντρώνουν τα απαιτούμενα προσόντα, αλλά επίσης ότι πρέπει να εξασφαλίζουν στο σώμα, ως σύνολο, την αντιπροσωπεία των σπουδαιότερων μορφών πολιτισμού και των κυριότερων νομικών συστημάτων του κόσμου.

Άρθρο 10.

1. Θα θεωρούνται εκλεγμένοι οι υποψήφιοι που ψηφίζονται με απόλυτη πλειοψηφία στη Γενική Συνέλευση και στο Συμβούλιο Ασφαλείας.
2. Δε θα γίνεται καμιά διάκριση ανάμεσα στις ψήφους των μόνιμων και των μη μόνιμων μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας, όταν πρόκειται για την εκλογή δικαστών ή για τον ορισμό των μελών της επιτροπής για την οποία γίνεται λόγος στη συνέχεια, στο Άρθρο 12.
3. Σε περίπτωση που περισσότεροι από ένας υπήκοοι του ίδιου κράτους ψηφίζονται με απόλυτη πλειοψηφία τόσο από τη Γενική Συνέλευση όσο και από το Συμβούλιο Ασφαλείας, θα θεωρείται από αυτούς εκλεγμένος μόνο ο μεγαλύτερος στην ηλικία.

Άρθρο 11.

Αν, μετά την πρώτη συνεδρίαση που έγινε για την εκλογή, μία ή περισσότερες έδρες παραμένουν κενές, θα γίνεται δεύτερη και, αν είναι ανάγκη, και τρίτη συνεδρίαση, με την ίδια διαδικασία.

Άρθρο 12.

1. Αν ύστερα από την τρίτη συνεδρίαση μία ή περισσότερες έδρες μένουν κενές, μπορεί να συγκροτηθεί, οποιαδήποτε στιγμή και ύστερα από αίτηση είτε της Γενικής Συνελεύσεως είτε του Συμβουλίου Ασφαλείας, μια μεικτή επιτροπή από έξι μέλη, τρία ορισμένα από τη Γενική Συνέλευση και τρία από το Συμβούλιο Ασφαλείας, με σκοπό να επιλέξει με απόλυτη πλειοψηφία ένα όνομα για κάθε έδρα που θα μένει ακόμα κενή, και να τα υποβάλει για να εγκριθούν χωριστά από τη Γενική Συνέλευση και από το Συμβούλιο Ασφαλείας.
2. Αν η μικτή επιτροπή συμφωνήσει ομόφωνα για ένα πρόσωπο που εκπληρώνει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις, μπορεί να περιλάβει στον κατάλογό της το πρόσωπο αυτό, ακόμη και αν δεν υπήρχε στον κατάλογο των προσώπων που υποδεικνύονταν σύμφωνα με το Άρθρο 7.
3. Αν η μικτή επιτροπή πειστεί ότι δε θα κατορθώσει να καταλήξει σε εκλογή, τα μέλη του Δικαστηρίου που θα έχουν ήδη εκλεγεί θα προχωρήσουν, σε προθεσμία που θα οριστεί από το Συμβούλιο Ασφαλείας, στην πλήρωση των κενών εδρών με επιλογή μεταξύ εκείνων των υποψηφίων που θα έχουν ψηφιστεί είτε από τη Γενική Συνέλευση είτε από το Συμβούλιο Ασφαλείας.
4. Σε περίπτωση ισοψηφίας μεταξύ των δικαστών, επικρατεί η ψήφος του πρεσβύτερου δικαστή.

Άρθρο 13.

1. Τα μέλη του Δικαστηρίου θα εκλέγονται για εννέα χρόνια και θα μπορούν να επανεκλέγονται με τον όρο, όμως, ότι από τους δικαστές που θα έχουν εκλεγεί στην πρώτη εκλογή, ή θητεία των πέντε θα λήξει με τη συμπλήρωση τριών χρόνων, και η θητεία άλλων πέντε θα λήξει με τη συμπλήρωση έξι χρόνων από την εκλογή.
2. Οι δικαστές των οποίων η θητεία θα λήξει στο τέλος των αρχικών περιόδων των τριών και έξι χρόνων που αναφέρονται παραπάνω θα εκλεγούν με κλήρωση που θα κάνει ο Γενικός Γραμματέας, μόλις ολοκληρωθεί η πρώτη εκλογή.
3. Τα μέλη του Δικαστηρίου θα συνεχίζουν να εκτελούν τα καθήκοντά τους ως την αντικατάστασή τους. Αλλά και μετά την αντικατάστασή τους θα τελειώνουν τις υποθέσεις τις οποίες θα έχουν αναλάβει.
4. Σε περίπτωση που ένα μέλος του Δικαστηρίου παραιτείται, η παραίτησή του θα απευθύνεται προς τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου, για να τη διαβιβάσει στο Γενικό Γραμματέα. Αυτή η τελευταία κοινοποίηση θα καθιστά την έδρα κενή.

Άρθρο 14.

Οι κενές έδρες θα συμπληρώνονται με την ίδια μέθοδο που θα έχει ακολουθηθεί στην πρώτη εκλογή, με τον εξής περιορισμό: μέσα σ' ένα μήνα από την ημέρα που η έδρα έμεινε κενή ο Γενικός Γραμματέας θα προχωρεί στην αποστολή των προσκλήσεων που προβλέπονται από το Άρθρο 5, και η ημερομηνία της εκλογής θα ορίζεται από το Συμβούλιο Ασφαλείας.

Άρθρο 15.

Μέλος του Δικαστηρίου που θα εκλέγεται για να αντικαταστήσει άλλο μέλος, του οποίου η θητεία δε θα έχει λήξει, θα μένει στη θέση του ώσπου να λήξει η θητεία του προκατόχου του.

Άρθρο 16.

1. Κανένα μέλος του Δικαστηρίου δεν μπορεί να ασκεί πολιτικό ή διοικητικό λειτουργήμα ή να επιδίδεται σε οποιαδήποτε άλλη απασχόληση επαγγελματικού χαρακτήρα.
2. Σε περίπτωση αμφιβολίας αποφασίζει το Δικαστήριο.

Άρθρο 17.

1. Κανένα μέλος του Δικαστηρίου δεν μπορεί να ενεργεί ως πληρεξούσιος, σύμβουλος ή δικηγόρος σε οποιαδήποτε υπόθεση.
2. Κανένα μέλος του Δικαστηρίου δεν μπορεί να μετέχει στην εκδίκαση μιας υποθέσεως στην οποία είχε πάρει μέρος προηγουμένως ως πληρεξούσιος, σύμβουλος ή δικηγόρος ενός από τους αντιδίκους ή ως μέλος εθνικού ή διεθνούς δικαστηρίου ή εξεταστικής επιτροπής ή με οποιαδήποτε άλλη ιδιότητα.
3. Σε περίπτωση αμφιβολίας αποφασίζει το Δικαστήριο.

Άρθρο 18.

1. Κανένα μέλος του Δικαστηρίου δεν μπορεί να απολυθεί, εκτός αν, κατά την ομόφωνη γνώμη των άλλων μελών, έχει πάψει να εκπληρώνει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις.
2. Ο Γραμματέας του Δικαστηρίου θα ανακοινώνει επίσημα αυτό το γεγονός στο Γενικό Γραμματέα.
3. Αυτή η ανακοίνωση θα καθιστά την έδρα κενή.

Άρθρο 19.

Τα μέλη του Δικαστηρίου κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους θα έχουν διπλωματικά προνόμια και ασυλία.

Άρθρο 20.

Κάθε μέλος του Δικαστηρίου πριν αναλάβει τα καθήκοντά του θα κάνει, σε δημόσια συνεδρίαση, επίσημη δήλωση ότι θα ασκήσει την εξουσία του αμερόληπτα και ευσυνείδητα.

Άρθρο 21.

1. Το Δικαστήριο θα εκλέγει τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρό του για τρία χρόνια. Αυτοί μπορούν να επανεκλεγούν.
2. Το Δικαστήριο θα διορίζει το Γραμματέα του και μπορεί να φροντίσει για το διορισμό άλλων υπαλλήλων, κατά τις ανάγκες του.

Άρθρο 22.

1. Έδρα του Δικαστηρίου ορίζεται η Χάγη. Αυτό όμως δε θα εμποδίζει το Δικαστήριο να συνεδριάζει και να εκτελεί το έργο του αλλού, όταν το κρίνει επιθυμητό.
2. Ο Πρόεδρος και ο Γραμματέας θα διαμένουν στην έδρα του Δικαστηρίου.

Άρθρο 23.

1. Το Δικαστήριο θα συνεδριάζει συνεχώς, εκτός από τις δικαστικές διακοπές, που ο χρόνος και η διάρκειά τους θα ορίζονται από το Δικαστήριο.
2. Τα μέλη του Δικαστηρίου δικαιούνται κατά διαστήματα άδεια, που ο χρόνος και η διάρκειά της θα ορίζονται από το Δικαστήριο, το οποίο θα λαβαίνει υπόψη του και την απόσταση ανάμεσα στη Χάγη και στον τόπο κατοικίας κάθε δικαστή.
3. Τα μέλη του Δικαστηρίου θα είναι υποχρεωμένα να βρίσκονται διαρκώς στη διάθεση του Δικαστηρίου, εκτός αν έχουν άδεια ή αν εμποδίζονται να παρίστανται στο Δικαστήριο από αρρώστια ή άλλους σοβαρούς λόγους, που θα εξηγούνται δεόντως στον Πρόεδρο.

Άρθρο 24.

1. Αν, για κάποιον ειδικό λόγο, ένα μέλος του Δικαστηρίου κρίνει ότι δε θα έπρεπε να πάρει μέρος στην εκδίκαση συγκεκριμένης υπόθεσης, πρέπει να ειδοποιήσει τον Πρόεδρο.
2. Αν ο Πρόεδρος κρίνει ότι για κάποιον ειδικό λόγο ένα από τα μέλη του Δικαστηρίου δε θα έπρεπε να μετέχει σε συγκεκριμένη υπόθεση, πρέπει να ειδοποιήσει σχετικά το μέλος αυτό.
3. Αν σε μία τέτοια περίπτωση το μέλος του Δικαστηρίου και ο Πρόεδρος διαφωνούν, το ζήτημα θα λύνεται με απόφαση του Δικαστηρίου.

Άρθρο 25.

1. Το Δικαστήριο θα συνεδριάζει σε ολομέλεια, εκτός από τις περιπτώσεις για τις οποίες υπάρχει ρητή διαφορετική πρόβλεψη σε άλλο σημείο αυτού του Καταστατικού.
2. Με τον όρο ότι ο αριθμός των δικαστών που θα είναι διαθέσιμοι για να αποτελέσουν το Δικαστήριο δε θα μειώνεται μ' αυτόν τον τρόπο κάτω από τους έντεκα, ο Κανονισμός του Δικαστηρίου μπορεί να ορίζει ότι επιτρέπεται σε έναν ή περισσότερους δικαστές, κατά τις περιστάσεις και εκ επιτροπής, να απέχουν από τις συνεδριάσεις.
3. Απαρτία εννέα δικαστών θα αρκεί για να συγκροτηθεί το Δικαστήριο.

Άρθρο 26.

1. Το Δικαστήριο μπορεί από καιρό σε καιρό να συγκροτεί ένα ή περισσότερα τμήματα, που θα αποτελούνται από τρεις ή περισσότερους δικαστές, όπως θα ορίζει το Δικαστήριο, για να εκδικάζουν ειδικές κατηγορίες υποθέσεων, π.χ. εργατικές υποθέσεις και υποθέσεις που αφορούν τις μεταφορές και τις επικοινωνίες.

2. Το Δικαστήριο μπορεί οποιαδήποτε στιγμή να συγκροτήσει ένα τμήμα που θα εκδικάσει μια ειδική υπόθεση. Ο αριθμός των δικαστών που θα αποτελούν ένα τέτοιο τμήμα θα ορίζεται από το Δικαστήριο με τη συναίνεση των διαδίκων.

3. Τα τμήματα που προβλέπονται από το Άρθρο αυτό θα εκδικάζουν υποθέσεις και θα εκδίδουν αποφάσεις, αν το ζητούν οι διάδικοι.

Άρθρο 27.

Κάθε απόφαση ενός από τα τμήματα που προβλέπονται από τα Άρθρα 26 και 29 θα θεωρείται ότι εκδόθηκε από το Δικαστήριο.

Άρθρο 28.

Τα τμήματα που προβλέπονται από τα Άρθρα 26 και 29 μπορούν, με τη συναίνεση των διαδίκων, να συνεδριάζουν και να επιτελούν το έργο τους και αλλού, εκτός από τη Χάγη.

Άρθρο 29.

Προκειμένου να διεκπεραιώνονται γρήγορα οι εργασίες, το Δικαστήριο θα συγκροτεί κάθε χρόνο ένα τμήμα από πέντε δικαστές, οι οποίοι, ύστερα από αίτηση των διαδίκων, θα μπορούν να εκδικάζουν υποθέσεις με συνοπτική διαδικασία. Επιπλέον, δύο δικαστές θα επιλέγονται για να αντικαθιστούν τους δικαστές που θα είναι αδύνατο να παραστούν στις συνεδριάσεις.

Άρθρο 30.

1. Το Δικαστήριο θα ορίσει τους κανόνες που θα αφορούν τον τρόπο με τον οποίο θα εκτελεί το έργο του. Ιδιαίτερα θα ορίσει τους κανόνες διαδικασίας.

2. Ο κανονισμός του Δικαστηρίου μπορεί να προβλέπει τη συμμετοχή παρέδρων, χωρίς δικαίωμα ψήφου, στις συνεδριάσεις του Δικαστηρίου και των τμημάτων.

Άρθρο 31.

1. Δικαστές της ίδιας εθνικότητας με τους διαδίκους θα διατηρούν το δικαίωμα να μετέχουν ως δικαστές στην εκδίκαση της υποθέσεως από το Δικαστήριο.

2. Αν το Δικαστήριο περιλαμβάνει στο δικαστικό σώμα δικαστή της ίδιας εθνικότητας με έναν από τους διαδίκους, κάθε άλλος διάδικος μπορεί να ορίσει ένα πρόσωπο της εκλογής του, το οποίο θα παραστεί στη δίκη με την ιδιότητα του δικαστή. Το πρόσωπο αυτό θα είναι, κατά προτίμηση, ένα από τα πρόσωπα που θα έχουν υποδειχτεί ως υποψήφιοι σύμφωνα με τις διατάξεις των Άρθρων 4 και 5.

3. Αν το Δικαστήριο δεν περιλαμβάνει στο δικαστικό του σώμα δικαστή της ίδιας εθνικότητας με τους διαδίκους, καθένας απ' αυτούς τους διαδίκους μπορεί να προχωρήσει στον ορισμό ενός δικαστή, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του Άρθρου αυτού.

4. Οι διατάξεις του Άρθρου αυτού θα εφαρμόζονται στην περίπτωση των Άρθρων 26 και 29. Σε τέτοιες περιπτώσεις, ο Πρόεδρος θα παρακαλεί ένα ή, αν χρειάζεται, δύο από τα μέλη του Δικαστηρίου που αποτελούν το τμήμα να δώσουν τη θέση τους σε μέλη του Δικαστηρίου που θα είναι της ίδιας εθνικότητας με τα ενδιαφερόμενα μέρη και, αν δεν υπάρχουν τέτοια μέλη ή εμποδίζονται να παραστούν στο Δικαστήριο, στους δικαστές που θα έχουν οριστεί από τους διαδίκους ειδικά γι' αυτόν το σκοπό.

5. Αν περισσότεροι διάδικοι είναι ομόδικοι σε μία δίκη, αυτοί θα θεωρηθούν σχετικά με την εφαρμογή των προηγούμενων διατάξεων, ως ένας μόνος διάδικος. Σε περίπτωση αμφισβήτησης πάνω σ' αυτό το θέμα, αποφασίζει το Δικαστήριο.

6. Δικαστές που εκλέγονται όπως ορίζεται στις παραγράφους 2, 3 και 4 αυτού του Άρθρου πρέπει να εκπληρώνουν τις προϋποθέσεις που απαιτούνται σύμφωνα με τα Άρθρα 2, 17 (παράγραφος 2), 20 και 24 του Καταστατικού αυτού. Θα συμμετέχουν στην εκδίκαση υποθέσεων ως απολύτως ίσοι προς τους συναδέλφους των.

Άρθρο 32.

1. Κάθε μέλος του Δικαστηρίου θα παίρνει ετήσιο μισθό.

2. Ο Πρόεδρος θα παίρνει ένα ειδικό ετήσιο επίδομα.

3. Ο Αντιπρόεδρος θα παίρνει ένα ειδικό επίδομα για κάθε ημέρα που θα εκτελεί χρέη Προέδρου.

4. Οι δικαστές που θα ορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 31 και που δε θα είναι μέλη του Δικαστηρίου θα παίρνουν αποζημίωση για κάθε ημέρα που θα εκτελούν το έργο τους.

5. Αυτοί οι μισθοί, τα επιδόματα και οι αποζημιώσεις θα ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση. Δε θα μπορούν να μειωθούν κατά τη διάρκεια της θητείας.

6. Ο μισθός του Γραμματέα θα ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση, ύστερα από πρόταση του Δικαστηρίου.

7. Κανονισμός που θα καταρτιστεί από τη Γενική Συνέλευση θα θέτει τους όρους με τους οποίους θα δίνονται συντάξεις στα μέλη του Δικαστηρίου και στο Γραμματέα, και τους όρους με τους οποίους θα χορηγούνται τα οδοιπορικά έξοδα στα μέλη του Δικαστηρίου και στο Γραμματέα.

8. Οι παραπάνω μισθοί, τα επιδόματα και οι αποζημιώσεις θα απαλλάσσονται από κάθε φορολογία.

Άρθρο 33.

Τα έξοδα του Δικαστηρίου θα καλύπτονται από τα Ηνωμένα Έθνη, με τρόπο που θα αποφασιστεί από τη Γενική Συνέλευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.

Αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.

Άρθρο 34.

1. Μόνο τα κράτη μπορούν να είναι διάδικοι σε υποθέσεις που εκδικάζονται από το Δικαστήριο.
2. Το Δικαστήριο, με τις προϋποθέσεις που θέτει ο Κανονισμός του, θα μπορεί να ζητά από δημόσιους διεθνείς οργανισμούς πληροφορίες σχετικές με τις υποθέσεις που εκδικάζει, και επίσης θα δέχεται τέτοιες πληροφορίες που θα του δίνουν τέτοιοι οργανισμοί με δική τους πρωτοβουλία.
3. Όσες φορές, σε μία υπόθεση που θα εκδικάζεται από το Δικαστήριο, θα αμφισβητείται η ερμηνεία της καταστατικής πράξεως ενός δημόσιου διεθνούς οργανισμού ή η ερμηνεία μιας διεθνούς συμβάσεως που θα έχει συναφθεί σύμφωνα με τις διατάξεις αυτής της πράξεως, ο Γραμματέας θα ειδοποιεί σχετικά τον ενδιαφερόμενο διεθνή οργανισμό και θα του κοινοποιεί αντίγραφα όλων των εγγράφων της διαδικασίας.

Άρθρο 35.

1. Στο Δικαστήριο θα μπορούν να προσφεύγουν τα κράτη που έχουν αποδεχτεί αυτό το Καταστατικό.
2. Οι προϋποθέσεις με τις οποίες θα μπορούν να προσφεύγουν στο Δικαστήριο άλλα κράτη θα ορίζονται – με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων που περιέχονται στις ισχύουσες συνθήκες – από το Συμβούλιο Ασφαλείας, αλλά σε καμία περίπτωση δε θα δημιουργούν για τους διαδίκους ανισότητα απέναντι στο Δικαστήριο.
3. Όταν ένα κράτος που δεν είναι Μέλος των Ηνωμένων Εθνών είναι διάδικος σε μία υπόθεση, το Δικαστήριο θα ορίζει το πόσο αυτός ο διάδικος θα είναι υποχρεωμένος να συνεισφέρει για τα έξοδα του Δικαστηρίου. Αυτή η διάταξη δε θα εφαρμόζεται αν το κράτος για το οποίο γίνεται λόγος μετέχει στα έξοδα του Δικαστηρίου.

Άρθρο 36.

1. Στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου περιλαμβάνονται όλες οι υποθέσεις τις οποίες οι διάδικοι υποβάλλουν σ' αυτό και όλα τα ζητήματα τα οποία

προβλέπονται ειδικά στο Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών ή σε ισχύουσες συνθήκες και συμβάσεις.

2. Τα κράτη που έχουν αποδεχτεί αυτό το Καταστατικό θα μπορούν οποτεδήποτε να δηλώνουν ότι αναγνωρίζουν, χωρίς ειδική σύμβαση, ως υποχρεωτική τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου, σε σχέση με οποιοδήποτε άλλο κράτος που αναλαμβάνει την ίδια υποχρέωση, για όλες τις νομικές διαφορές που αφορούν:

α. την ερμηνεία μιας συνθήκης,

β. κάθε θέμα διεθνούς δικαίου,

γ. την ύπαρξη γεγονότος που, αν διαπιστωνόταν, θα αποτελούσε παραβίαση διεθνούς υποχρέωσης,

δ. τη φύση και την έκταση των επανορθώσεων που πρέπει να γίνουν για την παραβίαση μιας διεθνούς υποχρέωσης.

3. Οι δηλώσεις που αναφέρονται παραπάνω μπορούν να γίνουν χωρίς όρους ή με τον όρο της αμοιβαιότητας εκ μέρους μερικών ή ορισμένων κρατών, ή για ορισμένο διάστημα.

4. Οι δηλώσεις αυτές θα καταθέτονται στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, που θα διαβιβάζει αντίγραφά τους στα κράτη που θεωρούνται συμβαλλόμενα μέρη του Καταστατικού αυτού και στο Γραμματέα του Δικαστηρίου.

5. Οι δηλώσεις που έγιναν σύμφωνα με το Άρθρο 36 του Καταστατικού του Μόνιμου Διεθνούς Δικαστηρίου για ένα χρονικό διάστημα που δεν έχει ακόμη λήξει θα θεωρηθούν, όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ των κρατών που δεσμεύονται από το Καταστατικό αυτό, ως αποδοχή της υποχρεωτικής δικαιοδοσίας του Διεθνούς Δικαστηρίου, για το χρονικό διάστημα που θα μεσολαβήσει ως τη στιγμή που θα πάψουν να ισχύουν, και σύμφωνα με τους όρους των.

6. Σε περίπτωση που θα υπάρξει διαφωνία για το αν το Δικαστήριο έχει αρμοδιότητα, το ζήτημα θα λύνεται με απόφαση του Δικαστηρίου.

Άρθρο 37.

Όσες φορές μια ισχύουσα συνθήκη ή σύμβαση προβλέπει την παραπομπή ενός ζητήματος σε δικαστήριο που θα είχε ιδρυθεί από την Κοινωνία των Εθνών ή στο Διαρκές Δικαστήριο Διεθνούς Δικαιοσύνης, το ζήτημα θα παραπέμπεται στο Διεθνές Δικαστήριο, εφόσον θα πρόκειται για διαφορές μεταξύ κρατών που δεσμεύονται από το Καταστατικό αυτό.

Άρθρο 38.

1. Το Δικαστήριο, που έργο του έχει να εκδικάζει, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, τις υποθέσεις που υποβάλλονται σ' αυτό, θα εφαρμόζει:

α. τις διεθνείς συμβάσεις, γενικές ή ειδικές, που θέτουν κανόνες οι οποίοι αναγνωρίζονται ρητά από τα αντίδικα κράτη,

β. το διεθνές εθιμικό δίκαιο, ως απόδειξη γενικής πρακτικής που γίνεται δεκτή ως κανόνας δικαίου

γ. τις γενικές αρχές του δικαίου που αναγνωρίζονται από τα πολιτισμένα έθνη,

δ. με την επιφύλαξη όσων προβλέπουν οι διατάξεις του Άρθρου 59, τις δικαστικές αποφάσεις και τα διδάγματα των πιο αναγνωρισμένων δημοσιολόγων των διάφορων εθνών, ως βοηθητικά μέσα για τον καθορισμό των κανόνων δικαίου.

2. Αυτή η διάταξη δε θα θίγει την εξουσία του Δικαστηρίου να κρίνει μια υπόθεση «ex aequo et bono», αν οι διάδικοι συμφωνούν σ' αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.

Διαδικασία.

Άρθρο 39.

1. Οι επίσημες γλώσσες του Δικαστηρίου θα είναι η γαλλική και η αγγλική. Αν οι διάδικοι συμφωνούν να εκδικαστεί η υπόθεση στα γαλλικά, η απόφαση θα εκδίδεται στα γαλλικά. Αν οι διάδικοι συμφωνούν να εκδικαστεί η υπόθεση στα αγγλικά, η απόφαση θα εκδίδεται στα αγγλικά.

2. Αν δεν υπάρχει συμφωνία για τη γλώσσα που θα χρησιμοποιηθεί, κάθε διάδικος μπορεί, κατά την ακροαματική διαδικασία, να χρησιμοποιεί τη γλώσσα που προτιμά. Η απόφαση του Δικαστηρίου θα εκδίδεται στα γαλλικά και στα αγγλικά. Σ' αυτή την περίπτωση το Δικαστήριο θα ορίζει, συγχρόνως, ποιο από τα δύο κείμενα θα θεωρείται αυθεντικό.

3. Το Δικαστήριο θα επιτρέπει σε οποιονδήποτε διάδικο, ύστερα από αίτησή του, να χρησιμοποιεί άλλη γλώσσα, εκτός από τα γαλλικά και τα αγγλικά.

Άρθρο 40.

1. Οι υποθέσεις έρχονται στο Δικαστήριο, κατά τις περιστάσεις, είτε με την κοινοποίηση του συνυποσχετικού είτε με γραπτή αίτηση που απευθύνεται στο Γραμματέα. Και στις δύο περιπτώσεις πρέπει να δηλώνονται το αντικείμενο της διαφοράς και οι διάδικοι.

2. Ο Γραμματέας θα κοινοποιεί αμέσως την αίτηση σε όλους τους ενδιαφερομένους.

3. Θα ενημερώνει επίσης τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών μέσω του Γενικού Γραμματέα, καθώς και κάθε άλλο κράτος που έχει το δικαίωμα να παρίσταται στο Δικαστήριο.

Άρθρο 41.

1. Το Δικαστήριο θα έχει την εξουσία να υποδεικνύει, αν κρίνει ότι το απαιτούν οι περιστάσεις, τα προσωρινά μέτρα που θα έπρεπε να ληφθούν για να διαφυλαχτούν τα δικαιώματα του κάθε διαδίκου.
2. Όσπου να εκδοθεί η οριστική απόφαση, οι διάδικοι και το Συμβούλιο Ασφαλείας πρέπει να ειδοποιούνται αμέσως για τα μέτρα που υποδεικνύονται.

Άρθρο 42.

1. Οι διάδικοι θα εκπροσωπούνται από πληρεξουσίους.
2. Μπορούν να έχουν τη βοήθεια συμβούλων ή δικηγόρων στη δίκη.
3. Οι πληρεξούσιοι, ή σύμβουλοι και οι δικηγόροι των διαδίκων θα έχουν στο Δικαστήριο τα πλεονεκτήματα και τα προνόμια που είναι αναγκαία για την ανεξάρτητη άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 43.

1. Η διαδικασία είναι γραπτή και προφορική.
2. Η γραπτή διαδικασία θα περιλαμβάνει την κοινοποίηση, στο Δικαστήριο και στους διαδίκους, υπομνημάτων, αντιυπομνημάτων και, αν είναι ανάγκη, αντικρούσεων, καθώς και όλων των δικαιολογητικών και αποδεικτικών εγγράφων.
3. Αυτές οι κοινοποιήσεις θα γίνονται μέσω του Γραμματέα, με τη σειρά και μέσα στις προθεσμίες που ορίζονται από το Δικαστήριο.
4. Επικυρωμένο αντίγραφο κάθε αποδεικτικού εγγράφου που θα προσκομίζεται από ένα διάδικο πρέπει να κοινοποιείται στον άλλο διάδικο.
5. Η προφορική διαδικασία θα περιλαμβάνει την ακρόαση, εκ μέρους του Δικαστηρίου, μαρτύρων, εμπειρογνομόνων, πληρεξουσίων, συμβούλων και δικηγόρων.

Άρθρο 44.

1. Για κάθε κοινοποίηση σε άλλα πρόσωπα, εκτός από τους πληρεξουσίους, τους συμβούλους και τους δικηγόρους, το Δικαστήριο θα απευθύνεται αμέσως στην κυβέρνηση του κράτους του οποίου το έδαφος πρέπει να κοινοποιηθεί το έγγραφο.
2. Η ίδια διάταξη θα εφαρμόζεται όσες φορές πρέπει να γίνουν ενέργειες για την επί τόπου διαπίστωση αποδεικτικών στοιχείων.

Άρθρο 45.

Τη συζήτηση θα τη διευθύνει ο Πρόεδρος ή, αν αυτός δεν μπορεί να προεδρεύσει, ο Αντιπρόεδρος. Αν και οι δύο τους εμποδίζονται, θα προεδρεύει ο αρχαιότερος από τους παρόντες δικαστές.

Άρθρο 46.

Η ακροαματική διαδικασία θα είναι δημόσια, εκτός αν το Δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά ή οι διάδικοι ζητήσουν να μη γίνει δεκτό το κοινό.

Άρθρο 47.

1. Από κάθε εξέταση θα κρατούνται πρακτικά, τα οποία θα υπογράφονται από το Γραμματέα και τον Πρόεδρο.
2. Μόνο αυτά τα πρακτικά θα είναι αυθεντικά.

Άρθρο 48.

Το Δικαστήριο θα εκδίδει αποφάσεις για τη διεξαγωγή της δίκης, θα ορίζει τους τύπους και τις προθεσμίες μέσα στις οποίες κάθε διάδικος πρέπει να εκθέτει τα επιχειρήματά του και θα ρυθμίζει ότι έχει σχέση με τη διεξαγωγή των αποδείξεων.

Άρθρο 49.

Το Δικαστήριο μπορεί, πριν ακόμα αρχίσει η ακροαματική διαδικασία, να ζητά από τους πληρεξουσίους να προσκομίσουν αποδεικτικά έγγραφα ή να δώσουν εξηγήσεις. Κάθε άρνηση πρέπει να σημειώνεται.

Άρθρο 50.

Το Δικαστήριο μπορεί οποιαδήποτε στιγμή να αναθέτει τη διεξαγωγή έρευνας ή πραγματογνωμοσύνη σε οποιοδήποτε πρόσωπο, σώμα, γραφείο, επιτροπή ή άλλον οργανισμό της εκλογής του.

Άρθρο 51.

Κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας, μπορούν να υποβάλλονται στους μάρτυρες και στους εμπειρογνώμονες σχετικές ερωτήσεις, σύμφωνα με τους όρους που θα έχει θέσει το Δικαστήριο στο δικονομικό κανονισμό που αναφέρεται στο Άρθρο 30.

Άρθρο 52.

Αφού το Δικαστήριο θα έχει δεχτεί τις αποδείξεις και τις μαρτυρικές καταθέσεις μέσα στην προθεσμία που θα έχει ορίσει γι' αυτόν το σκοπό, μπορεί να μη δεχτεί την κατάθεση άλλων προφορικών ή γραπτών αποδεικτικών στοιχείων που ένας από τους διαδίκους θα επιθυμούσε να προσκομίσει, εκτός αν ο άλλος διάδικος συγκατατεθεί.

Άρθρο 53.

1. Όσες φορές ένας από τους διαδίκους δεν εμφανίζεται στο Δικαστήριο ή δεν υπερασπίζει την υπόθεσή του, ο άλλος διάδικος μπορεί να ζητά από το Δικαστήριο να αποφανθεί ευνοϊκά για την απαίτησή του.
2. Το Δικαστήριο πρέπει, πριν αποφασίσει, να βεβαιωθεί όχι μόνο ότι είναι αρμόδιο, σύμφωνα με τα Άρθρα 36 και 37, αλλά επίσης και ότι η απαίτηση θεμελιώνεται ουσιαστικά και νομικά.

Άρθρο 54.

1. Όταν, υπό τον έλεγχο του Δικαστηρίου, οι πληρεξούσιοι, οι σύμβουλοι και οι δικηγόροι θα έχουν συμπληρώσει την εκ μέρους τους ανάπτυξη της υποθέσεως, ο Πρόεδρος θα κηρύσσει τη λήξη της συζητήσεως.
2. Το Δικαστήριο θα αποσύρεται για διάσκεψη.
3. Οι διασκέψεις του Δικαστηρίου πρέπει να είναι και να παραμένουν μυστικές.

Άρθρο 55.

1. Οι αποφάσεις του Δικαστηρίου θα λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων δικαστών.
2. Σε περίπτωση ισοψηφίας, θα υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου ή του δικαστή που τον αναπληρώνει.

Άρθρο 56.

1. Η απόφαση θα είναι αιτιολογημένη.
2. Θα περιέχει τα ονόματα των δικαστών που θα έχουν πάρει μέρος στην έκδοσή της.

Άρθρο 57.

Αν είτε ολόκληρη η απόφαση είτε ένα μέρος της δεν εκφράζει την ομόφωνη γνώμη των δικαστών, κάθε δικαστής θα έχει το δικαίωμα να διατυπώσει χωριστή γνώμη.

Άρθρο 58.

Η απόφαση θα υπογράφεται από τον Πρόεδρο και από τον Γραμματέα. Θα διαβάζεται σε δημόσια συνεδρίαση, αφού θα έχουν ειδοποιηθεί οι πληρεξούσιοι.

Άρθρο 59.

Η απόφαση του Δικαστηρίου δε θα είναι υποχρεωτική παρά μόνο μεταξύ των διαδίκων και σχετικά με την υπόθεση που εκδικάστηκε.

Άρθρο 60.

Η απόφαση είναι οριστική και ανέκκλητη. Σε περίπτωση διαφωνίας σχετικά με την έννοια ή την έκταση εφαρμογής της, το Δικαστήριο θα ερμηνεύει την απόφαση ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε από τους διαδίκους.

Άρθρο 61.

1. Για την αναθεώρηση αποφάσεως μπορεί να υποβληθεί αίτηση μόνο όταν αυτή βασίζεται στην ανακάλυψη γεγονότος που από τη φύση του να αποτελεί αποφασιστικό παράγοντα για τη δίκη και που ήταν, τον καιρό που εκδόθηκε η απόφαση, άγνωστο στο Δικαστήριο καθώς και στο διάδικο που ζητά αναθεώρηση, με την προϋπόθεση, πάντοτε, ότι αυτή η άγνοια δεν οφειλόταν σε αμέλεια.
2. Η διαδικασία της αναθεωρήσεως θα αρχίζει με απόφαση του Δικαστηρίου, που θα διαπιστώνει ρητά την ύπαρξη του νέου γεγονότος, αναγνωρίζοντας ότι ο χαρακτήρας του είναι τέτοιος, ώστε εξαιτίας του η υπόθεση να επιδέχεται αναθεώρηση, και δηλώνοντας ότι η αίτηση έγινε δεκτή γι' αυτόν το λόγο.
3. Το Δικαστήριο μπορεί, προτού δεχτεί να προχωρήσει στη διαδικασία της αναθεωρήσεως, να ζητήσει από τα πριν συμμόρφωση με τους όρους της αποφάσεως.
4. Η αίτηση για αναθεώρηση πρέπει να υποβληθεί το αργότερο μέσα σε έξι μήνες από την ανακάλυψη του νέου γεγονότος.
5. Καμιά αίτηση για αναθεώρηση δε θα γίνεται δεκτή, αν περάσουν δέκα χρόνια από την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως.

Άρθρο 62.

1. Αν ένα κράτος κρίνει ότι, σε μια υπόθεση, έχει έννομο συμφέρον που μπορεί να θιγεί από την απόφαση που θα εκδοθεί, μπορεί να υποβάλει αίτημα στο Δικαστήριο για να του επιτραπεί να παρέμβει στη δίκη.
2. Το Δικαστήριο θ' αποφασίζει για το αίτημα αυτό.

Άρθρο 63.

1. Όσες φορές πρόκειται για την ερμηνεία συμβάσεως την οποία έχουν υπογράψει και άλλα κράτη εκτός από τους διαδίκους, ο Γραμματέας πρέπει να ειδοποιεί αμέσως όλα αυτά τα κράτη.
2. Καθένα από τα κράτη αυτά έχει το δικαίωμα να παρέμβει στη δίκη αλλά, αν κάνει χρήση αυτού του δικαιώματος, η ερμηνεία που θα δώσει η απόφαση θα είναι εξίσου υποχρεωτική και για το κράτος αυτό.

Άρθρο 64.

Κάθε κράτος πρέπει να πληρώνει τα δικαστικά έξοδα που του αναλογούν, εκτός αν το Δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.

Γνωμοδοτήσεις

Άρθρο 65.

1. Το Δικαστήριο μπορεί να γνωμοδοτεί για νομικά ζητήματα ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε σώματος που θα έχει εξουσιοδοτηθεί από το Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών ή που, σύμφωνα με τις διατάξεις του Χάρτη αυτού, θα έχει το δικαίωμα να ζητήσει γνωμοδότηση.
2. Τα θέματα για τα οποία θα ζητείται γνωμοδότηση του Δικαστηρίου θα εισάγονται στο Δικαστήριο με αίτηση που θα περιλαμβάνει ακριβή έκθεση του θέματος για το οποίο θα ζητείται η γνωμοδότηση και θα συνοδεύεται από όλα τα έγγραφα που μπορούν να φωτίσουν την υπόθεση.

Άρθρο 66.

1. Ο Γραμματέας θα ανακοινώνει αμέσως την αίτηση για γνωμοδότηση σε όλα τα κράτη που θα έχουν το δικαίωμα να παρίστανται στο Δικαστήριο.
2. Ο Γραμματέας θα ειδοποιεί επίσης, με ειδική και απευθείας ανακοίνωση, τα κράτη που δικαιούνται να παρίστανται στο Δικαστήριο ή τους διεθνείς οργανισμούς που, κατά την κρίση του Δικαστηρίου ή, αν το Δικαστήριο δε συνεδριάζει, κατά την κρίση του Προέδρου, είναι πιθανό να μπορούν να δώσουν πληροφορίες για το θέμα, ότι το Δικαστήριο θα είναι διατεθειμένο να δεχτεί, σε προθεσμία που θα ορίζεται από τον Πρόεδρο, γραπτές δηλώσεις, ή να ακούσει, σε δημόσια συνεδρίαση που θα γίνει γι' αυτόν το σκοπό, προφορικές δηλώσεις που θα σχετίζονται με το ζήτημα.
3. Αν ένα κράτος που δικαιούται να παρίσταται στο Δικαστήριο δεν έχει λάβει την ειδική ανακοίνωση που αναφέρεται στην παράγραφο 2 αυτού του Άρθρου,

το κράτος αυτό μπορεί να ζητήσει να υποβάλει γραπτή δήλωση ή να εκθέσει προφορικά τις απόψεις του. Το Δικαστήριο θα αποφασίσει σχετικά.

4. Σε κράτη και οργανισμούς που θα έχουν κάνει γραπτές ή προφορικές δηλώσεις ή και τα δύο θα επιτραπεί να αντικρούσουν τις δηλώσεις που θα γίνουν από άλλα κράτη ή οργανισμούς. Η μορφή και η έκταση της αντίκρουσης καθώς και η προθεσμία μέσα στην οποία θα γίνει θα αποφασίζονται για κάθε ειδική περίπτωση από το Δικαστήριο ή, αν αυτό δε συνεδριάζει, από τον Πρόεδρο. Γι' αυτόν το σκοπό, ο Γραμματέας θα κοινοποιεί εγκαίρως τις γραπτές δηλώσεις στα κράτη και τους οργανισμούς που θα έχουν υποβάλει παρόμοιες δηλώσεις.

Άρθρο 67.

Το Δικαστήριο θα απαγγέλλει τις γνωμοδοτήσεις του σε δημόσια συνεδρίαση, αφού θα έχει ειδοποιήσει το Γενικό Γραμματέα και τους αντιπροσώπους των Μελών των Ηνωμένων Εθνών, των άλλων κρατών και των διεθνών οργανισμών που θα ενδιαφέρονται άμεσα.

Άρθρο 68.

Στην άσκηση του γνωμοδοτικού του έργου το Δικαστήριο θα οδηγείται και από τις διατάξεις του Καταστατικού αυτού οι οποίες εφαρμόζονται σε αμφισβητούμενες περιπτώσεις, στην έκταση που το Δικαστήριο θα κρίνει ότι μπορούν να εφαρμοστούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.

Τροποποιήσεις

Άρθρο 69.

Τροποποιήσεις του Καταστατικού αυτού θα γίνονται με την ίδια διαδικασία που προβλέπεται για το Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, εκτός αν προβλέπουν διαφορετικά διατάξεις τις οποίες μπορεί να υιοθετήσει η Γενική Συνέλευση, με πρόταση του Συμβουλίου Ασφαλείας, σχετικά με τη συμμετοχή σ' αυτή τη διαδικασία κρατών που έχουν αποδεχτεί το Καταστατικό αυτό, αλλά δεν είναι Μέλη των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 70.

Το Δικαστήριο θα έχει εξουσία να προτείνει τις τροποποιήσεις που θα κρίνει αναγκαίο να γίνουν στο Καταστατικό αυτό με γραπτή ανακοίνωση στο Γενικό Γραμματέα, για να εξεταστούν σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 69.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

**ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ
ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ**

Rome Statute of the International Criminal Court

The text of the Rome Statute reproduced herein was originally circulated as document A/CONF.183/9 of 17 July 1998 and corrected by *procès-verbaux* of 10 November 1998, 12 July 1999, 30 November 1999, 8 May 2000, 17 January 2001 and 16 January 2002. The amendments to article 8 reproduce the text contained in depositary notification C.N.651.2010 Treaties-6, while the amendments regarding articles 8 *bis*, 15 *bis* and 15 *ter* replicate the text contained in depositary notification C.N.651.2010 Treaties-8; both depositary communications are dated 29 November 2010. The table of contents is not part of the text of the Rome Statute adopted by the United Nations Diplomatic Conference of Plenipotentiaries on the Establishment of an International Criminal Court on 17 July 1998. It has been included in this publication for ease of reference.

Done at Rome on 17 July 1998, in force on 1 July 2002, United Nations, Treaty Series, vol. 2187, No. 38544, Depositary: Secretary-General of the United Nations, <http://treaties.un.org>.

PREAMBLE

The States Parties to this Statute,

Conscious that all peoples are united by common bonds, their cultures pieced together in a shared heritage, and concerned that this delicate mosaic may be shattered at any time,

Mindful that during this century millions of children, women and men have been victims of unimaginable atrocities that deeply shock the conscience of humanity,

Recognizing that such grave crimes threaten the peace, security and well-being of the world,

Affirming that the most serious crimes of concern to the international community as a whole must not go unpunished and that their effective prosecution must be ensured by taking measures at the national level and by enhancing international cooperation,

Determined to put an end to impunity for the perpetrators of these crimes and thus to contribute to the prevention of such crimes,

Recalling that it is the duty of every State to exercise its criminal jurisdiction over those responsible for international crimes,

Reaffirming the Purposes and Principles of the Charter of the United Nations, and in particular that all States shall refrain from the threat or use of force against the territorial integrity or political independence of any State, or in any other manner inconsistent with the Purposes of the United Nations,

Emphasizing in this connection that nothing in this Statute shall be taken as authorizing any State Party to intervene in an armed conflict or in the internal affairs of any State,

Determined to these ends and for the sake of present and future generations, to establish an independent permanent International Criminal Court in relationship with the United Nations system, with jurisdiction over the most serious crimes of concern to the international community as a whole,

Emphasizing that the International Criminal Court established under this Statute shall be complementary to national criminal jurisdictions,

Resolved to guarantee lasting respect for and the enforcement of international justice,

Have agreed as follows:

PART 1.
ESTABLISHMENT OF THE COURT

Article 1
The Court

An International Criminal Court ("the Court") is hereby established. It shall be a permanent institution and shall have the power to exercise its jurisdiction over persons for the most serious crimes of international concern, as referred to in this Statute, and shall be complementary to national criminal jurisdictions. The jurisdiction and functioning of the Court shall be governed by the provisions of this Statute.

Article 2
Relationship of the Court with the United Nations

The Court shall be brought into relationship with the United Nations through an agreement to be approved by the Assembly of States Parties to this Statute and thereafter concluded by the President of the Court on its behalf.

Article 3
Seat of the Court

1. The seat of the Court shall be established at The Hague in the Netherlands ("the host State").
2. The Court shall enter into a headquarters agreement with the host State, to be approved by the Assembly of States Parties and thereafter concluded by the President of the Court on its behalf.
3. The Court may sit elsewhere, whenever it considers it desirable, as provided in this Statute.

Article 4
Legal status and powers of the Court

1. The Court shall have international legal personality. It shall also have such legal capacity as may be necessary for the exercise of its functions and the fulfilment of its purposes.
2. The Court may exercise its functions and powers, as provided in this Statute, on the territory of any State Party and, by special agreement, on the territory of any other State.

PART 2.
JURISDICTION, ADMISSIBILITY AND APPLICABLE LAW

Article 5¹

Crimes within the jurisdiction of the Court

The jurisdiction of the Court shall be limited to the most serious crimes of concern to the international community as a whole. The Court has jurisdiction in accordance with this Statute with respect to the following crimes:

- (a) The crime of genocide;
- (b) Crimes against humanity;
- (c) War crimes;
- (d) The crime of aggression.

Article 6
Genocide

For the purpose of this Statute, "genocide" means any of the following acts committed with intent to destroy, in whole or in part, a national, ethnical, racial or religious group, as such:

- (a) Killing members of the group;
- (b) Causing serious bodily or mental harm to members of the group;
- (c) Deliberately inflicting on the group conditions of life calculated to bring about its physical destruction in whole or in part;
- (d) Imposing measures intended to prevent births within the group;
- (e) Forcibly transferring children of the group to another group.

Article 7
Crimes against humanity

1. For the purpose of this Statute, "crime against humanity" means any of the following acts when committed as part of a widespread or systematic attack directed against any civilian population, with knowledge of the attack:

- (a) Murder;
- (b) Extermination;
- (c) Enslavement;

---

¹ Paragraph 2 of article 5 ("The Court shall exercise jurisdiction over the crime of aggression once a provision is adopted in accordance with articles 121 and 123 defining the crime and setting out the conditions under which the Court shall exercise jurisdiction with respect to this

crime. Such a provision shall be consistent with the relevant provisions of the Charter of the United Nations.”) was deleted in accordance with RC/Res.6, annex I, of 11 June 2010.

- (d) Deportation or forcible transfer of population;
- (e) Imprisonment or other severe deprivation of physical liberty in violation of fundamental rules of international law;
- (f) Torture;
- (g) Rape, sexual slavery, enforced prostitution, forced pregnancy, enforced sterilization, or any other form of sexual violence of comparable gravity;
- (h) Persecution against any identifiable group or collectivity on political, racial, national, ethnic, cultural, religious, gender as defined in paragraph 3, or other grounds that are universally recognized as impermissible under international law, in connection with any act referred to in this paragraph or any crime within the jurisdiction of the Court;
- (i) Enforced disappearance of persons;
- (j) The crime of apartheid;
- (k) Other inhumane acts of a similar character intentionally causing great suffering, or serious injury to body or to mental or physical health.

2. For the purpose of paragraph 1:

- (a) "Attack directed against any civilian population" means a course of conduct involving the multiple commission of acts referred to in paragraph 1 against any civilian population, pursuant to or in furtherance of a State or organizational policy to commit such attack;
- (b) "Extermination" includes the intentional infliction of conditions of life, *inter alia* the deprivation of access to food and medicine, calculated to bring about the destruction of part of a population;
- (c) "Enslavement" means the exercise of any or all of the powers attaching to the right of ownership over a person and includes the exercise of such power in the course of trafficking in persons, in particular women and children;
- (d) "Deportation or forcible transfer of population" means forced displacement of the persons concerned by expulsion or other coercive acts from the area in which they are lawfully present, without grounds permitted under international law;
- (e) "Torture" means the intentional infliction of severe pain or suffering, whether physical or mental, upon a person in the custody or under the control of the accused; except that torture shall not include pain or suffering arising only from, inherent in or incidental to, lawful sanctions;

- (f) "Forced pregnancy" means the unlawful confinement of a woman forcibly made pregnant, with the intent of affecting the ethnic composition of any population or carrying out other grave violations of international law. This definition shall not in any way be interpreted as affecting national laws relating to pregnancy;
  - (g) "Persecution" means the intentional and severe deprivation of fundamental rights contrary to international law by reason of the identity of the group or collectivity;
  - (h) "The crime of apartheid" means inhumane acts of a character similar to those referred to in paragraph 1, committed in the context of an institutionalized regime of systematic oppression and domination by one racial group over any other racial group or groups and committed with the intention of maintaining that regime;
  - (i) "Enforced disappearance of persons" means the arrest, detention or abduction of persons by, or with the authorization, support or acquiescence of, a State or a political organization, followed by a refusal to acknowledge that deprivation of freedom or to give information on the fate or whereabouts of those persons, with the intention of removing them from the protection of the law for a prolonged period of time.
3. For the purpose of this Statute, it is understood that the term "gender" refers to the two sexes, male and female, within the context of society. The term "gender" does not indicate any meaning different from the above.

Article 8²

War crimes

1. The Court shall have jurisdiction in respect of war crimes in particular when committed as part of a plan or policy or as part of a large-scale commission of such crimes.
2. For the purpose of this Statute, "war crimes" means:
  - (a) Grave breaches of the Geneva Conventions of 12 August 1949, namely, any of the following acts against persons or property protected under the provisions of the relevant Geneva Convention:
    - (i) Wilful killing;
    - (ii) Torture or inhuman treatment, including biological experiments;
    - (iii) Wilfully causing great suffering, or serious injury to body or health;
    - (iv) Extensive destruction and appropriation of property, not justified by military necessity and carried out unlawfully and wantonly;

---

² Paragraphs 2 (e) (xiii) to 2 (e) (xv) were amended by resolution RC/Res.5 of 11 June 2010 (adding paragraphs 2 (e) (xiii) to 2 (e) (xv)).

- (v) Compelling a prisoner of war or other protected person to serve in the forces of a hostile Power;
  - (vi) Wilfully depriving a prisoner of war or other protected person of the rights of fair and regular trial;
  - (vii) Unlawful deportation or transfer or unlawful confinement;
  - (viii) Taking of hostages.
- (b) Other serious violations of the laws and customs applicable in international armed conflict, within the established framework of international law, namely, any of the following acts:
- (i) Intentionally directing attacks against the civilian population as such or against individual civilians not taking direct part in hostilities;
  - (ii) Intentionally directing attacks against civilian objects, that is, objects which are not military objectives;
  - (iii) Intentionally directing attacks against personnel, installations, material, units or vehicles involved in a humanitarian assistance or peacekeeping mission in accordance with the Charter of the United Nations, as long as they are entitled to the protection given to civilians or civilian objects under the international law of armed conflict;
  - (iv) Intentionally launching an attack in the knowledge that such attack will cause incidental loss of life or injury to civilians or damage to civilian objects or widespread, long-term and severe damage to the natural environment which would be clearly excessive in relation to the concrete and direct overall military advantage anticipated;
  - (v) Attacking or bombarding, by whatever means, towns, villages, dwellings or buildings which are undefended and which are not military objectives;
  - (vi) Killing or wounding a combatant who, having laid down his arms or having no longer means of defence, has surrendered at discretion;
  - (vii) Making improper use of a flag of truce, of the flag or of the military insignia and uniform of the enemy or of the United Nations, as well as of the distinctive emblems of the Geneva Conventions, resulting in death or serious personal injury;
  - (viii) The transfer, directly or indirectly, by the Occupying Power of parts of its own civilian population into the territory it occupies, or the deportation or transfer of all or parts of the population of the occupied territory within or outside this territory;
  - (ix) Intentionally directing attacks against buildings dedicated to religion, education, art, science or charitable purposes, historic monuments,

hospitals and places where the sick and wounded are collected, provided they are not military objectives;

- (x) Subjecting persons who are in the power of an adverse party to physical mutilation or to medical or scientific experiments of any kind which are neither justified by the medical, dental or hospital treatment of the person concerned nor carried out in his or her interest, and which cause death to or seriously endanger the health of such person or persons;
- (xi) Killing or wounding treacherously individuals belonging to the hostile nation or army;
- (xii) Declaring that no quarter will be given;
- (xiii) Destroying or seizing the enemy's property unless such destruction or seizure be imperatively demanded by the necessities of war;
- (xiv) Declaring abolished, suspended or inadmissible in a court of law the rights and actions of the nationals of the hostile party;
- (xv) Compelling the nationals of the hostile party to take part in the operations of war directed against their own country, even if they were in the belligerent's service before the commencement of the war;
- (xvi) Pillaging a town or place, even when taken by assault;
- (xvii) Employing poison or poisoned weapons;
- (xviii) Employing asphyxiating, poisonous or other gases, and all analogous liquids, materials or devices;
- (xix) Employing bullets which expand or flatten easily in the human body, such as bullets with a hard envelope which does not entirely cover the core or is pierced with incisions;
- (xx) Employing weapons, projectiles and material and methods of warfare which are of a nature to cause superfluous injury or unnecessary suffering or which are inherently indiscriminate in violation of the international law of armed conflict, provided that such weapons, projectiles and material and methods of warfare are the subject of a comprehensive prohibition and are included in an annex to this Statute, by an amendment in accordance with the relevant provisions set forth in articles 121 and 123;
- (xxi) Committing outrages upon personal dignity, in particular humiliating and degrading treatment;
- (xxii) Committing rape, sexual slavery, enforced prostitution, forced pregnancy, as defined in article 7, paragraph 2 (f), enforced sterilization, or any other form of sexual violence also constituting a grave breach of the Geneva Conventions;

- (xxiii) Utilizing the presence of a civilian or other protected person to render certain points, areas or military forces immune from military operations;
  - (xxiv) Intentionally directing attacks against buildings, material, medical units and transport, and personnel using the distinctive emblems of the Geneva Conventions in conformity with international law;
  - (xxv) Intentionally using starvation of civilians as a method of warfare by depriving them of objects indispensable to their survival, including wilfully impeding relief supplies as provided for under the Geneva Conventions;
  - (xxvi) Conscripting or enlisting children under the age of fifteen years into the national armed forces or using them to participate actively in hostilities.
- (c) In the case of an armed conflict not of an international character, serious violations of article 3 common to the four Geneva Conventions of 12 August 1949, namely, any of the following acts committed against persons taking no active part in the hostilities, including members of armed forces who have laid down their arms and those placed hors de combat by sickness, wounds, detention or any other cause:
- (i) Violence to life and person, in particular murder of all kinds, mutilation, cruel treatment and torture;
  - (ii) Committing outrages upon personal dignity, in particular humiliating and degrading treatment;
  - (iii) Taking of hostages;
  - (iv) The passing of sentences and the carrying out of executions without previous judgement pronounced by a regularly constituted court, affording all judicial guarantees which are generally recognized as indispensable.
- (d) Paragraph 2 (c) applies to armed conflicts not of an international character and thus does not apply to situations of internal disturbances and tensions, such as riots, isolated and sporadic acts of violence or other acts of a similar nature.
- (e) Other serious violations of the laws and customs applicable in armed conflicts not of an international character, within the established framework of international law, namely, any of the following acts:
- (i) Intentionally directing attacks against the civilian population as such or against individual civilians not taking direct part in hostilities;

- (ii) Intentionally directing attacks against buildings, material, medical units and transport, and personnel using the distinctive emblems of the Geneva Conventions in conformity with international law;
- (iii) Intentionally directing attacks against personnel, installations, material, units or vehicles involved in a humanitarian assistance or peacekeeping mission in accordance with the Charter of the United Nations, as long as they are entitled to the protection given to civilians or civilian objects under the international law of armed conflict;
- (iv) Intentionally directing attacks against buildings dedicated to religion, education, art, science or charitable purposes, historic monuments, hospitals and places where the sick and wounded are collected, provided they are not military objectives;
- (v) Pillaging a town or place, even when taken by assault;
- (vi) Committing rape, sexual slavery, enforced prostitution, forced pregnancy, as defined in article 7, paragraph 2 (f), enforced sterilization, and any other form of sexual violence also constituting a serious violation of article 3 common to the four Geneva Conventions;
- (vii) Conscripting or enlisting children under the age of fifteen years into armed forces or groups or using them to participate actively in hostilities;
- (viii) Ordering the displacement of the civilian population for reasons related to the conflict, unless the security of the civilians involved or imperative military reasons so demand;
- (ix) Killing or wounding treacherously a combatant adversary;
- (x) Declaring that no quarter will be given;
- (xi) Subjecting persons who are in the power of another party to the conflict to physical mutilation or to medical or scientific experiments of any kind which are neither justified by the medical, dental or hospital treatment of the person concerned nor carried out in his or her interest, and which cause death to or seriously endanger the health of such person or persons;
- (xii) Destroying or seizing the property of an adversary unless such destruction or seizure be imperatively demanded by the necessities of the conflict;
- (xiii) Employing poison or poisoned weapons;
- (xiv) Employing asphyxiating, poisonous or other gases, and all analogous liquids, materials or devices;

- (xv) Employing bullets which expand or flatten easily in the human body, such as bullets with a hard envelope which does not entirely cover the core or is pierced with incisions.
  - (f) Paragraph 2 (e) applies to armed conflicts not of an international character and thus does not apply to situations of internal disturbances and tensions, such as riots, isolated and sporadic acts of violence or other acts of a similar nature. It applies to armed conflicts that take place in the territory of a State when there is protracted armed conflict between governmental authorities and organized armed groups or between such groups.
3. Nothing in paragraph 2 (c) and (e) shall affect the responsibility of a Government to maintain or reestablish law and order in the State or to defend the unity and territorial integrity of the State, by all legitimate means.

Article 8 bis³

Crime of aggression

1. For the purpose of this Statute, “crime of aggression” means the planning, preparation, initiation or execution, by a person in a position effectively to exercise control over or to direct the political or military action of a State, of an act of aggression which, by its character, gravity and scale, constitutes a manifest violation of the Charter of the United Nations.
2. For the purpose of paragraph 1, “act of aggression” means the use of armed force by a State against the sovereignty, territorial integrity or political independence of another State, or in any other manner inconsistent with the Charter of the United Nations. Any of the following acts, regardless of a declaration of war, shall, in accordance with United Nations General Assembly resolution 3314 (XXIX) of 14 December 1974, qualify as an act of aggression:
  - (a) The invasion or attack by the armed forces of a State of the territory of another State, or any military occupation, however temporary, resulting from such invasion or attack, or any annexation by the use of force of the territory of another State or part thereof;
  - (b) Bombardment by the armed forces of a State against the territory of another State or the use of any weapons by a State against the territory of another State;
  - (c) The blockade of the ports or coasts of a State by the armed forces of another State;
  - (d) An attack by the armed forces of a State on the land, sea or air forces, or marine and air fleets of another State;

---

³ Inserted by resolution RC/Res.6 of 11 June 2010.

- (e) The use of armed forces of one State which are within the territory of another State with the agreement of the receiving State, in contravention of the conditions provided for in the agreement or any extension of their presence in such territory beyond the termination of the agreement;
- (f) The action of a State in allowing its territory, which it has placed at the disposal of another State, to be used by that other State for perpetrating an act of aggression against a third State;
- (g) The sending by or on behalf of a State of armed bands, groups, irregulars or mercenaries, which carry out acts of armed force against another State of such gravity as to amount to the acts listed above, or its substantial involvement therein.

Article 9⁴

Elements of Crimes

1. Elements of Crimes shall assist the Court in the interpretation and application of articles 6, 7, 8 and 8 *bis*. They shall be adopted by a two-thirds majority of the members of the Assembly of States Parties.
2. Amendments to the Elements of Crimes may be proposed by:
  - (a) Any State Party;
  - (b) The judges acting by an absolute majority;
  - (c) The Prosecutor.Such amendments shall be adopted by a two-thirds majority of the members of the Assembly of States Parties.
3. The Elements of Crimes and amendments thereto shall be consistent with this Statute.

Article 10

Nothing in this Part shall be interpreted as limiting or prejudicing in any way existing or developing rules of international law for purposes other than this Statute.

Article 11

Jurisdiction *ratione temporis*

1. The Court has jurisdiction only with respect to crimes committed after the entry into force of this Statute.

---

4 As amended by resolution RC/Res.6 of 11 June 2010 (inserting the reference to article 8 *bis*).

2. If a State becomes a Party to this Statute after its entry into force, the Court may exercise its jurisdiction only with respect to crimes committed after the entry into force of this Statute for that State, unless that State has made a declaration under article 12, paragraph 3.

Article 12

Preconditions to the exercise of jurisdiction

1. A State which becomes a Party to this Statute thereby accepts the jurisdiction of the Court with respect to the crimes referred to in article 5.
2. In the case of article 13, paragraph (a) or (c), the Court may exercise its jurisdiction if one or more of the following States are Parties to this Statute or have accepted the jurisdiction of the Court in accordance with paragraph 3:
  - (a) The State on the territory of which the conduct in question occurred or, if the crime was committed on board a vessel or aircraft, the State of registration of that vessel or aircraft;
  - (b) The State of which the person accused of the crime is a national.
3. If the acceptance of a State which is not a Party to this Statute is required under paragraph 2, that State may, by declaration lodged with the Registrar, accept the exercise of jurisdiction by the Court with respect to the crime in question. The accepting State shall cooperate with the Court without any delay or exception in accordance with Part 9.

Article 13

Exercise of jurisdiction

The Court may exercise its jurisdiction with respect to a crime referred to in article 5 in accordance with the provisions of this Statute if:

- (a) A situation in which one or more of such crimes appears to have been committed is referred to the Prosecutor by a State Party in accordance with article 14;
- (b) A situation in which one or more of such crimes appears to have been committed is referred to the Prosecutor by the Security Council acting under Chapter VII of the Charter of the United Nations; or
- (c) The Prosecutor has initiated an investigation in respect of such a crime in accordance with article 15.

Article 14

Referral of a situation by a State Party

1. A State Party may refer to the Prosecutor a situation in which one or more crimes within the jurisdiction of the Court appear to have been committed

requesting the Prosecutor to investigate the situation for the purpose of determining whether one or more specific persons should be charged with the commission of such crimes.

2. As far as possible, a referral shall specify the relevant circumstances and be accompanied by such supporting documentation as is available to the State referring the situation.

Article 15

Prosecutor

1. The Prosecutor may initiate investigations *proprio motu* on the basis of information on crimes within the jurisdiction of the Court.
2. The Prosecutor shall analyse the seriousness of the information received. For this purpose, he or she may seek additional information from States, organs of the United Nations, intergovernmental or nongovernmental organizations, or other reliable sources that he or she deems appropriate, and may receive written or oral testimony at the seat of the Court.
3. If the Prosecutor concludes that there is a reasonable basis to proceed with an investigation, he or she shall submit to the Pre-Trial Chamber a request for authorization of an investigation, together with any supporting material collected. Victims may make representations to the Pre-Trial Chamber, in accordance with the Rules of Procedure and Evidence.
4. If the Pre-Trial Chamber, upon examination of the request and the supporting material, considers that there is a reasonable basis to proceed with an investigation, and that the case appears to fall within the jurisdiction of the Court, it shall authorize the commencement of the investigation, without prejudice to subsequent determinations by the Court with regard to the jurisdiction and admissibility of a case.
5. The refusal of the Pre-Trial Chamber to authorize the investigation shall not preclude the presentation of a subsequent request by the Prosecutor based on new facts or evidence regarding the same situation.
6. If, after the preliminary examination referred to in paragraphs 1 and 2, the Prosecutor concludes that the information provided does not constitute a reasonable basis for an investigation, he or she shall inform those who provided the information. This shall not preclude the Prosecutor from considering further information submitted to him or her regarding the same situation in the light of new facts or evidence.

Article 15 bis⁵

Exercise of jurisdiction over the crime of aggression (State referral, *proprio motu*)

1. The Court may exercise jurisdiction over the crime of aggression in accordance with article 13, paragraphs (a) and (c), subject to the provisions of this article.
2. The Court may exercise jurisdiction only with respect to crimes of aggression committed one year after the ratification or acceptance of the amendments by thirty States Parties.
3. The Court shall exercise jurisdiction over the crime of aggression in accordance with this article, subject to a decision to be taken after 1 January 2017 by the same majority of States Parties as is required for the adoption of an amendment to the Statute.
4. The Court may, in accordance with article 12, exercise jurisdiction over a crime of aggression, arising from an act of aggression committed by a State Party, unless that State Party has previously declared that it does not accept such jurisdiction by lodging a declaration with the Registrar. The withdrawal of such a declaration may be effected at any time and shall be considered by the State Party within three years.
5. In respect of a State that is not a party to this Statute, the Court shall not exercise its jurisdiction over the crime of aggression when committed by that State's nationals or on its territory.
6. Where the Prosecutor concludes that there is a reasonable basis to proceed with an investigation in respect of a crime of aggression, he or she shall first ascertain whether the Security Council has made a determination of an act of aggression committed by the State concerned. The Prosecutor shall notify the Secretary-General of the United Nations of the situation before the Court, including any relevant information and documents.
7. Where the Security Council has made such a determination, the Prosecutor may proceed with the investigation in respect of a crime of aggression.
8. Where no such determination is made within six months after the date of notification, the Prosecutor may proceed with the investigation in respect of a crime of aggression, provided that the Pre-Trial Division has authorized the commencement of the investigation in respect of a crime of aggression in accordance with the procedure contained in article 15, and the Security Council has not decided otherwise in accordance with article 16.
9. A determination of an act of aggression by an organ outside the Court shall be without prejudice to the Court's own findings under this Statute.

---

⁵ Inserted by resolution RC/Res.6 of 11 June 2010.

10. This article is without prejudice to the provisions relating to the exercise of jurisdiction with respect to other crimes referred to in article 5.

Article 15 *ter*6

Exercise of jurisdiction over the crime of aggression (Security Council referral)

1. The Court may exercise jurisdiction over the crime of aggression in accordance with article 13, paragraph (b), subject to the provisions of this article.
2. The Court may exercise jurisdiction only with respect to crimes of aggression committed one year after the ratification or acceptance of the amendments by thirty States Parties.
3. The Court shall exercise jurisdiction over the crime of aggression in accordance with this article, subject to a decision to be taken after 1 January 2017 by the same majority of States Parties as is required for the adoption of an amendment to the Statute.
4. A determination of an act of aggression by an organ outside the Court shall be without prejudice to the Court's own findings under this Statute.
5. This article is without prejudice to the provisions relating to the exercise of jurisdiction with respect to other crimes referred to in article 5.

Article 16

Deferral of investigation or prosecution

No investigation or prosecution may be commenced or proceeded with under this Statute for a period of 12 months after the Security Council, in a resolution adopted under Chapter VII of the Charter of the United Nations, has requested the Court to that effect; that request may be renewed by the Council under the same conditions.

Article 17

Issues of admissibility

1. Having regard to paragraph 10 of the Preamble and article 1, the Court shall determine that a case is inadmissible where:
  - (a) The case is being investigated or prosecuted by a State which has jurisdiction over it, unless the State is unwilling or unable genuinely to carry out the investigation or prosecution;
  - (b) The case has been investigated by a State which has jurisdiction over it and the State has decided not to prosecute the person concerned, unless the decision resulted from the unwillingness or inability of the State genuinely to prosecute;

---

6 Inserted by resolution RC/Res.6 of 11 June 2010.

- (c) The person concerned has already been tried for conduct which is the subject of the complaint, and a trial by the Court is not permitted under article 20, paragraph 3;
  - (d) The case is not of sufficient gravity to justify further action by the Court.
- 2. In order to determine unwillingness in a particular case, the Court shall consider, having regard to the principles of due process recognized by international law, whether one or more of the following exist, as applicable:
  - (a) The proceedings were or are being undertaken or the national decision was made for the purpose of shielding the person concerned from criminal responsibility for crimes within the jurisdiction of the Court referred to in article 5;
  - (b) There has been an unjustified delay in the proceedings which in the circumstances is inconsistent with an intent to bring the person concerned to justice;
  - (c) The proceedings were not or are not being conducted independently or impartially, and they were or are being conducted in a manner which, in the circumstances, is inconsistent with an intent to bring the person concerned to justice.
- 3. In order to determine inability in a particular case, the Court shall consider whether, due to a total or substantial collapse or unavailability of its national judicial system, the State is unable to obtain the accused or the necessary evidence and testimony or otherwise unable to carry out its proceedings.

Article 18

Preliminary rulings regarding admissibility

1. When a situation has been referred to the Court pursuant to article 13 (a) and the Prosecutor has determined that there would be a reasonable basis to commence an investigation, or the Prosecutor initiates an investigation pursuant to articles 13 (c) and 15, the Prosecutor shall notify all States Parties and those States which, taking into account the information available, would normally exercise jurisdiction over the crimes concerned. The Prosecutor may notify such States on a confidential basis and, where the Prosecutor believes it necessary to protect persons, prevent destruction of evidence or prevent the absconding of persons, may limit the scope of the information provided to States.
2. Within one month of receipt of that notification, a State may inform the Court that it is investigating or has investigated its nationals or others within its jurisdiction with respect to criminal acts which may constitute crimes referred to in article 5 and which relate to the information provided in the notification to States. At the request of that State, the Prosecutor shall defer to the

State's investigation of those persons unless the Pre-Trial Chamber, on the application of the Prosecutor, decides to authorize the investigation.

3. The Prosecutor's deferral to a State's investigation shall be open to review by the Prosecutor six months after the date of deferral or at any time when there has been a significant change of circumstances based on the State's unwillingness or inability genuinely to carry out the investigation.
4. The State concerned or the Prosecutor may appeal to the Appeals Chamber against a ruling of the Pre-Trial Chamber, in accordance with article 82. The appeal may be heard on an expedited basis.
5. When the Prosecutor has deferred an investigation in accordance with paragraph 2, the Prosecutor may request that the State concerned periodically inform the Prosecutor of the progress of its investigations and any subsequent prosecutions. States Parties shall respond to such requests without undue delay.
6. Pending a ruling by the Pre-Trial Chamber, or at any time when the Prosecutor has deferred an investigation under this article, the Prosecutor may, on an exceptional basis, seek authority from the Pre-Trial Chamber to pursue necessary investigative steps for the purpose of preserving evidence where there is a unique opportunity to obtain important evidence or there is a significant risk that such evidence may not be subsequently available.
7. A State which has challenged a ruling of the Pre-Trial Chamber under this article may challenge the admissibility of a case under article 19 on the grounds of additional significant facts or significant change of circumstances.

Article 19

Challenges to the jurisdiction of the Court or the admissibility of a case

1. The Court shall satisfy itself that it has jurisdiction in any case brought before it. The Court may, on its own motion, determine the admissibility of a case in accordance with article 17.
2. Challenges to the admissibility of a case on the grounds referred to in article 17 or challenges to the jurisdiction of the Court may be made by:
  - (a) An accused or a person for whom a warrant of arrest or a summons to appear has been issued under article 58;
  - (b) A State which has jurisdiction over a case, on the ground that it is investigating or prosecuting the case or has investigated or prosecuted;
  - or (c) A State from which acceptance of jurisdiction is required under article 12.
3. The Prosecutor may seek a ruling from the Court regarding a question of jurisdiction or admissibility. In proceedings with respect to jurisdiction or admissibility, those who have referred the situation under article 13, as well as victims, may also submit observations to the Court.

4. The admissibility of a case or the jurisdiction of the Court may be challenged only once by any person or State referred to in paragraph 2. The challenge shall take place prior to or at the commencement of the trial. In exceptional circumstances, the Court may grant leave for a challenge to be brought more than once or at a time later than the commencement of the trial. Challenges to the admissibility of a case, at the commencement of a trial, or subsequently with the leave of the Court, may be based only on article 17, paragraph 1 (c).
5. A State referred to in paragraph 2 (b) and (c) shall make a challenge at the earliest opportunity.
6. Prior to the confirmation of the charges, challenges to the admissibility of a case or challenges to the jurisdiction of the Court shall be referred to the Pre-Trial Chamber. After confirmation of the charges, they shall be referred to the Trial Chamber. Decisions with respect to jurisdiction or admissibility may be appealed to the Appeals Chamber in accordance with article 82.
7. If a challenge is made by a State referred to in paragraph 2 (b) or (c), the Prosecutor shall suspend the investigation until such time as the Court makes a determination in accordance with article 17.
8. Pending a ruling by the Court, the Prosecutor may seek authority from the Court:
  - (a) To pursue necessary investigative steps of the kind referred to in article 18, paragraph 6;
  - (b) To take a statement or testimony from a witness or complete the collection and examination of evidence which had begun prior to the making of the challenge; and
  - (c) In cooperation with the relevant States, to prevent the absconding of persons in respect of whom the Prosecutor has already requested a warrant of arrest under article 58.
9. The making of a challenge shall not affect the validity of any act performed by the Prosecutor or any order or warrant issued by the Court prior to the making of the challenge.
10. If the Court has decided that a case is inadmissible under article 17, the Prosecutor may submit a request for a review of the decision when he or she is fully satisfied that new facts have arisen which negate the basis on which the case had previously been found inadmissible under article 17.
11. If the Prosecutor, having regard to the matters referred to in article 17, defers an investigation, the Prosecutor may request that the relevant State make available to the Prosecutor information on the proceedings. That information shall, at the request of the State concerned, be confidential. If the Prosecutor thereafter decides to proceed with an investigation, he or she shall notify the State to which deferral of the proceedings has taken place.

Article 20⁷

Ne bis in idem

1. Except as provided in this Statute, no person shall be tried before the Court with respect to conduct which formed the basis of crimes for which the person has been convicted or acquitted by the Court.
2. No person shall be tried by another court for a crime referred to in article 5 for which that person has already been convicted or acquitted by the Court.
3. No person who has been tried by another court for conduct also proscribed under article 6, 7, 8 or 8 *bis* shall be tried by the Court with respect to the same conduct unless the proceedings in the other court:
  - (a) Were for the purpose of shielding the person concerned from criminal responsibility for crimes within the jurisdiction of the Court; or
  - (b) Otherwise were not conducted independently or impartially in accordance with the norms of due process recognized by international law and were conducted in a manner which, in the circumstances, was inconsistent with an intent to bring the person concerned to justice.

Article 21

Applicable law

1. The Court shall apply:
  - (a) In the first place, this Statute, Elements of Crimes and its Rules of Procedure and Evidence;
  - (b) In the second place, where appropriate, applicable treaties and the principles and rules of international law, including the established principles of the international law of armed conflict;
  - (c) Failing that, general principles of law derived by the Court from national laws of legal systems of the world including, as appropriate, the national laws of States that would normally exercise jurisdiction over the crime, provided that those principles are not inconsistent with this Statute and with international law and internationally recognized norms and standards.
2. The Court may apply principles and rules of law as interpreted in its previous decisions.
3. The application and interpretation of law pursuant to this article must be consistent with internationally recognized human rights, and be without any adverse distinction founded on grounds such as gender as defined in article 7, paragraph 3, age, race, colour, language, religion or belief, political or other opinion, national, ethnic or social origin, wealth, birth or other status.

---

⁷ As amended by resolution RC/Res.6 of 11 June 2010 (inserting the reference to article 8 *bis*).

PART 3.
GENERAL PRINCIPLES OF CRIMINAL LAW

Article 22

Nullum crimen sine lege

1. A person shall not be criminally responsible under this Statute unless the conduct in question constitutes, at the time it takes place, a crime within the jurisdiction of the Court.
2. The definition of a crime shall be strictly construed and shall not be extended by analogy. In case of ambiguity, the definition shall be interpreted in favour of the person being investigated, prosecuted or convicted.
3. This article shall not affect the characterization of any conduct as criminal under international law independently of this Statute.

Article 23

Nulla poena sine lege

A person convicted by the Court may be punished only in accordance with this Statute.

Article 24

Non-retroactivity *ratione personae*

1. No person shall be criminally responsible under this Statute for conduct prior to the entry into force of the Statute.
2. In the event of a change in the law applicable to a given case prior to a final judgement, the law more favourable to the person being investigated, prosecuted or convicted shall apply.

Article 25⁸

Individual criminal responsibility

1. The Court shall have jurisdiction over natural persons pursuant to this Statute.
2. A person who commits a crime within the jurisdiction of the Court shall be individually responsible and liable for punishment in accordance with this Statute.

---

⁸ As amended by resolution RC/Res.6 of 11 June 2010 (adding paragraph 3 *bis*).

3. In accordance with this Statute, a person shall be criminally responsible and liable for punishment for a crime within the jurisdiction of the Court if that person:
- (a) Commits such a crime, whether as an individual, jointly with another or through another person, regardless of whether that other person is criminally responsible;
  - (b) Orders, solicits or induces the commission of such a crime which in fact occurs or is attempted;
  - (c) For the purpose of facilitating the commission of such a crime, aids, abets or otherwise assists in its commission or its attempted commission, including providing the means for its commission;
  - (d) In any other way contributes to the commission or attempted commission of such a crime by a group of persons acting with a common purpose. Such contribution shall be intentional and shall either:
    - (i) Be made with the aim of furthering the criminal activity or criminal purpose of the group, where such activity or purpose involves the commission of a crime within the jurisdiction of the Court; or
    - (ii) Be made in the knowledge of the intention of the group to commit the crime;
  - (e) In respect of the crime of genocide, directly and publicly incites others to commit genocide;
  - (f) Attempts to commit such a crime by taking action that commences its execution by means of a substantial step, but the crime does not occur because of circumstances independent of the person's intentions. However, a person who abandons the effort to commit the crime or otherwise prevents the completion of the crime shall not be liable for punishment under this Statute for the attempt to commit that crime if that person completely and voluntarily gave up the criminal purpose.
- 3 *bis*. In respect of the crime of aggression, the provisions of this article shall apply only to persons in a position effectively to exercise control over or to direct the political or military action of a State.
4. No provision in this Statute relating to individual criminal responsibility shall affect the responsibility of States under international law.

Article 26

Exclusion of jurisdiction over persons under eighteen

The Court shall have no jurisdiction over any person who was under the age of 18 at the time of the alleged commission of a crime.

Article 27

Irrelevance of official capacity

1. This Statute shall apply equally to all persons without any distinction based on official capacity. In particular, official capacity as a Head of State or Government, a member of a Government or parliament, an elected representative or a government official shall in no case exempt a person from criminal responsibility under this Statute, nor shall it, in and of itself, constitute a ground for reduction of sentence.
2. Immunities or special procedural rules which may attach to the official capacity of a person, whether under national or international law, shall not bar the Court from exercising its jurisdiction over such a person.

Article 28

Responsibility of commanders and other superiors

In addition to other grounds of criminal responsibility under this Statute for crimes within the jurisdiction of the Court:

- (a) A military commander or person effectively acting as a military commander shall be criminally responsible for crimes within the jurisdiction of the Court committed by forces under his or her effective command and control, or effective authority and control as the case may be, as a result of his or her failure to exercise control properly over such forces, where:
  - (i) That military commander or person either knew or, owing to the circumstances at the time, should have known that the forces were committing or about to commit such crimes; and
  - (ii) That military commander or person failed to take all necessary and reasonable measures within his or her power to prevent or repress their commission or to submit the matter to the competent authorities for investigation and prosecution.
- (b) With respect to superior and subordinate relationships not described in paragraph (a), a superior shall be criminally responsible for crimes within the jurisdiction of the Court committed by subordinates under his or her effective authority and control, as a result of his or her failure to exercise control properly over such subordinates, where:
  - (i) The superior either knew, or consciously disregarded information which clearly indicated, that the subordinates were committing or about to commit such crimes;
  - (ii) The crimes concerned activities that were within the effective responsibility and control of the superior; and

- (iii) The superior failed to take all necessary and reasonable measures within his or her power to prevent or repress their commission or to submit the matter to the competent authorities for investigation and prosecution.

Article 29

Non-applicability of statute of limitations

The crimes within the jurisdiction of the Court shall not be subject to any statute of limitations.

Article 30

Mental element

1. Unless otherwise provided, a person shall be criminally responsible and liable for punishment for a crime within the jurisdiction of the Court only if the material elements are committed with intent and knowledge.
2. For the purposes of this article, a person has intent where:
  - (a) In relation to conduct, that person means to engage in the conduct;
  - (b) In relation to a consequence, that person means to cause that consequence or is aware that it will occur in the ordinary course of events.
3. For the purposes of this article, "knowledge" means awareness that a circumstance exists or a consequence will occur in the ordinary course of events. "Know" and "knowingly" shall be construed accordingly.

Article 31

Grounds for excluding criminal responsibility

1. In addition to other grounds for excluding criminal responsibility provided for in this Statute, a person shall not be criminally responsible if, at the time of that person's conduct:
  - (a) The person suffers from a mental disease or defect that destroys that person's capacity to appreciate the unlawfulness or nature of his or her conduct, or capacity to control his or her conduct to conform to the requirements of law;
  - (b) The person is in a state of intoxication that destroys that person's capacity to appreciate the unlawfulness or nature of his or her conduct, or capacity to control his or her conduct to conform to the requirements of law, unless the person has become voluntarily intoxicated under such circumstances that the person knew, or disregarded the risk, that, as a

result of the intoxication, he or she was likely to engage in conduct constituting a crime within the jurisdiction of the Court;

- (c) The person acts reasonably to defend himself or herself or another person or, in the case of war crimes, property which is essential for the survival of the person or another person or property which is essential for accomplishing a military mission, against an imminent and unlawful use of force in a manner proportionate to the degree of danger to the person or the other person or property protected. The fact that the person was involved in a defensive operation conducted by forces shall not in itself constitute a ground for excluding criminal responsibility under this subparagraph;
  - (d) The conduct which is alleged to constitute a crime within the jurisdiction of the Court has been caused by duress resulting from a threat of imminent death or of continuing or imminent serious bodily harm against that person or another person, and the person acts necessarily and reasonably to avoid this threat, provided that the person does not intend to cause a greater harm than the one sought to be avoided. Such a threat may either be:
    - (i) Made by other persons; or
    - (ii) Constituted by other circumstances beyond that person's control.
2. The Court shall determine the applicability of the grounds for excluding criminal responsibility provided for in this Statute to the case before it.
  3. At trial, the Court may consider a ground for excluding criminal responsibility other than those referred to in paragraph 1 where such a ground is derived from applicable law as set forth in article 21. The procedures relating to the consideration of such a ground shall be provided for in the Rules of Procedure and Evidence.

Article 32

Mistake of fact or mistake of law

1. A mistake of fact shall be a ground for excluding criminal responsibility only if it negates the mental element required by the crime.
2. A mistake of law as to whether a particular type of conduct is a crime within the jurisdiction of the Court shall not be a ground for excluding criminal responsibility. A mistake of law may, however, be a ground for excluding criminal responsibility if it negates the mental element required by such a crime, or as provided for in article 33.

Article 33

Superior orders and prescription of law

1. The fact that a crime within the jurisdiction of the Court has been committed by a person pursuant to an order of a Government or of a superior, whether military or civilian, shall not relieve that person of criminal responsibility unless:
  - (a) The person was under a legal obligation to obey orders of the Government or the superior in question;
  - (b) The person did not know that the order was unlawful; and
  - (c) The order was not manifestly unlawful.
2. For the purposes of this article, orders to commit genocide or crimes against humanity are manifestly unlawful.

PART 4.
COMPOSITION AND ADMINISTRATION OF THE COURT

Article 34
Organs of the Court

The Court shall be composed of the following organs:

- (a) The Presidency;
- (b) An Appeals Division, a Trial Division and a Pre-Trial Division;
- (c) The Office of the Prosecutor;
- (d) The Registry.

Article 35
Service of judges

- 1. All judges shall be elected as full-time members of the Court and shall be available to serve on that basis from the commencement of their terms of office.
- 2. The judges composing the Presidency shall serve on a full-time basis as soon as they are elected.
- 3. The Presidency may, on the basis of the workload of the Court and in consultation with its members, decide from time to time to what extent the remaining judges shall be required to serve on a full-time basis. Any such arrangement shall be without prejudice to the provisions of article 40.
- 4. The financial arrangements for judges not required to serve on a full-time basis shall be made in accordance with article 49.

Article 36
Qualifications, nomination and election of judges

- 1. Subject to the provisions of paragraph 2, there shall be 18 judges of the Court.
- 2. (a) The Presidency, acting on behalf of the Court, may propose an increase in the number of judges specified in paragraph 1, indicating the reasons why this is considered necessary and appropriate. The Registrar shall promptly circulate any such proposal to all States Parties.
(b) Any such proposal shall then be considered at a meeting of the Assembly of States Parties to be convened in accordance with article 112. The proposal shall be considered adopted if approved at the meeting by a vote of two thirds of the members of the Assembly of States Parties and

shall enter into force at such time as decided by the Assembly of States Parties.

- (c) (i) Once a proposal for an increase in the number of judges has been adopted under subparagraph (b), the election of the additional judges shall take place at the next session of the Assembly of States Parties in accordance with paragraphs 3 to 8, and article 37, paragraph 2;
  - (ii) Once a proposal for an increase in the number of judges has been adopted and brought into effect under subparagraphs (b) and (c) (i), it shall be open to the Presidency at any time thereafter, if the workload of the Court justifies it, to propose a reduction in the number of judges, provided that the number of judges shall not be reduced below that specified in paragraph 1. The proposal shall be dealt with in accordance with the procedure laid down in subparagraphs (a) and (b). In the event that the proposal is adopted, the number of judges shall be progressively decreased as the terms of office of serving judges expire, until the necessary number has been reached.
3. (a) The judges shall be chosen from among persons of high moral character, impartiality and integrity who possess the qualifications required in their respective States for appointment to the highest judicial offices.
- (b) Every candidate for election to the Court shall:
- (i) Have established competence in criminal law and procedure, and the necessary relevant experience, whether as judge, prosecutor, advocate or in other similar capacity, in criminal proceedings; or
  - (ii) Have established competence in relevant areas of international law such as international humanitarian law and the law of human rights, and extensive experience in a professional legal capacity which is of relevance to the judicial work of the Court;
- (c) Every candidate for election to the Court shall have an excellent knowledge of and be fluent in at least one of the working languages of the Court.
4. (a) Nominations of candidates for election to the Court may be made by any State Party to this Statute, and shall be made either:
- (i) By the procedure for the nomination of candidates for appointment to the highest judicial offices in the State in question; or
  - (ii) By the procedure provided for the nomination of candidates for the International Court of Justice in the Statute of that Court. Nominations shall be accompanied by a statement in the necessary detail specifying how the candidate fulfils the requirements of paragraph 3.

- (b) Each State Party may put forward one candidate for any given election who need not necessarily be a national of that State Party but shall in any case be a national of a State Party.
  - (c) The Assembly of States Parties may decide to establish, if appropriate, an Advisory Committee on nominations. In that event, the Committee's composition and mandate shall be established by the Assembly of States Parties.
5. For the purposes of the election, there shall be two lists of candidates:
- List A containing the names of candidates with the qualifications specified in paragraph 3 (b) (i); and
  - List B containing the names of candidates with the qualifications specified in paragraph 3 (b) (ii).
- A candidate with sufficient qualifications for both lists may choose on which list to appear. At the first election to the Court, at least nine judges shall be elected from list A and at least five judges from list B. Subsequent elections shall be so organized as to maintain the equivalent proportion on the Court of judges qualified on the two lists.
6. (a) The judges shall be elected by secret ballot at a meeting of the Assembly of States Parties convened for that purpose under article 112. Subject to paragraph 7, the persons elected to the Court shall be the 18 candidates who obtain the highest number of votes and a two-thirds majority of the States Parties present and voting.
- (b) In the event that a sufficient number of judges is not elected on the first ballot, successive ballots shall be held in accordance with the procedures laid down in subparagraph (a) until the remaining places have been filled.
7. No two judges may be nationals of the same State. A person who, for the purposes of membership of the Court, could be regarded as a national of more than one State shall be deemed to be a national of the State in which that person ordinarily exercises civil and political rights.
8. (a) The States Parties shall, in the selection of judges, take into account the need, within the membership of the Court, for:
- (i) The representation of the principal legal systems of the world;
  - (ii) Equitable geographical representation; and
  - (iii) A fair representation of female and male judges.
- (b) States Parties shall also take into account the need to include judges with legal expertise on specific issues, including, but not limited to, violence against women or children.

9. (a) Subject to subparagraph (b), judges shall hold office for a term of nine years and, subject to subparagraph (c) and to article 37, paragraph 2, shall not be eligible for re-election.
  - (b) At the first election, one third of the judges elected shall be selected by lot to serve for a term of three years; one third of the judges elected shall be selected by lot to serve for a term of six years; and the remainder shall serve for a term of nine years.
  - (c) A judge who is selected to serve for a term of three years under subparagraph (b) shall be eligible for re-election for a full term.
10. Notwithstanding paragraph 9, a judge assigned to a Trial or Appeals Chamber in accordance with article 39 shall continue in office to complete any trial or appeal the hearing of which has already commenced before that Chamber.

Article 37

Judicial vacancies

1. In the event of a vacancy, an election shall be held in accordance with article 36 to fill the vacancy.
2. A judge elected to fill a vacancy shall serve for the remainder of the predecessor's term and, if that period is three years or less, shall be eligible for re-election for a full term under article 36.

Article 38

The Presidency

1. The President and the First and Second Vice-Presidents shall be elected by an absolute majority of the judges. They shall each serve for a term of three years or until the end of their respective terms of office as judges, whichever expires earlier. They shall be eligible for re-election once.
2. The First Vice-President shall act in place of the President in the event that the President is unavailable or disqualified. The Second Vice-President shall act in place of the President in the event that both the President and the First Vice-President are unavailable or disqualified.
3. The President, together with the First and Second Vice-Presidents, shall constitute the Presidency, which shall be responsible for:
  - (a) The proper administration of the Court, with the exception of the Office of the Prosecutor; and
  - (b) The other functions conferred upon it in accordance with this Statute.

4. In discharging its responsibility under paragraph 3 (a), the Presidency shall coordinate with and seek the concurrence of the Prosecutor on all matters of mutual concern.

Article 39 Chambers

1. As soon as possible after the election of the judges, the Court shall organize itself into the divisions specified in article 34, paragraph (b). The Appeals Division shall be composed of the President and four other judges, the Trial Division of not less than six judges and the Pre-Trial Division of not less than six judges. The assignment of judges to divisions shall be based on the nature of the functions to be performed by each division and the qualifications and experience of the judges elected to the Court, in such a way that each division shall contain an appropriate combination of expertise in criminal law and procedure and in international law. The Trial and Pre-Trial Divisions shall be composed predominantly of judges with criminal trial experience.
2. (a) The judicial functions of the Court shall be carried out in each division by Chambers.
  - (b) (i) The Appeals Chamber shall be composed of all the judges of the Appeals Division;
  - (ii) The functions of the Trial Chamber shall be carried out by three judges of the Trial Division;
  - (iii) The functions of the Pre-Trial Chamber shall be carried out either by three judges of the Pre-Trial Division or by a single judge of that division in accordance with this Statute and the Rules of Procedure and Evidence;
  - (c) Nothing in this paragraph shall preclude the simultaneous constitution of more than one Trial Chamber or Pre-Trial Chamber when the efficient management of the Court's workload so requires.
3. (a) Judges assigned to the Trial and Pre-Trial Divisions shall serve in those divisions for a period of three years, and thereafter until the completion of any case the hearing of which has already commenced in the division concerned.
  - (b) Judges assigned to the Appeals Division shall serve in that division for their entire term of office.
4. Judges assigned to the Appeals Division shall serve only in that division. Nothing in this article shall, however, preclude the temporary attachment of judges from the Trial Division to the Pre-Trial Division or vice versa, if the Presidency considers that the efficient management of the Court's workload so requires, provided that under no circumstances shall a judge who has participated in the pre-trial phase of a case be eligible to sit on the Trial Chamber hearing that case.

Article 40

Independence of the judges

1. The judges shall be independent in the performance of their functions.
2. Judges shall not engage in any activity which is likely to interfere with their judicial functions or to affect confidence in their independence.
3. Judges required to serve on a full-time basis at the seat of the Court shall not engage in any other occupation of a professional nature.
4. Any question regarding the application of paragraphs 2 and 3 shall be decided by an absolute majority of the judges. Where any such question concerns an individual judge, that judge shall not take part in the decision.

Article 41

Excusing and disqualification of judges

1. The Presidency may, at the request of a judge, excuse that judge from the exercise of a function under this Statute, in accordance with the Rules of Procedure and Evidence.
2. (a) A judge shall not participate in any case in which his or her impartiality might reasonably be doubted on any ground. A judge shall be disqualified from a case in accordance with this paragraph if, *inter alia*, that judge has previously been involved in any capacity in that case before the Court or in a related criminal case at the national level involving the person being investigated or prosecuted. A judge shall also be disqualified on such other grounds as may be provided for in the Rules of Procedure and Evidence.
  - (b) The Prosecutor or the person being investigated or prosecuted may request the disqualification of a judge under this paragraph.
  - (c) Any question as to the disqualification of a judge shall be decided by an absolute majority of the judges. The challenged judge shall be entitled to present his or her comments on the matter, but shall not take part in the decision.

Article 42

The Office of the Prosecutor

1. The Office of the Prosecutor shall act independently as a separate organ of the Court. It shall be responsible for receiving referrals and any substantiated information on crimes within the jurisdiction of the Court, for examining them and for conducting investigations and prosecutions before the Court. A member of the Office shall not seek or act on instructions from any external source.

2. The Office shall be headed by the Prosecutor. The Prosecutor shall have full authority over the management and administration of the Office, including the staff, facilities and other resources thereof. The Prosecutor shall be assisted by one or more Deputy Prosecutors, who shall be entitled to carry out any of the acts required of the Prosecutor under this Statute. The Prosecutor and the Deputy Prosecutors shall be of different nationalities. They shall serve on a full-time basis.
3. The Prosecutor and the Deputy Prosecutors shall be persons of high moral character, be highly competent in and have extensive practical experience in the prosecution or trial of criminal cases. They shall have an excellent knowledge of and be fluent in at least one of the working languages of the Court.
4. The Prosecutor shall be elected by secret ballot by an absolute majority of the members of the Assembly of States Parties. The Deputy Prosecutors shall be elected in the same way from a list of candidates provided by the Prosecutor. The Prosecutor shall nominate three candidates for each position of Deputy Prosecutor to be filled. Unless a shorter term is decided upon at the time of their election, the Prosecutor and the Deputy Prosecutors shall hold office for a term of nine years and shall not be eligible for re-election.
5. Neither the Prosecutor nor a Deputy Prosecutor shall engage in any activity which is likely to interfere with his or her prosecutorial functions or to affect confidence in his or her independence. They shall not engage in any other occupation of a professional nature.
6. The Presidency may excuse the Prosecutor or a Deputy Prosecutor, at his or her request, from acting in a particular case.
7. Neither the Prosecutor nor a Deputy Prosecutor shall participate in any matter in which their impartiality might reasonably be doubted on any ground. They shall be disqualified from a case in accordance with this paragraph if, *inter alia*, they have previously been involved in any capacity in that case before the Court or in a related criminal case at the national level involving the person being investigated or prosecuted.
8. Any question as to the disqualification of the Prosecutor or a Deputy Prosecutor shall be decided by the Appeals Chamber.
  - (a) The person being investigated or prosecuted may at any time request the disqualification of the Prosecutor or a Deputy Prosecutor on the grounds set out in this article;
  - (b) The Prosecutor or the Deputy Prosecutor, as appropriate, shall be entitled to present his or her comments on the matter;
9. The Prosecutor shall appoint advisers with legal expertise on specific issues, including, but not limited to, sexual and gender violence and violence against children.

Article 43

The Registry

1. The Registry shall be responsible for the non-judicial aspects of the administration and servicing of the Court, without prejudice to the functions and powers of the Prosecutor in accordance with article 42.
2. The Registry shall be headed by the Registrar, who shall be the principal administrative officer of the Court. The Registrar shall exercise his or her functions under the authority of the President of the Court.
3. The Registrar and the Deputy Registrar shall be persons of high moral character, be highly competent and have an excellent knowledge of and be fluent in at least one of the working languages of the Court.
4. The judges shall elect the Registrar by an absolute majority by secret ballot, taking into account any recommendation by the Assembly of States Parties. If the need arises and upon the recommendation of the Registrar, the judges shall elect, in the same manner, a Deputy Registrar.
5. The Registrar shall hold office for a term of five years, shall be eligible for re-election once and shall serve on a full-time basis. The Deputy Registrar shall hold office for a term of five years or such shorter term as may be decided upon by an absolute majority of the judges, and may be elected on the basis that the Deputy Registrar shall be called upon to serve as required.
6. The Registrar shall set up a Victims and Witnesses Unit within the Registry. This Unit shall provide, in consultation with the Office of the Prosecutor, protective measures and security arrangements, counselling and other appropriate assistance for witnesses, victims who appear before the Court, and others who are at risk on account of testimony given by such witnesses. The Unit shall include staff with expertise in trauma, including trauma related to crimes of sexual violence.

Article 44

Staff

1. The Prosecutor and the Registrar shall appoint such qualified staff as may be required to their respective offices. In the case of the Prosecutor, this shall include the appointment of investigators.
2. In the employment of staff, the Prosecutor and the Registrar shall ensure the highest standards of efficiency, competency and integrity, and shall have regard, *mutatis mutandis*, to the criteria set forth in article 36, paragraph 8.
3. The Registrar, with the agreement of the Presidency and the Prosecutor, shall propose Staff Regulations which include the terms and conditions upon which the staff of the Court shall be appointed, remunerated and dismissed. The Staff Regulations shall be approved by the Assembly of States Parties.

4. The Court may, in exceptional circumstances, employ the expertise of gratis personnel offered by States Parties, intergovernmental organizations or non-governmental organizations to assist with the work of any of the organs of the Court. The Prosecutor may accept any such offer on behalf of the Office of the Prosecutor. Such gratis personnel shall be employed in accordance with guidelines to be established by the Assembly of States Parties.

Article 45
Solemn undertaking

Before taking up their respective duties under this Statute, the judges, the Prosecutor, the Deputy Prosecutors, the Registrar and the Deputy Registrar shall each make a solemn undertaking in open court to exercise his or her respective functions impartially and conscientiously.

Article 46
Removal from office

1. A judge, the Prosecutor, a Deputy Prosecutor, the Registrar or the Deputy Registrar shall be removed from office if a decision to this effect is made in accordance with paragraph 2, in cases where that person:
  - (a) Is found to have committed serious misconduct or a serious breach of his or her duties under this Statute, as provided for in the Rules of Procedure and Evidence; or
  - (b) Is unable to exercise the functions required by this Statute.
2. A decision as to the removal from office of a judge, the Prosecutor or a Deputy Prosecutor under paragraph 1 shall be made by the Assembly of States Parties, by secret ballot:
  - (a) In the case of a judge, by a two-thirds majority of the States Parties upon a recommendation adopted by a two-thirds majority of the other judges;
  - (b) In the case of the Prosecutor, by an absolute majority of the States Parties;
  - (c) In the case of a Deputy Prosecutor, by an absolute majority of the States Parties upon the recommendation of the Prosecutor.
3. A decision as to the removal from office of the Registrar or Deputy Registrar shall be made by an absolute majority of the judges.
4. A judge, Prosecutor, Deputy Prosecutor, Registrar or Deputy Registrar whose conduct or ability to exercise the functions of the office as required by this Statute is challenged under this article shall have full opportunity to present and receive evidence and to make submissions in accordance with the Rules of Procedure and Evidence. The person in question shall not otherwise participate in the consideration of the matter.

Article 47
Disciplinary measures

A judge, Prosecutor, Deputy Prosecutor, Registrar or Deputy Registrar who has committed misconduct of a less serious nature than that set out in article 46, paragraph 1, shall be subject to disciplinary measures, in accordance with the Rules of Procedure and Evidence.

Article 48
Privileges and immunities

1. The Court shall enjoy in the territory of each State Party such privileges and immunities as are necessary for the fulfilment of its purposes.
2. The judges, the Prosecutor, the Deputy Prosecutors and the Registrar shall, when engaged on or with respect to the business of the Court, enjoy the same privileges and immunities as are accorded to heads of diplomatic missions and shall, after the expiry of their terms of office, continue to be accorded immunity from legal process of every kind in respect of words spoken or written and acts performed by them in their official capacity.
3. The Deputy Registrar, the staff of the Office of the Prosecutor and the staff of the Registry shall enjoy the privileges and immunities and facilities necessary for the performance of their functions, in accordance with the agreement on the privileges and immunities of the Court.
4. Counsel, experts, witnesses or any other person required to be present at the seat of the Court shall be accorded such treatment as is necessary for the proper functioning of the Court, in accordance with the agreement on the privileges and immunities of the Court.
5. The privileges and immunities of:
  - (a) A judge or the Prosecutor may be waived by an absolute majority of the judges;
  - (b) The Registrar may be waived by the Presidency;
  - (c) The Deputy Prosecutors and staff of the Office of the Prosecutor may be waived by the Prosecutor;
  - (d) The Deputy Registrar and staff of the Registry may be waived by the Registrar.

Article 49
Salaries, allowances and expenses

The judges, the Prosecutor, the Deputy Prosecutors, the Registrar and the Deputy Registrar shall receive such salaries, allowances and expenses as may

be decided upon by the Assembly of States Parties. These salaries and allowances shall not be reduced during their terms of office.

Article 50

Official and working languages

1. The official languages of the Court shall be Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish. The judgements of the Court, as well as other decisions resolving fundamental issues before the Court, shall be published in the official languages. The Presidency shall, in accordance with the criteria established by the Rules of Procedure and Evidence, determine which decisions may be considered as resolving fundamental issues for the purposes of this paragraph.
2. The working languages of the Court shall be English and French. The Rules of Procedure and Evidence shall determine the cases in which other official languages may be used as working languages.
3. At the request of any party to a proceeding or a State allowed to intervene in a proceeding, the Court shall authorize a language other than English or French to be used by such a party or State, provided that the Court considers such authorization to be adequately justified.

Article 51

Rules of Procedure and Evidence

1. The Rules of Procedure and Evidence shall enter into force upon adoption by a two-thirds majority of the members of the Assembly of States Parties.
2. Amendments to the Rules of Procedure and Evidence may be proposed by:
  - (a) Any State Party;
  - (b) The judges acting by an absolute majority; or
  - (c) The Prosecutor.

Such amendments shall enter into force upon adoption by a two-thirds majority of the members of the Assembly of States Parties.

3. After the adoption of the Rules of Procedure and Evidence, in urgent cases where the Rules do not provide for a specific situation before the Court, the judges may, by a two-thirds majority, draw up provisional Rules to be applied until adopted, amended or rejected at the next ordinary or special session of the Assembly of States Parties.
4. The Rules of Procedure and Evidence, amendments thereto and any provisional Rule shall be consistent with this Statute. Amendments to the Rules of Procedure and Evidence as well as provisional Rules shall not be applied retroactively to the detriment of the person who is being investigated or prosecuted or who has been convicted.

5. In the event of conflict between the Statute and the Rules of Procedure and Evidence, the Statute shall prevail.

Article 52

Regulations of the Court

1. The judges shall, in accordance with this Statute and the Rules of Procedure and Evidence, adopt, by an absolute majority, the Regulations of the Court necessary for its routine functioning.
2. The Prosecutor and the Registrar shall be consulted in the elaboration of the Regulations and any amendments thereto.
3. The Regulations and any amendments thereto shall take effect upon adoption unless otherwise decided by the judges. Immediately upon adoption, they shall be circulated to States Parties for comments. If within six months there are no objections from a majority of States Parties, they shall remain in force.

PART 5. INVESTIGATION AND PROSECUTION

Article 53

Initiation of an investigation

1. The Prosecutor shall, having evaluated the information made available to him or her, initiate an investigation unless he or she determines that there is no reasonable basis to proceed under this Statute. In deciding whether to initiate an investigation, the Prosecutor shall consider whether:

(a) The information available to the Prosecutor provides a reasonable basis to believe that a crime within the jurisdiction of the Court has been or is being committed;

(b) The case is or would be admissible under article 17; and

(c) Taking into account the gravity of the crime and the interests of victims, there are nonetheless substantial reasons to believe that an investigation would not serve the interests of justice. If the Prosecutor determines that there is no reasonable basis to proceed and his or her determination is based solely on subparagraph (c) above, he or she shall inform the Pre-Trial Chamber.

2. If, upon investigation, the Prosecutor concludes that there is not a sufficient basis for a prosecution because:

(a) There is not a sufficient legal or factual basis to seek a warrant or summons under article 58;

(b) The case is inadmissible under article 17; or

(c) A prosecution is not in the interests of justice, taking into account all the circumstances, including the gravity of the crime, the interests of victims and the age or infirmity of the alleged perpetrator, and his or her role in the alleged crime;

the Prosecutor shall inform the Pre-Trial Chamber and the State making a referral under article 14 or the Security Council in a case under article 13, paragraph (b), of his or her conclusion and the reasons for the conclusion.

3. (a) At the request of the State making a referral under article 14 or the Security Council under article 13, paragraph (b), the Pre-Trial Chamber may review a decision of the Prosecutor under paragraph 1 or 2 not to proceed and may request the Prosecutor to reconsider that decision.

(b) In addition, the Pre-Trial Chamber may, on its own initiative, review a decision of the Prosecutor not to proceed if it is based solely on paragraph 1 (c) or 2 (c). In such a case, the decision of the Prosecutor shall be effective only if confirmed by the Pre-Trial Chamber.

4. The Prosecutor may, at any time, reconsider a decision whether to initiate an investigation or prosecution based on new facts or information.

Article 54

Duties and powers of the Prosecutor with respect to investigations

1. The Prosecutor shall:
  - (a) In order to establish the truth, extend the investigation to cover all facts and evidence relevant to an assessment of whether there is criminal responsibility under this Statute, and, in doing so, investigate incriminating and exonerating circumstances equally;
  - (b) Take appropriate measures to ensure the effective investigation and prosecution of crimes within the jurisdiction of the Court, and in doing so, respect the interests and personal circumstances of victims and witnesses, including age, gender as defined in article 7, paragraph 3, and health, and take into account the nature of the crime, in particular where it involves sexual violence, gender violence or violence against children; and (c) Fully respect the rights of persons arising under this Statute.
2. The Prosecutor may conduct investigations on the territory of a State:
  - (a) In accordance with the provisions of Part 9; or
  - (b) As authorized by the Pre-Trial Chamber under article 57, paragraph 3(d).
3. The Prosecutor may:
  - (a) Collect and examine evidence;
  - (b) Request the presence of and question persons being investigated, victims and witnesses;
  - (c) Seek the cooperation of any State or intergovernmental organization or arrangement in accordance with its respective competence and/or mandate;
  - (d) Enter into such arrangements or agreements, not inconsistent with this Statute, as may be necessary to facilitate the cooperation of a State, intergovernmental organization or person;
  - (e) Agree not to disclose, at any stage of the proceedings, documents or information that the Prosecutor obtains on the condition of confidentiality and solely for the purpose of generating new evidence, unless the provider of the information consents; and
  - (f) Take necessary measures, or request that necessary measures be taken, to ensure the confidentiality of information, the protection of any person or the preservation of evidence.

Article 55

Rights of persons during an investigation

1. In respect of an investigation under this Statute, a person:
  - (a) Shall not be compelled to incriminate himself or herself or to confess guilt;
  - (b) Shall not be subjected to any form of coercion, duress or threat, to torture or to any other form of cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;
  - (c) Shall, if questioned in a language other than a language the person fully understands and speaks, have, free of any cost, the assistance of a competent interpreter and such translations as are necessary to meet the requirements of fairness; and
  - (d) Shall not be subjected to arbitrary arrest or detention, and shall not be deprived of his or her liberty except on such grounds and in accordance with such procedures as are established in this Statute.
2. Where there are grounds to believe that a person has committed a crime within the jurisdiction of the Court and that person is about to be questioned either by the Prosecutor, or by national authorities pursuant to a request made under Part 9, that person shall also have the following rights of which he or she shall be informed prior to being questioned:
  - (a) To be informed, prior to being questioned, that there are grounds to believe that he or she has committed a crime within the jurisdiction of the Court;
  - (b) To remain silent, without such silence being a consideration in the determination of guilt or innocence;
  - (c) To have legal assistance of the person's choosing, or, if the person does not have legal assistance, to have legal assistance assigned to him or her, in any case where the interests of justice so require, and without payment by the person in any such case if the person does not have sufficient means to pay for it; and
  - (d) To be questioned in the presence of counsel unless the person has voluntarily waived his or her right to counsel.

Article 56

Role of the Pre-Trial Chamber in relation to a unique investigative opportunity

1. (a) Where the Prosecutor considers an investigation to present a unique opportunity to take testimony or a statement from a witness or to examine, collect or test evidence, which may not be available

subsequently for the purposes of a trial, the Prosecutor shall so inform the Pre-Trial Chamber.

- (b) In that case, the Pre-Trial Chamber may, upon request of the Prosecutor, take such measures as may be necessary to ensure the efficiency and integrity of the proceedings and, in particular, to protect the rights of the defence.
  - (c) Unless the Pre-Trial Chamber orders otherwise, the Prosecutor shall provide the relevant information to the person who has been arrested or appeared in response to a summons in connection with the investigation referred to in subparagraph (a), in order that he or she may be heard on the matter.
2. The measures referred to in paragraph 1 (b) may include:
- (a) Making recommendations or orders regarding procedures to be followed;
  - (b) Directing that a record be made of the proceedings;
  - (c) Appointing an expert to assist;
  - (d) Authorizing counsel for a person who has been arrested, or appeared before the Court in response to a summons, to participate, or where there has not yet been such an arrest or appearance or counsel has not been designated, appointing another counsel to attend and represent the interests of the defence;
  - (e) Naming one of its members or, if necessary, another available judge of the Pre-Trial or Trial Division to observe and make recommendations or orders regarding the collection and preservation of evidence and the questioning of persons;
  - (f) Taking such other action as may be necessary to collect or preserve evidence.
3. (a) Where the Prosecutor has not sought measures pursuant to this article but the Pre-Trial Chamber considers that such measures are required to preserve evidence that it deems would be essential for the defence at trial, it shall consult with the Prosecutor as to whether there is good reason for the Prosecutor's failure to request the measures. If upon consultation, the Pre-Trial Chamber concludes that the Prosecutor's failure to request such measures is unjustified, the Pre-Trial Chamber may take such measures on its own initiative.
- (b) A decision of the Pre-Trial Chamber to act on its own initiative under this paragraph may be appealed by the Prosecutor. The appeal shall be heard on an expedited basis.
4. The admissibility of evidence preserved or collected for trial pursuant to this article, or the record thereof, shall be governed at trial by article 69, and given such weight as determined by the Trial Chamber.

Article 57

Functions and powers of the Pre-Trial Chamber

1. Unless otherwise provided in this Statute, the Pre-Trial Chamber shall exercise its functions in accordance with the provisions of this article.
2. (a) Orders or rulings of the Pre-Trial Chamber issued under articles 15, 18, 19, 54, paragraph 2, 61, paragraph 7, and 72 must be concurred in by a majority of its judges.
  - (b) In all other cases, a single judge of the Pre-Trial Chamber may exercise the functions provided for in this Statute, unless otherwise provided for in the Rules of Procedure and Evidence or by a majority of the Pre-Trial Chamber.
3. In addition to its other functions under this Statute, the Pre-Trial Chamber may:
  - (a) At the request of the Prosecutor, issue such orders and warrants as may be required for the purposes of an investigation;
  - (b) Upon the request of a person who has been arrested or has appeared pursuant to a summons under article 58, issue such orders, including measures such as those described in article 56, or seek such cooperation pursuant to Part 9 as may be necessary to assist the person in the preparation of his or her defence;
  - (c) Where necessary, provide for the protection and privacy of victims and witnesses, the preservation of evidence, the protection of persons who have been arrested or appeared in response to a summons, and the protection of national security information;
  - (d) Authorize the Prosecutor to take specific investigative steps within the territory of a State Party without having secured the cooperation of that State under Part 9 if, whenever possible having regard to the views of the State concerned, the Pre-Trial Chamber has determined in that case that the State is clearly unable to execute a request for cooperation due to the unavailability of any authority or any component of its judicial system competent to execute the request for cooperation under Part 9;
  - (e) Where a warrant of arrest or a summons has been issued under article 58, and having due regard to the strength of the evidence and the rights of the parties concerned, as provided for in this Statute and the Rules of Procedure and Evidence, seek the cooperation of States pursuant to article 93, paragraph 1 (k), to take protective measures for the purpose of forfeiture, in particular for the ultimate benefit of victims.

Article 58

Issuance by the Pre-Trial Chamber of a warrant of arrest or a summons to appear

1. At any time after the initiation of an investigation, the Pre-Trial Chamber shall, on the application of the Prosecutor, issue a warrant of arrest of a person if, having examined the application and the evidence or other information submitted by the Prosecutor, it is satisfied that:
  - (a) There are reasonable grounds to believe that the person has committed a crime within the jurisdiction of the Court; and
  - (b) The arrest of the person appears necessary:
    - (i) To ensure the person's appearance at trial;
    - (ii) To ensure that the person does not obstruct or endanger the investigation or the court proceedings; or
    - (iii) Where applicable, to prevent the person from continuing with the commission of that crime or a related crime which is within the jurisdiction of the Court and which arises out of the same circumstances.
2. The application of the Prosecutor shall contain:
  - (a) The name of the person and any other relevant identifying information;
  - (b) A specific reference to the crimes within the jurisdiction of the Court which the person is alleged to have committed;
  - (c) A concise statement of the facts which are alleged to constitute those crimes;
  - (d) A summary of the evidence and any other information which establish reasonable grounds to believe that the person committed those crimes; and
  - (e) The reason why the Prosecutor believes that the arrest of the person is necessary.
3. The warrant of arrest shall contain:
  - (a) The name of the person and any other relevant identifying information;
  - (b) A specific reference to the crimes within the jurisdiction of the Court for which the person's arrest is sought; and
  - (c) A concise statement of the facts which are alleged to constitute those crimes.
4. The warrant of arrest shall remain in effect until otherwise ordered by the Court.
5. On the basis of the warrant of arrest, the Court may request the provisional arrest or the arrest and surrender of the person under Part 9.

6. The Prosecutor may request the Pre-Trial Chamber to amend the warrant of arrest by modifying or adding to the crimes specified therein. The Pre-Trial Chamber shall so amend the warrant if it is satisfied that there are reasonable grounds to believe that the person committed the modified or additional crimes.
7. As an alternative to seeking a warrant of arrest, the Prosecutor may submit an application requesting that the Pre-Trial Chamber issue a summons for the person to appear. If the Pre-Trial Chamber is satisfied that there are reasonable grounds to believe that the person committed the crime alleged and that a summons is sufficient to ensure the person's appearance, it shall issue the summons, with or without conditions restricting liberty (other than detention) if provided for by national law, for the person to appear. The summons shall contain:
  - (a) The name of the person and any other relevant identifying information;
  - (b) The specified date on which the person is to appear;
  - (c) A specific reference to the crimes within the jurisdiction of the Court which the person is alleged to have committed; and
  - (d) A concise statement of the facts which are alleged to constitute the crime. The summons shall be served on the person.

Article 59

Arrest proceedings in the custodial State

1. A State Party which has received a request for provisional arrest or for arrest and surrender shall immediately take steps to arrest the person in question in accordance with its laws and the provisions of Part 9.
2. A person arrested shall be brought promptly before the competent judicial authority in the custodial State which shall determine, in accordance with the law of that State, that:
  - (a) The warrant applies to that person;
  - (b) The person has been arrested in accordance with the proper process; and
  - (c) The person's rights have been respected.
3. The person arrested shall have the right to apply to the competent authority in the custodial State for interim release pending surrender.
4. In reaching a decision on any such application, the competent authority in the custodial State shall consider whether, given the gravity of the alleged crimes, there are urgent and exceptional circumstances to justify interim release and whether necessary safeguards exist to ensure that the custodial State can fulfil its duty to surrender the person to the Court. It shall not be open to the competent authority of the custodial State to consider whether

the warrant of arrest was properly issued in accordance with article 58, paragraph 1 (a) and (b).

5. The Pre-Trial Chamber shall be notified of any request for interim release and shall make recommendations to the competent authority in the custodial State. The competent authority in the custodial State shall give full consideration to such recommendations, including any recommendations on measures to prevent the escape of the person, before rendering its decision.
6. If the person is granted interim release, the Pre-Trial Chamber may request periodic reports on the status of the interim release.
7. Once ordered to be surrendered by the custodial State, the person shall be delivered to the Court as soon as possible.

Article 60

Initial proceedings before the Court

1. Upon the surrender of the person to the Court, or the person's appearance before the Court voluntarily or pursuant to a summons, the Pre-Trial Chamber shall satisfy itself that the person has been informed of the crimes which he or she is alleged to have committed, and of his or her rights under this Statute, including the right to apply for interim release pending trial.
2. A person subject to a warrant of arrest may apply for interim release pending trial. If the Pre-Trial Chamber is satisfied that the conditions set forth in article 58, paragraph 1, are met, the person shall continue to be detained. If it is not so satisfied, the Pre-Trial Chamber shall release the person, with or without conditions.
3. The Pre-Trial Chamber shall periodically review its ruling on the release or detention of the person, and may do so at any time on the request of the Prosecutor or the person. Upon such review, it may modify its ruling as to detention, release or conditions of release, if it is satisfied that changed circumstances so require.
4. The Pre-Trial Chamber shall ensure that a person is not detained for an unreasonable period prior to trial due to inexcusable delay by the Prosecutor. If such delay occurs, the Court shall consider releasing the person, with or without conditions.
5. If necessary, the Pre-Trial Chamber may issue a warrant of arrest to secure the presence of a person who has been released.

Article 61

Confirmation of the charges before trial

1. Subject to the provisions of paragraph 2, within a reasonable time after the person's surrender or voluntary appearance before the Court, the Pre-Trial

Chamber shall hold a hearing to confirm the charges on which the Prosecutor intends to seek trial. The hearing shall be held in the presence of the Prosecutor and the person charged, as well as his or her counsel.

2. The Pre-Trial Chamber may, upon request of the Prosecutor or on its own motion, hold a hearing in the absence of the person charged to confirm the charges on which the Prosecutor intends to seek trial when the person has:
  - (a) Waived his or her right to be present; or
  - (b) Fled or cannot be found and all reasonable steps have been taken to secure his or her appearance before the Court and to inform the person of the charges and that a hearing to confirm those charges will be held.

In that case, the person shall be represented by counsel where the Pre-Trial Chamber determines that it is in the interests of justice.

3. Within a reasonable time before the hearing, the person shall:
  - (a) Be provided with a copy of the document containing the charges on which the Prosecutor intends to bring the person to trial; and
  - (b) Be informed of the evidence on which the Prosecutor intends to rely at the hearing.

The Pre-Trial Chamber may issue orders regarding the disclosure of information for the purposes of the hearing.

4. Before the hearing, the Prosecutor may continue the investigation and may amend or withdraw any charges. The person shall be given reasonable notice before the hearing of any amendment to or withdrawal of charges. In case of a withdrawal of charges, the Prosecutor shall notify the Pre-Trial Chamber of the reasons for the withdrawal.
5. At the hearing, the Prosecutor shall support each charge with sufficient evidence to establish substantial grounds to believe that the person committed the crime charged. The Prosecutor may rely on documentary or summary evidence and need not call the witnesses expected to testify at the trial.
6. At the hearing, the person may:
  - (a) Object to the charges;
  - (b) Challenge the evidence presented by the Prosecutor; and
  - (c) Present evidence.
7. The Pre-Trial Chamber shall, on the basis of the hearing, determine whether there is sufficient evidence to establish substantial grounds to believe that the person committed each of the crimes charged. Based on its determination, the Pre-Trial Chamber shall:

- (a) Confirm those charges in relation to which it has determined that there is sufficient evidence, and commit the person to a Trial Chamber for trial on the charges as confirmed;
  - (b) Decline to confirm those charges in relation to which it has determined that there is insufficient evidence;
  - (c) Adjourn the hearing and request the Prosecutor to consider:
    - (i) Providing further evidence or conducting further investigation with respect to a particular charge; or
    - (ii) Amending a charge because the evidence submitted appears to establish a different crime within the jurisdiction of the Court.
8. Where the Pre-Trial Chamber declines to confirm a charge, the Prosecutor shall not be precluded from subsequently requesting its confirmation if the request is supported by additional evidence.
9. After the charges are confirmed and before the trial has begun, the Prosecutor may, with the permission of the Pre-Trial Chamber and after notice to the accused, amend the charges. If the Prosecutor seeks to add additional charges or to substitute more serious charges, a hearing under this article to confirm those charges must be held. After commencement of the trial, the Prosecutor may, with the permission of the Trial Chamber, withdraw the charges.
10. Any warrant previously issued shall cease to have effect with respect to any charges which have not been confirmed by the Pre-Trial Chamber or which have been withdrawn by the Prosecutor.
11. Once the charges have been confirmed in accordance with this article, the Presidency shall constitute a Trial Chamber which, subject to paragraph 9 and to article 64, paragraph 4, shall be responsible for the conduct of subsequent proceedings and may exercise any function of the Pre-Trial Chamber that is relevant and capable of application in those proceedings.

**PART 6.
THE TRIAL**

**Article 62
Place of trial**

Unless otherwise decided, the place of the trial shall be the seat of the Court.

**Article 63
Trial in the presence of the accused**

1. The accused shall be present during the trial.
2. If the accused, being present before the Court, continues to disrupt the trial, the Trial Chamber may remove the accused and shall make provision for him or her to observe the trial and instruct counsel from outside the courtroom, through the use of communications technology, if required. Such measures shall be taken only in exceptional circumstances after other reasonable alternatives have proved inadequate, and only for such duration as is strictly required.

**Article 64
Functions and powers of the Trial Chamber**

1. The functions and powers of the Trial Chamber set out in this article shall be exercised in accordance with this Statute and the Rules of Procedure and Evidence.
2. The Trial Chamber shall ensure that a trial is fair and expeditious and is conducted with full respect for the rights of the accused and due regard for the protection of victims and witnesses.
3. Upon assignment of a case for trial in accordance with this Statute, the Trial Chamber assigned to deal with the case shall:
  - (a) Confer with the parties and adopt such procedures as are necessary to facilitate the fair and expeditious conduct of the proceedings;
  - (b) Determine the language or languages to be used at trial; and
  - (c) Subject to any other relevant provisions of this Statute, provide for disclosure of documents or information not previously disclosed, sufficiently in advance of the commencement of the trial to enable adequate preparation for trial.
4. The Trial Chamber may, if necessary for its effective and fair functioning, refer preliminary issues to the Pre-Trial Chamber or, if necessary, to another available judge of the Pre-Trial Division.

5. Upon notice to the parties, the Trial Chamber may, as appropriate, direct that there be joinder or severance in respect of charges against more than one accused. . In performing its functions prior to trial or during the course of a trial, the Trial Chamber may, as necessary:
  - (a) Exercise any functions of the Pre-Trial Chamber referred to in article 61, paragraph 11;
  - (b) Require the attendance and testimony of witnesses and production of documents and other evidence by obtaining, if necessary, the assistance of States as provided in this Statute;
  - (c) Provide for the protection of confidential information;
  - (d) Order the production of evidence in addition to that already collected prior to the trial or presented during the trial by the parties;
  - (e) Provide for the protection of the accused, witnesses and victims; and
  - (f) Rule on any other relevant matters.
7. The trial shall be held in public. The Trial Chamber may, however, determine that special circumstances require that certain proceedings be in closed session for the purposes set forth in article 68, or to protect confidential or sensitive information to be given in evidence.
8. (a) At the commencement of the trial, the Trial Chamber shall have read to the accused the charges previously confirmed by the Pre-Trial Chamber. The Trial Chamber shall satisfy itself that the accused understands the nature of the charges. It shall afford him or her the opportunity to make an admission of guilt in accordance with article 65 or to plead not guilty.
  - (b) At the trial, the presiding judge may give directions for the conduct of proceedings, including to ensure that they are conducted in a fair and impartial manner. Subject to any directions of the presiding judge, the parties may submit evidence in accordance with the provisions of this Statute.
9. The Trial Chamber shall have, *inter alia*, the power on application of a party or on its own motion to:
  - (a) Rule on the admissibility or relevance of evidence; and
  - (b) Take all necessary steps to maintain order in the course of a hearing.
10. The Trial Chamber shall ensure that a complete record of the trial, which accurately reflects the proceedings, is made and that it is maintained and preserved by the Registrar.

Article 65

Proceedings on an admission of guilt

1. Where the accused makes an admission of guilt pursuant to article 64, paragraph 8 (a), the Trial Chamber shall determine whether:
  - (a) The accused understands the nature and consequences of the admission of guilt;
  - (b) The admission is voluntarily made by the accused after sufficient consultation with defence counsel; and
  - (c) The admission of guilt is supported by the facts of the case that are contained in:
    - (i) The charges brought by the Prosecutor and admitted by the accused;
    - (ii) Any materials presented by the Prosecutor which supplement the charges and which the accused accepts; and
    - (iii) Any other evidence, such as the testimony of witnesses, presented by the Prosecutor or the accused.
2. Where the Trial Chamber is satisfied that the matters referred to in paragraph 1 are established, it shall consider the admission of guilt, together with any additional evidence presented, as establishing all the essential facts that are required to prove the crime to which the admission of guilt relates, and may convict the accused of that crime.
3. Where the Trial Chamber is not satisfied that the matters referred to in paragraph 1 are established, it shall consider the admission of guilt as not having been made, in which case it shall order that the trial be continued under the ordinary trial procedures provided by this Statute and may remit the case to another Trial Chamber.
4. Where the Trial Chamber is of the opinion that a more complete presentation of the facts of the case is required in the interests of justice, in particular the interests of the victims, the Trial Chamber may:
  - (a) Request the Prosecutor to present additional evidence, including the testimony of witnesses; or
  - (b) Order that the trial be continued under the ordinary trial procedures provided by this Statute, in which case it shall consider the admission of guilt as not having been made and may remit the case to another Trial Chamber.
5. Any discussions between the Prosecutor and the defence regarding modification of the charges, the admission of guilt or the penalty to be imposed shall not be binding on the Court.

Article 66

Presumption of innocence

1. Everyone shall be presumed innocent until proved guilty before the Court in accordance with the applicable law.
2. The onus is on the Prosecutor to prove the guilt of the accused.
3. In order to convict the accused, the Court must be convinced of the guilt of the accused beyond reasonable doubt.

Article 67

Rights of the accused

1. In the determination of any charge, the accused shall be entitled to a public hearing, having regard to the provisions of this Statute, to a fair hearing conducted impartially, and to the following minimum guarantees, in full equality:
  - (a) To be informed promptly and in detail of the nature, cause and content of the charge, in a language which the accused fully understands and speaks;
  - (b) To have adequate time and facilities for the preparation of the defence and to communicate freely with counsel of the accused's choosing in confidence;
  - (c) To be tried without undue delay;
  - (d) Subject to article 63, paragraph 2, to be present at the trial, to conduct the defence in person or through legal assistance of the accused's choosing, to be informed, if the accused does not have legal assistance, of this right and to have legal assistance assigned by the Court in any case where the interests of justice so require, and without payment if the accused lacks sufficient means to pay for it;
  - (e) To examine, or have examined, the witnesses against him or her and to obtain the attendance and examination of witnesses on his or her behalf under the same conditions as witnesses against him or her. The accused shall also be entitled to raise defences and to present other evidence admissible under this Statute;
  - (f) To have, free of any cost, the assistance of a competent interpreter and such translations as are necessary to meet the requirements of fairness, if any of the proceedings or documents presented to the Court are not in a language which the accused fully understands and speaks;
  - (g) Not to be compelled to testify or to confess guilt and to remain silent, without such silence being a consideration in the determination of guilt or innocence;

- (h) To make an unsworn oral or written statement in his or her defence; and
  - (i) Not to have imposed on him or her any reversal of the burden of proof or any onus of rebuttal.
2. In addition to any other disclosure provided for in this Statute, the Prosecutor shall, as soon as practicable, disclose to the defence evidence in the Prosecutor's possession or control which he or she believes shows or tends to show the innocence of the accused, or to mitigate the guilt of the accused, or which may affect the credibility of prosecution evidence. In case of doubt as to the application of this paragraph, the Court shall decide.

Article 68

Protection of the victims and witnesses and their participation in the proceedings

1. The Court shall take appropriate measures to protect the safety, physical and psychological well-being, dignity and privacy of victims and witnesses. In so doing, the Court shall have regard to all relevant factors, including age, gender as defined in article 7, paragraph 3, and health, and the nature of the crime, in particular, but not limited to, where the crime involves sexual or gender violence or violence against children. The Prosecutor shall take such measures particularly during the investigation and prosecution of such crimes. These measures shall not be prejudicial to or inconsistent with the rights of the accused and a fair and impartial trial.
2. As an exception to the principle of public hearings provided for in article 67, the Chambers of the Court may, to protect victims and witnesses or an accused, conduct any part of the proceedings in camera or allow the presentation of evidence by electronic or other special means. In particular, such measures shall be implemented in the case of a victim of sexual violence or a child who is a victim or a witness, unless otherwise ordered by the Court, having regard to all the circumstances, particularly the views of the victim or witness.
3. Where the personal interests of the victims are affected, the Court shall permit their views and concerns to be presented and considered at stages of the proceedings determined to be appropriate by the Court and in a manner which is not prejudicial to or inconsistent with the rights of the accused and a fair and impartial trial. Such views and concerns may be presented by the legal representatives of the victims where the Court considers it appropriate, in accordance with the Rules of Procedure and Evidence.
4. The Victims and Witnesses Unit may advise the Prosecutor and the Court on appropriate protective measures, security arrangements, counselling and assistance as referred to in article 43, paragraph 6.

5. Where the disclosure of evidence or information pursuant to this Statute may lead to the grave endangerment of the security of a witness or his or her family, the Prosecutor may, for the purposes of any proceedings conducted prior to the commencement of the trial, withhold such evidence or information and instead submit a summary thereof. Such measures shall be exercised in a manner which is not prejudicial to or inconsistent with the rights of the accused and a fair and impartial trial.
6. A State may make an application for necessary measures to be taken in respect of the protection of its servants or agents and the protection of confidential or sensitive information.

Article 69

Evidence

1. Before testifying, each witness shall, in accordance with the Rules of Procedure and Evidence, give an undertaking as to the truthfulness of the evidence to be given by that witness.
2. The testimony of a witness at trial shall be given in person, except to the extent provided by the measures set forth in article 68 or in the Rules of Procedure and Evidence. The Court may also permit the giving of viva voce (oral) or recorded testimony of a witness by means of video or audio technology, as well as the introduction of documents or written transcripts, subject to this Statute and in accordance with the Rules of Procedure and Evidence. These measures shall not be prejudicial to or inconsistent with the rights of the accused.
3. The parties may submit evidence relevant to the case, in accordance with article 64. The Court shall have the authority to request the submission of all evidence that it considers necessary for the determination of the truth.
4. The Court may rule on the relevance or admissibility of any evidence, taking into account, *inter alia*, the probative value of the evidence and any prejudice that such evidence may cause to a fair trial or to a fair evaluation of the testimony of a witness, in accordance with the Rules of Procedure and Evidence.
5. The Court shall respect and observe privileges on confidentiality as provided for in the Rules of Procedure and Evidence.
6. The Court shall not require proof of facts of common knowledge but may take judicial notice of them.
7. Evidence obtained by means of a violation of this Statute or internationally recognized human rights shall not be admissible if:
  - (a) The violation casts substantial doubt on the reliability of the evidence; or

- (b) The admission of the evidence would be antithetical to and would seriously damage the integrity of the proceedings.
8. When deciding on the relevance or admissibility of evidence collected by a State, the Court shall not rule on the application of the State's national law.

Article 70

Offences against the administration of justice

1. The Court shall have jurisdiction over the following offences against its administration of justice when committed intentionally:
  - (a) Giving false testimony when under an obligation pursuant to article 69, paragraph 1, to tell the truth;
  - (b) Presenting evidence that the party knows is false or forged;
  - (c) Corruptly influencing a witness, obstructing or interfering with the attendance or testimony of a witness, retaliating against a witness for giving testimony or destroying, tampering with or interfering with the collection of evidence;
  - (d) Impeding, intimidating or corruptly influencing an official of the Court for the purpose of forcing or persuading the official not to perform, or to perform improperly, his or her duties;
  - (e) Retaliating against an official of the Court on account of duties performed by that or another official;
  - (f) Soliciting or accepting a bribe as an official of the Court in connection with his or her official duties.
2. The principles and procedures governing the Court's exercise of jurisdiction over offences under this article shall be those provided for in the Rules of Procedure and Evidence. The conditions for providing international cooperation to the Court with respect to its proceedings under this article shall be governed by the domestic laws of the requested State.
3. In the event of conviction, the Court may impose a term of imprisonment not exceeding five years, or a fine in accordance with the Rules of Procedure and Evidence, or both.
4. (a) Each State Party shall extend its criminal laws penalizing offences against the integrity of its own investigative or judicial process to offences against the administration of justice referred to in this article, committed on its territory, or by one of its nationals;
  - (b) Upon request by the Court, whenever it deems it proper, the State Party shall submit the case to its competent authorities for the purpose of prosecution. Those authorities shall treat such cases with diligence and devote sufficient resources to enable them to be conducted effectively.

Article 71

Sanctions for misconduct before the Court

1. The Court may sanction persons present before it who commit misconduct, including disruption of its proceedings or deliberate refusal to comply with its directions, by administrative measures other than imprisonment, such as temporary or permanent removal from the courtroom, a fine or other similar measures provided for in the Rules of Procedure and Evidence.
2. The procedures governing the imposition of the measures set forth in paragraph 1 shall be those provided for in the Rules of Procedure and Evidence.

Article 72

Protection of national security information

1. This article applies in any case where the disclosure of the information or documents of a State would, in the opinion of that State, prejudice its national security interests. Such cases include those falling within the scope of article 56, paragraphs 2 and 3, article 61, paragraph 3, article 64, paragraph 3, article 67, paragraph 2, article 68, paragraph 6, article 87, paragraph 6 and article 93, as well as cases arising at any other stage of the proceedings where such disclosure may be at issue.
2. This article shall also apply when a person who has been requested to give information or evidence has refused to do so or has referred the matter to the State on the ground that disclosure would prejudice the national security interests of a State and the State concerned confirms that it is of the opinion that disclosure would prejudice its national security interests.
3. Nothing in this article shall prejudice the requirements of confidentiality applicable under article 54, paragraph 3 (e) and (f), or the application of article 73.
4. If a State learns that information or documents of the State are being, or are likely to be, disclosed at any stage of the proceedings, and it is of the opinion that disclosure would prejudice its national security interests, that State shall have the right to intervene in order to obtain resolution of the issue in accordance with this article.
5. If, in the opinion of a State, disclosure of information would prejudice its national security interests, all reasonable steps will be taken by the State, acting in conjunction with the Prosecutor, the defence or the Pre-Trial Chamber or Trial Chamber, as the case may be, to seek to resolve the matter by cooperative means. Such steps may include:
  - (a) Modification or clarification of the request;

- (b) A determination by the Court regarding the relevance of the information or evidence sought, or a determination as to whether the evidence, though relevant, could be or has been obtained from a source other than the requested State;
  - (c) Obtaining the information or evidence from a different source or in a different form; or
  - (d) Agreement on conditions under which the assistance could be provided including, among other things, providing summaries or redactions, limitations on disclosure, use of *in camera* or *ex parte* proceedings, or other protective measures permissible under the Statute and the Rules of Procedure and Evidence.
6. Once all reasonable steps have been taken to resolve the matter through cooperative means, and if the State considers that there are no means or conditions under which the information or documents could be provided or disclosed without prejudice to its national security interests, it shall so notify the Prosecutor or the Court of the specific reasons for its decision, unless a specific description of the reasons would itself necessarily result in such prejudice to the State's national security interests.
7. Thereafter, if the Court determines that the evidence is relevant and necessary for the establishment of the guilt or innocence of the accused, the Court may undertake the following actions:
- (a) Where disclosure of the information or document is sought pursuant to a request for cooperation under Part 9 or the circumstances described in paragraph 2, and the State has invoked the ground for refusal referred to in article 93, paragraph 4:
    - (i) The Court may, before making any conclusion referred to in subparagraph 7 (a) (ii), request further consultations for the purpose of considering the State's representations, which may include, as appropriate, hearings *in camera* and *ex parte*;
    - (ii) If the Court concludes that, by invoking the ground for refusal under article 93, paragraph 4, in the circumstances of the case, the requested State is not acting in accordance with its obligations under this Statute, the Court may refer the matter in accordance with article 87, paragraph 7, specifying the reasons for its conclusion; and
    - (iii) The Court may make such inference in the trial of the accused as to the existence or nonexistence of a fact, as may be appropriate in the circumstances; or
  - (b) In all other circumstances:
    - (i) Order disclosure; or
    - (ii) To the extent it does not order disclosure, make such inference in the trial of the accused as to the existence or non-existence of a fact, as may be appropriate in the circumstances.

Article 73

Third-party information or documents

If a State Party is requested by the Court to provide a document or information in its custody, possession or control, which was disclosed to it in confidence by a State, intergovernmental organization or international organization, it shall seek the consent of the originator to disclose that document or information. If the originator is a State Party, it shall either consent to disclosure of the information or document or undertake to resolve the issue of disclosure with the Court, subject to the provisions of article 72. If the originator is not a State Party and refuses to consent to disclosure, the requested State shall inform the Court that it is unable to provide the document or information because of a pre-existing obligation of confidentiality to the originator.

Article 74

Requirements for the decision

1. All the judges of the Trial Chamber shall be present at each stage of the trial and throughout their deliberations. The Presidency may, on a case-by-case basis, designate, as available, one or more alternate judges to be present at each stage of the trial and to replace a member of the Trial Chamber if that member is unable to continue attending.
2. The Trial Chamber's decision shall be based on its evaluation of the evidence and the entire proceedings. The decision shall not exceed the facts and circumstances described in the charges and any amendments to the charges. The Court may base its decision only on evidence submitted and discussed before it at the trial.
3. The judges shall attempt to achieve unanimity in their decision, failing which the decision shall be taken by a majority of the judges.
4. The deliberations of the Trial Chamber shall remain secret.
5. The decision shall be in writing and shall contain a full and reasoned statement of the Trial Chamber's findings on the evidence and conclusions. The Trial Chamber shall issue one decision. When there is no unanimity, the Trial Chamber's decision shall contain the views of the majority and the minority. The decision or a summary thereof shall be delivered in open court.

Article 75

Reparations to victims

1. The Court shall establish principles relating to reparations to, or in respect of, victims, including restitution, compensation and rehabilitation. On this basis, in its decision the Court may, either upon request or on its own motion

- in exceptional circumstances, determine the scope and extent of any damage, loss and injury to, or in respect of, victims and will state the principles on which it is acting.
2. The Court may make an order directly against a convicted person specifying appropriate reparations to, or in respect of, victims, including restitution, compensation and rehabilitation. Where appropriate, the Court may order that the award for reparations be made through the Trust Fund provided for in article 79.
  3. Before making an order under this article, the Court may invite and shall take account of representations from or on behalf of the convicted person, victims, other interested persons or interested States.
  4. In exercising its power under this article, the Court may, after a person is convicted of a crime within the jurisdiction of the Court, determine whether, in order to give effect to an order which it may make under this article, it is necessary to seek measures under article 93, paragraph 1.
  5. A State Party shall give effect to a decision under this article as if the provisions of article 109 were applicable to this article.
  6. Nothing in this article shall be interpreted as prejudicing the rights of victims under national or international law.

Article 76

Sentencing

1. In the event of a conviction, the Trial Chamber shall consider the appropriate sentence to be imposed and shall take into account the evidence presented and submissions made during the trial that are relevant to the sentence.
2. Except where article 65 applies and before the completion of the trial, the Trial Chamber may on its own motion and shall, at the request of the Prosecutor or the accused, hold a further hearing to hear any additional evidence or submissions relevant to the sentence, in accordance with the Rules of Procedure and Evidence.
3. Where paragraph 2 applies, any representations under article 75 shall be heard during the further hearing referred to in paragraph 2 and, if necessary, during any additional hearing.
4. The sentence shall be pronounced in public and, wherever possible, in the presence of the accused.

PART 7. PENALTIES

Article 77 Applicable penalties

1. Subject to article 110, the Court may impose one of the following penalties on a person convicted of a crime referred to in article 5 of this Statute:
  - (a) Imprisonment for a specified number of years, which may not exceed a maximum of 30 years; or
  - (b) A term of life imprisonment when justified by the extreme gravity of the crime and the individual circumstances of the convicted person.
2. In addition to imprisonment, the Court may order:
  - (a) A fine under the criteria provided for in the Rules of Procedure and Evidence;
  - (b) A forfeiture of proceeds, property and assets derived directly or indirectly from that crime, without prejudice to the rights of bona fide third parties.

Article 78 Determination of the sentence

1. In determining the sentence, the Court shall, in accordance with the Rules of Procedure and Evidence, take into account such factors as the gravity of the crime and the individual circumstances of the convicted person.
2. In imposing a sentence of imprisonment, the Court shall deduct the time, if any, previously spent in detention in accordance with an order of the Court. The Court may deduct any time otherwise spent in detention in connection with conduct underlying the crime.
3. When a person has been convicted of more than one crime, the Court shall pronounce a sentence for each crime and a joint sentence specifying the total period of imprisonment. This period shall be no less than the highest individual sentence pronounced and shall not exceed 30 years imprisonment or a sentence of life imprisonment in conformity with article 77, paragraph 1 (b).

Article 79 Trust Fund

1. A Trust Fund shall be established by decision of the Assembly of States Parties for the benefit of victims of crimes within the jurisdiction of the Court, and of the families of such victims.

2. The Court may order money and other property collected through fines or forfeiture to be transferred, by order of the Court, to the Trust Fund.
3. The Trust Fund shall be managed according to criteria to be determined by the Assembly of States Parties.

Article 80

Non-prejudice to national application of penalties and national laws

Nothing in this Part affects the application by States of penalties prescribed by their national law, nor the law of States which do not provide for penalties prescribed in this Part.

PART 8.
APPEAL AND REVISION

Article 81

Appeal against decision of acquittal or conviction or against sentence

1. A decision under article 74 may be appealed in accordance with the Rules of Procedure and Evidence as follows:
  - (a) The Prosecutor may make an appeal on any of the following grounds:
    - (i) Procedural error,
    - (ii) Error of fact, or
    - (iii) Error of law;
  - (b) The convicted person, or the Prosecutor on that person's behalf, may make an appeal on any of the following grounds:
    - (i) Procedural error,
    - (ii) Error of fact,
    - (iii) Error of law, or
    - (iv) Any other ground that affects the fairness or reliability of the proceedings or decision.
2. (a) A sentence may be appealed, in accordance with the Rules of Procedure and Evidence, by the Prosecutor or the convicted person on the ground of disproportion between the crime and the sentence;
- (b) If on an appeal against sentence the Court considers that there are grounds on which the conviction might be set aside, wholly or in part, it may invite the Prosecutor and the convicted person to submit grounds under article 81, paragraph 1 (a) or (b), and may render a decision on conviction in accordance with article 83;
- (c) The same procedure applies when the Court, on an appeal against conviction only, considers that there are grounds to reduce the sentence under paragraph 2 (a).
3. (a) Unless the Trial Chamber orders otherwise, a convicted person shall remain in custody pending an appeal;
- (b) When a convicted person's time in custody exceeds the sentence of imprisonment imposed, that person shall be released, except that if the Prosecutor is also appealing, the release may be subject to the conditions under subparagraph (c) below;
- (c) In case of an acquittal, the accused shall be released immediately, subject to the following:

- (i) Under exceptional circumstances, and having regard, *inter alia*, to the concrete risk of flight, the seriousness of the offence charged and the probability of success on appeal, the Trial Chamber, at the request of the Prosecutor, may maintain the detention of the person pending appeal;
  - (ii) A decision by the Trial Chamber under subparagraph (c) (i) may be appealed in accordance with the Rules of Procedure and Evidence.
4. Subject to the provisions of paragraph 3 (a) and (b), execution of the decision or sentence shall be suspended during the period allowed for appeal and for the duration of the appeal proceedings.

Article 82

Appeal against other decisions

1. Either party may appeal any of the following decisions in accordance with the Rules of Procedure and Evidence:
  - (a) A decision with respect to jurisdiction or admissibility;
  - (b) A decision granting or denying release of the person being investigated or prosecuted;
  - (c) A decision of the Pre-Trial Chamber to act on its own initiative under article 56, paragraph 3;
  - (d) A decision that involves an issue that would significantly affect the fair and expeditious conduct of the proceedings or the outcome of the trial, and for which, in the opinion of the Pre-Trial or Trial Chamber, an immediate resolution by the Appeals Chamber may materially advance the proceedings.
2. A decision of the Pre-Trial Chamber under article 57, paragraph 3 (d), may be appealed against by the State concerned or by the Prosecutor, with the leave of the Pre-Trial Chamber. The appeal shall be heard on an expedited basis.
3. An appeal shall not of itself have suspensive effect unless the Appeals Chamber so orders, upon request, in accordance with the Rules of Procedure and Evidence.
4. A legal representative of the victims, the convicted person or a bona fide owner of property adversely affected by an order under article 75 may appeal against the order for reparations, as provided in the Rules of Procedure and Evidence.

Article 83

Proceedings on appeal

1. For the purposes of proceedings under article 81 and this article, the Appeals Chamber shall have all the powers of the Trial Chamber.

2. If the Appeals Chamber finds that the proceedings appealed from were unfair in a way that affected the reliability of the decision or sentence, or that the decision or sentence appealed from was materially affected by error of fact or law or procedural error, it may:
  - (a) Reverse or amend the decision or sentence; or
  - (b) Order a new trial before a different Trial Chamber.

For these purposes, the Appeals Chamber may remand a factual issue to the original Trial Chamber for it to determine the issue and to report back accordingly, or may itself call evidence to determine the issue. When the decision or sentence has been appealed only by the person convicted, or the Prosecutor on that person's behalf, it cannot be amended to his or her detriment.
3. If in an appeal against sentence the Appeals Chamber finds that the sentence is disproportionate to the crime, it may vary the sentence in accordance with Part 7.
4. The judgement of the Appeals Chamber shall be taken by a majority of the judges and shall be delivered in open court. The judgement shall state the reasons on which it is based. When there is no unanimity, the judgement of the Appeals Chamber shall contain the views of the majority and the minority, but a judge may deliver a separate or dissenting opinion on a question of law.
5. The Appeals Chamber may deliver its judgement in the absence of the person acquitted or convicted.

Article 84

Revision of conviction or sentence

1. The convicted person or, after death, spouses, children, parents or one person alive at the time of the accused's death who has been given express written instructions from the accused to bring such a claim, or the Prosecutor on the person's behalf, may apply to the Appeals Chamber to revise the final judgement of conviction or sentence on the grounds that:
  - (a) New evidence has been discovered that:
    - (i) Was not available at the time of trial, and such unavailability was not wholly or partially attributable to the party making application; and
    - (ii) Is sufficiently important that had it been proved at trial it would have been likely to have resulted in a different verdict;
  - (b) It has been newly discovered that decisive evidence, taken into account at trial and upon which the conviction depends, was false, forged or falsified;

- (c) One or more of the judges who participated in conviction or confirmation of the charges has committed, in that case, an act of serious misconduct or serious breach of duty of sufficient gravity to justify the removal of that judge or those judges from office under article 46.
- 2. The Appeals Chamber shall reject the application if it considers it to be unfounded. If it determines that the application is meritorious, it may, as appropriate:
  - (a) Reconvene the original Trial Chamber;
  - (b) Constitute a new Trial Chamber; or
  - (c) Retain jurisdiction over the matter, with a view to, after hearing the parties in the manner set forth in the Rules of Procedure and Evidence, arriving at a determination on whether the judgement should be revised.

Article 85

Compensation to an arrested or convicted person

1. Anyone who has been the victim of unlawful arrest or detention shall have an enforceable right to compensation.
2. When a person has by a final decision been convicted of a criminal offence, and when subsequently his or her conviction has been reversed on the ground that a new or newly discovered fact shows conclusively that there has been a miscarriage of justice, the person who has suffered punishment as a result of such conviction shall be compensated according to law, unless it is proved that the non-disclosure of the unknown fact in time is wholly or partly attributable to him or her.
3. In exceptional circumstances, where the Court finds conclusive facts showing that there has been a grave and manifest miscarriage of justice, it may in its discretion award compensation, according to the criteria provided in the Rules of Procedure and Evidence, to a person who has been released from detention following a final decision of acquittal or a termination of the proceedings for that reason.

PART 9.
INTERNATIONAL COOPERATION AND JUDICIAL ASSISTANCE

Article 86
General obligation to cooperate

States Parties shall, in accordance with the provisions of this Statute, cooperate fully with the Court in its investigation and prosecution of crimes within the jurisdiction of the Court.

Article 87
Requests for cooperation: general provisions

1. (a) The Court shall have the authority to make requests to States Parties for cooperation. The requests shall be transmitted through the diplomatic channel or any other appropriate channel as may be designated by each State Party upon ratification, acceptance, approval or accession. Subsequent changes to the designation shall be made by each State Party in accordance with the Rules of Procedure and Evidence.
(b) When appropriate, without prejudice to the provisions of subparagraph (a), requests may also be transmitted through the International Criminal Police Organization or any appropriate regional organization.
2. Requests for cooperation and any documents supporting the request shall either be in or be accompanied by a translation into an official language of the requested State or one of the working languages of the Court, in accordance with the choice made by that State upon ratification, acceptance, approval or accession. Subsequent changes to this choice shall be made in accordance with the Rules of Procedure and Evidence.
3. The requested State shall keep confidential a request for cooperation and any documents supporting the request, except to the extent that the disclosure is necessary for execution of the request.
4. In relation to any request for assistance presented under this Part, the Court may take such measures, including measures related to the protection of information, as may be necessary to ensure the safety or physical or psychological well-being of any victims, potential witnesses and their families. The Court may request that any information that is made available under this Part shall be provided and handled in a manner that protects the safety and physical or psychological well-being of any victims, potential witnesses and their families.
5. (a) The Court may invite any State not party to this Statute to provide assistance under this Part on the basis of an ad hoc arrangement, an agreement with such State or any other appropriate basis.

- (b) Where a State not party to this Statute, which has entered into an ad hoc arrangement or an agreement with the Court, fails to cooperate with requests pursuant to any such arrangement or agreement, the Court may so inform the Assembly of States Parties or, where the Security Council referred the matter to the Court, the Security Council.
6. The Court may ask any intergovernmental organization to provide information or documents. The Court may also ask for other forms of cooperation and assistance which may be agreed upon with such an organization and which are in accordance with its competence or mandate.
  7. Where a State Party fails to comply with a request to cooperate by the Court contrary to the provisions of this Statute, thereby preventing the Court from exercising its functions and powers under this Statute, the Court may make a finding to that effect and refer the matter to the Assembly of States Parties or, where the Security Council referred the matter to the Court, to the Security Council.

Article 88

Availability of procedures under national law

States Parties shall ensure that there are procedures available under their national law for all of the forms of cooperation which are specified under this Part.

Article 89

Surrender of persons to the Court

1. The Court may transmit a request for the arrest and surrender of a person, together with the material supporting the request outlined in article 91, to any State on the territory of which that person may be found and shall request the cooperation of that State in the arrest and surrender of such a person. States Parties shall, in accordance with the provisions of this Part and the procedure under their national law, comply with requests for arrest and surrender.
2. Where the person sought for surrender brings a challenge before a national court on the basis of the principle of *ne bis in idem* as provided in article 20, the requested State shall immediately consult with the Court to determine if there has been a relevant ruling on admissibility. If the case is admissible, the requested State shall proceed with the execution of the request. If an admissibility ruling is pending, the requested State may postpone the execution of the request for surrender of the person until the Court makes a determination on admissibility.
3. (a) A State Party shall authorize, in accordance with its national procedural law, transportation through its territory of a person being surrendered to

the Court by another State, except where transit through that State would impede or delay the surrender.

- (b) A request by the Court for transit shall be transmitted in accordance with article 87. The request for transit shall contain:
    - (i) A description of the person being transported;
    - (ii) A brief statement of the facts of the case and their legal characterization; and
    - (iii) The warrant for arrest and surrender;
  - (c) A person being transported shall be detained in custody during the period of transit;
  - (d) No authorization is required if the person is transported by air and no landing is scheduled on the territory of the transit State;
  - (e) If an unscheduled landing occurs on the territory of the transit State, that State may require a request for transit from the Court as provided for in subparagraph (b). The transit State shall detain the person being transported until the request for transit is received and the transit is effected, provided that detention for purposes of this subparagraph may not be extended beyond 96 hours from the unscheduled landing unless the request is received within that time.
4. If the person sought is being proceeded against or is serving a sentence in the requested State for a crime different from that for which surrender to the Court is sought, the requested State, after making its decision to grant the request, shall consult with the Court.

Article 90

Competing requests

- 1. A State Party which receives a request from the Court for the surrender of a person under article 89 shall, if it also receives a request from any other State for the extradition of the same person for the same conduct which forms the basis of the crime for which the Court seeks the person's surrender, notify the Court and the requesting State of that fact.
- 2. Where the requesting State is a State Party, the requested State shall give priority to the request from the Court if:
  - (a) The Court has, pursuant to article 18 or 19, made a determination that the case in respect of which surrender is sought is admissible and that determination takes into account the investigation or prosecution conducted by the requesting State in respect of its request for extradition; or
  - (b) The Court makes the determination described in subparagraph (a) pursuant to the requested State's notification under paragraph 1.

3. Where a determination under paragraph 2 (a) has not been made, the requested State may, at its discretion, pending the determination of the Court under paragraph 2 (b), proceed to deal with the request for extradition from the requesting State but shall not extradite the person until the Court has determined that the case is inadmissible. The Court's determination shall be made on an expedited basis.
4. If the requesting State is a State not Party to this Statute the requested State, if it is not under an international obligation to extradite the person to the requesting State, shall give priority to the request for surrender from the Court, if the Court has determined that the case is admissible.
5. Where a case under paragraph 4 has not been determined to be admissible by the Court, the requested State may, at its discretion, proceed to deal with the request for extradition from the requesting State.
6. In cases where paragraph 4 applies except that the requested State is under an existing international obligation to extradite the person to the requesting State not Party to this Statute, the requested State shall determine whether to surrender the person to the Court or extradite the person to the requesting State. In making its decision, the requested State shall consider all the relevant factors, including but not limited to:
  - (a) The respective dates of the requests;
  - (b) The interests of the requesting State including, where relevant, whether the crime was committed in its territory and the nationality of the victims and of the person sought; and
  - (c) The possibility of subsequent surrender between the Court and the requesting State.
7. Where a State Party which receives a request from the Court for the surrender of a person also receives a request from any State for the extradition of the same person for conduct other than that which constitutes the crime for which the Court seeks the person's surrender:
  - (a) The requested State shall, if it is not under an existing international obligation to extradite the person to the requesting State, give priority to the request from the Court;
  - (b) The requested State shall, if it is under an existing international obligation to extradite the person to the requesting State, determine whether to surrender the person to the Court or to extradite the person to the requesting State. In making its decision, the requested State shall consider all the relevant factors, including but not limited to those set out in paragraph 6, but shall give special consideration to the relative nature and gravity of the conduct in question.
8. Where pursuant to a notification under this article, the Court has determined a case to be inadmissible, and subsequently extradition to the requesting State is refused, the requested State shall notify the Court of this decision.

Article 91

Contents of request for arrest and surrender

1. A request for arrest and surrender shall be made in writing. In urgent cases, a request may be made by any medium capable of delivering a written record, provided that the request shall be confirmed through the channel provided for in article 87, paragraph 1 (a).
2. In the case of a request for the arrest and surrender of a person for whom a warrant of arrest has been issued by the Pre-Trial Chamber under article 58, the request shall contain or be supported by:
  - (a) Information describing the person sought, sufficient to identify the person, and information as to that person's probable location;
  - (b) A copy of the warrant of arrest; and
  - (c) Such documents, statements or information as may be necessary to meet the requirements for the surrender process in the requested State, except that those requirements should not be more burdensome than those applicable to requests for extradition pursuant to treaties or arrangements between the requested State and other States and should, if possible, be less burdensome, taking into account the distinct nature of the Court.
3. In the case of a request for the arrest and surrender of a person already convicted, the request shall contain or be supported by:
  - (a) A copy of any warrant of arrest for that person;
  - (b) A copy of the judgement of conviction;
  - (c) Information to demonstrate that the person sought is the one referred to in the judgement of conviction; and
  - (d) If the person sought has been sentenced, a copy of the sentence imposed and, in the case of a sentence for imprisonment, a statement of any time already served and the time remaining to be served.
4. Upon the request of the Court, a State Party shall consult with the Court, either generally or with respect to a specific matter, regarding any requirements under its national law that may apply under paragraph 2 (c). During the consultations, the State Party shall advise the Court of the specific requirements of its national law.

Article 92

Provisional arrest

1. In urgent cases, the Court may request the provisional arrest of the person sought, pending presentation of the request for surrender and the documents supporting the request as specified in article 91.

2. The request for provisional arrest shall be made by any medium capable of delivering a written record and shall contain:
  - (a) Information describing the person sought, sufficient to identify the person, and information as to that person's probable location;
  - (b) A concise statement of the crimes for which the person's arrest is sought and of the facts which are alleged to constitute those crimes, including, where possible, the date and location of the crime;
  - (c) A statement of the existence of a warrant of arrest or a judgement of conviction against the person sought; and
  - (d) A statement that a request for surrender of the person sought will follow.
3. A person who is provisionally arrested may be released from custody if the requested State has not received the request for surrender and the documents supporting the request as specified in article 91 within the time limits specified in the Rules of Procedure and Evidence. However, the person may consent to surrender before the expiration of this period if permitted by the law of the requested State. In such a case, the requested State shall proceed to surrender the person to the Court as soon as possible.
4. The fact that the person sought has been released from custody pursuant to paragraph 3 shall not prejudice the subsequent arrest and surrender of that person if the request for surrender and the documents supporting the request are delivered at a later date.

Article 93

Other forms of cooperation

1. States Parties shall, in accordance with the provisions of this Part and under procedures of national law, comply with requests by the Court to provide the following assistance in relation to investigations or prosecutions:
  - (a) The identification and whereabouts of persons or the location of items;
  - (b) The taking of evidence, including testimony under oath, and the production of evidence, including expert opinions and reports necessary to the Court;
  - (c) The questioning of any person being investigated or prosecuted;
  - (d) The service of documents, including judicial documents;
  - (e) Facilitating the voluntary appearance of persons as witnesses or experts before the Court;
  - (f) The temporary transfer of persons as provided in paragraph 7;
  - (g) The examination of places or sites, including the exhumation and examination of grave sites;
  - (h) The execution of searches and seizures;

- (i) The provision of records and documents, including official records and documents;
  - (j) The protection of victims and witnesses and the preservation of evidence;
  - (k) The identification, tracing and freezing or seizure of proceeds, property and assets and instrumentalities of crimes for the purpose of eventual forfeiture, without prejudice to the rights of bona fide third parties; and
  - (l) Any other type of assistance which is not prohibited by the law of the requested State, with a view to facilitating the investigation and prosecution of crimes within the jurisdiction of the Court.
2. The Court shall have the authority to provide an assurance to a witness or an expert appearing before the Court that he or she will not be prosecuted, detained or subjected to any restriction of personal freedom by the Court in respect of any act or omission that preceded the departure of that person from the requested State.
  3. Where execution of a particular measure of assistance detailed in a request presented under paragraph 1, is prohibited in the requested State on the basis of an existing fundamental legal principle of general application, the requested State shall promptly consult with the Court to try to resolve the matter. In the consultations, consideration should be given to whether the assistance can be rendered in another manner or subject to conditions. If after consultations the matter cannot be resolved, the Court shall modify the request as necessary.
  4. In accordance with article 72, a State Party may deny a request for assistance, in whole or in part, only if the request concerns the production of any documents or disclosure of evidence which relates to its national security.
  5. Before denying a request for assistance under paragraph 1 (l), the requested State shall consider whether the assistance can be provided subject to specified conditions, or whether the assistance can be provided at a later date or in an alternative manner, provided that if the Court or the Prosecutor accepts the assistance subject to conditions, the Court or the Prosecutor shall abide by them.
  6. If a request for assistance is denied, the requested State Party shall promptly inform the Court or the Prosecutor of the reasons for such denial.
  7. (a) The Court may request the temporary transfer of a person in custody for purposes of identification or for obtaining testimony or other assistance. The person may be transferred if the following conditions are fulfilled:
    - (i) The person freely gives his or her informed consent to the transfer; and
    - (ii) The requested State agrees to the transfer, subject to such conditions as that State and the Court may agree.

- (b) The person being transferred shall remain in custody. When the purposes of the transfer have been fulfilled, the Court shall return the person without delay to the requested State.
8. (a) The Court shall ensure the confidentiality of documents and information, except as required for the investigation and proceedings described in the request.
- (b) The requested State may, when necessary, transmit documents or information to the Prosecutor on a confidential basis. The Prosecutor may then use them solely for the purpose of generating new evidence.
  - (c) The requested State may, on its own motion or at the request of the Prosecutor, subsequently consent to the disclosure of such documents or information. They may then be used as evidence pursuant to the provisions of Parts 5 and 6 and in accordance with the Rules of Procedure and Evidence.
9. (a) (i) In the event that a State Party receives competing requests, other than for surrender or extradition, from the Court and from another State pursuant to an international obligation, the State Party shall endeavour, in consultation with the Court and the other State, to meet both requests, if necessary by postponing or attaching conditions to one or the other request.
- (ii) Failing that, competing requests shall be resolved in accordance with the principles established in article 90.
- (b) Where, however, the request from the Court concerns information, property or persons which are subject to the control of a third State or an international organization by virtue of an international agreement, the requested States shall so inform the Court and the Court shall direct its request to the third State or international organization.
10. (a) The Court may, upon request, cooperate with and provide assistance to a State Party conducting an investigation into or trial in respect of conduct which constitutes a crime within the jurisdiction of the Court or which constitutes a serious crime under the national law of the requesting State.
- (b) (i) The assistance provided under subparagraph (a) shall include, *inter alia*:
    - a. The transmission of statements, documents or other types of evidence obtained in the course of an investigation or a trial conducted by the Court; and
    - b. The questioning of any person detained by order of the Court;
  - (ii) In the case of assistance under subparagraph (b) (i) a:

- a. If the documents or other types of evidence have been obtained with the assistance of a State, such transmission shall require the consent of that State;
  - b. If the statements, documents or other types of evidence have been provided by a witness or expert, such transmission shall be subject to the provisions of article 68.
- (c) The Court may, under the conditions set out in this paragraph, grant a request for assistance under this paragraph from a State which is not a Party to this Statute.

Article 94

Postponement of execution of a request in respect of ongoing investigation or prosecution

1. If the immediate execution of a request would interfere with an ongoing investigation or prosecution of case different from that to which the request relates, the requested State may postpone the execution of the request for a period of time agreed upon with the Court. However, the postponement shall be no longer than is necessary to complete the relevant investigation or prosecution in the requested State. Before making a decision to postpone, the requested State should consider whether the assistance may be immediately provided subject to certain conditions.
2. If a decision to postpone is taken pursuant to paragraph 1, the Prosecutor may, however, seek measures to preserve evidence, pursuant to article 93, paragraph 1 (j).

Article 95

Postponement of execution of a request in respect of an admissibility challenge

Where there is an admissibility challenge under consideration by the Court pursuant to article 18 or 19, the requested State may postpone the execution of a request under this Part pending a determination by the Court, unless the Court has specifically ordered that the Prosecutor may pursue the collection of such evidence pursuant to article 18 or 19.

Article 96

Contents of request for other forms of assistance under article 93

1. A request for other forms of assistance referred to in article 93 shall be made in writing. In urgent cases, a request may be made by any medium capable of delivering a written record, provided that the request shall be confirmed through the channel provided for in article 87, paragraph 1 (a).
2. The request shall, as applicable, contain or be supported by the following:

- (a) A concise statement of the purpose of the request and the assistance sought, including the legal basis and the grounds for the request;
  - (b) As much detailed information as possible about the location or identification of any person or place that must be found or identified in order for the assistance sought to be provided;
  - (c) A concise statement of the essential facts underlying the request;
  - (d) The reasons for and details of any procedure or requirement to be followed;
  - (e) Such information as may be required under the law of the requested State in order to execute the request; and
  - (f) Any other information relevant in order for the assistance sought to be provided.
3. Upon the request of the Court, a State Party shall consult with the Court, either generally or with respect to a specific matter, regarding any requirements under its national law that may apply under paragraph 2 (e). During the consultations, the State Party shall advise the Court of the specific requirements of its national law.
4. The provisions of this article shall, where applicable, also apply in respect of a request for assistance made to the Court.

Article 97

Consultations

Where a State Party receives a request under this Part in relation to which it identifies problems which may impede or prevent the execution of the request, that State shall consult with the Court without delay in order to resolve the matter. Such problems may include, *inter alia*:

- (a) Insufficient information to execute the request;
- (b) In the case of a request for surrender, the fact that despite best efforts, the person sought cannot be located or that the investigation conducted has determined that the person in the requested State is clearly not the person named in the warrant; or
- (c) The fact that execution of the request in its current form would require the requested State to breach a pre-existing treaty obligation undertaken with respect to another State.

Article 98

Cooperation with respect to waiver of immunity and consent to surrender

1. The Court may not proceed with a request for surrender or assistance which would require the requested State to act inconsistently with its obligations

under international law with respect to the State or diplomatic immunity of a person or property of a third State, unless the Court can first obtain the cooperation of that third State for the waiver of the immunity.

2. The Court may not proceed with a request for surrender which would require the requested State to act inconsistently with its obligations under international agreements pursuant to which the consent of a sending State is required to surrender a person of that State to the Court, unless the Court can first obtain the cooperation of the sending State for the giving of consent for the surrender.

Article 99

Execution of requests under articles 93 and 96

1. Requests for assistance shall be executed in accordance with the relevant procedure under the law of the requested State and, unless prohibited by such law, in the manner specified in the request, including following any procedure outlined therein or permitting persons specified in the request to be present at and assist in the execution process.
2. In the case of an urgent request, the documents or evidence produced in response shall, at the request of the Court, be sent urgently.
3. Replies from the requested State shall be transmitted in their original language and form.
4. Without prejudice to other articles in this Part, where it is necessary for the successful execution of a request which can be executed without any compulsory measures, including specifically the interview of or taking evidence from a person on a voluntary basis, including doing so without the presence of the authorities of the requested State Party if it is essential for the request to be executed, and the examination without modification of a public site or other public place, the Prosecutor may execute such request directly on the territory of a State as follows:
  - (a) When the State Party requested is a State on the territory of which the crime is alleged to have been committed, and there has been a determination of admissibility pursuant to article 18 or 19, the Prosecutor may directly execute such request following all possible consultations with the requested State Party;
  - (b) In other cases, the Prosecutor may execute such request following consultations with the requested State Party and subject to any reasonable conditions or concerns raised by that State Party. Where the requested State Party identifies problems with the execution of a request pursuant to this subparagraph it shall, without delay, consult with the Court to resolve the matter.
5. Provisions allowing a person heard or examined by the Court under article 72 to invoke restrictions designed to prevent disclosure of confidential

information connected with national security shall also apply to the execution of requests for assistance under this article.

Article 100

Costs

1. The ordinary costs for execution of requests in the territory of the requested State shall be borne by that State, except for the following, which shall be borne by the Court:
  - (a) Costs associated with the travel and security of witnesses and experts or the transfer under article 93 of persons in custody;
  - (b) Costs of translation, interpretation and transcription;
  - (c) Travel and subsistence costs of the judges, the Prosecutor, the Deputy Prosecutors, the Registrar, the Deputy Registrar and staff of any organ of the Court;
  - (d) Costs of any expert opinion or report requested by the Court;
  - (e) Costs associated with the transport of a person being surrendered to the Court by a custodial State; and
  - (f) Following consultations, any extraordinary costs that may result from the execution of a request.
2. The provisions of paragraph 1 shall, as appropriate, apply to requests from States Parties to the Court. In that case, the Court shall bear the ordinary costs of execution.

Article 101

Rule of speciality

1. A person surrendered to the Court under this Statute shall not be proceeded against, punished or detained for any conduct committed prior to surrender, other than the conduct or course of conduct which forms the basis of the crimes for which that person has been surrendered.
2. The Court may request a waiver of the requirements of paragraph 1 from the State which surrendered the person to the Court and, if necessary, the Court shall provide additional information in accordance with article 91. States Parties shall have the authority to provide a waiver to the Court and should endeavour to do so.

Article 102
Use of terms

For the purposes of this Statute:

- (a) "surrender" means the delivering up of a person by a State to the Court, pursuant to this Statute.
- (b) "extradition" means the delivering up of a person by one State to another as provided by treaty, convention or national legislation.

PART 10.
ENFORCEMENT

Article 103
Role of States in enforcement of sentences of imprisonment

1. (a) A sentence of imprisonment shall be served in a State designated by the Court from a list of States which have indicated to the Court their willingness to accept sentenced persons.
  - (b) At the time of declaring its willingness to accept sentenced persons, a State may attach conditions to its acceptance as agreed by the Court and in accordance with this Part.
  - (c) A State designated in a particular case shall promptly inform the Court whether it accepts the Court's designation.
2. (a) The State of enforcement shall notify the Court of any circumstances, including the exercise of any conditions agreed under paragraph 1, which could materially affect the terms or extent of the imprisonment. The Court shall be given at least 45 days' notice of any such known or foreseeable circumstances. During this period, the State of enforcement shall take no action that might prejudice its obligations under article 110.
  - (b) Where the Court cannot agree to the circumstances referred to in subparagraph (a), it shall notify the State of enforcement and proceed in accordance with article 104, paragraph 1.
3. In exercising its discretion to make a designation under paragraph 1, the Court shall take into account the following:
  - (a) The principle that States Parties should share the responsibility for enforcing sentences of imprisonment, in accordance with principles of equitable distribution, as provided in the Rules of Procedure and Evidence;
  - (b) The application of widely accepted international treaty standards governing the treatment of prisoners;
  - (c) The views of the sentenced person;

- (d) The nationality of the sentenced person;
  - (e) Such other factors regarding the circumstances of the crime or the person sentenced, or the effective enforcement of the sentence, as may be appropriate in designating the State of enforcement.
4. If no State is designated under paragraph 1, the sentence of imprisonment shall be served in a prison facility made available by the host State, in accordance with the conditions set out in the headquarters agreement referred to in article 3, paragraph 2. In such a case, the costs arising out of the enforcement of a sentence of imprisonment shall be borne by the Court.

Article 104

Change in designation of State of enforcement

1. The Court may, at any time, decide to transfer a sentenced person to a prison of another State.
2. A sentenced person may, at any time, apply to the Court to be transferred from the State of enforcement.

Article 105

Enforcement of the sentence

1. Subject to conditions which a State may have specified in accordance with article 103, paragraph 1 (b), the sentence of imprisonment shall be binding on the States Parties, which shall in no case modify it.
2. The Court alone shall have the right to decide any application for appeal and revision. The State of enforcement shall not impede the making of any such application by a sentenced person.

Article 106

Supervision of enforcement of sentences and conditions of imprisonment

1. The enforcement of a sentence of imprisonment shall be subject to the supervision of the Court and shall be consistent with widely accepted international treaty standards governing treatment of prisoners.
2. The conditions of imprisonment shall be governed by the law of the State of enforcement and shall be consistent with widely accepted international treaty standards governing treatment of prisoners; in no case shall such conditions be more or less favourable than those available to prisoners convicted of similar offences in the State of enforcement.
3. Communications between a sentenced person and the Court shall be unimpeded and confidential.

Article 107

Transfer of the person upon completion of sentence

1. Following completion of the sentence, a person who is not a national of the State of enforcement may, in accordance with the law of the State of enforcement, be transferred to a State which is obliged to receive him or her, or to another State which agrees to receive him or her, taking into account any wishes of the person to be transferred to that State, unless the State of enforcement authorizes the person to remain in its territory.
2. If no State bears the costs arising out of transferring the person to another State pursuant to paragraph 1, such costs shall be borne by the Court.
3. Subject to the provisions of article 108, the State of enforcement may also, in accordance with its national law, extradite or otherwise surrender the person to a State which has requested the extradition or surrender of the person for purposes of trial or enforcement of a sentence.

Article 108

Limitation on the prosecution or punishment of other offences

1. A sentenced person in the custody of the State of enforcement shall not be subject to prosecution or punishment or to extradition to a third State for any conduct engaged in prior to that person's delivery to the State of enforcement, unless such prosecution, punishment or extradition has been approved by the Court at the request of the State of enforcement.
2. The Court shall decide the matter after having heard the views of the sentenced person.
3. Paragraph 1 shall cease to apply if the sentenced person remains voluntarily for more than 30 days in the territory of the State of enforcement after having served the full sentence imposed by the Court, or returns to the territory of that State after having left it.

Article 109

Enforcement of fines and forfeiture measures

1. States Parties shall give effect to fines or forfeitures ordered by the Court under Part 7, without prejudice to the rights of bona fide third parties, and in accordance with the procedure of their national law.
2. If a State Party is unable to give effect to an order for forfeiture, it shall take measures to recover the value of the proceeds, property or assets ordered by the Court to be forfeited, without prejudice to the rights of bona fide third parties.
3. Property, or the proceeds of the sale of real property or, where appropriate, the sale of other property, which is obtained by a State Party as a result of its enforcement of a judgement of the Court shall be transferred to the Court.

Article 110

Review by the Court concerning reduction of sentence

1. The State of enforcement shall not release the person before expiry of the sentence pronounced by the Court.
2. The Court alone shall have the right to decide any reduction of sentence, and shall rule on the matter after having heard the person.
3. When the person has served two thirds of the sentence, or 25 years in the case of life imprisonment, the Court shall review the sentence to determine whether it should be reduced. Such a review shall not be conducted before that time.
4. In its review under paragraph 3, the Court may reduce the sentence if it finds that one or more of the following factors are present:
  - (a) The early and continuing willingness of the person to cooperate with the Court in its investigations and prosecutions;
  - (b) The voluntary assistance of the person in enabling the enforcement of the judgements and orders of the Court in other cases, and in particular providing assistance in locating assets subject to orders of fine, forfeiture or reparation which may be used for the benefit of victims; or
  - (c) Other factors establishing a clear and significant change of circumstances sufficient to justify the reduction of sentence, as provided in the Rules of Procedure and Evidence.
5. If the Court determines in its initial review under paragraph 3 that it is not appropriate to reduce the sentence, it shall thereafter review the question of reduction of sentence at such intervals and applying such criteria as provided for in the Rules of Procedure and Evidence.

Article 111

Escape

If a convicted person escapes from custody and flees the State of enforcement, that State may, after consultation with the Court, request the person's surrender from the State in which the person is located pursuant to existing bilateral or multilateral arrangements, or may request that the Court seek the person's surrender, in accordance with Part 9. It may direct that the person be delivered to the State in which he or she was serving the sentence or to another State designated by the Court.

PART 11.
ASSEMBLY OF STATES PARTIES

Article 112
Assembly of States Parties

1. An Assembly of States Parties to this Statute is hereby established. Each State Party shall have one representative in the Assembly who may be accompanied by alternates and advisers. Other States which have signed this Statute or the Final Act may be observers in the Assembly.
2. The Assembly shall:
  - (a) Consider and adopt, as appropriate, recommendations of the Preparatory Commission;
  - (b) Provide management oversight to the Presidency, the Prosecutor and the Registrar regarding the administration of the Court;
  - (c) Consider the reports and activities of the Bureau established under paragraph 3 and take appropriate action in regard thereto;
  - (d) Consider and decide the budget for the Court;
  - (e) Decide whether to alter, in accordance with article 36, the number of judges;
  - (f) Consider pursuant to article 87, paragraphs 5 and 7, any question relating to non-cooperation;
  - (g) Perform any other function consistent with this Statute or the Rules of Procedure and Evidence.
3.
  - (a) The Assembly shall have a Bureau consisting of a President, two Vice-Presidents and 18 members elected by the Assembly for three-year terms.
  - (b) The Bureau shall have a representative character, taking into account, in particular, equitable geographical distribution and the adequate representation of the principal legal systems of the world.
  - (c) The Bureau shall meet as often as necessary, but at least once a year. It shall assist the Assembly in the discharge of its responsibilities.
4. The Assembly may establish such subsidiary bodies as may be necessary, including an independent oversight mechanism for inspection, evaluation and investigation of the Court, in order to enhance its efficiency and economy.
5. The President of the Court, the Prosecutor and the Registrar or their representatives may participate, as appropriate, in meetings of the Assembly and of the Bureau.

6. The Assembly shall meet at the seat of the Court or at the Headquarters of the United Nations once a year and, when circumstances so require, hold special sessions. Except as otherwise specified in this Statute, special sessions shall be convened by the Bureau on its own initiative or at the request of one third of the States Parties.
7. Each State Party shall have one vote. Every effort shall be made to reach decisions by consensus in the Assembly and in the Bureau. If consensus cannot be reached, except as otherwise provided in the Statute:
  - (a) Decisions on matters of substance must be approved by a two-thirds majority of those present and voting provided that an absolute majority of States Parties constitutes the quorum for voting;
  - (b) Decisions on matters of procedure shall be taken by a simple majority of States Parties present and voting.
8. A State Party which is in arrears in the payment of its financial contributions towards the costs of the Court shall have no vote in the Assembly and in the Bureau if the amount of its arrears equals or exceeds the amount of the contributions due from it for the preceding two full years. The Assembly may, nevertheless, permit such a State Party to vote in the Assembly and in the Bureau if it is satisfied that the failure to pay is due to conditions beyond the control of the State Party.
9. The Assembly shall adopt its own rules of procedure.
10. The official and working languages of the Assembly shall be those of the General Assembly of the United Nations.

PART 12. FINANCING

Article 113 Financial Regulations

Except as otherwise specifically provided, all financial matters related to the Court and the meetings of the Assembly of States Parties, including its Bureau and subsidiary bodies, shall be governed by this Statute and the Financial Regulations and Rules adopted by the Assembly of States Parties.

Article 114 Payment of expenses

Expenses of the Court and the Assembly of States Parties, including its Bureau and subsidiary bodies, shall be paid from the funds of the Court.

Article 115 Funds of the Court and of the Assembly of States Parties

The expenses of the Court and the Assembly of States Parties, including its Bureau and subsidiary bodies, as provided for in the budget decided by the Assembly of States Parties, shall be provided by the following sources:

(a) Assessed contributions made by States Parties;

(b) Funds provided by the United Nations, subject to the approval of the General Assembly, in particular in relation to the expenses incurred due to referrals by the Security Council.

Article 116 **Voluntary contributions**

Without prejudice to article 115, the Court may receive and utilize, as additional funds, voluntary contributions from Governments, international organizations, individuals, corporations and other entities, in accordance with relevant criteria adopted by the Assembly of States Parties.

Article 117 **Assessment of contributions**

The contributions of States Parties shall be assessed in accordance with an agreed scale of assessment, based on the scale adopted by the United Nations for its regular budget and adjusted in accordance with the principles on which that scale is based.

Article 118 **Annual audit**

The records, books and accounts of the Court, including its annual financial statements, shall be audited annually by an independent auditor.

PART 13. **FINAL CLAUSES**

Article 119 **Settlement of disputes**

1. Any dispute concerning the judicial functions of the Court shall be settled by the decision of the Court.
2. Any other dispute between two or more States Parties relating to the interpretation or application of this Statute which is not settled through negotiations within three months of their commencement shall be referred to the Assembly of States Parties. The Assembly may itself seek to settle the dispute or may make recommendations on further means of settlement of the

dispute, including referral to the International Court of Justice in conformity with the Statute of that Court.

Article 120

Reservations

No reservations may be made to this Statute.

Article 121

Amendments

1. After the expiry of seven years from the entry into force of this Statute, any State Party may propose amendments thereto. The text of any proposed amendment shall be submitted to the Secretary-General of the United Nations, who shall promptly circulate it to all States Parties.
2. No sooner than three months from the date of notification, the Assembly of States Parties, at its next meeting, shall, by a majority of those present and voting, decide whether to take up the proposal. The Assembly may deal with the proposal directly or convene a Review Conference if the issue involved so warrants.
3. The adoption of an amendment at a meeting of the Assembly of States Parties or at a Review Conference on which consensus cannot be reached shall require a two-thirds majority of States Parties.
4. Except as provided in paragraph 5, an amendment shall enter into force for all States Parties one year after instruments of ratification or acceptance have been deposited with the Secretary-General of the United Nations by seven-eighths of them.
5. Any amendment to articles 5, 6, 7 and 8 of this Statute shall enter into force for those States Parties which have accepted the amendment one year after the deposit of their instruments of ratification or acceptance. In respect of a State Party which has not accepted the amendment, the Court shall not exercise its jurisdiction regarding a crime covered by the amendment when committed by that State Party's nationals or on its territory.
6. If an amendment has been accepted by seven-eighths of States Parties in accordance with paragraph 4, any State Party which has not accepted the amendment may withdraw from this Statute with immediate effect, notwithstanding article 127, paragraph 1, but subject to article 127, paragraph 2, by giving notice no later than one year after the entry into force of such amendment.
7. The Secretary-General of the United Nations shall circulate to all States Parties any amendment adopted at a meeting of the Assembly of States Parties or at a Review Conference.

Article 122

Amendments to provisions of an institutional nature

1. Amendments to provisions of this Statute which are of an exclusively institutional nature, namely, article 35, article 36, paragraphs 8 and 9, article 37, article 38, article 39, paragraphs 1 (first two sentences), 2 and 4, article 42, paragraphs 4 to 9, article 43, paragraphs 2 and 3, and articles 44, 46, 47 and 49, may be proposed at any time, notwithstanding article 121, paragraph 1, by any State Party. The text of any proposed amendment shall be submitted to the Secretary-General of the United Nations or such other person designated by the Assembly of States Parties who shall promptly circulate it to all States Parties and to others participating in the Assembly.
2. Amendments under this article on which consensus cannot be reached shall be adopted by the Assembly of States Parties or by a Review Conference, by a two-thirds majority of States Parties. Such amendments shall enter into force for all States Parties six months after their adoption by the Assembly or, as the case may be, by the Conference.

Article 123

Review of the Statute

1. Seven years after the entry into force of this Statute the Secretary-General of the United Nations shall convene a Review Conference to consider any amendments to this Statute. Such review may include, but is not limited to, the list of crimes contained in article 5. The Conference shall be open to those participating in the Assembly of States Parties and on the same conditions.
2. At any time thereafter, at the request of a State Party and for the purposes set out in paragraph 1, the Secretary-General of the United Nations shall, upon approval by a majority of States Parties, convene a Review Conference.
3. The provisions of article 121, paragraphs 3 to 7, shall apply to the adoption and entry into force of any amendment to the Statute considered at a Review Conference.

Article 124

Transitional Provision

Notwithstanding article 12, paragraphs 1 and 2, a State, on becoming a party to this Statute, may declare that, for a period of seven years after the entry into force of this Statute for the State concerned, it does not accept the jurisdiction of the Court with respect to the category of crimes referred to in article 8 when a crime is alleged to have been committed by its nationals or on its territory. A declaration under this article may be withdrawn at any time. The provisions of

this article shall be reviewed at the Review Conference convened in accordance with article 123, paragraph 1.

Article 125

Signature, ratification, acceptance, approval or accession

1. This Statute shall be open for signature by all States in Rome, at the headquarters of the Food and Agriculture Organization of the United Nations, on 17 July 1998. Thereafter, it shall remain open for signature in Rome at the Ministry of Foreign Affairs of Italy until 17 October 1998. After that date, the Statute shall remain open for signature in New York, at United Nations Headquarters, until 31 December 2000.
2. This Statute is subject to ratification, acceptance or approval by signatory States. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
3. This Statute shall be open to accession by all States. Instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 126

Entry into force

1. This Statute shall enter into force on the first day of the month after the 60th day following the date of the deposit of the 60th instrument of ratification, acceptance, approval or accession with the Secretary-General of the United Nations.
2. For each State ratifying, accepting, approving or acceding to this Statute after the deposit of the 60th instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Statute shall enter into force on the first day of the month after the 60th day following the deposit by such State of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 127

Withdrawal

1. A State Party may, by written notification addressed to the Secretary-General of the United Nations, withdraw from this Statute. The withdrawal shall take effect one year after the date of receipt of the notification, unless the notification specifies a later date.
2. A State shall not be discharged, by reason of its withdrawal, from the obligations arising from this Statute while it was a Party to the Statute, including any financial obligations which may have accrued. Its withdrawal shall not affect any cooperation with the Court in connection with criminal investigations and proceedings in relation to which the withdrawing State had

a duty to cooperate and which were commenced prior to the date on which the withdrawal became effective, nor shall it prejudice in any way the continued consideration of any matter which was already under consideration by the Court prior to the date on which the withdrawal became effective.

Article 128

Authentic texts

The original of this Statute, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations, who shall send certified copies thereof to all States.

In Witness Whereof, the undersigned, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Statute.

Done at Rome, this 17th day of July 1998.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

ICRC : OPINION PAPER [2008]

How is the Term "Armed Conflict" Defined in International Humanitarian Law?

International Committee of the Red Cross (ICRC) Opinion Paper, March 2008

The States parties to the 1949 Geneva Conventions have entrusted the ICRC, through the Statutes of the International Red Cross and Red Crescent Movement, "to work for the understanding and dissemination of knowledge of international humanitarian law applicable in armed conflicts and to prepare any development thereof"¹. It is on this basis that the ICRC takes this opportunity to present the prevailing legal opinion on the definition of "international armed conflict" and "non-international armed conflict" under International Humanitarian Law, the branch of international law which governs armed conflict.

International humanitarian law distinguishes two types of armed conflicts, namely:

- international armed conflicts, opposing two or more States, and
- non-international armed conflicts, between governmental forces and nongovernmental armed groups, or between such groups only. IHL treaty law also establishes a distinction between non-international armed conflicts in the meaning of common Article 3 of the Geneva Conventions of 1949 and non-international armed conflicts falling within the definition provided in Art. 1 of Additional Protocol II.

Legally speaking, no other type of armed conflict exists. It is nevertheless important to underline that a situation can evolve from one type of armed conflict to another, depending on the facts prevailing at a certain moment.

I. International Armed Conflict (IAC)

1) IHL Treaties

Common Article 2 to the Geneva Conventions of 1949 states that:

"In addition to the provisions which shall be implemented in peacetime, the present Convention shall apply to all cases of declared war or of any other armed conflict which may rise between two or more of the High Contracting Parties, even if the state of war is not recognized by one of them. The Convention shall also apply to all cases of partial or total occupation of the territory of a High Contracting Party, even if the said occupation meets with no armed resistance". According to this provision, IACs are those which oppose "High Contracting Parties", meaning States. An IAC occurs when one or more States have recourse to armed force against another State, regardless of the reasons or the intensity of this confrontation. Relevant rules of IHL may be applicable even in the absence of open hostilities.

---

¹ Statutes of the International Red Cross and Red Crescent Movement, art. 5, para. 2(g).

Moreover, no formal declaration of war or recognition of the situation is required. The existence of an IAC, and as a consequence, the possibility to apply International Humanitarian Law to this situation, depends on what actually happens on the ground. It is based on factual conditions. For example, there may be an IAC, even though one of the belligerents does not recognize the government of the adverse party². The Commentary of the Geneva Conventions of 1949 confirms that *"any difference arising between two States and leading to the intervention of armed forces is an armed conflict within the meaning of Article 2, even if one of the Parties denies the existence of a state of war. It makes no difference how long the conflict lasts, or how much slaughter takes place"*³.

Apart from regular, inter-state armed conflicts, Additional Protocol I extends the definition of IAC to include armed conflicts in which peoples are fighting against colonial domination, alien occupation or racist regimes in the exercise of their right to self-determination (wars of national liberation).⁴

2) Jurisprudence

The International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (ICTY) proposed a general definition of international armed conflict. In the Tadic case, the Tribunal stated that *"an armed conflict exists whenever there is a resort to armed force between States"*.⁵ This definition has been adopted by other international bodies since then.

3) Doctrine

The doctrine gives useful comments concerning the definition of an international armed conflict.

According to D. Schindler, *"the existence of an armed conflict within the meaning of Article 2 common to the Geneva Conventions can always be assumed when parts of the armed forces of two States clash with each other. [...] Any kind of use of arms between two States brings the Conventions into effect"*⁶.

2 "It is irrelevant to the validity of international humanitarian law whether the States and Governments involved in the conflict recognize each other as States": *Joint Services Regulations (ZDv) 15/2*, in: D.Fleck, *The Handbook of Humanitarian Law in Armed Conflicts*, Oxford University Press, Oxford, 1995, p. 45.

3 J. Pictet, *Commentary on the Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field*, ICRC, Geneva, 1952, p. 32.

4 Additional Protocol I, art. 1, para. 4: "armed conflicts in which peoples are fighting against colonial domination and alien occupation and against racist regimes in the exercise of their right of self-determination, as enshrined in the Charter of the United Nations and the Declaration on Principles of International Law concerning Friendly Relations and Co-operation among States in accordance with the Charter of the United Nations".

5 ICTY, *The Prosecutor v. Dusko Tadic*, Decision on the Defence Motion for Interlocutory Appeal on Jurisdiction, IT-94-1-A, 2 October 1995, para. 70.

6 D. Schindler, *The different Types of Armed Conflicts According to the Geneva Conventions and Protocols*, RCADI, Vol. 163, 1979-II, p. 131.

H.-P. Gasser explains that *"any use of armed force by one State against the territory of another, triggers the applicability of the Geneva Conventions between the two States. [...] It is also of no concern whether or not the party attacked resists. [...] As soon as the armed forces of one State find themselves with wounded or surrendering members of the armed forces or civilians of another State on their hands, as soon as they detain prisoners or have actual control over a part of the territory of the enemy State, then they must comply with the relevant convention"*⁷.

The German Joint Services Regulations (ZDv) 15/2 says that *"an international armed conflict exists if one party uses force of arms against another party. [...] The use of military force by individual persons or groups of persons will not suffice"*⁸. Finally, according to E. David, *"tout affrontement armé entre forces des Etats parties aux CG de 1949 (et éventuellement au 1er PA de 1977) relève de ces instruments, quelle que soit l'ampleur de cet affrontement: une escarmouche, un incident de frontière entre les forces armées des Parties suffisent à provoquer l'application des Conventions (et du 1er Protocole, s'il lie les Etats) à cette situation"*⁹.

II. Non-International Armed Conflict (NIAC)

1) IHL Treaties

Two main legal sources must be examined in order to determine what a NIAC under international humanitarian law is: a) common Article 3 to the Geneva Conventions of 1949; b) Article 1 of Additional Protocol II:

a) Non-International Armed Conflicts within the Meaning of Common Article 3

Common Article 3 applies to *"armed conflicts not of an international character occurring in the territory of one of the High Contracting Parties"*. These include armed conflicts in which one or more non-governmental armed groups are involved. Depending on the situation, hostilities may occur between governmental armed forces and non-governmental armed groups or between such groups only. As the four Geneva Conventions have universally been ratified now, the requirement that the armed conflict must occur *"in the territory of one of the High Contracting Parties"* has lost its importance in practice. Indeed, any armed conflict between governmental armed forces and armed groups or between such groups cannot but take place on the territory of one of the Parties to the Convention.

---

⁷ H.P. Gasser, *International Humanitarian Law: an Introduction*, in: *Humanity for All: the International Red Cross and Red Crescent Movement*, H. Haug (ed.), Paul Haupt Publishers, Berne, 1993, p. 510-511.

⁸ D. Fleck, *The Handbook of Humanitarian Law in Armed Conflicts*, Oxford University Press, Oxford, 1995, p. 40.

⁹ E. David, *Principes de droit des conflits armés*, ULB, Bruxelles, 2002, p. 109.

In order to distinguish an armed conflict, in the meaning of common Article 3, from less serious forms of violence, such as internal disturbances and tensions, riots or acts of banditry, the situation must reach a certain threshold of confrontation. It has been generally accepted that the lower threshold found in Article 1(2) of APII, which excludes internal disturbances and tensions from the definition of NIAC, also applies to common Article 3. Two criteria are usually used in this regard:¹⁰

- First, the hostilities must reach a minimum level of intensity. This may be the case, for example, when the hostilities are of a collective character or when the government is obliged to use military force against the insurgents, instead of mere police forces.¹¹
- Second, non-governmental groups involved in the conflict must be considered as "parties to the conflict", meaning that they possess organized armed forces. This means for example that these forces have to be under a certain command structure and have the capacity to sustain military operations.¹²

b) Non-International Armed Conflicts in the Meaning of Art. 1 of Additional Protocol II

A more restrictive definition of NIAC was adopted for the specific purpose of Additional Protocol II. This instrument applies to armed conflicts *"which take place in the territory of a High Contracting Party between its armed forces and dissident armed forces or other organized armed groups which, under responsible command, exercise such control over a part of its territory as to enable them to carry out sustained and concerted military operations and to implement this Protocol"*.¹³

This definition is narrower than the notion of NIAC under common Article 3 in two aspects. Firstly, it introduces a requirement of territorial control, by providing that non-governmental parties must exercise such territorial control *"as to enable them to carry out sustained and concerted military operations and to implement this Protocol"*. Secondly, Additional Protocol II expressly applies only to armed conflicts between State armed forces and dissident armed forces or other organised armed groups.

---

10 ICTY, *The Prosecutor v. Dusko Tadic*, Judgment, IT-94-1-T, 7 May 1997, para. 561-568; see also ICTY, *The Prosecutor v. Fatmir Limaj*, Judgment, IT-03-66-T, 30 November 2005, para. 84.

11 For a detailed analysis of this criteria, see ICTY, *The Prosecutor v. Fatmir Limaj*, Judgment, IT-03-66-T, 30 November 2005, para. 135-170.

12 See D. Schindler, *The Different Types of Armed Conflicts According to the Geneva Conventions and Protocols*, RCADI, Vol. 163, 1979-II, p. 147. For a detailed analysis of this criteria, see ICTY, *The Prosecutor v. Fatmir Limaj*, Judgment, IT-03-66-T, 30 November 2005, para. 94-134.

13 Additional Protocol II, art. 1, para. 1.

Contrary to common Article 3, the Protocol does not apply to armed conflicts occurring only between non-State armed groups.

In this context, it must be reminded that Additional Protocol II "*develops and supplements*" common Article 3 "*without modifying its existing conditions of application*".¹⁴ This means that this restrictive definition is relevant for the application of Protocol II only, but does not extend to the law of NIAC in general. The Statute of the International Criminal Court, in its article 8, para. 2 (f), confirms the existence of a definition of a non-international armed conflict not fulfilling the criteria of Protocol II¹⁵.

2) Jurisprudence

Case law has brought important elements for a definition of an armed conflict, in particular regarding the non-international armed conflicts in the meaning of common Article 3 which are not expressly defined in the Conventions concerned. Judgments and decisions of the ICTY throw also some light on the definition of NIAC. As mentioned above, the ICTY went on to determine the existence of a NIAC "*whenever there is [...] protracted armed violence between governmental authorities and organised armed groups or between such groups within a State*".¹⁶ The ICTY thus confirmed that the definition of NIAC in the sense of common Article 3 encompasses situations where "*several factions [confront] each other without involvement of the government's armed forces*"¹⁷. Since that first ruling, each judgment of the ICTY has taken this definition as a starting point.

3) Doctrine

Several recognized authors also commented very clearly on what should be considered as a non-international armed conflict. Their comments are relevant in first place to the conflicts which do not fulfil the strict criteria foreseen in Additional Protocol II and provide useful elements to ensure the application of the guarantees provided in common article 3 to the Geneva Conventions of 1949.

According to H.-P. Gasser, it is generally admitted that "*non-international armed conflicts are armed confrontations that take place within the territory of a State*"

14 Additional Protocol II, art. 1, para. 1.

15 Statute of the ICC, art. 8 para. 2 (f): "*It applies to armed conflicts that take place in the territory of a State when there is protracted armed conflict between governmental authorities and organized armed groups or between such groups*"

16 ICTY, *The Prosecutor v. Dusko Tadic*, Decision on the Defence Motion for Interlocutory Appeal on Jurisdiction, IT-94-1-A, 2 October 1995, para.70.

17 Y. Sandoz/C.Swinarski/B. Zimmermann, *Commentary on the Additional Protocols of 8 June 1977 to the Geneva Conventions of 12 August 1949*, ICRC, Geneva, 1987, para. 4461.

*between the government on the one hand and armed insurgent groups on the other hand. [...] Another case is the crumbling of all government authority in the country, as a result of which various groups fight each other in the struggle for power*¹⁸.

D. Schindler also proposes a detailed definition: "*The hostilities have to be conducted by force of arms and exhibit such intensity that, as a rule, the government is compelled to employ its armed forces against the insurgents instead of mere police forces. Secondly, as to the insurgents, the hostilities are meant to be of a collective character, [i.e] they have to be carried out not only by single groups. In addition, the insurgents have to exhibit a minimum amount of organisation. Their armed forces should be under a responsible command and be capable of meeting minimal humanitarian requirements*".¹⁹

M. Sassoli,²⁰ writes "*common Article 3 refers to conflicts 'occurring in the territory of one of the High Contracting Parties,' whereas Article 1 of Protocol II refers to those 'which take place in the territory of a High Contracting Party.'* According to the aim and purpose of IHL, this must be understood as simply recalling that treaties apply only to their state parties. If such wording meant that conflicts opposing states and organized armed groups and spreading over the territory of several states were not 'non-international armed conflicts', there would be a gap in protection, which could not be explained by states' concerns about their sovereignty. Those concerns made the law of non-international armed conflicts more rudimentary. Yet concerns about state sovereignty could not explain why victims of conflicts spilling over the territory of several states should benefit from less protection than those affected by conflicts limited to the territory of only one state.

*Additionally, Articles 1 and 7 of the Statute of the International Criminal Tribunal for Rwanda extend the jurisdiction of that tribunal called to enforce, inter alia, the law of non-international armed conflicts, to the neighbouring countries. This confirms that even a conflict spreading across borders remains a non-international armed conflict. In conclusion, 'internal conflicts are distinguished from international armed conflicts by the parties involved rather than by the territorial scope of the conflict.'*²¹

---

18 H.P. Gasser, *International Humanitarian Law: an Introduction*, in: *Humanity for All: the International Red Cross and Red Crescent Movement*, H. Haug (ed.), Paul Haupt Publishers, Berne, 1993, p. 555.

19 D. Schindler, *The Different Types of Armed Conflicts According to the Geneva Conventions and Protocols*, RCADI, Vol. 163, 1979-II, p. 147.

20 Sassoli M., "Transnational Armed Groups and International Humanitarian Law", Program on Humanitarian Policy and Conflict Research, Harvard University, *Occasional Paper Series*, Winter 2006, Number 6, p. 8,9.

21 Liesbeth Zegveld, *Accountability of Armed Opposition Groups in International Law*, Cambridge: Cambridge University Press, 2002, p. 136.

III. Conclusion

On the basis of the analysis set out above, the ICRC proposes the following definitions, which reflect the strong prevailing legal opinion:

1. **International armed conflicts** exist whenever there is *resort to armed force between two or more States*.
2. **Non-international armed conflicts** are *protracted armed confrontations* occurring between governmental armed forces and the forces of one or more armed groups, or between such groups arising on the territory of a State [party to the Geneva Conventions]. The armed confrontation must reach a *minimum level of intensity* and the parties involved in the conflict must show a *minimum of organisation*.